

HABA GÉT NYANG GEUPEUSAMPOE LÉ MATIUS

PEU INTAT HABA

Kitab *Matius* geupeusampoe ubak geutanyoe Haba Gét bahwa Isa na kheueh Raja Peuseulamat nyang geupeu janji lé Po teu Allah. Rot Isa nyan kheueh Po teu Allah geupeu peunoh peue nyang ka geumeujanji lam Peujanjian Awai ubak umat Gobnyan. Bahpih Isa lahé nibak keuluwarga ureuëng Yahudi dan udeb sibagoe ureuëng Yahudi, Haba Gét nyan bukon kheueh keu bansa Yahudi mantong teuma keu bansigom donya.

Kitab *Matius* nyoe teususon seucara teu-atoe; phon nibak lahé Isa, óh lheueh nyan keuhai pumanö dan godaan nyang geurasa keudroe, laju sampoe ubak karya Gobnyan di Galilea. Disinan Gobnyan geukhutubah, geupeurunoe dan geupeu puléh gob. Óh lheueh nyan kitab nyoe meuasoe teuma keuhai meuneujak Isa nibak Galilea u Yerusalem, dan peue nyang teujadi deungon Isa bak watée akhé aleuh lam udeb Gobnyan ateueh rhueng donya nyoe dan sampoe ubak watée maté dan Geubeudôh teuma.

Sapeue-peue hai nyang geutitek brat lé Matius na kheueh bahwa Isa na kheueh Gurée rayeuk, dan geupurunoe bahwa Allah geumat peurintah sibagoe Raja. Isa na teuma wibawa keu geupeu trang keuhai makna Huköm Allah. Leubeh lé nibak ajaran-ajaran Isa nyan teukeulompok meunurot pokok-pokok jih. Na limong boh keulompok: (1) Khutubah di Bukét nyang meumakna sikeueb, keuwajéban, hak-hak, dan tujuan udeb bandum anggota umat Allah (Pasai 5-7); (2) peutunyok-peutunyok ubak ban dua blaih murit Isa keu jipeubuet tugaih (Pasai 10); (3) keuhai miseue-miseue lagée keuadaan watée Po teu Allah geumat peurintah sibagoe Raja (Pasai 13); (4) ajaran keuhai makna jeuet keu murit Isa (Pasai 18); dan (5) ajaran keuhai jamén dan keuhai teuka Aneuëk Manusia (Pasai 24-25).

Asoe jih

Dafeutar asai usui Isa Almaseh dan keuhai lahé Gobnyan 1:1–2:23

Meuneubuet Yahya Pumanö 3:1-12

Pumanö dan godaan ateueh Isa 3:13–4:11

Peulayanan Isa nibak teungoh-teungoh masyarakat Galilea 4:12–18:35

Nibak Galilea u Yerusalem 19:1–20:34

Akhé aleuh di Yerusalem dan silingka nyan 21:1–27:66

Keuhai Isa geubeudôh dan geupeuleumah droe Gobnyan 28:1-20

Dafeutar indatu Isa Almaseh

(*Luk. 3:23-38*)

1 Nyoe dafeutar indatu Isa Almaseh, keuturonan Nabi Daud, keuturonan Nabi Ibrahim, nibak Nabi Ibrahim sampoe ubak Nabi Daud, nan-nan indatu Isa na kheueh lagée nyoe:

2-6a Nabi Ibrahim,

Nabi Ishaq,

Nabi Yakub,

Yehuda dan syedara-syedara gobnyan,

Peres dan Zerah (Mak awaknyan nan geuh Tamar),

Hezron,

Ram,

Aminadab,

Nahason,

Salmon,

Boas (Mak gobnyan nan geuh Rahab),

Obed, (Mak gobnyan nan geuh Rut),

Isai,

dan Raja Daud.

6b-11 Phon nibak Nabi Daud sampoe trok ubak masa bansa Israel teuböh u Babel teucetet nan-nan lagée nyoe:

Nabi Sulaiman (Mak gobnyan na kheueh beukaih peurumoh Uria),

Rehabeam,
 Abia,
 Asa,
 Yosafat,
 Uzia,
 Yotam,
 Ahas,
 Hizkia,
 Manasye,
 Amon,
 Yosia,
 Yekhonya dan syedara-syedara
 gobnyan.

¹²⁻¹⁶ Nibak masa bansa Israel teuböh u Babel sampoe trok ubak lahé Isa teucetet nan-nan lagée nyoe:

Yekhonya,
 Sealtiel,
 Zerubabel,
 Abihud,
 Elyakim,
 Azur,
 Zadok,
 Akhim,
 Eliud,
 Eliazar,
 Matan,
 Yakub,

Yusuf lakoe Mariam.

Dan nibak Mariam nyan kheueh lagée Isa nyang teuhôi Almaseh.

¹⁷ Jadi phon nibak Nabi Ibrahim sampoe ubak Nabi Daud, bandum nyan na peuet blaih geuneurasi. Nibak Nabi Daud trok ubak masa bansa Israel teuböh u Babel na teuma peuet blaih boh geuneurasi. Nibak masa bansa Israel teuböh u Babel trok ubak lahé Almaseh na teuma peuet blaih geuneurasi.

Isa Almaseh lahé

(Luk. 2:1-7)

¹⁸ Meunoe kheueh kisah keuhai Isa Almaseh lahé. Mak Gobnyan nan geuh Mariam, meutunangan deungon Yusuf. Teuma sigohlom awaknyan meugatib, teunyata Mariam ka mume. Yusuf hana geuteupeue bahwa Mariam mume deungon kuasa Roh Po teu Allah. ¹⁹ Yusuf, tunangan Mariam nyan, na kheueh sidroe ureuëng nyang udeb saleh dan sabe geutaát ubak huköm-huköm agama. Jadi, gobnyan geutem peuputôh tunangan nyang ka teukat nyan, teuma ngon cara seungab-seungab, mangat Mariam hana meuteumé malée dikeue rakyat ba. ²⁰ Teu-

ngoh Yusuf geupike-pike hai nyan, gobnyan meulumpo. Dalam lumpo geuhnyan, deuh geukalon sidroe malaikat Tuhan nyang geupeugah ubak gobnyan, "He Yusuf, keuturonan Nabi Daud, bék tatakot meukawen deungon Mariam; sabab aneuëk nyang na dalam rahim jihnyan nyan jeuet jih lé kuasa Roh Allah. ²¹ Mariam teuma jipeulahé sidroe aneuëk agam. Aneuëk nyan harôh gata boh nan Isa, sabab jihnyan teuma jipeuseulamat umat jih keudroe nibak sigala desya."

²² Bandum nyan teujadi lagée nyan mangat geunab peue nyang ka geupeugah lé Tuhan meulalu nabi Gobnyan, ²³ "Sidroe aneuëk dara peurawan teuma mume dan jipeu lahé sidroe aneuëk agam. Aneuëk nyan teuma jiboh nan Imanuel." (Immanuel na kheueh basa Ibrani nyang makna jih. "Allah na meusajan geutanyoe".)

²⁴ Óh lheueh nyan Yusuf jaga dan geubeudôh nibak teupat éh, laju geupeubuet peue nyang ka geupeugah lé malaikat Tuhan ubak gobnyan. Gobnyan laju meukawen ngon Mariam. ²⁵ Teuma sigohlom Mariam geupeulahé aneuëk geuh nyan, Yusuf hana meusituboh deungon Mariam. Dan óh ka lheueh aneuëk nyan lahé, lé Yusuf laju geuboh nan Isa.

Jamé-jamé nibak nanggroe Timu

2 Isa lahé di banda Betlehem lam nanggroe Yudea bak masa keurajeuen Raja Herodes. Bak masanyan na meupadub droe ureuëng nyang ahli iéleumé bintang nibak timu jijak u Yerusalem. ² Awaknyan jiteumanyong bansaboh nyan, "Dipat kheueh aneuëk nyan, nyang ka lahé teuma jeuet keu raja ureuëng Yahudi? Deuh kamoe ngieng bintang Gobnyan jiteubiet nibak siblahi u timu, dan kamoe teuka keu kamoe jak seumah Gobnyan."

³ Watée Raja Herodes geudeungoe hai nyan, gobnyan teukeujot lumpah na, meunan cit banmandum ureuëng di Yerusalem. ⁴ Teuma lé raja nyan laju geuyue bandum ulée-ulée imeum dan gurée-gurée agama bansa Yahudi geujak meugumpôi. Laju raja nyan geutanyong ubak awaknyan, "Dipat kheueh teuma lahé Raja nyang ka geupeu janji lé Po teu Allah?"

⁵ Awaknyan geujaweueb, "Di Banda Betlehem lam nanggroe Yudea. Sabab meunoe kheueh nyang ka geutuléh lé sidroe nabi,

⁶ 'Gata Betlehem, di nanggroe Yudea,

gata meubacut pih bukon banda
nyang paleng ubit lam
banda-banda nyang meusyuehu di
Yehuda.

Sabab nibak gata teuma lahé sidroe
peumimpén
nyang teuma pimpén umat Ulôn
Israel.' "

⁷ Óh ka lheueh meuteumé keuteurangan
nyang lagée nyan, Herodes laju geuhôi ahli-
ahli bintang nibak timu nyan seucara seu-
ngab-seungab. Laju gobnyan geutanyong bak
awaknyan pajan nyang paih jih bintang nyan
phon that leumah. ⁸ Óh ka lheueh nyan raja
nyan laju geuyue jak awaknyan u Betlehem
sira geupeuingat lagée nyoe, "Tajak kheueh,
dan tamita kheueh aneuëk nyan deungon teu-
liti. Dan meunyoé gata ka meurumpok ngon
aneuëk nyan, tapeugah kheueh ubak ulôn,
mangat ulôn pih kujak seumah Gobnyan."

⁹⁻¹⁰ Dan jijak kheueh awaknyan. Deuh
jingieng lom bintang nyang ka lheueh
awaknyan ngieng yoh masa dilée di siblahi u
timu. Keubiet galak that até awaknyan óh
watée jikalon bintang nyan! Bintang nyan
jijak laju dikeue awaknyan, dan laju jipiyôh
paih di ateuh aneuëk nyan. ¹¹ Awaknyan
laju jitamong lam rumoh nyan deuh laju ji-
kalon aneuëk nyan deungon Mariam, ma
Gobnyan. Awaknyan laju sujut dan jiseumah
aneuëk nyan, dan laju jiploih bungkôh atra
meuneuba awaknyan, dan jipeuseumah laju
ubak aneuëk nyan méuh, keumeunyan, dan
mur.^a ¹² Po teu Allah laju geupeu ingat ubak
awaknyan didalam lumpo mangat bék jigisa
ubak Raja Herodes. Jadi awaknyan laju jigisa
rot laén.

Cabeueng bak keumeunyan (2:11)

Meungungse u nanggroé Meusé

¹³ Óh ka lheueh ahli-ahli bintang nyang
jigisa, malaikat Tuhan laju geupeuleumah
droe ubak Yusuf didalam lumpo. Malaikat
nyan geupeugah, "Raja Herodes na meukeu-
sut jijak mita dan keuneuk poh maté aneuëk
gata nyan. Sabab nyan beudôh kheueh, taba
kheueh aneuëk nyan deungon ma jih jak
meungungse u nanggroé Meusé. Tatinggai
kheueh disinan sampoe Ulôn meututoe lom
deungon gata."

¹⁴ Ban geudeungoe lagée nyan Yusuf la-
ju geubeudôh, dan bak malam nyan cit teuma
laju geuba aneuëk nyan dan ma Gobnyan
meungungse u Meusé. ¹⁵ Awaknyan tinggai
disideh sampoe Raja Herodes maté.

Meunan kheueh, teuma teujadi kheueh
peue nyang ka geupeugah lé Tuhan meulalu
nabi Gobnyan, lagée nyoe, "Ulôn tawök
Aneuëk Ulôn nibak Meusé."

Bubena aneuëk miet jipoh maté

¹⁶ Watée Raja Herodes jiteupeu bahwa
ahli-ahli bintang nibak timu nyan ka jitipée
jih, raja nyan keubiet beungéh that. Laju raja
nyan jipeutron titah mangat bubena aneuëk
miet nyang agam nyang meu-umu dua thon
u miyueb di Betlehem dan bansilingka nyan
beuteupoh maté. Nyan paih that lagée nyang
ka geupeugah lé ahli-ahli bintang keuhai wa-
tée jih bintang nyan leumah.

¹⁷ Nyan kheueh nyang teujadi lagée
nyang ka lheueh geupeugah lé Nabi Yere-
mia,

¹⁸ "Di Rama na teudeungoe su ureuëng
mo meuba-e,

aloh-alah dan mo meuheuék-heuék.

Rahel jipeuratoh aneuëk-aneuëk jih;

gobnyan hán geutem iem

sabab awaknyan ka hana lé."

Woe nibak nanggroé Meusé

¹⁹ Óh ka lheueh Herodes meuninggai do-
nya, watée Yusuf mantong di nanggroé Meu-
sé dan sidroe malaikat Tuhan geupeuleumah
droe lom ubak Yusuf lam lumpo. ²⁰ Malaikat
nyan geupeugah, "Ureuëng-ureuëng nyang
keuneuk poh maté aneuëk nyan ka meu-
ninggai donya. Sabab nyan beudôh kheueh,
tacok laju aneuëk ngon ma jihnyan gata woe
laju u nanggroé Israel." ²¹ Teuma Yusuf pih

^a *keumeunyan*: bahan dupa nyang meuhái yuem jih, teupeuget nibak sijeuneh bak kayée. *mur*: geutah nyang ka tho dan mangat bée nibak sijeuneh bak kayée. (Kalon kamuih).
2:15: Hos. 11:1 2:18: Yer. 31:15

laju geubeudôh, laju geuba lom aneuëk nyan deungon Mariam gisa u Israel.

²² Teuma óh lheueh nyan na geudeungoe na kheueh Arkelaus, aneuëk agam Herodes ka jeuet keuraja geulanto ureuëng syiek jih di nanggroë Yudea. Jadi, Yusuf teumakot geujak keunan. Óh ka lheueh gobnyan meuteumé peutunyok Tuhan lom lam lumpo gobnyan, laju geujak u daerah Galilea. ²³ Disinan gobnyan tinggai di banda nyang nan jih Nazaret. Deungon lagée nyan teuma jeuet kheueh peue nyang ka geupeugah lé nabi-nabi keuhai aneuëk nyan: "Gobnyan teuma teupeugah Ureuëng Nazaret."

Khutubah Yahya Pumanö

(Mrk. 1:1-8; Luk. 3:1-18; Yah. 1:19-28)

3 Bak watée nyan teuka kheueh Yahya Pumanö di padang pasi Yudea dan laju geupeuphon khutubah. ² "Tobat kheueh nibak desya-desya gata," kheun gobnyan, "Sabab Po teu Allah hana treub lé geumat peurintah sibagoe Raja!"

³ Yahya nyoe kheueh ureuëng jih nyang geumeukeusut lé Nabi Yesaya lam tutoe haba gobnyan,

"Na ureuëng geumeuhôi-meuhôi lam padang pasi,

Peusiab kheueh rot ueh keu Tuhan; peusaré kheueh rot rayeuk keu Gobnyan."

⁴ Yahya nyan geusök peukayan nyang teupegét nibak bulée unta. Taloe keuieng gobnyan nibak kulét, dan peunajoh gobnyan daruet dan meulisan uteuen. ⁵ Jai that ureuëng nibak Yerusalem, nibak bansaboh nanggroë Yudea dan nibak daerah-daerah nyang na tinggai bansilingka Krueng Yordan jijak ubak Yahya. ⁶ Awaknyan meungaku banmandum desya-desya jih, dan Yahya geupumanö awaknyan dalam Krueng Yordan.

⁷ Ramé cit ureuëng Farisi dan Saduki jijak ubak Yahya keu geutem pumanö. Teuma watée geungieng awaknyan jai that jiteuka, laju geupeugah ubak awaknyan, "Gata ureuëng jeuhet! Soe nyang peugah bahwa gata hase teupeusie nibak huköman Po teu Allah nyang teuma teuka? ⁸ Tunyok kheueh laju deungon buet gata bahwa gata ka meutobat nibak mandum desya-desya gata. ⁹ Bék tapike bahwa gata hase leupah nibak huköman deu-

ngon tapeugah bahwa Nabi Ibrahim na kheueh indatu gata. Ingat, nibak batée-batée nyoe pih, Po teu Allah hase geupeujeuet keuturonan keu Nabi Ibrahim! ¹⁰ Pato ka siab keuneuk koh bak kayée sampoe habéh ukeueukeue jih. Tieb-tieb bak kayée nyang hana jimuboh nyang gét teuma teukoh dan teutiek u dalam apui. ¹¹ Ulôn pumanö gata deungon ié sibagoe tanda bahwa gata ka tatobat nibak desya-desya gata; teuma Gobnyan nyang teuma teuka óh ka lheueh ulôn, teuma geupumanö gata deungon Roh Allah dan apui. Gobnyan leubeh rayeuk nibak ulôn. Keu lôn ba sipatu Gobnyan mantong ulôn nyoe hana meuguna. ¹² Bak jaroe Gobnyan na jeu-ée keu teutampo mandum gandom Geuh sampoe gleh. Gandom Gobnyan teuma teutamon didalam gupök, teuma mandum seukeuem teuma teutot didalam apui nyang hana hase teupeulon."

Isa teupumanö

(Mrk. 1:9-11; Luk. 3:21-22)

¹³ Bak watée nyan Isa geujak nibak Galilea ubak Krueng Yordan. Nibak teupat nyan Gobnyan geujak meurumpok ngon Yahya dan laju geulakée mangat Yahya geutem pumanö Gobnyan. ¹⁴ Teuma Yahya geucuba tulak peue nyang geulakée lé Isa nyan. Yahya geupeugah lagée nyoe, "Ulôn kheueh nyang sipatot jih Bapak pumanö. Teuma bak saat nyoe Bapak keudroe nyang teuka ubak ulôn."

¹⁵ Teuma lé Isa laju geujaweueb, "Peubiyeu mantong keu saat nyoe. Sabab deungon na nyang lagée nyan bak saat nyoe geutanyoe ka tapeubuet bandum nyang geukeuheundak lé Po teu Allah." Laju Yahya geupumanö Isa.

¹⁶ Óh ka lheueh teupumanö, Isa laju geuteubiet lam Krueng nyan. Hana teusangka-sangka langét teuhah dan Isa laju geukalon Roh Allah geutron lagée cicém mirah pati u ateueh Gobnyan. ¹⁷ Óh lheueh nyan teudeungoe su Allah nyang geupeugah, "Nyoe kheueh Aneuëk Ulôn nyang Ulôn gaséh. Jihnyoe keubiet lumpah that mangat até Lôn."

Isa ji ujoe

(Mrk. 1:12-13; Luk. 4:1-13)

4 Óh lheueh nyan Isa laju geuba lé Po teu Allah u padang pasi mangat ji-ujoe lé Iblis. ² Peuet ploh uroe peuet ploh malam Isa hana geumakheun. Óh lheueh nyan barô

kheueh jiteuka deuk. ³Laju teuka Iblih sira jipeugah, "Gata kon Aneuëk Allah? Nah, neuyue kheueh ubak batée-batée nyoe beujeuet keu ruti."

⁴Geujaweueb lé Isa, "Didalam Alkitab na teutuléh: Manusia hana hase udeb deungon ruti mantong, teuma nibak tieb-tieb feureuman nyang geupeugah lé Po teu Allah."

⁵Óh lheueh nyan Iblih laju jiba Isa u Yerusalem, banda suci nyan, dan jikeubah Gobnyan u ateuh pucak Baét Tuhan. ⁶Laju Iblih jipeugah ubak Gobnyan, "Gata kon Aneuëk Po teu Allah? Meunyoe meunan, neugrob kheueh u miyueb; sabab didalam Alkitab na teutuléh lagée nyoe,

'Allah teuma geuyue malaikat-malaikat Gobnyan geulindong gata, awaknyan teuma geusambot gata deungon jaroe awaknyan, mangat gaki gata hana tupéh ateuh batée.' "

⁷Geu jaweueb lé Isa, "Teuma lam Alkitab na cit teutuléh lagée nyoe, 'Bék gata ujoe Tuhan Po teu Allah gata.' "

⁸Óh lheueh nyan Iblih jiba Isa ubak pucak gunung nyang paleng manyang dan jitu-nyok ubak Gobnyan bandum keurajeuen donya deungon sigala keukayaan nyang na disinan. ⁹Laju Iblih jipeugah ubak Isa, "Bandum nyoe teuma ulôn jok keu Gata, meunyoe Gata neutem sujut neuseumah ulôn."

¹⁰Geujaweueb lé Isa, "Kah jak keudeh, he Iblih peunggoda! Dalam Alkitab na teutuléh: Seumah kheueh Tuhan, Allah gata, dan layani kheueh Gobnyan mantong!"

¹¹Akhé jih Iblih nyan laju jitinggai Isa, dan malaikat-malaikat pih teuka geujak layani Gobnyan.

Isa geupeuphon mubuet di Galilea

(Mrk. 1:14-15; Luk. 4:14-15)

¹²Watée geudeungoe Yahya pumanö ka jipeutamong lam glab, Isa laju geupeu siblahi droe u Galilea.

¹³Gobnyan geutinggai Nazaret, laju geuduek di Kapernaum bak binéh Danau Galilea di daerah Zebulon dan Naftali.

¹⁴Sabab Isa geupeubuet hai nyang lagée nyan, teuma teujadi kheueh peue nyang ka geupeugah lé Nabi Yesaya:

¹⁵"Tanoh Zebulon dan tanoh Naftali,

bak rot jak u danau, meurandeh

Krueng Yordan,

Galilea kon tanoh ureuëng Yahudi!

¹⁶Bansa nyang udeb didalam seupôt ka jikalon trang nyang hu muble-ble!

Keu nyang tinggai lam nanggroe nyang seupôt mawöt

ka jiteubiet cahya trang!"

¹⁷Phon saat nyan Isa laju geujak seumeugah, "Meutobat kheueh nibak sigala desya-desya gata, sabab Po teu Allah teuma bagaih geuteuka geumat peurintah sibago Raja!"

Isa geutawök peuet droe neulayan

(Mrk. 1:16-20; Luk. 5:1-11)

¹⁸Watée Isa teungoh geujak bak panté Danau Galilea, deuh geukalon dua droe neulayan, awaknyan na kheueh Simon (Nyang meunan Petrus) deungon adoe jihnyan, Andreas. Awaknyan teungoh jidrob uengkot bak danau nyan deungon jeue.

¹⁹Isa laju geupeugah ubak awaknyan bandua, "Jak keunoe, seutôt kheueh Ulôn. Ulôn teuma Lôn peurunoe gata tajak jeue manusia." ²⁰Ban jideungoe haba nyan awaknyan bandua langsung jibeudôh jitinggai jeue jihnyan disinan dan laju jiseutôt Isa.

²¹Isa geujak laju, laju deuh teuma dua droe ureuëng meusyedara nyang laén, awaknyan na kheueh Yakobus dan Yahya, aneuëk-aneuëk Zebedeus, awaknyan meusan-sajan deungon bapak jih keudroe teungoh cob jeue didalam peurahô. Dan Isa laju geutawök awaknyan, ²²dan awaknyan laju jitiék disinan peurahô dan ureuëng syiek jihnyan, laju jijak ho nyang geujak Isa.

Isa geuseumeubeuet, meukhutubah, dan geupeu puléh ureuëng sakét

(Luk. 6:17-19)

²³Di Galilea, Isa geukeulileng bansaboh nanggroe dan geuseumeubeuet di rumoh-rumoh iébadat. Gobnyan geupeusampoe Haba Gét bahwa Po teu Allah teuma geumat peurintah. Dan Gobnyan geupeu puléh teuma ureuëng-ureuëng nyang sakét dan cacat. ²⁴Haba keuhai Isa nyan ka meugah bansaboh nanggroe Siria, sampoe ramé that ureuëng jijak bak Gobnyan. Awaknyan nyang teuka ubak Gobnyan na teuma jiba ureuëng-ureuëng nyang keunong meubago macam peunyakét dan keusosahan. Ureuëng-ureuëng

nyang jitamong roh jeuhet, nyang sakét sawan, dan nyang lapée, bandum ureuëng nyan geupeu puléh lé Isa. ²⁵ Jai lumpah na ureuëng nyang seutôt Isa bak watée nyan. Na nyang teuka nibak Galilea, na nyang nibak siploh boh banda, nibak Yerusalem, nibak Yudea, dan na teuma nyang nibak nanggroë meurandeh Yordan.

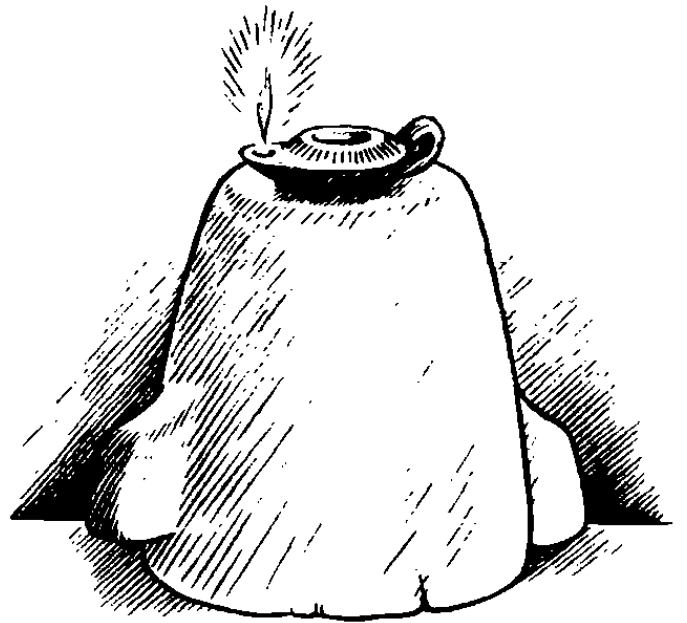
Khutubah di bukét

5 Watée Isa geukalon ureuëng ramé nyan, laju geuék u ateuh bukét. Oh ka lheueh geuduek, murit-murit Gobnyan laju jijak ubak Gobnyan. ² Dan geupeuphon peurunoe awaknyan:

Keubahgiaan nyang seujati

(Luk. 6:20-23)

- ³ "Mubahgia kheueh ureuëng nyang meurasa hana meudaya dan meugantung ubak Tuhan mantong; awaknyan kheueh nyang po keurajeuen syeuruga.
- ⁴ Mubahgia kheueh ureuëng nyang meuseudeh até; Allah teuma geuhibur awaknyan!
- ⁵ Mubahgia kheueh ureuëng nyang miyueb até; teuma Allah geupeuwaréh donya keu ureuëng nyan!
- ⁶ Mubahgia kheueh ureuëng nyang meucen jipeubuet keuheundak Allah; Allah teuma geupeupuih até ureuëng nyan!
- ⁷ Mubahgia kheueh ureuëng nyang murah até; Allah teuma murah até keu ureuëng nyan!
- ⁸ Mubahgia kheueh ureuëng nyang gleh até; ureuëng lagée nyan na kheueh jituri Allah.
- ⁹ Mubahgia kheueh ureuëng nyang ba damé lamkawan manusia; Allah teuma geu akui ureuëng nyan sibagoe aneuëk-aneuëk Gobnyan!
- ¹⁰ Mubahgia kheueh ureuëng nyang meudeurita keunong iénanya sabab jipeubuet keuheundak Po teu Allah; ureuëng nyan kheueh nyang po keurajeuen syeuruga!

Panyöt dan guci yoh jamén ilée (5:15)

¹¹ Mubahgia kheueh gata meunyoe jihina, ji-iénanya, dan jipiteunah meusabab lé Ulôn. ¹² Nabi-nabi nyang udeb sigohlom gata pih ka ji-iénanya lagée nyan. Meusuka cita kheueh dan meugeumbira kheueh, sabab raya that upah nyang geubri lé Tuhan keu gata."

Sira dan trang

(Mrk. 9:50; Luk. 14:34-35)

¹³ "Gata na kheueh sira donya. Meunyoe sira ka jeuet keu tabeue, peu kheueh mungken teupeumassen lom? Hana meunguna lé, teuma jitiek dan jigiloe-giloe lé gob.

¹⁴ Gata na kheueh trang donya. Banda nyang teuduek di ateuh bukét hana mungken hase teusöm. ¹⁵ Hana ureuëng nyang peuhu panyöt, laju jigom panyöt nyan deungon guci. Ureuëng nyan teuma jikeubah panyöt nyan bak teupat panyöt, mangat jeuet peungéh keu mandum ureuëng nyang na lam rumoh. ¹⁶ Meunan cit trang gata harôh meucahya dikeue ureuëng, mangat awaknyan jikalon buet-buet gata nyang gét, laju ji pujoe Bapak gata di syeuruga."

Peulajaran keu huköm agama Yahudi

¹⁷ "Bék kheueh ta anggab Ulôn nyoe Lôn teuka keuneuk jak sampôh huköm Nabi Musa dan peungajaran nabi-nabi. Ulôn teuka bukan keuneuk sampôh nyan, teuma keuneuk tunyok makna nyang sibeuna jih. ¹⁸ Ingat kheueh! Simantong bumoe dan langét mantong na, saboh hurof atawa titek nyang paleng ubit pih nyang na lam huköm nyan, hana teuma teusampôh, meunyoe mandum nyan gohlom teujadi!^b ¹⁹ Ngon sabab nyan, barang sigasoe

^b meunyoe mandum nyan gohlom teujadi: Atawa sigohlom banmandum peungajaran huköm nyan teujadi.

5:4: Yes. 61:2 5:5: Zab. 37:11 5:6: Yes. 55:1-2 5:8: Zab. 24:3-4 5:10: 1Ptr. 3:14 5:11: 1Ptr. 4:14

5:12: 2Taw. 36:16, Kis. 7:52 5:13: Mrk. 9:50, Luk. 14:34-35 5:14: Yah. 8:12, 9:5 5:15: Mrk. 4:21, Luk. 8:16, 11:33 5:16: 1Ptr. 2:12 5:18: Luk. 16:17

nyang iengkeue saboh mantong nibak peurintah-peurintah nyan, bahpih nyang paleng ubit, dan jipeurunoe ureuëng laén mangat jipeugét lagée nyan cit teuma, teuma jeuet nyang paleng ubit lamkawan umat Allah. Seubalek jih, barang sigasoe nyang jipeubuet peurintah-peurintah nyan dan jipurunoe ureuëng laén mangat jipeubuet lagée nyan cit teuma, ureuëng nyan teuma jeuet keu rayeuk di teungoh-teungoh umat Allah. ²⁰ Jadi, ingat kheueh: Gata hana mungken jeuet keu umat Po teu Allah, meunyoé hana leubeh nibak gurée-gurée agama dan ureuëng-ureuëng Farisi lam hai tapeubuet keuheundak Po teu Allah!"

Naseuhat keuhai beungéh

(Luk. 12:57-59)

²¹ "Meunyoé tateupeue bahwa indatu geutanyoe na meuteumé ajaran nyang lagée nyoe: Bék seumeupoh maté; barang sigasoe seumupoh maté, ureuëng nyang lagée nyan harôh teuadili. ²² Teuma jinoenyoe Ulôn peugah ubak gata, barang sigasoe beungéh^c ubak ureuëng laén, teuma teuadili; dan barang sigasoe nyang seurapa ureuëng laén, ureuëng nyan teuma teupeusidang dikeue Mahkamah Agama. Dan barang sigasoe nyang peugah ubak ureuëng laén, 'Bangai,' ureuëng nyang kheun wajéb teutiek lam apui nuraka. ²³ Ngon sabab nyan, meunyoé sidroe lamkawan gata teungoh jipeuseumah meuneubri jihnyan ubak Po teu Allah, dan laju teu-ingat bahwa na ureuëng nyang sakét até keu jihnyan, ²⁴ bah kheueh teutinggai ilée nyang jipeuseumah nyan dikeue miseubah, laju jijak meudamé ngon ureuëng nyan. Óh lheueh nyan, barô kheueh jeuet jigisa lom teuma jijak peuseumah meuneubri jih nyan ubak Allah.

²⁵ Seukira jih na ureuëng nyang jijak gadu gata ubak gantoe mahkamah, meudamé kheueh ngon ureuëng nyan singoh na watée sigohlom trok ubak kantô mahkamah. Meunyoé hán, ureuëng nyan teuma jijok gata ubak hakém, nyang teuma seurah gata ubak peulisi, dan lé peulisi laju jipeutamong gata u dalam glab. ²⁶ Dan ingat kheueh: Pasti gata hana hase tateubiet lam glab nyan, sigohlom mandum denda gata lunaih teubayeue."

Keuhai meumukah

²⁷ "Gata tateupeue bahwa na ajaran lagée nyoe: Bék meumukah.

²⁸ Teuma bak saat nyoe Ulôn peugah ubak gata: Barang sigasoe watée jigieng ureuëng inong deungon nafeusu gurangsang, ureuëng nyan ka jimeumukah ngon inong nyan lam até jih. ²⁹ Meunyoé mata uneuen gata jeuet keu sabab gata meudesya, cungeke kheueh dan gata böih kheueh mata nyan! Leubeh gét gadôh saboh anggota tuboh gata nibak bansaboh tuboh gata teutot lam apui nuraka. ³⁰ Meunyoé jaroe uneuen gata jeuet keu sabab gata meudesya, takôh dan taböih kheueh jaroe nyan! Leubeh gét gadôh jaroe gata sibalih nibak bansaboh tuboh gata teutot lam apui nuraka."

Keuhai taleuek

(Mat. 19:9; Mrk. 10:11-12; Luk. 16:18)

³¹ "Na cit peulajaran lagée nyoe: tieb-tieb ureuëng nyang jitaleuek peurumoh jih, harôh jijok surat taleuek ubak inong nyan. ³² Teuma jinoenyoe Ulôn peugah ubak gata: barang sigasoe nyang taleuek peurumoh jih padahai peurumoh jih nyan hana jimeumukah ngon agam laén, teupeusabab peurumoh jih nyan ka meumukah, meunyoé peurumoh jih nyan jimeukawen lom. Dan barang sigasoe nyang meukawen ngon inong nyang ka teutaleuek nyan, teuma nyan ka jimeumukah."

Keuhai sumpah

³³ "Gata tateupeue bahwa nibak ajaran indatu geutanyoe na meuteumé ajaran nyang lagée nyoe: bék mungkie janji. Peue nyang ka gata meujanji deungon sumpah dikeue Po teu Allah, nyan harôh gata peubuet. ³⁴ Teuma jinoenyoe Ulôn peugah ubak gata: bék sagai-sagai mubudok, bah kheueh deumi langét, sabab langét na kheueh takhta Po teu Allah, ³⁵ meunan cit deumi bumoe, sabab bumoe na kheueh lapek gaki Gobnyan: atawa deumi Yerusalem, sabab nyan kheueh banda Raja rayeuk. ³⁶ Meunan cit bék meubudok deumi ulée gata, sabab gata keudroe hana hase tapeujeuet ôk gata buputéh atawa itam, bahpih meusiôn mantong. ³⁷ Peugah mantong, 'Nyoe' atawa 'Hán' – leubeh nibak nyan teuka jih nibak si Iblieh."

^c *barang sigasoe beungéh*: padub-padubboh naseukah kuno: barang sigasoe beungéh ngon hana meusabab.

5:21: Keu. 20:13, Tel. 5:17 5:27: Keu. 20:14, Tel. 5:18 5:29: Mat. 18:9, Mrk. 9:47 5:30: Mat. 18:8, Mrk. 9:43

5:31: Tel. 24:1-4, Mat. 19:7, Mrk. 10:4 5:32: Mat. 19:9, Mrk. 10:11-12, Luk. 16:18, 1Kor. 7:10-11 5:33: Im. 19:12,

Teu. 30:2, Tel. 23:21 5:34: Yak. 5:12, Yes. 66:1, Mat. 23:22 5:35: Yes. 66:1, Zab. 48:3

Naseuhat keuhai teubalah

(Luk. 6:29-30)

38 "Gata tateupeue bahwa na cit peungajaran nyang lagée nyoe: mata gantoe mata, gigo gantoe gigo. 39 Teuma jinoe Ulôn peugah ubak gata: bék gata balaih dam keu ureuëng nyang jipeubuet jeuhet u ateueh gata. Seubalek jih, meunyoë na ureuëng jitampa mieng gata nyang blaih uneuen, bah kheueh jitampa mieng blaih wie gata. 40 Dan meunyoë na ureuëng jigadu gata ubak hakém sira jilakée bajée gata, taujok kheueh laju ubak ureuëng nyan meusigoe ngon bajée jubah gata. 41 Meunyoë na sidroe peunguasa jipaksa bak gata jiyue gulam barang gob nyang jiôh jih sikilo metée, tagulam kheueh beujiôh sampoe trok dua kilo metée. 42 Meunyoë na ureuëng jilakée sapeue-sapeue ubak gata. Dan bék cit tatulak ureuëng nyang keuneuk lakée ngui sapeue-sapeue nibak gata."

Teugaséh musoh

(Luk. 6:27-28, 32-36)

43 "Gata tateupeue bahwa na cit peungajaran lagée nyoe: cinta kheueh keu rakan-rakan gata dan banci kheueh keu musoh-musoh gata. 44 Teuma jinoenyoe Ulôn peugah ubak gata: cinta kheueh musoh-musoh gata, dan meudoá kheueh ureuëng-ureuëng nyang iénanya gata, 45 mangat gata jeuet keu aneuëk-aneuëk Bapak gata di syeuruga. Sabab Po teu Allah geupeuteubiet mata uroe Gobnyan keu ureuëng nyang jroh dan meunan cit keu ureuëng nyang jeuhet. Gobnyan geupeutron ujeuen keu ureuëng nyang peubuet surôh dan keu nyang peubuet jeuhet. 46 Sabab meunyoë gata tagaséh ubak ureuëng nyang gaséh gata mantong, keupeue guna jih Po teu Allah harôh geubalaih buet gata nyan? Bukon kheueh ureuëng nyang kutéb cukée pih jipeubuet lagée nyan? 47 Dan meunyoë gata tabeuôt saleuem teuma keu rakan-rakan gata mantong, peu kheueh istimewa jih? Ureuëng-ureuëng nyang hana jituri keu Allah pih jipeubuet lagée nyan! 48 Bapak gata di syeuruga geugaséh ubak bandum ureuëng deungon sampoeureuna. Dan gata pih beutagaséh cit lagée nyan."

Naseuhat keuhai seudeukah

6 "Ingat kheueh, bék tapeubuet keuwajéban agama dikeue ureuëng ramé ma-

ngat jikalon lé gob. Meunyoë lagée nyan gata peubuet, gata hana teuma geubri upah lé Bapak gata di syeuruga.

2 Jadi, meunyoë gata tajok seudeukah keu ureuëng gasien, bék kheueh tapeugah keudeh-keunoe hai nyan lagée nyang jipeubuet lé ureuëng munafék. Awaknyan galak jipeubuet lagée nyan lam rumoh iébadat dan bak rot ueh raya, mangat jikalon dan jipujoe lé gob. Ingat kheueh, awaknyan ka jiteurimong upah jihnyan. 3 Teuma gatanyoe, meunyoë gata tajok seudeukah, tabri kheueh nyan deungon seungab-seungab, sampoe hana nyang teupeu. 4 Bah kheueh buet gata nyang mulia nyan hana jiteupeu lé ureuëng laén, seulaén Bapak gata nyang na lam syeuruga. Gobnyan geukalon buet gata nyang teusöm nyan dan teuma teubri upah ubak gata."

Naseuhat keuhai meudoá

(Luk. 11:2-4)

5 "Meunyoë gata nemeudoá, bék kheueh lagée ureuëng nyang galak meupura-pura. Awaknyan galak meudoá sira jidong nibak rumoh iébadat bak simpang rot mangat jikalon lé gob. Ingat kheueh, nyan kheueh upah nyang ka awaknyan teurimong.

6 Teuma meunyoë gata meudoá, tamong kheueh lam bilék dan tatôb kheueh pintoe, dan meudoá kheueh ubak Bapak gata nyang hana leumah nyan. Teuma Bapak gata nyang ngieng buet gata nyang teusöm teuma geubri upah keu gata.

7 Meunyoë gata meudoá, bék kheueh meutelée-telée lagée ureuëng nyang hana jituri Tuhan. Awaknyan jipike peue nyang jilakée nyan geuteurimong lé Tuhan sabab doá awaknyan nyang panyang nyan. 8 Bék lagée awaknyan. Bapak gata ka geuteupeue peue nyang gata peureulée, sigohlom gata lakée. 9 Jadi meunyoë meudoá-meudoá kheueh lagée nyoe,

Bapak kamoe nyang na dalam syeuruga:
Beuteupeu kudas kheueh nan
Droeneueh,

10 beuteuka kheueh keurajeuen
Droeneueh,
beujeuet kheueh keuheundak
Droeneueh, dibumoe lagée lam
syeuruga.

11 Beuneubri kheueh peunajoh kamoe
nibak uroenyoe nyang kamoe
peureulée.^d

^d nyang kamoe peureulée: atawa keu singoh; atawa keu tieb-tieb uroe.

12 Beuneupeu amphon kheueh desya kamoe lagée kamoe ka meu peuamphon ureuëng nyang meudesya ateueh kamoe.

13 Dan bék kheueh neuba kamoe lam peucubaan,

teuma beuneu peulheueh kheueh kamoe nibak si Jeuhet.

[Kareuna Droeneueh kheueh nyang po keurajeuen, dan kuasa dan keumuliaan sampoe siumu masa.

Amin.]

14 Meunyoé gata tapeuamphon ureuëng nyang meusalah ubak gata, Bapak gata nyang na lam syeuruga pih geupeu-amphon keusalahan gata. 15 Teuma meunyoé gata hana tapeuamphon keusalahan ureuëng laén, Bapak gata nyang na lam syeuruga pih hana geupeu-amphon keusalahan gata."

Naseuhat keuhai puasa

16 "Meunyoé gata tapuasa, bék kheueh tapeuleumah ié muka masam lagée ureuëng nyang galak meupura-pura. Awaknyan jibubah ié muka jih nyan mangat ureuëng laén jiteupeu bahwa jih nyan teungoh puasa. Ingat kheueh, nyan kheueh upah nyang ka awaknyan teurimong. 17 Teuma meunyoé gata puasa, jak rhah kheueh muka gata dan sugot kheueh ôk gata, 18 mangat hana nyang teupeu bahwa gatanyoe teungoh puasa, keucuali Bapak gata nyang hana leumah nyan mantong nyang teupeu. Gobnyan deuh geukalon buet gata nyang teusöm nyan dan teuma geubri upah keu gata."

Atra lam syeuruga

(Luk. 12:33-34)

19 "Bék kheueh peusapat hareuta keu droe gata keudroe lam donya nyoe, nibak teupat keuraleueb dan geuratan jipeurusak atra gata nyan dan pancuri teuka jihak cue atra gata. 20 Nyang sigét jih, peusapat kheueh hareuta lam syeuruga, nibak teupat keuraleueb dan geuratan hana hase jipeurusak, dan pancuri hana jiteuka keuneuk jak cue. 21 Sabab, dipat na hareuta gata, disinan cit teuma até gata!"

Peungéh keu tuboh

(Luk. 11:34-36)

22 "Mata na kheueh panyöt keu tuboh. Meunyoé mata gata jeureunéh, bansaboh tu-

böh gata pih trang muble-ble. 23 Teuma meunyoé mata gata rabon, ban saboh tuboh gata glab gulita. Teuma meunyoé panyöt lam tuboh gata nyan seupôt, keubiet that seupôt jih gulita nyan!"

Allah dan hareuta beunda

(Luk. 16:13, 12:22-31)

24 "Hana meusidroé manusia pih hase jimeubuet meunyoé keu dua droe toke. Sabab ureuëng nyang leubeh jigaséh ubak nyang sidroe nibak nyang laén. Atawa ureuëng nyan leubeh seutia ubak toke nyang sidroe nibak toke nyang laén. Meunan cit deungon gatanyoe. Gata hana hase tameubuet keu Allah dan keu atra beunda gata.

25 Sabab nyan ingat kheueh; bék kheueh gundah keuhai udeb gata, na kheueh peue nyang keuneuk gata pajoh dan gata jieb, atawa peue nyang teuma gata ngui. Bukon kheueh udeb nyoe leubeh nibak peunajoh, dan tuboh leubeh nibak peukayan? 26 Ngieng kheueh cicém po di manyang. Jihnyan hana jipula sapeue, hana jimupot, dan hana teuma jikeubah hase sinaman jihnyan lam gupôk keu jipajoh. Bahpih lagée nyan Bapak gata di syeuruga teutab geupeulara awaknyan! Bukon kheueh gata jiôh leubeh meuyuem nibak cicém? 27 Soe kheueh lamkawan gatanyoe ngon até nyang gundah hase jipeupanyang umu jih bahpih mubacut mantong?"

28 Pakon gata khawate keuhai peukayan gata? Ngieng kheueh bungöng-bungöng bakong nyang timoh lam padang. Bungöng-bungöng nyan hana jimubuet dan hana teuma jimeurajôt; 29 teuma Nabi Sulaiman nyang leubeh kaya pih, hana jingui peukayan lagée bungöng-bungöng nyan! 30 Naleueng lam padang uroe nyoe timoh dan singoh ka habéh teutot. Teuma Po teu Allah geupeusaneut naleueng nyan sampoe gagah bukon lé. Peu kheueh gatanyoe! Teuma gata kureueng peucaya! 31 Bék khawate dan tapeugah, 'Peue nyang teuma tanyoe pajoh,' atawa 'peue nyang teuma geutanyoe ngui'? 32 Hai-hai nyang lagée nyan sabe jitiyeub lé ureuëng-ureuëng nyang hana jituri Allah. Padahai Bapak gata nyang di syeuruga geuteupeue bahwa gata peureuléé bandum nyan. 33 Jadi, useuha kheueh leubeh dilée mangat Po teu Allah geupeurintah ateueh udeb gata dan peubuet kheueh keuheundak Gobnyan. Teuma mandum nyang laén teuma geubri lé Allah

^e jipeupanyang umu jih bahpih mubacut mantong?: atawa meutamah manyang bahpi bacut. 6:14-15: Mrk. 11:25-26 6:19; Yak. 5:2-3 6:29; 1Raj. 10:4-7, 2Taw. 9:3-6

ubak gata. ³⁴ Ngon sabab nyan, bék kheueh khawate keu uroe singoh. Sabab singoh na lom khawate jih keudroe. Uroe nyoe ka seb keusosahan jih, hana peu teutamah lé.”

Keuhai teupeuhakém ureuëng laén

(Luk. 6:37, 41-42)

7 ”Bék kheueh tapeusidang ureuëng laén, mangat gata pih hana jisidang lé Po teu Allah. ² Sabab lagée toh gata peusidang ureuëng laén, meunan teuma Po teu Allah teuma geupeu sidang gata. Dan ukoran nyang gata peuguna keu ureuëng laén, nyan pih teuma geupeu guna lé Po teu Allah keu gata. ³ Pakon nyang deuh gata ngieng rabôk kayée lam mata syedara gata, seudangkan balok lam mata gata keudroe hana gata kalon? ⁴ Pakriban gata jeuet tapeugah ubak syedara gata, ’Ba keunoe jeuet lôn cungke rabôk kayée nyang ubit nyan lam mata gata,’ seudangkan lam mata gata keudroe na balok? ⁵ He muna-fék! Peuteubiet kheueh leubeh dilée balok nyang na lam mata gata keudroe, barô kheueh jeuet gata ngieng deungon nyata, dan jeuet gata peuteubiet rabôk kayée nyang na lam mata syedara gata.

⁶ Bék tabri barang nyang suci ubak asée, mangat asée nyan hana jigisa jiseurang gata. Dan bék tabri mutiara ubak bui, mangat bui nyan hana jigiloe-giloe mutiara nyan.”

Lakée, mita, dan tok-tok

(Luk. 11:9-13)

⁷ ”Lakée kheueh, gata teuma tateurimong. Mita kheueh, teuma gata meuteumé. Tok-tok kheueh, pintoe teuma jipeuhah keu gata. ⁸ Sabab ureuëng nyang meulakée teuma jiteurimong; ureuëng nyang mita teuma meuteumé; dan ureuëng nyang tok-tok pintoe, teuma teupeuhah. ⁹ Lamkawan gata peu kheueh na sidroe ayah jibri batée keu aneuëk gobnyan, meunyoe aneuëk nyan jilakée ruti? ¹⁰ Atawa geujok uleue, meunyoe aneuëk nyan jilakée uengkot? ¹¹ Bah pih gata jeuhet, gata tateupeue cit meuneubri nyang gét keu aneuëk-aneuëk gata. Peu kheueh lom Bapak gata di syeuruga! Gobnyan leubeh lom geubri nyang gét ubak ureuëng nyang meulakée ubak Gobnyan.

¹² Peusanéut kheueh ureuëng laén lagée gata meuheuét jipeusanéut lé awaknyan. Nyan kheueh inti huköm Nabi Musa dan ajaran nabi-nabi.”

Boh anggô (7:16)

Pintoe nyang sampiek

(Luk. 13:24)

¹³ ”Tamong kheueh rot pintoe nyang sampiek, sabab pintoe nyang teutuju dan rot jak ubak nuraka rayeuk dan luwah, dan ramé ureuëng nyang jak rot nyan. ¹⁴ Teuma sampiek dan payah that meunyoe pintoe nyang teuba ureuëng ubak jalan udeb. Dan na bacut mantong ureuëng nyang meuteumé rot nyang sampiek nyan.”

Bak kayée dan boh jih

(Luk. 6:43-44)

¹⁵ ”Até-até kheueh teuhadab nabi-nabi peuleusu. Awaknyan jidak ubak gata jipeurupa droe lagée bubiri, teuma awaknyan nyang sibeuna jih na kheueh lagée asée srigala nyang juah. ¹⁶ Gata teuma taturi awaknyan nibak hase nyang jipeubuet. Tamah meuduro hana teuma jipeuhase boh anggô, dan seumak meuduro hana teuma jipeuhase boh ara. ¹⁷ Nibak bak kayée nyang subo teuma meuteumé boh kayée nyang gét, dan nibak bak kayée nyang hana subo teuma jimuboh nyang brok. ¹⁸ Bak kayée nyang subo hana jipeuhase boh nyang brok, dan bak kayée nyang hana subo hana teuma jipeuhase boh nyang gét. ¹⁹ Tieb-tieb bak kayée nyang hana jipeuhase boh nyang gét, laju teuköh dan teutot lam apui. ²⁰ Meunan cit deungon nabi-nabi peuleusu. Gata teuma taturi awaknyan nibak hase nyang jikeureuja.”

Buet nyang peunteng, bukon haba*(Luk. 13:25-27)*

21” Bukon bandum ureuëng nyang jita-wök-tawök Ulôn, 'Tuhan, Tuhan,' teuma jeuet keu anggota umat Allah, teuma ureuëng-ureuëng nyang jipeubuet keuheundak Bapak Ulôn nyang di syeuruga. 22 Bak Uroe Kiamat ramé ureuëng teuma jipeugah ubak Ulôn, 'Tuhan, Tuhan, bukon kheueh deungon nan Droeneuh, kamoe ka kamoe peusampoe peusan Po teu Allah? Dan bukon kheueh deungon nan Tuhan teuma kamoe ka kamoe use roh-roh jeuhet dan jai that kamoe peubuet buet-buet nyang ajaéb?' 23 Teuma Ulôn jaweueb, 'Ulôn hántom na meuturi ngon gata! Wééh keudeh, gata nyang peubuet keujeuhetan!' ”

Peudong rumoh nyang carông dan peudong rumoh nyang bangai*(Luk. 6:47-49)*

24” Nah, ureuëng nyang deungoe tutoe haba Lôn nyoe, dan jipeubuet lagée Lôn peugah, saban lagée ureuëng carông geupeudong rumoh di ateuh batée. 25 Óh watée jitron ujeuen, ié raya teuka, dan angén badée teuka jiheuntam rumoh nyan, rumoh nyan hana reubah sabab rumoh nyan teupeudong di ateuh batée.

26 Dan ureuëng nyang deungoe tutoe haba Lôn nyoe, teuma hana jipako lagée Lôn peugah, ureuëng nyan saban lagée ureuëng bangai nyang jipeudong rumoh di ateuh anoe. 27 Oh watée jitron ujeuen, dan ié raya teuka meunan cit deungon angén badée raya teuka jiheuntam rumoh nyan, rumoh nyan reubah. Dan rusak nibak rumoh nyan hibat lumpah na!”

Kuasa Isa

28 Akhé jih Isa seulesoe geuseumeubuet, dan ureuëng-ureuëng nyang na disinan hireuen lumpah na watée jideungoe ajaran Gobnyan. 29 Sabab Gobnyan seumeubuet deungon wibawa, hana lagée gurée-gurée agama awaknyan.

Isa geupeu puléh ureuëng nyang keunong peunyakét kulét dan lumpah parah*(Mrk. 1:40-45; Luk. 5:12-16)*

8 Isa geutron nibak bukét, dan ramé that ureuëng nyang seutôt Gobnyan. 2 Bak

watée nyan teuka kheueh ubak Gobnyan sidroe ureuëng nyang meupeunyakét kulét nyang lumpah parah.^f Ureuëng nyan laju meuteuôt dikeue Isa, sira jipeugah, ”Pak, meunyoé Bapak neutem, Bapak hase neupeupuléh ulôn.”

3 Isa laju geumat ureuëng nyan sira geupeugah, ”Ulôn tem. Bupuléh kheueh!” Watée nyan cit teuma peunyakét ureuëng nyan gadôh. 4 Laju Isa geupeugah ubak ureuëng nyan, ”Ingat kheueh! Bék tapeugah ubak soe mantong. Teuma tajak kheueh ubak Teungku Imeum, dan lakée ubak gobnyan keu nyang pasti bahwa gata ka puléh. Óh ka lheueh nyan peuseumah kheueh keureubeuen nyang ka geupeurintah lé Nabi Musa, sibagoé bukeuti ubak ureuëng laén bahwa gata beutôi ka puléh!”

Isa geupeu puléh sidroe peulayan peuwira Roma*(Luk. 7:1-10)*

5 Watée Isa geutamong u Kapernaum, na sidroe peuwira Roma jijak murumpok deungon Gobnyan, dan jilakée tulông ubak Gobnyan. 6” Bapak,” kheun peuwira nyan, ”peulayan ulôn brat that sakét di rumoh. Peulayan lôn nyan ka teuéh dan lapée bak teumpang éh dan lumpah meudeurita.”

7 Geupeugah lé Isa, ”Ulôn teuma Lôn jak peupuléh jihnyan.”

8” Bék Pak,” Kheun peuwira nyan, ”Ulôn hana layak lôn teurimong Bapak di rumoh ulôn. Bapak peurintah mantong. Eunteuk peulayan lôn nyan ka puléh. 9 Sabab ulôn pih harôh tundok ubak peurintah atasan. Dan dimiyueb ulôn mantong cit sipa-i-sipa-i nyang harôh tundok ubak peurintah ulôn. Meunyoé ulôn yue sidroe sipa-i, ”Jak laju!” sipa-i nyan pih jijak. Ulôn peugah teuma ubak nyang laén, 'Jak keunoe!' Teuma ureuëng nyan pih jiteuka; dan meunyoé ulôn peurintah namiet ulôn, 'Peugét kheueh nyoe!' Teuma di namiet nyan pih laju jipeugét.”

10 Watée Isa geudeungoe peue nyang jipeugah lé peuwira nyan, Gobnyan kagum lumpah na. Laju Gobnyan geupeugah ubak ureuëng-ureuëng nyang seutôt droe Geuh, ”Hebat that ureuëng nyoe. Lamkawan ureuëng Israel pih gohlom na Lôn teumé iman nyang rayeuk lagée ureuëng nyoe! 11 Keubiet! Jai that ureuëng nyang teuka nibak timu

^f *meupeunyakét kulét nyang lumpah parah*: Meunurot peuratoran agama Yahudi, peunyakét nyoe jeuet keu akibat nyang keunong peunyakét nyoe hana patot jiseumah Po teu Allah nibak teumpang iébadat. (Kalon kamuih).

7:23: Zab. 6:9 7:28-29: Mrk. 1:22, Luk. 4:32 8:4: Im. 14:1-32 8:11: Luk. 13:29

ngon barat keujjak meusukaria meusajan-sajan Nabi Ibrahim, Nabi Ishaq, Nabi Yakub di dalam Donya Barô Allah.

12 Padahai ureuëng-ureuëng nyang seuharôh jih jeuet keu umat Po teu Allah teuma teutiek u dalam seupôt di luwa. Disinan awaknyan teuma jimoe ba-e dan meudeurita." 13 Laju Isa geupeugah ubak peuwiranyan, "Woe kheueh, peue nyang gata peucayanyan teuma teujadi."

Dan bak saát nyan cit teuma peulayan nyan puléh.

Isa geupeu puléh ureuëng ramé

(Mrk. 1:29-34; Luk. 4:38-41)

14 Isa laju geujak u rumoh Petrus. Disinan geukalon mak tuwan si Petrus teungoh sakét deumam bak teumpat éh. 15 Isa laju geumat jaroe ureuëng nyan, dan deumam ureuëng nyan pih gadôh. Óh lheueh nyan di ureuëng nyan laju jibeudôh dan jilayani Isa.

16 Watée uroe karab seupôt, di ureuëng laén laju jiba ubak Isa ureuëng-ureuëng nyang ka jitamong roh jeuhet. Dan deungon sikrék haba mantong, Isa laju geu-use roh-roh jeuhet nyan geupeu puléh bandum ureuëng nyang sakét. 17 Isa geupeubuet bandum nyan, dan deungon nyan teuma teujadi kheueh peue nyang ka geupeugah lé Nabi Yesaya, "Gobnyan geutanggung peundeuritaan tanyoe dan geupeu puléh peunya-két geutanyoe."

Ureuëng-ureuëng nyang jitem jeuet keu murid Isa

(Luk. 9:57-62)

18 Jai lagoena ureuëng di seukeulileng Isa. Watée geukalon lé Isa awaknyan bandum, Gobnyan laju geuyue ubak murid-murit Geuh keuteujeumeurang danau. 19 Laju teuka ubak Gobnyan sidroe gurée agama sira jipeugah, "Bapak Gurée, ulôn keuneuk seutôt Bapak ho mantong neujak!"

20 Geujaweueb lé Isa, "Asée srigala na uruek, dan cicém po na eumpung, teuma Aneuëk Manusia hana meuteumpat éh."

21 Dan sidroe teuk murid Gobnyan nyang laén jipeugah, "Bapak, neupeu-idhin kheueh ubak Ulôn mangat lôn peutamong lam jrat ureuëng syiek ulôn nyang ka meuninggai."

22 Geujaweueb lé Isa, "Seutôt mantong ulôn, dan bah kheueh ureuëng maté jipeukubu ureuëng maté jih keudroe."

Isa geupeupiôh angén badée

(Mrk. 4:35-41; Luk. 8:22-25)

23 Isa laju geu-ék ateueh peurahô meunan cit deungon murid-murit Gobnyan sajan seureuta. 24 Hana teusangka-sangka angén badée teuka hibat lumpah na sampoe ié lam danau meuguncang dan peurahô awaknyan jipoh lé umbak meuhayak hana meuteuntée. Watée angén badée nyan teuka Isa teungoh geuéh. 25 Teuma murid-murit Gobnyan laju jajak ubak Gobnyan sira jipugo jiyue beudôh. "Bapak! He Bapak! Neutulông! Geutanyoe ka cilaka!" kheun awaknyan.

26 "Pakon gata teumakot?" kheun Isa. "Peu kheueh gata kureueng peucaya keu Ulôn!" Óh lheueh nyan Isa laju geudong dan geudhôt laju angén badée dan ié danau nyang meu-umbak nyan. Dan watée nyan cit teuma ié danau nyan ka jeuet keureda.

27 Murit-murit Isa hireuen. Awaknyan jimarit sabe keudroe-droe, "Ureuëng peu kheueh Gobnyan nyoe, sampoe angén dan umbak pih jituot peurintah Gobnyan!"

Isa geupeu puléh dua droe ureuëng nyang ka jitamong roh jeuhet

(Mrk. 5:1-20; Luk. 8:26-39)

28 Isa ka trok u meurandeh danau di daerah Gadara. Nibak teumpat nyan na dua droe ureuëng nyang ka jitamong roh jeuhet jajak murumpok ngon Gobnyan. Ban dua droe ureuëng nyang ka jitamong roh jeuhet nyan ganah dan juwah lumpah na, sampoe hana meusidroepih nyang jijeuet jak rot nyan. 29 Awaknyan laju jiteubiet nibak lam guha-guha jirat sira jidumpék lagée nyoe jipeugah, "He Aneuëk Allah, peue nyang teuma neupeulaku ateueh kamoe? Peu kheueh Droeneueh keuneuk seksa kamoe bahpih watée jih gohlom trok?"

30 Hana jiôh nibak teumpat nyan, jai that-that bui teungoh jimita uempeuen. 31 Roh-roh jeuhet nyan jilakée laju ubak Isa, "Meunyoe Droeneueh neuyue ubak kamoe mangat kamoe teubiet, yue kheueh laju ubak kamoe mangat kamoe tamong lam tuboh bui-bui nyan."

32 "Teubiet!" Geukheun lé Isa. Teuma roh-roh jeuhet nyan laju jiteubiet nibak tuboh bandua droe ureuëng nyan, dan laju jajak tamong u dalam tuboh bui-bui nyang teungoh mita uempeuen nyan. Dan di bui-bui

nyan pih laju jiplueng dan jilumpat nibak binéh reuleueng u dalam danau sampoe habéh lham.

³³ Di ureuëng-ureuëng nyang rabe bui nyan laju jiplueng u dalam banda dan jipeugah laju peue-peue nyang ban lheueh jikalon nyan, meunan cit jipeugah peue nyang ka teujadi ateueh dua droe ureuëng nyang ka jitamong roh jeuhet nyan. ³⁴ Teuma bandum ureuëng nyang na lam banda nyan pih laju jijak meurumpok ngon Isa. Watée awaknyan jikalon Isa, awaknyan jilakée deungon meuharab that mangat Isa geutinggai laju teupat nyan.

Isa geupeu puléh sidroe ureuëng lapée
(*Mrk. 2:1-12; Luk. 17-26*)

9 Isa laju geu-ék dalam peurahô, laju geujeurang danau, geuwoe u gampông leuen Gobnyan. ² Disinan lé ureuëng ramé laju jiba ubak Gobnyan sidroe ureuëng lapée nyang teu-éh dalam tika. Watée Isa geukalon padub na rayeuk iman ureuëng ramé nyan, Gobnyan laju geupeugah ubak ureuëng lapée nyan, "Tabah kheueh, he aneuëk Ulôn! Desya-desya gata ka teupeu-amphon."

³ Na meupadub droe gurée agama nyang na disinan jikheun lam até jih, "Ureuëng nyoe jihina Allah!"

⁴ Isa geuteupeue pikeran awaknyan, jadi Gobnyan geupeugah, "Pakon pikeran gata lumpah that jeuhet? ⁵ Toh nyang leubeh mudah: teupeugah, 'Desya gata ka teupeu-amphon,' atawa teupeugah, 'Beudôh kheueh dan jak kheueh laju?'" ⁶ Teuma bak saát nyoe Ulôn teuma Lôn bri bukeuti ubak gata bahwa di ateueh bumoe nyoe Aneuëk Manusia meukuasa keu teupeu-amphon desya." Laju Isa geupeugah ubak ureuëng lapée nyan, "Beudôh, cok tika gata dan woe kheueh laju u rumoh gata!"

⁷ Ureuëng lapée nyan pih jibeudôh dan laju jiwoe u rumoh jih keudroe. ⁸ Watée ureuëng ramé jikalon hai nyang lagée nyan, awaknyan lumpah teumakot dan laju jipujoe Allah, sabab Po teu Allah ka geubri kuasa nyang paleng rayeuk ubak manusia.

Isa geutawök Matius
(*Mrk. 2:13-17; Luk. 5:27-32*)

9 Oh lheueh nyan Isa geutinggai teupat nyan. Teungoh geujak, deuh geukalon sidroe ureuëng tukang kutéb cukée, nan ureuëng

nyan Matius, teungoh geuduek bak kantô cukée gobnyan. Isa geupeugah ubak ureuëng nyan, "Jak keunoe, seutôt Ulôn!"

Teuma Matius laju geudong dan geuseutôt Isa.

¹⁰ Watée Isa teungoh geumakheun di rumoh Matius,^h jai lumpah na teuka ubak Gobnyan tukang kutéb cukée dan ureuëng-ureuëng nyang jianggab hana gét lé masyarakat, awaknyan pih laju jimakheun meusajan Isa dan murit-murit Gobnyan. ¹¹ Na ureuëng-ureuëng Farisi nyang jikalon hai nyan. Dan awaknyan jiteumanyong ubak murit-murit Isa, "Peue sabab jih gurée gata geumakheun meusajan ureuëng-ureuëng tukang kutéb cukée dan ureuëng-ureuëng hana gét nyan?"

¹² Isa geudeungoe peue nyang jitanyong lé awaknyan dan laju geujaweueb, "Ureuëng nyang seuhat hana peureulée dokto, nyang peureulée keu dokto na kheueh keu ureuëng sakét. ¹³ Tilek kheueh peue makna jih ayat Alkitab nyoe: 'Nyang Ulôn keuheundaki gaséh sayang, dan bukon beulatang keureubeuen,' Sabab Ulôn teuka bukon Lôn tawök ureuëng nyang jianggab droe jih ka gét, teuma ureuëng nyang jianggab hina."

Soai-soai puasa

(*Mrk. 2:18-22; Luk. 5:33-39*)

¹⁴ Oh ka lheueh nyan murit-murit Nabi Yahya pumanö geujak meurumpok deungon Isa. Laju awaknyan geutanyong, "Pakon kamoe dan ureuëng-ureuëng Farisi puasa dan murit Bapak hana?"

¹⁵ Geujaweueb lé Isa, "Pakriban meunurrot gata? Peu kheueh jeuet jamé-jamé bak teupat khanuri ureuëng meukawen meuseudeh até meunyoé teungku linto agam mantong na meusajan awaknyan? Teuntée hana! Teuma teuka watée jih teungku linto agam nyan teucok nibak awaknyan. Watée nyan barô kheueh awaknyan jipuasa.

¹⁶ Hana ureuëng nyang tampai bajée tuha deungon ija barô. Sabab ija sinampai nyan teuma keunyué akhé jih bajée nyan teupriek leubeh rayeuk lom. ¹⁷ Meunan cit hana ureuëng nyang jiroe ié anggô barô dalam baluem kulét nyang ka tuha. Sabab baluem nyan teuma beukah dan rusak, dan ié anggô lam baluem nyan laju ro uluwa. Anggô barô harôh teuleng lam baluem nyang barô, mangat bandua nyan teutab gét."

^g *gampông leuen Gobnyan*: Kapernaum (kalon 4:13.) ^h *di rumoh Matius*: atawa di rumoh gobnyan (na kheueh rumoh Isa). 9:10-11: Luk. 15:1-2 9:13: Mat. 12:7, Hos. 6:6

Aneuëk peumimpén rumoh iébadat

Inong nyang jimat Isa

(Mrk. 5:21-43; Luk. 8:40-56)

¹⁸ Teungoh Isa geupeugah haba ubak murit-murit Yahya Pumanö, teuka kheueh ubak Gobnyan sidroe peumimpén rumoh iébadat. Ureuëng nyan jimeuteuôt dikeue Isa sira ji peugah, "Aneuëk inong lôn banmantong meuninggai donya. Teuma, lôn harab neutem kheueh jakmat aneuëk ulôn nyan mangat jeuet udeb lom teuma."

¹⁹ Isa laju geubeudôh dan geujak laju deungon murit-murit Gobnyan u rumoh ureuëng nyan.

²⁰⁻²¹ Bak teungoh rot ueh na teuma sidroe inong nyang ka dua blaih thon treb jih sakét peundarahan nyang na hubongan deungon hé jihnyan, jijak meurumpok laju ngon Isa nibak likot. Ureuëng nyan geupike, "Asai ta cukéh mantong bajée jubah Gobnyan, ulôn teuma puléh." Oh lheueh jipike lagée nyan laju jicukéh bajée jubah Isa.

²² Watée nyan cit teuma Isa geupaleng dan geukalon inong nyan laju geupeugah ubak gobnyan, "Tabah kheueh, aneuëk Ulôn! Sabab gata tapeucaya keu Ulôn, gata puléh!" Bak watée nyan cit teuma inong nyan puléh.

²³ Oh lheueh nyan Isa laju trok u rumoh peumimpén iébadat nyan. Watée geukalon peumeuén-peumeuén biula meukabông dan jai that-that nyang riôh, ²⁴ laju geupeugah ubak awaknyan, "Teubiet kheueh gata banmandum! Aneuëk nyoe hana maté, na kheueh teungét."

Awaknyan bandum jipeukém Isa. ²⁵ Oh ka jiteubiet awaknyan bandum, Isa laju geutamong lam bilék aneuëk nyan sira geumat jaroe jih. Dan laju jibeudôh aneuëk inong nyan. ²⁶ Haba nyan sampoe ka meugah bansaboh daerah nyan.

Isa geupeu puléh dua droe ureuëng buta mata

²⁷ Isa laju geujak nibak teumpat nyan dan na dua droe ureuëng buta jiseutôt Gobnyan rot likot. Awaknyan jiteumawök, "He Aneuëk Nabi Daud, neugaséh kheueh keu kamoe!"

²⁸ Watée Isa geutamong lam rumoh nyan, bandua droe ureuëng buta nyan jijak ubak Gobnyan. Isa laju geutanyong ubak

awaknyan, "Peu kheueh gatanyoe tapeucaya bahwa Ulôn nyoe hase lôn peupuléh gata?"

"Peucaya, Pak!" jawueb awaknyan.

²⁹ Laju Isa geumat mata awaknyan sira geupeugah, "Sabab gata peucaya, teuma beujeuet kheueh peue nyang gata lakée."

³⁰ Teuma awaknyan ka jeuet jimeungieng. Isa geupeu-ingat ubak awaknyan deungon kreueh, mangat bék jipeugah hai nyan ubak soe mantong.

³¹ Teuma awaknyan laju jijak dan jipeugah teuma keuhai Isa nyan u tieb-tieb daerah.

Isa geupeu puléh ureuëng kalu

³² Watée bandua droe awaknyan ka jijak, na sidroe ureuëng kalu nyang ka jikuasa lé roh jeuhet laju jiba ubak Isa. ³³ Isa laju geuse roh jeuhet nyan dan bak watée nyan cit ureuëng kalu nyan ka jeuet jipeugah haba. Ureuëng ramé nyan hireuen dan jimarit sabe keudroe-droe, "Gohlom na kamoe kalon nyang lagée teujadi di Israel."

³⁴ Teuma ureuëng-ureuëng Farisi jipeugah, "Ubak roh-roh jeuhet kheueh nyang brijihnyan meukuasa keu jiuse roh-roh jeuhet nyan."

Isa sayang that watée geungieng ureuëng ramé

³⁵ Meunan kheueh sabe Isa geukeulileng nibak banda nyang saboh u banda nyang laén, dan nibak gampông nyang saboh u gampông nyang laén. Gobnyan geupeubeuet ureuëng laén di rumoh-rumoh iébadat, dan geupeusampoe Haba Gét keuhai pakriban Po teu Allah geumat peurintah sibagoé Raja. Gobnyan geupeu puléh ureuëng-ureuëng nyang meudeurita meubagoé macam peunyakét dan nyang cacat tuboh. ³⁶ Watée Isa geukalon ureuëng ramé nyan, Gobnyan weueh that-that keu awaknyan, sabab awaknyan ka bingong dan hana meudaya, lagée bubiri hana tukang rabe. ³⁷ Laju Isa geupeugah ubak murit-murit Geuh, "Nyang teupot jai that, teuma tukang pot nyang bacut. ³⁸ Sabab nyan lakée kheueh ubak ureuëng po lampôh nyan mangat jikirém ureuëng pot hase lampôh gobnyan."

Dua blaih droe rasui

(Mrk. 3:13-19; Luk. 6:12-16)

10 Bak siuroe Isa geuhôi ban dua blaih droe murit Gobnyan keu geujak

meusapat. Laju geubri ubak awaknyan kuasa mangat jeuet geu-use roh-roh jeuhet meunan cit jeuet geupeu puléh sigala macam peunyakét dan meubagoé macam cacat tuboh. ² Nan bandua blaih droe rasui nyan na kheueh: nyang keu phon, Simon (Nyang geuhôi ngon nan Petrus) deungon syedara gobnyan Andreas, laju Yakobus ngon syedara gobnyan Yahya, awaknyan na kheueh aneuëk-aneuëk Zebedeus. ³ Óh lheueh nyan Pilipus dan Bartolomeus, deungon Tomas, dan Matius, tukang kutéb cukée meunan cit Yakobus aneuëk Alfeus, dan Tadeus; ⁴ dan nyang paleng akhé Simon, si patriot dan Yudas Iskariot nyang meukhianat ubak Isa.

Tugaih rasui-rasui

(Mrk. 6:7-13; Luk. 9:1-6)

⁵ Ban dua blaih droe rasui nyan laju geutus lé Isa deungon geubri peutunyok-peutunyok lagée nyoe, "Bék kheueh gata jak u daerah nyang kon daerah ureuëng Yahudi. Dan bék cit teuma u banda-banda ureuëng Samaria. ⁶ Teuma tajak kheueh ubak ureuëng-ureuëng Israel, khusus jih ubak awaknyan nyang sisat. ⁷ Neupeugah kheueh ubak awaknyan bahwa Po teu Allah deungon sigra geumat peurintah sibagoé Raja. ⁸ Neupeupuléh kheueh ureuëng-ureuëng nyang sakté; peu-udeb kheueh ureuëng nyang ka maté; peupuléh kheueh ureuëng nyang keunong peunyakét kulét nyang cukob parah, dan neuuse kheueh roh-roh jeuhet. Gata ka neuturimong bandum nyan deungon cuma-cuma. Teuma, neubri kheueh atra nyan deungon cuma-cuma. ⁹ Bék neuba péng méuh, péng pirak atawa péng teumaga. ¹⁰ Meunan cit bék teuma neuba baluem seudeukah, atawa dua ôn peukayan keu beukai gata nibak teumpat tugaih, atawa sipatu, atawa pih tungkat. Sabab ureuëng nyang meukeureuja ka sipatot jih teujamin peue-peue nyang jipeureulée.

¹¹ Meunyoé gata ka trok u banda atawa gampông, neumita kheueh sidroe ureuëng nyang geutem teurimong gata. Tinggai kheueh ngon ureuëng nyan sampoe gata neujak ho laén teuma. ¹² Watée gata neutamong lam rumoh, neupeugah kheueh lagée nyoe, "Seumoga Tuhan geubri beureukat ubak gatanyoé." ¹³ Meunyoé ureuëng-ureuëng lam rumoh nyan geuteurimong gata, bah kheueh saleuem gata nyan teutab nibak awaknyan.

Teuma meunyoé awaknyan hana jiteurimong gata, neutarek kheueh lom teuma saleuem gata nyan. ¹⁴ Meunyoé na rumoh atawa banda nyang hana jitem teurimong gata atawa hana jitem deungoe gata, neutinggai laju teumpat nyan dan geureutök kheueh abée nyang na bak tapak kaki gata. ¹⁵ Ingat kheueh! Bak Uroe Kiamat, ureuëng banda Sodom dan Gomora teuma leubeh mudah geupeu-amphon lé Allah, nibak ureuëng-ureuëng nyang na di banda nyan!"

Peunganianyaan nyang teuma teuka

(Mrk. 13:9-13; Luk. 21:12-17)

¹⁶ "Peurati kheueh nyoe: Ulôn utus gata lagée bubiri nyang sisat lamkawan asée srigala nyang juwah. Gata harôh waspada lagée uleue dan jujoe até lagée cicém mirah pati. ¹⁷ Meujaga-jaga kheueh, sabab gatanyoe teuma jidrob dan jiba ubak sidang-sidang mahkamah. Gata teuma jiseksa di rumoh-rumoh iébadat. ¹⁸ Gata teuma jiba ukeue peunguasa-peunguasa dan raja-raja sabab gata taseutôt Ulôn. Dan nyan kheueh watée nibak gata keu gata meusaksi keuhai ulôn ubak awaknyan dan ubak ureuëng-ureuëng nyang hana jituri Po teu Allah. ¹⁹ Teuma meunyoé gata jiba keu jipeusidang di kantô peungadalan, bék khawate keuhai peue nyang keuneuk gata peugah, atawa pakriban gata harôh tapeugah haba. Sabab peue nyang keuneuk gata peugah nyan, teuma neubri téé ubak gata óh trok bak watée jih. ²⁰ Sabab nyang peugah haba bak watée nyan kon kheueh gata, teuma Roh Bapak nyang na dalam syeuruga, rot gata.

²¹ Teuma teuka bak saboh watée ureuëng jeuet jijok syedara jih keudroe keu jipoh maté. Dan nyan pih teuma teuka nibak ayah ngon aneuëk gobnyan. Aneuëk-aneuëk miet teuma jilawan ma ngon yah jih, dan jijok awaknyan keu jipoh maté. ²² Gata teuma jibanci lé bandum ureuëng sabab gata murit Ulôn. Teuma ureuëng nyang meuteuen sampoe bak akhé dudoe geupeu seulam. ²³ Meunyoé gata ji-iénanya bak saboh banda, beutaplueng kheueh ubak banda nyang laén. Ulôn bri téé ubak gata. Sigohlom gata seuleusoe tajak bandum u banda-banda nyang na di Israel, Aneuëk Manusia ka trok geuteuka.

²⁴ Murit hana leubeh rayeuk nibak gurée jihnyan, dan peulayan hana leubeh rayeuk

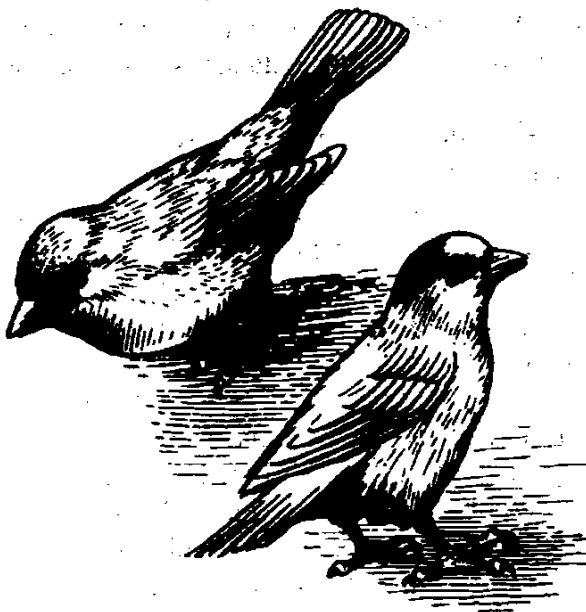
10:7-15: Luk. 10:4-12 10:10: 1Kor. 9:14, 1Tim. 5:18 10:14: Kis. 13:51 10:15: Mat. 11:24, Keuj. 19:24-28
10:16: Luk. 10:3 10:17-20: Mrk. 13:9-11, Luk. 12:11-12, 21:12-15 10:21: Mrk. 13:12, Luk. 21:16
10:22: Mat. 24:9, 13, Mrk. 13:13, Luk. 21:17 10:24: Luk. 6:40, Yah. 13:16, 15:20

nibak po jih. ²⁵ Ka seb meunyoë sidroe murit saban lagée gurée jihnyan, dan sidroe peulayan lagée po droe jih. Meunyoë ulée keuluwarga ka geuboh nan Beelzebul, peuteuk lom bansaboh asoe rumoh. Awaknyan teuma teuboh nan nyang leubeh brok nibak nan nyan!”

Teumakot kheueh ubak Allah

(Luk. 12:2-7)

²⁶”Bék kheueh teumakot keu manusa. Hana nyang teusöm, nyang hana teuma leumah, dan hana nyang teurahsia nyang hana teuma teupeugah. ²⁷Peue nyang Ulôn peugah ubak gata dalam seupôt harôh kheueh gata peugah lom di dalam peungéh bak watée uroe. Dan peue nyang teusháh bak punyueng gata, jak peumaklum kheueh nyan ubak rakyat ba! ²⁸Bék kheueh teumakot keu awaknyan nyang jipoh tuboh, teuma hana kuasa jipoh jiwa. Beuteumakot kheueh keu Po teu Allah nyang meukuasa geupeubinasa bah kheueh nyan tuboh meunan cit jiwa lam apui nuraka. ²⁹Dua boh cicém tulôe meuteumé teubloe deungon sineuk mata péng nyang paleng ubit. Lagée nyan hana meusaboh pih rhot bak tanoh meunyoë hana geukeuheundak lé Bapak gata. ³⁰Padub na lé jeumeulah ôk bak ulée gata pih ka geubileueng. ³¹Sabab nyan, bék kheueh teumakot! Gata leubeh meuyuem nibak cicém-cicém tulôe nyan!”

Cicém tulôe (10:29)

Jipeucaya Isa dikeue rakyat ba

(Luk. 12:8-9)

³²”Barang gasoe jipeucaya dikeue rakyat ba bahwa gobnyan murit Ulôn, teuma Ulôn pih Lôn akui ureuëng nyan dikeue Bapak Ulôn di dalam syeuruga. ³³Teuma, barang gasoe nyang ji iengkeue Ulôn dikeue rakyat ba bahwa jihnyan murit Ulôn, teuma Ulôn pih Lôn iengkeue jih nyan dikeue Bapak Ulôn di syeuruga.”

Bukon damé, teuma lawan

(Luk. 12:51-53, 14:26-27)

³⁴”Bék kheueh neusangka bahwa Ulôn ba damé ateueh donya nyoe. Ulôn hana Lôn ba damé, teuma sitree. ³⁵Ulôn nyoe teuka sampoe jeuet keusabab aneuëk agam jilawan bapak jih, dan aneuëk inong jilawan mak jih, meunan cit meulintée nyang inong jilawan mak tuwan jih. ³⁶Nyoe, nyang teuma jeuet keumusoh nyang paleng rayeuk na kheueh anggota keuluwarga droe jih.

³⁷Ureuëng nyang jigaséh keu bapak jih dan mak jihnyan leubeh nibak jigaséh keu Lôn, ureuëng nyan hana patôt jeuet keu murit Lôn. Meunan cit deungon ureuëng nyang jigaséh keu aneuëk jih nyang agam atawa aneuëk inong leubeh nibak jigaséh keu Lôn. ³⁸Dan ureuëng nyang hana jitem gulam saleb gobnyan dan hana teuma jitem seutôt Ulôn, ureuëng nyang lagée nyan hana patot jeuet keu murit Lôn. ³⁹Ureuëng nyang jipeuteun udeb jih, ureuëng nyan teuma gadôh udeb jihnyan, teuma ureuëng nyang gadôh udeb jih sabab seutia keu Ulôn, ureuëng nyan teuma meuteumé udeb.”

Upah ateueh buet nyang gét

(Mrk. 9:41)

⁴⁰”Ureuëng nyang teurimong gata, ureuëng nyan jiteurimong Ulôn. Dan ureuëng nyang teurimong Ulôn, saban cit geuteurimong ureuëng nyang utus Ulôn. ⁴¹Ureuëng nyang teurimong Nabi sabab gobnyan keubiet Nabi, ureuëng nyan teuma geuteurimong upah sidroe Nabi. Dan soe mantong nyang teurimong sidroe ureuëng nyang gét sabab gobnyan gét, ureuëng nyan teuma jiteurimong upah sidroe ureuëng gét. ⁴²Soe-soe nyang jitem jok ié jieb, bahpih ié leupie keu sidroe nibak ureuëng-ureuëng

nyang hina nyoe, sabab gobnyan murit Lôn, peucaya kheueh gobnyan pasti meuteumé upah!"

Utosan Nabi Yahya Pumanö

(Luk. 7:18-35)

11 Óh ka lھےueh Isa geubri bandum peutunyok-peutunyok ubak bandua blaìh droe murit Gobnyan, laju geujak dan geutinggai teupat nyan. Gobnyan geujak seumeubeuet dan geupeusampoe peusan-peusan nibak Po teu Allah bak banda-banda nyang rab-rab disinan.

² Nabi Yahya Pumanö nyang mantong lam glab geudeungoe peue-peue nyang geupeubuet lé Almaseh. Laju lé gobnyan geuyue ubak na padub droe murit geuh keujak meurumpok ngon Isa keuneuk teumanyong, ³ "Peu kheueh Bapak nyang trok lagée nyang ka geumeujanji lé Po teu Allah, atawa peu kheueh harôh kamoe preh ureuëng laén?"

⁴ Geujaweueb lé Isa, "Neujak gisa kheueh laju ubak Nabi Yahya Pumanö dan neupeugah laju peue-peue nyang gata deungoe dan gata kalon: ⁵ Ureuëng buta deuh jimeungiang, ureuëng lapée ka jeuet jijak, dan ureuëng meupeunyakét kulét nyang lumpah parahⁱ ka puléh; ureuëng tuloe ka deuh jideungoe, ureuëng maté udeb lom teuma, dan Haba Gét nibak Po teu Allah geupeusampoe keu ureuëng-ureuëng gasien. ⁶ Mubahgia kheueh ureuëng nyang hán tulak Ulôn!"

⁷ Óh ka geujak bandum utosan Nabi Yahya Pumanö nyan, Isa laju geupeu phon peugah haba keuhai Nabi Yahya Pumanö, kheun Gobnyan, "Gata nyoe tajak u padang pasi peue nyang gata jak ngiang? Peu kheueh siôn naleueng nyang jipoet lé angén? ⁸ Gata tajak peue nyang gata jak ngiang? Peu kheueh sidroe ureuëng nyang jisök peukayan tari? Ureuëng-ureuëng nyang sök peukayan lagée nyan teupat jih bak meuligoe! ⁹ Teuma, peubuet gata tajak u padang pasi? Peu kheueh gata jak ngiang nabi? Beutôi, leubeh nibak sidroe nabi. ¹⁰ Sabab Nabi Yahya nyan kheueh nyang teupeugah lam ayat Alkitab nyoe, 'Nyoe kheueh utosan Ulôn, kheun Po teu Allah, Ulôn utus gobnyan leubeh dilée nibak Gata mangat gobnyan geupeuhah jalan keu Gata.'

¹¹ Ingat kheueh! Ateueh rhueng donya nyoe hana ureuëng laén nyang leubeh rayeuk nibak Nabi Yahya Pumanö. Bah pih lagée nyan, ureuëng nyang paleng ubit lamkawan umat Po teu Allah ureuëng nyan leubeh rayeuk nibak Nabi Yahya Pumanö. ¹² Yoh phon Nabi Yahya Pumanö geujak peusampoe beurita gobnyan sampoe ubak watée nyoe, umat Po teu Allah jilawan lé ureuëng-ureuëng nyang meu-useuha keuneuk kuasa ateueh gobnyan deungon cara paksa. ¹³ Akhé jih sampoe trok Nabi Yahya Pumanö, bandum huköm Nabi Musa dan ajaran nabina nabi na teupeugah keuhai-hai nyang harôh teujadi. ¹⁴ Dan meunyoë gata neutem peucaya, nabi Yahya nyan kheueh Ilyas, keuhai gobnyan teuka ka lھےueh teupeugah. ¹⁵ Meunyoë na geulinyueng, deungoe kheueh!

¹⁶ Deungon peue Lôn peusaban ureuëng-ureuëng bak jamén nyoe? Awaknyan lagée aneuëk manyak nyang duek-duek bak keude. Saboh kawan nyoe jihôi kawan nyang laén, ¹⁷ 'Kamoe keuneuk peumeuén ca-e geumbira keu gata nyoe, teuma gata hana tatem meunari! Kamoe meuca-e lagu meuba-e, dan gata hana tatem mo!' ¹⁸ Nabi Yahya ka trok – gobnyan geupuasa dan hana geujieb ié anggô; dan di ureuëng ramé jipeugah, 'Gobnyan ka jitamong jén!' ¹⁹ Jinoenyoe Aneuëk Manusia, ka teuka – Gobnyan geu makheun dan geujieb ié; laju lé ureuëng ramé geupeugah, 'Ngieng kheueh ureuëng nyan! Leuba, peumabök, rakan ureuëng kutéb cukée dan rakan ureuëng peubuet desya.' Bah pih meunan, keubijaksanaan Po teu Allah teubri bukeuti nibak hase-hase nyan."

Banda-banda nyang hana peucaya

(Luk. 10:13-15)

²⁰ Dan Isa laju geupeu phon seurapa keu banda-banda, di teupat Gobnyan paleng jai geupeugét buet nyang ajaéb. Sabab ureuëng-ureuëng nyang na lam banda nyan hana jitem meutobat nibak desya-desya nyang ka jipeubuet. ²¹ "Cilaka gata, Korazim! Dan cilaka teuma gata, he Betsaida! Sangkira jih buet-buet nyang ajaéb ka geupeubuet lamkawan gata nyan pih ka teupeubuet di Tirus dan Sidon, pasti ureuëng-ureuëng nyang na nibak teupat nyan ka treb that meutobat nibak desya-desya jihnyan dan jingui peukayan meuduka cita dan geuboh abée di ateueh

ⁱ meupeunyakét kulét nyang lumpah parah: Kalon 8:2.

11:5: Yes. 35:5-6, 61:1 11:10: Mal. 3:1 11:12-13: Luk. 16:16 11:14: Mal. 4:5, Mat. 17:10-13, Mrk. 9:11-13 11:21: Yes. 23:1-18, Yeh. 26:1-28:26, Yl. 3:4-8, Am. 1:9-10, Za. 9:2-4

ulée. ²²Ingat kheueh, bak Uroe Kiamat, ureuëng-ureuëng Tirus dan Sidon teuma leubeh mudah geupeu-amphon lé Po teu Allah nibak gata! ²³Teuma gata, hé banda Kapernaum! Peu kheueh gata teupeumanyang cit teuma sampoe trok u dalam syeuruga? Hana! Teuma gata teuböh lam apui nuraka! Sabab dak jeuet buet-buet nyang ajaéb nyan ka lheueh teupeubuet di Sodom, Sodom nyan mantong na sampoe bak watée nyoe! ²⁴Ingat, nibak Uroe Kiamat, ureuëng Sodom leubeh mangat geupeu-amphon lé Po teu Allah nibak gata!"

Tajak kheueh ubak Ulôn

(Luk. 10:21-22)

²⁵Bak watée nyan Isa meudoá, "Bapak, nyang mat kuasa ateueh langét ngon bumoe! Ulôn lakée teurimong gaséh ubak Droeneueh sabab bandum nyan Droeneueh nyang rahsia nibak ureuëng-ureuëng nyang carông dan meu-iéleumé, teuma Droeneueh tunyok ubak ureuëng-ureuëng nyang hana sikula. ²⁶Nyan kheueh nyang teuba keu galak até Bapak."

²⁷Laju Isa geupeugah lom, "Bamandum nyan pih ka geujok lé Bapak keu Ulôn. Hana meusidroe pih nyang turi Aneuëk, seulaén Bapak. Meunan cit hana nyang turi Bapak seulaén Aneuëk, dan ureuëng-ureuëng keu Aneuëk nyan geupeu-turi Bapak.

²⁸Tajak kheueh ubak Ulôn he gata bandum nyang reuôh reuah, dan nyang teurasa beuban teuh brat; Ulôn teuma nyang peupuih rukueng gata. ²⁹Seutôt kheueh peue-peue nyang Ulôn peurintah dan meurnoe kheueh ubak Ulôn. Sabab Ulôn nyoe leumoh leumbot dan miyueb até, teuma gata meurasa mangat. ³⁰Sabab peue-peue nyang Ulôn peurintah keubiet mangat lumpah na, dan beuban nyang Ulôn keubah ateueh gata nyan phui lumpah na."

Teumanyong keuhai uroe Sabat

(Mrk. 2:23-28; Luk. 6:1-5)

12 Bak siuroe, uroe Sabat, watée Isa geujak rot lampôh gandom gob, murit-murit Gobnyan laju geupot boh gandom, laju geupajoh boh gandom nyan sabab ka deuk that. ²Watée jingieng hai nyan lé ureuëng-ureuëng Farisi, awaknyan laju

jipeugah ubak Isa, "Kalon kheueh! Murit-murit Droeneueh ji-iengkeue huköm agama geutanyoe deungon cara jipeubuet nyang geutham bak uroe Sabat."

³Geujaweueb lé Isa, "Peu kheueh gohlom na gata beuet peue nyang ka geupeubuet lé Nabi Daud watée gobnyan ngon murit-murit gobnyan deuek? ⁴Gobnyan geutamong lam Baét Allah; teuma laju geupajoh ruti nyang ka teupeuseumah keu Po teu Allah. Padahai meunurot huköm agama geutanyoe, gobnyan meunan cit deungon murit-murit gobnyan hana jeuet geupajoh ruti nyan – nyang jeuet pajoh na kheueh imeum-imeum mantong. ⁵Atawa peu kheueh gohlom na gata beuet didalam huköm Nabi Musa bahwa tieb-tieb uroe Sabat imeum-imeum nyang peubuet tugaih bak Baét Allah, geu-iengkeue peuratoran uroe Sabat, teuma hainyan hana geupeusalah? ⁶Neusimak kheueh peue nyang Ulôn peugah nyoe: disinoe na nyang leubeh rayeuk nibak Baét Allah. ⁷Lam Alkitab na meutuléh: Gaséh sayang kheueh nyang Ulôn lakée, bukon keureubeuen beulatang. Meunyo seukira jih gata beutôi-beutôi muphom peue nyang Ulôn peugah nyan, pasti gata hana tapeusalah ureuëng-ureuëng nyang hana meusalah. ⁸Sabab Aneuëk Manusia meukuasa ateueh uroe Sabat."

Ureuëng nyang jaroe jih lapée siblah

(Mrk. 3:1-6; Luk. 6:6-11)

⁹Isa teuma laju geutinggai teupat nyan teuma geujak u dalam saboh rumoh iébadat. ¹⁰Nibak teupat nyan na ureuëng nyang jaroe jihnyan lapée siblah. Na meupadub droe nyang teungoh jimita salah nyang geupeubuet lé Isa, awaknyan laju jitanyong ubak Isa, "Peu kheueh jeuet teupeupuléh ureuëng bak uroe Sabat?"

¹¹Geujaweueb lé Isa, "Meunyo sangkira jih na sidroe lamkawan gata na tapeulara saboh bubiri, dan bak uroe Sabat bubiri nyan rhot lam mon nyang lumpah that lhok; peu kheueh ureuëng po bubiri nyan hana jiuseuha jipeuteungoh bubiri lam mon nyan? ¹²Nyan, manusia leubeh muyuem nibak bubiri! Teuma, meunyo meunan, jeuet teutulông gob bak uroe Sabat." ¹³Óh lheueh nyan Isa geupeugah ubak ureuëng nyang jaroe jih lapée siblah nyan, "Sunyueng kheueh keunoe jaroe gata."

Ureuëng nyan laju jisunyueng jaroe jihnyan, dan jaroe nyan laju puléh lagée jaroe siblah treuk. ¹⁴ Teuma lé ureuëng-ureuëng Farisi laju jitinggai rumoh iébadat nyan, teuma laju jijakmupakat keuneuk poh maté Isa.

Utosan nyang geupilé lé Po teu Allah

¹⁵ Isa geuteupeue bahwa ureuëng-ureuëng Farisi nyan na niet brok keu Gobnyan. Teuma, Gobnyan laju geujak nibak teupat nyan dan jai that ureuëng laén nyang seutôt Gobnyan. Laju Gobnyan geupeu puléh bandum ureuëng nyang sakét. ¹⁶ Teuma Gobnyan geutham ureuëng-ureuëng nyang geupeu puléh nyan bék jipeugah bak ureuëng laén keuhai Gobnyan. ¹⁷ Deungon lagée nyan jeuet teuk peue nyang ka geupeugah lé Allah rot Nabi Yesaya,

¹⁸ "Nyoe kheueh utosan lôn nyang ulôn piléh,

Ureuëng nyang Lôn gaséh dan biet that galak até Lôn.

Roh Ulôn teuma Lôn bri keu Gobnyan,

keuadalan Lôn teuma jipeusampoe keu bansa-bansa.

¹⁹ Gobnyan hana geumeudakwa atawa geu-geumeuciek, atawa meupidato bak rot ueh raya.

²⁰ Trieng nyang leunuet hana teuma geuleugôt

panyöt nyang mala hana teuma geupeulon.

Gobnyan teuma meujuang sampoe keuadalan meuteumé;

²¹ banmandum bansa geupeutroh harapan keu Gobnyan."

Isa atawa Beelzebul

(Mrk. 3:20-30; Luk. 11:14-23)

²² Óh lheueh nyan laju jiba ukeue Isa sidroe ureuëng buta dan kalu sabab ka jikuasa lé roh jeuhet. Isa laju geupeu puléh ureuëng nyan sampoe ka jeuet jipeugah haba ngon jikeumalon. ²³ Bandum ureuëng hireuen sira jipeugah, "Mungken nyoe kheueh Gobnyan Aneuëk Nabi Daud nyang ka geupeu janji lé Po teu Allah nyan?"

²⁴ Watée ureuëng-ureuëng Farisi jideungoe hai nyan, awaknyan jijaueub, "Ureuëng nyoe nyang jeuet geu-use roh jeuhet, sabab Beelzebul, ulée roh-roh jeuhet, ka geubri kuasa nyan keu Gobnyan."

²⁵ Isa geuteupeue pikeran ureuëng Farisi nyan. Teuma Gobnyan laju geupeugah ubak awaknyan, "Meunyoe na saboh nanggroe ka peucah beulah sampoe ka jeuet meukawöm-kawöm nyang musoh meumusoh, nyan tanda jih nanggroe nyan hana ék meuteuen. Teuma saboh banda atawa keuluwarga nyang teujadi peucah beulah dan jeuet keumusoh saboh deungon nyang laén teuma nyang lagée nyan rhot keu ancoe. ²⁶ Meunan cit teuma lam keurajeuen Iblih; meunyoe na saboh kawan teu-use kawan nyang laén, teuma keurajeuen Iblih nyan ka teujadi peucah beulah dan laju ancoe. ²⁷ Gata tapeugah bahwa Ulôn use roh jeuhet sabab kuasa Beelzebul. Meunyoe meunan deungon kuasa soe kheueh murit-murit gata jiuse roh jeuhet. Murit-murit gata keudroe nyang jeuet keutanda bahwa gatanyoe salah! ²⁸ Teuma Ulôn use roh jeuhet deungon kuasa Roh Allah. Dan nyan na kheueh sibagoé tanda bahwa Allah ka geupeu phon mat peurintah lamkawan geutanoyoe.

²⁹ Pakriban ureuëng hase jitamong lam rumoh ureuëng kha keu jijak reupah hareuta ureuëng nyan, meunyoe ureuëng kha nyan hana teu-ikat leubeh ilée? Óh lheueh nyan, barô kheueh gobnyan hase jicok bandum atra ureuëng nyan.

³⁰ Ureuëng nyang hana jidong blaih Lôn nyang sikeubiet jih ureuëng nyan ka jilawan Ulôn. Dan ureuëng nyang hana jitem tulông Ulôn nyang sikeubiet jih ka jipeureulôh nyang Ulôn peubuet! ³¹ Ngon sabab nyan, beutateupeu kheueh, meunyoe na ureuëng jipeubuet desya ngon jimeututoe nariet nyang hina,^j ureuëng nyan jeuet teupeu amphon! Teuma meunyoe ureuëng nyang jihina Roh Po teu Allah, ureuëng nyan hana jeuet teupeu amphon! ³² Meunyoe na ureuëng jipeugah sipeue-peue nyang sifeuet jih jilawan Aneuëk Manusia, ureuëng nyan jeuet teupeue amphon, teuma meunyoe ureuëng nyan jihina Roh Po teu Allah, ureuëng nyang lagée nyan hana jeuet geupeu amphon, bah kheueh nyan bak watée nyoe meunan cit óh uroe akhirat!"

Bak kayée ngon bôh kayée

(Luk. 6:43-45)

³³ "Mangat boh kayée nyan gét, bak jih harôh subo ngon gét. Meunyoe bak jih hana subo ngon gét, bôh jih pih hana gét. Subô jih

^j *jimeututoe nariet nyang hina*: atawa jipeugah haba meuhina ubak Po teu Allah.

12:18-21: Yes. 42:1-4 12:24: Mat. 9:34, 10:25 12:30: Mrk. 9:40 12:32: Luk. 12:10 12:33: Mat. 7:20, Luk. 6:44

bak kayée nyan leumah teukalon nibak bôh jih. ³⁴ Gata ureuëng jeuhet, pakriban mungken gata jeuet tapeugah hai-hai nyang gét meunyoe gata jeuhet? Peue nyang jipeugah lé babah nyan kheueh teuma nyang teusuréh dalam até! ³⁵ Ureuëng nyang gét geumeututoe nyang jroh sabab ureuëng nyan peunoh ngon nyang gét. Seubalek jih, ureuëng nyang jeuhet jimeututoe hai-hai nyang jeuhet sabab gobnyan peunoh ngon nyang jeuhet.

³⁶ Teuma, ingat kheueh: bak Uroe Kiamat, tieb-tieb ureuëng harôh meutanggung jaweueb ateuh tieb-tieb nariet nyang ka jipeugah nyang hana meuguna. ³⁷ Sabab tutoe gata keudroe kheueh nyang teungui keu teupeuputôh peu kheueh gata meusalah atawa beuna.”

Ureuëng-ureuëng Farisi jilakée Isa mangat geupeugôt buet ajaéb

(Mrk. 8:11-12; Luk. 11:29-32)

³⁸ Óh lheueh nyan na meupadub droe gurée agama dan ureuëng-ureuëng Farisi geupeugah, ”Bapak gurée, kamoe keuneuk kalon Droeneuh neupeuleumah buet nyang ajaéb.”

³⁹ ”Keubiet that jeuhet jih dan doraka jih ureuëng-ureuëng bak jamén nyoe!” Geujaweueb lé Isa, ”Gata nyoe talakée mangat Lôn peuleumah buet ajaéb? Keu gata hana teubri bah pih meusaboh buet ajaéb, malengkan keujajaéban Nabi Yunus. ⁴⁰ Nabi Yunus tinggai lhée uroe lhée malam dalam pruet uengkot raya. Meunan cit deungon Aneuëk Manusia teuma tinggai lhée uroe lhée malam dalam pruet bumoe. ⁴¹ Bak Uroe Kiamat, peunduduek Niniwe teuma jibeudôh meusi-goe ngon ureuëng-ureuëng jamén nyoe dan jitudôh awaknyan. Sabab ureuëng-ureuëng Niniwe nyan ka meutobat nibak desya-desya jih nyan, watée Nabi Yunus geu-khutubah ubak awaknyan. Teuma disinoe bak watée nyoe na nyang leubeh rayeuk nibak Nabi Yunus! ⁴² Bak Uroe Kiamat, ratu nibak nanggroe Seulatan teuma geubeudôh meusi-goe-sigoe ngon ureuëng-ureuëng jamén nyoe dan geutudôh awaknyan. Sabab keu teudeungoe peurunoe Nabi Sulaiman nyan bijak, ratu nyan kuasa geujak nibak nanggroe geuh nyang jiôh that di ujung bumoe. Teuma disinoe bak watée nyoe na nyang leubeh rayeuk nibak Nabi Sulaiman!”

Jiwoe roh jeuhet

(Luk. 11:24-26)

⁴³ ”Meunyoe roh jeuhet jitinggai sidroe-droe ureuëng, roh nyan jikeulileng bak teum-pat-teum-pat nyang tho keu jimita teum-pat peuniyôh, teuma nyang jimita nyan hana meuteumé. ⁴⁴ Ngon sabab nyan laju jipeugah, ’ulôn teuma lôn gisa u rumoh nyang ka lôn tinggai.’ Watée awaknyan ka trok keudeh, rumoh nyan ka shoh, gleh dan teu-atoe. ⁴⁵ Laju jajak dan jiba tujuh droe roh nyang laén nyang leubeh jeuhet nibak jih nyan. Óh lheueh nyan awaknyan laju jitamong lam tuboh ureuëng nyan, laju jitinggai lam badan ureuëng nyan. Teuma akhé jih keuadaan ureuëng nyan leubeh brok nibak bak nyang ka-ka. Nyan kheueh teuma nyang jeuet deungon ureuëng-ureuëng jeuhet bak jamén nyoe.”

Mak ngon syedara-syedara Isa

(Mrk. 3:31-35; Luk. 8:19-21)

⁴⁶ Teungoh Isa mantong geupeugah haba deungon ureuëng ramé nyan, teuka teuk ubak Gobnyan mak Geuh ngon syedara-syedara Gobnyan. Awaknyan geudong diluwa sira geu-useuha mangat hase geumariet deungon Gobnyan. ⁴⁷ Na kheueh sidroe lamkawan ureuëng ramé nyan, nyang na nibak teum-pat nyang jipeugah ubak Isa, ”Hai pak, mak neueh ngon syedara droeneuh na di luwa. Awaknyan keuneuk peugah haba deungon Bapak.”^k

⁴⁸ Laju geujaweueb lé Isa, ”Soe kheueh mak Ulôn? Soe kheueh teuma syedara-syedara Lôn?” ⁴⁹ Laju Gobnyan geutunyok ubak murit-murit Geuh sira geupeugah lagée nyoe, ”Nyoe kheueh mak ngon syedara-syedara Lôn. ⁵⁰ Ureuëng nyang peubuet keuheundak Bapak Ulôn di syeuruga, nyan kheueh syedara Ulôn nyang agam, syedara inong, dan mak Ulôn.”

Miseue sidroe ureuëng teumabu

(Mrk. 4:1-9; Luk. 8:4-8)

13 Bak uroe nyan cit teuma Isa geujak nibak rumoh nyan dan laju geujak bak binéh danau dan geuduek bak binéh danau nyan. ² Jai lagoena ureuëng nyang meuhudom ban silingka Isa, lé sabab nyan laju geujak duek lam peurahô, teuma di ureuëng

^k Lam padub-padubboh naseukah kuno hana ayat 47.

12:34: Mat. 3:7, 23:33, 15:18, Luk. 3:7, 6:45 12:38: Mat. 16:1, Mrk. 8:11, Luk. 11:16 12:39: Mat. 16:4, Mrk. 8:12 12:40: Yun. 1:17 12:41: Yun. 3:5 12:42: 1Raj. 10:1-10, 2Taw. 9:1-12 13:2: Luk. 5:1-3

Boh gandom (13:4)

ramé nyan jidong meuriti bak binéh panté.
³Teuma Isa laju geupeurunoe ureuëng ramé nyan deungon miseue keuhai-hai nyang lumpah lé.

"Sidroe ureuëng meutani jajak tabu bijéh," meunan kheueh Isa geupeu phon meucalitra. ⁴"Teungoh geutabu bijéh nyan, na bijéh nyang rhot ateuh rot ueh. Laju jiteuka cicém jajak catuek bijéh nyan sampoe habéh. ⁵Na teuma nyang rhot bak teumap nyang meubatée-batée, nyang tanoh jih cit bacut. Bijéh-bijéh nyan bagaih that jitimoh sabab kureueng tanoh. ⁶Teuma watée mata uroe ka jipeuphon teungoh, bijéh-bijéh nyang bantimoh nyan ka jipeuphon layée, óh lheueh nyan tho dan maté sabab ukeue jih hana jitamong sampoe óh lhok. ⁷Na teuma bijéh nyang rhot di teungoh-teungoh tamah meuduro. Tamah meuduro nyan laju jitimoh sampoe habéh teutob bubena bijéh-bijéh nyan akhé jih maté. ⁸Teuma na cit bijéh nyang rhot bak tanoh nyang luhu, jitimoh laju jimuboh; na nyang sireutôh, na nyang nam ploh, dan na cit nyang lhée ploh go ganda."

⁹Óh ka lheueh geucalitra bandum miseue nyan laju geupeugah lé Isa, "Meunoe gata na punyueng, deungoe kheueh!"

Pakon Isa geupeu guna miseue

(Mrk. 4:10-12; Luk. 8:9-10)

¹⁰Óh lheueh nyan murit-murit Isa geuteuka dan geutanyong ubak Gobnyan, "Pakon Bapak neuboh miseue meunoe neumeututoe ngon ureuëng ramé nyan?"

¹¹Geujaweueb lé Isa, "Sabab gata ka geubri anugeurah keu neuteupeue rahsia pakriban Po teu Allah geumat peurintah, teuma keu awaknyan hana. ¹²Sabab ureuëng nyang ka lheueh na, teuma geubri nyang leubeh le lom, dan ureuëng nyan teuma leubeh hareuta. Teuma, ureuëng nyang hana sapeue na, nyang bacut nyang na nibak ureuëng nyan geucok lom teuma. ¹³Nyang kheueh sabab jih Ulôn peugah ngon miseue meunoe Ulôn peugah haba ngon ureuëng ramé, sabab awaknyan jimeungieng, teuma lagée ureuëng nyang hana deuh keumalon; awaknyan jideungoe teuma lagée ureuëng nyang hana deuh teudeungoe dan hana muphom. ¹⁴Deungon lagée nyan jeuet kheueh peue nyang ka geupeugah lé Nabi Yesaya,

'Po teu Allah meufeureuman:

Awaknyan teuma sabe jideungoe teuma hana muphom;

awaknyan sabe na jisimak teuma hana jiteupeu peue-peue teuma nyang teujadi.

¹⁵Sabab pikeran ureuëng nyoe ka tumpôi,

geulinyueng awaknyan ka tulo dan mata awaknyan ka teupeupét.

Nyoe jeuet mangat mata awaknyan bék jikeumalon,

geulinyueng awaknyan bék teudeungoe sapeue,

pikeran awaknyan bék muphom dan bék jigisa bak Ulôn,

laju Ulôn peupuléh awaknyan.' "

¹⁶"Teuma keubiet meu-untông gatanyoe bandum," geupeugah lé Isa bak murit-murit Gobnyan, "sabab gata beutôi tameungieng dan neumeudeungoe. ¹⁷Ingat kheueh lé that nabi dan ureuëng nyang taát ubak Po teu Allah meuhéuet that keuneuk geukalon lagée nyang gata ngieng bak watée nyoe, teuma hai nyan hana awaknyan kalon. Awaknyan meuheuét that keuneuk jideungoe peue nyang gata deungoe bak watée nyoe, teuma hai nyan hana awaknyan deungoe."

Isa geupeu trang keu miseue ureuëng tabu bijéh

(Mrk. 4:13-20; Luk. 8:11-15)

¹⁸"Deungoe peue makna miseue keuhai ureuëng teumabu bijéh nyan. ¹⁹Bijéh nyang rhot ateuh rot lagée ureuëng nyang jideungoe haba pakriban Po teu Allah geumat peurintah, teuma hana jimuphom. Si jeuhet nyan

Tamah meuduro (13:22)

jiteuka laju jireupah peue-peue nyang teutabu lam até awaknyan. ²⁰ Bijéh nyang rhot bak teupat nyang meubaté-baté, miseue ureuëng nyang jideungoe haba nyan, dan maté nyan cit geuteurimong deungon galak até. ²¹ Teuma haba nyan hana meu-ukeue lam até awaknyan, akhé jih hana treb meuteuen. Meunan awaknyan meuteumé keusosahan atawa keunong iénanya sabab haba nyan, watée nyan cit teuma awaknyan murtat. ²² Bijéh nyang rhot lam tamah meuduro miseue ureuëng nyang geudeungoe haba nyan, teuma khawate keuhai udeb jih dan nyang jipike sabe keu udeb mangat dan meuwáh. Sabab nyan haba nyang teuka nibak Po teu Allah jiginton lam até awaknyan akhé jih hana mubôh. ²³ Dan bijéh nyang rhot bak tanoh nyang subo miseue ureuëng-ureuëng nyang geudeungoe haba nyan dan geupeu phon laju. Awaknyan jimuboh ôh lé, na nyang sireutôh, na nyang nam ploh, dan na nyang lhée ploh goe lipat hase jih."

Miseue keu naleueng lakoe ngon gandom

²⁴ Isa geucalitra lom sabôh miseue keu ureuëng ramé nyan, kheun Gobnyan, "Meunyoé Po teu Allah nyang mat peurintah, keuadaan jih na kheueh lagée nyoe: Sidroe ureuëng meugo geutabu bijéh nyang gét nibak blang gobnyan. ²⁵ Bak 'simalam, watée bandum ureuëng teungoh mangat ji éh, musoh ureuëng meugo nyan teuka jijak sipreuk bijéh naleueng lakoe lam teungoh-teungoh bijéh gandom nyan, ôh lheueh nyan laju jijak. ²⁶ Watée sinaman nyan timoh dan mu-mu sinaman nyan ka jiteubiet, teuma deuh kheu-

eh laju naleueng lakoe nyan. ²⁷ Laju ureuëng-ureuëng nyang jigaji lé peutani nyan jijak ubak peutani nyan sira jipeugah, "Teungku, hat lôn teupeu droeneueh neupula bijéh nyang gét dalam blang Teungku? Pakriban jeuet hase jitimoh naleueng lakoe lam blang amphon?" ²⁸ Geujaweueb lé ureuëng meugo nyan, 'Nyan buet nyang jipeuteuka lé musoh.' Dan di ureuëng-ureuëng nyang tueng upah ubak ureuëng meugo nyan geutanyong lom, 'Peu kheueh lé Teungku neuyue kamoe mangat kamoe jak lot bak naleueng lakoe nyan?' ²⁹ 'Hana peue,' geujaweueb lé gobnyan, 'Sabab meunyoé naleueng lakoe nyan teulot, eunteuk gandom nyan pih rhoh teutarek. ³⁰ Bahkheueh naleueng lakoe nyan jitimoh watée trok watée musém mupot. Eunteuk ulôn peugah ubak ureuëng mupot nyan: Peusapat dilée bandum naleueng lakoe nyan, ikat, dan tot laju. Ôh ka lheueh nyan peusapat teuma boh gandom, dan keubah laju u dalam gupôk.' "

Miseue keuhai bijéh sisawi

(Mrk. 4:30-32; Luk. 13:18-19)

³¹ Isa geucalitra lom miseue-miseue keu ureuëng ramé, kheun Gobnyan, "Meunyoé Allah geumat peurintah, keuadaan jih na kheueh lagée miseue nyoe: sineuk aneuëk sisawi¹ jicok lé sidroe ureuëng, laju jipula lam ladang ureuëng nyan. ³² Aneuëk sisawi na kheueh bijéh nyang paleng ubit. Teuma meunyoé ka timoh, bak sisawi nyan jeuet keu sinaman nyang paleng rayeuk lamkawan sinaman nyang laén, bak sisawi nyan jeuet keu bak kayée, mangat dum na cicém-cicém jijak keunan jipeugöt uempueng bak cabeueng-cabeueng kayée nyan."

¹ *sisawi*: Sisawi nyang teumeukeusut disinoe na kheueh saboh jeuneh seunaman nyang hase timoh manyang jih trok lhée metée.

Miseue-miseue keuhai ragoe*(Luk. 13:20-21)*

³³ Na miseue nyang laén nyang geucalitra lé Isa ubak ureuëng ramé, "Meunyoe Po teu Allah ka geumat peurintah, keuadaan jih na kheueh lagée ragoe nyang geucok lé sidroe ureuëng inong, laju geucawoe deungon peuet ploh arée teupông teurigu mangat meukeumang banmandum!"

Pakon Isa geupeu guna miseue-miseue*(Mrk. 4:33-34)*

³⁴ Bandum nyang geupurunoe lé Isa bak ureuëng ramé nyan deungon miseue-miseue.

³⁵ Deungon lagée nyan teuma jeuet kheueh peue nyang ka geupeugah lé nabi,

'Ulôn peuguna miseue-miseue meunyoe Lôn peugah haba deungon awaknyan;

ulôn peugah hai-hai nyang teusöm yoh phon that jeuet donya nyoe."

Isa geupeu trang miseue keuhai naleueng lakoe lamkawan bak gandom

³⁶ Óh lheueh nyan Isa laju geutinggai ureuëng ramé nyan, dan geutamong laju lam rumoh. Murit-murit Gobnyan geujak keunan sira geupeugah, "Ci Bapak peutrang keu kamoe makna miseue bak naleueng lakoe lamkawan bak gandom nyan."

³⁷ Geujaweueb lé Isa, "Ureuëng nyang sipreuk bijéh nyang gét nyan na kheueh Aneuëk Manusia. ³⁸ Blang nyan na kheueh donya nyoe. Bijéh nyang gét nyan na kheueh ureuëng-ureuëng nyang ka jeuet keu umat Po teu Allah. Naleueng lakoe nyan na kheueh ureuëng nyang doeng blaih Iblis. ³⁹ Musoh nyang pula naleueng lakoe nyan na kheueh Iblis. Musém mupot na kheueh Uroe Kiamat, dan ureuëng nyang pot nyan na kheueh malaikat-malaikat. ⁴⁰ Lagée toh naleueng lakoe teupeusapat dan teutot lam apui hu, meunan cit teuma bak Uroe Kiamat singoh. ⁴¹ Aneuëk Manusia teuma geuyue ubak malaikat-malaikat Gobnyan jeuet geupeusapat lamkawan umat manusia bandum nyang jeuet keusabab manusia jipeubuet desya, dan bandum ureuëng laén nyang peubuet jeuhet. ⁴² Awaknyan bandum teuma teuböh lam sinungkée meü-apui nyang hu meuhuéb-huéb; disinan awaknyan teuma jimoe dan meudeurita. ⁴³ Dan ureuëng-ureuëng nyang jipeubuet

keuheundak Po teu Allah ureuëng nyan meucahya lagée mata uroe lam Donya Barô Allah, Bapak awaknyan. Teuma, meunyoe na geulinyueng, deungoe kheueh!"

Miseue keuhai hareuta nyang teukeubah

⁴⁴ "Meunyoe Po teu Allah geumat peurintah, keuadaan jih lagée miseue umpamanyoe: Na atra nyang teuseubée lam tanoh laju jiteumé lé sidroe-droe ureuëng, dan jipeutamong lom lam tanoh. Oh lheueh nyan sabab galak that até jih, ureuëngnyan jijak peubloe banmandum atra milék jih, lheuehnyan laju jigisa dan jibloe tanoh nyan."

Miseue umpama keuhai mutiara nyang ceudah

⁴⁵ "Meunyoe Po teu Allah geumat peurintah, keuadaan jih na kheueh lagée miseue umpamanyoe: Sidroe saudaga jimita mutiara-mutiara nyang meuhái yum. ⁴⁶ Watée jihnyan jiteumé sineuk mutiara nyang lumpah ceudah get jih, laju jijak jipeubloe banmandum atra milék jih, lheuehnyan laju jibloe mutiara nyang sineuk nyan."

Miseue umpama keuhai jeue

⁴⁷ "Meunyoe Po teu Allah geumat peurintah, keuadaan jih geuboh miseue ubak jeue nyang teutiek lam danau, lheueh nyan laju meuteumé meubagoebagoeb eungkot. ⁴⁸ Oh ka lheueh jeue nyan peunoh, jeue nyan laju jitarek ateueh darat lé neulayan-neulayan. Lheuehnyan awaknyan jiduek laju jipilé dan jipeumeungkréeh-meungkréeh eungkoteungkotnyan: Nyang get jikeubah lam guci dan nyang hana get jiböih. ⁴⁹ Meunan kheueh haijih watée Uroe Dudoe, malaikat-malaikat geujak piléh ureuëng-ureuëng jeuhet nibak ureuëng-ureuëng nyang jipeubuet keuheundak Po teu Allah. ⁵⁰ Lheuehnyan ureuëng-ureuëng jeuhetnyan geuböih lam sinungkée apui. Inan kheueh awaknyan jimoe ba-e dan meudeurita."

Barang barô dan barang ka treb

⁵¹ "Peue ka muphom gata?" tanyong Isa, "Muphom Pak!" jaweueb awaknyan.

⁵² Teuma geupeugah lom lé Isa, "Nyan kheueh sabab jih gurée agama nyang ka jeuet keu anggota umat Po Teu Allah, na kheueh lagée sidroe ureuëng po rumoh nyang jipeuteubiet nibak teumpat keuneubah hareuta

jihnyan bandum barang-barang nyang barô ngon nyang treb.”

Isa hana jiteurimong di Nazaret

(Mrk. 6:1-6; Luk. 4:16-30)

⁵³ Óh ka seuleusoe Isa geucalitra bandum miseue nyan, laju geutinggai teupat nyan, ⁵⁴ dan geujakwoe teuma u gampông droe Gobnyan. Óh bantrok u gampông Gobnyan laju geujak seumeubeuet u rumoh iébadat, dan ureuëng-ureuëng nyang deungoe Gobnyan nibak teupat nyan, hireuen lumpah na. Awaknyan jipeugah, ”Dipat geuteumé lé ureuëng nyoe hikeumat nyang lagée nyan? Dan pane teuma Gobnyan meuteumé kuasa keu geupeuna buet ajaéb? ⁵⁵ Kon kheueh ureuëng nyoe aneuëk tukang kayée? Dan kon kheueh Mariam nyan mak Gobnyan; dan syedara-syedara Gobnyan na kheueh Yakobus, Yusuf, Simon dan Yudas? ⁵⁶ Dan kon kheueh syedara-syedara Gobnyan nyang inong tinggai disinoe? Dipat Gobnyan geuteumé banmandum nyan?” ⁵⁷ Teuma awaknyan laju jitulak Isa. Laju Isa geupeugah ubak awaknyan, ”Sidroe nabi jihoreumat dipat mantong, seulaén di gampông geuh keudroe dan di rumoh gobnyan keudroe.” ⁵⁸ Teuma deungon sabab nyan Isa hana lé geupeugöt buet nyang ajaéb sabab awak disinan hana jipatéh.

Nabi Yahya Pumanö meuninggai

(Mrk. 6:14-29; Luk. 9:7-9)

14 Bak watée nyan Herodes, nyang mat kuasa ateuh nanggroe Galilea, geudeungoe keuhai Isa. ² Herodes geupeugah ubak peujabat-peujabat gobnyan, ”Pasti nyoe Nabi Yahya Pumanö nyang ka udeb lom! Nyan kheueh sabab jih bak Gobnyan na kuasa keu geupeubuet nyang ajaéb.”

³ Sabab sigohlom nyoe Herodes geuyue drob Nabi Yahya Pumanö dan geuyue ikat gobnyan sira geuyue peutamong lam glab. Herodes geupeubuet lagée nyan sabab Herodias, peurumoh syedara gobnyan keudroe, nyang nan geuh Pilipus. ⁴ Sabab ka lheueh geupeugah lagée nyoe lé Nabi Yahya ubak Herodes, ”Hana jeuet gata meukawen ngon Herodias!” ⁵ Nyang sibeuna jih Herodes keuneuk peumaté Nabi Yahya nyan, teuma gobnyan teumakot ubak ureuëng ramé, sabab awaknyan ji-anggab Nabi Yahya nyan nabi.

⁶ Bak watée Herodes geupeuna khanuri keu teupeu ingat uroe ulang thon gobnyan, aneuëk inong Herodias jimeunari dikeue ureuëng ramé. Deungon nari dan likak aneuëk inong nyan, nyang biet-biet lumpah that galak até Herodes keu nari nyang diet nyan, ⁷ akhé jih Herodes geumeujanji ubak jihnyan deungon sumpah peue mantong nyang jilakée, teuma geubri keu ureuëng nyan.

⁸ Sabab ka jipeusuna lé ma aneuëk nyan, aneuëk dara nyan jipeugah, ”Ulôn lakée ulée Nabi Yahya Pumanö bak uroe nyoe cit teuma nyang teuba ateuh talam!”

⁹ Ban geudeungoe haba nyan, Herodes seudeh lumpah na. Teuma sabab gobnyan ka geumeubudök dikeue jamé teuka, laju geupeutron titah mangat jeuet peue nyang jilakée lé aneuëk dara nyan teupeupeunoh. ¹⁰ Laju geuyue ubak ureuëng geuh mangat jijak laju u rumoh glab keu jijak khoh takue Nabi Yahya. ¹¹ Óh lheueh nyan ulée Nabi Yahya nyang ka putôh nyan laju jikeubah lam talam dan jipeutamong u dalam sira jijok ubak aneuëk dara nyan. Dan di aneuëk dara nyan laju jiba teuma atra nyan ubak ma jihnyan. ¹² Óh lheueh nyan murit-murit Nabi Yahya laju jijak cok manyét gobnyan dan jijak peukubu lam jrat. Dan óh lheueh nyan laju awaknyan jijak sira geupeugah ubak Isa.

Isa geubri makheun ureuëng ramé limong ribée droe

(Mrk. 6:30-44; Luk. 9:10-17; Yah. 6:1-14)

¹³ Watée geudeungoe hai nyan lé Isa, laju geu-ék ateuh peurahô sidroe Geuh mantong dan laju geutinggai teupat nyan, lheueh nyan geujak bak saboh teupat nyang seungue. Teuma watée jideungoe lé ureuëng ramé keuhai nyan, awaknyan laju jitinggai banda-banda jih keudroe dan jijak seutôt Isa rot darat. ¹⁴ Watée Isa geutron nibak peurahô dan geukalon ureuëng ramé nyan, laju jiteuka inseuh keu awaknyan, dan geupeu puléh laju ureuëng nyang sakét nyang na lamkawan nyan.

¹⁵ Watée uroe ka seupôt, murit-murit Isa laju geupeugah ubak Gobnyan, ”Uroe ka seupôt dan teupat nyoe teu-aséng that nibak teupat laén. Leubeh gét Bapak neuyue bandum ureuëng nyoe mangat jeuet jijak, mangat hase jijak bloe peunajoh di gampông-gampông.”

¹⁶ ”Hana peue, awaknyan bék jijak,” geu kheun lé Isa, ”Gata mantong nyang bri peunajoh keu awaknyan.”

17 "Bak kamoe nyang na cit limong boh ruti ngon dua boh eungkot!" geujaweueb lé murit-murit Isa nyan.

18 "Taba laju atra nyan keunoe," geupeugah lé Isa. 19 Oh lheueh nyan lé Isa laju geuyueduek ureuëng ramé nyan ateueh naleuëng. Oh lheueh nyan geucok laju ruti nyang limong boh dan eungkot nyang dua boh nyan, oh lheueh nyan geutangah u langét sira geupeugah syukoe ubak Po teu Allah. Oh lheueh nyan laju geuprah-prah ruti nyan ngon jaroe Gobnyan dan laju geujok ubak murit-murit Gobnyan mangat jeuet teubagi-bagi ubak ureuëng ramé nyan. 20 Awaknyan bandum jimakheun sampoe troe-troe. Oh lheueh nyan lé murit-murit Isa laju geupeusapat peunajoh nyang leubeh teumakheun nyan; na dua blaih boh raga lé jih. 21 Nyang makheun bak watée nyan kira-kira na limong ribée droe, gohlom teu-itong ureuëng inong dan aneuëk-aneuëk miet.

Isa geujak di ateueh ié

(Mrk. 6:45-52; Yah. 6:15-21)

22 Oh lheueh nyan Isa laju geuyue ubak murit-murit Gobnyan mangat geu-ék ateueh peurahô leubeh awai mangat jeuet geujak u meurandeh danau, dan Gobnyan laju geuyue woe ureuëng ramé nyan u rumoh droe maséng-maséng. 23 Oh ka leupah ureuëng ramé nyan jiwoe, Isa laju geu-ék ateueh bukét sidroe Gobnyan keu geujak meudoá. Watée ka malam, Isa teutab mantong disinan sidroe Geuh. 24 Watée nyan peurahô nyang geu-ék lé murit-murit Gobnyan ka jiôh that bak teungoh danau. Peurahô nyan meuguyang gayeng jitampo lé umbak, sabab angén meulawan arah ngon peurahô. 25 Kira-kira poh lhée ngon poh nam beungoh, Isa geujak meurumpok ngon awaknyan sira geujak di ateueh ié. 26 Watée murit-murit Gobnyan geukalon Isa geujak di ateueh ié, awaknyan teukeujot lumpah na, "Hantu!" geuklik awaknyan sabab teumakot that.

27 Teuma Isa laju geujaweueb, "Teunang kheueh! Nyoe Ulôn, Isa. Bék teumakot!"

28 Laju geupeugah lé Petrus, "Meunyoé Droeneueh beutôi Isa, neuyue kheueh bak ulôn mangat lôn jak cit ateueh ié."

29 "Tajak kheueh keunoe," geujaweueb Isa. Teuma Petrus laju geutruon lôn peurahô, geujak di ateueh ié laju geutuju ubak Isa.

30 Teuma watée geungieng lé Petrus angén

nyang jipot rayeuk that ateueh danau nyan, gobnyan teumakot lumpah na dan laju lham. "Tuhan, tulông lôn!" sira geuklik Petrus geulakée tulông.

31 Isa laju geusunyueng jaroe Gobnyan dan laju geudrob Petrus nyan, dan Isa laju geupeugah, "Petrus, Petrus, gata nyoe kureueng iman. Pakon gata ragu-ragu keu Ulôn?"

32 Dan ban dua awaknyan laju geuteungoh ateueh peurahô, watée nyan cit teuma angén ka reuda. 33 Teuma bandum murit-murit Isa laju geusujut geuseumah Gobnyan. Awaknyan geupeugah, "Keubiet, Tuhan na kheueh Aneuëk Po teu Allah!"

Isa geupeu puléh ureuëng sakét di Genesaret

(Mrk. 6:53-56)

34 Watée awaknyan ka troh u meurandeh danau, laju geuteungoh di Genesaret. 35 Dan watée jikalon lé ureuëng-ureuëng nyang na disinan bahwa nyang trok nyan na kheueh Isa, awaknyan laju jijak pensampoe haba nyan ubak bandum daerah nyang na di silingka banda nyan. Dan bubena ureuëng sakét laju jiba ubak Isa. 36 Dan awaknyan jilakée bak Gobnyan jeuet geubri cukéh bajée jubah Geuh, bah pih ujong jih mantong. Dan bandum ureuëng nyang cukéh bajée jubah nyan habéh puléh.

Adat istiadat indatu

(Mrk. 7:1-13)

15 Na saboh kawan ureuëng Farisi dan na teuma meupadub droe gurée-gurée agama teuka nibak Yerusalem geujak ubak Isa. Awaknyan geutanyong ubak Gobnyan, 2 "Pakon murit-murit Droeneueh geu-iengkeue keu adat istiadat indatu geutanyoe? Watée keuneuk makheun, awaknyan hana geu rhah jaroe leubeh dilée lagée peuratoran nyang ka na!"

3 Geujaweueb lé Isa, "Dan gata nyoe bandum pakon teutab ta-iengkeue peurintah Allah, nyang peunteng nibak gata taseutôt adat-istiadat indatu gata? 4 Sabab Po teu Allah meufeureuman, 'Horeumat kheueh ubak ayah ngon ma gata,' dan 'Barang gasoe nyang teunak ayah ngon ma jih, ureuëng nyan harôh teuhuköm maté.' 5 Teuma gata tapeurunoe gob lagée nyoe: Meunyoé ureuëng jipeugah keu ureuëng syiek, 'Peue nyang seuharôh jih tenjok keu ayah ngon ma, atra nyan ka ulôn peuseumah ubak Po teu Allah,' 6 teuma

ureuëng nyang lagée nyan hana wajéb lé jihoreumat keu ureuëng syiek jih.^m Teuma, lé sabab adat istiadat indatu gata, gata ta-anggab angén pô't peue-peue nyang geupeugah lé Po teu Allah.⁷ Gata ureuëng munafék! Paih that peue nyang ka lheueh geupeugah lé Nabi Yesaya keuhai gata,

⁸ 'Meunoe kheueh feureuman Allah:

Ureuëng-ureuëng nyan teuma jiseumah Ulôn ngon tutoe haba, teuma até awaknyan jih that nibak Ulôn.

⁹ Sia-sia mantong awaknyan jiseumah Ulôn,

sabab peuratoran manusia nyang awaknyan peurunoe siulah-ulah nyan kheueh peuratoran Ulôn.' "

Hai-hai nyang jeuet keukuto manusia

(Mrk. 7:14-23)

¹⁰ Óh lheueh nyan Isa laju geutawök: bu-bena na ureuëng dan geupeugah ubak awaknyan, "Deungoe kheueh nyoe jeuet gata muphom!" ¹¹ Nyang jitamong lam babah ureuëng, nyan hana jeuet keu najih; teuma nyang teubiet lam babah ureuëng nyan, nyang kheueh nyang teupeugah najih."

¹² Laju murit-murit Isa geuteuka dan geupeugah ubak Gobnyan, "Peu kheueh Bapak teupeu bahwa ureuëng-ureuëng Farisi nyan tupéh até jih wátée jideungoe Bapak peugah lagée nyan?"

¹³ Geujaweueb lé Isa, "Tieb-tieb peunula nyang hana geupula lé Bapak Ulôn di syeuruga teuma geutarek bak ubo jih. ¹⁴ Bék neupakoe keu ureuëng-ureuëng Farisi nyan. Awaknyan peumimpén-peumimpén buta; dan meunyo ureuëng buta jipimpén ureuëng buta, ban dua awaknyan teuma reubah lam paret."

¹⁵ Geupeugah lé Petrus, "Neutulông peugah miseue nyan ubak kamoe, Pak!"

¹⁶ Geujaweueb lé Isa ubak awaknyan, "Peu kheueh gata gohlom cit muphom?" ¹⁷ Peu kheueh hana gata teupeu, bahwa nyang jitamong lam babah laju jiron lam pruet, dan óh lheueh nyan jiteubiet lom teuma? ¹⁸ Teuma nyang teubiet lam babah, meu-asai nibak até; dan nyan kheueh nyang teupeujeuet manusia rhot bak najih. ¹⁹ Sabab nibak lam até jiteuka pikeran-pikeran jeuhet, nyang rhot keu musabab manusia jeuet keu

tukang seumupoh maté, meumukah, jipeubuet cabui, ceumeucue, jeuet keusaksi duseuta dan tukang ba peusuna! ²⁰ Hai-hai nyang lagée nyan kheueh nyang rhot ureuëng jeuet keu najih, dan kon lé sabab jipajoh bu ngon jaroe nyang hana teu rhah."

Iman sidroe ureuëng inong Kanaan

(Mrk. 7:24-30)

²¹ Óh lheueh nyan Isa laju geutinggai teumpat nyan dan geujak laju u daerah nyang rab ngon banda Tirus dan Sidon. ²² Na sidroe ureuëng inong Kanaan nibak daerah nyan, jijak murumpok ngon Isa sira jitawök-tawök, "Aneuëk Daud, neugaséh kheueh keu ulôn! Aneuëk inong ulôn ka jitamong roh jeuhet. Udeb jih parah lagoe na."

²³ Isa mubacut pih hana geujaweueb keu ureuëng inong nyan. Teuma lé murit-murit Isa geujak ubak Gobnyan sira geulakée, "Pak, neuyue wéh keudeh ureuëng inong nyan. Jih nyan kiroh mantong dilikot geutanoye!"

²⁴ Geujaweueb lé Isa, "Ulôn geu-utus keu bansa Israel, khusus jih keu awaknyan nyang sisat."

²⁵ Ureuëng inong nyan laju jipeurab dan jisujut laju dikeue Isa sira jipeugah lagée nyoe, "Neutulông kheueh ulôn, Teungku."

²⁶ Geujaweueb lé Isa, "Hana gét teucok peunajoh aneuëk manyak laju teutiek keu asée."

²⁷ "Beutôi, Teungku," jaweueb ureuëng inong nyan, "Seudangkan asée pih jipajoh séueh-séueh peunajoh nyang rhot nibak meuja teungku po jih."

²⁸ Laju Isa geupeugah bak ureuëng nyan, "Mak, raya lumpah na iman droeneueh! Bah kheueh jeuet peue nyang gata lakée!" Watée nyan cit teuma aneuëk ureuëng inong nyan puléh.

Isa geupeu puléh ureuëng ramé nyang sakét

²⁹ Isa laju geutinggai teumpat nyan, dan geujak laju seutôt rot panté Danau Galilea. Óh lheueh nyan laju geuteungoh ubak saboh bukét dan laju geuduek nibak teumpat nyan. ³⁰ Jai lagoe na ureuëng nyang teuka ubak Gobnyan sira jiba ureuëng nyang keunong peunyakét capiek; nyang buta, nyang lapée, nyang kalu, dan ramé lom ureuëng laén nyang sakét. Awaknyan laju jikeubah

^m ureuëng syiek jih: padub-padubboh naseukah kuno: ayah atawa ma jih. 15:8-9: Yes. 29:13 15:14: Luk. 6:39 15:18: Mat. 12:34

~~ureuëng~~ ureuëng nyang sakét nyan dikeue Isa, dan lé Isa laju geupeu puléh bandum ureuëng nyang sakét nyan. ³¹ Ureuëng ramé nyang dong disinan hireuen lagoe na, watée awaknyan jikalôn ureuëng kalu ka jeuet jipeugah haba, ureuëng capiek puléh, ureuëng lapée ka jeuet jijak, dan di ureuëng buta ka deuh jimeungieng. Teuma awaknyan laju jipujoe-pujoe Allah bansa Israel.

Isa geubri makheun peuet ribée droe

(Mrk. 8:1-10)

³² Oh lheueh nyan Isa laju geutawök bandum murit Gobnyan sira geupeugah, "Ulôn weueh lumpah na keu ureuëng ramé nyoe. Ka lhée uroe treb jih awaknyan meusajan-sajan ngon Ulôn, dan bak watée nyoe nibak awaknyan ka hana le peunajoh. Ulôn hana Lôn bri awaknyan jiwoe deungon pruet shoh, eunteuk awaknyan pansan bak rot ueh raya."

³³ Laju lé murit-murit Isa geutanyong bak Gobnyan, "Dipat ta-teumé peunajoh nibak daerah nyang seungue lom aséng keu ureuëng nyang dub nyoe ramé?"

³⁴ "Na padub boh ruti nibak gata?" geutanyong lé Isa bak awaknyan.

"Na tujuh boh," jaweueb awaknyan, "dan eungkot ubit na teuma meupadub boh."

³⁵ Teuma lé Isa laju geuyueduek ureuëng ramé nyan di ateueh tanoh. ³⁶ Laju Gobnyan geucok ban tujuh boh ruti meunan cit ngon eungkot nyan, oh lheueh nyan geu-ucab syukoe ubak Po teu Allah. Oh lheueh nyan Gobnyan laju geupriek-priek ruti nyan meunan cit deungon eungkot nyan ngon jaroe Gobnyan, laju atra nyan geubri ubak murit-murit Geuh. Dan lé murit-murit Gobnyan laju geubagi-bagi atra nyan ubak ureuëng ramé nyan. ³⁷ Bandum awaknyan jimakheun sampoe mandum troe. Oh lheueh nyan murit-murit Isa laju geupeusapat bandum peunajoh nyang leubeh awaknyan pajoh. Bandum nyan na tujuh boh raga peunoh. ³⁸ Jeumeulah ureuëng agam mantong nyang makheun peunajoh nyan na peuet ribée droe, gohlom teu-itong ureuëng inong ngon aneuek manyak.

³⁹ Oh lheueh nyan Isa laju geuyue woe bandum ureuëng ramé nyan. Gobnyan keudroe geu-ék lam saboh peurahô geujak laju u daerah Magadan.

Ureuëng-ureuëng Farisi jilakée ubak Isa mangat geupeugét buet nyang ajaéb

(Mrk. 8:11-13; Luk. 12:54-56)

16 Na meupadub droe ureuëng Farisi ngon ureuëng Saduki jijak ubak Isa keuneuk jijeubak Gobnyan. Awaknyan jilakée mangat Isa geupeugét buet nyang ajaéb sibagoe bukeuti bahwa Gobnyan beutôi teuka nibak Po teu Allah. ² Geujaweueb lé Isa, ("Meunyoe mata uroe teungoh jilhob, gata nyoe tapeugah, 'Cuaca gét that, sabab langét mirah.' ³ Dan meunyoe beungoh uroe, gata nyoe tapeugah, 'Uroe nyoe teuma ujeuen, sabab langét mirah dan reudok.' Nah, gata hase taramai cuaca deungon cara takalon keuadaan langét, padahai, tanda-tanda jamén hana hase gata ramai!") ⁴ "Keubiet that jehet dan that doraka ureuëng-ureuëng bak jamén nyoe. Gata lakée ubak Ulôn mangat Lôn peugét buet nyang ajaéb. Keu gata hana teubri meusaboh keujajaéban pih keucuali keujajaéban Nabi Yunus."

Oh lheueh geupeugah meunan Isa laju geutinggai awaknyan, dan geujak laju ho laén.

Ragoe ureuëng Farisi dan Saduki

(Mrk. 8:14-21)

⁵ Watée murit-murit Isa ka trok u meurandeh danau, barô kheueh geuteupeue lé awaknyan bahwa awaknyan tuwoe geuba ruti. ⁶ Isa geupeugah ubak awaknyan, "Até-até kheueh ubak ragoe ureuëng Farisi dan Saduki."

⁷ Ban geudeungoe tutoe haba Isa nyan, murit-murit Gobnyan laju geumariet sabe keudroe-droe, "Gobnyan geupeugah lagée nyan sabab geutanyoe hana taba ruti."

⁸ Isa geuteupeue peue nyang awaknyan peugah nyan. Teuma Gobnyan laju geupeugah, "Keupeue gata peumasa-alah keuhai hana meuruti? Peu kheueh gata kureueng meuman? Peu kheueh gata gohlom mu-phom? Peu kheueh gata hana ta-ingat keu ruti nyang limong boh Ulôn priek-priek keu ureuëng nyang limong ribée droe? Padub boh raga nyang mantong leubeh ruti nyan oh watée gata peusapat? ¹⁰ Dan pakriban teuma deungon ruti nyang tujuh boh keu ureuëng nyang peuet ribée droe nyan? Padub boh raga teuma peunajoh nyan nyang leubeh oh watée gata peusapat? ¹¹ Pakon gata hana tamu-

phom bahwa Ulôn mariet ngon gata kon kheueh keu ruti? Beu até-até kheueh keu ragoe ureuëng Farisi dan Saduki!"

12 Akhé jih murid-murit Isa ka muphom bahwa Isa geuyue awaknyan beu até-até bukon keu ragoe nyang jipeuguna keu teupeugöt ruti, teuma keu bandum peungajaran ureuëng-ureuëng Farisi dan Saduki.

Peungakuan Petrus keuhai Isa

(Mrk. 8:27-30; Luk. 9:18-21)

13 Isa geujak dan geupeutô laju ubak banda Kaisarea Filipi. Disinan Gobnyan geuteumanyong bak murid-murit Gobnyan, "Meunurot nyang jipeugah lé gob, Aneuëk Manusia nyan soe?"

14 Geujaweueb lé murid-murit Geuh nyan, "Na nyang peugah Nabi Yahya Pumanö. Na teuma nyang peugah Nabi Ilyas. Nyang laén geupeugah Yeremia, atawa sidroe lamkawan nabi-nabi."

15 "Teuma meunurot gata keudroe, Ulôn nyoe soe?"

16 Geujaweueb lé Simon Petrus, "Bapak na kheueh Raja Nyang ba Seulamat, Aneuëk Allah Nyang Udeb."

17 "Meu-untông that-that gata, Simon, aneuëk Yona!" Kheun Isa, "Sabab bukon manusia nyang peugah nyan ubak Ulôn, teuma Bapak Ulôn nyang na lam syeuruga. **18** Sabab nyan beu tateupeue kheueh, gata na kheueh Petrus, batée nyang khong. Dan di ateueh keunaleueng batée nyoe kheueh teuma Lôn peudong geureja Lôn, nyang hana hase jipeutaloe lé gob; bah pih lé mawöt! **19** Ulôn teuma Lôn bri keu gata gunci Donya Barô Allah. Peue nyang gata tham di ateueh bumoe nyoe, nyan pih teu tham lam syeuruga. Dan peue nyang gata peubeutôi di ateueh bumoe, nyan pih geupeubeutôi dalam syeuruga."

20 Óh ka lheueh nyan Isa geupeu-ingat ubak murid-murit Gobnyan mangat awaknyan hana geupeugah bak soe mantong bahwa Gobnyan kheueh Raja nyang ba Seulamat.

Isa geumeututoe keuhai seungsara dan keuhai maté

(Mrk. 8:31-9:1; Luk. 9:22-27)

21 Phon watée nyan, Isa geupeugah troh trang ubak murid-murit Gobnyan, bahwa Gobnyan harôh geujak u Yerusalem dan laju

meuteumé meubagoe-bagoe deurita nibak peumimpén-peumimpén, peumimpén-peumimpén Imeum dan gurée-gurée agama. Gobnyan teuma jipoh maté, teuma bak uroe nyang keu lhée Gobnyan teupeubeudôh lom teuma.

22 Laju Petrus geutarek Isa bak binéh Gobnyan sira geumariet, "Mudah-mudahan Po teu Allah geupeujiôh hai nyan. Tuhan, bék sampoe hainyan rhot ateueh Tuhan!"

23 Isa geupaleng dan laju geupeugah ubak Petrus, "Neujak keudeh, he tukang peudaya! Droeneueh neuhalang-halangi lôn. Pikeran gata nyan pikeran manusia; bukon pikeran Po teu Allah!"

24 Óh lheueh nyan Isa geupeugah ubak murid-murit Gobnyan, "Ureuëng nyang keuneuk seutôt Ulôn, ureuëng nyan harôh jipeutuwoe ubak keupeuntengan jih keudroe, jitem gulam saleb Gobnyan, dan laju jiseutôt Ulôn. **25** Sabab ureuëng nyang keuneuk peuteuen udeb jih, ureuëng nyan gadôh udeb. Teuma ureuëng nyang jikeureubeuen udeb jih deumi Ulôn, ureuëng nyan teuma meuteumé udeb. **26** Peue untông jih nibak sidroe-droe ureuëng, meunyoé bansigom donya nyoe jeuet keuhak milék jih teuma gobnyan ka gadôh udeb? Peu kheueh hase udeb nyan teutuka ngon sapeue-sapeue?"

27 Hana treb le Aneuëk Manusia meusajan-sajan ngon malaikat-malaikat Gobnyan teuma geuteuka deungon kuasa Bapak Gobnyan. Bak watée nyan Gobnyan teuma geubalah keu ureuëng-ureuëng nyang sapeue-sapeue deungon peue-peue nyang ka jipeubuet. **28** Beuneuteupeu kheueh! Lamkawan gata nyan na disinoe nyang hana teuma maté, sigohlom jikalon Aneuëk Manusia geuteuka sibagoe Raja."

Isa jipeumulia

(Mrk. 9:2-13; Luk. 9:28-36)

17 Nam uroe teuma óh lheueh nyan Isa laju geuba Petrus meunan cit Yakobus dan syedara gobnyan Yahya, geupeuaséng droe bak saboh gunong nyang manyang. **2** Dikeue awaknyan, Isa geupeu-ubah droe: Rupa Gobnyan gleh ngon trang lagée mata uroe dan peukayan Gobnyan putéh muble-ble. **3** Óh lheueh nyan ban lhée droe murid Geuh nyan leumah laju geukalon Nabi Musa dan Ilyas teungoh geupeugah haba

ngon Isa. ⁴ Laju Petrus geupeugah ubak Isa, "Tuhan, mangat that tanyoe disinoe. Meunyoé Tuhan neutem, ulôn teuma lôn peudong lhée khimah bak teumpat nyoe: saboh keu Tuhan, saboh keu Nabi Musa dan saboh treuk keu Ilyas."

⁵ Teungoh Petrus mantong geupeugah haba, awan nyang peungéh that na di langét manyang laju jipeurab dan jipeupayong awaknyan dan nibak lam awan nyan laju teudeungoe su lagée nyoe, "Nyoe kheueh Aneuëk Ulôn nyang Ulôn gaséh. Gobnyan keubiet mangat that até Lôn. Deungoe kheueh peue nyang Geupeugah!"

⁶ Watée murit-murit Isa geudeungoe su nyan, awaknyan lumpah teumakot sampoe reubah teugageueng bak tanoh. ⁷ Teuma Isa laju geupeurab sira geumat awaknyan. "Beudôh kheueh," kheun Gobnyan, "Bék teumakot!" ⁸ Watée jingieng lé awaknyan, hana deuh geukalon meusidroé pih, seulaén Isa sidroe.

⁹ Watée awaknyan geutron nibak ateueh gunong nyan, Isa laju geupeu-ingat awaknyan, "Bék tabri téé peue nyang ka gata kalon bunoe ubak soe mantong, sigohlom Aneuëk Manusia geupeubeudôh nibak maté."

¹⁰ Murit-murit Isa laju geutanyong ubak Gobnyan, "Pakon gurée-gurée agama geupeugah bahwa Ilyas harôh teuka leubeh dilée?"

¹¹ Geujaweueb lé Isa, "Beutôi Ilyas teuka dan gobnyan geupeu bééréeh peue-peue nyang gohlom bééréeh. ¹² Teuma Ulôn peugah ubak gata, Ilyas ka troh geuteuka, teuma lé mansia hana jituri gobnyan; awaknyan jipeusaneut gobnyan ban galak até droe. Dan meunan cit awaknyan teuma jipeusaneut ateueh Aneuëk Manusia."

¹³ Teuma lé bandum murit Gobnyan ka muphom bahwa nyang geupeugah lé Isa nyan keuhai Nabi Yahya Pumanö.

Isa geupeu puléh aneuëk miet nyang ka jitamong roh jeuhet

(Mrk. 9:14-29; Luk. 9:37-43a)

¹⁴ Watée Isa dan ban lhée droe murit Gobnyan geugisa ubak ureuëng ramé nyan, na sidroe ureuëng agam jipeurab ubak Gobnyan, laju jisujut dikeue Isa, ¹⁵ sira jipeugah, "Bapak, neugaséh kheueh keu aneuëk lôn. Aneuëk ulôn nyan keunong peunyakét sawan. Peunyakét sawan nyang keu-

nong ateueh jih nyan lumpah parah sampoe watée jilab peunyakét nyan kayém that jihnyan reubah lam apui meunan cit kayém teuma reubah lam ié. ¹⁶ Ulôn ka lheueh lôn ba aneuëk ulôn nyan ubak murit-murit Bapak, teuma awaknyan hana hase geupeu puléh aneuëk ulôn nyan."

¹⁷ Geujaweueb lé Isa, "Hebat that gata nyoe! Gata biet that ureuëng nyang meunyeuleweng dan hana neupeucaya. Sampoe án pajan Ulôn harôh tinggai ngon gata dan Ulôn saba keu gata? Neuba laju aneuëk gata nyan keunoe!" ¹⁸ Dan Isa laju geupeurintah bak roh jeuhet nyang na lam tuboh aneuëk nyan beu jiteubiet. Dan bak saat nyan cit teuma aneuëk nyan ka puléh lagée bak nyang ka.

¹⁹ Óh lheueh nyan murit-murit Isa laju geujak ubak Gobnyan sidroe-droe dan geutanyong bak Gobnyan, "Pak, pakon kamoe nyoe hana hase kamoe use roh jeuhet nyan?"

²⁰ Geujaweueb lé Isa, "Sabab gata kureueng iman. Ingat kheueh! Meunyoé gata na iman bah pih bube bijéh sisawi, gata jeuet tapeugah ubak gunong nyoe, 'He gunong, minah kheueh keudeh!' Pasti gunong nyan teuma jiminah. Hana mubacut pih nyang hana hase gata peubuet! [²¹ Teuma roh jeuhet nyang lagée nyoe, barô kheueh hase teu-use deungon doá dan puasa.]"

Isa geumariet lom keuhai Gobnyan maté

(Mrk. 9:30-32; Luk. 9:43b-45)

²² Watée murit-murit Isa ka meusapat di Galilea, Isa geupeugah bak awaknyan, "Hana treb le, Aneuëk Manusia teuma jiseurah ubak kuasa mansia. ²³ Gobnyan jipoh maté, teuma bak uroe nyang keu lhée Gobnyan geupeubeudôh teuma."

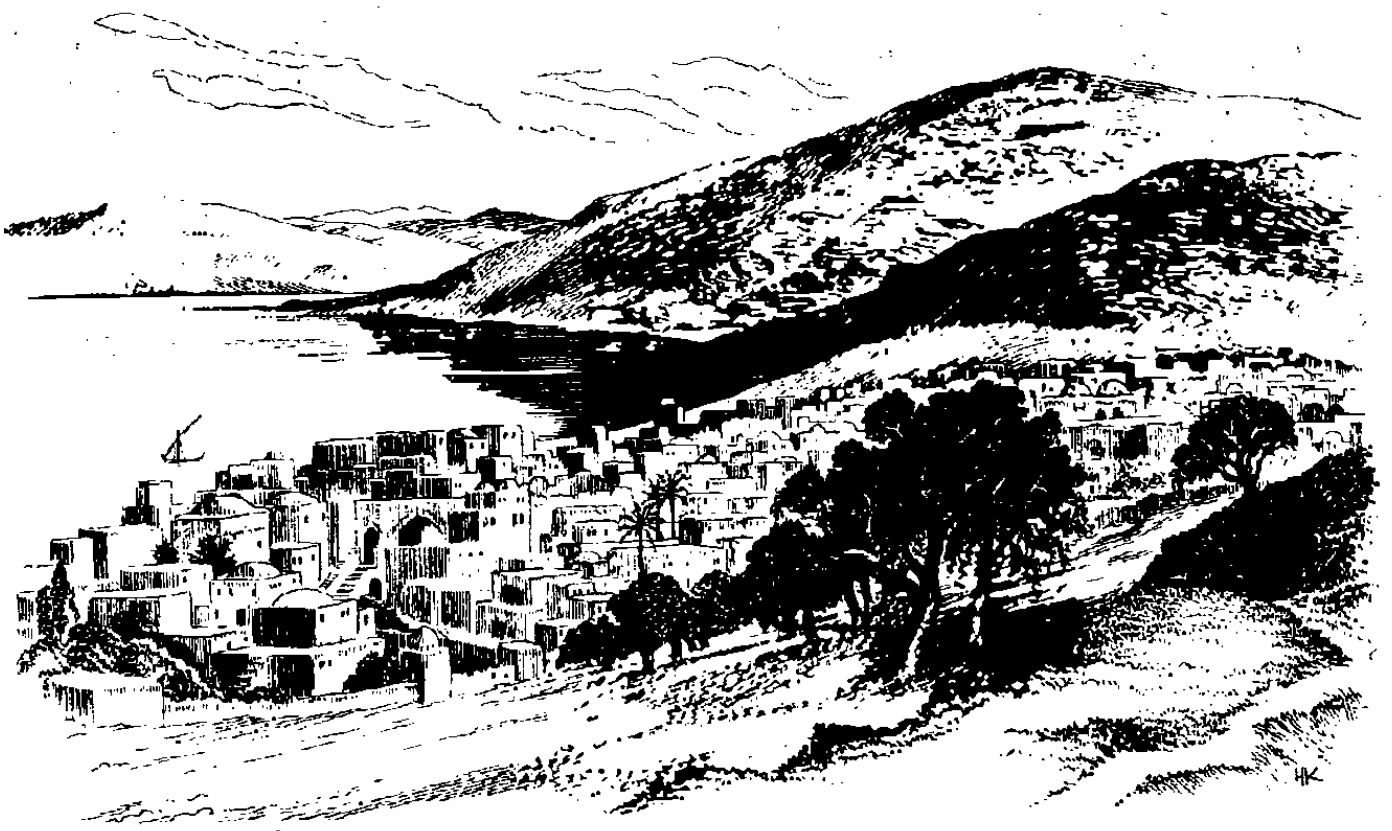
Teuma bandum murit Gobnyan seudeh ngon pilu.

Teubayeue cukée Baét Tuhan

²⁴ Watée Isa dan murit-murit Gobnyan trok u Kapernaum, ureuëng-ureuëng kutéb cukée bak Baét Tuhan jijak ubak Petrus sira jitanyong, "Peu kheueh Gurée gata nyan geubayeue cukée keu Baét Tuhan atawa hana?"

²⁵ Geujaweueb lé Petrus, "Bayeue!"

Watée Petrus geuwoe, Isa geumariet ngon gobnyan teuleubeh ilée, "Simon, pakriban peundapat gata? Soe nyang harôh bayeue cukée atawa impak-impak keu raja-

Banda di bak binéh Danau Galilea (17:22)

raja lam donya nyoe? Rakyat atawa ureuëng aséng?"

²⁶ "Ureuëng aséng," geujaweueb lé Petrus.

"Meunyo meunan," kheun Isa, "rakyat hana peureulé jibayeue. ²⁷ Teuma bék kheueh geutanyoe ta peutupéh peurasaan awaknyan. Jadi, neujak keumawe kheueh ubak danau. Neucok kheueh eungkot nyang phon that jikab bak kawé. Lam babah eungkot nyan gata teumé péng nyang seb keu tabayeue cukée geutanyoe dua. Neucok kheueh péng dan neubayeue kheueh ubak awaknyan cukée geutanyoe keu Baét Tuhan."

Soe nyang paleng rayeuk?

(Mrk. 9:33-37; Luk. 9:46-48)

18 Bak watée nyan murit-murit Isa geujak ubak Gobnyan sira geutanyong, "Soe nyang teu-anggab paleng rayeuk lamkawan umat Po teu Allah?"

² Isa laju geutawök sidroe aneuëk mit, dan jidong laju aneuëk manyak nyan dikeue awaknyan. ³ Laju geupeugah lé Isa, "Peucaya kheueh! Meunyo gata meubah dan ka jeuet lagée aneuëk manyak, gata teuma jeuet keu anggota umat Po teu Allah. ⁴ Ureuëng nyang peumiyueb droe dan ka jeuet lagée aneuëk manyak nyoe, jihnyan kheueh nyang

paleng rayeuk lamkawan umat Po teu Allah. ⁵ Dan ureuëng nyang teurimong aneuëk miet nyang lagée nyoe sabab lé Ulôn, nyan saban cit ka gata teurimong Ulôn."

Hai-hai nyang teupeusabab manusia jipeubuet desya

(Mrk. 9:42-48; Luk. 17:1-2)

⁶ "Soe nyang jeuet keu sabab sidroe lamkawan ureuëng-ureuëng nyang ubit nyoe hana meuman lé bak Ulôn, leubeh gét meunyo batée meugileng teu-ikat bak takue laju teupeonom lam laôt nyang lhok. ⁷ Biet that ceulaka donya nyoe sabab hai-hai nyang teupeusabab ureuëng jipeubuet desya. Beutôi hai-hai nyang lagée nyan sabe na, teuma ceulaka kheueh ureuëng nyang teupeusabab keunyan!

⁸ Meunyo jaroe gata atawa gaki gata nyang jeuet keusabab gata tapeubuet desya, takoih kheueh dan taböh kheueh. Leubeh gét gata udeb deungon Po teu Allah hana meusiblah jaroe atawa meusiblah gaki, nibak gata geutiek u dalam apui nuraka deungon ban dua jaroe atawa gaki gata. ⁹ Dan meunyo mata gata nyang teupeusabab gata tapeubuet desya, cungke kheueh dan taböh kheueh. Leubeh gét gata udeb deungon Po teu Allah ngon mata siblah nibak teuböh lam apui nuraka deungon ban dua blaih mata."

Miseue keuhai bubiri nyang gadôh*(Luk. 15:3-7)*

10 "Awaih! Bék tahina sidroe-droe ureuëng nyang ubit nyoe. Sabab ingat kheueh, malaikat-malaikat awaknyan sabe na dikeue Bapak Ulôn di syeuruga.

[11 Sabab Aneuëk Manusia teuka keu geujak peuseulamat ureuëng nyang sisat!]

12 Pakriban kheun gata? Meunyo na sidroe ureuëng bak jih nyan na jipeulara siploh boh bubiri, dan saboh nibak bubiri-bubiri nyan gadôh, peu kheueh nyang jipeubuet lé ureuëng nyan? Ka pasti ureuëng nyan jitinggai bubiri nyang sikureueng ploh sikureueng boh nyan di ateuh bukét dan gobnyan jijak mita laju bubiri nyang gadôh nyan.

13 Dan meunyo gobnyan ka meuteumé lom teuma bubiri nyang gadôh nyan – peucaya kheueh Lôn – gobnyan leubeh galak até jih keu bubiri nyang gadôh nyan nibak bubiri nyang na si kureueng ploh sikureueng boh nyang hana gadôh. 14 Meunan cit deungon Bapak gataⁿ nyang na lam syeuruga hana geutem sidroe lamkawan ureuëng-ureuëng nyang ban meuiman ubak Ulôn nyoe sisat."

Meunyo syedara gata meudesya

15 "Meunyo syedara gata na meudesya ateuh gata,^o tajak kheueh ubak ureuëng nyan dan tatunyok kheueh salah gobnyan. Tapeubuet kheueh nyan deungon seungab-seungab lé gata bandua. Meunyo gobnyan geuturot peue nyang gata peugah, teuma gata ka hase tacok lom syedara gata nyan. 16 Teuma meunyo hán, taba kheueh sidroe atawa dua treuk. Sabab lam Alkitab na teutuléh, 'Sikureueng-kureueng jih dua atawa lhée droe saksi nyang teupeureulé keu jeuet teupeugah sidroe-droe ureuëng teutudoh nyan meusalah.'

17 Meunyo gobnyan hana jiteurimong naseuhat ureuëng-ureuëng nyan, tapeugah kheueh hai nyan ubak jeumaáh, anggab kheueh gobnyan sibagoe ureuëng tukang kutéb cukée dan sidroe ureuëng nyang hana jituri ubak Po teu Allah."

Nyang teu-tham dan nyang jeuet

18 "Beutateupeu kheueh: Peue nyang gata tham lam donya nyoe, nyan pih teu tham dalam syeuruga.

19 Dan beutateupeu kheueh teuma: Meunyo lamkawan gata di donya nyoe na dua droe ureuëng ka sipakat keuhai peue mantong dan neudoá teuma, doá gata nyan teuma geudeungoe lé Bapak Ulôn lam syeuruga. 20 Sabab, dipat mantong na dua atawa lhée droe ureuëng meusapat kareuna Ulôn, Ulôn teutab na di teungoh-teungoh awaknyan."

Miseue keuhai namiet nyang hana jitem peu amphon gob

21 Óh lheueh nyan Petrus geujak ubak Isa dan geupeugah, "Tuhan, meunyo syedara ulôn meudesya ateuh ulôn, sampoe padubgoe ulôn peu-amphon ureuëng nyan? Peu kheueh sampoe troh tujuh goe?"

22 Geujaweueb lé Isa, "Hana, kon sampoe tujuh goe, teuma tujuh ploh kali tujuh goe!" 23 Sabab meunyo Po teu Allah nyang peurintah, keuadaan jih na kheueh lagée miseue nyoe: Sidroe raja keuneuk peuseuleusoe bandum utang-utang namiet gobnyan. 24 Watée gobnyan keuneuk geupeu phon peureksa, jipeuhadab ubak gobnyan sidroe namiet nyang me-utang meujuta-juta, 25 dan hana hase jibayeue utang nyan. Teuma, raja nyan geupeutron peurintah mangat namiet nyan geupeubloe dan bandum hareuta milék gobnyan keu teubayeue utang nyan. 26 Namiet nyan laju jisujut di keu raja nyan, dan jilakée, 'Teungku amphon, neusaba kheueh ilée. Ulôn teuma lôn peuglah bandum utang-utang lôn.' 27 Raja nyan wéueh keu namiet nyan, sampoe bubena utang namiet nyan bandum geusampôh.

28 Watée namiet nyan jiteubiet u luwa, laju meurumpok ngon rakan jih, rakan jih nyan sidroe namiet cit, nyang me-utang nibak gobnyan kira-kira na meupadub ribée. Namiet nyan laju jidrob rakan jih nyan dan ji ceukak bak takue, sira jipeugah, 'Bayeue laju bandum utang gata!' 29 Laju rakan gobnyan nyan jisujut dikeue jih nyan sira jilakée, 'Neusaba kheueh ilée he rakan lôn, bandum nyan teuma lôn bayeue!' 30 Teuma namiet nyan jitulak. Akhé jih gobnyan laju jipeutamong rakan jih nyan u dalam glab sampoe ureuëng nyan hase jibayeue utang gobnyan. 31 Watée namiet-namiet nyang laén jingieng peue nyang ka teujadi, awaknyan seudeh that dan laju bri téé hai nyan ubak raja. 32 Teuma lé raja laju geutawök namiet nyang jeuhet nyan

ⁿ Bapak gata: padub-padubboh naseukah kuno: Bapa lôn. ^o Lam padub-padubboh naseukah kuno hana: ateuh gata.

^p Tujuh ploh kali tujuh goe: atawa tujuh ploh tujuh goe.

18:11: Luk. 19:10 18:15: Luk. 17:3 18:16: Tel. 19:15 18:18: Mat. 16:19, Yah. 20:23 18:21-22: Luk. 17:3-4

sira geupeugah, 'Hei, namiét nyang jeuhet! Bubena utang gata ka ulôn sampôh sabab gata talakée bak ulôn. ³³ Pakon gata hana tagaséh keu rakan gata lagée nyang ka ulôn peubuet hai nyan u ateueh gata?' ³⁴ Raja nyan beungéh lumpah na. Namiét nyang jeuhet nyan laju geusak lam glab sampoe namiét nyan jibayeue bandum utang jihnyan nibak raja."

³⁵ Isa geupeu habéh haba Gobnyan deungon geupeugah lagée nyoe, "Meunan cit deungon Bapak Ulôn di syeuruga teuma geupeusaneut ateueh gata maséng-maséng, meunyoé gata hana tapeu amphon rakan gata deungon ikhlaih."

Ajaran Isa keuhai teutaleuek purumoh

(*Mrk. 10:1-12*)

19 Óh ka seuleusoe bandum nyan geupeugah lé Isa ubak awaknyan, laju geutinggai Galilea dan geujak laju u daerah Yudea di meurandeh Kruéng Yordan. ² Jai that ureuëng nyang seutôt Gobnyan, dan laju geupeu puléh awaknyan nibak teumpat nyan.

³ Teuma di ureuëng-ureuëng Farisi laju geujak keunan keuneuk jijak jeubak Isa. Awaknyan laju jitanyong, "Meunurot huköm agama geutanyoe, peu kheueh jeuet ureuëng jitaleuek purumoh jih deungon alasan peue mantong?"

⁴ Geujaweueb lé Isa, "Peu kheueh gohlom gata beuet dalam Alkitab bahwa Peuncabta nyang peujeuet manusia, bak awaiphon geupeujeuet agam dan inong? ⁵ Dan óh ka ltheueh nyan Gobnyan geupeugah, 'Nyan kheueh sabab jih di ureuëng agam jitinggai mak ngon yah laju jijak meusaho ngon peurumoh jih, teuma bandua nyan ka jeuet keusaboh.' ⁶ Teuma awaknyan kon lé dua droe, teuma sidroe. Nyan kheueh sabab jih peue nyang ka geupeu saboh lé Po teu Allah hana jeuet jipeu cre lé manusia."

⁷ Lé ureuëng Farisi geutanyong bak Gobnyan, "Meunyoé meunan pakon Nabi Musa geuyue jok surat taleuek ubak ureuëng nyang taleuek purumoh jihnyan?"

⁸ Geujaweueb lé Isa, "Nabi Musa geupeu idhin keu gata tataluek purumoh gata sabab gata payah that teupeurunoe. Teuma nyang sibeuna jih kon lagée nyan yoh awai ilée. ⁹ Teuma, deungoe kheueh nyoe: Soe nyang taleuek purumoh jihnyan – padahai inong nyan hana jimeumukah – óh ltheueh nyan

jimeukawen lom ngon inong laén, ureuëng nyang lagée nyan ka jimeumukah."

¹⁰ Teuma murit-murit Isa geupeugah ubak Gobnyan, "Meunyoé soai hubongan lakoe binoe na kheueh lagée nyan, leubeh gét bék meukawen."

¹¹ Geujaweueb lé Isa, "Hana bandum ureuëng jeuet jiteurimong tutoe haba nyan, teuma ureuëng-ureuëng nyang ka geupeuteuntée lé Po teu Allah. ¹² Sabab na ureuëng nyang hana meuteumé meukawen, sabab awaknyan keubiet ka lahé lagée nyan. Dan na teuma nyang hana hase meukawen sabab ateueh gobnyan jipeubuet lagée nyan lé ureuëng laén. Dan na teuma nyang jipiléh keudroe keu hana jitem meukawen, mangat hase jilayani Po teu Allah. Ureuëng nyang hase jiteurimong peungajaran nyoe, bah kheueh jiteurimong."

Isa geubri beureukat keu aneuëk miet

(*Mrk. 10:13-16; Luk. 18:15-17*)

¹³ Na ureuëng nyang jiba aneuëk miet ubak Isa mangat geutem peuduek jaroe Gobnyan ateueh ulée awaknyan dan geumeudoá keu awaknyan. Teuma lé murit-murit Isa laju geubeungéh ateueh awaknyan. ¹⁴ Teuma Isa laju geupeugah bak murit-murit Gobnyan, "Bah kheueh aneuëk miet nyan jijak bak Ulôn! Bék neu tham awaknyan, sabab ureuëng-ureuëng nyang lagée nyoe kheueh nyang jeuet keu anggota umat Po teu Allah."

¹⁵ Dan Isa laju geukeubah jaroe Gobnyan ateueh ulée aneuëk miet nyan dan geubri beureukat keu awaknyan. Óh ltheueh nyan Gobnyan laju geujak nibak teumpat nyan.

Ureuëng muda nyang kaya

(*Mrk. 10:17-31; Luk. 18:18-30*)

¹⁶ Bak siuroe na sidroe ureuëng agam jijak meuhadab ubak Isa, "Pak Gurée," kheun ureuëng nyan, "peubuet nyang gét nyang harôh ulôn keureuja mangat jeuet ulôn teurimong udeb seujati dan keukai?"

¹⁷ Geujaweueb lé Isa, "Pakon gata tanyong bak Ulôn keuhai peue nyang gét? Teuma na saboh nyang gét. Meunyoé gata keuneuk udeb, gata harôh taát ubak peupeue nyang geupeurintah lé Po teu Allah."

¹⁸ "Peurintah nyang toh?" jitanyong lé ureuëng nyan.

Geujaweueb lé Isa, "Bék poh maté gob, bék meumukah, bék ceumeucue, bék jeuet

keu saksi duseuta, ¹⁹ horeumat kheueh ubak ayah ngon ma gata; dan gaséh kheueh seusabe gata manusia lagée gata gaséh keu droe gata.”

²⁰ ”Bandum peurintah nyan ka ulôn peubuet,” jijaweueb lé ureuëng muda nyan. ”Peue lom nyang peureuléé?”

²¹ Isa laju geupeugah ubak aneuëk muda nyan. ”Meunyoé gata keuneuk trok bak sampoeréuna, tajak peubloe kheueh bandum hareuta milék gata. Tabri kheueh péng nyan keu ureuëng gasien, dan gata teuma meuteumé hareuta lam syeuruga. Óh lheueh nyan, teuka kheueh jak seutôt Ulôn!”

²² Ban jideungoe haba nyang lagée nyan, ureuëng muda nyan jijak laju deungon até nyang gundah sabab gobnyan lumpah that jai hareuta.

²³ Teuma Isa geupeugah bak murit-murit Gobnyan, ”Ulôn peugah ubak gata, payah that-that meunyoé ureuëng kaya jeuet keu anggota umat Allah. ²⁴ Dan nyoe lom nyang keuneuk Ulôn peugah ubak gata; leubeh mudah saboh unta jitamong lam ruhuéng jarôm, nibak ureuëng kaya jitamong lam Donya Barô Po teu Allah.”

²⁵ Watée murit-murit Gobnyan geudeungoe haba Isa nyan, awaknyan hireuen lumpah na. ”Meunyoé meunan,” kheun awaknyan, ”soe nyang hase seulamat?”

²⁶ Isa geungieng ateuh awaknyan laju geupeugah, ”Nibak manusia, hai nyan hana jitamong lam akai! Teuma nibak Po teu Allah, bandum mungken.”

²⁷ Laju geupeugah lé Petrus, ”Ngieng kheueh, kamoe ka kamoe tinggai peue-peue nyang na deumi keu kamoe seutôt Bapak. Dan peu teuma nyang kamoe teurimong?”

²⁸ Geupeugah lé Isa ubak awaknyan, ”Peucaya kheueh: Lam Donya nyang Barô, Aneuëk Manusia teuma taduek ateuh takhta Gobnyan nyang mulia. Bak watée nyan gata bandum murit-murit Ulôn teuma neuduek ateuh dua blaih boh takhta dan gata peusidang ban dua blaih boh sukée bansa Israel! ²⁹ Dan tieb-tieb ureuëng nyang ka jitinggai rumoh, atawa syedara agam meunan cit deungon nyang inong, atawa mak ngon yah, atawa aneuëk miet, atawa lampôh meusabab lé Ulôn, keu ureuëng nyan teuma jiteurimong lom sireutôh go ganda. Dan gobnyan teuma jiteurimong udeb seujati dan keukai. ³⁰ Teuma jai that ureuëng nyang bak saát nyoe jeuet keu ureuëng awai teuma jeuet keu ureuëng

nyang akhé atawa nyang bak saát nyoe akhé teuma jeuet keu nyang awai.”

Teuboh keu miseue keu ureuëng-ureuëng nyang meukeureuja bak lampôh anggô

20 ”Meunyoé Po teu Allah ka geumat peurintah, keuadaan jih na kheueh lagée miseue nyoe: Na sidroe ureuëng po lampôh anggô ban beungoh that jiteubiet nibak rumoh gobnyan jijak mita ureuëng nyang tem meubuet bak lampôh anggô gobnyan. ² Óh ka situju ureuëng mubuet nyan jibayeue upah saboh péng pirak siuroe, gobnyan laju jiyue ubak awaknyan mangat jikeureuja laju bak lampôh anggô gobnyan. ³ Poh sikureueng beungoh, ureuëng po lampôh anggô nyan jijak lom, dan laju deuh jikalon na meupadub droe teuk ureuëng nyang teungoh meunganggur hana buet di dalam banda. ⁴ Teuma jipeugah kheueh lé gobnyan ubak awaknyan, ’Neujak buet kheueh laju ubak lampôh lôn. Ulôn teuma lôn bayeue upah gata deungon yuem nyang sisuai.’ ⁵ Awaknyan pih jijak. Poh dua blaih watée cot uroe dan meunan cit poh lhée seupôt, ureuëng po lampôhnyan jiteubiet lom dan jijak peubuet hai nyang saban lagéenyang cit teuma. ⁶ Dan kira-kira poh limong seupôt, gobnyan jiteubiet lom dan mantong na jikalon ureuëng nyang meunganggur. Laju gobnyan jitanyong ubak awaknyan, ’Peubuet gatanyoe neudong siuroe seupôt bak teupat nyoe deungon hana neupeubuet sapeue?’ ⁷ Awaknyan nyang na dong disinan jijaweueb, ’Hana ureuëng nyang jitem bie buet keu kamoe.’ ’Meunyoé meunan,’ jikheun lé ureuëng po lampôh nyan, ’neujak kheueh mubuet bak lampôh anggô lôn.’

⁸ Óh seupôt uroe, ureuëng po lampôh nyan jipeugah ubak mando gobnyan, ’Teuma jijak kheueh bandum ureuëng meukeureuja nyan dan jibayeue kheueh upah awaknyan maséng-maséng, phon nibak ureuëng nyang tamong akhé sampoe ubak nyang tamong awai.’

⁹ Teuma teuka kheueh ureuëng-ureuëng nyang mubuet phon poh limong seupôt. Awaknyan maséng-maséng jiteurimong upah saboh péng pirak. ¹⁰ Óh lheueh nyan teuka teuma ureuëng-ureuëng nyang mubuet phon beungoh uroe. Awaknyan jipike jiteurimong leubeh jai nibak ureuëng nyang mu-

buet seupôt, padahai gobnyan jiteurimong saban cit ngon ureuëng mubuet seupôt saboh péng pirak. ¹¹ Watée jiteurimong péng nyan, awaknyan jimeurapa keu ureuëng po lampôh: ¹² 'Ureuëng-ureuëng nyang mubuet dudoe nyan cit sijeuem jijak buet. Seudangkan kamoe meukeureuja siuroe suntok lam uroe kha, teuma lé Teungku neubayeue awaknyan saban ngon keu kamoe!' ¹³ Ureuëng po lampôh anggô nyan geujaweueb ubak sidroe lamkawan ureuëng nyang teumanyong nyan, 'He rakan, ulôn hana meusalah ateueh gata. Gata kon ka situju neuteurimong upah saboh péng pirak keu gata. mubuet siuroe peunoh?' ¹⁴ Nyoe, tacok kheueh upah gata dan neuweh kheueh keudeh. Ulôn keubiet lôn keuneuk bri bak ureuëng nyang tamong paleng akhé ngon upah nyang saban deungon upah nyang ulôn bri keu gata. ¹⁵ Peu kheueh ulôn hana jeuet lôn peubuet ban galak droe ulôn deungon atra lôn keudroe? Atawa gata bingiek, sabab ulôn peumurah até? "

¹⁶ Geupeugah lom lé Isa, "Meunan cit deungon ureuëng-ureuëng nyang paleng akhé teuma jeuet keu ureuëng phon, dan ureuëng nyang phon teuma jeuet nyang paleng akhé."

Isa geumeututoe nyang keu lhée goe keuhai maté Gobnyan

(Mrk. 10:32-34; Luk. 18:31-34)

¹⁷ Watée Isa geujak u Yerusalem, bak teungoh rot ueh laju geutawök bandua blaih droe murit Gobnyan jeuet meusapat meuaséng keudroe. Isa laju geupeugah ubak awaknyan, ¹⁸ "Deungoe kheueh nyoe! Geutanyoe jinoe teungoh tajak u Yerusalem. Nibak teupat nyan Aneuëk Manusia jiseurah ubak imeum-imeum ulée dan ubak gurée-gurée agama. Laju Gobnyan jihuköm maté, ¹⁹ óh lheueh nyan Gobnyan jijok keu ureuëng-ureuëng nyang kon Yahudi. Awaknyan jihina-hina Gobnyan, jiseksa Gobnyan, dan jisaleb Gobnyan. Teuma bak uroe nyang keu lhée, Gobnyan geupeubeudôh lom teuma."

Meulakée mak Yakobus dan Yahya

(Mrk. 10:35-45)

²⁰ Óh lheueh nyan purumoh Zebedeus ngon aneuëk-aneuëk gobnyan geujak murumpok ngon Isa. Dikeue Isa gobnyan gesujut laju geulakée sapeue-sapeue.

²¹ "Peue nyang mak peureulée?" geutanyong lé Isa.

Geujaweueb lé mak nyan, "Ulôn meuharab dak jeuet ban dua droe aneuëk ulôn nyoe jiduek rot blaih uneuen dan blaih wie Bapak watée Bapak ka jeuet keu Raja singoh."

²² "Gata nyoe hana tateupeue peue nyang gata lakée," Geukheun lé Isa ubak awaknyan. "Peu kheueh sanggob tajieb ié nibak piala peundeuritaan nyang harôh Ulôn jieb?"

"Sanggob," jaweueb awaknyan.

²³ Geupeugah lé Isa, "Keubiet, gatanyoe teuma tajieb cit nibak piala Lôn. Teuma keuhai soe nyang duek di wie dan uneuen Lôn, nyan bukon Ulôn nyang meuhak peuteuntée. Teupat nyan na kheueh keu ureuëng-ureuëng nyang ka geupeuteuntée lé Bapak Lôn."

²⁴ Watée geudeungoe hai nyan lé ban siploh droe murit Geuh nyang laén, awaknyan laju geubeungéh keu bandua droe meusyedara nyan. ²⁵ Sabab nyan Isa geutawök awaknyan bandum dan laju geupeugah, "Gata tateupeue bahwa peumimpén-peumimpén bansa nyang hana jituri ubak Po teu Allah peumimpén nyang lagée nyan teuma jiteugom ngon jitindéh rakyat jih keudroe. Dan ureuëng-ureuëng rayeuk awaknyan jiteugon awaknyan. ²⁶ Teuma gata nyoe hana jeuet lagée nyan. Sikeubiet jih, ureuëng nyang keuneuk jeuet keu rayeuk lamkawan gata, harôh jeuet keu peulayan gata.

²⁷ Dan ureuëng nyang keuneuk jeuet keu ureuëng nyang phon lamkawan gata, harôh jeuet keu namiet gata. ²⁸ Saban lagée Aneuëk Manusia nyan cit teuma; Gobnyan teuka bukon keu teulayani teuma keu geulayani, geuseurah nyawöng Gobnyan keu geupeubeubaih ureuëng ramé."

Isa geupeu puléh dua droe ureuëng buta

(Mrk. 10:46-52; Luk. 18:35-43)

²⁹ Watée awaknyan geutinggai Yerikho, jai lumpah na ureuëng nyang seutôt Isa. ³⁰ Na dua droe ureuëng buta teungoh jiduek-duek bak binéh jalan. Watée jideungoe lé awaknyan bahwa Isa teungoh geujak rot nyan, awaknyan laju jiteumawök ngon su nyang teuga, "Aneuëk Nabi Daud, neugaséh kheueh keu kamoe!"

³¹ Ureuëng ramé nyang na dong disinan laju jibeungéh awaknyan sira jiyue seungab. Teuma awaknyan jidumpék leubeh teuga ni-

bak nyang ka, "Teungku, Aneuëk Nabi Da-ud, neugaséh kheueh keu kamoe!"

³² Laju Isa geupioh sira geuhôi awaknyan, "Peue nyang gata harab mangat Ulôn peubuet ateuh gata?" geutanyong lé Isa.

³³ Jijaweueb lé awaknyan, "Teungku, nyang kamoe lakée mangat kamoe beujeuet keumalon!"

³⁴ Isa weueh that keu awaknyan, laju geumat mata awaknyan. Watée nyan cit teuma awaknyan ka deuh jikeumalon. Laju awaknyan jiseutôt Isa.

Isa geutamong u Yerusalem deungon jaya

(Mrk. 11:1-11; Luk. 19:28-40; Yah. 12:12-19)

21 Watée ka tô u Yerusalem, awaknyan laju trok u Betfage di Bukét Zaiton. Nibak teupat nyan Isa laju geuyue bak dua droe murit Gobnyan geuyuejak leubeh dilée. ² "Neujak kheueh laju u gampông nyang na dikeue nyan," peusan Isa bak awaknyan. "Nibak teupat nyan eunteuk laju leumah gata kalon saboh keuleudée nyang mantong teu ikat meusapat ngon aneuëk jih. Neupeuleuh kheueh bandua boh keuleudée nyan dan neuba laju ubak Ulôn. ³ Meunyoé na ureuëng nyang teumanyong sapeue-sapeue, neupeugah bak ureuëng nyang teumanyong nyan, 'Tuhan' nyang peureulée atra nyoe', teuma di ureuëng nyang teumanyong nyan laju seungab jipeubiyeu mantong keuleudée nyan teuba."

⁴ Hai nyang lagée nyan mangat jeuet peue nyang ka lheueh geupeugah lé nabi,

⁵ "Peugah kheueh ubak Siôn,

Raja gata teungoh geujak ubak gata.

Gobnyan miyueb até dan teungoh

geupreh saboh keuleudée,

saboh aneuëk keuleudée nyang mantong muda."

⁶ Oh lheueh nyan bandua droe murit Geuh nyan laju geujak dan geupeubuet peue nyang ka geupeugah lé Isa nyan. ⁷ Awaknyan jiba keuleudéenyang deungon aneuëk jih. Laju awaknyan jipeungui ateuh rhung keuleudée-keuleudéenyang deungon ija jubah awaknyan keudroe. Oh lheuehnyan Isa laju geu ék. ⁸ Le that-that ureuëng disinan jileueng ija-ija jubah awaknyan di ateuh rot ueh, dan di ureuëng-ureuëng laén laju jikoh ranteng-ranteng kayée laju jitabu ateuh rot ueh. ⁹ Ureuëng ramé nyang jak dikeue dan dilikot

Rot ubit nibak banda Yerusalem (21:10)

Isa jidumpék-dumpék, "Udeb Aneuëk Daud! Geubri beureukat kheueh Gobnyan nyang teuka ateuh nan Tuhan! Pujoe kheueh Allah nyang Mahamanyang!"

¹⁰ Oh lheueh nyan, watée Isa geutamong u Yerusalem, bansaboh banda nyan teukeujot lumpah na. "Nyoe' soe?" jitanyong lé ureuëng-ureuëng lam banda nyan.

¹¹ "Gobnyan Nabi Isa, nibak Nazaret di Galilea," geujaweueb lé ureuëng ramé nyang seutôt Isa.

Isa geutamong lam Baét Tuhan

(Mrk. 11:15-19; Luk. 19:45-48; Yah. 2:13-22)

¹² Oh lheueh nibak nyan Isa geutamong laju lam Baét Tuhan, dan geu-use banmandum ureuëng nyang na bloe peubloe disinan. Bubena meuja-meuja teupat tuka péng habéh geupeu kengkeueng saboh sahoe, dan bangku-bangku ureuëng meukat cicém mirah pati nyan pih habéh geubalek sampoe teueng bayeueng. ¹³ Oh lheueh nyan laju geupeugah bak ureuëng-ureuëng nyan, "Di dalam Alkitab na teutuléh bahwa Po teu Allah na geupeugah, 'Rumoh Ulôn teupeugah rumoh teupat meudoa.' Teuma lé gata bandum ka gata peujeuet keu eumpung pancuri!"

⁹ Tuhan: atawa Nyang po hak milék.

21:5: Za. 9:9 21:9: Zab. 118:26 21:13: Yes. 56:7, Yer. 7:11

14 Ureuëng-ureuëng buta ngon lapée jijak laju ubak Isa nibak Baét Tuhan, dan Gobnyan laju geupeu puléh awaknyan. 15 Teuma ulée-ulée Imeum dan gurée-gurée agama beungéh lumpahna watée geukalon buet-buet ajaéb nyang geupeubuet lé Isa. Dan meunan cit awaknyan beungéh that watée jikalon aneuëk-aneuëk miet jiseumurak mubura nibak Baét Tuhan, "Udeb Aneuëk Daud!"

16 Awaknyan jipeugah ubak Isa, "Peu kheueh na deungoe peue nyang jipeugah lé awaknyan?"

"Nyoe, na Lôn deungoe," geujaweueb lé Isa. "Peu kheueh hantom gata beuet ayat Alkitab nyang teutuléh nyoe: 'Aneuëk-aneuëk miet ngon aneuëk-aneuëk manyak ka Gata purunoe keu jipeugah puja ngon pujoe nyang samporeuna?'"

17 Óh lheueh nyan Isa laju geutinggai awaknyan disinan, laju geuteubiet teuma nibak banda nyan geujak laju u Betania dan geudom di sinan.

Isa geukutôk bak ara

(Mrk. 11:12-14, 20-24)

18 Ban beungoh óh singoh teuma, watée geujak geugisa u banda, Isa jiteuka deuek. 19 Gobnyan geukalon sibak bak ara nyang na timoh bak binéh rot. Laju geupeurab bak binéh bak ara nyan. Teuma bak ara nyan hana jimuboh bah pih meusaboh nyang jai cit meuôn. Laju geupeugah lé Isa keu bak ara nyan, "He bak ara, siumu udeb gata hana muboh le!" Watée nyan cit teuma bak ara nyan laju layée.

20 Watée murit-murit Isa geukalon peue nyang ka teujadi nyan, awaknyan hireuen lumpah na. "Pakriban bak ara nyan langsung maté bak saat nyan cit teuma?" geutanyong lé awaknyan.

21 "Nyang sikeubiet jih, geukheun lé Isa, meunyoé gata meuiman dan hana ragu-ragu, gata pih hase tapeubuet pakriban nyang ka Ulôn peubuet keu bak ara nyoe. Dan kon nyan mantong, teuma gata jeuet tapeugah ubak gunong nyoe, 'teubeuôt kheueh dan teuböh kheueh u dalam laôt': teuma hai nyan teujadi. 22 Peue mantong nyang gata lakée lam doá gata, nyang gata lakée nyan teuma gata teurimong, asai gata meuiman."

Teumanyong keuhai hak Isa

(Mrk. 11:27-33; Luk. 20:1-8)

23 Óh lheueh nyan Isa geugisa u Baét Tuhan, laju geutamong dan geuseumeubeuet

disinan. Watée Gobnyan teungoh geuseumeubeuet, ulée-ulée imeum dan peumimpén-peumimpén Yahudi jijak ubak Gobnyan dan sira geutanyong, "Ateueh dasai peue bandum nyoe gata peubuet? Soe nyang jok hak nyan ubak gata?"

24 Geujaweueb lé Isa, "Ulôn pi keuneuk teumanyong ubak gata. Dan meunyoé gata neujaweueb, di Ulôn pih teuma Lôn peugah ubak gata deungon hak soe Ulôn peubuet hai-hai nyoe. 25 Nabi Yahya geupumanö ngon hak soe? Deungon hak Po teu Allah atawa manusia?"

Laju lé Imeum-imeum ulée dan peumimpén-peumimpén Yahudi geumeupakat sabe keudroe-droe, "Meunyoé tanyoe peugah, 'Deungon hak Allah', Gobnyan teuma geupeugah, 'Meunyoé meunan pakon gata-nyoe hana tapeucaya keu Gobnyan?' 26 Teuma meunyoé tapeugah, 'Deungon hak manusia', tanyoe ta takot keu rakyat ba, sabab awaknyan bandum jianggab nabi Yahya nyan sidroe nabi." 27 Teuma awaknyan jijaweueb, "Kamoe hana meuteupeue."

Laju Isa geupeugah bak awaknyan, "Meunyoé meunan Ulôn pih hana Lôn peugah ubak gata deungon hak soe Ulôn peubuet bandum nyoe."

Miseue keuhai dua droe aneuëk

28 "Jimoenyoe pakriban peundapat gata keuhai nyoe?" geupeugah lom lé Isa. "Na sidroe bapak nyang na dua droe aneuëk agam. Ureuëng tuha nyan geujak ubak aneuëk gobnyan nyang tuha dan geupeugah, 'Neuëk, tajak kheueh keureuja bak lampôh anggô uroe nyoe.' 29 'Ulôn hán kutem,' jaweueb aneuëk nyan. Teuma óh dudoe aneuëk nyan meubah pikeran jih laju jijak mubuet u lampôh anggô nyan. 30 Óh lheueh nyan ureuëng syiek aneuëk nyan geujak teuma ubak aneuëk gobnyan nyang keudua, dan geupeugah teuma haba lagée nyang ka geupeugah bak aneuëk geuh nyang awai. 'Jeuet, bapak,' jijaweueb lé aneuëk gobnyan nyang keudua nyan. Teuma di aneuëk nyan hana jijak. 31 Nyan, bandua aneuëk geuh nyan, nyang toh kheueh nyang seutôt kheun ureuëng syiek jih?"

"Nyang tuha," geujaweueb lé Imeum-imeum ulée dan peumimpén-peumimpén Yahudi nyan.

Teuma Isa geupeugah bak awaknyan, "Peucaya kheueh: Tukang-tukang kutéb cukée dan inong-inong jeuhet leubeh dilée jeuet

keu anggota umat Po teu Allah nibak gata nyoe.⁷ ³² Sabab Nabi Yahya Pumanö teuka, dan geutunyok bak gata cara udeb nyang geulakée lé Tuhan, teuma gata hana cit ta patéh ubak ajaran gobnyan; teuma tukang-tukang kutéb cukée dan inong-inong jeuhet nyan peucaya keu gobnyan. Teuma bah pih gata na takalon bandum nyan, gata teutab hana tatem ubah bandum pikeran gata dan hana tapeucaya ubak Tuhan.”

Miseue keuhai ureuëng-ureuëng nyang meubuet di lampôh anggô

(Mrk. 12:1-12; Luk. 20:9-19)

³³ ”Deungoe kheueh miseue nyang saboh trek nyoe,” kheun Isa, ”Na sidroe ureuëng po tanoh jimeulampôh bak saboh sagoe tanoh gobnyan deungon jipula bak anggô. Laju jipageue ban silangka lampôh nyan, dan jikueh teuma uruek keu teupat prah ié anggô, óh lheueh nyan jipeudong teuma meunara teupat meujaga. Óh lheueh nyan laju jipeusiwa lampôh anggô nyan ubak ureuëng nyang keureuja bak lampôh gobnyan nyan, dan gobnyan laju jijak u nangroe laén. ³⁴ Óh ka trok bak watée musém pot boh anggô, ureuëng po tanoh nyan laju jikirém namiet-namiet gobnyan ubak ureuëng-ureuëng nyang mubuet bak lampôh nyan keu jiteurimong jeumba gobnyan. ³⁵ Teuma lé ureuëng-ureuëng nyang mubuet bak lampôh nyan laju jidrob bandum namiet-namiet ureuëng po tanoh nyan: Nyang sidroe jipoh, nyang laén jipoh maté, nyang laén lom jirhom ngon aneuëk batée. ³⁶ Ureuëng po tanoh nyan jikirém teuma namiet-namiet nyang laén, leubeh jai nibak nyang phon jikirém. Teuma awaknyan teutab jipoh lagée nyang ka-ka. ³⁷ Akhé jih ureuëng po tanoh nyan jikirém aneuëk jih keudroe ubak ureuëng nyang mubuet di lampôh anggô nyan. ’Pasti aneuëk ulôn jihoreumat.’ ³⁸ Teuma watée jikalon aneuëk ureuëng po tanoh nyan ka teuka keunan lé ureuëng-ureuëng nyang mubuet lam lampôh nyan, awaknyan laju jimarit sabe keudroe-droe, ’Nyan, nyoepat jih, ahli waréh gobnyan. Jak tapoh maté aneuëk toke nyan, mangat hareuta warésan tateumé keutanyoe!’ ³⁹ Teu-

ma aneuëk nyan laju jidrob, ji rhom uluwa, dan laju jipeumaté.”

⁴⁰ Geutanyong lé Isa, ”Nyan, meunyoë ureuëng po lampôh anggô jiwoe, peue nyang teuma jipeubuet ateueh ureuëng-ureuëng nyang keureuja bak lampôh jih nyan?”

⁴¹ Geujaweueb lé awaknyan, ”Pasti ureuëng nyan geupoh maté banmandum ureuëng jeuhet nyan, dan lampôh anggô nyan laju geupeusiwa bak ureuëng laén nyang jitem weuek hase tanoh nyan keu gobnyan óh trok bak watée.”

⁴² Teuma Isa geupeugah ubak awaknyan, ”Peu kheueh gohlom na gata baca peue nyang teutuléh lam Alkitab?

’Batée nyang hana jipeuguna lé tukang peugét bangunan

batée nyan ka jeuet keu batée nyang paleng lumboi sa.

Nyoe kheueh buet Tuhan; keubiet lagak that!”

⁴³ ”Teuma, ingat kheueh,” kheun Isa, ”bandum hak sibagoë umat Po teu Allah geutarek nibak gata dan geubri keu laén bansa nyang jipeubuet peurintah-peurintah Allah. [⁴⁴ Ureuëng nyang rhot ateueh batée nyan, hanco; dan ureuëng nyang jitimpok lé batée nyan, teugileng jeuet keu abée.]”

⁴⁵ Watée imeum-imeum ulée dan ureuëng-ureuëng Farisi geudeungoe miseumiseue nyang geupeugah lé Isa nyan, awaknyan geuteupeue bahwa Isa geumeututoe keuhai awaknyan. ⁴⁶ Teuma awaknyan jiseuha keuneuk jidrob Gobnyan. Teuma awaknyan teumakot keu ureuëng ramé, sabab ureuëng ramé nyan jianggab Isa sidroe nabi.

Miseue keuhai khanuri bak teupat ureuëng meukawen

(Luk. 14:15-24)

22 Isa geu meu haba lom ngon ureuëng ramé sira geuboh miseue lagée nyoe, ² kheun Gobnyan, ”Meunyoë Po teu Allah ka geumat peurintah, keuadaan jih na kheueh lagée miseue nyoe: na sidroe raja geupeuna khanuri keu geupeukawen aneuëk gobnyan nyang agam. ³ Raja nyan geuyue

⁷ Lam padub-padubboh naseukah kuno na versi lageenyoe:

²⁸ ”Jinoenyoe pakriban peundapat gata keuhai nyoe?” kheun Isa lom. ”Na sidroe ayah nyang na dua droe aneuëk agam, gobnyan geujak ubak aneuëk geuh nyang phon dan geupeugah, ’Nék, gata jak kheueh meubuet bak lampôh anggô uroe nyoe.’ ²⁹ Aneuëk nyan jijaweueb, Gét, Ayah! Teuma jihnyan hana jijak lagée nyang geuyue lé ayah jih nyan. ³⁰ Óh lheuehnyan ayah nyan geujak teuma ubak aneuëk geuh nyang keudua dan geupeugah hai nyang sahan, aneuëk nyan jijaweueb, ’ón hana kutem, teuma óh dudoe meu-ubah pikeran nyang geuyue lé ayah jihnyan laju jijiak cit teuma. ³¹ Nibak bandua aneuëk nyan, nyang toh kheueh nyang jipeubuet meulakée ayah jih?”

”Nyang keudua,” jaweueb imeum-imeum ulée dan peumimpén-peumimpén Yahudi nyan. 21:32: Luk. 3:12, 7:29-30 21:33: Yes. 5:1-2 21:42: Zab. 118:22-23

jak tueng ubak peulayan-peulayan gobnyan ureuëng-ureuëng nyang teu-undang ubak teumpat khanuri geuh nyan. Teuma di ureuëng-ureuëng nyang teu-undang nyan hana jitem jak bak teumpat ureuëng meukawen nyan. ⁴ Oh lheueh nyan lé raja nyan geuyue jak teuma peulayan gobnyan nyang laén. Geupeugah ubak peulayan nyang geuyue jak nyan: 'Neubri téé kheueh ubak undangan nyan: Hidangan khanuri ka siab. Leumô-leumô aneuëk-aneuëk leumô ulôn nyang paleng gét ka lheueh ulôn sie. Bandum nyan ka siab. Neujak kheueh laju u teumpat meukawen!' ⁵ Teuma bandum jamé nyang teu-undang nyan hana jipako. Awaknyan jijak bak buet jih keudroe maséng-maséng – nyang sidroe jijak u ladang jih, nyang laén teuma ubak peurusahaan jih keudroe; ⁶ dan nyang laén laju jidrob bubena peulayan-peulayan raja nyan, laju jiseupôt dan jipoh maté awaknyan. ⁷ Watée raja geudeungoe peue nyang ka teujadi nyan, gobnyan beungéh that-that. Dan raja pih laju geukirém sipa-i gobnyan keu jijak poh maté bandum ureuëng-ureuëng tukang peumaté peulayan geuh nyan, dan laju geutot banda awaknyan. ⁸ Oh lheueh nyan lé raja laju geutawök bandum peulayan gobnyan, dan laju geupeugah, 'Khanuri keu meukawen ka siab, teuma bandum undangan hana nyang jeuet ngui. ⁹ Jinoenyoe tajak laju ubak rot ueh raya, dan taundang laju ureuëng beuramé that jijak bak teumpat meukawen nyoe.' ¹⁰ Teuma bubena peulayan nyan pih laju jijak. Awaknyan laju jijak bak rot ueh raya dan jipeusapat laju bubena ureuëng nyang na meurumpok disinan, bah kheueh nyang gét meunan cit ngon nyang jeuhet. Deungon lagée nyan teumpat khanuri nyan pih ka peunoh ban siseun lingka ngon jamé nyang teuka.

¹¹ Oh lheueh nibak nyan di raja nyan laju geutamong keu geujak ngieng banmandum jamé nyang ka trok keunan. Dan deuh laju geukalon na sidroe ureuëng nibak teumpat nyan nyang hana jingui peukayan khanuri. ¹² Laju lé raja nyan geutanyong bak ureuëng nyan, 'He rakan, pakriban cara jih sampoe meuhase tatamong lam ruweueng nyoe sabab gata hana tangui peukayan khanuri?' Di ureuëng nyan hana hase jipeugah sapeue. ¹³ Laju lé raja nyan geupeugah ubak peulayan-peulayan gobnyan, 'Ikat laju gaki ngon jaroe ureuëng nyoe, dan jak tiek laju ureuëng nyoe u teumpat nyang seupôt buta. Nibak

teumpat nyan na teumpat mo meuba-e dan deurita.' "

¹⁴ Laju lé Isa geupeu habéh calitra miseue nyan lagée nyoe, "Jai that nyang teutawök, teuma na bacut khong nyang teupiléh."

Soai teubayeu cukée

(Mrk. 12:13-17; Luk. 20:20-26)

¹⁵ Oh lheueh nyan lé ureuëng Farisi laju jijak duek meurok pakat sabe keudroe-droe nyang tujuan jih pakriban cara beuhase Isa teu jeubak ngon cara jiteumanyong meubagoé rupa. ¹⁶ Teuma awaknyan laju ji utus murit-murit jih ubak Isa meusajan deungon na padub droe anggota golongan Herodes. Awaknyan jipeugah ubak Isa, "Pak Gurée, kamoe meuteupeue Bapak jujoe. Bapak neupurunoe deungon troh trang keuhai meulakée Po teu Allah keu manusa, hana neupakoe peundapat soe mantong. Sabab Bapak hana neungieng ureuëng. ¹⁷ Sabab nyan, ci Bapak peugah bak kamoe: Meunurot peuratoran agama tanyoe, peu kheueh jeuet teubayeu cukée keu kaisar atawa hana?"

¹⁸ Isa geuteupeue meukeusut awaknyan nyang jeuhet nyan, jadi laju geupeugah, "He, ureuëng-ureuëng munafék! Pakon gata keuneuk ujoe Ulôn? ¹⁹ Ci gata tunyok bak Ulôn mata péng nyang gata peuguna keu neubayeu cukée!"

Laju awaknyan jijok bak Gobnyan saboh keupeng péng pirak. ²⁰ Isa geutanyong bak awaknyan, "Gamba dan nan soe nyang na lam péng nyoe?"

²¹ "Gamba Kaisar," jawueub awaknyan.

Teuma Isa geupeugah ubak awaknyan, "Meunyoe meunan, tabri kheueh ubak Kaisar peue nyang atra Kaisar, dan ubak Allah peue nyang atra Allah."

²² Watée jideungoe lé awaknyan peue nyang ka geupeugah lé Isa nyan, awaknyan hireuen lumpahna. Teuma awaknyan laju jajak jitinggai Isa.

Soai teubeudôh nibak maté

(Mrk. 12:18-27; Luk. 20:27-40)

²³ Bak uroe nyan cit teuma, na meupadub droe ureuëng Saduki jijak ubak Isa. Awaknyan na kheueh golongan ureuëng nyang meupeundapat bahwa ureuëng nyang ka maté hana udeb lé. ²⁴ "Bapak Gurée," kheun awaknyan, "Nabi Musa na geupurunoe lagée nyoe: Meunyoe sidroe ureuëng agam meuninggai donya, dan ureuëng nyan

hana meu-aneuëk, syedara gobnyan harôh meukawen ngon ureuëng inong balée nyan mangat jibri keuturonan keu ureuëng nyang ka meuninggai nyan. ²⁵ Ka ltheueh na tujuh droe ureuëng meusyedara tinggai di sinoe. Nyang tuha meukawen óh ltheueh nyan meuninggai donya ngon hana geutinggai aneuëk. Teuma balée ureuëng nyan geutinggai keu syedara gobnyan. ²⁶ Syedara gobnyan nyan meuninggai teuma hana cit jitinggai aneuëk. Hai nyang lagée nyan teujadi teuma ubak syedara gobnyan nyang keu lhée dan sampoe trok bak nyang keu tujuh. ²⁷ Dan akhé jih inong nyan keudroe meuninggai donya. ²⁸ Nyan, bak watée ureuëng maté geupeubeudôh lom teuma, peurumoh soe kheueh ureuëng inong nyan? Sabab ban tujuh droe awaknyan ka jimeukawen ngon ureuëng inong nyan."

²⁹ Geujaweueb lé Isa, "Gata keuliru, sabab gata hana muphom Alkitab, meunan cit kuasa Po teu Allah. ³⁰ Sabab meunyo ureuëng maté óh trok bak watée jibeudôh lom teuma, awaknyan hana teuma jimeukawen lé, teuma awaknyan teutab udeb lagée malaikat lam syeuruga. ³¹ Peu kheueh gohlom na gata baca peue nyang geupeugah lé Po teu Allah keuhai ureuëng maté geupeubeudôh lom teuma? Allah meufeureuman, ³² 'Ulôn kheueh Allah Nabi Ibrahim, Allah Nabi Ishaq dan Allah Nabi Yakub.' Allah nyan kon Allah ureuëng maté. Gobnyan na kheueh Allah ureuëng udeb!"

³³ Watée ureuëng ramé nyan jideungoe peue nyang geupeugah lé Isa, awaknyan hireuen lagoena keuhai nyang geupurunoe lé Gobnyan.

Peurintah nyang keu phon

(Mrk. 12:28-34; Luk. 10:25-28)

³⁴ Bak watée ureuëng-ureuëng Farisi jideungoe bahwa Isa ka geupeujeuet ureuëng-ureuëng Saduki hana jeuet jipeugah haba lé, teuma awaknyan laju jimeurok pakat. ³⁵ Sidroe lamkawan awaknyan, na kheueh sidroe gurée agama, ji-ujoe keuneuk jeubak Isa ngon cara jiteumanyong. ³⁶ "Bapak Gurée," kheun gobnyan, "peurintah toh kheueh nyang paleng awai didalam huköm agama?"

³⁷ Geujaweueb lé Isa, "Cinta kheueh Tuhan Allah gata deungon sipeunoh até gata,

deungon sipeunoh jiwa gata, dan deungon silurôh ákai gata. ³⁸ Nyan peurintah nyang paleng phon nyang paleng peunteng! ³⁹ Peurintah nyang keudua saban deungon peurintah nyang phon nyan: Cinta kheueh seusabe gata keudroe lagée gata tacinta keu droe gata keudroe. ⁴⁰ Bandum huköm agama nyang ka geubri lé Nabi Musa dan ajaran bandum nabi nyan dasai jih nibak bandua huköm nyan."

Soai Raja Peuseulamat

(Mrk. 12:35-37; Luk. 20:41-44)

⁴¹ Teungoh ureuëng-ureuëng Farisi nyan mantong meugumpô di sinan, Isa geutanyong ubak awaknyan, ⁴² "Peue kheun gata keuhai Raja Peuseulamat? Keuturonan soe kheueh gobnyan?"

"Keuturonan Nabi Daud," jaweueb awaknyan.

⁴³ "Meunyo meunan," geutanyong lom lé Isa, "peue sabab Roh Allah geu ilham bak Nabi Daud keu teupeugah Raja Peuseulamat 'Tuhan'? Sabab Nabi Daud geupeugah.

⁴⁴ 'Tuhan geupeugah ubak Tuhan lôn: neuduek kheueh blaih uneuen Lôn,^s sampoe án Ulôn peujeuet musoh-musoh Gata jita-klok ubak Gata.'

⁴⁵ Ngon nyan meunyo Nabi Daud Raja Peuseulamat nyan 'Tuhan', pakriban tapeugah Gobnyan keuturonan Nabi Daud?"

⁴⁶ Hana meusidroe pih nyang hase jijaweueb peue nyang geutanyong lé Isa nyan. Dan phon uroe nyan, hana lé nyang teumanyong peue-peue mantong ubak Gobnyan.

Peu-ingat mangat beu-até-até keu gurée-gurée agama dan ureuëng-ureuëng Farisi

(Mrk. 12:38-39; Luk. 11:43, 46, 20:45-46)

23 Dan Isa teuma geupeugah ubak ureuëng ramé dan ubak murit-murit Gobnyan, ² "Gurée-gurée agama dan ureuëng-ureuëng Farisi na keukuasaan keu geutafeuse huköm-huköm Nabi Musa. ³ Deungon sabab nyan gata seutôt dan gata taát kheueh bandum nyang awaknyan peurintah. Teuma bék tapeubuet peue nyang awaknyan peubuet, sabab awaknyan hana jipeubuet peue nyang awaknyan peurunoe. ⁴ Awaknyan jilakée hai-hai nyang hana jita-

^s neuduek kheueh ... uneuen Lôn: Meunurot keubudayaan Yahudi, nyang teubri keuhoreumatan dan keukuasaan jiduek blah uneuen.

mong lé akai dan jipeuget peuratoran-peuratoran nyang brat, teuma mubacut pih awaknyan hana jitulông ureuëng nyang peubuet hai nyan. ⁵ Bandum nyang awaknyan peubuet na kheueh jeuet jingieng lé manusia mantong. Awaknyan jisaja jingui ija seumayang nyang luwah-luwah dan jipeupanyang rumbai-rumbai bajée jubah awaknyan!^f ⁶ Awaknyan galak keu teupat nyang paleng gét meunyoe jijak bak teupat khanuri, dan kurusi istimewa nibak rumoh-rumoh iébadat. ⁷ Awaknyan galak that meunyoe jihoreumat lé gob di pasai-pasai, dan teuhôi deungon 'Bapak Gurée'. ⁸ Teuma gata nyoe bandum bék kheueh tatem meunyoe jihôi 'Bapak Gurée', sabab Gurée gata cit sidroe gata bandum meusyedara. ⁹ Dan bék gata hôi dalam donya nyoe meusidroe pih deungon teukheun 'Bapak', sabab Bapak gata cit sidroe, nyan kheueh Bapak nyang na lam syeuruga. ¹⁰ Dan bék teuma gata tatem meunyoe jihôi 'Peumimpén', sabab peumimpén gata cit sidroe, nyan kheueh Raja Peuseulamat nyang ka geupeu janji lé Po teu Allah. ¹¹ Ureuëng nyang paleng rayeuk lamkawan gata, bah kheueh beujeuet keu peulayan gata. ¹² Ureuëng peu manyang droe jih ureuëng nyan teuma geupeumiyueb lé Po, dan ureuëng nyang peumiyueb droe jih teuma geupeumanyang lé Po."

Isa geu beungéh keu sifeuet ureuëng nyang galak meu pura-pura

(Mrk. 12:40; Luk. 11:39-42, 44, 52, 20:47)

¹³ "Meupaloe kheueh gata he gurée-gurée agama dan ureuëng-ureuëng Farisi! Gata bandum na kheueh tukang meupura-pura. Gata tapagab-pagab ureuëng laén keuneuk jeuet keu umat Allah, dan ureuëng laén nyang keuneuk jeuet keu umat Allah, gata pagab.

[¹⁴ Meupaloe kheueh gata he gurée-gurée agama dan ureuëng Farisi: Gata bandum tukang meupura-pura. Gata tatipée inong-inong balée dan gata reupah rumoh ureuëng nyan keu gata tôb-tôb buet gata nyang jeuhet, gata meudoá panyang-panyang. Nyan kheueh sabab jih huköman nyang rhot ateueh gata singoh lumpah brat!]

¹⁵ Mupaloe kheueh gata he gurée-gurée agama dan ureuëng-ureuëng Farisi! Gata tukang meupura-pura! Gata tajak jiôh-jiôh gata

jeumeurang laôt, gata jak bansaboh daratan ngon tujuan keu gata peutamong sidroe ureuëng lam agama gata. Dan óh ka lheueh ureuëng nyan jitamong lam agama gata, gata peujeuet ureuëng nyan keu calon ureuëng jeuet jitamong lam apui nuraka nyang dua goe leubeh jeuhet nibak gata keudroe!

¹⁶ Mupaloe kheueh gata he peumimpén-peumimpén nyang buta! Gata purunoe keu awaknyan lagée nyoe, 'Meunyoe ureuëng jimeu sumpah deumi keu Baét Tuhan, ureuëng nyan hana teu-ikat ubak sumpah jih nyan; teuma meunyoe jimeusumpah deumi méuh nyang na di Baét Tuhan, ureuëng nyan teu-ikat nibak sumpah geuh nyan.' ¹⁷ Gata ureuëng-ureuëng nyang bangai dan buta! Toh nyang leubeh peunteng méuh jihnyan, atawa Baét Tuhan nyang peujeuet méuh nyan suci? ¹⁸ Gata meurunoe lom lagée nyoe, 'Meunyoe sidroe ureuëng jimeusumpah deumi miseubah, ureuëng nyan hana teu-ikat lé sumpah jihnyan; teuma meunyoe jihnyan jimeusumpah deumi keureubeuen di ateueh miseubah nyan, ureuëng nyan teu-ikat ngon sumpah jih nyan.' ¹⁹ Keubiet buta jih gata bandum! Toh nyang leubeh peunteng? Keureubeuen jihnyan atawa miseubah nyang teupeujeuet keureubeuen nyan suci? ²⁰ Sabab nyan, meunyoe sidroe ureuëng meusumpah deumi miseubah, nyan saban cit ureuëng nyan jimeusumpah deumi miseubah, dan deumi bandum nyang na di ateueh miseubah nyan. ²¹ Dan meunyoe sidroe ureuëng jimeusumpah deumi Baét Tuhan, nyan saban cit gobnyan jimeubudök deumi Baét Tuhan nyan dan deumi Po teu Allah nyang tinggai disinan. ²² Dan meunyoe sidroe ureuëng jimeusumpah deumi syeuruga, nyan saban cit jihnyan meusumpah deumi takhta Tuhan, dan deumi Po teu Allah nyang geuduek ateueh takhta nyan. ²³ Mupaloe kheueh gata bandum hé gurée-gurée agama dan ureuëng-ureuëng Farisi! Gata bandum tukang meupura-pura. Reumpah-reumpah lagée seulaseh, adas maméh dan jintan, gata bri siper siploh ubak Tuhan. Padahai hai-hai nyang paleng peunteng dalam huköm-huköm agama, lagée miseue jih: keuadalan, gaséh sayang, dan rasa seutia, nyan bandum hana gata pakoe. Padahai nyan kheueh nyang seuharôh jih gata peubuet, deungon hana tapeu-ayeuem nyang laén-laén. ²⁴ Gata peumimpén-peu-

^f *rumbai-rumbai bajée jubah awaknyan*: rumbai-rumbai nyan teupeguna sibagoe tanda taát ubak Po teu Allah (kalon Teu. 15:37-41).

23:5: Mat. 6:1, Tel. 6:8, Teu. 15:38 23:11: Mat. 20:26-27, Mrk. 9:35, 10:43-44, Luk. 22:26 23:12: Luk. 14:11, 18:14 23:22: Yes. 66:1, Mat. 5:34 23:23: Im. 27:30

mimpén nyang buta! Lalat nyang na dalam ié jieb droe gata sareng, padahai unta nyang rayek gata uét!

²⁵ Meupaloe kheueh gata he gurée-gurée agama dan ureuëng-ureuëng Farisi! Gata bandum tukang meupura-pura! Mangkok-mangkok dan pireng-pireng droe gata rrah sampoe gleh-gleh blaih luwa jih mantong, padahai siblahi u dalam kutoe lumpah na deungon hai-hai nyang gata teumé deungon cara paksa dan leuha. ²⁶ He Farisi buta! Gata rrah kheueh ilée mangat beutôi-beutôi gleh siblahi u dalam bandum pireng dan mangkok-mangkok gata, mangat siblahi luwa jih jeuet keu gleh teuma!

²⁷ Meupaloe kheueh gata he gurée-gurée agama dan ureuëng-ureuëng Farisi! Gata bandum tukang meupura-pura! Gata lagée jirat-jirat nyang teu cét putéh; diluwa leumah lagak, teuma didalam nyan peunoh deungon tuleung dan bandum ka habéh brok. ²⁸ Meunan cit deungon gata. Nibak luwa leumah jih gata gét deungon ureuëng lingka; teuma didalam, gata peunoh deungon peuleusu dan peulanggaran-peulanggaran."

Isa geufatwa keuhai huköman ateueh gurée-gurée agama dan ureuëng-ureuëng Farisi

(Luk. 11:47-51)

²⁹ "Meupaloe kheueh gata he gurée-gurée agama dan ureuëng-ureuëng Farisi! Gata bandum tukang meupura-pura! Gata tapeugôt jrat-jrat nyang gét-gét keu nabi-nabi, dan gata peungui tugu-tugu peuingat nibak ureuëng-ureuëng nyang udeb jihnyan gét. ³⁰ Dan gata nyoe tapeugah, 'Seukira jih kamoe nyoe udeb bak jamén indatu kamoe yoh masa ilée, kamoe hana teuma kamoe seutôt ngon awaknyan kamoe jak peumaté bubena nabi-nabi.' ³¹ Teuma gata aku keudroe bahwa gata nyoe kheueh keuturonan ureuëng-ureuëng nyang poh maté nabi-nabi! ³² Meunyoé lagée nyan, tapeujak kheueh laju dan peuseuleusoe kheueh desya-desya nyang ka jipeuphon lé indatu gata nyan! ³³ Gata jeuhet dan keuturonan ureuëng jeuhet! Pakriban gata hase tapeuseulamat droe nibak huköman lam apui nuraka? ³⁴ Deungoe kheueh beu gét-gét: Ulôn teuma Lôn kirém ubak gata nabi-nabi, ureuëng-ureuëng malem, dan gurée-gurée; siladum nibak awaknyan teuma gata poh maté, dan siladum teuk nyang laén gata saleb. Na nyang teuma

gata seksa didalam rumoh-rumoh iébadat, dan gata tiyeub-tiyeub nibak banda nyang saboh u banda nyang laén. ³⁵ Sabab nyan, gata teuma teuhuköm sabab seumeupoh maté nyang ji peubuet ateueh ureuëng-ureuëng nyang hana meusalah – phon nibak teupoh maté Habel nyang hana meusalah, sampoe trok ubak teupoh maté Nabi Zakharia aneuëk Berekia, nyang gata poh maté lamkawan Rumoh Tuhan dan miseubah. ³⁶ Peucaya kheueh: bandum nyan teuma jitanggung lé ureuëng-ureuëng bak jamén nyoe!"

Isa geuweueh keu Yerusalem

(Luk. 13:34-35)

³⁷ "Yerusalem-Yerusalem! Nabi-nabi gata peumaté. Utosan-utosan Allah gata rhom ngon batée sampoe maté. Ka padubgoe Ulôn keuneuk wa bandum peunduduek gata lagée nang manök nyang ji uem bandum aneuëk jih dimiyueb sayeueb jih, teuma gata hana tatem! ³⁸ Sabab nyan Po teu Allah hana le meusajan gata. ³⁹ Beutateupeu kheueh: Phon watée nyoe gata hana teuma gata kalon le Ulôn sampoe gata tapeugah, 'Beugeubri kheueh beureukat ateueh Gobnyan nyang teuka ateueh nan Tuhan.' "

Isa geumeututoe keuhai Baét Tuhan reuloh

(Mrk. 13:1-2; Luk. 21:5-6)

24 Watée Isa geutinggai Baét Tuhan, murit-murit Gobnyan laju jijak ubak Gobnyan dan geutunyok laju ubak bangunan Baét Tuhan nyan. ² Isa geupeugah ubak awaknyan, "Peu kheueh na gata kalon bandum nyan? Tateupeue kheueh, hana meusianeuek batée pih nibak bangunan-bangunan nyan teuma na tinggai teususon nibak teupat jih. Bandum nyan teuma teureuloh."

Harôk hara dan peung iénanyaan

(Mrk. 13:3-13; Luk. 21:7-19)

³ Oh lheueh nyan Isa geujak u Bukét Zaiton, dan teungoh geuduek-duek, murit-murit Gobnyan jijak ubak Gobnyan keuneuk jipeugah haba deungon Gobnyan seucara pribadi. "Neupeugah laju ubak kamoe pajan bandum nyan teujadi," jipeugah lé awaknyan ubak Gobnyan. "Peu kheueh tanda-tanda jih nyang teutunyok keuhai Bapak teuka dan tanda akhé jamén?"

⁴ Geujaweueb lé Isa, "Waspada kheueh, bék sampoe gata keunong peungeuet. ⁵ Sabab ramé that ureuëng jiteuka deungon jipeuguna nan Ulôn dan jipeugah, 'Ulôn kheueh Raja Peuseulamat!' Awaknyan ka jitipée ureuëng ramé. ⁶ Gata teuma tadeungoe meubagoebagoesu di mideuen prang dan haba keuhai ureuëng muprang, teuma bék teumakot. Sabab hai-hai nyang lagée nyan bit teu jadi, teuma deungon na lagée nyan bukon kheueh sibagoes tanda ka watée jih uroe kiamat. ⁷ Bansa nyang saboh jimuprang jilawan bansa nyang laén, dan nanggroes nyang saboh teuma jijak prang nanggroes nyang laén. Dipat mantong jiteuka bala musém deuk dan geumpa bumoe. ⁸ Bandum nyang teujadi nyan na kheueh awai nibak phon teujadi, lagée geurasa sakét lé sidroe ureuëng inong nyang keuneuk peulahé aneuëk.

⁹ Óh lheueh nyan gata teuma teudrob dan jiseurah keu jiseksa dan jipoh maté. Bansi-gom donya teuma jibanci ubak gata sabab gata murit Ulôn. ¹⁰ Bak watée nyan jai lumpah na ureuëng nyang murtat, dan jikhianat dan jibanci sidroe ubak nyang laén. ¹¹ Ramé that-that nabi-nabi peuleusu teuma jiteuka, dan jitipée ureuëng ngon rakyat ba. ¹² Buet nyang jeuhet jimeu-éue bagaih lumpah na sampoe di ureuëng ramé ka hana le gaséh meugaséh. ¹³ Teuma ureuëng nyang meuteuen sampoe bak akhé, ureuëng nyan teuma geupeu seulamat. ¹⁴ Dan Haba Gét keuhai pakriban Po teu Allah geumat peurintah dan geupeusampoe bansigom donya, mangat bandum ureuëng meuteumé jideungoe. Óh ka lheueh nyan barô kheueh kiamat teuka."

Keujeuhetan nyang jipeuhanco

(Mrk. 13:14-23; Luk. 21:20-24)

¹⁵ "Gata teuma takalon 'Keujeuhetan nyang jipeuhanco peue-peue nyang na', lagée nyang geupeugah lé Nabi Daniel, teudong bak teupat nyang suci. (Catetan keu peumbaca: Simak kheueh peue makna jih!) ¹⁶ Bak watéenyang, ureuëng nyang na di Yudea harôh jiplueng u gunong-gunong. ¹⁷ Ureuëng nyan na ateuh bubong rumoh bék jitron keu jijak cok sapeue-sapeue lam rumoh nyan. ¹⁸ Ureuëng nyang mantong lam lampôh bék jiwoe u rumoh keu jijak cok bajée jubah jihnyan. ¹⁹ Keubiet that phet dan

paleng teumakot nibak uroe-uroe nyan keu ureuëng inong nyang teungoh mume, dan kawôm mak nyang mantong geupeu mom aneuëk banyak! ²⁰ Meudoá kheueh mangat gata bék sampoe taplueng watée musém ujeuen atawa uroe Sabat! ²¹ Bak uroe-uroe nyang paleng teumakot nyan teuma na keusosahan nyang paleng hibat lagée nyang gohlom na teujadi seumeunjak donya nyoe na sampoe nibak watée nyoe, dan nyang lagée nyan hana jiteuka lé. ²² Seungkira jih Po teu Allah hana geupeu paneuk watée jih, teuma hana meusidroe pih nyang na seulamat. Teuma sabab lé umat Gobnyan, Po teu Allah geupeu paneuk watée nyan.

²³ Bak watée nyan meunyoe na sidroe ureuëng nyang jipeugah ubak gata, 'Ngieng, Raja nyang ba seulamat nyan na disinoe!' atawa, 'Gobnyan na disinan!' – bék kheueh tapatéh bak ureuëng nyan. ²⁴ Sabab teuma jiteuka nyang jiaku droe jih nyang ba seulamat teuma nyan na kheueh peuleusu dan nabi-nabi peuleusu. Awaknyan teuma jipeubuet buet-buet nyang luwa biasa hibat jih, dan buet-buet nyang ajaéb keu jeuet jiteumipée, meunyoe jeuet, umat Po teu Allah pih jitipée cit. ²⁵ Teuma, ingat kheueh! Ulôn ka Lôn peugah ubak gata leubeh ilée sigohlom hai nyan teujadi.

²⁶ Meunyoe na ureuëng jipeugah ubak gata, 'Ngieng, Gobnyan na di sideh dipadang pasi!' – bék gata jak bak teupat nyan. Atawa meunyoe awaknyan jipeugah, 'Ngieng, Gobnyan geumusöm lam bilék nyang na disinoe!' – bék tapatéh. ²⁷ Sabab Aneuëk Manusia teuka lagée kilat nyang muble nyang teuka nibak timu, dan meucahya trok u barat.

²⁸ Dipat na bangke, disinan na cicém nyang pajoh bangke!"

Aneuëk Manusia teuka

(Mrk. 13:24-27; Luk. 21:25-28)

²⁹ "Hana treb óh ka lheueh keusosahan bak watée nyan, mata uroe laju jeuet keu seupôt, dan buleuen hana le meucahya. Bintang nyang meutabu di langét manyang teuma rhot u bumoe, dan bubena nyang mat kuasa di angkasa raya teuma keng keueng hana meuteuntée. ³⁰ Óh ka lheueh nyan tanda Aneuëk Manusia teuma leumah di langét. Bak watée nyan bandum bansa di ateuh bumoe laju jimoe ba-e. Awaknyan laju jika-

24:9: Mat. 10:22 24:13: Mat. 10:22 24:15: Dan. 9:27, 11:31, 12:11 24:17-18: Luk. 17:31

24:21: Dan. 21:1, Why. 7:14 24:26-27: Luk. 17:23-24 24:28: Luk. 17:37 24:29: Yes. 13:10, 34:4, Yeh. 32:7, Yl. 2:10, 31, 3:15, Why. 6:12-13 24:30: Dan. 7:13, Za. 12:10-14, Why. 1:7

lon Aneuëk Manusia teuka di ateuh awan deungön kuasa dan keumuliaan nyang raya. ³¹Beureuguih raya teuma teuyueb, dan Aneuëk Manusia laju jiyue bubena malaikat Gobnyan jeuet teupeusapat bandum umat Gobnyan nibak ban peuet boh ujong bumoe, nibak ujong langét nyang saboh sampoe ubak ujong langét nyang laén."

Peulajaran nibak bak ara

(Mrk. 13:28-31; Luk. 21:29-33)

³²"Cok kheueh peulajaran nibak bak ara. Meunyoé ranteng-ranteng jih ijo dan leunuet, dan ka jipeuphon meutarök, gata tateupeue bahwa musém khueng ka tho lumpah na. ³³Meunan cit hai jih meunyoé gata kalon hai-hai nyan teujadi, gata tateupeue bahwa watéejih ka tô that. "³⁴Tateupeue kheueh! Hai-hai nyan teuma teujadi sigohlom ureuëng-ureuëng nyang udeb bak watée nyoe maté banmandum. ³⁵Langét dan bumoe teuma gadöh, teuma tutoe haba Lôn teutab na siumu masa."

Hana teuma na nyang teupeu uroe dan jeuem jih

(Mrk. 13:32-37; Luk. 17:26-30, 34-36)

³⁶"Hana ureuëng nyang jiteupeu pajan uroe dan jeuem jih, malaikat-malaikat nyang na dalam syeuruga hana geuteupeue, Aneuëk Po teu Allah pih hana, "nyang teupeue na kheueh Bapak mantong. ³⁷Meunyoé Aneuëk Manusia ka teuka singoh, keuadaan jih lagée bak jamén Nabi Nuh yoh masa ilée. ³⁸Bak uroe-uroe sigohlom ié raya nyan teuka, manusia-manusia lagée biasa jimakheun ngon jijieb ié, dan meukawen. Meunan kheueh nyang teujadi hana putôh-putôh sampoe trok ubak uroe Nabi Nuh geutamong dalam kapai. ³⁹Watée ié raya teuka sampoe habéh jisampôh awaknyan banmandum, barô kheueh awaknyan sadar peue nyang ka teujadi. Meunan kheueh keuadaan jih singoh meunyoé Aneuëk Manusia teuka. ⁴⁰Bak watée nyan, na dua droe ureuëng teungoh meukeureuja di ladang: Sidroe teuba, dan sidroe teuk teuma tinggai. ⁴¹Na dua droe ureuëng inong teungoh jítob aneuëk gandom: Sidroe teuba, dan sidroe treuk teuma teutinggai. ⁴²Sabab nyan, waspada kheueh, sabab gata hana tateupeue pajan Tuhan gata teuma geuteuka. ⁴³Ingat kheueh nyoe! Seukira jih ureuëng po

rumoh jiteupeu poh padub pancuri jitamong lam rumoh jihnyan, ureuëng po rumoh nyan hana jiéh, mangat pancuri hana jitamong lam rumoh jihnyan. ⁴⁴Sabab nyan, gata harôh meusiab-siab. Sabab Aneuëk Manusia teuka bak watée nyang hana gata sangka-sangka."

Peulayan nyang seutia dan peulayan nyang hana seutia

(Luk. 12:41-48)

⁴⁵Geupeugah lom lé Isa, "Meunyoé meunan, peulayan nyang toh kheueh nyang seutia lom bijaksana? Jihnyan kheueh nyang ji-angkat lé po droe jih mangat jeuet keu ulée keu peulayan-peulayan nyang laén, mangat jibri makheun ubak awaknyan óh trok bak watée. ⁴⁶Keubiet bahgia jih peulayan nyan watée po jihnyan jigisa, dan jingieng jih nyan teungoh jipeubuet tugaih nyang ka teupeucaya ubak jihnyan. ⁴⁷Peucaya kheueh, bahwa nyan teupeucaya bandum atra gobnyan ubak peulayan nyan. ⁴⁸Teuma meunyoé peulayan nyan jeuhet, gobnyan teuma jikheun lam até jih, ⁴⁹"Teungku po lôn mantong treb geugisa, laju lé jihnyan jipeuphon poh peulayan-peulayan nyang laén, dan jimakheun ngon ji-jieb ié ngon ureuëng-ureuëng mabök. ⁵⁰Óh lheueh nyan teungku po jihnyan laju jiwoe bak uroe dan watée nyang hana jisingka-sangka. ⁵¹Teuma peulayan nyan laju jiheuntam bit-bit that" lé po jihnyan, dan laju geutiek u tempat ureuëng-ureuëng muna-fék. Awaknyan laju jiklik dan meudeurita bak tempat nyan."

Miseue keuhai siploh droe aneuëk dara

25 "Meunyoé ka teuka Aneuëk Manusia sibagoe Tuhan, keuadaan jih na kheueh lagée miseue nyoe: Na siploh droe aneuëk dara jeuet keupeungiréng teungku linto maséng-maséng awaknyan jicok saboh panyöt, laju jijak sambot teungku linto nyang agam.

²Na limong droe lamkawan awaknyan bangai that, dan nyang limong droe treuk na kheueh bijaksana. ³Ban limong droe aneuëk dara nyang bangai nyan jiba panyöt, teuma hana jiba minyéuk geunantoe. ⁴Teuma ban limong droe aneuëk dara nyang bijaksana jiba panyöt meusajan ngon minyéuk geunantoe. ⁵Teungku linto agam nyan jiteuka ka

" watéejih ka tô that: atawa Gobnyan ka tô, karab trok. " Lam padub-padubboh naseukah kuno hana: Aneuëk Po teu Allah pih hana. " jiheuntam bit-bit that: atawa jiuise u luwa.

24:37: Keuj. 6:5-8 24:39: Keuj. 7:6-24 24:43-44: Luk. 12:39-40 25:1: Luk. 12:35

Panyöt dan teumpat minyéuk (25:4)

teulat, jadi aneuëk-aneuëk dara nyan ka teuka teugantuek laju teungét.

6 Watée ka teungoh malam barô kheueh teudeungoe su ureuëng meukuk sira jitawök, 'Teungku linto ka teuka! Jak ta sambot gobnyan!' 7 Ban siploh droe aneuëk dara nyan laju teujaga dan jibeudôh, dan laju jitot maséng-maséng panyöt jihnyan. 8 Aneuëk-aneuëk dara nyang bangai nyan laju jipeugah ubak aneuëk dara nyang bijaksana, 'Neujok kheueh keu kamoe mubacut khong minyéuk gata, sabab panyöt kamoe karab lon.' 9 'Hana jeuet!' jijaweueb lé aneuëk-aneuëk dara nyang bijaksana nyan, 'sabab eunteuk bandum geutanyoe hana seb minyéuk. Neujak bloe laju u keudée.' 10 Teuma lé aneuëk-aneuëk dara nyang bangai nyan laju jijak bloe minyéuk u keudée. Teungoh awaknyan jijak bloe minyéuk nyan, teuma teuka kheueh teungku linto agam. Ban limong droe aneuëk dara nyang ka siab nyan jitamong laju meusajan ngon teungku linto lam teumpat khanuri, dan óh lheueh nyan pintoe pih geutob!

11 Óh lheueh nyan aneuëk-aneuëk dara nyang ban jiwoe jak bloe minyéuk nyan ka trok jigisa sira jipeugah, 'Teungku-teungku, neupeuhah laju pintoe mangat kamoe tamong.' 12 Teuma teungku linto agam nyan laju geujaweueb, 'Ulôn hana Lôn turi keu gata!'

13 Laju Isa geupeu habéh haba miseue nyan lagée nyoe, 'Ngon sabab nyan meujaga-jaga kheueh, sabab gata hana neuteupeue uroe dan jeuem jih.'

Miseue keuhai lhée droe peulayan

(Luk. 19:11-27)

14 'Meunyoé Aneuëk Manusia ka teuka sibagoé Tuhan keuadaan jih na kheueh lagée miseue nyoe. Sidroe ureuëng agam keuneuk

jak u teumpat nyang jiôh. Gobnyan laju jita-wök bandum peulayan-peulayan jih, dan hareuta gobnyan nyang na nyan laju jipeucaya ubak awaknyan. 15 Keu tieb-tieb peulayan nyan laju geubri meunurot keusanggopan maséng-maséng. Keu nyang sidroe laju geubri limong ribée péng méuh. Ubak nyang laén geubri teuma dua ribée péng méuh. Dan ubak nyang sidroe trek geubri teuma siribée péng méuh. Óh lheueh nyan laju teungku nyan geujak. 16 Peulayan nyang jiteurimong limong ribée péng méuh nyan laju jijak meuniaga, dan nibak meuniaga jih nyan laju neutumé laba limong ribée péng méuh. 17 Meunan cit deungon peulayan nyang jiteurimong dua ribée péng méuh nyan meuteumé laba dua ribée teuma. 18 Teuma lé peulayan nyang jiteurimong siribée péng méuh nyan laju jijak khueh uruek lam tanoh, dan péng nyang jibri lé toke jih nyan laju jisöm lam uruek nyan.

19 Treb that teuma óh lheueh nyan, toke nibak peulayan-peulayan nyan jiwoe, dan laju geupeu phon peuna hitongan deungon awaknyan. 20 Peulayan nyang teurimong limong ribée nyan jiteuka, dan jijok laju siploh ribée. 'Teungku po,' kheun peulayan nyan, 'Teungku po neuseurah limong ribée péng méuh ubak ulôn. Ngieng kheueh, ulôn meuteumé laba limong ribée teuk.' 21 'Jroh that,' kheun toke nyan, 'gata na kheueh peulayan nyang gét dan seutia. Sabab gata jeuet teupeucaya deungon nyang bacut, ulôn teuma lôn peucaya nyang leubeh le ubak gata. Tamong kheueh dan meuseunang-seunang kheueh meusajan ngon ulôn!'

22 Óh lheueh nyan teuka teuma pelayan nyang teurimong péng méuh dua ribée, laju jipeugah, 'Teungku po, droeneueh ka neuseurah dua ribée péng méuh ubak ulôn. Ngieng kheueh nyoe, ulôn meuteumé laba dua ribée treuk péng méuh.' 23 'Jroh that,' kheun toke

Mata péng méuh (25:15)

nyan, 'gata peulayan nyang gét dan seutia. Sabab gata jeuet teupeucaya deungon nyang bacut, ulôn teuma peucaya deungon nyang jai keu gata. Tamong kheueh dan meuseunang-seunang kheueh meusajan ngon ulôn!' ²⁴ Óh lheueh nyan teuka teuma peulayan nyang jiteurimong siribée péng méuh sira jipeugah, 'Teungku po, ulôn teupeu droeneueh na kheueh sidroe ureuëng nyang paleng kreueh dan teugaih. Teungku po neupot boh nibak sinaman nyang bukon po pula, dan neucok hase bak teupat nyang bukon teungku po tabu bijéh. ²⁵ Ulôn teumakot, sababnyan kheueh ulôn jaksöm péng teungku po lam tanoh. Nyoe kheueh péng teungku nyan.' ²⁶ 'Gata peulayan nyang jeuhet dan beu-o!' geupeugah lé toke nyan. 'Bukon kheueh ka gata teupeu bahwa ulôn kupot boh nibak seunaman nyang bukon lôn pula, dan lôn cok hase bak teupat nyang bukon ulôn tabu?' ²⁷ Meunyo meunan, nyang sibeuna jih harôh gata keubah péng ulôn nyan nibak bank, teuma óh watée ulôn woe, ulôn teurimong lom teuma péng lôn nyan deungon bungöng jih. ²⁸ Kareuna nyan, cok kheueh péng nyan nibak gobnyan, dan jok kheueh ubak ureuëng nyang na siploh ribée péng méuh nyan. ²⁹ Sabab, nibak ureuëng nyang ka lheueh na, teuma teubri leubeh le lom, dan leubeh jai nibak bak nyang ka. Teuma ureuëng nyang hana sapeue na, nyang bacut mantong na nibak jihnyan teuma teucok lom teuma. ³⁰ Dan peulayan nyang hana sapeue jeuet nyan, tatiek kheueh u dalam seupôt diluwa. Disinan jihnyan jimoe dan meudeurita!' "

Peungadalan bak uroe kiamat

³¹ "Meunyo Aneuëk Manusia ka teuka sibagoe raja nyang geu-iréng lé malaikat Gobnyan, Gobnyan geuduek ateueh takhta Gobnyan nyang mulia. ³² Banmandum bansa teuma geupeusapat dikeue Gobnyan. Laju Gobnyan geupeu weuek awaknyan sampoe jeuet keu dua boh keulompok lagée ureuëng meurabe nyang jipeu aséng bubiri nibak kaméng. ³³ Ureuëng nyang peubuet keuheundak Po teu Allah teuma geupeusapat blaih uneuen Gobnyan, dan nyang laén blaih si uwie Gobnyan. ³⁴ Óh lheueh nyan raja nyan laju geupeugah ubak ureuëng-ureuëng nyang na blaih uneuen Gobnyan, 'Jak kheueh keunoe gata bandum nyang geubri beureukat lé Bapak Ulôn. Tamong kheueh dalam

Keurajeuen nyang ka teukeubah keu gata yoh watée phon geupeujeuet donya nyoe. ³⁵ Sabab óh watée Ulôn deuek, gata bri makheun keu Ulôn, dan óh watée Ulôn glah, gata bri ié. Ulôn sidroe ureuëng aséng, gata teurimong Ulôn di rumoh gata. ³⁶ Ulôn hana peukayan, gata bri peukayan. Óh watée Ulôn sakét, gata nyang peu-ubat Ulôn. Ulôn dalam glab, gata nyang tulông Ulôn.'

³⁷ Ban jideungoe meunan awaknyan bandum laju jitanyong, 'Tuhan, pajan na kamoe kalon Tuhan deuek laju kamoe bri ubak Tuhan peunajoh, atawa glah laju kamoe bri ubak Tuhan ié? ³⁸ Pajan kamoe ngieng Tuhan sibagoe ureuëng aséng, laju kamoe sambot Tuhan lam rumoh kamoe? Pajan Tuhan hántom neungui peukayan, laju kamoe bri ubak Tuhan peukayan? ³⁹ Pajan na kamoe kalon Tuhan sakét atawa jipasoe lam glab, laju kamoe tulông Tuhan?' ⁴⁰ Raja nyan teuma geujaweueb, 'Beutateupeu kheueh: watée gata peubuet hai nyan, bahpih ubak salah sidroe nibak syedara-syedara Lôn nyang paleng hina, saban cit nyan gata peubuet ateueh Ulôn!'

⁴¹ Óh lheueh nyan raja teuma geupeugah ubak ureuëng-ureuëng nyang na blaih siwie Gobnyan, 'Jak wéeh keudeh, he jahanam! Jak blôh laju dalam apui nuraka nyang hán lon-lon, nyang ka teukeubah keu iblih dan malaikat-malaikat gobnyan! ⁴² Sabab óh watée Ulôn deuek, gata hanatabri keu Ulôn peunajoh; óh watée Ulôn glah, hana gata bri ié. ⁴³ Ulôn sidroe ureuëng aséng, gata hana tateurimong Ulôn lam rumoh gata. Ulôn hana meupeukayan, gata hana bri peukayan keu Ulôn. Ulôn sakét dan jipeutamong lam glab, gata hana tapako Ulôn.' ⁴⁴ Laju awaknyan jipeugah ubak Gobnyan, 'Tuhan, pajan kheueh na kamoe kalon Tuhan deuek, atawa glah, atawa sibagoe ureuëng aséng, atawa hana meupeukayan, atawa sakét, atawa jipeutamong lam glab, dan kamoe hana kamoe tulông Tuhan?' ⁴⁵ Raja nyan teuma geujaweueb, 'Beutateupeu kheueh: bak watée gata hana tatem tulông sidroe ureuëng nyang paleng papa nyoe, saban cit gata hana tatem tulông Ulôn.' ⁴⁶ Teuma ureuëng-ureuëng nyang lagée nyan teuma teuhuköm deungon huköman nyang keukai abadi, seudangkan ureuëng-ureuëng nyang peubuet keuheundak Po teu Allah ureuëng nyan teuma geuteurimong udeb seujati dan keukai abadi."

25:29: Mat. 13:12, Mrk. 4:25, Luk. 8:18 25:30: Mat. 8:12, 22:13, Luk. 13:28 25:31: Mat. 16:27, 19:28
25:46: Dan. 12:2

Tipée muslihat keu Isa*(Mrk. 14:1-2; Luk. 22:1-2; Yah. 11:45-53)*

26 Watée Isa ka seuleusoe geupurunoe bandum hai nyan, Gobnyan geupeugah ubak murit-murit Geuh, ²”Gata tateupeue dua uroe treuk na kheueh Uroe Raya Paskah, dan Aneuëk Manusia teuma jiseurah keu jisaleb!”

³Bak watée peumimpén-peumimpén teungku imeum dan peumimpén-peumimpén Yahudi meugumpôi bak meuligoe Teungku Imeum Agong Kayafas. ⁴Awaknyan jimeurok pakat keuneuk drob Isa seucara seungab-seungab, dan keuneuk jipoh maté Gobnyan. ⁵”Teuma,” kheun awaknyan, ”Bék hainyan teupeubuet bak watée peurayaan, sabab hai nyang lagée nyan teuma jiteuka karu lamkawan rakyat.”

Isa geuprée minyéuk mangat bée di Betania*(Mrk. 14:3-9; Yah. 12:1-8)*

⁶Watée Isa mantong na di Betania, di rumoh Simon nyang yoh masa ilée keunong peunyakét kulét nyang lumpah parah, ⁷na sidroe ureuëng inong jijak meuhadab ubak Isa. Ureuëng inong nyan na jiba saboh kaca pualam, meuasoe minyéuk mangat bée nyang lumpah meuhái. Watée Isa teungoh geuduek sira geumakheun, ureuëng inong nyan laju geuprée minyéuk mangat bée nyan ateuh ulée Isa. ⁸Murit-murit Isa na jikalon hai nyan laju jiteuka beungéh. ”Keupeue guna jih banmandum nyoe boros?” kheun awaknyan. ⁹”Minyéuk mangat bée nyan hase teupeubloe deungon yuem nyang lumpah meuhái, dan péng hase nyan jeuet teujok bak ureuëng gasien!”

¹⁰Isa geuteupeue pikeran awaknyan, laju geupeugah lé Gobnyan, ”Keupeue gata peususah ureuëng inong nyoe? Jih nyan jipeubuet sapeue-sapeue nyang jroh dan teupujoe u ateuh Ulôn. ¹¹Ureuëng gasien na sabe lamkawan gata, teuma meunyoe Ulôn hana sabe na meusajan gata. ¹²Deungon na geuro minyéuk mangat bée nyan u ateuh badan Lôn, gobnyan ka geupeu siab Ulôn keu teupeutamong lam jrat. ¹³Peucaya kheueh! Bansigom donya nyoe, dipat mantong Haba Gét nibak Allah teupeumaklum, peue-peue nyang jipeubuet lé ureuëng inong nyoe teutab teucalitra sibagoe keunangan keu gobnyan.”

Yudas situju jikhianat Isa*(Mrk. 14:10-11; Luk. 22:3-6)*

¹⁴Dan sidroe lamkawan murit Isa nyang nan jihnyan Yudas Iskariot, jijak meurumpok ngon peumimpén-peumimpén teungku imeum. ¹⁵Gobnyan jikheun ubak peumimpén-peumimpén teungku imeum nyan, ”Peu kheueh nyang gata bri keu ulôn meunyoe ulôn jok Isa ubak gata?” Teuma awaknyan laju ji-itong lhée ploh péng pirak, laju jijok péng nyan ubak jihnyan. ¹⁶Phon bak saát nyan Yudas laju jimita watée nyang paih keuneuk jikhianat Isa.

Isa geumakheun peunajoh Paskah meusajan murit-murit Gobnyan*(Mrk. 14:12-21; Luk. 22:7-14, 21-23; Yah. 13:21-30)*

¹⁷Bak uroe raya nyang keuphon watée Peurayaan Ruti Hana Meuragoe, murit-murit Isa jijak meurumpok ngon Gobnyan. Awaknyan jipeugah, ”Nibak teupat toh nyang Bapak galak mangat kamoe keubah peunajoh Paskah keu Bapak?”

¹⁸Geujaweueb lé Isa, ”Neujak kheueh ubak sidroe ureuëng di banda dan neupeugah laju ubak gobnyan, ’Geupeugah lé Bapak Gurée, ka sampoe watée jih keu Ulôn; Ulôn keuneuk peuna uroe raya Paskah di rumoh gata meusajan-sajan ngon bandum murit-murit Lôn.’”

¹⁹Murit-murit Isa laju geupeubuet peue nyang geupeurintah lé Gobnyan ubak awaknyan. Awaknyan laju jijak peusiab peunajoh Paskah nyan.

²⁰Óh watée malam ka teuka, Isa meunan cit bandua blaih droe murit Gobnyan geuduek sira geumakheun, ²¹teungoh awaknyan geumakheun, Isa geupeugah, ”Deungoe kheueh: na sidroe lamkawan gata nyoe teuma jikhianat Ulôn.”

²²Ban jideungoe hai nyan lé awaknyan, murit-murit Isa seudeh lumpah na. Laju lé awaknyan, sidroe-droe jiteumanyong ubak Isa, ”Teuntée bukon keu ulôn nyang Bapak peugah nyan?”

²³Geujaweueb lé Isa, ”Ureuëng nyang ceulob ruti lam mangkok Ulôn meusigoe-sigoe ngon Ulôn, ureuëng nyan kheueh nyang khianat Ulôn. ²⁴Keubiet Aneuëk Manusia teuma maté lagée nyang ka lheueh teutuléh lam Alkitab. Teuma ceulaka kheueh ureuëng

nyang khianat Aneuëk Manusia! Leubeh gét ureuëng nyan hana lahé ateueh rhueng donya nyoe!"

25 Laju lé Yudas si peukhianat nyan geupeugah, "Teuntée kon keu ulôn nyang Bapak Gurée peugah nyan?"

Geupeugah lé Isa, "Meunan kheueh gata peugah!"

Peujamé Tuhan

(Mrk. 14:22-26; Luk. 22:14-20; 1Kor. 11:23-25)

26 Watée awaknyan teungoh geumakheun, Isa geucok ruti, laju geumeudoá. Óh lheueh nyan Gobnyan geupriek-priek ruti nyan ngon jaroe Gobnyan dan geujok laju ubak murit-murit Gobnyan sira geupeugah, "Cok, pajoh kheueh; nyoe kheueh tuboh Ulôn."

27 Óh lheueh nyan Gobnyan laju geucok saboh piala anggô, laju geumeudoá ubak Po teu Allah. Óh lheueh nyan laju geujok piala nyan ubak murit-murit Gobnyan, sira geupeugah, "Jieb kheueh, gata bandum. 28 Sabab nyoe kheueh darah Ulôn nyang ka teupeusah janji Ulôn ngon Po teu Allah – darah nyang teuroe keu ureuëng ramé keu teupeu amphon bubena desya awaknyan. 29 Peucaya kheueh: Ulôn hana teuma Lôn jieb lé ié anggô nyoe sampoe trok ubak Ulôn teuma Lôn jieb ié anggô nyang barô meusajan-sajan deungon gata lam Donya Barô Bapak Ulôn."

30 Óh lheueh nyan awaknyan geumeulagu saboh lagu puja ngon pujoe. Dan óh ka lheueh nyan awaknyan laju geujak u Bukét Zaiton.

Nubuat bahwa Petrus teuma geu-iengkeue ubak Isa

(Mrk. 14:27-31; Luk. 22:31-34; Yah. 13:36-38)

31 Óh lheueh nyan Isa geupeugah ubak murit-murit Gobnyan, "Bak malam nyoe cit teuma gata bandum taplueng tatinggai Ulôn; sabab lam Alkitab na teutuléh; Allah meufeureuman, "Teuma Lôn peumaté tukang meurabe nyan, dan kawan bubiri gobnyan Ulôn peucubre." 32 Óh ka lheueh Ulôn geupeubeudôh lom teuma, Ulôn jak laju leubeh awai nibak gata u Galilea."

33 Petrus geupeugah ubak Isa, "Bah kheueh mandum nyang laén geutinggai Bapak, teuma ulôn hán sagai-sagai lôn tinggai Bapak!"

34 "Ingat," Kheun Isa ubak gobnyan, "Malam nyoe cit teuma, sigohlom manök

jiku-uék, gata ka lhée goe ta-iengkeue keu ulôn."

35 Geujaweueb lé Petrus, "Bah pih ulôn nyoe harôh maté meusajan Bapak, ulôn hana kupeugah bahwa ulôn hana lôn tinggai Bapak!"

Dan mandum murit nyang laén lagée nyan cit geupeugah.

Isa meudoá bak taman Getsemani

(Mrk. 14:32-42; Luk. 22:39-46)

36 Óh ka lheueh nyan Isa laju geujak ngon murit-murit Geuh ubak saboh teumpang nyang nan jih Getsemani, nibak teumpang nyan Gobnyan geupeugah ubak awaknyan, "Taduek kheueh disinoe meusikeujab Ulôn keuneuk jak meudoá." 37 Dan Gobnyan laju gepakat Petrus meunan cit bandua droe aneuëk Zebedius meusajan Gobnyan. Gobnyan ka jipeuphon jiteuka seudeh dan geulisah. 38 Gobnyan geupeugah ubak murit-murit Geuh, "Até Ulôn seudeh lagoena, nyumnyum jih lagée keuneuk maté. Tinggai kheueh gata disinoe, dan meusajan kheueh meujaga-jaga deungon Ulôn."

39 Óh lheueh nyan Isa geujak leubeh jiôh bacut treuk, laju Gobnyan teudugom bak tano hana sira geumeudoá. "Bapak," kheun Gobnyan, "Meunyo jeuet, neupeujiôh kheueh nibak Ulôn bandum bala nyang harôh Ulôn rasa nyoe. Teuma bék kheueh teuseutôt keuheundak Ulôn, teuma meunurot keuheundak Bapak nyang teujadi."

40 Óh ka lheueh nyan Isa laju geugisa ubak ban lhée droe murit Gobnyan dan geungieng awaknyan ka habéh teu-éh. Gobnyan laju geupeugah ubak Petrus, "Teuma cit sijeuem sagai gata ban lhée droe ka hana ék tameujaga deungon Ulôn? 41 Meujaga-jaga kheueh, dan meudoá kheueh mangat ateueh gata hana keunong bala. Keubiet roh gata jitem keuneuk jipeubuet nyang jroh-jroh teuma gata keudroe nyang hana hase, sabab tabaiát manusia nyan leumoh."

42 Sigoe treuk Isa geujak meudoá, kheun Gobnyan, "Bapak, meunyo peundeuritaan nyoe harôh Ulôn rasa, dan hana hase teupeujiôh, bah kheueh keuheundak Bapak nyang teujadi." 43 Óh ka lheueh geumeudoá nyan Isa geuriwang lom teuma, dan geungieng lom bandum murit-murit Gobnyan ka habéh teungét, sabab mata awaknyan ka teungét lumpah na.

⁴⁴Keu nyang keu lhée Isa geutinggai awaknyan dan kali nyang keu lhée teuma geujak meudoá deungon tutoe haba doá nyang geulakée saban lagée nyang ka geulakée dua goe nyang ka. ⁴⁵Óh ka lheueh nyan Gobnyan geuriwang lom ubak murit-murit Gobnyan dan laju geupeugah, "Peu kheueh mantong gata éh dan peupuléh hék? Ngieng, ka trok watée jih Aneuëk Manusia jijok ubak kuasa ureuëng-ureuëng meudesya. ⁴⁶Beudôh kheueh, jak geutanyoe tajak. Kalon Ureuëng nyang khianat keu Ulôn ka trok jiteuka!"

Isa jidrob

(Mrk. 14:43-50; Luk. 22:47-53; Yah. 18:3-12)

⁴⁷Teungoh Isa mantong geupeugah haba, Yudas sidroe lamkawan dua blaih droe murit Gobnyan teuka. Meusajan-sajan deungon Yudas nyan, jai cit ureuëng laén teuka sira jiba peudeueng ngon puntông kayée. Awaknyan jiyue lé peumimpén-peumimpén teungku imeum dan peumimpén-peumimpén Yahudi. ⁴⁸Tukang khianat nyan ka jibri téé ubak awaknyan tanda nyang lagée nyoe, "Toh ureuëng nyang ulôn cöm eunteuk, nyan kheueh jih. Drob laju ureuëng nyan!"

⁴⁹Meunan trok ubak teumpang nyan, Yudas langsung jijak ubak Isa dan jipeugah, "Assalamuálaikum, Pak Gurée!" Laju Yudas nyan jicöm Isa.

⁵⁰Geujaweueb lé Isa, "Syedara, keupeue gata jak keunoe?" ^x Óh lheueh nyan ureuëng ramé nyan laju ji maju, dan laju jidrob Isa. ⁵¹Sidroe murit Isa nyang na lamkawan nyan laju geusuet peudeueng lam sarong geuheungko laju ateueh sidroe hamba imeum agong sampoe ureuëng nyan putôh ôn geulinyueng. ⁵²Isa geupeugah ubak murit Geuh nyan, "Peutamong lom peudeueng gata lam sarong, sabab bandum ureuëng nyang peuguna peudeueng jih ureuëng nyan teuma maté jipajoh lé peudeueng. ⁵³Gata pike hana meuteumé Lôn lakée tulông ubak Bapak Ulôn, dan Gobnyan teuma reujang geukirém leubeh nibak dua blaih pasokan sidadu malaikat? ⁵⁴Teuma meunyoé meunan, panena mungkin lagée nyang ka teutuléh lam Alkitab keubiet harôh teujadi lagée nyang kana nyoe?"

⁵⁵Laju Isa geupeugah ubak ureuëng ramé nyan, "Peu kheueh Lôn nyoe peunjahat, sampoe gatanyoe tateuka sira taba peudeueng dan kayée puntông keu tajak drob Ulôn?

Tieb-tieb uroe Ulôn seumeubeuet di Baét Allah, dan gata hana tadrob Ulôn! ⁵⁶Teuma beutôi ka seuharôh jih jeuet lagée nyan mangat teujadi peue nyang ka geutuléh lé nabinabi dalam Alkitab."

Óh ka lheueh nyan, bandum murit-murit Gobnyan jiplueng jitinggai Isa.

Isa dikeue Mahkamah Agama

(Mrk. 14:53-62; Luk. 22:54-55, 63-71;

Yah. 18:13-14, 19-24)

⁵⁷Ureuëng-ureuëng nyang drob Isa laju jiba Gobnyan u rumoh Teungku Imeum Agong Kayafas. Nibak teumpang nyan bandum gurée-gurée agama dan peumimpén-peumimpén Yahudi ka meugumpôi. ⁵⁸Deungon seungab-seungab Petrus geuseutôt Isa nibak likot sampoe uleuen rumoh teungku imeum agong. Laju Petrus geutamong bak leuen rumoh nyan, dan geuduek laju meusajan ngon peungawai-peungawai nyang na disinan. Gobnyan geukeuneuk teupeu pakriban akhé jih nyan teujadi. ⁵⁹Peumimpén-peumimpén Teungku Imeum dan banmandum Mahkamah Agama geu-useuha keu jimita saksi peuleusu mangat jeuet teupeu rhot huköman maté u ateueh Isa. ⁶⁰Teuma lé awaknyan hana jiteumé meusaboh bukeuti pih, bah pih jai that nyang maju sibagoe saksi duseuta. Akhé jih na dua droe saksi nyang maju ukeue. ⁶¹Awaknyan jipeugah, "Ureuëng nyoe geupeugah, 'Ulôn hase Lôn reuloh Baét Allah, dan lam lhée uroe hase Lôn peudong lom teuma.' "

⁶²Óh lheueh nyan teungku imeum agong laju geudong, dan geupeugah ubak Isa, "Peu kheueh hana gata jaweueb peue nyang jitudôh ateueh gata nyan?" ⁶³Teuma Isa seungab mantong. Sigoe teuk teungku imeum agong geu-ulang peugah, "Deumi Allah nyang udeb, neupeugah kheueh ubak kamoe peu kheueh Droeneueh Raja nyang ba Seulamat, Aneuëk Po teu Allah?"

⁶⁴Geujaweueb lé Isa, "Meunan kheueh kheun gata. Teuma peucaya kheueh: phon saát nyoe, gata teuma neungieng Aneuëk Manusia geuduek blaih uneuen' Allah Nyang Mahakuasa, dan geuteuka di ateueh awan dilangét!"

⁶⁵Teuma teungku imeum agong nyan laju geupriek-priek peukayan bak tuboh gobnyan,^z dan geupeugah, "Ureuëng nyoe jihujat Allah! Hana peureulée lé saksi. Gata

^x Syedara, keupeue gata jak keunoe?: atawa peubuet kheueh beubagaih peue nyang keuneuk gata peubuet, syedara.

^y geuduek blaih uneuen: Kalon 22:44. ^z geupriek-priek peukayan bak tuboh gobnyan: cara ureuëng Yahudi beungéh. 26:55: Luk. 19:47, 21:37 26:61: Yah. 2:19 26:64: Dan. 7:13 26:65-66: Im. 24:16

bandum ka tadeungoe keudroe tutoe haba nyang geuhujat Allah.

66 Jinoenyoe pakriban kheun gata?"

Jijaweueb lé awaknyan, "Ureuëng nyoe meusalah, dan harôh maté."

67 Dan awaknyan laju jiludah muka Isa, sira jiseupôt Gobnyan. Na cit nyang tanpa Gobnyan, 68 sira jipeugah, "Ci peugah dan neubri té ubak kamoe, he Raja Peuseulamat! Soe kheueh nyang tanpa gata?"

Petrus geu-iengkeue keu Isa

(Mrk. 14:66-72; Luk. 22:56-62; Yah. 18:15-18, 25-27)

69 Petrus teungoh geuduek diluwa, nibak leuen. Na sidroe ureuëng inong peulayan jitanyong, "Droeneueh nyoe kon sidroe lamkawan murit Isa nibak Galilea nyan?"

70 Teuma Petrus geu-iengkeue dikeue awaknyan mandum. "Ulôn hana lôn teupeu peue nyang gata meukeusut," geujaweueb lé Petrus 71 laju gobnyan geujak ubak pintoe leuen. Na lom sidroe peulayan inong nyang laén jingieng ateueh Petrus, dan jipeugah ubak ureuëng-ureuëng nyang na disinan, "Ureuëng nyoe bunoe na meusajan-sajan deungon Isa nibak Nazaret nyan."

72 Dan Petrus ji-iengkeue lom, sira geu meusumpah. "Keubiet that-that hana lôn turi ngon ureuëng nyan!" kheua Petrus.

73 Hana treb teuma óh lheueh nyan, ureuëng-ureuëng nyang dong disinan jajak ubak Petrus, dan jipeugah, "Pasti gata nyoe sidroe lamkawan awaknyan. Tanda nyan deuh that nibak loghat tutoe haba gata."

74 Laju Petrus geumeusumpah cula caloe sira geupeugah, "Hana ulôn turi keu ureuëng nyan!"

Haba geuh nyan pih lheueh, manök pih jiku-uék. 75 Dan Petrus laju teu-ingat keu haba Isa nyang ka lheueh geupeugah ubak gobnyan, "Sigohlom manök jiku-uék, gata ka lhée goe ta-iengkeue keu Ulôn." Óh lheueh nyan Petrus laju geuteubiet sira geumongon até peudeh.

Isa jiba ubak Pilatus

(Mrk. 15:1; Luk. 23:1-2; Yah. 18:28-32)

27 Ban beungoh seuboh buta, banmandum peumimpén Imeum dan peumimpén Yahudi jimupakat dan jicok keuputosan keuneuk jipoh maté Isa. 2 Jaroe Isa laju jibeuleungu lé awaknyan, dan jajak

jok laju ubak Pilatus, nyang jeuet keu gubunur keurajeuen Roma.

Yudas maté

(Kis. 1:18-19)

3 Óh watée jiteupeu lé si Yudas bahwa Isa ka jipeu rhot huköman maté, jihnyan meunyeusai that. Lhée ploh péng pirak nyang ka jiteurimong nyan laju jicok pulang ubak peumimpén Imeum-imeum dan peumimpén-peumimpén Yahudi. 4 Óh lheueh nyan jipeugah laju lagée nyoe, "Ulôn that-that ka meudesya ulôn khianat ureuëng nyang hana meusalah, sampoe Gobnyan teu-huköm maté!"

Jijaweueb lé awaknyan, "Beu gata teupeu, nyan kon urosan kamoe? Dan nyan na kheueh urosan gata!"

5 Yudas laju jigeulawa péng nyan lam Baét Tuhan, óh lheueh nyan jajak laju jigantung droe.

6 Peumimpén Imeum-imeum laju jicok péng nyan sira jipeugah lagée nyoe, "Péng nyoe péng yuem darah. Meunurot huköm agama, péng nyoe hán jeuet tapeutamong lam teupat peuseumahan nyang na lam Baét Tuhan." 7 Óh ka na haba sipakat, péng nyan laju jibloe tanoh nyang jiboh nan Tanoh Tukang Beulangöng. Tanoh nyan jipeuguna keu jirat-jirat ureuëng aséng. 8 Nyang kheueh sabab jih tanoh nyan sampoe án uroe nyoe nan jih Tanoh Darah."

9 Deungon nyan, jeuet kheueh peue nyang ka lheueh geupeugah lé Nabi Yere-mia, "Awaknyan nyang jiteurimong lhée ploh péng pirak, na kheueh yuem nyang ka jisituju lé bansa Israel sibagoé yuem teubayeue keu jih nyan. 10 Dan péng nyan awaknyan peuguna keu jibloe tanoh tukang beulangöng, lagée nyang ka geupeurintah lé Tuhan ubak ulôn."

Pilatus jipeureksa peukara Isa

(Mrk. 15:2-5; Luk. 23:3-5; Yah. 18:33-38)

11 Watée Isa meuhadab ubak Pilatus, gubunur nanggroé nyan, laju jitanyong lé Pilatus, "Peu kheueh gata Raja ureuëng Yahudi?"

"Meunan kheueh kheun gata," Jaweueb Isa. 12 Teuma watée peumimpén Imeum-imeum dan peumimpén-peumimpén Yahudi jipeugah jai that-that tudohan keu Isa, Gobnyan hana geujaweueb meusikrek haba pih.

13 Sabab nyan Pilatus laju jipeugah ubak Gobnyan, "Peu kheueh hana gata deungoe banmandum nyang jitudôh lé awaknyan ateueh gata nyan?"

14 Isa teutab hana geujaweueb meusikrek haba pih sampoe gubunur nyan hireuen lumpah na.

Isa jipeu rhot huköman maté

(Mrk. 15:6-15; Luk. 23:13-25;

Yah. 18:33-19:16)

15 Tieb-tieb na Peurayaan Paskah, gubunur lazem jih geupeu ltheueh sidroe ureuëng nyang keunong huköm meunurot nyang jipiléh lé ureuëng ramé. 16 Bak watée nyan na sidroe ureuëng huköman nyang that meugah. Nan ureuëng nyan Yesus Barabas. 17 Teuma, watée ureuëng ramé nyan ka meusapat keunan, Pilatus laju geutanyong ubak rakyat ba nyan, "Soe kheueh meunurot gata nyang gata tem ulôn peuleueh keu gata? Yesus Barabas atawa Isa nyang teuhôi Almaseh?" 18 Pilatus geupeugah meunan sabab gobnyan geuteupeue bahwa peunguasa-peunguasa Yahudi jiseurah Isa ubak gobnyan sabab awaknyan bingiek até.

19 Bak watée Pilatus teungoh geuduek-duek ateueh balée peungadalan, peurumoh gobnyan laju jikirém peusan nyang lagée nyoe ubak gobnyan, "Bék kheueh droeneueh neutem mat peukara ureuëng nyang hana meusalah nyan, sabab lé kareuna Gobnyan, ulôn na leumah lam lumpo nyang lumpah teumakot." 20 Teuma lé peumimpén Imeumimeum dan banmandum peumimpén Yahudi hana piôh-piôh jipeusuna rakyat mangat jilakée ubak Pilatus nyang jipeulheueh na kheueh Yesus Barabas dan Isa teuhuköm maté. 21 Dan gubunur nyan geutanyong lom ubak ureuëng ramé nyan, "Ban dua droe ureuëng nyan, soe kheueh meunurot gata nyang jeuet ulôn peu ltheueh keu gata?"

"Yesus Barabas," jaweueb awaknyan.

22 "Meunyo meunan, peue nyang harôh ulôn peubuet ateueh Isa nyang teuhôi nan Almaseh?" Geu tanyong lé Pilatus ubak ureuëng ramé nyan.

"Saleb mantong Ureuëng nyan!" jaweueb awaknyan banmandum.

23 "Ka jeuet, jinoe ulôn tanyong ubak gata mandum, "Peue buet nyang jeuhet nyang ka jipeubuet lé ureuëng nyoe?" tanyong Pilatus bak ureuëng ramé nyan.

Laju awaknyan jimeusu leubeh teuga lom, "Saleb laju Ureuëng nyan?"

24 Akhé jih Pilatus sadar bahwa gobnyan hana hase lé geupeubuet sapeue dan ureuëng nyan mungkin teuma jibeurontak ateueh gobnyan. Oh ltheueh nyan Pilatus laju geucok ié, dan dikeue ureuëng ramé nyan laju geurhah jaroe geuh sira geupeugah, "Ulôn hana meutanggung jaweueb ureuëng nyoe maté, nyan tanggung jaweueb gata!"

25 Banmandum ureuëng ramé nyan jijaweueb, "Nyoe, bah kheueh kamoe dan aneuëk-aneuëk kamoe nyang tanggung huköman ateueh maté Ureuëng nyan!"

26 Dan Pilatus pih laju geupeuleueh Barabas keu awaknyan, teuma geuyue laju bak ureuëng laén mangat jiseunuét Isa; dan geujok laju keu jisaleb.

Sidadu-sidadu jihina Isa

(Mrk. 15:16-20; Yah. 19:2-3)

27 Oh ltheueh nyan lé sidadu-sidadu Pilatus laju jipeutamong Isa lam meuligoe gubunur, dan mandum pasokan jidong bansilingka Isa. 28 Awaknyan laju jisuet peukayan nyang geungui lé Isa, laju jipeusok ubak Gobnyan bajée jubah ungu. 29 Awaknyan laju jipeugét saboh seureuban nibak ranteng-ranteng nyang meuduro, seureuban nyan laju jipeuseuôn ateueh ulée Isa, oh ltheueh nyan laju jikeubah sikrék tungkat bak jaroe uneuen Gobnyan, laju jimeuteuôt dikeue Gobnyan sira jihina Gobnyan. "Amphon delat po Raja Ureuëng Yahudi!" kheun awaknyan. 30 Oh ltheueh nyan lé awaknyan laju jiludah ateueh Isa, dan jicok laju tungkat nyan, ngon tungkat nyan laju jiseukok ateueh ulée Isa. 31 Oh ka ltheueh Isa jihina lagée nyan, jubah ungu nyang na bak Isa laju jisuet dan jipeusok lom teuma peukayan droe Gobnyan. Oh ltheueh nyan Isa laju jiba uluwa keuneuk jijak saleb.

Isa jisaleb

(Mrk. 15:21-32; Luk. 23:26-43; Yah. 19:17-27)

32 Bak teungoh rot ueh awaknyan laju meurumpok ngon sidroe ureuëng nibak Kirine nan ureuëng nyan Simon. Awaknyan jipaksa bak ureuëng nyan beujitem gulam saleb Isa. 33 Oh ltheueh nyan awaknyan troh laju bak saboh teupat nyang nan jih Golgota, nyang makna jih, "Teupat Bruek Ulée", 34 Bak teupat nyan lé awaknyan laju jipeu-

jieb ié anggô ubak Isa nyang meujampu ngon pheuet. Teuma óh ka lheueh geuci rasa ié anggô nyan lé Isa, laju geukeubah dan hana geujieb le.

35 Óh lheueh nyan awaknyan laju jisaleb Gobnyan, dan jibagi-bagi laju bajée Isa nyan deungon cara ji undi. 36 Óh ka lheueh nyan awaknyan laju jiduek jipreh Gobnyan disinan. 37 Ateueh ulée Isa nyan laju jikeubah lé awaknyan saboh tulésan nyang su jih keuhai peue nyang jitudôh lé awaknyan ubak Gobnyan sampoe Gobnyan keunong huköm, su tulésan nyan na kheueh lagée nyoe: "Nyoe kheueh Isa, Raja Ureuëng Yahudi", 38 Meusigoe ngon Isa nyan awaknyan na teuma jisaleb dua droe ureuëng jeuhet nyang buet jih meurampok; sidroe blaih uneuen, dan sidroe teuk blaih wie Gobnyan.

39 Ureuëng-ureuëng nyang na jijak rot nyan jiasék-asek ulée,^a sira jihina Isa. 40 Awaknyan jipeugah, "Gata nyang keuneuk reuloh Baét Allah, dan gata peudong teuma lam teumpo lhée uroe! Meunyoé gata Aneuëk Allah, tron kheueh laju nibak saleb nyan, dan peuseulamat droe gata!"

41 Meunan cit deungon peumimpén Imeum-imeum dan gurée-gurée agama lom peumimpén-peumimpén Yahudi jihina Isa. Awaknyan jipeugah lagée nyoe, 42 "Ureuëng nyoe jipeuseulamat ureuëng laén, padahai droe Geuh keudroe hana hase jipeuseulamat! Meunyoé Gobnyan raja Israel, bah kheueh bak saát nyoe Gobnyan jitron nibak saleb nyan, barô kheueh kamoé peucaya ubak Gobnyan. 43 Jikheun Gobnyan peucaya ubak Allah, lom jipeugah Gobnyan Aneuëk Allah. Nah, jak tangiang jinoe, peu kheueh Gobnyan geupeu seulamat lé Allah saát nyoe."

44 Peurampok-peurampok nyang dua droe nyan nyang teusaleb meusigoe ngon Gobnyan pih jipeugah cit haba meuhina nyang lagée nyan.

Isa wafeuet

(Mrk. 15:33-41; Luk. 23:44-49; Yah. 19:28-30)

45 Watée cot uroe timang, nyang treb jih na lhée jeuem, bansaboh nanggroé nyan seupôt tan deuh sapeue. 46 Poh lhée seupôt, Isa geudumpék ngon su Geuh nyang teuga dan meugeunta, "Eli-eli, lama sabakhtani?" Nyang makna jih, "Ya Allah Lôn, ya Allah Lôn, pakon Droeneueh neutinggai Ulôn?"

47 Na padub droe ureuëng nyang na disinan jideungoe su Isa meudumpék nyan, dan laju jipeugah sabe keudroe-droe jih, "Ureuëng nyang jihôi Ilyas!" 48 Sidroe lamkawan nyan bagaih-bagaih jijak cok bungöng kareueng, laju jipeunom lam ié anggô masam. Óh lheueh nyan atranyan laju jilat bak ujong reunong, jisunyueng laju bak bibi Isa.

49 Teuma lé ureuëng-ureuëng nyang laén jipeugah, "Preh ilée, jak tangiang peu kheueh Ilyas teuka jijak peuseulamat Ureuëng nyan!"

50 Óh lheueh nyan Isa geudumpék lom ngon su nyang teuga, dan óh lheueh nyan Gobnyan laju meuninggai donya.

51 Ija Gorden nyang na meugantung lam Baét Tuhan teupriek jeuet keudua phon rot ateueh sampoe trok u miyueb. Bumoe meugeunta dan gunong-gunong batée beukah. 52 Bubena jirat ka teuhah, dan jai lumpah na umat Po teu Allah nyang ka meuninggai geupeu udeb lom teuma. 53 Awaknyan mandum jiteubiet nibak lam kubu-kubu óh ka lheueh Isa geubeudôh nibak maté, dan awaknyan laju jitamong u Yerusalem. Dan disinan jai that-that ureuëng nyang ngiang awaknyan.

54 Keumandan pasokan meusajan ngon sidadu-sidadu nyang keumiet Isa habéh yo ngon teumakot watée jikalon geumpa bumoe, dan mandum nyang ka teujadi nyan. Awaknyan jipeugah, "Beutôi that, jihnyoe Aneuëk Po teu Allah!"

55 Disinan ramé that cit ureuëng inong nyang teungoh jingiang nibak jiôh. Awaknyan kheueh nyang seutôt Isa keu jijak tulông Gobnyan phon nibak Galilea. 56 Lamkawan ureuëng inong nyan na kheueh Mariam Magdalena, Mariam mak Yakobus dan Yusuf, dan mak aneuëk-aneuëk Zebedeus.

Isa jipeukubu

(Mrk. 15:42-47; Luk. 23:50-56; Yah. 19:38-42)

57 Malam nyan teuka kheueh sidroe ureuëng kaya nibak Arimatea, nan ureuëng nyan Yusuf. Ureuëng nyan murit Isa cit. 58 Ureuëng nyan laju jijak ubak Pilatus, dan jilakée manyét Isa nyan, dan Pilatus pih laju jipeurintah mangat manyét Isa nyan jijok bak gobnyan. 59 Teuma lé Yusuf laju geucok ma-

^a *jiasék-asek ulée*: cara ureuëng Yahudi keujihina gob.

27:35: Zab. 22:19 27:39: Zab. 22:8, 109:25 27:40: Mat. 26:61, Yah. 2:19 27:43: Zab. 22:9 27:46: Zab. 22:2 27:48: Zab. 69:22 27:51: Keu. 26:31-33 27:55-56: Luk. 8:2-3

nyét Isa nyan, laju jibalot ngon ija kapan nibak ija lineun barô. ⁶⁰ Manyét Isa nyan jikeubah laju lam kubu atra gobnyan keudroe nyang jipeugét bak saboh gunong batée. Óh ka lheueh nyan lé gobnyan laju geubalek sineuk batée rayeuk sampoe teutob banmandum babah pintoe kubu nyan, dan óh lheueh nyan ureuëng nyan laju geuwoe. ⁶¹ Mariam Magdalena dan Mariam nyang laén geuduek bak binéh nyan sira geupeukeue ubak kubu nyan.

Ureuëng-ureuëng nyang keumiet bak binéh kubu

⁶² Óh singoh beungoh nyan, bak uroe Sabat, peumimpén Imeum-imeum dan ureuëng-ureuëng Farisi jijak meusajan-sajan meuhadab ubak Pilatus sira jipeugah lagée nyoe, ⁶³ "Amphon, kamoe mantong teuingat watée ureuëng teumipée nyan mantong udeb, jihnyan ka lheueh jipeugah, 'Óh ka lheueh lhée uroe Ulôn teuma Lôn beudôh.' ⁶⁴ Sabab nyan, neuyue kheueh ubak ureuëng laén mangat jikeumiet kubu nyan beugét-gét sampoe bak uroe nyang keu lhée, mangat murit-murit jihnyan hana jiteumé cue manyét nyan laju jipeugah ubak ureuëng ramé bahwa ureuëng nyan ka jibeudôh nibak lam kubu. Dan teumipée nyang dudoe nyoe leubeh brok nibak nyang phon."

⁶⁵ "Nibak gata na sidadu peungawai," kheun Pilatus ubak awaknyan, "Jak kheueh jak keumiet kubu nyan bék reunggang-reunggang."

⁶⁶ Dan awaknyan pih laju jijak ubak kubu Isa nyan, jiséegée laju batée raya nyang teukeubah lam babah pintoe kubu nyan, mangat hana nyang peukaru kubu Isa nyan.

Isa geubeudôh

(Mrk. 16:1-10; Luk. 24:1-12; Yah. 20:1-10)

28 Óh ka lheueh seulesoe uroe Sabat, bak uroe aleuhat watée jih mantong beungoh lumpah na, Mariam Magdalena ngon Mariam nyang laén geujak ngieng laju ubak kubu Isa nyan. ² Ngon hana jisangka-sangka teuka geumpa bumoe nyang lumpah teuga. Sidroe malaikat Tuhan geutron nibak syeuruga laju geugule batée raya nyang teutôb bak babah pintoe kubu nyan, óh lheueh nyan laju geuduek ateueh batée nyan. ³ Muka malaikat nyan lagée kilat, dan peukayan gobnyan putéh lagoena. ⁴ Sidadu

nyang keumiet kubu nyan lumpah teumakot dan yo hana teukira, dan ka jeuet lagée ureuëng maté.

⁵ Malaikat nyan geupeugah ubak ureuëng-ureuëng inong nyang na disinan, "Bék teumakot! Ulôn kuteupeu gata tamita Isa nyang ka teusaleb nyan. ⁶ Gobnyan hana disinoe. Gobnyan ka geubeudôh lagée nyang ka lheueh geupeugah yoh masa ilée. Jak tangieng teumpang Gobnyan teuéh nyan. ⁷ Jinoe gata jak kheueh laju bagaih-bagaih, jak peugah laju ubak mandum murit-murit Gobnyan, 'Gobnyan ka geubeudôh, dan saát nyoe Gobnyan geujak leubeh awai nibak gata u Galilea. Disideh gata teuma gata kalon Gobnyan!' Ingat kheueh peue nyang ka lheueh ulôn peugah ubak gata."

⁸ Bagaih that-that ureuëng-ureuëng inong nyan geutinggai kubu Isa nyan. Deungon peurasan teumakot meujampu galak, awaknyan geuplueng-plueng keu geujak peugah hai nyan ubak murit-murit Isa.

⁹ Hana jisangka-sangka Isa geujak meurumpok ngon ureuëng inong nyan sira geupeugah lagée nyoe, "Assalam muálaikum!" Laju awaknyan geupeurab ubak Gobnyan, geuwa gaki Geuh dan geuseumah Gobnyan. ¹⁰ "Bék teumakot," kheun Isa ubak awaknyan, "Jak peugah laju ubak mandum syedara-syedara Lôn mangat awaknyan jijak u Galilea; disideh awaknyan teuma jikalon Ulôn."

Sidadu nyang kawai kuburan jijak meulapor

¹¹ Teungoh ureuëng inong-inong nyan jijak mita syedara-syedara Isa, na padub droe sidadu nyang keumiet kubu nyan jijak woe u banda, dan jipeugah laju ubak mandum peumimpén Imeum-imeum banmandum nyang ka teujadi. ¹² Peumimpén Imeum-imeum nyan laju jimeurok pakat ngon peumimpén-peumimpén Yahudi, dan jijok laju péng nyang lupah jai ubak sidadu nyang kawai kubu nyan, ¹³ sira jipeugah meunoe, "Gata harôh gata kheun bahwa murit-murit Isa jiteuka óh malam uroe, dan laju jicue manyét nyan watée gata teungoh teungét. ¹⁴ Dan meunyeue gubunur geudeungoe hai nyan, kamoe nyang bujuk gobnyan mangat gata hana halangan sapeue."

¹⁵ Teuma lé sidadu peungawai nyan laju jicok péng nyan, dan jipeubuet laju lagée nyang ka ji amanat ubak jihnyan. Ngon sabab

nyan calitra nyan mantong meutabu di teungoh-teungoh ureuëng Yahudi sampoe án uroe nyoe.

Isa geupeuleumah droe ubak mandum murit-murit Gobnyan

(*Mrk. 16:14-18; Luk. 24:36-49; Yah. 20:19-23; Kis. 1:6-8*)

¹⁶ Ban siblahi droe murit Isa nyan laju geujak u bukét di Galilea lagée nyang ka geupeurintah lé Isa ubak awaknyan. ¹⁷ Bak watée awaknyan geukalon Isa na disinan, awaknyan laju jisujut jiseumah Gobnyan.

Teuma na cit lamkawan awaknyan nyang ragu-ragu. ¹⁸ Isa laju geupeurab bak awaknyan sira geupeugah, "Banmandum kuasa nyang na di syeuruga dan di bumoe ka geuseurah ubak Ulôn. ¹⁹ Sabab nyan jak kheueh ubak mandum bansa nyang na ateueh donya, peujeuet kheueh awaknyan keumurit-murit Ulôn. Pumanö kheueh awaknyan deungon gata teuôh nan Bapak, Aneuëk, dan Roh Allah. ²⁰ Purunoe kheueh awaknyan jitaát banmandum nyang ka Lôn peurintah ubak gata. Dan ingat kheueh Ulôn teuma na sabe meusajan gata sampoe akhé jamén."

HABA GÉT NYANG GEUPEUSAMPOE LÉ MARKUS

PEU INTAT HABA

Kitab Haba Gét nyang geutuléh lé *Markus* geupeu phon deungon haba lagée nyoe: "Nyoe kheueh Haba Gét keuhai Isa, Aneuëk Allah". Lam Haba Gét nyan Isa geupeuleumah sidroe ureuëng nyang lumpah le meubuet dan meuwibawa. Wibawa Gobnyan deuh teungieng pakriban cara Gobnyan geuseumeubeuet, lam kuasa Gobnyan teuhadab roh-roh jeuhet, dan lam hai Gobnyan geupeu amphon desya. Isa geupeuleumah droe gobnyan lagée sidroe Aneuëk Manusia nyang geubri nyawöng gobnyan mangat manusia beubaih nibak mandum desya.

Calitra keuhai Isa lam kitab nyoe teupeugah seucara udeb dan troh trang. Buet-buet Gobnyan leubeh jai teupeugah nibak haba dan nyang geupeurunoe. Óh ka lheueh tutoe haba nyang paneuk keuhai Nabi Yahya Pumanö dan keuhai Isa teupumanö meunan cit cubaan-cubaan ateuh droe Gobnyan, kitab *Markus* nyoe langsung teucalitra buet-buet Isa, khusus jih keuhai buet-buet nyang geupeu puléh ureuëng-ureuëng sakét dan keuhai peue-peue nyang geupeurunoe. Pasai-pasai nyang akhé teucalitra keuhai peue-peue nyang teujadi bak aleuhat akhé watée udeb Tuhan Isa nyang paleng akhé lam donya nyoe, nyang lumboi sa keuhai Gobnyan teusaleb dan keuhai Gobnyan geubeudôh nibak maté.

Man dua bagian akhé nibak kitab *Markus*, nyang teupeutamong lam tanda kurong rayeuk, umum jih teuanggung bukon tulésan nyang tuléh kitab *Markus*, teuma na kheueh sidroe ureuëng nyang laén.

Asoe jih

Haba phon 1:1-13

Isa geuseumeubeuet lamkawan masyarakat di Galilea 1:14-9:50

Nibak Galilea u Yerusalem 10:1-52

Aleuhat akhé di Yerusalem dan keulileng nyan 11:1-15:47

Isa geubeudôh 16:1-8

Geupeuleumah droe dan teupeu ék Isa lam syeuruga 16:9-20

Khutubah Nabi Yahya Pumanö

(*Mat. 3:1-12; Luk. 3:1-18; Yah. 1:19-28*)

1 Nyoe kheueh Haba Gét keuhai Isa, Aneuëk Allah.^a ² Haba Gét nyoe awai-phon geutuléh lé Nabi Yesaya lagée nyoe, " 'Nyoe kheueh utosan ulôn,' kheun po teu Allah;

'Ulôn kirém jihnyan leubeh ilée nibak Gata, mangat jihnyan jipeuhah rot ueh keu Gata.'

³ Na ureuëng nyang meuhôi-meuhôi di padang pasi,

'Peusiab kheueh rot ueh keu Tuhan; peusaré kheueh rot-rot nyan jeuet mangat bak Geujak.' "

⁴ Lagée nyang teutuléh nyan, meunan kheueh teuka Nabi Yahya lam padang pasi. Gobnyan geupumanö manusia dan geupeusampoe haba nyang teuka nibak Po teu Allah.^b "Gata harôh tobat nibak mandum desya-desya gata dan harôh teupumanö, mangat Po teu Allah geupeu amphon gata," meunan kheueh geupeugah lé Nabi Yahya. ⁵ Mandum ureuëng nyang teuka nibak Yodea dan banda di Yerusalem jijak ubak Nabi Yahya dan jideungoe peue nyang geupeugah

^a Lam padub-padubboh naseukah kuno hana Aneuëk Allah. ^b meunan kheueh ... haba nyang teuka nibak Po teu Allah, padub-padubboh naseukah kuno: meunan kheueh Yahya Pumanö teuka di padang pasi geujak peusampoe feureuman nyang teuka nibak Po teu Allah.

lé Nabi Yahya nyan. Laju awaknyan jiaku banmandum desya-desya jih, dan Nabi Yahya laju geupumanö awaknyan lam Krueng Yordan.

⁶ Nabi Yahya geungui peukayan nyang teupegét nibak bulée unta. Taloe keuieng gobnyan teupegét nibak kulét, peunajoh gobnyan daruet ngon meulisan uteuen.

⁷ Gobnyan geupeusampoe haba nyang lagée nyoe, "Singoh óh ka lheueh ulôn, teuma teuka ureuëng nyang leubeh rayeuk nibak ulôn. Keu lôn tukui lôn ploih taloe sipatu Gobnyan pih hana jeuet lôn peubuet. ⁸ Ulôn pumanö gata deungon ié, teuma Gobnyan geupumanö gata ngon Roh Po teu Allah."

Nabi Yahya Pumanö Isa

(*Mat. 3:13-17; Luk. 3:21-22*)

⁹ Bak watée nyan Isa teuka nibak Nazaret u Galilea, dan Nabi Yahya Pumanö watée nyan na Gobnyan bak Krueng Yordan, lam Krueng Yordan nyan kheueh Isa geupumanö lé Nabi Yahya. ¹⁰ Meunan Isa geuteungoh lam krueng nyan, deuh laju geungieng langét teuhah dan Roh Allah geutron lagée cicém mirah pati u ateueh Gobnyan. ¹¹ Dan óh lheueh nyan teudeungoe su Po teu Allah nyang geupeugah lagée nyoe, "Gata kheueh Aneuëk Ulôn nyang Ulôn gaséh. Gata nyang peugalak that nibak até Lôn."

Isa ji-ujoe lé Iblis

(*Mat. 4:1-11; Luk. 4:1-13*)

¹² Bagaih that óh lheueh nyan Roh Allah laju geuba Isa u padang pasi. ¹³ Peuet ploh uroe Gobnyan lam padang pasi nyan, ji-ujoe lé Iblis. Meunan cit deungon beulatang kleut na meusajan Gobnyan disinan, dan dumna malaikat geupeutimang Gobnyan.

Isa geutawök peuet droe neulayan

(*Mat. 4:12-22; Luk. 4:14-15, 5:1-11*)

¹⁴ Óh ka lheueh Nabi Yahya Pumanö jipeutamong lam glab, Isa laju geujak u Galilea, dan geupeusampoe laju Haba Gét nyang teuka nibak Allah disinan. ¹⁵ Kheun Gobnyan, "Watée jih ka troh, Allah sigra geumat peurintah. Tobat kheueh nibak banmandum desya-desya gata, dan peucaya kheueh ubak Haba Gét nyang teuka nibak Po teu Allah!"

¹⁶ Watée Isa teungoh geujak bak panté Danau Galilea, leumah laju geungieng dua droe neulayan, neulayan nyan na kheueh

Simon dan adoe jih nyang nan Andreas. Awaknyan teungoh jeue eungkot lam danau nyan. ¹⁷ Isa geupeugah ubak awaknyan, "Seutôt kheueh ulôn, ulôn teuma lôn puru-noe gata pakriban cara jih teu jeue manusia." ¹⁸ Hana jipike panyang bandua awaknyan laju jiseutôt Isa dan jeue jihnyan hana jipako jitinggai disinan.

¹⁹ Isa geujak laju, deuh teuma geungieng dua droe teuk adoe aduen, nyang nan jih sidroe Yakobus dan Yahya, awaknyan bandua aneuëk Zebedeus. Watée Isa troh keunan, geungieng awaknyan teungoh cob jeue lam peurahô jih. ²⁰ Isa langsung geutawök awaknyan. Bandua awaknyan laju jitron lam peurahô sira jitinggai ureuëng syiek ngon ureuëng-ureuëng laén nyang pajoh gaji bak gobnyan. Dan awaknyan laju jiseutôt Isa.

Ureuëng nyang jitamong roh jeuhet

(*Luk. 4:31-37*)

²¹ Isa ngon murit-murit Gobnyan laju troh u banda Kapernaum. Bak uroe Sabat seulanjut jih, Isa geutamong lam saboh rumoh iébadat laju geuseumeubeuet disinan. ²² Ureuëng-ureuëng nyang deungoe Gobnyan hireuen watée jideungoe cara Gobnyan seumeubeuet. Sabab, Gobnyan geuseumeubeuet deungon peunoh wibawa, hana lagée gurée-gurée agama nyang laén.

²³ Bak watée nyan na sidroe ureuëng nyang ka jitamong roh jeuhet laju jitamong lam rumoh iébadat, óh troh keunan laju jidumpék ngon su meutaga, ²⁴ "Hei Isa ureuëng Nazaret, peue keuneuk ta peubuet ateueh kamoe nyoe? Droeneueh jak keunoe keuneuk peubinasa kamoe? Ulôn kuteupeu soe Droeneueh nyan: Droeneueh kheueh utosan nyang suci nyang teuka nibak Po teu Allah!"

²⁵ "Seungab!" geudhôt lé Isa ubak roh jeuhet nyan, "teubiet laju lam tuboh ureuëng!"

²⁶ Teuma di roh jeuhet nyan laju jiyok-yok tuboh ureuëng nyan sihabéh seuneuga, óh lheueh nyan laju jiteubiet lam tuboh ureuëng nyan sira jidumpék. ²⁷ Banmandum ureuëng nyang na disinan hireuen lumpah na, sampoe awaknyan jimarit sabe keudroe-droe, "Hei, peue bala nyoe? Saboh peungajaran nyang barô! Deungon peunoh wibawa gobnyan hase geupeurintah roh-roh jeuhet jiteubiet lam ureuëng nyan, dan jihnyan taát ubak Gobnyan!"

28 Teuma haba keuhai Isa bagaih that meutabu bansaboh Galilea.

Isa geupeu puléh ureuëng ramé

(Mat. 8:14-17; Luk. 4:38-41)

29 Isa ngon murit-murit Gobnyan laju geutinggai rumoh iébadat nyan dan geujak laju u rumoh Simon dan Andreas. Yakobus ngon Yahya geujak cit meusajan awaknyan. 30 Mak tuan Simon teungoh sakét deumam bak teupat éh. Watée Isa ngon murit-murit Gobnyan geutamong lam rumoh nyan, ubak Isa laju jibri téé hainyan. 31 Ban geudeungoe nyan, Isa laju geujak ubak tuan Simon nyan, laju geumat jaroe ureuëng nyan, laju geutulông peubeudôh ureuëng nyan. Watée nyan cit teuma ureuëng nyan ka puléh deumam dan laju jitulông peutimang awaknyan.

32 Óh seupôt uroe, watée mata uroe ka jilhob,^c di ureuëng ramé laju jiba ubak Isa mandum ureuëng sakét dan nyang jitamong roh jeuhet. 33 Banmandum peunduduek banda nyan ka meusapat dileuen rumoh nyan. 34 Dan Isa laju geupeu ubat banmandum ureuëng nyang keunong meubagoe rupa peunyakét, dan geu use bubena roh-roh jeuhet. Gobnyan hana geubri idhin roh-roh jeuhet nyan jipeugah haba, sabab jihnyan jiteupeu soe Gobnyan.

Isa meukhutubah di Galilea

(Luk. 4:42-44)

35 Óh singoh beungoh, watée mantong suboh that, Isa geubeudôh geutinggai laju rumoh nyan. Gobnyan geujak u teupat nyang sungue diluwa banda, laju geumeudoá bak teupat nyang sungue nyan. 36 Teuma lé Simon dan rakan-rakan gobnyan jijak mita gobnyan. 37 Dan watée awaknyan ka meurumpok ngon gobnyan, awaknyan jipeugah, "Banmandum ureuëng teungoh jimita bapak."

38 Teuma geujaweueb lé Isa, "Jak geutanyoe tajak laju u banda-banda nyang na ban sikeulileng. Ulôn harôh lôn khutubah bak teupat nyan, sabab nyan kheueh meukeusut ulôn teuka keunoe."

39 Sabab nyan Isa geujak ho-ho mantong bansaboh Galilea, dan geukhutubah bak rumoh-rumoh iébadat sira geu use bubena roh-roh jeuhet.

Isa geupeu puléh ureuëng nyang keunong peunyakét kulét

(Mat. 8:1-4; Luk. 5:12-16)

40 Sidroe ureuëng meupeunyakét kulét nyang ka lumpah that parah^d jijak ubak Isa. Sira jimeuteuôt ureuëng nyan jipeugah, "Meunyoe Bapak neutém, Bapak jeuet Bapak peupuléh ulôn."

41 Isa weueh^e óh geungieng ureuëng nyan. Jadi, Gobnyan laju geumat ureuëng nyan sira geupeugah, "Ulôn tem, beupuléh kheueh gata!" 42 Watée nyan cit teuma peunyakét ureuëng nyan gadôh dan laju puléh. 43 Dan Isa laju geuyuejak ureuëng nyan sira geupeu ingat lagée nyoe, 44 "Awaih, bék peugah-peugah bak soe mantong, teuma gata jak kheueh ubak imeum, dan gata lakée gobnyan keu geupeubeutôi bahwa gata ka puléh. Dan sibagoe gata ka puléh, gata sie kheueh keureubeuen lagée nyang ka geupeurintah lé Nabi Musa, sibagoe bukeuti bak ureuëng laén bahwa gata beutôi-beutôi ka puléh."

45 Teuma di ureuëng nyan jijak, hana putôh-putôh jicalitra bak gob keujadian nyan Isa hana hase geutamong lam banda seucara trang-trang. Gobnyan teuma tinggai diluwa banda bak teupat-teupat nyang sungue. Teuma ureuëng laén hana putôh-putôh jijak bak gobnyan nyang teuka nibak pané-pané.

Isa geupeu puléh sidroe ureuëng lapée

(Mat. 9:1-8; Luk. 5:17-26)

2 Na padub uroe teuma óh lheueh nyan Isa geugisa u Kapernaum. Teuma meutabu kheueh haba bahwa Gobnyan na di rumoh. 2 Ureuëng ramé jijak bak Gobnyan. Awaknyan meusapat disinan Sampoe ka hana le teupat. Bak babah pintoe pih ka peunoh meusak ngon ureuëng. Dan Isa pih laju geupeusampoe haba nibak Po teu Allah ubak awaknyan. 3 Teungoh gobnyan geupeugah haba, na peuet droe ureuëng jigulam sidroe ureuëng lapée jiba ubak Isa. 4 Teuma sabab ureuëng jai lumpah na, awaknyan hana hase jipeurab ubak Gobnyan. Teuma, awaknyan laju jireulôh bubong paih bak teupat Isa teungoh peugah haba. Óh lheueh nyan awaknyan laju jipeutron ureuëng lapée nyan meusigoe ngon tika éh jih. 5 Watée geungieng

^c mata uroe ka jilhob: Deungon jilhob mata uroe, Uroe Sabat ka habéh, deungon nyan teuma ureuëng-ureuëng Yahudi ka jeuet jimeukeureuja lom teuma. ^d meupeunyakét kulét nyang ka lumpah that parah: Meunurot peuratoran agama Yahudi, lé sabab peunyakét nyoe jeuet keusabab nyang keunong peunyakét nyan hana patot jiseumah Po teu Allah nibak teupat iébadat (kalon kamuih). ^e weueh: padub-padubboh naseukah kuno: beungéh.
1:39: Mat. 4:23, 9:35 1:44: Im. 14:1-32

lé Isa padub na rayeuk iman awaknyan, Gobnyan laju geupeugah ubak ureuëng lapée nyan, "Aneuëk ulôn, desya gata ka teupeu amphon?"

6 Na padub droe gurée-gurée agama nyang teungoh duek disinan, ka jipeuphon jiteumanyong lam até, 7 "Lumpah that ajam babah ureuëng nyan jijeuet peugah lagée nyan! Jihnyan ka jihina Po teu Allah. Soe nyang jeuet peu amphon desya, meunyoë kon Po teu Allah keudroe?"

8 Watée nyan cit teuma Isa geuteupeue pikeran awaknyan. Laju Gobnyan geupeugah lagée nyoe, "Pakon gata teumanyong meunan lam até gata? 9 Toh nyang leubeh mudah teupeugah, 'Desya gata ka teupeu amphon', atawa teupeugah, 'Beudôh kheueh, gulong kheueh tika gata dan jak kheueh'? 10 Teuma jinoenyoe Ulôn bri bukeuti keu gata bahwa ateueh bumoe nyoe Aneuëk Manusia na kuasa jipeu amphon desya." Dan laju Isa geupeugah ubak ureuëng lapée nyan lagée nyoe, 11 "Beudôh kheueh, gulong tika gata dan jakwoë kheueh!"

12 Ureuëng lapée nyan laju jibeudôh sira jigulong tika jih jiteubiet laju dan mandum ureuëng ramé jingieng ateueh ureuëng nyan. Ureuëng-ureuëng laén teuhireuen-hireuen laju jipujoe Po teu Allah. Kheun awaknyan, "Gohlom na tangieng keujadian nyang lagée nyoe!"

Isa geutawök Lewi

(Mat. 9:9-13; Luk. 5:27-32)

13 Isa geugisa lom u panté Danau Galilea. Jai that ureuëng jijak ubak Gobnyan, dan Gobnyan laju geupeubeuet awaknyan. 14 Teungoh Isa geujak nibak teupat nyan, gobnyan geukalon sidroe ureuëng tukang kutéb cukée nyang nan jih Lewi, aneuëk Alfeus, teungoh jiduek lam kantô cukée. "Seutôt kheueh ulôn," Kheun Isa ubak ureuëng nyan. Teuma ureuëng Lewi nyan laju jidong dan jijak laju jiseutôt Isa.

15 Watée Isa teungoh geumakheun di rumoh Lewi,^f teuka kheueh keunan ureuëng-ureuëng tukang kutéb cukée nyang laén dan ureuëng-ureuëng nyang jianggab hana gét lé masyarakat jimakheun meusajan ngon Isa dan murid-murid Gobnyan. Sabab ramé that lamkawan awaknyan nyang seutôt Isa. 16 Na padub droe gurée-gurée agama nibak golongan ureuëng Farisi geukalon Isa teungoh

makheun meusajan-sajan ngon ureuëng-ureuëng kutéb cukée nyan dan ureuëng-ureuëng nyang jianggab hana gét nyan. Teuma lé awaknyan laju jitanyong ubak murid-murid Isa, "Pakon gurée gata jipajoh bu meusajan ngon ureuëng-ureuëng kutéb cukée dan ureuëng-ureuëng nyang hana gét nyan?"

17 Isa teudeungoë peue nyang jitanyong lé awaknyan, laju geujaweueb lagée nyoe, "Ureuëng nyang seuhat hana peureulé dokto; nyang peureulé dokto na kheueh ureuëng sakét. Ulôn teuka bukon lôn tawök ureuëng nyang jianggab droe jih gét, teuma ureuëng nyang jianggab hina."

Soai puasa

(Mat. 9:14-17; Luk. 5:33-39)

18 Bak saboh watée murid-murid Nabi Yahya Pumanö dan ureuëng-ureuëng Farisi teungoh puasa. Dan na nyang jijak ubak Isa sirajitanyong lagée nyoe, "Pakon murid Nabi Yahya Pumanö dan murid ureuëng Farisi jippuasa, seudangkan murid Bapak hana?"

19 Geujaweueb lé Isa, "Bak teupat kharuri ureuëng meukawen, peu kheueh jamé-jamé nyang troh nyan hana jimakheun? Meunyoë linto agam mantong na meusajan ngon awaknyan, teuntée awaknyan jimakheun. 20 Teuma trok teuka watée jih linto agam nyan jicok nibak awaknyan. Bak watée nyan barô kheueh awaknyan hana jimakheun.

21 Hana ureuëng nyang tampai bajée tuha ngon ija barô. Sabab ija sinampai nyan teuma kunyuét laju teupriek bajée nyan, deungon na lagée nyan akibat jih beukah bajée teutampai nyan leubeh raya. 22 Meunan cit hana ureuëng nyang rô ié anggô barô lam baluem kulét nyang ka tuha. Sabab ngon ié anggô nyang barô nyan jeuet keusabab baluem nyan beukah. Keuneulheueh jih bandua nyan teuböh. Ié anggô nyang barô harôh teuroe lam baluem nyang barô!"

Teumanyong keuhai uroe Sabat

(Mat. 12:9-14; Luk. 6:6-11)

23 Bak siuroe-uroe Sabat, watée Isa teungoh geujak rot lam lampôh gandom, murid-murid Gobnyan laju jipot boh gandom nyan. 24 Di ureuëng Farisi laju jipeugah ubak Isa, "Pakon murid-murid Droeneueh ji iengkeue huköm agama geutanyoe, deungon cara jipeubuet buet nyang teutam bak uroe Sabat?"

^f di rumoh Lewi: atawa di rumoh Gobnyan (na kheueh rumoh Isa).
2:23: Tel. 23:25

25-26 Geujaweueb lé Isa, "Peu kheueh gohlom na gata beuet peue nyang geupeubuet lé Nabi Daud, watée Abyatar teungoh meutugaih jeuet keu imeum agong. Watée Nabi Daud dan ureuëng-ureuëng deuk, dan hana peunajoh sapeue, gobnyan geutamong lam Baét Tuhan, laju geupajoh ruti nyang ka teupeuseumah keu Allah. Dan ruti nyan pih geubri ubak ureuëng-ureuëng gobnyan. Padahai meunurot agama geutanyoe, imeum-imeum mantong nyang jeuet pajoh ruti nyan."

27 Geupeugah lom lé Isa, "Uroe Sabat teupeugét keu manusia; bukon manusia keu uroe Sabat. 28 Jadi, Aneuëk Manusia na kuasa, bah kheueh nyan ateueh uroe Sabat."

Ureuëng nyang jaroe jih lapée siblah

(Mat. 12:9-14; Luk. 6:6-11)

3 Isa geugisa lom u rumoh iébadat. Disinan na sidroe ureuëng nyang lapée jaroe jih siblah. 2 Disinan na ureuëng nyang teungoh jimita-mita keusalahan Isa, mangat na rot jigadu peue-peue buet Gobnyan nyang salah. Jadi awaknyan hana putôh-putôh jipeurati Gobnyan peu kheueh Isa nyan geupeu puléh ureuëng bak uroe Sabat. 3 Isa geupeugah ubak ureuëng nyang jaroe jih lapée siblah nyan, "Dong keunoe, dikeue ulôn." 4 Óh lheueh nyan laju geutanyong ubak ureuëng nyang na disinan, "Meunurot ajaran agama, peue nyang jeuet tapeubuet bak uroe Sabat? Peubuet nyang jroh atawa peubuet nyang jeuhet? Peuseulamat manusia atawa poh maté manusia?"

Awaknyan seungab mantong. 5 Deungon beungéh Isa laju geungieng ban sikeulileng Geuh, teuma Gobnyan seudeh cit, sabab awaknyan lumpah kréuh ulée. Laju geupeugah ubak ureuëng nyan, "Sunyueng keunoe jaroe gata." Ureuëng nyan laju jisunyueng jaroe jih, dan saat nyan cit jaroe ureuëng nyan puléh. 6 Teuma lé ureuëng-ureuëng Farisi laju jitinggai rumoh iébadat nyan, dan jijak mupakat laju ngon na padub droe ureuëng-ureuëng raja Herodes, keuneuk jipeumaté Isa.

Ureuëng ramé bak binéh danau

7 Isa dan murit-murit gobnyan laju geusurot ubak binéh Danau Galilea. Teuma jai lumpah na ureuëng Galilea jiseutôt Isa, dan ramé cit nyang teuka nibak Yudea, 8 nibak Yerusalem, nibak daerah Idumea, dan nibak

daerah siblah u timu Yordan, dan nibak keulileng banda Tirus dan Sidon. Awaknyan banmandum jijak ubak Isa; sabab awaknyan jideungoe keuhai-hai nyang ka geupeubuet. 9 Ureuëng nyang teuka nyan ramé that-that, sampoe Isa geuyue seudia peurahô ubak murit-murit Gobnyan, sabab pat tateupene teuma Gobnyan jisak-sak lé ureuëng ramé nyan. 10 Ramé that ureuëng sakét nyang geupeu puléh, sampoe banmandum ureuëng sakét meusak-sak jiuseuha jipeurab ubak Gobnyan mangat meuteumé jimat Gobnyan. 11 Dan ureuëng-ureuëng nyang ka jitamong roh jeuhet, tieb-tieb jingieng ateueh Gobnyan, laju jisujut dikeue Gobnyan sira jidumpék, "Droeneuh kheueh Aneuëk Po teu Allah!"

12 Teuma lé Isa sagai-sagai hana geubri peugah ubak roh-roh jeuhet nyan soe Gobnyan.

Isa geupiléh dua blaih droe murit

(Mat. 10:1-4; Luk. 6:12-16)

13 Óh lheueh nyan Isa geuék u ateueh saboh bukét, laju geuhôi ureuëng-ureuëng nyang geugalak. Ureuëng-ureuëng nyang geutawök nyan laju jijak ubak Gobnyan, 14 ureuëng-ureuëng nyang ka jijak ubak Gobnyan laju geupiléh dua blaih droe. Kheun Gobnyan, "Ulôn piléh gatanyoe, mangat gata taseutôt ho-ho mantong nyang ulôn jak, dan ulôn kirém gata keu gata jak peusampoe Haba Gét nyoe nyang teuka nibak Po teu Allah, 15 dan gata teuma meuteumé kuasa keu gata use roh jeuhet."

16 Nyoe kheueh nan-nan ban dua blaih droe nyan: Simon (nyang teuhôi Petrus), Yakobus dan Yahya syedara gobnyan, 17 na kheueh aneuëk-aneuëk Zebedeus (awaknyan geuboh nan Boanerges makna jih, "aneuëk geulanteue"), 18 Andreas, Filipus, Bartolomeus, Matius, Tomas, Yakobus bin Alfeus, Tadeus, Simon si Patriot, 19 dan Yudas Iskariot nyang khianat Isa.

Isa dan Beelzebul

(Mat. 12:22-32; Luk. 11:14-23, 12:10)

20 Óh lheueh nyan Isa geuwoe u rumoh Geuh. Teuma di ureuëng ramé teuka lom meusapat, sampoe Isa dan mandum murit-murit Gobnyan hana meuteumé geupajoh bu. 21 Ureuëng-ureuëng nyang na disinan jipeugah, "Jih nyan kapungoe!" Dan watée keuluarga Gobnyan geudeungoe hai nyan, awaknyan laju jijak keuneuk cok Gobnyan.

22 Gurée-gurée agama nyang teuka nibak Yerusalem jipeugah, "Ureuëng nyan ka jitamong Beelzebul! Pang ulée roh-roh jeuhet nyan kheueh nyang bri kuasa ubak jihnyan mangat jeuet jiuse roh jeuhet."

23 Teuma lé Isa laju geutawök ureuëng ramé nyan, laju geucalitra ubak awaknyan na padubboh miseue. "Panena mungken roh jeuhet ji-use roh jeuhet," kheun Isa.

24 "Meunyoë lam saboh nanggroë teubagi lam peureute-peureute nyang sabe jimeumusoh, nanggroë nyan hana hase meuteun.

25 Dan meunyoë lam saboh keuluwarga hana haba sipakat dan anggota-anggota keuluwarga nyan sabe lam karu hana sapeue kheun, keuluwarga nyan teuma hanco.

26 Meunyoë lam keurajeuen Iblih sabe meusugang dan meukoh-koh reupang, keurajeuen nyan hana treb meuteun dan teuma gadôh hana meubeukaih.

27 Hana meusidroë pih nyang hase jitamong lam rumoh ureuëng nyang teuga dan jireupah hareuta jih meunyoë hana ji-ikat leubeh ilée ureuëng teuga nyan. Óh lheueh nyan, barô kheueh hase jicok mandum atra ureuëng nyan.

28 Beutateupeue kheueh! Meunyoë ureuëng jipeubuet desya dan jipeugah haba meuhina,⁸ ureuëng nyang lagée nyan jeuet teupeu amphon. **29** Teuma meunyoë jihnyan jihina roh Allah, ureuëng nyan hana jeuet le teupeu amphon! Sabab nyang jihina nyan na kheueh desya nyang keukai." (**30** Isa geupeugah meunan sabab na ureuëng nyang peugah Isa kajitamong roh jeuhet.)

Mak dan syedara-syedara Isa

(Mat. 12:46-50; Luk. 8:19-21)

31 Óh lheueh nyan Mak ngon syedara-syedara Isa geujak ubak Gobnyan. Awaknyan geupreh diluwa geuyue bak sidroe ureuëng jeuet jihôi Isa. **32** Watée nyan ureuëng ramé nyang teungoh duek bansikeulileng Isa. Awaknyan jipeugah ubak Gobnyan, "Pak, mak dan syedara-syedara bapak na diluwa. Awaknyan geumita Bapak."

33 Geujaweueb lé Isa, "Soe mak Ulôn? Soe kheueh syedara-syedara Lôn?" **34** Óh lheueh nyan laju geungieng bak ureuëng-ureuëng nyang duek bansikeulileng Gobnyan laju geupeugah, "Nyoe kheueh mak dan syedara-syedara Lôn! **35** Ureuëng nyang jipeubuet keuheundak Allah, nyan kheueh

syedara Lôn nyang agam, syedara Lôn nyang inong, dan mak Ulôn."

Miseue jih sidroe ureuëng teumabu bijéh

(Mat. 13:1-9; Luk. 8:4-8)

4 Isa geuseumeubeuet lom di panté Danau Galilea. Ramé lumpah na ureuëng nyang hudom Gobnyan disinan. Sabab nyan Gobnyan laju geujak duek lam peurahô nyang na ateueh ié, dan ureuëng ramé nyan jidong bak binéh danau. **2** Dan Isa laju geupeurunoe meubagoë hai ubak awaknyan deungon geupeugah miseue-miseue. Meunoe kheueh cara jih geupeurunoe awaknyan.

3 "Deungoe kheueh nyoe! Na sidroe ureuëng meutani jitabu bijéh. **4** Watée ureuëng nyang teungoh teumabu, na bijéh nyang rhot bak rot ueh. Laju teuka cicém dan bijéh nyan jicatuek sampoe habéh. **5** Na teuma nyang rhot bak teumapat nyang meubatéebaté tanoh jih cit bacut. Bijéh-bijéh nyan laju timoh sabab kureueng tanoh, **6** teuma watée mata uroe ka ji ék, tarôk-tarôk nyang timoh nyan laju layée dan laju tho óh lheueh nyan laju maté sabab ukeue jih hana lhok jitamong. **7** Na teuma bijéh nyang rhot lam tamah meuduro. Tamah meuduro nyan laju timoh dan jiginton tarôk-tarôk nyan sampoe hana meuhase jimuboh. **8** Teuma na cit bijéh nyang rhot ateueh tanoh nyang subo. Bijéh nyan timoh, laju rayeuk dan laju jimuboh, na nyang lhée ploh, na nyang nam ploh, dan na nyang sireutôh go lipat."

9 Óh ka lheueh geucalitra miseue-miseue nyan, Isa geupeugah lom, "Meunyoë na geulinyueng, deungoe kheueh!"

Pakon Isa geupeu guna miseue-miseue

(Mat. 13:10-17; Luk. 8:9-10)

10 Watée Isa ka tinggai sidroe, ureuëng-ureuëng nyang ka jideungoe peue-peue nyang ka geupeubeuet, laju jijak ubak Gobnyan meusajan-sajan ngon bandua blaih droë murit-murit Gobnyan. Awaknyan laju jilakée ubak Isa mangat geutém peugah makna miseue-miseue nyan. **11** Teuma Isa laju geupeugah ubak awaknyan, "Ubak gata ka geubri anugeurah keu gata teupeu rahsia pakriban Po teu Allah geumat peurintah. Teuma ureuëng-ureuëng nyang geupeurunoe ngon miseue-miseue, **12** mangat

'Awaknyan sabe jipeurati teuma hana jiteupeu peue nyang teujadi,

⁸ jipeugah haba meuhina: atawa jimeututoe haba meuhina ubak Po teu Allah. 3:22: Mat. 9:34, 10:25 3:29: Luk. 12:10 4:1: Luk. 5:1-3 4:12: Yes. 6:9-10

awaknyan sabé jideungoe, teuma hana muphom; nyoe na mangat awaknyan bék jingiang dan bék muphom dan bék jijak ubak Po teu Allah dan Po teu Allah geupeu amphon awaknyan.”

Isa geuboh makna keuhai tapeuse sidroe ureuëng teumabu bijéh
(*Mat. 13:18-23; Luk. 8:11-15*)

13 Óh lheureh nyan Isa geupeugah ubak awaknyan lagée nyoe, ”Meunyoé gatanyoe hana tamuphom miseue, pakriban gata jeuet gata peuphom miseue nyang laén? 14 Nyang teumabu nyan na kheueh ureuëng nyang peusiab haba nibak Po teu Allah. 15 Bijéh nyang rhot bak rot uéh nyan na kheueh miseue ureuëng nyang jideungoe haba keuhai pakriban Allah geumat peurintah. Meunan jideungoe, Iblih teuka laju jicok peue nyang ka teutabu lam até ureuëng nyan. 16 Bijéh nyang rhot bak tempat nyang meubaté-baté miseue ureuëng nyang deungoe haba nyan, dan laju jiteurimong ngon galak até. 17 Teuma haba nyan hana meukeue lam até awaknyan, seuhingga hana treb meuteuen. Meunan awaknyan meuteumé sosah atawa ji-iénanya sabab haba nyan, laju awaknyan murtat. 18 Bijéh nyang rhot lam tamah meuduro nyan miseue ureuëng nyang jideungoe haba nyan, 19 teuma khawate keuhai udeb awaknyan dan meuheuet keuneuk udeb mewáh. Nafeusu keu meubagoé rupa jitamong lam até awaknyan. Sabab nyan haba nibak Po teu Allah teuseupet lam até awaknyan, sampoe hana jeuet keu boh. 20 Dan bijéh nyang rhot bak tanoh nyang subo miseue jih ureuëng nyang deungoe haba nyan dan laju jiteurimong, awaknyan jimuboh jai that, na nyang lhée ploh, na nyang nam ploh, dan na nyang sireutôh goe lipat hase jih.”

Panyöt nyang teutöb ngon guci
(*Luk. 8:16-8*)

21 Óh lheureh nyan Isa geupeugah lom, ”Peu kheueh na ureuëng nyang peuhu panyöt laju jitöb ngon guci, atawa jikeubah dimiyueb tempat éh? Peu kheueh hana jikeubah panyöt jihnyan bak gaki panyöt? 22 Hana nyang teusöm nyang hana deuh teukalon; dan hana nyang teurahsia nyang hana

hase teubongkar. 23 Sabab nyan meunyoé na punyueng, deungoe kheueh!”

24 Geupeugah lom lé Isa, ”Ngieng kheueh peue nyang gata deungoe nyoe! Sineupat nyang gata peuguna keu ureuëng laén teuma geupeu guna cit lé Allah keu gata dan leubeh lé nibak nyan. 25 Sabab ureuëng nyang ka lheureh na, teuma geubri leubeh nibak nyang na; teuma keu ureuëng nyang hana, bacut nyang mantong na bak ureuëng nyan geucok lom teuma.”

Miseue keuhai bijéh nyang timoh

26 Isa geusambong lom haba Gobnyan, ”Meunyoé Po teu Allah nyang mat peurintah sibagoé raja, keuadaan jih jeuet teuboh miseue lagée ureuëng nyang tabu bijéh bak ladang jih keudroe. 27 Óh watée malam ureuëng nyan ji-éh; óh beungoh uroe jibeudöh. Dan teungoh lagée nyan bijéh-bijéh nyang ka jitabu nyan laju udeb dan rayeuk. Teuma pakriban jeuet jih bijéh-bijéh nyan jitimoh dan rayeuk, ureuëng nyan hana jiteupeu. 28 Tanoh nyan kheueh nyang deungon keudroe jih nyang peuteubiet hase: phon-phon that tangke jih, óh lheureh nyan aneuek jih laju jeuet keuboh. 29 Dan meunyoé gandom nyan ka masak, di ureuëng pih ka jipeuphon koh ngon sadeueb sabab ka troh watée jih keu teukoh.”

Miseue keuhai bijéh sisawi
(*Mat. 13:31-32, 34; Luk. 13:18-19*)

30 ”Meunyoé Allah nyang mat peurintah, ngon peue tanyoe jeuet tacok bandengan?” geutanyong lé Isa lom. ”Cuntuh peu kheueh nyang jeuet tapeuguna keu tapeustrang hainyan? 31 Meunyoé Allah nyang mat peurintah, keuadaan jih na kheueh lagée miseue nyoe: Sineuk bijéh sisawi^h laju jicok lé gob dan jipula laju bak tanoh. Bijéh sisawi na kheueh bijéh nyang paleng ubit nyang na lam donya. 32 Teuma meunyoé ka timoh, bijéh nyan ka jeuet keu kayée nyang paleng rayeuk di teungoh-teungoh kayée nyang laén. Cabeueng-cabeueng jih luhu-luhu sampoe mubagoé cicém jijakdong keunan, dan jipeugét eumpung dimiyueb cabeueng nyang luhu nyan.”

33 Meunan kheueh cara jih Isa geupeurinoe gob deungon cara geuboh miseue lagée nyang ka geupeugah nyan, meunyoé awak-

^h *sisawi*: Sisawi nyang teumeukeusut disinoe na kheueh sijeuneh seunaman nyang hase timoh trok lhée metée. 4:21: Mat. 5:15, Luk. 11:33 4:22: Mat. 10:26, Luk. 12:2 4:24: Mat. 7:2, Luk. 6:38 4:25: Mat. 13:12, 25:29, Luk. 19:26 4:29: Yl. 3:13

nyan jeuet jiwaham. ³⁴ Isa sabe geupeu guna **miseuc**: meunyoé Gobnyan geupeurunoe awaknyan. Teuma meunyoé Gobnyan keudroe ngon murit-murit Gobnyan, geupeugah banmandum ubak awaknyan.

Isa geupeupiôh angén badée

(*Mat. 8:23-27; Luk. 8:22-25*)

³⁵ Watée seupôt nyan cit teuma, Isa geupeugah ubak murit-murit Geuh, "jak kheueh tameulayeue u meurandeh danau."

³⁶ Teuma Isa laju geu-ék ateueh peurahô, dan murit-murit Gobnyan jitinggai ureuëng ramé bak binéh danau, laju ji-ék ateueh peurahô nyang geu-ék lé Isa. Peurahô-peurahô laén na cit nibak teupat nyan. Óh lheueh nyan Isa dan murit-murit Gobnyan laju geumeulayeue. ³⁷ Hana treb watée jih awaknyan geumeulayeue, teuka kheueh angén badée nyang lumpah teuga. Umbak raya laju jipoh ateueh peurahô dan ié pih ka jitamong lam peurahô nyan sampoe-sampoe peurahô nyan rab peunoh ngon ié. ³⁸ Bak si ulikot peurahô nyan Isa teungoh geu-éh ulée Geuh geupeusadeue ateueh bantai. Murit-murit Gobnyan laju jipeugoe. Jipeugah lé awaknyan, "Bapak Gurée, peu kheueh Bapak hana neupakoe, tanyoe lam bala?"

³⁹ Isa geubeudôh, laju geudhôt angén nyan, dan geupeugah teuma ubak danau, "Iem, seungab kheueh!" Angén pih seungab, dan danau ka teunang lagée nyang ka. ⁴⁰ Óh lheueh nyan Isa geupeugah ubak murit-murit Geuhnyan, "Pakon gata teumakot? Pakon gata hana tapeucaya ubak ulôn"?

⁴¹ Teuma awaknyan meutamah teumakot laju jimarit sabe keudroe-droe, "Soe kheueh nyang sibeuna jih ureuëng nyoe, sampoe angén ngon umbak pih jitaát ubak Gobnyan."

Isa geupeu puléh ureuëng nyang jitamong roh jeuhet

(*Mat. 8:28-34; Luk. 8:36-39*)

5 Óh lheueh nyan Isa dan murit-murit Gobnyan laju troh u meurandeh Danau Galilea, bak daerah Gerasa. ² Meunan Isageutron lam peurahô, jajak laju ubak Gobnyan sidroe ureuëng agam nyang banjiteubiet lam guha-guha jirat ureuëng maté. ³ Ureuëng nyan ka jikuasa lé roh jeuhet dan tinggai bak jirat-jirat ureuëng maté. Ureuëng nyan ka hana hase le teu ikat; bah kheueh ngon ikat jih nyan ranté, hana cit meuguna. ⁴ Ka kayém that gaki dan jaroe ureuëng nyan teubeuleunggu ngon

ranté, teuma bandum ranté-ranté nyan putôh jireut, dan beuso nyang na bak gaki jih pih hase jipeupatah. Ureuëng nyan teuga lumpah na seuhingga hana meusidroepi nyang hase jimat ureuëng nyan. ⁵ Uroe ngon malam ureuëng nyan meuwot-wot dilampôh jirat dan bak bukét-bukét, sira jiklik-klik dan ji krôk-krôk tuboh jih ngon batée.

⁶ Watée jingieng rot jiôh Isa ka teuka, ureuëng nyan jiplueng-plueng dan laju jisu-jut dikeue Isa. ⁷ Ngon su nyang teuga sira jidumpék ureuëng nyan jipeugah, "Isa. Aneuëk Allah Nyang Mahamanyang! Peue keuneuk Droeneueh peubuet ateueh ulôn nyoe? Deumi Allah, ulôn lakée bék Droeneueh seksa ulôn!" (⁸ Ureuëng nyan jipeugah lagée nyang sabab Isa geupeugah ubak ureuëng nyan, "Roh jeuhet, teubiet laju lam tuboh ureuëng nyoe!")

⁹ Dan Isa laju geutanyong bak ureuëng nyan, "Soe nan gata?"

Jaweueb ureuëng nyan, "Nan ulôn 'Legiun' – sabab kamoe nyoe ramé lagoena!" ¹⁰ Meu-ulang-ulang jilakée lé ureuëng nyan mangat Isa bék geuyue teubiet roh-roh jeuhet nyan nibak daerah nyan.

¹¹ Bak binéh teupat nyan jai lumpahna bui-bui nyang teungoh jimita eumpeuen bak bariéh gunong. ¹² Roh-roh jeuhet nyan jilakée ubak Isa, "Neuyue kheueh ubak kamoe jeuet kamoe tamong lam tuboh bui-bui nyan." ¹³ Dan Isa situju. Teuma mandum roh-roh jeuhet nyan laju jiteubiet lam tuboh ureuëng nyan dan jitamong laju lam tuboh bui-bui nyang na disinan. Banmandum kawan bui nyan laju jiplueng dan jigrob nibak binéh reuleueng lam danau – lam banmandum, mandum bui-bui nyan na kira-kira dua ribée boh bui.

¹⁴ Ureuëng-ureuëng nyang rabe bui laju jiplueng, laju jipeugah peue nyang ka jingieng nyan lam banda-banda dan gampông-gampông nyang na didaerah nyan. Dan di ureuëng nyang ka jideungoe habanyan pih laju jiteubiet jajak kalon peue nyang ka teujadi. ¹⁵ Awaknyan jajak ubak Isa, jingieng laju ureuëng nyang yoh baroekan jitamong roh jeuhet nyan, teungoh jiduek disinan. Ureuëng nyan ka jisok peukayan, dan pikeran jih pih ka sampoereuna. Teuma awaknyan mandum ka jeuet teumakot. ¹⁶ Ureuëng-ureuëng nyang ka jingieng keudroe peue nyang ka teujadi ateueh ureuëng nyan dan bui-bui nyan jicalitra peue nyang ka teujadi. ¹⁷ Dan peunduduk nyang na didaerah nyan pih laju jilakée

ubak Isa mangat Gobnyan geutinggai laju daerah nyan.

¹⁸ Watée Isa geu-ék ateuh peurahô, ureuëng nyang bunoe jikuasa lé roh jeuhet nyan jilakée ubak Isa, mangat jeuet jiseutôt.

¹⁹ Teuma lé Isa hana geubri, kheun Gobnyan, "Jakwoe kheueh dan peugah laju bak waréh kawöm gata peue nyang ka geupeubuet lé Tuhan keu gata dan padub na jroh jih Gobnyan ateuh gata!"

²⁰ Ureuëng nyan pih laju jijak, dan jicalitra laju phon lam daerah Siploh boh Banda peue nyang ka geupeubuet lé Isa ateuh jihnyan. Banmandum ureuëng hireuen jideungoe nyan.

Aneuëk Yairus – Inong nyang mat jubah Isa

(*Mat. 9:18-26; Luk. 8:40-56*)

²¹ Isa geugisa lom u meurandeh danau. Bak binéh danau nyan, ramé that ureuëng jijak hudom bansilingka Gobnyan. ²² Jipeurab kheueh ubak Gobnyan sidroe ureuëng nyang nan jih Yairus. Ureuëng nyan na kheueh sidroe ureuëng nyang jeuet keupimpénan rumoh iébadat nyang na di banda nyan. Watée ureuëng nyan jingieng Isa, ureuëng nyan laju jisujut dikeue Gobnyan, ²³ laju jilakée deungon meuharab that-that, "Pak, aneuëk inong lôn brat that sakét. Ulôn meuharab bapak neutem jakmat aneuëk ulôn nyan, mangat aneuëk nyan puléh dan bék maté!"

²⁴ Teuma Isa laju geujak meusigoe ngon Yairus nyan. Ramé that-that ureuëng nyang seutôt Gobnyan dan jisak-sak jeueb-jeueb sagoe.

²⁵ Lamkawan nyan na teuma sidroe ureuëng inong nyang ka dua blaih thon sakét meudarah nyang na hubongan jih ngon darah he. ²⁶ Mandum atra keukayaan jih ka habéh jipeuguna keu uengkoh meu-ubat bak dokto-dokto, teuma bandum nyan hana nyang hase jipeupuléh Gobnyan, nyang na peunyakét ureuëng nyan meutamah brat. ²⁷ Ureuëng inong nyan ka le that jideungoe keuhai Isa. Dan lamkawan ureuëng ramé nyan, ureuëng nyan jipeurab laju ubak Isa nibak likot, ²⁸ sabab ureuëng nyan jipike lagée nyoe, "Asai meuteumé lôn cukéh jubah Gobnyan, ulôn teuma puléh!"

²⁹ Laju jicukéh bajée jubah Isa, watée nyan cit teuma peunyakét meudarah nyan puléh. Ureuëng nyan laju jirasa bahwa jihnyan ka puléh. ³⁰ Bak watée nyan cit teu-

ma Isa teurasa bahwa na teunaga nyang teubiet nibak lam tuboh Gobnyan. Teuma laju geungieng lamkawan ureuëng ramé nyan laju geutanyong, "Soe nyang mat bajée jubah Lôn?"

³¹ Murit-murit Gobnyan jipeugah, "Ci Bapak ngieng keudroe pakriban jai jih manusia meusak-sak. Dan Bapak mantong cit neutanyong, soe nyang mat Bapak?"

³² Teuma Isa teutab geungieng bansikeulileng Gobnyan keu geuteupeue soe nyang ka mat bajée jubah Gobnyan. ³³ Ureuëng inong nyan nyang teupeu peue nyang ka teujadi ateuh droe jihnyan, deungon yo dan teumakot laju jisujut dikeue Isa dan jimeungaku banmandum nyan. ³⁴ Dan Isa laju geupeugah ubak inong nyan, "Aneuëk Ulôn, sabab gata peucaya keu Ulôn, gata puléh! Jak kheueh laju deungon seulamat. Gata ka puléh banmandum!"

³⁵ Teungoh Isa mantong geupeugah haba, na padub droe peulayan teuka nibak rumoh Yairus sira jipeugah, "Aneuëk inong amphon nyang sakét nyan ka meuninggai donya," kheun awaknyan ubak Yairus. "Bék le Amphon peuhék Bapak Gurée nyoe."

³⁶ Hana jipakoeⁱ peue nyang ka jipeugah lé ureuëng nyan ubak Yairus Isa laju geupeugah, "Bék yo, peucaya kheueh!" ³⁷ Isa geujak laju, hana geubri meusidroe ureuëng pih nyang jeuet jijak ngon Gobnyan, seulaén Petrus, Yakobus dan Yahya ngon syedara jih. ³⁸ Watée ka troh u rumoh Yairus, geukalon lé Isa keuadaan rumoh nyan gét that subra, dan geudeungoe su ureuëng mo ngon ureuëng meuba-e ngon su nyang teuga-teuga. ³⁹ Isa laju geutamong dan geupeugah ubak awaknyan, "Pakon jeuet karu that dan pakon neumoe? Aneuëk nyan hana maté; teuma jiteungét!"

⁴⁰ Awaknyan jipeukém peue nyang geupeugah lé Isa nyan. Teuma laju geuyue lé gobnyan mangat awaknyan banmandum jiteubiet uluwa, dan laju geuba ma ngon ayah aneuëk nyan meunan cit ban lhée droe murit Gobnyan mangat jitamong lam kama aneuëk nyan. ⁴¹ Isa geumat jaroe aneuëk nyan dan laju geupeugah ubak aneuëk nyan, "Talita kum," nyang makna jih, "Hei aneuëk inong, ulôn peugah ubak gata: Beudôh kheueh!"

⁴² Aneuëk inong nyan laju jibeudôh, dan laju jijak (umu jih ka dua blaih thon.) Mandum ureuëng nyang kalon nyan lumpah hireuen! ⁴³ Teuma Isa geutam that-that ma-

ⁱ Hana jipakoe: atawa jideungoe.

ngat hai nyan bék jipeugah sahoe. Óh lheueh nyan laju geupeugah, "Bri kheueh makheun keu aneuëk nyan."

Isa hanan jiteurimong di Nazaret

(Mat. 13:53-58; Luk. 4:16-30)

6 Geubeudôh disinan, Isa ngon murid-murid Geuh laju geuwoe u gampông droe. ²Bak uroe Sabat gobnyan geupeu phon seumeubeuet lam rumoh iébadat. Ramé that ureuëng disinan. Watée ureuëng-ureuëng nyang na disinan jideungoe peue nyang geupeubeuet lé Isa nyan, awaknyan hireuen lagoena. Awaknyan jipeugah, "Pat jiteumé mandum nyoe lé ureuëng nyan? Hikeumat peu kheueh nyang na bak ureuëng nyoe? Pakriban cara jih ureuëng nyoe geupeuna buet ajaéb? ³Jihnyoe kon utôh kayée, aneuëk Maryam, dan syedara lé Yakobus, Yoses, Yudas dan Simon? Nyoe, syedara-syedara Geuh nyang inong pih na tinggai disinoe." Sabab nyan awaknyan hana jiteurimong Gobnyan.

⁴Laju Isa geupeugah ubak awaknyan, "Sidroe Nabi jihoreumat dipat mantong, keucuali di gampông droe jih, dan lamkawan waréh kawöm jih dan keuluwarga jih."

⁵Bak teupat nyan Isa hana geuteumé peubuet sapeue keuhai buet-buet nyang ajaéb, nyang na geupeu puléh na padub droe ureuëng sakét deungon cara geukeubah jaroe

Gobnyan ateueh awaknyan. ⁶Gobnyan hireuen awaknyan hana jipeucaya.

Isa geu utus dua blaih droe murid Geuh

(Mat. 10:5-15; Luk. 9:1-6)

Óh lheueh nyan Isa geujak laju u gampông-gampông nyang na sikeulileng nyan laju geuseumeubeuet. ⁷Gobnyan laju geutawök ban dua blaih droe murid Geuh, laju geu utus awaknyan dua-dua droe dan geubri kuasa ubak awaknyan keu jeuet geuse roh-roh jeuhet. ⁸Laju geubri peutunyok lagée nyoe ubak awaknyan, "Bék gata ba sapeue watée gata jak nyan, seulaén tungkat. Bék gata ba peunajoh atawa baluem seudeukah, atawa péng. ⁹Sôk kheueh sipatu, teuma bék gata ba dua ôn bajée." ¹⁰Geupeugah lom, "Meunyoé gata tamong lam saboh rumoh, tinggai kheueh lam rumoh nyan sampoe óh watée gata tinggai banda nyan. ¹¹Teuma meunyoé gata troh bak saboh teupat, dan ureuëng-ureuëng nyang na disinan hana jitem teurimong dan jideungoe gata, gata tinggai laju teupat nyan. Dan gata kipah kheueh abée nyang na bak gaki gata sibagoe peu ingat keu awaknyan!"

¹²Óh ka lheueh geu amanat lé Isa lagée nyan, geujak kheueh laju ban dua blaih droe murid Gobnyan nyan. Awaknyan geujak peusampoe haba gét bahwa manusia harôh meutobat nibak desya-desya. ¹³Murid-murid Isa nyan jai that geu-use roh-roh jeuhet, geusilik minyéuk zaiton bak ureuëng sakét dan geupeu puléh awaknyan.

Nabi Yahya Pumanö meuninggai

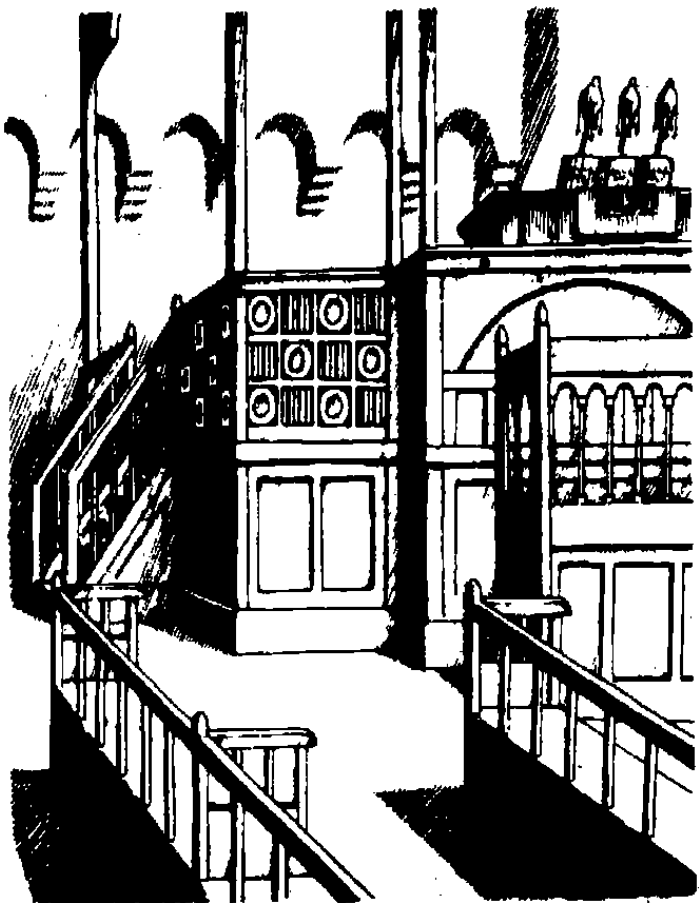
(Mat. 14:1-12; Luk. 9:7-9)

¹⁴Haba-haba keuhai banmandum nyang ka teujadi nyan troh cit ubak Raja Herodes,¹ sabab nan Isa ka meusyehu ho-ho mantong. Na ureuëng nyang peugah, "Nabi Yahya Pumanö ka udeb lom teuma! Nyang kheueh sabab jih Gobnyan na kuasa keu geupeubuet bandum buet nyang ajaéb nyan."

¹⁵Teuma ureuëng-ureuëng laén jipeugah, "Geuh nyan Ilyas."

Na teuma nyang peugah, "Geuh nyan Nabi, lagée sidroe lam kawan Nabi yoh jamén ilée."

¹⁶Watée Herodes jideungoe nyan, laju jipeugah, "Pasti nyoe Nabi Yahya Pumanö nyang ka lôn reupang takue jih yoh masa ilée. Jinoenyoe jihnyan ka udeb lom!"

Blaihu dalam rumoh iébadat (6:2)

¹Raja Herodes: Herodes Antipas, nyang mat kuasa di Galilea.

¹⁷ Sabab sigohlom nyan Herodes ka jiyue ureuëng-ureuëng jih keuteujak drob Nabi Yahya, dan jipeutamong gobnyan lam glab. Herodes jipeubuet lagée nyan sabab soai Herodias, peurumoh syedara jih keudroe, na kheueh Filipus. Sabab Herodes ka geumeukawen ngon Herodias, ¹⁸ dan soai keuhai nyan Nabi Yahya ka meu ulang-ulang geuteugah Herodes lagée nyoe, "Hana jeuet gata meukawen ngon purumoh syedara gata nyan!"

¹⁹ Nyang kheueh sabab jih Herodias jidam that keu Nabi Yahya dan keuneuk jipoh maté Nabi Yahya, teuma jihnyan hana hase jipeubuet hai nyan, sabab jihnyan ji ampeueng-ampeueng lé Herodes. ²⁰ Sabab Herodes ka geuyue bak ureuëng laén jeuet jijaga Nabi Yahya nyan beujroh-jroh ideh lam glab, sabab jihnyan teumakot keu Nabi Yahya. Jihnyan jiteupeu Nabi Yahya sidroe ureuëng gét nyang geu-utus lé Po teu Allah. Dan beutôi, meunyoé Nabi Yahya geumeututoe, Herodes galak cit jideungoe, bah pih jihnyan aloh alah that watée jideungoe.

²¹ Akhé jih Herodias meuteumé keuseumpatan watée ulang thon Herodes. Bak watéenyman Herodes jipeuna khanuri keu banmandum peujabat manyang keurajeuen nangroe, peuwira-peuwira dan ureuëng-ureuëng patot Galilea. ²² Nibak khanuri nyan aneuëk dara Herodias^k jimeunari, dan tari aneuëk dara nyan keubiet mangat that até raja Herodes meunan cit ngon jamé-jamé gobnyan. Dan Herodes laju jipeugah bak aneuëk dara nyan, "Peue nyang kah galak, lakée kheueh. Nyang gata lakéenyman teuma ulôn bri keu gata!" ²³ Dan Herodes pih laju jimeujanji bak aneuëk dara nyan deungon jimeusumpah. Kheun Herodes, "Peue-peue mantong nyang gata lakée teutab ulôn bri, bah pih siteungoh nibak keurajeuen ulôn nyang na nyoe!"

²⁴ Teuma aneuëk daranyan laju jiteubiet dan jitanyong bak ma jih, "Mak, peue nyang harôh lôn lakée bak raja nyan?"

Jaweueb mak aneuëk dara nyan, "Lakée laju ulée Nabi Yahya Pumanö."

²⁵ Aneuëk dara nyan laju jigisa ubak Herodes dan jipeugah, "Ulôn lakée ulée Nabi Yahya Pumanö neubri keu ulôn jinoenyoe cit teuma nyang teuboh ateueh talam!"

²⁶ Watée jideungoe peue nyang jilakéenyman lé aneuëk dara nyan Herodes seudeh lumpah na. Teuma gobnyan hana hase jitulak

peue nyang jilakéenyman sabab raja nyan ka jimeusumpah dikeue dum na jamé jih. ²⁷ Deungon nyan lé raja nyan laju jipeurintah ubak peungawai jih mangat jijakcok ulée Nabi Yahya Pumanö. Deungon nyan, sipa-i nyan laju jijak ubak peunjara, dan laju jireupang takue Nabi Yahya. ²⁸ Óh lheueh nyan lé sipa-i nyan laju jiba ulée nyan lam talam dan laju jijok ubak aneuëk dara nyan. Dan aneuëk daranyan laju jijok teuma atra nyan ubak mak jih. ²⁹ Watée murit-murit Nabi Yahya jideungoe hai nyan, awaknyan laju jijak cok manyét Nabi Yahya, dan laju jipasoe lam kubu.

Isa geubri makheun limong ribée droe

(Mat. 14:13-21; Luk. 9:10-17; Yah. 6:1-14)

³⁰ Rasui-rasui nyang geukirém lé Isa nyan óh lheueh nyan ka geuwoe teuma, dan laju meusapat ngon Isa. Awaknyan jilapor bak Gobnyan banmandum nyang ka awaknyan peubuet dan awaknyan peurunoe. ³¹ Jai lagoena ureuëng nyang teuka dan jijak, akhé jih keugeu makheun mantong Isa ngon murit-murit Gobnyan hana hase. Sabab nyan Isa geupeugah ubak murit-murit Geuh, "Jak kheueh geutanyoe bak teumpang nyang sungue, nibak teumpang nyan tanyoe jeuet keudroe dan gata hase tameureuhhat sikeujab." ³² Deungon na haba Isa nyan, awaknyan laju geu-ék ateueh peurahô geujak ubak teumpang nyang sungue.

³³ Teuma jai that nyang kalon awaknyan geutinggai teumpang nyan, dan jiteupeu soe awaknyan. Teuma, nibak mandum banda nyang na lam wilayah nyan, bubena ureuëng laju jijak sira jiplueng rot ateueh darat mangat leubeh awai trok awaknyan nibak Isa ngon murit-murit Gobnyan. ³⁴ Watée Isa geutreun ateueh peurahô, laju deuh geukalon ureuëng ramé nyan. Gobnyan weueh that-that watée geungieng, lagée bubiri hana nyang rabe. Teuma Gobnyan pih ka geupeu phon peurunoe awaknyan deungon mubagoe masa-alah. ³⁵ Watée uroe ka seupôt, murit-murit Isa geupeugah ubak Gobnyan, "Karab malam dan teumpang nyoe sungue that. ³⁶ Leubeh gét bapak yue awaknyoe mangat jijak, mangat awaknyan jeuet teuma jijak bloe peunajoh nyang na nibak binéh-binéh gampông nyang na silingka nyoe."

³⁷ Teuma geujaweueb lé Isa, "Gata mantong nyang bri mangat awaknyan jeuet jimakheun"

^k aneuëk dara Herodias: padub-padubboh naseukah kuno: aneuëk dara nyan (na kheueh aneuëk dara Herodes) nyang nan jih Herodias.

6:17-18: Luk. 3:19-20 6:34: Teu. 27:17, 1Raj. 22:17, 2Taw. 18:16, Yeh. 34:5, Za. 10:2, Mat. 9:36

"O ma, peu kheueh museuti kamoe jak bloe ken ureuëng ramé nyoe ngon dua reutoh péng pirak¹ keuteubri makheun mandum awaknyoe?" meunan kheueh geukheun lé murit-murit Isa nyan.

³⁸ Teuma geutanyong lé Isa, "Padub boh na ruti nibak gata? Cuba jak ngieng."

Oh leupah awaknyan jijak kalon, awaknyan laju jikheun, "Ruti na limong boh meunan cit eungkot na dua boh."

³⁹ Oh lheueh nyan Isa laju geuyue duek awaknyan banmandum ateueh naleueng nyang ijo seucara meutumpôk-tumpôk. ⁴⁰ Bubena awaknyan pih laju geuduek ngon teuatoe, meutumpôk-tumpôk. Na nyang sireutôh droe saboh tumpok, dan na cit nyang limong ploh droe saboh tumpok. ⁴¹ Óh lheuehnyan Isa laju geucok ruti nyang limong boh nyan dan meunan cit eungkot nyang dua boh, laju geutangáh u langét sira geulakée teurimong gaséh ubak Allah. Óh lheueh nyan, ruti nyang na nyan laju geupriek-priek ngon jaroe Geuh keudroe laju geujok bak murit-murit Geuh dan geuyue jok-jok ubak mandum ureuëng nyang na disinan. Meunan cit ngon eungkot dua boh nyan geujok-jok keu awaknyan banmandum. ⁴² Awaknyan banmandum jiteumé makheun sampoe án troe-troe. ⁴³ Óh lheueh nyan peunajoh nyang na leubeh nyan laju geupeusapat lé murit-murit Isa – banmandum nyan na dua blaih boh raga peunoh. ⁴⁴ Ureuëng agam nyang pajoh ruti nyan na limong ribée droe.

Isa geujak ateueh ié

(Mat. 14:22-33; Yah. 6:15-21)

⁴⁵ Óh lheueh nyan Isa laju geuyue jak banmandum murit-murit Gobnyan leubeh awai nibak gob nyan u Betsaida nyang na di meurandeh danau, dan Gobnyan laju geuyue bak ureuëng ramé nyan mangat jiwoe. ⁴⁶ Óh ka lheueh geuyue woe ureuëng ramé nyan, Isa geujak laju ubak bukét keugeujak meudoá. ⁴⁷ Watée malam ka teuka, peurahô murit-murit Isa kana nibak teungoh danau, dan Isa keudroe mantong na ateueh darat. ⁴⁸ Gobnyan deuh geukalon padub na hek jih awaknyan jikayoh peurahô nyan u meurandeh sabab angén teuga that jipot nyang teuka meulawan arah. Sabab nyan, na kira-kira poh lhée ngon poh nam beungoh, Isa laju geujak ubak awaknyan sira geujak ateueh ié. Dan gobnyan geujak laju siulah-ulah teuma teule-

wat awaknyan.^m ⁴⁹ Watée awaknyan jingiang Isa geujak ateueh ié, awaknyan jipike Gobnyan antu, ⁵⁰ deungon nyan awaknyan jikklik-klik sabab teumakot that. Sabab banmandum awaknyan na jingiang gobnyan dan awaknyan lumpah teukeujot.

Teuma Isa laju geupeugah bak awaknyan, "Teunang mantong! Ulôn nyoe Isa, bék teumakot!" ⁵¹ Laju teuma Gobnyan geu-ék ateueh peurahô awaknyan, óh lheueh nyan angén pih reuda dan mandum murit-murit Isa hireu-en lagoena. ⁵² Nyang ajaéb le sabab limong boh ruti nyan gohlom cit muphom lé awaknyan, payah that nibak awaknyan keujituóh muphom.

Isa geupeuléh ureuëng-ureuëng sakét di Genesaret

(Mat. 14:34-36)

⁵³ Watée katrok u meurandeh danau, awaknyan geurhom saôh di panté Genesaret. ⁵⁴ Watée awaknyan geuteubiet lam peurahô, ureuëng-ureuëng ramé jikalon bahwa nyang teuka nyan na kheueh Isa. ⁵⁵ Laju awaknyan jiplueng-plueng keudeh keunoe bansaboh wilayahnyan, dan laju jipeuphon ba ureuëng-ureuëng sakét ateueh tika ubak Isa. Meunyoé awaknyan jideungoe Isa na bak saboh teupat, awaknyan pih laju jiba ureuëng-ureuëng sakétnyan keunan. ⁵⁶ Dipat mantong Isa teuka – bahnyan di gampông, di banda atawa di gampông – disinan pih ureuëng-ureuëng ramé sabe jiteuka sira jikeubah ureuëng-ureuëng sakét nyan lam padang. Awaknyan laju jilakée deungon meuharab that mangat awaknyan jitem cukéh jubah Isa, bahpi ujung jih mantong. Banmandum nyang cukéh nyan, puléh mandum.

Adat istiadat indatu

(Mat. 15:1-9)

7 Na saboh keulompok ureuëng Farisi dan na meupadub droe gurée agama nibak Yerusalem, jijak ubak Isa. ² Awaknyan jingiang na meupadub droe murit Isa jipajoh bu hana ji rhah jaroe sabab nyan na kheueh peuratoran agama.

³ Ureuëng-ureuëng Farisi, meunan cit banmandum ureuëng Yahudi, seutia that jiseutôt adat istiadat indatu jih. Awaknyan hana jimakheun, sigohlom ji rhah jaroe meunurot cara-cara nyang ka teupeuteuntée.

¹ péng pirak: Saboh keupeng péng pirak na kheueh upah siuroe-uroe keu sidroe ureuëng nyang meubuet biasa (kalon Mat. 20:2). ^m teuma teulewat awaknyan: atawa teuma meusaboh ngon awaknyan.

⁴Peue mantong nyang jibloe dikedée hana jipajoh, sigohlom jirhah leubeh ilée." Dan jai that peuratoran nyang laén nibak indatu awaknyan nyang ji amai biet-biet that; miseue jih lagée teu rhah glah, cawan, dan peukakaih-peukakaih teumaga.^o

⁵Sabab nyan kheueh ureuëng Farisi dan gurée-gurée agama nyan jitanyong ubak Isa, "Pakon murit-murit Droeneueh jipajoh bu hana ji rhah jaroe? Peue sabab awaknyan hana jiseutôt adat istiadat indatu geutanyoe?"

⁶Geujaweueb lé Isa, "Gatanyoe mandum ureuëng-ureuëng munafék! Beutôi that peue nyang ka geupeugah lé Nabi Yesaya keuhai gata,

'Meunoe kheueh feureuman Allah, ureuëng nyan jiseumah ulôn ngon tutoe haba,

meunyoe até awaknyan jiôh nibak ulôn.

⁷Hana guna awaknyan jiseumah ulôn, sabab atoran manusia nyang awaknyan peurunoe siulah-ulah nyan atoran Lôn!

⁸Peue-peue nyang geupeurintah lé Allah hana gata pakoe, dan atoran-atoran nyang jipeugét lé manusia gata mat habéh teunaga."

⁹Geupeugah lom lé Isa, "Gata carông that gata tulak peurintah Allah mangat jeuet gata peuteun ajaran gata keudroe. ¹⁰Nabi Musa ka geubri peurintah lagée nyoe, 'Horeumat kheueh ubak ayah dan ma gata,' dan 'Barang sigasoe nyang teunak ayah ngon ma jih, ureuëng nyan wajéb teuhuköm maté.'

¹¹Teuma gata tapeurunoe lagée nyoe: Meunyoe na ureuëng jipeugah ubak ureuëng syiek jih, 'Peue nyang museuti ulôn bri keu ayah ngon ma lôn, ka ulôn bri ubak Po teu Allah,' ¹²deungon lagée nyan gata ka tapeubeubaih ureuëng jitulông ayah ngon ma jih. ¹³Jadi deungon ajaran droe gata keudroe nyang gata bri ubak ureuëng-ureuëng, gata ka gata peutan peue nyang geukheun lé Allah. Mantong jai that hai nyang lagée nyoe nyang gata peubuet."

Hai nyang jeuet keukuto manusia

(Mat. 15:10-20)

¹⁴Dan Isa geutawök lom ureuëng ramé nyan sigoe teuk geupeugah laju ubak awaknyan, "Deungoe kheueh mangat muphom! ¹⁵Hana sapeue pih nyang teuka nibak

luwa nyang jitamong lam ureuëng nyang meuakibat ureuëng nyan ka jeuet keu kutoe. Nyang sikeubiet jih, nyang jiteubiet nibak sidroe-sidroe ureuëng, nyan kheueh nyang teupeugah kutoe. [¹⁶Jadi, meunyoe na punyueng, deungoe kheueh]"

¹⁷Watée Isa geutinggai awaknyan dan geutamong lam rumoh, murit-murit Gobnyan laju jitanyong ubak gobnyan keuhai makna miseue-miseue nyan. ¹⁸Laju Isa geupeugah uak awaknyan, "Peu kheueh gata gohlom cit muphom? Peu kheueh gata hana hase gata peuphom bahwa nyang jitamong lam sidroe-droe ureuëng hana hase teupeujeuet ureuëng nyan kutoe? ¹⁹Sabab nyang jitamong nyan bukon rot até, teuma rot pruet, dan óh lheueh nyan jiteubiet lom." Deungoe tutoe haba lagée nyan Isa geupeugah bahwa mandum peunajoh nyan haleue.

²⁰Óh lheueh nyan geupeugah lom lé Isa, "Nyang jiteubiet nibak ureuëng, nyan kheueh nyang peukuto jih nyan. ²¹Sabab nibak di dalam até, jiteuka pikeran-pikeran jeuhet nyang jeuet keusabab manusia jipeubuet cabui, ceumeucue, peu maté gob, ²²meumukah, teumipée, ba haba fiteunah, meunan cit jipeubuet meubagoe rupa nyang jeuhet, tamak, hana adab, bingiek até, sombong, dan payah teupeurunoe. ²³Mandum nyang jeuhet nyan teuka nibak dalam, dan nyan kheueh nyang jeuet keusabab manusia jeuet keu kutoe."

Iman sidroe ureuëng inong

(Mat. 15:21-28)

²⁴Óh lheueh nyan Isa laju geutinggai teumpat nyan, dan geujak laju u daerah rab ngon banda Tirus. Laju geutamong lam saboh rumoh dan hana geutem bahwa na ureuëng ji teupeu gobnyan na didaerah nyan. Teuma Gobnyan hana hase geupeusöm droe. ²⁵Na sidroe ma, nyang aneuëk inong gobnyan ka jitamong roh jeuhet, jideungoe keuhai Isa. Ureuëng nyan laju jijak ubak Isa sira jisujut dikeue Gobnyan, ²⁶sira geumeulakée mangat Isa geutem use roh jeuhet nyang jitamong lam tuboh aneuëk gobnyan. Inong nyan kon ureuëng Yahudi, lahé ureuëng nyan di daerah Finesia di Siria. ²⁷Isa geupeugah ubak ureuëng nyan, "Aneuëk-aneuëk miet harôh teubri makheun leubeh ilée. Hana gét teucok peunajoh bak aneuëk miet teugeulawa keu asée."

^oPeue mantong nyang jibloe dikedée ... sigohlom jirhah leubeh ilée: atawa dan meunyoe teuwoe di pasai awaknyan pih hana jimakheun meunyoe hana leubeh ilée jipeugleh droe jih. ^oLam padub-padubboh naseukah kuno na tutoe haba lagée nyoe: dan teumpat éh.

7:6-7: Yes. 29:13 7:10: Keu. 20:12, 21:17, Im. 20:9, Tel. 5:16

28 "Teungku," kheun inong nyan, "asée-asée dimiyueb meuja pih jipajoh séueh séueh nyang jipajoh lé aneuëk manyak!"

29 Laju geupeugah lé Isa ubak inong nyan, "Sabab peu nyang ka gata jaweueb nyan, jakwoe kheueh; roh jeuhet ka jiteubiet lam tuboh aneuëk gata!"

30 Ureuëng inong nyan laju jiwoe. Óh troh u rumoh, deuh laju jikalon aneuëk jih teu-éh ateueh teumpat. éh, dan roh jeuhet beutôi-beutôi ka jiteubiet lam tuboh aneuëk jih.

Isa geupeu puléh sidroe ureuëng nyang kalu dan tulo punyueng

31 Óh lheueh nyan Isa geutinggai laju daerah Tirus, dan geujak lom u Danau Galilea meulalu Sidon. Geucok rot jak geuh lam daerah Siploh boh Banda. **32** Bak teumpat nyan lé ureuëng disinan laju jiba ubak gobnyan sidroe ureuëng nyang kalu ngon tulo. Awaknyan jilakée mangat Isa geukeubah jaroe Geuh ateueh ureuëng nyang hán jeuet marit dan tulo nyan. **33** Isa laju geuba ureuëng nyan keudroe jióh nibak ureuëng ramé, laju geukeubah jaroe Gobnyan lam mandua geulinyueng ureuëng nyan. Óh lheueh nyan Isa laju geumeuludah, laju geumat lidah ureuëng nyan. **34** Óh lheueh nyan Isa laju geutangáh u langét, laju geupeuleueh nafáh teuga-teuga sira geupeugah bak ureuëng nyan, "Efata," nyang makna jih, "Teuhah kheueh!"

35 Punyueng ureuëng nyan laju teuhah dan lidah jih ka leumoh lom teuma, di ureuëng nyan pih ka jeuet jipeugah haba ngon lanca. **36** Óh lheueh nyan Isa geutam awaknyan hana geubri peugah sahoe peue nyang ka teujadi nyan. Teuma, seumaken geutam lé Isa, meutamah-tamah hainyan jipeugah keudeh keunoe. **37** Dan mandum ureuëng nyang deungoe nyan hireuen lumpah na. Awaknyan jipeugah, "Banmandum jipeugét deungon jroh! Nyang luwa biasa ureuëng tulo hase jideungoe dan ureuëng kalu jeuet jipeugah haba!"

Isa geubri makheun manusia na peuet ribée droe

(Mat. 15:32-39)

8 Hana padubna treb teuma óh lheueh nyan, na lom saboh kawan ureuëng ramé jijak meugumpôi. Sabab awaknyan hana jiba peunajoh, Isa laju geutawök murit-murit

Geuh sira geupeugah, **2** "Ulôn wéueh that watée Ulôn ngieng ateueh ureuëng ramé nyoe. Ka lhée uroe treb jih awaknyan meusajan ngon Ulôn, bak saat nyoe awaknyan hana sapeue jipajoh sabab hana jiba. **3** Meunyoé ulôn yue woe awaknyan ngon pruet sôh hana mungken, awaknyan teuma pansan bak teungoh rot. Peue lom na awaknyan nyang teuka nibak jióh."

4 Geujaweueb lé murit-murit Isa, "Bak teumpat nyang sungue lagée nyoe, pat kheueh awaknyan jicok peunajoh nyang meumada keu ureuëng nyang ramé jih lagée nyoe?"

5 "Padubboh na ruti bak gata?" tanyong Isa.

"Tujoh boh," jaweueb awaknyan.

6 Isa laju geuyueduek ateueh tanoh mandum ureuëng ramé nyan, laju geucok bantujoh boh ruti nyan laju geu-kheun teurimong gaséh ubak Po teu Allah. Óh lheueh nyan geurprik-prik laju rutinyan ngon jaroe Gobnyan dan geujok laju ubak murit-murit Geuh keu jibagi-bagi ubak ureuëng ramé nyan. Teuma mandum murit-murit Gobnyan jipeubuet lagée nyang ka geupeurintah nyan. **7** Bak awaknyan na teuma padub boh eungkot nyang ubit-ubit. Isa geukheun teurimong gaséh ubak Po teu Allah ateueh eungkoteungkot nyan, geujok ubak murit-murit Geuh mangat jibagi-bagi keu ureuëng ramé nyan. **8-9** Awaknyan jimakheun sampoe troe banmandum – na kira-kira peuet ribée droe nyang pajoh nyan. Óh lheueh nyan murit-murit Isa laju geupeusapat mandum séueh-séueh nyang leubeh jipajoh lé ureuëng ramé nyan – na tujoh boh raga peunoh. Óh lheueh nyan barô kheueh Isa geuyue woe ureuëng ramé nyan u rumoh jih maséng-maséng, **10** seudangkan Gobnyan meusajan ngon murit-murit Geuh laju geu ék ateueh peurahô geumeulayeue teuma u daerah Dalmanuta.

Ureuëng-ureuëng Farisi jilakée ubak Isa mangat geutem peuna buet nyang ajaéb

(Mat. 16:1-4)

11 Na padub droe ureuëng Farisi jijak ubak Isa, dan laju jimeudebat ngon Gobnyan nyang meukeusut jih jikeuneuk jeubak Isa. Awaknyan jilakée mangat Isa beugeutem peuleumah buet nyang ajaéb sibagoé tanda bahwa gobnyan beutôi teuka nibak Po teu Allah.

12 Isa meukeutuét até Geuh laju geujaweueb, "Peue sabab ureuëng-ureuëng ja-

mén nyoe jilakée mangat lôn peuna buet nyang ajaéb? Hana! Ulôn hana lôn bri tanda nyang lagée nyan ubak awaknyan!"

¹³ Isa laju geutinggai awaknyan disinan dan geujak ék ateuh peurahô; óh lheueh nyan geujak laju u meurandeh danau nyan.

Ragoe ureuëng Farisi ngon Herodes

(Mat. 16:5-12)

¹⁴ Murit-murit Isa tuwoe jiba ruti nyang séb. Nyang na bak awaknyan cit saboh ruti lam peurahô. ¹⁵ "Até-até kheueh teuhadab ragoe ureuëng Farisi dan ureuëng Herodes," kheun Isa ubak awaknyan.

¹⁶ Ban jideungoe nyan murit-murit Isa laju jimarit sabe keudroe-droe keuhai nyang ban geupeuingat lé Isa nyan. Awaknyan jipeugah, "Gobnyan geupeugah lagée nyan, sabab bak tanyoe hana ruti."

¹⁷ Isa geuteupeue peue nyang awaknyan peumasa alah. Sabab nyan Gobnyan laju geutanyong ubak awaknyan, "Keupeue gata peumasa alah keuhai hana ruti? Peu kheueh gata tateupeue dan gohlom cit gata muphom? Peue ka tumpôi that pikeran gata? ¹⁸ Bak gata na mata – pakon hana gata keumalon? Bak gata na geulinyueng – pakon hana gata deungoe? Peu kheueh hana gata ingat ¹⁹ keuhai limong boh ruti nyan ulôn priek-priek keu limong ribée droe ureuëng? Padub boh raga leubeh peunajoh nyang gata peusapat nyan?"

"Dua blaih boh raga," jaweueb awaknyan.

²⁰ "Dan watée ulôn priek-priek tujoh boh ruti keu peuet ribée droe ureuëng," geutanyong lé Isa lom, "Padub boh raga nyang leubeh jipajoh nyang na gata peusapat?"

"Tujoh boh raga," jaweueb awaknyan.

²¹ "Nyan, ka lagée nyan peu kheueh gohlom cit muphom nibak gata?" kheun Isa lom.

Isa geupeu puléh ureuëng buta di Betsaida

²² Awaknyan laju troh u Betsaida. Bak teupat nyan lé ureuëng disinan laju jiba ubak Isa sidroe ureuëng buta, dan jilakée lé awaknyan mangat Isa geutem mat ureuëng buta nyan deungon harapan mata nyang buta nyan puléh. ²³ Lé Isa laju geumat bak jaroe ureuëng nyan geubahue laju u luwa banda nyan. Óh lheueh nyan lé Isa geucok ié babah Geuh keudroe laju geulabô bak mata ureuëng buta nyan, óh lheueh nyan laju geutanyong

bak ureuëng nyan, "Peu kheueh ka deuh gata meungieng bak saat nyoe?"

²⁴ Ureuëng nyan jikalôn ukeue, laju jipeugah, "Nyoe. Na deuh lôn ngieng ureuëng jajak-jak; teuma deuh jih lagée bak kayée."

²⁵ Isa geupeuduek lom jaroe Gobnyan bak mata ureuëng nyan. Goenyoe ureuëng nyan jiu seuha jimeungieng sira jibleuet siteuga-teuga jih. Mata ureuëng nyan laju puléh, dan laju jingieng banmandum nyan deungon jeulaih dan trang lumpah na. ²⁶ Geupeugah laju lé Isa ubak ureuëng nyan, "Jakwoe kheueh, dan bék gata gisa u banda nyan."

Petrus jiaku keuhai Isa

(Mat. 16:13-20; Luk. 9:18-21)

²⁷ Isa dan murit-murit gobnyan geujak lam gampông-gampông nyan sikeulileng Kaisarea Filipi. Bak teungoh rot ueh Isa geutanyong ubak awaknyan, "Meunurot jipeugah lé gob, soe kheueh Ulôn nyoe?"

²⁸ Jijaweueb lé awaknyan, "Na nyang peugah, Nabi Yahya Pumanö; na teuma nyang peugah Ilyas, dan nyang laén lom jipeugah: sidroe nibak nabi-nabi."

²⁹ "Pakriban meunurot gata keudroe, soe Ulôn nyoe?" tanyong Isa.

Geujaweueb lé Petrus, "Bapak na kheueh Raja Nyang Peuseulamat!"

³⁰ Isa geupeuingat bak awaknyan, mangat bék jipeugah sahoe soe droe Gobnyan nyan.

Isa geumeututoe keuhai maté dan ázeb seungsara

(Mat. 16:21-28; Luk. 9:22-27)

³¹ Óh lheueh nyan, Isa geupeu phon peurunoe mandum murit-murit Geuh bahwa Aneuëk Manusia museuti jiteurimong ázeb deurita nyang jai, dan hana jiteurimong lé peumimpén-peumimpén, Peumimpén Imeum-imeum dan gurée-gurée agama. Ureuëng nyan teuma jipoh maté, teuma bak uroe nyang keu lhée Gobnyan teuma teupeubeudôh teuma. ³² Deuh that Isa geupeugah hainyan ubak murit-murit Gobnyan. Ban jideungoe lagée nyan Petrus laju jitarek Isa bak binéh, dan jiseugah Gobnyan. ³³ Teuma Isa geupaleng dan geupeugah ubak murit-murit Gobnyan; laju geuseugah Petrus, "Wéeh keudeh, Peunggoda! Pikeran gata nyan pikeran manusia; kon pikeran Allah!"

³⁴ Óh lheueh nyan Isa geutawök ureuëng ramé nyang na disinan meusajan-sajan ngon murit-murit Gobnyan. Laju Gobnyan geupeugah ubak awaknyan, "Ureuëng nyang keuneuk seutôt Ulôn, ureuëng nyan harôh jipeutuwoe ubak keupeuntengan droe jih, óh lheueh nyan jigulam saleb gobnyan, dan laju jiseutôt Ulôn. ³⁵ Sabab ureuëng nyang keuneuk peuteun udeb jih, ureuëng nyan teuma gadôh udeb. Teuma ureuëng nyang jikeureubeuen udeb jih keu Ulôn dan keu Haba Gét nibak Allah, teuma teupeuseulamat ureuëng nyan. ³⁶ Peue laba jih nibak sidroe ureuëng, meunyoé bansaboh donya nyoe jeuet keumiléék jih, teuma ureuëng nyan gadôh udeb jih? ³⁷ Peu kheueh meuteumé udeb jih teutuka ngon sesuatu?"

³⁸ Meunyoé sidroe ureuëng malée jiangkée Ulôn dan meuneubeuet Ulôn bak jamén nyang jeuhet dan doraka nyoe, Aneuëk Manusia pih teuma malée geuangkée ureuëng nyan, bak watée Gobnyan teuka singoh ngon kuasa Bapak Gobnyan, ji-iréng lé malaikat-malaikat nyang suci."

9 "Beu gata teupeu kheueh!" kheun Isa. "Lamkawan gata nyoe na nyang hana teuma maté, sigohlom jingiang Allah geumat peurintah deungon kuasa!"

Isa jipeumulia

(Mat. 17:1-13; Luk. 9:28-36)

² Nam uroe óh lheueh nyan Isa geuba Petrus ngon Yakobus dan syedara geuh Yahya, jak peu aséng droe bak saboh gunong nyang manyang. Dikeue mata awaknyan Isa meu-ubah rupa. ³ Peukayan gobnyan ka meu-ubah putéh muble-ble. Hana meusidroe tukang dobi nyang na lam donya nyoe nyang hase ji rhah lagée nyan putéh. ⁴ Óh lheueh nyan ban lhée droe murit Gobnyan jingiang Isa teungoh meututoe ngon Nabi Ilyas dan Nabi Musa. ⁵ Teuma Petrus laju geupeugah ubak Isa, "Pak Gurée, mangat that tanyoe bak teupat nyoe. Bah kheueh kamoe peudong lhée boh khimah: saboh keu Bapak, saboh keu Nabi Musa, dan saboh teuk keu Nabi Ilyas." ⁶ Nyang sikeubiet jih Petrus hana jiteupeu peue nyang harôh jipeugah, sabab geuhnyan ngon mandua droe rakan geuh teumakot lumpah na.

⁷ Óh lheueh nyan awan pih jitron laju jipeupayong awaknyan dan nibak lam awan

nyan teudeungoe su nyang jipeugah, "Nyoe kheueh Aneuëk lôn nyang ulôn gaséh. Deungoe kheueh peue nyang jipeugah!" ⁸ Bagaih that awaknyan ngiang bansikeulileng geuh, teuma hana le geukalon meusidroe pih nyang na disinan, nyang na Isa sidroe. ⁹ Watée awaknyan geutron nibak gunong nyan, Isa geupeu ingat ubak awaknyan, "Bék gata peugah bak soe mantong peu nyang ka lheueh gata ngiang bunoe sigohlom Aneuëk Manusia geupeubeudôh nibak maté."

¹⁰ Awaknyan taát peue nyang ka geupeusan lé Isa nyan, teuma sabe keudroe-droe awaknyan ka jipeuphon marit peue nyang geumeukeusut lé Isa deungon "udeb lom óh lheueh maté". ¹¹ Teuma awaknyan laju jitanjong ubak Gobnyan, "Pakon gurée-gurée agama jipeugah bahwa Nabi Ilyas nyang leubeh ilée teuka?"

¹² Geujaweueb lé Isa, "Beutôi Nabi Ilyas leubeh ilée teuka keu geupeu béeréh peue nyang gohlom béeréh. Teuma pakriban kheueh deungon Aneuëk Manusia? Peue sabab lam Alkitab na teutuléh Gobnyan le that geurasa deurita dan jihina lé manusia? ¹³ Teuma Ulôn peugah ubak gata: Nabi Ilyas ka teuka, dan lé manusia jipeuhina Gobnyan ban galak droe. Nyan paih that lagée nyan teutuléh lam Alkitab keuhai droe gobnyan."

Isa geupeu puléh aneuëk manyak nyang jitamong roh jeuhet

(Mat. 17:14-21; Luk. 9:37-43a)

¹⁴ Watée Isa meunan cit ban lhée droe murit Gobnyan ka meusaho lom ngon murit-murit Gobnyan nyang laén, geukalon ramé that ureuëng disinan. Na padubdroe gurée-gurée agama teungoh meudebat ngon murit-murit Isa nyang na disinan. ¹⁵ Meunan awaknyan jikalon Isa, awaknyan mandum teuceungang, dan laju jiplueng-plueng jajak sambot Gobnyan. ¹⁶ "Peue nyang gata meu-seu-eue ngon gurée-gurée agama nyan?" geutanyong lé Isa bak murit-murit Geuh nyan.

¹⁷ Sidroe lamkawan ureuëng ramé nyan jijaweueb, "Bapak Gurée, ulôn na lôn ba aneuëk droe ulôn ubak Bapak. Aneuëk lôn nyoe ka kalu sabab ka jitamong roh jeuhet. ¹⁸ Meunyoé roh nyan jiseurang aneuëk nyan, tuboh jih jiseumpom-seumpom bak tanoh, babah jih mukuboh-kuboh, gigo jih meuthot-

thot dan bansaboh tuboh jih teugang. Ulôn lakée ubak murit-murit Bapak mangat geutem use roh jeuhet nyan, teuma awaknyan hana hase geupeubuet.”

¹⁹ Geupeugah laju lé Isa ubak awaknyan, ”Luwa biasa gata nyoe! Gata biet-biet ureuëng nyang hana peucaya. Sampoe án pajan ulôn teutab meusajan gata dan lôn saba teuhadab gata? Ba laju keunoe aneuëk nyan!” ²⁰ Awaknyan laju jiba aneuëk manyak nyan ubak Isa.

Meunan roh jeuhet nyan jingiang Isa, laju geupeujeuet tuboh aneuëk nyan teubot-bot dan teugang sampoe aneuëk nyan reubah meugule-gule bak tanoh. Babah jih meukuboh. ²¹ Laju Isa geutanyong bak ayah aneuëk nyan, ”Ka padub na treb aneuëk nyoe lagée nyoe?”

”Yoh ubit kon ka keunong lagée nyoe!” jaweueb ayah aneuëk nyan. ²² ”Ka kayém that roh jeuhet nyan keuneuk jipoh maté aneuëk nyan ngon cara jipeureubah droe lam apui atawa lam ié. Teuma meunyoé Bapak hase neutulông, beuneugaséh kheueh kamoe ngon neutulông kamoe!”

²³ ”Peue gata peugah? meunyoé Bapak hase?” jaweueb Isa. ”Peue mantong hase, asai ureuëng peucaya!”

²⁴ Laju ayah aneuëk nyan jidumpék, ”Tuhan, ulôn peucaya, teuma iman lôn kureueng. Tulông kheueh ulôn mangat ulôn leubeh peucaya lom!”

²⁵ Watée geungieng lé Isa ureuëng ramé ka meuhudom, laju geupeurintah bak roh jeuhet nyan sira geupeugah, ”Hei Roh tulo dan kalu, ulôn peurintah bak kah kahteubiet lam tuboh aneuëk nyoe dan bék sagai-sagai kah tamong lom lam tuboh aneuëk nyoe!”

²⁶ Roh jeuhet nyan jiklik, dan tuboh aneuëk nyan laju meulawan-lawan sira teubot-bot, óh lheueh nyan laju jiteubiet lam tuboh aneuëk nyan. Aneuëk nyan deuh lagée manyét sampoe ureuëng nyang meuhudom nyan jipeugah, ”aneuëk nyan ka maté!” ²⁷ Teuma Isa laju geutulông peubeudôh aneuëk nyan, dan aneuëk nyan pih ka jibeudôh.

²⁸ Óh lheueh nyan Isa kana di rumoh, murit-murit Gobnyan jijak laju ubak Gobnyan sira jipeugah, ”Peue sabab kamoe hana hase kamoe use roh jeuet nyan?”

²⁹ Geujaweueb lé Isa, ”Roh jeuhet nyang lagée nyan hana hase teu-use ngon cara peue mantong meunyoé kon ngon doá.”

Isa geupeugah lom keuhai Gobnyan maté

(*Mat. 17:22-23; Luk. 9:43b-45*)

³⁰ Isa dan murit-murit Gobnyan laju geutinggai teumpat nyan dan geujak laju rot Galilea. Isa hana geutem teumpat Gobnyan jiteupeu lé gob, ³¹ sabab Gobnyan teungoh geupeubeuet murit-murit Geuh. ”Aneuëk Manusia teuma jijok ubak kuasa manusia,” meunan geupeugah lé Isa, ”dan Gobnyan teuma jipoh maté, teuma bak uroe nyang keulhéé Gobnyan teuma geubeudôh!”

³² Murit-murit Gobnyan hana jituóh mu-phom peue nyang geupeugah lé Isa nyan, teuma awaknyan jitakot teumanyong ubak Gobnyan.

Soe nyang leubeh rayeuk?

(*Mat. 18:1-5; Luk. 9:46-48*)

³³ Awaknyan laju troh u Kapernaum. Óh ka troh u rumoh, Isa laju geutanyong ubak murit-murit Geuh, ”Peue gata tanyong bak teungoh rot bunoe?”

³⁴ Awaknyan hana jijaweueb, sabab bak teungoh rot awaknyan jimeudakwa soe nyang leubeh rayeuk. ³⁵ Isa geuduek, dan laju geutawök bandua blaih droe murit Geuh nyan. Laju geupeugah bak awaknyan, ”Ureuëng nyang keuneuk jeuet keu ureuëng lumboi sa, jihnyan bah beujeuet nyang paleng akhé dan beujeuet keupeulayan banmandum manusia.” ³⁶ Óh lheueh nyan Isa laju geucok sidroe aneuëk manyak, laju geupeudong aneuëk nyan dikeue awaknyan banmandum. Isa geuwa aneuëk nyan sira geupeugah ubak murit-murit Gobnyan, ³⁷ ”Ureuëng nyang jiteurimong sidroe aneuëk miet lagée nyoe sabab Ulôn, saban cit ureuëng nyan ka jiteurimong Ulôn, ureuëng nyan bukon mantong ka jiteurimong Ulôn, teuma gobnyan nyang ka utus Ulôn.”

Soe nyang hana lawan tanyoe jihnyan na blaih geutanyoe

(*Luk. 9:49-50*)

³⁸ Laju Yahya geupeugah ubak Isa, ”Pak Gurée, kamoe kalon sidroe ureuëng jiuse jén ateueh nan Bapak. Dan kamoe tam ureuëng nyan sabab jihnyan bukon nibak geutanyoe.”

³⁹ Geupeugah lé Isa, ”Bék gata tam jihnyan, sabab hana meusidroe pih jipeubuet buet ajaéb ateueh nan Ulôn, jeuet troh trang

jipeubrok-peubrok Ulôn. ⁴⁰ Sabab ureuëng nyang hana jilawan geutanyoe, saban cit jihnyan na blaih geutanyoe. ⁴¹ Ingat kheueh! Ureuëng nyang jibri ié jieb keu gata sabab gata murit Raja Nyang Peuseulamat, ureuëng nyan pasti jiteurimong upah jih."

Hai-hai nyang jeuet keusabab manusia jipeubuet desya

(Mat. 18:6-9; Luk. 17:1-2)

⁴² "Soe nyang jeuet keusab sidroe nibak ureuëng-ureuëng nyang ubit nyoe hana jipeucaya le ubak ulôn, leubeh gét meunyoe batée geumiléng teu-ikat bak takue jih, dan teuböh lam laôt. ⁴³ Meunyoe jaroe gata nyang jeuet gata meudesya, khoh kheueh jaroe gata nyan! Leubeh gét gata udeb ngon Po teu Allah deungon hana jaroe siblahi nibak gata deungon dua blaih jaroe tamong lam nuraka, nuraka nyan na kheueh apui nyang hu siumu masa. [⁴⁴ Disinan apui hana jitem lon dan ulat hana jitem maté.] ⁴⁵ Dan meunyoe gaki gata nyang peujeuet gata meudesya, khoh kheueh gaki nyan. Leubeh gét gata udeb ngon siblahi gaki dikeue Allah, nibak gata udeb ngon gaki dua blaih teuma jitiék lam nuraka. [⁴⁶ Disinan apui hana jitem lon dan ulat hana jitem maté.] ⁴⁷ Meunyoe mata gata nyang jeuet keusabab gata meudesya, cungek kheueh mata nyan! Leubeh gét gata tamong lam Donya Barô Allah deungon hana mata siblahi, nibak gata udeb ngon dua blaih mata teuma teutiek lam apui nuraka. ⁴⁸ Disinan apui hana jitem lon dan ulat hana jitem maté.

⁴⁹ Tieb-tieb ureuëng teuma teupeu gleh ngon apui, lagée keureubeuen nyang teupeu gleh ngon sira.

⁵⁰ Sira nyan gét, teuma meunyoe ka jeuet keutabeue, peu kheueh mungken teupeu masen lom? Teuma, bah kheueh gata jeuet lagée sira – udeb kheueh meusajan-sajan deungon rukon."

Isa geupeurunoe keuhai ureuëng taleuek peurumoh

(Mat. 19:1-12; Luk. 16:18)

10 Óh lheueh nyan Isa geutinggai laju teupat nyan, geujak u daerah Yudea dan daerah meurandeh Krueng Yordan. Ureuëng ramé teuka lom ka meuhudom

bansikeulileng Isa. Lagée nyang ka-ka Isa laju geupeubeuet awaknyan.

² Na padub droe ureuëng Farisi jijak cit keunan keu jikeuneuk jeubak Isa. Awaknyan jitanyong, "Meunurot huköm agama geutanyoe, peu kheueh jeuet ureuëng jitaluek peurumoh jih?"

³ Geujaweueb lé Isa, "Nabi Musa peue na geubri peurintah ubak gata?"

⁴ "Nabi Musa geubri ureuëng jitaluek peurumoh jih asai jibri surat taleuek leubeh ilée," jaweueb awaknyan.

⁵ "Nabi Musa geupeurintah lagée nyan sabab gata payah that teupeurunoe," Kheun Isa ubak awaknyan. ⁶ "Teuma bak awai-phon, watée Allah geucebta manusia, Allah geupeugah lagée nyoe, 'Allah geucebta agam ngon inong. ⁷ Nyang kheueh sabab jih ureuëng agam jitinggai ma ngon yah jih dan laju udeb meusajan ngon peurumoh jih,^p teuma mandua nyan ka jeuet keusaboh, ⁸ teuma, awaknyan kon le dua droe, ka jeuet keu sidroe.' ⁹ Nyang kheueh sabab jih, peue nyang ka geupeu saboh lé Po teu Allah, nyan hana jeuet jipeucré lé manusia!"

¹⁰ Óh ka lheueh awaknyan geutamong lam rumoh, murit-murit Gobnyan laju jitan-nyong ubak Isa keuhai nyang ban lheueh geupeugah bunoe. ¹¹ Isa geupeugah ubak awaknyan, "Soe mantong nyang taleuek peurumoh jih laju jijak meukawen ngon inong laén, ureuëng nyan ka jimeumukah ngon peurumoh jih nyang phon.^q ¹² Meunan cit inong nyang taleuek lakoe jih laju jijak meukawen ngon agam nyang laén, jihnyan pih ka jimeumukah."

Isa geubri beureukat ubak aneuëk manyak

(Mat. 19:13-15; Luk. 18:15-17)

¹³ Na ureuëng nyang ba aneuëk miet ubak Isa mangat geutem jamah dan geubri beureukat bak aneuëk nyan. Teuma lé murit-murit Gobnyan jibeungéh keu ureuëng-ureuëng nyang ba aneuëk miet nyan. ¹⁴ Óh geungieng hai nyan, Isa beungéh dan laju geupeugah ubak murit-murit Gobnyan, "Peubiyeu mantong aneuëk-aneuëk miet nyan jijak ubak Ulôn! Bék gata tam awaknyan, sabab ureuëng-ureuëng nyang lagée nyoe kheueh keu anggota umat Allah.

^p Lam padub-padubboh naseukah kuno hana: dan udeb meusajan ngon peurumoh jih. ^q ngon peurumoh jih nyang phon: atawa ngon ureuëng inong nyan.

9:40: Mat. 12:30, Luk. 11:23 9:41: Mat. 10:42 9:43: Mat. 5:30 9:47: Mat. 5:29 9:48: Yes. 66:24
9:50: Mat. 5:13, Luk. 14:34-35 10:4: Tel. 24:1-4, Mat. 5:31 10:6: Keuj. 1:27, 5:2 10:7-8: Keuj. 2:24
10:11-12: Mat. 5:32, 1Kor. 7:10-11

15 Ingat nyoe! Soe nyang hana meuhadab ubak Po teu Allah lagée sidroe aneuëk miet, ureuëng nyan hana teuma jeuet keu anggota umat Allah." 16 Óh lheueh geupeugah lagée nyan, Isa laju geuwa mandum aneuëk miet nyan, óh lheueh nyan laju geupeuduek jaroe Geuh ateuh awaknyan maséng-maséng dan geubri beureukat awaknyan.

Ureuëng kaya

(Mat. 19:16-30; Luk. 18:18-30)

17 Watée Isa geujak lom, na sidroe ureuëng jiplueng-plueng jijak meurumpok ngon Isa. Ureuëng nyan laju jisujut dikeue Isa sira jitanyong, "Gurée nyang jroh, peue nyang harôh lôn peubuet mangat ulôn meuteumé udeb seujati dan keukai?"

18 "Pakon gata peugah Ulôn nyoe gét?" geutanyong lé Isa. "Hana nyang gét, seulaén Po teu Allah keudroe. 19 Gata katateupeu peue-peue nyang geupeurintah lé Allah, 'Bék poh maté, bék meumukah, bék ceumeucue, bék jeuet keusaksi sulet, bék teumipée, horeumat kheueh keu yah ngon ma gata.' "

20 "Bapak Gurée," kheun ureuëng nyan lom, "Mandum peurintah nyan ka lheueh lôn peubuet yoh muda lôn sampoe án jinoe."

21 Isa geungieng ateuh ureuëng nyan ngon gaséh sayang laju geupeugah, "Tinggai saboh teuk nyang gata peureulée. Jak peubloe laju mandum atra milék gata; gatabri kheueh péng nyan keu ureuëng gasien, dan teuma meuteumé hareuta lam syeuruga. Óh ka lheueh nyan gata jak kheueh taseutôt Ulôn." 22 Ban jideungoe Isa geupeugah haba lagée nyan, ureuëng nyan seudeh lumpah na, laju jitinggai teupat nyan ngon até nyang hana gundah sabab jihnyan kaya lagoena.

23 Isa laju geungieng ateuh mandum murit Gobnyan sira geupeugah, "Payah thatthat ureuëng kaya jeuet keu anggota umat Po teu Allah!"

24 Murit-murit Gobnyan hireuen watée jideungoe peue nyang geupeugah lé Isa nyan. Teuma geupeugah lom lé Isa, "Wahei aneuëk-aneuëk Lôn, meumang beutôi lumpah payah keu jeuet keu anggota umat Allah! 25 Leubeh mudah saboh unta jitamong lam ruhuéng jarôm nibak sidroe ureuëng kaya jitamong lam Donya Barô Allah."

26 Tutoe haba Isa nyang geupeugah lagée nyan teuhireuen-hireuen mandum murit-murit Gobnyan sampoe awaknyan jimarit sabe

keudroe-droe, "Meunyoe meunan, soe nyang jeuet seulam?"

27 Isa geungieng ateuh awaknyan dan laju geujaweueb lagée nyoe, "Bak manusia nyang lagée nyan mustahe, hana mustahe bak Po teu Allah; mandum mungken meunyoe bak Allah."

28 Laju jipeugah lé Petrus, "Neungieng kheueh, kamoe ka habéh kamoe tinggai peue-peue nyang na guna kamoe jak seutôt Bapak."

29 Geupeugah lé Isa, "Peucaya kheueh: ureuëng nyang ka jitinggai binoe jih, atawa syedara jih nyang agam atawa nyang inong, meunan cit ngon ma jih, atawa ayah jih, atawa aneuëk-aneuëk jih, atawa blang ngon lampôh jih sabab jiseutôt Ulôn atawa sabab Haba Gét nibak Allah, 30 ureuëng nyan teuma jiteurimong leubeh jai bak masa jinoe. Jihnyan teuma meuteumé sireutôh goe leubeh le rumoh, syedara agam, syedara inong, ma, aneuëk-aneuëk, blang ngon lampôh, – dan meunan cit ngon seksa. Dan singoh bak jamén nyang teuma teuka, ureuëng nyan teuma jiteurimong udeb seujati dan keukai. 31 Teuma ramé ureuëng nyang bak saat nyoe nyang phon teuma jeuet keu nyang dudoe dan ramé nyang saat nyoe nyang akhé teuma jeuet keu nyang phon."

Isa geumeututoe keu nyang keu lhée jih keuhai Gobnyan meuninggai

(Mat. 20:17-19; Luk. 18:31-34)

32 Isa ngon murit-murit Gobnyan teungoh geujak u Yerusalem, Isa geujak dikeue, dan mandum murit Gobnyan habéh gundah. Meunan cit ureuëng-ureuëng nyang seutôt Gobnyan rot dilikot pih ka teumakot. Óh lheueh nyan Isa geutawök lom murit-murit Gobnyan keudroe mantong óh lheueh nyan geupeugah lom bak awaknyan peu nyang teuma teuka ateuh Gobnyan. 33 "Deungoe kheueh," kheun Gobnyan, "Tanyoe jinonyoe teungoh tajak u Yerusalem. Nibak teupat Aneuëk Manusia teuma jijok ubak peumimpén-peumimpén imeum dan ubak gurée-gurée agama. Gobnyan teuma jihuköm maté, óh lheueh nyan laju jijok ubak ureuëng-ureuëng nyang kon Yahudi. 34 Awaknyan teuma ji peukaru ngon jihina Gobnyan, jiludah Gobnyan, jiseksa Gobnyan, dan jisaleb Gobnyan. Teuma nibak uroe nyang keu lhée Gobnyan teuma geubeudôh."

Yakobus ngon Yahya jimeulakée*(Mat. 20:20-28)*

35 Teuma Yakobus ngon Yahya, aneuëk-aneuëk nibak Zebedeus, jijak ubak Isa, "Bapak Gurée," kheun awaknyan, "Na saboh hai nyang kamoe meuharab Bapak peubuet keu kamoe."

36 "Peue nyang gata lakée jeuet lôn peuget keu gata?" geutanyong lé Isa.

37 Jijawueb lé awaknyan, "Kamoe keuneuk duek blaih uneun ngon blaih wie Bapak, meunyoé Bapak neuduek meutakhta ngon mulia."

38 "Gata hana tateupeue peue nyang gata lakée," kheun Isa ubak awaknyan, "Peukheueh sanggob gata jieb nibak piala peundeuritaan nyang teuma Ulôn jieb dan tatamong lam mideuen deurita nyang teuma Ulôn tamong?"

39 "Sanggob," jawueb awaknyan.

Teuma Isa geupeugah lom bak awaknyan, "Beutôi gata teuma tajieb nibak piala deurita nyang teuma Ulôn jieb, dan tatamong lam mideuen deurita nyang teuma Ulôn tamong. **40** Teuma keuhai soe kheueh nyang duek blaih uneun ngon blaih wie lôn, nyan kon ulôn nyang hak peuteuntée. Po teu Allah nyang peuteuntée soe-soe nyang duek nibak teumpat nyan."

41 Watée geudeungoe lé ban siploh droe murit Isa keuhai nyan, awaknyan laju beungéh ubak Yakobus meunan cit bak Yahya. **42** Teuma Isa laju geuhôi awaknyan banmandum, laju geupeugah, "Gata tateupeue bahwa peumimpén-peumimpén bansa nyang hana jituri Allah jitindéeh rakyat jih keudroe. Dan lé ureuëng-ureuëng rayeuk jiteugon bansa jih nyan. **43** Teuma gata hana jeuet lagéenyanyan! Nyang sikeubiet jih, ureuëng nyang keuneuk rayeuk lamkawan jih keudroe, ureuëng nyan bah kheueh jeuet keupeulayan gata. **44** Dan ureuëng-ureuëng nyang keuneuk jeuet keu nyang lumboi sa lamkawan gata, ureuëng nyan bah kheueh beujeuet keu namiet keu mandum ureuëng. **45** Sabab, Aneuëk Manusia pih hana teuka keuteulayani. Gobnyan teuka keu geujak layani dan keugeujak jok nyawöng Gobnyan mangat teupeubeubaih dum ureuëng ramé."

**Isa geupeu puléh Bartemeus
nyang buta mata***(Mat. 20:29-34; Luk. 18:35-43)*

46 Awaknyan laju trok u Yerikho. Dan watée Isa ngon murit-murit Gobnyan me-

nan cit ngon ureuëng ramé geutinggai banda nyan, na sidroe ureuëng buta nyang teungoh jiduek bak binéh rot sira geumadée nan jih Bartemeus. Aneuëk nibak Timeus. **47** Watée ureuëng nyan jiteupeu bahwa nyang teungoh jak nyan na kheueh Isa ureuëng Nazaret, laju ureuëng nyang jikuk, "Isa, Aneuëk Daud! Neugaséh kheueh keu lôn!"

48 Ureuëng buta nyan laju jibeungéh le ureuëng ramé sira jiyue seungab. Teuma ureuëng buta nyan leubeh teuga lom jikuk, "Aneuëk Daud, neugaséh kheueh keu lôn!"

49 Teuma Isa geupiôh sira geupeugah, "Hôi laju ureuëng nyan."

Teuma awaknyan jijak tawök ureuëng buta nyan sira jikheun bak ureuëng nyan, "Teunang kheueh! Gata geutawök lé Isa, beudôh laju!"

50 Ureuëng buta nyan bagaih that jibeudôh sira jirhom bajée jubah jih dan jijak laju ubak Isa.

51 "Peue nyang gata lakée jeuet Lôn peubuet ateueh gata?" Geutanyong lé Isa bak ureuëng nyan.

Ureuëng buta nyan jijawueb, "Pak Gurée, ulôn keuneuk keumalon."

52 "Jak kheueh," kheun Isa, "sabab gata peucaya keu Ulôn, gata puléh."

Bak watéenyanyan cit teuma ureuëng nyan hase jimeungieng, dan laju jiseutôt Isa jak.

**Isa geutamong u Yerusalem
deungon jaya***(Mat. 21:1-11; Luk. 19:28-40; Yah. 12:12-19)*

11 Watée karab tô ngon Yerusalem, awaknyan troh laju bak banda Betfage dan Betania, bak gaki Bukét Zaiton. Oh troh keunan lé Isa laju geu-utus dua droe murit Gobnyan. **2** "Jak kheueh laju u gampông nyang na dikeue nyan," kheun Isa ubak awaknyan. "Meunan gata troh u gampông nyan, gata teuma tangieng na saboh aneuëk keuleudée nyang teungoh teu ikat, dan hántom na jigiduek lé gob. Gata peuleueh laju keuleudée nyan dan gata ba keunoe. **3** Dan meunyoé na ureuëng nyang tanyong bak gata peusabab gata peuleueh keuleudée nyan, gata peugah laju, "Tuhan' nyang peureulée, dan ureuëng nyan laju jajok pulang." "

4 Teuma geujak kheueh laju mandua droe murit Isa nyan, laju geungieng na saboh aneuëk keuleudée teungoh teu ikat bak

¹ Tuhan: atawa Nyang po hak milék.

10:38: Luk. 12:50 10:42-43: Luk. 22:25-26 10:43-44: Mat. 23:11, Mrk. 9:35, Luk. 22:26

Banda Betania (11:1)

pintoe rumoh bak binéh rot. Awaknyan laju geupeuleuh keuleudée nyan. ⁵ Ureuëng nyang dong disinan laju jitanyong ubak awaknyan, "Hei, peue gata peubuet nyan? Keupeue gata peuleuh aneuëk keuleudée nyan?"

⁶ Awaknyan laju geujaweueb lagée nyang ka geupeugah lé Isa ubak awaknyan. Ban jideungoe haba nyan, awaknyan pih jipeubiyeu mantong keuleudée nyan jiba lé murid-murit Isa. ⁷ Watée ka troh ubak Isa, ateuh rhung keuleudée nyan laju jilapek ngon bajée jubah awaknyan, dan Isa laju geu-ék ateuh keuleudée nyan. ⁸ Ramé that ureuëng nyang jileueng bajée jubah jih ateuh rot raya, na teuma nyang tabu ateuh rot nyan ranteng-ranteng kayée nyang awaknyan cok bak lampôh. ⁹ Ureuëng-ureuëng nyang jak dikeue dan ureuëng-ureuëng nyang seutôt gobnyan nibak likot, mandum awaknyan jikuk-kuk, ¹⁰ "Pujoe kheueh Allah! Geubri beureukat kheueh Gobnyan nyang teuka ateuh nan Tuhan! Udeb kheueh peumeurintah Gobnyan nyang teuma teuka – peumeurintah Nabi Daud indatu geutanyoe! Pujoe kheueh Allah Nyang Mahamanyang!"

¹¹ Akhé jih Isa troh u Yerusalem, laju geutamong u Baét Tuhan. Disinan laju ge-

ngieng bansikeulileng. Teuma uroe karab seupôt, geubeudôh sinan laju geujak u Betania meusajan-sajan ngon bandua blaih droe murid Gobnyan.

Isa geukutôk bak ara

(Mat. 21:18-19)

¹² Óh singoh nyan, watée awaknyan teu-
ngoh geujak geuteubiet nibak Betania, Isa ka
teurasa deuek. ¹³ Nibak jiôh leumah geukalon
sibak bak ara nyang ôn jih luhu lumpah na.
Laju geujak keunan sira geukalon peu kheueh
na boh kayée nyan. Teuma watée Gobnyan ka
troh keunan hana geuteumé sapeue, nyang na
cit ôn nyang luhu, sabab bak watée nyan
gohlom troh musém muboh boh ara. ¹⁴ Laju
geupeugah lé Isa keu bak ara nyan, "Phon saát
nyoe hana meusidroeu manusa nyang teuma
jipajoh boh gata nyan, hei bak ara!"

Murit-murit Isa jideungoe peu nyang
geupeugah lé gobnyan.

Isa geutamong lam Baét Tuhan

(Mat. 21:12-17; Luk. 19:45-48; Yah. 2:13-22)

¹⁵ Óh lheueh nyan awaknyan laju troh u
Yerusalem, dan Isa geujak lom u Baét Tuhan.
Disinan Gobnyan laju geu-use banmandum
ureuëng bloe peubloe nyang meukat disinan.
Bubena na meuja teupat ureuëng tuka péng

habéti geutunggeng teungbayeueng, meunan cit deungon bangku-bangku teumplat ureuëng meukat cicém mirah pati. ¹⁶ Dan hana meusidroé pih nyang geubri idhin ubak ureuëng nyang ba peue mantong rot leuen Baét Tuhan. ¹⁷ Óh lheueh nyan Isa laju geupurunoe ureuëng-ureuëng nyang na disinan. Gobnyan geupeugah lagée nyoe, "Lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe: Feureuman Allah, 'Baét Ulôn teuma teupeugah baét teumplat meudoá keu banmandum bansa.' Teuma lé gata tapeujeuet keuteumplat eumpung seumamon!"

¹⁸ Peumimpén imeum-imeum ngon gurée-gurée agama jideungoe peue nyang geupeugah lé Isa nyan. Teuma awaknyan laju jimita jalan pakriban cara mangat jeuet Isa teupoh maté. Awaknyan jitakot keu Gobnyan, sabab banmandum ureuëng hireuen jideungoe peue nyang geupeubeuet nyan.

¹⁹ Sampoe án rab malam, Isa dan murit-murit Gobnyan laju geutinggai banda nyan.

Peulajaran nibak bak ara

(Mat. 21:20-22)

²⁰ Beungoh that óh singoh nyan, watée awaknyan geujak rot bak ara nyang ka geuseurapa lé Isa nyan, deuh laju geukalon bak ara nyan ka maté troh bak ukeue-ukeue jih. ²¹ Dan Petrus laju teu ingat ubak peue nyang teujadi barosa. Teuma Petrus jipeugah ubak Isa, "Bapak Gurée, Bapak ngieng kheueh nyan! Bak ara nyang Bapak rapa nyan ka maté!"

²² Geujaweueb lé Isa, "Peucaya kheueh ubak Po teu Allah. ²³ Gata pih jeuet gata peugah ubak gunong nyoe, 'Beuteubeuôt kheueh kah hei gunong dan beuteu pupo kheueh lam laôt raya!' Hei nyan teuma teujadi keu gata; asai gata hana ragu-ragu, dan gata peucaya bahwa nyang gata peugah nyan beutôi-beutôi teujadi. ²⁴ Sabab nyan ingat kheueh nyoe: Meunyoé gata meudoá dan gata lakée peue nyang keuneuk gata lakée, peucaya kheueh bahwa Allah ka geubri keu gata peue nyang gata lakée, teuma nyan gata tateurimong. ²⁵ Dan meunyoé gata meudoá, teuma até gata hana mangat ubak sidroe-droe ureuëng, gata peumphon kheueh ureuëng nyan ilée, mangat Bapak gata nyang na lam syeuruga geupeu amphon mandum desya-desya gata. [²⁶ Meunyoé gata hana tapeumphon ureuëng laén, Bapak gata nyang na lam syeuruga pih hana geupeu amphon bube-na desya-desya gata.]"

Teumanyong keuhai hak Isa

(Mat. 21:23-27; Luk. 20:1-8)

²⁷ Awaknyan geugisa lom u Yerusalem. Dan watée Isa geujak geukeulileng lam Baét Tuhan, Peumimpén Imeum-imeum, gurée-gurée agama, dan mandum peumimpén Yahudi nyang laén laju jijak ubak Gobnyan. ²⁸ Awaknyan jitanyong, "Peue dasai jih droeneueh peubuet banmandum nyoe? Soe nyang bri hak nyan keu Droeneueh?"

²⁹ Geujaweueb lé Isa, "Ulôn keuneuk teumanyong ubak gata. Jaweueb kheueh dan Ulôn teuma Lôn peugah ubak gata deungon haksoe Ulôn peubuet hainyoe. ³⁰ Nabi Yahya Pumanö ngon hak soe, ngon hak Po teu Allah, atawa manusia?"

³¹ Dan di Peumimpén Imeum-imeum meunan cit deungon banmandum peumimpén Yahudi jimupakat sabe keudroe-droe. Laju awaknyan peugah, "Meunyoé tanyoe peugah, 'Deungon hak Po teu Allah,' Gobnyan teuma geupeugah, 'Pakon hana gata peucaya ubak Nabi Yahya?' ³² Teuma payah cit meunyoé tapeugah, 'Deungon hak manusia.' " Sabab awaknyan teumakot keu ureuëng ramé, sabab banmandum ureuëng ka jianggab Nabi Yahya nyan sidroe Nabi. ³³ Laju jijaweueb lé awaknyan, "Hana kamoe teupeu."

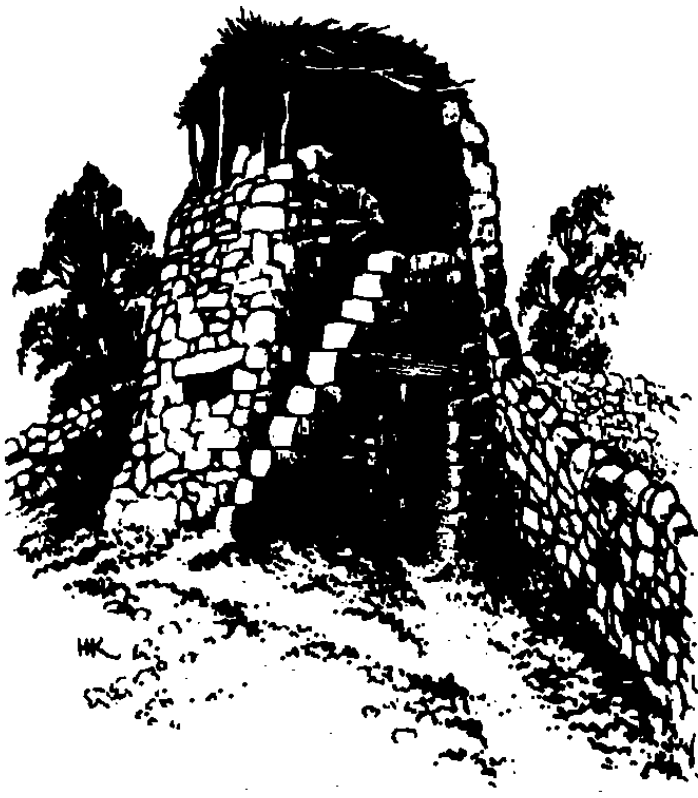
Dan Isa laju geupeugah ubak awaknyan, "Meunyoé meunan, ulôn pih hana lôn peugah ubak gata deungon hak soe banmandum nyoe ulôn peubuet."

Miseue keuhai ureuëng-ureuëng nyang meubuet bak lampôh anggô

(Mat. 21:33-46; Luk. 20:9-19)

12 Óh lheueh nyan Isa laju geupeu phon peugah haba ngon peumimpén imeum-imeum, gurée-gurée agama dan peumimpén-peumimpén Yahudi nyan. Geupeugah lé Gobnyan, "Na sidroe ureuëng nyang jipula bak anggô lam lampôh jih, lampôh nyan jipageue bansikeulileng. Óh lheueh nyan laju jikueh uruek keuteumplat jiprah ié anggô, jipeudong teuma saboh meunara keuteumplat ureuëng keumiet lampôh nyan. Óh lheueh nyan lampôh anggô jihnyan jipeusiwa ubak na padub droe ureuëng nyang buet jih jisiwa lampôh anggô óh lheueh nyan laju geujak u nanggroé laén. ² Óh trok bak watée musém teupot boh anggô, ureuëng nyan laju geukirém sidroe peulayan gobnyan ubak

ureuëng-ureuëng nyang siwa lampôh gobnyan, guna jih keu jiteurimong wase gobnyan. ³ Teuma lé ureuëng-ureuëng nyang siwa lampôh nyan laju jidrob peulayan nyan. Óh lheueh nyan laju jipoh dan barô kheueh jiyue woe ngon jaroe söh. ⁴ Dan ureuëng po lampôh nyan geukirém lom peulayan gobnyan nyang laén. Lé ureuëng-ureuëng nyang siwa nyan laju jipoh bak ulée peulayan nyan, óh lheueh nyan laju jiuse sira jiteunak ngon jiseurapa. ⁵ Ureuëng po lampôh nyang jikirém lom peulayan gobnyan nyang laén. Peulayan nyan laju jipoh maté lé awaknyan. Dan meunan kheueh sabe bubena peulayan nyang geukirém lé ureuëng po lampôh nyan jipoh lé ureuëng nyang siwa lampôh, na nyang jipoh mantong, na nyang jipoh maté. ⁶ Soe kheueh nyang jeuet jikirém lom lé ureuëng po lampôh nyan? Nyang na tinggai sidroe teuk, na kheueh aneuëk gobnyan keudroe nyang paleng geugaséh. Dan akhé jih aneuëk geuh nyan laju geukirém ubak ureuëng-ureuëng nyang siwa tanoh nyan. 'Pasti aneuëk ulôn nyoe jihoreumat,' geupike lé ureuëng po lampôh nyan. ⁷ Teuma lé ureuëng-ureuëng nyang siwa lampôh nyan laju jimarit sabe keudroe-droe, 'Nyoe pat ahli waréh jih. Jak tapoh maté jihnyan, mangat tanyoe meuteumé tacok hareuta warésan nyoe!' ⁸ Laju jidrob aneuëk ureuëng po lampôh nyan, dan jipoh sampoe maté. Manyét aneuëk nyan laju jitiek uluwa lampôh."

Meunara jaga nibak lampôh anggô (12:1)

⁹ Laju geutanyong lé Isa, "Peu kheueh nyang harôh geupeubuet lé ureuëng po lampôh nyan? Pasti gobnyan teuka dan geupoh maté bubena ureuëng nyang siwa lampôh geuh nyan, dan óh lheueh nyan laju geuseurah lampôh nyan ubak ureuëng siwa nyang laén. ¹⁰ Gata teuntée ka lheueh gata buet ayat Alkitab nyang teutuléh lagée nyoe,

'Batée nyang hana jipeuguna lé utôh-utôh rumoh

ka jeuet keu batée nyang keuphon.

¹¹ Nyoe kheueh buet Tuhan; nyang paleng gagah!'"

¹² Teuma tukoh-tukoh bansa Yahudi nyang deungoe miseue, jiseuha jidrob Isa, sabab awaknyan jiteupeu miseue nyan na kheueh rhot jih keu awaknyan. Teuma awaknyan teumakot keu ureuëng ramé. Dan awaknyan laju jijak jitinggai Isa disinan.

Soai teubayeue cukée

(Mat. 22:15-22; Luk. 20:20-26)

¹³ Na padub droe ureuëng Farisi dan na padub droe anggota golongan Herodes jiyue jak jeubak Isa deungon cara jiteumanyong. ¹⁴ Awaknyan jijak laju ubak Isa sira jipeugah lagée nyoe, "Bapak Gurée, kamoe meuteupeue bahwa bapak na kheueh ureuëng jujoe dan hana neupakoe peundapat soe mantong. Bapak purunoe troh trang keuhai keuheundak Allah ubak manusia, sabab Bapak hana neungieng soe ureuëng nyan. Jinoe, ci kheueh Bapak peugah ubak kamoe, 'Meunurot peuratoran agama geutanyoe, peu kheueh jeuet tabayeue cukée ubak Kaisar atawa hana? Peu kheueh harôh tabayeue cukée nyan atawa bék?'"

¹⁵ Isa geuteupeue bahwa awaknyan munafék. Laju geujaweueb, "Peue sabab jih gata keuneuk jeubak ulôn? Cipeuleumah ubak ulôn saboh keupeng péng pirak."

¹⁶ Teuma awaknyan laju jibri ubak Isa saboh keupeng péng pirak. Laju geutanyong lé Isa, "Gamba dan nan soe kheueh nyang na lam péng nyoe?"

"Gamba dan nan Kaisar," jaweueb awaknyan.

¹⁷ "Meunyo meunan," kheun Isa, "jok kheueh ubak Kaisar peue nyang atra Kaisar, dan ubak Allah peue nyang atra Allah." Awaknyan hireuen jideungoe gobnyan peugah lagée nyan.

Soai beudôh nibak maté*(Mat. 22:23-33; Luk. 20:27-40)*

18 Na padub droe golongan Saduki ji ubak Isa (Awaknyan na kheueh golongan nyang jianut peundapat bahwa ureuëng maté hana udeb le.) 19 "Bapak Gurée," kheun awaknyan ubak Isa, "Nabi Musa geutuléh huköm nyang lagée nyoe keu geutanyoe: 'Meunyoe sidroe ureuëng agam maté dan hana meu aneuëk, syedara ureuëng agam nyang maté nyan bah geumeukawen ngon inong balée nyan sibagoë gantoe tika mangat na keuturonan keu ureuëng nyang ka maté nyan.' 20 Ka lheueh na tujuh droe meusyedara, nyang tuha meukawen laju maté hana meu aneuëk. 21 Óh lheueh nyan nyang lomboi dua meukawen teuma ngon inong balée adue jih nyan, ureuëng nyan pih maté hana meu aneuëk. Hai nyang lagée nyan keunong teuma ubak syedara gobnyan nyang keu lhée, 22 dan seulanjut jih sampoe ubak nyang keutujuh. Akhé jih inong nyan keudroe nyang meuninggai donya. 23 Óh uroe dudoe, watée ureuëng maté geupeubeudôh lom teuma, peurumoh soe kheueh ureuëng inong nyan? Sabab bantujuh droe adoe aduen nyan ka jimeukawen ngon inong nyan!"

24 Geujaweueb lé Isa, "Bangai that gata nyoe. Sabab gata hana muphom peue nyang teutuléh lam Alkitab meunan cit kuasa Po teu Allah. 25 Sabab meunyoe ureuëng-ureuëng nyang ka maté teupeubeudôh lom, awaknyan hana meukawen le, awaknyan udeb lagée malaikat nyang na lam syeuruga. 26 Dan keuhai ureuëng maté teupeubeudôh lom, peu kheueh gohlom na gata beuet lam kitab Nabi Musa keuhai tamah beulukar nyang hu jiteubiet apui nyan? Lam ayat-ayat nyan na teutuléh bahwa Po teu Allah geupeugah ubak Nabi Musa, 'Ulôn kheueh Allah Nabi Ibrahim, Allah Nabi Ishaq dan Allah Nabi Yakub.' 27 Allah nyan bukon Allah ureuëng maté. Gobnyan Allah ureuëng udeb. Gata nyoe beutôi-beutôi ka sisat!"

Peurintah nyang phon*(Mat. 22:34-40; Luk. 10:25-28)*

28 Teuka kheueh laju sidroe gurée agama jijak deungoe Isa peugah haba ngon ureuëng-ureuëng Saduki nyan. Gurée agama nyang

ahli kitab Taurat nyan jikalon Isa ka geujaweueb peue-peue nyang jitanyong lé ureuëng-ureuëng Saduki nyan deungon jroh dan beuna. Teuma gurée agama nyan jitanyong ubak Isa, "Peurintah nyang toh kheueh nyang paleng peunteng nibak banmandum peurintah nyang na?"

29 Geujaweueb lé Isa, "Peurintah nyang phon, na kheueh: 'Deungoe kheueh, hei bansa Israel! Tuhan Po teu Allah geutanyoe, Tuhan nyan Esa.' 30 Cinta kheueh ubak Tuhan Allah gata deungon sipeunoh até, deungon sigeunab jiwa gata, deungon banmandum akai gata dan deungon banmandum teunaga gata.' 31 Peurintah nyang keudua: 'Cinta kheueh seusamoe gata manusia, lagée gata cinta ubak droe gata keudroe.' Hana le peurintah nyang laén nyang leubeh peunteng nibak ban dua peurintah nyan."

32 Dan gurée agama nyan laju jipeugah ubak Isa, "Paih that lagée neupeugah nyan Bapak Gurée! Keubiet beutôi peu nyang Bapak peugah nyan: Tuhan Allah Nyang Esa, dan hana le Allah nyang laén seulaén Allah Nyang Esa nyan. 33 Dan manusia harôh jicinta Allah deungon sipeunoh até, dan deungon banmandum ákai dan deungon banmandum teunaga nyang na bak ureuëng nyan. Dan ureuëng nyan pih harôh jicinta seusamoe jih manusia lagée jicinta droe jih keudroe. Nyan leubeh gét nibak jipeuseumah keureubeuen nyang teutot dan keureubeuen-keureubeuen nyang laén ubak Po teu Allah."

34 Isa geukalon bahwa gurée agamanya ka geujaweueb deungon jroh that. Dan Isa geupeugah ubak awaknyan, "Gata karab jeuet keu anggota umat Po teu Allah."

Óh lheuehnyan hana meusidroe pih nyang jijeuet teumanyong ubak Isa.

Keuhai Raja Peuseulamat*(Mat. 22:41-46; Luk. 20:41-44)*

35 Watée tungoh geuseumeubeuet lam Baét Allah, Isa geutanyong lagée nyoe, "Pakriban cara jih jipeugah lé gurée-gurée agama nyan bahwa Raja nyang ba Seulamat nyan keuturonan Nabi Daud? 36 Padahai Nabi Daud keudroe — sabab geuilham lé Roh Allah — geupeugah lagée nyoe,

'Tuhan meufeureuman ubak Tuhan lôn: duek kheueh blaih uneuen Lôn'

⁵ Tuhan Po teu Allah geutanyoe, Tuhan nyan Esa: atawa Tuhan na kheueh Po teu Allah geutanyoe, na kheueh Tuhan mantong. ⁶ duek kheueh ... uneuen Lôn: Meunurot keubudayaan Yahudi, nyang jibri keuhoreuman dan keukuasaan jiduek blah uneuen.

12:18: Kis. 23:8 12:19: Tel. 25:5 12:26: Keu. 3:6 12:28-34: Luk. 10:25-28 12:29-30: Tel. 6:4-5 12:31: Im. 19:18 12:32: Tel. 4:35 12:33: Hos. 6:6 12:36: Zab. 110:1

sampoe Ulôn peujeuet banmandum
musoh-musoh Droeneueh
jitaklok ubak Droeneueh."

³⁷ Jadi, meunyoe Nabi Daud geupeugah Raja
nyang ba Seulamát nyan 'Tuhan' pakriban
mungkin Gobnyan keuturonan Nabi Daud?"

**Peu ingat mangat beu até-até
teuhadab gurée-gurée agama**

(Mat. 23:1-36; Luk. 20:45-47)

Ureuëng ramé nyang na lam Baét Allah
nyan galak that jideungoe Isa seumeubeuet.
³⁸ Gobnyan laju geupeugah ubak awaknyan,
"Até-até kheueh teuhadab gurée-gurée aga-
ma. Awaknyan galak jijak-jak ngon bajée
jubah nyang panyang dan galak that jihoreu-
mat lé gob di dalam pasai-pasai dipat nyang
na ureuëng ramé. ³⁹ Awaknyan galak that
bak teupat-teupat nyang teuhoreumat
watée jitamong lam rumoh iébadat meunan
cit meunyoe bak teupat-teupat khanuri.
⁴⁰ Buet awaknyan jipeungét inong-inong ba-
lée dan meunan cit rumoh-rumoh inong ba-
lée nyan jicok keujih. Dan keu jitôb-tôb buet
jih nyang jeuhet nyan, watée jimeudoá pa-
nyang-panyang. Huköman keu awaknyan óh
uroe dudoe brat lumpah na!"

**Peuseumahan sidroe
inong balée**

(Luk. 21:1-4)

⁴¹ Watée geudeuk meuhadab keue ngon
tông teupat peuseumahan lam Baét Allah,
Isa geupeurati ureuëng-ureuëng nyang peu-
seumah péng sibagoé peuseumahan jih lam
tông dikeue gobnyan nyan. Jai that ureuëng
kaya jipeutamong péng nyang jai lam tông
nyan; ⁴² Óh lheueh nyan na teuma sidroe
inong balée nyang gasien geujak cit keunan.
Laju geupeutamong dua neuk péng teumaga,
na kheueh péng glik nyang paleng ubit yuem
jih. ⁴³ Teuma Isa laju geuhôi mandum murit-
murit Gobnyan sira geupeugah ubak
awaknyan, "Ngieng kheueh ubak inong ba-
lée nyang gasien nyan: Leubeh jai inong
balée nyang gasien nyan peutamong lam
tông peuseumahan nyan nibak nyang jipeu-
tamong lé ureuëng-ureuëng laén. ⁴⁴ Sabab
awaknyan nyang jibri nyang leubeh nibak
hareuta jih. Teuma inong balée nyan bah
kheueh jih nyan ureuëng paleng gasien jibri
banmandum nyang na bak jihnyan – na kheu-
eh nyang paleng jipeureulée keu udeb jih."

**Isa geupeugah keuhai
Baét Tuhan reuloh**

(Mat. 24:1-2; Luk. 21:5-6)

13 Watée Isa geutinggai Baét Allah,
sidroe lamkawan murit Geuh nyan
jipeugah ubak Isa, "Bapak Gurée, Ci neungi-
eng mandum bangunan-bangunan nyan,
neukalon kheueh batée-batée jih. Hana wa-
yang gagah jih!"

² Geujaweueb lé Isa, "Gata takalon ba-
ngunan-bangunan nyang rayeuk nyan, bu-
kon? Hana meusineuk pih batée-batée nyan
nyang na tinggai teususon nibak bangunan-
bangunan nyan lagée sot nibak teupat jih.
Banmandum nyan teuma teureuloh sampoe
án hanco."

Keusosahan dan ji iénanya

(Mat. 24:3-14; Luk. 21:7-19)

³ Óh lheueh nyan Isa laju geujak u Bukét
Zaiton, dan duek" bak teupat nyang meu-
hadab keue ngon Baét Allah. Teuka laju
Petrus, Yakobus, Yahya dan Andreas jijak
ubak Gobnyan keu jikeuneuk marit ngon
Gobnyan seucara pribadi. ⁴ "Ci Bapak peu-
gah ubak kamoe," kheun awaknyan ubak
Isa, "pajan bandum nyan teuma teujadi? Dan
peu kheueh tanda-tanda jih nyang teutunyok
ubak nyan bahwa katroh watée jih?"

⁵ "Waspada kheueh," jaweueb Isa, "bék
sampoe gata keunong peungét. ⁶ Ramé that
nyang teuka jiba-ba nan Ulôn deungon jipeu-
gah lagée nyoe, 'Ulôn kheueh jihnyan!' óh
lheueh nyan jijak tipée ureuëng ramé. ⁷ Meu-
nyoe na gata deungoe su grám gruém dimideuen
prang dan haba-haba keuhai muprang, bék teu-
makot. Hai-hai nyang lagée nyan keubiet teuja-
di, teuma hainyan bukon sibagoé tanda bahwa
ka watée jih donya nyoe ka kiamat. ⁸ Bansa
nyang saboh teuma jimuprang jilawan bansa
nyang laén. Nanggroe nyang saboh teuma
jimuprang ngon nanggroe nyang laén. Dipat
mantong teuma na geumpa bumoe dan bala
deuek luwa biasa. Banmandum nyan na kheu-
eh awai nibak nyang teuma teujadi, saban
lagée sakét nyang jirasa lé ureuëng inong
nyang keuneuk peulahé aneuëk.

⁹ Gata harôh beu até-até, sabab gata
jidrob dan jibahue ubak kantô-kantô mahka-
mah agama. Gata jipoh lam rumoh-rumoh
iébadat. Gata teuma jiba jak meuhadab ubak
peunguasa-peunguasa dan raja-raja sabab

"dan duek: Nibak jamén nyan ureuëng Yahudi jiduek meunyoe keuneuk purunoe.
13:9-11: Mat. 10:17-20, Luk. 12:11-12

gata murit Ulôn. Dan watée nyan kheueh watée jih nibak gata keu gata meusaksi keuhai Ulôn keu awaknyan. ¹⁰ Haba Gét nyang teuka nibak Po teu Allah nyan bah teutabu leubeh dilée ubak banmandum bansa. ¹¹ Dan meunyoe gata jidrob dan jiba ubak kantô mahkamah agama; bék gundah keuhai peue nyang teuma gata peugah. Meunyoe ka troh watée jih keu gata peugah haba, peugah laju peue nyang teupeugah ubak gata óh troh bak watée jih. Sabab tutoe haba nyang gata peugah nyan bukon haba gata keudroe, teuma atra nyan teuka nibak Roh Allah. ¹² Ureuëng teuma jikhianat syedara jih keudroe keu jipoh maté. Nyan pih teuma teujadi lamkawan ayah ngon aneuëk. Aneuëk miet teuma jilawan mak ngon yah jih, dan jiseurah awaknyan keu jipoh maté. ¹³ Gata teuma jibanci lé mandum ureuëng sabab gata murit Ulôn. Teuma ureuëng nyang meuteuen sampoe án akhé, ureuëng nyan teuma teupeuseulamat.”

Keujeuhetan nyang jiba ubak keuhancoran

(*Mat. 24:15-28; Luk. 21:20-24*)

¹⁴”Gata takalon ‘Keujeuhetan nyang Jipeuhanco’ jidong bak teumpat nyang hán jeuet jidong le jih nyan. (Catetan keu peumbaca: peurati kheueh peue makna jih!) Bak masanyan ureuëng nyang na di Yudea bah jiplueng u gunong-gunong. ¹⁵ Ureuëng nyang na ateuh bubong rumoh bék jitron dan jitamong lam rumoh jih keu jijakcok sapeue-sapeue. ¹⁶ Ureuëng nyang mantong na di lampôh bék jiwoe keu jijakcok bajée jubah jih. ¹⁷ Lumpah yo ngon teumakot luwabiasa bak ureuëng inong nyang teungoh mume dan mak-mak nyang mantong geupeumom aneuëk banyak! ¹⁸ Meudoá kheueh mangat hai-hai nyang lagée nyan bék sampoe teujadi watée musém ujeuen. ¹⁹ Bak uroe-uroe nyang lumpah teumakot ngon yo nyan teuma keusosahan nyang gohlom na teujadi, yoh phon Po teu Allah geupeujeuet donya nyoe sampoe bak uroe, dan hana teuma teujadi lé nyang lagée nyan bagoe. ²⁰ Meunyoe Po teu Allah hana geupeupaneuk masa nyang lagée nyan, teuma hana meusidroepih nyang na seulamat. Lé sabab umat Gobnyan, Allah geupeupaneuk masa nyang lagée nyan.

^v watée jih ka rab that: atawa Gobnyan ka tô that, karab trok teuka.

13:13: Mat. 10:22 **13:14:** Dan. 9:27, 11:31, 12:11

13:15-16: Luk. 17:31 **13:19:** Dan. 12:1, Why. 7:14 **13:24:** Yes. 13:10, Yeh. 32:7, Yl. 2:10, 31, 3:15, Why. 6:12

13:25: Yes. 34:4, Yl. 2:10, Why. 6:13 **13:26:** Dan. 7:13, Why. 1:7 **13:32:** Mat. 24:36

²¹ Bak watée nyan meunyoe sidroe ureuëng jipeugah ubak gata, ‘Ngieng kheueh; Raja Peuseulamat nyan na disinoe!’ atawa; ‘Ngieng, Gobnyan na disinan!’ – bék kheueh gata patéh ubak ureuëng nyan. ²² Sabab ureuëng-ureuëng peuseulamat peuleusu dan nabi-nabi peuleusu teuma teuka. Awaknyan jipeubuet buet-buet nyang luwa biasa dan buet-buet nyang ajaéb keu jipeungét gob meunyoe na mungken, umat Po teu Allah cit teuma. ²³ Jadi, waspada kheueh! Banmandum nyan ka ulôn peugah ubak gata sigohlom hainyan teujadi.”

Keuhai Aneuëk Manusia teuka

(*Mat. 24:29-31; Luk. 21:25-28*)

²⁴”Óh ka lheueh leuseusoe masa nyang sosah nyan, mata uroe teuma jeuet keuseupôt, dan buleuen hana le meucahya. ²⁵ Bintang-bintang di langét teuma rhot u bumoe, dan bubena nyang mat kuasa di angkasa raya teuma ka-ák ka-ok hana meuteuté. ²⁶ Bak masa nyan Aneuëk Manusia teuma deuh teukalon teuka rot lam awan deungon kuasa raya dan keuagongan gobnyan. ²⁷ Gobnyan teuma geukirém malaikat-malaikat keu geupeusapat umat nyang geupiléh nibak ban peuet boh sagoé ujong bumoe, nibak ujong-ujong bumoe sampoe troh ubak ujong-ujong langét.”

Peulajaran nibak bak ara

(*Mat. 24:32-35; Luk. 21:29-33*)

²⁸”Cok kheueh peulajaran nibak bak ara. Meunyoe ranteng-ranteng jih ijo dan leumiek, dan ka jipeuphon meutarôk, gata tateupeue bahwa musém khueng ka rab teuka. ²⁹ Meunan cit meunyoe gata ngieng haihai nyan teujadi, gata tateupeue bahwa watée jih ka rab that.” ³⁰ Beutateupeue kheueh! Banmandum peuristiwa nyoe teuma teujadi sigohlom ureuëng-ureuëng nyang udeb bak saat nyoe maté banmandum. ³¹ Langét ngon bumoe hanco, teuma haba ulôn teutab na siumu masa.”

Hana meusidroepih nyang jiteupeue uroe dan jeuem jih

(*Mat. 24:36-44*)

³²”Bah pih meunan, hana meusidroepih jiteupeu pajan uroe jih dan pajan teuma jeuem jih. Malaikat-malaikat nyang na lam

syeuruga hana, dan Aneuëk pih hana, teuma Bapak mantong nyang teupeue. ³³ Ngon sabab nyan, gata harôh meujaga-jaga dan waspada, sabab gata hana tateupeue pajan watée jih. ³⁴ Keuadaan jih na kheueh lagée sidroe ureuëng nyang tinggai rumoh jih dan jijak laju u tempat nyang jiôh. Rumoh jih nyang jitinggai jiyue ubak namiet-namiet jih mangat ji urôh dan jijaga, dan geubri tugaih ubak awaknyan maséng-maséng. Ubak ureuëng nyang jaga babah pintoe, jipeu ingat mangat jijaga beugét-gét. ³⁵ Sabab nyan, gata harôh meujaga-jaga, sabab gata hana tateupeue pajan ureuëng po rumoh nyan jiwoe – mungken watée uroe seupôt, mungken watée teungoh malam, mungken bak watée suboh, atawa mungken bak watée mata uroe teubiet. ³⁶ Meunyoe jihnyan teuka hana teusangka-sangka, bék kheueh sampoe jikalon gata teungoh teu éh dan teungét. ³⁷ Peue nyang ulôn peugah nyoe ubak gata, ulôn peugah cit ubak mandum ureuëng laén: meujaga-jaga kheueh!”

Tipée muslihat teuhadab Isa

(Mat. 26:1-5; Luk. 22:1-2; Yah. 11:45-53)

14 Dua uroe treuk Uroe raya Paskah dan Peurayaan Ruti hana Meuragoe. Peumimpén Imeum-imeum dan gurée-gurée agama teungoh jimita jalan pakriban cara Isa nyan beuteudrob deungon cara seungab-seungab, dan keu jikeuneuk poh maté Gobnyan. ² “Teuma bék tapeubuet nyan watée peurayaan,” kheun awaknyan, “sabab teuka karu nyang luwa biasa.”

Isa jiroe ngon minyéuk mangat bhée

(Mat. 26:6-13; Yah. 12:1-8)

³ Bak watée Isa kana di Betania, bak rumoh Simon nyang yoh masa ilée ka keunong peunyakét kulét nyang paleng parah, na sidroe ureuëng inong jijak ubak Gobnyan. Ureuëng inong nyan na jiba saboh kaca minyéuk mangat bée nyang jipasoe lam kaca pualam nyang paleng meuhái yuem jih. Watée Isa teungoh geuduek sira geumakheun, ureuëng inong nyan laju jipeubeukah kaca nyan óh lheueh nyan jicok minyéuk nyan laju jiro ateueh ulée Isa. ⁴ Na padub droe ureuëng nyang na bak tempat nyan jiteuka beungéh jih laju jimarit sabe keudroe-droe, “Hana manfaát minyéuk mangat bée nyan jiböih-böih sia-sia? ⁵ Minyéuk nyan jeuet jipeubloe

Barang-barang pualam (14:3)

ngon yuem leubeh nibak lhée reutôh péng pirak,” dan péng jih jeuet jibri keu ureuëng gasien!” Ngon sabab nyan awaknyan beungéh keu ureuëng inong nyan.

⁶ Teuma geupeugah lé Isa, “Peubiyeu mantong! Keupeue gatanyoe tapeusosah jihnyan? Inong nyan ka jipeubuet buet nyang jroh lom teupujoe keu Ulôn. ⁷ Ureuëng gasien sabe na di teungoh-teungoh gata, tieb-tieb watée meunyoe gata tem jeuet gata tulông awaknyan. Teuma ulôn hana siumu masa na meusajan ngon gata. ⁸ Ureuëng inong nyoe ka jipeubuet peue nyang jeuet jipeubuet. Jihnyoe ka jipeusiab keu ulôn ngon minyéuk mangat bée sibagoe jipeutamong ulôn lam jrat sigohlom troh bak watée. ⁹ Peucaya kheueh! Ban sigom donya, dipat mantong Haba Gét nibak Allah jipeusampoe, peue nyang jipeubuet lé ureuëng inong nyoe teuma jipeugah sibagoe keunangan keu inong nyoe.”

Yudas situju keu jikhianat Isa

(Mat. 26:14-16; Luk. 22:3-6)

¹⁰ Dan Yudas Iskariot, sidroe lamkawan dua blaih droe murid Isa, jijak ubak Peumimpén Imeum-imeum ngon tujuan keu jikhianat Isa. ¹¹ Awaknyan galak that-that watée jideungoe haba nyan, dan awaknyan jimeujanji teuma jibri péng ubak Yudas. Phon watée nyan Yudas laju jimita keuseumpatan keu jikhianat Isa.

Isa geupajoh peunajoh Paskah ngon murid-murid Gobnyan

(Mat. 26:17-25; Luk. 22:7-14, 21-23; Yah. 13:21-30)

¹² Bak uroe keuphon watée Peurayaan Ruti Hana Meuragoe – bak watée ureuëng teungoh jisie bubiri Paskah – murid-murid Isa jitanyong ubak Gobnyan, “Dipat nyang Bapak galak mangat kamoe peuhidang peunajoh Paskah keu Bapak?”

¹ péng pirak: Kalon 6:37.

13:34: Luk. 12:36-38 14:1: Keu. 12:1-27 14:3: Luk. 7:37-38 14:7: Tel. 15:11

13 Isa laju geuyue dua droe ureuëng nibak awaknyan, "Jak kheueh laju u banda, disinan na sidroe ureuëng agam nyang teungoh jiba saboh tima meuasoe ié, ureuëng nyan teuma meurumpok ngon gata. Seutôt kheueh ureuëng nyan. 14 u rumoh nyang jitamong dan peugah kheueh ubak ureuëng po rumoh nyan. 'Bapak Gurée geutanyong, dipat teupat Gobnyan dan murid-murit Geuh keu teupat geupajoh peunajoh Paskah.' 15 Ureuëng nyan teuma jitunyok ubak gata saboh kama nyang paleng luwah dibagian ateueh. Kama nyan ka teuatoe, leungkab ngon mandum peurabot. Peusiab kheueh mandum bak teupat nyan keu geutanyoe."

16 Dan bandua droe murid Isa nyan pih laju jijak u banda. Óh troh keunan laju meurumpok banmandum paih that lagée nyang ka geupeugah lé Isa. Dan awaknyan pih laju geupeu siab peunajoh Paskah.

17 Watée ka malam, Isa teuka laju keunan ngon bandua blaih droe murid Geuh. 18 Teungoh awaknyan geuduek sira geumakheun, geupeugah lé Isa, "Deungoe ulôn peugah: Sidroe ureuëng lamkawan gata nyoe, nyang bak saát nyoe na jimakheun meusajan ngon Ulôn jikhianat Ulôn."

19 Ban jideungoe nyan, mandum murid-murid Isa seudeh lumpah na. Dan lé murid-murid Isa nyan laju jitanyong sidroe-droe ubak Gobnyan, "Teuntée bukon ulôn nyang Bapak peugah nyan?"

20 Geujaweueb lé Isa, "Jihnyan na sinoe lamkawan gata nyang dua blaih droe nyoe, nyang pajoh bu saboh pangan ngon Ulôn. 21 Beutôi Aneuëk Manusia teuma maté lagée nyang na teutuléh lam Alkitab. Teuma lumpah that cilaka ureuëng nyang khianat Aneuëk Manusia nyan! Leubeh gét keu ureuëng nyan meunyoe jih hana lahé lam donya nyoe!"

Peujamé Tuhan

(Mat. 26:26-30; Luk. 22:14-20; 1Kor. 11:23-25)

22 Watée awaknyan teungoh geumakheun, Isa laju geucok ruti dan peugah doá syukoe ubak Po teu Allah. Óh lheueh nyan laju geupriek-priek rutinyan ngon jaroe Gobnyan, dan laju geubri ubak mandum murid-murid Gobnyan sira geupeugah, "Cok dan pajoh kheueh, nyoe kheueh tuboh ulôn."

23 Óh lheueh nyan laju geucok saboh ciriék nyang meuasoe ié anggô. Laju geumeudoá syukoe ubak Po teu Allah, dan ciriék

nyang meuasoe ié anggô nyan laju geujok ubak murid-murid Geuh. Óh lheueh nyan awaknyan mandum jijieb ié anggô nyan. 24 Óh lheueh nyan Isa geupeugah ubak awaknyan, "Nyoe kheueh darah ulôn nyang teupeusah janji Po teu Allah, darah nyang teurö keu ureuëng ramé. 25 Peucaya kheueh: Ulôn hana lôn jieb lé ié anggô nyoe, sampoe bak watée jih ulôn jieb ié anggô nyang barô meusajan ngon gata lam Donya Barô Bapak Ulôn."

26 Óh lheueh nyan awaknyan laju meunyoe saboh ca-e puja ngon pujoe. Dan Óh lheueh nyan awaknyan laju geujak u Bukét Zaiton.

Nubuat bahwa Petrus teuka ji iengkeue keu Isa

(Mat. 26:31-35; Luk. 22:31-34; Yah. 13:36-38)

27 Óh lheueh nyan Isa geupeugah ubak awaknyan, "Gata banmandum teuma gata plueng gata tinggai Ulôn. Sabab lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe, 'Po teu Allah teuma geupoh maté tukang meurabe Gobnyan, dan kawan bubiri Gobnyan teuma meucubre saboh sahoe.' 28 Teuma óh ka lheueh ulôn geupeubeudôh lom, teuma lôn jak leubeh awai nibak gata u Galilea."

29 "Hán jeuet," jaweueb Petrus, "Bah kheueh awaknyan banmandum jitinggai Bapak, ulôn hana sagai-sagai lôn tinggai Bapak."

30 "Ingat," geupeugah lé Isa, "bak malam nyoe cit teuma, sigohlom manök jikuuék dua goe, gata ka lhée goe gata iengkeue keu ulôn."

31 Geujaweueb lé Petrus ngon su nyang pasti, "Bah kheueh ulôn maté meusajan-sajan ngon Bapak, sagai-sagai hana lôn peugah bahwa ulôn hana lôn turi Bapak!"

Meunan cit ngon murid-murid nyang laén lagée nyan cit jipeugah.

Isa meudoá lam taman Getsemani

(Mat. 26:36-46; Luk. 22:39-46)

32 Laju awaknyan troh bak saboh teupat nyang nan jih taman Getsemani, dan Isa laju geupeugah ubak murid-murid Gobnyan, "Gata duek kheueh disinoe ulôn keuneuk jak meudoá siat."

33 Dan Isa laju geupakat Petrus, Yakobus, dan Yahya jak meusajan ngon gobnyan. Gobnyan ka jipeuphon teuka seudeh apoh apah. 34 "Até Ulôn seudeh lumpah na,"

kheun Isa ubak awaknyan, "Rasa jih lagée keuneuk maté Ulôn nyoe. Tinggai kheueh disinoe dan meujaga-jaga kheueh!"

³⁵ Isa geujak leubeh jiôh lom laju geudugom bak tanoh sira geumeu doá. Lam doá gobnyan geulakée meunyoe jeuet bék geurasa saát deurita nyan. ³⁶ "Bapak, ôh Bapak," kheun Gobnyan, "Hana sapeuepih nyang mustahe nibak Droeneueh Bapak. Neubot kheueh deurita nyoe nibak Ulôn. Teuma bék kheueh neuseutôt keuheundak Ulôn seulaén keuheundak Droeneueh ôh Bapak."

³⁷ Óh ka lheueh nyan Isa geugisa dan geungieng murit-murit Gobnyan ka habéh teuéh-éh dan teungét banmandum. Laju geupeugah ubak Petrus, "Simon, peu kheueh gata teungét? Ban sijeuem, gata hana hase meujaga-jaga?" ³⁸ Dan Isa laju geupeugah ubak awaknyan, "Meujaga-jaga kheueh, dan meudoá kheueh mangat gata hana gata rasa cubaan nyan. Keubiet beutôi roh gata jipeubuet buet nyang beuna, teuma gata hana hase sabab tabiát manusia nyan leumoh."

³⁹ Sigoe teuk Isa geujak meudoá ngon tutoe haba doá Geuh nyan saban lagée nyang ka lheueh bunoe. ⁴⁰ Óh lheueh nyan laju geugisa ubak murit-murit Geuh dan geukalon awaknyan mantong teuéh ngon teungét, sabab mata awaknyan teungét that-that. Teuma awaknyan hana jiteupeu peue nyang harôh jipeugah ubak Isa.

⁴¹ Watée Isa geuriwang ubak awaknyan nyang keu lhée goe jih, laju geupeugah, "Peu kheueh mantong gata éh dan meureuhah? Kaseb nyan! Watée jih ka troh Aneuëk Manusia jiseurah lam jaroe ureuëng-ureuëng meudesya. ⁴² Beudôh kheueh, jak geutanyoe tajak. Ngieng! Ureuëng nyang khianat ulôn ka troh jiteuka!"

Isa jidrob

(*Mat. 26:47-56; Luk. 22:47-53; Yah. 18:3-12*)

⁴³ Teungoh Isa mantong geupeugah haba, teuka kheueh Yudas, sidroe lamkawan dua blaih droe murit Geuh nyan. Meusajansajan ngon jihnyan teuka cit teuma ureuëng ramé nyang laén sira jiba peudeueng dan banie kayée. Awaknyan jikirém lé peumimpén imeum-imeum, gurée-gurée agama dan peumimpén-peumimpén Yahudi. ⁴⁴ Yudas nyang khianat nyan ka jibri tanda ubak ureuëng nyang keuneuk drob gobnyan. "Ureuëng nyang ulôn côm eunteuk," nyan kheueh ureuëng jih, "drob Jihnyan dan ba

laju Jihnyan deungon teukawai nyang leubeh rapat."

⁴⁵ Watée Yudas ka troh keunan, jihnyan laju jijak ubak Isa sira jipeugah, "Bapak Gurée!" óh jikheun meunan laju jicôm Isa. ⁴⁶ Dan di ureuëng-ureuëng nyang jak meusajan ngon Yudas nyan laju jidrob Isa sira jiranté jaroe Gobnyan. ⁴⁷ Teuma sidroe ureuëng nyang na lamkawan nyan laju jisut peudeueng jih dan ngon peudeueng nyan laju jihayôn ateueh namiét imeum agong sampoe ôh punyueng ureuëng nyan putôh. ⁴⁸ Dan Isa laju geupeugah ubak awaknyan, "Peu kheueh Ulôn nyoe ureuëng jeuhet, sampoe gata jak keunoe sira gata ba peudeueng ngon banie kayée keu gata drob Ulôn? ⁴⁹ Tieb-tieb uroe Ulôn na lôn seumeubeuet lam Baét Allah dikeue gata keudroe, dan gata hana tadrob ulôn. Teuma beutôi ka seuharôh jih lagée nyan, mangat teujadi peue nyang ka teutuléh lam Alkitab."

⁵⁰ Banmandum murit Isa jiplueng jitinggai Gobnyan keudroe disinan.

⁵¹ Na sidroe ureuëng muda, nyang jingui siôn ija keungon tob tuboh jih, jiseutôt Isa nibak likot. Ureuëng ramé keuneuk jidrob ureuëng nyan, ⁵² teuma di ureuëng nyan laju jisuet ija nyang na bak tuboh nyan, dan jiplueng laju ngon badan teulon.

Isa jipeuhadab ukeue

Mahkamah Agama

(*Mat. 26:57-68; Luk. 22:54-55, 63-71;*

Yah. 18:13-14, 19-24)

⁵³ Isa laju jiba u rumoh imeum agong. Disinan banmandum peumimpén imeum, peumimpén Yahudi dan gurée-gurée agama ka meusapat. ⁵⁴ Petrus jiseutôt Isa rot jiôh sampoe jitamong ubak leuen rumoh imeum agong. Nibak teupat nyan laju jiduek jimeu adeueng bak binéh apui meusajan-sajan ngon sidadu-sidadu peungawai. ⁵⁵ Peumimpén Imeum-imeum dan banmandum Mahkamah Agama jiuseuha jimita bukeuti-bukeuti keuhai buet nyang salah nyang ka geupeubuet lé Isa mangat jeuet jipeu rhot huköman maté ateueh Gobnyan. Teuma nyang jimita lé awaknyan hana jiteumé meusaboh bukeuti pih. ⁵⁶ Jai that-that saksi nyang jitawök mangat jeuet jibri keuteurangan peuleusu keuhai Isa, teuma banmandum keusaksian awaknyan meubeda sidroe ngon nyang laén.

⁵⁷ Dan na padub droe saksi laju jidong dan jipeugah keusaksian peuleusu keuhai

Isa, ⁵⁸ "Na kamoe deungoe jipeugah lé ureuëng nyoe lagée nyoe, 'Ulôn teuma lôn reuloh Baét Allah nyang jipeugét lé manusia nyoe, dan lhée uroe óh lheueh nyan, teuma lôn peudong nyang laén nyang bukan jipeugét lé manusia.' " ⁵⁹ Teuma peue-peue nyang jisaksi lé ureuëng nyan hana saban keusaksian nyang sidroe ngon nyang laén.

⁶⁰ Teuma imeum agong laju jidong dikeue awaknyan dan laju jitanyong ubak Isa, "Pakon hana gata jaweueb peue-peue nyang jitudôh nyan keu Gata?"

⁶¹ Isa seungab mantong, hana geuseuôt sapeue. Dan imeum agong nyan laju jitan-yong sigoe teuk ubak Gobnyan, "Peu kheueh gata Raja nyang ba Seulamát, Aneuëk Po teu Allah Nyang Mahasuci?"

⁶² "Ulôn kheueh nyan," jaweueb Isa, "dan gata banmandum teuma gata ngieng Aneuëk Manusia geuduek blaih uneuen^x Allah Nyang Mahakuasa dan geuteuka lam awan nibak langét!"

⁶³ Ban jideungoe lagée nyan imeum agong laju jipriek-priek peukayan gobnyan^y sira jipeugah, "Hana peureulée lé saksi! ⁶⁴ Gata banmandum ka gata deungoe tutoe haba jih nyang jihujat Po teu Allah. Jinoe-nyoe peue keuputosan droeneueh?"

Awaknyan banmandum jicok keuputos-an bahwa Isa nyan salah, dan patot teuhuköm maté.

⁶⁵ Dan laju lé na padub droe ureuëng jiludah Isa, dan awaknyan laju jitôb mata Gobnyan sira jipoh gobnyan, óh lheueh nyan laju jipeugah, "Ci peugah, soe nyang poh gata?" Dan ureuëng-ureuëng peungawai nyan pih sajan cit jipoh Isa.

Petrus ji iengkeue keu Isa

(Mat. 26:69-75; Luk. 22:56-62;

Yah. 18:15-18, 25-27)

⁶⁶ Petrus mantong na dileuen rumoh imeum agong nyan, na sidroe inong deundayang imeum agong nyan jijak keunan. ⁶⁷ Watée jingieng Petrus teungoh meu adeueng bak binéh apui, laju jikalón gét-gét bak muka Petrus dan laju jipeugah, "Gata nyoe kon meusajan ngon Isa ureuëng Nazaret nyan?"

⁶⁸ Petrus ji-iengkeue ngon jisanggih. "Ulôn hana lôn teupeu dan hana muphom peue nyang gata peugah nyan," kheun Petrus ubak dendayang nyan. Jibeudôh sinan Petrus jijak laju ubak babah pintoe geureubang ru-

moh imeum agong nyan. [Bak watée nyan, manôk pih jiku-uék.]

⁶⁹ Deundayang inong nyan jingieng lom ubak Petrus, dan jipeugah teuma ubak ureuëng-ureuëng nyang na disinan, "Ka beutôi dan hana salah le, jihnyoe na kheueh ureuëng awaknyan!" ⁷⁰ Petrus teutab ji-iengkeue dan jisanggih lom.

Hana treb teuma óh lheueh nyan, ureuëng-ureuëng nyang na disinan jipeugah lom ubak Petrus, "Hana jeuet gata iengkeue lé ka beutôi gata na kheueh ureuëng awaknyan, sabab gata nibak Galilea!"

⁷¹ Laju Petrus jimeusumpah-sumpah sira jipeugah, "Ulôn hana lôn turi ureuëng nyang Gata peugah nyan!"

⁷² Bak watée nyan manôk pih jiku-uék nyang keu dua goe. Dan Petrus teuingat Isa ka lheueh geupeugah ubak gobnyan, "Sigohlom manôk jiku-uék nyang keu dua goe, gata ka lhée goe gata iengkeue keu Ulôn." Teuma Petrus pih laju geumo musök-musök.

Isa dikeue Pilatus

(Mat. 27:1-2, 11-14; Luk. 23:1-5; Yah. 18:28-38)

15 Ban beungoh that, banmandum Mahkamah Agama, meunan cit lmeum-imeum ulée, peumimpén-peumimpén Yahudi dan gurée-gurée agama bagaih that jimeurok pakat. Awaknyan laju jibeuleunggu Isa Almaseh, dan jiba laju ubak Pilatus. ² Pilatus laju jitanyong ubak Isa, "Peu kheueh beutôi gata raja ureuëng Yahudi?"

"Meunan kheueh kheun gata," jaweueb Isa.

³ Imeum-imeum ulée laju jipeugah ubak Pilatus keuhai buet-buet nyang salah nyang ka geupeubuet lé Isa. ⁴ Laju jitanyong lom lé Pilatus ubak Isa, "Peu kheueh hana cit gata jaweueb, ci gata peugah? Kalon kheueh, padub na jai jih tudohan nyang awaknyan tudoh ateueh Gata!"

⁵ Teuma Isa sagai-sagai hana geutem jaweueb le sampoe Pilatus hireuen lumpah na.

Isa jipeu rhot huköman maté

(Mat. 27:15-26; Luk. 23:13-25;

Yah. 18:39-19:16)

⁶ Tieb-tieb na Peurayaan Paskah, lazem jih Pilatus jipeuleuh sidroe ureuëng huköman meunurot nyang jipitéh lé rakyat. ⁷ Lam peunjara, lamkawan ureuëng-ureuëng beu-

^x geuduek blaih uneuen: Kalon 12:36. ^y jipriek-priek peukayan gobnyan: Cara ureuëng Yahudi beungéh. 14:58; Yah. 2:19 14:62; Dan. 7:13 14:64; Im. 24:16

rontak nyang jipoh maté ureuëng bak watée na karu ka-ak ka-ok, na sidroe ureuëng nyang nan jih Barabas. ⁸ Ureuëng ramé ka meusapat nibak teupat nyan dan jilakée laju ubak Pilatus mangat jipeuleuh sidroe ureuëng huköman lagée nyang ka-ka. ⁹ Laju jitanyong lé Pilatus ubak awaknyan, "Peu kheueh gata tem, jeuet ulôn peuleuh keu gatanyoe raja ureuëng Yahudi nyan keu gata?" ¹⁰ Sabab Pilatus jiteupeu bahwa Imeum-imeum ulée nyan jiseurah Isa ubak gobnyan sabab Imeum-imeum nyan bingiek até.

¹¹ Teuma lé Imeum-imeum ulée laju jipiteunah ureuëng ramé mangat Pilatus jipeuleuh Barabas keu awaknyan. ¹² Teuma jipeugah lom lé Pilatus ubak ureuëng ramé nyan, "Meunyo meunan, peue nyang harôh lôn peusaneut atéueh ureuëng nyang gata peugah raja ureuëng Yahudi nyan?"

¹³ Sira jikuk-kuk ureuëng ramé nyan jipeugah, "Saleb laju ureuëng nyan!"

¹⁴ "Teuma peue nyang ka jipeubuet nyang salah lé Ureuëng nyoe?" jitanyong lé Pilatus bak ureuëng ramé nyan.

Laju awaknyan jikuk-kuk nyang leubeh teuga lom, "Saleb laju ureuëng nyan!"

¹⁵ Pilatus keuneuk peumangat até ureuëng ramé nyan, teuma laju jipeuleuh Barabas keu awaknyan. Óh lheueh nyan jiyue laju bak ureuëng laén mangat jiseunuét Isa, laju jijok keu jisaleb.

Sidadu Roma (15:16)

Sidadu-sidadu jihina Isa

(Mat. 27:27-31; Yah. 19:2-3)

¹⁶ Isa laju jiba lé sidadu-sidadu ubak kantô peungadalan nibak meuligoe gubunur. Óh lheueh nyan banmandum pasokan jiyue meugumpôi. ¹⁷ Óh lheueh nyan lé awak nyan laju jipeungui bajée jubah ungu keu Isa, dan jipeugét mahkota nibak ranteng-ranteng nyang meuduro, óh lheueh nyan laju jipeuseuôn bak ulée Isa. ¹⁸ Óh ka lheueh nyan awaknyan laju jibri saleuem ubak Gobnyan, "Delat Po Raja ureuëng Yahudi!" ¹⁹ Ulée Isa laju jiseukok ngon tungkat, óh lheueh nyan laju jiludah Gobnyan dan jiseumah sujut dikeue Gobnyan. ²⁰ Óh ka lheueh jihina Isa lagée nyan, bajée jubah ungu nyan laju jisuet lé awaknyan dan jipeusok laju bajée Gobnyan keudroe. Óh lheueh nyan laju jiba Isa uluwa keu jijak saleb.

Isa jisaleb

(Mat. 27:32-44; Luk. 23:26-43; Yah. 19:17-27)

²¹ Bak teungoh rot ueh awaknyan jipaksa bak sidroe ureuëng jiyue gulam saleb Isa. Ureuëng nyan ban teuka nibak gampông keuneuk jak u banda. (Nan ureuëng nyan Simon, – asai jih di Kirene – ayah nibak Alexander dan Rufus.) ²² Isa laju jiba ubak teupat nyang nan jih Golgota, makna jih, "Teupat bruek ulée". ²³ Bak teupat nyan awaknyan jikeuneuk bri ubak Gobnyan ié anggô nyang ka meujampu ngon mur, teuma Isa hana geutem jieb ié anggô nyan. ²⁴ Óh lheueh nyan awaknyan laju jisaleb Isa, dan peukayan Gobnyan laju jibagi-bagi ngon cara ji-undi mangat teuteupeu jeumba maséng-maséng awaknyan. ²⁵ Watée ji saleb Isa nyan poh sikureueng beungoh. ²⁶ Bak pucak saleb nyan jituléh ngon tulésan keuhai peu nyang jitudôh keu Isa nyan, su jih na kheueh lagée nyoe: "Raja Ureuëng Yahudi". ²⁷ Meusigoe ngon Isa na teuma awaknyan saleb dua droe ureuëng peurampok; sidroe blaih uneuen dan sidroe teuk blaih wie Gobnyan. [²⁸ Deungon na lagée nyan ka jeuet kheueh lagée na teutuléh lam Alkitab; na kheueh: "Gobnyan jianggab saban lagée ureuëng-ureuëng jeuhet."]

²⁹ Ureuëng-ureuëng nyang na jijak rot nyan jiasek-asek ulée² sira jihina Isa. Jipeugah lé awaknyan lagée nyoe, "Hei, kah nyang keuneuk reuloh Baét Allah dan

² jiasek-asek ulée: Cara ureuëng Yahudi jihina ureuëng laén.

15:21: Rm. 16:13 15:24: Zab. 22:19 15:28: Yes. 53:12 15:29: Zab. 22:8, 109:25, Mrk. 14:58; Yah. 2:19

kahpeudong teuma lam timpo lhée uroe.
³⁰ Ci kah tron ateuh saleb nyan dan laju kahjak peuseulamat droe!”

³¹ Meunan cit deungon imeum-imeum ulée dan gurée-gurée agama jihina Isa. Awaknyan jimarit sabe keudroe-droe, ”Jihnyan jipeuseulamat ureuëng laén, teuma droe jih keudroe hana hase jipeuseulamat!

³² Meunyoé jihnyan raja Israel, Raja nyang ba Seulamat, bah kheueh jihnyan jinoe jitron nibak saleb nyan, mangat kamoe ngieng dan kamoe patéh keu jihnyan!”

Ureuëng-ureuëng nyang saleb meusajan ngon Isa nyan pih jihina Gobnyan.

Isa wafeuet

(*Mat. 27:45-56; Luk. 23:44-49; Yah. 19:28-30*)

³³ Watée cot uroe timang, bansaboh nanggroe nyan ka seupôt hán deuh sapeue.

³⁴ Dan óh ka troh poh lhée seupôt, Isa geuklik sira geudumpék ngon su nyang teuga, ”Eloi, Eloi, lama sabakhtani?” Nyang makna jih, ”Allah Po, Allah Po, pakon Droeneueh neutinggai Lôn?”

³⁵ Na padub droe ureuëng nyang na disinan jideungoe su geuklik nyan, dan laju jipeugah, ”Deungoe kheueh nyan, Ureuëng nyan teungoh jihôi Elia!” ³⁶ Sidroe ureuëng lam kawan awaknyan bagaih that jijak cok bungöng kareueng, bungöng kareueng nyan jipeunom laju lam ié anggô masam. Óh lheureh nyan bungöng kareueng nyan laju jilat bak ujong reunong, dan jisunyueng laju bak bibi Isa, sira jipeugah lagée nyoe, ”Preh ilée, bah tangieng peu kheueh Elia teuka jijak peutron Jihnyan bak kayée saleb nyan.”

³⁷ Óh lheureh nyan Isa geuklik lom, dan Gobnyan pih meuninggai donya.

³⁸ Ija tirée nyang na meugantung bak Baét Allah teupriek dua phon di ateuh sampoe u miyueb. ³⁹ Panglima nyang na jidong dikeue saleb nyan, deuh jikalón pakriban Isa meuninggai.^a Dan laju jipeugah lé panglima nyan lagée nyoe, ”Biet-biet that ureuëng nyoe na kheueh Aneuëk Allah!”

⁴⁰ Disinan na cit padub droe ureuëng inong nyang na jikalón peu nyang ka teujadi nyan nibak jiôh. Lamkawan inong nyan na Salome, Maryam Magdalena, dan Maryam mak Yakobus nyang muda dan Yoses. ⁴¹ Awaknyan kheueh ureuëng-ureuëng nyang seuiôt dan nyang tulông Isa watée Gobnyan na di Gali-

lea. Dan jai that mantong ureuëng-ureuëng inong nyang laén nyang na bak teumpang nyan nyang ka teuka u Yerusalem meusajan-sajan ngon Isa.

Isa jipeutamong lam jrat

(*Mat. 27:57-61; Luk. 23:50-56; Yah. 19:38-42*)

⁴²⁻⁴³ Uroe karab malam watée Yusuf nibak Arimatea teuka. Ureuëng nyan anggota Mahkamah Agama nyang jihoreumat le gob. Dan Gobnyan pih teungoh geupreh-preh pajan masa jih Po teu Allah geupeu phon mat peurintah sibagoe Raja. Uroe nyan na kheueh uroe peusiab-siab (na kheueh uroe sigohlom uroe Sabat) Sabab nyan ngon hana teumakot Yusuf laju geujak meuhadab ubak Pilatus dan laju geulakée manyét Isa. ⁴⁴ Pilatus hireuen that watée jideungoe bahwa Isa ka meuninggai donya. Jadi gobnyan laju geuyue ubak ureuëng laén mangat jijak hôi keumandan pasokan dan jitanyong ubak ureuëng nyan peu kheueh Isa ka treb meuninggai donya. ⁴⁵ Óh ka lheureh jideungoe peu nyang ka jilapor lé keumandan pasokan nyan, barô kheueh jibri lé Pilatus mangat Yusuf geujakcok manyét Isa nyan. ⁴⁶ Dan Yusuf pih laju geubloe ija lineun nyang haloh keu ija kapan dan óh ka lheureh geupeutron manyét Isa, laju geubalot ngon ija nyan. Óh lheureh nyan gobnyan laju geukeubah manyét nyan lam saboh kubu nyang geupeugét lam bukét batée. Óh lheureh nyan laju geugule sineuk batée nyang rayeuk keu ngon tôb babah pintoe kubu nyan. ⁴⁷ Maryam Magdalena dan Maryam mak si Yoses geukalon pat Isa jipeukubu.

Isa geubeudôh nibak lam kubu

(*Mat. 28:1-8; Luk. 24:1-12; Yah. 20:1-10*)

16 Watée uroe Sabat ka seuleusoe, Maryam Magdalena, Maryam mak Yakobus dan Salome geujak bloe meubagoe jeunéh reumpah-reumpah keu geuboh minyéuk ateuh manyét Isa. ² Ban seuboh buta watée mata uroe ka jiteubiet, uroe nyang keuphon aleuhat nyan, awaknyan laju jijak ubak kubu Isa. ³⁻⁴ Bak teungoh rot ueh awaknyan jimarit sabe keudroe-droe, ”Soe kheueh nyang tem tulông tanyoe mangat jeu-et batée nyang teutôb pintoe kubu Isa nyan hase teupeusée?” Sabab batée nyan rayeuk lumpah na. Teuma watée awaknyan ka troh

^a meuninggai: padub-padubboh naseukah kuno: jiklik dan meuninggai.

15:34; Zab. 22:2 15:36; Zab. 69:22. 15:38; Keu. 26:31-33 15:40-41; Luk. 8:2-3

keunan laju jingiang batée nyan ka meugule.
⁵ Dan awaknyan pih laju jitamong lam kubu nyan. Lam kubu nyan, blaih uneuen, deuh awaknyan kalon sidroe ureuëng muda nyang geungui bajée jubah putéh teungoh geudeuk disinan, dan awaknyan teukeujot lumpah na.

⁶ Ureuëng muda nyan geupeugah lagée nyoe, "Bék teumakot! Ulôn lôn teupeu gatan-yoe tajak mita Isa ureuëng Nazaret nyang ka maté teusaleb nyan. Gobnyan hana disinoe. Gobnyan ka geubeudôh! Ngieng kheueh, nyoe teumpat awaknyan peuéh Gobnyan. ⁷ Jinoenyoe jak laju, dan peutroh kheueh haba nyoe ubak murit-murit Gobnyan, meunan cit ubak Petrus, peugah lagée nyoe, 'Gobnyan geujak leubeh awai nibak gata u Galilea. Disideh gata teuma gata ngieng gobnyan, lagée nyang ka lheueh geupeugah ubak gata.' "

⁸ Ban jideungoe habanyan awaknyan laju jiteubiet lam kubu nyan dan laju jiplueng sabab teukeujot dan teumakot. Awaknyan hana jipeugah sahoe hai nyan sabab teumakot.

AKHÉ KEUNARANG MARKUS MEUNUROT NASEUKAH NYANG KUNO

Isa geupeuleumah droe ubak Maryam Magdalena

(*Mat. 28:9-10; Yah. 20:11-18*)

[⁹ Óh ka lheueh Isa geubeudôh nibak maté, ban beungoh uroe Aleuhah, phon-phon that geupeuleumah droe geuh ubak Maryam Magdalena. (Nibak Maryam nyan ka lheueh geupeuteubiet lé Isa tujuh boh roh jeuhet.)
¹⁰ Teuma Maryam Magdalena laju geujak peugah hai nyan ubak murit-murit Isa, nyang teungoh meukabông dan jimoe. ¹¹ Teuma watée awaknyan deungoe bahwa Isa ka udeb, dan bahwa Maryam ka lheueh geukalon Gobnyan awaknyan hana peucaya.

Isa geupeuleumah droe ubak dua droe murit Gobnyan

(*Luk. 24:13-35*)

¹² Óh lheueh nyan Isa laju geupeuleumah droe ubak dua droe murit Gobnyan deungon cara nyang laén. Nyan teujadi watée ban dua droe ureuëng nyan teungoh jijak bak saboh gampông. ¹³ Teuma awaknyan laju jigisa dan jijak peugah laju ubak rakan-rakan geuh nyang laén. Teuma di rakan-rakan nyang laén nyan teutab hana jipatéh.

Isa geupeuleumah droe ubak murit-murit Gobnyan

(*Mat. 28:16-20; Luk. 24:36-49; Yah. 20:19-23; Kis. 1:6-8*)

¹⁴ Akhé jih, Isa geupeuleumah droe ubak ban siblahi droe murit Gobnyan, bak watée awaknyan teungoh jimakheun. Isa geusapa awaknyan sabab awaknyan kureueng iman lom kreueh that ulée sampoe hana jipatéh ubak ureuëng-ureuëng nyang ka lheueh jikalon keudroe bahwa Isa udeb. ¹⁵ Dan laju Isa geupeugah ubak awaknyan, "Gata jak kheueh laju bansigom donya dan peusampoe kheueh Haba Gét nibak Allah nyan keu banmandum umat manusia. ¹⁶ Ureuëng nyang hana peucaya teuma teuhuköm. Teuma ureuëng nyang peucaya dan teupumanö, ureuëng nyan teuma seulamat. ¹⁷ Sibagoe bukeuti bahwa awaknyan jipeucaya, gata teuma ta use bubena roh jeuhet ateuh nan Ulôn; awaknyan jimeututoe lam basa-basa nyang hana awaknyan teupeu. ¹⁸ Meunyo awaknyan jimat uleue atawa ji jieb ié tuba, ateuh awaknyan hana keunong bala. Meunyo awaknyan jikeubah jaroe ateuh ureuëng-ureuëng sakét, ureuëng nyang sakét nyan teuma puléh."

Isa teubeuôt lam syeuruga

(*Luk. 24:50-53; Kis. 1:9-11*)

¹⁹ Óh ka seuleusoe Isa geupeugah haba ngon awaknyan, Gobnyan laju teubeuôt u syeuruga. Disideh gobnyan geumat peurintah meusajan ngon Po teu Allah. ²⁰ Teuma le murit-murit Gobnyan laju jijak peusampoe haba seulamat nyang teuka nibak Po teu Allah nyan ho-ho mantong. Dan Tuhan pih geumubuet meusajan-sajan ngon awaknyan dan geubri bukeuti keuhai buet-buet nyang ajaéb bahwa peue-peue nyang awaknyan peusampoe nyan na kheueh beutôi.]

AKHÉ NASEUKAH KUNO NYANG LAÉN^b

[⁹ Ureuëng-ureuëng inong nyan laju jijak ubak Petrus dan rakan-rakan gobnyan, laju jipeugah ngon singkat banmandum nyang ka geupeugah ubak awaknyan lé ureuëng muda nyan. ¹⁰ Óh ka lheueh nyan, Isa keudroe rot murit-murit gobnyan geujak peusampoe phon di timu sampoe u barat haba nyang suci dan abadi keuhai keuseulamatan nyang keukai.]

^b Lam padub-padubboh naseukah dan teujeumahan kuno na cit sinamah dua boh ayat nyoe. 16:7; Mat. 26:32, Mrk. 14:28 16:15; Kis. 1:8 16:19; Kis. 1:9-11

HABA GÉT NYANG GEUPEUSAMPOE LÉ LUKAS

PEU INTAT HABA

Kitab Haba Gét nyang geutuléh lé *Lukas* nyoe na kheueh teupeugah keuhai Isa sibagoe Raja Nyang peuseulamat nyang ka geupeujanji lé Po teu Allah keu bansa Israel dan keu banmandum umat manusia. Lam kitab geuhnyoe Lukas geutuléh bahwa Isa ka geubri tugaih lé Roh Tuhan keu geujak peusampoe Haba Gét nibak Po teu Allah ubak ureuëng gasien. Haba Gét nyoe peunoh deungon teupakoe mubagoe ureuëng deungon peue-peue mantong nyang jipeureulée. Dan leumah cit teukalon keuhai nada sukacita lam kitab *Lukas* nyoe, nyang phon that keuhai pasai-pasai nyang phon na kheueh Isa geuteuka, óh lheueh nyan bak bagian akhé jih keuhai Isa teupeu ék lam syeuruga. Kisah keuhai jitimoh dan meukeumang agama Kristen óh ka lheueh Isa geutamong lam Syeuruga na cit geucalitra lé nyang tuléh kitab nyoe nyang na meuteumé lam Kitab *Kisah Rasui-rasui*.

Bagian 2 dan 6 (kalon asoe kitab nyang na dimiyueb nyoe) asoe jih jai lumpah na unsur calitra nyang na meuteumé lam Kitab Haba Gét nyoe. Miseuejih keuhai calitra malaikat-malaikat meunyanoye dan ureuëng-ureuëng meurabe jijaksaweue Isa watée Gobnyan lahé, Isa lam Baét Tuhan watée Gobnyan mantong aneuëk miet, dan meunan cit keuhai miseue ureuëng Samaria nyang jroh até dan Aneuëk nyang gadôh. Dan Kitab nyoe lumpah teuteugon keuhai meudoá, Roh Allah, peuranan ureuëng inong dalam hai geulayani Isa dan geupeu amphon desya lé Po teu Allah.

Asoe jih

Haba phon 1:1-4

Lahé dan masa ubit nibak Nabi Yahya Pumanö dan Isa 1:5-2:25

Peulayanan Nabi Yahya Pumanö 3:1-20

Isa teupeumanö dan cubaan nyang teuka ateueh droe Gobnyan 3:21-4:13

Isa geulayani ureuëng diteungoh-teungoh masyarakat Galilea 4:14-9:50

Nibak Galilea u Yerusalem 9:51-19:27

Aleuhak akhé di Yerusalem dan sikeulileng nyan 19:28-23:56

Isa geubeudôh nibak maté, keuhai Gobnyan jidrob dan Isa teubeuôt lam Syeuruga 24:1-53

Haba phon

1 Teofilus nyang jroh até, jai that-that ureuëng ka jiuseuha jiteumuléh ngon teuatoe keuhai peuristiwa-peuristiwa nyang ka teujadi di teungoh-teungoh geutanyoe.

2 Awaknyan jiteumuléh sisuai ngon peue nyang ka jicalitra ubak geutanyoe lé ureuëng-ureuëng nyang geukalon keudroe peuristiwa-peuristiwa nyan nibak awaiphon, dan óh lheueh nyan jipeutabu haba nyan. **3** Óh ka lheueh ulôn tilek ngon até-até that banmandum nyan phon nibak awai, laju lôn cok keusimpulan gét that-that meunoye ulôn tuléh saboh laporan nyang teuatoe keu Amphon. **4** Banman-

dum nyang ulôn peubuet nyan, mangat droeneueh neuteupeue bahwa peue nyang ka teupeurunoe ubak Amphon keubiet beutôi.

Keuhai lahé Nabi Yahya Pumanö jijak peugah

5 Watée Herodes jeuet keu raja di nanggroe Yudea,^a na sidroe imeum nyang nan gobnyan Nabi Zakharia, gobnyan jitamong lam golongan imeum-imeum Abia. Peurumoh gobnyan nan geuh Elizabet, nyan pih keuturonan imeum. **6** Cara udeb dua lakoe binoenyan galak that-that até Allah. Mandua awaknyan geutaát that ubak peurintah dan huköm Tuhan deungon sipeunoh até. **7** Awaknyan

^a *Yudea*: Istilah nyoe teutunyok ubak banmandum nanggroe Palestina.

hana meu aneuëk sabab Elizabet peurumoh gobnyan balui dan mandua awaknyan ka tuha-tuha.

⁸ Bak siuroe, watée golongan Abia keunong gileran, Nabi Zakharia laju geupeubuet tugaih gobnyan sibagoe Imeum dikeue Po teu Allah. ⁹ Deungon teu-undi, nyang ka kayém geupeubuet lé imeum-imeum, Nabi Zakharia jitunyok keu geutamong lam Baét Tuhan óh troh keunan laju geutot keumeunyan. ¹⁰ Teungoh upacara teutot keumeunyan nyan geupeubuet, ureuëng ramé meudoá diluwa. ¹¹ Bak watée nyan malaikat Tuhan geupeuleumah droe ubak Nabi Zakharia. Malaikat nyan geudong blaih uneuen meuja teupat teutot keumeunyan. ¹² Watée geungieng lé Nabi Zakharia malaikat nyan, gobnyan jiteuka bingong deungon teumakot. ¹³ Teuma lé malaikat nyan laju geupeugah lagée nyoe, "Bék teumakot, hei Zakharia! Allah ka geudeungoe doá gata. Peurumoh gata Elizabet teuma jipeulahé sidroe aneuëk agam. Dan haróh gata boh nan Yahya keu aneuëk nyan. ¹⁴ Gata teuma jeuet keu ureuëng nyang lumpah galak deungon lahé aneuëk nyan dan di ureuëng ramé teuma harok ngon meusukaria meunyoe aneuëk nyan ka lahé teuma! ¹⁵ Jihnyan teuma jeuet keu ureuëng rayeuk meunurot pandangan Tuhan, dan jihnyan hana jijieb ié anggô atawa ié kreueh. Ban lahé jihnyan ka geukuasa lé Roh Allah. ¹⁶ Dan jai lumpah na ureuëng Israel teuma geubimbéng lom ubak Po teu Allah, Tuhan awaknyan. ¹⁷ Gobnyan teuma jeuet keu utosan Tuhan nyang teuga dan meukuasa lagée Nabi Ilyas. Gobnyan teuma geuba damé lagée ayah ngon aneuëk gobnyan, dan ureuëng nyang hana taát ubak pimpénan jih jiwoe lom teuma ubak pikeran nyang beutôi. Deungon lagée nyan jihnyan ka jikeubah saboh umat nyang ka siab keu Tuhan."

¹⁸ "Pakriban ulôn teupeu bahwa hainyan teuma teujadi?" geutanyong lé Nabi Zakharia ubak malaikat nyan. "Ulôn ka tuha, meunan cit ngon peurumoh lôn ka tuha."

¹⁹ Geujaweueb lé malaikat nyan lagée nyoe, "Ulôn nyoe Jiebrail. Ulôn layani Po teu Allah dan Gobnyan kheueh nyang yue ulôn keu lôn jak peusampoe haba gét nyoe ubak gata. ²⁰ Peue nyang ulôn peugah nyoe, teuma teujadi óh trok bak watée. Teuma sabab gata hana tapatéh, gata singoh hana jeuet gata peugah haba; gata teuma jeuet keu

ureuëng kalu sampoe ubak peue nyang ka ulôn peugah teujadi."

²¹ Teungoh lam keuadaan lagée nyan, di ureuëng ramé nyang ka teupreh-preh Nabi Zakharia. Awaknyan hireuen pakon treb la-goena gobnyan lam Baét Tuhan. ²² Dan bak watée gobnyan ka geuteubiet uluwa, gobnyan hana jeuet le geumariet ngon awaknyan. Dan gobnyan laju geubri isyarat ngon jaroe geuh, dan gobnyan teutab kalu. Dan di ureuëng ramé pih jiteupeue bahwa gobnyan ka geungieng sapeue-sapeue nyang deuh teukalon didalam Baét Tuhan.

²³ Óh ka habéh masa tugaih gobnyan di Baét Tuhan, Nabi Zakharia laju geuwoe u rumoh droe. ²⁴ Hana padubna treb teuma óh lheueh nyan, Elizabet, peurumoh geuhnyan pih laju mume, dan laju geukurong droe lam rumoh nyang treb jih na limong buleuen. ²⁵ Gobnyan laju geupeugah, "Akhé jih Tuhan geutulông ulôn dan geusampôh banmandum keuhinaan nyang na nibak ulôn."

Lahé Isa teupeusampoe

²⁶ Watée Elizabet ka mume nam buleuen, Allah laju geuyue ubak malaikat Jiebrail jeuet geujak u Nazaret, saboh banda di daerah Galilea. ²⁷ Malaikat Jiebrail nyan geutus ubak sidroe aneuëk dara, nyang nan geuh Maryam. Maryam nyan ka meutunangan ngon sidroe ureuëng agam nyang nan jih Yusuf, keuturonan Raja Nabi Daud. ²⁸ Malaikat nyan laju geujak ubak Maryam sira geupeugah lagée nyoe, "Assalamuálikum, gata nyang geubri beureukat lé Tuhan seucara istimewa! Tuhan na meusajan ngon gata!"

²⁹ Ban geudeungoe su malaikat nyan Maryam teukeujot that, sampoe-sampoe laju jiteumanyong lam até geuh peue meukeusut saleuem nyan. ³⁰ Teuma lé malaikat nyan laju geupeugah ubak gobnyan, "Bék teumakot, hei Maryam. Sabab gata meukeunong bak até Allah. ³¹ Gata teuma mume dan gata peulahé sidroe aneuëk, nyang museuti gata boh nan Isa. ³² Gobnyan jeuet keu agong dan teupeugah Aneuëk Allah Nyang Mahamanyang. Tuhan Allah nyang peujeuet gobnyan raja lagée Raja Nabi Daud, indatu gobnyan. ³³ Dan gobnyan geumat peurintah sibagoe raja ateueh keuturonan Nabi Yakub siumu masa. Keurajeuen gobnyan hana meu akhé."

Saboh mon di Nazaret (1:26)

34 "Teuma ulôn nyoe mantong peura-
wan," kheun Maryam ubak malaikat nyan,
"pakriban hainyan hase teujadi?"

35 Geujaweueb lé malaikat nyan, "Roh
Allah teuma teuka ubak gata, dan kuasa
Allah teuma peunoh jiseuleubong ateueh ga-
ta. Nyang kheueh sabab jih aneuëk nyang
teuma lahé nyan teupeugah Suci, Aneuëk
Allah. 36 Ingat: Elizabet, syedara gata nyan
ka mume nam buleuen, bah kheueh jihnyan
ka tuha dan jikheun lé gob bahwa jihnyan
balui. 37 Sabab nibak Po teu Allah hana
nyang mustahe."

38 Dan lé Maryam laju geupeugah,
"Ulôn nyoe hamba Tuhan; bah kheueh teu-
jadi ateueh ulôn lagée nyang droeneueh peu-
gah." Dan óh lheueh nyan malaikat nyan laju
geujak geutinggai Maryam disinan sidroe.

Maryam geujak saweue Elizabet

39 Reujang that óh lheueh nyan, Maryam
laju geujak ubak saboh banda nyang na di
Yudea bak daerah nyang meugunong-gu-
nong. 40 Gobnyan laju geujak u rumoh Nabi
Zakharia, dan watée geutamong laju geubri
saleuem ubak Elizabet. 41 Dan meunan geu-
deungoe lé Elizabet Maryam geubri saleuem,
aneuëk nyang na lam pluet Elizabet nyan
mumet-met. Teuma Elizabet laju jikuasa lé
Roh Allah, 42 óh lheuehnyan laju geu-
meuhôi, "Droeneueh kheueh nyang paleng
geubri beureukat lé Po nibak mandum
ureuëng inong nyang laén! Geubri beureukat

aneuëk nyang droeneueh peulahé nyan!
43 Soe ulôn nyoe sampoe-sampoe mak Tu-
han geujak ubak ulôn? 44 Meunan ulôn deu-
ngoe saleuem droeneueh, aneuëk nyang na
lam pluet ulôn mumet-met galak lumpah na.
45 Mubahgia kheueh droeneueh, sabab peu-
caya peue nyang geupeugah lé Tuhan ubak
droeneueh nyan teuma teujadi!"

Nariet syukoe Maryam

- 46 Geupeugah lé Maryam,
"Até ulôn-lôn pujoe Tuhan,
47 dan jiwa ulôn meusukaria
sabab Allah nyang Peuseulamat
lôn.
- 48 Gobnyan geuingat ulôn, namiet
Gobnyan nyang hina!
Phon watée nyoe banmandum bansa
geupeugah ulôn mubahgia.
- 49 Kareuna Allah Nyang Mahakuasa
ka geupeubuet hai-hai nyang
rayeuk ateueh ulôn.
Sukacita nan jih.
- 50 Keuturonan deumi keuturonan
Tuhan geubri gaséh ngon sayang
keu ureuëng nyang teumakot ubak
Gobnyan.
- 51 Ngon jaroe Gobnyan nyang kuköh
dan teuga
gobnyan geupeucubre ureuëng
sombong,
dan geupeucawa-cawe reuncana
awaknyan.

52 Raja-raja laju geupeutron nibak takhta dan ureuëng hina geupumulia.

53 Ureuëng nyang deuk geupeutroe ngon peue-peue mantong nyang jroh, ureuëng kaya geu-use ngon jaroe hampa.

54 Gobnyan geutulông Israel hamba Gobnyan, lagée janji nyang ka lheueh geupeugét ngon indatu geutanyoe.

55 Tuhan hana tuwöe ubak peue-peue nyang ka geupeujanji, gobnyan meumurah até ubak Nabi Ibrahim dan keuturonan Gobnyan sampoe siumu masa."

56 Nibak keunira na lhée buleuen treb jih Maryam tinggai ngon Elizabet, óh lheueh nyan barô kheueh geuwoe u rumoh geuh keudroe.

Nabi Yahya Pumanö lahé

57 Troh kheueh watée jih nibak Elizabet keu geupeu lahé aneuëk. Gobnyan laju geupeu lahé sidroe aneuëk agam. 58 Waréh lingka gobnyan dan waréh kawöm geuh laju jipeugah padubna gét jih Tuhan keu Elizabet, dan awaknyan pih meusajan-sajan ngon Elizabet meugeumbira ngon harok até.

59 Watée aneuëk manyak nyan ka meumu lapan uroe, awaknyan laju jiteuka keuneuk jak peusunat gobnyan. Awaknyan jikeuneuk boh nan aneuëk manyak nyan Zakharia meunurot nan ayah aneuëk nyan, 60 teuma lé ma aneuëk nyan laju geupeugah lagée nyoe, "Hán jeuet! Aneuëk nyoe harôh teubôh nan Yahya."

61 "Hana meusidroe pih nyang na lam waréh kawöm geuh nyan nyang na nan lagée nyan," kheun awaknyan ubak gobnyan. 62 Dan deungon isyarat, awaknyan laju jitanjong ubak Nabi Zakharia peue nan nyang harôh teubôh keu aneuëk geuh nyan.

63 Nabi Zakharia laju geulakée saboh batée tuléh óh lheueh nyan laju geutuléh, "Nan aneuëk nyoe Yahya." Awaknyan banmandum hireuen. 64 Bak watée nyan cit teuma Nabi Zakharia ka jeuet geupeugah haba dan laju geupujoe Po teu Allah. 65 Kawöm silingka gobnyan banmandum teumakot, dan haba nyan laju meuluwah troh bansaboh daerah gunung-gunong Yudea. 66 Banmandum ureuëng deungoe hainyan jiteumanyong lam

até, "Keupeue kheueh jeuet jih aneuëk nyan singoh?" Sabab Tuhan meusajan ngon gobnyan.

Nabi Zakharia geupeusampoe haba nibak Tuhan

67 Nabi Zakharia, ayah aneuëk nyang ban lahé nyan, laju jikuasa lé Roh Allah sampoe gobnyan geujak peutroh peusan nibak Tuhan. Laju geupeugah lagée nyoe,

68 "Jak geutanyoe tapujoe Tuhan, Allah bansa Israel!

Gobnyan ka troh geuteuka geujak tulông umat Geuh dan geupeu beubaih awaknyan.

69 Gobnyan geubri keu geutanyoe nyang bri seulamat nyang peukasa, keuturonan Nabi Daud hamba Gobnyan.

70 Yoh watée ilée rot Nabi-nabi nyang geupiléh lé Gobnyan,

Tuhan ka geubri janji Geuh keudroe

71 keu teupeuseulamat geutanyoe nibak musoh tanyoe

dan nibak kuasa ureuëng-ureuëng nyang banci keu geutanyoe.

72 keu geupeudeuh murah até Gobnyan ubak indatu tanyoe,

janji Gobnyan nyang suci nyan geupeutrok teuma.

73-74 Gobnyan geumeubudök ubak Nabi Ibrahim bapak geutanyoe,

dan geumeujanji keu geupeu seulamat tanyoe nibak musoh geutanyoe,

mangat geutanyoe hana teumakot tapeutimang Gobnyan

75 sabe peuhamba droe ubak Gobnyan dan tapeumangat até Gobnyan sipanyang udeb geutanyoe.

76 Gata, hei aneuëk ulôn, teuma teupeugah Nabi

Allah Nyang Mahamanyang.

Gata geu-utus leubeh awai nibak Tuhan

keu teurintéh rot ueh keu Gobnyan,

77 keu teupeusampoe ubak umat Gobnyan

bahwa awaknyan teuma teupeuseulamat bubena,

meunyo Po teu Allah ka geupeu amphon bubena desya awaknyan.

78 Tuhan geutanyoe murah that até lom na gaséh sayang;

...guna teupeuseulamat geutanyoe
...Gobnyan tateuka.

Lagée mata uroe

...jiteubiet óh watée beungoh,

⁷⁹ meunan kheueh Gobnyan geubri trang
geuhnyan ubak mandum manusia.

...nyang udeb lam seupôt lom
...teumakot raya.

Gobnyan geubimbéng geutanyoe
ubak rot ueh

nyang teutuju bak keudaméan.”

⁸⁰ Aneuëk Nabi Zakharia nyan treb bak
treb meutamah rayeuk dan meutamah teuga
roh Gobnyan. Gobnyan tinggai lam padang
pasi, sampoe watée jih Gobnyan geupeugah
soe droe geuh ubak bansa Israel.

Isa lahé

(Mat. 1:18-25)

2 Bak watée nyan Kaisar Agustus geupeu-
tron titah mangat banmandum wareuga
neugahra keurajeuen Roma teudafeutar droe
keu teuseunsus. ² Seunsus nyang phon that
nyoe teupeuna watée Kirenius jeuet keu gu-
bunur nanggroe Siria. ³ Banmandum ureuëng
bak watée nyan jijak dafeutar droe nibak
banda jih maséng-maséng.

⁴ Yusuf pih laju geujak nibak Nazaret u
Galilea, u Betlehem di Yudea, teupat lahé
Raja Nabi Daud; sabab Yusuf keuturonan
Nabi Daud. ⁵ Yusuf geudafeutar droe meusi-
goe ngon Maryam tunangan geuh nyan,
nyang teungoh mume. ⁶ Watée awaknyan ka
troh u Betlehem teuka kheueh watée jih ni-
bak Maryam keuneuk geupeu lahé aneuëk.
⁷ Laju geupeu lahé sidroe aneuëk agam,
aneuëk Gobnyan nyang tuha. Aneuëk nyan
laju geubalot ngon ija tumpée, dan geukeu-
bah laju lam palong nyang meuasoe jeurami;
sabab awaknyan hana meuteumé teupat
mudom.

Ureuëng meurabe dan malaikat

⁸ Bak malam nyan na ureuëng-ureuëng
meurabe nyang teungoh jirabe beulatang jih
lam blang naleueng nyang na di daerah nyan.
⁹ Hana teusangka-sangka malaikat Tuhan la-
ju geupeuleumah droe ubak awaknyan, dan
cahya trang nyang teuka nibak Tuhan laju
teupanca ateueh awaknyan sampoe-sampoe
awaknyan ka peungéh ngon trang, dan awak-
nyan lumpah teumakot. ¹⁰ Teuma laju geu-
peugah lé malaikat nyan, ”Bék teumakot!
Sabab ulôn nyoe lôn teuka keuneuk jakba

haba gét keu gata – haba nyang lumpah ma-
ngat até keu mandum manusia. ¹¹ Uroenyoe,
di banda Nabi Daud ka lahé sidroe Raja
nyang peuseulamat gata na kheueh Almaseh,
Tuhan. ¹² Nyoe kheueh tanda jih: Gata teuma
meurumpok ngon sidroe aneuëk manyak
nyang teubalot ngon ija tumpée, dan teuéh
lam saboh palong.”

¹³ Ngon hana teusangka-sangka malai-
kat nyan meusajan ngon malaikat laén,
nyang geupujoe Allah. Awaknyan jipeugah,

¹⁴ ”Teupujoe kheueh Allah di langét
nyang paleng manyang!

Dan di ateueh bumoe, seujahteura
kheueh manusia nyang peugalak
até Tuhan!”

¹⁵ Óh ka lheueh malaikat-malaikat geu-
tinggai awaknyan dan geuwoe lam syeuruga,
ureuëng-ureuëng meurabe nyan laju jimarit
sabe keudroe-droe, ”Jak tajak u Betlehem
dan takalon peue nyang ka teujadi nyan.
Nyang ka geubri téé lé Tuhan keu geuta-
nyoe.”

¹⁶ Awaknyan laju jijak, óh troh keunan
laju meurumpok ngon Maryam dan Yusuf,
meunan cit aneuëk manyak nyang teungoh
teu éh lam palong.

¹⁷ Watée jingieng lé ureuëng meurabe
nyan aneuëk manyak nyan, awaknyan laju
jicalitra peue nyang ka geupeugah lé malai-
kat keuhai aneuëk manyak nyan. ¹⁸ Dan
mandum ureuëng hireuen peue nyang ka
jipeugah lé ureuëng meurabe nyan. ¹⁹ Teuma
Maryam geukeubah banmandum nyan lam
até geuh dan geupike ngon teumanueng
banmandum nyang teujadi nyan.
²⁰ Ureuëng-ureuëng meurabe nyan laju jigi-
sa u blang naleueng sira jipujoe dan jipeumu-
lia Po teu Allah, sabab banmandum nyang ka
lheueh awaknyan deungoe dan awaknyan
kalon, paih that lagée nyang geupeugah lé
malaikat.

Isa teuboh nan

²¹ Óh watée aneuëk manyak nyan ka
meu-umu lapan uroe, laju teupeusunat. Dan
awaknyan laju geuboh nan gobnyan Isa, nan
nyang geubri lé malaikat ubak gobnyan si-
gohlom gobnyan mume lam pruet ma geuh.

Isa teujok ubak Tuhan di Baét Tuhan

²² Troh kheueh watée jih Yusuf ngon
Maryam geupeuna adat peusuci meunurot
huköm Nabi Musa. Dan awaknyan geuba

aneuëk manyak nyan u Yerusalem keu geujak peujok ubak Tuhan. ²³ Sabab na teutuléh lam huköm Tuhan nyang su jih lagée nyoe, "Tieb-tieb aneuëk agam nyang tuha, aneuëk nyan harôh teujok ubak Tuhan." ²⁴ Meunan cit awaknyan kana meukeusut keuneuk geupeu seumah keureubeuen, na kheueh sipasang cicém teukukur atawa dua boh cicém mirah pati nyang mantong muda, lagée nyang ka teupeuteuté lam Huköm Tuhan.

²⁵ Bak watée nyan di Yerusalem na sidroe ureuëng nyang nan jih Simeon. Jihnyan ureuëng gét, nyang teumakot keu Po teu Allah dan teungoh jipreh-preh watée jih Allah geupeuseulamat Israel. Roh Allah na meusajan gobnyan, ²⁶ dan Roh Allah ka lheueh geubri téé ubak gobnyan bahwa gobnyan hana maté sigohlom geukalon Raja Peuseulamat nyang ka geupeu janji lé Tuhan. ²⁷ Deungon geubimbéng lé Roh Allah, Simeon laju geutamong lam Baét Tuhan. Bak watée nyan Yusuf dan Maryam laju geupeutamong Isa nyang mantong ubit nyan keu teupeubuet upacara lagée nyang ka jipeurintah lé huköm agama. ²⁸ Teuma lé Simeon laju geucok aneuëk manyak nyan dan laju geutiengkue, óh lheueh nyan laju geupujoe Po teu Allah,

²⁹ "Jinoenyoe, ya Tuhan, droeneuh ka neupeutroh janji.

Bah kheueh namiet Droeneuh nyoe meuninggai deungon aman.

³⁰ Sabab ngon mata ulée lôn keudroe ka lheueh ulôn kalon

Peuseulamat na kheueh nyang teuka nibak Droeneuh.

³¹ Peuseulamat nyan ka Droeneuh keubah keu banmandum bansa:

³² Lagée peungéh nyang trang nyang teupeudeuh rot ueh keu bansa-bansa laén,

keu teujak ubak Droeneuh; na kheueh trang nyang teupeuteuka keuhoreumatan

keu umat Droeneuh Israel."

³³ Ayah ngon má aneuëk nyan hireuen that watée geudeungoe peue nyang jipeugah lé Simeon keuhai aneuëk gobnyan. ³⁴ Simeon laju geubri beureukat keu awaknyan sira geupeugah ubak Maryam, ma aneuëk nyan, "Aneuëk nyoe ka geupiléh lé Po teu Allah keu geupeu hanco dan geupeu seulamat jai that ureuëng Israel. Gobnyan jeuet keutanda

nibak Po teu Allah, nyang hana jitueng lé ureuëng ramé, ³⁵ dan deungon na lagée nyan teubuka kheueh peue nyang na teukandong lam até awaknyan. Seudeh ngon pilu teuma jitôb-tôb lam até gata lagée mata peudeueng nyang tajam."

³⁶ Na teuma sidroe nabi inong nyang ka tuha lumpah na. Nan nabi nyan Hana, binti Fanuel, asai nibak sukée Asyer. Óh ka lheueh tujoh thon geumeukawen, ³⁷ Hana ka jeuet keu inong balée sabab ka meucré ngon lakoe geuh, jinoenyoe me-umu lapan ploh peuet thon.^b Hántom na geutinggai Baét Tuhan. Uroe ngon malam gobnyan meuiébadat keu Po teu Allah nibak teumpat nyan ngon cara geumeudoá dan puasa. ³⁸ Paih bak watée nyan gobnyan pih teuka, laju geupujoe Po teu Allah dan geumeututoe keuhai aneuëk nyan ubak banmandum ureuëng nyang ka teupreh-preh watée Allah geupeu meurdehka Yerusalem.

Gisa u Nazaret

³⁹ Óh ka lheueh geupeubuet banmandum Huköm Tuhan lé Yusuf dan Maryam, awaknyan laju geuwoe u Nazaret di Galilea. ⁴⁰ Aneuëk nyan meutamah rayeuk dan teuga. Gobnyan lumpah bijaksana dan that-that geugaséh lé Po teu Allah.

Isa di Baét Tuhan

⁴¹ Tieb-tieb thon ureuëng syiek Isa geujak u Yerusalem keu geujak peuraya Uroe Raya Paskah. ⁴² Dan watée Isa ka me-umu dua blaih thon, awaknyan geujak ubak teumpat peurayaan nyan sisuai lagée nyang ka-ka. ⁴³ Óh ka lheueh peurayaan nyan awaknyan laju geuwoe, teuma Isa, Aneuëk geuhnyan, mantong tinggai di Yerusalem, lé ayah ngon ma Geuh hana geuteupeue. ⁴⁴ Awaknyan geupike Isa na rhoh lamkawan. Óh ka lheueh geujak siuroe seupôt baroe kheueh geumita Gobnyan lamkawan waréh kawöm atawa rakan-rakan geuh nyang laén. ⁴⁵ Teuma nyang geumita nyan hana meuteumé, dan awaknyan laju geugisa u Yerusalem keu geujak mita Gobnyan. ⁴⁶ Óh ka lheueh na lhée uroe geumita-mita, laju meurumpok ngon Gobnyan lam Baét Tuhan. Gobnyan teungoh geuduek sira geudeungoe gurée-gurée agama seumeubeuet dan geumeuseu-eue jaweueb. ⁴⁷ Banmandum ureuëng nyang deungoe Gobnyan teuhireuen-hireuen watée jideungoe peue-

^b *jinoenyoe me-umu lapan ploh peuet thon*: atawa gobnyan jeuet keu inong balée nyang treb jih lapan ploh peuet thon. 2:23: Keu. 13:2, 12 2:32: Yes. 42:6, 49:6, 52:10 2:39: Mat. 2:23 2:41: Keu. 12:1-27, Tel. 16:1-8

peue nyang geujaweueb carông lumpah na.
48 Ureuëng syiek Gobnyan pih lumpah hireu-
 en watée geungieng Gobnyan. Mak Gobnyan
 laju geupeugah ubak Gobnyan, "Neuëk, keu-
 peue kah peubuet mandum nyoe ateueh ka-
 moe? Ayah ngon ma gata ka hék that-that
 kamoe jak mita Gata!"

49 Geujaweueb lé Isa, "Keupeue ayah
 ngon ma neujak mita Ulôn? Peu kheueh ayah
 ngon ma hana neuteupeue bahwa ulôn nyoe
 na lam rumoh Bapak Ulôn?" **50** Teuma
 awaknyan hana muphom peue nyang geu-
 peugah lé Isa nyan.

51 Óh lheueh nyan Isa laju geuwoe me-
 sajan-sajan ngon gobnyan u Nazaret, dan taát
 that ubak mandua ureuëng tuha geuh nyan.
 Banmandum nyan geukeubah mantong lé ma
 geuh lam até gobnyan. **52** Isa meutamah
 rayeuk dan meutamah-tamah bijaksana, dan
 lumpah geugaséh lé Po teu Allah dan jigalak
 lé manusia.

Haba keuhai Nabi Yahya Pumanö

(*Mat. 3:1-12; Mrk. 1:1-8; Yah. 1:19-28*)

3 Bak thon nyang keulimong blaih masa
 keurajeuen Kaisar Tiberius, pontius Pi-
 latus jeuet keugubunur di Yudea, dan Hero-
 des jimat peurintah di Galilea, Filipus, syeda-
 ra Herodes jimat keurajeuen dibagian Iturea
 dan Trakhonitis, seudangkan Lisania jimat
 keurajeuen di Abilene. **2** Nyang mat jabatan
 jeuet keu Imeum-imeum agong na kheueh
 Hanas dan Kayafas.^c Bak thon nyan kheueh
 Po teu Allah meufeureuman ubak Nabi
 Yahya, aneuëk Nabi Zakharia di padang pasi.
3 Teuma di Nabi Yahya geujak laju ho-ho
 mantong bansaboh daerah Krueng Yordan
 dan geupeusampoe haba nibak Po teu Allah.
 Nabi Yahya geupeugah lagée nyoe, "Meuto-
 bat kheueh nibak banmandum desya-desya
 gata, dan gata harôh teupumanö, mangat Po
 teu Allah geupeu amphon gata." **4** Nyan paih
 lagée nyang ka teutuléh lam kitab Nabi
 Yesaya:

"Na ureuëng geumeuhôi-meuhôi lam
 padang pasi,

'Peusiab kheueh rot ueh keu Tuhan,
 peurata kheueh rot ueh keu
 Gobnyan.

5 Tieb-tieb na pantôn taseubée laju,
 tieb-tieb na gunong ngon bukét
 teupeusaré rata.

Rot ueh nyang kiwieng kiwot
 tapeuteupat laju,

rot ueh nyang lhok-lhok lumbo
 peusaré laju.

6 Di ureuëng ramé bansigom donya
 teuma jikalon

Allah geupeu seulamat manusia!"

7 Jai that ureuëng jijak ubak Nabi Yahya
 keu teupumanö. Nabi Yahya geupeugah
 ubak awaknyan, "Gata ureuëng jeuhet! Soe
 nyang peugah bahwa gata hana keunong
 ngon huköman Allah nyang teuma téuka?

8 Tunyok kheueh ngon buet-buet gata bahwa
 gata ka meutobat nibak banmandum desya-
 desya gata! Bék gata peuphon peugah bahwa
 Nabi Ibrahim na kheueh indatu gata. Ingat:
 Nibak batée-batée nyoe pih Po teu Allah hase
 getupeujeuet keuturonan keu Nabi Ibrahim!

9 Pato kasiab keu ngon teuteubang bak kayée
 sampoe habéh ukeue-ukeue jih. Tieb-tieb
 bak kayée nyang hana jimuboh nyang gét
 teuma teuteubang dan teutiek lam apui."

10 "Jadi, peue nyang harôh kamoe peu-
 buet?" jitunging lé ureuëng nyan ubak Nabi
 Yahya.

11 Geujaweueb lé Nabi Yahya, "Ureuëng
 nyan na bak jih dua ôn bajée, bajée jihnyan
 nyang siôn bah kheueh jijok keu ureuëng nyang
 hana meubajée; dan ureuëng nyang na peuna-
 joh, peunajoh nyan bah kheueh jibagi keu
 ureuëng nyang hana."

12 Ureuëng nyang tugaih jih jikuteb cu-
 kée jijak cit ubak Nabi Yahya keu teupu-
 manö. Awaknyan jitunging lagée nyoe,
 "Bapak Gurée, peue nyang harôh kamoe
 peubuet?" geujaweueb lé Nabi Yahya,
13 "Bék kheueh gata kutéb cukée leubeh ni-
 bak nyang ka teupeuteutab."

14 Na cit sidadu nyang jitunging lagée
 nyoe, "Pakriban deungon kamoe? Peu kheu-
 eh nyang harôh kamoe peubuet?"

Geujaweueb lé Nabi Yahya, "Bék gata
 lakée ngon cara paksa ateueh soe mantong
 dan bék gata reupah péng deungon gata tu-
 doh nyang hana-hana. Beuséb kheueh ngon
 gaji nyang hak gata!"

15 Bak watée nyan di ureuëng ramé ka-
 jipeuphon teumanyong sabe keudroe-droe,
 peu kheueh Nabi Yahya nyan Raja nyang ba
 Seulamat nyang awaknyan preh-preh.
16 Nyang kheueh jeuet Nabi Yahya geupeu-
 gah ubak awaknyan banmandum, "Ulôn pu-

^c *Hanas dan Kayafas*: Hanas na kheueh yah tuan Kayafas nyang bahpi hanale jeuet keu Imeum Agong teuma teutab na peungaroh.

2:52: 1Sam. 2:26, Ams. 3:4 3:4-6; Yes. 40:3-5 3:7; Mat. 12:34, 23:33 3:8; Yah. 8:33 3:9; Mat. 7:19 3:12; Luk. 7:29

manö gata ngon ié, teuma singoh teuka ureuëng nyang leubeh rayeuk nibak ulôn. Keu ulôn piyôh taloe sipatu Gobnyan mantong hana kuasa nibak ulôn. Gobnyan teuma geupumanö gata ngon Roh Allah dan apui. ¹⁷ Bak jaroe gobnyan na jeuée ngon tampo banmandum gandom sampoe gleh. Gandom nyan teuma geupeusapat lam gupôk, teuma meunyoë sikheum mandum geutot lam apui nyang hana lon-lon!"

¹⁸ Meunan kheueh Nabi Yahya geubri naseuhat ubak awaknyan ngon mubagoe cara, bak watée gobnyan geupeusampoe Haba Gét. ¹⁹ Teuma Herodes, nyang mat keurajeuen di Galilea, geuseugah lé Nabi Yahya keuhai jimeukawen ngon Herodias, peurumoh syedara jih keudroe, dan meunan cit keuhai buet-buet jih nyang jeuhet nyang laén nyang ka jipeubuet. ²⁰ Teuma Herodes bukon jipatéh peue nyang geutam lé Nabi Yahya nyan seubalek jih jipeubuet buet-buet nyang jeuhet nyan leubeh bak nyang ka dan Nabi Yahya keudroe jipeutamong lam glab.

Isa teupeumanö

(Mat. 3:13-17; Mrk. 1:9-11)

²¹ Óh ka lheueh seulesoe banmandum awaknyan teupumanö, Isa teupumanö cit. Dan bak watée gobnyan teungoh meudoá, langét laju teuhah, ²² dan Roh Allah laju geutron ateueh Gobnyan lagée cicém mirah pati. Dan laju teudeungoe su Allah nyang geupeugah lagée nyoe, "Gata kheueh Aneuëk ulôn nyang ulôn gaséh. Gata lumpah galak nibak até lôn."

Dafeutar indatu Isa

(Mat. 1:1-17)

²³ Watée Isa geupeu phon meudakwah, umu gobnyan na lhée plöh thon. Meunurot kheun gob, gobnyan aneuëk Yusuf, bin Eli, ²⁴ bin Matat, bin Lewi, bin Malkhi, bin Yanai, bin Yusuf, ²⁵ bin Matica, bin Amos, bin Nahum, bin Hesli, bin Nagai, ²⁶ bin Maat, bin Matica, bin Simeï, bin Yosekh, bin Yoda, ²⁷ bin Yohanan, bin Resa, bin Zerubabel, bin Sealtiel, bin Neri, ²⁸ bin Malkhi, bin Adi, bin Kosam, bin Elmadam, bin Er, ²⁹ bin Yesua, bin Eliezer, bin Yorim, bin Matat, bin Lewi, ³⁰ bin Simeon, bin Yehuda, bin Yusuf, bin Yonam, bin Elyakim, ³¹ bin Melea, bin Mina, bin Matata, bin Natan, bin Nabi Daud, ³² bin Isai, bin Obed, bin Boas, bin Salmon, bin

Nahason, ³³ bin Abinadab, bin Admin, bin Arni, bin Hezron, bin Peres, bin Yehuda, ³⁴ bin Nabi Yakub, bin Nabi Ishaq, bin Nabi Ibrahim, bin Terah, bin Nahor, ³⁵ bin Serug, bin Rehu, bin Peleg, bin Eber, bin Salmon, ³⁶ bin Kenan, bin Arpaksad, bin Sem, bin Nabi Noh, bin Lamekh, ³⁷ bin Metusalah, bin Henokh, bin Yared, bin Mahalaleel, bin Kenan, ³⁸ bin Enos, bin Set, bin Nabi Adam, bin Allah.

Isa jiujoë lé Iblieh

(Mat. 4:1-11; Mrk. 1:12-13)

4 Isa ka geukuasa lé Roh Allah watée Gobnyan geutinggi Krueng Yordan. Roh Allah nyang pimpén Gobnyan u padang pasi. ² Lam padang pasi nyan Isa jiujoë lé Iblieh peuet ploh uroe treb jih. Watée lam keunong ujoe nyan, gobnyan hana geupajoh sapeue. Dan akhé jih gobnyan teurasa deuk.

³ Jipeugah lé Iblieh ubak Gobnyan, "Gata Aneuëk Allah, kon?, Ci gatayue ubak batée nyoe mangat jeuet keuruti."

⁴ Geujaweueb lé Isa, "Lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe, 'Manusia hana hase udeb ngon jipajoh ruti mantong.'"

⁵ Dan Iblieh laju jiba Isa u tempat nyang paleng manyang, dan lam sikléb mata lé Iblieh laju jitungok ubak Isa keurajeuen lam donya. ⁶ "Banmandum keukuasaan dan keukayaan nyoe ulôn bri keu Droeneuh," kheun Iblieh ubak Isa, "Sabab banmandum ka geubri keu ulôn dan ulôn jeuet mantong ulôn bri atranyan ubak soe mantong nyang ulôn galak. ⁷ Banmandum nyan teuma jeuet keuhak milék Droeneuh, meunyoë Droeneuh sujut neuseumah ulôn."

⁸ Geujaweueb lé Isa, "Lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe, 'Seumah kheueh Tuhan Allah gata dan bak gobnyan mantong gata meungabdi.'"

⁹ Dan lé Iblieh jiba teuma Isa u Yerusalem óh troh keunan laju jipeuduek Isa nyan ateueh tampöng Baét Tuhan sira jipeugah ubak Gobnyan lagée nyoe, "Droeneuh kon Aneuëk Allah? Ci Droeneuh grob uyueb phon ateueh nyoe. ¹⁰ Sabab lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe, 'Allah teuma geuyue malaikat-malaikat Gobnyan mangat jikawai droeneuh ngon cara gét-gét.' ¹¹ Dan meunan cit, 'Malaikat-malaikat teuma geusambot droeneuh ngon jaroe gobnyan, mangat gaki droeneuh hana keunong ateueh batée.'"

12 Geujaweueb lé Isa, "Lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe, 'Bék gata ujoe, Tuhan, Allah gata.' "

13 Óh ka lheueh seuleusoe jiujuoe Isa ngon mubagoe cara lé Iblih nyan, laju jitinggai Isa dan jipreh watée nyang jroh keu jicuba lom.

Isa geupeu phon mubuet di Galilea

(Mat. 4:12-17; Mrk. 1:14-15)

14 Óh lheuehnyan Isa geugisa u Galilea; dan Gobnyan laju geukuasa lé Roh Allah. Haba keuhai droe Gobnyan ka meutabu bansaboh daerah nyan. 15 Gobnyan geuseu-meubeuet di rumoh-fumoh iébadat, dan banmandum ureuëng jipujoe Gobnyan.

Isa hana jiteurimong di Nazaret

(Mat. 13:53-58; Mrk. 6:1-6)

16 Isa geujak teuma u Nazaret, bak teum-pat Gobnyan rayeuk. Watée nyan uroe Sabat, meunurot keubiasaan Gobnyan geujak u ru-moh iébadat. Sira geudong laju geubeuet Alkitab, 17 dan laju geubri kitab Yesaya. La-ju geupeuhah gunulong kitab nyan, dan meu-teumé laju ayat nyang su jih lagée nyoe,

18 "Roh Tuhan na bak Ulôn,
 sabab Gobnyan ka geubaiát Ulôn
 keu lôn jak peusampoe
 Haba Gét keu ureuëng gasien.
 Gobnyan ka geu-utus Ulôn mangat
 lôn peumaklum
 haba peubeubaih keu ureuëng
 nyang na didalam glab
 dan geuyue peupuléh ureuëng
 nyang buta;

geuyue peubeubaih ureuëng nyang teuseksa

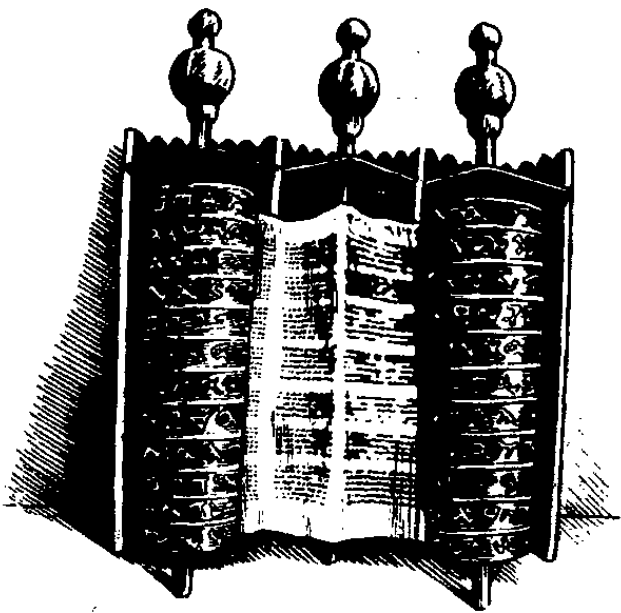
19 dan geuyue peusampoe saát jih Tuhan teuka geujak peuseulamat umat Gobnyan."

20 Óh ka lheueh geubeuet kitab nyan, Isa laju geugulong lom lagée sôt teuma, dan geu-jok laju ubak peutugaih, dan óh lheuehnyan laju geuduek.^d Banmandum ureuëng nyang na lam rumoh iébadat nyan jingieng ateueh Gobnyan. 21 Dan Isa laju geupeu phon mariet ngon awaknyan lagée nyoe, "Ayat-ayat Alki-tab nyang ban lheueh ulôn beuet nyan nibak uroenyoe ka teupeupeunoh saát gata deungoe watée ulôn beuet bunoe."

22 Tutoe haba nyang geupeugah gét lum-pah na, sampoe awaknyan teuhireuen-hireu-en dan jipeubeuna peue nyang geupeugah nyan. Awaknyan laju jipeugah, "Gobnyan kon aneuëk Yusuf?"

23 Teuma Isa laju geupeugah ubak awaknyan, "Pasti gatanyoe peuguna pribasa nyoe keu Ulôn, 'Dokto, peupuléh kheueh tuboh droeneueh keudroe. Buet nyang ajaéb nyang kamoe deungoe droeneueh peubuet di Ka-pernaum, dan neupeubuet kheueh lagée nyan di gampông Droeneueh keudroe.' " 24 "Ingat kheueh, hana Nabi nyang jihoreumat di gam-pông jih keudroe. 25 Dan gata deungoe kheueh nyoe: bak jamén Nabi Ilyas, watée ujeuen hana jitôh-tôh lhée siteungoh thon treb jih, ka teuka musém deuk nyang paleng parah bansaboh nanggroe. Bak watée nyan jai that-that inong-inong balée di nanggroe Israel. 26 Bah pih meun-an, Po teu Allah hana geuyue ubak Nabi Ilyas mangat geujak ubak sidroe lamkawan inong balée nyan teuma nyang geuyue jak ubak sidroe inong balée di Sarfat lam daerah Sidon. 27 Meun-an cit jamén Nabi Elisa jai lumpah na ureuëng Israel nyang keunong peunyakét kulét nyang lumpah parah, dan hana meusidroe pih lamka-wan awaknyan nyang na geupeu puléh, seulaén Naaman ureuëng Siria nyan."

28 Banmandum ureuëng nyang na lam ru-moh iébadat nyan beungéh raya watée jideu-ngoeh hainyan. 29 Awaknyan laju jidong dan jiuse laju Isa u luwa banda, jiba laju gobnyan bak barieh gunong, nibak banda droejih, na kheueh banda nyang jipeugét keudroe. Niet awaknyan keuneuk jitulak Isa lam barieh gunong nyan. 30 Teuma Isa laju geukuwak kawan ureuëng ramé nyan dan geujak laju ho laén.

Geunulong kitab (4:17)

^d laju geuduek: bak jamén nyan ureuëng Yahudi jiduek meunyoeh keuneuk seumeubeuet.

Ureuëng nyang jitamong roh jeuhet

(Mrk. 1:21-28)

31 Geubeudôh nibak teupat nyan Isa laju geujak u banda Kapernaum di Galilea. Nibak banda nyan gobnyan laju geupeubeuet ureuëng ramé watée uroe Sabat. 32 Awaknyan hireuen watée jikalon cara Gobnyan seumeubeuet, sabab Gobnyan geupeugah haba ngon peunoh wibawa. 33 Nibak teupat nyan, lam rumoh iébadat na sidroe ureuëng nyang ka jikuasa lé roh jeuhet. Ureuëng nyan jiklik-klik habéh sineuga, 34 "Hei Isa, ureuëng Nazaret, peue keuneuk Droeneueh peubuet ateueh kamoe nyoe? Peu kheueh Droeneueh teuka keuneuk jak peubinasa kamoe? Ulôn kuteupeu soe Droeneueh nyan: Droeneueh utosan nyang suci nyang teuka nibak Po teu Allah!"

35 "Seungab!" kheun Isa sira geudhôt ateueh roh jeuhet nyan. "Teubiet kheueh laju lam tuboh ureuëng nyoe!" Laju lé roh jeuhet nyan jiseumpom ureuëng nyan dikeue awaknyan mandum, óh lheueh nyan jiteubiet lam tuboh ureuëng nyan ngon hana jipeusakét mubacut pih.

36 Banmandum ureuëng nyang na nibak teupat nyan hireuen, laju jimarit sabe keudroe-droe, "Hana wayang tutoe haba ureuëng nyoe. Deungon wibawa dan kuasa, hase jipeurintah roh-roh jeuhet nyan jiteubiet lam tuboh ureuëng nyoe, dan awaknyan pih laju jiteubiet nibak teupat nyan!" 37 Óh lheuehnyan haba keuhai Isa laju meutabu bansaboh wilayah nyan.

Isa geupeu puléh ureuëng ramé

(Mat. 8:14-17; Mrk. 1:29-34)

38 Isa laju geutinggai rumoh iébadat nyan, dan geujak laju u rumoh Simon. Ma tuwan Simon nyang inong bak watée nyan teungon deumam, dan ureuëng-ureuëng nyang na nibak teupat nyan laju jijak peugah hainyan ubak Isa. 39 Ban geudeungoe haba nyan, Isa laju geujak ubak teupat éh mak tuwan Simon nyan, dan geu-use laju deumam mak nyan. Dan deumam nyan pih gadôh, óh banpuléh geuhnyan, lé mak tuwan Simon laju geubeudôh geujak peutimang awak nyang na lam rumoh nyan.

40 Watée mata uroe teungoh jilôb, banmandum ureuëng laju jiba ubak Isa syedara-syedara geuh nyang ka keunong mubagoerupa peunyakét. Isa laju geukeubah jaroe

gobnyan ateueh awaknyan maséng-maséng dan di ureuëng sakét nyan pih puléh. 41 Roh-roh jeuhet pih laju jiteubiet lam tuboh ureuëng ramé, sira jiklik-klik, "Droeneueh kheueh Aneuëk Allah!"

Dan Isa laju geudhôt awaknyan dan hana geubri roh-roh jeuhet nyan jipeugah haba, sabab awaknyan jiteupeu bahwa gobnyan Raja Peuseulamat.

Isa meukhutubah lam rumoh-rumoh iébadat

(Mrk. 1:35-39)

42 Watée mata uroe kajipeuphon teubiet Isa laju geutinggai banda nyan dan geujak laju ubak saboh teupat nyang seungue. Di ureuëng ramé kajipeuphon mita-mita Gobnyan, dan watée awaknyan ka meurumpok ngon gobnyan, awaknyan jiseuha mangat gobnyan bék geutinggai lé awaknyan. 43 Teuma Isa laju geupeugah lagée nyoe, "Haba Gét keuhai pakriban Po teu Allah geumat peurintah harôh ulôn jakpeusampoe cit u banda-banda laén, sabab nyan kheueh Allah geu-utus Ulôn lam donya nyoe."

44 Sabab nyan Isa geumeukhutubah didalam rumoh-rumoh iébadat nyang na bansaboh nanggroe Yudea.

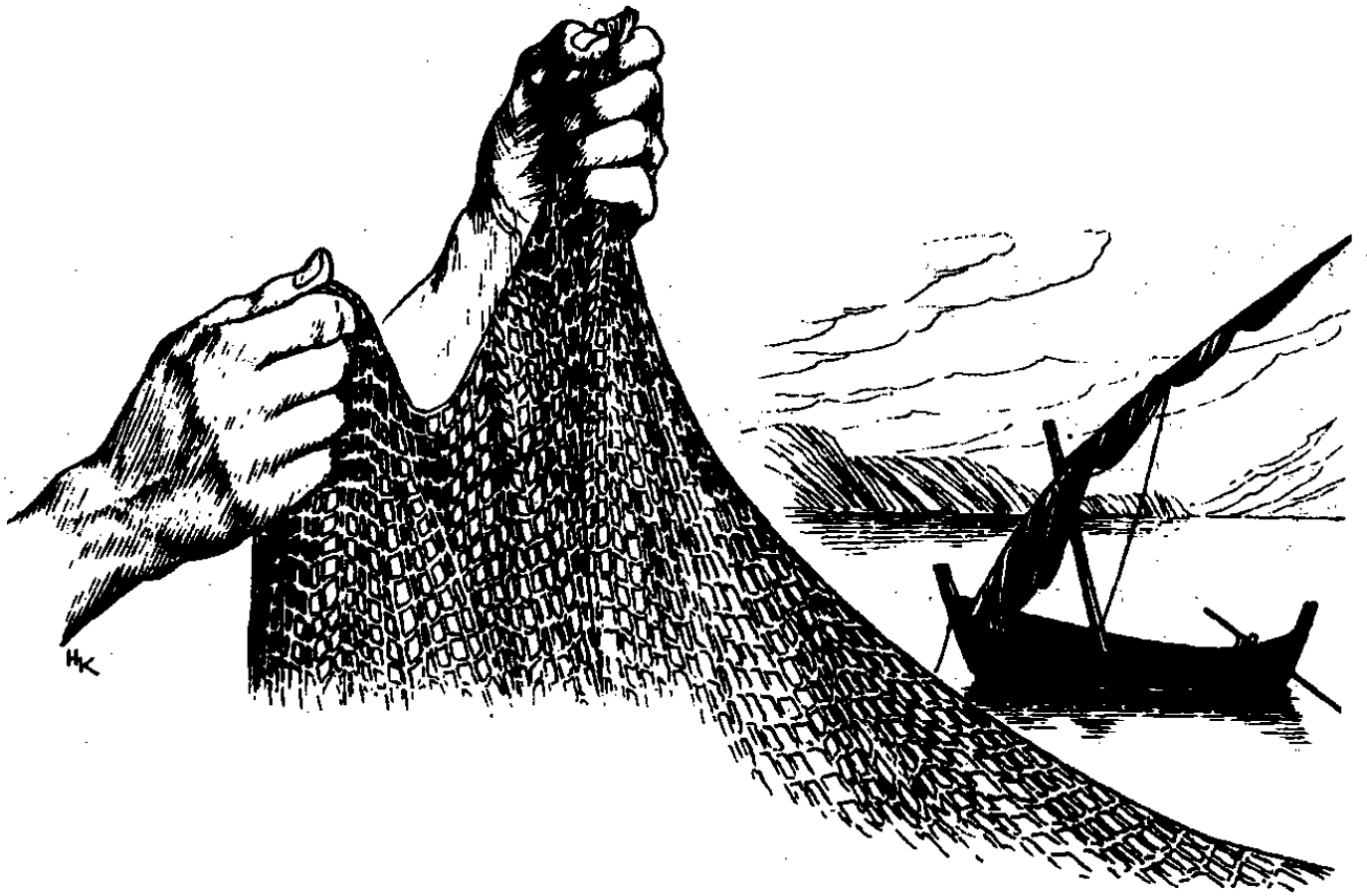
Isa geupiléh murit-murit Gobnyan nyang phon-phon that

(Mat. 4:18-22; Mrk. 1:16-20)

5 Bak saboh watée, Isa teungoh geudongdong bak panté Danau Genesaret. Jai that-that ureuëng dan meusak-sak keu jijak deungoe haba nibak Po teu Allah. 2 Isa geukalon na dua boh peurahô bak binéh panté; neulayan-neulayan nyang na lam peurahô nyan ka jitron nibak lam peurahô dan laju jijak rhah jeue-jeue ngon drob eungkot jih. 3 Isa laju geu-ék u ateueh saboh peurahô atra Simon, óh lheuehnyan laju geuyue ubak Simon mangat peurahô jih nyang ka geuduek lé Isa nyan jeuet jitulak beujiôh bacut nibak panté. Isa laju geuduek lam peurahô dan laju geupeurunoe ureuëng ramé nyang na disinan.

4 Óh ka seulesoe geupeurunoe rakyat ba nyan, laju geupeugah ubak Simon, "Gata kayôh kheueh peurahô gatanyoe u teupat nyang lhok, óh lheueh nyan tiek kheueh jeue gata keu gata drob eungkot."

5 "Bapak Gurée," jawueb Simon, "Simalam beungoh kamoe meukeureuja brat,

Jeue dan saboh peurahô neulayan (5:2)

hana kamoe teumé drob sapeue lam danau nyoe! Teuma sabab Bapak nyang yue, bah kheueh; Ulôn jak tiek jeue keula-i.”⁶ Óh ka lheueh jipeubuet lé awaknyan pakriban nyang ka geuyue lé Isa nyan, laju meuteumé eungkot nyang lumpah jai lé awaknyan, sabab brat lé eungkot nyan, jeue awaknyan sampoe teupriek,⁷ ngon sabab nyan awaknyan laju jilakée tulông bak rakan-rakan jih nyang na bak peurahô laén. Rakan-rakan jihnyan laju jiteuka keunan jajak tulông pasoe lam peurahô nyang dua boh nyan akhé jih ka peunoh ngon eungkot sampoe-sampoe mandua boh peurahô, dan peurahô nyan pih rab-rab lham.⁸ Watée Simon jingieng hai-nyan, laju jisujut dikeue Isa, sira jipeugah lagée nyoe, ”Tinggalai kheueh ulôn, ya Tuhan! Sabab ulônnyoe ureuëng meudesya!”

⁹ Simon dan banmandum ureuëng nyang na meusajan ngon jih nibak teumpang nyan hireuen that watée jingieng eungkot nyang awaknyan drob jai lumpah na.¹⁰ Meunan cit deungon rakan-rakan Simon, Yakobus dan Yahya aneuëk-aneuëk Zebedeus. Isa laju geupeugah ubak Simon lagée nyoe, ”Bék teumakot! Phon saat nyoe gata teuma jeuet keu ureuëng jeue manusia.”

¹¹ Simon dan rakan-rakan geuhnyan laju jibahue peurahô jih ateueh panté, óh lheueh

nyan laju jitinggai banmandum nyang na disinan, dan laju jajak seutôt Isa.

Isa geupeu puléh ureuëng nyang keunong peunyakét kulét nyang ka parah that

(Mat. 8:1-4; Mrk. 1:40-45)

¹² Bak siuroe, Isa na lam saboh banda. Disinan na sidroe ureuëng agam nyang bak tuboh jih peunoh jitimoh peunyakét kulét nyang paleng parah.^e Watée ureuëng nyan jikalon Isa, laju jisujut dikeue Gobnyan sira jilakée, ”Pak, meunyoé Bapak neutem, Bapak jeuet neupeupuléh ulôn!”

¹³ Isa laju geuraba ureuëng nyan sira geupeugah lagée nyoe, ”Ulôn tem, bupuléh kheueh gata!” Dan watée nyan cit teuma peunyakét ureuëng nyan gadôh.¹⁴ Dan Isa laju geutam ureuëng nyan mangat bék jipeugah sahoe peue nyang ka geupeubuet ateueh droe jih nyan, sira geukheun lagée nyoe, ”Jak kheueh ubak Imeun, dan gata lakée bak gobnyan keu geupeukeubiet bahwa gata kapuléh. Óh lheuehnyan gata jak laju peuseumah keureubetien lagée nyang ka geupeurintah lé Nabi Musa, sibagoé bukeuti ubak ureuëng ramé bahwa gata biet-biet ka puléh.”

¹⁵ Haba keuhai Isa meugah laju hô-hô mantong, dan jai that that ureuëng jiteuka

^e *peunyakét kulét nyang paleng parah*: Meunurot peuratoran agama Yahudi, lé sabab peunyakét nyoe teupeusabab nyang keunong peunyakét nyan hana jeuet jiseumah Po teu Allah nibak teumpang iébadat. (Kalon kamuih). 5:6: Yah. 21:6 5:14: Im. 14:1-32

keu jijak deungoe gobnyan meunan cit keu jilakée mangat gobnyan geupeu puléh bube-na peunyakét-peunyakét nyang na bak awaknyan. ¹⁶ Óh ka lheueh nyan Isa laju geujak meudoá ubak tempat nyang seungue.

Isa geupeu puléh ureuëng nyang ka keunong peunyakét lapée

(*Mat. 9:1-8; Mrk. 2:1-12*)

¹⁷ Bak siuroe watée Isa teungoh geuseumeubeuet, na padub droe ureuëng Farisi dan gurée-gurée agama teungoh jiduek-duék disinan. Awaknyan teuka nibak Yerusalem, dan nibak banda-banda nyang na Galilea dan Yudea. Kuasa Tuhan na bak Isa keu geupeu puléh ureuëng nyang sakét. ¹⁸ Bak watée nyan na meupadub droe ureuëng jiteuka sira jiba ureuëng lapée nyang ka teuéh ateuh tika ubak gobnyan. Awaknyan ka jiuseuha mangat ureuëng sakét nyan jeuet jiba lam rumoh mangat meuteumé jipeuduek dikeue Isa. ¹⁹ Sabab ureuëng jai lagoena nibak tempat nyan, sampoe ureuëng lapée nyan hana hase jipeutamong lé awaknyan. Ngon sabab nyan ureuëng lapée nyan laju jipeuék ateuh bubong rumoh. Dan jibuka laju bubong genteng, rot nyan laju jipeutron ureuëng sakét meusingoe ngon tika jih paih dikeue Isa lamkawan ureuëng nyang jai nyan. ²⁰ Watée geungieng lé Isa padub na rayeuk iman ureuëng nyan, laju geupeugah ubak ureuëng nyan, "Syedara, desya gata ka teupeu amphon."

²¹ Gurée-gurée agama dan ureuëng-ureuëng Farisi nyang na disinan laju jimarit sabe keudroe-droe, "Soe kheueh ureuëng nyoe nyang keubiet that beuhe jibina Po teu Allah? Soe nyang jeuet peu amphon desya, meunyoé kon Allah keudroe?"

²² Isa geuteupeuë peue nyang jitanyong lé awaknyan. Jadi laju geupeugah, "Pakon até gatanyoe jiteumanyong lagée nyan? ²³ Toh nyang leubeh mudah, teupeugah, 'Desya gata ka teupeu amphon', atawa teukheun 'Beudôh kheueh dan jak kheueh laju!?' ²⁴ Teuma saat nyoe ulôn jok bukeuti ubak gata bahwa di ateuh bumoe nyoe Aneuëk Manusia na kuasa jipeu amphon desya." Dan laju Isa geupeugah ubak ureuëng nyang lapée nyan lagée nyoe, "Beudôh kheueh, dan gulong kheueh tempat éh gata, dan jakwoe kheueh laju!"

²⁵ Ureuëng nyan pih laju jibeudôh dikeue awaknyan banmandum, laju jigulong tika éh jih, dan jiwoe laju sira jipujoe Po teu Allah.

²⁶ Awaknyan banmandum hireuen lumpah na sira jipujoe Allah. Dan deungoe peurasaan teumakot, awaknyan jipeugah, "Lumpah that ajaéb peue nyang ka takalon nibak uroe nyoe!"

Isa geutawök Lewi

(*Mat. 9:9-13; Mrk. 2:13-17*)

²⁷ Óh lheuehnyan Isa laju geuteubiet deuh laju geukalon sidroe ureuëng buet jih tukang kutéb cukée, nan ureuëng nyan Lewi, bak watée nyan Lewi nyan teungoh jiduek lam kantô jih. Geupeugah lé Isa ubak ureuëng nyan, "Jak keunoe, seutôt Ulôn." ²⁸ Ureuëng Lewi nyan jibeudôh laju jidong dan jitinggai banmandum peue-peue nyang na disinan jijak seutôt Isa.

²⁹ Óh lheuehnyan Lewi laju jipeuna kharuri di rumoh jih keu Isa. Ramé that tukang kutéb cukée dan ureuëng-ureuëng nyang laén jipajoh bu di rumoh Lewi nyan. ³⁰ Na kira-kira padub droe ureuëng Farisi dan gurée-gurée agama até jih hana galak watée jingieng hai nyan, dan laju jipeugah ubak murit-murit Isa, "Pakon gata banmandum taseumajoh meusajan ngon tukang kutéb cukée dan ureuëng-ureuëng hana jroh?"

³¹ Geujaweueb lé Isa, "Ureuëng nyang sihat bak jih hana peureulée dokto; nyang peureulée keu dokto na kheueh ureuëng sakét. ³² Ulôn teuka bukon ulôn tawök ureuëng-ureuëng nyang jianggab droe jih jroh, teuma ureuëng-ureuëng nyang meudesya mangat awaknyan jitobat nibak desya-desya jih."

Keuhai puasa

(*Mat. 9:14-17; Mrk. 2:18-22*)

³³ Ureuëng ramé jipeugah ubak Isa, "Murit Nabi Yahya dan murit ureuëng Farisi kayém that awaknyan jipuasa ngon meudoá. Pakon murit-murit Droeneuh jimakheun ngon ji-jieb ié."

³⁴ Geujaweueb lé Isa, "Peu kheueh gata jeuet gata yue mandum jamé jipuasa bak tempat kharuri ureuëng meukawen, simantong linto agam mantong na ngon awaknyan? Teuntée hana jeuet! ³⁵ Teuma teuka watée jih lintó nyang agam jicok nibak awaknyan. Bak watée nyan kheueh awaknyan jipuasa."

³⁶ Dan Isa laju geucalitra ubak awaknyan miseue-miseue lagée nyoe, "Hana ureuëng nyang jitampai bajée brok ngon ija barô. Sabab bajée brok nyan jipriek ija barô nyan. Lom teuma ija sinampai nyang barô nyan

hana paih ngon bajée brok nyan. ³⁷ Meunan cit hana ureuëng jiroe ié anggô lam baluem kulét nyang ka tuha, sabab ié anggô nyang barô nyan jeuet keusabab baluem kulét nyang ka tuha nyan beukah. Dan ié anggô nyan roe, dan baluem jih rusak. ³⁸ Ié anggô nyang barô harôh teuoe lam baluem nyang barô. ³⁹ Meunan cit hana ureuëng nyang jitem jieb ié anggô barô óh ka lheueh jijieb ié anggô nyang tuha. 'Ié anggô tuha nyan leubeh mangat,' kheun gobnyan."

Teumanyong keuhai uroe Sabat

(*Mat. 12:1-8; Mrk. 2:23-28*)

6 Bak siuroe, uroe Sabat, watée Isa geujak rot ladang gandom, murit-murit Gobnyan laju jipot boh gandom gob nyang na lam ladang nyan. Boh gandom nyang ka lheueh jipot nyan laju jigeusok-geusok ngon jaroe, óh lheuehnyan laju jipajoh. ² Kira-kira na padub droe ureuëng Farisi laju jipeugah, "Pakon gatanyoe taliengkeu huköm-huköm agama deungon cara gata peubuet nyang teutam hán jeuet tapeubuet bak uroe Sabat?"

³ Geujaweueb lé Isa, "Peu kheueh gohlom gata beuet keuhai nyang geupeubuet lé Nabi Daud, watée gobnyan dan ureuëng-ureuëng geuh deuk? ⁴ Gobnyan geutamong lam Baét Tuhan laju geucok ruti nyang ka teupeuseumah ubak Po teu Allah, óh lheuehnyan ruti nyan laju geupajoh. Dan ruti nyan pih geubri cit keu ureuëng-ureuëng geuh. Padahai meunurot huköm agama geutanyoe, imeum-imeum mantong nyang jeuet pajoh ruti nyan."

⁵ Óh lheueh nyan laju geupeugah lé Isa, "Aneuék Manusia na kuasa ateueh uroe Sabat!"

Ureuëng nyang jaroe jih lapée siblah

(*Mat. 12:9-14; Mrk. 3:1-6*)

⁶ Bak siuroe, uroe Sabat nyang laén, Isa geujak seumeubeuet lam rumoh iébadat. Disinan na ureuëng nyang jaroe jih lapée siblah. ⁷ Kira-kira na padub droe gurée agama dan ureuëng Farisi teungoh jimita-mita buet nyang salah nyang geupeubuet lé Isa, mangat awaknyan na alasan jigadu Gobnyan. Dan awaknyan hana putôh-putôh jipeurati peu kheueh Gobnyan na geupeu puléh ureuëng sakét bak uroe Sabat. ⁸ Rupari Isa geuteupeue peu nyang jipike lé awaknyan. Dan laju geupeugah ubak ureuëng nyang jaroe jih lapée

siblah nyan, "Dong keunoe, ukeue Ulôn!" Ureuëng nyan laju jibeudôh, dan laju jidong disinan. ⁹ Óh lheueh nyan Isa geutanyong ubak ureuëng-ureuëng nyang na disinan, "Meunurot agama geutanyoe, peu nyang jeuet tapeubuet bak uroe Sabat? Tapeubuet nyang gét atawa tapeubuet nyang brok? Tapeuseulamat gob atawa tapeuceulaka manusia?" ¹⁰ Isa laju geungieng bansikeulileng dan keu awaknyan banmandum, dan laju geupeugah ubak ureuëng nyan, "Sunyueng keunoe jaroe gata." Ureuëng nyan laju jisunyueng jaroe jih dan jaroe ureuëng nyan pih laju puléh.

¹¹ Teuma banmandum gurée-gurée agama dan ureuëng-ureuëng Farisi nyan beungéh lumpah na, dan laju jimeurok pakat keuhai peu nyang harôh jipeusaneut ateueh Isa.

Isa geupiléh dua blaih droe rasui

(*Mat. 10:1-4; Mrk. 3:13-19*)

¹² Bak watée nyan Isa laju geu-ék ateueh saboh-bukét keu geujak meudoá ubak Po teu Allah simalam suntok. ¹³ Watée uroe ka peungéh, Gobnyan laju geuhôi murit-murit Geuh. Dan laju geupiléh dua blaih droe lamkawan awaknyan. Laju geuboh nan mandua blaih droe nyan rasui-rasui. Awaknyan na kheueh: ¹⁴ Simon (Nyang teuhôi Petrus), Andreas syedara Simon; Yakobus dan Yahya, Pilipus dan Bartolomeus, ¹⁵ Matus dan Tomas, Yakobus bin Alfeus, dan Simon (Nyang teuhôi Patriot), ¹⁶ Yudas bin Yakobus dan Yudas Iskariot nyang óh dudoe jeuet keu ureuëng peukhianat.

Isa geuseumeubeuet dan geupeu puléh ureuëng

(*Mat. 4:23-25*)

¹⁷ Óh lheueh nyan Isa laju geutron di ateueh bukét nyan meusigoe ngon rasui-rasui geuhnyan, laju geupiôh dan geudong bak saboh tempat nyang data. Bak tempat nyan na cit murit-murit Gobnyan nyang laén nyang ka jai that na teupreh-preh inan nyang teuka aléh pané-pané mantong bansaboh Yudea, Yerusalem, dan banda-banda nyang na di Tirus dan Sidon bak binéh laôt. ¹⁸ Awaknyan jijak keunan keu jijak deungoe Isa, dan keu geupeu puléh nibak peunyakét-peunyakét nyang na bak awaknyan. Meunan cit ureuëng nyang ka jitamong roh jeuhet jijak cit keunan lé Isa laju geupeu puléh. ¹⁹ Banmandum

^f *geupeugah*: padub-padubboh naseukah kuno; jimeututoe deungon beungéh.
6:1: Tel. 23:25 6:3-4: 1Sam. 21:1-6 6:4: Im. 24:9

ureuëng juseuha jikeuneuk mat Isa, sabab na kuasa nyang teubiet lam tuboh Gobnyan nyang peupuléh awaknyan banmandum.

Geumbira ngon seudeh

(Mat. 5:1-12)

20 Isa geungieng ateueh murit-murit Gobnyan dan laju geupeugah,

"Mubahgia kheueh gata hei ureuëng-ureuëng gasien, sabab gata na kheueh anggota umat Allah!

21 Mubahgia kheueh gata nyang deuk bak watée nyoe;

gata teuma teupeutroe!
Mubahgia kheueh gata nyang mo bak watée nyoe;
gata teuma teukém!

22 Mubahgia kheueh gata meunyoé jibanci, jitulak, jihina dan jifiteunah ngon sabab lé Aneuëk Manusia! 23 Nabi-nabi bak jamén ilée pih ka jipeusaneut lagée nyan bagoe. Meunyoé hainyan teuka ateueh gata bah kheueh gata meugalak até dan meulikak ngon rasa geumbira, sabab upah keu gata rayeuk that ka geukeubah keu gata lam syeuruga.

24 Teuma cilaka kheueh gata nyang kaya bak watée nyoe;
sabab gata ka tarasa pakriban nekmah!

25 Cilaka kheueh gata nyang troe bak watée nyoe;
sabab gata teuma tarasa pakriban deuk!

Cilaka kheueh gata nyang teukém-kém bak watée nyoe;
sabab gata teuma tarasa seudéh até dan gata mo meuá-á!

26 Cilaka kheueh gata, meunyoé banmandum ureuëng jipujoe gata, sabab meunan cit indatu awaknyan jipujoe nabi-nabi peuleusu yoh jamén ilée."

Gaséh keu musoh

(Mat. 5:38-48, 7:12a)

27 "Teuma keu gata nyang tadeungoe Ulôn nibak watée nyoe, Ulôn bri peusan nyang lagée nyoe: gaséh kheueh keu musoh gata, dan gata peubuet kheueh nyang jroh keu ureuëng nyang banci keu gata. 28 Bri kheueh beureukat keu ureuëng nyang kutôk gata, dan gata doá kheueh keu ureuëng nyang jehet ateueh gata. 29 Meunyoé na ureuëng

jitampa mieng gata nyang siblahih, gata peubiyeu kheueh jitampa mieng gata nyang siblahih teuk. Meunyoé bajée jubah gata jireupah, gata bri kheueh teuma bajée gata. 30 Meunyoé ureuëng na jilakée sapeue-sapeue ubak gata, gata bri kheueh nyang jilakée nyan; dan meunyoé atra gata jireupah, bék kheueh gata lakée lom teuma. 31 Gata peubuet kheueh ateueh ureuëng laén lagée nyang gata keuneuk jipeubuet lé ureuëng laén ateueh gata.

32 Meunyoé gata tagaséh ureuëng-ureuëng nyang gaséh keu gata mantong, peue jasa gata? Ureuëng meudesya pih jiteupeu peubuet gaséh ateueh ureuëng-ureuëng nyang jigaséh ateueh droe jih! 33 Dan meunyoé gata tapeubuet nyang jroh ateueh ureuëng-ureuëng nyang jipeubuet jroh ateueh gata mantong, peue jasa gata? Ureuëng meudesya pih jiteupeu peubuet lagée nyan!

34 Meunan cit meunyoé gata tapeu-utang péng ubak ureuëng-ureuëng nyang meunurot gata péng gata nyang jimeu-utang nyan hase jipulang lom teuma, peue jasa gata? Ureuëng meudesya pih jiteupeu peu-utang péng keu ureuëng meudesya, dan óh lheueh nyan laju jilakée lom teuma! 35 Nyang sikeubiet jih kon lagée nyan! Gata nyang paleng gét harôh gata gaséh keu musoh gata dan gata peubuet nyang jroh ateueh awaknyan. Gata harôh gata bri jimeu-utang, dan bék gata harab nyang jimeu-utang nyan gata teumé cok lom teuma. Meunyoé meunan nyang gata peubuet, upah gata rayeuk that-that dan gata teuma jeuet keu aneuëk-aneuëk Allah Nyang Mahamanyang. Sabab Allah jroh that até ateueh ureuëng nyang hana jiteupeu lakée teurimong gaséh, meunan cit ateueh ureuëng jehet. 36 Bah kheueh nibak gata na sabe gaséh sayang lagée Bapak gata nyang na sabe gaséh sayang!"

Peuhakém ureuëng laén

(Mat. 7:1-5)

37 "Bék jeuet keu hakém ureuëng laén, mangat gata keudroe bék geupeu hakém lé Po teu Allah. Bék teuma gata huköm ureuëng laén, mangat gata keudroe hana geuhuköm lé Po teu Allah. Gata peumophon kheueh keu ureuëng laén, mangat Po teu Allah geupeu amphon gata. 38 Gata meuseudeukah kheueh keu ureuëng laén, mangat Po teu Allah pih geubri keu gata; gata teuma tateurimong meuneubri gobnyan nyang meulimpah ru-

wah nyang ka teusukat peunoh-peunoh keu gata. Sabab sinukat nyang gata peuguna keu ureuëng laén teuma geupeu guna lé Po teu Allah keu gata.”

³⁹ Óh lheueh nyan Isa geucalitra teuma ubak awaknyan miseue laén nyang lagée nyoe. ”Meunyoé ureuëng buta jibahue ureuëng buta nyang laén, pasti mandua awaknyan teuma rhot lam paret. ⁴⁰ Hana murit nyang leubeh rayeuk nibak gurée jih. Teuma murit nyang ka seulesoe jimurunoe, teuma jeuet keusaban lagée gurée jih.

⁴¹ Pakon nyang deuh gata ngieng rabôk kayée nyang ubit lam mata syedara gata, balok nyang rayeuk nyang na lam mata gata hana gata pakoe? ⁴² Pakriban jeuet gata peugah ubak syedara gata, ’Jak keunoe, syedara, ulôn cuengke rabôk kayée nyang ubit nyan lam mata gata,’ seudangkan lam mata gata keudroe na balok nyang hana gata kalon? Hei ureuëng munafék! Cuengke kheueh ilée balok nyang na lam mata gata nyan. Barô kheueh gata hase gata meungieng ngon mata nyang trang dan hase gata cuengke rabôk kayée nyang ubit lam mata syedara gata.”

Bak kayée ngon boh kayée

(Mat. 7:16-20, 12:33-35)

⁴³ ”Bak kayée nyang subo hana jipeuhase boh kayée nyang brok. Meunan cit deungon bak kayée nyang hana subo hana jipeuhase boh kayée nyang gét. ⁴⁴ Tieb-tieb bak kayée teuturi watée teukalon boh jih. Paya meuduro hana jipeuhase boh ara, dan meunan cit tamah meuduro hana teuma jipeuhase boh anggô. ⁴⁵ Ureuëng nyang jroh jipeuteubiet hai-hai nyang jroh sabab até jih peunoh meulimpah ngon hai-hai nyang jroh. Ureuëng nyang jeuhet jipeuteubiet hai-hai nyang jeuhet sabab até jih peunoh meulimpah ngon hai-hai nyang jeuhet teuma. Sabab peue nyang jipeugah lé babah gata nyan kheueh nyang meulimpah nyang na lam até gata.”

Ureuëng peudong rumoh nyang carông dan ureuëng peudong rumoh nyang hana carông

(Mat. 7:24-27)

⁴⁶ ”Pakon gata hôi Ulôn, ’Tuhan, Tuhan,’ teuma hana gata peubuet peue nyang Ulôn peugah ubak gata? ⁴⁷ Ngon soe kheueh jeuet tapeusaban ureuëng nyang jijak ubak Ulôn, dan jideungoe peue nyang Ulôn peugah, dan jipeubuet teuma? – Bah kheueh

Ulôn tunyok ubak gata – ⁴⁸ Ureuëng nyan na kheueh lagée ureuëng nyang watée jipeudong rumoh jikhueh uruek sampoe lhok-lhok, dan jipeugét laju keunaleueng rumoh ateueh batée. Watée teuka ié raya atawa ié krueng ji heuntam ateueh rumoh nyan, rumoh nyan hana hase jipeuanyöt lé ié nyan, sabab ka teupeudong ateueh keunaleueng nyang kông. ⁴⁹ Teuma ureuëng nyang jideungoe peue nyang ulôn peugah hana jipeubuet lagée ulôn kheun nyan, na kheueh lagée ureuëng nyang jipeudong rumoh ateueh keunaleueng. Meunyoé ié raya teuka, rumoh nyan bagaih that reuloh; ngon rusak rnyang brat lumpah na!”

Isa geupeu puléh sidroe namiet panglima Roma

(Mat. 8:5-13)

7 Óh ka seulesoe geupeugah banmandum hai-hai nyan ubak ureuëng ramé, Isa laju geujak u Kapernaum. ² Nibak teupat nyan na sidroe panglima Roma nyang geupeulara sidroe namiet nyang lumpah geugaséh. Namiet nyan sakét brat dan rab-rab maté. ³ Watée jideungoe lé panglima nyan keuhai Isa, jiyue laju ubak na padub droe peumimpén Yahudi keu jijak meurumpok ngon Gobnyan mangat Isa geutem jak peupuléh namiet jih nyan. ⁴ Watée ka trok bak Isa, awaknyan laju jilakée deungon meuharab that mangat Isa geutem tulông panglima nyan, ”Panglima nyoe patot Bapak tulông,” kheun awaknyan ubak Isa, ⁵ ”sabab geuhnyan lumpah geugaséh keu bansa tanyoe dan ka geupeudong rumoh iébadat keu kamoe.”

⁶ Ban geudeungoe haba nyan Isa laju geujak meusajan-sajan ngon awaknyan. Watée Isa karab trok u rumoh nyan, panglima nyan laju jiyue bak rakan-rakan jihnyan mangat jijak peugah, ”Hana peureulée Bapak meusah payah neujak u rumoh lôn. Ulôn hana patôt lôn teurimong Bapak di rumoh lôn. ⁷ Nyang kheueh sabab jih ulôn keudroe nyang jak meuhadab ubak Bapak. Teuma neujok mantong peurintah mangat peulayan ulôn nyan puléh. ⁸ Sabab ulôn pih tundok ubak peurintah atasan lôn dan dimiyueb ulôn mantong na sidadu-sidadu nyang harôh tundok ubak peurintah lôn. Meunyoé ulôn yue sidroe sidadu, ’Jak keudeh!’ laju jijak; dan ulôn peugah ubak nyang laén, ’Jak keunoe!’ jihnyan pih laju jijak meuhadab ulôn. Dan meunyoé ulôn peurintah ubak namiet

6:39: Mat. 15:14 6:40: Mat. 10:24-25, Yah. 13:16, 15:20 6:44: Mat. 12:33 6:45: Mat. 12:34

lôn, 'Peugét nyoe!' nyang ulôn yue nyan laju jipeugét."

⁹ Isa hireuen watée geudeungoe haba panglima nyan. Laju geupaleng dan geupeugah ubak ureuëng ramé nyang teungoh jiseutôt gobnyan, "Hana wayang ureuëng nyoe. Lamkawan ureuëng Israel keudroe pih gohlom na ulôn teumé iman nyang rayeuk lagée ureuëng nyoe!"

¹⁰ Watée ureuëng-ureuëng nyang jiyue nyan jigisa u rumoh panglima nyan, namiet nyan ka puléh.

Isa geupeu udeb lom teuma aneuëk sidroe inong balée nyang ka maté

¹¹ Hana padubna treb teuma óh lheueh nyan,⁸ Isa laju geujak u banda Nain. Murit-murit Gobnyan meunan cit deungon ureuëng-ureuëng ramé jijak meurôn-rôn ngon Gobnyan. ¹² Watée Isa ka trok ubak babah pintoe geureubang banda, laju geukalon na ureuëng ramé teungoh ji-intat manyét uluwa banda. Nyang meuninggai nyan na kheueh sidroe aneuëk agam, aneuëk tunggai sidroe inong malée. Ramé that peunduduek banda nyang jijak meusajan ngon mak aneuëk nyang meuninggai nyan. ¹³ Watée geungieng lé Isa ureuëng inong nyan, Gobnyan weueh that ubak inong nyan dan laju geupeugah, "Bék neumoe, hai ma!" ¹⁴ Óh lheueh nyan Isa laju geupeurab ubak keureunda manyét nyang teungoh jiseuôn nyan dan laju geumat. Dan ureuëng-ureuëng nyang seuôn keureunda nyan laju jipiôh. Geupeugah lé Isa, "Hei aneuëk muda, Ulôn peurintah ubak gata, beudôh!" ¹⁵ Aneuëk muda nyang ka maté nyan laju jibeudôh jiduek dan jipeugah haba. Dan Isa laju geuseurah aneuëk muda nyang ka udeb nyan ubak ma jih.

¹⁶ Banmandum ureuëng temakot dan laju jipeuphon pujoe Po teu Allah. Awaknyan jipeugah, "Sidroe Nabi nyang rayeuk ka teuka diteungoh-teungoh geutanyoe! Allah ka teuka keu geujak peuseulamat umat Gobnyan!"

¹⁷ Haba keuhai Isa nyoe laju meutabu bansaboh Yudea dan didaerah sikeulileng nyan.

Utosan nibak Nabi Yahya Pumanö

(Mat. 11:2-9)

¹⁸ Murit-murit Nabi Yahya laju jijak peugah peue-peue nyang ka jikalon nyan ubak gobnyan. Dan Nabi Yahya laju geuhôi dua droe murit geuh. ¹⁹ laju geuyue bak

awaknyan mangat jijak meurumpok ngon Tuhan Isa sira jitanyong lagée nyoe, "Peu kheueh Bapak ureuëng nyang teuma teuka sisuai ngon janji Po teu Allah, atawa harôh kamoe preh ureuëng laén?"

²⁰ Bandua droe murit Nabi Yahya nyan laju jijak ubak Isa óh trok keunan laju jipeugah, "Nabi Yahya Pumanö geuyue bak kamoe geuyue jak tanyong ubak Bapak peu kheueh Droeneueh nyang teuma teuka sisuai ngon janji Po teu Allah, atawa peu kheueh harôh kamoe preh nyang laén?"

²¹ Watée nyan, Isa teungoh geupeu puléh ureuëng ramé, dan geu-use roh-roh jeuhet meunan cit geupeu bleuet ureuëng-ureuëng buta sampoe hase jimeungieng. ²² Geujawueb lé Isa, "Jak gisa kheueh ubak Nabi Yahya dan gata peugah kheueh peue-peue nyang ka gata deungoe ngon gata kalon: ureuëng buta hase jimeungieng, ureuëng lapée jeuet jijak, ureuëng nyang keunong peunyakét kulét nyang lumpah parah^h ka puléh, ureuëng klo punyueng hase jimeudeungoe, ureuëng maté udeb keula-i, dan Haba Gét nyang teuka nibak Po teu Allah geupeusampoe keu ureuëng-ureuëng gasien. ²³ Mubahgia kheueh ureuëng nyang hana alasan jitulak ulôn."

²⁴ Óh ka leupah jijak ureuëng-ureuëng nyang geukirém lé Nabi Yahya nyan, Isa laju geupeu phon peugah ubak ureuëng ramé keuhai Nabi Yahya nyan, kheueh gobnyan, "Gatanyoe tajak u padang pasi peue nyang gata jak kalon? Peu kheueh gata jak ngieng siôn naleueng nyang jipot lé angén? ²⁵ Gata jak peue nyang gata kalon? Peu kheueh sidroe ureuëng nyang jingui peukayan nyang gét? Ureuëng-ureuëng nyang ngui peukayan lagée nyan dan udeb meuwáh tempat tinggai jih bak meuligoe! ²⁶ Teuma, gata teubiet peue nyang gata kalon? Peu kheueh gata jak kalon sidroe nabi? Beutôi that, dan leubeh nibak sidroe nabi. ²⁷ Sabab, Nabi Yahya nyan kheueh nyang teutuléh lam ayat Alkitab nyoe,

'Nyoe kheueh utosan Ulôn,' kheun Po teu Allah,

'Ulôn teuma lôn utus jihnyan leubeh awai nibak Gata, mangat jihnyan jibuka rot ueh keu Gata!'"

²⁸ "Ingat kheueh," kheun Isa lom, "lam donya nyoe hana ureuëng nyang leubeh rayeuk nibak Nabi Yahya Pumanö."

⁸ Hana padubna treb teuma óh lheueh nyan: padub-padubboh naseukah kuno: Óh singoh beungoh nyan.

^h peunyakét kulét nyang lumpah parah: Kalon 5:12.

7:22: Yes. 35:5-6, 61:1 7:27: Mal. 3:1

²⁹ Banmandum – ureuëng meunan cit deungon ureuëng-ureuëng tukang kutéb cukée – jideungoe Isa geupeugah lagée nyan; awaknyan kheueh ureuëng-ureuëng nyang ka jitaát peue-peue nyang ka geulakée lé Allah dan jitem teupumanö lé Nabi Yahya. ³⁰ Teuma di ureuëng-ureuëng Farisi dan gurée-gurée agama hana jitem teurimong reuncana Po teu Allah keu awaknyan keudroe. Awaknyan hana jitem geupumanö lé Nabi Yahya.

³¹ Dan Isa geupeugah lom, "Deungon peu kheueh harôh Ulôn peusa ureuëng-ureuëng bak jamén nyoe? Lagée toh kheueh awaknyan?" ³² Awaknyan lagée aneuëk-aneuëk miet nyang teungoh jiduek-duek bak keudée; saboh kawan aneuëk miet nyan jikuk bak kawan nyang laén lagée nyoe, 'Kamoe meunyanoye ca-e geumbira keu gata, teuma gata hana tatem meunari! Kamoe meunyanoye ca-e nyang seudeh, dan gata hana tatem moba-e!' ³³ Nabi Yahya Pumanö teuka – gobnyan geupuasa dan hana geujieb ié anggô – dan gatanyoe ta peugah, 'Gobnyan ka jitamong jén!' ³⁴ Aneuëk Manusia teuka – Gobnyan geumakheun dan geujieb ié – dan laju gata peugah, 'Kalon ureuëng nyan! Leuha, tukang mabök, jimeungon ngon ureuëng tukang kutéb cukée dan ureuëng meudesya.' ³⁵ Bah kheueh meunan, keubijaksanaan Allah na bukeuti dan banmandum ureuëng jiteurimong"

Isa di rumoh Simon

³⁶ Na sidroe ureuëng Farisi, nan jih Simon, ureuëng nyan ji-undang Isa mangat geutem makheun dirumoh jih. ³⁷ Di banda nyan na teuma sidroe ureuëng inong nyang udeb jih peunoh ngon desya. Watée jideungoe Isa teungoh geumakheun di rumoh ureuëng Farisi nyan, laju jijak keunan sira jiba saboh kaca pualam nyang meuasoe peunoh ngon minyéuk mangat bée. ³⁸ Inong nyan laju jidong dilikot Isa bak binéh gaki Gobnyan, sira jimoe ié mata inong nyan tijoh meutreb-treb sampoe-sampoe gaki Isa ka habéh basah. Óh lheuehnyan gaki Isa nyang ka basah ngon ié mata jihnyan laju jilab ngon ujong ôk óh lheuehnyan laju jicöm sira jiroe ngon minyéuk mangat bhée. ³⁹ Watée ureuëng Farisi nyang undang Isa jingiang hai nyan, laju jikheun lam até jih, "Seukira jih ureuëng nyoe Nabi, teuntée gobnyan geuteupeue soe ureuëng inong nyang mat Gobnyan, dan ureuëng inong nyan udeb jih peunoh lam desya!"

⁴⁰ Dan Isa laju geupeugah ubak Simon, "Simon, na nyang keuneuk ulôn peugah ubak gata."

"Nyoe pat lôn, Pak Gurée," jaweueb Simon, "Neupeugah laju."

⁴¹ Geupeugah lé Isa, "Na dua droe ureuëng jijak meu-utang ubak ureuëng nyang buet jih peubungöng péng. Nyang sidroe jimeu-utang limong reutôh péng pirak, dan nyang sidroe teuk limong ploh péng pirak. ⁴² Mandua droe ureuëng nyan hana hase jibayeue utang jih nyan, ngon sabab nyan utang ureuëng nyan jisampôh banmandum. Nyan, soe kheueh mandua droe ureuëng nyan nyang leubeh jigaséh ureuëng nyang peu-utang péng nyan?"

⁴³ "Ulôn pike ureuëng nyang paleng jai jisampôh utang jih!" jaweueb Simon.

"Peundapat gatanyan beutôi," jaweueb Isa. ⁴⁴ Dan Isa laju geukalon ubak ureuëng nyan dan geupeugah ubak Simon, "Peu kheueh ka gata ngiang ateueh ureuëng inong nyoe? Ulôn teuka u rumoh gata, dan gata hana takeubah ié ngon rhah gaki Ulôn; teuma lé ureuëng inong nyan ka jirhah gaki Ulôn ngon ié mata jih, dan jilab sampoe gleh ngon ujong ôk jih. ⁴⁵ Gata hana tasambot Ulôn deungon tacöm, teuma lé inong nyoe hana jipiôh jicöm gaki Lôn yoh phon Ulôn teuka keunoe. ⁴⁶ Gata hana ta rô minyéuk bak ulee Lon, teuma ureuëng inongnyoe ka jirô minyéuk mangat bée bak gaki Lôn. ⁴⁷ Keubiet: gaséh gobnyan nyang rayeuk nyan ka jeuet keutanda bahwa desya jih nyang jai ka teupeu amphon! Meunyanoye ureuëng jipeu amphon bacut, gobnyan pih teuma geugaséh deungon bacut teuma."

⁴⁸ Óh lheuehnyan Isa geupeugah ubak ureuëng inong nyan, "Bubena desya gata ka teupeu amphon."

⁴⁹ Ureuëng-ureuëng laén nyang na jiduek jimakheun meusajan ngon Isa laju jimarit sabe keudroe-droe, "Soe ureuëng nyoe sampoe-sampoe jipeugah jeuet jipeu amphon desya?"

⁵⁰ Teuma Isa geupeugah ubak ureuëng inong nyan, "Sabab gata tapeucaya ubak Ulôn, gata ka teupeuseulamat. Jak kheueh deungon damé!"

Ureuëng-ureuëng inong nyang tulông Isa

8 Hana treb óh lheueh nyan, Isa laju geujak u banda-banda dan gampông-gampông, keu geujak peusampoe Haba Gét

bahwa Allah ka geupeu phon mat peurintah sibagoe Raja. Dua blaih droe murit geuh na meusajan Gobnyan. ² Meunan cit na meupadub droe ureuëng-ureuëng inong nyang ka geupeu puléh nibak jitamong roh jeuhet dan peunyakét. Awaknyan na kheueh Maryam nyang teuhôi Magdalena (na tujuh boh roh jeuhet nyang teupeuteubiet lam tuboh jih nyan); ³ meunan cit Yohana, peurumoh Khuza, peugawée lam meuligoe Herodes; Susana, dan jai that mantong inong nyang laén. Deungon biaya keudroe, awaknyan jitulông Isa dan murit-murit Gobnyan.

Miseue ureuëng tabu bijéh

(Mat. 13:1-9; Mrk. 4:1-9)

⁴ Ureuëng-ureuëng ramé hana putôh-putôh jijak ubak Isa nyang teuka nibak mubagoe banda. Dan watée ureuëng ka jai that meusapat, Isa laju geucalitra bak awaknyan miseue lagée nyoe, ⁵ "Sidroe ureuëng nyang buet jih meulampôh saboh watée jijak tabu bijéh. Bak watée ureuëng nyan teungoh teumabu, na bijéh nyang rhot ateuh rot. Siparo jigiloe lé gob dan nyang laén jipajoh lé cicém. ⁶ Na cit nyang rhot bak teupat nyang mubaté-baté. Watée tarök-tarök jih ka jiteubiet lam bijéh seunaman nyan laju layée sabab tanoh tho. ⁷ Na teuma bijéh nyang rhot ateuh tanoh tamah meuduro. Tamah meuduro nyan jitimoh meusigoe ngon bijéh nyang teutabu nyan, laju jiginton sampoe maté. ⁸ Teuma na cit bijéh nyang rhot ateuh tanoh nyang brée, laju jitimoh dan jimuboh sampoe jipeuhase sireutôh goe ganda."

Tamah meuduro (8:14)

Óh ka lheueh geucalitra miseue nyan, Isa geupeugah, "Meunyoé na punyueng, gata deungoe kheueh!"

Pakon Isa geupeu guna haba miseue

(Mat. 13:10-17; Mrk. 4:10-12)

⁹ Murit-murit Isa laju jitanyong ubak Gobnyan peue makna miseue nyan. ¹⁰ Geujaweueb lé Isa, "Keu gata ka teubri anugeurah mangat gata teupeu pakriban Allah geumat peurintah sibagoe Raja. Teuma keu ureuëng laén teupeurunoe ngon miseue, mangat awaknyan jisimak, teuma hana jiteupeu peue nyang teujadi; dan awaknyan jideungoe, teuma hana muphom."

Isa geuboh makna keuhai ureuëng teumabu

(Mat. 13:18-23; Mrk. 4:13-20)

¹¹ "Nyoe kheueh makna miseue nyan: Bijéh nyan na kheueh haba Po teu Allah. ¹² Bijéh nyan rhot ateuh rot muphom jih manusia nyang jideungoe tutoe haba nyan. Teuma Iblih teuka laju jireupah haba Allah lam até awaknyan, mangat awaknyan bék jipeucaya dan bék meuteumé seulammat. ¹³ Bijéh nyang rhot bak teupat nyang meubaté-baté na kheueh lagée ureuëng watée jideungoe haba nyan, laju jiteurimong ngon galak até. Teuma haba nyan hana meukeue lam até awaknyan. Awaknyan jipeucaya siat mantong, dan watée teuka cubaan, awaknyan laju murtat. ¹⁴ Bijéh nyang rhot lam teungoh tamah meuduro na kheueh miseue ureuëng nyang jideungoe haba nyan, teuma khawate keuhai udeb nyoe, awaknyan keuneuk udeb nyang mangat dan meuwáh lam donya nyoe. Banmandum nyan ka jiteugon lam até awaknyan sampoe hana jipeuhase boh nyang masak. ¹⁵ Bijéh nyang rhot bak tanoh nyang brée ngon subo na kheueh miseue ureuëng nyang jideungoe haba nyan, laju jikeubah lam até nyang gét dan jujoé. Awaknyan jimeuteun sampoe jipeuhase boh."

Panyöt nyang teutôb ngon guci

(Mrk. 4:21-25)

¹⁶ "Hana ureuëng nyang jipeuhu panyöt óh lheueh nyan jitôb ngon guci, atawa jipeuduek panyöt nyan dimiyueb teupat éh. Panyöt nyan teuma jikeubah bak gaki panyöt, mangat ureuëng nyang tamong deuh jikalon trang nyang deuh nibak panyöt nyan. ¹⁷ Hana nyang teusöm nyang hana deuh teu-

kalon; dan nyang hana nyang teurahsia nyang hana hase teubuka dan teuteupeue.

18 Sabab nyan ngieng kheueh beugét-gét peue nyang teuma gata deungoe. Sabab di ureuëng nyang ka na, keu jihnyan teuma teubri leubeh jai lom; teuma keu ureuëng nyang hana sapeue na, bacut nyang mantong na bak jihnyan teucok teuma."

Mak ngon syedara-syedara Isa

(*Mat. 12:46-50; Mrk. 3:31-35*)

19 Mak ngon syedara-syedara Isa geujak ubak Gobnyan, teuma awaknyan hana hase trok ubak Gobnyan sabab ureuëng jai lumpah na. **20** Teuma na sidroe ureuëng nyang jipeugah ubak Isa, "Pak, Ma ngon syedara-syedara Bapak na diluwa geupreh Bapak. Awaknyan keuneuk meurumpok ngon Bapak."

21 Teuma Isa laju geupeugah ubak awaknyan, "Ureuëng nyang jideungoe peue kheun Po teu Allah dan jipeubuet lagée nyang geukheun lé Allah nyan, ureuëng nyan kheueh mak ngon syedara-syedara Lôn."

Isa geupeupiôh angén badée

(*Mat. 8:23-27; Mrk. 4:35-41*)

22 Bak siroe Isa ngon murid-murit Gobnyan laju geu-ék ateueh peurahô layeue. "Jak geutanyoe tajeumeurang u meurandeh danau," kheun Isa ubak murid-murit Gobnyan. Dan awaknyan pih laju jikeumayôh peurahô nyan u meurandeh danau. **23** Watée awaknyan teungoh meulayeue, mata Isa ka jiteuka teungét dan laju geu éh. Bék lalée meuteuka teuk angén badée lam danau nyan, peurahô awaknyan laju jipoh lé angén nyan sampoe ka guyang gayeng ié-ié ka jitamong lam peurahô, jipike lé awaknyan nyoe biet-biet ka meubala. **24** Murit-murit Isa laju jijak ubak Gobnyan sira jipeugo dan jikheun lagée nyoe, "Bapak Gurée, Hei Bapak Gurée, geutanyoe ka bala!"

Isa laju geubeudôh dan laju geudhôt angén badée dan umbak nyang teungoh meungamôk nyan. Angén badée ngon umbak raya nyan laju jipiôh dan ié danau pih laju teunang lom teuma. **25** Dan óh lheueh nyan Isa laju geupeugah ubak murid-murit Gobnyan, "Pakon gatanyoe hana tapeucaya ubak Ulôn?"

Awaknyan meutamah hireuen dan teumakot that. Dan jimeusáh-sáh kheueh awak-

nyan sabe keudroe-droe, "Soe nyang sikeubit jih ureuëng nyoe sampoe angén ngon umbak jeuet geupeurintah dan jitaát teuma ateueh peurintah geuh nyan!"

Isa geupeu puléh ureuëng nyang jitamong roh jeuhet

(*Mat. 8:28-34; Mrk. 5:1-20*)

26 Isa dan murid-murit Gobnyan laju geumeulayeue trok u daerah Gerasa¹ di meurandeh Danau Galilea. **27** Bak watée Isa geutron u darat, ubak Gobnyan laju jiteuka lé sidroe ureuëng agam nyang ka jitamong roh jeuhet. Ureuëng nyan teuka jih nibak banda. Ka treb that jihnyan hana jitem sok peukayan dan hana jitem tinggai dirumoh. Nyang galak jih tinggai na kheueh lam guha-guha nibak teumpat jrat-jrat ureuëng maté. **28** Watée jikalon Isa, ureuëng nyan jidumpék dan laju jisujut dikeue Gobnyan sira jipeugah lagée nyoe, "Isa, Aneuëk Allah Nyang Mahamanyang! Peue keuneuk Droeneueh peubuet ateueh Ulôn nyoe? Ulôn lakée bék neuseksa ulôn!" **29** Ureuëng nyan jipeugah meunan sabab Isa geupeurintah ubak roh jeuhet nyan mangat jiteubiet lam tuboh ureuëng nyan. Ka kayém that ureuëng nyan jikuasa lé roh jeuhet nyan sampoe-sampoe gaki ngon jaroe jih ka teukat ngon rante dan jihnyan teukawai ngon bit that, rante ngon ikat jihnyan teutab hase jireuet sampoe putôh dan laju jiba lé roh jeuhet u padang pasi.

30 Isa geutanyong ubak ureuëng nyan, "Soe nan gata?"

"Nan ulôn 'Legiun'," jaweueb ureuëng nyan – sabab jai that-that roh jeuhet nyang laén nyang ka jitamong lam tuboh jih nyan. **31** Roh-roh jeuhet nyan jilakée deungon meuharab that ubak Isa mangat bék geu-use jihnyan lam Jurông Mawöt.²

32 Bak binéh teumpat nyan jai lumpah na bui-bui nyang teungoh jimita eumpeuen bak binéh barieh gunong. Roh-roh jeuhet nyan jilakée deungon meuharab that ubak Isa mangat jeuet jitamong lam tuboh bui-bui nyang teungoh mita eumpeuen nyan. Dan Isa situju. **33** Laju bubena roh-roh jeuhet nyan jiteubiet lam tuboh ureuëng nyan dan jitamong laju lam tuboh bui-bui nyang jai nyan. Dan bui-bui nyan laju jiplueng dan jigrob lam barieh gunong u dalam danau, dan laju lham lam danau nyan.

¹ *Gerasa*: padub-padubboh naseukah kunô: Gadara (Kalon Mat. 8:28); na cit Gergesa. ² *Jurông Mawöt*: Ureuëng laén jipike bak roh-roh jeuhet jipeutamong lam glab lam barieh nyang lhok lumpah na sampoe huköman awaknyan nyang keuneulheueh.

34 Di ureuëng-ureuëng nyang rabe bui nyan laju jikalon peu nyang ka teujadi ateueh bui-bui jihnyan. Dan awaknyan laju jiplueng dan jijak peugah ubak ureuëng-ureuëng nyang na di banda dan gampông-gampông nyang na di silingka nyan. 35 Dan di ureuëng ramé laju jiteubiet dan jingieng peue nyang ka teujadi. Awaknyan jijak laju ubak Isa, dan nibak teupat nyan laju meurumpok ngon ureuëng nyang ka jiteubiet roh-roh jeuhet nyan teungoh jiduek bak binéh gaki Isa. Ureuëng nyan ka jingui peukayan dan pikeran jih ka waraih. Awaknyan laju jiteuka teumakot. 36 Ureuëng nyang kalon hainyan laju jijak peugah ubak ureuëng laén pakriban cara jih ureuëng nyan teupeupuléh. 37 Ban jideungoe habanyan bak watée nyan cit teuma banmandum peunduduek daerah Gerasa jilakée ngon meuharab that mangat Isa geujak laju dan geutinggai teupat nyan, sabab awaknyan biet-biet teumakot lumpah na. Dan Isa laju geu-ék lam peurahô keuneuk geujakwoe. 38 Ureuëng nyang ka hana jikuasa lé roh-roh jeuhet nyan jilakée ubak Isa mangat jeuet jiseutôt ho-ho nyang Isa geujak.

Teuma Isa hana geubri dan geuyue ureuëng nyan mangat jijak laju holaén, 39 sira geupeugah lagée nyoe, "Jakwoe kheueh dan peugah kheueh bak ureuëng laén peue-peue nyang ka geupeubuet lé Allah ateueh gata."

Dan di ureuëng nyan pih laju jijak peugah hainyan ubak tieb-tieb sagoe banda, peue nyang ka geupeubuet lé Isa ateueh droe jih nyan.

Aneuëk Yairus – inong nyang cukéh Isa (Mat. 9:18-26; Mrk. 5:21-43)

40 Watée Isa ka geugisa u meurandeh danau, Gobnyan laju jisambot ngon geumbira lé ureuëng ramé sabab awaknyan teungoh jipreh-preh Gobnyan geuwoe. 41 Watée nyan laju jiteuka sidroe ulée rumoh iébadat nyang na disinan ubak Isa. Nan ureuëng nyan Yairus. Ureuëng nyan laju jisujut dikeue Isa dan jilakée deungon meuharab that mangat Gobnyan geutem jak u rumoh jih, 42 sabab aneuëk inong jih nyan kheueh sidroe kông mantong meu-umu dua blaih thon lam keudaan sakét brat karab maté.

Teungoh Isa geujak u rumoh Yairus, di ureuëng ramé meurôn-rôn jisak-sak Gobnyan nyang teuka nibak sigala arah. 43 Lamkawan ureuëng nyang meusak-sak nyan na

teuma sidroe ureuëng inong nyang ka treb that rhot bak sakét jiteubiet darah hé hana putôh-putôh ka dua blaih thon treb jih. Gobnyan ka geupeu habéh mandum hak milék geuh keugeujak meu-ubat ubak dokto,^k teuma teutab hana nyang hase jipeu-ubat inong nyan. 44 Ureuëng inong nyan laju jipeurab ubak Isa rot likot, dan laju jicukéh ujung bajée jubah Gobnyan. Watée nyan cit teuma peunyakét meudarah nyang na bak inong nyan puléh. 45 Isa geutanyong, "Soe nyang cukéh Ulôn?"

Banmandum ureuëng nyang na disinan jibantah. Dan laju jipeugah lé Petrus, "Pak, ureuëng ramé lumpah na bansikeulileng Bapak; awaknyan mandum jisak-sak Bapak!"

46 Teuma geupeugah lé Isa, "Hán, na nyang cukéh Ulôn. Ulôn teupeu that nyan, sabab na teunaga nyang jiteubiet lam tuboh Lôn." 47 Ureuëng inong nyan jitée bahwa buet jih ka geuteupeue lé Isa. Jadi inong nyan laju jipeurab ubak Isa sira badan jih yo meukot-kot laju jisujut dikeue Gobnyan. Teuma lé inong nyan laju jipeugah dikeue ureuëng ramé nyan, pakon jicukéh Isa, dan peunyakét jih puléh bak watée nyan cit teuma. 48 Isa laju geupeugah ubak inong nyan, "Aneuëk Ulôn, sabab gata peucaya keu Ulôn, gata puléh. Jak kheueh ngon seulammat."

49 Teungoh Isa mantong geupeugah haba, na sidroe namiet teuka nibak rumoh Yairus. Namiet nyan jipeugah ubak Yairus, "Aneuëk inong Amphon ka meuninggai donya. Bék lé Amphon peusosah Bapak Gurée nyoe geujak u rumoh Amphon."

50 Watée geudeungoe hainyan lé Isa, laju geupeugah ubak Yairus, "Bék teumakot. Peucaya mantong aneuëk gata puléh."

51 Óh ka troh u rumoh Yairus, Isa hana geubri meusidroe ureuëng pih nyang jeuet jitamong ngon Gobnyan seulaén Petrus, Yahya, Yakobus dan ma ngon ayah aneuëk nyan. 52 Banmandum ureuëng nyang na disinan teungoh jipeumo ba-e sabab aneuëknyan maté. Teuma lé Isa laju geupeugah, "Bék mo. Aneuëk nyoe hana maté, jihnyoe teungét!"

53 Awaknyan jipeukém Isa, sabab awaknyan jiteupeu aneuëk inong nyan ka maté. 54 Óh lheueh nyan Isa geumat jaroe aneuëk nyan sira geupeugah, "Neuëk, beudôh kheueh!" 55 Nyawöng aneuëk nyan jiwoe lom lam tuboh aneuëk nyan, dan watée nyan cit teuma aneuëk inong nyan jibeudôh. Óh lheu-

^k Lam padub-padubboh naseukah kuno hana: Gobnyan ka geupeu habéh mandum hak milék geuh keugeujak meu-ubat ubak dokto.

eh nyan Isa geuyue bri makheun aneuëk nyan bak ureuëng nyang na nibak teumpat nyan. ⁵⁶ Ureuëng syiek aneuëk nyan hireuen lampah na. Teuma Isa geutam awaknyan bék jipeugah sahoe hai nyang ka teujadi nyan.

Isa geu-utus dua blaih droe murit Gobnyan

(Mat. 10:5-15; Mrk. 6:7-13)

9 Isa laju geuhôi bandua blaih droe murit Gobnyan, laju geubri kuasa bak awaknyan keu jeuet jiuse roh jeuhet dan jipeupuléh peunyakét. ² Óh lheuehnyan geuyue bak awaknyan jijak peupuléh ureuëng sakét dan geuyue peusampoe haba pakriban Po teu Allah geumat peurintah sibagoe Raja. ³ "Bék gataba sapeue watée gata jak," kheun Isa ubak awaknyan. "Bék gata ba tungkat, atawa baluem teumpat seudeukah, atawa peunajoh, atawa péng, atawa dua ôn peukayan. ⁴ Dipat mantong gata jiteurimong, tinggai kheueh disinan sampoe bak watée jih gata tinggai banda nyan. ⁵ Dan bak teumpat gata hana jiteurimong, watée gata tinggai banda nyan, seuteuk kheueh abée nyang na bak tapak kaki gata, sibagoe peuingat keu awaknyan."

⁶ Murit-murit Isa laju geujak u gampông-gampông keu jijak peusampoe Haba Gét nyan dan jipeupuléh ureuëng sakét di jeueb-jeueb teumpat.

Herodes bingong

(Mat. 14:1-12; Mrk. 6:14-29)

⁷ Watée raja Herodes nyang mat keurajeuen di Galilea, jideungoe peue-peue mantong nyang teujadi nyan, jihnyan jiteuka bingong. Sabab na nyang peugah Nabi Yahya Pumanö ka udeb keula-i. ⁸ Na teuma nyang peugah Nabi Ilyas ka teuka lom. Ureuëng laén jipeugah sidroe nabi nibak nabi-nabi yoh jamén ilée ka udeb lom teuma. ⁹ Herodes jipeugah lagée nyoe, "Ka Ulôn peurintah bak ureuëng laén mangat jijak kôh takue Nabi Yahya Pumanö. Teuma di ureuëng nyoe, soe nyang seubeuna jih? Jai that-that nyang ka ulôn deungoe keuhai jihnyoe." Dan Herodes jiuseuha beu meuteumé jingieng Isa.

Isa geubri makheun manusia limong ribée droe

(Mat. 14:13-21; Mrk. 6:30-44; Yah. 6:1-14)

¹⁰ Óh ka seuleusoe nibak tugaih rasui-rasui Isa laju jigisa dan jicalitra banmandum

ubak gobnyan peue-peue nyang ka awaknyan peubuet. Isa laju geupakat awaknyan meusajan-sajan ngon gobnyan jak peuaséng droe u banda Betsaida. ¹¹ Teuma watée jiteupeu lé ureuëng ramé keuhai nyan, awaknyan laju jiseutôt Isa. Gobnyan geuteurimong awaknyan, laju geumariet ngon awaknyan keuhai pakriban meunyoe Allah ka geumat peurintah sibagoe Raja. Dan meunan cit geupeu puléh ureuëng sakét nyang na lamkawan awaknyan.

¹² Watée mata uroe karab jilhob, mandua blaih droe murit Isa laju jijak meuhadab ubak Gobnyan sira jipeugah lagée nyoe, "Bapak, teumpat nyoe seungue dan jiôh that nibak ureuëng ramé. Leubeh gét neuyue jak ureuëng ramé nyoe banmandum, mangat jihnyan jeuet jijak mita peunajoh dan teumpat éh nyang na di gampông-gampông nyang na nibak silingka nyoe."

¹³ Teuma geujaweueb lé Isa, "Gata mantong nyang bri bak awaknyan mangat jeuet jimakheun."

Jiseuôt lé murit-murit Isa nyan, "Bak kamoe nyang na limong boh ruti dan dua boh eungkot. Peu kheueh harôh kamoe jakbloe peunajoh keu ureuëng ramé nyoe?" ¹⁴ (Na kira-kira limong ribée droe ureuëng agam nibak teumpat nyan)

Isa geupeugah ubak murit-murit Gobnyan, "Neuyue duek kheueh awaknyan banmandum meutumpôk-tumpôk, kira-kira limong ploh droe saboh tumpôk."

¹⁵ Murit-murit Isa laju jipeubuet peue-peue nyang ka geuyue lé Isa ubak awaknyan. ¹⁶ Dan óh lheuehnyan lé Isa laju geucok ruti nyang limong boh nyan meunan cit deungon eungkot nyang na dua boh nyan, óh lheuehnyan laju geutangáh u langét sira geulakée teurimong gaséh ubak Po teu Allah. Óh lheueh nyan ruti ngon eungkot nyan laju geupriek-priek ngon jaroe gobnyan dan geujok laju ubak murit-murit geuh keu jibagi-bagi keu ureuëng ramé nyan. ¹⁷ Dan awaknyan banmandum jiteumé makheun sampoe troe. Dan murit-murit Isa laju geupeusapat séueh-séueh nyang jipajoh lé ureuëng ramé nyan nyang le jih na dua blaih boh raga.

Petrus jimeungaku keuhai Isa

(Mat. 16:13-19; Mrk. 8:27-29)

¹⁸ Bak saboh watée, Isa teungoh geumeudoá sidroe geuh mantong, murit-murit Gobnyan laju jijak ubak Gobnyan. Isa laju geuta-

nyong ubak awaknyan lagée nyoe, "Meunurot lagée jipeugah lé gob, Ulôn nyoe soe?"

19 Awaknyan laju jijaweueb, "Na nyang peugah Nabi Yahya Pumanö. Na teuma nyang peugah gobnyan Nabi Ilyas, nyang laén jipeugah teuma sidroe nabi yoh jamén ilée nyang watéenyoe ka udeb keula-i."

20 "Dan meunurot gata keudroe pakriban, Ulôn nyoe soe?" geutanyong lé Isa lom.

Jijaweueb lé Petrus lagée nyoe, "Bapak na kheueh Raja Nyang ba Seulamat nyang ka geupeu janji lé Po teu Allah."

Isa geumeututoe keuhai seungsara ngon keuhai maté

(Mat. 16:21-28; Mrk. 8:31-9:1)

21 Dan Isa laju geupeugah ubak murit-murit Gobnyan, "Bék sagai-sagai gata peugah hainyan ubak soe mantong." 22 Geupeugah lom lé Isa, "Aneuëk Manusia keubiet jai that harôh jiteurimong deurita dan jiteuntang lé peumimpén-peumimpén ngon imeumimeum ulée, meunan cit lé gurée-gurée agama. Gobnyan teuma jipoh maté, teuma bak uroe nyang keu lhée geubeudôh lom teuma."

23 Óh lheuehnyan Isa geupeugah teuma ubak bandum ureuëng nyang na nibak teum-
pat nyan, "Ureuëng nyang jitem seutôt Ulôn, harôh jipeutuwoe ubak keupeuntengan jih keudroe, jitem gulam saleb gobnyan tieb-tieb uroe, dan hana jipiôh jiseutôt Ulôn. 24 Sabab ureuëng nyang keuneuk peuteun keuhai udeb jih, ureuëng nyan teuma gadôh udeb. Nyang keubiet jih, ureuëng nyang jikeureubeuen udeb jih deumi keu Ulôn, ureuëng nyan teuma seulamat. 25 Peue laba jih sidroe ureuëng meunyoé bansigom donya nyoe jeuet keu milék jih, teuma jihnyan jipeurusak ngon jipeugadôh udeb jih? 26 Meunyoé ureuëng malée jiangkée Ulôn dan peue-peue nyang Ulôn peurunoe, meunan cit Aneuëk Manusia teuma malée jiangkée ureuëng nyan bak wátée geuhnyan teuka singoh ngon kuasa Gobnyan, dan deungon kuasa Bapak dan malaikat-malaikat nyang suci! 27 Beutateupeue kheueh: na ureuëng lamkawan gata nyoe nyang hana lom maté sigohlom jihnyan jikalon Po teu Allah geumat peurintah."

Isa jipeumulia

(Mat. 17:1-8; Mrk. 9:2-8)

28 Na kira-kira sigoe aleuhah óh ka lheueh Isa geupurunoe hai-hai nyan, laju geuba

Petrus, Yahya dan Yakobus u ateuh puncak saboh gunong guna jih keuneuk meudoá. 29 Teungoh Isa geumeudoá bak teum-
pat nyan, ruman Gobnyan laju meubah dan peukayan Gobnyan ka jeuet keuputéh meuble-ble cahya. 30-31 Ngon hana teusangka-sangka, teuka kheueh keunan dua droe ureuëng, Nabi Musa ngon Nabi Ilyas geujak peuleumah droe deungon cahya nibak syeuruga. Awaknyan geumeututoe ngon Isa keuhai Gobnyan maté nyang hana treb le teuma geurasa di Yerusalem. 32 Bak wátée nyan Petrus dan rakan-rakan Gobnyan ka teungét, dan deungon hana jisangka-sangka Gobnyan teujaga laju jibeudôh, dan laju jigieng Isa muble-ble cahya dan na dua droe ureuëng ka teudong ngon Gobnyan. 33 Wátée bandua droe ureuëng nyan keuneuk tinggai Isa, Petrus laju jipeugah ubak Gobnyan, "Bapak Gurée, mangat that tanyoe bak teum-
pat nyoe. Bah kheueh kamoe jak peudong lhée boh khimah: saboh keu Bapak, saboh keu Nabi Musa, dan saboh teuk keu Nabi Ilyas." (Petrus jipeugah meunan deungon hana jituôh peuphom peu nyang ka jipeugah nyan.)

34 Teungoh Petrus mantong jipeugah haba, teuka kheueh saboh gunulong awan, di awan nyan laju jipeupayong ateuh awaknyan, sampoe awaknyan teumakot that. 35 Óh lheueh nyan nibak lam awan nyan teudeungoe kheueh su nyang teupeugah lagée nyoe, "Nyoe kheueh Aneuëk Ulôn nyang Ulôn piléh. Deungoe kheueh peue nyang jipeugah!"

36 Óh ka lheueh su nyan hana teudeungoe le, laju jingieng lé awaknyan Isa sidroe kông teudong nibak teum-
pat nyan. Murit-murit Isa seungab mantong keuhai banmandum nyan, dan hana jipeugah baksoe mantong keuhai peue nyang ka lheueh jikalon.

Isa geupeu puléh aneuëk miet nyang ka jitamong roh jeuhet

(Mat. 17:14-18; Mrk. 9:14-27)

37 Óh singoh beungoh Isa ngon ban lhée droe murit geuh nyan laju geutron nibak gunong nyan, dan di ureuëng ramé laju jajak ubak Gobnyan. 38 Na sidroe ureuëng agam lamkawan ureuëng ramé nyan jiteumawök ubak Isa, "Bapak Gurée, neutulông jak kalon aneuëk ulôn – jih nyan kheueh sidroe kong aneuëk ulôn, neutulông ulôn Bapak Gurée! 39 Meunyoé roh jeuhet jiteuka dan jitamong lam tuboh jihnyan, badan jih laju teubot-bot

ngon teuleunteuk-leunteuk sira jiklik-klik dan babah jih mukuboh-kuboh. Roh nyan hana jipiôh jiseksa aneuëk nyan dan hana jitem teubiet lam tuboh jihnyan! ⁴⁰ Ka ltheueh ulôn lakée ubak murit-murit Bapak mangat jitem peuteubiet roh jeuhet nyan lam tuboh aneuëk ulôn, teuma awaknyan hana hase jipeuteubiet."

⁴¹ Geujaweueb lé Isa, "Hana wayang gata nyoe! Biet-biet gata nyoe ureuëng nyang meunyeuleweng dan hana tapeucaya! Sampoe án pajan harôh lôn tinggai meusajan ngon gata dan ulôn saba ateueh gata? Ba laju aneuëk nyan keunoe!"

⁴² Teungoh aneuëk nyan jijak ubak Isa, roh jeuhet nyang na lam tuboh aneuëk nyan laju jiseumpom aneuëk nyan sampoe-sampoe badan aneuëk nyan teubot-bot ngon teuleunteuk-leunteuk. Teuma Isa laju geupeurintah roh jeuhet nyan mangat jiteubiet dan bak watée nyan cit aneuëk nyan ka puléh. Dan aneuëk nyan pih laju geujok lom ubak ayah jih. ⁴³ Banmandum ureuëng hireuen watée jingieng kuasa Po teu Allah nyang rayeuk nyan.

Isa geupeugah lom keuhai Gobnyan maté

(Mat. 17:22-23; Mrk. 9:30-32)

Watée ureuëng ramé mantong teuhireuen-hireuen jikalon peu nyang ka geupeubuet nyan, Isa laju geupeugah ubak murit-murit geuh, ⁴⁴ "Simak kheueh beugét-gét dan bék tuwoe peue nyang Ulôn peugah nyoe: Aneuëk Manusia teuma jijok ubak kuasa manusia." ⁴⁵ Teuma lé murit-murit Isa nyan hana muphom peue nyang geupeugah lé Gobnyan. Hainyan geusöm nibak awaknyan mangat awaknyan hana muphom. Teuma awaknyan teumakot jitanyong hai nyan ubak Gobnyan.

Soe nyang paleng rayeuk?

(Mat. 18:1-5; Mrk. 9:33-37)

⁴⁶ Murit-murit Isa keudroe ka jimeudakwa sabe keudroe-droe keuhai soe nyang paleng rayeuk lamkawan awaknyan. ⁴⁷ Isa geuteupeue peue nyang jipike lé awaknyan, sabab nyan kheueh laju geucok sidroe aneuëk ubit dan laju geupeudong aneuëk nyan bak binéh Gobnyan. ⁴⁸ Dan laju geupeugah ubak murit-murit Gobnyan, "Ureuëng nyang jiteu-

rimong aneuëk nyoe ngon sabab lé Ulôn, saban cit jihnyan ka jiteurimong ulôn. Dan ureuëng nyang teurimong ulôn, saban cit ka jiteurimong Gobnyan nyang utus Ulôn. Sabab ureuëng nyang paleng ubit lamkawan gata nyoe, nyan kheueh nyang paleng rayeuk!"

Ureuëng nyang hana jilawan gata, ureuëng nyan jidong blaih gata

(Mrk. 9:38-40)

⁴⁹ Yahya jipeugah, "Po, na kamoe ngieng ureuëng laén ji use iblih ateueh nan Po, kamoe tam ureuëng nyan, sabab jihnyan bukon ureuëng geutanyoe."

⁵⁰ "Bék gata tam jihnyan," kheun Isa ubak Yahya dan murit-murit Gobnyan nyang laén, "sabab ureuëng nyang hana jilawan gata, saban cit jihnyan jidong blaih gata."

Na saboh gampông di Samaria hana jitem teurimong Isa

⁵¹ Watée ka tô that saát jih Isa teubeuôt lam syeuruga, laju geucok peunutôh keu geujak u Yerusalem. ⁵² Dan geuyue laju ureuëng laén leubeh awak nibak Gobnyan. Ureuëng-ureuëng nyang geuyue nyan laju jijak, dan jitamong laju lam saboh gampông nyang na di Samaria keu jipeusiab sigala sisuatu guna keu teusambot Isa. ⁵³ Teuma di ureuëng-ureuëng nyang na lam gampông nyan hana jiteurimong Isa geujak keunan, sabab ka jeulaih that gobnyan teungoh geujak u Yerusalem. ⁵⁴ Dan watée murit-murit Isa, Yakobus ngon Yahya jiteupeu keuhai nyan, laju jipeugah lé awaknyan, "Tuhan, peu kheueh Tuhan neutem, kamoe lakée apui mangat jitron nibak langét keu teupeubinasa banmandum ureuëng nyoe?"¹

⁵⁵ Isa laju geupaleng bak murit-murit Geuh nyan sira geubeungéh bak awaknyan." ⁵⁶ Óh ltheuehnyan awaknyan laju geujak u gampông laén.

Ureuëng-ureuëng nyang jitem jeuet keu murit-murit Isa

(Mat. 8:19-22)

⁵⁷ Teungoh geujak Isa ngon murit-murit Gobnyan, na ureuëng jipeugah ubak Gobnyan, "Bapak, ulôn kutem seutôt Bapak ho mantong nyang Bapak jak!"

¹ Lam padub-padubboh naseukah kuno na tutoe haba lagée nyoe: lagée nyang geupeubuet lé Nabi Elia. ² Lam padub-padubboh naseukah kuno na tutoe haba lagée nyoe: dan jipeugah, "Gata hana tateupeue Roh nyang toh nyang kuasa gata; sabab Aneuëk Manusia kon teuka keugeujak peubinasa nyawông gob, teuma keugeujak peuseulamat." 9:46: Luk. 22:24 9:48: Mat. 10:40, Luk. 10:16, Yab. 13:20 9:54: 2Raj. 1:9-16

58 Geujaweueb lé Isa, "Asée srigala na uru-ek, dan cicém na eumpung, meunyoé Aneuëk Manusia hana teumpat éh." 59 Dan geupeugah laju lé Isa ubak ureuëng laén, "Seutôt kheueh Ulôn."

Teuma ureuëng nyan jipeugah, "Bapak, neupeu idhin kheueh Ulôn woe leubeh ilée Lôn jak kubu ayah Ulôn nyang ka maté."

60 Geujaweueb lé Isa, "Bah kheueh ureuëng maté jipeukubu ureuëng maté keudroe. Teuma digata, jak laju dan gata peusampoe bahwa Allah ka geupeu phon mat peurintah."

61 Na teuma ureuëng laén jipeugah lagée nyoe, "Bapak, ulôn kutem seutôt Bapak, teuma neupeu idhin kheueh ulôn ilée keu lôn jak peugah u rumoh."

62 Isa geupeugah ubak ureuëng nyan, "Ureuëng nyang ka jipeuphon meu-uéue, laju jingieng u likot, ureuëng nyang lagée nyan hana patot jeuet keu umat Po teu Allah."

Isa geu-utus tujuh ploh droe murit

10 Óh lheuehnyan Tuhan geupiléh lom tujuh ploh" droe murit geuh, laju geu-utus awaknyan dua-dua droe u tieb-tieb banda dan daerah-daerah nyang teuma geujak keunan leubeh awai nibak Gobnyan. 2" Hase nyang teuma teupôt jai that," kheun gobnyan ubak awaknyan, "teuma nyang mubuet keu jipôt nyan cit bacut. Sabab nyan, lakée kheueh ubak ureuëng po ladang mangat jihnyan jikirém ureuëng mubuet keu jipôt hase seunaman jih nyan. 3 Nyan, jak kheueh laju! Ulôn utus gata lagée bubiri lam kawan asée srigala. 4 Bék gata ba baluem atawa uempang teumpat pasoe hase seudeukah, atawa sipatu. Bék gata piôh bak teungoh rot ueh keu gata bôt saleuem ubak soe mantong. 5 Meunyoé gata tamong lam saboh rumoh, gata bôt kheueh saleuem, 'Assalamuálaikum.' 6 Meunyoé lam rumoh nyan na ureuëng nyang galak keu damé, saleuem damé gata nyan teutab tinggai bak ureuëng nyan; meunyoé hán, gata tarek kheueh lom saleuem nyang ka gata bri nyan. 7 Tinggai kheueh lam saboh rumoh mantong. Teurimong kheueh peue nyang jihidang lé ureuëng po rumoh keu gata, sabab ureuëng nyang mubuet nahak jiteurimong upah. Bék minah-minah nibak saboh rumoh u rumoh nyang laén. 8 Meunyoé gata tajak ubak saboh

banda dan lam banda nyan gata jiteurimong ngon cara gét-gét, gata pajoh kheueh peue nyang jihidang ukeue gata. 9 Gata peupuléh kheueh ureuëng-ureuëng nyang sakét nyang na lam banda nyan, dan gata peusampoe kheueh ubak ureuëng-ureuëng nyang na disinan, 'Allah deungon sigra teuma geupeu phon mat peurintah sibagoe Raja di teungoh-teungoh gata.' 10 Teuma meunyoé gata tajak bak saboh banda lam banda nyan gata hana jiteurimong, gata teubiet kheueh bak rot ueh dan gata peugah kheueh lagée nyoe, 11 'Bah kheueh abée banda gata nyang meuleukek bak gaki kamoe, kamoe reuteuk sibagoe peuingat keu gata. Dan beugata teupeu kheueh, karab that watée jih Allah geupeu phon mat peurintah sibagoe Raja di teungoh-teungoh gata!' 12 Ingat kheueh, bak uroe kiamat singoh, ureuëng Sodom teuma leubeh mudah geupeu amphon lé Po teu Allah nibak ureuëng nyang na lam banda nyan!"

Banda-banda nyang hana peucaya

(Mat. 11:20-24)

13 "Cilaka kheueh gata, hei Korazim! Dan Cilaka kheueh gata, hei Betsaida! Seukira jih buet-buet ajaéb nyang ka teupeubuet di teungoh-teungoh gata ka teupeuleumah di banda Tirus dan Sidon, ka pasti ureuëng-ureuëng nyang na lam banda nyan ka treb that jitobat nibak banmandum desya-desya awaknyan, lom jimugui peukayan meukabông sira jiboh abée ateueh ulée jih keudroe. 14 Watée uroe kiamat singoh, ureuëng-ureuëng nyang na lam banda Tirus ngon Sidon teuma leubeh mudah geupeu amphon lé Po teu Allah nibak gata. 15 Dana gata, hei Kapernaum! Gata pike, gata nyan teuma teupeumanyang sampoe u lam syeuruga? Hana! Sikeubit jih gata nyan teuma teurhom lam apui nuraka!"

16 Dan laju geupeugah lé Isa ubak murit-murit Geuh, "Ureuëng nyang jideungoe gata, saban cit ka jideungoe Ulôn. Ureuëng nyang tulak gata, saban cit ka jitulak Ulôn. Dan ureuëng nyang tulak Ulôn, saban cit ka jitulak Gobnyan nyang utus Ulôn."

Murit geuh nyang tujuh ploh droe jigisa

17 Ban tujuh ploh^o droe murit Isa nyan jigisa ngon até harôk dan ria lumpah na.

ⁿ *tujuh ploh*: padub-padubboh naseukah kuno: tujuh ploh dua. ^o *tujuh ploh*: padub-padubboh naseukah kuno: tujuh ploh dua (kalon ayat 1).

9:61: 1Raj. 19:20 10:2: Mat. 9:37-38 10:3: Mat. 10:16 10:4-11: Mat. 10:7-14, Mrk. 6:8-11, Luk. 9:3-5 10:7: 1Kor. 9:14, 1Tim. 5:18 10:10-11: Kis. 13:51 10:12: Keuj. 19:24-28, Mat. 10:15, 11:24 10:13: Yes. 23:1-18, Yeh. 26:1-28:26, Yl. 3:4-8, Am. 1:9-10, Za. 9:2-4 10:15: Yes. 14:13-15 10:16: Mat. 10:40, Mrk. 9:37, Luk. 9:48, Yah. 13:20

Miseue keuhai ureuëng Samaria nyang gét até

Kala (10:19)

"Tuhan," kheun awaknyan, "roh-roh jeuhet pih jitaát ubak kamoe meunyoe kamoe peurintah awaknyan ateuh nan Tuhan!"

¹⁸ Geujaweueb lé Isa, "Na Ulôn kalon Iblih rhot ateuh langét lagée kilat. ¹⁹ Butateupeu kheueh! Ubak gata ka ulôn bri kuasa mangat gata jeuet gata giloe uleue ngon kala mubisa dan gata peupatah bubena teunaga musoh, hana sapeue pih nyang hase jipeubala ateuh gata. ²⁰ Bah kheueh meunan bék that meusukaria sabab roh-roh jeuhet jitaát ubak gata. Leubeh gét gata meusukaria sabab nan gata ka teucetet lam syeuruga."

Isa galak that até

(Mat. 11:25-27, 13:16-17)

²¹ Bak watée nyan cit teuma, Isa galak that até sabab Gobnyan ka jikuasa lé Roh Allah.^p Geupeugah lé Isa, "Bapak, Tuhan nyang mat kuasa ateuh langét ngon bumoe! Ulôn meuteurimong gaséh ubak Droeneuh sabab banmandum nyan Droeneuh rahsia nibak ureuëng-ureuëng nyang carông dan meu iéleumé; teuma Droeneuh tunyok ubak ureuëng-ureuëng nyang hana sikula. Nyan kheueh nyang peugalak até Bapak.

²² Peue-peue mantong ka geuseurah lé Bapak ubak Ulôn. Hana meusidroepih nyang jituri keu Aneuëk, meunyoe kon Bapak keudroe. Hana nyang turi ubak Bapak meunyoe kon Aneuëk; dan ureuëng-ureuëng ubak soe Aneuëk nyan jitem peuturi Bapak."

²³ Dan Isa laju geupaleng ubak murit-murit Geuh, dan óh lheueh nyan geupeugah ubak awaknyan keudroe, "Meu-untông that gata sabab ka gata kalon nyang gata ngieng nibak saát nyoe. ²⁴ Sabab ingat: Dumna Nabi dan raja meuheuét that keuneuk jikalón lagée nyang gata ngieng bak watée nyoe teuma awaknyan teutab hana deuh jikalón. Awaknyan meuheuét that jikeuneuk deungoe nyang gata deungoe bak watée nyoe, teuma awaknyan teutab hana jiteumé deungoe."

²⁵ Óh lheuehnyan na sidroe gurée agama teuka keu jikeuneuk jeubak Isa. Ureuëng nyan jitanyong meunoe, "Bapak Gurée, peu nyang harôh ulôn peubuet mangat ulôn jeuet meuteumé udeb seujati dan keukai?"

²⁶ Geujaweueb lé Isa, "Peue nyang na teutuléh lam Alkitab? Pakriban peundapát gata keuhai nyan?"

²⁷ Jijaweueb lé ureuëng nyan, "'Cinta kheueh ubak Tuhan Allah gata deungon até nyang sunggoh-sunggoh, deungon sigeunab jiwa gata, dan deungon banmandum ákai budho gata,' dan 'Cinta kheueh seusabe gata manusia lagée gata cinta ubak droe keudroe gata.'"

²⁸ "Peue nyang gata jaweueb nyan beutôi," kheun Isa. "Peubuet kheueh lagée nyan, teuma gata meuteumé udeb."

²⁹ Teuma lé gurée agama nyan keuneuk jipeubeutôi droe keudroe jih. Laju jitanyong, "soe nyang teupeugah seusabe keudroe lôn nyan?"

³⁰ Geujaweueb lé Isa, "Na sidroe ureuëng agam jitron rot Yerusalem jijak u Yerikho. Bak teungoh rot ueh ureuëng nyan laju jiseurang lé peurampok, peue-peue nyang na jiba lé ureuëng nyan habéh jireupah, kon nyan mantông ureuëng nyan pih jipoh siteungoh maté, dan óh lheueh nyan laju jitinggai ateuh rot ueh nyan lam keudaan ureuëng nyan luka-luka parah lumpah na. ³¹ Hana teujalok lam até na sidroe imeum pih geujak ateuh rot nyan. Watée geungieng ureuëng nyang luka brat nyan, laju jipeusie rot binéh laén, dan jijak laju. ³² Meunan cit deungon sidroe ureuëng Lewi nyang jijak rot nyan; watée jikalón ureuëng nyan, laju jipeurab keu jitilek soe ureuëng nyang luka brat nyan. Dan dijih pih laju jipeusie u meurandeh jalan, dan jijak laju. ³³ Teuma na sidroe ureuëng Samaria nyang teungoh jijak bak rot nyan. Watée jingieng ureuëng nyang teutiek lam keudaan luka brat nyan, laju jiteuka weueh lam até jih. ³⁴ Dan laju jipeurab bak ureuëng nyan dan jipeugleh laju luka-luka nyang na bak tuboh ureuëng nyan ngon ié anggô dan jiboh ubat ngon minyéuk, óh lheueh nyan luka-luka nyang bak tuboh ureuëng nyan laju jibalot ngon ija. Óh lheuehnyan,

^p lé Roh Allah: padub-padubboh naseukah kuno: lé Roh: na cit: lam Roh Gobnyan.

10:19: Zab. 91:13 10:22: Yah. 3:35, 10:15 10:25-28: Mat. 22:35-40, Mrk. 12:28-34 10:27: Im. 19:18, Tel. 6:5

10:28: Im. 18:5 10:33-34: 2Taw. 28:15

laju jipeuék ureuëng nyan ateuh keuleudée jih keudroe, dan laju jiba ubak losmen nibak teupat nyan kheueh ureuëng nyang keunong reupah nyan jipeu-ubat sira jirawat. ³⁵ Óh singoh beungoh lé ureuëng Samaria nyan laju jicok dua boh keupeng péng pirak péng nyan laju jijok ubak ureuëng po losmen nyan sira jipeugah, 'Neu-useuha kheueh ureuëng nyoe sampoe puléh, dan meunyoena biaya-biaya nyang laén, ulôn bayeue teuma watée ulôn gisa bak teupat nyoe.' "

³⁶ Óh lheueh nyan Isa geupeu putôh calitra nyan deungon geutanyong lagée nyoe, "Nibak ban lhée droe ureuëng nyan, nyang toh kheueh, meunurot pikeran gata, nyang jipeubuet sibagoe sabe keudroe-droe nibak ureuëng nyang keunong reupah nyan?"

³⁷ Gurée agama nyang teutanyong nyan jijaweueb, "Ureuëng nyang ka jitulông ureuëng nyang keunong rampok nyan."

"Nyan, gata jak kheueh, dan gata peubuet kheueh lagée nyang ka jipeubuet lé ureuëng Samaria nyan!" kheun Isa.

Isa geujak u rumoh Marta dan Maryam

³⁸ Óh lheueh nyan Isa ngon murit-murit gobnyan geujak lom ho laén teuma, dan trok laju bak saboh gampông. Lam gampông nyan, na sidroe ureuëng inong nyang nan jih Marta, ureuëng inong nyan jiundang Isa u rumoh jih. ³⁹ Marta na syedara jih nyang inong nan jih Maryam. Maryam nyoe jiduek rab ngon Tuhan Isa jideungoe peue-peue nyang geupeurunoe lé Gobnyan. ⁴⁰ Teuma si Marta laloe bak dapu jipeusiab peue-peue mantong nyang peureulée keu jipeujamé Isa. Óh lheueh nyan laju jijak ubak Isa sira jipeugah, "Tuhan, peu kheueh Tuhan hana neupakoe bak Maryam nyang jipeubiyeu mantong ulôn meubuet keudroe? Neuyue kheueh jeuet jitulông ulôn!"

⁴¹ "Marta, Marta!" jaweueb Tuhan. "Gata khawate dan aloh alah gata pike jéh nyoe; ⁴² padahai nyang paleng peunteng na kheueh saboh. Dan Maryam ka jipiléh nyang paleng gét, nyang hana teuma teucok nibak jih nyan."

Isa geupeurunoe keuhai meudoá

(Mat. 6:9-13, 7:7-11)

11 Bak siuroe Isa geumeudoá bak saboh teupat. Óh ka lheueh meudoá, sidroe lamkawan murit gobnyan jitanyong lagée nyoe, "Tuhan, cineupeurunoe kamoe

meudoá lagée Nabi Yahya geupeurunoe murit-murit gobnyan meudoá."

² Teuma Isa laju geupeugah ubak awaknyan, "Meunyoega gata meudoá, peugah kheueh lagée nyoe,

'Bapak,

Droeneuh kheueh Allah Nyang Esa.

Seumoga Droeneuh jiseumah ngon jihoreumat.

³ Neubri kheueh keu kamoe tieb-tieb uroe

peunajoh nyang kamoe peureulée.⁹

⁴ Neupeu amphon kheueh desya-desya kamoe,

lagée kamoe meupeu amphon ureuëng-ureuëng nyang na salah nibak kamoe.

Dan bék kheueh neupeubiyeu kamoe gadôh peucaya kamoe watée kamoe keunong peudaya.' "

⁵ Isa geupeugah ubak murit-murit Gobnyan, "Seukira jih na sidroe lamkawan gata jijak u rumoh rakan jih bak watée teungoh malam, óh troh keunan laju jipeugah, 'Hei rakan mutuwah, peu-utang kheueh keu ulôn lhée boh ruti, ⁶ sabab rakan ulôn nyang teungoh jijak, ban sagai jipiôh nibak rumoh dan bak ulôn hana lôn keubah peunajoh keu jamé nyan!' ⁷ Meunyoega rakan nyang gata teuka nyan jijaweueb lagée nyoe, nibak lam rumoh jih, 'Bék gata peusosah ulôn! Pintoe ka ulôn gunci dan ulôn ngon aneuëk peurumoh lôn ka lôn éh. Ulôn hana hase lôn beudôh keu ulôn bri peue nyang gata lakée.' "

⁸ "Dan pakriban?" kheun Isa óh lheueh nyan teuma. "Ulôn peugah, nyoe! Bah kheueh gatanyan na kheueh rakan jih, jihnyan hana jitem beudôh dan jibri sapeue-sapeue keu gata. Teuma sabab gata hana meurasa malée teutab gata lakée bak jihnyan hana piôh-piôh, ureuëng nyan pih laju jibeudôh laju jibri keu gata peue nyang gata lakée nyan. ⁹ Dan, Ulôn peugah ubak gata: Lakée kheueh, keu gata teuma teubri; mita kheueh, nyang gata mita teuma meuteumé; keutok kheueh, teuma pintoe jibuka keu gata. ¹⁰ Sabab ureuëng nyang meulakée teuma jiteurimong; ureuëng nyang mita teuma jiteumé, dan ureuëng nyang keutok, pintoe teuma jibuka. ¹¹ Lamkawan gata nyoe peu kheueh na ayah nyang jibri uleue keu aneuëk gata, meunyoega aneuëk gata nyan jilakée eungkot?"

⁹ peunajoh nyang kamoe peureulée: atawa: peunajoh keu singoh. 10:38-39; Yah. 11:1

12 Atawa gata bri kala itam, meunyoé nyang jilakée boh manök? 13 Bah kheueh nyan gata ureuëng jeuhet, gata teutab tabri nyang jroh keu aneuëk-aneuëk gata. Peu kheueh lom Bapak gata nyang na lam syeuruga! Gobnyan teuma geubri Roh geuh keu ureuëng nyang lakée ubak Gobnyan!”

Isa ngon Beelzebul

(Mat. 12:22-30; Mrk. 3:20-27)

14 Bak siuroe Isa geu-use roh jeuhet nyang jitamong lam tuboh sidroe ureuëng kalu. Oh ka lheueh jiteubiet roh jeuhet nyan, ureuëng nyan laju jeuet jipeugah haba. Di ureuëng ramé teuhireuen-hireuen, 15 teuma na cit nyang peugah lagée nyoe, ”Jihnyan hase jiuse roh jeuhet sabab na Beelzebul, ulée kawan roh jeuhet nyan.”

16 Dan na teuma ureuëng-ureuëng nyang keuneuk jeubak Isa, di awaknyan laju jilakée ubak Gobnyan mangat geupeubuet buet-buet nyang ajaéb sibagoé tanda bahwa gobnyan biet-biet teuka nibak Po teu Allah. 17 Teuma lé Isa geuteupeue peue meukeusut awaknyan. Dan laju geupeugah ubak awaknyan, ”Meunyoé na saboh nanggroe karu lam peureute-peureute nyang saléng jimeumusoh, nanggroe nyang lagée nyan hán hase meuteuen. Dan saboh keuluwarga nyang karu dan meumusoh sidroe ngon nyang laén, keuluwarga nyan teuma hanco. 18 Meunan cit teuma deungon keurajeuen Iblih; meunyoé saboh kawan jimeulo ngon kawan nyang laén, keurajeuen nyan reuloh. Gatanyoe tapeugah bahwa Ulôn use roh jeuhet sabab na Beelzebul. 19 Meunyoé meunan, ngon kuasa soe murit-murit gata jiuse roh-roh jeuhet nyan? Murit-murit gata nyan kheueh sibagoé bukeuti bahwa gatanyoe salah! 20 Teuma meunyoé ulôn ku-use roh jeuhet ngon kuasa Allah, nyan na kheueh sibagoé tanda bahwa Allah ka geumat peurintah lamkawan gata.

21 Meunyoé na sidroe ureuëng nyang teuga beuhe ngon tungang, sinjata bak jaroe jih leungkab na, jikeumiet rumoh jih keudroe, banmandum atra milék jih teuma seulamat. 22 Teuma meunyoé ureuëng laén nyang leubeh teuga jijak seurang ngon jilo ureuëng nyan sampoe án taloe, teuma lé ureuëng nyang leubeh teuganyan laju jireupah mandum sinjata nyang jipeubangga lé ureuëng po rumoh nyan, dan laju jibagi-bagi banmandum barang-barang ureuëng nyan.

23 Ureuëng nyang hana jidong blaih Ulôn, ureuëng nyan ka jilawan Ulôn, dan ureuëng nyang hana jitulông Ulôn, nyang sikeubiet jih ureuëng nyan ka jipeurusak buet Ulôn!”

Roh jeuhet jiriwang lom

(Mat. 12:43-45)

24 ”Meunyoé roh jeuhet ka jitinggai sidroe-droe ureuëng, rohnyan laju jimeurawôh bak teumpang-teumpang nyang tho keu jimita teumpang peuniôh, teuma teumpang piôh nyang jimita nyan hana meuteumé. Ngon sabab nyan laju jipeugah, ’Ulôn teuma lôn gisa u rumoh nyang ka ulôn tinggai!’ 25 Watée roh jeuhet nyan ka trok keunan, laju jinging rumoh nyan ka gleh ngon teuatoe. 26 Dan laju jijak sira jiba lom tujoh droe roh jeuhet nyang leubeh jeuhet nibak jihnyan. Oh lheuehnyan laju jitamong lam tuboh ureuëng nyan dan laju jitinggai disinan. Dan akhé jih keuadaan ureuëng nyan leubeh brok nibak nyang ka-ka.”

Keubahgiaan nyang seujati

27 Oh ka lheueh geupeugah lagée nyan lé Isa, na sidroe ureuëng inong lamkawan ureuëng ramé nyan jipeugah ubak Isa, ”Mubahgia that inong nyang peulahé dan nyang peumom Droeneueh!”

28 Geujaweueb lé Isa, ”Leubeh mubahgia lom ureuëng nyang jideungoe feureuman Allah dan jipeubuet lagée kheun feureuman nyan!”

Ureuëng ramé jilakée ubak Isa mangat geutem peuna buet nyang ajaéb

(Mat. 12:38-42)

29 Teungoh ureuëng ramé jihudom Isa nyan, Gobnyan hana geupiôh bak geupeugah haba, geupeugah lom lé gobnyan lagée nyoe, ”Lumpah that jeuhet manusia bak jamén nyoe. Awaknyan jilakée buet nyang ajaéb mangat jihnyan jeuet jipeucaya ubak Ulôn, meusaboh buet ajaéb pih hana teuma teubri keu awaknyan, seulaén keujajaéban Nabi Yunus. 30 Lagée Nabi Yanus ka jeuet keujajaéban keu ureuëng banda Niniwe, meunan cit deungon Aneuëk Manusia teuma jeuet saboh keujajaéban keu ureuëng-ureuëng bak jamén nyoe. 31 Watée uroe kiamat singoh, Ratu nanggroe Seulatan teuma jibeudôh meusigoe ngon ureuëng-ureuëng bak jamén nyoe, dan

jitudôh awaknyan. Sabab keujijak deungoe peulajaran Nabi Sulaiman nyang bijak, Ratu nyan ka jisaja jak nyang jiôh lumpah na phon nibak ujong bumoe. Teuma disinoe bak watée nyoe na nyang leubeh rayeuk nibak Nabi Sulaiman! ³² Watée uroe kiamat singoh, peunduduek Niniwe teuma jibeudôh meusajan-sajan ngon ureuëng jamén nyoe, dan jitudôh awaknyan, sabab ureuëng Niniwe nyan ka jimeutobat nibak desya-desya jih watée Nabi Yunus geukhutubah keu awaknyan. Teuma disinoe bak watée nyoe na nyang leubeh rayeuk nibak Nabi Yunus!"

Trang ngon seupôt

(Mat. 5:15, 6:22-23)

³³ "Hana ureuëng nyang jitot panyöt laju jisöm atawa jitôb ngon guci." Ureuëng nyan jikeubah panyöt nyan bak gaki panyöt, mangat ureuëng nyang tamong deuh jingiang peungéh nyang trang. ³⁴ Mata na kheueh panyöt keu tuboh. Meunyo mata gata jeureunéh, bansaboh badan gata trang bandrang. Teuma meunyo mata gata sapu, bansaboh tuboh gata ka jeuet keuseupôt tan deuh sapeue. ³⁵ Ngon sabab nyan, beugét-gét kheueh, bék sampoe trang nyang ka na nibak gata nyan jeuet keuseupôt. ³⁶ Meunyo bansaboh tuboh gata ka jeuet keustrang, dan hana meusapat pih na nyang seupôt, teuma bansaboh tuboh gata nyan ka jeuet keustrang bandrang lagée keunong cahya panyöt."

Isa geupeusalah ureuëng-ureuëng Farisi dan gurée-gurée agama

(Mat. 23:1-36; Mrk. 12:38-40)

³⁷ Óh ka lheueh Isa geupeugah haba nyang lagée nyan bagoé, na sidroe ureuëng Farisi ji-undang Isa mangat geutem makheun di rumoh jihnyan. Teuma Isa laju geujak u rumoh ureuëng Farisi nyan keu geujak makheun. ³⁸ Ureuëng Farisi nyan hireuen that jingiang Isa geumakheun hana geu rah jaroe lagée nyang ka teutoe lam peuratoran agama. ³⁹ Sabab nyan Tuhan geupeugah ubak ureuëng Farisi nyan, "Keubiet nyoe gata na kheueh ureuëng-ureuëng Farisi nyang ka lazem tapeugleh cawan ngon pingan blah luwa mantong, teuma lam tuboh gata keudroe peunoh ngon buet-buet nyang jeuhet. ⁴⁰ Biet-biet gatanyoe bangai that! Kon kheueh Allah nyang peugét blah luwa nyan, ka teuma geu-

peugét blah dalam jih? ⁴¹ Nyang na lam cawan dan pingan gatanyan, nyan kheueh nyang harôh gata bri keu ureuëng-ureuëng gasien. Deungon cara nyang lagée nyan, banmandum nyan ka jeuet keu gleh keu gata.

⁴² Mupaloe kheueh gata, hei ureuëng-ureuëng Farisi! Hase seunaman gata lagée bak seulaseh, inggu dan mubagoé rupa reumpah nyang laén, gata bri siper siploh ubak Allah, teuma keuadalan ngon geunaséh ubak Po teu Allah hana gata pakoe. Padahai nyan kheueh nyang harôh gata peubuet, deungon hana gata peubiyeu keu nyang laén-laén.

⁴³ Mupaloe kheueh gata, hei ureuëng-ureuëng Farisi! Gata galak that bak teumpat-teumpat nyang teuhoreumat meunyo mata gata tamong lam rumoh-rumoh iébadat, dan galak jihoreumat lé gob meunyo mata gata jak u keude-keude. ⁴⁴ Mupaloe kheueh gata, gata lagée jrat nyang hana batée nisan, nyang jigiloe-giloe lé gob sabab hana jiteupeue."

⁴⁵ Sidroe lamkawan gurée agama nyan jipeugah ubak Isa, "Bapak Gurée, deungon tutoe Droeneueh nyang lagée nyan, saban cit Bapak ka neuhina kamoe!"

⁴⁶ Geujaweueb lé Isa, "Mupaloe kheueh gata, hei gurée-gurée agama! Nyang gata lakée hai-hai nyang sulet dan gata bri atoratoran nyang brat-brat, teuma di gata mubacut pih hana gatatem tulông ureuëng nyang peujak atoran nyang gata peugét nyan. ⁴⁷ Mupaloe kheueh gata! Gata peugôt jirat keu Nabi-nabi, nyang poh maté na kheueh indatu gata keudroe. ⁴⁸ Deungon lagée nyan, gata keudroe ka gata peubeutôi peue-peue nyang ka jipeubuet lé indatu gata; sabab keubiet beutôi awaknyan nyang poh banmandum nabi-nabi nyan dan gata kheueh nyang peugôt kuburan jih. ⁴⁹ Nyang kheueh sabab jih Keubijaksanaan Allah geupeugah lagée nyoe, 'Ulôn teuma Lôn kirém keu awaknyan Nabi-nabi dan utosan-utosan lôn; siteungoh teuma jipoh maté dan siteungoh teuk ji iénanya!' ⁵⁰ Allah geupeubuet lagée nyan mangat ureuëng-ureuëng bak jamén nyoe geuhuköm sabab kajipoh maté ateuh mandum Nabi yoh awaiphon donya nyoe geucebta, ⁵¹ phon jipoh maté Habel sampoe ubak jipoh maté Nabi Zakharia, nyan na jih rab miseubah ngon Baét. Tuhan. Peucaya kheueh: Ureuëng-ureuëng jamén nyoe pasti teuma teuhuköm sabab banmandum nyan.

⁷ Lam padub-padubboh naseukah kuno hana: atawa jitôb ngon guci.

11:32: Yun. 3:5 11:33: Mat. 5:15, Mrk. 4:21, Luk. 8:16 11:34-35: Mat. 6:22-23 11:42: Im. 27:30
11:51: Keuj. 4:8, 2Taw. 24:20-21

52 Mupaloe kheueh gata, hei gurée-gurée agama! Gunci ngon peuhah pintoe peungeutahuan na teukeubah nibak gata, teuma digata keudroe hana gatatem tamong u dalam keugata mita peungeutahuan nyan. Nyang keubiet jih gata pagab-pagab ureuëng-ureuëng nyang juseuha keuneuk jitamong u dalam nyan!"

53 Watée Isa geutinggai teumpat nyan, gurée-gurée agama dan ureuëng-ureuëng Farisi laju jiseurapa Isa deungon beungéh raya. Awaknyan ka jiujo-ujoe kawe gobnyan mangat geutem peugah haba keuhai-hai nyang laén teuma. 54 Dan watée jideungoe nyan awaknyan jisimak gét-gét that guna jidrob peue-peue mantong nyang salah geupeugah haba.

Peuingat keu ureuëng-ureuëng nyang munafék

(Mat. 10:26-27)

12 Meuribée-ribée ureuëng meusak-sak dan sampoe na nyang teugidong-gidong gaki jih. Teungoh ureuëng ramé nyan meuhudom nibak teumpat nyan, Isa laju geupeugah ubak murit-murit geuh, "Beuaté-até kheueh keu ragoe ureuëng Firis, nyang Lôn meukeusut, keuhai munafék awaknyan. 2 Hana nyang teusöm nyang hana deuh teukalon, dan hana nyang teurahsia nyang hana teupeugah. 3 Nyang gata peugah watée malam, teuma teudeungoe óh watée uroe; nyang gata sáh bak punyueng gob lam kama nyang teutôb, teuma jipeumaklum jeueb-jeueb sagoe."

Teumakot kheueh ubak Tuhan

(Mat. 10:28-31)

4 "Ingat kheueh, hei rakan-rakan Lôn! Bék kheueh gata takot keu ureuëng nyang hase jipoh maté tuboh teuma hana hase jipeubuet nyang leubeh nibak nyan. 5 Bah kheueh Ulôn tunyok ubak gata soe nyang harôh gata takot. Takot kheueh ubak Po teu Allah! Sabab óh ka lheureh gobnyan teupoh maté, Gobnyan teutab na kuasa keu geutiek lam apui nuraka! Peucaya kheueh, Gobnyan kheueh nyang harôh gata takot.

6 Limong boh cicém tulo jipeubloe ngon yuem dua mata péng nyang paleng ubit. Bah kheueh meunan hana meusaboh pih nyang geutuwoe lé Po teu Allah. 7 Ók nyang na ateuh ulée gata pih ka geuitong banman-

dum, sabab nyan bék kheueh teumakot; gata jiôh leubeh muyuem nibak cicém-cicém nyan!"

Teuangkée Isa dikeue rakyat ba

(Mat. 10:32-33, 12:32, 10:19-20)

8 "Ingat kheueh beu gét-gét nyang Ulôn peugah nyoe: Ureuëng nyang jiangkée Ulôn dikeue rakyat ba ureuëng nyan na kheueh murit Ulôn, jihnyan pih teuma geuangkée lé Aneuëk Manusia dikeue malaikat-malaikat Allah. 9 Teuma ureuëng nyang bantah Ulôn dikeue rakyatba bahwa jihnyan geubantah murit Ulôn, jihnyan geubantah cit teuma lé Aneuëk Manusia dikeue malaikat-malaikat Allah.

10 Meunyo na ureuëng jipeugah nyang kon-kon dan jibantah keuhai Aneuëk Manusia, ureuëng nyan mantong jeuet teupeu amphon; teuma meunyo jihnyan jihina Roh Po teu Allah, ureuëng nyan hana jeuet teupeu amphon.

11 Meunyo gata jiba u rumoh-rumoh iébadat keu jijak ba lam sidang dikeue peumeurintah atawa nyang mat kuasa, bék kheueh sosah até gata pakriban gata harôh tabila droe atawa peue nyang harôh gata peugah. 12 Sabab peue nyang harôh gata peugahnyan teuma geupurunoe lé Roh Allah ubak gata óh trok bak watée."

Miseue keuhai ureuëng kaya nyang bangai

13 Na sidroe ureuëng lamkawan ureuëng ramé nyan jipeugah ubak Isa, "Bapak Gurée, cineuyue ubak syedara lôn mangat jibri keu ulôn siparo nibak hareuta nyang geutinggai lé ayah kamoe."

14 Geujaweueb lé Isa, "Syedara, soe kheueh nyang ka peujeuet ulôn jeuet keuhakém atawa nyang weuek atra warésan keu gata mandua?"

15 Óh lheurehnyan ubak banmandum ureuëng nyang na disinan geupeugah lé Isa, "Até-até kheueh dan beuwaih-waih kheueh, bék sampoe gata jeuet keu ureuëng leuha. Sabab manusia udeb hana meugantung bak atra keukayaan jih mantong, bah kheueh nyan atra jih jai meukuyan-kuyan."

16 Dan Isa laju geupeugah saboh miseue nyang laén lagée nyoe, "Na sidroe ureuëng kaya. Ureuëng nyan na tanoh nyang jai that jibri hase. 17 Ureuëng kaya nyan ka teupike lam até jih, 'Ka hana le teumpat keu lôn

12:1: Mat. 16:6, Mrk. 8:15 12:2: Mrk. 4:22, Luk. 8:17 12:10: Mat. 12:32, Mrk. 3:29 12:11-12: Mat. 10:19-20, Mrk. 13:11, Luk. 21:14-15

keubah hase tanoh lôn. Peue akai ulôn jinonyoe?' ¹⁸ Óh lheuehnyan ureuëng kaya nyan jipike lom jikheun ubak droe jih keudroe, 'Nyan, lôn na akai; gudang-gudang ulôn lôn yue reuloh óh lheuehnyan ulôn yue peudong nyang leubeh rayeuk. Disinan kheueh teuma ulôn keubah banmandum gandom lôn meunan cit deungon barang-barang ulôn nyang laén. ¹⁹ Óh lheueh nyan teuma ulôn peugah ubak droe lôn keudroe: Gata meu-untông! Banmandum nyang gét ka na bak gata dan hana teuma habéh meuthon-thon. Meureuhat kheueh gata bak saát nyoe! Éh-éh pajoh kheueh mantong dan peuguna kheueh nékmat udeb gata!' ²⁰ Teuma Po teu Allah geupeugah ubak gobnyan, 'Hei ureuëng bangai! Malam nyoe cit gata teuma maté, dan soe kheueh nyang cok banmandum atra keukayaan nyang ka gata peusapat keu droe gata nyan?'

²¹ Meunan kheueh jeuet jih deungon ti-e-tieb ureuëng nyang jiuseuha jeuet keu ureuëng kaya keudroe jih keudroe, teuma hana jiuseuha jeuet keu ureuëng kaya dikeue Po teu Allah."

Peucaya kheueh ubak Allah

(*Mat. 6:25-34*)

²² Dan Isa laju geupeugah ubak murit-murit Gobnyan, "Nyan kheueh sabab jih ulôn peugah, 'Bék kheueh khawate keuhai udeb gata, peue nyang teuma gata pajoh, dan peuteuma nyang teuma gata ngui.' ²³ Udebnyoe na kheueh leubeh nibak peunajoh, dan tuboh leubeh nibak peukayan. ²⁴ Gata ngieng kheueh cicém po! Cicém nyan hana jipula, hana teuma peue nyang jipot, dan meunan cit hana jipeugét gupôk keuteumpang jikeubah peunajoh jih. Teuma, Po teu Allah teutab geupeulara beulatang nyan! Teuma digata leubeh meuhareuga nibak cicém-cicém nyan! ²⁵ Soe kheueh nibak gatanyoe nyang sabab jih khawate jeuet jipeupanyang umu jih bah pih bacut?' ²⁶ Meunyoé hai nyang ubit lagée nyan ka hana hase gata peubuet, pakon gata khawate keuhai-hai nyang laén? ²⁷ Dan gata ngieng kheueh pakriban bungöng-bungöng bakông jitimoh; bungöng-bungöng bakông nyan hana jimubuet, dan hana teuma jimeurajôt. Nabi Raja Sulaiman nyang meunan meugah ngon kaya hana peukayan gobnyan nyang saban lagak jih lagée bungöng bakông nyan! ²⁸ Naleueng lam blang uroe nyoe timoh singoh teutot. Teuma Po teu Allah teutab

geupeusaneut naleueng nyan mangat teutab ceudah. Peuteuk lom gata! Teuma digata kureueng peucaya! ²⁹ Ngon sabab nyan, bék kheueh khawate dan bingong keuhai peue nyang gata pajoh ngon gata jieb. ³⁰ Hai-hai nyang lagée nyan jipeubuet ngon jitiyeub lé ureuëng-ureuëng nyang hana jituri Po teu Allah. Padahai Bapak gata geuteupeue bahwa gata tapeureulé banmandum nyan. ³¹ Teuma gata harôh ta useuha mangat Po teu Allah geueurintah lam udeb gata, deungon lagée nyan nyang laén-laén teuma geubri lé Allah keu gata."

Atra lam syeuruga

(*Mat. 6:19-21*)

³² "Gata nyang bacut jeumeulah jih, bék kheueh teumakot! Sabab Bapak gata galak geubri keu gata beureukat nibak Peueurintahan Gobnyan. ³³ Peubloe kheueh atra milék gata dan gata bri kheueh péng nyan keu ureuëng gasien. Peugét kheueh keu droe gata baluem nyang hana useueng-useueng, na kheueh atra nyang teukeubah lam syeuruga. Atranyan hana jitem gadôh sabab pancuri hana jeuet jicok dan keuraleueb hana jeuet jikab. ³⁴ Sabab dipat na atra gata, nibak teumpang nyan kheueh teuma na até gata!"

Peulayan nyang siab sabe

³⁵ "Meujaga-jaga kheueh watée meuhadab ubak ti-e-tieb hai. Gata harôh sabe lam siab ngon peukayan bak tuboh meunan cit deungon panyöt sabe lam keuadaan hu, ³⁶ saban lagée peulayan-peulayan nyang ka siab jipreh Po jih jiwoe nibak teumpang ureuëng meukawen. Meunyoé Po jih nyan jiwoe dan jikeutok pintoe, bagaih that awaknyan jibuka pintoe. ³⁷ Mubahgia that peulayan-peulayan nyan watée jiwoe Po jih cit ka teupreh-preh. Peucaya kheueh: Po nyan ka siab-siab dan jiyueduek peulayan-peulayan jih nyan, óh lheueh nyan laju jipeutimang awaknyan. ³⁸ Lumpah mubahgia peulayan-peulayan nyan watée jiwoe Po jih awaknyan mantong lam keuadaan meujaga, bah pih Po jih nyan jiwoe watée ka teungoh malam atawa liwat nibak nyan! ³⁹ Ingat kheueh nyoe! Meunyoé ureuëng po rumoh nyan jiteupeu poh padub pancuri nyan jitamong lam rumoh jih, ureuëng nyan teutab jikeumiet pancuri nyan bék jitamong lam rumoh jih. ⁴⁰ Sabab nyan, gata pih harôh beusiab-siab, sabab Aneuëk

^s *jipeupanyang umu jih bah pih bacut*: atawa meutamah manyang bahpi bacut.

12:27: 1Raj. 10:4-7, 2Taw. 9:3-6 12:35: Mat. 25:1-13 12:36: Mrk. 13:34-36 12:39-40: Mat. 24:43-44

Manusia teuma teuka bak watée nyang gata keudroe hana gata sangka-sangka."

Peulayan nyang seutia dan peulayan nyang hana seutia

(Mat. 24:45-51)

41 "Tuhan, peu kheueh peungajaran nyan Tuhan tunyok keu kamoe keu banmandum manusia?" jitanyong lé Petrus.

42 Geujaweueb lé Isa, "Soe peulayan nyang seutia dan bijaksana sampoe jiangkat lé po jih jeuet keumando ateuh peulayan-peulayan nyang laén sampoe awaknyan jibri makheun óh trok bak watée? 43 Biet-biet mu-bahgia peulayan nyan watée Po jih jiwoe dan jikalon peulayan nyan teungoh jipeubuet tugaih droe jih! 44 Peucaya kheueh: Po jihnyan teuma jipeucaya banmandum atra jih ubak peulayan jih nyan. 45 Teuma meunyo peulayan nyan jikheun lam até jih, 'Po ulôn mantong treb geugisa,' dan laju jipoh mandum peulayan nyang laén dan jimakheun ngon jijieb ié sampoe án mabök, 46 teuma Po jih laju jiwoe bak jeuem dan watée nyang hana jisangka-sangka. Dan peulayan nyan laju jipoh sikeubiet-keubiet jih' lé Po jihnyan dan jipeujeuet lagée naseb ureuëng-ureuëng nyang hana taát ubak Po teu Allah.

47 Peulayan nyang jiteupeu keuheundak Po jih, teuma jihnyan hana meusiab-siab dan hana jipeubuet lagée nyang jikeuheundak lé Po jih, peulayan nyan teuma jiseunuét sikeubiet-keubiet jih. 48 Teuma peulayan nyang hana jiteupeu keuheundak Po jih, óh lheueh nyan jipeubuet buet-buet nyang salah sampoe harôh teuseunuet, teuma teuseunuet bacut mantong. Sabab ureuëng nyang ka lheueh teubri nyang jai, nibak ureuëng nyan teuma teulakée nyang leubeh jai lom. Dan keu ureuëng nyang teupeucaya nyang jai, nibak ureuëng nyan teuma teulakée nyang leubeh jai lom."

Kon peudamé teuma teulawan

(Mat. 10:34-36)

49 "Ulôn teuka keu lôn ba apui sampoe habéh tutong bansaboh bumoe nyoe. Paleng gét meunyo apui ka hu! 50 Mantong na bala nyang paleng hebat nyang harôh Ulôn tanggung. Dan até ulôn apoh apah that sigohlom hainyan teujadi. 51 Peu kheueh gata pike ulôn teuka keu lôn ba damé ateuh rhung donya? Hana, kon damé nyang ulôn ba, nyang

ulôn ba na kheueh peudeueng. 52 Phon nibak saát nyoe, saboh keuluwarga nyang na inong droe teuma jimeudakwa sabe, lhée lawan dua. 53 Bapak jilawan aneuëk jih nyang agam dan aneuëk jih nyang agam teuma jilawan bapak jih. Ma jilawan aneuëk jih nyang inong dan aneuëk jih nyang inong teuma jilawan ma jih. Ma tuwan jilawan meulintée jih nyang inong dan meulintée nyang inong teuma jilawan ma tuwan."

Teuteupeue tanda jamén

(Mat. 16:2-3)

54 Dikeue ureuëng ramé nyang na nibak teumpat nyan geumeututoe cit Isa, "Meunyo gata ngieng awan ji ék rot siblah u barat, bubagaih that gata peugah, 'Hana treb le jitron ujeuen.' Dan biet-biet jitron ujeuen. 55 Meunyo gata rasa angén teuka rot sibalih seulitan, laju gata peugah, 'hana treb le jiteuka seu-eum.' Dan biet-biet seu-eum teuka. 56 Gata ureuëng nyang galak bak buet purapura! Gata hase gata ramai ikeulem deungon gata ngieng keuadaan langét dan bumoe. Pakon tanda-tanda jamén nyoe hana hase gata ramai?"

Meudamé kheueh ngon musoh

(Mat. 5:25-26)

57 "Pakon hana gata peuputôh keudroe peue nyang beutôi? 58 Meunyo ureuëng jajak gadu gata ubak kantô hakém, gata useuha kheueh keu meuteumé gata peuseuleusoe peukara nyan ngon ureuëng nyan sigohlom troh u kantô hakém. Meunyo hán, eunteuk jihnyan jihila gata u keue hakém dan hakém nyan teuma jijok gata ubak peulisi, dan peulisi jipeutamong gata lam glab. 59 Peucaya kheueh! Gata hana teuma tateubiet lam glab sigohlom huköm gata seuleusoe."

Meunyo hana meutobat nibak desya, singoh teuma binasa

13 Bak watée nyan na padubdroe ureuëng jicalitra ubak Isa keuhai ureuëng-ureuëng Galilea nyang jipoh maté lé Pilatus, watée awaknyan teungoh jipeuseumah keureubeuen keu Po teu Allah. 2 Watée geudeungoe calitranyan, laju geupeugah lé Isa, "Sabab ureuëng-ureuëng Galilea nyan jipoh maté lagée nyan bagoé, gata pike nyan sibagoé bukeuti awaknyan leubeh meudesya nibak mandum ureuëng Galilea nyang laén?"

¹ jipoh sikeubiet-keubiet jih: atawa jiuse uluwa.

³ Sagai-sagai kon lagée nyang gata pike nyan! Teuma ingat kheueh: Meunyoé gata hana gata tobat nibak desya-desya gata, banmandum gata teuma maté saban lagée awaknyan.

⁴ Pakriban teuma ngon lapan blaih droe ureuëng nyang maté di Siloam, watée meunara reubah laju jitimpok ateuh awaknyan? Gata pike awaknyan leubeh meudesya nibak mandum ureuëng nyang na di Yerusalem? ⁵ Sagai-sagai kon lagée nyang gata pike nyan! Sigoe teuk Ulôn peugah ubak gata: Meunyoé gata tatobat nibak mandum desya-desya gata, gata banmandum teuma maté saban lagée awaknyan."

Miseue keuhai bak ara nyang hana jimuboh

⁶ Óh lheueh nyan Isa geucalitra teuma hai lagée nyoe, "Na sidroe ureuëng lam lampôh anggô jih na jitimoh bak ara. Bak siuroe jijak kheueh ureuëng nyan keuneuk jimita boh kayée nyan, óh trok keunan hana jiteumé boh ara nyang jimeuheuet nyan. ⁷ Ban jingiang bak kayée nyan hana muboh, laju jipeugah ubak namiet nyang jaga lampôh anggô nyan, 'Kalon, ka lhée thon ulôn preh-preh jimuboh bak ara nyang na lam lampôh nyoe, teutab hana lôn teumé meusaboh boh ara. Gata kôh mantong bak ara nyoe! Deungon na jih udeb lam lampôh nyoe hana meuguna keu ulôn, nyang na jipeu habéh zat tanoh mantong!' ⁸ Teuma jijaweueb lé namiet nyang meubuet bak lampôh nyan, 'Bah kheueh jitimoh sithon teuk, hei Po. Ulôn teuma lôn catôk tanoh bansikeulileng dan ulôn boh baja nyang leubeh jai lom. ⁹ Pat tateupeue thon ukeue nyoe jimuboh. Meunyoé hana cit jimuboh, jeuet Po yue bak ulôn mangat ulôn teubang bak ara nyang hana meuguna nyan.' "

Isa geupeu puléh sidroe ureuëng inong nyang tuha bungkôk watée uroe Sabat

¹⁰ Bak siuroe na kheueh uroe Sabat, Isa teungoh geuseumeubeuet lam saboh rumoh iébadat. ¹¹ Bak teupat nyan na sidroe ureuëng inong nyang ka lapan blaih thon sakét, sabab na jitamong roh jeuhet lam tuboh ureuëng nyan. Inong nyan bungkôk dan mubacut pih hana jeuet jidong tupat. ¹² Watée hainyan geungieng lé Isa, laju geupeugah bak inong bungkôk nyan, "Hei Ma, droeneuh ka puléh nibak peunyakét nyang na lam tuboh neuh!" ¹³ Dan Isa laju geupeuduek jaroe

Geuh ateuh ureuëng inong nyan, watée nyan cit teuma ureuëng inong tuha bungkôk nyan ka jeuet jidong tupat laju jipujoe Po teu Allah.

¹⁴ Ulée rumoh iébadat nyang na disinan beungéh raya, sabab Isa geupeu puléh gob bak ureuëng Sabat, sabab nyan laju jipeugah ubak ureuëng-ureuëng nyang na disinan, "Na nam uroe keu tamubuet; teuka kheueh bak uroe-uroe mubuet nyan keu jeuet teupeu-puléh nibak mubagoé peunyakét, bék bak uroe Sabat lagée nyoe bagoe!"

¹⁵ Geujaweueb lé Isa, "Gata nyoe mandum ureuëng munafék! Bak uroe Sabat banmandum ureuëng jipeuleueh leumô atawa keuleudée jih lam weue dan laju jiba uluwa keu jipeujieb ié keu beulatang nyan. ¹⁶ Nyan, disinoe na sidroe ureuëng keuturonan Nabi Ibrahim, nyang ka lapan blaih thon treb jih inong nyoe ji-ikat lé Iblis. Peu kheueh inong nyoe hana jeuet jipeuleueh droe bak uroe Sabat?" ¹⁷ Peu nyang geujaweueb lé Isa nyan lumpah that malée nibak lawan-lawan Gobnyan; teuma banmandum ureuëng laén nyang na disinan galak that buet-buet ajaéb nyang ka geupeubuet lé Isa

Miseue aneuëk sisawi

(*Mat. 13:31-32; Mrk. 4:30-32*)

¹⁸ Isa geuteumanyong bak awaknyan, "Meunyoé Po teu Allah ka geumat peurintah, pakriban kheueh keuadaan jih? Ngon peu kheueh jeuet ulôn peubeda atra nyan? ¹⁹ Keuadaan jih lagée miseue nyoe. Si aneuëk bijéh sisawi" jicok lé sidroe-droe ureuëng dan laju jipula lam lampôh jih. Bijéh nyan timoh laju jeuet keu bak kayée, dan cicém-cicém laju jipeugét eumpung ateuh bak kayée nyan."

Miseue ragoe

(*Mat. 13:33*)

²⁰ Sigoe teuk geutanyong lé Isa, "Meunyoé Allah kageumat peurintah, ngon peu kheueh jeuet lôn peusa keuadaan jih? ²¹ Keuadaan jih lagée ragoe nyang jicok lé sidroe ureuëng inong laju jilawôk ngon peuet ploharée teupông, sampoe meukeumang banmandum."

Babah pintoe nyang sampiek

(*Mat. 7:13-14, 21:23*)

²² Sira geujak u Yerusalem, Isa geujak meulalu banda-banda dan gampông-gam-

¹⁴ *sisawi*: Sisawi nyang teumeukeusut disinoe na kheueh sijeuneh seunaman nyang hase timoh manyang jih kira-kira lhée metée.

13:14: Keu. 20:9-10, Tel. 5:13-14

pông sira geuseumeubeuet bak teumpat-teumpat nyan. ²³ Dan na ureuëng teumanyong ubak Gobnyan, "Bapak, Peu kheueh cit bacut sagan ureuëng nyang teupeuseulamat?"

²⁴ Geujaweueb lé Isa, "Meu-useuha kheueh gata tamong rot babah pintoe nyang sampiek. Sabab, ingat! Jai that-that ureuëng nyang ji useuha jikeuneuk tamong teuma meuteumé. ²⁵ Watée ureuëng po rumoh jibeudôh dan jitôb pintoe, gata kateudong diluwa dan laju gata keutok-keutok sira gata peugah lagée nyoe, 'Po lôn, neupeuhah kheueh pintoe keukamoe!' Ureuëng po rumoh nyan teuma jijaweueb, 'Ulôn hana lôn teupeu rot pat gata teuka!' ²⁶ Gata teuma tajaweueb, 'Kamoe ka lheueh kamoe makheun ngon kamoe jieb ié ngon Droeneueh, dan Droeneueh pih ka lheueh neu-seumeubeuet bak rot euh lam banda-banda kamoe!' ²⁷ Teuma Po rumoh nyan jipeugah lom, 'Ulôn hana lôn teupeu rot pat gata teuka. Jak wééh keudeh, gata nyang ka gata peubuet buet nyang jeuhet!' ²⁸ Watée gata ngieng Nabi Ibrahim Nabi Ishaq dan Nabi Yakub dan banmandum nabi meugalak ria lam Donya Barô Allah, gata teuma tamo deungon deurita sabab gata keudroe ka teu-use uluwa! ²⁹ Bube na ureuëng ramé teuma teuka phon nibak blaih timu sampoe nyang na nibak blaih barat, phon nibak utara ngon seulatan, dan teuma meugalak ria lam Donya Barô Allah. ³⁰ Nyang sikeubit jih, na ureuëng nyang paleng akhé jeuet keu ureuëng nyang phon, dan na ureuëng nyang phon nyang teuma jeuet keu ureuëng nyang akhé."

Isa geuweueh keu Yerusalem

(Mat. 23:37-39)

³¹ Watée nyan cit teuma, na meupadub droe ureuëng Farisi jijak meurumpok ngon Isa sira jipeugah, "Droeneueh bék tinggai disinoe! Jak laju uteumpat laén, sabab Herodes jikeuneuk poh maté droeneueh."

³² Geujaweueb lé Isa, "Gata jak peugah laju ubak ureuëng nyang tan meuguna nyan, 'Uroe nyoe ngon singoh Ulôn use roh jeuhet dan Lôn peupuléh ureuëng sakét, teuma bak uroe nyang keu lhée, teuma Lôn peuseuleusoe banmandum buet Ulôn.' ³³ Bah pih meunan bak uroe nyoe singoh dan lusa teutab Ulôn jak meuneujak Ulôn, sabab hana gét meunyoé sidroe nabi jipoh maté diluwa Yerusalem.

³⁴ Yerusalem, Yerusalem! Nabi-nabi gata peumaté! Utosan-utosan Allah gata geulawa ngon batée sampoe maté! Ka padub goe ulôn keuneuk wa peunduduek gata lagée nang manök nyang jiuem banmandum aneuek jih dimiyueb sayeueb, teuma gata hana tatem! ³⁵ Sabab nyan Po teu Allah hana geutem le meusajan gata. Butateupeue kheueh, phon saat nyoe gata hana le gata ngieng Ulôn, sampoe singoh gata peugah, 'Geubri kheueh beureukat Gobnyan nyang teuka ateueh nan Tuhan.' "

Isa geupeu puléh sidroe ureuëng sakét

14 Bak siuroe na kheueh uroe Sabat, Isa geujak makheun u rumoh sidroe ureuëng tokoh bansa Farisi. Nibak teumpat nyan di ureuëng laén jingieng Isa ngon teuliti that. ² Dan jijak kheueh ubak Isa sidroe ureuëng sakét busong gaki ngon jaroe jih ka gumbong-gumbong. ³ Dan Isa laju geutanyong ubak gurée-gurée agama dan ureuëng-ureuëng Farisi nyang na nibak teumpat nyan, "Meunurot huköm agama geutanyoe, peu kheueh jeuet atawa hana tapeu-ubat ureuëng sakét bak uroe Sabat?"

⁴ Gurée-gurée agama dan ureuëng-ureuëng Farisi nyang na disinan seungab mantong. Dan laju Isa geuhôi ureuëng nyan dan laju geupeu puléh ureuëng sakét busong nyan, óh lheueh nyan laju geuyue jak ureuëng nyang kapuléh nyan. ⁵ Óh ka lheueh nyan Isa laju geupeugah ubak ureuëng-ureuëng nyang na inan, "Seukira jih sidroe lamkawan gata nyoe na sidroe aneuek atawa saboh leumô nyang rhot lam mon bak uroe Sabat, peu kheueh nyan hán jeuet tapeuteungoh uluwa aneuek nyan atawa leumô nyan bak uroe nyan cit teuma?"

⁶ Teuma ureuëng nyang na nibak teumpat nyan hana meusidroe pih nyang hase jijaweueb peu nyang geutanyong lé Isa nyan.

Miyueb até dan galak teubri keu ureuëng laén

⁷ Isa geukalon na jamé-jamé jipiléh-piléh teumpat duek nyang paleng gét. Sabab nyan gobnyan laju geubri peulajaran nyang lagée nyoe ubak awaknyan banmandum. ⁸ "Meunyoé gata na jitawök bak teumpat ureuëng meukawen, bék kheueh gata duek bak kurusi teuhoreumat. Pat tateupeue ureuëng laén

nyang leubeh peunteng nibak gata pih na jitawök, ⁹ sampoe ureuëng po rumoh nyang ka jitawök gata bandua nyan teupaksa jijak ubak gata sira jipeugah, 'Meuáh, teupat nyoe ka teukeubah keu jamé nyang bantrok nyan.' Teuma deungon malée raya gata teupaksa gata duek bak teupat nyang paleng likot. ¹⁰ Sabab nyan kheueh, meunyoé gata na jitawök, gata piléh kheueh teupat nyang paleng dilikot, mangat ureuëng po rumoh teuma teuka dan jipeugah ubak gata, 'Rakan, jak taduek bak teupat nyang leubeh gét.' Deungon lagée nyan gata kajihoreumat dikeue jamé-jamé nyang laén. ¹¹ Sabab tieb-tieb ureuëng nyang jipeumanyang droe jih teuma teupeumiyueb, sikeubiet jih ureuëng nyang jipeumiyueb droe jih teuma teupeumanyang."

¹² Dan laju geupeugah lé Isa ubak ureuëng po rumoh, "Meunyoé gata tatawök ureuëng laén keu jimakheun di rumoh gata bah kheueh nyan makheun watée uroe meunan cit makheun malam, bék kheueh gata tawök rakan atawa syedara gata, atawa waréh kawöm, atawa waréh lingka gata nyang kaya. Sabab saboh watée ureuëng-ureuëng nyan teuma jitawök gata, ngon lagée nyan gata ka gata teurimong beunalaih ateueh peue nyang ka gata peubuet. ¹³ Dan, meunyoé gata tapeuna khanuri, gata tawök kheueh ureuëng gasien, ureuëng cidra, ureuëng lapée, dan ureuëng buta. ¹⁴ Gata teuma geubri beureukat, sabab ureuëng-ureuëng nyan hana teuma hase jibalaih ateueh keugét até gata. Buet gata nyang gét nyan teuma geubalaih lé Po teu Allah bak watée ureuëng-ureuëng nyang gét teuma teupeubeudôh nibak maté."

Miseue khanuri nyang rayeuk

(Mat. 22:1-10)

¹⁵ Watée geupeugah lagée nyan lé Isa, na sidroe lamkawan nyang na nibak teupat nyan habéh mandum jideungoe peue nyang geupeugah nyan, ureuëng nyan laju jipeugah lagée nyoe, "Untông lumpah na ureuëng nyang teuma jimakheun meusajan ngon Allah watée Gobnyan teuka sibagoé Raja!"

¹⁶ Teuma Isa laju geupeugah ubak ureuëng nyan, "Bak saboh watée na ureuëng nyang jipeuna khanuri nyang rayeuk dan jitawök ureuëng jai lumpah na. ¹⁷ Watée katroh watée jih khanuri teupeuphon,

ureuëng nyan laju jiyue namiet jih ubak ureuëng nyang ka teutawök sira jipeugah lagée nyoe, 'Neubot kheueh langkah u rumoh kamoe, banmandum ka lheueh kamoe hidang!' ¹⁸ Teuma di ureuëng nyang teutawök nyan banmandum, sidroe-droe jilakée meuáh. Nyang phon that jipeugah bak namiet nyan, 'Ulôn ban that-that ulôn bloe saboh keubeueng tanoh, dan lumpah peureulée lôn keuneuk jak pareksa tanoh nyan. Peumeuáh kheueh keu ulôn.' ¹⁹ Nyang laén jipeugah teuma, 'Ulôn ban that ulôn bloe limong boh judo leumô, dan lôn keuneuk ujoe leumô-leumô lôn nyan. Peumeuáh kheueh keu ulôn!' ²⁰ Nyang laén lom jipeugah teuma lagée nyoe, 'ulôn ban that lheueh lôn meukawen, ngon sabab nyan hana hase ulôn jak.'

²¹ Namiet nyan laju jiwoe dan jipeugah laju hai nyan ubak Po jih, Po nyan beungéh lumpah na, laju jipeugah ubak namiet jih, 'Bubagaih kheueh gata jak u banda nibak rot-rot euh dan tatamong laju lam-lam jurông lam banda nyan. Gata ba kheueh keunoe ureuëng-ureuëng gasien, ureuëng cidra, ureuëng lapée dan ureuëng buta.' ²² Oh lheueh nyan lé namiet nyan laju jipeugah lagée nyoe, 'Ya Po ulôn, banmandum peurintah Po ka lheueh ulôn peubuet, teuma teupat jih mantong that jai.' ²³ Dan ureuëng Po khanuri nyan laju jipeugah lagée nyoe, 'Gata jak kheueh u rot-rot ueh raya dan jurông-jurông nyang na diluwa banda, dan gata paksa kheueh mangat ureuëng-ureuëng nyan jitem teuka, mangat rumoh ulôn peunoh. ²⁴ Ingat kheueh! Hana meusidroe pih nibak banmandum jamé nyang ka teutawök nyan jitemé pajoh peunajoh nyang ka ulôn keubah watée khanuri dirumoh ulôn nyan!' "

Sidroe murit nyang jikeureubeuen droe

(Mat. 10:37-38)

²⁵ Jai that-that ureuëng jijak meusajan ngon Isa, dan Isa geupaleng sira geupeugah ubak awaknyan, ²⁶ "Meunyoé ureuëng jijak ubak Ulôn, teuma di ureuëng nyan leubeh jigaséh keu ma jih, ayah jih, peurumoh jih, aneuëk-aneuëk jih, syedara jih, dan droe jih keudroe, ureuëng nyang lagée nyan hana hase jeuet keu murit Ulôn. ²⁷ Ureuëng nyang hana jitem gulam saleb gobnyan dan jiseutôt Ulôn, ureuëng nyang lagée nyan hana hase jeuet keu murit Ulôn. ²⁸ Meunyoé na sidroe lamkawan gata jikeuneuk peudong saboh

meunara, teuntée jihnyan teuma jiduek jitung leubeh ilée padub le habéh biaya meunara nyan dan mangat jiteupeu peu kheueh péng jih séb keu jipeuseuleusoe meunara nyan atawa hana. ²⁹ Sabab meunyoe teunyata jihnyan hana hase jipeuseuleusoe meunara nyan, padahai keunaleueng meunara nyan ka jipeugôt, dan banmandum ureuëng nyang jikalon meunara nyan teuma jipeukém. ³⁰ Awaknyan teuma jipeugah lagée nyoe, 'Ngieng, ureuëng nyan jiseumeugôt, teuma hana hase jipeuseuleusoe!' ³¹ Meunyoe na sidroe raja bak jihnyan na siploh ribée droe sipa-i keuneuk jimaju lam prang ngon raja laén nyang na dua ploh ribée sipa-i, teuntée raja nyan teuma jiduek jipeutimang leubeh ilée peu kheueh jihnyan ka seb teuga keu jilawan musoh jih, ³² Meunyoe jihnyan jiteupeu bahwa jihnyan gohlom séb teuga, ka-teuntée simantong musoh jih mantong jiôh, jihnyan teuma jikirém utosan jih keu jilakée meudamé." ³³ Keuneulheueh jih geupeugah lé Isa lagée nyoe, "Meunan cit deungon gata. Hana meusidroe pih nibak gata hase jeuet keu murit Ulôn, meunyoe jihnyan hana jikeureubeuen peue-peue nyang na."

Sira nyang tabeue

(Mat. 5:13; Mrk. 9:50)

³⁴ "Sira nyan gét, teuma meunyoe sira nyan ka jeuet keutabeue, peu kheueh mungken teupeumasen lom teuma? ³⁵ Siranyan hana meuguna le, bah kheueh teupeuguna keu lampôh meunan cit keu baja. Dan akhé jih sira nyan teuböh mantong. Meunyoe gata na punyueng, gata deungoe kheueh!"

Bubiri nyang gadôh

(Mat. 18:12-14)

15 Bak siuroe, jai that-that ureuëng nyang buet jih tukang kutéb cukée dan ureuëng-ureuëng nyang jianggab hana gét lé masyarakat jihak deungoe Isa peugah haba. ² Ureuëng-ureuëng Farisi dan gurée-gurée agama beungéh raya sira meuôk-ôk. Awaknyan laju jikheun meunoe, "Héh, ureuëng nyoe jiteurimong ureuëng hana gét dan jimakheun meusajan awaknyan!" ³ Ngon sabab nyan Isa laju geupeugah ubak awaknyan miseue lagée nyoe,

⁴ "Meunyoe na sidroe lamkawan gata nyoe na jipeulara sireutôh boh bubiri, lamkawan bubiri nyang sireutôh nyan gadôh saboh – peu kheueh nyang jipeubuet lé ureuëng po bubiri nyan? Ka pasti ureuëng nyan jitinggai bubiri nyang sikureueng ploh sikureueng boh nyan lam blang naleueng, laju jihak mita nyang gadôh nyan sampoe meuteumé. ⁵ Dan meunyoe bubiri nyan ka jiteumé, até ureuëng nyan galak lumpah na sampoe-sampoe bubiri nyang ka jiteumé nyan laju jigulam bak bahô jih, ⁶ laju jipeuwoe u rumoh. Óh luehnyan laju jitawök rakan-rakan dan waréh silingka jih sira jipeugah lagée nyoe, 'Jak ngon lôn tameusukaria. Sabab bubiri ulôn nyang gadôh ka lôn teumé lom teuma!' ⁷ Meunan kheueh lam syeuruga na keugeumbiraan nyang leubdh rayeuk ateueh sidroe ureuëng nyang meudesya jitobat nibak desya-desya jih nyan, nibak sikureueng ploh sikureueng droe nyang ka jroh dan hana peureulée jitobat le."

Bubiri nyang gadôh (15:4)

Péng nyang gadôh

8 "Atawa sidroe ureuëng inong bak jih na siploh péng pirak, dan péng nyan gadôh saboh – peu kheueh nyang teuma jipeubuet lé inong nyan? Ureuëng dum laju jitot panyöt dan jisampôh rumoh jih sira jimita dipat mantong sampoe péng nyang gadôh nyan meuteumé lom teuma. 9 Watée péng nyan ka meuteumé, ureuëng inong nyang laju jitawök rakan-rakan dan waréh lingka jih sira jipeugah, 'Ulôn galak lumpah na péng lôn nyang gadôh ka meuteumé lom teuma. Bôh jak geutanyoe tameusukaria!' 10 Meunan cit deungon malai-
kat Allah galak geuh that-that meunyoe sidroe ureuëng nyang jeuhet jimeutobat nibak desya-desya jih. Peucaya kheueh!"

Aneuëk nyang gadôh

11 Geupeugah lom lé Isa, "Na sidroe ayah nyang na dua droe aneuëk agam. 12 Aneuëk nyang tulot jipeugah bak ayah jih lagée nyoe, 'Ayah, neubri kheueh keu ulôn bak watée nyoe jeumba ulôn nibak hareuta pusaka nyan.' Teuma lé ayah jihnyan laju jijakweuek atra keukayaan jih nyan keu mandua aneuëk jih. 13 Teuma bak siuroe aneuëk nyang tulot nyan jipeubloe atra warésan jih nyan laju jibungka u nanggroe nyang jiôh. Nibak nanggroe gobnyan jimeupoya-poya ngon péng jihnyan. 14 Watée péng jih ka habéh banmandum, teuka kheueh lam nanggroe nyan musém deuk nyang parah lumpah na, sampoe aneuëk nyan ka meukarat lumpah na. 15 Dan laju jijak mubuet bak sidroe ureuëng peunduduek nyang na disinan, ureuëng teupat jimubuet nyan laju jiyue aneuëk nyan ublang jak rabe bui. 16 Aneuëk nyan deuk lagoena sampoe kana niet lam até jih keuneuk jipasoe lam pruet jihnyan ngon peunajoh bui nyan. Bah pih jihnyan ka deuk that, hana meusidroe ureuëng nyang jibri makheun keu jih nyan. 17 Akhé jih aneuëk nyan sada dan jikheun lam até jih, 'Ureuëng-ureuëng nyang meubuet bak ayah lôn peunajoh jih meulimpah ruwah, dan ulôn disinoe karab maté ngon sabab deuk! 18 Ulôn bah lôn jakwoe bak ayah lôn, laju lôn peugah ubak gobnyan: Ayah, ulôn ka meudesya ubak Allah meunan cit ubak Ayah. 19 Hana patot le ulôn nyoe teupeugah aneuëk Ayah. Anggab kheueh ulôn nyoe ureuëng nyang mubuet nibak ayah.' 20 Óh lheueh jikheun lam até jih lagée nyan laju jiwoe ubak ayah jih.

Mantong jiôh nibak rumoh, aneuëk nyan ka deuh jingieng lé ayah jih. Deungon até nyang wéueh ngon meucén lumpah na ayah jihnyan laju jipeulet bak aneuëk nyan, óh bantrok keunan laju ji uem sira jicöm aneuëk jih nyan. 21 'Ayah,' kheun aneuëk nyan, 'ulôn nyoe ka meudesya ubak Allah meunan cit ubak Ayah. Hana patot le ulôn nyoe ayah peugah aneuëk Ayah.' 22 Teuma lé ayah jihnyan laju jitawök bubena namiet sira jipeugah lagée nyoe, 'Bubagaih, kahjakcok laju peukayan nyang paleng gét, dan kah peungui laju bak aneuëk nyoe. Peusok kheueh euncien bak jaroe jih, dan sipatu bak kaki jih. 23 Óh lheueh nyan gatacok laju aneuëk leumô nyang teumbon dan kawsie laju. Geutanyoe tapajoh rayeuk ngon meusukaria. 24 Sabab aneuëk ulôn nyoe ka maté, jinoenyoe ka udeb lom teuma; aneuëk nyoe ka gadôh, jinoenyoe ka meuteumé lom teuma.' Óh lheuehnyan ayah aneuëk nyan laju jipeuna khanuri nyang luwabiasa meuriah jih.

25 Watée nyan, aneuëk nyang tuha mantong na di blang. Watéenyon jiwoe dan karab trok bak binéh rumoh, laju jideungoe su musik ngon su ureuëng meunari dan meulikak. 26 Lé aneuëk nyang tuha nyan laju jihôi sidroe namiet dan laju jitanyong bak namiet nyan, 'Peue na dirumoh subra lumpah na?' 27 Jijaweueb lé namiet nyan, 'Adoe Po kajigisa! Dan ayah Droeneueh kageuyue sie saboh leumô nyang teumbon, sabab gobnyan kameurumpok lom ngon aneuëk geuh lam keuadaan seulam!' 28 Aneuëk nyang tuha nyan beungéh lumpah na sampoe jihnyan hana jitem tamong lam rumoh. Laju ayah jih jiteubiet sira jirayu mangat aneuëk tuha jihnyan jitem tamong. 29 Teuma aneuëk tuha nyan jipeugah, 'Meuthon-thon treb jih ulôn mubuet keu Ayah. Hantom na ulôn bantah peu nyang Ayah peurintah. Dan peue kheueh nyan Ayah bri keu ulôn? Meusaboh kaméng pih gohlom na Ayah bri keu ulôn mangat lôn meuramien ngon rakan-rakan lôn! 30 Aneuëk Ayah nyan ka jipeuhabéh atra Ayah meupoya-poya ngon inong jeuhet, teuma meunan jiwoe u rumoh nyoe, Ayah sie aneuëk leumô nyang teumbon keu jih!' 31 'Hei aneuëk Ayah,' jaweueb Ayah jih, 'gata sabe na meusajan Ayah dirumoh nyoe. Banmandum nyang ulôn po nyoe na kheueh atra gata cit. 32 Teuma tanyoe harôh takhanuri dan meugeumbira, sabab adoe gata nyan ka maté, teuma bak saat nyoe ka udeb lom teuma;

jihnyan ka gadôh, teuma bak saát nyoe ka meuteumé lom teuma.' ”

Peugawée mat péng nyang lisék

16 Isa geupeugah ubak murit-murit Geuh, "Na sidroe ureuëng kaya. Ureuëng kaya nyan na jipeukeureuja sidroe peugawée bagian mat péng nyang atoe atra keukayaan jihnyan. Ureuëng kaya nyan na gob lapor bak jih bahwa peugawée nyang mat bagian péng ka jihambo-hambo péng jih. ² Banjideungoe haba nyan laju jihôi peugawée nyan dan jipeugah lagée nyoe, 'Peubeutôi nyang ulôn deungoe? Jinoenyoe gata jok laju ubak ulôn laporan nyang leungkab keuhai hase buet gata nyang gata urôh keukayaan ulôn. Dan gata hana jeuet le keupeugawée bagian mat péng ulôn.' ³ Dan lé peugawée bagian mat péng nyan laju jipike, 'Peu nyang harôh ulôn peulaku bak saátnyoe? Po ulôn keuneuk geupeucat lôn. Jak ceumatôk, ulôn hana teuga; jak geumadée, ulôn malée. ⁴ Jinoe na akai; meunyoe ulôn ka geupeucat, ulôn harôh na rakan nyang ramé mangat jeuet jiteurimong ulôn dirumoh awaknyan!' ⁵ Ngon nyan, lé peugawée bagian mat péng nyan laju jitawök banmandum ureuëng nyang ka lheueh jimeu-utang bak Po jih. Ubak ureuëng nyang phon jipeugah lagée nyoe, 'Padub na le utang gata bak Po ulôn?' ⁶ Jijaweueb lé ureuëng nyan, 'Sireutôh boh guci minyéuk zaiton.' Laju jipeugah lé peugawée nyan ubak ureuëng nyan, 'Nyoe surat utang gata. Gata duek kheueh dan tuléh: limong ploh.' ⁷ Oh lheueh nyan jipeugah teuma bak ureuëng nyang keudua, 'Dan gata, padubna utang gata?' Jijaweueb lé ureuëng nyan, 'Siribée boh umpang gandom.' Peugawée bagian mat péng nyan laju jipeugah bak ureuëng nyan, 'Nyoe surat utang gata, tuléh: lapan reutôh.'

⁸ Teuma lé toke nibak peugawée bagian mat péng nyang hana jujoe nyan jipujoe peugawée jih nyang lisék nyan, sabab ureuëng-ureuëng lam donya nyoe leubeh lisék jiatoe urosan droe jih nibak ureuëng-ureuëng nyang udeb lam trang."

⁹ Oh lheuehnyan Isa geupeugah lom, "Deungoe kheueh! Peuguna kheueh keukayaan lam donya nyoe keu tamita rakan, watée keukayaan donya nyoe ka hana meuguna le, gata teuma jiteurimong bak teumpat tinggal nyang keukai baka. ¹⁰ Ureuëng nyang jeuet teupeucaya nibak hai-hai nyang ubit, jeuet cit

teupeucaya nibak buet-buet nyang rayeuk. Teuma ureuëng nyang hana jeuet teupeucaya nibak hai-hai nyang ubit, hana teuma jeuet teupeucaya nibak buet-buet nyang rayeuk. ¹¹ Dan, meunyoe keuhai keukayaan donya nyoe gata ka hana jeuet teupeucaya, soe nyang jitem peucaya gata keuhai keukayaan rohani? ¹² Dan meunyoe keuhai barang nyang na bak ureuëng laén, gata kana bukeuti hana jeuet teupeucaya, soe teuma nyang jitem bi ubak gata peue nyang jeuet keuhai milék gata?

¹³ Hana meusidroe pih hase jimubuet keu dua droe toke; sabab jihnyan teuma leubeh jigaséh ubak nyang sidroe nibak nyang laén, atawa jihnyan leubeh seutia ubak toke nyang sidroe nibak nyang laén. Meunan cit deungon gata. Gata hana hase tamubuet keu Po teu Allah dan meunan cit keu hareuta beunda gata."

Tutoe-tutoe haba Isa

(Mat. 11:12-13, 5:31-32; Mrk. 10:11-12)

¹⁴ Ureuëng-ureuëng Farisi jideungoe banmandum peue-peue nyang geupeugah lé Isa nyan. Dan awaknyan laju jipeukém Gobnyan, sabab awaknyan galak keupeng. ¹⁵ Teuma Isa geupeugah ubak awaknyan, "Gata kheueh ureuëng meunyoe dikeue ureuëng laén deuh jih beutôi, teuma Po teu Allah geuteupeue asoe até gata. Sabab peue nyang jianggab manyang lé manusia, geupandang miyueb lé Po teu Allah.

¹⁶ Huköm nyang geubri lé Nabi Musa dan ajaran Nabi-nabi, teutab teupeuguna sampoe watée teuka Nabi Yahya Pumanö. Phon watée nyan Haba Gét keuhai pakriban Po teu Allah geumat peurintah sibagoe Raja teupeusampoe laju. Dan ureuëng jipaksa droe beu jeuet keu anggota umat Po teu Allah. ¹⁷ Dan leubeh mudah langét ngon bu-moe hanco, nibak sabab huof nyang na-lam Huköm Po teu Allah jeuet keubateue.

¹⁸ Soe nyang taleuek peurumoh jih laju jimeukawen ngon jinong laén, ureuëng nyan ka jimeumakah, dan ureuëng nyang meukawen ngon inong nyan nyang ka jitaluek nyan pih ka jimeumakah."

Ureuëng kaya ngon Lazarus

¹⁹ "Na sidroe ureuëng kaya. Peukayan nyang jingui yuem jih meuhái-meuhái, dan udeb jih sabe lam meuwah tieb-tieb uroe. ²⁰ Bak babah pintoe rumoh jih jipeuduek

sidroe ureuëng gasien nan jih Lazarus. Bansaboh tuboh ureuëng nyan peunoh jiti-moh purée. ²¹ Meunyoé jimakheun na kheueh séueh-séueh nyang rhot u miyueb meuja makheun ureuëng kaya nyan. Dan asée pih jijak lieh purée ureuëng nyan.

²² Ureuëng gasien nyan laju meuninggai donya dan laju geuba lé malaikat ubak teum-pat nyang paleng mulia bak binéh Nabi Ibrahim lam syeuruga. Meunan cit ureuëng kaya nyan meuninggai donya laju teupeukubu. ²³ Lam donya ureuëng maté ureuëng kaya nyan meudeurita lumpah na. Dan watée jita-ngah u ateuh nibak teum-pat jih nyan, deuh laju jikalôn Nabi Ibrahim bak teum-pat nyang jiôh dan Lazarus na bak binéh Nabi Ibrahim. ²⁴ 'Wahei Bapak ulôn Nabi Ibrahim!' kheun ureuëng kaya nyan. 'Neugaséh kheueh keu ulôn, neuyue kheueh bak Lazarus mangat jitem ceulob jaroe jih lam ié óh lheuehnyan jijak peucilét bak lidah lôn. Ulôn seungsara that lam apui nuraka nyoe!'

²⁵ Teuma Nabi Ibrahim laju geujaweueb lagée nyoe, 'Ingat kheueh héi aneuëk ulôn: siumu udeb gata katateumé banmandum nyang gét-gét, seudangkan Lazarus jiteumé nyang brok-brok. Jinoenyoe jihnyan mangat disinoe, teuma digata seungsara. ²⁶ Seulaén nibak nyan, gata ngon kamoe kateupeugét jurông nyang rayeuk, mangat ureuëng nyang na disinoe hana jeuet jijak keunan dan ureuëng nyang na disinan hana jeuet jijak keunoe!' ²⁷ 'Meunyoé meunan, hei Bapak meutuwah,' kheun ureuëng kaya nyan lom, 'Ulôn lakée ngon meuharab that mangat Bapak yue Lazarus u rumoh ayah ulôn. ²⁸ Lam rumoh ayah lôn nyan na limong droe syedara lôn. Neuyue kheueh bak Lazarus mangat jipeuingat awaknyan, jeuet awaknyan pih bék sampoe rhot bak teum-pat seksaan lagée nyoe bagoe.'

²⁹ Geujaweueb lé Nabi Ibrahim, 'Bak awaknyan ka na kitab-kitab Nabi Musa dan kitab-kitab nabi-nabi! Bah kheueh awaknyan jipeubuet peue nyang ka teutuléh lam kitab nyan!' ³⁰ Teuma jijaweueb lé ureuëng kaya nyan, 'Nyan hana séb, ya Bapak ulôn Nabi Ibrahim. Teuma meunyoé na ureuëng maté udeb lom teuma dan jijak ubak awaknyan, awaknyan teuma jitobat nibak desya-desya jih.' ³¹ Teuma geupeugah lé Nabi Ibrahim, 'Meunyoé awaknyan hana jipako peue nyang ka geupeurintah lé Nabi Musa dan kheun nabi-nabi, ka pasti awaknyan pih hana

jipeucaya, bah pih na ureuëng maté nyang udeb lom teuma.' "

Hai-hai nyang teupeusabab manusia jipeubuet desya

(Mat. 18:6-7, 21-22; Mrk. 9:42)

17 Isa geupeugah ubak murid-murid Gobnyan lagée nyoe, "Hai-hai nyang jeuet keusabab manusia jipeubuet desya teuntée teuma na. Teuma mupaloe kheueh ureuëng nyang peusabab nyan! ² Leubeh gét meunyoé batée geumiléng teukat bak takue jih, óh lheuehnyan teupeunom lam laôt raya nibak jih udeb jeuet keusabab sidroe lamkawan ureuëng ubit nyoe jipeubuet desya. ³ Kareuna nyan, até-até kheueh!

Meunyoé syedara gata meudesya, seugah kheueh jihnyan. Meunyoé jih nyan meunyeusai, peumophon kheueh jih nyan. ⁴ Meunyoé jih meudesya nibak gata tujoh goe siuroe dan tieb-tieb jijak ubak gata jipeugah, 'Ulôn lakée meuáh,' peumophon kheueh jihnyan."

Keuhai iman

⁵ Rasui-rasui geupeugah ubak Isa, "Tuhan, peukông kheueh iman kamoe." ⁶ Geujaweueb lé Tuhan, "Meunyoé gata na iman bah kheueh nyan bube bijéh sisawi, gata jeuet gata peugah keubak kayée meureubo nyoe, 'Beuteulot kheueh kah hei bakkayée dan beuteupula kheueh lam laôt raya,' pasti bak kayée meureubo nyoe jipaté peurintah gata."

Keuwajéban sidroe namiet

⁷ "Seukira jih sidroe lamkawan gata nyoe na namiet gata jimeu-éue diblang dan jirabe bubiri. Watée namiet nyan ka jiwoe, peu kheueh jihnyan jipeugah ubak gata, 'Jak bubagaih tapajoh bu?' ⁸ Teuntée hana! Sikeubit jih Po nyan jipeugah ubak namiet jih lagée nyoe, 'Keubah laju peunajoh ulôn. Ngui kheueh peukayan nyang gleh dan kah preh kheueh ulôn kujak pajoh bu ngon lôn jieb ié; óh lheuehnyan barô kheueh jeuet gata pajoh bu.' ⁹ Namiet nyan hana peureulé teupujoe kareuna ka jiseutôt peue nyang jipeugah lé Po jih, nyoe peukon? ¹⁰ Meunan cit deungon gata. Meunyoé gata ka gata peubuet banmandum nyang ka teupeurintah ubak gata, peugah kheueh laju, 'Kamoe na kheueh namiet biasa; nyang kamoe peubuet na kheueh keuwajéban kamoe.' "

Isa geupeu puléh siploh droe ureuëng

11 Isa teungoh geujak u Yerusalem, rot daerah nyang meuceue ngon Samaria dan Galilea. **12** Watée geutamong lam saboh gampông, laju jijak ubak gobnyan siploh droe ureuëng nyang ka keunong peunyakét kulét nyang lumpah parah.^v Awaknyan jidong rot jiôh **13** laju jitawök, "Isa, Po ulôn! Neugaséh kheueh keukamoe!"

14 Watée geungieng lé Isa awaknyan, laju geupeugah bak awaknyan, "Gata jak kheueh ubak Imeum-imeum dan gata peureksa laju peue peunyakét gata nyan."

Teungoh awaknyan geujak,^w peunyakét awaknyan laju puléh. **15** Watée jiteupeu lé sidroe lamkawan awaknyan bahwa peunyakét jih ka puléh, awaknyan laju jigisa sira jisumurak jipujoe Po teu Allah. **16** Dan jijak laju ukeue Isa jisujut sira jiseumah Gobnyan dan jilakée teurimong gaséh bak Gobnyan. Ureuëng nyan sidroe ureuëng Samaria. **17** Óh lheueh nyan geupeugah lé Isa, "Kon na siploh droe nyang ka teupeupuléh? Ho kajijak nyang sikureuëng droe teuk?" **18** Pakon jeuet ureuëng aséng nyoe nyang jigisa jipeugah teurimong gaséh ubak Allah?" **19** Laju geupeugah lé Isa bak ureuëng nyan, "Beudôh dan gata jak kheueh laju. Kareuna gata peucaya keu Ulôn, gata puléh."

Watée Po teu Allah teuka keu geumat peurintah

(Mat. 24:23-28, 37-41)

20 Na padub droe ureuëng Farisi laju jitungong bak Isa pajan Po teu Allah geupeu phon mat peurintah sibago Raja. Geujawueb lé Isa, "Peumeurintah Po teu Allah hana geupeu phon ngon tanda-tanda nyang deuh jingieng lé manusia, **21** sampoe manusia jeuet jipeugah, 'Jakngieng nyoe, nyoe pat gobnyan!' atawa, 'Disideh gobnyan!' Sabab Po teu Allah ka geupeu phon mat peurintah diteungoh-teungoh gata."^x

22 Óh lheueh nyan Isa laju geupeugah ubak murit-murit Gobnyan lagée nyoe, "Teuma teuka watée jih gata meuheuét keuneuk kalon siuroe nibak uroe-uroe Aneuëk Manusia, teuma digata teutab hana hase gata kalon. **23** Singoh ureuëng teuma jipeugah

ubak gata, 'Ngieng, disinan!' atawa, 'Ngieng, disinoe!' Dan bék kheueh gata teubiet jak mita peue nyang jipeugah nyan. **24** Lagée kilat muble dilangét, dan peungéh meucahya phon di ujung trok u ujung, meunan kheueh singoh keuadaan Aneuëk Manusia bak uroe jih gobnyan teuka. **25** Teuma phon-phon gobnyan harôh geurasa deurita nyang lumpah jai dan hana jiteurimong lé ureuëng-ureuëng bak jamén nyoe. **26** Bak uroe Aneuëk Manusia teupeugah singoh, keuadaan jih lagée bak jamén Nabi Nuh yoh jamén ilée. **27** Manusia jimakheun ngon jijieb ié, jimeukawen; meunan kheueh sabe hana putôh-putôh sampoe Nabi Nuh geutamong lam kapai laju ié raya teuka dan habéh jipeubinasa banmandum ureuëng nyan. **28** Meunan cit saban lagée jamén Nabi Lot. Manusia jimakheun ngon jijieb ié, bloe peubloe, jimeulampôh dan jipeugét rumoh. **29** Teuma watée Nabi Lot geuteubiet nibak Sodom, bak uroe nyan apui ngon tanoh beulerang jitreun nibak langét dan habéh jipeubinasa awaknyan banmandum. **30** Meunan kheueh keuadaan jih singoh watée Aneuëk Manusia geupeugah.

31 Bak uroe nyan ureuëng nyang mantong na ateueh bubông rumoh jih bék kheueh jitreun keu jijak cok barang-barang jih nyang na lam rumoh. Meunan cit keu ureuëng nyang mantong na di blang bék kheueh jiwoe u rumoh. **32** Ingat kheueh peue nyang ka keunong ateueh peurumoh Nabi Lot! **33** Ureuëng nyang jiuseuha jipeuseulamat udeb jih, teuma gadôh udeb. Teuma keu ureuëng nyang gadôh udeb jih teuma teupeuseulamat udeb jih. **34** Peucaya kheueh: Bak malam nyan, dua droe ureuëng teungoh jiéh ateueh peuratah, sidroe teuma geuba dan sidroe teuk geutinggai disinan. **35** Dua droe inong teungoh jigileng gandom, sidroe teuba geuba dan sidroe teuk teuma geutinggai disinan. [**36** Dua droe ureuëng teungoh jimubuet diblang, sidroe teuma geuba dan sidroe teuk teuma geutinggai disinan.]"

37 Murit-murit Isa laju jitungong ubak Gobnyan, "Dipat nyang lagée nyan teuma teujadi, Tuhan?"

Geujawueb lé Isa, "Dipat na bangke, nibak teumpat nyan na cicém nyang pajoh bangke."

^v peunyakét kulét nyang lumpah parah: kalon 5:12. ^w Isa meuheuét keuneuk peupuléh awaknyan, sababnyan kheueh Gobnyan geuyue awaknyan beujijak ubak imeum-imeum mangat geupareksa dan geupeugah puléh nibak peunyakét jihnyan. ^x diteungoh-teungoh gata: atawa lamkawan gata: atawa teuma teuka geupeuleumah droe lamkawan gata. 17:14: Im. 14:1-32 17:26: Keuj. 6:5-8 17:27: Keuj. 7:6-24 17:28-29: Keuj. 18:20-19:25 17:31: Mat. 24:17-18, Mrk. 13:15-16 17:32: Keuj. 19:26 17:33: Mat. 10:39, 16:25, Mrk. 8:35, Luk. 9:24, Yah. 12:25

Miseue inong balée ngon hakém

18 Óh lھےuh nyan geucalitra saboh umpama lé Isa guna keu geupeurnoe murit-murit geuh mangat awaknyan sabe meudoá dan bék putôh asa. ² Isa laju geupeugah miseue nyan, "Lam saboh banda na sidroe hakém nyang hana jitakot ubak Allah, dan hana jipako keusoe mantong. ³ Lam banda nyan na teuma sidroe inong balée nyang sabe jimeuhadab ngon hakém nyan jilakée mangat peukara jih jibila. 'Neutulông kheueh ulôn lampeukara nyoe lôn hadab lawan ulôn.' Kheun inong nyan ubak hakém. ⁴ Napadub treb watée jih hakém nyan hana jitem tulông inong balée nyan. Akhé jih hakém nyan jipike, 'Bah pih ulôn nyoe hana lôn takot keu Po teu Allah dan hana lôn pakoe ubak soe mantong, ⁵ sabab inong balée nyoe hana putôh-putôh jipeukaru ulôn, leubeh gét peukara ureuëng nyoe ulôn bila. Meunyoehán, inong nyoe hana jipiôh-piôh jipeukaru ulôn.' "

⁶ Dan laju geupeugah lé Tuhan lagée nyoe, "Ngieng kheueh peu nyang jipeugah lé hakém nyang hana ade nyan! ⁷ Nyan, peu kheueh Po teu Allah hana geubila peukara umat Geuh keudroe nyang jilakée ubak Gobnyan uroe ngon malam? Peu kheueh Gobnyan geu-ulue-ulue watée keu geutulông awaknyan? ⁸ Peucaya kheueh: Gobnyan reujang that geubila peukara awaknyan! Teuma meunyoeh Aneuëk Manusia ka teuka, peu kheueh mantong na meuteumé ureuëng meuman ubak Gobnyan ateuh rhueng bumoe nyoe?"

Miseue ureuëng Farisi ngon tukang kutéb cukée

⁹ Dan Isa geucalitra lom saboh miseue keuhai manusia nyang jingieng miyueb ateueh ureuëng laén, ureuëng nyan yakén bahwa droe jih keudroe kheueh nyang paleng gét. ¹⁰ Geupeugah lé Isa, "Na dua droe ureuëng jijak u Baét Tuhan keu jijak meudoá. Nyang sidroe ureuëng Farisi, sidroe teuk nyang laén buet jih tukang kutéb cukée. ¹¹ Ureuëng Farisi nyan jidong aséng keudroe sira jimeudoá, 'Ya Allah, ulôn lakée teurimong gaséh ubak Droeneuh, sabab ulôn hana lagée ureuëng laén, nyang leuha, jeuhet, atawa tukang peubuet meumukah. Ulôn syukoe that sabab ulôn bukon lagée tukang kutéb cukée

nyan. ¹² Ulôn puasa dua goe lam sigoe aleuhat, dan ulôn peuseumah ubak Droeneuh siper siploh nibak banmandum hase nyang ulôn teumé.' ¹³ Teuma di ureuëng tukang kutéb cukée nyan jidong jiôh-jiôh dan hana jijeuet jitangah u langét. Sira jiuurôt dada laju jipeugah, 'Ya Allah, neugaséh kheueh keu ulôn, ureuëng meudesya nyoe!' "

¹⁴ "Peucaya kheueh," kheun Isa, "Watée jiwoe u rumoh, doá ureuëng kutéb cukée nyan nyang geuteurimong lé Po teu Allah dan bukon doá ureuëng Farisi nyan. Sabab tieb-tieb ureuëng nyang jipeumanyang droe jih teuma geupeumiyueb; dan tieb-tieb ureuëng nyang peumiyueb droe jih teuma geupeumanyang."

Isa geubri beureukat keu aneuëk miet

(Mat. 19:13-15; Mrk. 10:13-16)

¹⁵ Na ureuëng-ureuëng nyang jiba aneuëk-aneuëk miet ubak Isa mangat geutemat dan geubri beureukat keu aneuëk miet nyan. Watée hainyan jingieng lé murit-murit Isa laju awaknyan jibeungéh bak ureuëng-ureuëng nyan. ¹⁶ Teuma lé Isa laju geutawök aneuëk nyan dan laju geupeugah ubak murit-murit Geuh, "Bah kheueh aneuëk miet nyan jijak bak ulôn! Bék gata tam awaknyan, sabab ureuëng nyang lagée nyoe kheueh jeuet keu anggota umat Allah. ¹⁷ Ingat kheueh! Ureuëng nyang hana jimeuhadab ubak Allah lagée sidroe aneuëk, ureuëng nyan hana teuma jeuet keu anggota umat Po teu Allah."

Keuhai ureuëng kaya

(Mat. 19:16-30; Mrk. 10:17-31)

¹⁸ Sidroe peumimpén Yahudi jiteumanyong bak Isa, "Bapak Gurée nyang gét, peu nyang harôh ulôn peubuet mangat ulôn meuteumé udeb seujati dan keukai?"

¹⁹ "Pakon gata peugah Ulôn gét?" geutanyong lé Isa bak ureuëng nyan. "Hana nyang gét, seulaén Po teu Allah keudroe. ²⁰ Gata ka tateupeue peue-peue nyang geupurintah lé Po teu Allah: 'Bék meumukah, bék seumeupoh maté, bék ceumeucue, bék jeuet keusaksi duseuta, dan horeumat kheueh keu ayah ngon ma gata.' "

²¹ "Banmandum peurintah nyan ka ulôn peubuet phon muda ulôn kon," seuôt ureuëng nyan.

²² Ban geudeungoe lagée nyan, laju geupeugah lé Isa, "Mantong na sapeue nyang

⁹ jidong aséng keudroe sira jimeudoá: padub-padubboh naseukah kuno: geudong dan meudoá lam até. 18:14: Mat. 23:12, Luk. 14:11 18:20: Keu. 20:12-16, Tel. 5:16-20

harôh gata peubuet: Jak peubloe kheueh banmandum atra milék gata, gata bri kheueh péng keu ureuëng gasien, dan gata teuma meuteumé hareuta lam syeuruga. Oh lheueh nyan teuka kheueh keunoe taseutôt Ulôn."

²³ Teuma watée jideungoe haba nyan, até jih peudeh lumpah na sabab jih kaya lagoena.

²⁴ Isa geuteupeue ureuëng nyan seudéh that até, sabab nyan laju geupeugah, "Payah that-that meunyoé ureuëng kaya jeuet keu anggota umat Po teu Allah!" ²⁵ Leubeh mudah saboh unta jitamong lam ruhuéng jarôm, nibak ureuëng kaya jitamong lam Donya Barô Allah."

²⁶ Ureuëng-ureuëng nyang jideungoe Isa geupeugah meunan laju jitanyong, "Meunyoé meunan, soe nyang hase seulamat?"

²⁷ Geujaweueb lé Isa, "Nyang hana mungken bak manusia, mungken bak Allah!"

²⁸ Dan Petrus laju jipeugah meunoe, "Ngieng kheueh! Kamoe ka kamoe tinggai aneuëk binoe kamoe jeuet kamoe jak seutôt Bapak."

²⁹ "Peucaya kheueh!" kheun Isa. "Ureuëng nyang ka jitinggai rumoh jih, atawa peurumoh jih, atawa syedara jih, atawa ayah ngon ma jih atawa aneuëk-aneuëk jih kareuna jiseumah Po teu Allah, ³⁰ ureuëng nyan teuma geubalah meulipat ganda bak saát nyoe, dan óh uroe dudoe keu ureuëng keu teuma geubri udeb seujati dan keukai."

Isa geumeututoe nyang keu lhée goe keuhai Gobnyan maté

(Mat. 20:17-19; Mrk. 10:32-34)

³¹ Isa laju geupeusapat mandua blaih droe murit Geuh u teupat nyang aséng, ubak awaknyan laju geupeugah lagée nyoe, "Deungoe nyoe! Tanyoe watée nyoe tajak u Yerusalem. Disinan, banmandum nyang ka geutuléh lé Nabi-nabi keuhai Aneuëk Manusia, teuma teujadi. ³² Gobnyan teuma jiseurah ubak ureuëng-ureuëng nyang bukon ureuëng Yahudi, nyang jihina, jiludah dan jipeumalée. ³³ Awaknyan teuma jiseksa dan jipoh maté Gobnyan, teuma bak uroe nyang keu lhée, Gobnyan teuma geubeudôh."

³⁴ Banmandum nyan mubacut pih hana muphom bak murit-murit Isa. Makna nibak tutoe haba nyan teusöm nibak awaknyan. Awaknyan hana jiteupeue keuhai peue nyang geupeugah lé Isa nyan.

Isa geupeu puléh sidroe ureuëng tukang geumadée nyang buta

(Mat. 20:29-34; Mrk. 10:46-52)

³⁵ Watée Isa karab trok u Yerikho, na sidroe ureuëng buta sira jiduek jigeumadée bak binéh rot. ³⁶ Watée jideungoe ureuëng ramé nyan teungoh jijak, laju jitanyong, "Peue nyan?"

³⁷ "Isa ureuëng Nazaret nyan teungoh geujak," Seuôt awaknyan bak ureuëng buta nyan.

³⁸ Ban jideungoe haba nyan, di ureuëng buta nyan pih laju jiteumawök sira jidumpék, "Isa, aneuëk Nabi Daud! Neugaséh kheueh keu ulôn!"

³⁹ Ureuëng-ureuëng nyang teungoh jijak dikeue laju jibeungéh keu ureuëng buta nyan sira jiyue seungab. Ureuëng buta nyan hana jipatéh jikuk ngon jimeuhôi leubeh teuga nibak su yoh awai, "Hei Aneuëk Nabi Daud, neugaséh kheueh keu ulôn!"

⁴⁰ Isa laju geupiôh dan geuyue bak gob mangat ureuëng butanyan jiba ubak Gobnyan. Watée gobnyan ka troh keunan, Isa laju geutanyong bak ureuëng nyan, ⁴¹ "Peue nyang gata lakée jeuet ulôn peubuet ateuh gata?"

"Hei Po," jaweueb ureuëng butanyan, "Ulôn lakée beudeuh ulôn keumalon."

⁴² Dan laju geupeugah lé Isa, "Meunyoé meunan, kalon kheueh! Kareuna gata peucaya ubak ulôn, gata puléh."

⁴³ Watée nyan cit. teuma ureuëng buta nyan ka jeuet jikeumalon, laju jiseutôt Isa sira jilakée teurimong gaséh bak Po teu Allah. Watée ureuëng ramé nyan jingieng hai nyan, awaknyan banmandum jipujoe Allah.

Isa ngon Zakheus

19 Watée Isa ka troh u Yerikho, hana geupiôh geujak laju lam banda nyan. ² Lam banda nyan na jiduek sidroe ureuëng ulée kawan tukang kutéb cukée nyang kaya raya, nan ureuëng nyan Zakheus. ³ Ureuëng nyan meuheuet that keuneuk ngieng soe Isa nyan, teuma sabab ureuëng laén nyang na disinan jai lumpah ramé dan jih keudroe paneuk, sampoe hana hase jikalon Isa. ⁴ Ureuëng nyan hana putôh asa, jibeudôh inan laju jiplueng ukeue leubeh awai jih nibak ureuëng laén, dan laju jiék ateuh bak kayée, mangat jeuet jiteumé ngieng Isa nyang hana treb le trok keunan. ⁵ Watée Isa

Cabeueng bak zaiton (19:4)

ka trok bak binéh bak kayée nyan, Gobnyan geungieng u ateuh dan óh lheuehnyan laju geupeugah, "Hei Zakheus, treun laju bubagaih! Sabab ulôn keuneuk jak u rumoh gata uroe nyoe."

⁶ Ban jideungoe haba nyan Zakheus reujang that jitreun ngon até nyang galak that laju jijak meurumpok ngon Isa. ⁷ Banmandum ureuëng nyang na disinan dan jingingeng hai nyan até awaknyan tunu lumpah na. Awaknyan jipeugah lagée nyoe, "Héueh! Ureuëng nyoe jijak meujamé u rumoh ureuëng hana gét!"

⁸ Óh lheuehnyan, lam rumoh jih nyan, Zakheus jidông dan laju jipeugah ubak Isa, "Tuhan, siteungoh atra ulôn nyang le nyoe lôn seudeukah keu ureuëng gasien; dan soe mantong nyang ka lheueh ulôn peungét, teuma lôn bayeue lom keu ureuëng nyan peuet goe ganda!"

⁹ Dan laju geupeugah lé Isa, "Bak uroenyoe, gata dan banmandum keuluwarga gata ka geupeu seulamat lé po teu Allah dan geubri udeb nyang barô, sabab gata pih keuturonan Nabi Ibrahim. ¹⁰ Aneuëk Manusia teuka keu geujak mita dan geupeuseulamat ureuëng nyang sisat."

Miseue péng méuh

(Mat. 25:14-30)

¹¹ Isa geucalitra lom saboh miseue dikeue ureuëng-ureuëng nyang mantong jideungoe Gobnyan meupeugah haba. Sabab, bakwatée nyan gobnyan karab ngon Yerusalem, dan di ureuëng ramé jipike bahwa Allah teuma laju geumat peurintah sibagoe Raja lam donya nyoe. ¹² Isa laju geupeugah, "Na sidroe ureuëng bansawan jijak u nanggroe jiôh meukeusut keu jijak teurimong droe jih teubaiát jeuet keu raja, óh lheueh nyan laju jiwoe. ¹³ Sigohlom jijak,

leubeh ilée jipeusapat siploh droe namiet jih, ubak awaknyan laju jijok maséng-maséng saboh keupeng péng méuh. 'Jak meukat kheueh ngon péng nyoe sigohlom ulôn woe,' kheun ureuëng bansawan nyan ubak namiet jih. ¹⁴ Teuma peunduduek nanggroe nyan hana galak keu gobnyan. Dan óh ka leupah gobnyan geujak, awaknyan laju jikirém utosan keu jipeugah, 'Kamoe hana kamoe-tem ureuëng nyoe jeuet keuraja kamoe.'

¹⁵ Teuma bansawan nyan teutab teubaiát jeuet keuraja, óh lheueh nyan laju jigisa u nanggroe jih. Dan meunan trok u rumoh jih laju jipeusapat bansiploh droe namiet jih nyang ka jibri sikeupeng péng méuh bunoe keuneuk jiteupeue padubna laba nyang jiteumé lé awaknyan. ¹⁶ Namiet nyang phon jimeuhadab dan laju jipeugah, 'Po lôn, saboh keupeng péng méuh nyang Po bri bak ulôn nyan ka ulôn peujeuet siploh.' ¹⁷ 'Jroh that,' kheun bansawan nyan, 'Gata peulayan nyang gét! Sabab lam hai-hai nyang ubit gata jeuet teupeucaya, ulôn angkat gata jeuet keu ureuëng nyang mat kuasa ateuh siploh boh banda.' ¹⁸ Peulayan nyang keudua jimeuhadab sira jipeugah lagée nyoe, 'Po lôn, sikeupeng péng méuh nyang Po bri bak ulôn, ka ulôn peujeuet limong.' ¹⁹ Ubak peulayan nyang raja nyan laju geupeugah, 'Gata jeuet keu ureuëng nyang mat kuasa ateuh limong boh banda.' ²⁰ Peulayan nyang laén teuka dan jipeugah teuma lagée nyoe, 'Po lôn, nyoe péng Droeneuh; péng nyoe ulôn keubah lam ija sinungkue. ²¹ Ulôn teumakot keu Droeneuh, sabab Droeneuh ureuëng nyang paleng kreueh. Droeneuh neucok peue mantong nyang kon atra Droeneuh, dan Droeneuh neucok wase nyang bukon Droeneuh pula.' ²² Raja nyan laju jikheun keue namiet jih nyan, 'Kah peulayan nyang jeuhet! Pakriban lagée gata peugah nyan

ulôn teuma lôn huköm gata. Gata tateupeue ulôn ureuëng nyang paleng kreueh; ulôn cok peue nyang bukon atra ulôn dan lôn cok wase bak tempat nyang hana ulôn pula. ²³ Meunyoë meunar pakon hana kah jok péng nyan bak ureuëng nyang peubungöng péng mangat watée lôn gisa péng nyan jeuet lôn cok lom teuma meusigoe ngon bungöng jih? ²⁴ Oh lheuehnyan raja nyan laju jipeugah ubak ureuëng-ureuëng nyang teungoh jidong disinan, 'Cok péng nyan bak jaroe jih dan bri laju ubak peulayan nyang na siploh péng méuh nyan.' ²⁵ Teuma lé ureuëng-ureuëng nyan jipeugah, 'Po lôn, jihnyan kana siploh.' ²⁶ Jijaweueb lé Raja nyan, 'Ingat: Ureuëng nyang kana, keu ureuëng nyan teuma teubri leubeh jai lom. Teuma ureuëng nyang hana sapeuena, peue nyang na nibak jih nyan teucok lom teuma. ²⁷ Dan jinoenyoe gata ba kheueh musoh-musoh ulôn nyan, nyang hana jitem ulôn jeuet keu raja jih. Peumaté kheueh jihnyan banmandum dikeue ulôn!' "

Isa geutamong u Yerusalem deungon jaya

(Mat. 21:1-11; Mrk. 11:1-11; Yah. 12:12-19)

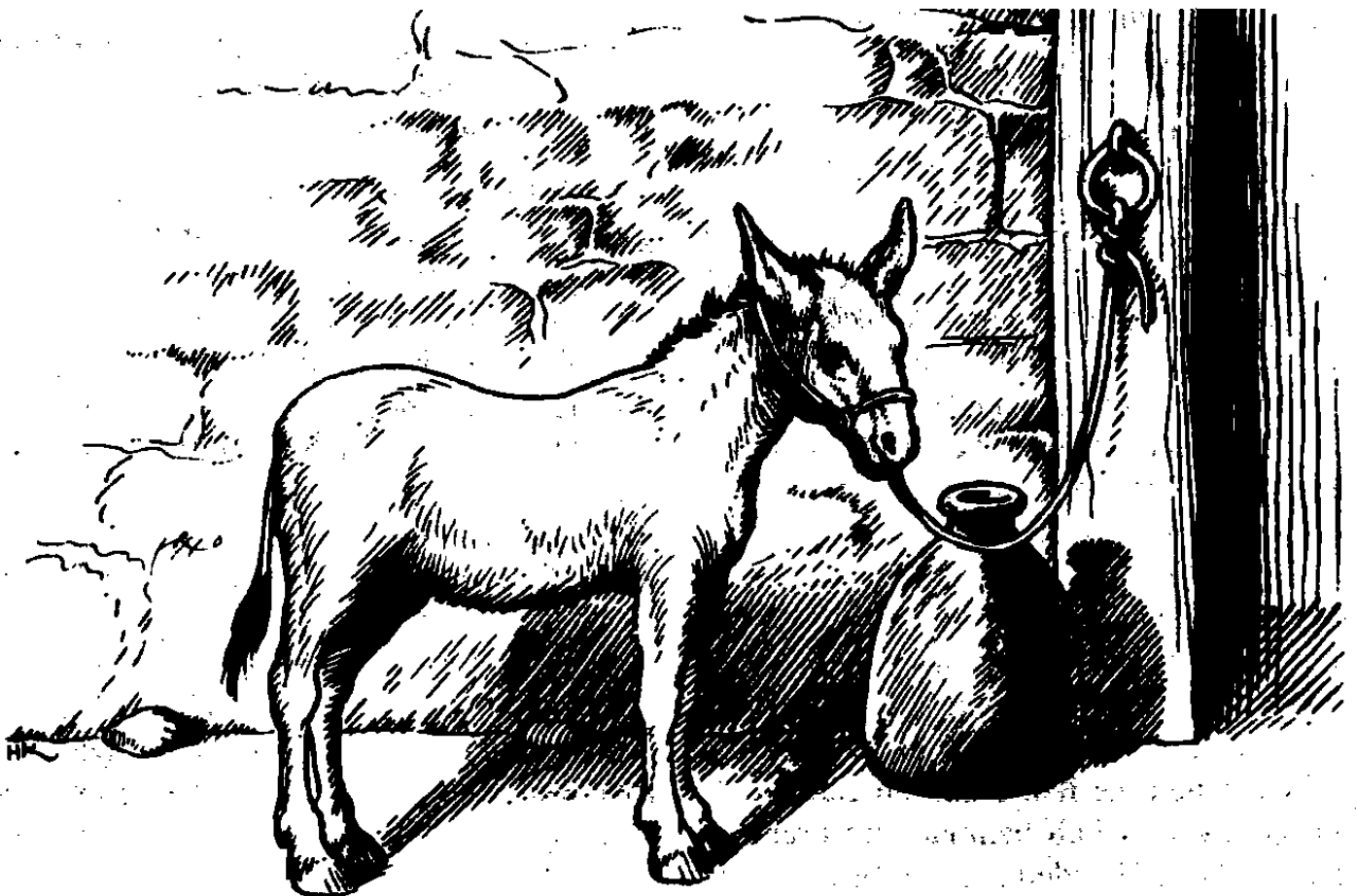
²⁸ Oh ka lheueh geupeugah banmandum nyan lé Isa gobnyan laju geujak dikeue awaknyan geutuju u Yerusalem. ²⁹ Watée katrok bakbinéh Betfage dan Betania di Bukét Zaiton, laju geuyue bak dua droe murit gobnyan

mangat jajak leubeh awai nibak gobnyan. ³⁰ "Gata jak kheueh laju u gampöng nyang na dikeue nyan," kheun Isa ubak awaknyan; "meunyoë gata ka tatamong keunan, inan enteuk gata ngieng na saboh aneuëk keuleudée teukat. Keuleudée nyan hantom lom jipasang lé gob ateueh rhueng jih. Gata peuleuh laju keuleudée nyan dan gata ba keunoe. ³¹ Meunyoë na ureuëng jitanyong ubak gata, 'Keupeue gata peuleuh keuleudée nyan?' Gata peugah laju, 'Tuhan? nyang peureulée keuleudée nyoe.' "

³² Bandua droe murit Isa nyan laju jajak, dan laju meurumpok banmandum lagée nyang ka geupeugah lé Isa nyan. ³³ Teungoh awaknyan jiplôh talo aneuëk keuleudée nyan, ureuëng po keuleudée nyan laju jipeugah ubak awaknyan, "Keupeue gata peuleuh aneuëk keuleudée nyan?"

³⁴ Awaknyan laju jijaweueb, "Tuhan nyang peureulée." ³⁵ Dan aneuëk keuleudée nyan laju jiba ubak Isa. Oh lheuehnyan awaknyan laju jikeubah bajée jubah droejih ateueh keuleudée nyan dan jitulông laju Isa geuëk ateueh keuleudée nyan. ³⁶ Teungoh gobnyan geujak sira geuduëk ateueh rhueng keuleudée nyan, di ureuëng ramé laju jileueng bajée jubah jih ateueh rot ueh raya.

³⁷ Watée Isa karab trok u Yerusalem, bak rot ueh nyang teutreun u Bukét Zaiton, banmandum murit-murit Gobnyan nyang ra-

Aneuëk keuleudée (19:30)

^z Tuhan, atawa Nyang po hak milék.
19:26: Mat. 13:12, Mrk. 4:25, Luk. 8:18

mé nyan jimeuhôi-meuhôi sira jipujoe Po teu Allah dan jilakée teurimong gaséh ubak Gobnyan sabab banmandum nyang ajaéb nyang ka awaknyan kalon. ³⁸ Awaknyan jimeuhôi-meuhôi, "Teubri kheueh beureukat Raja nyang teuka ateuh nan Tuhan! Seujahteura kheueh lam syeuruga, dan teupujoe kheueh Po teu Allah!"

³⁹ Na padubdroe ureuëng Farisi lamkawan ureuëng ramé nyan laju jipeugah ubak Isa, "Bapak Gurée, neuyue kheueh murit-murit Bapak jeuet jiseungab."

⁴⁰ Geujaweueb lé Isa, "Peucaya kheueh! Meunyoé awaknyan seungab, batée-batée nyoe teuma jiklik."

Isa geupeumo ba-e Yerusalem

⁴¹ Watée Isa ka meutamah rab ngon Yerusalem, dan geukalon banda nyan, Gobnyan laju geumo. ⁴² Kheun Gobnyan, "Biet wéueh that, biet-biet jroh, meunyoé uroenyoe gata tateupeue peue nyang jeuet teuba ubak buet damé! Teuma watéenyoe gata hana deuh gata kalon. ⁴³ Gata teuma tarasa saboh masa, musoh gata jipeugét pageue keu ampéh bansikeulileng gata; awaknyan teuma jikeupông gata dan jipeusak gata u jeueb-jeueb sagoe. ⁴⁴ Awaknyan teuma jipeuhanco gata meusigoe ngon peunduduek gata; dan hana meusi aneuëk batée pih nyang na tinggai meususon nibak teupat jih, sabab gata hana tapeurati watée saat jih Po teu Allah teuka keu geujak peuseulamat gata!"

Isa geutamong lam Baét Tuhan

(*Mat. 21:12-17; Mrk. 11:15-19; Yah. 2:13-22*)

⁴⁵ Isa laju geutamong lam Baét Tuhan dan geu-use laju bubena ureuëng meukat lam Baét Tuhan nyan. ⁴⁶ "Lam Alkitab na teutuléh," kheun Gobnyan ubak awaknyan, "na teutuléh lagée nyoe: Allah meufeureuman, 'Baét Ulôn teuma jeuet keu Baét teupat meudoá.' Teuma lé gata ka tapeujeuet keu weue ureuëng seumamon!"

⁴⁷ Tieb-tieb uroe Isa geuseumeubeuet lam Baét Tuhan. Imeum-imeum ulée, dan gurée-gurée agama, meunan cit ngon peumimpén-peumimpén Yahudi kana niet keuneuk jipoh maté Gobnyan, ⁴⁸ teuma lé awaknyan hana jiteumé ilah pakriban cara jipoh maté gobnyan, sabab banmandum ureuëng hana putôh-putôh jideungoe Gobnyan peugah haba, dan meukeunong that ubak peupeue nyang Gobnyan peugah.

Teumanyong keuhai Isa

(*Mat. 21:23-27; Mrk. 11:27-33*)

20 Bak siuroe, Isa teungoh geuseumeubeuet dan geupeusampoe Haba Gét nyang teuka nibak Po teu Allah ubak manusia nyang na lam Baét Tuhan. Imeum-imeum ulée, gurée-gurée agama, meusajan ngon peumimpén-peumimpén Yahudi na cit jijak keunan ² dan laju jipeugah ubak Isa, "Ci neupeugah ubak kamoe ateuh dasai peue Droeneuh peubuet banmandum nyoe? Soe nyang bri haknyan ubak Droeneuh?"

³ Geujaweueb lé Isa, "Ulôn keuneuk tanyong leubeh ilée ubak gata. Ci gata peugah ubak Ulôn, ⁴ Nabi Yahya geupumanö gob ngon hak soe? Ngon hak Allah atawa manusia?"

⁵ Teuma laju awaknyan jimeurok pakat, "Meunyoé tapeugah, 'Ngon hak Allah,' gobnyan jeuet geupeugah, 'Meunyoé meunan, pakon gatanyoe hana tapeucaya ubak gobnyan?' ⁶ Teuma meunyoé tapeugah 'ngon hak manusia,' banmandum ureuëng jigeulawa tanyoe ngon batée, sabab awaknyan jipeucaya bahwa Nabi Yahya na kheueh sidroe Nabi." ⁷ Dan awaknyan laju jijaweueb, "Hana kamoe teupeue."

⁸ Dan Isa laju geupeugah ubak awaknyan, "Meunyoé meunan Ulôn pih hana Ulôn peugah keu gata ngon hak soe Ulôn peubuet banmandum nyoe."

Miseue ureuëng-ureuëng nyang mubuet bak lampôh anggô

(*Mat. 21:33-46; Mrk. 12:1-12*)

⁹ Isa laju geucalitra ubak ureuëng nyan, miseue laén lagéenyoe, "Na sidroe ureuëng nyang jipula saboh keubeueng tanoh keu lampôh anggô. Lampôh jih nyan laju jipeusiwa bak padub droe ureuëng nyang buet jih cit tukang meulampôh, óh kheueh nyan di ureuëng po lampôh nyan laju jijak bungka u teupat laén dan tinggai di nanggroé gobnyan lam timpo nyang treb. ¹⁰ Óh katrok watée boh anggô nyan teupot, di ureuëng po lampôh anggô nyan laju jiyuejak peulayan jih keu jijak lakée jeumba jih bak ureuëng nyang siwa lampôh jih nyan. Teuma lé ureuëng siwa lampôh nyan laju jipoh peulayan nyan dan jiyuewoe ngon jaroe soh. ¹¹ Dan lé ureuëng po lampôh nyan jiyuejak teuma peulayan jih nyang laén, saban cit lagée peulayan nyang phon peulayan nyoe pih jipoh ngon jihina lé ureuëng siwa lampôh anggô nyan, dan jiwoe

ngon jaroe soh. ¹² Óh lheueh nyan ureuëng po lampôh nyan jiyuejak teuma peulayan jih nyang keu lhée. Dan peulayan nyan pih laju jipoh óh lheueh nyan jitiék uluwa pageue lampôh nyan. ¹³ Akhé jih ureuëng po lampôh nyan laju jipeugah, 'Peu nyang harôh lôn peusanéut ateueh awaknyan? Bah lôn yuejak aneuëk nyang paleng lôn gaséh. Pasti aneuëk ulôn nyan jihoreumat lé awaknyan!' ¹⁴ Teuma lé awak nyang siwa lampôh nyan meunan jingieng aneuëk ureuëng po lampôh keudroe nyang jak bak jih, awaknyan laju jimarit sabe keudroe-droe, 'Nyoepat jih ahli waréh po lampôh nyoe. Jak tapoh maté jihnyan, mangat tanyoe jeuet tateumé atra warésan jihnyan.' ¹⁵ Teuma lé awaknyan laju jibahue aneuëk ureuëng po lampôh nyan uluwa pageue dan laju jipoh maté aneuëk nyan."

Dan laju geupeugah lé Isa, "Nyan, meunyoé ureuëng po lampôh nyan jiwoe, peue nyang harôh jipeubuet ateueh ureuëng-ureuëng nyang siwa lampôh jihnyan? ¹⁶ Pasti nyang po lampôh teuka dan jipoh maté banmandum ureuëng nyang siwa lampôh jih nyan, dan jijok lampôh anggô nyar ubak ureuëng siwa nyang laén."

Banjideungoe haba nyan, jipeugah kheueh lé ureuëng ramé nyan ubak Isa, "Hana sagai-sagai!"

¹⁷ Isa geungieng ateueh awaknyan dan laju geupeugah, "Meunyoé meunan, keupeuguna jih ayat Alkitab nyoe?

'Batée nyang hana jipeuguna lé utôh rumoh, batée nyan ka jeuet keu batée nyang phon.'

¹⁸ Soe mantong ureuëng nyang reubah ateueh batée nyan jihnyan hanco; dan soemantong nyang jitimpok lé batée nyan laju teugileng jeuet keu abée."

Soai teubayeué cukée

(*Mat. 22:15-22; Mrk. 12:13-17*)

¹⁹ Gurée-gurée agama dan Imeum-imeum ulée jiteupeue bahwa miseue-miseue nyang geupeugah lé Isa nyan rhot ateueh jih. Lé sabab nyan awaknyan kana niet keuneuk drob gobnyan watée nyan cit, teuma awaknyan teumakot keu ureuëng ramé. ²⁰ Dan awaknyan laju jimita watée nyang paih. Awaknyan laju jisugok ureuëng laén mangat jitem meupeurangoe lagée ureuëng meupeurangoe nyang ikhlaih, dan jiyue bak ureuëng nyan mangat jijeubak ngon mubagoé seumeue-ueué ngon teumanyong, mangat awak-

nyan na rot jiseurah gobnyan ubak wewenang keukuasaan gubunur. ²¹ Teuma lé ureuëng-ureuëng nyang ka keunong suléng nyan laju jipeugah ubak Isa, "Bapak Gurée, kamoe muteupeu bahwa mandum nyang Bapak peubeuet keu kamoe nyan beutôi. Dan kamoe pih kamoe teupeu bahwa Bapak neupeurunoe kamoe ngon cara trok'trang keuhai keuheundak Allah sabab Bapak hana neupeubeda manusia. ²² Ngon sabab nyan ci Bapak peugah ubak kamoe, meunurot peuratoran agama tanyoe, peu kheueh jeuet tabayeué cukée ubak Kaisar atawa hana?"

²³ Dan Isa geuteupeue akai awaknyan nyang lisék nyan. Sabab nyan laju geupeugah, ²⁴ "Cipeuleumah ubak ulôn saboh keupeng péng pirak. Gamba dan nan soe kheueh nyang na bak péng nyoe?"

"Gamba dan nan Kaisar!" jaweueb awaknyan.

²⁵ "Meunyoé meunan," kheun Isa ubak awaknyan, "Jok kheueh keu Kaisar, peue nyang atra Kaisar dan ubak Po teu Allah, peu nyang atra Allah."

²⁶ Dan nyata that dikeue ureuëng ramé nyan pih awaknyan hana jiteumé buet Isa nyang salah. Awaknyan seungab mantong dan kagum ateueh peue-peue nyang ka geujaweueb lé Isa nyan.

Keuhai teubeudôh nibak maté

(*Mat. 22:23-33; Mrk. 12:18-27*)

²⁷ Na padubdroe nibak gulongan ureuëng Saduki jijak meurumpok ngon Isa. (Awaknyan na kheueh peureute ureuëng nyang meupeundapat bahwa ureuëng nyang ka maté hana udeb le.) Awaknyan jitanyong bak Isa, ²⁸ "Bapak Gurée, Nabi Musa geutuléh huköm lagée nyoe keu geutanyoe: Meunyoé sidroe ureuëng agam maté dan ureuëng nyan hana jitinggai aneuëk, syedara ureuëng nyan harôh jimeukawen ngon inong balée nyan mangat jeuet jibri keuturonan keu ureuëng nyang ka maté nyan. ²⁹ Ka kheueh na tujoh droe ureuëng meusyedara adoe ngon aduen. Nyang tuha jimeukawen, óh lheueh nyan maté hana jitinggai aneuëk. ³⁰ Óh lheueh nyan nyang keudua meukawen ngon inong balée nyan, dan ureuëng nyan pih maté hana jitinggai aneuëk. ³¹ Hai nyang lagée nyan rhot teuma ateueh syedara jih nyang keu lhée dan sampoe ubak nyang keutujoh. ³² Dan akhé jih ureuëng inong nyan pih meuninggai donya. ³³ Óh uroe dudoe watée ureuëng maté teupeu-

udeb lom teuma, peurumoh soe kheueh ureuëng inong nyan? Sabab bantu-joh droe adoe aduen nyan ka jimeukawen ngon ureuëng inong nyan."

³⁴ Geujaweueb lé Isa, "Ureuëng udeb bak saát nyoe jimeukawen, ³⁵ teuma ureuëng-ureuëng nyang patôt teupeubudôh óh ka lheuëh maté, dan udeb bak jamén nyang teuma teuka, awaknyan hana meukawen. ³⁶ Keuadaan awaknyan lagée malaikat, dan hana jitem maté. Awaknyan na kheueh aneuëk-aneuëk Allah, sabab awaknyan ka teupeubudôh keula-i nibak maté. ³⁷ Nabi Musa keudroe ka geupeugah ngon trang that bahwa ureuëng maté teuma geupeubudôh lom teuma. Lam tulésan gobnyan keuhai tamah meuduro nyang hu nyan gobnyan geupeugah bahwa Tuhan sibagoe 'Allah Nabi Ibrahim, Allah Nabi Ishaq dan Allah Nabi Yakub'. ³⁸ Nyan, deuh nyata, bahwa Allah nyan bukon Allah ureuëng maté! Allah ureuëng-ureuëng nyang mantong udeb! Sabab, keu Allah kheueh banmandum ureuëng udeb."

³⁹ Na padubdroe gurée agama laju jipeugah, "Nyang geujaweueb lé Bapak Gurée nyan jroh lumpah na." ⁴⁰ Sabab nyan awaknyan hana jijeuet teumanyong sapeue pih ubak Isa.

Soai Raja nyang ba seulamat

(Mat. 22:41-46; Mrk. 12:35-37)

⁴¹ Isa geutanyong ubak awaknyan, "Pakriban kheueh jeuet teupeugah bahwa Raja nyang ba Seulamat nyan keuturonan Nabi Daud? ⁴² Padahai Nabi Daud keudroe ka geupeugah lam kitab Zabur,

'Tuhan meufeureuman ubak Tuhan Lôn:

Duek kheueh blaih uneuen Lôn,"

⁴³ sampoe Lôn peujeuet banmandum musoh-musoh Gata taklok ubak Gata.'

⁴⁴ Teuma, meunyoe Nabi Daud geupeugah Raja nyang ba seulamat nyan 'Tuhan', pakriban mungkin Gobnyan keuturonan Nabi Daud?"

Peuingat mangat beu até-até keu gurée-gurée agama

(Mat. 23:1-36; Mrk. 12:38-40)

⁴⁵ Teungoh ureuëng ramé nyang na disinan jideungoe Isa geupeugah haba, gobnyan laju geupeugah ubak murit-murit Geuh,

⁴⁶ "Beu até-até kheueh keu gurée-gurée agama. Awaknyan galak jijak-jak ngon bajée jubah nyang panyang, dan galak jihoreumat lé gob lam pasai-pasai. Awaknyan galak keu teupat nyang teuhoreumat meunyoe jijak u rumoh iébadat dan bak teupat-teupat ureuëng khanuri. ⁴⁷ Buet awaknyan teumipée dan jipeungeuet inong-inong balée sira jireupah rumoh inong balée nyan. Dan jeuet jisöm-söm buet jih nyang jeuhet nyan, awaknyan jimeudoá panyang-panyang! Huköman atueh awaknyan óh uroe dudoe brat lumpah na!"

Peuseumahan sidroe inong balée

(Mrk. 12:41-44)

21 Lam Baét Tuhan, Isa geukalon ureuëng-ureuëng jipeutamong péng lam baluem peuseumahan. ² Na cit geukalon sidroe inong balée nyang biet-biet gasien ngon papa, jipeutamong dua boh keupeng péng teumaga lam baluem nyan. ³ Laju geukheun lé Isa, "Deungoe ulôn peugah: Inong balée nyang gasien nyoe jipeutamong leubeh jai nibak nyang laén. ⁴ Sabab awaknyan jibri banmandum nyang leubeh nibak hareuta jih. Teuma meunyoe inong balée nyoe, bah pih gasien ngon papa, jibri banmandum nyang na bak jihnyan nyang jipeureulée keu udeb jih keudroe."

Isa geumeututoe keuhai

Baét Tuhan reuloh

(Mat. 24:1-2; Mrk. 13:1-2)

⁵ Na ureuëng-ureuëng jimeututoe keuhai padubna jroh jih Baét Tuhan nyang teuhias ngon batée nyang gét-gét dan ngon barang-barang nyang teupeuseumah keu Po teu Allah. Dan Isa laju geupeugah ubak awaknyan, ⁶ "Singoh na watée jih, banmandum nyang gata ngieng nyoe teuma teureuloh; hana meusi aneuëk batée pih nyang na disinoe nyang tinggai bak teupat jih!"

Keusosahan dan keunong iénanya

(Mat. 24:3-14; Mrk. 13:3-13)

⁷ Awaknyan jitanyong bak Isa, "Bapak Gurée, pajan hainyan teuma teujadi? Dan peu kheueh tanda-tanda jih bahwa katroh saát jih hainyan ji teuka?"

⁸ Geupeugah lé Isa, "Até-até kheueh, bék sampoe gata keunong tipée. Jai that ma-

^a duek kheueh ... uneuen Lôn: Meunurot keubudayaan Yahudi, nyang teubri keuhoreumatan dan keukuasaan duek blaih uneuen.

20:37: Keu. 3:6 20:42-43: Zab. 110:1 20:46: Luk. 11:43

nusia jiteuka ngon cara jipeuguna nan Ulôn, dan laju jipeugah lagée nyoe, 'Ulôn kheueh jihnyan!' dan 'Katrok watée jih.' Dan peue mantong nyang jipeugah lé awaknyan bék kheueh gata peunyoe dan bék gata seutôt awaknyan. ⁹ Meunan cit bék gata takot meunyoe gata deungoe haba muprang dan ureuëng beurontak. Banmandum nyan keubiet harôh teujadi leubeh ilée. Dan nyan bukon tanda bahwa donya nyoe ka trok watée keuneuk kiamat."

¹⁰ Dan óh lheueh nyan Isa laju geupeugah lom tutoe haba Gobnyan, "Bansa nyang saboh teuma jimuprang ngon bansa nyang laén dan nanggroe nyang saboh teuma jijak prang nanggroe nyang laén. ¹¹ Dipatmantong na teujadi geumpa bumoe nyang paleng hebat, bala musém deuk dan bala peunyakét. Teuma teuka hai-hai nyang paleng teumakot dan meugrúm-grúm su meutaga ateueh langét. ¹² Teuma sigohlom bandum nyan teujadi, gata teuma jidrob dan ji iénanya. Gata laju jiba bak sidang lam rumoh-rumoh iébadat dan jipeutamong lam glab. Meunan cit gata teuma jibahue ukeue raja-raja dan ukeue ureuëng nyang mat kuasa sabab gata taseutôt Ulôn. ¹³ Nyan kheueh watée jih nibak gata keu gata peusampoe Haba Gét nibak Allah. ¹⁴ Dan cok kheueh teukat nyang bulat bahwa gata hana khawate keuhai peue nyang harôh gata peugah keu teubila droe. ¹⁵ Ulôn keudroe teuma ulôn bri ubak gata tutoe haba dan keubijaksanaan nyan, sampoe hana meusidroe pih nibak musoh-musoh gata hase jilawan atawa jisinggah peue nyang gata peugah. ¹⁶ Gata teuma jikhianat lé ma ngon yah gata, lé syedarsyedara gata, lé waréh kawöm gata dan lé rakan-rakan gata. Siladum nibak gata laju jipoh maté lé awaknyan. ¹⁷ Gata teuma jibanci lé mandum ureuëng sabab gata murit Ulôn. ¹⁸ Bah pih meunan meusiôn ôk nyang na bak ulée gata hana gadôh. ¹⁹ Meunyoe gata meuteun dan saba, gata teuma seulamat."

Isa geumeututoe keuhai Yerusalem reuloh

(Mat. 24:15-21; Mrk. 13:14-19)

²⁰ "Meunyoe gata takalon Yerusalem ka jikeupông lé tantra, gata laju tateupeue bahwa banda nyan hana treb le teuma hanco. ²¹ Bak watée nyan ureuëng nyang na tinggai di Yudea harôh jiplueng u gunong-gunong. Ureuëng nyang na tinggai lam banda harôh

jitinggai banda nyan, dan ureuëng nyang na diluwa banda bék jitamong lam banda. ²² Sabab bak uroe-uroe nyang lagée nyan na kheueh uroe 'Uroe-uroe teupeu rhot Huköman'. Deungon na lagée nyan ka teujadi lagée peue nyang ka teutuléh lam Alkitab. ²³ Lumpah that peudeh watée teuka uroe nyan keue ureuëng inong nyang teungoh mume, dan meunan cit mak nyang mantong jipeumom sinyak! Nanggroe nyoe teuma jiteuka ázeb nyang paleng parah, dan Tuhan laju geuhuköm bansa nyoe. ²⁴ Na nyang geuhuköm ngon peudeueng, na cit nyang ba sibago ureuëng keunong teuen u nanggroe-nanggroe ureuëng laén; dan ureuëng-ureuëng nyang hana jituri Allah teuma jigiloe-giloe Yerusalem sampoe án habéh watée nyang ka geupeunteuté lé Tuhan keu awaknyan."

Keuhai Aneuëk Manusia teuka

(Mat. 24:29-31; Mrk. 13:24-27)

²⁵ "Eunteuk, bak mata uroe, buleuen dan bintang-bintang teuma leumah tanda-tanda. Ateueh bumoe, bansa-bansa teuka teumakot, yo ngon bingong watée jiteuka geulanteue ngon gulumbang laôt. ²⁶ Manusia teuma teuka teumakot siteungoh maté watée jihadab peue nyang teuma teujadi bansigom donya nyoe, sabab nyang mat kuasa ateueh angkasa raya laju jiteuka karu ngon teueng bayeueng. ²⁷ Bak watée nyan kheueh Aneuëk Manusia teuma teuka lam awan ngon kuasa keumuliaan nyang rayeuk. ²⁸ Meunyoe hai-hai nyan ka jipeuphon teujadi, beudôh kheueh dan beuôt kheueh ulée gata, sabab sikeujab teuk gata teuma teupeuseulamat."

Peungajaran nibak bak ara

(Mat. 24:32-35; Mrk. 13:28-31)

²⁹ Dan Isa laju geucalitra bak awaknyan miseue nyang laén, "Ngieng kheueh ateueh bak ara dan banmandum bak kayée nyang laén. ³⁰ Meunyoe pucok-pucok jih ka jipeuphon deuh teukalon, gata tateupeue bahwa musém khueng karab teuka. ³¹ Meunan cit meunyoe gata ngieng hai-hai nyan teujadi, gata teuma tateupeue bahwa Po teu Allah deungon reujang that geumat peurintah sibago Raja.

³² Butateupeue kheueh, bahwa hai-hai nyang lagée nyan teuma teujadi sigohlom ureuëng-ureuëng nyang udeb bak watée nyoe teuma maté banmandum. ³³ Langét

ngon bumoe teuma hanco, teuma haba nyang Ulôn peugah teutab na siumu masa.”

Peureulée meujaga-jaga

³⁴ ”Jaga kheueh droe gata, bék laloe gata ngon gata teugok ié kreueh dan meupoya-poya hana meuteuntee, atawa laloe gata pike keuhai-hai udeb gata, sampoe gata hana siab watée uroe nyan teuka ngon hana teusangka-sangka. ³⁵ Sabab Uroenyang teuma jiteuka lagée peurangkab keumandum ureuëng nyang na ateueh rhung bumoe nyoe. ³⁶ Meujaga-jaga kheueh, dan meudoá kheueh sabe mangat gata hase gata hadab banmandum hai nyang teuma teujadi dan gata hase tajakmeuhadab ngon Aneuëk Manusia.”

³⁷ Isa geuseumeubeuet nibak Baét Tuhan watée uroe, dan óh watée malam Gobnyan laju geujak u Bukét Zaiton laju geutinggai nibak teupat nyan. ³⁸ Tieb-tieb beungoh banmandum ureuëng jijak ubak Baét Tuhan keu jijak deungoe Isa geuseumeubeuet.

Saboh peureute ureuëng keuneuk drob Isa

(*Mat. 26:1-5; Mrk. 14:1-2; Yah. 11:45-53*)

22 Peurayaan Ruti Hana Meuragoe nyang teupeunan Paskah that. ² Imeum-imeum ulée ngon gurée-gurée agama teungoh jimita rot pakriban cara keu jikeuneuk poh maté Isa ngon cara seungab-seungab, sabab awaknyan jitakot keu ureuëng ramé.

Yudas situju keu teukhianat Isa

(*Mat. 26:14-16; Mrk. 14:10-11*)

³ Óh lheuehnyan Iblis jitamong lam Yudas nyang teuhôi Iskariot, Iskariot nyan na kheueh sidroe lamkawan murid Isa nyang dua blaih droe. ⁴ Sabab nyan Yudas laju jijak meurumpok dan jimeurokpakat ngon Imeum-imeum ulée dan ulée-ulée kawan nyang kawai Baét Tuhan keuhai pakriban cara jiteumé jok Isa ubak awaknyan. ⁵ Awaknyan galak that-that dan jimeujanji teuma jibri péng keu Yudas nyan. ⁶ Yudas pih ka situju dan laju jipeuphon mita rot pakriban cara mangat Isa jiteumé jok bak awaknyan, hana jiteupeu lé ureuëng laén.

Peusiab peunajoh Paskah

(*Mat. 26:17-25; Mrk. 14:12-21; Yah. 13:21-30*)

⁷ Dan trok kheueh watée jih teupeuna peurayaan Ruti Hana Meuragoe dan bubiri

keu peunajoh Paskah laju teusie. ⁸ Teuma lé Isa laju geuyue ubak Petrus ngon Yahya, ”Gata jak laju peusiab peunajoh Paskah keu geutanyoe.”

⁹ ”Dipat nyang Bapak meuheuet mangat atra nyan kamoe peusiab?” jitanyong lé awaknyan.

¹⁰ Geujaweueb lé Isa, ”Bak watée gata tatamong lam banda, na sidroe ureuëng agam nyang teungoh jiba ié lam calueng laju meurumpok ngon gata. Dan gata seutôt laju ureuëng nyan u rumoh nyang jijak, ¹¹ dan gata peugah laju ubak ureuëng po rumoh nyan: Gurée geupeugah, ’Dipat kheueh teupat keu murid-murid Ulôn dan Ulôn makheun peunajoh Paskah?’ ¹² Ureuëng po rumoh nyan laju jitunyok ubak gata saboh ruweueng kama ateueh nyang luwah ngon raya, kama nyan ka teupeuleungkab ngon peurabot. Dan gata peusiab kheueh banmandum nyang ulôn peugah bak teupat nyan.”

¹³ Dan geujak kheueh laju Petrus ngon Yahya, dan laju meurumpok banmandum paih that lagée nyang geupeugah lé Isa. Awaknyan pih laju jipeusiab peunajoh Paskah nyan.

Peujamé Tuhan

(*Mat. 26:26-30; Mrk. 14:22-26; 1Kor. 11:23-25*)

¹⁴ Óh ka troh watée jih peunajoh Paskah nyan teumakheun, Isa geuduek ngon banmandum murid geuh bak teupat peujamé. ¹⁵ Dan laju geupeugah ubak murid geuh, ”Ulôn meuheuet that keuneuk makheun peunajoh Paskah nyoe meusigoe ngon gata sigohlom ulôn meudeurita! ¹⁶ Sabab, peucaya kheueh: Ulôn hana teuma lôn pajoh le nyang nyoe sampoe makna nibak peujamé suci nyoe teupeusampoe lam Donya Barô Allah.”

¹⁷ Óh lheueh nyan Isa geubeuôt piala nyang meuasoe ié anggô nyan, laju geumeudoá syukoe ubak Po teu Allah, óh lheueh nyan geupeugah, ”Cok kheueh nyoe, dan jok-jok kheueh keu awaknyan; ¹⁸ kareuna beutateupeue kheueh: phon bak saat nyoe hana teuma ulôn jieb le ié anggô nyoe sampoe trok Allah ka geumat kuasa deungon sipeunoh jih.”

¹⁹ Óh lheueh nyan Isa laju geucok ruti. Dan óh ka lheueh geumeudoá syukoe ubak hadhirat Allah, laju geupriek-priek ruti nyan ngon jaroe Gobnyan dan geujok-jok laju ubak murid-murid Geuh sira geupeugah, ”Nyoe kheueh tuboh Ulôn [Nyang teubie

keu gata. Peubuet kheueh lagée nyoe mangat gata ingat Ulôn." 20 Meunan cit óh ka lheueh makheun, laju geujok piala nyang meuasoe ié anggô nyan ubak awaknyan sira geupeugah, "Piala nyoe na kheueh janji Po teu Allah nyang barô, nyang ka teupeusah ngon darah ulôn – darah nyang teuroe keu gata."]

21 "Dan gata ngieng kheueh! Ureuëng nyang khianat Ulôn na disinoe meusajan ngon Ulôn! 22 Aneuëk Manusia keubiet teuma maté lagée nyang ka geupeuteuntée lé Po teu Allah; teuma cilaka kheueh ureuëng nyang khianat Gobnyan!"

23 Dan awaknyan laju jiteumanyong sabbe keudroe-droe, soe lamkawan awaknyan nyang peubuet hainyan.

Meuseu-eue keuhai soe nyang paleng rayeuk

24 Lamkawan murit-murit Isa laju jimeudakwa sabe keudroe-droe keuhai soe lamkawan awaknyan teuanggab nyang paleng rayeuk. 25 Isa geupeugah ubak awaknyan, "Raja-raja bansa nyang hana jituri ubak Po teu Allah jiséksa rakyat jih, dan nyang matmat kuasa jipeugah 'Nyang lindong Rakyat'. 26 Teuma gatanyoe hana jeuet lagée nyan. Sikeubit jih, ureuëng nyang paleng rayeuk lamkawan gata harôh beujeuet nyang paleng ubit, dan peumimpén harôh beujeuet lagée peulayan. 27 Soe kheueh nyang paleng rayeuk: ureuëng duek makheun bak meuja, atawa ureuëng nyang peutimang gobnyan? Teuntée ureuëng nyang duek nyan. Teuma di Ulôn na lamkawan gata sibagoe peulayan.

28 Lam peue-peue mantong Ulôn nyoe sosah, gata sabe na meusajan ngon Ulôn. 29 Lagée Bapak ka geubri ubak Ulôn hak keu Ulôn mat peurintah, meunan cit Ulôn teuma Lôn bri hak nyan keu gata. 30 Deungon lagée nyan gata jeuet meumangat-mangat ngon Ulôn bak watée Ulôn jeuet keu Raja. Dan gata teuma gata duek ateuh dua blaih boh takhta keu gata peurintah ateuh dua blaih boh sukée bansa Israel."

Ramaian bahwa Petrus teuma ji-iengkeue Isa

(Mat. 26:31-35; Mrk. 14:27-31; Yah. 13:36-38)

31 "Simon, Simon, deungoe kheueh nyoe! Iblih ka teubri idhin keu jiujoe gatanyoe; lagée gandom teupeu aséng nibak ku-

lét sampoe nyang gét teupeu aséng nibak nyang brok. 32 Teuma Ulôn ka Lôn meudoá keu gata, hei Simon, mangat iman gata bék cupa: Dan meunyoé gata katagisa ubak Ulôn, gata harôh tapeukong bubena syedara-syedara gata."

33 Jijaweueb lé Petrus, "Tuhan, ulôn kasiab lôn tamong lam glab meusajan-sajan ngon Tuhan!"

34 "Peucaya kheueh hei Petrus," kheun Isa, "sigohlom manök jiku-uék uroenyoe, gata ka lhée goe gata iengkeue keu Ulôn."

Dompét, baluem atawa peudeueng

35 Óh lheueh nyan Isa geupeugah ubak awaknyan, "Yoh watée dilée, watée Ulôn kirém gata deungon hana Lôn bri idhin gata ba dompét, baluem atawa sipatu, peu kheueh gata na kureueng sapeue-sapeue?"

"Hana!" jaweueb awaknyan.

36 "Teuma jinoenyoe," kheun Isa, "Soe nyang na dompét atawa baluem, atranyan harôh jiba sajan; dan soe nyang hana meupeudeueng, harôh jipeubloe jubah jih keu jibloe peudeueng. 37 Sabab, peucaya kheueh, ayat Alkitab nyang na teutuléh lagée nyoe, 'Gobnyan jianggab lagée sidroe ureuëng jeuhet,' harôh teujadi ateuh droe Ulôn. Sabab peue nyang teutuléh lam Alkitab keuhai Ulôn teungoh teujadi bak watée nyoe."

38 "Tuhan," kheun murit-murit Isa, "Kalon kheueh, disinoe na dua boh peudeueng."

"Ka kheueh!"^b jaweueb Isa.

Isa meudoá ateuh Bukét Zaiton

(Mat. 26:36-46; Mrk. 14:32-42)

39 Isa laju geutinggai banda dan geujak teuma u Bukét Zaiton, dan murit-murit Gobnyan pih na jijak sajan ngon Gobnyan. 40 Watée ka trok bak teumpat nyan, laju geupeugah ubak awaknyan, "Meudoá kheueh mangat gata bék meudesya meunyoé gata ji-ujoe."

41 Óh lheuehnyan Gobnyan laju geujak leubeh jiôh bacut nibak awaknyan, na kira-kira jiôh jih éuet batée teugeulawa, óh trok keunan laju geumeuteuôt sira geumeudoá, 42 "Bapak," kheun Gobnyan, "Meunyoé jeuet, neupeujiôh kheueh nibak Ulôn peundeuritaan nyang harôh Ulôn rasanyoe. Teuma bék kheueh meunurot lakée Ulôn, teuma

^b Ka kheueh: atawa Ka seb.

22:20: Yer. 31:31-34 22:21: Zab. 41:10 22:24: Mat. 18:1, Mrk. 9:34, Luk. 9:46 22:25-26: Mat. 20:25-27, Mrk. 10:42-44 22:26: Mat. 23:11, Mrk. 9:35 22:27: Yah. 13:12-15 22:30: Mat. 19:28 22:35: Mat. 10:9-10, Mrk. 6:8-9, Luk. 9:3, 10:4 22:37: Yes. 53:12

meunurot lakée Bapak mantong." [43 Sidroe malaikat geujak ubak Gobnyan laju geupeuteuga Gobnyan. 44 Isa lumpah that meudeurita baten geuh seuhingga Gobnyan seumaken khusyuék geumeudoá. Reuôh gobnyan lagée darah meutreb-treb roe bak tanoh.]

45 Óh ka ltheueh seulesoe geumeudoá, Isa laju geugisa ubak murit-murit geuh. Laju geungieng awaknyan banmandum ka habéh teungét sabab lumpah that seudeh. 46 Laju geupeugah ubak awaknyan, "Pakon gata teungét? Beudôh kheueh dan meudoá kheueh mangat gata hana keunong cubaan."

Isa jidrob

(*Mat. 26:47-56; Mrk. 14:43-50; Yah. 18:3-11*)

47 Teungoh Isa mantong geumeututoe disinan, teuka kheueh ubak gobnyan saboh kawan ureuëng. Awaknyan nyang teuka nyan jipimpén lé Yudas, sidroe lamkawan murit Isa. Óh ltheuehnyan Yudas laju jajak ubak Isa dan jicöm Gobnyan. 48 Teuma Isa laju geupeugah ubak jihnyan, "Yudas, peu kheueh ngon gata cöm nyan gata keuneuk khianat ateueh Aneuëk Manusia?"

49 Watée murit-murit Isa nyang na disinan jingieng peue nyang teujadi, awaknyan jipeugah, "Tuhan, kamoe heuntam mantong ngon peudeueng!" 50 Dan watée nyan cit sidroe lamkawan murit Isa laju jisuet peudeueng ngon peudeueng nyan laju jiheuntam ateueh sidroe hamba imeum agong sampoe punyueng blaih uneuen ureuëng nyan putôh.

51 Dan Isa laju geupeugah, "Ka kheueh!" Laju geumat punyueng ureuëng nyan dan watéenyang pih ka puléh.

52 Óh ltheueh nyan Isa laju geupeugah ubak Imeum-imeum ulée Panglima-panglima nyang kawai Baét Tuhan, meunan cit peumimpén-peumimpén Yahudi nyang teuka keunan keu jajak drob Gobnyan, "Peu kheueh Ulôn nyoe ureuëng jeuhet, sampoe gata tateuka keunoe ngon peudeueng dan kayée puntông keu gata jakdrob Ulôn? 53 Tieb-tieb uroe Ulôn nyoe na meusajan gata lam Baét Tuhan, hana gata drob Ulôn. Teuma nyoe kheueh watée jih gata meutindak, watée kuasa itam kajimat kuasa."

Petrus ji-iengkeue keu Isa

(*Mat. 26:57-58, 69-75; Mrk. 14:53-54, 66-72; Yah. 18:12-18, 25-27*)

54 Awaknyan jidrob Isa dan jiba laju u rumoh imeum agong. Petrus jiseutôt rot jiôh.

55 Bak teungoh-teungoh leuen rumoh nyan apui puron ka awai jipeuhu dan Petrus laju jidakduek bak binéh apui nyan ngon ureuëng-ureuëng nyang teungoh meu adeueng disinan. 56 Sidroe ureuëng inong peulayan nyang na disinan laju jingieng Petrus teungoh meu adeueng bak binéh apui puron nyan; óh ltheueh nyan laju jipeugah ubak Petrus, "Ureuëng nyoe bunoe na ulôn ngieng meusajan-sajan ngon Isa!"

57 Teuma Petrus ji-iengkeue sira jibantah dan jipeugah lagée nyoe, "Ulôn sagai-sagai hana lôn turi keu ureuëng nyan!"

58 Hana treb teuma óh ltheueh nyan, na teuma sidroe teuk ureuëng laén jikalôn Petrus dan laju jipeugah, "Hana salah le, gata na kheueh sidroe lamkawan ureuëng nyan!"

Jijaweueb lé Petrus, "Bukon, kon ulôn!"

59 Na teuma sijeuem óh ltheueh nyan, na teuma sidroe teuk ureuëng laén ngon su nyang teuga laju jipeugah, "Ka beutôi ureuëng nyoe murit Isa, sabab jih nyoe pih ureuëng Galilea!"

60 Jaweueb Petrus, "Peue nyang gata meukeusut, ulôn hana lôn teupeu!"

Watée nyan cit teuma, teungoh Petrus mantong jipeugah haba, manök laju jiku uéuk. 61 Isa pih laju geupaleng dan geungieng ateueh Petrus. Dan Petrus laju teuingat Tuhan nyang ka ltheueh geupeugah ubak gobnyan, "Sigohlom manök jiku-uék uroe nyoe, gata lhée goe gata iengkeue keu Ulôn."

62 Dan jiteubiet kheueh laju Petrus nibak tempat nyan sira jimoe musôk-musôk.

Isa jihina ngon jipoh

(*Mat. 22:67-68; Mrk. 14:65*)

63 Ureuëng-ureuëng nyang teungoh keumiet Isa nyang na disinan, laju jihina ngon jipeumeuëun-meuëun dan jipoh Isa. 64 Mata Gobnyan laju jitôb sira jitanyong ubak Gobnyan, "Ci peugah soe nyang poh gata?" 65 Dan jai that tutoe haba nyang laén nyang sifeuet jih meuhina nyang jituju ubak Isa.

Isa dikeue Mahkamah Agama

(*Mat. 26:59-66; Mrk. 14:55-64; Yah. 18:19-24*)

66 Óh watée beungoh, mandum peumimpén Yahudi, mandum Imeum-imeum ulée, mandum gurée-gurée agama ka meusapat, dan Isa laju jiba ukeue Mahkamah Agama awaknyan. 67 "Peugah laju ubak kamoe," kheun awaknyan, "peue kheueh Gatanyoe Raja nyang ba Seulamat?"

Geujaweueb lé Isa, "Bah kheueh nyan Ulôn peugah ubak gata, teuma gata teutab hana tapatéh. ⁶⁸ Dan meunyoe ulôn teumanyong ubak gata, gata teutab hana tatem jaweueb. ⁶⁹ Teuma phon saát nyoe, Aneuëk Manusia teuma geuduek blaih uneuen^c Allah Nyang Mahakuasa."

⁷⁰ Awaknyan banmandum jipeugah, "Meunyoe meunan, Gatanyoe Aneuëk Allah?"

Geujaweueb lé Isa, "Lagée nyan gata kheun."

⁷¹ Dan awaknyan laju jipeugah, "Hana peureulée lé saksi! Tanyoe ka tadeungoe nibak babah jih keudroe!"

Isa dikeue Pilatus

(Mat. 27:1-2, 11-14; Mrk. 15:1-5;

Yah. 18:28-38)

23 Banmandum ureuëng nyang na lam tempat sidang nyan jidong, dan Isa laju jiba ukeue Pilatus. ² Nibak tempat nyan awaknyan laju jipeuphon tudoh gobnyan. Awaknyan jipeugah lagée nyoe, "Kamoe teumé ureuëng nyoe teungoh jipeusisat rakyat. Ureuëng nyoe jipeusuna rakyat mangat rakyat bék jibayeue cukée ubak Kaisar, sabab jipeugah jihnyan na kheueh, sidroe raja."

³ Dan Pilatus laju jitanyong ubak Isa, "Peu kheueh beutôi gata raja ureuëng Yahudi?"

Geujaweueb lé Isa, "Lagée nyan kheueh kheun gata."

⁴ Dan laju jipeugah lé Pilatus ubak Imeum-imeum ulée ngon ureuëng ramé nyang na disinan, "Hana lôn teumé sapeue pih peue nyang ka jipeubuet salah lé ureuëng nyoe sampoe harôh ulôn huköm."

⁵ Teuma awaknyan laju jipaksa, "Deungon meuneubeuet nyang jipeurunoe, ureuëng nyoe ka jipeusuna ureuëng bansaboh Yudea; phon-phon that di Galilea, dan watée nyoe ka trok keunoe."

Isa dikeue Herodes

⁶ Watée jideungoe hai nyan lé Pilatus, laju jitanyong, "Peu kheueh ureuëng nyoe ureuëng Galilea?" ⁷ Óh ka lheueh teubri téé bahwa Isa asai jih dimiyueb keukuasaan Herodes, Pilatus laju jikirém Isa ubak Herodes, nyang yoh watée nyan na teuma di Yerusalem. ⁸ Herodes galak lumpah na watée jinging Isa, sabab katreb that jideungoe keuhai Gobnyan dan meuheuét that keuneuk jikalon

Gobnyan. Jihnyan that jimeuharab mangat hase jikalon Isa geupeubuet buet nyang ajaéb. ⁹ Sabab nyan kheueh Herodes jai that jiteumanyong ubak Gobnyan, teuma Isa sagai-sagai hana geutem jaweueb. ¹⁰ Imeum-imeum ulée dan gurée-gurée agama pih na meuhadab disinan dan jitudôh Isa deungon teumudoh nyang brat-brat. ¹¹ Herodes dan sipa-i-sipa-i jih ji-ejek ngon jihina Isa, laju jipeungui bak gobnyan peukayan keurajeuen, óh lheueh nyan jikirém keula-i Gobnyan ubak Pilatus. ¹² Bak uroenyan cit teuma Herodes ngon Pilatus, nyang yoh awai jimeumusoh óh lheueh nyan ka gét lom teuma.

Isa jipeurhot huköman maté

(Mat. 27:15-26; Mrk. 15:6-15;

Yah. 18:39-19:16)

¹³ Pipaltus laju jipeusapat bubena Imeum-imeum ulée, bubena peumimpén, dan rakyat, ¹⁴ laju jipeugah ubak awaknyan, "Gatanyoe ka taba ureuëng nyoe ubak ulôn dan gata peugah jihnyoe ka jipeusisat rakyat ba. Jinoenyoe dikeue gata ureuëng nyoe ka ulôn pareksa, teuma hana ulôn teumé mubacut pih buet nyang jeuhet nyang ka jipeubuet lé ureuëng nyoe. ¹⁵ Herodes pih meunan cit peundapat jih, sabab jihnyan ka jikirém lom teuma Isa nyoe ubak kamoe. Ureuëng nyoe hana jipeubuet mubacut pih nyang patôt jihnyoe teuhuköm maté. ¹⁶ Lé sabab nyan ulôn seunuét ureuëng nyoe óh lheueh nyan ulôn peuleueh."

[¹⁷ Bak tieb-tieb teuka watée peurayaan Paskah, Pilatus harôh jipeuleueh sidroe ureuëng huköman keu rakyat.] ¹⁸ Banmandum ureuëng nyang na meugumpôi disinan laju jikuk, "Poh maté ureuëng nyan! Peuleueh laju Barabas keu kamoe!" (¹⁹ Barabas jipeutamong lam glab sabab jih nyan ka jipeubuet salah ngon cara jipeubuet beurontak nyang teujadi lam banda dan sabab jipoh maté ureuëng laén.)

²⁰ Pilatus jitem peuleueh Isa, sabab nyan kheueh jipeugah sigoe teuk bak ureuëng ramé nyan. ²¹ Teuma awaknyan laju jikuk, "Saleb laju Jihnyan! Saleb laju Jihnyan!"

²² Dan keu nyang keu lhée goe jih Pilatus jipeugah bak awaknyan, "Teuma peue salah Gobnyan? Ulôn hana lôn teumé mubacut pih peu buet nyang ka salah jipeubuet, dan nyang patot Gobnyan nyoe harôh teuhuköm ngon huköman maté! Ulôn teuma lôn seunuét Gobnyan dan óh lheueh nyan laju ulôn peuleueh."

^c geuduek ... uneuen: Kalon Luk. 20:42.

²³ Teuma di ureuëng ramé nyan hana putôh jikuk habéh sineuga mangat Isa beuteu-saleb. Dan akhé jih su ureuëng nyang nyang kuk nyan meuhase. ²⁴ Dan Pilatus laju jipeurhot huköman maté ateuh Isa sisuai ngon nyang jilakée lé ureuëng ramé nyan, ²⁵ dan laju jipeuleueh ureuëng nyang awaknyan lakée, na kheueh nyang jipeutamong lam glab sabab ka jipeubuet buet nyang salah ngon cara jipeuna beurontak dan jipoh maté ureuëng laén. Óh lheueh nyan Isa laju jijok bak ureuëng ramé nyan keu jipeubuet ban galak droe jih.

Isa jisaleb

(*Mat. 27:32-44; Mrk. 15:21-32; Yah. 19:17-27*)

²⁶ Teuma Isa pih laju jiba lé awaknyan. Bak teungoh rot ueh, awaknyan laju meurumpok ngon Simon, nyang asai jih nibak Kirene, nyang teungoh jitamong lam banda. Awaknyan laju jidrob Simon nyan, laju jipaksa ureuëng nyan mangat jigulam kayée saleb nyan dilikot Isa.

²⁷ Jai that-that ureuëng nyang seutôt dilikot Isa – lamkawan ureuëng nyan na cit ureuëng inong. Ureuëng-ureuëng inong nyan jipeumo sira jipeuba-e Isa. ²⁸ Teuma Isa laju geupaleng ubak awaknyan sira geupeugah, "Hei ureuëng-ureuëng inong Yerusalem! Bék kheueh gata peumoe Ulôn. Gata peumoe kheueh droe gata keudroe dan aneuëk-aneuëk gata. ²⁹ Sabab teuma teuka watée jih manusia jipeugah, 'Meu-untông that-that ureuëng inong nyang hántom na mume, hántom na jimeu aneuëk dan hántom na jipeumom sinyak!' ³⁰ Watée nyan kheueh manusia teuma jipeugah ubak gunong-gunong, 'Hei gunong, rhot kheueh ateuh kamoe!' Dan ubak bukét-bukét jipeugah, 'Hei bukét-bukét, seubée kheueh kamoe!' ³¹ Sabab meunyo keu bak kayée nyang mantong udeb, manusia jipeubuet lagée nyoe, peuteuma nyang teuma jipeubuet lé awaknyan keu bak kayée nyang ka maté!"

³² Na teuma dua droe ureuëng laén – mandum duadroe nyan ureuëng jehet – nyang jiba lé awaknyan keu teuhuköm maté meusigoe ngon Isa. ³³ Óh watée troh ubak teupat nyang jibohnan bukét "Bruek ulée", awaknyan laju jisaleb Isa meusigoe ngon mandua droe ureuëng jehet nyan – sidroe blaih uneuen dan sidroe teuk blaih wie Isa. ³⁴ Isa laju geumeudoá, "Ya Bapak,

neupeuamphon kheueh awaknyan! Awaknyan hana jiteupeu peue nyang jipeubuet."

Peukayan Isa laju jibagi-bagi lamkawan awaknyan ngon cara jiundi. ³⁵ Ureuëng ramé jidong disinan sira meunonton, teungoh peumimpén-peumimpén Yahudi jihina Isa sira jipeugah, "Jihnyoe ka sipeuseulamat ureuëng laén; cuba kheueh jinoe jipeuseulamat droe jih keudroe, meunyo jihnyan beutôi-beutôi Raja Nyang ba seulamat nyang geupiléh lé Po teu Allah!"

³⁶ Sidadu-sidadu nyang kawai Gobnyan pih jihina Isa. Awaknyan jijak ubak Gobnyan sira jiba ié anggô masam, ³⁷ sira jijok ié anggô nyan jipeugah lagée nyoe, "Meunyo gata biet-biet raja ureuëng Yahudi, cuba peuseulamat droe Gata!"

³⁸ Nibak paleng ateuh kayée saleb Isa nyan na teutuléh lagée nyoe: "Nyoe kheueh Raja Ureuëng Yahudi."

³⁹ Sidroe ureuëng jehet nyang teusaleb meusajan ngon Isa nyan pih jihina Gobnyan. Jipeugah lé ureuëng jehet nyang teugantuing bak kayée saleb nyan, "Droeneueh kon Raja nyang Peuseulamat umat manusia? Ngon sabab nyan, cuba kheueh peuseulamat droe Gata meusajan ngon kamoe!"

⁴⁰ Teuma lé ureuëng jehet nyang sidroe teuk laju jiseugah rakan Jihnyan sira jipeugah lagée nyoe, "Peu kheueh gata hana teumakot ubak Po teu Allah? Gata saban lagée Jihnyan teuhuköm maté. ⁴¹ Teuma huköman geutanyoe manduanyoe keubiet ka paih ngon buet nyang tapeubuet. Teuma di ureuëng nyan mubacut pih hana salah!" ⁴² Óh lheueh nyan laju jipeugah lé ureuëng nyan, "Isa, ingat kheueh Ulôn watée droeneueh teuka sibagoe Raja!"

⁴³ "Peucaya kheueh," kheun Isa ubak ureuëng nyan, "Uroenyoe gata na meusajan ngon Ulôn lam syeuruga."

Isa wafeuet

(*Mat. 27:45-56; Mrk. 15:33-41; Yah. 19:28-30*)

⁴⁴ Kira-kira poh dua blaih cot uroe timang, mata uroe hana meucahya, dan bansaboh nanggroe nyan ka habéh seupôt sampoe poh lhée seupôt. ⁴⁵ Ija Tutôb tingkab nyang na meugantung lam Baét Tuhan beukah dua. ⁴⁶ Dan óh lheueh nyan Isa laju geudumpék ngon su nyang meutaga, "Bapak! Lam jaroe Droeneueh Ulôn seurah droe Ulôn!" Óh ka

⁴ Lam padub-padubboh naseukah hana ayat 34.

23:30: Hos. 10:8, Why. 6:16 23:34 Zab. 22:19 23:35: Zab. 22:8 23:36: Zab. 69:22 23:45: Keu. 26:31-33 23:46: Zab. 31:6

lheueh geupeugah lagée nyan, Gobnyan pih meuninggai donya.

47 Watée jingieng lé pang pasokan peue nyang teujadi, laju jipujoe Allah, dan laju jikheun, **"Keubiet that, ureuëng nyoe hana meusalah!"**

48 Ureuëng ramé nyang na jijak keunan keu jijak meunonton, na cit jingieng peue nyang ka teujadi. Awaknyan banmandum jiwoe ngon até teulah that. **49** Dan banmandum rakan Isa, meunan cit deungon ureuëng-ureuëng inong nyang seutôt gobnyan nibak Galilea, jidong jiôh-jiôh dan jikalon banmandum peue nyang ka teujadi nyan.

Isa jipeutamong lam jrat

(*Mat. 27:57-61; Mrk. 15:42-47; Yah. 19:38-42*)

50-51 Na sidroe ureuëng nan jih Yusuf, ureuëng nyan asai jih nibak banda Arimatea nyang jitamong lam nanggroe Yudea. Ureuëng nyoe sidroe ureuëng gét até dan jihoreumat lé gob, dan ureuëng nyoe teungoh jipreh-preh pajan Po teu Allah geupeu phon peurintah sibagoe Raja. Bah pih ureuëng nyoe anggota Mahkamah Agama, gobnyan hana situju ngon keputosan dan tindakan nyang ka jicok lé mahkamah nyan. **52** Yusuf nyoe jijak meuhadab laju ubak Pilatus mangat jeuet manyét Isa jibri keu geuh. **53** Óh lheuehnyan lé Yusuf nyan laju jipeutron manyét Isa nyang mantong meugantung bak kayée saleb, dan laju jibalot ngon ija lineun sibagoe ija kapan. Óh lheuehnyan manyét Isa nyan laju jipeutamong lam kubu nyang ka lheueh jipeugét lam guha batée – kubu nyan hántom na lom teupeuguna. **54** Uroe nyan na kheueh uroe jeu-meuát; dan uroe Sabat rab teupeuphon.

55 Ureuëng-ureuëng inong nyang jijak meusigoe ngon Isa nibak Galilea jiseutôt laju Yusuf dan jikalon pat kubu Isa nyan. Meunan cit jingieng lé awaknyan pakriban manyét Isa jikeubah lam kubu nyan. **56** Óh lheuehnyan awaknyan laju jiwoe dan jipeusiab laju mubagoe uréeh dan minyéuk mangat bée keu jiboh minyéuk bak manyét Isa.

Bak uroe Sabat, awaknyan laju jipiôh jimubuet sibagoe jitaát keu huköm agama.

Isa geubeudôh nibak lam kubu

(*Mat. 28:1-10; Mrk. 16:1-8; Yah. 20:1-10*)

24 Banseuboh that, uroe Aleuhah, ureuëng-ureuëng inong nyang jijak

ubak teumpang Isa teukubu, sira jiba mubagoe rupa uréeh dan minyéuk mangat bée nyang ka awaknyan peuna. **2** Óh troh awaknyan bak kubu Isa nyan, laju jingieng batée ngon tób babah kubu nyan ka meugule bak binéh. **3** Dan awaknyan laju jitamong lam kubu nyan, teuma teutab hana jiteumé manyét Tuhan Isa lam kubu nyan. **4** Teungoh awaknyan jidong sira teumanueng dan bingong bak jipike keuhai manyét nyan, hana jisangka-sangka na dua droe ureuëng ngon peukayan muble-ble cahya ka teudong bak binéh awaknyan. **5** Awaknyan teumakot lumpah na, laju jisujut trok bak tanoh, dan awaknyan nyang dua droe nyan laju jipeugah bak awaknyan, "Pakon gatanyoe jak mita ureuëng udeb di teungoh-teungoh ureuëng maté? **6** Gobnyan hana disinoe, Gobnyan ka geubeudôh! Ingat kheueh peue nyang ka lheueh geupeugah ubak gata yoh Gobnyan mantong di Galilea, **7** bahwa Aneuëk Manusia harôh jiseurah ubak ureuëng meudesya, laju jisaleb, dan bak uroe nyang keu lhée teuma geubeudôh!"

8 Dan teungat kheueh lé ureuëng-ureuëng inong nyan peue nyang ka lheueh geupeugah lé Isa. **9** Óh ka geuwoe nibak kubu nyan, awaknyan laju jicalitra peue nyang ka lheueh jikalon ubak ban siblah droe rasui dan banmandum murit nyang laén. **10** Ureuëng-ureuëng inong nyang jipeugah banmandum nyan ubak murit-murit Isa, na kheueh: Maryam Magdalena, Yohana dan Maryam mak Yakobus, dan inong-inong nyang laén nyang na meusajan awaknyan. **11** Teuma lé rasui-rasui nyan jipike peue nyang ka jipeugah lé ureuëng-ureuëng inong nyan na kheueh haba buhak. Awaknyan hana jipatéh peue nyang jipeugah lé ureuëng-ureuëng inong nyan. **12** Teuma Petrus laju jibeudôh dan jiplueng laju ubak kubu teumpang Isa teukubu. Sira jiteukui laju jijeungeuek lam guha nyan, dan deuh laju jingieng nyang na disinan na kheueh ija kapan. Petrus hireuen lumpah na, dan laju jiwoe ngon mubagoe rupa jikheun dan jiteumanyong lam até jih keuhai peue nyang ka teujadi nyan.^e

Bak teungoh rot ueh u Emaus

(*Mrk. 16:12-13*)

13 Bak uroe nyan cit teuma, na dua droe murit Isa teungoh jijak bak saboh gampông nyang nan gampông nyan Emaus, na kira-kira

^e Lam padub-padubboh naseukah hana ayat 12.

23:49: Luk. 8:2-3 23:56: Keu. 20:10, Tel. 5:14 24:6-7: Mat. 16:21, 17:22-23, 20:18-19, Mrk. 8:31, 9:31, 10:33-34, Luk. 9:22, 18:31-33 24:13-15: Mrk. 16:12

siblahi kilo metée jîôh jih nibak Yerusalem.

¹⁴ Sira jijak awaknyan meututoe keuhai banmandum peue-peue nyang ka teujadi nyan.

¹⁵ Teungoh awaknyan jipeugah haba dan jitunga pikeran, Isa keudroe teuka dan geujak meusajan ngon awaknyan. ¹⁶ Awaknyan laju jingiang Isa, teuma na sapeue-sapeue nyang teujalok awaknyan hana jitunga Gobnyan. ¹⁷ Dan Isa laju geupeugah, "Peue nyang gata peugah bak teungoh rot ueh nyoe?"

Awaknyan laju jipiôh ngon ié muka nyang seudéh. ¹⁸ Dan sidroe lamkawan awaknyan, nyang nan jih Kleopas, jitunga bak Isa, "Mungken bapak sidroe ureuëng aséng di Yerusalem nyang hana bapak teupeue peue nyang ka teujadi disideh akhé-akhé nyoe?"

¹⁹ "Peuristiwa peue?" geutanyong lé Isa. "Peuristiwa nyang teujadi ateuh Isa, ureuëng Nazaret nyan," jawueb awaknyan. "Gobnyan Nabi. Tutoe haba dan buet-buet gobnyan meukuasa that – bah kheueh nyan bak mata Po teu Allah meunan cit bak mata rakyat ba. ²⁰ Imeum-imeum ulée dan peumimpén-peumimpén bansa geutanyoe jiseurah gobnyan keu teuhuköm maté, dan awaknyan laju jisaleb Gobnyan! ²¹ Padahai kamoe meuharab that bahwa Gobnyan kheueh nyang teuma peubeubaih Israel! Dan uroenyoe uroe nyang keu lhée seujak hainyan teujadi. ²² Lom teuma, na padubdroe ureuëng inong nibak kawöm kamoe ka jipeujeuet kamoenyoe teukeujot. Banseuboh that awaknyan ka jijak ubak kubu, ²³ teuma hana jiteumé manyét gobnyan lam kubu nyan. Laju awaknyan jigisa dan jipeugah bahwa awaknyan na jingiang malaikat, dan malaikat-malaikat nyan geupeugah bahwa Isa ka udeb. ²⁴ Na padubdroe lam kawöm kamoe laju jijak ubak kubu nyan dan laju jingiang bahwa peue nyang jipeugah lé ureuëng inong nyan biet-biet beutôi, teuma awaknyan hana jikalon Isa."

²⁵ Dan Isa laju geupeugah ubak awaknyan, "Gata biet-biet bangai! Meulet that keu gata patéh banmandum nyang ka lheueh geupeugah lé Nabi-nabi! ²⁶ Peue kheueh hana gata teupeue bahwa Raja nyang ba seulam nyan harôh geurasa banmandum deurita nyan, óh lheueh nyan barô kheueh trok ubak keumuliaan?" ²⁷ Óh lheuehnyan Isa laju geupeu trang ubak awaknyan peue nyang ka teutuléh lam mandum Alkitab keuhai droe

gobnyan, phon lam kitab-kitab Nabi Musa sampoe ubak kitab Nabi-nabi.

²⁸ Teungoh jipeugah haba lagée nyan awaknyan jijak laju karab trok u gampông nyang jitunga. Isa geupeue jeuet droe siulah-ulah keuneuk jak laju, ²⁹ teuma awaknyan laju jipeuteun Gobnyan sira jipeugah. "Tinggai kheueh bak teumpang kamoe," kheun awaknyan ubak Gobnyan, "Jinoenyoe karab malam dan karab seupôt." Dan Isa laju geutamong keu geumudôm bak teumpang awaknyan. ³⁰ Teungoh geudrêk geumakheun meusajan awaknyan, Isa laju geucok ruti, geupeugah doá syukoe ubak Po teu Allah, laju geuprah-prah ruti nyan ngon jaroe Gobnyan, laju geujok ruti nyan keu awaknyan. ³¹ Óh lheueh nyan barô kheueh jitée lé awaknyan bahwa ureuëng nyang bunoe kon geujak ngon awaknyan na kheueh Isa. Teuma Gobnyan gadôh nibak mata awaknyan. ³² Jimarit awaknyan sabe keudroe-droe, "Bukon kheueh rasa até geutanyoe lagée meugeulumbang, watée Gobnyan geumariet ngon tanyoe bak teungoh rot, dan geupeu trang asoe Alkitab ubak geutanyoe?"

³³ Watée nyan cit teuma awaknyan jibeudôh dan jijak laju u Yerusalem. Disinan awaknyan laju meurumpok ngon bansiblahi droe murit Isa teungoh meugumpôi ngon ureuëng laén. ³⁴ Awaknyan jipeugah, "Biet-biet beutôi that Tuhan ka udeb lom teuma! Gobnyan ka geupeuleumah droe geuh ubak Simon!"

³⁵ Mandua droe murit Isa nyang ban teuka nyan laju jicalitra peungalaman awaknyan bak teungoh rot, dan pakriban awaknyan jitunga Tuhan watée Gobnyan teungoh geuprah-prah ruti.

Isa geupeuleumah droe geuh ubak murit-murit Gobnyan

(*Mat. 28:16-20; Mrk. 16:14-18; Yah. 20:19-23; Kis. 1:6-8*)

³⁶ Teungoh awaknyan mantong meucalitra haba nyan, hana jisangka-sangka Isa ka teudong di teungoh-teungoh awaknyan laju geupeugah, "Seujahteura kheueh gata!"

³⁷ Awaknyan teukeujot dan teumakot lumpah na, kareuna jisangka jipike lé awaknyan nyang jingiang nyan na kheueh antu. ³⁸ Teuma Isa laju geupeugah, "Pakon gatanyoe teumakot? Pakon ragu-ragu lam até

^f Lam padub-padubboh naseukah hana: laju geupeugah, "Seujahteura kheueh gata!" 24:33-35; Mrk. 16:13

gata? ³⁹ Ngieng jaroe Ulôn dan ngieng teuma gaki Ulôn. Beutateupeue kheueh, bahwa nyoe Ulôn, Isa! Geue kheueh dan peurati kheueh beugét-gét, sabab meunyoé antu hana meusaoe atawa tuleueng, lagée nyang gata ngieng bak Ulôn.”

⁴⁰ Isa geupeugah meunan sira geungieng bak gaki dan jaroe awaknyan.⁸ ⁴¹ Dan watée awaknyan gohlom cit jipeucaya, sabab lumpah that galak ngon hireuen, Isa laju geutanyong ubak awaknyan, ”Peu kheueh bak gatanyoe disinoe na peunajoh?” ⁴² Dan awaknyan laju jijok ubak Gobnyan sikrék eungkot nyang ka lheueh teu cráh. ⁴³ Isa geucok eungkot nyan dan laju geupajoh dikeue awaknyan.

⁴⁴ Óh ka lheueh nyan laju geupeugah ubak awaknyan, ”Nyoe kheueh hai-hai nyang ka lheueh Ulôn peugah ubak gata yohmantong Ulôn na meusajan ngon gata; bahwa tieb-tieb hai nyang teutuléh lam Kitab-kitab Nabi Musa keuhai Ulôn, Nabi-nabi dan lam kitab Zabur, nyan harôh teujadi.”

⁴⁵ Óh lheuehnyan Isa geubuka pikeran awaknyan mangat hase jipeuphôm meukeusut nyang teutuléh lam Kitab Suci. ⁴⁶ Dan laju geupeugah lé Gobnyan ubak awaknyan, ”Lam Kitab Suci na teutuléh bahwa Raja

nyang ba Seulamat nyan harôh meudeurita, dan harôh geubeudôh keula-i nibak maté bak uroe nyang keu lhée. ⁴⁷ Dan meunan cit ateueh nan Raja Peuseulamat nyan harôh teupeusampoe ubak banmandum bansa bahwa manusia harôh jitobat, dan bahwa Po teu Allah geupeu amphon desya. Dan haba nyan harôh teupeusampoe phon nibak Yerusalem. ⁴⁸ Gata kheueh saksi-saksi nibak banmandum nyan. ⁴⁹ Dan ulôn keudroe teuma lôn kirém ubak gata peue nyang ka geupeu janji lé Allah Bapak. Teuma gata harôh teutab gata preh lam banda nyoe sampoe kuasa nyang teuka nibak Po teu Allah ka peunoh ateueh gata.”

Isa geupeu-ék lam syeuruga

(Mat. 16:19-20; Kis. 1:9-11)

⁵⁰ Óh lheueh nyan Isa laju geuba awaknyan sampoe u Betania. Nibak teupat nyan Gobnyan laju geubeuôt jaroe geuh u ateueh, dan laju geubri beureukat ubak awaknyan. ⁵¹ Teungoh Gobnyan geupeubuet lagée nyan, Gobnyan laju teubeuôt lam syeuruga, laju^h meucré ngon awaknyan. ⁵² Awaknyan laju jisujut jiseumah Gobnyan, óh lheuehnyan jigisa u Yerusalem deungon até nyang galak lumpah na, ⁵³ dan hana putôh-putôh geupujoe Allah lam Baét Tuhan.

⁸ Lam padub-padubboh naseukah hana ayat 40. ^h Lam padub-padubboh naseukah hana: teubeuôt lam syeuruga, laju. 24:49; Kis. 1:4 24:50-51; Kis. 1:9-11

HABA GÉT NYANG GEUPEUSAMPOE LÉ NABI YAHYA

PEU INTAT HABA

Lam Haba Gét nyoe, Isa teupeugah sibagoe Sabda Po teu Allah nyang abadi nyang ka jeuet keu manusa dan jitinggai lamkawan geutanyoe. Lagée nyang teupeugah lam kitab nyoe, Haba Gét nyoe teutuléh ngon meukeusut mangat ureuëng nyang baca jeuet jimeuiman bahwa Isa Raja Peuseulamat nyang geupeu janjinyan na kheueh – Aneuëk Allah keudroe. Meunan cit ngon meuiman bak Gobnyan awaknyan meuteumé udeb (20:31).

Oh lheueh haba phon teupeugah bahwa Sabda Allah nyang abadi Nyan na kheueh Isa, bagian keu phon kitabnyoe teukisah mubagoe buet ajaéb nyang geupeubuet-buet le Gobnyan. Buet-buet ajaébnyan sibagoe tanda bahwa Isa na kheueh Raja Peuseulamat nyang geupeu janjinyan, Gobnyan Aneuëk Allah. Maséng-maséng kisah keuhai keujajaéban na meusajan ngon tutoe haba Tuhan Isa ngon ureuëng-ureuëng. Nibak tutoe haba Geuh nyan deuh teukalon peue nyang teupeugah lé buet-buet ajaéb nyan. Dan bagiannyoe na teupeugah bahwa na ureuëng nyang meuiman ubak Isa dan jeuet keu murit-murit Gobnyan. Pasai 13-17 na teucetet seucara panyang pakriban krab jih Isa ngon murit-murit Gobnyan bak malam watée gobnyan keuneuk jidrob, dan pakriban Gobnyan geupeu siab ngon geupeukong até awaknyan nibak malam nyan. Pasai-pasai keuneulheueh na teuma teupeugah pakriban Isa jidrob dan jipeusidang, pakriban Gobnyan jisaleb, maté dan geubeudôh teuma, dan pakriban Gobnyan geupeuleumah droe bak murit-murit Gobnyan óh ka lheueh Gobnyan udeb lom teuma.

Haba keuhai mong nyang teudrob basah teungoh jimeumukah (8:1-11), teupeatamong lam tanda kurong rayeuk sabab jai that naseukah dan teujeumahan-teujeumahan jamén ilée hana teutuléh calitra nyan, seudang nyang laén-laén na teutuléh dimubagoe tempat.

Lam kitab nyoe Nabi Yahya nyang paleng geupeunteung na kheueh meuneubri, na kheueh udeb seujati dan keukai, nyang geubri lé Po teu Allah meulalu Almaseh. Meuneubrinyan ka teupeuphon phon lam donya, dan hase geuteumé lé ureuëng-ureuëng nyang teurimong Isa sibagoe jalan ubak Po teu Allah, sibagoe nyang peugah Allah, sibagoe nyang bri udeb. Ciri khas Nabi Yahya na kheueh kiasan-kiasan nyang geucok nibak hai-hai tieb-tieb uroe keu teutunyok keubeunaran-keubeunaran rohani, miseue jih: ié, ruti, trang, nyang meurabe dan bubiri jih, bak anggô dan boh jih.

Asoe jih

Haba phon 1:1-18

Nabi Yahya Pumanö dan ureuëng-ureuëng nyang phon-phon that jeuet keu murit Isa 1:19-51

Peulayanan Isa lamkawan masyarakat 2:1-12:50

Uroe-uroe akhé di Yerusalem dan dan bak biméh Yerusalem 13:1-19:42

Isa geubeudôh dan geupeuleumah droe Geuh 20:1-31

Peunutôb: geupeuleumah droe sigoe teuk di Galilea 21:1-25

Feureuman nyang bri udeb

1 Nibak awaiphon, sigohlom donya teu-peujeuet, Feureuman ka na. Feureuman nyan na meusajan Po teu Allah dan Feureuman nyan saban ngon Allah.

2 Yoh awai kon Geuhnyan na meusajan ngon Allah.

3 Banmandum geupeujeuet meulalu Gobnyan, dan nibak banmandum nyang na, hana meusapeue nyang geupeujeuet meunyoé hana meusajan Gobnyan.

- 4 Feureuman nyan pangkai udeb,^a dan udeb teubri trang keu manusa.
- 5 Trang nyan peungéh lam seupôt, dan seupôt nyan hana hase jipeulon trang.
- 6 Teuka kheueh sidroe ureuëng nyang geu-utus lé Allah,
Nabi Yahya nan geuh.
- 7 Gobnyan teuka sira geupeugah keuhai trang nyan,
mangat banmandum ureuëng jimeuiman.
- 8 Gobnyan keudroe bukon trang nyan,
gobnyan teuma geujak peugah keuhai trang nyan.
- 9 Trang seujati nyang geupeupeungeuh banmandum umat manusa,
teuka lam donya.
- 10 Feureuman na lam donya,
donya geupeujeuet meulalu Gobnyan,
teuma lé donya hana jituri keu Gobnyan.
- 11 Gobnyan teuka ubak nanggroe Geuh keudroe,
teuma lé bansa Gobnyan hana jitem teurimong Geuh nyan.
- 12 Teuma na cit ureuëng nyang teurimong Gobnyan,
dan jimeuiman bak Gobnyan;
awaknyan geubri hak jeuet keu Aneuëk Allah,
nyang lahé bukon nibak manusa,
sabab udeb barô nyan nibak Po teu Allah asai jih.
- 14 Feureuman ka jeuet keu manusa,
Gobnyan tinggai diteungoh-teungoh geutanyoe,

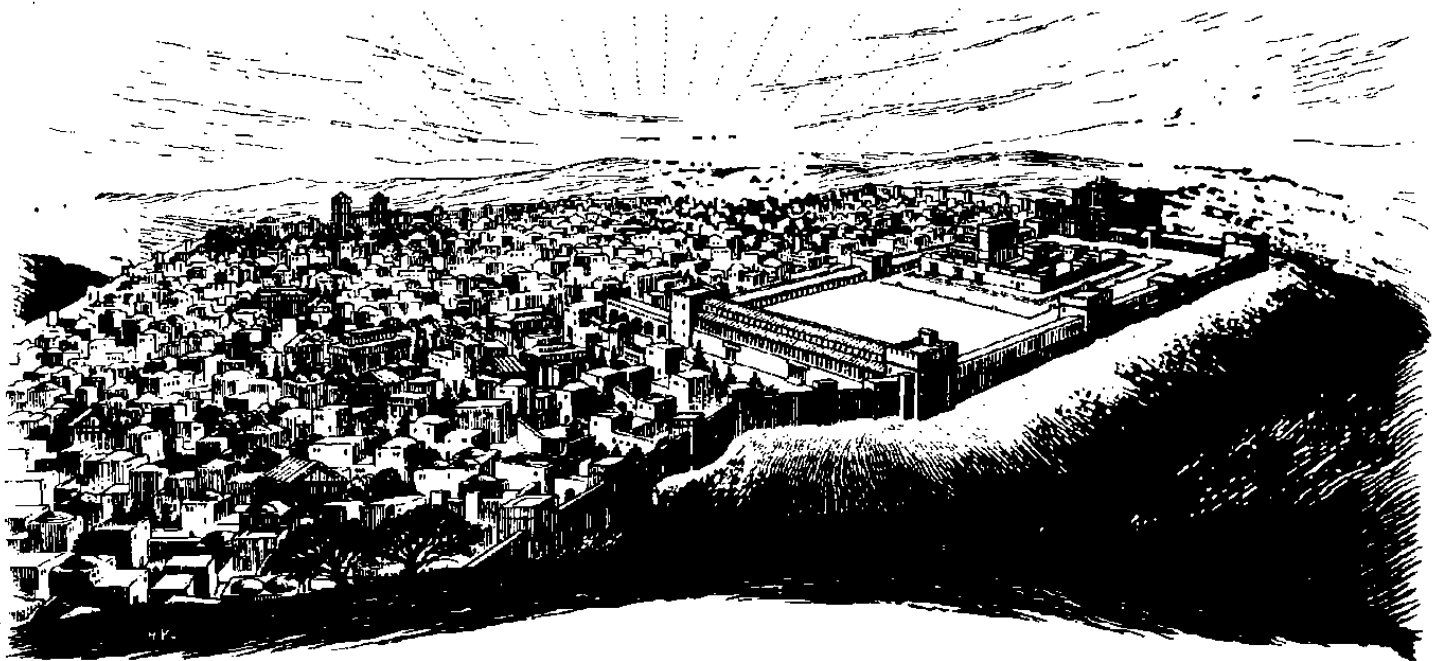
dan tanyoe ka takalon keuagongan :
Gobnyan.

- Keuagongan nyan geuteurimong sibagoë aneuëk tunggai Bapak.
Rot Gobnyan tanyoe takalon Allah dan geunaséh Gobnyan ateueh geutanyoe.
- 15 Yahya teuka sibagoë saksi Gobnyan, gobnyan nyang peusampoe: "Nyoe kheueh Gobnyan nyang ulôn peugah: Gobnyan teuma teuka leubeh dudoe nibak ulôn.
Teuma Gobnyan leubeh rayeuk nibak ulôn,
sabab sigohlom ulôn na,
Gobnyan ka leubeh awai na."
 - 16 Gobnyan peunoh ngan geunaséh; hana putôh-putôh,
Gobnyan geubri beureukat ateueh geutanyoe.
 - 17 Huköm Tuhan tateurimong rot Nabi Musa.
Teuma geunaséh dan keuseutiaan Allah geupeugah rot Isa.
 - 18 Hana nyang ka lheueh jikalon Allah, seulaén aneuëk tunggai Bapak, nyang saban ngon Bapak dan krab lumpah na nibak Gobnyan.
Gobnyan kheueh nyang peugah Bapak ubak geutanyoe.

Keusaksian Yahya

(Mat. 3:1-21; Mrk. 1:1-8; Luk. 3:1-18)

- 19 Lé peunguasa Yahudi di Yerusalem laju jiyue bak Imeum-imeum dan ureuëng-

Banda Yerusalem (1:19)

^a Feureuman nyan pangkai udeb: atawa peue-peue mantong nyang geucebta, meuteumé udeb nibak meusaboh ngon Feureuman.

1:6: Mat. 3:1, Mrk. 1:4, Luk. 3:1-2

ureuëng Lewi mangat jijak meurumpok ngon Nabi Yahya dan jitanyong bak gobnyan, "Droeneuh nyoe soe?"

²⁰ Nabi Nabi Yahya nyan geukheun troh trang bahwa, "Ulôn bukon Raja Peuseulamat."

²¹ "Meunyoe meunan, droeneuh nyoe soe?" jitanyong lom lé awaknyan. "Peu kheueh droeneuh Ilyas?"

"Bukon," jaweueb Nabi Yahya.

"Peu kheueh droeneuh Sang Nabi?"^b jitanyong lom lé awaknyan.

"Kon cit," seuôt Nabi Yahya.

²² "Meunyoe meunan, peugah kheueh bak kamoe soe droeneuh nyoe," kheun awaknyan, "mangat kamoe hase kamoe jaweueb bak ureuëng-ureuëng nyang yue kamoe. Peue kheun droeneuh keuhai droe teuh keudroe?"

²³ Nabi Yahya geujaweueb, "Ulôn kheueh jihnyan nyang ka lheueh geupeugah lé Nabi Yesaya:

'Ureuëng nyang meuhôi-meuhôi lam padang pasi:

Peurata kheueh jalan keu Tuhan.' "

²⁴ Ureuëng-ureuëng nyang geu-utus lé ureuëng Farisi^c ²⁵ laju jitanyong, "Meunyoe droeneuh bukon Raja Peuseulamat, bukon teuma Ilyas, meunan cit bukon sang Nabi, keupeue gata pumanö gob?"

²⁶ Geujaweueb lé Nabi Yahya, "Ulôn pumanö ngon ié. Teuma lamkawan gata na nyang hana gata turi. ²⁷ Ureuëng nyan teuka leubeh dudoe nibak ulôn, teuma keu lôn ploih talo sipatu Gobnyan mantong hana hak ulôn peubuet."

²⁸ Banmandum nyan teujadi di Betania, siblahi u timu Krueng Yordan bak teupat Nabi Yahya Pumanö.

Aneuëk Bubiri Allah

²⁹ Óh singoh beungoh nyan, Yahya geukalon Isa geujak bak gobnyan. Laju geupeugah lé Nabi Yahya, "Ngieng, nyan kheueh Aneuëk Bubiri Allah nyang sampôh desya donya. ³⁰ Gobnyan kheueh nyang ulôn peugah teuma teuka leubeh dudoe nibak ulôn, sabab, sigohlom ulôn lahé Gobnyan ka na. ³¹ Sigohlom nyan, ulôn hana kuteupeue soe ureuëng nyan. Padahai ulôn teuka l^e pumanö ngon ié, mangat bansa Israel jituri Gobnyan."

^b Sang Nabi: Gobnyan nyang teuharab teuma teuka dan geupeumaklum keuhai teuka Raja Peuseulamat.

^c Ureuëng-ureuëng nyang geu-utus lé ureuëng Farisi: atawa "awaknyan nyang ka jikirém nyan na kheueh ureuëng Farisi" atawa "awaknyan". ^d (Mesias ... Peuseulamat): Kalon kamuih dimiyueb tutoe haba Almaseh.

1:21: Tel. 18:15, 18, Mal. 4:5 1:23: Yes. 40:3

³² Meunan cit lé Isa geumeusaksi lagée nyoe, "Ulôn kalon Roh Allah geutreun lagée cicém mirah pati laju tinggai ateueh Gobnyan. ³³ Watée nyan gohlom lôn tusoe soe Gobnyan. Teuma Allah nyang yue bak ulôn mangat lôn pumanö ngon ié dan ka geupeugah bak ulôn, 'Meunyoe gata takalon Roh Allah geutreun, laju tinggai ateueh sidroe-droe ureuëng, Gobnyan nyan kheueh nyang teuma pumanö manusia ngon Roh Allah.' ³⁴ Ulôn ka lheueh lôn kalon keudroe hainyan," kheun Nabi Yahya, "dan ulôn meusaksi bahwa Gobnyan kheueh Aneuëk Allah."

Murit-murit Isa nyang phon-phon

³⁵ Óh singoh beungoh Nabi Yahya na lom bak teupat nyan ngon dua droe murit gobnyan. ³⁶ Watée jikalon Isa lewat disinan, laju jipeugah, "Ngieng! Nyan kheueh Aneuëk Bubiri Allah."

³⁷ Bandua droe murit Nabi Yahya jideungoe peue nyang jipeugah nyan, dan laju jijak seutôt Isa. ³⁸ Isa geupaleng u likot, laju geukalon awaknyan teungoh jiseutôt Gobnyan. Laju geutanyong, "Soe nyang gata mita?"

Jaweueb awaknyan, "Rabi, dipat kheueh Rabi tinggai?" (Haba 'Rabi' makna jih na kheueh gurée.)

³⁹ "Jak keunoe gata ngieng keudroe," kheun Isa. Awaknyan laju jijak ngon Gobnyan dan laju deuh jikalon pat Gobnyan tinggai. Watée nyan poh peuet seupôt. Uroenyan awaknyan tinggai ngon Gobnyan.

⁴⁰ Sidroe lamkawan ureuëng dua droe nyan nyang ka jideungoe peue nyang geupeugah lé Nabi Yahya dan óh lheueh nyan jiseutôt Isa, na kheueh Andreas, syedara Simon Petrus. ⁴¹ Bagaih that-that Andreas jijak mita Simon, syedara jihnyan, dan laju jipeugah bak jih nyan, "Kamoe ka lheueh murumpok ngon Mesias!" (Mesias saban ngon Almaseh, nyang makna jih na kheueh: Raja Peuseulamat.)^d ⁴² Andreas laju ji intat Simon ubak Isa.

Isa laju geupandang ateueh Simon, óh lheuehnyan laju geupeugah, "Gata Simon, aneuëk Yona, gata teuma teuhôi Kefas." (Kefas saban ngon Petrus, nyang makna jih: gunong batée.)

Isa geutawök Filipus dan Natanael

43 Óh singoh beungoh Isa geucok haba sinutôh keu geujak u Galilea. Gobnyan laju meurumpok ngon Filipus, dan geupeugah bak ureuëng nyan, "Jak keunoe seutôt ulôn!" 44 Filipus asai jih nibak Betsaida, na kheueh teupat tinggai Andreas dan Petrus. 45 Filipus meurumpok ngon Natanael laju jipeugah bak ureuëng nyan, "Kamoe ka meurumpok ngon ureuëng nyang geupeugah lé Nabi Musa lam Kitab Huköm Allah, dan nyang ka geupeusampoe lé Nabi-nabi. Gobnyan na kheueh Isa nibak Nazaret, aneuëk Yusuf."

46 Teuma Natanael jijaweueb, "Peu kheueh mungken sapeue-sapeue nyang gét teuka jih nibak Nazaret?"

"Jak keunoe, ngieng keudroe," jaweueb Filipus.

47 Isa geukalon Natanael teungoh teuka laju geupeugah bak jihnyan, "Kalon, nyan ureuëng Israel seujati, hana nyang peuleusu nibak jihnyan."

48 "Pakriban Bapak jeuet neuturi ulôn?" jitanyong lé Natanael bak Isa.

Geujaweueb lé Isa, "Sigohlom Filipus jitawök gata, ulôn ka lheueh ulôn ngieng gata na dimiyueb bak ara nyan."

49 "Bapak Gurée," kheun lé Natanael, "Bapak na kheueh Aneuëk Allah! Bapak kheueh Raja bansa Israel!"

50 Geupeugah lé Isa, "Gata tapatéh, sabab ulôn peugah bahwa ulôn ka lheueh lôn kalon gata na dimiyueb bak ara nyan? Haihai nyang jiöh leubeh rayeuk nibak nyan teuma gata kalon!" 51 Kheun Isa lom, "Keubiet, peucaya kheueh, gata teuma takalon langét teubuka, dan malaikat-malaikat Allah geuék treuen bak Aneuëk Manusia."

Khanuri meukawen di Kana

2 Dua uroe óh lheueh nyan na khanuri meukawen di banda Kana Galilea, dan mak Isa na disinan. 2 Isa ngon murit-murit Gobnyan na cit jiundang nibak khanuri nyan. 3 Watée ié anggô ka habéh, mak Isa geupeugah ubak aneuëk geuhnyan, "Awaknyan ka habéh ié anggô."

4 Geujaweueb lé Isa, "Mak, bék neuyue ulôn. Gohlom trok watée jih ulôn peugah soe droe. Ulôn nyoe."

5 Teuma mak Isa geupeugah ubak peulayan-peulayan nyang na inan, "Peubuet mantong peue nyang jipeugah ubak gata."

6 Nibak teupat nyan na nam boh guci nyang ka teukeubah sibagoe teupat seumeu rrah meunurot adat Yahudi. Guci-gucinyan maséng-maséng asoe jih kira-kira sireutoh arée. 7 Isa laju geupeugah ubak peulayan-peulayan nyan, "Pasoe kheueh laju mandum guci nyan ngon ié," dan awaknyan laju jipasoe lagée nyang geupeurintah lé Isa nyan sampoe peunoh. 8 Laju Isa geupeugah ubak awaknyan, "Jinoenyoe cok laju bacut ié nyan dan gata ba laju ubak peumimpén khanuri." Awaknyan laju jiba ié nyan ubak peumimpén khanuri, 9 lé peumimpén khanurinyan laju jirasa bacut ié nyang ka meu-ubah jeuet keu ié anggô. (Gobnyan hana geuteupeue pane teuka jih ié anggô nyan, teuma peulayan-peulayan nyang leng ié nyan mantong nyang teupeu.) Teuma lé peumimpén khanurinyan laju geupeurab ubak linto barô, 10 laju geupeugah ubak teungku linto nyan, "Lazem jih ureuëng geuhidang anggô nyang paleng gét leubeh ilée, óh lheueh nyan barô kheueh ié anggô biasa. Teuma digata takeubah ié anggô nyang paleng gét sampoe bak saátnyoe!"

11 Nyan kheueh buet ajaéb nyang phon that geupeuleumah lé Isa. Gobnyan geupeubuetnyan di Kana di Galilea. Deungon tanda nyang lagéenyang gobnyan ka geutunyok keuagongan Gobnyan. Teuma lé murit-murit Gobnyan laju jimeuiman ubak Gobnyan.

12 Óh ka lheueh nyan Isa laju geujak u Kapernaum meusajan ngon ma Gobnyan, syedara-syedara Gobnyan dan murit-murit Geuh. Awaknyan tinggai disinan na padub uroe treb jih.

Isa geutamong lam Rumoh Iébadat

(Mat. 21:12-13; Mrk. 11:15-17; Luk. 19:45-46)

13 Watée Uroe Raya Paskah Yahudi ka tô, Isa laju geujak u Yerusalem. 14 Di Rumoh iébadat di Yerusalem nyan Gobnyan laju meurumpok ngon ureuëng-ureuëng nyang teungoh peubloe leumô, bubiri dan cicém mirah pati; meunan cit ngon ureuëng-ureuëng tuka péng teungoh duek bak teupat nyan. 15 Isa laju geucok talo geupeugét peunyuenet ngon peunyuenet nyan geuse mandum bubena beulatang nyan, bah kheueh bubiri meunan cit ngon leumô, nibak lam Rumoh iébadat. Meunan cit ngon meuja-meuja ureuëng tuka péng habéh geubalek sampoe péng-péng nyang na atueh meuja nyan habéh meusipreuk bansaboh nyan. 16 Óh lheuehnyan laju geupeugah bak

ureuëng nyang peubloe cicém mirah pati, "Beuôt banmandum nyang na nibak teupat nyoe. Bék gata peujeuet Baét Bapak ulôn keuteupat meukat!"¹⁷ Teuma lé murit-murit Gobnyan laju teuingat keu ayat Alkitab nyang na teutuléh lagée nyoe, "Cinta ulôn keu Baét Droeneuh ya Allah, jipeututong até ulôn."

¹⁸ Lé peunguasa Yahudi laju jilawan Isa, jipeugah lé peunguasa nyan lagéenyoe, "Cuba peugét buet nyang ajaéb paih lagée tanda bak kamoe bahwa gata na hak tapeubuet nyang lagée nyoe."

¹⁹ Geujaweueb lé Isa, "Baétnyoe, lam lhée uroe Ulôn peudong lom teuma."

²⁰ Laju jipeugah lé awaknyan, "Peuet ploh nam thon watée jih keu teupeugot Baét Iébadat nyoe. Dan gata keuneuk peudong lom lam tempo lhée uroe?"

²¹ Teuma Baét Iébadat nyang geumeukeusut lé Isa na kheueh tuboh Gobnyan keudroe. ²² Teuma óh lheueh nyan, óh ka lheueh Isa geupeubeudôh lamkawan ureuëng maté, teuingat kheueh lé murit-murit Gobnyan bahwa hainyan ka lheueh geupeugah. Teuma jipatéh kheueh lé awaknyan ngon peue nyang ka teutuléh lam Alkitab dan ubak peue nyang ka geupeugah lé Isa.

Isa geuturi keu mandum ureuëng

²³ Teungoh Isa mantong na di Yerusalem bak watée Peurayaan Paskah, ramé that-that ureuëng nyang meuiman ubak Gobnyan sabab buet-buet ajaéb nyang ka geupeubuet lé Gobnyan. ²⁴ Teuma Isa keudroe hana geupatéh keu awaknyan, sabab gobnyan geuturi keu mandum manusia. ²⁵ Hana peureuléé na ureuëng jijak bri keuteurangan ubak Gobnyan keuhai soe mantong, sabab Gobnyan keudroe geuteupeue peue nyang na lam até manusia.

Isa ngon Nikodemus

3 Na sidroe tukoh agama lamkawan ureuëng Farisi nyang nan geuh Nikodemus. ² Bak simalam Nikodemus nyan geujak bak Isa sira geupeugah lagéenyoe, "Bapak Gurée, kamoe teupeu Droeneuh geu utus lé Po teu Allah. Sabab hana meusidroe pih nyang hase jipeubuet buet lagée nyang Bapak peugét, meunyoé bukon Po teu Allah hana meusajan gobnyan."

³ Geupeugah lé Isa, "Peucaya kheueh, hana meusidroe pih nyang jeuet keu anggota umat Allah, meunyoé jihnyan hana teupeulahé lom teuma."

⁴ "Panena mungken ureuëng rayeuk teupeulahé lom teuma," kheun Nikodemus bak Isa, "Peu kheueh mungken ureuëng nyan jitamong lom lam pruet ma jih óh lheueh nyan teupeulahé lom?"

⁵ Geujaweueb lé Isa, "Keubiet beutôi haba ulôn nyoe: Meunyoé manusia hana teupeulahé nibak ié dan nibak Roh Allah, ureuëng nyan hana hase jeuet keu anggota umat Po teu Allah. ⁶ Manusia seucara jasmani geupeulahé lé ureuëng tuha, teuma seucara rohani geupeulahé lé Roh Allah. ⁷ Bék hireuen meunyoé ulôn peugah: Gata banmandum harôh teupeulahé lom teuma. ⁸ Angén jipot ho nyang jigalak; geutanyoe tadeungoe su angén nyan, teuma hana tateupeue rot pat jiteuka dan ho jijak. Meuman cit teuma ngon ureuëng nyang geupeulahé lé Roh Allah."

⁹ "Pakriban hainyan hase teujadi?" geutanyong lé Nikodemus.

¹⁰ Geujaweueb lé Isa, "Gata gurée di Israél, ék kheueh hainyan hana gata teupeue? ¹¹ Peucaya kheueh: Kamoe meututoenyoe keuhai peue nyang kamoe teupeue, dan kamoe meusaksi keuhai peue nyang ka kamoe kalon; teuma gatanyoe hana tatem teurimong keusaksian kamoe. ¹² Gata hana tapatéh meunyoé ulôn calitra bak gata keuhai-hai nyang na lam donya nyoe; pakriban gata hase tapatéh, meunyoé ulôn peugah bak gata keuhai syeuruga? ¹³ Hana meusidroe pih nyang ka lheueh jiék lam syeuruga, seulaén Gobnyan nyang ka geutron lam donya, Gobnyan na kheueh Aneuëk Manusia.

¹⁴ Saban lagée Nabi Musa geupeuék uleue teumaga ateuh sibak kayée lam padang pasi, meunan cit deungon Aneuëk Manusia harôh teupeuék teuma, ¹⁵ mangat banmandum ureuëng nyang meuiman keu Gobnyan meuteumé udeb seujati dan keukai."

¹⁶ Sabab Po teu Allah lumpah that geugaséh keu manusia lam donya nyoe, nyang kheueh Gobnyan geubri Aneuëk Gobnyan nyang tunggai, mangat tieb-tieb ureuëng nyang meuiman ubak Gobnyan hana binasa, teuma meuteumé udeb seujati dan keukai. ¹⁷ Sabab Allah geu kirém Aneuëk Geuhnyan bukon keu jeuet keu hakém donya nyoe, teuma keu geupeu seulamat. ¹⁸ Ureuëng

^e lom teuma: atawa rot ateuh. ^f lom teuma: atawa rot ateuh.

nyang meuiman bak Gobnyan hana teu-
huköm. Teuma ureuëng nyang hana me-
iman ka geuhuköm lé Po teu Allah, sabab
jihnyan hana jimeuiman ubak Aneuëk Allah
nyang tunggai. ¹⁹ Gobnyan jilakée ngon da-
sai jih hai nyang lagée nyoe: Trang nyan ka
teuka lam donya, teuma manusa leubeh ga-
lak keu seupôt nibak trang, sabab buet awak-
nyan jeuhet. ²⁰ Soemantong ureuëng nyang
jipeubuet jeuhet, ureuëng nyan banci keu
trang; ureuëng nyan hana jitem teuka ubak
trang, mangat buet jih nyang jeuhet hana
deuh teukalon. ²¹ Teuma ureuëng nyang pe-
buet keuheundak Po teu Allah, teuka ubak
trang mangat jeuet sahéh bahwa peue nyang
jipeubuet nyan na kheueh meunurot keu-
heundak Po teu Allah.

Isa dan Nabi Yahya Pumanö

²² Óh ka lheuehnyan Isa dan murid-murid
Gobnyan geujak u Yudea. Gobnyan tinggai
disinan na padub watée treb jih ngon awak-
nyan dan geupumanö. ²³⁻²⁴ Nibak watée
nyan Nabi Yahya gohlom jipeutamong lam
glab. Gobnyan geupumanö gob di Aion,
hana padub na jiôh ngon Salim, sabab bak
teupat nyan jai that ié. Ureuëng ramé jijak
bak gobnyan, dan gobnyan laju geupumanö
awaknyan.

²⁵ Na meupadubdroe murid Nabi Yahya
jimeudakwa ngon ureuëng Yahudi⁸ keuhai
atoran gleh. ²⁶ Awaknyan laju jijak bak Nabi
Yahya, dan jipeugah lagée nyoe, "Pak Gu-
rée, peu kheueh Bapak mantong neuingat
ureuëng nyang meusajan ngon Bapak di
meurandeh Krueng Yordan nyan, nyang Ba-
pak tunyok bak kamoe yoh masa ilée? Gob-
nyan bak saát teungoh geupumanö cit, dan
banmandum ureuëng jijak bak Gobnyan!"

²⁷ Geujaweueb lé Nabi Yahya, "Manu-
sia hana jiteumé sapeue meunyoé hana geu-
bri lé Allah keu jihnyan. ²⁸ Gata keudroe ka
tadeungoe ulôn peugah, 'Ulôn bukon Raja
Peuseulamat. Ulôn geu-utus leubeh awai ni-
bak Gobnyan.' ²⁹ Dara barô na kheueh atra
linto barô. Rakan linto barô nyan teuma ji-
dong bak binéh sira jideungoe, dan jihnyan
galak meunyoé jideungoe su teungku linto.
Meunan cit teuma ngon ulôn. Bak saát nyoe
ulôn galak lumpah na. ³⁰ Gobnyan kheueh
paleng peunteng, dan ulôn maken kureueng
peunteng."

Gobnyan nyang teuka nibak syeuruga

³¹ Nyang teuka nibak ateueh leubeh nibak
peue mantong. Nyang teuka nibak lam donya
jitamong lam kawöm ureuëng donya, dan
jimeututoe keuhai-hai nyang na hubongan
ngon donya. Gobnyan nyang teuka nibak
ateueh leubeh nibak peue mantong nyang na.
³² Gobnyan geumeututoe keuhai nyang ka
Gobnyan deungoe, teuma hana meusidroé pih
nyang jitem patéh ateueh peue nyang ka geu-
peu saksi nyan. ³³ Ureuëng nyang meuiman
nibak keusaksian Gobnyan nyan, laju jipatéh
bahwa Allah nyan na kheueh beutôi. ³⁴ Sabab
ureuëng nyang geu-utus lé Po teu Allah jipeu-
sampoe tutoe haba nyang teuka bak Allah,
sabab Roh Allah ka geubri bak gobnyan
sipeunoh jih. ³⁵ Bapak geugaséh keu Aneuëk
Geuh, dan ka geuseurah banmandum kuasa
bak Gobnyan. ³⁶ Ureuëng nyang meuiman
bak Aneuëk nyan teuma meuteumé udeb seu-
jati dan keukai. Teuma ureuëng nyang hana
taát keu Aneuëk nyan ureuëng nyan hana
meuteumé udeb. Jihnyan geuhuköm lé Po teu
Allah siumu masa.

Isa ngon ureuëng inong Samaria

4 Ureuëng-ureuëng Farisi jideungoe
bahwa Isa leubeh jai geupumanö
ureuëng nibak Nabi Yahya. (² Nyang sibeuna
jih Isa keudroe hana geupumanö lé murid-mu-
rit Gobnyan.) ³ Watée Isa geuteupeue bahwa
ureuëng-ureuëng Farisi ka jideungoe hai
nyan, gobnyan geutinggai Yudea laju geugisa
u Galilea. ⁴ Bak watée geugisa nyan gobnyan
harôh geujak rot Samaria. ⁵ Teuma trok laju
Isa bak saboh banda di Samaria nyang nan
banda nyan Sikhar, hana padub na jiôh nibak
tanoh nyang yoh ilée geubri lé Nabi Yakub
keu aneuëk gobnyan Nabi Yusuf. ⁶ Disinan
na meuteumé mon Nabi Yakub. Isa hék that-
that sabab bak geujak nyan, sababnyan kheu-
eh gobnyan geuduek bak binéh mon. Watée-
nyan kira-kira poh dua blaih uroe. ⁷⁻⁸ Dan
murid-murid Isa ka geujak u banda keu jijak
bloé peunajoh.

Oh lheueh nyan na sidroe ureuëng inong
Samaria teuka bak mon nyan keu jijak crông
ié. Isa geupeugah bak inong nyan, "Mak, peu
kheueh jeuet Lôn lakée jieb ié?"

⁹ Jijaweueb lé ureuëng inong Samaria
nyan, "Teungku ureuëng Yahudi, di ulôn

⁸ ureuëng Yahudi: padub-padubboh naseukah kuno teupeugah siureuëng Yahudi.

3:24: Mat. 14:3, Mrk. 6:17, Luk. 3:19-20 3:28: Yah. 1:20 3:35: Mat. 11:27, Luk. 10:22 4:5: Keuj. 33:19, Yos. 24:32
4:9: Ezr. 4:1-5, Neh. 4:1-2

nyoe ureuëng Samaria; pakon teungku lakée jieb ié bak ulôn?" (Sabab ureuëng-ureuëng Yahudi hana hubungan ngon ureuëng Samaria.)^h

10 Geujaweueb lé Isa, "Meunyoedroeneueh neuteupeue meuneubri Allah dan soe nyang meulakée jieb ié bak Droeneueh, pasti droeneueh keudroe nyang lakée jieb ié bak ureuëng nyan, dan Gobnyan teuma geubri keu droeneueh ié udeb."

11 Kheun ureuëng inong nyan, "Teungku hana meutima, dan mon nyoe lhok lumpah na. Dipat Teungku meuteumé ié udeb? 12 Nabi Yakub, bapak indatu kamoe, geubri bak kamoe' mon nyoe. Gobnyan keudroe nyang cok ié mon nibak tempat nyoe; meunan cit teuma ngon aneuëk-aneuëk gobnyan dan beulatang peulara gobnyan. Peue kheueh Teungku pike teungku leubeh rayeuk nibak Nabi Yakub?"

13 "Ureuëng nyang jieb ié nyoe teuma jiteuka glaih lom," geupeugah lé Isa, 14 "teuma ureuëng nyang jijieb ié nyang teuma Ulôn bri, ureuëng nyan hana teuma glaih le siumu masa. Sabab ié nyang Ulôn bri nyan jeuet keu mata ié lam tuboh ureuëng nyan nyang jiteubiet uluwa dan teubri bak ureuëng nyan udeb seujati dan keukai."

15 Kheun ureuëng inong nyan, "Teungku, neubri kheueh keu ulôn ié nyan, mangat ulôn hana glaih le; dan hana peureulée le lôn riwang keunoe keu lôn jak crông ié."

16 "Jak kheueh, tawök lakoe droeneueh, dan gisa kheueh keunoe," kheun Isa.

17 "Ulôn hana meulakoe," Jaweueb inong nyan.

"Keubiet beutôi lagée kheun droeneueh," geupeugah lé Isa. 18 "Sabab droeneueh ka tameukawen limong go, dan ureuëng nyang udeb meusajan ngon droeneueh bak saát nyoe bukon lakoe droeneueh "

19 "Jinoenyoe barô kheueh lôn teupeue bahwa teungku sidroe Nabi," jipeugah le inong nyan. 20 Indatu kamoe geuseumah Allah bak bukét nyoe, teuma bansa teungku jipeugah bahwa di Yerusalem mantong kheueh tempat ureuëng jiseumah Allah."

21 "Peucaya kheueh," kheun Isa bak ureuëng nyan, "bak saboh watée manusia teuma jiseumah Bapak, hana le nibak bukét nyoe, dan bukon teuma di Yerusalem. 22 Droeneueh ureuëng Samaria neuseumah nyang hana neuturi, seudangkan kamoe

ureuëng Yahudi kamoe seumah Gobnyan nyang kamoe turi, sabab keuseulamatan teuka nibak ureuëng Yahudi. 23 Teuma watée jih keubiet teuka, ka teuka, bahwa ngon kuasa Roh Allah manusia teuma jiseumah Bapak sibagoe Allah nyang beutôi nyang geuharab lé Bapak. 24 Sabab Allah nyan Roh, teuma ngon kuasa Roh Allah manusia hase jiseumah Bapak lagée toh Gobnyan na.

25 Ureuëng inong nyan jipeugah bak Isa, "Ulôn kuteupeue Raja Peuseulamat (nyang teupeugah Almaseh) teuma teuka. Meunyoedroeneueh Gobnyan teuka, Gobnyan teuma geupeugah bak geutanyoe."

26 "Ulôn kheueh nyan," jaweueb Isa, "Ulôn nyang saát nyoe teungoh meututoe ngon droeneueh."

27 Bak watée murit-murit Isa ka geugisa. Awaknyan hireuen watée jikalôn Isa geupeugah haba ngon sidroe ureuëng inong. Teuma hana meusidroe pih lamkawan awaknyan nyang jiteumanyong bak inong nyan, "Peu nyang mak peureulée?" atawa nyang teumanyong bak Isa, "Pakon Bapak neumeututoe ngon inong nyan?"

28 Dan ureuëng nyan laju jitinggai tempat nyan dan laju jiplueng lam banda óh trok keudeh laju jipeugah bak ureuëng-ureuëng nyang na lam banda nyan, 29 "Jak takalon ureuëng nyang peugah bak ulôn peue-peue mantong nyang ka lueh ulôn peubuet. Peu kheueh mungken Gobnyan Raja Peuseulamat?" 30 Dan ureuëng nyan pih laju jitinggai banda jihnyan jajak laju ubak Isa.

31 Bak watée nyan murit-murit Isa geupakat gobnyan mangat Isa geutem makheun, "Bapak Gurée," kheun awaknyan, "Neumakheun laju."

32 Teuma geujaweueb lé Isa, "Na peunajoh bak Ulôn, nyang hana gata teupeue."

33 Dan murit-murit Gobnyan laju jiteumanyong sabe keudroe-droe, "Peu kheueh ureuëng laén nyang ba peunajoh keu Gobnyan?"

34 Laju geupeugah lé Isa, "Peunajoh Ulôn na kheueh teuseutôt keuheundak Gobnyan nyang utus Ulôn, dan teupeuseuleusoe buet nyang ka geujôk bak Ulôn. 35 Gatanyoe tapeugah, 'Peuet buleuen teuk musém mupot.' Teuma Ulôn peugah bak gata: Ngieng lam blang-blang nyang kunéng pade, ka siab keu teupot! 36 Ureuëng nyang mupot ka jipeuphon teurimong upah jih dan jipeusapat

^h ureuëng-ureuëng Yahudi hana hubungan ngon ureuëng-ureuëng Samaria: atawa ureuëng Yahudi hana jitem ngui cangkie dan cawan nyang jipeuguna lé ureuëng Samaria. ⁱ kamoe: atawa tanyoe.

hase keu udeb nyang seujati dan keukai. Teuma nyang teumabu dan ureuëng nyang mupot jeuet udeb mumangat-mangat ngon gobnyan. ³⁷ Pribasa nyoe beutôi cit, 'Nyang sidroe tukang pula, dan nyang laén nyang pot.' ³⁸ Ulôn yue bak gata tajak mupot u blang nyang hana gata peubuet; ureuëng laén ka jimubuet disinan, dan gata tateurimong laba nibak buet awaknyan."

³⁹ Jai that-that ureuëng Samaria peunduek banda nyan meuiman bak Isa, sabab ureuëng inong nyan jipeugah, 'Gobnyan geupeugah bak ulôn peue-peue mantong nyang ka lheueh ulôn peubuet.' ⁴⁰ Teuma, watée ureuëng-ureuëng Samaria nyan meurumpok ngon Isa, awaknyan jilakée ngon meuharab that mangat Gobnyan geutem tinggai ngon awaknyan. Teuma Isa tinggai bak teupat nyan dua uroe treb jih.

⁴¹ Óh lheuehnyan leubeh jai lom ureuëng nyang meuiman bak Isa sabab peue nyang geupurunoe keudroe bak awaknyan. ⁴² Awaknyan jipeugah bak ureuëng inong nyan, "Kamoe ka kamoe meuiman nibak saát nyoe, kon le sabab peue nyang ka gata peugah bak kamoe, sabab kamoe keudroe pih ka kamoe deungoe Gobnyan, dan kamoe teupeue bahwa Gobnyan na kheueh Nyang Peuseulamat donya."

Isa geupuléh aneuëk peugawée meuligoe

⁴³ Óh ka lheueh dua uroe tinggai di Sikhar, Isa geujak teuma u Galilea. ⁴⁴ Isa keudroe ka geupeugah, "Sidroe Nabi hana jihoreumat di nanggroé jih keudroe." ⁴⁵ Teuma watée Gobnyan ka trok u Galilea, ureuëng-ureuëng nyang na disinan jisambot Gobnyan ngon galak até, sabab awaknyan na di Yerusalem watée Uroe Raya Paskah, dan ka jikalon mandum nyang geupeubuet lé Isa.

⁴⁶ Óh lheuehnyan Isa geugisa lom u Kana di Galilea, bak teupat Gobnyan ka lheueh geu-ubah ié jeuet keu ié anggô. Lam banda nyan na sidroe peugawée peumeurintah, aneuëk ureuëng nyan teungoh sakét brat di Kapernaum. ⁴⁷ Watée ureuëng nyan jideungoe bahwa Isa ka teuka u Galilea nibak Yudea, ureuëng nyan laju jijak bak Isa dan jilakée Gobnyan beugeutem jak u Kapernaum mangat geutem peupuléh aneuëk Gobnyan nyang karab maté. ⁴⁸ Isa geupeugah bak peugawée peumeurintah nyan, "Meu-

nyoe gatanyoe hana takalon buet-buet nyang ajaéb, gata hana tapatéh."

⁴⁹ "Teungku," kheun peugawée peumeurintah nyan, "bubagaih kheueh neujak sigohlom aneuëk ulôn maté."

⁵⁰ Geupeugah lé Isa bak ureuëng nyan, "Jakwoe kheueh laju, aneuëk gata ka puléh."

Ureuëng nyan jipatéh peue nyang geupeugah lé Isa, laju ureuëng nyan jijak. ⁵¹ Bak teungoh rot ueh, peulayan-peulayan ureuëng nyan jijak bak ureuëng nyan sira jipeugah lagéenyoe, "Aneuëk Teungku ka puléh."

⁵² Laju peugawée nyan jitanyong bak awaknyan poh padub aneuëk nyan phon puléh. Awaknyan jijaweueb, "Kira-kira poh sa cot uroe deumam jih gadôh." ⁵³ Laju ayah aneuëk nyan teungat peue nyang ka geupeugah lé Isa bunoe, "Aneuëk gata puléh." Teuma peugawéenyman meunan cit banmandum keuluwarga jih meuiman ubak Isa.

⁵⁴ Nyan kheueh buet ajaéb nyang keudua nyang geupeubuet lé Isa di Galilea óh ka lheueh Gobnyan teuka nibak Yudea.

Teupeupuléh gob nibak kulam Betesda

5 Óh lheueh nyan na peurayaan Yahudi, lé sabab nyan Isa geujak u Yerusalem. ² Di Yerusalem rab "Pintoe Bubiri" na saboh kulam, nyang lam basa Ibrani nan jih

Saboh rot lam banda Yerusalem (5:1)

¹ rab "Pintoe Bubiri" na saboh kulam: atawa rab ngon "Kulam Bubiri" na saboh teupat.

Betesda.^k Nibak teumpat nyan na limong boh seuramoe. ³ Nibak seuramoe-seuramoe nyan jai that-that ureuëng sakét nyang teu-éh-éh; na nyang buta, na nyang capiek, dan na teuma nyang lapée. [Awaknyan banmandum jipreh ié lam kulam nyan meugeulumbang. ⁴ Sabab na watée jih malaikat Tuhan geutreun lam kulam nyan dan geuyok-yok ié lam kulam nyan. Dan ureuëng sakét nyang phon that treun lam kulam nyan watée ié nyan meugeulumbang teuma puléh nibak mandum peunya-két nyang na nibak ureuëng nyan.] ⁵ Nibak teumpat nyan na sidroe ureuëng agam nyang ka keunong sakét lhée ploh lapan thon treb jih. ⁶ Isa geukalon ureuëng nyan teu-éh nibak teumpat nyan, dan geuteupeue bahwa ureuëng nyan ka treb that sakét; lé sabab nyan Isa geutanyong bak ureuëng nyan, "Peu kheueh gatatem gata beu puléh?"

⁷ Ureuëng sakét nyan laju jijaweueb, "Wahé Bapak lôn, hana ureuëng nyang na nibak teumpat nyoe nyang jitem peutamong lôn tuan lam kulam nyan watée ié nyan meugeulumbang. Dan watée lôn tuan teungoh lôn jak lam kulam, ureuëng laén ka awai leubeh ilée."

⁸ Teuma Isa laju geupeugah bak ureuëng nyan, "Beudôh kheueh, dan gulong laju tika gata dan gata jak kheueh." ⁹ Bak watée nyan cit teuma ureuëng nyan puléh. Ureuëng nyan jigulong tika jih laju jijak.

Hainyan na jih jijak uroe Sabat. ¹⁰ Lé sababnyan dumna peunguasa Yahudi laju jipeugah bak ureuëng nyang ban puléh nyan, "Uroenyoe uroe Sabat. Gata hana jeuet tabeuôt tika gata."

¹¹ Teuma ureuëng nyan jiseuôt, "Ureuëng nyang peupuléh ulôn bunoe nyang yue bak ulôn mangat lôn gulong tika lôn dan lôn jak."

¹² "Soe kheueh nyang yue gata tagulong tika gata dan jiyue jak?" tanyong ureuëng nyan.

¹³ Teuma lé ureuëng nyang ka puléh nyan hana jitori soe ureuëng nyan, sabab Isa ka gadôh lamkawan ureuëng ramé nyan.

¹⁴ Óh lheuehnyan Isa meurumpok ngon ureuëng nyan lam Baét Tuhan, dan geupeugah bak ureuëng nyan, "Jinoenyoe gata ka puléh. Bék kheueh tapeubuet desya lé, mangat hana gata rasa hai nyang leubeh brok lom nibak nyang ka."

¹⁵ Ngon lagéenyang jijak kheueh ureuëng nyan jijak peugah ubak peunguasa bansa Ya-

hudi bahwa Isa kheueh nyang peupuléh jihnyan. ¹⁶ Dan ngon sabab nyan awaknyan ka jipeuphon jipeusosah Isa, sabab gobnyan geupeu puléh gob nibak uroe Sabat.

¹⁷ Teuma Isa geupeugah bak awaknyan, "Bapak ulôn teutab geumubuet trok nibak uroenyoe, dan Ulôn pih kumubuet."

¹⁸ Deungon tutoe haba nyan ka jeuet keusabab nibak ureuëng Yahudi keuneuk jipoh maté Gobnyan. Awaknyan jipeubuet hai nyang lagée nyan, kon lé sabab Gobnyan geupeu beuáh peuratoran agama keuhai uroe Sabat, teuma lé sabab Gobnyan geupeugah bahwa Po teu Allah nyan Bapak Gobnyan; ngon lagée nyan Gobnyan ka geupeusa droe Geuh saban ngon Po teu Allah.

Keukuasaan Aneuëk

¹⁹ Isa geujaweueb keu ureuëng-ureuëng nyan lagée nyoe, "Peucaya kheueh, Aneuëk hana hase jipeubuet sapeue ngon kuasa jih keudroe. Gobnyan hase geupeubuet peue nyang ka geukalon nyang geupeubuet lé Bapak Geuh keudroe, nyang kheueh teuma nyang geupeubuet lé Aneuëk. ²⁰ Sabab Bapak geugaséh keu Aneuëk dan geutunyok bak Gobnyan banmandum nyang geupeubuet keudroe. Kon nyan mantong, Bapak teuma geutunyok ubak Gobnyan buet-buet nyang leubeh rayeuk lom, ngon sababnyan gata banmandum hireuen. ²¹ Bapak nyan geupeubeudôh ureuëng maté, dan geubri keu gobnyan udeb nyang seujati ngon keukai baka; meunan cit teuma ngon Aneuëk geubri udeb nyang keukai baka ubak ureuëng nyang jitem geubri udeb. ²² Bapak keudroe hana geupeu hakém soe-soe mantong. Banmandum keukuasaan keu ngon hakém nyan ka geujok ubak Aneuëk Geuh. ²³ Bapak geupeubuet mandum nyan mangat mandum ureuëng jihoreumat Aneuëk lagée jihnyan jihoreumat keu Bapak. Ureuëng nyang hana jihoreumat Aneuëk hana teuma jihoreumat Bapak nyang utus Aneuëk nyan.

²⁴ Keubiet beutôi nyang lôn tuan kheun nyoe: Ureuëng nyang jisimak peue nyang Ulôn peugah, dan meuiman ubak Gobnyan nyang utus Ulôn, ureuëng nyan na udeb seujati ngon keukai baka. Jihnyan hana teuma teuhuköm; jihnyan ka leupah nibak maté dan meuteumé udeb. ²⁵ Peucaya kheueh: Teuma teuka watée jih – dan ka trok watée jih – ureuëng maté teuma jideungoe su Aneuëk

^k *Betesda*: padub-padubboh naseukah kuno: Betzata.
5:10: Neh. 13:19, Yer. 17:21

Allah. Dan ureuëng nyang deungoe nyan teuma udeb. ²⁶ Lagée Bapak keudroe jeuet keu sumber udeb, dan Gobnyan geupeujeuet Aneuëk Geuh sumber udeb cit teuma. ²⁷ Gobnyan ka geujok bak Aneuëk Geuh nyan hak keujeuet keu hakém, sabab Gobnyan Aneuëk Manusia. ²⁸ Bék kheueh sampoe hireuen gata watée tadeungoe hai nyan, sabab watée jih teuma teuka bahwa banmandum ureuëng nyang ka maté jideungoe su Gobnyan, ²⁹ laju jiteubiet lam jrat. Ureuëng nyang ka jipeubuet nyang jroh teuma jibeudôh keu udeb. Teuma ureuëng nyang ka jipeubuet jeuhet teuma jibeudôh keu teuhuköm.”

Bukeuti-bukeuti keuhai Isa

³⁰” Ulôn hana hase lôn peubuet sapeue pih meunyoë ateuh keuheundak lôn keudroe. Ulôn meuhakém lagée nyang geupeurintah lé Po teu Allah. Dan keuputosan Lôn nyan ade, sabab Ulôn hana kuseutôt lagée jikheun lé até Lôn keudroe, teuma keuheundak Bapak nyang utus Ulôn.

³¹ Meunyoë seukira jih ulôn bri keusaksian Lôn keudroe, keusaksian nyan hana jeuet teupatéh. ³² Teuma na ureuëng laén nyang meusaksi keuhai Ulôn, dan Ulôn kuteupeue peue nyang jimeusaksi nyan beutôi. ³³ Gata ka takirém utosan ubak Nabi Yahya, dan gobnyan ka geumeusaksi nyang beutôi keuhai Ulôn. ³⁴ Hai nyoe Ulôn peugah, kon lé sabab Ulôn peureulée keusaksian nibak manusia, teuma mangat gata teupeuseulamat. ³⁵ Nabi Yahya nyan lagée panyöt nyang hu dan jipeuteubiet trang nyang muble-ble. Keu sikeujab nyan gata galak tateurimong cahya nyang trang nyan. ³⁶ Teuma meusaksi Ulôn leubeh rayeuk nibak meusaksi Nabi Yahya, peue nyang jinoenyoe Ulôn peubuet, na kheueh buat nyang geubri tugaih lé Bapak ubak Ulôn, nyan sibagoë bukeuti bahwa Bapak nyang geu utus Ulôn. ³⁷ Dan Bapak nyang utus lôn nyan pih geumeusaksi keuhai Ulôn. Gata gohlom na peureunah gata deungoe su Gobnyan atawa gata ngieng hi Gobnyan. ³⁸ Tutoe haba Gobnyan hana teukeubah lam até gata sabab gata hana tapatéh keu Ulôn nyang geu-utus lé Gobnyan. ³⁹ Gata tameurunoe Alkitab sabab ngon lagée nyan gata sangka ngon cara nyang lagée nyan gata na udeb seujati dan keukai baka. Dan Alkitab nyan keudroe jimeusaksi keuhai Ulôn. ⁴⁰ Teuma gata hana

tatem mangat ubak ulôn meuteumé udeb nyang keukai baka.

⁴¹ Ulôn hana lôn mita jipujoe nibak manusia. ⁴² Ulôn kuturi gata. Ulôn kuteupeue gata hana tagaséh ubak Po teu Allah lam até gata. ⁴³ Ulôn kuteuka ngon kuasa Bapak teuma gata hana tateurimong Lôn. Teuma meunyoë ureuëng laén teuka ngon kuasa jih keudroe, gata tatem teurimong Gobnyan. ⁴⁴ Pakriban gata hase tapatéh, meunyoë gata tamita jipujoe lé sabe keudroe-droe gata, dan hana ta useuha tamita pujoe nibak Po teu Allah nyang Esa? ⁴⁵ Bék gata pike Ulôn kupeusalah gata dikeue Bapak. Nyang bit jih nyang peusalah gata na kheueh Nabi Musa, gobnyan nyang gata harab. ⁴⁶ Seukira jih gata tapeucaya ubak Nabi Musa, gata teuma tameuiman ubak Ulôn, sabab keuhai Ulôn kheueh gobnyan teumuléh. ⁴⁷ Teuma meunyoë gata hana tapatéh ubak peue nyang geutuléh lé Nabi Musa, pakriban teuma gata hase tapatéh ubak nyang Ulôn peugah?”

Isa geubri makheun limong ribée droe ureuëng

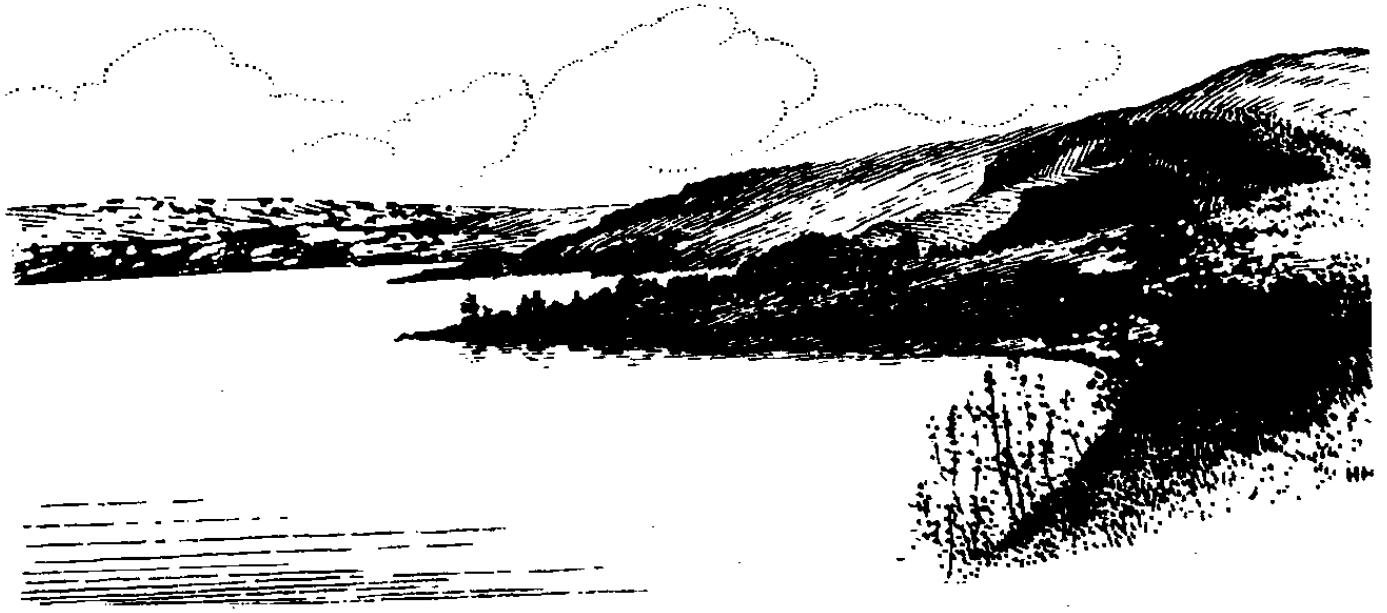
(Mat. 14:13-21; Mrk. 6:30-44; Luk. 9:10-17)

6 Na meupadub watée óh lheueh nyan Isa geujak u meurandeh Danau Galilea, nyang nan laén Danau Tiberias. ² Óh ka trok gobnyan keudeh, jai that-that ureuëng nyang seutôt Gobnyan sabab awaknyan ka jiteupeue buet-buet nyang ajaéb nyang ka lheueh geupeubuet ngon cara geupeu puléh ureuëng saket. ³ Isa laju geuék u ateuh bukét, laju geuduek disinan ngon murit-murit Gobnyan. ⁴ Bak watée nyan ka tô that Uroe Raya Paskah Yahudi. ⁵ Watée geungieng lé Isa ban sikeulileng Gobnyan, laju geukalon ureuëng meurôn-rôn jijak bak Gobnyan. Ngon sabab nyan Gobnyan laju geupeugah bak Filipus, ”Dipat tanyoe hase tabloe peunajoh mangat banmandum awaknyoe hase jimakheun?” (⁶ Isa ka geuteupeue peue nyang teuma geupeubuet, teuma Gobnyan geupeugah meunan sabab Gobnyan geukeuneuk ujoë Filipus.)

⁷ Jijawueb lé Filipus, ”Meunyoë tabloe ruti ngon dua reutôh péng pirak hana seb-keu ureuëng nyang jai that nyoe, bah pih tieb-tieb ureuëng meuteumé bacut mantong.”

⁸ Sidroe murit Isa nyang laén, nyang nan jih Andreas, syedara Simon Petrus, jipeugah lagée nyoe, ⁹” Lamkawan geutanoye na

¹ péng pirak: Saboh keupeng péng pirak na kheueh upah siuroe keu ureuëng nyang meubuet biasa (kalon Mat. 20:2). 5:29; Dan. 12:2 5:33; Yah. 1:19-27, 3:27-30 5:37; Mat. 3:17, Mrk. 1:11, Luk. 3:22

Danau Galilea (6:1)

aneuëk agam bak jih na limong boh ruti dan dua boh eungkot. Teuma patna seb atranyan keu ureuëng nyang jai nyoe?"

10 "Gata yue kheueh awaknyan banmandum mangat jiduek," Kheun Isa. Bak teum-pat nyan jai that-that naleueng, jadi mandum ureuëng ramé nyan jiduek ateuh naleueng – banmandum na kira-kira limong ribée droe ureuëng agam. 11 Óh lheueh nyan Isa laju geucok ruti nyan, laju geu-meudoá syukoe bak Po teu Allah. Óh lheueh nyan laju geubagi-bagi ruti nyan keu ureuëng ramé. Meunan cit óh lheuehnyan geubagi-bagi teuma eungkot nyan, dan awaknyan laju jipajoh sipuih-puih jih. 12 Óh ka lheueh banmandum awaknyan jimakheun sampoe troe, Isa laju geupeugah bak murit-murit Gobnyan, "Peusapat kheueh laju séueh-séueh nyang leubeh jipajoh lé awaknyan; bék sampoe na nyang teutiek." 13 Laju awaknyan geupeusapat na dua blaih boh raga peunoh peunajoh nyang leubeh nibak limong boh ruti nyang jimakheun lé ureuëng ramé nyan.

14 Watée ureuëng ramé jikalón buet nyang ajaéb nyang ka geupeubuet lé Isa nyan, awaknyan laju jipeugah, "Keubiet, nyoe kheueh Nabi" nyang teuharab teuka lam donya!" 15 Isa geuteupeue awaknyan jitem teuka keu jijak paksa Gobnyan mangat geutem jeuet keu raja awaknyan. Sabab nyan geujak laju peuaséng droe u daerah nyang meubukét-bukét.

Isa geujak ateuh ié

(Mat. 14:22-33; Mrk. 6:45-52)

16 Watée uroe ka jiteuka malam, murit-murit Isa laju jitron u danau. 17 Laju awaknyan jiék ateuh peurahô jijeumeurang danau

geutuju u Kapernaum. Uroe ka seupôt Isa gohlom cit teuka geujak bak awaknyan. 18 Bak watée nyan danau ka jipeuphon meumbak sabab angén teuga ka jitreun. 19 Óh ka lheueh awaknyan jimeulayeue na kira-kira limong atawa nam kilo metée, awaknyan laju jikalón Isa geujak ateuh ié sira geutuju bak awaknyan. Awaknyan teumakot lumpah na. 20 Teuma Isa geupeugah bak awaknyan, "Bék teumakot, nyoe Ulôn!" 21 Dan ngon galak até awaknyan jiteurimong Gobnyan geuék ateuh peurahô, dan watée nyan cit teuma peurahô awaknyan trok ubak teum-pat nyang teutuju.

Ureuëng-ureuëng jimita Isa

22 Óh singoh beungoh ureuëng ramé mantong na tinggai di meurandeh danau, jiteupeue bahwa bunoe na saboh peurahô disinan. Awaknyan jiteupeue bahwa murit-murit Isa ka habéh jibeurangkat ngon peurahô nyan, seudangkan Isa hana geuseutôt. 23 Óh lheuehnyan na meupadub boh peurahô nyang teuka nibak banda Tiberias dan laju jitiek saôh bak binéh ureuëng ramé nyang teungoh pajoh ruti óh ka lheueh Tuhan geumeudoá syukoe. 24 Watée ureuëng ramé nyan jikalón bahwa Isa meunan cit ngon murit-murit Gobnyan ka hana le bak teum-pat nyan, awaknyan pih laju jiék ateuh peurahô nyang na disinan dan laju jijak u Kapernaum keu jijak mita Isa.

Isa, ruti nyang teubri udeb

25 Watée ureuëng-ureuëng nyan meurumpok ngon Isa di meurandeh danau, awaknyan laju jitanyong bak Gobnyan, "Bapak Gurée, pajan Bapak trok bak teum-pat nyoe?"

^m Nabi: Kalon 1:21.

²⁶ Isa geujaweueb, "Keubiet that, gatan-yoe ta mita Ulôn bukon lé sabab gatanyoe ka muphom meukeusut buet-buet ajaéb nyang Ulôn peubuet, teuma sabab gata ka taseumajoh sampoe troe. ²⁷ Bék kheueh tamubuet keu meuteumé peunajoh nyang hase habéh dan brok. Mubuet kheueh keu hase meuteumé peunajoh nyang hana jitem brok dan nyang jibri udeb seujati ngon keukai. Peunajoh nyan teuma geubri lé Aneuëk Manusia keu gata, sabab Gobnyan ka geubaiát lé Po teu Allah Bapak."

²⁸ Laju awaknyan jiteumanyong bak Gobnyan, "Peue nyang harôh kamoe peubuet jeuet kamoe peubuet keuheundak Po teu Allah?"

²⁹ Geujaweueb lé Isa, "Nyoe kheueh nyang geulakée lé Po teu Allah nibak gata: Meuiman kheueh ubak Gobnyan nyang ka geu-utus lé Allah."

³⁰ "Meunyoé meunan," kheun awaknyan, "Peue bukeuti jih nyang jeuet bapak jok bak kamoe mangat jeuet kamoe ngieng dan kamoe meuiman ubak Bapak? Peue nyang teuma Bapak peubuet? ³¹ Indatu kamoe" geupajoh manna lam padang pasi, lagée nyang na teutuléh lam Alkitab, 'Gobnyan geubri bak awaknyan peunajoh ruti dan syeuruga.' "

³² Laju Isa geupeugah bak awaknyan, "Peucaya kheueh: Kon Nabi Musa, teuma Bapak Ulôn kheueh nyang bri keu gata^o ruti nyang sibeuna jih nibak lam syeuruga. ³³ Sabab ruti nyang geubri lé Po teu Allah na kheueh Gobnyan nyang geutreun nibak lam syeuruga, dan geubri udeb bak manna lam donya nyoe."

³⁴ "Bapak," kheun awaknyan, "Neubri kheueh keu kamoe ruti beusabe-sabe,"

³⁵ "Ulôn kheueh ruti nyang teubri udeb," kheun Isa bak awaknyan. "Ureuëng nyang jijak bak Ulôn hana deuk le siumu masa. Dan ureuëng nyang peucaya keu Ulôn hana teuma glaih le siumu masa."

³⁶ "Teuma lagée nyang ka lueh teupeugah bak gata, bah kheueh gata ka takalon ulôn, gata teutab hana patéh. ³⁷ Banmandum ureuëng nyang geubri lé Bapak keu Ulôn teuma ji teuka bak Ulôn. Ulôn hana teuma lôn tulak soemantong nyang jitem jak bak Ulôn. ³⁸ Sabab Ulôn kutreun nibak lam syeuruga, bukon Ulôn kupeubuet keuheundak Lôn keudroe, teuma keuheundak Gobnyan nyang utus Ulôn. ³⁹ Dan nyoe kheueh keu-

heundak Gobnyan nyang utus Ulôn: mangat nibak banmandum ureuëng nyang geubri keu Ulôn, hana meusidroé pih nyang gadôh; teuma jeuet Ulôn peubeudôh awaknyan bak Uroe Kiamat. ⁴⁰ Keubiet nyoe kheueh keuheundak Bapak Ulôn: Mangat banmandum nyang kalon Aneuëk dan meuiman bak Aneuëk nyan ureuëng nyan meuteumé udeb seujati dan keukai, dan Ulôn peu-udeb lom teuma watée Uroe Kiamat."

⁴¹ Dum na ureuëng Yahudi ka jipeuphon meupéb-péb keu Isa, sabab Gobnyan geupeugah: "Ulôn ruti nyang jitreun nibak syeuruga", ⁴² Awaknyan jipeugah lagée nyoe, "Bukon kheueh ureuëng nyoe Isa, aneuëk Yusuf? Kamoe meuturi ma ngon yah jih! Pakriban jeuet jipeugah bahwa jihnyoe jitreun nibak Syeuruga?"

⁴³ Dan Isa laju geupeugah bak awaknyan, "Bék meupéb-péb. ⁴⁴ Hana meusidroé pih nyang hase jijak bak Ulôn, meunyoé Bapak nyang utus Ulôn, hana geuba gobnyan bak Ulôn; dan soe nyang teuka, ureuëng nyan teuma lôn peubeudôh bak Uroe Kiamat. ⁴⁵ Lam Kitab Nabi-nabi na teutuléh lagée nyoe, 'Banmandum ureuëng teuma geupurunoe lé Po teu Allah.' Ngon lagée nyan, banmandum ureuëng nyang jideungoe Bapak jimeurunoe bak Gobnyan teuma jijak bak ulôn. ⁴⁶ Ngon lagée nyan bukon meumakna na ureuëng nyang ka jikalon Bapak. Teuma gobnyan nyang teuka nibak Po teu Allah, ka jikalon Bapak.

⁴⁷ Beutateupeué kheueh: Ureuëng nyang meuiman, bak ureuëng nyan na udeb seujati dan keukai. ⁴⁸ Ulôn kheueh ruti nyang teubri udeb. ⁴⁹ Indatu gata jimakheun manna di padang pasi dan awaknyan teutab cit maté. ⁵⁰ Teuma kon lagée nyan ngon ruti nyang jitron nibak syeuruga; ureuëng nyang makheun ruti nyan hana teuma maté. ⁵¹ Ulôn kheueh ruti nyang treun nibak syeuruga – ruti nyang teubri udeb. Ureuëng nyang makheun ruti nyoe teuma udeb siumu masa. Ruti nyang teuma ulôn bri keuhajat udeb manna lam donya na kheueh asoe Ulôn."

⁵² Watée jideungoe haba nyan ureuëng-ureuëng Yahudi laju jimeudakwa sabe keudroe-droe, "Pakriban ureuëng nyoe hase jibri asoe Jih keu geutanyoe keu teumakheun?" kheun awaknyan.

⁵³ Laju Isa geupeugah bak awaknyan, "Peucaya kheueh: Meunyoé gata hana tapa-

^o kamoe: atawa tanyoe. ^o Kon Nabi Musa ... keu gata: atawa Peue nyang geubri lé Nabi Musa ubak gata kon: 6:31: Keu. 16:4, 15, Zab. 78:24 6:45: Yes. 54:13

joh asoe Aneuëk Manusia dan gata jieb darah Jihnyan, gata hana teuma beutôi-beutôi udeb. ⁵⁴ Ureuëng nyang makheun asoe Ulôn dan jijieb darah Ulôn keu ureuëng nyan na udeb seujati dan keukai dan Ulôn teuma Lôn peubeudôh ureuëng nyan bak Uroe Kiamat. ⁵⁵ Sabab asoe Ulôn keubiet peunajoh, dan darah Ulôn keubiet nyang teujieb. ⁵⁶ Ureuëng nyang makheun asoe Ulôn dan jijieb darah Lôn, ureuëng nyan teutab meusaboh ngon Ulôn, dan Ulôn ngon ureuëng nyan. ⁵⁷ Bapak nyang udeb nyan, geu-utus Ulôn dan Ulôn pih udeb nibak Bapak. Meunan cit ureuëng nyang makheun asoe Ulôn teuma udeb nibak Ulôn. ⁵⁸ Nyoe kheueh ruti nyang jitreun nibak syeuruga: bukon ruti lagée geumakheun indatu gata. Sabab ôh lheueh teupajoh rutinyan, awaknyan maté cit teuma. Teuma ureuëng nyang makheun ruti nyoe teuma udeb siumu masa.”

⁵⁹ Banmandum nyan geupeugah lé Isa bak watée Gobnyan geuseumeubeuet lam rumoh iébadat di Kapernaum.

Tutoe haba nyang teubri udeb seujati dan keukai

⁶⁰ Óh ka lheueh jideungoe tutoe gaba Isa nyan, jai that murit Gobnyan jipeugah, ”Ajarannyoe keubiet lumpah brat. Soe nyang hase jiteurimong nyan!”

⁶¹ Isa keudroe geuteupeue bahwa murit-murit Gobnyan meupéb-péb keuhai nyan. Teuma Gobnyan laju geupeugah, ”Peu kheueh gata teusinggong sabab tutoe haba lôn nyan? ⁶² Pakriban jeuet jih singoh meunyoé gata ngieng Aneuëk Manusia jiek lom bak teupatawai phon? ⁶³ Nyang peujeuet manusia udeb na kheueh Roh Allah. Teunaga manusia hana meuguna. Tutoe haba nyang Ulôn peugah bak gata nyoe na kheueh tutoe haba Roh Allah dan tutoe haba nyang teubri udeb. ⁶⁴ Teuma na cit diteungoh-teungoh gata nyang hana meucaya.” (Isa ka geuteupeue phon yoh awai soe-soe ureuëng nyang hana jitem peucaya, dan soe teuma nyang keuneuk khianat Gobnyan.) ⁶⁵ Laju geupeugah lom lé Isa Almaseh, ”Nyan kheueh sabab jih Ulôn britée bak gata bahwa hana meusidroe pih nyang hase jijak bak Ulôn, meunyoé Bapak hana geubri keumungkenan.”

⁶⁶ Phon saát nyan le that that murit Gobnyan nyang tinggai Gobnyan, dan hana jitem seutôt le Gobnyan. ⁶⁷ Laju Isa geupeugah bak

bandua blaih droe murit Gobnyan, ”Peu kheueh gata keuneuk tinggai cit Ulôn?”

⁶⁸ ”Tuhan,” kheun Simon Petrus bak Gobnyan, ”Bak soe teuma kamoe jak? Haba Tuhan teubri udeb seujati dan keukai. ⁶⁹ Kamoe ka kamoe peucaya dan yakén that-that bahwa Tuhan kheueh utosan suci nibak Po teu Allah.”

⁷⁰ Jaweueb Isa, ”Bukon kheueh Ulôn nyang ka Lôn piléh gata dua blaih droe nyoe? Teuma sidroe nyang na lamkawan gata na kheueh roh jeuhet!” ⁷¹ Nyang geumeukeusut lé Isa na kheueh Yudas aneuëk Simon Iskariot. Sabab, bah kheueh Yudas nyan sidroe nibak bandua blaih droe murit Isa, jihnyan teuma jikhianat Isa.

Isa ngon syedara-syedara Gobnyan

7 Óh lheueh nyan Isa geujak hoho mantong bansaboh Galilea. Gobnyan hana geutem jak u Daerah Yudea sabab peunguasa Yahudi nyang na disinan na niet keuneuk poh maté Gobnyan.

² Bak watée nyan karab that ngon Uroe Raya Jambo Ôn. ³ Teuma lé syedara-syedara Isa laju geupeugah ubak Gobnyan, ”Tinggai kheueh teupat nyoe dan gata jak laju u Yudea, mangat murit-murit Gata pih jeuet jikalon buet Gata. ⁴ Hana ureuëng nyang jisöm peue nyang jipeubuet, meunyoé ureuëng nyan keuneuk jeuet keu ureuëng meusyehu. Meunyoé gata peubuet hai-hai nyang lagée nyan, bansigom donya harôh jiteupeue!” (⁵ Sabab syedara-syedara Gobnyan keudroe hana peucaya cit bak Gobnyan.)

⁶ ”Gohlom trok watée nibak Ulôn,” geupeugah lé Isa bak awaknyan, ”teuma meunyoé keu gata, pajan mantong hase. ⁷ Donya nyoe hana mungken jibanci gata. Teuma meunyoé Ulôn keubiet jibanci lé donya, sabab Ulôn sabe Lôn peugah bak donya bahwa buet jeuhet. ⁸ Jak kheueh gata keudroe bak peurayaan nyan. Ulôn hana Lôn jak” sigohlom trok watée jih nibak Ulôn.” ⁹ Meunan kheueh geupeugah lé Isa bak syedara-syedara Gobnyan, dan Gobnyan pih laju tinggai di Galilea.

Isa bak peurayaan Jambo Ôn

¹⁰ Óh ka leupah syedara Gobnyan banmandum jijak bak peurayaan nyan, seu-

^P *Ulôn hana Lôn jak*: padub-padubboh naseukah kuno: Ulôn gohlom Lôn jak.
6:68-69: Mat. 16:16, Mrk. 8:29, Luk. 9:20 7:2: Im. 23:34, Tel. 16:13

ngab-seungab Isa geujak keudroe ngon hana jiteupeue lé meusidroe ureuëng pih. ¹¹ Teungoh peurayaan nyan, lé peunguasa Yahudi jimita Gobnyan dan jitanyong-tanyong, "Dipat ureuëng nyan?"

¹² Jai that-that ureuëng ka jimeusáh-sáh keuhai Gobnyan. Na nyang peugah, "Gobnyan ureuëng gét," na teuma nyang peugah, "Kon ureuëng gét! Gobnyan jipeusisat ureuëng ramé." ¹³ Teuma hana meusidroe pih nyang jijeuet peugah haba nyan seucara troh trang keuhai Gobnyan sabab awaknyan jitakot keu peunguasa Yahudi.

¹⁴ Teungoh peurayaan nyan teupeuna, Isa laju geutamong lam Baét Allah, óh trok keunan laju geuseumeubeuet. ¹⁵ Bubena peunguasa Yahudi hireuen lumpah na laju jipeugah, "Peue sabab ureuëng nyoe jai that-that nyang jiteupeue, padahai jihnyan hantom na jisikula?"

¹⁶ Geujaweueb lé Isa, "Nyang Ulôn peurunoenyoe bukon ajaran Ulôn, teuma ajaran Gobnyan nyang utus Ulôn. ¹⁷ Ureuëng nyang jitem seutôt keuheundak Po teu Allah, teuma jiteupeue peu kheueh ajaran Ulôn nyoe teuka jih nibak Po teu Allah atawa nibak Ulôn keudroe. ¹⁸ Ureuëng nyang peurunoe ajaran jih keudroe jimita keuhoreumatan keu droe jih keudroe. Teuma ureuëng nyang mita keuhoreumatan keu Gobnyan nyang utus Jihnyan, ureuëng nyan juJoe, hana nyang teupeunget nibak jihnyan. ¹⁹ Bukon kheueh Nabi Musa ka geubri peurintah Po teu Allah keu gata? Teuma lamkawan gata hana nyang seutôt peue-peue nyang teupeurintah nyan. Pakon gatanyoe keuneuk poh maté Ulôn?"

²⁰ Ureuëng ramé nyan jijaweueb, "Droeneueh pungoe! Soe nyang keuneuk poh maté Droeneueh?"

²¹ Isa geujaweueb, "Teuma saboh buet nyang Ulôn peubuet bak uroe Sabat, dan gata hireuen. ²² Nabi Musa geubri keu gata peuratoran keuhai meukatan – bah pih meukatan nyan kon bak Nabi Musa asai jih, teuma nibak bapak-bapak indatu sigohlom Nabi Musa. Ngon sabab nyan, bak uroe Sabat pih gata keuneuk peukatan gob. ²³ Meunyoé hainyan gata peubuet mangat bék teuiengkeue peuratoran Nabi Musa keuhai meukatan, pakon gata beungéh keu Ulôn sabab Lôn pepuléh gob banmandum bak uroe Sabat? ²⁴ Bék gata peuhakém ureuëng ngon dasai jih nyang deuh teukalon, teuma ngon dasai keu adelan."

Peu kheueh beutôi Isa Raja Peuseulamat?

²⁵ Óh lheueh nyan na meupadub droe ureuëng Yerusalem jipeugah lagée nyoe, "Peu kheueh kon ureuëng nyoe nyang teungoh teumita-mita keu teupoh maté? ²⁶ Ngingeng kheueh jipeugah haba ban galak droe dikeue rakyat ba, dan hana nyang jijeuet peugah sapeue keu ureuëng nyan! Peu kheueh peunguasa-peunguasa geutanyoe mungken geusadar bahwa ureuëng nyoe Raja Peuseulamat? ²⁷ Teuma meunyoé Raja Peuseulamat nyan teuka, hana meusidroe pih jiteupeu dipat asai Gobnyan! Padahai tanyoe tateupeue dipat asai ureuëng nyoe."

²⁸ Óh lheueh nyan, teungoh Isa geuseumeubeuet lam Baét Allah, Gobnyan laju geutawök ngon su nyang teuga, "Jadi gata tateupeue soe Ulôn nyoe, dan dipat asai Ulôn? Ulôn hana teuka ateneh keuheundak Ulôn keudroe. Ulôn geu-utus lé Gobnyan nyang hak geu-utus ulôn, dan Gobnyan jeuet teupeucaya. Teuma gata hana taturi Gobnyan. ²⁹ Ulôn kuturi Gobnyan, sabab Ulôn meuasai nibak Gobnyan, dan Gobnyan kheueh nyang utus Ulôn."

³⁰ Bak watée nyan awaknyan keuneuk drob Isa, teuma hana ureuëng nyang jijeuet mat Gobnyan, sabab gohlom trok watée jih. ³¹ Jai that-that ureuëng-ureuëng nyang na lamkawan awaknyan ka jipeuphon meuiman keu Gobnyan, dan jipeugah lagée nyoe, "Meunyoé Raja Peuseulamat nyan teuka, peu kheueh Gobnyan hase geupeubuet buet nyang ajaéb leubeh jai nibak nyang ka jipeubuet lé ureuëng nyoe?"

Useuha keuneuk drob Isa

³² Ureuëng-ureuëng Farisi jideungoe pakriban ureuëng ramé nyan jimeusáh-sáh keuhai Isa. Ngon sabab nyan, meusajan-sajan ngon Imeum-imeum ulée, awaknyan laju jiyue ubak na meupadub droeb tukang jaga Baét Allah mangat jajak droe Isa. ³³ Isa geupeugah bak ureuëng ramé nyang na dileuen Baét Allah nyan, "Cuma sikeujab teuk Ulôn nyoe na meusajan gata. Óh ka lheueh nyan Ulôn teuma lôn gisa ubak nyang utus Ulôn. ³⁴ Gata teuma ta mita Ulôn, teuma hana hase meurumpök ngon Ulôn; sabab gata hana hase tajak bak teupat Ulôn tinggai. ³⁵ Laju peunguasa Yahudi jimarit sabab keudroe-droe, "Ureuëng nyoe ho iikeuneuk

jak sampoe tanyoe hana hase meurumpok ngon jih nyoe? Peu kheueh jihnyoe keuneuk jak ubak ureuëng-ureuëng Yahudi nyang tinggai di luwa nanggroe lamkawan ureuëng Yunani, dan jipeurunoe ureuëng Yunani? ³⁶ Peu kheueh makna Jih jipeugah bahwa geutanyoe teuma tamita jihnyan teuma hana hase meurumpok ngon jihnyan dan geutanyoe hana hase tajak bak teupat Jihnyan tinggai?"

Ié nyang teubri udeb

³⁷ Bak uroe keuneulheueh nibak peura-yaan nyan, na kheueh uroe nyang paleng peunteng, Isa geudong lam Baét Allah laju geupeugah lagée nyoe, "Ureuëng nyang glaih jak kheueh keunoe bak Ulôn mangat Lôn peujieb ié. ³⁸ Keuhai ureuëng nyang meuiman bak Ulôn, na teutuléh lam Alkitab, 'Lam até ureuëng nyan ji-ile ié nyang teubri udeb.' " ³⁹ Isa geumeututoe keuhai Roh Allah, nyang teuma jiteurimong lé ureuëng-ureuëng nyang meuiman ubak Gobnyan. Sabab, bak watée nyan Roh Allah gohlom geubri; sabab Isa gohlom teupeumulia deungon maté Gobnyan.)

⁴⁰ Jai that ureuëng nyang jideungoe peue nyang geupeugah lé Isa, dan lamkawan awaknyan na nyang peugah, "Ureuëng nyoe ka pasti Nabi nyan!"

⁴¹ Nyang laén jipeugah meunoe, "Nyoe kheueh Raja Peuseulamat!"

Teuma na cit nyang peugah, "Ah, pana-na mungken Raja Peuseulamat teuka nibak Galilea? ⁴² Lam Alkitab na teutuléh bahwa Raja Peuseulamat na kheueh keuturonan Nabi Daud dan teuma teuka nibak Betlehem, na kheueh gampông Nabi Daud." ⁴³ Akhé jih awaknyan ka jipeuphon meudakwa keuhai Isa. ⁴⁴ Na nyang keuneuk drob Gobnyan, teuma hana meusidroé pih nyang jijeuet mat Gobnyan.

Dumna peunguasa Yahudi hana jipatéh

⁴⁵ Watée tukang-tukang jaga Baét Allah nyang teuyue jak drob Isa jigisa lom, Imeumimeum ulée dan ureuëng-ureuëng Farisi nyan laju jitanyong bak awaknyan, "Pakon hana gata ba ureuëng nyan keunoe?"

⁴⁶ Jijaweueb lé tukang-tukang kawai nyan, "Luwa biasa, gohlom na ureuëng nyang peugah haba lagée Gobnyan!"

⁴⁷ "Peu kheueh gata pih ka sisat ngon cara gata deungoe haba Gobnyan?" kheun ureuëng Farisi nyan. ⁴⁸ "Peu kheueh na nibak peunguasa-peunguasa geutanyoe atawa ureuëng Farisi nyang meuiman keu Gobnyan? ⁴⁹ Teuma ureuëng ramé nyan, awaknyan hana muphom huköm Nabi Musa, dan pakriban mantong awaknyan ka keunong kuto." "

⁵⁰ Sidroe lamkawan ureuëng Farisi nyan na kheueh Nikodemus nyang ka lheueh jajak ubak Isa. Nikodemus laju jipeugah bak ureuëng-ureuëng Farisi nyang laén, ⁵¹ "Meunurot huköm, sidroe-droe ureuëng hana jeuet teuhuköm sigohlom peukara jih teudeungoe dan buet jih teupareksa."

⁵² "Peu kheueh gata nibak Galilea cit?" Jaweueb awaknyan, "Ngieng mantong lam Alkitab! Gata teuma deuh takalon bahwa hana nabi nyang asai jih⁵ nibak Galilea!"

Sidroé ureuëng inong teudrob sabab jimeumukah

⁵³ [Óh lheuehnyan banmandum ureuëng jiwoe u rumoh.

8 Teuma Isa laju geujak u Bukét Zaiton. ² Óh singoh beungoh watée mantong saboh Gobnyan geujak lom u Baét Allah, dan ramé that ureuëng jajak bak Gobnyan. Isa laju geuduek, óh lheueh nyan laju geupeu phon peubeuet awaknyan. ³ Bak watée nyan, gurée-gurée agama dan ureuëng-ureuëng Farisi laju jimé bak Gobnyan sidroe ureuëng inong nyang teudrob sabab jimeumukah. Awaknyan laju jiyue bak ureuëng inong nyan mangat jidong di teungoh-teungoh, ⁴ óh lheueh nyan laju jipeugah bak Isa, "Bapak Gurée, inong nyoe kamoe drob sabab teungoh jimeumukah. ⁵ Lam Huköm Nabi Musa na peura-toran bahwa inong nyang lagée nyoe harôh teurhom ngon batée sampoe maté. Jinoenyoe pakriban peundapat. Bapak lam hainyoe?" ⁶ Awaknyan jitanyong lagée nyan keu jikeuneuk jeubak Gobnyan, mangat awaknyan jeuet jipeusalah Gobnyan. Teuma Isa geuduek

⁹ Tutoe haba Isa lam ayat 37-38 jeuet tateujeumah: "Ureuëng nyang grah bah kheueh jajak ubak Ulôn, dan ureuëng nyang peucaya ubak Ulôn bah kheueh jijieb ié. Lagée nyang jipeugah lé Alkitab: Nibak lam até jih ji-ile kheueh aleran-aleran ié nyang teubri udeb." ¹ Nabi nyan: Kalon 1:21. ² hana nabi nyang asai jih: saboh naseukah kuno: nabi nyan hana teuma meuasai. ³ Lam naseukah nyang le dan teujeumahan kuno, hana bagian nyoe (7:53-8:1 f); na nyang keubah óh ka lheueh Yahya. 21:24; na lom nyang óh ka lheueh Lukas 21:38; dan na saboh naseukah nyang teukeubah nyan óh ka lheueh Yahya 7:36.

7:37: Im. 23:36 7:38: Yeh. 47:1, Za. 14:8 7:42: 2Sam. 7:12, Mi. 5:1 7:50: Yah. 3:1-2 8:5: Im. 20:10, Tel. 22:22-24

Bukét Zaiton (8:1)

mantong, dan geutuléh ngon jaroe Gobnyan ateuh tanoh. ⁷Teuma lé awaknyan laju jipaksa geu, Gobnyan laju geubeuôt ulée Geuh dan geupeugah bak awaknyan, "Ureuëng nyang hana meudesya nyang na lamkawan gata, bah kheueh ureuëng nyan nyang geulawa batée ateuh inong nyan." ⁸Óh lheueh geupeugah nyan Isa geuduek lom, dan geutuléh lom ngon jaroe Geuh ateuh tanoh. ⁹Óh ka lheueh jideungoe Isa geupeugah meunan, jijak kheueh laju awaknyan jitinggai tempat nyan, sidroe seun sidroe phon nyang tuha. Keuneuk jitinggai Isa sidroe disinan meusajan ngon inong nyang mantong teudong bak tempat jih. ¹⁰Laju Isa geubeuôt ulée geuh dan geupeugah bak inong nyan, "Ho ka awaknyan banmandum? Peu kheueh hana nyang huköm gata?"

¹¹"Hana Pak," jaweueb inong nyan.

"Meunyoe meunan bah kheueh," kheun Isa, "Ulôn pi hana lôn huköm gata. Jinoenyoe jak kheueh, bék tapeubuet desya le."]'

Isa trang donya

¹²Isa geumeututoe lom ngon ureuëng ramé, kheun gobnyan, "Ulôn kheueh trang donya. Ureuëng nyang seutôt Ulôn hana jijak lam seupôt, teuma meuteumé trang lam udeb."

¹³"Jinoenyoe Gata tabri keusaksian keuhai droe keudroe," jikheun lé ureuëng ureuëng Farisi nyan ubak Gobnyan, "Keusaksian droeneueh hana beutôi?"

¹⁴Geujaweueb lé Isa, "Bah pi Ulôn peugah keusaksian keuhai droe keudroe Ulôn, keusaksian Ulôn nyan beutôi; sabab Ulôn kuteupeu dipat Ulôn teuka dan ho Ulôn jak.

Gatanyoe hana tateupeue dipat Ulôn teuka dan ho Ulôn jak. ¹⁵Gata peuhakém ureuëng ngon cara manusia; Ulôn hana Lôn peuhakém meusidroe manusia pi. ¹⁶Teuma meunyoe Ulôn peuhakém manusia, keuputosan nyang Ulôn cok nyan na kheueh ade, sabab Ulôn kon sidroe; Bapak nyang kirém Ulôn na meusajan Ulôn. ¹⁷Lam Huköm Nabi Musa na teutuléh lagée nyoe: keusaksian nyang beutôi na kheueh keusaksian nibak dua droe ureuëng. ¹⁸Nyang bri keusaksian keuhai droe Ulôn na dua droe—Ulôn dan Bapak nyang utus Ulôn."

¹⁹"Bapak droeneueh nyan dipat?" kheun awaknyan.

Geujaweueb lé Isa, "Gata hana taturi Ulôn meunan cit Bapak Ulôn. Meunyoe gata taturi Ulôn, ka pasti gata pih ta turi keu Bapak Ulôn."

²⁰Banmandum nyan geupeugah lé Isa watée Gobnyan teungoh geuseumeubeuet di Baét Allah bak binéh caleng-caleng péng seu-deukah. Teuma hana meusidroe pi nyang jijeuet drob Gobnyan sabab gohlom trok watée jih.

Bak tempat Ulôn jak, gata hana hase tateuka

²¹Isa geupeugah lom bak awaknyan, "Ulôn teuma Lôn jak, dan gata teuma tamita Ulôn, teuma gata maté lam desya-desya gata. U tempat Ulôn jak, gata hana hase tateuka."

²²Teuma lé peunguasa Yahudi laju jipeugah, "Kadang Jihnyan keuneuk jak poh droe, sabab Jihnyan jipeugah, "U tempat Ulôn jak, gata hana hase ta teuka."

²³Laju Isa geupeugah bak awaknyan, "Gata tateuka nibak miyueb; teuma Ulôn teu-

ka nibak ateueh. Gata nibak lam donya; Ulôn kon nibak lam donya. ²⁴ Nyang kheueh sabab jih Ulôn peugah bak gata, bahwa gata maté lam desya-desya gata. Dan keubiet gata teuma maté lam desya-desya gata, meunyoé hana gata patéh bahwa 'Ulôn kheueh Jihnyan nyang teupeugah ULÔN NA'." "

²⁵ "Droeneueh nyoe soe nyang sibeuna jih?" jitanjong lé awaknyan.

Geujaweueb lé Isa, "Keupeue lom Lôn peugah haba ngon gata!" ²⁶ Mantong jai that keuhai gata nyang keuneuk Ulôn peugah dan Lôn hakém. Teuma Gobnyan nyang utus Ulôn jeuet teupeucaya. Dan Ulôn peugah bak donya peue nyang Ulôn deungoe nibak Gobnyan."

²⁷ Awaknyan hana muphom bahwa Gobnyan teungoh geumeututoe ngon droe Jih nyan keuhai Bapak. ²⁸ Ngon sabab nyan Isa geupeugah bak awaknyan, "Teuma, meunyoé gata ka tapeumanyang Aneuëk Manusia, gata teuma ta teupeu bahwa 'Ulôn kheueh nyang teupeugah bahwa ULÔN NA', dan gata teuma ta teupeu bahwa hana sapeue pih nyang Ulôn peubuet nibak droe Lôn keudroe. Nyang Ulôn peugah peue nyang geupeugah lé Bapak ubak Ulôn. ²⁹ Dan Gobnyan nyang utus Ulôn na meusajan Ulôn. Gobnyan hántom na geupeubiyeu Ulôn keudroe, sabab Ulôn sabe Lôn peubuet peue nyang jeuet keu galak até Gobnyan."

³⁰ Óh ka lheueh geupeugah banmandum nyan lé Isa, jai that ureuëng nyang meuiman ubak Gobnyan.

Allah nyang beuna nyang peubeubaih gata

³¹ Óh lheueh nyan Isa geupeugah ubak ureuëng-ureuëng Yahudi nyang ka meuiman ubak Gobnyan, "Meunyoé gata udeb meunürot ajaran nyang Ulôn peurunoe gata keubiet-keubiet murit Ulôn, ³² ngon lagée nyan gata teuma taturi Allah nyang beutôi, dan ngon sabab nyan gata teuma teupeubeubaih."

³³ "Kamoenyoe keuturonan Nabi Ibrahim," kheun awaknyan. "Gohlom na kamoe rasa jeuet keunamiet soe mantong! Peue meukeusut Droeneueh nyang neupeugah, 'Gata teuma teupeubeubaih'?"

³⁴ "Keubiet beutôi nyang Ulôn peugah nyoe," kheun Isa bak awaknyan. "Ureuëng

jipeubuet desya, na kheueh namiet desya. ³⁵ Dan sidroe namiet hana meuteumé teum-pat nyang teutab lam keuluwarga, meunyoé aneuëk siumu masa na meuteumé teum-pat lam keuluwarga. ³⁶ Sabab nyan kheueh, meunyoé aneuëk jipeubeubaih gata, gata biet-biet beubaih. ³⁷ Keubiet Ulôn teupeue gatanyoe keuturonan Nabi Ibrahim. Teuma gata keuneuk tapeumaté Ulôn, sabab gata hana tatem teurimong nyang Ulôn purunoe. ³⁸ Peue nyang Ulôn ngieng bak Bapak Ulôn, nyan kheueh nyang Ulôn peugah. Seudangkan gata tapeubuet peue nyang jipeurunoe lé bapak gata keu gata."

³⁹ Awaknyan jijaweueb, "Bapak kamoe na kheueh Nabi Ibrahim."

"Meunyoé gata biet-biet aneuëk Nabi Ibrahim," kheun Isa, "Ka pasti gata peubuet" peue nyang geupeubuet lé Nabi Ibrahim. ⁴⁰ Ulôn peusampoe ubak gata keubeunaran nyang Ulôn deungoe bak Po teu Allah, teuma digata keuneuk tapoh maté Ulôn. Nabi Ibrahim hana geupeubuet nyang lagée nyan! ⁴¹ Gata tapeubuet peue nyang jipeubuet lé bapak gata keudroe."

Jaweueb awaknyan, "Kamoe bukon aneuëk-aneuëk hareuem. Bapak kamoe cit sidroe, na kheueh Allah keudroe."

⁴² Laju Isa geupeugah bak awaknyan, "Meunyoé bit Allah nyan Bapak gata, gata tagaséh keu Ulôn, sabab Ulôn teuka nibak Po teu Allah. Ulôn hana teuka ngon lakée droe Ulôn, teuma Gobnyan kheueh nyang utus Ulôn. ⁴³ Peue sabab jih gata hana muphom peue nyang Ulôn peugah? Sabab gata hana ék tateuen watée gata deungoe nyang Ulôn peurunoe. ⁴⁴ Iblih bapak gata, dan gata keuneuk taseutôt kheun bapak gata. Yoh awaikon Iblih nyan tukang peumaté gob. Iblih nyan hántom na jidong ubak nyang beuna, sabab hana keubeunaran bak Iblih nyan. Meunyoé Jihnyan jimeusulet, nyan hánpeu hireuen, sabab ka lagée nyan sifeuet jih. Iblih tukang seumeungét dan asai banmandum sulet. ⁴⁵ Teuma Ulôn peugah nyang beutôi bak gata, ngon sabab nyan kheueh gata hana tapatéh keu Ulôn. ⁴⁶ Soe nyang na lamkawan gata nyang hase gata bri bukeuti bahwa na desya bak Ulôn? Meunyoé Ulôn peugah nyang beuna, pakon gata hana tapatéh keu Ulôn? ⁴⁷ Ureuëng nyang asai jih nibak Po teu

"ULÔN NA: Mungkinan that nan nyoe teutunyok ubak nan nyang geupeugaha lé Po teu Allah keuteutunyok droe Gobnyan (kel. 3:14). "Keupeue lom Lôn peugah haba ngon gata!": atawa "lagée nyang ka lôn peugah bak gata yoh awaikon?". "Meunyoé gata biet-biet ... ka pasti gata peubuet: padub-padubboh naseukah kuno: Meunyoé biet gata ... peubuet kheueh.

Allah, ureuëng nyan jideungoe peue nyang geupeugah lé Allah. Teuma gata bukon asai nibak Po teu Allah, nyang kheueh sabab jih gata hana tatem deungoe.”

Isa dan Nabi Ibrahim

⁴⁸ Ureuëng-ureuëng Yahudi nyan jijaweueb Isa, ”Keubiet that beutôi kamoe peugah bahwa gata ureuëng Samaria nyang ka jitamong jén?”

⁴⁹ Geujaweueb lé Isa, ”Ulôn hana jitamong jen. Ulôn horeumat keu Bapak Lôn, teuma gata tahina Ulôn. ⁵⁰ Ulôn hana Lôn mita horeumat keu droe Lôn keudroe. Na saboh nyang geu-useuha horeumat keu Ulôn, dan Gobnyan kheueh nyang peuhakém. ⁵¹ Keubiet beutôi nyang Ulôn peugah nyoe, ureuëng nyang jiturot lagée Ulôn peugah, siumu masa ureuëng nyan hana maté.”

⁵² Dan ureuëng-ureuëng Yahudi nyan laju jipeugah bak Isa, ”Jinoenyoe ka biet-biet kamoe teupeu bahwa Droeneueh beutôi-beutôi ka jitamong jen! Nabi Ibrahim keudroe ka maté, meunan cit ngon mandum Nabi. Teuma gata tapeugah, ’Ureuëng nyang jiseutôt peue nyang Ulôn peugah, siumu masa hana maté.’ ⁵³ Meunyoe Nabi Ibrahim keudroe ka maté, meunan cit banmandum Nabi-nabi nyang laén ka maté, droeneueh nyoe soe? Hana jitamong lam akai kamoe Droeneueh leubeh rayeuk nibak bapak kamoe Nabi Ibrahim!”

⁵⁴ Geujaweueb lé Isa, ”Seukira jih Ulôn mita horeumat keu droe Lôn mantong, horeumat nyan hana meuguna. Nyang horeumat Ulôn na kheueh Bapak Ulôn nyang gata anggab Allah gata, ⁵⁵ padahai gata hana taturi keu Gobnyan. Teuma Ulôn kuturi Gobnyan. Seukira jih Ulôn peugah bahwa Ulôn hana Lôn turi keu Gobnyan, teuma Ulôn sidroe ureuëng sulet, saban lagée gata. Ulôn kuturi keu Gobnyan, taát peue nyang geupeugah. ⁵⁶ Bapak gata Nabi Ibrahim galak lumpah na bahwa Gobnyan geukalon uroe Ulôn. Gobnyan ka geukalon dan Gobnyan galak!”

⁵⁷ Dan ureuëng-ureuëng Yahudi laju jipeugah bak Isa, ”Umu Droeneueh gohlom na limong plôh thon, dan droeneueh ka kalon Nabi Ibrahim?”

⁵⁸ Geujaweueb lé Isa, ”Keubiet Ulôn peugah bak gata: siahloru Nabi Ibrahim lahé, Ulôn ka na.”

⁵⁹ Laju ureuëng-ureuëng Yahudi nyan jicok batée jikeuneuk geulawa Gobnyan; teuma Isa laju geupeusöm droe, dan geujak laju geutinggai Baét Allah.

Isa geupeujeuet ureuëng buta deuh jikeumalon

9 Watée Isa teungoh geujak, laju geukalon ureuëng buta yoh phon lahé. ² Murit-murit Isa jitanjong bak Gobnyan, ”Bapak Gurée, pakon ureuëng nyoe lahé buta? Peu kheueh sabab jih keudroe meudesya atawa ma ngon yah jih nyang meudesya?”

³ Geujaweueb lé Isa, ”Jihnyoe buta bukon sabab desya jih keudroe meunan cit bukon sabab desya ma ngon yah jih, teuma sibagoé tanda mangat manusia jeuet jikalon kuasa Po teu Allah meukeureuja lam tuboh ureuëng nyan. ⁴ Simantong uroe, tanyoe harôh tamubuet buet nyang ka geubri lé Gobnyan nyang utus Ulôn. Meunyoe malam ka teuka, hana meusidroe pi nyang hase jimubuet. ⁵ Simantong Ulôn na ateueh rhung donya nyoe, Ulôn kheueh trang donya.”

⁶ Óh ka lheueh geupeugah meunan Isa laju geumuludah ateueh tanoh, dan laju geucawoe ié babah Gobnyan ngon tanoh. Óh lheuehnyan laju geusilik bak mata ureuëng buta nyan, óh lheuehnyan laju geupeugah bak ureuëng nyan, ⁷ ”Gata jak laju rhah muka gata lam kulam Siloam.” (Siloam muphom jih ’Jiutus’.) Dan ureuëng nyan laju jijak rhah muka jih bak kulam nyan. Watée jigisa, ureuëng nyan ka hase jimeungieng.

⁸ Kawöm silingka ureuëng nyan dan ureuëng-ureuëng nyang yoh ilée kon jikalon ureuëng nyan jigeumadée, banmandum jipeugah, ”Ureuëng nyoe nyang lazem jih jiduek sira jigeumadée bukon?”

⁹ Na teuma nyang peugah, ”Beutôi jihnyan.” Teuma na cit nyang peugah, ”Kon, jihnyoe saban lagée ureuëng nyan.”

Teuma ureuëng nyan keudroe jipeugah, ”Ulôn kheueh ureuëng nyang gata peugah nyan.”

¹⁰ ”Pakriban jeuet jih sampoe gata hase tameungieng?” kheun awaknyan bak ureuëng nyan.

¹¹ Laju jijaweueb, ”Ureuëng nyang nan geu Isa nyan geupeugét bacur lahob, óh lheueh nyan laju geusilik bak mata ulôn sira geupeugah, jak rhah laju muka gata lam kulam Siloam.’ Laju ulôn jak bak kulam nyang geupeugah

^x droeneueh ka kalon Nabi Ibrahim?: padub-padubboh naseukah kuno: peu kheueh Nabi Ibrahim ka lheueh geukalon gata? 9:5: Mat. 5:14, Yah. 8:12

nyan. Dan watée ulôn peugleh muka ulôn nyoe, laju deuh ulôn keumalon.”

12 “Dipat ureuëng nyan?” jitungong lé awaknyan.

Laju jijaweueb, ”Hôm, hana lôn tuho.”

**Ureuëng-ureuëng Farisi jiseulidek
peuristiwa Isa geupeu puléh mata
ureuëng buta nyan**

13-14 Uroe nyan na kheueh uroe Sabat watée Isa geuwot tanoh ngon ié babah Gobnyan keu geupeu puléh ureuëng buta nyan sampoe jeuet jimeungieng. Dan ureuëng nyan yoh bunoe buta nyan laju jiba ubak ureuëng-ureuëng Farisi. 15 Awaknyan pih jiteumanyong bak ureuëng nyan pakriban jihnyan hase jimeungieng. Ureuëng nyan jijaweueb, ”Ureuëng nyan jisilieuk luhob bak mata lôn, laju ulôn peugleh akhé jih hase lôn meungieng.”

16 Lamkawan ureuëng-ureuëng Farisi nyan na nyang jaweueb, ”Hana mungken ureuëng nyang peubuetnyoe asai jih nibak Po teu Allah, sabab jihnyan hana jipako keu uroe Sabat.”

Teuma lé ureuëng laén na nyang peugah lagée nyoe, ”Mustahe ureuëng meudesya hase jipeubuet buet-buet nyang ajaéb lagée nyoe bagoe?” Dan jiteuka kheueh mubagoe peundapat lam kawan awaknyan keudroe.

17 Dan lé ureuëng-ureuëng Farisi nyan jitungong lom bak ureuëng nyan, ”Peue peundapat gata keuhai ureuëng nyang ka jipeupuléh gata sampoe gata hase tameungieng?”

”Ureuëng nyan Nabi,” kheun ureuëng nyan.

18 Teuma lé mandum peumimpén Yahudi dan hana jipatéh bahwa ureuëng nyan keubiet buta yoh awaikon dan bak saat nyoe ka jeuet jikeumalon. Ngon sabab nyan awaknyan laju jitawök ureuëng tuha ureuëng buta nyan, 19 laju jitungong, ”Peu kheueh beutôi nyoe aneuëk gata nyang jipeugah yoh lahé cit ka buta? Dan pakriban jihnyoe hase jikeumalon saat nyoe?”

20 Ma ngon yah aneuëk nyan jijaweueb, ”Beutôi jihnyoe aneuëk kamoe, dan beutôi that yoh phon lahé jihnyoe cit ka buta. 21 Teuma pakriban cara dan peue sabab jihnyoe ka hase jikeumalon bak saat nyoe, nyan hana kamoe teupeue. Dan soe teuma ureuëng nyang peupuléh mata jih nyan, nyang pih hana kamoe teupeue. Tanyong mantong bak jih keudroe, jih ka rayeuk, dan jihnyan hase jijaweueb keudroe.” 22 Mak

ngon ayah ureuëng nyan jipeugah meunan sabab jitakot keu peumimpén-peumimpén Yahudi; lom teuma awaknyan ka sipakat, bahwa ureuëng nyang meungaku droe Isa sibagoe Raja Peuseulamat, hán jeuet le jitamong lam Rumoh Iébadat. 23 Nyang kheueh sabab jih ma ngon yah ureuëng nyan jipeugah, ”Jihnyan ka rayeuk; tanyong mantong bak droe jih.”

24 Laju awaknyan jitawök lom ureuëng nyang yoh awai buta nyan, dan jipeugah bak ureuëng nyan, ”Meusumpah kheueh bahwa gata tapeugah nyang beutôi. Kamoe muteupeu bahwa ureuëng nyan na kheueh ureuëng meudesya.”

25 ”Peu kheueh Gobnyan meudesya atawa hana,” jaweueb ureuëng nyan, ”nyan hana lôn teupeu, teuma saboh hai nyang ulôn teupeu; yoh ilée ulôn nyoe buta, jinoenyoe ka deuh ulôn keumalon.”

26 Dan awaknyan jipeugah lom bak ureuëng nyan, ”Peue nyang jipeubuet ateuh gata? Pakriban cara jih jipeubuet ateuh gata sampoe gata deuh tameungieng?”

27 Jijaweueb lé ureuëng nyan, ”Ka lheureuh ulôn peugah bak droeneueh, teuma droeneueh hana tatem deungoe. Pakon droeneuehnyoe keuneuk deungoe lom? Mungken droeneueh keuneuk jeuet keu murit-murit Gobnyan cit?”

28 Laju awaknyan jiteunak ureuëng nyan sira jipeugah, ”Kah kheueh murit ureuëng nyan; kamoe bukon, kamoe murit Nabi Musa. 29 Kamoe meuteupeue bahwa Po teu Allah ka geumeututoe bak Nabi Musa, teuma keuhai ureuëng nyan, hana kamoe teupeu pane asai jih.”

30 Ureuëng nyan jijaweueb, ”Bit gura that meunyoedroeneueh nyoe hana tatapat dipat asai Gobnyan, seudangkan Gobnyan ka geupeujeuet mata ulôn nyoe hase lôn keumalon. 31 Tatateupeu bahwa Po teu Allah hana geudeungoe ureuëng meudesya, seulaén ureuëng nyang jihoreumat keu Allah, dan jipeubuet surohan Gobnyan. 32 Yoh phon jeuet donya nyoe gohlom na tadeungoe na ureuëng nyang hase jipeubleuet mata jih nyang ka buta yoh phon lahé. 33 Meunyoedroeneueh nyang bukon nibak Po teu Allah, gobnyan hana hase geupeubuet sapeue.”

34 Jaweueb awaknyan, ”Peue gata peugah? Gata peunoh desya yoh phon lahé, gata keuneuk purunoe kamoe?” Dan phon saat nyan ureuëng nyan hana jibri le jitamong lam Rumoh Iébadat.

Buta seucara rohani

³⁵ Isa geudeungoe bahwa ureuëng nyan ka geupeu puléh mata jih nyan hana jibri tamong le lam Rumoh Iébadat. Gobnyan geumita ureuëng nyan dan laju geupeugah bak ureuëng nyan, "Peu kheueh gata tapeucaya keu Aneuëk Manusia?"

³⁶ Ureuëng nyan jjaweueb, "Soe jih nyan, Teungku? Tulông Droeneuh peugah mangat ulôn peucaya bak Gobnyan."

³⁷ "Gata ka gata ngieng Gobnyan," jaweueb Isa, "Gobnyan kheueh nyang bak saát nyoe teungoh meututoe ngon gata."

³⁸ "Ulôn patéh, Tuhan," kheun ureuëng nyan, laju jisujut dikeue Isa.

³⁹ Isa geupeugah, "Ulôn teuka lam donya nyoe keu Lôn jak peuhakém; mangat ureuëng nyang buta hase jimeungieng, dan ureuëng nyang jeuet jimeungieng, jeuet keu buta."

⁴⁰ Na padub droe ureuëng Farisi nyang na disinan jideungoe peue nyang geupeugah lé Isa nyan, dan laju awaknyan jitanyong, "Meukeusut Droeneuh, kamoe nyoe buta cit?"

⁴¹ Geujaweueb lé Isa, "Miseue jih gata buta, gata hana meudesya. Teuma sabab gata tapeugah, 'Kamoe deuh meungieng,' nyan saban cit makna jih gata mantong meudesya."

Miseue keuhai bubiri ngon ureuëng meurabe

10 "Keubiet beutôi nyang Ulôn peugah nyoe: Ureuëng nyang tamong lam weue bubiri ngon cara jilumpat pageue, dan hana rot babah pintoe, atawa jiék rot laén, ureuëng nyang lagée nyan pancuri dan peurampok. ² Teuma ureuëng nyang jitamong rot babah pintoe, nyang kheueh tukang rabe bubiri. ³ Nyang jaga weue jibuka pintoe keu tukang meurabe nyan, dan bubena bubiri jiseutôt su ureuëng nyan watée jihôi beulatang nyan ngon nan maséng-maséng dan laju jikawai beulatang nyan peuteubiet uluwa. ⁴ Óh ka kheueh mandum bubiri nyan jiba uluwa, tukang meurabe nyan jajak dikeue, dan mandum bubiri nyan laju jiseutôt diiket sabab jituri su nyang kawai jih. ⁵ Awaknyan hana jeuet jiseutôt ureuëng laén, meuman teuma jiplueng nibak ureuëng nyan, sabab hana jituri su nyang kawai jih."

⁶ Isa geupeugah keumiseue nyan, teuma awaknyan hana muphom peue meukeusut jih.

Isa, tukang meurabe nyang gét

⁷ Teuma Isa geupeugah sigoe teuk, "Keubiet beutôi nyang ulôn peugah nyoe: Ulôn kheueh pintoe keu bubiri. ⁸ Banmandum nyang teuka sigohlom ulôn na kheueh pancuri dan peurampok, teuma bubena bubiri hana jideungoe su awaknyan. ⁹ Ulôn kheueh pintoe, soe nyang tamong rot ulôn seulamat; jihnyan jiteubiet tamong dan meuteumé peunajoh. ¹⁰ Pancuri teuka teuma jajak ceumeucue, keu jajak peumaté dan keu jipeurusak. Teuma ulôn teuka mangat manusia meuteumé udeb-udeb nyang meulimpah ruah.

¹¹ Ulôn kheueh tukang meurabe nyang gét. Tukang meurabe nyang gét jitem bri nyawöng jih keu bubiri-bubiri jih. ¹² Ureuëng tung upah nyang kon tukang meurabe dan kon teuma ureuëng po mandum bubiri nyan, jiplueng jitinggai mandum bubiri meunyoé jihnyan jikalón asée srigala nyang teuka. Dan bubena bubiri nyan laju jiteugom ngon jipeucubre. ¹³ Ureuëng nyang tung upah nyan jiplueng, sabab ureuëng nyan jimubuet keu tueng upah. Ureuëng nyan hana jipako keu mandum bubiri nyan. ¹⁴⁻¹⁵ Ulôn kheueh tukang meurabe nyang gét. Saban lagée Bapak geuturi Ulôn dan Ulôn kuturi Bapak, meunan cit teuma Ulôn kuturi mandum bubiri Lôn dan awaknyan pih jituri Ulôn. Ulôn peuna watée keu beulatang nyan. ¹⁶ Mantong na bubiri nyang laén atra Ulôn, teuma hana rhoh lamkawan bubiri nyoe. Awaknyan Ulôn ba dan awaknyan pih jideungoe su Ulôn. Awaknyan mandum teuma jeuet' keu saboh kawan deungon sidroe tukang meurabe.

¹⁷ Bapak geugaséh Ulôn sabab Ulôn peujök nyawöng Ulôn, keu Lôn teurimong lom teuma. ¹⁸ Hana meusidroe pih nyang hase jicok nibak Ulôn. Ulôn bri atranyan ateueh meulakée Ulôn keudroe. Ulôn na kuasa keu Lôn seurah atra nyan, dan na teuma kuasa keu Lôn cok lom. Nyan tugaih nyang Ulôn teurimong bak Bapak Ulôn."

¹⁹ Sabab Isa geupeugah meunan, ureuëng-ureuëng Yahudi ka jimeudakwa. ²⁰ Keubiet jai that nyang jipeugah, "Ureuëng nyan ka jitamong jén! Jihnyan ka pungoe! Keupeue guna jih gata deungoe nyang jipeugah nyan?"

²¹ Teuma na cit nyang peugah, "Ureuëng nyang jitamong jén hana jeuet jimarit lagée

⁵ Awaknyan mandum teuma jeuet: padub-padubboh naseukah kuno: Dan teuma na. 10:15: Mat. 11:27, Luk. 10:22

nyan! Peu kheueh hase jipeubuet lé jén ureuëng buta jeuet jimeuñgieng?"

Ureuëng Yahudi hana jitem teurimong Isa

²² Di Yerusalem dumna rakyat ba teungoh jimeu Uroe Raya Teureseumi Rumoh lébadat. Bak watée nyan musém sijuek. ²³ Isa teungoh geujak bak seuramoe Nabi Sulaiman lam Rumoh lébadat nyan, ²⁴ watée nyan ureuëng-ureuëng Yahudi teuka laju meusapat ban silingka Isa. Awaknyan jipeugah, "Sampoe án pajan Droeneueh peubiyeu kamoe ragu-ragu? Peugah laju troh trang, meunyoe Droeneueh biet-biet Raja Peuseulamat."

²⁵ Geujaweueb lé Isa, "Ka lھےueh Lôn peugah bak gata, teuma gata teutab hana tapatéh. Buet-buet nyang Ulôn peubuet atueh nan Bapak Lôn, ka jeuet keu bukeuti keuhai Ulôn. ²⁶ Gata hana tapatéh sabab gata hana rhoh lamkawan bubiri Lôn. ²⁷ Bubiri-bubiri Ulôn jideungoe su Ulôn. Ulôn kuturi awaknyan, dan awaknyan jiseutôt Ulôn. ²⁸ Ulôn bri keu awaknyan udeb seujati dan keukai, dan siumu masa awaknyan hana binasa. Hana meusidroé pi nyang hase jireupah awaknyan lam jaroe Ulôn. ²⁹ Bapak Ulôn, nyang ka geubri awaknyan keu Ulôn, leubeh nibak peue mantong. Dan hana meusidroé pi nyang hase jireupah awaknyan lam jaroe Bapak. ³⁰ Ulôn ngon Bapak na kheueh sa."

³¹ Ban jideungoe haba nyan laju lé ureuëng-ureuëng Yahudi jicok lom batée jikeuneuk geulawa Isa. ³² Teuma Isa geupeugah bak awaknyan, "Gatanyoe ka tangieng Ulôn nyang ka lھےueh Ulôn peubuet buet nyang jroh, nyang geubri tugaih lé Bapak ubak Ulôn. Nibak mandum buet nyan, nyang toh kheueh nyang jeuet keusabab gatanyoe keuneuk rhom ulôn?"

³³ Ureuëng Yahudi nyan jijaweueb, "Kon sabab buet-buet Droeneueh nyang gét nyan kamoe keuneuk geulawa Droeneueh ngon batée, teuma sabab Droeneueh neuhajat Allah. Droeneueh sidroe manusia, keuneuk neupeujeuet Droeneueh Allah."

³⁴ Geujaweueb lé Isa, "Bukon na teutuléh lam Kitab Huköm gata: Allah meufeureuman, 'Gata na kheueh ilah'? ³⁵ Geutanyoe ta teupeu bahwa peue nyang teutuléh lam Alkitab teutab teupeuguna siumu masa. Jadi, meunyoe

Allah geubri sebutan 'ilah' keu ureuëng nyang teurimong peue nyang geupeugah, ³⁶ pakon gata peugah Ulôn hujat Allah sabab Lôn peugah Ulôn Aneuëk Allah? Padahai Ulôn geupiléh lé Bapak dan geu-utus lam donya nyoe. ³⁷ Meunyoe Ulôn hana lôn peubuet buet nyang geubri lé Bapak, bék neupatéh keu Ulôn. ³⁸ Teuma sabab Ulôn peubuet hainyan, patéh kheueh peue nyang Ulôn peubuet, bah kheueh gata hana tatem patéh ubak Ulôn. Deungon lagée nyan gata tateupeue dan muphom Bapak teutab meusaboh ngon Ulôn, dan Ulôn teutab meusaboh ngon Bapak."

³⁹ Awaknyan juseuha lom keuneuk drob Isa, teuma Gobnyan hase teupeusi nibak awaknyan.

⁴⁰ Isa geugisa lom u meurandeh Krueng Yordan, bak teupat Nabi Yahya ilée geuseumanö, laju geutinggai disinan. ⁴¹ Jai that that ureuëng nyang jajak bak Gobnyan. Awaknyan jipeugah, "Nabi Yahya hana geupeubuet buet-buet nyang ajaéb, teuma banmandum nyang geupeugah keuhai ureuëng nyoe beutôi." ⁴² Dan Ramé that ureuëng nyang na disinan meuiman ubak Isa.

Lazarus maté

11 Na sidroe ureuëng nyang nan jih Lazarus tinggai di Betania meusapat ngon syedara jih nyang nan Maryam dan Marta. ² Maryam na kheueh ureuëng inong nyang rô minyéuk mangat bée bak gaki Tuhan, dan jisampôh ngon ôk droe jih. Saboh watée Lazarus rhot bak sakét. ³ Bandua syedara Gobnyan jipeugah bak Isa, "Tuhan, syedara kamoe nyang Tuhan gaséh nyan sakét."

⁴ Watée geudeungoe lé Isa haba nyan, laju geupeugah, "Peunyakét gobnyan hana jiba maté. Nyoe teujadi mangat Allah jipeumulia, dan lom teuma sabab Aneuëk Allah jipeumulia cit."

⁵ Isa geugaséh keu Marta, Maryam dan Lazarus. ⁶ Teuma watée Isa geuteumé haba Lazarus sakét, Gobnyan geusaja tinggai bak teupat nyan dua uroe teuk. ⁷ Óh lھےueh nyan barô kheueh geupeugah bak murit-murit Geuh, "Jak tagisa u Yudea."

⁸ Awaknyan laju jijaweueb, "Bapak Gurée, banmantong ureuëng-ureuëng Yahudi jikeuneuk rhom Bapak ngon batée dan jinonyoe Bapak keuneuk gisa lom keudeh?"

² Bapak Ulôn, nyang ka geubri awaknyan keu Ulôn, leubeh: padub-padubboh naseukah kuno: Peue nyang geubri lé Bapa Ulôn ubak Ulôn sampoe leubeh.

10:33: Im. 24:16 10:34: Zab. 82:6 10:40: Yah. 1:28 11:1: Luk. 10:38-39 11:2: Yah. 12:3

9 "Bukon kheueh meunyoe uroe treb jih dua blaih jeuem?" kheun Isa. "Ureuëng nyang jak watée uroe, hana meugantôh sabab deuh jikalon trang donya nyoe. 10 Teuma ureuëng nyang jak óh watée malam meugantôh, sabab hana trang bak ureuëng nyan." 11 Meunan kheueh geupeugah lé Isa. Óh lheuehnyan gobnyan geupeugah lom, "Sahabat geutanyoe Lazarus ka jiéh, teuma Ulôn keuneuk Lôn jak peugo jihnyan."

12 Murit-murit Isa laju jipeugah, "Tuhan, meunyoe Lazarus jiéh, eunteuk jihnyan teuma puléh."

13 Meukeusut Isa na kheueh bahwa Lazarus nyan ka maté. Teuma awaknyan jipike meukeusut Isa nyan Lazarus jiéh biasa.

14 Ngon sababnyan Isa geupeugah bak awaknyan troh trang, "Lazarus ka maté. 15 Teuma Ulôn galak cit sabab Ulôn hana sideh, sabab leubeh-leubeh keu gata, mangat gata jeuet tapatéh. Jak kheueh tajak bak saát nyoe ubak Lazarus."

16 Tomas nyang teuhôi "Sikeumbeue" jipeugah bak rakan-rakan jih murit-murit Isa, "Jak geutanyoe taseutôt, bah kheueh tanyoe maté meusajan ngon Geuhnyan!"

Nyang peu-udeb lom dan teubri udeb

17 Watée Isa ka trok bak teupat nyan, Lazarus ka peuet uroe treb jih lam kubu.

18 Betania tô ngon Yerusalem, kira-kira lhée kilo metée jiôh jih. 19 Ramé that ureuëng Yahudi jiteuka jijak saweue Marta dan Maryam keu jijak peumangat até awaknyan sabab Lazarus syedara jihnyan ka meuninggai.

20 Watée Marta jideungoe Isa ka trok, gobnyan laju geuteubiet keu geujak sambot Isa. Seudangkan Maryam teutab tinggai di rumoh. 21 Geupeugah lé Marta bak Isa, "Tuhan, meunyoe Tuhan na disinoe bak watée nyan, pasti syedara ulôn nyoe hana meuninggai. 22 Teuma meunan ulôn teupeu bahwa bak saát nyoe cit teuma Po teu Allah teuma geubri peue mantong nyang Tuhan lakée bak gobnyan."

23 "Syedara gata nyan udeb lom," kheun Isa ubak Marta.

24 Geujaweueb lé Marta, "Ulôn kuteupeue Lazarus teuma udeb lom watée ureuëng maté teupeubudôh lom óh Uroe Kiamat."

25 "Ulôn kheueh nyang bri udeb dan nyang peubudôh ureuëng maté," kheun Isa bak Marta. "Ureuëng nyang meuiman keu Ulôn teuma udeb, bah kheueh jihnyan ka

maté. 26 Dan ureuëng udeb nyang meuiman bak Ulôn, siumu masa hana maté. Peue gata tapatéh lam hainyan?"

27 "Tuhan" jaweueb Marta, "Ulôn meuiman Tuhan Aneuëk Allah, Raja Peuseulamat nyang teuma teuka lam donya nyoe."

Isa geumo

28 Óh ka lheueh geupeugah lé Marta lagée nyan, laju geujak tawök Maryam, syedara gobnyan laju geusáh bak Maryam nyan, "Bapak Gurée na disinoe; Gobnyan geutanyong gata." 29 Ban jideungoe haba nyan, Maryam bagaih-bagaih jibeudôh, laju jijak meurumpok ngon Isa. 30 Watée nyan, Isa gohlom geutamong lam gampông. Gobnyan mantong na bak teupat Marta meurumpok ngon gobnyan. 31 Ureuëng-ureuëng Yahudi nyang teungoh jipeumangat até Maryam di rumoh, ban jikalon Maryam jibeudôh dan bagaih that jiteubiet uluwa; awaknyan pi laju jiseutôt Maryam, sabab awaknyan jipike Maryam jijak bak jrát keu jijak mo ba-e.

32 Watée Maryam trok bak teupat Isa dan jikalon Gobnyan, laju jimeuteuôt Maryam dikeue Gobnyan sira jipeugah, "Tuhan, meunyoe Tuhan na disinoe bak watée nyan, pasti syedara ulôn nyan hana meuninggai."

33 Watée Isa geukalon Maryam jimoe, dan ureuëng-ureuëng nyang jijak meusajan ngon Maryam nyan pi jimoe, até ji seudeh, dan jihnyan leumah inseuh lumpah na. 34 Dan geutanyong kheueh lé gobnyan bak awaknyan, "Dipat gata kubu Lazarus nyan?"

"Jak takalon, Tuhan," jaweueb awaknyan.

35 Laju Isa geumo. 36 Teuma ureuëng-ureuëng Yahudi nyan laju jipeugah, "Ngieng kheueh, hana wayang gaséh Gobnyan keu Lazarus!"

37 Teuma na cit lamkawan awaknyan jipeugah lagée nyoe, "Gobnyan geupeujeuet ureuëng buta deuh jikeumalon, pakon Gobnyan hana hase geutam mangat Lazarus bék maté?"

Lazarus geupeu-udeb lom

38 Isa inseuh lumpah na, laju geujak bak kubunyan. Kubu nyan na kheueh saboh guha nyang teutôb ngon batée raya.

39 "Kireueh keudeh batée nyan," kheun Isa.

Marta, syedara ureuëng nyang maté nyan jijaweueb, "Teuma, Tuhan, jihnyoe ka peuet uroe teukubu. Kateuntée ka mubée khiéng!"

⁴⁰ Isa geupeugah bak Marta, "Kon ka lheueh Ulôn peugah bak gata: meunyoé gata meuiman, gata takalon padubna rayeuk kuasa Allah!" ⁴¹ Teuma awaknyan laju jikireueh batée. Óh lheuehnyan Isa geutangáh u langét sira geupeugah, "Teurimong gaséh, Bapak, sabab Droeneueh ka neudeungoe Ulôn. ⁴² Ulôn kuteupeu Droeneueh sabe neudeungoe Ulôn, teuma Ulôn peugah nyoe, keu ureuëng-ureuëng nyang na disinoe; mangat awaknyan jipatéh bahwa Droeneueh kheueh nyang utus Ulôn." ⁴³ Óh ka lheueh geupeugah meunan, Isa laju geudumpék ngon su nyang teuga, "Lazarus, teubiet!" ⁴⁴ Dan jiteubiet kheueh laju ureuëng nyang ka maté nyan. Jaroe ngon gaki jih mantong meubalot ngon ija kafan, dan muka jih mantong teutób ngon ija tób muka. "Ploh laju ija kafan jihnyan mangat jeuet jijak," kheun Isa bak ureuëng-ureuëng nyang na disinan.

Saboh kawan ureuëng jijaklawan Isa

(Mat. 26:1-5; Mrk. 14:1-2; Luk. 22:1-2)

⁴⁵ Jai that-that nibak ureuëng-ureuëng Yahudi nyang teuka jijak saweue Maryam, jimeuiman ubak Isa watée jikalon keujadian nyan. ⁴⁶ Teuma na meupadub droe lamkawan awaknyan laju jijak bak ureuëng-ureuëng Farisi dan laju jipeugah peue nyang ka geupeubuet lé Isa. ⁴⁷ Ngon sabab nyan ureuëng-ureuëng Farisi dan imeum-imeum ulée laju jipeuna rapat dikeue Mahkamah Agama. Awaknyan jipeugah, "Peue nyang harôh tapeubuet? Ureuëng nyoe jai that jipeubuet nyang ajaéb! ⁴⁸ Meunyoé tapeubiyeu ureuëng nyan jipeubuet laju lagée nyoe meutamah jai ureuëng nyang meuiman bak jih nyan. Dan akhé jih peunguasa Roma teuma jiteuka dan jipeuhanco Baét Allah dan banmandum banda geutanyoe!"

⁴⁹ Sidroe lamkawan awaknyan nyang nan jih Kayafas, imeum agong bak thon nyan, ureuëng nyan jipeugah lagée nyoe, "Gatanyoe hana tateupeue sapeue. ⁵⁰ Peu kheueh gata hana tasada bahwa deumi rakyat, leubeh gét sidroe ureuëng maté nibak bansaboh bansa hanco?" ⁵¹ Sibeuna jih Kayafas jipeugah nyan, bukon lam pikeran jih keudroe. Teuma sibagoé imeum agong thon nyan jihnyan laju jipeujeuet Isa teuma maté keu bansa Yahudi. ⁵² Dan bukon keu bansa Yahudi mantong, teuma keu teupeusapat dan teu-

peusaboh aneuëk-aneuëk Allah nyang meurebre.

⁵³ Phon nibak uroenyan lé peunguasa Yahudi laju jimeupakat keu jipoh maté Isa. ⁵⁴ Ngon sabab nyan Isa hana le geupeuleumah droe dikeue ureuëng ramé lamkawan ureuëng Yahudi. Gobnyan laju geutinggai Yudea, laju geujak u banda nyang nan jih Efraim bak binéh padang pasi. Disinan Gobnyan tinggai meusajan ngon murit-murit Geuh.

⁵⁵ Bak watée nyan ka tô that ngon Uroe Raya Paskah Yahudi. Jai that-that ureuëng nyang tinggai di gampông-gampông jijak u Yerusalem keu jijak peuna upacara teupeugleh droe sigohlom peurayaan nyan. ⁵⁶ Awaknyan jimita Isa, dan watée ka meusapat di Baét Allah, awaknyan laju jimiarit sabe keudroe-droe, "Pakriban meunyoé bak gata? Peu kheueh mungken Gobnyan hana geuteuka uroe raya nyoe." ⁵⁷ Awaknyan jipeugah meunan sabab imeum-imeum ulée dan ureuëng-ureuëng Farisi jipeuteubiet peurintah bahwa ureuëng nyang jiteupeue dipat Isa nyan na, harôh jilapor mangat Gobnyan hase teudrob.

Isa jiprée ngon minyéuk mangat bée di Betania

(Mat. 26:6-13; Mrk. 14:3-9)

12 Nam uroe sigohlom trok bak Uroe Raya Paskah, Isa geujak u Betania. Bak teumpatnyan tinggai Lazarus nyang ka geupeubeudôh lé Gobnyan nibak maté. ² Disinan Isa jipeujamé lé awaknyan, dan Marta nyang peutimang. Lazarus meunan cit ngon jamé-jamé nyang laén jiduek dan makheun meusajan-sajan deungon Isa. ³ Óh lheuehnyan teuka Maryam sira jiba na kira-kira siteungoh litée minyéuk mangat bée narwastu nyang meuhái lumpah na. Lé Maryam laju jiroe minyéuknyan bak gaki Isa, óh lheueh nyan laju jisampôh ngon ôk jih. Bansaboh rumoh nyan ka peunoh ngon bée minyéuk nyang harôm nyan. ⁴ Teuma lé Yudas Iskariot, sidroe lamkawan murit Isa – nyang óh dudoe jikhianat Isa – jipeugah, ⁵ "Pakon minyéuk mangat bée nyan hana teupeubloe mantong ngon lhée reutôh péng pirak,"^a dan péng nyan teubri keu ureuëng gasien?" ⁶ Yudas jipeugah meunan kon sabab jih jipako keu ureuëng gasien, sabab

^a péng pirak: Kalon 6:7. 12:3; Luk. 7:37-38

jihnyan pancuri. Jihnyan kayém that jicok péng lam kaih nyang teukeubah bak jih.

⁷ Teuma lé Isa geupeugah, "Peubiyeu mantong peue nyang jipeubuet lé ureuëng inong nyan! Peue nyang jipeubuet nyoe na kheueh keu uroe Ulôn teukubu. ⁸ Ureuëng gasien sabe na lamkawan gata, teuma Ulôn hana."

Peureute keu jijak lawan Lazarus

⁹ Ramé that ureuëng Yahudi jideungoe bahwa Isa na di Betania, jadi, awaknyan laju jijak keudeh. Awaknyan jijak bukon sabab Isa mantong, teuma sira jijak ngieng Lazarus nyang ka geupeubeudôh nibak maté lé Gobnyan. ¹⁰ Nyang kheueh sabab jih Imeumimeum ulée keuneuk jipoh cit Lazarus; ¹¹ sabab jihnyan jeuet keusabab jai that-that ureuëng Yahudi jitinggai awaknyan dan meuiman ubak Isa.

Isa geutamong u Yerusalem deungon jaya

(*Mat. 21:1-11; Mrk. 11:1-11; Luk. 19:28-40*)

¹² Óh singoh beungoh ureuëng ramé nyang ka teuka keu jipeuraya Paskah jideungoe bahwa Isa teungoh geujak dan geutuju u Yerusalem. ¹³ Teuma lé awaknyan laju jicok ôn-ôn palem laju jijak sambot Gobnyan, sira jisumurak meuhubo, "Pujoe kheueh Allah! Teubri beureukat Gobnyan nyang teuka ateueh nan Tuhan. Teubri beureukat kheueh Raja Israel!"

¹⁴ Isa meuteumé saboh keuleudée muda, dan laju geuék ateueh keuleudée nyan. Ngon lagée nyan jeuet kheueh peue nyang ka teutuléh lam Alkitab:

¹⁵ "Bék teumakot, putroe Sion!

Ngieng Raja gata teuka,

geuék ateueh saboh keuleudée muda!"

¹⁶ Bak watée nyan murit-murit Isa gohlom muphom banmandum nyan. Teuma óh ka lheueh Isa teupeuagong deungon Gobnyan maté, barô kheueh awaknyan teuingat bahwa nyang jipeubuet lé gob ateueh Gobnyan ka na teutuléh lam Alkitab keuhai Gobnyan.

¹⁷ Ureuëng-ureuëng nyang teuka watée Isa geutawök Lazarus jiteubiet lam kubu dan jibeudôh nibak maté, laju jibri keusaksian keuhai nyan. ¹⁸ Nyang kheueh sabab jih ureuëng ramé nyan jijak bak Isa sabab awaknyan jideungoe Gobnyan kheueh nyang ka

geupeujeuet buet ajaéb nyan. ¹⁹ Teuma ureuëng-ureuëng Farisi laju jimarit sabe keudroe-droe, "Geutanyoe hana jeuet tapeubuet sapeue! Ngieng kheueh, mansaboh donya jijak seutôt Gobnyan!"

Na meupadub droe ureuëng Yunani jijak mita Isa

²⁰ Lamkawan ureuëng-ureuëng nyang teungoh jak u Yerusalem keu jijak meuiébadat watée peurayaan nyan na teuma mupadub droe ureuëng Yunani. ²¹ Awaknyan jijak ubak Filipus laju jipeugah, "Syedara, meunyoé jeuet, kamoe keuneuk meurumpok ngon Isa." (Filipus asai jih di Betsaida di Galilea.)

²² Teuma lé Filipus laju jijak peugah hai nyan bak Andreas, dan óh lheueh nyan awaknyan bandua jijak peugah bak Isa. ²³ Isa geupeugah bak awaknyan, "Ka watée jih Aneuëk Manusia teuagongkan. ²⁴ Keubiet beutôi nyang Ulôn peugah nyoe: meunyoé sianeuek gandom hana teupula lam tanoh dan maté, aneuëk gandom nyan teutab tinggai sianeuek. Teuma meunyoé aneuëk gandom nyan maté, barô kheueh jipeuhase gandom nyang le. ²⁵ Ureuëng nyang cinta udeb jih teuma gadôh udeb jih. Teuma ureuëng nyang banci keu udeb jih lam donya nyoe, teuma teupeulara jihnyan keu udeb seujati ngon keukai. ²⁶ Ureuëng keuneuk peutimang Ulôn bah jiseutôt Ulôn; mangat peulayan Ulôn hase meusapat ngon Ulôn dipat mantong Ulôn na. Ureuëng nyang peutimang Ulôn teuma geuhoreumat lé Bapak Lôn."

Isa geumeututoe keuhai Gobnyan maté

²⁷ "Até Ulôn seudeh that; peue nyang jeuet Lôn peugah bak saat nyoe? Peu kheueh jeuet Lôn peugah, 'Bapak, peuseuliseh kheueh Ulôn bak saatnyoe?' Teuma ngon lagée nyoe keu Lôn rasa watée meudeurita nyoe kheueh Ulôn teuka. ²⁸ Bapak, teupeumulia kheueh nan Droeneueh!" Teuma laju teudeungoe su di langét nyang geupeugah meunoe, "Ulôn ka Lôn peumulia Gobnyan, dan Ulôn Lôn peumulia lom Gobnyan."

²⁹ Ureuëng ramé nyang na disinan jideungoe banmandum su nyan. Awaknyan jipeugah, "Nyan su geulanteue!" Teuma na nyang peugah, "Bukon, nyan Malaikat nyang meututoe ngon Gobnyan!"

³⁰ Laju Isa geupeugah bak awaknyan, "Su nyan teudeungoe, bukon peureulée keu Lôn, teuma na kheueh peureulée keu gata. ³¹ Jinoenyoe ka watée jih donya teupeuhakém; bak saát nyoe nyang mat kuasa ateueh donya nyoe teupeutron. ³² Teuma Ulôn nyoe, meunyoe Ulôn ka teupeumanyang di ateueh bumoe, Ulôn teuma Lôn tarek mandum ureuëng ubak Ulôn." ³³ Gobnyan geupeugah meunan keu geutunyok pakriban cara jih Gobnyan maté.

³⁴ Ureuëng ramé nyan jipeugah bak Gobnyan, "Meunurot Kitab Huköm kamoe, Raja Peuseulamat teuma udeb siumu masa. Pakriban droeneuh jeuet neupeugah Aneuëk Manusia bah teupeumanyang di ateueh bumoe? Soe Aneuëk Manusia nyan?"

³⁵ Geujaweueb lé Isa, "Teuma keu sikeujab mantong trang nyan na lamkawan gata. Ngon lagée nyan, gata jak kheueh simantong trang nyan na, mangat gata bék keunong lam seupôt. Ureuëng nyang jijak lam seupôt hana jituho hojijak. ³⁶ Peucaya kheueh keu trang nyan, simantong trang nyan mantong na bak gata, mangat gata jeuet keu aneuëk-aneuëk trang."

Ureuëng-ureuëng Yahudi hana jipatéh

Óh ka lheueh Isa geupeugah meunan, Gobnyan laju geujak nibak teumpatnyan dan hana geutem tunyok droe bak awaknyan. ³⁷ Bah kheueh ka jai that geupeuleumah buet nyang ajaéb lé Isa dikeue awaknyan, awaknyan teutab hana jipatéh keu gobnyan. ³⁸ Ngon lagée nyan jeuet kheueh peue nyang geupeugah lé Nabi Yesaya,

"Tuhan, soe kheueh nyang patéh bak haba kamoe?

Ubak soe kheueh kuasa Tuhan teupeuleumah?"

³⁹ Nyang kheueh sabab jih awaknyan hana jitem patéh, sabab Isa ka geupeugah,

"Po teu Allah meufeureuman,

⁴⁰ 'Ulôn peubuta mata awaknyan, Lôn peujeuet awaknyan kreueh até; mangat mata awaknyan bék deuh jikalon, pikeran awaknyan bék jimuphom. Mangat awaknyan bék jiriwang bak Ulôn, laju Ulôn peupuléh awaknyan.' "

⁴¹ Nabi Yesaya geupeugah meunan sabab gobnyan ka geukalon keubeusaran Isa, dan meututoe keuhai Gobnyan.

⁴² Bah kheueh meunan, jai that ureuëng, meunan cit na peunguasa Yahudi jimeuiman ubak Isa. Teuma awaknyan hana jijeuet peugah hainyan ngon cara troh trang, sabab awaknyan teumakot keu ureuëng-ureuëng Farisi meunyoe jiteupeu hainyan hana jibri tamong lam rumoh iébadat. ⁴³ Awaknyan leubeh galak jipujoe lé manusia nibak geuhareuga lé Po teu Allah;

Tutoe Isa teuma teuhakém

⁴⁴ Laju Isa geutawök, "Hei ureuëng nyang meuiman ubak Ulôn, kon keu Ulôn jimeuiman, teuma ubak Gobnyan nyang utus Ulôn. ⁴⁵ Dan ureuëng nyang kalon Ulôn, jikalon Gobnyan nyang utus Ulôn. ⁴⁶ Ulôn teuka ateueh rhung donya sibagoé trang, mangat mandum ureuëng nyang meuiman bak Ulôn bék tinggai lam seupôt. ⁴⁷ Ureuëng nyang jideungoe peue nyang Ulôn peurunoe, teuma hana jiseutôt lagée nyang Ulôn peurunoe nyan – kon Ulôn nyang huköm jihnyan. Sabab Ulôn teuka bukon keu Lôn peuhakém donya nyoe, teuma keu Lôn peuseulamat. ⁴⁸ Ureuëng nyang tulak Ulôn dan hana jideungoe nyang Ulôn peugah, ka na nyang peusidang ureuëng nyan. Haba nyang Ulôn peusampoe, nyan kheueh nyang peuhakém ureuëng nyan bak Uroe Kiamat. ⁴⁹ Sabab Ulôn hana Lôn meututoe ateueh keuheundak Ulôn keudroe; Bapak nyang utus Ulôn, Gobnyan kheueh nyang peurintah bak Ulôn peue nyang harôh Lôn peugah dan Ulôn peusampoe. ⁵⁰ Dan Ulôn teupeue peurintah Geuh nyan teubri udeb seujati dan keukai. Teuma Ulôn peusampoe lagée nyang geupeurunoe lé Bapak ubak Ulôn."

Isa geurhah gaki murit-murit Gobnyan

13 Siuroe sigohlom Uroe Raya Paskah, Isa geuteupeue bahwa ka watée jih Gobnyan geutinggai donya nyoe keu geugisa ubak Bapak Geuh. Gobnyan geugaséh keu ureuëng nyang jeuet keu milék Gobnyan ateueh rhueng donya, dan Gobnyan teutab geugaséh keu awaknyan sampoe án pagée.

² Isa dan murit-murit Gobnyan teungoh makheun malam. Iblis ka jipeutamong niet

lam, até Yudas aneuëk Simon Iskariot keu jikhianat Isa.^b 3 Isa geuteupeue bahwa Bapak ka geuseurah mandum keukuasaan bak Gobnyan. Gobnyan pih geuteupeue bahwa Gobnyan teuka nibak Allah dan teuma geugisa bak Po teu Allah. 4 Sabab nyan Gobnyan laju geudong, geusuet bajée jubah Geuh, dan geukat andok bak keuieng Geuh. 5 Óh lheurehnyan Gobnyan laju geuprée ié lam saboh baskom, laju geurhah gaki murit-murit Gobnyan dan laju geupeutô ngon ija andok nyang teukat bak keuieng Geuh. 6 Trok kheueh gobnyan bak Simon Petrus, laju jipeugah lé Simon Petrus nyan lagée nyoe, "Tuhan, ék kheueh beutôi Tuhan nyang rhah gaki ulôn?"

7 Geujaweueb lé Isa, "Jinoenyoe gata hana muphom peue nyang Ulôn peubuet nyoe, teuma singoh gata teuma tateupeue."

8 "Bék, Tuhan," kheun Petrus bak Isa, "Bék sagai-sagai Tuhan neu rhah gaki Ulôn!"

Teuma Isa geujaweueb, "Meunyoé Ulôn hana Lôn rhah gata, gata hana hubongan ngon Ulôn."

9 Jipeugah lé Simon Petrus, "Meunyoé meunan, Tuhan, bék gaki lôn mantong, meunan cit ngon jaroe dan ulée ulôn!"

10 "Ureuëng nyang ka lheureh jimanoe, ka gleh bansaboh tuboh," geupeugah lé Isa bak Petrus. "Ureuëng nyan hana peureulée le teupeugleh seulaén gaki geuh.^c Gatanyoe ka gleh, teuma hana banmandum." (11 Isa ka geuteupeue soe nyang keuneuk khianat Gobnyan. Nyang kheueh sabab jih Gobnyan geupeugah, "Gatanyoe ka gleh, teuma hana banmandum.")

12 Óh ka lheureh Isa geu rhah gaki awaknyan, laju geungui lom bajée jubah Geuh dan geuduek lom teuma. Laju geupeugah bak awaknyan, "Peu kheueh muphom gata peue nyang ban Ulôn peubuet ateuh gata? 13 Gata hôi Ulôn Gurée dan Tuhan. Dan keubiet lagée nyan. 14 Meunyoé Ulôn sibagoé Tuhan dan Gurée gata Ulôn rhah gaki gata, gata pi wajéb teuma saléng gata rhah gaki. 15 Ulôn bie teuladan nyoe ubak gata, mangat gata pi tapeubuet peue nyang ka Ulôn peubuet ateuh gata. 16 Keubiet beutôi nyang Ulôn peugah nyoe: Sidroe namiet hana leubeh rayeuk nibak amphon jih, dan sidroe utosan hana leubeh rayeuk nibak nyang utus jih nyan. 17 Meunyoé gata ka tateupeue banmandum

nyoe, mubahgia kheueh gata meunyoé tapeubuet lagée nyan.

18 Peue nyang ulôn peugah nyoe bukon kheueh keu gata mantong. Ulôn kuteupeue soe-soe nyang ka Ulôn piléh. Teuma peue nyang teutuléh lam Alkitab, nyan harôh teu-jadi, na kheueh, 'Ureuëng nyang jimakheun meusajan ngon Ulôn, teuma jilawan Ulôn.' 19 Hainyan Ulôn peusampoe bak gata jinoenyoe, meunyoé hainyan jeuet singoh, gata teuma tapatéh bahwa Ulôn kheueh nyang teupeugah ULÔN NA. 20 Keubiet beutôi nyang Ulôn peugah nyoe: Soe nyang teurimong ureuëng nyang Ulôn utus, ureuëng nyan ka jiteurimong Ulôn. Dan soe nyang teurimong Ulôn, ka jiteurimong Gobnyan nyang utus Ulôn."

Isa geupeugah keuhai nyang khianat ateuh droe Gobnyan

(Mat. 26:20-25; Mrk. 14:17-21; Luk. 22:21-23)

21 Óh ka lheureh geupeugah lagée nyan lé Isa, Gobnyan laju jiteuka weueh. Dan geupeugah, "Keubiet beutôi nyang Ulôn peugah nyoe: sidroe lamkawan gatanyoe jikhianat Ulôn."

22 Murit-murit Gobnyan laju jimeungi-eng-ngieng sabe keudroe sabab awaknyan hireuen lumpah na soe nyang geumeukeusut lé Isa nyan. 23 Murit nyang geugaséh lé Isa jiduek bakbinéh Isa. 24 Simon Petrus laju jibri isyarat bak Gobnyan, mangat jitem tanyong bak Isa soe nyang geumeukeusut lé Isa nyan.

25 Teuma murit nyan laju jipeurab bak Isa, dan laju jitanyong, "Soe nyang neumeukeusut nyan, Tuhan?"

26 Geujaweueb lé Isa, "Ureuëng nyang Ulôn jok ruti nyang Ulôn ceulob lam cawan; laju geubri bak Yudas aneuëk Simon Iskariot. 27 Bagaih that óh ka lheureh Yudas jiteurimong ruti nyan, Iblis laju jitamong lam até jih, dan laju Isa geupeugah bak ureuëng nyan, "Peu buet teuh dan peue nyang keuneuk gata peubuet." 28 Hana meusidroe pi nibak awaknyan nyang na duek makheun disinan nyang muphom pakon Isa geupeugah meunan bak Yudas. 29 Na nyang pike Isa geuyue bak Yudas sapeue-sapeue nyang teupeureulée keu khanuri nyan, atawa teubri bacut péng keu ureuëng gasien – sabab Yudas na kheueh nyang mat kaih awaknyan.

^b Iblis ... jikhianat Isa: atawa Iblis ka jipeuteuntée bahwa Yudas bin Simon Iskariot teuma jikhianat Isa.

^c Lam padub-padubboh naseukah kuno hana: seulaén gaki geuh.

13:12-15: Luk. 22:27 13:16: Mat. 10:24, Luk. 6:40, Yah. 15:20 13:18: Zab. 41:10 13:20: Mat. 10:40, Mrk. 9:37, Luk. 9:48, 10:16

³⁰ Óh ka lھےueh Yudas jiteurimong ruti nyan, jihnyan laju jiteubiet u luwa. Uroe nyan ka malam.

Peurintah nyang barô

³¹ Óh ka leupah Yudas jijak, Isa laju geupeugah, "Jinoenyoe Aneuëk Manusia jipeumulia, dan Allah jipeumulia rot Gobnyan. ³² Meunyoe Po teu Allah teupeumulia rot Gobnyan, Gobnyan pi teuma geupeumulia lé Allah rot droe Gobnyan keudroe. Dan Allah teuma geupeumulia deungoe reujang. ³³ Aneuëk-aneuëk Ulôn, Ulôn hana treb le tinggai ngon gatanyoe. Gata tamita Ulôn, teuma lagée nyang ka lھےueh Ulôn peugah bak dumna peunguasa Yahudi, meunan cit Ulôn peugah bak gata; bak teupat Ulôn jak, gatanyoe hana hase tateuka. ³⁴ Peurintah barô Ulôn jok keu gata: Gaséh kھےueh sidroe ngon nyang laén. Saban lagée Ulôn gaséh keu gata, meunan cit gata bah kھےueh saléng tameugaséh. ³⁵ Meunyoe gata saléng na geunaséh, banmandum ureuëng jiteupeue bahwa gata na kھےueh murit-murit Ulôn."

Nubuat bahwa Petrus teuma jiiengkeue Isa

(Mat. 26:31-35; Mrk. 14:27-31; Luk. 22:31-34)

³⁶ "Tuhan, Tuhan ho keuneuk jak?" jitanjong lé Simon Petrus bak Isa, geujaweueb lé Isa, "Ho Ulôn jak, gata hana jeuet taseutôt bak saat nyoe. Gata teuma taseutôt Ulôn óh watée dudoe."

³⁷ "Tuhan, pakon ulôn hana jeuet lôn seutôt Tuhan bak saat nyoe?" jitanjong lé Petrus lom. "Ulôn rila maté keu Tuhan!"

³⁸ Geujaweueb lé Isa, "Peu kھےueh keubiet gata rila maté keu Ulôn? Beutateupeue kھےueh, sigohlom manök jiku-uék eunteuk, gata ka lhée goe, gata peugah bahwa gata hana taturi keu Ulôn!"

Isa rot jak bak Bapak

14 "Bék sosah até gata," kھےun Isa bak awaknyan. "Meuiman kھےueh^d ubak Allah, dan meuiman kھےueh teuma ubak Ulôn. ² Di rumoh Bapak Ulôn jai that teupat tinggai, Ulôn jak keudeh keu Lôn jak keubah teupat keu gata. Ulôn hana Lôn peugah meunan bak gata, meunyoe jih nyan

kon lagée nyan.^e ³ Óh ka leupah Ulôn jak keu Lôn jak keubah teupat keu gata, teuma Lôn riwang lom dan Lôn jaktueng gata, mangat dipat Ulôn na, disinan teuma gata na. ⁴ Bak teupat Ulôn jak gata tatuho rot jih."

⁵ Laju Tomas jipeugah bak Isa, "Tuhan, kamoe hana meuteupeue ho Tuhan jak, pakriban jeuet kamoe tuho rot jih?"

⁶ Geujaweueb lé Isa, "Ulôn kھےueh rot keu teuturi ubak Allah dan meuteumé udeb. Hana meusidroe pih nyang hase jijak ubak Bapak, meunyoe hana rot Ulôn. ⁷ Meunyoe gata taturi keu Ulôn, pasti gata teuma taturi^f keu Bapak Ulôn. Jinoenyoe gata ka taturi keu Gobnyan, dan ka gata kalon Gobnyan."

⁸ Teuma Filipus laju jipeugah bak Isa, "Tuhan, tunyok kھےueh Bapak bak kamoe, mangat kamoe puih até."

⁹ Geujaweueb lé Isa, "Ka padubnyan treb Ulôn na meusajan gata, gohlom cit gata turi keu Ulôn hai Filipus? Ureuëng nyang ka jikalon Ulôn, ka jikalon Bapak. Pakriban gata tapeugah, "Tunyok kھےueh Bapak bak kamoe?" ¹⁰ Filipus, peu kھےueh hana gata patéh, bahwa Ulôn meusaboh ngon Bapak, dan Bapak meusaboh ngon Ulôn? Peue nyang Ulôn peugah bak gata, hana Ulôn peugah nibak droe Ulôn keudroe. Bapak nyang teutab na meusaboh ngon Ulôn, Gobnyan kھےueh nyang peubuet banmandum nyan. ¹¹ Meuiman kھےueh bak Ulôn, bahwa Ulôn meusaboh ngon Bapak dan Bapak meusaboh ngon Ulôn. Atawa sihana-hana jih, tapatéh kھےueh sabab peue nyang ka Ulôn peubuet. ¹² Keubiet beutôi nyang ulôn peugah nyoe: Ureuëng nyang meuiman ubak Ulôn, teuma jipeubuet peue nyang ka Ulôn peubuet – lom teuma ureuëng nyan jipeubuet nyang leubeh rayeuk lom – sabab Ulôn jak ubak Bapak. ¹³ Dan peue mantong nyang gata lakée ateuh nan Ulôn, nyan teuma Ulôn peubuet keu gata, mangat Bapak jipeumulia rot Aneuëk. ¹⁴ Peue mantong nyang gata lakée^g ateuh nan Ulôn, Ulôn peubuet."

Isa geupeu janji Roh Allah

¹⁵ "Meunyoe gata tagaséh keu Ulôn, gata teuma tapeujak peurintah Ulôn. ¹⁶ Ulôn teuma Lôn lakée bak Bapak, dan Gobnyan geubri keu gata nyang Tulông laén, nyang

^d Meuiman kھےueh: atawa gata peucaya. ^e Di rumoh ... kon lagée nyan: atawa di rumoh Bapa Ulôn na dan le that teupat tinggai; meunyoe nyan kon lagée nyan peu kھےueh Ulôn teuma Lôn peugah ubak gata bahwa Ulôn jak keudeh keu Lôn jak keubah teupat keu gata? ^f Meunyoe gata taturi keu Ulôn ... gata teuma taturi: padub-padubboh naseukah kuno: sabab gata ka taturi Ulôn ... gata teuma taturi. ^g Peue mantong nyang gata lakée: padub-padubboh naseukah kuno: Peue mantong nyang gata lakée ubak Ulôn. 13:33: Yah. 7:34 13:34: Yah. 15:12, 17, 1Yah. 3:23, 2Yah. 5

teuma tinggai meusajan gata keu siumu masa. ¹⁷ Geuhnyan na kheueh Roh Allah nyang teuma peugah keuhai Po teu Allah nyan beuna. Donya hana hase jiteurimong Geuhnyan, sabab hana jikalon atawa hana jituri. Teuma gata taturi Geuhnyan, sabab Geuhnyan tinggai meusajan gata dan teuma meusaboh^h ngon gata.

¹⁸ Gata hana teuma Ulôn tinggai sidroe sibagoë aneuëk yatem ngon meuntui. Ulôn teuma kuriwang bak gata. ¹⁹ Tinggai sikeujab teuk donya nyoe hana jikalon le Ulôn. Teuma gata tangieng Ulôn. Dan sabab Ulôn udeb, gata pih udeb. ²⁰ Meunyoë katrok uroenyan, gata teuma tateupeue bahwa Ulôn meusaboh ngan Bapak, gata meusaboh ngon Ulôn, dan Ulôn meusaboh ngon gata.

²¹ Ureuëng teurimong peue-peue nyang Ulôn peurintah dan jipeubuet lagée nyang teupeurintah nyan, jihnyan nyang gaséh Ulôn. Bapak Ulôn teuma geugaséh ureuëng nyang gaséh keu Ulôn. Ulôn pi teuma Lôn gaséh keu ureuëng nyan dan Lôn peugah droe Ulôn bak jihnyan."

²² Yudas, (kon Yudas Iskariot) jitanyong bak Isa, "Tuhan, pakon Tuhan neutem peugah droe ubak kamoe dan bukon bak donya nyoe?"

²³ Geujaweueb lé Isa, "Ureuëng nyang jigaséh keu Ulôn, teuma jiseutôt peue nyang Ulôn purunoe. Bapak Ulôn teuma geugaséh keu jihnyan. Bapak ngon Ulôn teuma kamoe jak bak jihnyan dan tinggai meusajan jihnyan. ²⁴ Ureuëng nyang hana jigaséh keu Ulôn, hana jiseutôt ajaran Ulôn. Ajaran nyang gata deungoe nyan, kon nibak Ulôn asai jih, teuma nibak Bapak nyang utus Ulôn.

²⁵ Banmandum nyan Ulôn peugah bak gata simantong Ulôn na meusajan gata. ²⁶ Teuma Roh Allah, nyang tulông nyang teuma geu-utus lé Bapak ateueh nan Ulôn, Gobnyan kheueh nyang teuma peurunoe gata banmandum dan geupeuingat gata keu banmandum nyang ka lheueh Ulôn bri keu gata.

²⁷ Seujahteura Ulôn tinggai bak gata. Seujahteura Ulôn keudroe nyang Ulôn bri keu gata, nyang Ulôn bri nyan bukon lagée nyang jibri lé donya keu gata. Bék apoh apah dan bék teumakot. ²⁸ Gata ka tadeungoe Ulôn meututoe, 'Ulôn kujak, teuma Ulôn teuma kuriwang lom ubak gata'. Meunyoë gata tagaséh keu Ulôn, gata teuma tagalak watée Ulôn jak bak Bapak, sabab Bapak leubeh rayeuk nibak Ulôn. ²⁹ Ulôn peugah nyan nibak gata nibak saat nyoe, sigohlom

mandum nyan teujadi, gata teuma tameuiman. ³⁰ Ulôn hana teuma Lôn meututoe leubeh jai lom ngon gata, sabab ka trok watée jih peunguasá donya nyoe teuka. Teuma jihnyan hana meukuasa ateueh droe Ulôn. ³¹ Teuma mandum nyan harôh na mangat donya jisadar bahwa Ulôn kugaséh Bapak dan Ulôn peubuet mandum nyang geupeurintah lé Bapak ubak Ulôn.

Ka jeuet, bohjak tawéh nibak teupat nyoe."

Isa bak anggô nyang seujati

15 Geupeugah lom lé Isa, "Ulôn na kheueh bak anggô nyang seujati, dan Bapak Ulôn na kheueh nyang peugleh lampôh. ² Tieb-tieb cabeueng nibak Ulôn nyang hana muboh, laju teukoh, dan tieb-tieb cabeueng nyang muboh geupeukureueng ôn jih dan geupeu gleh mangat leubeh jai jimuboh. ³ Gata ka gleh sabab ajaran nyang Ulôn bri keugata. ⁴ Teutab meusaboh ngon Ulôn dan Ulôn pi teutab meusaboh ngon gata. Cabeueng keudroe hana hase jimuboh, keucuali meunyoë cabeueng nyan teutab na meukeumat ateueh bak jih. Meunan cit gata hase jimuboh, meunyoë teutab meusaboh ngon Ulôn.

⁵ Ulôn kheueh bak anggô, dan gata cabeueng-cabeueng jih. Ureuëng nyang teutab meusaboh ngon Ulôn dan Ulôn ngon jihnyan, teuma jimuboh le; sabab meunyoë hana Ulôn, gata hana hase tapeubuet sapeue. ⁶ Ureuëng nyang hana teutab meusaboh ngon Ulôn, teuma teutiek lagée cabeueng, laju tho. Cabeueng-cabeueng nyang lagée nyan teupeusapat dan teutiek lam apui, óh lheuehnyan laju teutot. ⁷ Meunyoë gata teutab meusaboh ngon Ulôn dan ajaran Ulôn tinggai lam até gata, lakée kheueh bak Bapak peue mantong nyang gata keuneuk lakée; nyang gata lakée nyan teuma geubri. ⁸ Meunyoë gata tapeubuet nyang le, Bapak Ulôn teupeumulia; dan deungon lagée nyan gata biet-biet jeuet keu murit Ulôn. ⁹ Lagée Bapak geugaséh keu Ulôn, meunan kheueh Ulôn gaséh keu gata. Bah kheueh gata teutab udeb lagée ureuëng nyang Ulôn gaséh. ¹⁰ Meunyoë gata peujak peue-peue nyang Ulôn peurintah nyoe, gata teutab seutia bak geunaséh Ulôn, saban lagée Ulôn teutab seutia bak geunaséh Bapak sabab Ulôn peubuet peue-peue nyang geupeurintah lé Gobnyan.

¹¹ Banmandum nyoe Ulôn bri téé bak gata, mangat galak Ulôn na lam até gata, dan

^h dan teuma meusaboh: padub-padubboh naseukah kuno; dan meusaboh.

Cabeueng bak anggó (15:5)

galak gata jeuet keusampoereuna. ¹² Nyoe kheueh peurintah Ulôn: Gaséh kheueh sidroe ngon nyang laén, saban lagée Ulôn kugaséh gata. ¹³ Ureuëng nyang paleng jigaséh keu rakan-rakan jih na kheueh ureuëng nyang jibri udeb jih keu awaknyan. ¹⁴ Gata na kheueh sabat-sabat Ulôn, meunyoe gata tapeubuet peue nyang Ulôn peurintah bak gata. ¹⁵ Gata hana le Ulôn hôi namiet, sabab namiet hana jiteupeu peue nyang teungoh jipeubuet lé amphon jih. Gata Ulôn hôi sabat, sabab mandum nyang Ulôn deungoe nibak Bapak, ka Ulôn bri bak gata. ¹⁶ Kon gata nyang piléh Ulôn. Ulôn kheueh nyang piléh gata, dan nyang yuejak gata mangat jimuboh le – boh nyang hana hase binasa. Teuma Bapak geubri keu gata peue mantong nyang gatalakée bak Gobnyan ateueh nan Ulôn. ¹⁷ Nyoe kheueh peurintah Ulôn keu gata: Gaséh kheueh sidroe ngon nyang laén.”

Donya jibanci gata

¹⁸ ”Meunyoe donya jibanci gata, ingat kheueh bahwa ulôn ka leubeh ilée jibanci lé donya. ¹⁹ Seukira jih gata atra donya, gata teuma jigaséh lé donya sibagoe atra jih. Teuma Ulôn ka lôn piléh gata lam donya nyoe, ngon lagée nyan gata bukon lé atra donya. Nyang kheueh sabab jih donya jibanci gata. ²⁰ Ingat kheueh peue nyang ka lheuëh Ulôn peugah bak gata, ’Namiet hana leubeh rayeuk nibak amphon jih.’ Meunyoe awaknyan ka ji-iénanya Ulôn, awaknyan pih teuma ji iénanya gata. Meunyoe awaknyan jiseutôt nyang lagée Ulôn purunoe, awak-

nyan pih teuma jiseutôt nyang gata purunoe. ²¹ Banmandum nyan awaknyan peubuet ateueh gata, sabab gata murit Ulôn, sabab awaknyan hana jituri Gobnyan nyang utus Ulôn. ²² Meunyoe Ulôn hana Lôn teuka dan hana Lôn peugah banmandum nyan bak awaknyan, awaknyan hana meudesya. Teuma bak saát nyoe awaknyan hana alasan le keu desya droe jih. ²³ Ureuëng nyang banci Ulôn, jibanci Bapak Ulôn. ²⁴ Seukira jih lamkawan awaknyan hana Ulôn peubuet haihai nyang gohlom na jipeubuet lé ureuëng laén, awaknyan hana meudesya. Teuma bak saát nyoe awaknyan ka jikalon peue nyang Ulôn peubuet, dan awaknyan jibanci Ulôn meunan cit Bapak Ulôn. ²⁵ Teuma biet ka seuharôh jih lagée nyan, mangat jeuet peu nyang teutuléh lam Kitab Huköm awaknyan, na kheueh: ’Awaknyan jibanci Ulôn ngon hana alasan.’

²⁶ Ulôn teuma lôn utus bak gata peunulông nyang asai jih nibak Bapak. Gobnyan kheueh Roh nyang geupeugah Roh nyang beuna keuhai Po teu Allah. Meunyoe Rohnyan teuka, Gobnyan geumeusaksi keuhai Ulôn. ²⁷ Dan gata pi harôh gata bri keusaksian keuhai Ulôn, sabab gata kana meusajan Ulôn phon yoh awai.

16 Banmandum nyan Ulôn peugah bak gata mangat gata bék murtat. ² Gata teuma teupeuteubiet nibak rumoh-rumoh iébadat. Dan teuma teuka watée jih bahwa ureuëng nyang poh maté gata jipike jihnyan meungabdi bak Po teu Allah. ³ Awaknyan jipeubuet lagée nyan ateueh gata sabab awaknyan gohlom jituri Bapak meunan cit

Ulôn. ⁴ Teuma bak saát nyoe Ulôn peugah nyan bak gata, meunyoe nyan jeuet singoh, gata taingat bahwa Ulôn ka lheureh lôn peugah bak gata."

Buet Roh Allah

"Hainyoe hana Ulôn peugah bak gata yoh awai phon, sabab, Ulôn mantong na meusajan ngon gata. ⁵ Teuma bak saát nyoe Ulôn kujak ubak Gobnyan nyang utus Ulôn; dan hana meusidro pi nibak gata tatanyong ho Ulôn jak. ⁶ Bak saát nyoe até gata jeuet keuseudeh, sabab Ulôn peugah hainyan bak gata. ⁷ Teuma Ulôn peugah nyang beutôi bak gata: Leubeh gét nibak gata, meunyoe ulônjak; sabab meunyoe Ulôn hana lônjak, Nyang tulông nyan hana teuka bak gata. Teuma meunyoe ulônjak, Ulôn teuma lôn utus Gobnyan ubak gata. ⁸ Meunyoe Gobnyan teuka, Geuhnyan teuma geupeugah bak donya makna nyang sibeuna jih nibak desya, nibak peue nyang sibeuna jih, dan nibak huköman Po teu Allah. ⁹ Gobnyan teuma geupeugah nyang hana meuiman ubak Ulôn na kheueh desya; ¹⁰ bahwa Ulôn beutôi, sabab Ulôn jak ubak Bapak dan gata hana gata ngieng le Ulôn; ¹¹ dan bahwa Po teu Allah ka geupeu phon huköm, sabab peunguasa donya nyoe ka geuhuköm.

¹² Jai that-that nyang lôn keuneuk peugah bak gata, teuma bak saát nyoe gata gohlom hase gata teurimong. ¹³ Teuma meunyoe Rohnyan teuka, na kheueh Gobnyan nyang peugah keubeunaran keuhai Allah, gata teuma geubimbéng keu taturi banmandum keubeunaran. Gobnyan hana geumeututoe nibak droe Geuh keudroe teuma geupeugah peue nyang ka geudeungoe, dan Gobnyan teuma geupeugah bak gata peue nyang teuma teujadi óh uroe dudoe. ¹⁴ Gobnyan teuma geupeu mulia Ulôn, sabab peue nyang geupeusampoe bak gata, geuteurimong nibak Ulôn. ¹⁵ Banmandum nyang na bak Bapak na kheueh atra Ulôn. Nyang kheueh sabab jih ulôn peugah bahwa peue nyang jipeutrok lé Roh ubak gata, geuteurimong atranyan nibak Ulôn."

Ázeb ngon mangat

¹⁶ "Tinggai sikeujab teuk gata hana meurumpok le ngon Lôn, dan meunan cit tinggai sikeujab teuk gata teuma takalon Ulôn."

¹⁷ Na padubdroe murit Isa laju jiteumanyong sabe keudroe-droe, "Peue meukeusut jih geupeugah bak geutanyoe: 'Tinggai sikeujab teuk gata hana teuma gata ngieng le Ulôn, dan tinggai sikeujab teuk gata teuma tangieng ulôn'? Dan peue teuma meukeusut jih: 'Ulôn kujak ubak Bapak?'" ¹⁸ Awaknyan jiteumanyong laju, "Peue makna jih, 'Sikeujab'? Geutanyoe hana muphom Gobnyan geumariet keuhai peue!"

¹⁹ Isa geuteupeue awaknyan keuneuk teumanyong bak Gobnyan. Jadi Gobnyan laju geupeugah, "Bunoe ka lheureh lôn peugah, 'Tinggai sikeujab teuk, gata hana teuma gata ngieng Ulôn, dan meunan cit tinggai sikeujab teuk gata teuma tangieng Ulôn'. Peu kheueh nyan nyang gata peusoai lamkawan gata?"

²⁰ Beuneupatéh kheueh gata teuma tamo dan meuba-e, teuma donya meugeumbiraria. Gata tunu até, teuma sosah gata nyan meubah jeuet keu geumbiraan. ²¹ Meunyoe sidroe ureuëng inong ka tô that watée jikeuneuk peulahé aneuëk, jihnyan lumpah that sosah dan apoh apah, sabab ka watée jih inong nyan meudeurita. Teuma meunan aneuëk jihnyan lahé, ureuëng inong nyan tuwoe ubak peundeuritaan jih sabab galak that até sidroe aneuëk manyak ka lahé lam donya. ²² Meunan cit deungon gata: Jinoe nyoe gata meusosah até, teuma Ulôn meurumpok lom ngon gata, teuma até gata teuma mangat; dan hana meusidro pi nyang hase jicok nyang mangat nyan lam até gata.

²³ Bak uroe nyan, gata hana tanyong sapeue le ubak Ulôn. Neupatéh kheueh: Peue mantong nyang gata lakée ubak Bapak ateueh nan Ulôn, nyan teuma geubri keu gata. ²⁴ Sampoe bak saát nyoe gata gohlom talakée sapeue ateueh nan ulôn. Lakée kheueh, teuma gata tateurimong, mangat harok gata samporeuna."

Meunang ateueh donya

²⁵ "Banmandum nyoe ulôn peugah bak gata ngon kiasan. Teuma teuka watée jih, hana ulôn peuguna le kiasan, teuma lôn mariet troh trang ngon gata keuhai Bapak. ²⁶ Bak watée nyan gata teuma talakée bak bapak ateueh nan Ulôn; beutateupeue kheueh, Ulôn hana teuma lôn lakée nibak Bapak keu gata. ²⁷ Sabab Bapak keudroe geugaséh gata. Gobnyan geugaséh gata sabab gata ta-

¹ Peue mantong nyang gata lakée ubak Bapak ateueh nan Ulôn, nyan teuma geubri keu gata: padub-padubboh naseukah kuno: meunyoe gata lakée sapeue-sapeue ubak Bapa, Gobnyan teuma geujok ubak gata ateueh nan Ulôn.

gaséh keu Ulôn, dan tapatéh bahwa Ulôn teuka nibak Po teu Allah.²⁸ Beutôi Ulôn asai nibak Bapak, dan ka lôn teuka lam donya. Teuma bak saát nyoe Ulôn tinggai donya keu lôn gisa ubak Bapak.”

²⁹Laju murit-murit Isa jipeugah bak Gobnyan, ”Jinoenyoe Tuhan neumeututoe troh trang dan hana neupeuguna kiasan,³⁰ dan kamoe meuteupeu bahwa Tuhan neuteupeue peue-peue mantong. Hana peureulée meusidroeu ureuëng pi jiteumanyong sapeue-sapeue ubak Tuhan. Ngon sabab kamoe meupatéh Tuhan teuka nibak Po teu Allah.”

³¹Isa geujaweueb awaknyan, ”Jadi, peu kheueh ka gata patéh bak saát nyoe?³² Ingat! Saát jih teuma teuka, dan ka teuka, gata teuma teupeuce bre. Gata teuma tawoe u rumoh droe maséng-maséng dan teuma gata tinggai Ulôn sidroe. Teuma Ulôn hana sidroe sabab Bapak na meusajan ngon Ulôn.³³ Banmandum nyoe Ulôn peugah mangat gata meuteumé seujahteura sabab meusaboh ngon Ulôn. Lam donya gata teuma meudeurita. Dan tabah kheueh até gata! Ulôn ka Lôn peutaloe donya!”

Isa geumeudoá keu murit-murit Gobnyan

17 Óh ka lheuëh geupeugah meunan, Isa laju geutangáh u langét sira geupeugah, ”Bapak, jinoe ka trok watée jih. Peu Agong kheueh Aneuëk Droeneueh, mangat Aneuëk Droeneueh pi ji peu Agong Bapak.² Bapak ka neubri kuasa ateueh banmandum umat manusia ubak Aneuëk, mangat jihnyan jibri udeb seujati dan keukai keu mandum ureuëng nyang Bapak bri bak jihnyan.³ Nyoe kheueh Udeb seujati dan keukai; mangat manusia jituri Bapak, sibagoë Allah nyang beutôi, dan jituri Isa nyang nyang geu-utus lé Bapak.⁴ Ulôn ka lôn peumulia Bapak ateueh rhueng bumoe nyoe deungon lôn peuseuleusoe buet nyang ka Bapak bri bak Ulôn.⁵ Bapak! Agong kheueh Ulôn jinoenyoe ubak Bapak deungoe keumuliaan nyang na bak Ulôn meusajan Bapak sigohlom donya nyoe teupeujeuet.

⁶Ulôn ka Lôn peuturi Bapak ubak ureuëng-ureuëng nyang na lam donya nyoe nyang ka Bapak bri keu Ulôn. Awaknyan na kheueh atra Bapak, dan Bapak ka neubri

awaknyan bak Ulôn. Awaknyan ka jiseutôt peue nyang Bapak peugah.⁷ Jinoenyoe awaknyan ka jiteupeue bahwa banmandum nyang Bapak bri bak Ulôn asai jih nibak Bapak.⁸ Ka Ulôn peusampoe bak awaknyan tutoe haba nyang Bapak bri bak Ulôn; dan awaknyan ka jiteurimong. Awaknyan jiteupeue bahwa Ulôn biet-biet teuka nibak Bapak dan awaknyan jipatéh bahwa Bapak kheueh nyang utus Ulôn.

⁹Ulôn meudoá keu awaknyan. Ulôn hana meudoá keu donya seulaén keu ureuëng-ureuëng nyang ka Bapak bri ubak Ulôn, sabab awaknyan na kheueh atra Bapak.¹⁰ Mandum atra Ulôn na kheueh atra Bapak cit teuma; dan banmandum atra Bapak atra Ulôn cit teuma. Ulôn jipeumulia lam kawan awaknyan.¹¹ Jinoenyoe Ulôn teuka ubak Bapak. Ulôn hana tinggai le lam donya nyoe; teuma awaknyan na lam donya. Bapak nyang Suci! Jaga kheueh awaknyan ngon keukuasaan nan Bapak, na kheueh nan nyang ka Bapak bri ubak Ulôn – mangat awaknyan jeuet keusaboh, saban lagée Bapak ngon Ulôn na kheueh saboh.¹² Watée Ulôn mantong na meusajan awaknyan, Ulôn ka Lôn jaga awaknyan ngon keukuasaan nan Bapak – nan nyang Bapak bri ubak Ulôn.¹³ Ulôn ka Lôn jaga awaknyan dan hana meusidroeu pih lam kawan awaknyan nyang gadôh, keucuali jihnyan nyang ka seuharôh jih gadôh; ngon lagée nyan geunab kheueh peue nyang ka teutuléh lam Alkitab.¹⁴ Jinoenyoe Ulôn jak bak Bapak. Banmandum nyoe Ulôn peugah simantong Ulôn na lam donya; mangat awaknyan ngon sipeunoh até jirasa keugeumbiraan Ulôn.¹⁵ Ulôn ka Lôn peusampoe bak awaknyan tutoe haba Bapak, dan donya jibanci awaknyan, sabab awaknyan bukon milék donya, saban lagée Ulôn kon cit atra donya.¹⁶ Ulôn hana Lôn lakée mangat Bapak neucok awaknyan nibak lam donya nyoe, teuma nyang Ulôn lakée mangat Bapak neujaga awaknyan nibak ureuëng jeuhet.¹⁷ Saban cit hai jih lagée Ulôn bukon atra donya, awaknyan pih bukon atra donya.¹⁸ Beujeuet kheueh awaknyan atra khusus Bapak rot keubeunaran; Tutoe Bapak nyan na kheueh keubeunaran.¹⁹ Lagée Bapak ka geukirém Ulôn lam donya, lagéenyang cit teuma Ulôn kirém awaknyan u dalam donya.¹⁹ Keu keupeuntengan awaknyan, Ulôn seu-

^j Jaga kheueh awaknyan ... Bapak bri ubak Ulôn: padub-padubboh naseukah kuno: Deungon keukuasaan nan Bapa, jaga kheueh awaknyan nyang ka Bapa jok ubak Ulôn. ^k Ulôn ka ... Bapak bri ubak Ulôn: padub-padubboh naseukah kuno: Deungon keukuasaan nan Bapa, Ulôn ka Lôn jaga awaknyan nyang Bapa jok ubak Ulôn.

rah droe sibagoe atra milék khusus Bapak meulalu keubeunaran.

²⁰ Bukon keu awaknyoe mantong Ulôn meudoá. Ulôn meudoá cit teuma keu ureuëng-ureuëng nyang meuiman ubak ulôn ngon keusaksian awaknyan nyoe. ²¹ Ulôn lakée, Bapak, mangat awaknyan banmandum jeuet keu saboh, lagée Bapak meusaboh ngon Ulôn, dan Ulôn ngon Bapak. Seumoga awaknyan jeuet keu saboh ngon tanyoe mangat donya jipatéh bahwa Bapak nyang utus Ulôn. ²² Ulôn ka Lôn bri bak awaknyan keumuliaan nyang Bapak bri keu Ulôn, mangat awaknyan jeuet keusaboh, saban cit lagée geutanyoe saboh; ²³ Ulôn ngon awaknyan, dan Bapak ngon Ulôn; mangat awaknyan keubiet-keubiet saboh. Teuma donya jiteupeue bahwa Bapak kheueh nyang utus Ulôn, dan bahwa Bapak neugaséh awaknyan lagée Bapak neugaséh Ulôn.

²⁴ Bapak, Ulôn meuharab awaknyan, nyang Bapak bri keu Ulôn, na meusajan ngon Ulôn bak teupat Ulôn na, mangat awaknyan jikalon keumuliaan Ulôn; na kheueh keumuliaan nyang Bapak bri keu Ulôn, sabab Bapak neugaséh Ulôn sigohlom donya teupeujeuet. ²⁵ Bapak nyang ade! Donya hana jituri Bapak, teuma Ulôn kuturi Bapak; dan ureuëng-ureuëng nyoe jiteupeue bahwa Bapak nyang utus Ulôn. ²⁶ Ulôn ka Ulôn peugah nan Bapak bak awaknyan; dan Ulôn teuma sabe Lôn peubuet lagée nyan, mangat geunaséh Bapak keu Ulôn teutab na lam até awaknyan dan Ulôn meusaboh ngon awaknyan."

Isa jidrob

(*Mat. 26:47-56; Mrk. 14:43-50; Luk. 22:47-53*)

18 Óh ka lheueh Isa geumeudoá lagée nyan, Gobnyan ngon murit-murit Geuh laju geujak u meurandeh Krueng Kidron. Nibak teupat nyan na saboh taman, Isa ngon murit-murit Geuh geutamong laju lam taman nyan. ² Yudas tukang khianat nyan, jiteupeu teupat nyan; sabab Isa ka kayém that meusapat nibak teupat nyan ngon murit-murit Gobnyan. ³ Deungon nyan Yudas laju jijak ubak teupat nyan sira jiba saboh pasokan sidadu Romawi dan ngon padubdroe teuma peungawai Baét Tuhan nyang jiyue lé imeum-imeum ulée dan ureuëng-ureuëng Farisi. Awaknyan jiba sinjata, lentara meunan cit suwa. ⁴ Isa geuteupeue mandum peue nyang teuma teujadi ateuh droe Gobnyan. Ngon sabab nyan

Gobnyan laju geupeurab ubak ureuëng-ureuëng nyan sira geutanyong, "Soe nyang gata jak mita?"

⁵ "Isa, ureuëng Nazaret," jawueb awaknyan.

"Ulôn kheueh Jihnyan," seuôt Isa.

Yudas tukang khianatnyan na jidong inan ngon awaknyan. ⁶ Watée Isa geupeugah bak awaknyan, "Ulôn kheueh jihnyan," awaknyan banmandum jisurot dan reubah bak tanoh. ⁷ Sigoe teuk Isa geutanyong bak awaknyan, "Soe nyang gatanyoe mita?"

"Isa ureuëng Nazaret," jawueb awaknyan.

⁸ "Ka lheueh Lôn peugah, Ulôn kheueh Jihnyan," seuôt Isa. "Dan meunyoe keubiet Ulôn gata nyoe mita, peubiyeu mantong nyang laén nyoe jijak." (⁹ Deungon na geupeugah meunan, teuma jeuet kheueh peue nyang ka lheueh geupeugah lé Isa sigohlom nyan: "Bapak, nibak ureuëng-ureuëng nyang Bapak bri ubak Ulôn, hana meusidroe pi nyang gadôh.")

¹⁰ Simon Petrus nyang na geuba saboh peudeueng, laju geutarek ngon peudeueng nyan teuma geuseunuet ateuh sidroe namiet imeum agong sampoe putôh ôn punyueng blaih uneuen. Nan namiet nyan Malkus. ¹¹ Lé sabab nyan Isa laju geupeugah ubak Petrus, "Peutamong lom peudeueng gata nyan lam sarong! Peu kheueh gata pike hana Lôn jieb piala deurita nyang geubri lé Bapak ubak Ulôn?"

Isa jiba jak meuhadab Hanas

¹² Laju lé sidadu-sidadu Romawi deungon keumandan jih dan peungawai-peungawai Yahudi jidrob dan ji-ikat Isa. ¹³ Phon-phon that awaknyan jiba Isa meuhadab Hanas, ayah tuan Kayafas. Kayafas na kheueh imeum agong nibak thon nyan. ¹⁴ Dan Gobnyan kheueh nyang geubri naseuhat ubak peunguasa Yahudi bahwa leubeh gét sidroe nyang maté nibak saboh bansa.

Petrus geu-iengkeue keu Isa

(*Mat. 26:67-70; Mrk. 14:66-68; Luk. 22:55-57*)

¹⁵ Simon Petrus meunan cit ngon sidroe teuk murit nyang laén jiseutôt Isa. Murit nyang laén nyoe jituri lé imeum agong; ngon sabab nyan geuhnyan geutamong meusajansajan ngon Isa ubak leun rumoh imeum agong, ¹⁶ dan Petrus geupreh diluwa, nibak pintoe. Óh lheuehnyan murit nyang laén nyan

geujak uluwa dan meututoe ngon peulayan inong nyang keumiet pintoe, laju jijak Petrus peutamong u dalam. ¹⁷ Peulayan inong nyang keumiet pintoe nyan jitanyong bak Petrus, "Hai, peu kheueh droeneueh nyoe murit Isa cit?"

"Bukon," jaweueb Petrus.

¹⁸ Nibak uroenyana udara sijuek that, deungon nyan peulayan-peulayan meunan cit lé peungawai-peungawai laju jipeukab adang keungeue apui ngon meuadeueng, dan awaknyan laju jimeuadeueng nibak apui nyan. Petrus geujak keunan dan laju geudong meuadeueng ngon awaknyan.

Imeum agong jitanyong Isa

(*Mat. 26:59-66; Mrk. 14:55-64; Luk. 22:66-71*)

¹⁹ Imeum agong geutanyong bak Isa keuhai murit-murit Gobnyan meunan cit keuhai ajaran nyang geuba. ²⁰ Isa geujaweueb, "Ulôn meututoe ngon troh trang dikeue ureuëng ramé. Ulôn sabe na Lôn seumeubeuet nibak rumoh-rumoh iébadat meunan cit lam Baét Allah, nibak teupat ureuëng Yahudi lazem jih meugumpôi. Hántom na Lôn peugah sapeue ngon cara seungab-seungab. ²¹ Nyang kheueh sabab jih pakon Teungku neutanyong Ulôn? Tanyong kheueh bak awaknyan nyang ka jideungoe Ulôn seumeubeuet. Pasti awaknyan jiteupeu peue nyang ka Ulôn peugah."

²² Watée Isa geupeugah meunan, sidroe tukang kawai nyang na inan laju jitampa sira jipeugah, "Ajam that babah teuh kahjeuet meututoe lagée nyan ubak imeum agong!"

²³ Geujaweueb lé Isa, "Meunyoe na tutoe haba Lôn nyang salah, neupeugah laju nibak teupat nyoe dipat nyang salah nyan! Teuma meunyoe nyang Ulôn kheun nyan keubiet beutôi, keupeue droeneueh neutampa Ulôn?"

²⁴ Óh lheuehnyan Hanas laju jiyue bak ureuëng laén mangat jiba Isa ubak Imeum Agong Kayafas.

Petrus geuiengkeue lom keu Isa

(*Mat. 26:71-75; Mrk. 14:69-72; Luk. 22:58-62*)

²⁵ Simon Petrus mantong cit geudong geumeuadeueng inan. Ureuëng-ureuëng jipeugah bak gobnyan, "Peu kheueh droeneueh nyoe murit ureuëng nyan cit?" Teuma Petrus geubantah, "Bukon!"

²⁶ Na sidroe namiet imeum agong, na kheueh syedara nibak ureuëng nyang punyu-

eng jih geukoh lé Petrus nyan, jikheun, "Kon kheueh na lôn ngieng gata nibak taman nyan meusajan-sajan ngon Gobnyan?"

²⁷ Teuma Petrus teutab geubantah, "Bukon," – dan paih that bak watée nyan manök pi jiku-uék.

Isa meuhadab bak Pilatus

(*Mat. 27:1-2, 11-14; Mrk. 15:1-5; Luk. 23:1-5*)

²⁸ Ban beungoh that awaknyan laju jiba Isa nibak rumoh Kayafas ubak meuligoe gubunur. Ureuëng-ureuëng Yahudi keudroe hana jitamong lam meuligoe, mangat awaknyan hana jeuet keukuto seucara agama, sabab awaknyan keuneuk jak makheun peunajoh Paskah. ²⁹ Lé sabab nyan Pilatus laju jijak uluwa ubak awaknyan lheueh nyan jitanyong, "Peue nyang gata gadu keuhai ureuëng nyoe?"

³⁰ Awaknyan jijaweueb, "Seukira jih ureuëng nyan hana meusalah, kamoe hana kamoe ba Jihnyan ubak Bapak Gubunur."

³¹ Pilatus laju geupeugah bak awaknyan, "Cok kheueh jihnyan dan huköm kheueh jihnyan meunurot huköm gata keudroe!"

Teuma lé ureuëng-ureuëng Yahudi nyan jijaweueb, "Kamoe hana jeuet kamoe huköm maté gob." (³² Hai nyoe na mangat teupeubuet peue nyang geupeugah lé Isa keuhai cara jih Gobnyan teuma maté.)

³³ Pilatus geutamong lom lam meuligoe dan geutawök Isa, lheuehnyan laju geutanyong, "Peu kheueh droeneueh Raja ureuëng Yahudi?"

³⁴ Geujaweueb lé Isa, "Peu kheueh nyang neutanyong nyoe nibak droeneueh keudroe atawa na ureuëng laén nyang ka jibri téé bak droeneueh keuhai Ulôn?"

³⁵ Geujaweueb lé Pilatus, "Peu kheueh ulôn nyoe ureuëng Yahudi? Nyang jok Droeneueh ubak ulôn na kheueh bansa Droeneueh keudroe dan imeum-imeum ulée. Peue nyang ka Droeneueh peubuet?"

³⁶ Geujaweueb lé Isa, "Keurajeuen Ulôn bukon lam donya nyoe. Meunyoe kirajih keurajeuen Lôn nibak lam donya nyoe ureuëng-ureuëng Lôn teuma jimeujuang mangat bék jijok Ulôn ubak peunguasa Yahudi. Teuma keubiet keurajeuen Ulôn bukon nibak donya nyoe!"

³⁷ Teuma Pilatus laju geutanyong ubak Gobnyan, "Meunyoe meunan, Droeneueh raja?"

Isa geujaweueb, "Droeneueh peugah bahwa Ulôn nyoe raja. Ulôn lahé dan teuka

lam donya nyoe ngon saboh meukeusut, na kheueh keu Ulôn bri keusaksian keuhai nyang beuna. Ureuëng nyang nibak nyang beuna nyan jideungoe Ulôn."

³⁸ Pilatus geutanyong ubak Gobnyan, "Peue makna jih beuna nyan?"

Isa jihuköm maté

(Mat. 27:15-31; Mrk. 15:6-20; Luk. 23:13-25)

Laju Pilatus geuteubiet nibak lam meuligoe dan geupeugah ubak ureuëng-ureuëng Yahudi, "Ulôn hana kuteumé meusaboh nyang salah pih nibak Gobnyan. ³⁹ Teuma meunurot keubiasaan gata, ulôn sabe lôn peulheueh sidroe ureuëng huköman nibak Uroe Raya Paskah. Peu kheueh neutem mangat lôn peulheueh keu gata raja ureuëng Yahudi nyan?"

⁴⁰ Awaknyan jijaweueb sira jikuk-kuk, "Hánjeuet, bék Jihnyan, teuma Barabas!" (Barabas na kheueh sidroe peurampok.)

19 Óh lheuehnyan Pilatus jitamong dan jiyue laju bak ureuëng laén mangat jiseunuét Isa. ² Sidadu-sidadu nyan laju jipeugét saboh mahkota nibak ranteng nyang meuduro, mahkota meuduro nyan laju jipeuseuôn bak ulée Isa. Óh lheueh nyan jipeungui teuma bajée jubah nyang meuwareuna ungu, ³ laju meu-ulang-ulang jijak bak Gobnyan sira jipeugah, "Udeb raja ureuëng Yahudi!" Óh lheuehnyan awaknyan jitampa Gobnyan.

⁴ Óh lheueh nyan Pilatus jiteubiet lom dan jipeugah bak ureuëng ramé nyan, "Ngieng! Ka ulôn peuteubiet Gobnyan uluwa keu

gata, mangat gata tateupeue bahwa ulôn hana lôn teumé meusaboh pi nyang salah nibak ureuëng nyoe." ⁵ Teuma Isa laju geuteubiet sira geungui mahkota meuduro dan bajée jubah ungu. Pilatus jipeugah bak awaknyan, "Ngieng kheueh ureuëng nyan."

⁶ Watée imeum-imeum ulée dan peungawai-peungawai jikalon Isa, awaknyan laju jikuk-kuk, "Saleb laju Jihnyan, saleb laju Jihnyan!"

Pilatus jipeugah bak awaknyan, "Cok kheueh laju Gobnyan, dan saleb kheueh lé gata keudroe, ulôn hana lôn teumé meusaboh pi nyang salah nibak Gobnyan."

⁷ Ureuëng Yahudi nyan jijaweueb, "Meunurot huköm kamoe, ureuëng nyan harôh teuhuköm maté sabab Jihnyan jiaku droe jih Aneuëk Allah."

⁸ Watée Pilatus jideungoe awaknyan jipeugah meunan, raja nyan leubeh teumakot nibak nyang ka. ⁹ Teuma laju jitamong lom lam meuligoe dan óh lheueh Isa jipeutamong, Pilatus laju jitanyong bak Gobnyan, "Dipat asai droeneueh?" Teuma Isa hana geujaweueb.

¹⁰ Teuma lé Pilatus jipeugah lom, "Droeneueh hana neutem peugah haba ngon ulôn? Beutateupeue kheueh, ulôn na kuasa keu lôn peulheueh Droeneueh, dan na kuasa teuma lôn saleb Droeneueh!"

¹¹ Geujaweueb lé Isa, "Meunyoé Allah hana geubri kuasa nyan keu gata, gata mubacut pi hana meukuasa ateueh Ulôn. Sabab nyan, ureuëng nyang peusalah Ulôn nibak gata, leubeh rayeuk desya jih nibak gata."

Sidadu-sidadu Roma (19:2)

12 Watée Pilatus jideungoe hai nyan, jihnyan jiuseuha keu jipeuleueh Isa. Teuma di ureuëng-ureuëng Yahudi laju jikuk-kuk, "Meunyoë amphon neupeuleueh Jihnyan, amphon bukon rakan Kaisar! Ureuëng meungaku droejih raja na kheueh musoh Kaisar!"

13 Watée Pilatus jideungoe haba nyan, Pilatus nyan laju jiba Isa uluwa dan laju jipeuduek ateueh kurusi peungadalan bak teupat nyang nan jih Aleue Batée. (Lam basa Ibrani nan jih Gabata.)

14 Watényan karab poh dua blaih uroe, uroe sigohlom Uroe Raya Paskah. Pilatus jipeugah bak ureuëng-ureuëng nyan, "Nyoe raja gata!"

15 Awaknyan jikuk-kuk laju, "Poh maté Jihnyan! Poh maté Jihnyan! Saleb laju jihnyan!"

Pilatus jitanyong, "Peu kheueh ulôn nyang saleb raja gata?"

Imeum-imeum ulée jijaweueb, "Sidroe Kaisar mantong nyang raja kamoe!" 16 Teuma Pilatus laju jiseurah Isa bak awaknyan keu jisaleb. Awaknyan laju jicok Isa, dan laju jiba Gobnyan nibak teupat nyan.

Isa jisaleb

(Mat. 27:32-44; Mrk. 15:21-32; Luk. 23:26-43)

17 Isa geuteubiet sira geugulam keudroe saleb Geuh laju geuba ubak teupat nyang nan jih, "Teupat Bruek Ulée". (Lam basa Ibrani nan jih Golgota.) 18 Disinan kheueh Gobnyan jisaleb. Meusigoe ngon Gobnyan na teuma dua droe ureuëng laén nyang jisaleb disinan; sidroe blaih wie, sidroe blaih uneuen dan Isa keudroe na di teungoh-teungoh. 19 Bak kayée saleb Isa, Pilatus laju jiyue pasang tulésan lagée nyoe, "Isa teuka nibak Nazaret, Raja Ureuëng Yahudi". 20 Jai that that ureuëng Yahudi nyang jibaca tulésan nyan, sabab teupat Isa teusaleb nyan hana jiôh nibak banda. Tulésan nyan lam basa Ibrani, Laten dan Yunani. 21 Imeum-imeum ulée jipeugah bak Pilatus, "Bék neutuléh 'Raja ureuëng Yahudi,' teuma tuléh kheueh lagée nyoe, 'Ureuëng nyoe jipeugah, Ulôn Raja ureuëng Yahudi.'"

22 Teuma lé Pilatus jijaweueb, "Nyang ka ulôn tuléh, teutab teutuléh."

23 Óh ka lheueh jisaleb Isa lé sidadu-sidadu nyan, awaknyan laju jicok peukayan Gobnyan. Peukayan nyan laju jibagi peuet: maséng-maséng meuteumé saboh jeumba. Meunan cit awaknyan laju jicok jubah Gob-

nyan. Jubah nyan hana teucôb – teutenun phon nibak ateueh sampoe u miyueb. 24 Sidadu-sidadu nyan laju jipeugah sabe keudroe-droe, "Bék ta koh-koh bajée jubah nyoe. Jak tatiek undi mangat tateupeue soe nyang hak ateueh bajée nyoe." Hainyan teujadi mangat teupeubuet lagée peue nyang ka teutuléh lam Alkitab, na kheueh lagée nyoe:

"Awaknyan jibagi-bagi peukayan Ulôn, dan jitiek undi keu jiteumé jubah Ulôn."

Dan keubiet sidadu-sidadu nyan jipeubuet lagée nyan.

25 Bak binéh saleb Isa geudong mak Gobnyan, syedara inong mak Gobnyan, Maryam peurumoh Klopas, dan Maryam Magdalena.

26 Watée Isa geukalon mak Geuh dan murit-murit Gobnyan nyang geugaséh na teudong disinan, Gobnyan laju geupeugah bak mak Geuh, "Mak, nyan aneuëk mak."

27 Óh lheueh nyan Isa geupeugah teuma bak murit-murit Geuh, "Nyan mak gata." Phon saát nyan mandum murit Isa jiteurimong mak Isa keu tinggai dirumoh awaknyan.

Isa meuninggai

(Mat. 27:45-56; Mrk. 15:33-41; Luk. 23:44-49)

28 Isa geuteupeue bahwa bak saát nyoe banmandum nyan ka seuleusoe, dan mangat peue nyang na teutuléh lam Alkitab hase teujadi, Gobnyan geupeugah, "Ulôn glah that."

29 Disinan na saboh cangkik nyang peunoh meuasoe ngon ié anggô nyang masam. Teuma laju jiculob saboh bungöng kareueng lam ié anggô nyan, óh lheueh nyan laju jiculok bak saboh tangke hisop, dan laju jisunyueng bak Isa. 30 Isa geurasa ié anggô nyan dan laju geupeugah, "Ka seuleusoe!"

Laju geutukui ulée Geuh dan meuninggai donya.

Isa jitôb

31 Lé peunguasa Yahudi hana jitem manyét-manyét nyang ka lheueh teusaleb nyan teutab meugantung bak kayée saleb bak uroe Sabat, peue teuklom bak goenyoe Sabat nyan Uroe Raya nyang khusos. Sabab uroe watée Isa teusaleb rhot jih sigohlom uroe Sabat nyan, ureuëng-ureuëng Yahudi laju jilakée bak Pilatus keu jiwiet gaki ureuëng-ureuëng nyang ka teusaleb dan jipeutron manyét-manyét nyan nibak ateueh kayée saleb. 32 Teuma lé sidadu-sidadu nyan laju jijak wiet phon-phon gaki bandua droe nyang jisaleb meusigoe ngon Isa. 33 Wa-

tée awaknyan ka trok bak Isa, laju jikalon Gobnyan ka meuninggai. Ngon lagée nyan awaknyan hana jadéh jiwiet gaki Gobnyan. ³⁴ Teuma lhong Isa teutab jitôb ngon kapak lé sidroe sidadu nyang na lamkawan nyan; dan laju jiteubiet darah dan ié.

³⁵ Ureuëng nyang kalon keudroe keujadian nyan, ureuëng nyan kheueh nyang jak peugah hainyan, mangat gata mandum meunan cit peucaya.¹ Dan keusaksian gata nyan beutôi, dan jiteupeue bahwa nyan beutôi. ³⁶ Hainyan jeuet mangat teupeubuet peue nyang ka teutuléh lam Alkitab lagée nyoe: "Hana meusikrek pih nibak tuleueng Gobnyan teuma jiwiet". ³⁷ Lam Alkitab na cit teutuléh lagée nyoe, "Awaknyan teuma jipandang Gobnyan nyang ka awaknyan tôb".

Isa jiseumiyueb

(*Mat. 27:57-61; Mrk. 15:42-47; Luk. 23:50-56*)

³⁸ Óh lheueh nyan Yusuf nibak Arimatea jilakée idhin bak Pilatus mangat jeuet jicok manyét Isa. (Yusuf na kheueh murit Isa teuma ngon cara seungab-seungab, sabab jihnyan teumakot ubak peunguasa Yahudi.) Pilatus laju jibri idhin bak ureuëng nyan, óh lheueh nyan ureuëng nyan laju jijakcok manyét Isa. ³⁹ Nekodemus, nyang awai ilée ka lheueh jijak bak Isa bak watée malam, jijak cit meusigoe ngon Yusuf. Nekodemus jiba ramuan mur dan gaharu – banmandum na kira-kira lhée ploh kilo gram le jih. ⁴⁰ Bandua awaknyan laju jicok manyét Isa dan laju jibalot ngon ija kafan meusajan ngon uréeh nyang mangat bée nyan meunurot adat teuseumiyueb ureuëng Yahudi. ⁴¹ Bak teumpang Isa teusaleb na saboh taman. Lam taman nyan na saboh kubu barô, nyang hántom lom jipeuguna keu teumpang teukubu ureuëng laén. ⁴² sabab kubu nyan tô, dan uroe Sabat karab jipeuphon, awaknyan laju jiseumiyueb Isa bak teumpang nyan.

Kubu nyang kosong

(*Mat. 28:1-8; Mrk. 16:1-8; Luk. 24:1-12*)

20 Bak uroe Aleuhat, watée jih mantong beungoh, keuadaan jih mantong seupôt, Maryam Magdalena jijak bak jrat. Laju jikalon batée ngon tôb babah kubu nyan ka meugéesée nibak uruek kubu nyan. ² Ban jikalon nyan laju jiplueng bak Simon Petrus dan murit Gobnyan nyang geugaséh lé Isa, laju jipeugah bak awaknyan, "Tuhan

kajicok lam kubu, dan ulôn hana lôn tupat dipat Gobnyan jikeubah."

³ Óh lheueh nyan Petrus ngon murit-murrit nyang laén laju jijak bak kubu nyan. ⁴ Bandua awaknyan jiplueng-plueng, teuma murit nyang laén leubeh bagaih nibak Petrus, dan awaknyan leubeh awai trok ubak kubu nyan. ⁵ Laju jikalon lam kubu nyan dan jingingeng laju ija kafan mantong na teupeuduek disinan, teuma jihnyan hana jitamong. ⁶ Simon Petrus laju trok nibak likot, laju jitamong lam kubunyan. Laju jingingeng ija kafan mantong na teuduek disinan, ⁷ teuma ija nyang teukat bak ulée Isa hana tô nyan teuma meugulong keudroe. ⁸ Óh lheueh nyan murit nyang leubeh awai trok keunan jitamong cit lam kubu, laju jikalon dan jipatéh. (⁹ Sampoe bak watée nyan awaknyan gohlom muphom peue nyang teutuléh lam Alkitab bahwa Gobnyan harôh geubeudôh nibak maté.) ¹⁰ Óh lheuehnyan murit-murit Isa nyan laju jiwoe.

Isa geupeuleumah droe bak Maryam Magdalena

(*Mat. 28:9-10; Mrk. 16:9-11*)

¹¹ Maryam Magdalena jidong dikeue kubu nyan sira jimoe. Teungoh jimoe nyan, laju jijeungeuek lam kubu, ¹² laju deuh jikalon dua malaikat geusok peukayan putéh. Awaknyan jiduek bak teumpang beukaih manyét Isa, nyang sidroe nibak blaih ulée, dan nyang laén nibak blaih gaki. ¹³ Malaikat-malaikat nyan laju geutanyong, "Mak, pakon neumoe?"

Geujaweueb lé Maryam, "Tuhan ulôn ka jicok, dan ulôn hana lôn tuho pat jikeubah."

¹⁴ Óh ka lheueh jipeugah meunan laju jingingeng u likot dan deuh laju Isa ka geudong disinan. Teuma Magdalena nyan hana jiteupeu bahwa nyang dong nyan na kheueh Isa. ¹⁵ Isa geutanyong bak inong nyan, "Mak, pakon neumoe, soe nyang mak mita?"

Maryam jipike nyang mariet nyan na kheueh ureuëng meulampôh, jadi laju jipeugah, "Pak, meunyoé bapak nyang pinah Gobnyan nibak teumpang nyoe, cuba bapak peugah bak ulôn dipat bapak keubah manyét nyan, mangat ulôn jeuet lôn jakcok."

¹⁶ Isa geupeugah bak inong nyan, "Maryam!"

Maryam jingingeng ateuh Isa aju jimarit lam basa Ibrani, "Rabuni!" (Makna jih "Gurée".)

¹⁷ "Bék gata mat Ulôn," kheun Isa bak inong nyan, "Sabab Ulôn gohlom Ulôn ék

¹ peucaya: padub-padubboh naseukah kuno: teutab peucaya.

19:36: Keu. 12:46, Teu. 9:12, Zab. 34:21 19:37: Za. 12:10, Why. 1:7 19:39: Yah. 3:1-2

ubak Bapak. Teuma gata jak kheueh bak syedara-syedara Lôn, dan gata peugah kheueh bak awaknyan bahwa saat nyoe Ulôn ék ubak Bapak Lôn dan Bapak gata, Allah Lôn dan Allah gata."

¹⁸ Teuma lé Maryam laju geujak peugah bak murit-murit Isa bahwa jihnyan ka jikalon Tuhan dan bahwa Tuhan ka geupeugah banmandum nyan bak jihnyan.

Isa geupeuleumah droe bak murit-murit Geuh

(Mat. 28:16-20; Mrk. 16:14-18; Luk. 24:36-49)

¹⁹ Bak uroe Aleuhat nyan cit teuma, watée malam ka teuka, murit-murit Isa laju meugumpôi bak saboh rumoh deungon pintoe-pintoe mandum teugunci, sabab awaknyan teumakot keu peunguasa Yahudi. Ngon hana jisangka-sangka Isa teuka dan geudong lamkawan awaknyan sira geupeugah, "Assalamuálaikum."

²⁰ Óh ka lheueh geupeugah meunan, Gobnyan laju geutunyok bak awaknyan jaroe ngon lhong Geuh. Watée jikalon Tuhan, awaknyan galak lumpah na. ²¹ Dan Isa laju geupeugah bak awaknyan sigoteuk, "Assalamuálaikum. Lagée Bapak nyang ka geu utus Ulôn, meunan cit teuma Ulôn utus gata." ²² Laju Gobnyan geuyueb nafáh Gobnyan ubak awaknyan dan geupeugah, "Teurimong kheueh Roh Allah. ²³ Meunyoé gata tapeuamphon desya sidroe-droe ureuëng, meunan cit Allah geupeu amphon gata. Dan meunyoé gata hana tapeuamphon desya sidroe-droe ureuëng, Allah pi hana geupeu amphon."

Isa dan Tomas

²⁴ Tomas (Nyang teuhôi nan laén "Si-keumbeue"), sidroe lam kawan dua blaih droe murit Isa, hana meusajan ngon ureuëng laén watée Isa teuka. ²⁵ Teuma lé murit-murit Isa nyang laén jipeugah bak Tomas, "Kamoe ka lheueh kamoe kalon Tuhan!"

Jawueb lé Tomas, "Meunyoé ulôn gohlom lôn ngieng inciek jaroe Geuh teulabang dan gohlom lôn mat ngon jaroe lôn bak inciek luka keunong labang nyan, meunan cit gohlom lôn mat ngon jaroe lôn bak inciek lhong Gobnyan nyang keunong tôb nyan, mubacut pih hana lôn patéh."

²⁶ Sigoe Aleuhat teuma óh lheuehnyan murit-murit Isa meugumpôi lom bak teupat nyan, dan Tomas na disinan. Banmandum

pintoe teugunci. Teuma Isa teuka dan geudong lamkawan awaknyan, laju geupeugah, "Assalamuálaikum." ²⁷ Óh lheueh nyan Isa geupeugah ubak Tomas, "Ngieng kheueh jaroe Lôn, dan peuduek kheueh jaroe gata disinoe. Sunyueng kheueh jaroe gata dan peuduek kheueh bak lhong Ulôn. Bék ragu-ragu le, teuma peucaya kheueh!"

²⁸ Tomas jipeugah bak Isa, "Tuhan dan Allah lôn!"

²⁹ Teuma Isa geupeugah bak awaknyan, "Gata tapatéh sabab ka tangieng Ulôn bukon? Mubahgia kheueh ureuëng nyang jipatéh bah pih hana jikalon Ulôn!"

Tujuan kitab nyoe

³⁰ Mantong jai that buet-buet nyang ajaéb nyang geupeuleumah lé Isa dikeue murit-murit Gobnyan, teuma hana teutuléh lam kitab nyoe. ³¹ Teuma mandum nyoe teutuléh, mangat gatanyoe peucaya" bahwa Isa na kheueh Raja Peuseulamat, Aneuëk Allah, dan sabab meuiman keu Gobnyan, gata meuteumé udeb.

Isa geupeuleumah droe bak tujuh droe murit Gobnyan

21 Óh lheuehnyan Isa geupeuleumah droe sigoe teuk bak murit-murit Gobnyan di Danau Tiberias. Meunoe kheueh keujadian jih: ² Bak siuroe Simon Petrus, Tomas, nyang teuhôi si Keumbeue, Natanael nibak Kana di Galilea, aneuëk-aneuëk Zebedeus, dan dua droe murit Isa nyang teungoh meugumpôi. ³ Jipeugah lé Simon Petrus, "Ulôn keuneuk jak drob eungkot."

"Kamoe jak cit," kheun awaknyan ubak Simon Petrus nyan. Dan jajak kheueh awaknyan jiék peurahô. Teuma simalam beungoh nyan hana meuteumé sapeue. ⁴ Watée mata uroe ka jiteubiet, Isa geudong bak binéh panté, teuma awaknyan hana jiteupeue bahwa nyang dong nyan Isa. ⁵ Isa geupeugah bak awaknyan, "Aneuëk Ulôn, peu kheueh bak kah na eungkot?"

"Hana," jawueb awaknyan.

⁶ Isa geupeugah bak awaknyan, "Rhom kheueh laju jeue gata blah uneuen peurahô, eunteuk gata meuteumé eungkot." Banjideungoe nyan laju jeue awaknyan jitiék blaih uneuen peurahô, teuma hana hase jitarek lom sabab lumpah that jai eungkot lam jeue nyan.

^m peucaya: padub-padubboh naseukah kuno: teutab peucaya. 20:23: Mat. 16:19, 18:18 21:3: Luk. 5:5 21:6: Luk. 5:6

⁷ Murit nyang geugaséh lé Isa jipeugah bak Petrus, "Nyan Tuhan!" Watée jideungoe lé Simon Petrus bahwa nyan Tuhan, laju jisok bajée (sabab jihnyan hana meubajée) laju jigrob lam ié. ⁸ Murit-murit nyang laén laju jiseutôt u darat ngon peurahô, sira jitarek jeue nyang peunoh ngon eungkot. Awaknyan hana padub na jiôh nibak darat, na kira-kira sireutoh metée. ⁹ Watée awaknyan jitron nibak ateueh peurahô, laju jikalon na ngeue apui disinan deungon eungkot ateueh ngeue apui nyan meunan cit ruti. ¹⁰ Isa geupeugah bak awaknyan, "Cuba gata ba keunoe mupadub boh eungkot nyang ban gata drob."

¹¹ Simon Petrus laju jiék ateueh peurahô, laju jitarek jeue jih ateueh darat. Jeue nyan peunoh ngon eungkot nyang raya-raya; banmandum na sireutôh limong ploh lhée boh. Bah pi eungkot nyan jai that, teuma jeue jihnyan hana beukah. ¹² Isa geupeugah bak awaknyan, "Jak keunoe tamakheun." Hana meusidroé pih nibak murit-murit Gobnyan nyang jijeuet teumanyong, "Bapak nyoe soe?" Sabab awaknyan jiteupeue bahwa Gobnyan na kheueh Tuhan. ¹³ Óh lheuehnyan Isa laju geupeurab bak awaknyan, geucok laju ruti nyan, laju geujok keu awaknyan. Meunan cit lagée nyan teuma geupeugét ngon eungkot nyan.

¹⁴ Nyoe kheueh nyang keu lhée goe jih Isa geupeuleumah droe bak murit-murit Gobnyan óh ka lheueh Gobnyan teupeubeudôh nibak maté.

Isa ngon Petrus

¹⁵ Óh ka lheueh seulesoe awaknyan jimakheun, Isa geupeugah bak Simon Petrus, "Simon, aneuëk Yona, peu kheueh gata leubeh ta gaséh Ulôn nibak awaknyan nyoe nyang gaséh Ulôn?"

"Beutôi, Tuhan," jaweueb Petrus, "Tuhan neuteupeue bahwa ulôn cinta that keu Tuhan."

Óh lheueh nyan geupeugah lom lé Isa bak gobnyan, "Peulara kheueh aneuëk bubiri Lôn."

¹⁶ Nyang keu dua jih Isa geupeugah bak Simon Petrus nyan, "Simon, aneuëk Yona, peu kheueh gata tagaséh keu Ulôn?"

"Beutôi, Tuhan," jaweueb Petrus, "Tuhan neuteupeue ulôn cinta that keu Tuhan."

Geupeugah lé Isa bak Simon Petrus nyan, "Peulara kheueh bubiri-bubiri Lôn."

¹⁷ Nyang keu lhée goe jih Isa geutanyong bak Simon Petrus nyan, "Simon aneuëk Yona, peu kheueh tacinta keu Ulôn?"

Petrus seudeh that até sabab Isa geutanyong bak jihnyan sampoe lhée goe. Teuma laju geujaweueb lé Petrus, "Tuhan, Tuhan neuteupeue peue-peue mantong, Tuhan neuteupeue ulôn cinta keu Tuhan!"

Laju Isa geupeugah bak Simon nyan, "Peulara kheueh bubiri-bubiri Ulôn. ¹⁸ Keubiet beutôi nyang Ulôn peugah nyoe: Watée gata mantong muda, gata keudroe nyang ikat keuieng gata, dan tajak homantong nyang galak gata. Teuma meunyoé gata ka tuha singoh, gata sunyueng jaroe gata, dan ureuëng laén nyang ikat gata dan jiba gata ho nyang hana gatatem jak." ¹⁹ (Deungon tutoe Geuh lagée nyan Isa geutanyok bak Petrus pakriban Petrus watée maté singoh keu jipeumulia Po teu Allah.) Óh lheuehnyan Isa geupeugah bak Petrus, "Seutôt kheueh Ulôn!"

Isa ngon murit-murit nyang laén

²⁰ Watée Isa geupaleng, laju deuh geukalon dilikot Gobnyan murit nyang geugaséh lé Gobnyan. (Jihnyan kheueh nyang duek bak binéh Isa watée makheun dan nyang tanyong bak Gobnyan, "Tuhan, soe nyang khianat Tuhan?") ²¹ Watée geukalon ureuëng nyan, Petrus jitanyong bak Isa, "Tuhan, pakriban ngon ureuëng nyoe?"

²² Geujaweueb lé Isa, "Seukira jih Ulôn kutem mangat jihnyoe teutab udeb sampoe Ulôn teuka, nyan kon urosan gata. Teuma gata, seutôt kheueh Ulôn!"

²³ Ngon lagée nyan meutabu kheueh haba lamkawan murit Isa bahwa murit nyan hana teuma maté. Padahai Isa hana geupeugah murit nyan hana teuma maté, teuma: "Seukira jih Ulôn kutem jihnyan tinggai udeb sampoe Ulôn teuka, nyan bukon urosan gata."

²⁴ Nabi Yahya geubri keusaksian keuhai keujadian-keujadian nyoe. Gobnyan kheueh nyang ka tuléh nyan. Dan tanyoe tateupeue bahwa peue nyang geupeugah nyan na kheueh beutôi.

Haba keuneulheueh

²⁵ Mantong jai that hai-hai nyang laén nyang geupeubuet lé Isa. Seukira jih nyan teutuléh saboh-saboh, Ulôn rasa hana seb teupat bansigom bumoe nyoe keu teukubah mandum kitab nyang teuma geutuléh nyan.

KISAH RASUI-RASUI

PEU INTAT HABA

Kisah Rasui-rasui na kheueh sambongan Kitab Haba Gét nyang ka geupeusampoe lé Lukas. Tujuan nyang paleng peunteng lam *Kisah Rasui-rasui* nyoe na kheueh teu-urai paneuk panyang pakriban murit-murit Isa – deungon geupimpén lé Roh Allah – jajak peusampoe Haba Gét keuhai Isa ”di Yerusalem, bansaboh Yudea, di Samaria, dan sampoe u ujung bumoe” (1:8). Kitab nyoe na kheueh calitra keuhai geurakan Kristen nyang teupeuphon lamkawan ureuëng Yahudi laju meukeumang jeuet keu saboh agama keu bansigom donya. Nyang tuléh Kitab nyoe meurasa peureulée teuma jipeuyakén mandum ureuëng nyang baca bahwa ureuëng-ureuëng Kristen bukon kheueh bahaya politek subversif ateueh keurajeuen Roma, teuma bahwa agama Kristen na kheueh sibagoe teupeusampoereuna agama Yahudi.

Kisah Rasui-rasui jeuet teubagi lam lhée boh bagian. Lam ban lhée boh bagian nyan deuh teukalon pakriban meukeumang jih wilayah dipat Haba Gét keuhai Isa jipeusampoe dan geureja jipeudong teuma:

- (1) Awaiphon geurakan agama Kristen di Yerusalem óh ka lheueh Isa teubeuôt lam Syeuruga;
- (2) Teupeuluwah lam daerah-daerah laén di Palestina; dan
- (3) Teupeuluwah nyang leubeh rayeuk lom u nanggroe-nanggroe nyang ban sikeulileng Laôt Teungoh sampoe trok u Roma.

Saboh hai nyang hebat dan peunteng lam kitab *Kisah Rasui-rasui* nyoe na kheueh buet Roh Allah nyang teuka ngon kuasa ateueh ureuëng-ureuëng meuiman di Yerusalem nibak uroe Pantekosta. Lam bandum peuristiwa-peuristiwa nyang na teucetet lam kitab nyoe deuh kheueh bahwa Roh Allah nyan hana putôh-putôh jipimpén dan jipeukong geureja meunan cit ngon mandum peumimpén jih. Haba nyang jipeurunoe lé agama Kristen nibak masa awaiphon nyoe teupeu paneuk lam sijeumeulah khutubah. Peuristiwa-peuristiwa nyang teucetet lam kitab nyoe deuh teukalon padub na meukuasa jih haba nyan didalam udeb ureuëng-ureuëng Kristen dan lam ikatan meusyedara geureja.

Asoe jih

Peusiapan keuteu jakba beurita 1:1-26

- a. Peurintah nyang akhé dan janji Tuhan Isa 1:1-14
- b. Geunantoe Yudas 1:15-26

Teupeusampoe haba di Yerusalem 2:1-8:3

Teupeusampoe haba di Yudea dan Samaria 8:4-12:25

Peulayanan Paulus 13:1-28:31

- a. Phon that teujak keu teujak peusampoe Haba Gét 13:1-14:28
- b. Musyawarah di Yerusalem 15:1-35
- c. Jak nyang keudua keu teujak peusampoe Haba Gét 15:36-18:22
- d. Teujak nyang keu lhée keu teujak peusampoe Haba Gét 18:23-21:16
- e. Paulus sibagoe ureuëng keunong teun di Yerusalem, Kaisarea, dan Roma 21:17-28:31

1 Teofilus nyang budiman, Lam kitab nyang phon ka lheueh lôn peutrang banmandum nyang geupeubuet dan geupurunoe lé Isa watée yoh phon that geupeuphon buet Gobnyan, ² sampoe bak uroe Gobnyan teubeuôt lam syeuruga. Sigohlom Gobnyan geu-ék lam syeuruga, deungon kuasa Roh Allah Gobnyan geubri peutunyok-

peutunyok bak Rasui-rasui Gobnyan nyang teupiléh. ³ Óh ka lheueh Gobnyan maté, treb jih na peuet ploh uroe Gobnyan kayém that geutunyok ngon cara nyang nyata that ubak murit-murit Gobnyan bahwa Gobnyan biet-biet udeb. Awaknyan jikalon Gobnyan, dan Gobnyan geumeututoe ngon awaknyan keu-

hai pakriban Allah geumat peurintah sibagoe Raja. ⁴ Dan bak watée Gobnyan meusapat ngon awaknyan,^a Gobnyan laju geubri peurintah nyang lagée nyoe bak awaknyan,” Bék gata jak nibak Yerusalem. Preh disinan sampoe Bapak geubri peue nyang ka geupeu janji, na kheueh nyang ka lheuuh Ulôn bri keu gata yoh masa ilée.

⁵ Sabab Yahya geuseumanö ngon ié, teuma na padub uroe teuk gata geuseumanö ngon Roh Allah.”

Isa teubeuôt lam syeuruga

⁶ Watée Rasui-rasui nyan meusapat meusajan-sajan ngon Isa, awaknyan jitanjong bak Gobnyan,” Peu kheueh jinoenyoe Tuhan keuneuk neupeudong lom Keurajeuen bansa Israel?”

⁷ Geujaweueb lé Isa, ”Bapak Ulôn keudroe nyang peuteuntée uroe dan watée jih. Nyan hana peureulée gata teupeue, sabab nyan na kheueh hak Bapak. ⁸ Teuma gata meuteumé kuasa, meunyo Roh Allah ka teuka ubak gata. Dan gata jeuet keu saksi-saksi keu Ulôn di Yerusalem, bansaboh Yudea, di Samaria dan sampoe u ujong bumoe.” ⁹ Óh ka lheuuh geupeugah meunan lé Isa, Gobnyan laju teubeuôt lam syeuruga dikeue mata awaknyan keudroe, dan awan jitôb Gobnyan nibak pandangan rasui-rasui nyan.

¹⁰ Teungoh awaknyan mantong jikalon u langét, watée Isa teubeuôt, hana jisangka-sangka dua droe nyang jingui peukayan putéh ka teudong bak binéh awaknyan. ¹¹ ”Hei ureuëng-ureuëng Galilea,” kheun awaknyan, ”Pakon gata dong mantong disinan sira gata tengah u langét? Isa nyang gata kalon teubeuôt lam syeuruga dikeue gata nyan, teuma geugisa lom ngon cara lagée nyan cit teuma.”

Geumanto Yudas

¹² Óh lheuuhnyan rasui-rasui nyan laju jigisa u Yerusalem nibak Bukét Zaiton. Bukét nyan teumpang jih na kira-kira sikilo metée nibak Yerusalem. ¹³ Di Yerusalem awaknyan laju jijak u rumoh teumpang awaknyan meunumpang, laju ji-ék ateueh kama nyang na di bagian ateueh. Rasui-rasui nyan, na kheueh

Petrus dan Yahya, Yakobus dan Andreas, Filipus dan Tomas, Bartolomeus dan Matius, Yakobus bin Alfeus, Simon Patriot dan Yudas bin Yakobus; ¹⁴ banmandum nyan sabe ngon siaté meusapat keu meudoá. Awaknyan meudoá meusajan-sajan ngon ureuëng-ureuëng inong na cit Maryam mak Isa, dan meusajan ngon syedara-syedara Isa.

¹⁵ Bak siuroe, watée awaknyan teungoh meugumpôi – na kira-kira sireutôh dua plôh droe nyang teuka keunan – Petrus laju jidong keu jipeugah haba. Laju jipeugah lagée nyoe, ¹⁶ ”Syedara-syedara! Peue nyang na teutuléh lam Alkitab, nyan keubiet teujadi. Yoh masa ilée meulalu Nabi Daud, Roh Allah ka lheuuh geupeugah keuhai Yudas, peumimpén ureuëng-ureuëng nyang drob Isa. ¹⁷ Yudas na kheueh sidroe lamkawan geutanyoe, dan jihnyan pih ka teupiléh keu jimeukeureuja meusajan-sajan ngon tanyoe.”

(¹⁸ Yudas nyan ka meuteumé tanoh jrat jih sibagoe upah jimeukhianat nyang jeuhet nyan. Jihnyan rhot dan maté ngon pruet jih teuprah sampoe asoe jih meuburée uluwa banmandum. ¹⁹ Banmandum ureuëng nyang na ji tinggai di Yerusalem jiteupeue keuhai nyan. Nyan kheueh sabab jih lam basa awaknyan, awaknyan boh nan tanoh nyan Akeldama, nyang makna jih ’Tanoh Darah’.)

²⁰ ”Sabab lam kitab Zabur na teutuléh lagée nyoe,

’Bah kheueh teumpang tinggai jih jeuet keusungue;

bék na meusidroe pih tinggai didalam nyan.’

Na lom teutuléh lagée nyoe,

’Bah kheueh keududukan jih jicok lé ureuëng laén.’

²¹⁻²² Sabab nyan, harôh na nyang seutôt meusajan ngon tanyoe jeuet keusaksi bahwa Tuhan Isa ka udeb lom teuma nibak maté. Ureuëng nyan museuti sidroe lamkawan ureuëng-ureuëng nyang sabe na meusajan ngon tanyoe watée tanyoe sabe taseutôt Tuhan Isa homantong nyang geujak, yoh phon Nabi Yahya peumanö^b sampoe watée Isa teubeuôt lam syeuruga lamkawan geutanyoe.”

²³ Teuma lé ureuëng-ureuëng nyang na teuka disinan laju jisaran dua droe, awaknyan na kheueh Yusuf nyang teuhôi cit ngon nan Barsabas (dan ureuëng nyan na cit teuhôi

^a bak watée Gobnyan meusapat ngon awaknyan: watée awaknyan meusapat; atawa watée Gobnyan makheun meusajan ngon awaknyan. ^b yoh phon Nabi Yahya peumanö: atawa yoh phon Nabi Yahya geupeumanö Gobnyan. 1:4: Luk. 24:49 1:5: Mat. 3:11, Mrk. 1:8, Luk. 3:16, Yah. 1:33 1:8: Mat. 28:19, Mrk. 16:15, Luk. 24:47-48 1:9: Mrk. 16:19, Luk. 24:50-51 1:13: Mat. 10:2-4, Mrk. 3:16-19, Luk. 6:14-16 1:18-19: Mat. 27:3-8 1:20: Zab. 69:26, 109:8 1:22: Mat. 3:16, Mrk. 1:9, 16:19, Luk. 3:21, 24:51

ngon nan Yustus), dan Matias. ²⁴⁻²⁵ Laju awaknyan meudoá. Meunoe doá awaknyan, "Tuhan, Droeneuh neuteupeue peue nyang na lam até mandum manusia. Yudas ka rhot nibak jabatan jih sibagoe rasui dan ka maté, teuma neutunyok kheueh bak kamoe, soe nibak bandua droe nyoe nyang Tuhan piléh keu teubri tugaih nyan keugeunantoe Yudas." ²⁶ Óh lheuehnyan mandua droe nan nyan ji-undi, dan undian nyan laju rhot atueh Matias. Teuma jihnyan laju jiangkat jeuet keu rasui keu meusajan-sajan ngon bansiblahi droe rasui nyang laén.

Keududukan Roh Allah

2 Watée ka trok bak uroe Pentakosta, mandum ureuëng meuman meusapat bak saboh teumpat. ² Ngon hana jisangka-sangka teudeungoe su nibak langét lagée angén teuga nyang teungoh jipôt. Rumoh bak teumpat awaknyan teungoh jiduek bansaboh rumoh nyan ka peunoh ngon su nyan. ³ Laju jikalón lé awaknyan lidah-lidah lagée apui hu jimeu-éue ho-homantong dan laju jidong atueh awaknyan maséng-maséng. ⁴ Awaknyan banmandum ka jikuasa lé Roh Allah, dan laju jimarit lam meubagoe rupa basa. Awaknyan jimeututoe meunurot peue nyang jipeugah lé Roh nyan bak awaknyan keu jipeugah.

⁵ Bak watée nyan jai that-that ureuëng Yahudi, nibak mubagoe nanggroe nyang na bansigom donya, tinggai di Yerusalem. Awaknyan na kheueh ureuëng-ureuëng nyang taát ubak Po teu Allah. ⁶ Watée teudeungoe su nyan, jai that-that manusia jijak meuhudom keunan. Awaknyan banmandum that-that teukeujot watée jideungoe ureuëng-ureuëng nyang na disinan jimututoe lam basa jih keudroe. ⁷ Ngon hireuen dan takjob awaknyan jipeugah, "Ureuëng-ureuëng nyang meututoenyoé banmandum ureuëng Galilea bukon? ⁸ Pakriban jeuet jih meunoe tadeungoe awaknyan jimeututoe lam basa nanggroe geutanyoe maséng-maséng? ⁹ Geutanyoe ureuëng-ureuëng nibak Partia, Media, Elam; nibak Mesopotamia, Yudea dan Kapadokia; nibak Pontus dan Asia, ¹⁰ nibak Frigia dan Famfalia, nibak nanggroe Meusé dan daerah-daerah Libiya tô ngon Kirene; na lamkawan geutanyoe nyang teuka nibak Roma, ¹¹ na ureuëng-ureuëng Yahudi dan na teuma ureuëng-ureuëng bansa laén

nyang ka jitamong agama Yahudi; na teuma nyang teuka nibak Kreta dan Arab. Tanyoe mandum tadeungoe awaknyan jimeututoe lam basa geutanyoe maséng-maséng keuhai hai-hai nyang ajaéb nyang geupeubuet lé Po teu Allah!" ¹² Ngon hireuen dan takjob, awaknyan banmandum jitanyong sidroe ngon nyang laén, "Peue makna jih nyoe?"

¹³ Teuma na cit ureuëng-ureuëng nyang jihina. Awaknyan jipeugah, "Ah, awaknyan mandum ka mabök!"

Khutubah Petrus

¹⁴ Laju Petrus jidong meusajan-sajan ngon siblahi droe rasui nyang laén, óh lheuehnyan jipeugah bak ureuëng ramé nyan. Ngon su nyang meugeunta jikheun lagée nyoe, "Syedara-syedara, ureuëng-ureuëng Yahudi dan mandum nyang tinggai di Yerusalem! Deungoe kheueh beugét-gét, sabab hainyoe peureulée ulôn peugah bak gata. ¹⁵ Banmandum ureuëng nyoe hana mabök, lagée nyang gata duga; sabab bak saát nyoe mantong poh sikureueng beungoh. ¹⁶ Teuma nyoe ka lheueh geubri feureuman lé Po teu Allah meulalu Nabi Yoël:

¹⁷ Allah meufeureuman, 'Bak akhé jamén Ulôn teuma Lôn bri Roh Ulôn keu mandum manusia.

Aneuëk-aneuëk gata nyang agam dan aneuëk-aneuëk gata nyang inong teuma jibritée bak gata keuhai-hai nyang Ulôn peugah bak awaknyan.

Ureuëng-ureuëng muda gata teuma jikalón hai-hai nyang Ulôn peuleumah bak awaknyan.

Ureuëng-ureuëng tuha gata teuma mulumpo keuhai lumpo nyang Ulôn bri keu awaknyan.

¹⁸ Keu namiet-namiet Ulôn pih – bah kheueh nyang agam meunan cit nyang inong –,

teuma Ulôn bri Roh Ulôn nibak uroe-uroe nyan.

Awaknyan teuma jibri téé hai-hai nyang Ulôn bri téé keu awaknyan.

¹⁹ Ulôn teuma Lôn peuna buet-buet nyang ajaéb di atueh jéh nyang na di langét,

dan hai-hai luwa biasa dimiyueb nyang na disinoe, bumoe; teuma na darah dan apui, uab dan asab.

²⁰ Mata uroe teuma jeuet keu seupôt, buleuen jeuet keumirah lagée darah

Sigohlom Uroe Tuhan, Uroe nyang rayeuk dan mulia nyan teuka.

²¹ Bak watée nyan, ureuëng nyang jimeuhôi bak Tuhan

'teuma teupeuseulamat.'

²² Syedara-syedara ureuëng-ureuëng Israel! Deungoe kheueh peu nyang ulôn peugah nyoe; Isa ureuëng Nazaret nyan ka geubri tugaih lé Po teu Allah keu syedara. Nyan nyata that bak buet-buet nyang ajaéb dan hai-hai nyang luwa biasa nyang geupeubuet lé Allah di teungoh-teungoh gata meulalu Isa nyan. Banmandum nyan gata keudroe ka gata teupeue. ²³ Paih lagée reuncana Gobnyan keudroe, Allah ka geupeu putôh keu geuseurah Isa nyan keu gata. Dan watée Gobnyan teuseurah, laju gata poh maté Gobnyan sira gata peubiyeu ureuëng-ureuëng jeuhet jisaleb Gobnyan. ²⁴ Teuma Po teu Allah geupeu udeb Gobnyan lom lam kawan ureuëng maté. Gobnyan jiuét lé maté, teuma Po teu Allah geupeuleueh Gobnyan, sabab hana mungkin Gobnyan jikuasa sabe lé maté. ²⁵ Keuhai Isa nyoe Nabi Daud ka lheueh geupeugah,

'Ulôn kalon Tuhan sabe na dikeue ulôn; Gobnyan sabe na bak binéh ulôn, mangat ulôn hana jiguncang lé peue mantong.

²⁶ Nyang kheueh sabab jih até ulôn harôk lumpah na, babah ulôn lôn peugah puja ngon pujoe;

dan tuboh ulôn nyoe teuma jipreh deungon aman lam kubu.

²⁷ Sabab gata hana tapeubiyeu meunyoewatée teutinggai lam donya ureuëng maté.

Gata hana tapeubiyeu hamba Droeneueh nyang seutia nyan hanco dan habéh.

²⁸ Droeneueh ka neutunyok bak ulôn rot nyang teutuju keu udeb nyang seujati. Keugeumbiraan ulôn meutamah mangat lam até sabab Droeneueh na meusajan ngon ulôn.'

²⁹ Syedara-syedara, idhin kheueh ulôn peugah trok trang keuhai Nabi Daud, bapak indatu geutanyoe nyan. Gobnyan ka maté dan ka teutanom lam jrat; kubu gobnyan mantong na di lamkawan geutanyoe sampoe bak saát nyoe. ³⁰ Allah ka geumeujanji bak

Nabi Daud, ngon geumeusumpah, bahwa sidroe nibak keuturonan gobnyan teuma teu angkat jeuet keu raja. Sabab Nabi Daud geuteupeue keuhai janji nyan dan sabab gobnyan pih sidroe Nabi, ³¹ gobnyan pih geuteupeue peue nyang teuma geupeubuet lé Po teu Allah. Jadi gobnyan ka lheueh geupeugah bahwa Raja Peuseulamat nyang geupeu janji lé Allah, teuma udeb lom nibak maté. Nabi Daud geupeugah lagée nyoe,

'Gobnyan hana teupeubiyeu tinggai lam donya ureuëng maté;

tuboh Geuh nyan hana teuma teupeubiyeu sampoe hanco dan habéh.'

³² Isa nyoe kheueh nyang teupeu udeb di teungoh-teungoh ureuëng maté lé Allah. Kamoe mandum ka lheueh kamoe kalon keudroe hai nyan. ³³ Gobnyan teungkat nibak keuduekan nyang manyang dan geubri keukuasaan lé Allah, laju geuteurimong Roh Allah nyang ka geupeu janji lé Bapak. Dan nyang gata deungoe bak saát nyoe dan gata kalon na kheueh Roh nyan nyang Gobnyan bri keu kamoe. ³⁴ Nabi Daud keudroe hana geu-ék lam syeuruga, teuma Nabi Daud geupeugah,

'Tuhan geupeugah bak Tuhan ulôn:

³⁵ Duek kheueh blaih uneuen Ulôn, sampoe Ulôn peujeuet mandum musoh Gata tundok ubak Gata!'

³⁶ Nyang kheueh sabab jih mandum ureuëng Israel harôh jiteupeue that bahwa Isa nyang gata saleb nyan, Isa nyan cit teuma nyang ka geupeujeuet lé Po teu Allah jeuet keu Tuhan dan Raja Peuseulamat!'

³⁷ Watée awaknyan mandum jideungoe hai nyan, até awaknyan gundah lumpah na. Laju awaknyan jitanyong bak Petrus dan rasui-rasui nyang laén, "Syedara-syedara mandum, peue nyang harôh kamoe peubuet?"

³⁸ Geujaweueb lé Petrus, "Meutobat kheueh nibak desya-desya gata. Dan bah kheueh gata maséng-maséng teupumanö ateueh nan Isa, mangat mandum desya-desya gata teupeue amphon. Teuma gata mandum tateurimong Roh Allah nibak Po teu Allah.

³⁹ Sabab nyang geupeu janji lé Allah nyan na kheueh keu gata dan keuturonan gata, meunan cit keu ureuëng-ureuëng nyang na bak teumpat-teumpat nyang jiôh – na kheueh mandum ureuëng nyang geutawök lé Allah Tuhan tanyoe keu tajak ubak Gobnyan."

^c Duek kheueh ... uneuen Ulôn: Meunurot keubudayaan Yahudi, nyang geubri horeumat dan keukuasaan jiduek blaih uneuen.

2:23: Mat. 27:35, Mrk. 15:24, Luk. 23:33, Yah. 19:18 2:24: Mat. 28:5-6, Mrk. 16:6, Luk. 24:5 2:25-28: Zab. 16:8-11 2:30: Zab. 132:11, 2Sam. 7:12-13 2:34-35: Zab. 110:1

⁴⁰ Meunan kheueh Petrus geupeugah ubak awaknyan. Dan deungon jai tutoe haba nyang laén gobnyan pih geuyue bak awaknyan mangat awaknyan jipeuleueh droe nibak bansa nyang jeuhet nyoe nyang teuma geuhuköm lé Po teu Allah. ⁴¹ Jai that-that ureuëng peucaya peue nyang geupeugah lé Petrus, laju awaknyan teupumanö. Teuma jeumeulah ureuëng nyang peucaya nibak uroe nyan meutamah lom na lhée ribée droe. ⁴² Deungon biet-biet awaknyan jimurunoe sabe nibak rasui-rasui dan sabe meusapat meusajan-sajan. Awaknyan jimakheun meusajan-sajan dan meudoá meusajan-sajan.

Cara udeb ureuëng-ureuëng peucaya

⁴³ Jai that-that buet nyang ajaéb nyang geupeubuet lé rasui-rasui nyan sampoe mandum ureuëng hireuen ngon teumakot. ⁴⁴ Ureuëng-ureuëng meuiman nyan banmandum laju meusaboh dan peue nyang na nibak awaknyan, nyang awaknyan ngui meusajan-sajan. ⁴⁵ Awaknyan laju jipeubloe barang-barang dan atra milék jih keudroe, laju jibagi-bagi péng awaknyan keudroe keu awaknyan keudroe meunurot nyang jipeureulée lé awaknyan maséng-maséng. ⁴⁶ Tieb-tieb uroe awaknyan sabe meugumpôi di Baét Allah; dan makheun meusajan-sajan, deungon geumbira dan miyueb até di rumoh awaknyan keudroe. ⁴⁷ Awaknyan hana putôh-putôh jipujoe Allah dan jigalak lé mandum ureuëng. Tieb-tieb uroe jeumeulah awaknyan laju meutamah sabab Tuhan geubri keu awaknyan ureuëng-ureuëng nyang teungoh teupeuseulamat.

Ureuëng lapée teupeupuléh

3 Bak siuroe Petrus ngon Yahya geujak u Baét Allah poh lhée seupôt, na kheueh bak watée nyan watée keu meudoá. ² Bak teupat nyan bak babah pintoe geureubang nyang nan jih "Pintoe Ceudah", na sidroe ureuëng agam nyang lapée yoh phon lahé. Tieb-tieb uroe ureuëng nyan jiba keunan keu jigeumadée bak ureuëng-ureuëng nyang tamong lam Baét Allah nyan. ³ Watée ureuëng nyan jikalón Petrus dan Yahya teungoh geutamong lam Baét Allah, laju jilakée lé ureuëng lapée nyan sapeue-peue bak awaknyan mandua. ⁴ Teuma awaknyan laju jinging ateuéh ureuëng nyan, óh lheuéh nyan Petrus geupeugah, "Ngieng kheueh ateuéh kamoe!" ⁵ Laju di ureuëng lapée nyan jinging

eng ateuéh awaknyan mandua ngon harapan meuteumé sapeue-peue nibak awaknyan. ⁶ Teuma Petrus laju geupeugah bak ureuëng nyan, "Bak Ulôn sagai-sagai hana meupéng. Teuma peue nyang na nibak Ulôn, nyan teuma Ulôn bri keu gata: Ngon kuasa Isa ureuëng Nazaret nyan, gata jak kheueh!" ⁷ Laju Petrus geumat jaroe uneuen ureuëng lapée nyan dan laju geutulông peubeudôh. Ban sikeujab nyan cit teuma gaki ureuëng nyan dan mata gatok gaki jih jeuet keuteuga. ⁸ Laju jigrob sira jidong, jipeuphon jak keudeh keunoe. Óh lheuéhnyan laju jitamong lam Baét Allah meusajan-sajan ngon Petrus dan Yahya, sira jijak jigrob-grob ngon jipujoe Allah. ⁹ Mandum ureuëng jikalón ureuëng nyan jijak dan jipujoe-pujoe Allah. ¹⁰ Dan awaknyan laju sadar bahwa ureuëng nyan kheueh tukang geumadée nyang kayém jiduek bak babah "Pintoe Ceudah" nibak Baét Allah. Awaknyan mandum hireuen lumpah na dan takjob peue nyang ka jikalón ateuéh ureuëng nyan.

Khutubah Petrus lam Baét Allah

¹¹ Ureuëng nyan hana jipiôh-piôh jiseutôt Petrus dan Yahya. Dan watée awaknyan ban lhée droe ka trok bak seuramoe nyang teuboh nan "Seuramoe Nabi Sulaiman", bandum ureuëng teuka jijak meuhudom bak awaknyan sabab takjob. ¹² Watée Petrus jikalón ureuëng ramé nyan, laju jipeugah bak awaknyan, "Hei ureuëng-ureuëng Israel, Pakon gata banmandum hireuen keuhai nyoe? Pakon gatanyoe takalon sabe ateuéh kamoe? Peu kheueh gata pike ureuëng nyoe jeuet jijak sabab na kuasa nibak kamoe atawa sabab kamoe taát keu Po teu Allah? ¹³ Allah nyang geuseumah lé Nabi Ibrahim, Nabi Ishaq, Nabi Yakub, Allah indatu geutanyoe, Allah nyan ka geupumulia hamba Gobnyan, na kheueh Isa. Isa nyan kheueh nyang ka gata jok bak peunguasa, dan gata lawan dikeue Pilatus, bak watée Pilatus keuneuk jipeuleueh Gobnyan. ¹⁴ Gobnyan suci dan jroh, teuma gata talawan Gobnyan dan tapaksa mangat Pilatus jipeuleueh sidroe ureuëng huköman nyang ka jipoh maté gob keu gata. ¹⁵ Gata nyoe banmandum ka tapoh maté Gobnyan, padahai nyang sibeuna jih Gobnyan kheueh punca udeb keu mandum manusia. Dan Allah ka geupeu udeb lom Gobnyan nibak maté. Kamoe ka lheuéh kamoe kalon keudroe hainyan. ¹⁶ Syedara banmandum ka gata kalon keudroe peue

nyang ka teujadi ngon ureuëng lapée nyoe. Ureuëng nyoe ka jeuet keuteuga dan seuhat lagée sot nyang ka sabab jihnyoe peucaya keu Isa dan kuasa Gobnyan. Sabab jipeucaya keu Isa ureuëng nyoe ka puléh lagée sot nyang ka dikeue gata banmandum.

¹⁷ Syedara-syedara! Jinoenyoe ka Ulôn teupeue bahwa peue nyang gata peubuet dan peumimpén-peumimpén gata peubuet ateuh Isa, mandum nyan gata peubuet sabab hana gata teupeue peue nyang teungoh gata peubuet. ¹⁸ Dan ngon sabab nyan kheueh teuma teujadi cit peue nyang ka geubri lé Allah yoh masa ilée meulalu mandum nabi-nabi Gobnyan, bahwa Raja Peuseulamat nyang geupeu janjinyan harôh meudeurita. ¹⁹ Ngon sabab nyan syedara-syedara, meutobat kheueh nibak desya-desya gata dan gata gisa kheueh ubak Po teu Allah, mangat Gobnyan geusampôh mandum desya-desya gata. ²⁰ Tuhan geuteuka ubak gata dan gata teuma tarasa keuseugaran rohani. Dan Tuhan teuma geuyue Isa geujak ubak gata, sabab Gobnyan ka geupeuteuntée lé Po teu Allah jeuet keu Raja Peuseulamat keu gata. ²¹ Gobnyan harôh tinggai lam syeuruga sampoe Allah geupeujeuet banmandum nyan barô lagée nyang geupeugah lé Allah meulalu nabi-nabi Gobnyan bak jamén ilée. ²² Nabi Musa ka lheueh geupeugah, 'Allah Tuhan gata teuma geu-utus keu gata sidroe Nabi nibak bansa gata keudroe, lagée Gobnyan geu utus ulôn.^d Gata harôh tadeungoe mandum nyang geupeugah lé nabi nyan ubak gata. ²³ Ureuëng nyang hana jipako peue nyang geupeugah lé nabi nyan, ureuëng nyan teuma teupeu aséng nibak umat Po teu Allah dan teupeubinasa.' ²⁴ Nabi-nabi nyang ka lheueh na geupeusampoe haba nibak Po teu Allah, phon nibak Nabi Samuel dan nabi-nabi laén nyang teuka dudoe nibak nyan, banmandum nyan geubri téé keuhai jamén nyoe. ²⁵ Janji-janji nibak Po teu Allah nyang jipeusampoe lé Nabi-nabi nyan na kheueh keu syedara mandum. Lam peujanjian nyang Allah peugét ngon indatu gata, Allah meufeureuman ubak Nabi Ibrahim lagée nyoe, 'Nibak keuturonan gata Ulôn teuma lôn bri beureukat banmandum bansa nyang na dibumoe.' Peujanjian nyan na kheueh gata cit teuma. ²⁶ Nyang kheueh sabab jih Allah gepiléh hamba Gobnyan, laju geuyue awaknyan mangat geujak ubak gata leubeh ilée, mangat Gobnyan geubri beureukat keu gata. Cara jih

Gobnyan geubri beureukat keu gata na kheueh ngon cara geupeujeuet Gata banmandum meutobat nibak cara udeb gata nyang sisat."

Petrus dan Yahya dikeue Mahkamah Agama

4 Watée Petrus ngon Yahya mantong geupeugah haba ngon ureuëng-ureuëng nyang na disinan, imeum-imeum ulée^e dan panglima nyang kawai Baét Allah meunan cit ngon ureuëng-ureuëng Saduki jajak ubak Petrus dan Yahya. ² Awaknyan beungéh that sabab Petrus dan Yahya jipeugah ubak mandum ureuëng bahwa Isa ka udeb lom nibak maté, dan nyan sibagoé bukeuti bahwa ureuëng maté udeb lom teuma. ³ Ngon sabab nyan awaknyan laju jidrob mandua droe rasui nyan laju jipeutamong lam glab. Dan sabab ka malam, Petrus dan Yahya jiteun disinan sampoe óh singoh beungoh. ⁴ Teuma lé ureuëng-ureuëng nyang ka jideungoe ajaran nyang jipeusampoe lé rasui-rasui nyan, jai that-that nyang peucaya. Jeumeulah awaknyan laju meutamah sampoe limong ribée droe.

⁵ Óh singoh nyan, tukoh-tukoh Mahkamah Agama, peumimpén-peumimpén Yahu-di dan gurée-gurée agama meugumpôi di Yerusalem. ⁶ Awaknyan laju meurumpok ngon Imeum Agong Hanas, dan Kayafas, Yahya, Iskandar, dan mandum nyang jitamong lam keuluwarga imeum agong nyan. ⁷ Petrus ngon Yahya laju jiba jak meuhadab awaknyan, laju awaknyan jitanyong, "Pakriban cara jih gata peupuléh ureuëng lapée nyan? Ngon teunaga peue atawa ngon kuasa nibak soe gata peubuet nyan?"

⁸ Petrus nyang ka jikuasa lé Roh Allah laju jijaweueb, "Teungku-teungku peumimpén bansa dan teungku-teungku anggota mahkamah! ⁹ Kamoe teupeukara nibak uroenyoe sabab kamoe peubuet nyang jroh ngon cara kamoe peupuléh sidroe ureuëng lapée, dan sabab teungku-teungku keuneuk neutepeue pakriban cara ureuëng nyan teupeupuléh. ¹⁰ Biet that, teungku-teungku banmandum harôh tateupeue dan banmandum bansa Israel pih harôh jiteupeue bahwa ureuëng nyoe jidong bak saát nyoe ngon badan nyang seuhat dikeue teungku-teungku, sabab teunaga dan keukuasaan nibak Isa ureuëng Nazaret nyan. Teungku-teungku ka neusaleb Isa nyan, teuma Po teu Allah ka geupeu udeb

^d lagée Gobnyan geu utus ulôn: atawa lagée ulôn. ^e imeum-imeum ulée: padub-padubboh naseukah kuno: imeum-imeum. 3:22: Tel. 18:15, 18 3:23: Tel. 18:19 3:25: Keuj. 22:18

lom Gobnyan. ¹¹ Isa nyoe kheueh nyang jimeukeusut lé ayat nyoe nyang na teutuléh lam Alkitab,

'Batée nyang hana gata peuguna lé utôh-utôh bangunan,
teuma ka jeuet keu batée nyang paleng lumboi sa.'

¹² Teuma meulalu Isa mantong manusia teu-peuseulamat. Sabab bansaboh donya lamkawan manusia hana meusidroeu ureuëng laén nyang meuteumé keukuasaan nibak Po teu Allah keu teu-peuseulamat geutanyoe."

¹³ Anggota-anggota sidang peungadalan nyan hireuen that-that watée jikalon keubeuranean Petrus ngon Yahya, peuteuk lom awaknyan jiteupeue bahwa mandua droe rasui nyan na kheueh ureuëng-ureuëng biasa nyang hántom jijak beuet. Laju awaknyan sadar bahwa mandua droe rasui nyan na kheueh ureuëng-ureuëng nyang na jiseutôt ngon Isa. ¹⁴ Teuma awaknyan hana jeuet jipeugah sapeue, sabab ureuëng nyang ka jipeupuléh nyan na jidong disinan dikeue awaknyan meusajan-sajan ngon Petrus dan Yahya. ¹⁵ Teuma awaknyan laju jiyue teubiet mandua droe rasui nyan uluwa nibak ruweueng sidang. Óh lheuehnyan awaknyan jimupakat. ¹⁶ Awaknyan laju jipeugah, "Peue nyang museuti tapeusaneut ateueh ureuëng-ureuëng nyoe? Mandum ureuëng nyang na di Yerusalem ka jiteupeue keuhai buet nyang ajaéb nyang luwabiasa nyoe, jipeubuet lé awaknyan mandua. Tanyoe hana hase tabantah hainyan. ¹⁷ Teuma mangat hainyoe bék meutabu leubeh luwah lom lamkawan umat manusia, jak ta peurasat awaknyan bandua mangat awaknyan bék sagai-sagai jipeugah baksoe mantong ngon jingui nan Isa."

¹⁸ Teuma awaknyan laju jihôi lom Petrus ngon Yahya u dalam ruweueng sidang, dan laju jibritée mangat awaknyan sagai-sagai bék le jipeugah atawa jiseumeubeuet ateueh nan Isa.

¹⁹ Teuma Petrus dan Yahya laju jijawueb, "Pike kheueh keudroe peue nyang beutôi dikeue Po teu Allah: teuseutôt peue nyang teungku-teungku peurintah atawa teuseutôt peue nyang Allah peurintah. ²⁰ Sabab kamoe hana jeuet kamoe piôh meupeugah haba keuhai peu nyang ka kamoe kalon dan kamoe deungoe keudroe." ²¹ Anggota-anggota sidang nyan hana jiteumé meusaboh alasan pih

keu jihuköm Petrus dan Yahya. Teuma awaknyan jipirasat mandua droe rasui nyan, óh lheueh nyan laju jipeuleueh mandua droe awaknyan, sabab mandum ureuëng jipujoe-pujoe Po teu Allah ngon keujadian nyan. ²² Ureuëng nyang ka jirasa teu-peupuléh seucara ajaéb nyan ka peuet ploh thon umu jih.

Ureuëng-ureuëng meuiman jilakée keubeuranean nibak Tuhan

²³ Óh ka lheueh Petrus dan Yahya jipeuleueh, awaknyan laju jigisa ubak rakan-rakan droe dan laju jipeugah mandum nyang jipeugah lé imeum-imeum ulée dan peumimpén-peumimpén Yahudi nyan ubak awaknyan. ²⁴ Óh ka lheueh jideungoe lé rakan-rakan awaknyan keuhai haba nyan, awaknyan meusajan-sajan laju meudoá ngon siaté ubak Allah. Awaknyan jipeugah, "Tuhan, Droeneueh kheueh nyang peujeuet langét ngon bumoe dan laôt ngon mandum asoe jih. ²⁵ Ngon Roh Droeneueh Tuhan ka lheueh neumeututoe meulalu indatu kamoe, Nabi Daud, na kheueh hamba Droeneueh: Neupeugah lagée nyoe,

'Pakon ureuëng-ureuëng, nyang hana jituri Tuhan beungéh;
pakon bansa-bansa jipeuget
reuncana nyang hana meuguna?

²⁶ Raja-raja donya meusiab-siab keu jijak muprang,
dan dumna peumimpén ka sipakat
jijak lawan Tuhan dan Raja
Peuseulamat.'

²⁷ Sabab keubiet Herodes dan Pontius Pilatus nyang ka sipakat ngon ureuëng-ureuëng nyang hana jituri keu Tuhan dan ngon ureuëng-ureuëng Israel di banda nyoe. Awaknyan meurumpok keu jilawan Isa hamba Droeneueh nyang suci nyan, nyang ka Droeneueh angkat jeuet keu Raja Peuseulamat. ²⁸ Awaknyan sipakat keu jipeubuet peue-peue mantong, nyang Droeneueh ka neupeuteuntée leubeh ilée bahwa nyan teuma teujadi. Dan Droeneueh peuteuntée nyan ateueh keukuasaan dan keumampuan Droeneueh keudroe. ²⁹ Jinoenyoe, Tuhan, ngieng kheueh pakriban awaknyan jipeurasat kamoe. Dan neupeue idhin kheueh kamoe, hamba-hamba Droeneueh nyoe, kamoe meudakwah haba Droeneueh ngon hana teumakot. ³⁰ Neutulông kheueh kamoe mangat jeuet kamoe tulông ureuëng sakét sampoe puléh

dan buet-buet nyang ajaéb dan hai-hai nyang luwabiassa teujadi meulalu keukuasaan dan teunaga nibak nan Isa, Hamba Droeneuh nyang suci nyan."

31 Óh ka seuleusoe awaknyan jimeudoá, teupat awaknyan meusapat nyan meuguncang. Awaknyan mandum jikuasa lé Roh Allah, dan jipeuphon mariet ngon beurani that-that keuhai beurita nibak Po teu Allah.

Banmandum meusajan-sajan

32 Banmandum ureuëng nyang peucaya nyan siudeb simaté dan sijiwa. Hana meusidroe pih nibak awaknyan jianggab bahwa peue nyang na nibak droe jihnyan na kheueh atra droe jih keudroe. Peue-peue mantong nyang na nibak awaknyan, awaknyan peuguna meusajan-sajan. 33 Ngon kuasa nyang raya, rasui-rasui nyan laju jibri keusaksian bahwa Isa ka udeb lom. Teuma lé Po teu Allah that-that geubri beureukat keu awaknyan. 34 Dan hana meusidroe pih lamkawan awaknyan nyang na kureueng peue-peue mantong. Sabab awaknyan nyang na tanoh atawa rumoh, jipeubloe tanoh atawa rumoh jih nyan; laju péng nibak hase nyang jipeubloe nyan awaknyan ba 35 dan awaknyan jok ubak rasui-rasui. Óh lheueh nyan péng nyan laju jibagi-bagi lé awaknyan ubak tieb-tieb ureuëng nyang peureulé.

36-37 Meunan cit teuma ngon Yusuf. Jihnyan pih jajak peubloe tanoh atra milék jih. Laju péng hase yuem tanoh nyan jiba dan jajok laju ubak rasui-rasui. Yusuf nyoe na kheueh sidroe ureuëng keuturonan Lewi nibak Siprus: rasui-rasui geuboh nan laén Yusuf nyan Barnabas (makna jih Peunghibur).

Ananias dan Safira

5 Teuma na sidroe ureuëng agam nyang nan jih Ananias, ureuëng nyan ngon purumoh jih nyang nan jih Safira, awaknyoe pih jipeubloe cit saboh keubeueng tanoh atra jih keudroe. 2 Péng hase yuem tanoh nyan siteungoh jipeuguna keu droe jih dan nyang laén jijök ubak rasui-rasui. Jipeubuet hainyan ngon jiteupeu lé purumoh jih keudroe. 3 Teuma Petrus jipeugah bak ureuëng nyan, "Ananias, pakon gata peubiyeu Iblih jikuasa até gata, sampoe gata meusulet bak Roh Allah, ngon cara seungab-seungab gata teun keu gata keudroe siteungoh nibak hase gata peubloe tanoh gata? 4 Tanoh nyan atra gata sigohlom gata peubloe. Dan óh ka lheueh tanoh

nyan gata peubloe pih, péng nyan pih mantong atra gata. Teuma pakon na meukeusut lam até gata keu gata peubuet nyang lagée nyan? Kon manusia nyang gata peungeuet teuma Po teu Allah!" 5 Meunan jideungoe tutoe haba nyan lé Ananias, jihnyan laju reubah, dan maté. Mandum ureuëng nyang jideungoe keuhai keujadian nyan jeuet keuteumakot. 6 Teuma lé ureuëng-ureuëng muda nyang teuka jajak bungköh manyét Ananias, laju jiba uluwa keu jajak tanom lam jrat.

7 Na kira-kira lhée jeuem óh lheueh nyan purumoh Ananias laju jitamong. Inong nyan hana jiteupeue peue nyang ban teujadi. 8 Petrus geupeugah bak inong nyan, "Cuba gata peugah bak ulôn: Peu kheueh tanoh nyang gata dan lakoe gata peubloe nyan, sidubnyoe yuem jih?" "Beutôi, nyan yuem jih," jawueb purumoh Ananias.

9 Laju jipeugah lé Petrus bak inong nyan, "Pakon gata dan lakoe gata ka sipakat keu gata ujoe Roh Tuhan? Deungoe kheueh! Ureuëng-ureuëng nyang kubu lakoe gata ka jigisa. Awaknyan jiba gata uluwa cit teuma."

10 Watée nyan cit teuma peurumoh Ananias nyan reubah dan maté dikeue Petrus. Dan watée ureuëng-ureuëng muda nyan jitamong, laju jikalon lé awaknyan inong nyan ka maté. Laju lé awaknyan jiba manyét nyan uluwa dan jikubu bak binéh jrat lakoe jih.

11 Ngon lagée nyan mandum ureuëng-ureuëng nyang meuiman nyan dan ureuëng-ureuëng nyang laén, nyang jideungoe keuhai peuristiwa nyan, habéh teumakot.

Keujaéban-keujaéban dan hai-hai nyang luwabiassa

12 Sabab peulayanan rasui-rasui jai that-that buet-buet nyang ajaéb teujadi diteungoh-teungoh masyarakat. Ngon siaté awaknyan laju jimeuiman dan meugumpôi bak Seuramoe Nabi Sulaiman di Baét Tuhan. 13 Dan ureuëng luwa hana jijeuet jak bak teupat ureuëng-ureuëng meuiman nyan meugumpôi. Teuma ureuëng-ureuëng meuiman nyan lumpah that jihoreumat lé masyarakat. 14 Dan maken treb maken meutamah jai ureuëng-ureuëng nyang meuiman ubak Tuhan – bah kheueh nyang agam meunan cit nyang inong. 15 Ngon lagée nyan keuadaan jih ka jeuet lagée nyan bagoe, sampoe bubeuna ureuëng-ureuëng sakét jikeubah ateuh teupat éh atawa ateuh tika, laju jiba ubak rot, mangat awaknyan sihana-hana jih hase

jimeuturi ngon Petrus, meunyoé Petrus jijak rot nyan. ¹⁶ Meuron-ron manusia jiteuka nibak banda-banda nyang na ban sikeulileng banda Yerusalem. Awaknyan laju jiba ureuëng-ureuëng nyang sakét dan nyang jitamong lé roh-roh jeuhet. Dan mandum ureuëng nyang jipeupuléh lé Petrus nyan.

Rasui-rasui ji-iénanya

¹⁷ Akhé jih imeum agong dan mandum murit-murit jih, na kheueh kawöm Saduki, kajipeuphon peuna karu, sabab awaknyan bingiek até. ¹⁸ Rasui-rasui nyan laju jidrob, laju jipeutamong lam glab biasa. ¹⁹ Teuma óh watée malam, sidroe malaikat Tuhan laju geujak peuhah mandum pintoe-pintoe peunjara, laju geupeuteubiet mandum rasui nyan uluwa. Malaikat nyan geupeugah bak rasui-rasui nyan, ²⁰ "Jak kheueh gata dong bak Baét Tuhan dan gata peugah kheueh bak mandum manusia keuhai udeb barô nyoe." ²¹ Teuma lé rasui-rasui nyan pih geuturot peue nyang ka geupeugah lé malaikat nyan. Ban suboh that awaknyan ka jijak bak Baét Tuhan dan laju jipeuphon seumeubeuet disinan.

Bak watée nyan imeum agong meunan cit ngon murit-murit jihnyan jijak keunan, laju jipeuna sidang mahkamah ngon mandum peumimpén Yahudi. Óh lheueh nyan jiyue laju bak gob mangat jijak cok rasui-rasui nyang na lam glab nyan keu jiba jak meuhadab awaknyan. ²² Teuma watée ureuëng-ureuëng nyang keunong yue nyan trok ubak rumoh glab, awaknyan hana meurumpok ngon rasui-rasui nyan disinan. Ngon sabab nyan awaknyan laju jigisa, laju jilapor hainyan ubak mahkamah. ²³ "Watée kamoe trok ubak rumoh glab," kheun awaknyan ubak mahkamah; "laju kamoe ngieng pintoe kama peunjara nyan teugunci lagée sot nyang ka, dan peugawée-peugawée nyan teungoh meujaga-jaga bak babah pintoe. Teuma watée kamoe peuhah pintoe nyan, hana meurumpok ngon kamoe meusidroe pih didalam glab nyan." ²⁴ Watée panglima nyang kawai Baét Tuhan dan imeum-imeum ulée jideungoe peue nyang jilapor nyan, awaknyan bingong keuhai rasui-rasui nyan dan teumakot teuma peue nyang hase teujadi. ²⁵ Óh lheuehnyan teuka sidroe ureuëng agam jiba haba nyoe, "Deungoe! Ureuëng-ureuëng nyang teungku-teungku teun lam glab nyan jinoenyoe teungoh jipeubeuet ureuëng ramé lam Baét Allah!" ²⁶ Banjideungoe haba nyan lé pangli-

ma nyang kawai Baét Tuhan nyan meunan cit ureuëng-ureuëng kawai jih laju jijak cok rasui-rasui nyan lom. Teuma awaknyan hana ngon cara paksa, sabab awaknyan teumakot keu ureuëng ramé, pat jiteupeue lé ureuëng ramé nyan laju jigeulawa awaknyan ngon batée.

²⁷ Rasui-rasui nyan laju jipeutamong jak meuhadab mahkamah. Laju lé imeum agong jipareksa rasui-rasui nyan. ²⁸ Imeum agong nyan jipeugah, "Ka kamoe tam ngon kreueh bak gatanyoe mangat bék gata peubeuet keuhai Ureuëng nyan. Teuma jinoenyoe cuba takalon peue nyang ka gata peubuet! Gata peudakwah peungajaran gata nyan bansaboh Yerusalem, dan gata pih keuneuk gata tudoh bahwa sabab lé kamoe kheueh Ureuëng nyan maté."

²⁹ Petrus dan rasui-rasui nyang laén laju jijaweueb, "Kamoe museuti kamoe seutôt Allah bukon kamoe seutôt manusia. ³⁰ Isa nyang gata saleb nyan, ka geupeu udeb lom nibak maté lé Allah indatu geutanyoe. ³¹ Dan Allah ka geubri bak Gobnyan keududukan dan keukuasaan nyang manyang sibagoe Peumimpén dan Peuseulamat; mangat bansa Israel teubri watée keu meutobat nibak desya-desya jih dan meuteumé keuamphonan. ³² Kamoe kheueh saksi-saksi keuhai mandum nyan – Kamoe dan meunan cit ngon Roh Allah keu ureuëng-ureuëng nyang seutôt peurintah Gobnyan."

³³ Watée anggota-anggota Mahkamah Agama nyan jideungoe haba nyan, awaknyan beungéh that-that, dan awaknyan ka sipakat keu jipeumaté bubena rasui-rasui nyan. ³⁴ Teuma lamkawan anggota mahkamah agama na sidroe ureuëng Farisi nyang nan jih Gamaliel. Ureuëng nyan sidroe gurée agama nyang paleng jihoreumat lé mandum ureuëng. Ureuëng jidong dan laju jiyue peuteubiet uluwa mandum rasui-rasui nyan sikeujab. ³⁵ Óh lheueh nyan laju jipeugah ubak Mahkamah Agama nyan, "Syedarsyedara nyang ureuëng-ureuëng Israel! Pike kheueh beugét-gét keuhai peue nyang keuneuk gata peubuet ateuh ureuëng nyoe. ³⁶ Sabab yoh ilée ka lheueh teuka Teudas, nyang jianggab droe jih ureuëng rayeuk, sampoe na kira-kira peuet reutôh droe nyang jeuet keu murit jih. Teuma ureuëng nyan teupoh maté mandum murit jih ka cre bre, dan geurakan jih pih habéh. ³⁷ Óh lheuehnyan watée na seunsus, teuka teuma Yu-

das, ureuëng nibak Galilea. Sabab peungaroh jih, jai that-that cit ureuëng nyang seutôt ureuëng nyan. Meunan cit ureuëng nyan teupoh maté; dan mandum murit-murit jih ka crebre. ³⁸ Dan jinoe nyoe ngon keujadian lagée nyoe, naseuhat ulôn na kheueh: bék kheueh gata peukaru ateueh ureuëng-ureuëng nyoe, peubiyeu mantong awaknyan. Sabab meunyo: ajaran dan geurakan jih nyan nibak manusia, ajaran dan geurakan jih nyan teuma hanco. ³⁹ Teuma meunyo: nyan teuka jih nibak Po teu Allah, gata mandum hana meuhase gata peutaloe awaknyan. Dan mungken teuma teunyata bahwa gata mandumnyoe talawan Allah.”

Naseuhat Gamaliel nyan jiteurimong lé sidang mahkamah. ⁴⁰ Teuma rasui-rasui nyan jihôi lom, laju jiseunuét, óh lheueh nyan jitam bék sagai-sagai jiseumeubeuet le keuhai Isa. Óh lheueh nyan, barô kheueh awaknyan jipeuleueh. ⁴¹ Rasui-rasui nyan laju jitinggai Mahkamah Agama ngon até nyang galak sabab Allah ka geuanggab awaknyan wajéb keu jihina sabab Isa. ⁴² Dan tieb-tieb uroe di Baét Tuhan dan di rumoh-rumoh gob, awaknyan hana putôh-putôh jiseumeubeuet dan jipeusampoe Haba Gét keuhai Isa bahwa Gobnyan kheueh Raja Peuseulamat nyang teupeujanji nyan.

Tujuh droe peumbantu

6 Murit-murit Isa maken treb maken meutamah ramé, bak watée nyan ureuëng-ureuëng Yahudi nyang meubasa Yunani, ka hana galak keu ureuëng-ureuëng Yahudi aseuli. Yahudi nyang meubasa Yunani nyan jipeugah, ”Ureuëng-ureuëng inong kamoe nyang ka jeuet keu inong balée hana meuteumé bantuan biaya udeb siuroe-uroe nyang jibagi-bagi keu ureuëng laén.” ² Ngon sabab nyan, mandua blaih droe rasui nyan jipeusapat mandum murit geuh dan laju geupeugah bak awaknyan, ”Hana gét kamoe piôh kamoe meudakwah keu feureuman Allah, sabab harôh kamoe urôh soai peunajoh. ³ Ngon nyan, gét kheueh lamkawan gata gata piléh tujuh droe nyang na nan jih gét dan jikuasa lé Roh Allah lom bijaksana, nyang jeuet kamoe bri tugaih jiatoe keuhai-hai nyoe; ⁴ Sabab kamoe keuneuk meudoá dan kamoe peusampoe feureuman Allah mantong.”

⁵ Banmandum ureuëng nyan situju deungon usui lé rasui-rasui nyan. Laju awaknyan

jipiléh Stefanus, ureuëng nyang peucaya that keu Isa dan jikuasa lé Roh Allah. Meunan cit teupiléh: Filipus, Prokhopus, Nikanor, Timon, Parmenas, dan Nikolaus nibak Antiochia; ureuëng nyan bukon ureuëng Yahudi teuma ka jitamong lam agama Yahudi. ⁶ Ban tujuh droe awaknyan laju jiusui ubak rasui-rasui, laju rasui-rasui nyan jimeudoá dan jilakée beureukat Tuhan keu awaknyan.

⁷ Meunan kheueh haba nibak Po teu Allah seumaken meutabu dan murit-murit Isa di Yerusalem pih maken meutamah ramé. Dan le that teuma Imeum-imeum nyang meuiman ubak Isa.

Stefanus jidrob

⁸ Stefanus jai that geubri beureukat lé Po teu Allah, deungon nyan, jihnyan jai that-that jipeuna buet-buet nyang ajaéb dan hai-hai nyang luwabiaya lamkawan manusia. ⁹ Teuma na cit ureuëng-ureuëng nyang hana jigalak geuh nyan, awaknyan na kheueh anggota-anggota rumoh iébadat nyang jiboh nan Rumoh Iébadat Ureuëng-ureuëng Beubaih.^f Anggota-anggota rumoh iébadat nyan na kheueh ureuëng Yahudi nibak Kirene dan Iskandariah. Awaknyan ngon ureuëng-ureuëng Yahudi nibak Kilikia dan Asia jimeudebat ngon Stefanus. ¹⁰ Teuma awaknyan hana hase jibantah peue nyang jipeugah lé Stefanus, sabab Roh Allah geubri ubak jihnyan keubijaksanaan keu jipeugah haba. ¹¹ Ngon sabab nyan awaknyan laju jisogok na padub droe ureuëng mangat jitem peugah, ”Na kamoe deungoe ureuëng nyan jihina Nabi Musa dan Allah!” ¹² Meunan kheueh cara jih awaknyan jipeusuna ureuëng ramé, dan peumimpén-peumimpén Yahudi, meunan cit ngon gurée-gurée agama. Laju awaknyan jajak drob Stefanus, óh lheueh nyan jiba Stefanus nyan ubak Mahkamah Agama. ¹³ Meunan cit awaknyan jipeuhadab saksi-saksi nyang jibri keuteurangan nyang hana beutôi keuhai Stefanus. Saksi-saksi nyan jipeugah, ”Ureuëng nyoe sabe jihina Baét Allah nyang suci dan jihina peurintah-peurintah Allah nyang jipeusampoe lé Nabi Musa. ¹⁴ Kamoe ka kamoe deungoe jihnyan meututoe, bahwa Isa nibak Nazaret nyan teuma jireulôh Baét Allah nyoe, laju jubah adat istiadat nyang geupeutreun lé Nabi Musa keu geutanyoe!” ¹⁵ Mandum ureuëng nyang na teuka lam sidang Mahkamah Agama nyan jikalon ateueh

^f Ureuëng-ureuëng Beubaih: Awaknyan na kheueh ureuëng Yahudi nyang yoh watée ilée namiét teubloe, teuma ka jibayeue keumeurdehka jih atawa ka teupeubeubaih.

Stefanus. Dan bak watée nyan muka Stefanus deuh jih lagée muka malaikat.

Pidatoe Stafanus

7 Imeum Agong jitanyong bak Stefanus, "Peu kheueh mandum nyang jipeugah lé gob nyan beutôi?" ² Jawueb Stefanus, "Syedara-syedara, dan Bapak-bapak! Cuba deungoe ulôn peugah! Sigohlom indatu geutanyoe Nabi Ibrahim minah u Haran, watée gobnyan mantong tinggai di Mesopotamia, Allah nyang mulia geujak ubak gobnyan ³ dan geupeugah, 'Tinggai kheueh laju nanggroe gata dan waréh kawöm ngon keuluwarga gata. Jak kheueh laju u nanggroe nyang ulôn tunyok keu gata.' ⁴ Deungon nyan, Nabi Ibrahim laju geutinggai nanggroe Kasdim, laju geuminah u Haran. Óh ka lheuëh ureuëng syiek Nabi Ibrahim nyan meuninggai donya, Allah geuyue bak Nabi Ibrahim mangat geuminah u nanggroe nyoe nyang syedara-syedara dan Bapak-bapak mandum duék bak saát nyoe. ⁵ Bak watée nyan hana mubacut pih nibak nanggroe nyang Allah jok keu Nabi Ibrahim mangat jeuet keu hak milék Nabi Ibrahim; meusitapak tanoh pih hana geubri keu gobnyan. Teuma Po teu Allah geumeujanji Gobnyan teuma geubri keu Nabi Ibrahim mangat jeuet keu hak milék Nabi Ibrahim dan keuturonan gobnyan. Watée nyan Nabi Ibrahim hana meu aneuëk. ⁶ Teuma nyoe kheueh nyang geupeugah lé Allah ubak gobnyan, 'Keuturonan gata teuma tinggai sibagoe ureuëng aséng di nanggroe ureuëng laén. Ureuëng-ureuëng nanggroe nyan jijajah awaknyan dan jipeusanéut awaknyan ngon keujam peuet reutôh thon treb jih. ⁷ Lé Ulôn teuma Lôn huköm bansa nyang jipeujeuet keu namiet awaknyan, dan awaknyan teuma jiteubiet lam nanggroe nyan dan jiseumah Ulôn nibak teupat nyoe.' ⁸ Óh ka lheuëh geupeugah meunan ikatan janji nyan laju geupeusah lé Po teu Allah ngon upacara meusunat. Teuma óh lheuëh Nabi Ishaq, aneuëk Nabi Ibrahim lahé, Nabi Ibrahim geupeusunat aneuëk geuhnyan watée aneuëk nyan meu-umu lapan uroe. Óh lheuëh nyan Nabi Ishaq pih geupeusunat teuma aneuëk gobnyan, na kheueh Nabi Yakub. Dan Nabi Yakub pih geupeusunat teuma ban dua blaih droe aneuëk gobnyan, nyan kheueh nyang jeuet keu bapak-bapak indatu bansa Yahudi.

⁹ Bapak-bapak indatu geutanyoe nyan ceumuru keu Nabi Yusuf, sampoe awaknyan laju jipeubloe gobnyan jeuet keu namiet di nanggroe Meusé. Teuma Allah teutab na meusajan gobnyan, ¹⁰ dan geupeubeubaih gobnyan nibak mandum salah gobnyan. Allah geubri bak awaknyan budho dan keubijaksanaan watée gobnyan geujak meuhadab ukeue Firaun raja nanggroe Meusé, sampoe lé raja Firaun jipeujeuet gobnyan keu gubunur nanggroe Meusé dan jeuet keu nyang mat kuasa ateueh meuligoe raja Firaun. ¹¹ Óh lheuëhnyan teuka masa musém deuk nyang paleng panyang parah dan treb that di nanggroe Meusé meunan cit nanggroe Kanaan sampoe bubena peunduduek meudeurita lumpah na. Indatu geutanyoe hana hase jiteumé peunajoh. ¹² Watée Nabi Yakub geudeungoe na gandom di nanggroe Meusé laju geuyue aneuëk-aneuëk gobnyan, indatu geutanyoe, geujak keudeh keu nyang keu phon. ¹³ Watée awaknyan geujak nyang keudua goe, Nabi Yusuf laju geupeugah bak syedara-syedara gobnyan, bahwa gobnyan na kheueh Nabi Yusuf. Barô kheueh watée nyan raja nanggroe Meusé jiteupeue keuhai keuluwarga Nabi Yusuf. ¹⁴ Óh lheuëh nyan Nabi Yusuf geukirém haba ubak ayah gobnyan, na kheueh Nabi Yakub, keu geulakée gobnyan meusajan mandum keuluwarga geuh minah u nanggroe Meusé – banmandum na tujoh ploh limong droe. ¹⁵ Teuma Nabi Yakub laju geuminah u nanggroe Meusé dan disinan kheueh gobnyan ngon indatu tanyoe nyang laén meuninggai donya. ¹⁶ Manyét gobnyan óh lheuëh nyan jiba lom teuma u Sikhem laju jikubu bak lampôh jrat nyang geubloe ngon sijeumeulah péng lé Nabi Ibrahim dan sukée bansa Hemor di Sikhem.

¹⁷ Watée karab trok tempo jih Allah geupetrok janji Gobnyan keu Nabi Ibrahim, bansa geutanyoe di nanggroe Meusé ka meutamah le. ¹⁸ Akhé jih sidroe raja laén nyang hana jituri Nabi Yusuf, jimat peurintah di nanggroe Meusé. ¹⁹ Raja nyan jihina bansa geutanyoe dan keujam that-that ateueh indatu geutanyoe. Raja nyan jipaksa bak indatu geutanyoe mangat tieb-tieb aneuëk nyang lahé jiyue tiek dan jipeubiyeu teulanta dan maté. ²⁰ Bak watée nyang lagée nyan nabi Musa lahé; gobnyan aneuëk banyak nyang

7:2-3: Keuj. 12:1 7:4: Keuj. 11:31, 12:4 7:5: Keuj. 12:7, 13:15, 15:18, 17:8 7:6-7: Keuj. 15:13-14

7:7: Keu. 3:12 7:8: Keuj. 17:10-14, 21:2-4, 25:26, 29:31-35:18 7:9: Keuj. 37:11, 28, 39:2, 21 7:10: Keuj. 41:39-41

7:11: Keuj. 42:1-2 7:13: Keuj. 45:1, 16 7:14: Keuj. 45:9-10, 17-18, 46:27 7:15: Keuj. 46:1-7, 49:33

7:16: Keuj. 23:3-16, 33:19, 50:7-13, Yos. 24:32 7:17-18: Keu. 1:7-8 7:19: Keu. 1:10-11, 22 7:20: Keu. 2:2

paleng ceudah. Lhéé buleuen treb jih gobnyan jipeulara di rumoh bapak jih, ²¹ dan óh ka lھےuh gobnyan jítiek, putroe raja Firaun nyan laju jicok gobnyan dan jipeulara gobnyan lagée aneuëk jih keudroe. ²² Banmandum iéleumé bansa Meusé jipeurunoe keu gobnyan dan gobnyan jeuet keu ureuëng nyang paleng meukuasa nibak tutoe haba dan buet gobnyan.

²³ Watée Nabi Musa meu-umu peuet ploh thon, teuka kheueh niet lam até gobnyan keu geujak kalon keuadaan bansa gobnyan ureuëng Israel. ²⁴ Laju geukalon lé Nabi Musa sidroe lamkawan ureuëng Israel nyan ji iénanya lé sidroe ureuëng Meusé; teuma gobnyan laju geubila ureuëng nyang keunong iénanya nyan ngon cara geupoh maté ureuëng Meusé nyan. ²⁵ Nabi Musa geusangka bansa geuhnyan muphom bahwa gobnyan teungoh geupeu guna lé Allah keu geupeu beubaih awaknyan. Teuma teunyata awaknyan hana jiteupeue. ²⁶ Óh singoh beungoh geukalon teuma na dua droe ureuëng Israel teungoh jimeulo, laju geu-useuha geupeu damé awaknyan. Gobnyan geupeugah, 'Gatanyoe meusyedara, pakon jeuet gata meulo?' ²⁷ Teuma lé ureuëng poh rakan jih nyan laju jitulak Nabi Musa bak binéh sira jipeugah, 'Soe nyang beuot gata jeuet keupeumimpén dan hakém kamoe?' ²⁸ Peu kheueh gata keuneuk poh maté ulôn lagée gata poh maté ureuëng Meusé nyan baroe?' ²⁹ Watée Nabi Musa geudeungoe peue nyang jipeugah lé ureuëng nyan, Nabi Musa geuplueng nibak nanggroe Meusé dan geutinggai laju di Midian. Disinan gobnyan geumeu aneuëk teuma dua droe.

³⁰ Peuet ploh thon teuma óh lھےuh nyan sidroe malaikat geujak bak Nabi Musa di padang pasi rab ngon Gunong Sinai. Malaikat nyan teuka lam apui nibak tamah nyang teungoh hu. ³¹ Nabi Musa hireuen watée geukalon hai nyan, sampoe gobnyan laju geupeurab keunan leubeh tô lom mangat geuteupeue peue nyang sibeuna jih nyan. Laju geudeungoe su Tuhan nyang geupeugah, ³² 'Ulôn kheueh Allah indatu gata; Ulôn Allah Nabi Ibrahim, Nabi Ishaq dan Nabi Yakub.' Nabi Musa yo ngon teumakot that sampoe gobnyan hana geujeuet kalon le lam tamah nyan. ³³ Óh lھےuh nyan Tuhan meufeureuman lom, 'Suet laju seulob nyang gata

ngui nyan, sabab tanoh bak teumpat gata dong nyan na kheueh tanoh nyang suci. ³⁴ Ulôn ka Ulôn kalon dan Lôn peurati pakriban phet jih umat Ulôn di nanggroe Meusé. Ulôn ka Lôn deungoe apoh apah awaknyan dan Ulôn treun keu Lôn jak tulông awaknyan. Jinoenyoe, jak keunoe! Ulôn Lôn kirém gata lom teuma u nanggroe Meusé.'

³⁵ Nabi Musa nyoe kheueh nyang hana jiaku lé bansa Israel dan nyang jitulak ngon haba lagée nyan, 'Soe nyang ka beuot droeneuh jeuet keu peumimpén dan hakém kamoe?' Teuma nyang sibeuna jih gobnyan kheueh nyang geu-utus lé Allah keu jeuet keupeumimpén dan peuseulamat, ngon geutulông lé malaikat nyang teuka ubak gobnyan lam tamah nyang teungoh hu nyan. ³⁶ Nabi Musa nyan kheueh nyang pimpén bansa Israel geupeuteubiet nibak nanggroe Meusé ngon geupeuna buet-buet nyang ajaéb dan hai-hai nyang luwabiasa di Meusé, di Laôt Mirah dan di padang pasi nyang treb jih na peuet ploh thon. ³⁷ Nabi Musa nyan cit teuma nyang peugah bak bansa Israel, 'Allah geubri keu gata sidroe Nabi nyang geupiléh lamkawan gata keudroe, saban lagée Gobnyan geupiléh ulôn.'⁸ ³⁸ Nabi Musa kheueh nyang lamkawan bansa Israel di padang pasi, jeuet keupeurantara keu malaikat nyang meututoe ngon gobnyan di Gunong Sinai ngon indatu geutanyoe. Gobnyan kheueh nyang teurimong nibak Po teu Allah haba nyang udeb keu geupeusampoe ubak geutanyoe.

³⁹ Bah kheueh ka meunan indatu geutanyoe teutab hana taát keu gobnyan. Awaknyan jitulak gobnyan dan meuharab that jikeuneuk gisa u nanggroe Meusé. ⁴⁰ Awaknyan jipeugah bak Nabi Harun, 'Peugét kheueh dewa-dewa keu kamoe, mangat dewa-dewa nyan jeuet jipimpén kamoe. Sabab kamoe ka hana kamoe teupeue le peue nyang teujadi ngon Nabi Musa nyan nyang ka jiba kamoe jipeuteubiet nibak nanggroe Meusé!' ⁴¹ Laju bak watée nyan awaknyan jipeuget saboh patong aneuëk leumô, óh lھےuh nyan awaknyan jipeuseumah keureubeuen bak patong nyan dan jipeuna khanuri keu jipujoe barang nyang jipeuget keudroe. ⁴² Ngon sabab nyan Allah geutinggai awaknyan geupeubiyeu mantong awaknyan jiseumah bintang-bintang nyang na di langét. Nyan

⁸ *saban lagée Gobnyan geupiléh ulôn: atawa lagée lôn.*

7:21: Keu. 2:3-10 7:23-29: Keu. 2:11-15 7:29: Keu. 18:3-4 7:30-34: Keu. 3:1-10 7:35: Keu. 2:14 7:36: Keu. 7:3, 14:21, Teu. 14:33 7:37: Tel. 18:15, 18 7:38: Keu. 19:1-20:17, Tel. 5:1-33 7:40: Keu. 32:1 7:41: Keu. 32:2-6 7:42-43: Am. 5:25-27

sisuai ngon-peue nyang ka teutuléh lam kitab Nabi-nabi. Legée nyoe,

'Hai ureuëng-ureuëng Israel! Bukon keu Ulôn

gata sie dan gata peuseumah keureubeuen beulatang nyang treb jih peuet ploh thon lam padang pasi.

⁴³ Khimah beurala Molokh kheueh nyang gata ba-ba meusajan-sajan ngon patong beurala gata, na kheueh Refan; nyan kheueh patong nyang gata peuget keu gata seumah.

Ngon sabab nyan ulôn teuma lôn böih gata sampoe jiôh u meurandeh nibak nanggroë Babel.'

⁴⁴ Khimah teumpat Allah teuka ubak manusia na meuteumé bak indatu geutanyoe di padang pasi. Khimah nyan teupeuget ateueh peurintah Po teu Allah ubak Nabi Musa dan meunurot cuntoh nyang geupeuleumah lé Allah bak Nabi Musa. ⁴⁵ Óh lheuehnyan khimah nyan seulanjut jih jiba lé indatu tanyoe bak watée awaknyan ngon Yosua geujak reubot nanggroë geutanyoe nyoe nibak keukuasaan bansa-bansa nyang geu-use lé Po teu Allah dikeue awaknyan. Khimah nyan teutab na disinan sampoe bak jamén Nabi Daud. ⁴⁶ Nabi Daud galak that até Allah dan geulakée bak Gobnyan mangat geupeu idhin geupeuget saboh Baét keu Allah nyang geuseumah lé Nabi Yakub.^h ⁴⁷ Teuma Nabi Sulaiman kheueh nyang peudong Baét keu Allah.

⁴⁸ Teuma lé Allah Nyang Maharayeuk hana geutem tinggai lam Baét nyang dipeuget lé manusia; sabab lam kitab Nabi na teutuléh lagée nyoe,

⁴⁹ 'Langét na kheueh takhta Ulôn, dan bumoe lapek gaki Lôn. Rumoh peu kheueh nyang keuneuk gata peudong keu Ulôn? Dipat kheueh teumpat Ulôn meupiôh?

⁵⁰ Bukon kheueh Ulôn keudroe nyang peujeuet banmandum nyang na nyoe? meunan kheueh feureuman Allah.

⁵¹ Hana tanggong biet-biet kreueh that ulée syedara-syedara banmandum dan biet-biet that payah gata taát ubak Po teu Allah! Punyueng gata ka tulo that mangat tatem deungoe peue nyang geupeugah lé Allah!

Gata mandum saban lagée indatu gata; sabe talawan Roh Allah! ⁵² Peu kheueh na nabi nyang hana ji iénanya lé indatu gata? Awaknyan jipoh maté asai na utosan-utosan nyang geukirém lé Po teu Allah nyang yoh masa ilée ka geupeu maklum bahwa hamba Allah nyang beuna nyang teuma teuka. Dan bak watée nyoe gata khianat dan gata poh maté Hamba Allah nyan. ⁵³ Malaikat-malaikat ka geupeusampoe peurintah-peurintah Allah ubak gata teuma gata hana tatem seutôt!"

Stefanus jirhom ngon batée

⁵⁴ Meunan jideungoe banmandum lé anggota-anggota Mahkamah Agama tutoe haba Stefanus nyan, awaknyan sakét até dan beungéh lumpah na keu Stefanus. ⁵⁵ Teuma Stefanus nyang geukuasa lé Roh Allah, laju jitangah u langét. Laju deuh jikalon keumuliaan Allah dan Isa geudong bak teumpat Gobnyan meukuasa blaih uneuen Allah. ⁵⁶ "Ngieng," kheun Stefanus, "Deuh ulôn kalon syeuruga teubuka dan Aneuëk Manusia siblahi uneuen Allah!"

⁵⁷ Anggota-anggota Mahkamah Agama nyan laju jitôb punyueng jih sira jiklik-klik, dan laju ngon sireuntak jitajoe ateueh Stefanus. ⁵⁸ Awaknyan jibahue gobnyan uluwa banda óh lheueh nyan laju jirhom ngon batée. Ureuëng-ureuëng nyang kalon keujadian nyan laju jikeubah peukayan awaknyan bak sidroe aneuëk muda nyang nan jih Saulus. ⁵⁹ Teungoh awaknyan jirhom Stefanus, Stefanus geuteumawök, "Tuhan Isa, teurimong kheueh roh ulôn!" ⁶⁰ Laju Stefanus nyan jimeuteuôt sira jidumpék ngon su meutaga, "Tuhan, bék kheueh desya nyoe jitanggong ateueh awaknyan!" Óh lheueh jipeugah meunan Stefanus pih maté.

8 Dan Saulus pih galak that ateueh teupoh maté Stefanus nyan.

Saulus ji-iénanya jeumaáh

Uroe nyan cit teuma jeumaáh di Yerusalem ka jipeulet keudeh keunoe, akhé jih mandum ureuëng meuiman, keucuali rasui-rasui, ka meutabu bansaboh Yudea dan Samaria. ² Ureuëng-ureuëng nyang teumakot keu Po teu Allah jipeukubu Stefanus dan jipeumo ba-e ngon lumpah that inseuh.

³ Teuma Saulus teutab hana jipiôh jipeuha jipeuhanco jeumaáh. Jijak nibak ru-

^h Allah nyang geuseumah lé Nabi Yakub: padub-padubboh naseukah kuno: bansa Israel.

7:44: Keu. 25:9, 40 7:45: Yos. 3:14-17 7:46: 2Sam. 7:1-16, 1Taw. 17:1-14

7:47: 1Raj. 6:1-38, 2Taw. 3:1-17 7:49-50: Yes. 66:1-2 7:51: Yes. 63:10 8:3: Kis. 22:4-5, 26:9-11

Saboh banda di Yudea (8:1)

moh saboh u rumoh laén laju jitarek uluwa ureuëng-ureuëng meuiman, dan laju jipeutamong lam glab.

Haba Gét nibak Allah jipeusampoe di Samaria

⁴Ureuëng-ureuëng meuiman nyang ka meutabu nyan laju jipeusampoe Haba Gét nibak Allah nyan ho-ho mantong. ⁵Filipus laju jijak u bandaⁱ Samaria jipeusampoe disinan keuhai Raja Peuseulamat nyang ka geupeu janji lé Po teu Allah. ⁶Watée ureuëng-ureuëng disinan jideungoe Filipus peugah haba dan awaknyan jikalón buet-buet nyang ajaéb nyang jipeubuet lé Filipus nyan, jai that nibak awaknyan nyang jipeurati peue nyang jipeugah lé Filipus. ⁷Sabab roh-roh jeuhet ka jiteubiet ngon jiklik-klik lam tuboh ureuëng ramé nyang ka jitamong jén. Ureuëng nyang lapée dan capiek pih jai that-that nyang jipeupuléh. ⁸Ngon lagée nyan ureuëng-ureuëng nyang na lam banda Samaria pih galak lumpah na.

⁹Lam banda nyan na sidroe ureuëng agam nyan nan jih Simon, nyang ka padub na treb jih jipeujeuet ureuëng-ureuëng Samaria hireuen ngon takjob keu iéleumé sihe jih. Jihnyan jipeugah bak awaknyan bahwa droe jih na kheueh ureuëng nyang luwabiasa. ¹⁰Ngon lagée nyan mandum ureuëng nyang na lam banda nyan nibak meubagoé lapesan masyarakat biet that-that jipeurati ureuëng nyan. "Ureuëng nyoe na kheueh teunaga Allah nyang meusyehu sibagoé 'Teunaga

Rayeuk' nyan," kheun awaknyan. ¹¹Ka treb that ureuëng nyan jipeuhireuen manusa ngon teunaga sihe jih, sampoe lé ureuëng-ureuëng Samaria that-that teupeusona ateuh keuheban ureuëng nyan. ¹²Teuma Filipus geupeugah bak awaknyan keuhai Haba Gét soai pakriban Allah teuma geumat peurintah sibagoé raja dan keuhai Isa, Raja Peuseulamat nyan. Ngon lagée nyan awaknyan jipeucaya keuhai haba nyang jipeusampoe lé Filipus, laju awaknyan teupeumanö bah kheueh ureuëng agam meunan cit ngon ureuëng inong. ¹³Simon keudroe pih jipatéh. Dan óh ka lheureh teupumanö, jihnyan laju jiseutôt Filipus. Buet-buet ajaéb nyang jipeubuet jeuet keu sabab Simon teuhireuen-hireuen.

¹⁴Rasui-rasui nyang na di Yerusalem jideungoe bahwa ureuëng-ureuëng Samaria ka jiteurimong feureuman Allah. Ngon sabab nyan awaknyan laju jiyue jak Petrus dan Yahya u Samaria nyan. ¹⁵Watée Petrus dan Yahya ka trok keunan, awaknyan laju meudoá keu ureuëng-ureuëng Samaria nyan mangat awaknyan meuteumé Roh Allah, ¹⁶sabab, Roh Allah gohlom teuka geukuasa ateuh awaknyan meusidroe pih; awaknyan ban teupumanö ateuh nan Tuhan Isa. ¹⁷Laju Petrus ngon Yahya geupeuduek jaroe geuhnyan ateuh ureuëng-ureuëng Samaria nyan; ngon lagée nyan awaknyan ka jiteurimong Roh Allah.

¹⁸Simon jikalón bahwa jaroe rasui-rasui geupeuduek ateuh awaknyan, Roh Allah geubri keu awaknyan. Ngon sabab nyan Si-

ⁱ banda: padub-padubboh naseukah kuno: banda nyang paleng peunteng di.

mon jiba péng bak Petrus dan Yahya, ¹⁹ laju jipeugah, "Neubri kheueh keu ulôn kuasa nyan mangat jeuet jaroe ulôn lôn peuduek ateuh soe mantong, ureuëng nyan pih jiteu-rimong Roh Allah."

²⁰ Teuma Petrus geujaweueb, "Ceulaka kheueh gata dan péng gata nyan! Gata pike meuneubri Allah hasè teubloe ngon péng? ²¹ Gata hana hak keu gata seutôt lam buet kamoe, sabab até gata hana beutôi keu Po teu Allah. ²² Ngon sabab nyan tinggai kheueh meukeusut gata nyang jeuhet nyan, dan lakée kheueh ubak Tuhan mangat Gobnyan geupeu amphon pikeran gata nyang jeuhet nyan! ²³ Sabab ulôn kuteupeue gata peunoh ngon até nyang picék lom bingiek lumpah na dan jipeunamiet lé buet nyang jeuhet."

²⁴ Laju Simon jipeugah bak Petrus dan Yahya, "Tulông kheueh lakée bak Tuhan mangat hana meubacut pih nyang droeneueh peugah nyan keunong ateuh ulôn."

²⁵ Óh ka lheueh awaknyan geubri keusaksian dan geupeusampoe feureuman Tuhan, Petrus dan Yahya laju jigisa u Yerusalem. Bak teungoh rot ueh, awaknyan laju jipeusampoe Haba Gét nyan di gampông-gampông Samaria.

Filipus ngon sidroe peungawai manyang nibak Etiopia

²⁶ Sidroe malaikat Tuhan geupeugah bak Filipus, "Jak tajak! Jak kheueh laju u arah seulatan^j bak rot nyang meusambong Yerusalem ngon Gaza." Rot nyan seungue.^k ²⁷⁻²⁸ Teuma Filipus pih laju jijak. Bak watée nyan na sidroe peugawée meuligoe Etiopia nyang teungoh jiwoe u nanggroe jih. Ureuëng nyan na kheueh sidroe peugawée rayeuk nyang meutanggung jaweueb ateuh mandum keukayaan Kandake, ratu nanggroe Etiopia. Ureuëng nyan ka lheueh jijak u Yerusalem keu jijak meubakti bak Po teu Allah dan jinoenyoe teungoh jiwoe ngon geuritan jih. Teungoh jiduek lam geuritan jih nyan ureuëng nyan jibeuet Kitab Nabi Yesaya. ²⁹ Roh Allah geupeugah bak Filipus, "Gata peurab kheueh laju bak geuritan nyan." ³⁰ Teuma Filipus laju geupeurab bak geuritan nyan, dan laju jideungoe ureuëng nyang teungoh jibeuet Kitab Yesaya. Filipus jitanyong bak ureuëng nyan, "Peu kheueh Teungku muphom nyang teungku beuet nyan?"

³¹ Ureuëng nyan jijaweueb, "Pakriban ulôn muphom, meunyoe hana ureuëng nyang peutrang keu ulôn?" Laju jipakat Filipus jiek ateuh geuritan nyan óh lheueh nyan laju jibeuet meusajan-sajan. ³² Nyoe kheueh ayat nyang jibeuet nyan,

"Jihnyan lagée bubiri nyang jiseutôt keu jijak sie,

lagée aneuëk bubiri nyang hana ji meu mbéek watée bulée jih teugunteng, meunan kheueh jihnyan hana jipeugah meusikrek haba pih.

³³ Jihnyan jihina jipeusaneut ngon hana ade.

Nyawöng jihnyan teutarek nibak ateuh muka bumoe

sampoe meusidroe pih hana nyang hase jicalitra keuhai keuturonan Jih."

³⁴ Peugawée tinggai nanggroe Etiopia nyan jipeugah bak Filipus nyan, "Cuba gata peugah bak ulôn, soe nyang jimeukeusut lé Nabi nyoe? Droe jih keudroe atawa peu kheueh ureuëng laén?" ³⁵ Teuma Filipus pih laju jipeuphon peugah haba; gobnyan geupeu guna ayat-ayat nyan sibagoe awai geupeusampoe Haba Gét keuhai Isa bak peugawée nyan. ³⁶ Bak teungoh rot ueh sira jijak nyan, awaknyan laju trok bak saboh teupat nyang na ié. Peugawée nyan jipeugah, "Nging, jéh pat na ié! Peue lom nyang kureueng keu droeneueh pumanö ulôn?"

[³⁷ Geupeugah lé Filipus, "Meunyoe Teungku neupeucaya ngon sipeunoh até, Teungku jeuet teupumanö."

"Ulôn peucaya keu Isa na kheueh Aneuëk Allah," kheun peugawée rayeuk nibak nanggroe Etiopia nyan.]

³⁸ Ureuëng nyan laju jiyue piôh geuritan jih; óh lheueh nyan awaknyan mandua, Filipus dan peugawée nyan, laju jitron lam ié, Filipus laju geupumanö ureuëng nyan. ³⁹ Watée awaknyan jiteubiet nibak lam ié, Roh Allah laju geucok Filipus nibak teupat nyan. Peugawée rayeuk nibak Etiopia nyan hana deuh le jikalon gobnyan. Ngon até thatthat galak peugawée nyan laju jijak lom teuma. ⁴⁰ Ngon hana teusangka-sangka Filipus ka na di Asdod, dan watée gobnyan geujak lom teuma, gobnyan laju geupeusampoe Haba Gét keuhai Isa nibak mandum banda sampoe gobnyan trok u Kaisarea.

^j u arah seulatan: atawa watée cot uroe. ^k Rot nyan seungue: atawa Rot nyan hana jingui le jinoenyoe. 8:32-33: Yes. 53:7-8

Saulus meutobat

(Kis. 22:6-16, 26:12-18)

9 Watée nyan Saulus teutab jipeucrok ngon jipeulet dan jikeuneuk poh maté murit-murit Tuhan Isa, laju jijak ubak imeum agong, ² dan jilakée surat kuasa keu jijak ubak peumimpén rumoh-rumoh iébadat ureuëng Yahudi di Damsyik, deungon nyan meunyoe jiteumé ureuëng-ureuëng nyang ka jipeucaya keu Isa bak teupat nyan, jeuet jidrob dan jiba awaknyan u Yerusalem.

³ Teungoh jijak u Damsyik, watée Saulus nyan ka tō ngon banda nyan, ngon hana jisangka-sangka cahya nyang teuka ateueh langét ka peungéh ban sikeulileng Saulus. ⁴ Saulus nyan laju reubah bak tanoh dan laju jideungoe su nyang jipeugah bak jihnyan, "Saulus, Saulus! Peue sabab gata taiénanya Ulôn?"

⁵ "Soe kheueh Droeneueh, Teungku?" tanyong Saulus.

Su nyan jijaweueb, "Ulôn kheueh Isa, nyang gata iénanya. ⁶ Teuma jinoenyoe beudôh kheueh dan jak tamong kheueh lam banda. Disinan teuma teupeugah bak gata peue nyang harôh gata peubuet."

⁷ Ureuëng-ureuëng nyang jiseutôt meusajan ngon Saulus teukeujot sampoe awaknyan hana jeuet jipeugah haba; sabab awaknyan jideungoe su nyan teuma hana deuh jikalon meusidroe pih. ⁸ Laju Saulus jidong dan jibleuet mata, teuma mata jih nyan hana hase jipeubleuet dan hana hase jikeumalon peue-peue mantong. Teuma lé rakan-rakan jihnyan laju jimat bak jaroe dan jipapah jipeutamong lam banda Damsyik. ⁹ Lhéé uroe treb jih Saulus nyan hana hase jikeumalon dan lhée uroe nyan teuma hana jimakheun dan hana jijieb ié.

¹⁰ Di Damsyik na sidroe ureuëng nyang ka peucaya keu Isa nyang nan jih Ananias. Deuh lam saboh keumalon, Tuhan geupeugah bak jihnyan, Tuhan meufeureuman, "Ananias!"

Ananias jijaweueb, "Nyoe lôn, Tuhan."

¹¹ Tuhan meufeureuman, "Jinoe gata jak laju u rumoh Yudas bak Rot nyang Tupat. Gata tanyong laju disinan pat Saulus nyang asai jih nibak banda Tarsus. Ureuëng nyan teungoh meudoá, ¹² dan lam saboh keumalon deuh jingieng sidroe ureuëng agam, nyang nan jih Ananias, jijak bak ureuëng nyan dan jipeuduek jaroe jih ateueh ureuëng nyan ma-

ngat jeuet jihnyan hase jikeumalon lom teuma."

¹³ Ananias jijaweueb, "Tuhan, ulôn ka lôn deungoe jai that keuhai ureuëng nyoe, keuhai buet-buet jih nyang ji iénanya umat Droeneueh di Yerusalem. ¹⁴ Dan jinoenyoe jihnyan ka meuteumé idhin nibak imeum-imeum ulée jijak drob mandum ureuëng nyang peucaya keu Droeneueh."

¹⁵ Teuma Tuhan geupeugah bak Ananias, "Gata mantong! Sabab Ulôn ka Lôn piléh jihnyan keu jilayani Ulôn, mangat jihnyan jijak peusampoe keuhai Ulôn ubak bansa-bansa nyang hana meu agama Yahudi meunan cit ubak raja-raja dan umat Israel. ¹⁶ Dan Ulôn keudroe teuma Lôn tunyok bak jihnyan mandum deurita nyang harôh jirasa sabab Ulôn."

¹⁷ Teuma Ananias pih laju jijak u rumoh nyan laju jipeuduek jaroe jih ateueh Saulus. "Syedara Saulus," kheun Ananias, "Tuhan Isa nyang gata kalon bak teungoh rot ueh watée gata jak keunoe, Gobnyan kheueh nyang yue jak ulôn bak gata mangat gata jeuet gata keumalon lom dan jikuasa lé Roh Allah."

¹⁸ Watée nyan cit teuma na sijeuneh beunda lagée sisek eungkot leukang nibak mata Saulus dan gobnyan ka jeuet jikeumalon lom teuma. Dan Saulus pih jibeudôh, laju teupumanö. ¹⁹ Dan óh ka seuleusoe jimakheun, Saulus ka jeuet keuteuga lom teuma.

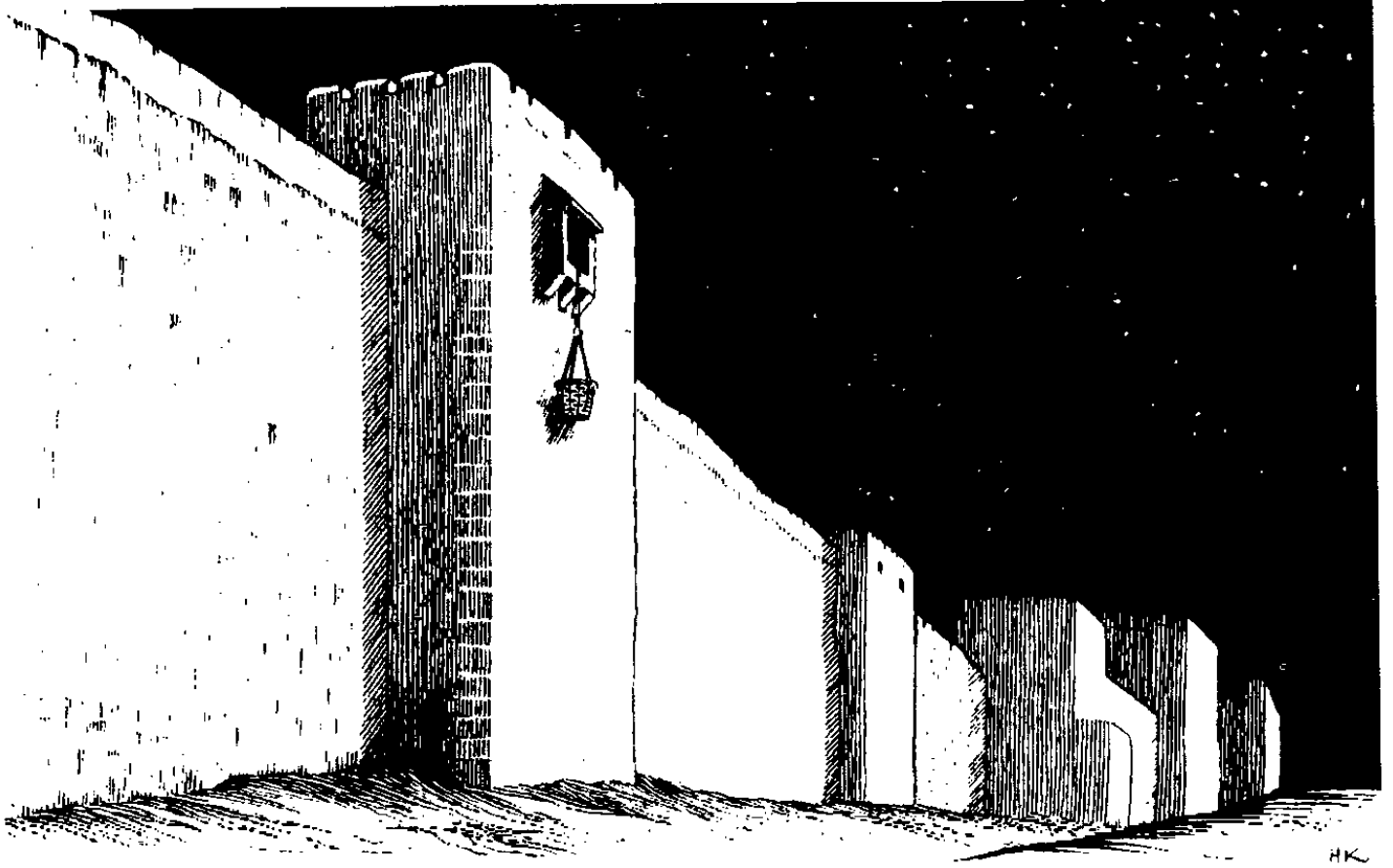
Saulus jiseumeubeuet di Damsyik

Saulus tinggai di Damsyik ngon murit-murit Isa na padub uroe treb jih. ²⁰ Saulus nyan laju jijak bak rumoh-rumoh iébadat dan bak teupat nyan laju jiseumeubeuet bahwa Isa nyan na kheueh Aneuëk Allah.

²¹ Mandum ureuëng hireuen jideungoe Saulus. Awaknyan jipeugah, "Bukon kheueh jihnyoe nyang di Yerusalem ka jipoh maté mandum ureuëng meuiman keu Isa? Jihnyan jijak keunoe sapeue tujuan jih na kheueh jikeuneuk jakdrob dan jiba awaknyan ubak imeum-imeum ulée!"

²² Teuma Saulus maken treb maken teuga peungaroh jih. Bukeuti-bukeuti nyang jipeugah nyan keuhai Isa biet-biet yakén that ureuëng nyang deungoe bahwa Isa nyan kheueh Raja Peuseulamat, sampoe ureuëng-ureuëng Yahudi nyang na di Damsyik hana hase le jibantah.

²³ Óh ka na padub watée treb jih ureuëng-ureuëng Yahudi ka sipakat keu jikeuneuk poh maté Saulus. ²⁴ Teuma reuncana

Raga diluwa beuton banda (9:25)

awaknyan jiteupeue lé Saulus. Uroe malam awaknyan jipreh Saulus bak babah pintoe geureubang banda keu jipoh maté gobnyan. ²⁵ Teuma bak simalam, murit-murit Saulus jicok gobnyan, laju jipasoe lam saboh raga oh lheueh nyan jipeutreun rot beuton banda.

Saulus di Yerusalem

²⁶ Saulus jijak u Yerusalem, disinan gobnyan meu-useuha meugumpôi ngon murit-murit Isa. Teuma awaknyan jitakot keu gobnyan, sabab awaknyan hana jipatéh bahwa geuh nyan biet-biet ka jeuet keu murit Isa. ²⁷ Óh lheueh nyan Barnabas jijak meurumpok ngon Saulus, laju jiba gobnyan ubak rasui-rasui. Barnabas laju jipeugah bak awaknyan keuhai pakriban Saulus jikalon Tuhan bak teungoh rot euh dan pakriban Tuhan geumeututoe ngon gobnyan. Barnabas pih geupeugah pakriban beuhe jih Saulus nyoe jipeubeuet ureuëng di Damsyik ngon nan Isa. ²⁸ Ngon sabab nyan Saulus tinggai ngon awaknyan, dan meukhutubah ngon beuhe that bansaboh Yerusalem ngon nan Tuhan. ²⁹ Gobnyan meututoe dan meudebat ngon ureuëng-ureuëng Yahudi nyang meubasa Yunani, teuma awaknyan jiuseuha keuneuk poh maté gobnyan. ³⁰ Watée ureuëng-ureuëng meuiman nyang laén jiteupeue keuhai nyan, awaknyan laju jiba Saulus u Kaisarea, óh lheueh nyan jikirém gobnyan u Tarsus.

³¹ Ngon lagée nyan jeumaáh nyang na bansaboh Yudea, Galilea, dan samaria ka jeuet keu aman. Geutulông lé Roh Allah, ngon teumakot ubak Tuhan, jeumaáh-jeumaáh nyan meutamah teuga lom meutamah le.

Petrus di Lida dan Yope

³² Petrus jijak bansaboh nyan jijak saweue bubena jeumaáh. Bak siuroe gobnyan geujak saweue umat Tuhan di Lida. ³³ Disinan gobnyan meurumpok ngon sidroe ureuëng agam nyang nan jih Eneas, nyang lapée dan hana jibeudôh-beudôh nibak teum-pat éh na lapan thon ka treb jih. ³⁴ Petrus geupeugah bak Eneas, "Eneas, Isa geupeu puléh gata. Beudôh kheueh dan peukeumah laju teum-pat éh gata." Watée nyan cit teuma Eneas jibeudôh. ³⁵ Banmandum peunduduek di Lida dan Saron jikalon Eneas, laju awaknyan banmandum meuiman ubak Tuhan.

³⁶ Di Yope na sidroe ureuëng inong nyang nan jih Tabita. Inong nyan sidroe ureuëng nyang meuiman ubak Isa. (Nan jih lam basa Yunani na kheueh Dorkas nyang makna jih rusa.) Inong nyan sabe jipeubuet hai-hai nyang jroh dan jitulông ureuëng gasien. ³⁷ Bak watée nyan ureuëng nyan sakét laju meuninggai donya. Óh ka lheueh manyét jih teupumanö, manyét nyan laju jikeubah ateueh kama nyang na di ateueh. ³⁸ Yope nyan hana padub na jiôh nibak Lida. Teuma, watée murit-murit Isa tinggai di Yope jideu-

ngoe Petrus na di Lida, awaknyan laju jiutus dua droe keuneuk meurumpok ngon Petrus ngon amanat jih lagée nyoe, "Bubagaih kheueh droeneuh jak keunoe." ³⁹ Petrus laju geubeudôh dan geuseutôt awaknyan. Watée ka trok keudeh, gobnyan laju jiba ubak kama nyang na di ateuh. Banmandum inong balée nyang na disinan jihudom Petrus sira jimoe dan jitunyok bak gobnyan bajée-bajée dan jubah-jubah nyang jicöb lé Dorkas keu awaknyan watée Dorkas nyan mantong udeb. ⁴⁰ Petrus laju geuyue teubiet uluwa awaknyan banmandum, laju gobnyan meuteuôt dan meudoá. Óh lheueh nyan gobnyan laju geuhadab ubak manyét Dorkas dan geupeugah, "Tabita, beudôh!" Teuma Dorkas laju jibleuet mata jih dan watée nyan cit teuma jikalon Petrus, laju jiduek. ⁴¹ Laju lé Petrus jimat jaroe Dorkas nyan sira geupeudong. Óh lheueh nyan Petrus laju geuhôi ureuëng-ureuëng meuiman nyang na disinan meusajan-sajan ngon inong-inong balée nyan, laju geujok Dorkas nyang ka udeb nyan ubak awaknyan. ⁴² Haba keuhai keujadian nyan bagaih that meutabu bansaboh Yope, akhé jih sampoe jai that-that ureuëng meuiman ubak Isa sibagoe Raja Peuseulamat awaknyan. ⁴³ Petrus na tinggai disinan meupadub uroe teuk treb jih bak rumoh sidroe ureuëng samak kulét nyang nan jih Simon.

Petrus dan Kornelius

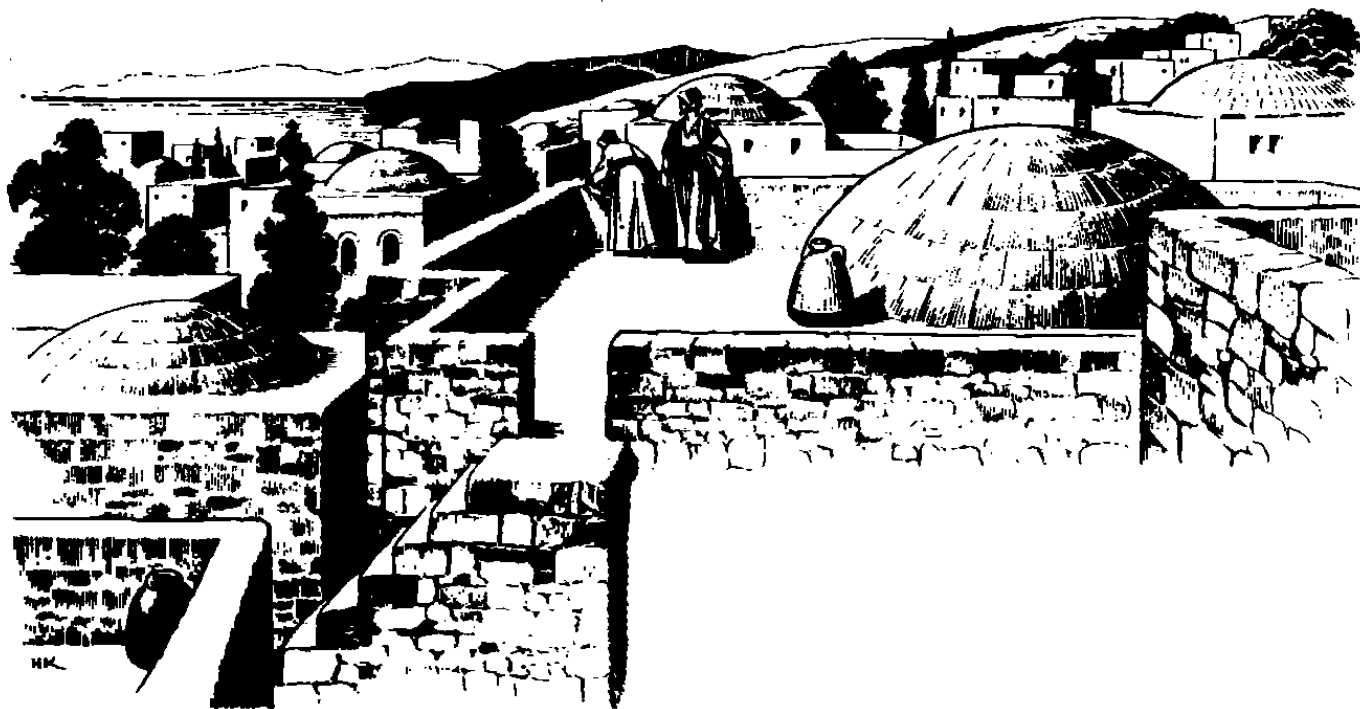
10 Di Kaisarea na sidroe ureuëng agam nyang nan jih Kornelius. Ureuëng nyan sidroe Kapiten "Pasokan Italia".

² Ureuëng nyan that-that jitakot ubak Po teu Allah dan bansaboh keuluwarga jih meuiébadat bak Allah. Ureuëng nyan kayém that jitulông ureuëng-ureuëng Yahudi nyang gasien, dan ureuëng nyan sabe jimeudoá bak Po teu Allah. ³ Bak siuroe kira-kira poh lhée uroe ureuëng nyan deuh jikalon ngon nyata that nibak saboh keumalon, sidroe malaikat Allah teuka dan jitawök jih nyan, "Kornelius!"

⁴ Kornelius laju jingieng ateuh malaikat nyan ngon rasa teumakot laju jipeugah, "Peue hai Teungku?"

Geujaweueb lé malaikat nyan, "Doá gata dan keuhai murah até gatanyan ka geuteurimong lé Po teu Allah dan Allah geuingat keu gata. ⁵ Jinoenyoe gata yuejak laju ureuëng u Yope keu jajak hôi Simon Petrus. ⁶ Ureuëng nyan teungoh jipiôh bak rumoh ureuëng samak kulét nyang nan jih Simon, nyang tinggai bak binéh panté." ⁷ Óh ka lheueh malaikat nyang meututoe ngon Kornelius nyan geujak, Kornelius laju jitawök dua droe peulayan rumoh jih dan sidroe anggota sidadu peungawai jih nyang saleh. ⁸ Kornelius laju jicalitra bak awaknyan peue nyang ka teujadi, óh lheuehnyan laju jiyuejak awaknyan u Yope.

⁹ Óh singoh beungoh, watée awaknyan mantong teungoh jajak dan rab trok u Yope, Petrus jiék ateuh rumoh laju jimeudoá. ¹⁰ Dan laju jiteuka deuk meuheuét that keuneuk makheun. Teungoh peunajoh teupeusaneut, jihnyan laju meuteumé saboh keumalon. ¹¹ Laju jikalon langét teuhah deuh jingieng sisuatu lagée ija nyang luwah teusunyaeng u bumoe, ijanyan meugantueng bak peuet boh sagoe jih. ¹² Lam nyan na mubagoe

Bubông rumoh di Palestina (10:9)

beulatang nyang meugaki peuet, mubagoe beulatang meulata dan cicém-cicém kleuet. ¹³ Laju na su nyang jipeugah bak jihnyan, "Petrus, beudôh, sie kheueh dan pajoh!"

¹⁴ Jijaweueb lé Petrus, "Hán, Tuhan! Hántom na ulôn pajoh peue-peue mantong nyang hareuem dan kuto." ¹⁵ Teuma su nyan jipeugah lom bak jih nyan, "Peue nyang ka geupeugah haleue lé Allah, bék kheueh gata anggab nyan hareuem." ¹⁶ Nyang deuh teukalon nyan meu-ulang-ulang sampoe lhée goe, óh lheueh nyan ijanyan laju teubeuôt lam syeuruga.

¹⁷ Petrus bingung bak jipike peue makna nyang deuh jikalon. Teungoh Petrus jipike-pike, ureuëng-ureuëng nyang jiyue lé Kornelius laju meurumpok rumoh Simon dan awaknyan kana bak babah pintoe. ¹⁸ Laju awaknyan jitawök ureuëng nyan dan jitanjong, "Peu kheueh disinoe na jamé nyang jimudom, nyang nan jih Simon Petrus?"

¹⁹ Watée nyan Petrus teutab mantong jiu-seuha jipeuwaham peue makna nibak nyang deuh jikalon nyan, Roh Allah geupeugah bak jihnyan, "Hai Petrus, na lhée droe¹ ureuëng teungoh jimita gata. ²⁰ Ta treun laju bubagaih u miyueb dan bék waih-waih gata seutôt awaknyan, sabab Ulôn kheueh nyang yua awaknyan." ²¹ Teuma Petrus laju jitreun uyueb dan jipeugah bak awaknyan, "Ulôn kheueh nyang awaknyoe mita. Gatanyoe mandum tajak keunoe peuna peureulée?"

²² Jijaweueb lé awaknyan, "Kapiten Kornelius nyang yuejak kamoe keunoe. Gobnyan sidroe ureuëng gét dan geutakot keu Po teu Allah, dan lumpah jihoreumat lé mandum ureuëng Yahudi. Sidroe malaikat Allah geuyue bak gobnyan mangat Teungku jak u rumoh gobnyan, nyan na kheueh sibagoe jeunaweueb ateueh doá gobnyan, gobnyan geuyue deungoe peue nyang teuma Teungku peugah bak gobnyan." ²³ Teuma Petrus laju geuyue tamong awaknyan mangat jimudom disinan.

Óh singoh nyan Petrus jibeudôh dan laju jijak ngon awaknyan. Na padub droe ureuëng nibak Yope jijak cit ngon awaknyan. ²⁴ Siuroe óh lheueh nyan awaknyan laju trok u Kaisarea. Disinan awaknyan ka jipreh-preh lé Kornelius ngon kawöm syedara jih dan rakan-rakan krab jih nyang ka jihôi. ²⁵ Watée Petrus trok keunan. Kornelius laju jijak

sambot gobnyan dan jisujut dikeue gobnyan. ²⁶ Teuma lé Petrus laju jitulông peudong ureuëng nyan, sira jipeugah, "Beudôh kheueh! Ulôn keudroe pih manusia lagée gata."

²⁷ Teungoh geumeututoe ngon Kornelius nyan, Petrus laju geutamong lam rumoh. Disinan laju geukalon jai that-that ureuëng ka meusapat. ²⁸ Laju geupeugah bak awaknyan, "Syedara-syedara keudroe tateupeue bahwa ureuëng Yahudi jitam lé agama jih mangat bék jijak meurumpok atawa meuhubongan ngon ureuëng-ureuëng nibak bansa laén. Teuma Allah ka geutunyok bak ulôn bahwa ulôn hana jeuet lôn anggab soe mantong najih atawa hareuem. ²⁹ Nyang kheueh sabab jih watée Teungku lakée mangat ulôn teuka keunoe, nibak ulôn hana masa-alah. Teuma jinoenyoe keuneuk lôn teupeue keupeue Teungku tayue jak ulôn keunoe."

³⁰ Jijaweueb lé Kornelius, "Lhée uroe nyang ka lheueh, kira-kira watée jih lagée saát nyoe, ulôn teungoh meudoá^m dirumoh poh lhée seupôt. Ngon hana lôn sangkasangka sidroe ureuëng agam jidong dikeue ulôn. Peukayan ureuëng nyan meukilat-kilat. ³¹ Ureuëng nyan jipeugah, 'Kornelius! Allah ka geudeungoe doá gata dan geuingat ateueh keumurahan até gata. ³² Teuma gata yue kheueh mangat ureuëng jijak u Yope keu jijak hôi ureuëng nyang nan jih Simon Petrus. Gobnyan teungoh geu éh bak rumoh sidroe ureuëng nyang buet jih jisamak kulét nyang nan ureuëng nyan Simon; rumoh nyan bak binéh laôt.' ³³ Nyang kheueh sabab jih bagaih that lôn yue ureuëng mangat jijak tawök Teungku. Dan Teungku keubiet jroh that até keu neujak keunoe bak watée nyoe kamoe mandum meusapat disinoe dikeue Allah keu kamoe deungoe mandum nyang geupeugah lé Allah mangat hai nyan Teungku peugah bak kamoe."

Petrus meupidato

³⁴ Laju jipeugah lé Petrus, "Jinoenyoe biet-biet ulôn sadar bahwa Allah geupeujeuet mandum manusia saban. ³⁵ Ureuëng nyang takot keu Allah dan peubuet nyang beutôi, ureuëng nyan geuteurimong lé Allah, hana geupakoe ureuëng nyan nibak bansa peue. ³⁶ Syedara-syedara ka tateupeue asoe beurita nyang Allah peusampoe keu bansa Israel. Habanyan na kheueh keuhai Haba Gét

¹ *lhée droe*: padub-padubboh naseukah kuno: siureuëng; saboh naseukah: dua droe. ^m *meudoá*: padub-padubboh naseukah kuno: meudoá dan meupuasa.

keuhai damé meulalu Isa, na kheueh Tuhan mandum manusia. ³⁷ Gata tateupeue peue nyang ka teujadi bansaboh Yudea, na kheueh phon nibak Galilea óh lheueh teupeumanö nyang geuyue lé Nabi Yahya. ³⁸ Gata ka tateupeue bahwa Allah ka geupiléh Isa ureuëng Nazaret nyan dan geubri keu Gobnyan Roh Allah dan kuasa. Meunan cit gata tateupeue bahwa Isa nyan geujak ho-ho mantong keu geupeubuet nyang jroh; Gobnyan geupeu puléh mandum ureuëng nyang ka jikuasa lé Iblis. Sabab Allah na meusajan Gobnyan. ³⁹ Kamoenyoe kheueh ureuëng nyang ka kamoe ngieng keudroe peue-peue mantong nyang ka geupeubuet di nanggroë ureuëng Yahudi dan di Yerusalem. Bah kheueh meunan awaknyan jisaleb dan jipoh maté Gobnyan. ⁴⁰ Teuma bak uroe nyang keu lhée Allah geupeu udeb Gobnyan lom nibak maté dan geupeudeuh Gobnyan ubak manusia; ⁴¹ bukon keu mandum ureuëng, teuma ubak kamoe nyang ka geupiléh lé Allah leubeh ilée beu jeuet keusaksi-saksi Gobnyan. Kamoe makheun dan jieb ié meusajan ngon Gobnyan óh ka lheueh Gobnyan udeb lom nibak maté. ⁴² Dan Gobnyan geuyue bak kamoe keu kamoe jak peusampoe Haba Gét nyan ubak ureuëng-ureuëng dan kamoe meusaksi bahwa Gobnyan kheueh nyang geangkat lé Po teu Allah jeuet keu hakém ureuëng-ureuëng nyang mantong udeb dan ureuëng-ureuëng nyang ka maté. ⁴³ Mandum nabi-nabi na geupeugah keuhai Gobnyan. Awaknyan geupeugah bahwa mandum ureuëng nyang meuiman ubak Isa, teuma teupeuamphon desya jih ngon kuasa nibak Isa."

Ureuëng-ureuëng nyang bukon Yahudi meuteumé Roh Allah

⁴⁴ Watée Petrus mantong jipeugah haba, Roh Allah geutreun dan geukuasa mandum ureuëng nyang deungoe haba nyan. ⁴⁵ Ureuëng-ureuëng Yahudi nyang peucaya ubak Isa dan jiseutôt Petrus phon nibak Yope, mandum hireuen watée jikalón bahwa Allah geubri cit Roh Gobnyan keu ureuëng-ureuëng bansa laén nyang bukon bansa Yahudi. ⁴⁶ Sabab awaknyan jideungoe mandum ureuëng nyan jimututoe lam mubagoë basa dan jipujoe-pujoe keubeusaran Po teu Allah. Laju jipeugah lé Petrus, ⁴⁷ "Cuba kalón, ureuëng-ureuëng nyoe ka meuteumé Roh Allah saban lagée geutanyoe. Ngon lagée

nyan peu kheueh hase ureuëng laén jitam awaknyoe keu teupumanö ngon ié?" ⁴⁸ Teuma Petrus jiyue awaknyan teupumanö ateueh nan Isa. Oh lheueh nyan awaknyan jilakée mangat Petrus beutinggi ngon awaknyan keu padub uroe treb jih.

Laporan Petrus ubak jeumaáh di Yerusalem

11 Rasui-rasui dan ureuëng-ureuëng meuiman bansaboh Yudea jideungoe bahwa ureuëng-ureuëng nyang hana meuagama Yahudi pih ka jiteurimong feureuman Allah. ² Óh lheueh nyan watée Petrus geujak u Yerusalem, ureuëng-ureuëng Yahudi nyang ka lheueh jimeuiman nyan, jihina keu Petrus. Awaknyan jipeugah lagée nyoe, ³ "Keupeue gata jak u rumoh ureuëng-ureuëng nyang gohlom teupeukatan? Dan gata makheun teuma meusajan-sajan ngon awaknyan!" ⁴ Ngon sabab nyan Petrus geupeu trang bak awaknyan mandum nyang ka teujadi, phon nibak awai, Petrus geupeugah, ⁵ "Ulôn teungoh meudoá di banda Yope, laju deuh ulôn ngieng lam saboh keumalon. Ulôn ngieng laju na sapeue-peue lagée siôn ija nyang luwah teupeutreun nibak langét, meugantung nibak ban peuet boh sagoe jih, óh lheueh nyan laju jipiöh bak binéh ulôn. ⁶ Watée ulôn kalón u dalam nyan, laju ulôn ngieng beulatang-beulatang nyang meugaki peuet, beulatang-beulatang kleut, beulatang-beulatang nyang jimeu-éue dan cicém-cicém kleut. ⁷ Óh lheueh nyan laju ulôn deungoe na saboh su nyang jipeugah ubak ulôn, 'Beudöh laju hai Petrus! Sie kheueh laju nyan dan gata pajoh!' ⁸ Teuma ulôn jawueb, 'Hánjeuet Tuhan! Gohlom na ulôn makheun peunajoh nyang hareuem atawa najih.' ⁹ Teuma su nyan geupeugah lom nibak langét, 'Barang nyang ka geupeugah haleue lé Allah bék gata peugah hareuem.' ¹⁰ Ulôn ngieng hai nyan sampoe lhée goe dan akhé jih banmandum teubeuôt lom lam syeuruga. ¹¹ Paéh bak watée nyan cit teuma ban lhée droe nibak Kaisarea, nyang jiyue jak meurumpok ngon ulôn," trok u rumoh teupat ulôn éh. ¹² Laju Roh Allah geuyue ulôn jak meusajan-sajan ngon awaknyan dan bék na bimbeng. Ban nam droe syedara nyan pih jijak meusajan ngon ulôn u Kaisarea, dan kamoe banmandum kamoe tamong lam rumoh Kornelius. ¹³ Óh lheueh nyan Kornelius jipeugah bak kamoe pakriban gobnyan jikalón sidroe ma-

¹¹ ulôn: padub-padubboh naseukah kuno: kamoe.

Banda Antokhia (11:20)

laikat jidong dirumoh jih sira jipeugah, 'Gata yue laju ureuëng jijak u Yope keu jijakhôi sidroe ureuëng agam nyang nan jih Simon Petrus. ¹⁴ Gobnyan teuma jipeusampoe ubak gata haba keuhai teupeuseulamat gata dan keuluwarga gata.' ¹⁵ Dan bak watée ulôn teungoh peugah haba lagée nyan," meunan kheueh Petrus geupeugah lom calitra gobnyan," Roh Allah geutron ateueh awaknyan, saban lagée nyang teujadi ateueh geutanyoe ilée yoh awaiphon. ¹⁶ Laju ulôn teuingat, Tuhan ka lheueh geupeugah, 'Nabi Yahya geupumanö ngon ié, teuma gata teupumanö ngon Roh Allah.' ¹⁷ Ngon lagée nyan jeulaih that bahwa Po teu Allah geubri cit ubak ureuëng-ureuëng nyang hana meuagama Yahudi, meuneubri nyang saban geubri keu geutanyoe bak watée geutanyoe tapeucaya ubak Tuhan Isa. Ngon sabab nyan, panena mungken ulôn tam Po teu Allah!"

¹⁸ Óh ka lheueh jideungoe nyan, awaknyan hana jibantah le. Laju awaknyan jipujoe Po teu Allah. Awaknyan jipeugah, "Meunyo meunan, ureuëng-ureuëng nyang bukon Yahudi pih geubri keuseumpatan lé Po teu Allah keu jimeutobat nibak desya-desya jih dan jideungoe udeb nyang seujati!"

Jeumaáh di Antiokhia

¹⁹ Óh ka lheueh Stefanus jipoh maté, ureuëng-ureuëng nyang meuiman ubak Isa

ka jipeuphon let keudeuh keunoe, akhé jih awaknyan meutabu beba hán meuhô sahoe. Na jiplueng sampoe u Fenisia, dan na teuma nyang sampoe u Siprus dan Antiokhia. Awaknyan laju jipeusampoe haba nibak Allah na kheueh ubak ureuëng-ureuëng Yahudi mantong. ²⁰ Teuma lamkawan ureuëng-ureuëng nyang meuiman nyan, nyang asai jih nibak Siprus dan Kirene, na teuma ureuëng-ureuëng nyang jijak u Antiophia dan jimeudakwah Haba Gét keuhai Isa ubak ureuëng-ureuëng nyang hana meuagama Yahudi^o cit teuma. ²¹ Kuasa Tuhan na bak awaknyan sampoe jai that-that ureuëng meuiman dan jiseurah droe ubak Tuhan.

²² Haba keuhaba keuhai peuristiwa nyoe trok cit teuma ubak jeumaáh nyang na di Yerusalem. Ngon lagée nyan awaknyan laju jikirém Barnabas u Antiokhia. ²³ Dan watée Barnabas ka trok keudeh, dan jikalon pakriban Allah geubri beureukat ateueh ureuëng-ureuëng nyan, gobnyan galak that-that. Laju jilakée mangat awaknyan biet-biet patuh ubak Tuhan deungon sipeunoh até. ²⁴ Barnabas nyoe na kheueh ureuëng gét até dan jikuasa lé Roh Allah dan that-that jimeuiman ubak Tuhan sampoe meutamah ramé ureuëng jiseutôt Tuhan.

²⁵ Óh lheueh nyan Barnabas jijak u Tarsus jijak mita Saulus. ²⁶ Óh ka lheueh meurumpok ngon Saulus, laju jiba Saulus u

^o *ureuëng-ureuëng nyang hana meuagama Yahudi:* padub-padubboh naseukah kuno: ureuëng-ureuëng Yunani; atawa: ureuëng Yahudi nyang meubasa Yunani.
11:16: Kis. 1:5 11:19: Kis. 8:1-4

Antiokhia na sithon peunoh awaknyan meugumpôi ngon jeumaáh nyang na disinan sira jipeubeuet ureuëng ramé. Di Antiokhia nyan kheueh ureuëng-ureuëng nyang peucaya keu Isa nyang keuphon that teupeugah ureuëng-ureuëng Kristen.

²⁷ Bak watée nyan na pa dubdroe nabi nyang teuka nibak Yerusalem u Antiokhia. ²⁸ Lamkawan nabi-nabi nyan na nyang nan geuh Agabus. Lé durongan Roh Allah gobnyan meunubuat bahwa bansaboh donya teuma teuka musém deuk nyang paleng parah. (Dan hainyan keubiet na teujadi bak watée Kaisar Klaudius mat peurintah.) ²⁹ Ngon lagée nyan banmandum murit Isa nyan ka sipakat keu jikirém sumbangan keu syedara-syedara nyang na tinggai di Yudea; maséng-maséng jikirém meunurot keumampuan jih. ³⁰ Keuhai situju nyan teutab teupeubuet, laju Barnabas dan Saulus ji-utus keu jijak intat sumbangan nyan ubak peumimpén-peumimpén jeumaáh.

Jeumaáh nyang ji iénanya meutamah-tamah

12 Kira-kira bak watée nyan cit teuma Raja Herodes^p jipeuphon teugon anggota-anggota jeumaáh. ² Ateueh peurintah raja nyan, Yakobus, syedara Yahya jipoh maté ngon peudeueng. ³ Watée jikalon lé Herodes buet nyan galak that até ureuëng-ureuëng Yahudi, jipeubuet lom lagée nyan; laju jipeutreun peurintah keu teujakdrob Petrus. Hai nyan teujadi bak watée Uroe Raya Ruti Hana Meuragoe. ⁴ Óh ka lheueh jidrob, Petrus laju jipeutamong lam glab. Peuet boh reugu sipa-i nyang jibri tugaih keu jijaga Petrus lam glab nyan – maséng-maséng reugu na peuet droe sipa-i. Óh ka lheueh peurayaan Paskah seuleusoe, barô kheueh Herodes teuma jipeusidang Petrus dikeue ureuëng ramé. ⁵ Ngon lagée nyan Petrus jiteuen lam glab; teuma lé anggota-anggota jeumaáh hana jipiôh-piôh jimeudoá ngon si-sungguh até ubak Tuhan keu Petrus.

Petrus jipeubeubaih nibak lam glab

⁶ Bak malam sigohlom Herodes jiba Petrus dikeue ureuëng ramé, Petrus teuh sira teukat ngon beuleunggu nibak teungoh dua droe sidadu nyang kawai. Bak babah pintoe peunjara nyan, peungawai-peungawai nyang laén pih teungoh jikawai peunjara.

⁷ Ngon hana teusangka-sangka malaikat Tuhan ka teudong nibak teupat nyan dan saboh cahya muble-ble lam kama peunjara nyan. Malaikat nyan laju geuguncang-guncang Petrus sampoe Petrus teujaga. Laju geupeugah lé malaikat nyan, "Hai, bubagaih tabeudôh!" Watée nyan cit teuma rhot rante beuso nyang na bak jaroe Petrus. ⁸ Óh lheueh nyan malaikat nyan geupeugah, "Ngui kheueh laju peukayan gata dan ikat kheueh laju talo sipatu gata." Teuma Petrus pih laju geungui peukayan dan geukat talo sipatu geuh keudroe. Óh lheueh nyan malaikat nyan geupeugah lom, "Ngui kheueh bajée jubah dan seutôt kheueh ulôn." ⁹ Teuma Petrus laju geuseutôt malaikat nyan geuteubiet nibak peunjara. Teuma Petrus hana geusadar bahwa peue nyang teungoh geupeubuet lé malaikat na kheueh sapeue-peue nyang biet-biet teujadi. Petrus geupike nyan kheueh saboh keumalon. ¹⁰ Watée awaknyan ka geulewat nibak teupat jijaga pintoe phon dan pintoe nyang keudua, awaknyan laju trok bak pintoe beuso, nyang rhot jih u banda. Pintoe nyan teuhah keudroe jih, laju awaknyan jiteubiet dan jijak rot saboh jurông. Ngon hana geusangka-sangka malaikat nyan geutinggai Petrus sidroe.

¹¹ Óh ka lheueh nyan barô kheueh Petrus sadar keuhai peue nyang ka teujadi ateueh droe gobnyan, laju geupeugah, "Jinoenyoe barô kheueh lôn teupeue bahwa Tuhan biet-biet ka geukirém malaikat Gobnyan keu geupeulheuh ulôn nibak kuasa Herodes dan nibak sigala sisuatu nyang jikeuneuk peubuet lé bansa Yahudi ateueh ulôn."

¹² Óh ka lheueh geusadar keuadaan nyan, Petrus laju geujak u rumoh Maryam, ma Yahya nyang teuhôi cit ngon Markus. Disinan jai that-that ureuëng meugumpôi dan teungoh meudoá. ¹³ Petrus laju geukeutok pintoe luwa, laju lé sidroe peulayan inong nyang nan jih Rode, teuka keu jibuka pintoe. ¹⁴ Inong nyan laju jituri nyan na kheueh su Petrus. Sabab galak that até, inong nyan bagaih-bagaih jigisa u dalam ngon hana jipeuhah pintoe leubeh ilée, laju jipeugah bak ureuëng-ureuëng nyang na disinan bahwa Petrus na diluwa. ¹⁵ "Kah nyoe ka pungoe!" kheun awaknyan. Teuma Rode jimeukreueh bahwa nyan biet-biet Petrus. Teuma awaknyan laju jipeugah, "Nyan malaikat gobnyan!"

^p Raja Herodes: na kheueh Herodes Agripa I, raja ateueh bansaboh nanggroe bansa Yahudi.
11:28: Kis. 21:10 12:4: Keu. 12:1-27

16 Watée nyan Petrus hana piôh geukeutok pintoe. Dan watée awaknyan jipeuhah pintoe, laju jikalon Petrus, awaknyan hireuen lumpah na. 17 Petrus laju geubri isyarat ngon jaroe gobnyan mangat awaknyan teunang, óh lheueh nyan barô kheueh geucalitra pakriban Tuhan ka geuba gobnyan geupeuteubiet lam glab. Laju geupeugah, "Jak peugah kheueh hainyoe ubak Yakobus dan syedarsyedara nyang laén lom teuma." Óh ka lheueh nyan Petrus laju geutinggai teupat nyan dan geujak u teupat laén.

18 Óh singoh beungoh barô kheueh jiteuka karu riôh-riôh dan ka-ak ka-ok lamkawan sipa-i nyang jaga. Awaknyan bingong lumpah na keuhai peue nyang ka teujadi ateueh Petrus. 19 Laju lé Herodes jiyue ureuëng jak mita Petrus, teuma awaknyan hana hase meurumpok ngon gobnyan. Teuma Herodes laju jipeurintah mangat peungawai-peungawai nyan jitanyong óh lheueh nyan laju jipoh maté.

Óh lheueh nyan Herodes laju jijak u Yudea dan tinggai na padub treb di Kaisarea.

Herodes maté

20 Herodes beungéh lumpah na keu ureuëng-ureuëng Tirus dan Sidon. Ngon sabab nyan awaknyan meusajan-sajan jijak meuhadab gobnyan. Phon-phon awaknyan jibujuk Blastus, nyang jeuet keu ulée lam meuligoe Herodes, sampoe jihnyan jidong blaih awaknyan. Óh lheueh nyan awaknyan laju jijak meuhadab Herodes, laju jilakée meudamé, sabab nanggroe awaknyan meugantung nibak peunajoh nibak nanggroe Herodes.

21 Bak siuroe nyang ka teupeuteuntée, Herodes laju jingui peukayan keurajeuen dan laju jiduek ateueh takhta keurajeuen dan jipeuphon pidatoe dikeue rakyat ba. 22 Rakyat nyang teungoh jideungoe nyan jikuk-kuk, "Nyoe kheueh su dewa, bukon su manusia!" 23 Bak watée nyan cit teuma malaikat Tuhan geutampa Herodes, sabab jihnyan hana jihoreumat Allah. Herodes jipajoh lé glang dan laju maté.

24 Teuma feureuman Allah seumaken meukeumang luwah dan seumaken teuga.

25 Óh ka lheueh Barnabas dan Saulus geupeu seuleusoe tugaih geuh, awaknyan laju geurawang nibak⁹ Yerusalem sira geuba Yahya Markus meusajan-sajan ngon awaknyan.

Barnabas dan Saulus teupiléh dan teu-utus

13 Lam jeumaáh di Antiokhia na nabinabi dan gurée-gurée, na kheueh Barnabas, Simeon nyang jihôi Si Itam, Luki-us dan asai Kirene, Menahem nyang rayeuk meusajan Raja Herodes,¹ dan Saulus. 2 Watée awaknyan teungoh iébadat ubak Tuhan dan jipuasa, Roh Allah geupeugah bak awaknyan, "Piléh kheueh Barnabas dan Saulus khusus keu Ulôn, mangat awaknyan jipeubuet buet nyang ka Lôn peuteuntée keu awaknyan."

3 Óh ka lheueh puasa dan meudoá awaknyan laju jikeubah jaroe ateueh Barnabas dan Saulus laju jirutus awaknyan bandua.

Di Siprus

4 Sabab geu-utus lé Po teu Allah, Barnabas dan Saulus laju jijak u Seleukia. Di sinan awaknyan jimeulayeue laju u Pulo Siprus. 5 Watée ka trok u Salamis, awaknyan laju jimeudakwah jipeusampoe feureuman Allah di rumoh-rumoh iébadat Yahudi. Lam meuneujak awaknyan mandua jibantu lé Yahya Markus.

6 Bansaboh pulo nyan awaknyan bloih sampoe trok u Pafos. Bak teupat nyan awaknyan laju meurumpok ngon sidroe ureuëng Yahudi, nyang nan jih Bar Yesus. Ureuëng nyan tukang sihe nyang jiaku droe jih nabi. 7 Sergius Paulus, gubunur pulo nyan na kheueh rakan krab that ngon tukang sihe nyan. Gubunur nyan na kheueh sidroe ureuëng nyang carông dan bijaksana. Gobnyan laju jihôi Barnabas dan Saulus sabab jihnyan jikeuneuk deungoe feureuman Allah. 8 Teuma Barnabas dan saulus hánjitem teurimong lé Elimas ahli sihe nyan, sabab Elimas (nyan kheueh nan ureuëng nyan lam basa Yunani) jiseuha mangat gubunur bék sampoe jipeucaya ubak Isa. 9 Teuma Saulus – nyang teuhôi cit ngon nan Paulus – laju jikuasa lé Roh Allah, akhé jih gobnyan laju geupandang ateueh tukang sihe nyan, 10 lheueh nyan laju jipeugah, "Hai tukang teumipée jeuhet, aneuëk jahanam! Gata musoh bandum nyang gét. Pakon hana gata tem piôh gata peurusak reuncana Allah keu teupeuseulamat manusia? 11 Jinoe gata kalon, Tuhan teuma geuhuköm gata! Gata teuma jeuet keu ureuëng buta, sampoe gata hana

⁹ nibak: padub-padubboh naseukah kuno: keu. ¹ Raja Herodes: na kheueh Herodes Antipas nyang mat peurintah di Galilea (kalon Luk. 3:1).

hase gata ngieng cahya mata uroe lam padub watée nyoe.”

Watée nyan cit teuma Elimas jirasa na sagob itam nyang jitôb mata jih, sampoe watée jajak meugeue-meugeue jimita ureuëng keu jitarek jih. ¹² Watée gubunur nyan jikalon peue nyang ka teujadi, ureuëng nyan laju peucaya keu Isa; sabab gobnyan hireuen lumpah na keuhai ajaran keu Tuhan.

Di Antiokhia, Pisidia

¹³ Nibak Pafos, Paulus dan rakan-rakan jih laju jimeulayeue u Perga di Pamfilia. Nibak teupat nyan Yahya Markus jitinggai awaknyan, laju jigisa u Yerusalem. ¹⁴ Beudôh di Perga, awaknyan jajak laju u Antiokhia di Pisidia, óh lheureh nyan bak uroe Sabat awaknyan laju jajak duek lam rumoh iébadat. ¹⁵ Óh ka lheureh Kitab Nabi Musa dan kitab nabi-nabi jibeuet lé awaknyan, peumimpén-peumimpén rumoh iébadat nyan jiyue ureuëng jajak teumanyong bak Paulus dan rakan-rakan jih. ”Syedara-syedara, meunyoé gata na naseuhat keu ureuëng nyoe, kamoe peusilakan syedara peugah naseuhat nyan.” ¹⁶ Paulus laju jidong, laju jibri isyarat ngon jaroe jih, óh lheureh nyan jipeugah,

”Syedara-syedara bansa Israel dan bandum syedara-syedara nyang laén nyang na nibak teupat nyoe nyang taát ubak Po teu Allah! Cuba gata deungoe ulôn: ¹⁷ Allah bansa Israel ka geupiléh indatu geutanyoe, dan geupeujeuet bansa nyoe bansa nyang rayeuk watée awaknyan tinggai di nanggroé Meusé sibagoe ureuëng aséng. Óh lheureh nyan ngon kuasa nyang rayeuk Allah geuba awaknyan geupeuteubiet lam nanggroé Meusé. ¹⁸ Gobnyan saba ateueh pi-e-pi-e awaknyan, lam padang pasi peuet ploh thon treb jih. ¹⁹ Tujoh boh bansa geupeuhabéh di nanggroé Kanaan keu geubagi-bagi nanggroé nyan keu bansa Israel mangat nanggroé nyan jeuet keuhak milék awaknyan. ²⁰ Banmandum nyan na jih 450 thon treb jih.

Óh ka lheureh taubagi nanggroé Kanaan nyan, Allah laju geubri keu awaknyan hakém-hakém. Hakém nyang keuneulheureh na lheureh Nabi Samuel. ²¹ Óh lheureh nyan awaknyan jilakée sidroe raja. Allah laju geubri bak awaknyan Saul bin Kis nibak sukée

bansa Benyamin mangat jeuet keu raja awaknyan nyang treb jih sampoe peuet ploh thon. ²² Óh ka lheureh Allah geu géesée raja nyan nibak takhta jih, Allah geu angkat teuma Nabi Daud jeuet keu raja awaknyan. Dan nyoe lheureh feureuman Allah keuhai Nabi Daud, ’Ulôn ka meuteumé Daud bin Isai nyan sidroe nyang jipeuharok até Ulôn. Jihnyan lheureh nyang jipeubuet mandum nyang Ulôn lakée.’ ²³ Nibak keuturonan Nabi Daud nyan lheureh Allah geukeubah keu Bansa Israel sidroe Raja Peuseulamat, lagée nyang ka geupeu janji nyan. Dan Isa nyan lheureh Raja Peuseulamat nyan ²⁴ Sigohlom Isa geupeu phon tugaih Gobnyan, Nabi Yahya ka geupeusampoe ubak ureuëng-ureuëng Israel mangat awaknyan jimeutobat nibak mandum desya-desya dan awaknyan teupumanö. ²⁵ Dan karab trok bak akhé buet gobnyan, Nabi Yahya jipeugah ubak dumna ureuëng, ’Soe lheureh ulôn nyoe meunuröt peundapat gata? Ulôn nyoe bukon Ureuëng nyang gata préh-preh. Ingat, Ureuëng nyan teuma teuka óh ka lheureh ulôn; keu lôn ploih talo sipatu. Gobnyan mantong nibak ulôn nyoe hana jeuet.’

²⁶ Syedara-syedara keuturonan Nabi Ibrahim, dan mandum syedara nyang laén nyang na disinoe nyang taát ubak Po teu Allah! Allah ka geukirém keu geutanyoe haba seulamat nyan; ²⁷ sabab ureuëng-ureuëng nyang tinggai di Yerusalem dan peumimpén-peumimpén awaknyan hana jiteupeue bahwa Gobnyan lheureh peuseulamat nyan. Awaknyan hana muphom ajaran nabi-nabi nyang teubeuet tieb-tieb uroe Sabat, sampoe awaknyan jihuköm Isa Almaseh. Teuma ngon jipeubuet nyang lagée nyan lé awaknyan, teunyata peue nyang ka geupeugah lé nabi-nabi nyan biet-biet teujadi. ²⁸ Bah lheureh awaknyan hana jiteumé sapeue pih nibak Gobnyan nyang patôt teuhuköm ngon huköman maté; teuma awaknyan teutab jilakée bak Pilatus mangat Gobnyan teutab jipoh maté. ²⁹ Dan óh ka lheureh awaknyan jipeubuet banmandum nyang na teutuléh lam Alkitab keuhai Gobnyan, awaknyan laju jipeutron manyét Gobnyan nibak kayée saleb, laju jikeubah lam kubu. ³⁰ Teuma lé Allah geupeu udeb lom teuma Gobnyan nibak maté. ³¹ Óh lheureh nyan meuroré-uroré treb jih Gobnyan geupeuleumah droe ubak ureuëng-ureuëng nyang ka

⁵ Gobnyan saba ateueh pi-e-pi-e awaknyan: padub-padubboh naseukah kuno: Gobnyan geupeulara awaknyan.

¹ Banmandum nyan na jih 450 thon treb jih. Óh ka lheureh ... nyan: atawa kira-kira 450 thon óh lheureh nyan.

13:17: Keu. 1:7, 12:51 13:18: Teu. 14:34, Tel. 1:31 13:19: Tel. 7:1, Yos. 14:1 13:20: Hak. 2:16, 1Sam. 3:20

13:21: 1Sam. 8:5, 10:21 13:22: 1Sam. 13:14, 16:12, Zab. 89:20 13:24: Mrk. 1:4, Luk. 3:3 13:25: Mat. 3:11,

Mrk. 1:7, Luk. 3:16, Yah. 1:20, 27 13:28: Mat. 27:22-23, Mrk. 15:13-14, Luk. 23:21-23, Yah. 19:15

13:29: Mat. 27:57-61, Mrk. 15:42-47, Luk. 23:50-56, Yah. 19:38-42 13:31: Kis. 1:3

lheueh teuka ngon Gobnyan nibak Galilea u Yerusalem. Awaknyan kheueh bak saát nyoe jeuet keusaksi-saksi keu Gobnyan keu bansa Israel. ³² Jadi, bak saát nyoe kamoe peusampoe Haba Gét nyan keu gata: Peue nyang ka geupeujanji lé Allah ubak indatu geutanyoe, ³³ nyan lé Gobnyan ka geupeubuet keu geutanyoe ngon geupeu udeb lom Isa nibak maté. Sabab lam kitab Zabur nyang keudua na teutuléh lagée nyoe,

'Gata kheueh Aneuëk Ulôn,
bak uroenyoe Ulôn ka jeuet keu
Bapak Gata.'

³⁴ Allah ka geupeu udeb Gobnyan lom nibak maté. Jinoenyoe Gobnyan hana le geurasa maté lam kubu. Keuhai nyan Allah meufeureuman,

'Ulôn teuma Lôn bri keu gata janji
suci nyang pasti teukeureuja,
nyang ka Ulôn meujanji
bak Nabi Daud.'

³⁵ Meunan cit bak ayat nyang laén na na teutuléh lagée nyoe,

'Droeneueh hana neupeubiyeu hamba
Droeneueh nyan brok lam kubu.'

³⁶ Nabi Daud ka maté dan ka lheueh teukubu meusajan ngon indatu gobnyan, óh ka lheueh geupeubuet peue nyang Allah yue peubuet. Manyét Nabi Daud pih ka habéh hanco banmandum. ³⁷ Teuma Isa, nyang Allah peu udeb lom nibak maté, Isa nyan hana hanco lom hana habéh. ³⁸⁻³⁹ Sabab nyan kheueh syedara-syedara, bah kheueh beugata teupeue bahwa meulalu Isa haba keuhai teupeu amphon desya teupeusampoe ubak gata; gatananyoe harôh tateupeue bahwa tieb-tieb ureuëng nyang meuiman keu Gobnyan, geupeu beubaih nibak mandum desya nyang hana hase teusampôh meulalu peurintah-peurintah Allah nyang geupeusampoe lé Nabi Musa. ⁴⁰ Nyang kheueh sabab jih gata harôh tasimak beugét-gét, bék sampoe teujadi ateueh gata" peue nyang ka geupeugah lé Nabi-nabi nyoe,

⁴¹ 'Simak kheueh beugét-gét, hai gata
nyang galak bak buet meuhina!
Gata teuka hireuen dan laju maté!
Sabab bak jamén nyoe teungoh lôn
peubuet sapeue-sapeue
nyang gata keudroe hana teuma
gata patéh,
bah kheueh na ureuëng nyang
peutrang ubak gata.' "

⁴² Watée Paulus dan Barnabas geutinggai rumoh iébadat nyan, ureuëng-ureuëng nyang na lam rumoh iébadat nyan jilakée lom mangat awaknyan jigisa lôn óh watée uroe Sabat nyang teuma teuka, guna keu geupeu trang leubeh jiôh keuhai nyan. ⁴³ Óh ka lheueh ureuëng-ureuëng jiteubiet lam rumoh iébadat nyan, Paulus dan Barnabas laju jiseutôt lé ureuëng ramé, ureuëng Yahudi dan bansa laén nyang ka jitamong agama Yahudi. Dan rasui-rasui nyan laju jibri naseuhat bak awaknyan mangat awaknyan teutab meusadeue bak rakhmat Allah.

⁴⁴ Bak uroe Sabat. Lheueh-lheueh nyan, rab mandum ureuëng nyang na lam banda nyan jijak deungoe feureuman Tuhan. ⁴⁵ Watée ureuëng-ureuëng Yahudi jikalon ureuëng ramé nyan, awaknyan biet-biet jiteuka bingiek até. Awaknyan laju jihina Paulus dan jibantah mandum nyang geupeugah nyan. ⁴⁶ Teuma ngon leubeh beuhe lom Paulus dan Barnabas geumeututoe troh trang. Awaknyan geupeugah, "Feureuman Allah keubiet teupeusampoe ubak gata leubeh ilée. Teuma sabab gata hana tatem teurimong; gata ka tapeuteuntee keudroe bahwa gata keubiet hana patot tateurimong udeb seujati dan keukai. Dan jinoenyoe kamoe tinggai gata dan kamoe jak ubak bansa laén. ⁴⁷ Sabab nyoe kheueh peurintah Tuhan ubak kamoe: Tuhan meufeureuman,

'Ulôn ka lôn peuteuntee gata jeuet
keu trang nibak ureuëng-ureuëng
bansa laén nyang bukon Yahudi,
mangat gata tapeuteuka
keuseulamatan bansigom donya.' "

⁴⁸ Watée ureuëng-ureuëng bansa laén nyang bukon Yahudi jideungoe hai nyan, awaknyan galak lumpah na, laju awaknyan jipujoe-pujoe feureuman Tuhan. Dan ureuëng-ureuëng nyang geupeuteuntee lé Allah keu meuteumé udeb seujati dan keukai, ureuëng-ureuëng nyan jimeuiman.

⁴⁹ Feureuman Tuhan pih laju meutabu ho-ho mantong bansaboh daerah nyan. ⁵⁰ Teuma ureuëng-ureuëng rayeuk banda nyan meunan cit ngon ureuëng-ureuëng inong nibak golongan manyang nyang takot keu Po teu Allah, laju jipeusuna lé ureuëng-ureuëng Yahudi. Awaknyan jipeuteuka meumusoh ngon Paulus dan Barnabas, dan ji use awaknyan bandua di daerah nyan. ⁵¹ Teuma

"Lam padub-padubboh naseukah kuno hana: *ateueh gata*.

13:33: Zab. 2:7 13:34: Yes. 55:3 13:35: Zab. 16:10 13:41: Hab. 1:5 13:47: Yes. 42:6, 49:6
13:51: Mat. 10:14, Mrk. 6:11, Luk. 9:5, 10:11

lé rasui-rasui nyan laju geukipah abée bak gaki awaknyan dikeue ureuëng-ureuëng nyang na disinan sibagoe peungat, óh lheueh nyan laju geujak u Ikonium. ⁵² Murit-murit di Antiokhia lumpah that galak dan jikuasa lé Roh Allah.

Di Ikonium

14 Paulus dan Barnabas geurasa teuma hai nyang saban di Ikonium. Awaknyan geujak cit ubak rumoh iébadat Yahudi dan geumeututoe disinan lagée nyang sibeuna jih akhé jih jai that ureuëng Yahudi dan nyang kon ureuëng Yahudi meuiman keu Isa. ² Teuma di ureuëng-ureuëng Yahudi nyang hana jipatéh, jipeusuna ureuëng nyang bukon Yahudi, sampoe jeuet awaknyan banci ubak ureuëng nyang meuiman keu Isa. ³ Ngon sabab nyan Barnabas dan Paulus treb geutinggai disinan. Dan ngon beuhe that awaknyan geumeututoe keuhai Tuhan. Dan Tuhan pih geubri bukeuti bahwa haba awaknyan keuhai gaséh nyan beutôi; Gobnyan laju geubri keu awaknyan kuasa keu jeuet geupeubuet buet-buet nyang ajaéb dan haihai nyang luwabiasa. ⁴ Teuma peunduduek banda nyan hana sapeue kheun me adu peundapat sidroe ngon nyang laén; na nyang jidong blaih ureuëng Yahudi dan na teuma nyang jidong blaih rasui-rasui nyan.

⁵ Laju di ureuëng-ureuëng Yahudi ngon peumimpén-peumimpén jih meusajan-sajan ngon kon ureuëng Yahudi ka sapeue kheun jikeuneuk seksa dan jigeulawa rasui-rasui nyan ngon aneuëk batée. ⁶ Teuma lé rasui-rasui nyan geusadar keuhai nyan, laju geupeu aséng droe u Listra dan Derbe, na kheueh banda-banda nyang na di Likaonia, dan u daerah sikeulileng nyan. ⁷ Bak teupat nyan awaknyan geupeusampoe lom Haba Gét nyan.

Di Listra dan Derbe

⁸ Di Listra na sidroe ureuëng agam nyang gaki jih lapée yoh phon lahé, sampoe ureuëng nyan hánjeuet jijak yoh ubit kon, sabab gaki jih lumpah that leumiek. ⁹ Ureuëng nyan jiduek disinan sira jideungoe Paulus peugah haba. Paulus geukalon bahwa ureuëng nyang meuiman ngon sabab nyan jihnyan hase teupeupuléh. Teuma Paulus laju geungieng ateueh ureuëng nyan ¹⁰ dan ngon su meutaga Paulus geupeugah, "Dong laju

beucot!" Ureuëng nyan jilumpat sira jidong óh lheueh nyan jijak. ¹¹ Watée ureuëng ramé jikalon peue nyang geupeubuet lé Paulus, awaknyan dumpék lam basa Likaonia, "Dewa-dewa ka jitron ateueh donya lam tuboh manusia." ¹² Laju Barbanas jiboh nan lé awaknyan Zeus, dan Paulus jiboh nan Hermes, sabab awaknyan kheueh nyang peugah haba. ¹³ Imeum Dewa Zeus, nyang rumoh iébadat jih dikeue banda, jijak keunan sira jiba leumô-leumô agam dan bungöngbungöng u babah pintoe banda. Ureuëng nyan keuneuk seutôt ngon ureuëng ramé nyan keu jipeuseumah keureubeuen jih keu rasui-rasui nyan.

¹⁴ Watée Barnabas dan Paulus geudeungoe peue nyang keuneuk jipeubuet lé ureuëng-ureuëng nyan, awaknyan laju jipriek-priek peukayan jih keudroe sira jipluengplueng lamkawan ureuëng ramé nyan, dan laju jidumpék, ¹⁵ "Hai, keupeue gata peubuet nyoe? Kamoe nyoe manusia cit saban lagée Gata! Kamoe na di lam sinoe keu kamoe peusampoe Haba Gét keu gata mangat gata mandum tatinggai hai-hai nyang hana meuguna nyoe dan tajak ubak Allah nyang udeb, nyang cepta langét ngon bumoe dan laôt ngon mandum nyang na lam nyan. ¹⁶ Bak masa ilée Allah geupeubiyeu bansa-bansa udeb meunurot keuheundak jih keudroe. ¹⁷ Teuma awaknyan hana tuwoe geubri bukeuti-bukeuti keuhai droe Gobnyan, na kheueh ngon cara tapeubuet nyang jroh. Gobnyan geubri keu gata ujeuen nyang jitron nibak langét dan hase tanoh óh trok bak watée musém. Gobnyan geubri peunajoh keu gata dan geupeu galak até gata." ¹⁸ Ngon tutoe haba nyang lagée nyan rasui-rasui nyan teutab payah that-that geutam-ureuëng-ureuëng nyan jipeuseumah keureubeuen keu gobnyan mandua.

¹⁹ Na padub droe ureuëng Yahudi jiteuka u Listra nibak Antiokhia di Pisidia dan nibak Ikonium laju jipeusuna ureuëng ramé nyan sampoe ureuëng-ureuëng nyan laju jidong blaih awaknyan. Awaknyan laju jigeulawa Paulus ngon batée, óh lheueh nyan laju jitarek gobnyan uluwa banda. Awaknyan jipike Paulus nyan ka maté, ²⁰ teuma watée ureuëng-ureuëng meuiman nyan jidong bansilingka gobnyan, gobnyan geubeudôh dan geutamong lom banda. Óh singoh beungoh geujak teuma u Derbe meusajan-sajan ngon Barnabas.

Paulus dan Barnabas geugisa u Antiokhia

²¹ Di Derbe, Paulus dan Barnabas laju geupeusampoe lom Haba Gét nyan dan jai that ureuëng jimeuiman ubak Isa. Óh ka lheueh nyan awaknyan jigisa lom u Listra, óh lheueh nyan u Ikonium, laju u Antiokhia di Pisidia. ²² Lam banda-banda nyang geujak nyan awaknyan laju geupeukong até murit-murit Isa dan geubri naseuh atubak murit-murit nyan mangat teutab meuiman keu Isa, "Geutanyoe harôh beujai that tarasa deurita leubeh ilée, barô kheueh geutanyoe hase tarasa keubahgiaan Donya Barô Allah," meunan kheueh cara jih rasui-rasui nyan geupurunoe murit-murit Isa di banda-banda nyan. ²³ Dan bak tieb-tieb jeumaáh, Paulus dan Barnabas laju geuangkat peumimpén-peumimpén jeumaáh nyan. Laju ngon meudoá dan puasa, awaknyan laju jiseurah peumimpén-peumimpén nyan ubak Tuhan nyang awaknyan peucaya nyan.

²⁴ Óh ka lheueh nyan Paulus dan Barnabas geujak lom laju liwat daerah Pisidia dan trok laju u Pamfilia. ²⁵ Dan óh ka lheueh awaknyan geupeusampoe feureuman Allah di Perga, awaknyan laju geujak u Atalia. ²⁶ Nibak sinan awaknyan geumeulayeue lom u Antiokhia. Nyan kheueh banda teumpat awaknyan yoh masa ilée jibri ubak rakmat Allah, mangat awaknyan jipeubuet buet nyang jinoenyoe ka awaknyan peuseuleusoe.

²⁷ Watée ka trok u Antiokhia, awaknyan laju geupeusapat ureuëng-ureuëng nyang na nibak jeumaáh nyan, laju geupeugah mandum nyang ka geupeubuet lé Po teu Allah meulalu awaknyan. Meunan cit awaknyan geupeugah pakriban Allah ka geupeuhah jalan mangat ureuëng-ureuëng nyang bukon Yahudi meuiman ubak Isa. ²⁸ Lam banda nyan Paulus dan Barnabas treb tinggai meusajan-sajan ngon ureuëng-ureuëng meuiman.

Musyawah di Yerusalem

15 Na meupadub droe ureuëng nyang teuka nibak Yudea jijak u Antiokhia dan jipeurunoe ureuëng-ureuëng meuiman di Antiokhia nyan bahwa meunyoe awaknyan hana meusunat lagée nyang teutuléh lam kitab huköm Nabi Musa, awaknyan hana hase teupeuseulamat. ² Paulus dan Barnabas geubantah habéh peundapat ureuëng-

ureuëng nyan. Akhé jih teucok keuputosan mangat Paulus dan Barnabas meunan cit ngon na meupadub droe ureuëng laén di Antiokhia jeuet geujak u Yerusalem keu geujak peugah keuhai nyan ngon rasui-rasui dan peumimpén-peumimpén disinan.

³ Jeumaáh di Antiokhia ji intat awaknyan sampoe uluwa banda, óh lheueh nyan awaknyan laju geujak meulalu Finisia dan Samaria. Disinan awaknyan laju geupeugah pakriban ureuëng-ureuëng nyang bukon Yahudi ka jiseurah droe bak Po teu Allah. Watée jideungoe haba nyan lumpah that galak até ureuëng-ureuëng nyang na disinan. ⁴ Watée awaknyan ka trok u Yerusalem, awaknyan jisambot ngon gét that lé jeumaáh, dan lé rasui-rasui meunan cit lé peumimpén-peumimpén. Laju awaknyan geucalitra bak ureuëng-ureuëng nyan keuhai mandum nyang ka geupeubuet lé Allah meulalu awaknyan. ⁵ Teuma na meupadub droe nibak golongan Farisi nyang ka meuiman, jidong laju jipeugah, "Ureuëng-ureuëng bansa laén nyang ka meuiman nyan museuti meusunat dan teupeuwajéb jipeubuet huköm Nabi Musa."

⁶ Laju rasui-rasui dan bubena peumimpén meurok pakat guna keu geupeugah keuhai nyan. ⁷ Treb that-that awaknyan meutuka pikeran. Akhé jih Petrus geudong dan geupeugah, "Syedara-syedara! Gata keudroe tateupeue bahwa na meupadub watée nyang ka lheueh Allah ka geupiléh ulôn lamkawan gata keu lôn jak peusampoe Haba Gét nyan ubak ureuëng-ureuëng nyang kon Yahudi, mangat awaknyan pih jideungoe dan jimeuiman. ⁸ Dan Allah geuteupeue até manusia ka geutunyok bahwa Gobnyan geuteurimong awaknyan; gobnyan geutunyok hai nyan ngon cara geubri Roh Allah keu awaknyan saban lagée nyang ka geubri keu geutanyoe. ⁹ Allah hana geubeda-beda geutanyoe ngon awaknyan. Gobnyan geupeu suci até awaknyan, sabab awaknyan meuiman. ¹⁰ Ngon lagée nyan, peue sabab gatanyoe keuneuk talawan Allah dan jinoe ngon gata bri saboh keuwajéban brat ubak murit-murit nyoe, padahai indatu geutanyoe dan tanyoe keudroe pih hana hase tapeubuet nyan? ¹¹ Dilikot nibak nyan, geutanyoe ta meuiman dan tanyoe geupeu seulamat sabab geunaséh Tuhan Isa; meunan cit ngon awaknyan."

¹² Dan nibak watée nyan seungab kheueh mandum ureuëng nyang meugumpôi disinan. Óh lheueh nyan awaknyan jideungoe

Beurala-beurala (15:20)

Barnabas dan Paulus banmandum keujajaan dan hai-hai nyang luwabiassa nyang ka geupeubuet lé Allah rot awaknyan lamkawan bansa laén nyang bukon ureuëng Yahudi. ¹³ Óh ka lheueh seulesoe awaknyan jipeugah haba, Yakobus jipeugah, "Syedara-syedara! Cuba tadeungoe ulôn. ¹⁴ Simon banmantong geupeugah pakriban Allah yoh awai phon geutunyok peuratian Geuh ateueh ureuëng-ureuëng nyang bukon Yahudi, ngon meukeusut geupiléh nibak awaknyan ureuëng-ureuëng laén nyang teuma jeuet keu umat Gobnyan. ¹⁵ Nyan paih that lagée nyang ka lheueh geupeugah lé Nabi-nabi. Sabab na teutuléh lagée nyoe,

¹⁶ 'Óh ka lheueh nyan teuka lom,' kheun Tuhan,

'Ulôn teuma Lôn peudong lom rumoh Nabi Daud nyang ka reuloh, dan Ulôn peugét nyang reuloh-reuloh, laju Ulôn peudong lom teuma;

¹⁷ mangat mandum ureuëng nyang mantong tinggai nyan jimita Tuhan, beusajan ngon bansa laén nyang bukon Yahudi nyang ka Ulôn hôi jeuet keu milék Ulôn.'

Meunan kheueh feureuman Tuhan,

¹⁸ nyang ka geubri téé hainyan yoh awai ilée."

¹⁹ "Ngon nyan, meunurot peundapat ulôn," kheun Yakobus, "Geutanyoe hán jeuet tapeupayah ureuëng nyang bukon Yahudi nyan nyang ka jiseurah droe ubak Po teu

Allah. ²⁰ Teuma geutanyoe museuti tatuléh surat keu awaknyan dan tanaseuhat awaknyan mangat awaknyan bék jimakheun peunajoh nyang najih nyang ka jipeuseumah keu beurala, atawa teupajoh sie beulatang nyang maté teuceukiek, atawa pajoh darah. Meunan cit mangat awaknyan jipeujiôh droe nibak buet meumukah. ²¹ Sabab huköm Nabi Musa yoh ilée kon ka teubeuet tieb-tieb uroe Sabat di rumoh-rumoh iébadat, dan teupeugah bak tieb-tieb banda."

Surat keu bansa-bansa laén nyang ka meuiman

²² Rasui-rasui dan peumimpén-peumimpén, meusajan-sajan ngon mandum anggota jeumaáh nyan jicok keuputosan keu jipiléh meu padub droe nibak awaknyan keu teu utus u Antiokhia meusajan-sajan ngon Paulus dan Barnabas. Teuma awaknyan laju jipiléh Silas dan Yudas nyang teuhôi cit ngon nan Barsabas. Mandua droe awaknyoe na kheueh ureuëng-ureuëng nyang meusyehu nibak ureuëng-ureuëng meuiman di Yerusalem. ²³ Meusigoe ngon utosan nyan awaknyan geukirém teuma sipucok surat nyang su jih lagée nyoe,

"Keu syedara-syedara mandum nyang meuasai nibak bansa laén nyang bukon bansa Yahudi, nyang na tinggai di Antiokhia, Siria dan Kilikia. Saleuem nibak kamoe, rasui-rasui dan peumimpén-peumimpén, na kheueh syedara-syedara gata. ²⁴ Kamoe na meudeungoe na meupadub droe lamkawan kamoe nyang ka jijak ubak gata jipeukaru dan jipeubingong gata ngon ajaran-ajaran nyang jiba lé awaknyan. Padahai kamoe hana meuyue jipeubuet nyang lagée nyan bagoe. ²⁵ Nyang kheueh sabab jih kamoe ka mupakat dan mandum situju keu kamoe pih na meupadub droe dan kamoe utus awaknyan ubak gata. Awaknyan teuma jijak meusajan-sajan ngon Barnabas dan Paulus nyang kamoe gaséh. ²⁶ Mandua droe awaknyoe na kheueh ureuëng-ureuëng nyang ka jipeusabong nya-wöng awaknyan keu Tuhan geutanyoe Isa. ²⁷ Ngon lagée nyan, kamoe kirém Yudas dan Silas keu Syedara-syedara. Awaknyan keudroe nyang peugah ngon babah jih keuhai asoe surat nyang teutuléh nyoe. ²⁸ Roh Allah ka situju — dan kamoe pih situju — mangat gata bék jibri keuwajéban-keuwajéban nyang leubeh brat nibak keuwajéban-keuwajéban nyang peureulée nyoe mantong: ²⁹ bék gata

makheun peunajoh nyang ka jibri keubeurala; bék gata pajoh darah, bék gata pajoh sie beu-
latang nyang maté teucikiek, dan peujiôh
kheueh nibak buet-buet nyang meumukah.
Meunyoé gata tapeujiôh droe nibak buet-buet
nyang lagée nyan, gata ka gata peubuet nyang
jroh. Óh noe mantong, seulates!"

³⁰ Óh ka lheueh jilakée idhin, awak
nyang teukirém nyan laju jajak u Antiokhia.
Disinan awaknyan laju jihôi mandum anggo-
ta jeumaáh meugumpôi óh lheueh nyan barô
kheueh jipeutrok surat nyan. ³¹ Watée
anggota-anggota jeumaáh jibaca surat nyan,
awaknyan galak that-that ateueh asoe surat
nyan nyang biet-biet teuhibor até awaknyan.
³² Yudas dan Silas, nyang na kheueh nabi cit
teuma, treb that jimeututoe ngon syedara-
syedara nyang meuiman di Antiokhia nyan
keu jibri seumangat dan keubeurianian keu
awaknyan. ³³ Óh ka lheueh Yudas dan Silas
tinggai disinan na padub na treb, ureuëng-
ureuëng meuiman nyang na di Antiokhia laju
jikirém woe lom dan jiyue bak awaknyan
mangat jipeutrok saleuem ubak ureuëng-
ureuëng nyang utus awaknyan. [³⁴ Teuma
Silas jicok keuputosan keu teutab tinggai di
Antiokhia.]

³⁵ Meunan cit Paulus dan Barnabas
tinggai cit na padub treb di Antiokhia. Disi-
nan awaknyan geuseumeubeuet dan geupeu-
runoe feureuman Tuhan meusajan-sajan
ngon ureuëng ramé nyang laén.

Paulus dan Barnabas meucré

³⁶ Hana padub na treb teuma óh lheueh
nyan Paulus geupeugah bak Barnabas, "Jak
tajak lom teuma tasaweue syedara-syedara
nyang ka jipeucaya ubak Isa lam banda-
banda bak teupat tanyoe ka lheueh tapeu-
sampoé feureuman Tuhan; mangat tanyoe
takalon pakriban keuadaan awaknyan."
³⁷ Barnabas keuneuk geuba Yahya Markus,
³⁸ teuma Paulus meurasa hana gét teuba
Markus, nyang hana jitem mubuet meusajan-
sajan ngon awaknyan dan jitinggai awak-
nyan di Pamfilia. ³⁹ Ngon sabab nyan Paulus
dan Barnabas geumeudakwa brat akhé jih
awaknyan pih meucré: Barnabas geucok
Markus laju geumeulayeué ngon jih nyan u
Siprus. ⁴⁰ Paulus geucok Silas laju geujak
ngon jihnyan óh ka lheueh syedara-syedara
nyang di Antiokhia geuseurah awaknyan
ubak rakhmat Tuhan. ⁴¹ Awaknyan pih laju

jikeulileng Siria dan Kilikia; nibak teupat
nyan awaknyan laju geupeuteubai iman
dumna jeumaáh.

Timotius jiseutôt ngon Paulus dan Silas

16 Paulus geujak lom laju u Derbe, óh
lheueh nyan u Listra. Disinan na
sidroe murit Isa nyang nan jih Timotius. Mak
jih sidroe Yahudi, nyang ka jipeucaya keu
Isa; teuma ayah jih ureuëng Yunani.
² Lamkawan ureuëng-ureuëng meuiman
nyang tinggai di Listra dan Ikonium, Timo-
tius jituri lé gob sibagoé ureuëng nyang gét.
³ Paulus meuharab that mangat jitem jak
ngon gobnyan; ngon sabab nyan Paulus laju
geupeukatan Timotius. Gobnyan geupeubu-
et nyang lagée nyan, sabab ureuëng-ureuëng
Yahudi didaerah nyan mandum jiteupeu
bahwa ayah Timotius ureuëng Yunani.
⁴ Bak tieb-tieb banda nyang awaknyan ta-
mong, awaknyan laju geupeusampoé ubak
ureuëng-ureuëng meu iman keuputosan-
keuputosan nyang ka geupeuteuntée lé rasui-
rasui dan peumimpén-peumimpén di Yeru-
salem. Ureuëng-ureuëng nyang ka meu iman
nyan laju geubri naseuhát lé awaknyan ma-
ngat teutab taát keu atoran-atoran nyan.
⁵ Ngon lagée nyan jeumaáh-jeumaáh nyan
meutamah-tamah kong iman jih, dan tieb-ti-
eb uroe seumaken meutamah ramé jeumeu-
lah jih.

Di Troas: Paulus geungieng saboh keumalon

⁶ Roh Allah hana geubri bak Paulus dan
Silas geumeudakwa feureuman Allah di
propinsi Asia. Jadi awaknyan geujak u dae-
rah Frigia dan Galatia. ⁷ Watée ka trok ubak
bataih Misia, awaknyan jiseuha tamong u
propinsi Bitinia, teuma Roh Isa geutam
awaknyan bék geujak keudeh. ⁸ Teuma
awaknyan geujak^v u Misia dan laju u Troas.
⁹ Óh watée ka malam, di Troas, Paulus geu-
ngieng saboh keumalon. Lam keumalon
nyan deuh geungieng sidroe ureuëng Make-
donia jidong dikeue gobnyan sira jilakée
ngon meuharab that mangat gobnyan beu-
geujak u Makedonia keu jak tulông awak-
nyan. ¹⁰ Óh ka lheueh Paulus meuteumé keu-
malon nyan, kamoe langsung meukeumah
jeuet kamoe jak u Makedonia. Sabab, deu-
ngon yakén that kamoe cok keusimpulan
bahwa Allah geuyue bak kamoe keu kamoe

^v geujak: atawa teulewat.

Banda Filipi (16:12)

peusampoe Haba Gét nyan ubak ureuëng-ureuëng nyang na disinan.

Di Filipi: Lidia meuiman ubak Allah

¹¹ Laju kamoe tinggai Troas dan langsung kamoe meulayeu u Samotrake, óh singoh nyan laju kamoe jak u Neapolis. ¹² Beudôh nibak teupat nyan laju kamoe jak u Filipi, saboh banda nibak distrik phon Makedonia.^w Filipi na kheueh jajahan keurajeuen Roma. Nibak teupat nyan kamoe tinggai na meupadub uroe. ¹³ Bak uroe Sabat laju kamoe jak bak binéh krueng nyang na diluwa pintoe geureubang banda, sabab kamoe meuharab bak teupat nyan na teupat seumayang keu ureuëng Yahudi. Laju kamoe duek dan kamoe meututoe ngon ureuëng-ureuëng inong nyang na meugumpôi bak teupat nyan. ¹⁴ Sidroe lamkawan ureuëng inong nyan na kheueh ureuëng meukat ija ungu, nan jih Lidia nyang asai jih nibak Tiatira. Inong nyan jigaséh keu Po teu Allah, teuma Tuhan geupeugrak até inong nyan mangat jiteurimong peue nyang Paulus peurunoe bak jih. ¹⁵ Lidia dan bansaboh asoe rumoh nyan laju geupumanö. Óh ka lheueh teupumanö laju jiundang kamoe. Inong nyan jipeugah, "Meunyo syedara-syedara biet-biet neupatéh kamoe ka meu iman bak Isa, jak kheueh tamudom dirumoh lôn." Laju inong nyan jipaksa mangat kamoetem mudom dirumoh jih.

Paulus dipasoe lam glab di Filipi

¹⁶ Bak siuroe watée kamoe teungoh kamoe jak meudoá, laju kamoe meurumpok ngon sidroe ureuëng inong; inong nyan namiet. Inong nyan ka jikuasa lé roh jeuhet nyang hase jiramai keujadian-keujadian nyang teuma teuka. Ngon cara jiramai naseb gob, inong nyan hase jibri untông nyang rayeuk that keu teungku jih. ¹⁷ Inong nyan hana jipiôh jiseutôt Paulus dan kamoe sira jiklik-klik, "Ureuëng-ureuëng nyoe hamba Allah Maharayeuk! Awaknyan teuka keuneuk jijak peugah bak gata mandum pakriban gata mangat hase seulamat!" ¹⁸ Na padub uroe treb jih ureuëng inong nyang jiklik-klik lagée nyan hana piôh-piôh. Paulus gadôh saba, sampoe gobnyan geupaleng laju geupeugah bak roh nyan, "Ateueh nan Isa ulôn peurintah gata teubiet lam tuboh inong nyoe!" Watée nyan cit teuma roh nyan jitinggai inong nyan. ¹⁹ Watée majikan-majikan inong nyan jiteupeue rot jimita péng ka hana le, awaknyan laju jidrob Paulus dan Silas, laju jitarek bandua awaknyan lam pandang dan jipeuhadab laju ubak nyang meuwajéb. ²⁰ Awaknyan laju jipeuhadab Paulus dan Silas ubak peujabat-peujabat peumeurintah Roma. Óh lheueh nyan jipeugah, "Ureuëng-ureuëng nyoe ureuëng Yahudi. Awaknyan jipeuna karu lam banda tanyoe. ²¹ Awaknyan jiyue peubuet adat keubiasaan

^w saboh banda nibak distrik phon Makedonia: atawa saboh banda nyang paleng meusyehu lam distrik nyan di Makedonia.

nyang hana saban lagée huköm-huköm geutanyoe, ureuëng-ureuëng Roma. Tanyoe hana hase tateurimong atawa taseutôt adat keubiasaan nyan!" ²² Di ureuëng ramé pih rhoh cit jiheuntam Paulus dan Silas; dan peujabat-peujabat peumeurintah laju jipriek-priek peukayan nibak tuboh mandua droe rasui nyan dan laju jiyue ureuëng jeuet jisunuet awaknyan mandua. ²³ Óh ka lheueh awaknyan jisunuet ngon brat that, awaknyan laju jipeutamong lam glab. Keumandan peunjara laju jiyue jaga awaknyan mandua ngon rapat that. ²⁴ Sabab peurintah nyan, keumandan rumoh glab nyan laju jiteun awaknyan lam kama glab nyang paleng lhok, dan jipasong gaki awaknyan bak kayée bulat.

²⁵ Kira-kira teungoh malam Paulus ngon Silas teungoh meudoá dan geumeuseulaweu-et ngon ca-e-ca-e pujoe keu Po teu Allah. Ureuëng-ureuëng nyang teuten laén pih teungoh jideungoe awaknyoe meuseulaweu-et. ²⁶ Ngon hana teusangka-sangka jiteuka geumpa bumoe nyang paleng hebat, sampoe-sampoe keunaleueng rumoh glab nyan pih meuguncang-guncang. Banmandum babah pintoe peunjara teuhah dan rante-rante nyang teukat bak mandum ureuëng nyang teutéen pih leukang. ²⁷ Keumandan peunjara nyan teukeujot laju jibeudôh. Watée jikalôn mandum babah pintoe peunjara ka teuhah, laju jisuet peudeuëng jih keuneuk jipoh droe sabab jipike mandum ureuëng nyang na lam glab nyan ka habéh jiplueng. ²⁸ Teuma Paulus laju jidumpék ngon su meutaga, "Bék gata poh droe! Kamoe mandum mantong na disinoe!"

²⁹ Keumandan peunjara nyan jilakée panyöt laju jiplueng u dalam, dan ngon yo meukot-kot laju teudugom dikeue Paulus dan Silas. ³⁰ Óh lheueh nyan jiba awaknyan uluwa sira jipeugah, "Teungku-teungku, peue nyang harôh ulôn peubuet mangat ulôn meuteumé seulamata?"

³¹ Paulus dan Silas geujaweueb, "Peucaya kheueh ubak Tuhan Isa! Gata teuma seulamata – gata dan mandum ureuëng nyang na lam rumoh gata!" ³² Laju Paulus dan Silas geupeu trang feureuman Tuhan ubak ulée rumoh glab nyan dan ubak mandum ureuëng nyang na lam rumoh jihnyan. ³³ Watée teungoh malam nyan cit teuma, ulée rumoh glab nyan jiba awaknyan laju jipeugleh mandum luka-luka awaknyan. Teuma ureuëng nyan dan mandum ureuëng laén nyang na lam rumoh jih nyan laju geupumanö. ³⁴ Óh lheu-

eh nyan ureuëng nyan laju jiba Paulus dan Silas u rumoh jih laju jibri makheun keu awaknyan. Ureuëng nyan dan mandum keuluarga galak lumpah na sabab awaknyan jinoo ka meuiman ubak Po teu Allah.

³⁵ Óh singoh beungoh, peujabat-peujabat peumeurintah Roma laju jiutus peulisi ubak rumoh glab keu jipeusampoe peurintah mangat Paulus dan Silas jipeuleueh.

³⁶ Keumandan peunjara nyan laju jipeugah hainyan ubak Paulus. Ureuëng nyan jikheun, "Teungku-teungku, peujabat-peujabat peumeurintah ka geubri peurintah keu teupeuleueh mandua teungku, jinyoe teungku-teungku jeuet neuwoe. Seulamata neujak!"

³⁷ Teuma Paulus geupeugah ubak peutugaih-peutugaih peulisi nyan, "Kamoe nyoe wareuga nanggroe Roma. Hana teupeusidang, kamoe ka jiseunuét dikeue rakyat ba dan jipeutamong lam glab. Dan jinoenyoe awaknyan jiyue kamoe jak ngon seungab-seungab? Kamoe-hán kamoe tem! Yue peujabat-peujabat peumeurintah nyan jijak keudroe keunoe jipeuleueh kamoe."

³⁸ Peutugaih-peutugaih peulisinyan laju jijak lapor hainyan ubak peujabat-peujabat peumeurintah Roma. Watée peujabat-peujabat Roma nyan jideungoe Paulus dan Silas wareuga nanggroe Roma, awaknyan laju jiteuka teumakot. ³⁹ Laju awaknyan jijak lakée meuáh ubak Paulus dan Silas, óh lheueh nyan ji-intat awaknyan mandua peuteubiet nibak lam glab, dan jilakée mangat awaknyan jitinggai bandá nyan. ⁴⁰ Paulus dan Silas geutinggai peunjara nyan dan geujak laju u rumoh Lidia. Óh ka lheueh meurumpok ngon ureuëng-ureuëng meu iman disinan, dan geubri seumangat bak awaknyan, Paulus dan Silas laju geujak.

Di Tesalonika

17 Paulus dan Silas geubot langkah geujak lom meuneujak geuh rot Amfipolis dan Apolonia laju trok u Tesalonika. Disinan na rumoh iébadat ureuëng Yahudi. ² Teuma lé Paulus laju geujak u rumoh iébadat nyan – lagée nyang ka lazem geupeubuet meunyoe awaknyan na bak saboh rumoh iébadat ureuëng Yahudi – laju meutuka pikeran ngon ureuëng-ureuëng nyang na nibak tempat nyan keuhai ayat-ayat Alkitab. Hainyan geupeubuet lhée uroe nibak uroe Sabat meuturot-turot. ³ Ngon dasai ayat-ayat Alkitab lé Paulus laju geupeu trang dan geubri bukeuti bahwa Raja Peuseulamata nyang

ka geupeu janji lé Po teu Allah peureulé meudeurita dan udeb lom teuma nibak maté. "Isa nyang ulôn peusampoe ubak gata nyan, Gobnyan kheueh Raja Peuseulamat nyang ka geupeujanji lé Po," kheun Paulus. ⁴ Na meupadub droe nibak tempat nyan laju jimeuiman dan jiseutôt Paulus ngon Silas; meunan cit ngon jeumeulah nyang le ureuëng-ureuëng Yunani nyang takot keu Allah, dan jai that-that ureuëng-ureuëng inong nyang meusyeuhu.

⁵ Teuma lé ureuëng-ureuëng Yahudi bi-ngiek até. Awaknyan laju jihôi ureuëng-ureuëng geulandangan nyang na bak binéh-binéh rot laju jipeugét geurombolan peukaru. Laju awaknyan jipeunakaru bansaboh banda nyan dan jiseurang rumoh sidroe ureuëng meuiman nyang nan jih Yason keu jijak mita Paulus ngon Silas, sabab awaknyan jikeuneuk ba Paulus ngon Silas uluwa meuhadab ureuëng rakyat ba. ⁶ Teuma watée awaknyan hana meurumpok ngon Paulus dan Silas, awaknyan laju jibahue Yason dan na teuma meupadubdroe ureuëng meuiman nyang laén ukeue peujabat-peujabat nyang mat kuasa lam banda nyan. Awaknyan jikuk-kuk, "Ureuëng-ureuëng nyoe jipeuna karu dipat mantong! Jinoenyoe banda tanyoe pih ka jipeukaru lé awaknyan, ⁷ dan Yason ka jiteurimong awaknyan lam rumoh jih. Awaknyan mandum ji iengkeue peue-peue nyang ka geupeu teutab lé Kaisar Roma, sabab awaknyan jipeugah na lom raja laén nyang nan jih Isa." ⁸ Ngon tutoe haba nyan ka jeuet ureuëng ramé dan nyang mat kuasa lam banda nyan habéh subra. ⁹ Laju lé peunguasa nyan jiyue Yason dan ureuëng-ureuëng meuiman laén jibayeue péng jaminan. Óh lheuehnyan barô kheueh awaknyan jipeuleueh.

Di Berea

¹⁰ Malam nyan ureuëng-ureuëng meuiman nyang na lam banda nyan jiyue Paulus dan Silas mangat jijak u Berea. Óh trok keunan, Paulus dan Silas laju geujak u rumoh iébadat ureuëng Yahudi. ¹¹ Ureuëng-ureuëng Berea leubeh teubuka até jih nibak ureuëng-ureuëng di Tesalonika. Ngon galak até awaknyan jideungoe haba keuhai Isa, dan tieb-tieb uroe awaknyan jibeuet Alkitab keu jiteupeu peue kheueh ajaran nyang geupuru-noe lé Paulus nyan beutôi. ¹² Jai that-that lamkawan awaknyan nyang meuiman keu

Isa, dan hana bacut nibak ureuëng-ureuëng Yunani nyang meugah-meugah, nyang meuiman; bah kheueh inong meunan cit nyang agam. ¹³ Watée ureuëng-ureuëng Yahudi nyang na di Tesalonika jideungoe Paulus na teuma jipeusampoe haba Allah di Berea laju jipiteunah dan jipeujeuet ureuëng-ureuëng nyang na di Berea nyan sosah até. ¹⁴ Bagaih that-that ureuëng Berea nyan jiintat Paulus bak binéh panté, seudang Silas dan Timotius teutab na tinggai lam banda nyan. ¹⁵ Óh ka lheueh ji-intat Paulus trok u Atena, awaknyan nyang intat nyan laju jigisa u Berea sira jiba haba nibak Paulus mangat Silas dan Timotius bubagaih that jiseutôt gobnyan.

Di Atena

¹⁶ Teungoh jipreh-preh Silas dan Timotius lé Paulus di Atena nyan, até gobnyan peudeh that watée jikalon banda nyan peunoh ngon beurala. ¹⁷ Ngon sabab nyan, lam rumoh iébadat, Paulus laju meutuka pikeran ngon ureuëng-ureuëng Yahudi dan ureuëng-ureuëng laén nyang jiseumah Allah nibak tempat nyan. Meunan cit lam pasai-pasai tieb-tieb uroe gobnyan meutuka pikeran ngon ureuëng nyang na inan. ¹⁸ Gurée-gurée aleran Epikuros dan aleran Stoa meudebat cit ngon gobnyan. Na meupadub droe lamkawan awaknyan jipeugah lagée nyoe, "Ureuëng nyoe peue jiteupeu? Iéleumé jih cit bacut, teuma nyang jiteupeu teuga jipeugah haba!" Lé padub droe ureuëng laén jipeugah teuma lagée nyoe, "Rupari jihnyoe jipeugah keuhai dewa-dewa bansa laén." Awaknyan jipeugah lagée nyan, sabab Paulus meututue keuhai Isa dan keuhai udeb lom teuma óh ka lheueh maté.^{*} ¹⁹ Óh lheueh nyan awaknyan laju jiba Paulus bak tempat meusapat di Bukét Areopagus. Nibak tempat nyan awaknyan jipeugah bak gobnyan, "Kamoe keuneuk meuteupeue peulajaran barô nyang droeneuh peubeuet nyan. ²⁰ Sabab nyang gata peugah nyan hai-hai nyang teudeungoe jih laén nibak nyang laén. Ngon sababnyan kamoe keuneuk muteupeu makna jih." (²¹ Sabab ureuëng Atena dan ureuëng-ureuëng aséng nyang na disinan galak lumpah na jipeuhabéh watée seunggang jih jideungoe hai-hai nyang paleng barô.)

²² Watée Paulus geudong dikeue ureuëng-ureuëng nyang meugumpôi di Areopagus nyan, "Hei ureuëng-ureuëng Atena!

^{*} Isa dan keuhai udeb lom teuma óh ka lheueh maté: atawa Isa dan keuhai teubeudôh lom teuma: Lam Yunani, kata beunda "teubeudôh" jeuet teupeugah sibagoe nan sidroe dewi.

Ulôn kalon lam sigala hai gata keubiet that lagée ureuëng meuagama. ²³ Sabab watée ulôn jak-jak bansikeulileng banda gata dan ulôn ngieng teumpang-teumpang iébadat gata, na teuma lôn kalon saboh teumpang keureubeuen; bak teumpang nyan na teutuléh lagée nyoe, 'Ubak Allah Nyang Hana Teuturi.' Syedara, Allah nyang gata seumah teuma hana taturi, Gobnyan kheueh nyang ulôn peugah ubak gata. ²⁴ Allah nyang peujeuet donya nyoe ngon mandum asoe jih, Gobnyan kheueh Tuhan langét ngon bumoe. Gobnyan hana tinggai lam rumoh-rumoh dewa nyang jipeugét lé manusia. ²⁵ Gobnyan pih hana peureulée jitulông lé manusia, sabab Gobnyan kheueh nyang bri udeb na nafáh dan peue-peue mantong keu manusia. ²⁶ Nibak sidroe manusia Gobnyan geupeujeuet sigala bansa dan geuyue awaknyan jitinggai bansigom bumoe. Gobnyan teuma nyang peuteuté yoh awaikon, pajan dan dipat awaknyan jeuet udeb. ²⁷ Allah geupeubuet nyan mangat awaknyan jimita Gobnyan. Mudah mudahan awaknyan hase meurumpok ngon Gobnyan bak watée awaknyan jimita Gobnyan. Teuma nyang sibeuna jih Allah hana jiôh nibak geutanyoe maséng-maséng. ²⁸ Lagée nyang jipeugah lé gob, 'Tanyoe udeb dan meugrak dan na lam donya nyoe sabab kuasa Gobnyan.' Saban cit lagée nyang jipeugah lé padub droe tukang meuca-e gata. Awaknyan jipeugah lagée nyoe,

'Geutanyoe banmandum na kheueh aneuëk-aneuëk Gobnyan.' ²⁹ Ngon lagéenyang, sabab geutanyoe na kheueh aneuëk-aneuëk Allah, geutanyoe hana jeuet ta anggab Allah saban lagée patong nibak méuh atawa pirak atawa batée nyang teupeugét meunurot keu ahlian manusia. ³⁰ Watée geutanyoe bangai nyan ka geupeutuwoe lé Po teu Allah, teuma Gobnyan bak saátnyoe geuyue bak manusia nyang bansigom donya mangat jimeutobat nibak mandum desya-desya jih. ³¹ Sabab Gobnyan ka geupeuteuté saboh watée geuadili bansigom donya nyoe ngon ade. Tugaih nyan teuma jipeubuet lé ureuëng-ureuëng nyang ka geupilé lé Allah keu nyan. Dan mangat mandum ureuëng teuma yakén keuhai nyan, Allah ka geupeu udeb lom ureuëng nyan nibak maté!"

³² Watée ureuëng-ureuëng nyan jideungoe udeb lom óh lheueh maté, na nibak awaknyan nyang jipeukém Paulus. Na teuma nyang peugah, "Kamoe keuneuk deungoe

lom Gata peugah keuhai nyoe." ³³ Laju Paulus geutinggai teumpang ureuëng meugumpôinyan. ³⁴ Teuma na cit lamkawan awaknyan nyang jidong blaih Paulus dan me iman ubak Isa, awaknyan na kheueh: Dionisius anggota majeuleh Areopagus, dan sidroe ureuëng inong nyang nan jih Damaris, dan na padub droe teuk nyang laén.

Di Korintus

18 Óh lheuehnyan Paulus geutinggai Atena dan laju geujak u Korintus. ² Nibak teumpang nyan laju meurumpok ngon sidroe ureuëng Yahudi nyang nan jih Akwila; asai jih nibak nanggroe Pontus. Akwila banmantong teuka nibak Italia ngon peurumoh jih Priskila. Awaknyan jajak u Korintus sabab Kaisar Klaudius ka jiyue mandum ureuëng Yahudi jiteubiet lam nanggroe Roma. Paulus laju jajak saweue awaknyan mandua, ³ laju jitinggai disinan ngon awaknyan dan jimubuet meusajan-sajan ngon awaknyan, sabab ngon mita hareukat awaknyan saban lagée Paulus, na kheueh jipeugét khimah. ⁴ Teuma bak tieb-tieb uroe Sabat, Paulus geujak marit-marit lam rumoh iébadat keu jipeujeuet ureuëng-ureuëng Yahudi meunan cit ureuëng-ureuëng Yunani, me iman ubak Isa.

⁵ Óh ka lheueh Silas dan Timotius trok nibak Makedonia, Paulus laju geupeu guna mandum watée geuh keu geujak peusampoe haba gét nibak Po teu Allah ubak ureuëng-ureuëng Yahudi bahwa Isa nyan na kheueh Raja Peuseulamat nyang ka geupeu janji lé Allah. ⁶ Teuma sabab lé ureuëng-ureuëng hana jipiôh jiteutang dan jihina gobnyan, lé Paulus laju geukipah abée bak peukayan gobnyan sibagoé tanda teupeuingat awaknyan keuhai buet awaknyan nyang salah. Geupeugah lé Paulus, "Meunyoé gata meuteumé bala, nyan salah gata keudroe! Ulôn hana meutangong jaweueb! Phon saátnyoe ulôn teuma lôn jak ubak ureuëng-ureuëng nyang bukon Yahudi." ⁷ Laju Paulus geutinggai awaknyan geujak laju u rumoh nyang na di meurandeh rumoh iébadat nyan. Rumoh nyan bukon rumoh ureuëng Yahudi, teuma ureuëng nyan jiseumah Allah. Nan ureuëng nyan Titius Yustus. ⁸ Teuma Krispus, pang ulée rumoh iébadat nyan ngon mandum keuluwarga jih peucaya keu Tuhan Isa. Dan jai that cit teuma ureuëng-ureuëng Korintus nyang laén jideungoe haba nyang

geupeusampoe lé Paulus, dan awaknyan meومان ubak Isa laju teupumanö.

⁹ Bak simalam lam saboh keumalon, Tuhan meufeureuman ubak Paulus, "Bék teumakot, meututoe kheueh troh trang dan bék seungab. ¹⁰ Sabab Ulôn na meusajan gata. Hana meusidroë pih nyang hase jipeubuet nyang jeuhet ateuh gata, sabab le that ureuëng lam bandanyoe na kheueh ureuëng-ureuëng Ulôn." ¹¹ Ngon sabab nyan Paulus tinggai di Korintus sithon siteungoh treb jih dan geupeubeuet feureuman Allah ubak awaknyan.

¹² Watée Galio jeuet keu gubunur Akhaya, ureuëng-ureuëng Yahudi sipakat jilawan Paulus dan jiba gobnyan ubak kantô mahkamah. ¹³ Awaknyan jigadu Paulus ngon tuntotan lagée nyoe, "Ureuëng nyoe jipeusuna rakyat ba mangat jiseumah Allah ngon cara hana saban ngon huköm Nabi Musa!"

¹⁴ Meunan Paulus jikeuneuk jawueb, Galio ka jipeugah ubak ureuëng-ureuëng Yahudi, "Hai ureuëng-ureuëng Yahudi! Meunyoë nyang jigadunyoe buet meulanggeh atawa buet jeuhet, ka sipatot jih ulôn saba lôn deungoe nyang gata gadu nyoe. ¹⁵ Teuma nyoe na kheueh meudakwa keuhai tutoe haba dan nan-nan ngon huköm gata keudroe! Ngon lagée nyan gata nyang harôh peuseuleusoe. Ulôn hân kutem ulôn peusidang haihai nyang lagée nyoe!" ¹⁶ Laju Galio jise awaknyan uluwa. ¹⁷ Teuma awaknyan laju jidrob Sostenes, ulée rumoh iébadat nyan, dan laju jipoh ureuëng nyan dikeue meuja mahkamah. Teuma Galio mubacut hana jipako keuhai nyan.

Paulus jigisa u Antiokhia

¹⁸ Óh lheueh nyan Paulus mantong treb tinggai di Korintus. Óh lheueh nyan laju geukheun seulamat tinggai ubak ureuëng-ureuëng meومان nyang na disinan, laju geumeulayeue ngon Priskila dan Akwila u Siria. Di Kengkrea, Paulus laju geucuko ôk geuh nyang ka geupeubiyeu geupeupanyang sabab kaôy geuh ubak Tuhan.^v ¹⁹ Watée ka trok u Efesus, Paulus laju geutinggai Priskila dan Akwila, laju jitamong lam rumoh iébadat dan meutuka pikeran ngon ureuëng-ureuëng Yahudi nyang na disinan. ²⁰ Awaknyan jilakée mangat gobnyan tinggai leubeh treb ngon awaknyan, teuma gobnyan hana geutem.

²¹ Bah pih meunan, bak watée geukeuneuk jak lom, Paulus geupeugah, "Meunyoë Allah geubri idhin, ulôn teuma lôn gisa lom keunoe." Óh lheueh geupeugah meunan, gobnyan laju geutinggai Efesus.

²² Óh ka lheueh geutreun di Kaisarea, gobnyan laju geujak u Yerusalem keu geujakbri saleuem keu jeumaáh nyang na disinan, óh lheueh nyan laju geujak u Antiokhia. ²³ Óh ka lheueh tinggai disinan na padub treb, gobnyan geujak lom goenyoe geujak saweue daerah Galatia dan Frigia keu geujak peukong iman ureuëng-ureuëng peucaya.

Apolos di Efesus dan Korintus

²⁴ Bak watée nyan, teuka kheueh u Efesus sidroe ureuëng Yahudi nyang lahé di Aleksandria, nan ureuëng nyan Apolos. Ureuëng nyan carông that jipeugah haba dan muphom that keu asoe Alkitab, ²⁵ dan ka teupeubeuet mangat jituri keu ajaran Isa. Dan deungon seumangat nyang mubara ureuëng nyan geupurunoe ngon teuliti keuhai Isa, teuma lé ureuëng nyan nyang jiteupeu na kheueh keuhai pumanö nyang geupurunoe lé Nabi Yahya mantong. ²⁶ Ngon hana teumakot sapeue Apolos jipeuphon peugah haba lam rumoh iébadat dan bak watée Priskila dan Akwila jideungoe peu nyang geupeubeuet nyan, awaknyan laju jiba Apolos nyan u rumoh jih. Bak teumpat nyan awaknyan laju jipeutrang bak gobnyan keuhai nyang leubeh paih lom reuncana Allah keu geupeu seulamat manusia meulalu Isa. ²⁷ Óh lheueh nyan Apolos na niet keuneuk jak u Akhaya. Teuma ureuëng-ureuëng nyang meومان ubak Isa di Efesus jituléh surat keu syedara-syedara nyang ka meومان di Akhaya mangat awaknyan jitem teurimong Apolos. Dan watée Apolos trok u Akhaya, peue nyang geutulông nyan keubiet that-that meuguna keu ureuëng-ureuëng nyang sabab nekmata Allah ka jimeومان ubak Isa. ²⁸ Sabab, ngon that-that meuwibawa, Apolos jipeutaloe ureuëng-ureuëng Yahudi watée tieb-tieb meudobat dikeue ureuëng ramé. Dan gobnyan laju geubri bukeuti ngon ayat-ayat nyang na lam Alkitab bahwa Isa Raja Peuseulamat nyang ka geupeu janji.

Paulus di Efesus

19 Teungoh Apolos mantong na di Korintus, Paulus teungoh geujak-jak

^v *Kaôy geuh ubak Tuhan:* Meunurot keubiasaan Yahudi, teucuko ôk na kheueh tanda bahwa saboh kaôy ka lheueh teupeulheueh.

bansaboh gampông nyang na didaerah nyan óh lheuuh nyan trok laju u Efesus. Disinan laju meurumpok ngon na meupadubdroe ureuëng nyang ka meuiman ubak Isa. ²Laju geutanyong bak awaknyan, "Peu kheueh syedara-syedara ka tateurimong Roh Allah watée gata meuiman ubak Isa?"

Awaknyan jijawueub, "Gohlom. Lom teuma, kamoe hántom meudeungoe bahwa na Roh Allah."

³"Meunyoé meunan, ngon cara pumanö peu kheueh gata teupeumanö?" tanyong Paulus.

"Ngon cara pumanö Nabi Yahya," jawueub awaknyan. ⁴Laju geupeugah lé Paulus, "Nabi Yahya geupumanö gob sibagoé tanda bahwa ureuëng nyan ka jitobat nibak mandum desya-desya jih. Teuma watée nyan cit teuma Nabi Yahya geupeugah bak ureuëng-ureuëng Israel bahwa awaknyan harôh meuiman ubak ureuëng nyang teuma teuka dudoe nibak gobnyan, ureuëng nyan na kheueh Isa."

⁵Watée awaknyan jideungoe nyan, awaknyan laju teupumanö ateueh nan Isa. ⁶Dan watée Paulus geukeubah jaroe geuh ateueh awaknyan, Roh Allah laju jikuasa ateueh awaknyan, laju awaknyan jimarit lam mubagoé basa dan jipeusampoe haba nibak Po teu Allah. ⁷Jeumeulah awaknyan mandum na kira-kira dua blaih droe.

⁸Lhée buleuen treub jih Paulus sabe geumeututoe ngon trok trang ubak ureuëng-ureuëng nyang na lam rumoh-rumoh iébadat dan meudobat ngon awaknyan keu geupeuyakén awaknyan keuhai pakriban Allah geumat peurintah sibagoé Raja. ⁹Teuma na meupadubdroe lamkawan awaknyan keubiet that kreueh ulée dan hana jitem. Dikeue mandum ureuëng nyang na meugumpôi disinan awaknyan jirapa ngon jihina ajaran keuhai reuncana Allah keu geupeu sealamat manusia rot Isa. Ngon sababnyan Paulus laju jitinggai awaknyan, laju jijak ngon murit-murit Isa lam ruweueng kuliah Tiranus. Nibak teupat nyan tieb-tieb uroe gobnyan meusueue jawueub ngon ureuëng dum na. ¹⁰Gobnyan geupeubuet hainyan hana putôh-putôh na dua thon treb jih sampoe mandum ureuëng nyang na tinggai di propinsi Asia, bah kheueh ureuëng Yahudi meunan cit ngon ureuëng bansa laén, mandum jideungoe peué nyang geufeureuman lé Tuhan.

Aneuëk-aneuëk Skewa

¹¹Allah geupeuna buet-buet nyang ajaéb luwabiasa rot Paulus. ¹²Meunyoé ija lab jaroe atawa talo keuieng Paulus nyang ka lheuuh jingui jiba bak ureuëng sakét, peunyakét ureuëng nyan gadôh dan roh jén pih jiteubiet nibak awaknyan. ¹³Na meupadubdroe dukon Yahudi jijak ho-homantong, jiuise roh-roh jeuhet nyang jitamong bak ureuëng dum na. Dukon nyan pih jicuba-cuba cit jipeuguna nan Isa keu jiuise roh-roh jén nyan. Awaknyan jipeugah bak roh-roh jén nyan, "Ateueh nan Isa nyang jipeusampoe lé Paulus nyan, ulôn use kah hai jén!" ¹⁴Na tujoh droe aneuëk agam sidroe imeum ulée, nyang nan jih Skewa, nyang peubuet hai lagée nyan.

¹⁵Teuma roh jén nyan jipeugah bak awaknyan, "Ulôn kuturi Isa dan Paulus pih ulôn turi, teuma kahnyoe soe?"

¹⁶Laju lé ureuëng nyang ka jitamong jén nyan jilumpat dan jiteugom awaknyan ngon juah lagoena sampoe awaknyan jiplueng nibak rumoh nyan ngon luka-luka dan badan jih teulon, sabab peukayan awaknyan jipriek-priek nibak badan ureuëng nyan. ¹⁷Banmandum bansa Yahudi dan bansa laén nyang na tinggai di Efesus jideungoe keuhai keujadian nyan, dan awaknyan mandum jiteuka takot. Teuma ngon lagée nyan nan Tuhan Isa maken jipujoe-pujoe. ¹⁸Jai that ureuëng nyang ka meuiman ubak Isa, jijak meungaku dikeue ureuëng ramé keuhai desya-desya jih yoh watée ilée. ¹⁹Dan awaknyan nyang ka kayém jingui iéleumé guna-guna, laju jipeusapat mandum kitab-kitab jih dan laju jitot dikeue ureuëng ramé. Yuem mandum kitab-kitab nyan meunyoé teujeumeulah na kira-kira limong ribée péng pirak.^a ²⁰Lagée nyan kheueh, ngon cara nyang luwabiasa nyan feureuman Tuhan^b maken meukeumang dan seumaken teuga peungaroh jih.

Ka-ak, kaok, di Efesus

²¹Óh ka lheuuh keujadian-keujadian nyan, Paulus geucok keuputosan^c keu geujak u Makedonia dan Akhaya laju beusôt u Yerusalem. "Óh ka lheuuh trok keudeh," kheun Paulus, "ulôn harôh lôn jak teuma u Roma." ²²Teuma lé Paulus laju geukirém dua droe utosan nyang geucok nibak peumbantu-

²Lam padub-padubboh naseukah na tutoe haba lagéenyoe: phon poh 11 uroe trok poh 16 seupôt. ^a péng pirak: saboh keupeng péng pirak na kheueh upah siuroe-uroe keu ureuëng meubuet biasa (kalon Mat. 20:2). ^b Lagée nyan kheueh ... Tuhan: atawa Teuma deungon kuasa Tuhan, haba nyan. ^c Paulus geucok keuputosan: atawa Paulus, deungon pimpénan Roh, geucok keuputosan.

19:4: Mat. 3:11, Mrk. 1:4, 7-8, Luk. 3:4, 16. Yah. 1:26-27

peumbantu geuh, awaknyan na kheueh **Timotius** dan Erastus keu jijak u Makedonia, dan **Paulus** tinggai na padub treb teuma di propinsi-propinsi Asia.

²³ Kira-kira bak watée nyan kheueh jiteuka karu ka-ak, ka-ok, nyang paleng rayeuk di Efesus sabab peungajaran keuhai Isa. ²⁴ Sabab lam banda nyan na sidroe teumpeuen peugét pirak nyang nan jih Demetrius, nyang buet jih jipeugét rumoh-rumoh dewa keu Dewi Artemis. Useuha ureuëng nyan keubiet rayeuk that jipeutamong hase keu utôh-utôh nyang mubuet bak jih. ²⁵ Ngon sabab nyan ureuëng nyan laju jipeusapat bubena utôh-utôh jihnyan meusajan-sajan ngon utôh-utôh pirak nyang laén, laju jipeugah, "Syedara-syedara! Gata mandum tateupeue bahwa geutanyoe na meuteumé hase nibak buet tanyoe nyoe. ²⁶ Jinoenyoe syedara ka takalon tadeungoe keudroe peue nyang jipeubuet lé Paulus nyan. Jihnyan jipeugah bahwa dewa-dewa nyang teupeugét lé manusia mubacut pih nyan kon dewa. Dan Paulus nyan ka meuhase jipeujeuet ureuëng meuman ubak ajaran jih, bukon mantong disinoe, di Efesus, teuma rab mandum bansaboh Asia. ²⁷ Bahya jih na kheueh bahwa peurusahaan tanyoenyoe meuteumé nan brok. Dan bukon mantong keuhai nyan, rumoh Dewi Artemis pih teuma jianggab hina dan keubeusaran Dewi Artemis nyan teuma jigiloe-giloe; padahai jihnyan dewi nyang teupujoe lé mandum ureuëng di Asia dan bansigom donya!"

²⁸ Meunan awaknyan jideungoe haba nyan até awaknyan ka jeuet keuseu-uem, laju awaknyan jikuk-kuk, "Udeb Artemis, dewi ureuëng Efesus!" ²⁹ Dan karu nyan laju meluwah sampoe bansaboh banda. Óh lheueh nyan geurombolan peukarunyan laju jidrob Gayus dan Aristarkus, na kheueh ureuëng-ureuëng Makedonia nyang geucok keurakan lé Paulus lam meuneujak geuh, laju jibahue awaknyan ubak stadion banda nyan. ³⁰ Paulus keuneuk geutamong geuseutôt awaknyan, teuma ureuëng-ureuëng nyang ka meuman ubak Isa nyang na disinan jitam gobnyan. ³¹ Na meupadubdroe ureuëng rayeuk lam propinsi Asia nyan pih, nyang meurakan ngon Paulus, jiyue ureuëng laén keu jijak peugah ubak Paulus mangat gobnyan bék geupeudeuh droe bak stadion nyan. ³² Watényan ureuëng-ureuëng nyang meugumpôi lam stadion nyan ka jeuet keukaru ka-ak ka-ok. Na nyang jikuk-kuk lagéenyoe, na nyang jikuk-kuk lagée

nyan, sabab jai that-that nibak awaknyan hana jiteupeue peue sabab awaknyan meusapat bak teumpat nyan. ³³ Na siteungoh nibak ureuëng ramé nyan jipike Aleksander nyang peuna ramé nyan sampoe jeuet keukaru lagée nyan bagoe, sabab jihnyan nyang jitulak ukeue lé ureuëng-ureuëng Yahudi. Teuma Aleksander jibri isyarat ngon jaroe jih keu jilakée watée jibila droe dikeue ureuëng ramé nyan. ³⁴ Teuma meunan jikalon bahwa jihnyan ureuëng Yahudi, ngon su meusigoe awaknyan jidumpék ngon su meutaga, "Udeb Artemis, dewi ureuëng Efesus!"

³⁵ Akhé jih panetra banda meuhase jipeuseungab ureuëng-ureuëng nyang teungoh beungéh nyan, ureuëng nyan jipeugah lagée nyoe, "Hai peunduduek Efesus! Soemantong ureuëng jiteupeu bahwa Efesus kheueh banda nyang peulara rumoh Dewi Artemis dan batée suci nyang rhot di langét. ³⁶ Hana meusidroe pih nyang hase jibantah hai nyan. Ngon sabab nyan teunang kheueh dan bék tapeubuet haihai nyang teugopoh-gopoh. ³⁷ Ureuëng-ureuëng nyoe, gataba keunoe bukon sabab awaknyan ka jireupah rumoh dewa atawa sabab awaknyan ka jihina dewi geutanyoe. ³⁸ Meunyoe Demetrius ngon mandum utôh-utôh jih na niet keuneuk jak gadu teuhadab sidroe-droe ureuëng, bah kheueh awaknyan jiba peukara jih ubak kantô mahkamah. Kantô mahkamah teubuka keu nyan dan peujabat-peujabat peumeurintah pih sabe na. ³⁹ Teuma meunyoe na lom sapeue-sapeue nyang laén nyang gata lakée, nyan harôh teupeuseuleusoe lam rapat umum nyang sah. ⁴⁰ Sabab peue nyang teujadi nibak uroenyoe jeuet keubala ateueh geutanyoe. Geutanyoe jeuet jitudôh tapeuna beurontak, sabab geutanyoe hana meusaboh alasan pih nyang jeuet tapeubeuna karu nyang ka-ak, ka-ok nyoe." ⁴¹ Óh ka lheueh jipeugah mandum nyan, panetra banda laju jiyue bak ureuëng raményan mangat jiyue.

Paulus geujak u Makedonia dan Yunani

20 Óh ka lheueh keuadaan di Efesus teuntram keula-i, Paulus laju geupeusapat jeumaáh dan geubri seumangat keu awaknyan. Óh lheueh nyan geupeugah seulamamat tinggai dan laju geujak u Makedonia. ² Gobnyan geujak saweue daerah-daerah Makedonia dan geubri naseuhah nyang jai keu ureuëng-ureuëng meuman ubak Isa nibak teumpat nyan keu geubri durongan bak awaknyan. Óh lheueh nyan gobnyan laju geujak u Yunani. ³ Na lhée buleuen treb jih

gobnyan tinggai inan. Watée gobnyan ka siab-siab keuneuk meulayeue u Siria, na haba bahwa ureuëng-ureuëng Yahudi ka siab-siab jikeuneuk poh maté gobnyan. Ngon sabab nyan gobnyan geucok keuputosan keugeugisa rot Makedonia. ⁴ Sopater aneuëk Pirus asai jih nibak Berea jijak meusajan-sajan ngon gobnyan; meunan cit deungon Aristarkus dan Sekundus ureuëng Tesalonika, dan Gayus ureuëng Derbe. Meunan cit Timotius, Tikhikus dan Trofimus, ureuëng-ureuëng nibak propinsi Asia. ⁵ Awaknyan jijak leubeh awai nibak kamoe dan jipreh kamoe di Troas. ⁶ Óh ka lheureh Peurayaan Ruti Hana Meuragoe, kamoe meulayeue kamoe tinggai Filipi. Limong uroe óh lheureh nyan kamoe meusapat lom ngon awaknyan di Troas. Inan kamoe tinggai siseun aleuhat.

Kunjongan Paulus nyang keuneuleueh di Troas

⁷ Malam aleuhat^d kamoe meusapat keu kamoe makheun meusajan seucara meusyedara. Paulus geumeututoe ngon ureuëng-ureuëng nyang na inan, sabab singoh nyan gobnyan ka na niet keuneuk beurangkat lom. Trok teungoh malam Paulus hana geupiôh geupeugah haba. ⁸ Lam kama bak tingkat ateueh, tempat kamoe meusapat nyan jai that-that panyöt. ⁹ Na sidroe peumuda nyang nan jih Eutikhus jiduek bak tingkab. Sabab Paulus hana geupiôh-piôh geupeugah haba, peumuda nyan laju jiteuka teungét ngon brat that mata jih sampoe teuéh bak tingkab nyan, dan laju rhot u miyueb phon nibak tingkat lhée. Watée awaknyan jibeuôt peumuda nyan, rupari jihnyan ka maté. ¹⁰ Teuma Paulus geutreun u miyueb dan geupeureubah droe ateueh badan peumuda nyan sira geuwa. Geupeugah lé Paulus, "Bék khawate, jihnyoe mantong udeb!" ¹¹ Óh lheureh nyan Paulus geuék lom u ateueh, laju geubagi-bagi ruti dan geumakheun meusajan-sajan. Óh ka lheureh geumeututoe ngon ureuëng-ureuëng nyang na inan sampoe beungoh, Paulus laju geubeurangkat. ¹² Ureuëng-ureuëng nyang laén laju jipeuwoe peumuda nyang mantong udeb nyan u rumoh jih. Awaknyan meurasa mangat that dan lumpah teuhabor.

Nibak Troas u Miletus

¹³ Kamoe jak bak kapai dan laju kamoe meulayeue leubeh awai u Asos keu kamoe jak

sambot Paulus bak kapai. Gobnyan ka geuatoe lagée nyan sabab teuma geujak keunan rot darat. ¹⁴ Óh ka lheureh meurumpok di Asos, Paulus laju geuék ateueh kapai laju kamoe meulayeue u Metilene. ¹⁵ Nibak tempat nyan kamoe meulayeue lom, dan singoh nyan kamoe ka trok bak tempat nyang meuhadab ngon Khios. Lusa nyan kamoe trok u Samos dan siuroe óh lheureh nyan di Miletus. ¹⁶ Paulus ka geucok keuputosan bahwa gobnyan hana geupiôh di Efesus, mangat bék teuboh watée didaerah Asia. Meunyojeuet gobnyan meuharab that bubagaih trok u Yerusalem bak uroe raya Pentakosta.

Paulus geupeugah haba peupisahan di Efesus

¹⁷ Nibak Miletus Paulus geukirém haba u Efesus keu geulakée bubena peumimpén jeu-maáh nyang na inan jijak meurumpok ngon gobnyan. ¹⁸ Watée awaknyan trok keunan, Paulus geupeugah bak awaknyan, "Syedara-syedara mandum tateupeue pakriban ulôn udeb nyang ka nyoe lamkawan gata watée uroe phon that ulôn trok di Asia. ¹⁹ Ngon até nyang miyueb dan ngon ié mata nyang ro, ulôn mubuet keu Tuhan di teungoh-teungoh deurita nyang ulôn rasa sabab reuncana jeuhet ureuëng-ureuëng Yahudi. ²⁰ Syedara tateupeue bahwa ulôn hana seugan-seugan ulôn bri thée bak gata peue nyang meuguna keu gata. Ulôn peubeuet gata bak tempat-tempat meusapat ureuëng ramé dan nibak rumoh-rumoh. ²¹ Bah kheureh ubak ureuëng-ureuëng Yahudi meunan cit keu bansa-bansa laén sabe ulôn peuingat mangat awaknyan jimeutobat nibak mandum desya-desya jih dan jijak ubak Po teu Allah, ngon peucaya ubak Tuhan Isa. ²² Jinoenyoe keu teutaát bak perintah Roh Allah, ulôn jak u Yerusalem. Dan ulôn hana lôn teupeu peue nyang teujadi ateueh ulôn nibak tempat nyan. ²³ Nyang ulôn teupeu bahwa bak tieb-tieb banda, Roh Allah ka deungon teugaih geubri téé ubak ulôn, bahwa ulôn teuma lôn tamong lam glab dan teuma meudeurita. ²⁴ Teuma ulôn hana lôn pakoe ngon udeb ulôn nyoe, asai ulôn hase lôn peuseuleusoe tugaih nyang geupeucaya lé Tuhan Isa ubak ulôn dan asai ulôn seutia sampoe ubak akhé hayat keu ulôn peusampoe Haba Gét nyan keuhai rakhmat Allah.

²⁵ Ulôn ka lôn jak saweue syedara-syedara banmandum dan ka ulôn peusampoe cit

^d Malam aleuhat: atawa aleuhat malam.
20:24: 2Tim. 4:7

teuma keuhai pakriban Allah geumat peurintah sibagoe Raja. Jinoenyoe ulôn rasa ulôn hana meurumpok le ngon mandum syedara. ²⁶ Ngon sabab nyan ngon troh trang ulôn peugah ubak gata nibak uroe nyoe bahwa meunyoe na lamkawan gata nyang binasa singoh, nyan kon salah ulôn. ²⁷ Hántom na ulôn plueng nibak tugaih ulôn keu ulôn peugah bak gata banmandum reuncana Po teu Allah. ²⁸ Bah kheueh gata jaga droe dan jaga kheueh mandum jeumaáh nyang ka geuseurah lé Roh Allah ubak gata keu teujaga; sabab gata ka teubaiát jeuet keu nyang jaga jeumaáh nyan. Bah kheueh gata jaga jeumaáh Allah^e nyan lagée tukang meurabe jijaga bubiri jih, sabab Allah ka geupeujeuet jeumaáh nyan atra milék Gobnyan rot Aneuëk Gobnyan nyang maté.^f ²⁹ Saban lagée ulôn, pasti teuma teuka srigala-srigala nyang juah lamkawan gata. Dan ureuëng-ureuëng nyang gata jaga teuma jeuet keu eumpeuen srigala-srigala nyan. ³⁰ Dan lamkawan gata keudroe pih teuma teuka ureuëng-ureuëng nyang jipeusampoe haba-haba nyang hana beutôi. Awaknyan jipeubuet meunan mangat ureuëng nyang ka meuiman ubak Isa jeuet keu sisat dan jiseutôt awaknyan. ³¹ Sabab nyan meujaga-jaga kheueh! Ingat bahwa lhée thôn treb jih ngon jai that ié mata ro, uroe malam ulôn hántom na lôn piôh lôn purunoe ureuëng nibak gata.

³² Jinoenyoe ulôn seurah gata ubak Allah mangat Gobnyan nyang peulara gata dan mangat gata teutab tamumat bak haba rakhmat Allah. Allah na kuasa keu geupeukong gata dan geubri ubak gata beureukat-beureukat nyang ka geukeubah keu banmandum umat gobnyan. ³³ Gohlom na ulôn meuharab péng atawa peukayan bak soe mantong. ³⁴ Gata keudroe tateupeue, bahwa ngon teunaga ulôn keudroe ulôn meukeureuja keu lôn peupeunoh peue nyang ulôn peureulée dan rakan-rakan ulôn nyang na jiseutôt ngon ulôn. ³⁵ Lam peukara peue mantong ulôn ka lôn bri teuladan ubak gata bahwa ngon keureuja brat nyang lagée nyoe geutanyoe harôh tatulông ureuëng-ureuëng nyang hana teuga. Sabab geutanyoe harôh taingat peue nyang Tuhan Isa keudroe geupeugah, 'Leubeh mubahgia tabri nibak tateurimong.'

³⁶ Óh ka lheueh Paulus geupeugah haba, gobnyan meuteuôt ngon awaknyan dan laju

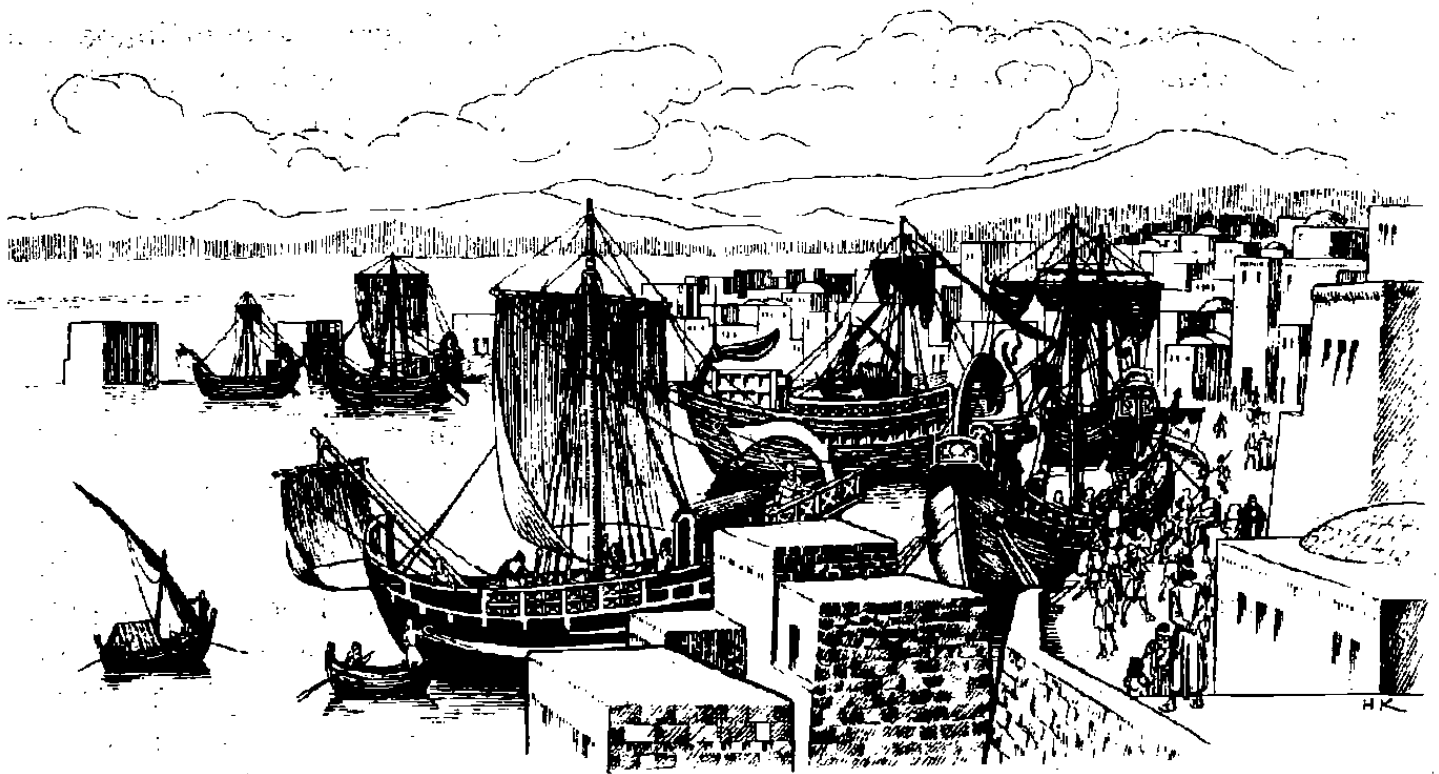
meudoá. ³⁷ Awaknyan mandum jimoe sira jiwa Paulus dan jipeugah seulamat jalan. ³⁸ Awaknyan seudeh sabab Paulus geupeugah bahwa awaknyan hana teuma jikalon le gobnyan. Laju awaknyan ji intat gobnyan trok bak kapai.

Paulus geujak u Yerusalem

21 Kamoe lakée idhin bak peumimpén-peumimpén jeumaáh di Efesus nyan, óh lheueh nyan laju kamoe tinggai awaknyan. Dan laju kamoe meulayeue langsung u pulo Kos; singohnyan trok laju kamoe u pulo Rodos. Beudôh inan laju kamoe meulayeue u peulabohan Patara. ² Di Patara, meuteumé kapai nyang meulayeue u Fenisia. Dan kamoe ék kumpai nyan laju beurangkat ³ dan meulayeue laju sampoe kamoe ngieng pulo Siprus blaih wie kamoe; teuma kamoe laju meulayeue lom dan kamoe karat u Siria. Kamoe ék ateteh darat di Tirus, sabab nibak teumpatnyan kapai nyang kamoe meunumpang nyan jibongka barang. ⁴ Bak teumpatnyan laju kamoe jak saweue ureuëng-ureuëng nyang meuiman ubak Isa, laju kamoe tinggai ngon awaknyan nyang treb jih na siseun aleuhat. Ateueh peutunyok nibak Roh Allah awaknyan jitam Paulus bék geujak u Yerusalem. ⁵ Teuma óh ka habéh watée jih kamoe tinggai disinan, laju kamoe tinggai awaknyan dan kamoe karat lom meujak kamoe. Awaknyan banmandum meusajan ngon aneuëk peurumoh jih ji-intat kamoe sampoe uluwa banda. Disideh bak binéh parté, kamoe mandum meuteuôt dan meudoá. ⁶ Óh lheuehnyan laju kamoe saléng mumat jaroe sidroe ngon nyang laén, óh lheueh nyan laju kamoe ék ateueh kapai dan awaknyan pih laju jiwoe u rumoh.

⁷ Kamoe meulayeue laju phon di Tirus trok laju u Ptolemais. Bak teumpat nyan laju kamoe jak saweue ureuëng-ureuëng nyang ka, meuiman keu kamoe bri saleuem bak awaknyan, dan laju kamoe tinggai siuroe ngon awaknyan. ⁸ Singohnyan kamoe jak lom, laju trok u Kaisarea. Bak teumpat nyan kamoe jak meurumpok ngon peunginjal nyang nan jih Filipus, dan kamoe tinggai dirumoh jihnyan. Ureuëng nyan na kheueh sidroe lamkawan tujuh nyang ka teupiléh di Yerusalem. ⁹ Peuet droe aneuëk dara jih ka geubri keumampuan lé Allah keu jipeu-

^e Allah: padub-padubboh naseukah kuno: Tuhan. ^f Aneuëk Gobnyan nyang maté: atawa keuhai maté Gobnyan keudroe.

Banda Tirus (21:3)

sampoe feureuman Allah. ¹⁰ Óh kana padubna treb kamoe inan, teuka kheueh nibak Yudea sidroe nabi nyang nan jih Agabus. ¹¹ Gobnyan geujak bak kamoe laju geucok talo keuieng Paulus. Ngon talo keuieng nyan ureuëng nyang laju ji ikat kaki dan jaroe droe jih, Óh lheueh nyan jipeugah, "Nyoe kheueh nyang geupeugah lé Roh Allah: Nyangpo talo keuieng nyoe jikat lagéenyoe teuma di Yerusalem lé ureuëng-ureuëng Yahudi, dan jipeujok bak ureuëng-ureuëng nyang bukon Yahudi."

¹² Watée kamoe deungoe hainyan, kamoe dan mandum syedara nyang tinggai di Kaisarea nyan jilakée ngon meuharab that ubak Paulus mangat gobnyan bék geujak u Yerusalem. ¹³ Teuma gobnyan geujaweueb, "Keupeuguna jih gatamo lagée nyoe sampoe até ulôn hanco? Ulôn ka siab bukon mantong jidrob disideh, teuma keu maté pih ulôn rela deumi Tuhan Isa." ¹⁴ Paulus hana geutem deungoe kamoe, ngon lagée nyan laju kamoe iem hana kamoe tam le. "Bah kheueh keuheundak Tuhan nyang teujadi," kheun kamoe.

¹⁵ Óh ka lheueh tinggai inan na meupadub treb, laju kamoe peukeumah barang-barang kamoe, dan laju kamoe beurangkat u Yerusalem. ¹⁶ Na meupadubdroe syedara geutanyoe nibak Kaisarea jijak cit meusajan ngon kamoe keu ji-intat kamoe u rumoh Manason,⁸ sabab dirumoh jih kheueh kamoe mudom. (Manason na kheueh ureuëng Siprus nyang ka treb that jeuet keu murit Isa).

Paulus geujak saweue Yakobus

¹⁷ Watée kamoe trok u Yerusalem, syedara-syedara nyang na inan jisambot kamoe ngon galak até. ¹⁸ Óh singohnyan Paulus geujak meusajan ngon kamoe teuma meurumpok ngon Yakobus; mandum peumimpén-peumimpén jeumaáh nyang na inan na cit sajan. ¹⁹ Óh ka lheueh geubri saleuem bak awaknyan, Paulus laju geucalitra bak awaknyan peue-peue mantong nyang ka geupeubuet lé Allah rot gobnyan nibak teungoh teungoh ureuëng nyang bukon Yahudi. ²⁰ Óh ka lheueh jideungoe calitra Paulus nyan, awaknyan mandum jipujoe Allah. Óh lheueh nyan awaknyan jipeugah bak Paulus, "Syedara Paulus! Droeneuh harôh tateupeue bahwa ka meuribée-ribée ureuëng Yahudi nyang ka meuiman ubak Isa. Awaknyan mandum na kheueh ureuëng-ureuëng nyang seutia jitaát bak huköm Nabi Musa. ²¹ Dan jinoenyoe awaknyan jideungoe bahwa Droeneuh neupeubeuet mandum ureuëng Yahudi nyang tinggai diteungoh-teungoh bansa laén, mangat jipeuleueh huköm Nabi Musa. Droeneuh neu nasehat awaknyan mangat awaknyan bék jipeusunat aneuëk-aneuëk awaknyan atawa jiseutôt adat istiadat Yahudi. ²² Jinoenyoe ureuëng-ureuëng Yahudi nyang ka meuiman nyan teuntée jideungoe bahwa Droeneuh kana inoe. Ngon nyan, pakriban jinoe? ²³ Nyang gét jih neuseutôt kheueh nasehat kamoe. Na peuet droe inoe nyang ka jipeugét janji bak

⁸ keu ji-intat kamoe u rumoh Manason: atawa dan teupakat sajan Manason.

Tuhan. ²⁴ Jroh that Droeneuh jak peusuci droe meusajan-sajan ngon awaknyan, dan neutanggong kheueh biaya awaknyan mangat ôk awaknyan jeuet teucuko.^h Ngon lagée nyan teuma deuh bak mandum ureuëng bahwa peue nyang jideungoe keuhai Droeneuh hana beutôi, sabab Droeneuh keudroe pih neuamai huköm Nabi Musa. ²⁵ Teuma keuhai ureuëng nyang kon Yahudi nyang ka meuman keu Isa, kamoe ka meukirém surat bak awaknyan keuhai keuputosan kamoe bahwa awaknyan hana jeuet jimakheun peunajoh nyang ka teupeuseumah keu beurala, hana jeuet pajoh darah, atawa teupajoh beulatang nyang maté teuceukiek; dan hana jeuet teupeubuet buet-buet nyang cabui.”

²⁶ Ngon lagée nyan Paulus laju geujak ngon ban peuet droe awaknyan dan geupeuna laju upacara teupeusuci droe meusajan-sajan ngon awaknyan óh singoh uroe. Óh lheueh nyan awaknyan laju jitamong lam Baét Allah keu jijak bri tée bahwa na padub uroe teuk barô kheueh upacara teupeusuci droe nyan seulesoe dan keureubeuen keu awaknyan maséng-maséng jipeuseumah teuma.

Paulus jidrob lam Baét Allah

²⁷ Óh watée tujoh uroenyan karab habéh, na padub droe ureuëng Yahudi nibak Asia jikalon Paulus na lam Baét Allah. Laju awaknyan jipeusuna ureuëng ramé, óh lheuehnyan laju jimat Paulus ²⁸ sira jikuk-kuk, ”Hai ureuëng-ureuëng Israel, tulông! Nyoe kheueh ureuëng jih nyang jijak ho-ho mantong jijak peubeuet ubak mandum ureuëng ajaran-ajaran nyang jihina bansa Israel, jilawan huköm Nabi Musa dan jihina Baét Allah nyoe. Jinoenyo ka jijeuet ba ureuëng-ureuëng nyang bukon Yahudi lam Baét Allah dan jipeubuet najih bak teupat nyang sucinyoe!” (²⁹ Awaknyan jipeugah meunan sabab awaknyan ka jikalon Trofimus ureuëng Efesus lam banda meusajan-sajan ngon Paulus; dan jipike Paulus ka geuba ureuëng nyan lam Baét Allah.)

³⁰ Bansaboh banda ka jeuet keu ka-ak ka-ôk, dan mandum ureuëng jiplueng-plueng sira jihudom. Awaknyan laju jidrob Paulus jibahue gobnyan jipeuteubiet lam Baét Allah. Watée nyan cit teuma pintoe Baét Allah teutôb. ³¹ Teungoh mandum ureuëng nyang peuna karu nyan jiuseuha keuneuk poh maté Paulus, ureuëng laén laju jijak peugah ubak keumandan pasokan Roma bahwa bansaboh

Yerusalem teungoh subra. ³² Watée nyan cit teuma keumandan nyan jicok na padub droe peuwira dan padub droe teuma sipa-i laju bagaih-bagaih jijak ngon awaknyan bak teupat nyang teungoh karu nyan. Watée ureuëng jai nyan jikalon keumandan nyan ngon pasokan jih, awaknyan laju jipiôh jipoh Paulus. ³³ Keumandan nyan laju jijak bak Paulus laju jidrob gobnyan, jiyue ureuëng laén mangat jaroe geuh nyan teuranté. Óh lheueh keumandan nyan jitanyong soe Paulus nyan dan peue nyang ka jipeubuet. ³⁴ Siteungoh nibak ureuëng ramé nyan na nyang jaweueb meunoe dan teuma nyang jaweueb meudeh. Keuadaan nyan lumpah that subra nyan sampoe lé keumandan nyan hana hase geuteupeu peue nyang ka teujadi. Ngon sabab nyan keumandan nyan laju jipeurintah mangat Paulus geuba bak markas. ³⁵ Watée awaknyan teungoh jiba gobnyan trok bak reu-nyeuen. Ureuëng-ureuëng peuna karu nyan laju ji heuntam Paulus teuga lumpah na akhé jih Paulus harôh jirandée lé na meupadub droe sipa-i. ³⁶ Awaknyan jiseutôt gobnyan nibak likot lé geurombolan ureuëng-ureuëng nyang peuna karu nyan nyang jikuk-kuk, ”Peumaté jihnyan!”

Paulus geubila droe

³⁷ Meunan keuneuk geutamong lam markas, Paulus geupeugah bak keumandan nyan, ”Peu kheueh jeuet lôn meututoe sikeujab ngon Teungku?”

”Peu kheueh gata jeuet tameututoe ngon basa Yunani?” Jitanyong lé keumandan nyan. ³⁸ ”Meunyo meunan, gata bukon ureuëng Meusé, nyan kheueh nyang yoh awai ilée jipeuna beurontak dan jipeuplueng droe na peuet ribée droe tukang peuna karu nyang meusinjata jitamong lam padang pasi?”

³⁹ Geujaweueb lé Paulus, ”Ulôn ureuëng Yahudi; ulôn wareuga banda Tarsus, banda nyang peunteng di Kilikia. Neupeuidhin kheueh ulôn meututoe bak ureuëng-ureuëng nyan.”

⁴⁰ Teuma óh ka lheueh Paulus jibri idhin keu geumeututoe, Paulus laju geudong bak reu-nyeuen, laju geubri isyarat ngon jaroe gobnyan. Mandum ureuëng jeuet keuseungab. Óh lheueh nyan Paulus geumeututoe bak awaknyan lam basa Ibrani. Paulus geupeugah.

22 ”Bapak-bapak dan syedara-syedara banmandum! Ulôn teuma lôn peugah keuhai lôn bila droe lôn ubak syedara.

^h ôk awaknyan jeuet teucuko: Kalon 18:18.
21:25: Kis. 15:29 21:29: Kis. 20:4

Cuba deungoe nyoe!"² Watée awaknyan jideungoe Paulus geumeututoe lam basa Ibrani, awaknyan leubeh seungab ngon teunang. Ngon lagée nyan, Paulus geupeugah lom haba gobnyan.³ "Ulôn ureuëng Yahudi," kheun Paulus, "Ulôn lahé di Tarsus lam nanggroe Kilikia, teuma ulôn rayeuk lam Yerusalem nyoe, dan jididek ngon biet-biet that lé gurée rayeuk ulôn Gamaliel lam huköm nyang geubri lé Nabi Musa ubak indatu geutanyoe. Saban lagée syedara banmandum inoe nibak uroenyoe, ulôn pih biet-biet that sunggoh keu Po teu Allah.⁴ Ulôn iénanya sampoe maté murit-murit ajaran barô nyan. Awaknyan mandum, bah kheueh nyang agam meunan cit nyang inong, ulôn drob dan lôn peutamong lam glab.⁵ Imeum agong keudroe dan mandum Mahkamah Agama jeuet teucok keusaksi bahwa ulôn hana sulet. Sabab awaknyan kheueh nyang ka geubri keu ulôn surat peu intat haba nyang jituju keu ureuëng-ureuëng Yahudi nyang na di Damsyik. Ngon na surat nyan ulôn jeuet lôn drob inan ureuëng-ureuëng nyang meuiman ubak ajaran nyan, dan lôn ba awaknyan u Yerusalem keu teuhuköm."

Paulus geucalitra peungalaman gobnyan
(Kis. 9:1-19, 26:12-18)

⁶ "Watée ulôn mantong bak rot euh dan rab trok u Damsyik, watée nyan cot uroe, saboh cahya nyang trang lumpah na ngon hana teusangka-sangka jiteubiet nibak langét ban sikeulileng lôn.⁷ Ulôn reubah bak tanoh dan laju ulôn deungoe su nyang jipeugah bak ulôn, 'Saulus, Saulus! Pakon gata iénanya Ulôn?'⁸ Laju ulôn tanyong, 'Soe kheueh Droeneueh, Teungku?' 'Ulôn kheueh Isa ureuëng Nazaret nyan nyang gata iénanya,' jaweueb su nyan.⁹ Ureuëng-ureuëng nyan na inan meusajan ngon ulôn jingieng cahya nyan, teuma awaknyan hana jideungoe su nyang geupeugah bak ulôn.¹⁰ Laju lôn tanyong teuma, 'Peue nyang harôh ulôn peubuet, Tuhan?' Tuhan geujaweueb, 'Beudôh kheueh dan tamong u Damsyik. Inan eunteuk gata teuma geubri té keuhai mandum nyang lé Allah gatatem peubuet.'¹¹ Ulôn jeuet keubuta sabab cahya nyang seulala nyan. Dan rakan-rakan ulôn laju jipapah ulôn peutamong u Damsyik.

¹² Inan na sidroe ureuëng nyang nan jih Ananias. Ureuëng nyan sidroe ureuëng

nyang saleh dan taát that jipeubuet huköm Nabi Musa. Mandum ureuëng Yahudi nyang na tinggai di Damsyik jihoreumat that keu ureuëng nyan.¹³ Gobnyan teuka geujak ngieng ulôn, laju geudong bakbinéh ulôn sira geupeugah, 'Syedara Saulus, bah kheueh gata tameungieng lom teuma!' Watée nyan cit teuma ulôn beuôt ulée lôn dan lôn ngieng gobnyan.¹⁴ Óh lheueh nyan gobnyan geupeugah bak ulôn, 'Allah indatu geutanyoe ka geupiléh gata mangat gata tateupeue nyang geulakée lé Gobnyan, dan takalon Isa, Hamba Allah nyang geupeubuet keuheundak Allah dan geudeungoe su Isa keudroe.¹⁵ Gata teuma jeuet keu keusaksi keu gata peusampoe bak mandum ureuëng peue nyang ka gata deungoe dan gata kalon.¹⁶ Jinoenyoe bék le gata preh treb that. Beudôh kheueh, dan jok kheueh droe gata teupumanö. Meulakée kheueh ubak Tuhan mangat gata geupeu beubaih mandum desya-desya gata.' "

**Allah geuyue Paulus meukhutubah keu
bansa laén nyang bukon Yahudi**

¹⁷ "Ulôn gisa u Yerusalem, dan watée ulôn teungoh meudoá lam Baét Allah, ulôn jikuasa lé Roh Allah.¹⁸ Ulôn kalon Tuhan: Gobnyan geupeugah bak ulôn, 'Bubagaih gata tinggai Yerusalem, sabab ureuëng-ureuëng disinoe hana galak jideungoe gata meusaksi keuhai Ulôn.'¹⁹ Laju lôn peugah, 'Tuhan, awaknyan jiteupeu that bahwa ulôn ka lôn tamong lam rumoh-rumoh iébadat keu lôn jak drob awaknyan dan ulôn poh ureuëng-ureuëng nyang meuiman ubak Droeneueh.²⁰ Meunan cit watée saksi Droeneueh Stefanus jipoh maté, ulôn keudroe na nibak teupat nyan dan lôn situju ateueh jipoh maté nyan. Dan ulôn kheueh nyang priek peukayan ureuëng-ureuëng nyang peumaté ureuëng nyan.'²¹ Teuma Tuhan geupeugah bak ulôn, 'Gata jak mantong, sabab ulôn teuma lôn yuejak gata u teupat nyang jiôh ubak ureuëng-ureuëng nyang bukon Yahudi.' "

²² Ureuëng ramé teutab mantong jideungoe Paulus peugah haba, teuma bak kalimat akhé awaknyan jikuk sihabéh teunaga, "Peumaté mantong ureuëng nyang lagée nyan. Ureuëng nyan hana patot udeb!"²³ Sira geudumpék, awaknyan laju geukipah bajée jubah geuh, dan geusipreuek abée u manyang.²⁴ Teuma lé keumandan pasokan Roma nyan

laju jiyueba Paulus ubak markas mangat gobnyan jipareksa-inan deungon paksa keu jiteupeu peue sabab ureuëng-ureuëng Yahudi jikuk-kuk sira jidumpék lagée nyan ateueh gobnyan. ²⁵ Teuma watée Paulus ka ji-ikat keu jiseunuét, Paulus laju geupeugah bak peuwira nyang dong inan, "Peu kheueh teusunuet sidroe wareuga keurajeuen Roma sigohlom jihnyan teupeusidang?"

²⁶ Ban jideungoe haba nyan, peuwira nyan laju jijak ubak keumandan dan jipeugah, "Peue nyang bapak peubuet nyoe? Ureuëng nyoe wareuga neugahra Roma!"

²⁷ Lé keumandan nyan laju jijak ubak Paulus sira jitanyong, "Cuba gata peugah, peu kheueh gata wareuga neugahra Roma!"

"Nyoe," kheun Paulus, "Ulôn wareuga nanggroe Roma." ²⁸ Keumandan nyan jipeugah lom, "Ulôn jeuet keuwareuga neugahra Roma ngon lôn bayeue jai lumpah na!"

Geujaweueb lé Paulus, "Teuma ulôn lahé sibagoe wareuga neugahra Roma."

²⁹ Watée nyan cit teuma sidadu-sidadu nyang keuneuk pareksa Paulus nyan jisurot dan keumandan nyan pih jeuet keuteumakot sabab jihnyan ka jigari Paulus, padahai Paulus wareuga neugahra Roma.

Paulus dikeue Mahkamah Agama

³⁰ Keumandan pasokan Roma nyan meuheuét that peue sabab jih ureuëng-ureuëng Yahudi jipeusalah Paulus. Ngon sabab nyan óh singoh beungoh laju jitawök Imeum ulée dan Mahkamah Agama mangat meusapat. Laju Paulus jipeuleueh nibak tegari, óh lheuehnyan laju jiba jak meuhadab ukeue awaknyan banmandum.

23 Paulus geukalon ateueh anggota mahkamah nyan dan laju geupeugah, "Syedara-syedara! Trok uroenyoe ulôn hana meuras meusalah bak Po teu Allah lam até nurani lôn keuhai udeb ulôn." ² Watée Paulus geupeugah meunan, Imeum Agong Ananias laju jiyue bak ureuëng nyang dong blaih Paulus mangat jitampa babah Paulus. ³ Dan Paulus laju geupeugah bak imeum agong nyan, "Allah pasti geutampa gata, ureuëng munafék nyang pura-pura suci! Droeneueh neuduek inan neupeusidang ulôn meunurot huköm Nabi Musa, padahai droeneueh keudroe iengkeue keu huköm nyan ngon cara neuyue ureuëng laén jitampa ulôn!"

⁴ Ureuëng-ureuëng nyang na blah Paulus laju jipeugah bak Paulus, "Gata tahina

Imeum Agong Allah!" ⁵ Geujaweueb lé Paulus, "Óh, ulôn hana lôn teupeu, syedara-syedara, bahwa jihnyan imeum agong. Beutôi lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe, 'Bék kheueh gata hina peumimpén-peumimpén bansa gata.'"

⁶ Paulus geukalon bahwa ladum nibak peumimpén-peumimpén bansa nyan na kheueh ureuëng-ureuëng Saduki dan ladum teuk na kheueh ureuëng-ureuëng Farisi. Ngon sabab nyan gobnyan laju geupeugah bak mahkamah nyan, "Syedara-syedara! Ulôn sidroe ureuëng Farisi, keuturonan Farisi. Ulôn jipeusidang nibak teumpatnyoe sabab ulôn peugah ureuëng maté udeb lom teuma." ⁷ Watée geupeugah meunan ureuëng-ureuëng Farisi dan ureuëng-ureuëng Saduki laju jipeuphon meudakwa, sampoe sidangnyan jeuet teubagi lam dua peureute. (⁸ Sabab ureuëng-ureuëng Saduki jipeugah ureuëng maté hana udeb le, bahwa malaikat nyan hana, meunan cit roh-roh jeuhet hana; seudangkan ureuëng-ureuëng Farisi jipeucaya banmandum nyan.) ⁹ Ngon lagée nyan teuka kheueh karu nyang paleng gura. Na meupadubdroe ureuëng Farisi nyang jeuet keu gurée agama jidong dan jilawan biet-biet. "Meunurot kamoe ureuëng nyoe hana meusalah mubacut pih! Mungken keubiet na roh atawa malaikat nyang peugah bak gobnyan!"

¹⁰ Meudakwanyan biet-biet meutamah subra sampoe keumandan pasokan nyan jitakot Paulus jiparan lé awaknyan. Dan laju jiyue pasokan keu jijak cok Paulus lamkawan ureuëng nyang teungoh meudakwanyan jeuet teuba u markas.

¹¹ Malam óh lheueh nyan teuma Tuhan Isa geudong bak binéh Paulus dan geupeugah, "Peukong kheueh até gata! Gata katabri keusaksian gata keuhai ulôn di Yerusalem. Singoh teuma harôh gata tabri keusaksian lagée nyan di Roma."

Kumplotan keuneuk jipeumaté Paulus

¹² Banbeungoh that óh singoh nyan, ureuëng-ureuëng Yahudi laju jipeuna kumplotan. Awaknyan jimubudok hana jimakheun ngon jijieb ié meunyoeh gohlom jipeumaté Paulus. ¹³ Leubeh peuet ploh droe nyang rhoh lam kumplotan nyan. ¹⁴ Awaknyan laju jijak ubak imeum-imeum ulée dan peumimpén-peumimpén Yahudi dan jipeugah, "Kamoe ka kamoe mubudok meusajan-

sajan, hana kamoe makheun atawa kamoe jieb ié sigohlom kamoe poh maté Paulus. ¹⁵ Syedara-syedara ngon anggota-anggota Mahkamah Agama nyang sigét jih neukirém surat ubak keumandan pasokan Roma nyan keu talakée awaknyan jiba Paulus lom jak meuhadab droeneueh, pura-pura droeneueh keuneuk pareksa lom peukara ureuëng nyan ngon teuliti. Dan kamoe ka siab keu kamoe poh maté jihnyan sigohlom trok keunoe.”

¹⁶ Teuma aneuëk nibak syedara nyang inong Paulus jideungoe reuncana jeuhet nibak kumplotan nyan. Teuma laju jijak ubak markas dan jipeugah hainyan ubak Paulus. ¹⁷ Paulus laju geutawök sidroe peuwira dan geupeugah bak ureuëng nyan, ”Ba kheueh aneuëk mudanyoe ubak keumandan; jihnyoe keuneuk lapor sapeue-sapeue bak keumandan nyan.” ¹⁸ Peuwira nyan laju jiba aneuëk muda nyan ubak keumandan dan jipeugah, ”Paulus, nyang na lam tahanan nyan, geutawök ulôn dan geulakée ulôn mangat lôn ba aneuëk muda nyoe ubak Bapak; jihnyoe keuneuk jilapor sapeue-sapeue.”

¹⁹ Keumandan nyan laju jimat jaroe aneuëk muda nyan, ”Peukeuneuk gata peugah ubak ulôn?”

²⁰ Jijaweueb lé aneuëk muda nyan, ”Ureuëng-ureuëng Yahudi kasipakat keuneuk jilakée bak Teungku jeuet Paulus teuba ubak Mahkamah Agama singoh, pura-pura awaknyan keuneuk jipareksa lom peukara Paulus nyan ngon leubeh teuliti. ²¹ Teuma bék Teungku turot lagée nyang jilakée nyan, sabab na leubeh peuet ploh droe nyang teungoh jimusöm keuneuk jilinteueng gobnyan bak rot euh. Awaknyan mandum ka jimubudok hana teuma jimakheun atawa jijieb ié sigohlom Paulus jipoh maté. Jinoenyoe pih awaknyan ka siab; tinggai jipreh nariet Teungku mantong.” ²² Keumandan nyan jipeugah, ”Bék gata peugah bak soe mantong bahwa gata ka tabritée hainyan ubak ulôn.” Laju jiyue aneuëk muda nyan jiwoe u rumoh jih.

Paulus jikirém ubak Feliks

²³ Óh lheuehnyan keumandan nyan laju jitawök dua droe peuwira, dan laju jipeugah bak awaknyan, ”Peusiab laju dua reutôh droe sidadu meusajan ngon tujuh ploh droe sidadu meuguda dan dua reutôh sidadu meukapak keu teubeurangkat poh sikureueng malam nyoe cit teuma u Kaisarea. ²⁴ Meunan cit gata peusiab guda keu ngon ba Paulus dan gata ba kheueh jinyoe ngon seulamat sampoe trok

ubak Gubunur Feliks.” ²⁵ Laju keumandannyan jituléh surat nyang asoe jih lagée nyoe,

²⁶ ”Nyang Mulia Gubunur Feliks. Saleuem nibak Klaudius Lisias! ²⁷ Ureuëng nyoe ka jidrob lé ureuëng-ureuëng Yahudi dan rab jipoh maté lé awaknyan, meunyoé ulôn hana lôn jak ngon pasokan lôn dan lôn peuseulamat jihnyan; sabab ulôn deungoe jihnyoe wareuga neugahra Romawi. ²⁸ Sabab ulôn keuneuk kuteupeu peue nyang seubeuna jih buet nyang salah nyang jikeuneuk tudoh ateueh ureuëng nyoe, teuma laju ulônba ubak Mahkamah Agama awaknyan. ²⁹ Teunyata ureuëng nyoe hana jipeubuet sapeue pih nyang jeuet tehuköm ngon huköm maté atawa huköm lam glab. Nyang jitudôh lé awaknyan ateueh ureuëng nyoe na kheueh nyang na hubongan ngon huköm-huköm agama awaknyan keudroe. ³⁰ Óh lheueh nyan bak ulôn jibritée bahwa na reuncana jeuhet nibak ureuëng-ureuëng Yahudi ateueh ureuëng nyoe. Ngon sabab nyan langsung ulôn kirém jihnyoe ubak Teungku Gubunur. Dan ulôn ka lônnyoe bak ureuëng nyang tudoh jihnyoe jak meuhadab ubak Teungku.”

³¹ Teuma lé sidadu nyan laju jipeubuet peurintah nyan. Awaknyan jijkacok Paulus malam nyan cit teuma laju jiba sampoe trok u Antipatris. ³² Óh singohnyan awaknyan jipeubiyeu pasokan meuguda jijak laju ngon Paulus, dan awaknyan keudroe laju jiwoe u markas. ³³ Watée pasokan meuguda nyan trok u Kaisarea, awaknyan laju jipeusampoe suratnyan ubak gubunur, dan laju jijkok Paulus bak gubunur nyan. ³⁴ Óh ka lheueh jibaca surat nyan lé gubunur nyan, laju jitanyong bak Paulus pat asai jih. Watée jiteupeu Paulus asaijih di Kilikia, ³⁵ laju jipeugah, ”Gét kheueh, meunyoé meunan! Ulôn teuma lôn pareksa peukara gata, meunyoé ureuëng-ureuëng nyang gadu gata katrok keunoe.” Laju jipeutron peurintah mangat Paulus jiteuon lam meuligoe Herodes.

Paulus jigadu lé ureuëng-ureuëng Yahudi

24 Limong uroe óh lheuehnyan, Imeum Agong Ananias dan peumimpén-peumimpén Yahudi jijak u Kaisarea meusajan ngon sidroe peungacara nyang nan jih Tertulus. Awaknyan laju jijak meuhadab Gubunur Feliks dan laju jipeusampoe nyang jigadu keuhai Paulus nyan. ² Watée Terutu-

lus jihôi ukeue, jihnyan laju jitudôh Paulus lagée nyoe,

”Amphon Gubunur Nyang Mulia! Dimiyueb pimpénan Amphon nanggroe kamoe aman ngon damé. Dan ateueh keubijaksanaan Amphon ka jai that-that nyang teupeujroh keu bansa kamoe. ³Banmandum nyan kamoe sambot sabe ngon teurimong gaséh dan horeumat kamoe nyang paleng manyang dipat mantong kamoe na. ⁴Teuma mangat bék jai that teubôh watée Amphon, ulôn meuharab beuneutem kheueh Amphon deungoe peue nyang kamoe gadu nyang paneuk nyoe. ⁵Kamoe teumé ureuëngnyoe tukang peuna karu nyang paleng mubahya. Dipatmantong jihnyoe jipeuna karu lamkawan ureuëng Yahudi dan jeuet keupeumimpén geurakan ureuëng-ureuëng Nazaret. ⁶Jihnyoe pih ka jicuba jipeukuto Baét Allah, teuma laju kamoe drob jihnyan. [Kamoe kana niet keuneuk kamoe peusidang jihnyan meunurot huköm agama kamoe keudroe. ⁷Teuma lé keumandan Lisias jireupah jihnyan nibak kamoe, ⁸dan jipeurintah mangat ureuëng nyang jak gadu nyan jijak meuhadab ubak Amphon.] Meunyoé Amphon neupareksa ureuëng nyoe, Amphon keudroe teuma neudeungoe nibak jihnyan nyang beuna nibak mandum nyang kamoe gadunyoe keuhai jih nyan.” ⁹Ureuëng-ureuëng Yahudi nyang na inan pih meusajan jigadu Paulus dan jipeubeutôi mandum nyang jipeugah lé Tertulus.

Paulus jibila droe dikeue Feliks

¹⁰Laju guburnyan geubri kode bak Paulus bahwa gobnyan jeuet geupeugah haba. Teuma Paulus laju geupeugah, ”Ulôn kuteupeu bahwa Teungku ka jeuet keu hakém di nanggroyoe meuthon-thon treb jih. Nyang kheueh sabab jih ulôn meurasa galak lôn peusampoe keuhai lôn bila droe lôn ubak Teungku. ¹¹Teungku jeuet neuseulidek keudroe bahwa hana leubeh nibak dua blaih uroe nyang ka lheueh ulôn jak u Yerusalem keu lôn jak seumayang. ¹²Dan hántom na ureuëng-ureuëng Yahudi nyang laén jikalôn ulôn teungoh meudakwa ngon ureuëng laén atawa lôn peusapat gob keu lôn peuna karu bah kheueh nyan nibak Baét Allah meunan cit bak rumoh-rumoh iébadat atawa dipatmantong didalam banda. ¹³Awaknyan pih hana hase jibri bukeuti peue-peue nyang jitudôh dan nyang jigadunyan ubak Teungku keuhai ulôn. ¹⁴Keubiet beutôi ulôn harôh lôn aku ubak

Teungku bahwa ulôn seumah Allah indatu kamoe meunurot ajaran nyang geupeurunoe lé Isa nyang jianggab lé awaknyan salah. Teuma ulôn teutab mantong lôn meuiman mandum nyang na teutuléh lam Kitab Nabi Musa dan kitab Nabi-nabi. ¹⁵Saban lagée awaknyan, ulôn pih na harapan ubak Po teu Allah bahwa mandum ureuëng udeb lom teuma óh ka lheueh maté – ureuëng-ureuëng gét, meunan cit ngon ureuëng-ureuëng jeuhet! ¹⁶Nyang kheueh sabab jih ulôn teutab meu-useuha nyang si jroh-jroh jih, mangat até nurani lôn gleh ubak Allah dan gleh teuma keu manusia.

¹⁷Óh ka lheueh na padub thon ulôn hana di Yerusalem, ulôn gisa keudeuh keu lôn jakba bantuan péng keu bansa ulôn dan keu lôn peuseumah keureubeuen keu Po teu Allah. ¹⁸Watée ulôn teungoh kupeubuet nyan, awaknyan laju meurumpok ngon lôn lam Baét Allah, óh ka lheueh ulôn seuleusoe ngon upacara peusuci droe. Hana ureuëng ramé meusajan ngon ulôn, dan hana teuma karu bak tempat nyan bak watée nyan. ¹⁹Teuma na meupadubdroe Yahudi nibak tempat nyan asai nibak propinsi Asia. Awaknyan kheueh nyang sikeubiet jih beuna nibak tempat nyoe mangat jipeusampoe nyang jigadu lé awaknyan ubak Teungku, meunyoé awaknyan na sapeue-sapeue jikeuneuk gadu ateueh ulôn. ²⁰Atawa bah kheueh ureuëng-ureuëng nyoe keudroe nyang meungadu peu buet nyang jeuhet nyang ka jiteumé nibak ulôn watée ulôn jipeuhadab bak Mahkamah Agama. ²¹Awaknyan jiteumé teuma kalimat nyang saboh nyoe nyang ulôn peugah dikeue awaknyan, kalimat nyan na kheueh: Ulôn teupeusidang nibak uroenyoe sabab ulôn peucaya ureuëng-ureuëng nyang ka maté udeb lom teuma.”

²²Laju lé Feliks nyang ka jiteupeu jai that keuhai ajaran Isa, jipeuputôh sidang peukara nyan, ”Ulôn teuma lôn peuputôh peukaranyoe,” kheun Feliks, ”meunyoé keumandan Lisias ka trok keunoe.” ²³Laju jipeurintah peuwira nyang meutanggong jaweueb ateueh Paulus nyan mangat teutab jipeuteun Paulus, teuma ngon jibri bacut keubeubaihan ubak gobnyan dan jipeuidhin rakan-rakan gobnyan jibri keugobnyan peue nyang geupeureulé.

Paulus dikeue Feliks dan Drusila

²⁴Na padub uroe teuma óh lheueh nyan Feliks teuka, jipeungah lé peurumoh jih nyang nan jih Drusila; jihnyan ureuëng Yahu-

di. Laju lé Feliks jiyue gob jeuet jijakcok Paulus, óh lheuehnyan Feliks jideungoe Paulus geupeugah haba keuhai meuman ubak Isa Almaseh. ²⁵ Teuma watée Paulus geupeugah haba lom keuhai jujoe ngon teupeuteuen hawa nafeusu meunan cit keuhai huköman bak Uroe Kiamat, Feliks jeuet keuteumakot laju jipeugah, "Gata jeuet neujak bak saátnyoe ulôn teuma lôn tawök lom gata meunyo na watée." ²⁶ Watée nyan Feliks meuharab teuma beumeuteumé péng nibak Paulus. Nyang kheueh sabab jih jihnyan meu-ulang-ulang jiyue gob jakcok Paulus keu jipeugah haba ngon geuhnyan.

²⁷ Óh ka lheueh na dua thon, Perkius Festus jeuet geunantoe Feliks sibagoe gubunur. Dan sabab Feliks keuneuk jicok até ureuëng-ureuëng Yahudi, jihnyan jipeubiyeu mantong Paulus teutab lam glab.

Paulus geuék bandeng

25 Lhéé uroe óh lheueh Festus trok bak teupat nyan, gobnyan laju geujak nibak Kaisarea u Yerusalem. ² Nibak teupat nyan Imeum-imeum ulée dan peumimpén-peumimpén Yahudi laju jipeusampoe ubak gobnyan peue nyang jigadu lé awaknyan keuhai Paulus. Awaknyan teutab jibujuk Festus ³ jiuseuha ateueh jroh até jih ateueh awaknyan, Festus nyan jitem yue jakcok Paulus dan jiba u Yerusalem; sabab awaknyan ka mupakat keu jipeumaté Paulus bak teungoh rot. ⁴ Teuma Festus jijaweueb, "Paulus teungoh teuteun di Kaisarea; dan ulôn keudroe pih hana treble lôn riwang keudeh. ⁵ Jadi, bah kheueh ureuëng-ureuëng rayeuk nyang na lamkawan gata jijak meusajan ngon ulôn u Kaisarea dan teupeusidang Paulus nyan disideh, meunyo keubiet jihnyan ka jipeubuet buet nyang salah."

⁶ Óh ka lheueh tinggai di Yerusalem kira-kira lapan atawa siploh uroe teuk, Festus laju jiwoe u Kaisarea. Singohnyan laju jipeuna sidang peungadalan dan jipeurintah mangat Paulus jipeuhadab ukeue. ⁷ Watée Paulus trok keunan, ureuëng-ureuëng Yahudi nyang ka trok nibak Yerusalem laju jidong bansilingka gobnyan, dan laju jipeuphon peugah nyang jigadu nyan nyang paleng brat u ateueh Paulus. Teuma awaknyan hana bukeuti-bukeuti peue nyang ka jitudôh nyan. ⁸ Nibak geubila droe gobnyan, Paulus geupeugah, "Ulôn hana lôn peubuet sapeue pih nyang salah ubak huköm Nabi Musa atawa keu Baét Allah meunan cit ubak Kaisar Roma."

⁹ Teuma Festus keuneuk jicok até ureuëng Yahudi. Laju jitanyong bak Paulus, "Peu kheueh gatatem jak u Yerusalem mangat gata teupeusidang ideh dikeue ulôn keuhai peue-peue nyang ka jitudôh nyan?"

¹⁰ Geujaweueb lé Paulus, "Ulôn teungoh lôn dong dikeue mahkamah Kaisar Roma; dan bak teupat nyan kheueh ulôn museuti teupeusidang. Teungku keudroe neuteupeue bahwa ulôn hana meusalah ateueh ureuëng Yahudi. ¹¹ Meunyo ulôn ka lôn iengkeue huköm dan lôn peubuet sapeue-sapeue buet nyang patot teuhuköm ngon huköm maté, ulôn rela maté. Teuma meunyo peue-peue nyang jitudôh nyan hana beutôi, hana meusidroe pih nyang jeuet jijök ulôn bak awaknyan. Ulôn lakée mangat ulôn teupeusidang bak peungadalan Kaisar!"

¹² Óh ka lheueh jimeupakat ngon peunaseuh-peunaseuhat jih, Festus jipeugah, "Gata talakée teupeusidang dipeungadalan Kaisar, jadi gata harôh jak meuhadab Kaisar."

Paulus dikeue Agripa dan Bernike

¹³ Hana padubna treb teuma óh lheueh nyan, Raja Agripa dan Bernike geujak ubak Kaisarea keu geujak peugah seulamat ubak Festus. ¹⁴ Óh ka lheueh awaknyan na padub uroe nibak teupat nyan, Festus laju jipeustrang keuhai peukara Paulus ubak Raja Agripa. Kheun Festus, "Na disinoe sidroe ureuëng huköman nyang jitinggai lé Feliks. ¹⁵ Watée ulôn mantong na di Yerusalem, imeum-imeum ulée dan peumimpén-peumimpén Yahudi jipeutamong peungaduan awaknyan ateueh ureuëng nyan dan jilakée mangat ulôn peurhot huköman ateueh ureuëng nyan. ¹⁶ Teuma ulôn jaweueb bahwa ureuëng Roma hana jeuet teuseurah meunan mantong sidroe ureuëng teutudoh keu teuhuköm, meunyo nyang teutudoh nyan gohlom meuhadab keu ngon ureuëng-ureuëng nyang peudakwa gobnyan dan teubri watée keu jibila droe. ¹⁷ Ngon nyan, watée awaknyan jijak keunoe, ulôn hana lôn preh treb. Singohnyan laju ulôn peuna sidang peungadalan dan lôn peurintah mangat ureuëng nyan jiba meuhadab. ¹⁸ Watée ureuëng nyang peudakwa jidong sira jipeugah peu nyang jigadu nyan, awaknyan hana jigadu sapeue-sapeue buet nyang jeuhet nyang jipeubuet lé ureuëng nyoe lagée nyang ulôn pike teuma jipeugah lé awaknyan. ¹⁹ Nyang na awaknyan meubida peundapat sabe keudroe-droe keuhai agama jih keudroe dan keuhai sidroe ureuëng nyang nan jih Isa.

Ureuëng nyan ka maté, teuma Paulus teutab jimeukreueh bahwa ureuëng nyan udeb. ²⁰ Sabab ulôn bingong pakriban ulôn hase meuteumé keuteurangan-keuteurangan keuhai peukara nyan, laju ulôn tanyong bak Paulus peu kheueh jitem jak u Yerusalem dan teupeusidang ideh ateueh peukara nyan. ²¹ Teuma Paulus jilakée ék bandeng; jihnyan jilakée mangat jihnyan teutab teuteun sampoe peukara jih geupeu putôh lé Kaisar. Ngon sabab nyan ulôn peurintah mangat jihnyan teutab teuteun, sampoe ulôn meuteumé watée keu lôn kirém jihnyan ubak Kaisar." ²² Laju Agripa jipeugah bak Festus, "Ulôn keudroe pih keuneuk lôn deungoe ureuëng nyan." "Singoh Amphon jeuet neudeungoe," jaweueb Festus.

²³ Singohnyan Agripa dan Bernike jijak ngon upacara keubeusaran. Awaknyan jitamong lam ruweueng sidang meusajan-sajan ngon ureuëng-ureuëng rayeuk angkatan prang dan ureuëng-ureuëng meugah nyang na lam banda nyan. Ateueh peurintah Festus, Paulus laju jipeutamong. ²⁴ Dan Festus laju jipeugah, "Daulat Teungku Amphon dan mandum hadirin! Ureuëngnyoe ka jigadu bak ulôn lé mandum bansa Yahudi, bah kheueh nyan di Yerusalem meunan cit nyang na disinoe. Awaknyan jituntot ngon jiklik-klik bahwa jihnyoe hana patot teupeubiyeu udeb. ²⁵ Teuma di ulôn hana lôn teumé mubacut pin nyang ka jipeubuet keu jeuet teucok keudasai huköm keu teupeu rhot huköman maté. Ngon sabab nyan jihnyoe keudroe ka jilakée keu teupeusidang ubak peungadelan Kaisar, ulôn ka lôn cok keuputosan keu lôn kirém jihnyoe ubak Kaisar. ²⁶ Teuma di ulôn hana lôn teumé sapeue pih keuteurangan nyang teugaih keuhai droe jihnyoe keu lôn tuléh surat ulôn ubak Kaisar. Nyang kheueh sabab jih ulôn peuhadab jihnyoe dikeue Teungku-teungku banmandum, nyang paleng lumboi sa ubak Teungku Amphon Baginda Agripa! Meukeusut ulôn na kheueh óh ka lheuëh teupareksanyoe, na bahan keu ulôn kutuléh surat. ²⁷ Sabab meunurot peurasaan ulôn, hana kheueh bak teumpat jih teukirém sidroe ureuëng keunong teun ngon hana teupeugah peu salah nyang teutudoh ateueh jihnyoe."

Paulus geubila droe dikeue Agripa

26 Agripa jipeugah bak Paulus, "Gata teubri idhin neupeugah haba keu gata bila droe." Teuma Paulus geubeuôt jaroe laju geubila droe geuh lagée nyoe,

² "Nyang Mulia Amphon Baginda Agripa! Ulôn meurasa meu-untông that jeuet lôn bila droe ulôn nyang paleng meu-untông dikeue Baginda keudroe keuhai mandum nyang ji gadu lé ureuëng-ureuëng Yahudi ateueh ulôn; ³ nyang paleng peunteng Baginda neuteupeue that adat istiadat dan masa-alah-masa-alah ureuëng Yahudi. Ngon sabab nyan, ulôn meuharab Baginda neutem deungoe keuteurangan ulôn nyoe ngon saba.

⁴ Mandum ureuëng Yahudi jiteupeu pakriban ulôn udeb phon muda kon. Awaknyan jiteupeu bahwa yohmuda kon ulôn ka udeb lamkawan bansa ulôn keudroe di Yerusalem. ⁵ Katreb that awaknyan jiteupeue keuhai ulôn. Dan meunyoë awaknyan jitem, awaknyan jeuet jimeusaksi bahwa ulôn ka udeb sibagoë ureuëng Farisi ngon lôn turot mandum peuratoran nyang paleng kong lam agama kamoe. ⁶ Dan jinoenyoe ulôn dong disinoe keu jipeusidang sabab ulôn peucaya keu janji nyang geupeugot lé Allah ubak indatu kamoe. ⁷ Janji nyang geupeugah nyan kheueh teuma nyang jiharab-harab lé bandua blaih boh sukée bansa Israel, sampoe awaknyan jiseumah Po teu Allah uroe ngon malam. Dan sabab ulôn kupatéh ubak janji nyan, Baginda nyang mulia, ulôn jipeusalah lé ureuëng-ureuëng Yahudi. ⁸ Pakon syedarsyedara ureuëng Yahudi hana neupeucaya bahwa Allah geupeu udeb ureuëng maté?

⁹ Yoh ilée ulôn keudroe pih lagée nyan bahwa ulôn harôh lôn useuha ngon meubagoë cara keu lôn lawan Isa nyang teuka nibak Nazaret nyan. ¹⁰ Dan nyang kheueh nyang ka ulôn peubuet di Yerusalem. Ngon surat kuasa nyang geujok bak lôn lé Imeum-imeum ulée, ka lôn peutamong lam glab ureuëng-ureuëng nyang seutia ubak Allah. Dan ulôn pih situju bahwa awaknyan teupeu rhot huköm maté. ¹¹ Jai lumpah na ulôn seksa awaknyan lam rumoh-rumoh iébadat, mangat awaknyan ji iengkeue peue nyang ka awaknyan meuman. Gét that seu eum até ulôn ateueh awaknyan, sampoe banda-banda nyang laén ulôn jak keu lôn jak peulet awaknyan."

Paulus geupeugah peungalaman gobnyan

(Kis. 9:1-19, 22:6-16)

¹² "Ngon meukeusut nyan kheueh teuma ulôn ba surat kuasa nyang geubri lé imeum-imeum ulée dan lôn jak u Damsyik. ¹³ Dan watée ulôn mantong na bak teungoh rot euh,

waté nyan mantong cot uroe, Baginda Nyang Mulia, deuh lôn kalon saboh cahya nibak langét nyang leubeh trang nibak mata uroe. Cahya nyan meuble-ble ban sikeulileng lôn dan ban silingka ureuëng-ureuëng nyang na jijak ngon ulôn. ¹⁴ Kamoe mandum reubah bak tanoh. Laju ulôn deungoe su nyang geupeugah bak ulôn lam basa Ibrani, 'Saulus, Saulus! Pakon gata hana tapiôh ta iénanya Ulôn? Gata teuma tarasa sakét keudroe, meunyoé gata teutab hana tapiôh talawan pimpén Geuhnyan nyang jeuet keu teungku gata.' ¹⁵ Teuma laju lôn peugah, 'Soe kheueh Droeneueh, Teungku?' Dan Tuhan geujaweueb, 'Ulôn kheueh Isa nyang gata iénanya. ¹⁶ Beudôh kheueh dan dong laju! Ulôn peudeh droe ubak gata ngon meukeusut keu Lôn beut gata jeuet keupeulayan Ulôn. Gata harôh tapeusampoe bak ureuëng laén peue nyang ka ta ngieng uroenyoe keuhai Ulônⁱ dan keuhai peue nyang teuma Lôn tunyok bak gata bak watée nyang singoh teuka. ¹⁷ Ulôn teuma Lôn peulheueh gata nibak bansa Israel dan nibak bansa-bansa laén nyang bukon Yahudi. Ulôn teuma Lôn yue gata ubak awaknyan mangat keu gata peubleuet mata jihnyan, ¹⁸ mangat awaknyan jiteubiet nibak lam seupôt dan jitamong lam trang; mangat awaknyan beubaih nibak godaan iblih, laju jikuasa lé Roh Allah. Teuma ngon peucaya ubak Ulôn desya-desya awaknyan teuma teupeu amphon dan awaknyan teuma jeuet keu anggota umat Allah nyang teupiléh.' "

Paulus geupeu trang buet gobnyan

¹⁹ "Sabab nyan, Baginda Agripa, ulôn sabe lôn useuha taát ubak keumalon nyang ka ulôn teurimong nibak Po teu Allah nyan. ²⁰ Ngon troh trang ulôn peugah ubak dum na ureuëng bahwa awaknyan harôh meutobat nibak desya-desya awaknyan dan jipeujok droe ubak Po teu Allah dan jipeuleumah lam udeb jih bahwa awaknyan ka meutobat nibak desya-desya awaknyan. Hainyan ulôn bri téé phon-phon that di Damsyik, óh lheueh nyan di Yerusalem dan bansaboh Yudea dan lamkawan nyang bukon ureuëng Yahudi. ²¹ Ngon sabab nyan kheueh ureuëng-ureuëng Yahudi jidrob ulôn nibak Baét Allah dan jiuseuha keuneuk peumaté lôn. ²² Teuma trok án jinoe ulôn mantong geulindong lé Po teu Allah, sampoe ulôn hase lôn-dong nibak teumpang nyoe keu lôn bri keusaksian ulôn

bak mandum ureuëng – ubit meunan cit nyang rayeuk. Peue nyang ulôn peugahnyoe hana laén na kheueh peue nyang ka awai geupeugah lé nabi-nabi dan Nabi Musa; ²³ na kheueh bahwa Raja Peuseulamat nyang geupeu janji lé Po teu Allah nyan harôh meudeurita, dan jeuet keu ureuëng phon that nyang geubeudôh lom óh ka lheueh maté; deungon lagée nyan Gobnyan jeuet geupeugah trang – nyan kheueh haba keuseulamatan – bah kheueh ubak ureuëng Yahudi meunan cit ubak ureuëng nyang bukon Yahudi."

²⁴ Teungoh Paulus geupeugah keuhai bila droe geuhnyan, Festus laju jikuk, "Gata ka pungoe Paulus! Iéleumé gata nyang jai nyan ka jipeujeuet gata pungoe!" ²⁵ Teuma Paulus geujaweueb, "Ulôn hana pungoe, Nyang Mulia. Nariet nyang ulôn peugah nyan beutôi dan jiteubiet lam pikeran nyang seuhat. ²⁶ Baginda Agripa keudroe geuteupeue that keuhai-hai nyan, nyang kheueh sabab jih ulôn kujeuet meututoe dikeue Baginda ngon troh trang. Ulôn yakén hana musapeue pih nibak hai-hainyan nyang gohlom geuteupeue lé Baginda, sabab mandum nyan hana teujadi nibak teumpang-teumpang nyang teusom. ²⁷ Nyang Mulia Baginda Agripa, peue kheueh Baginda neupatéh peue nyang ka geupeugah lé nabi-nabi? Ulôn pike Baginda neupatéh!"

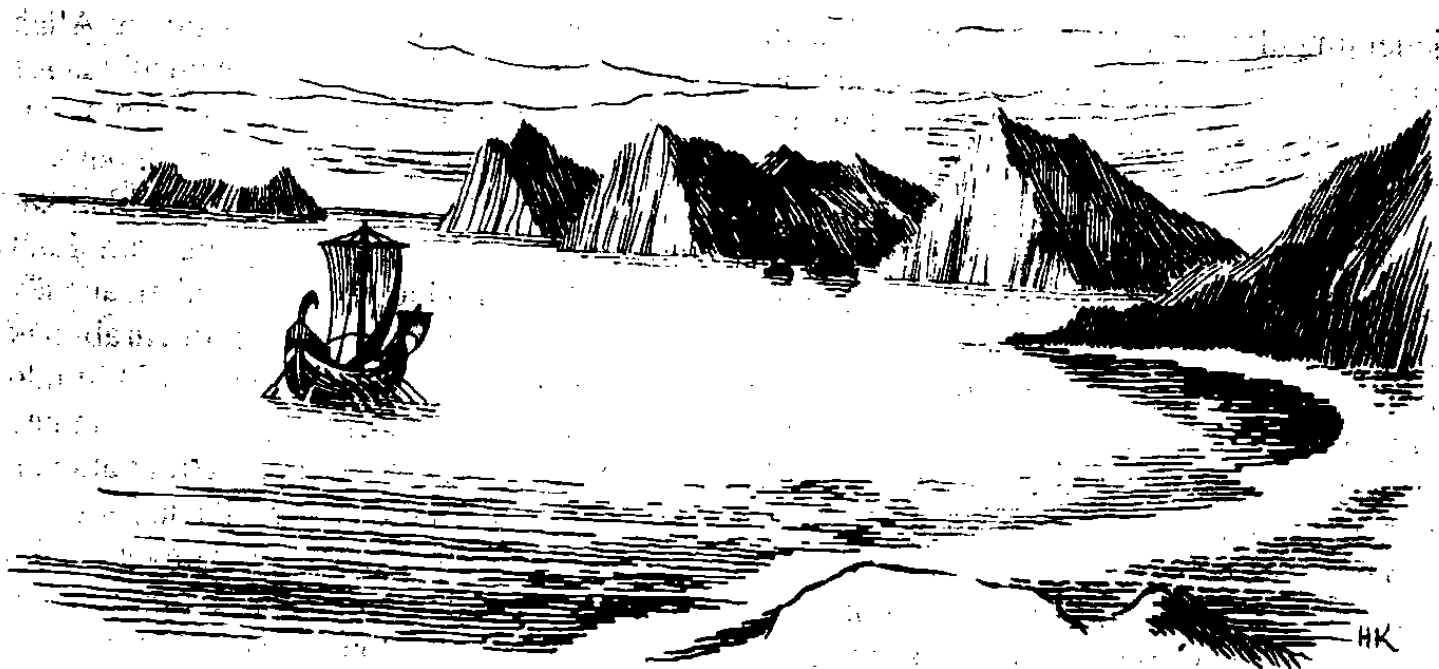
²⁸ Laju Agripa geupeugah ubak Paulus, "Gata pike peumudah ulôn jeuet keu ureuëng Kristen lam watée nyang paneuk nyoe?" ²⁹ "Lam watée nyang paneuk atawa lam watée nyang panyang," jaweueb Paulus, "Ulôn meudoá ubak Po teu Allah mangat Baginda dan Teungku-teungku mandum nyang neudeungoe ulôn nibak uroenyoe hase jeuet lagée ulôn – keucuali gari nyang lagée nyoe!"

³⁰ Akhé jih baginda raja, gubunur dan Bernike, dan mandum nyang laén nyang dong. ³¹ Óh ka lheueh na diluwa, awaknyan laju jimarit sabe keudroe-droe, "ureuëng nyoe hana jipeubuet meusapeue pih nyang patot teuhuköm ngon huköman maté atawa teuhuköm lam glab." ³² Laju Agripa geupeugah ubak Festus, "Ureuëng nyoe ka jeuet teupeuleuh, seukira jih ureuëng nyoe hana jituntot peukara jih bak peungadelan Kaisar."

Paulus meulayeue u Roma

27 Óh ka lheueh teucok keuputosan bahwa kamoe harôh meulayeue u Italia, Paulus ngon na meupadub droe

ⁱ Lam padub-padubboh naseukah kuno hana: *keuhai Ulôn*.
26:20: Kis. 9:20, 28-29 26:23: Yes. 42:6, 49:6, 1Kor. 15:20

Peulabohan Indah (27:8)

ureuëng teuhuköman nyang laén laju jijok ubak Yulius, peuwira sipa-i Roma nyang jiboh nan "Resimen Kaisar".² Kamoe laju meuék ateuh kapai nyang teuka nibak Adramitium, óh lheueh nyan ngon kapai nyan laju kamoe beurangkat nyang ka siab meulayeue u peulabohan-peulabohan lam propinsi Asia. Aristarkus, sidroe ureuëng Makedonia nyang teuka nibak Tesalonika, na cit meulayeue meusajan-sajan ngon kamoe.³ Singoh nyan kamoe laju trok u Sidon, Paulus jipeusaneut ngon jroh that lé Yulius. Gobnyan jibri idhin jak saweue rakan-rakan gobnyan mangat awaknyan hase jijok keu gobnyan peue-peue nyang geupeureulé.⁴ Beudôh nibak tempat nyan laju kamoe meulayeue lom. Lé sabab angén nyang meulawan arah ngon kapai kamoe, kamoe meulayeue laju seutôt binéh panté pulo Siprus nyang bacut meuseuliseh nibak angén.⁵ Óh lheueh nyan laju kamoe haröng laôt nyang meuhadab keue ngon Kilikia dan Pamfilia dan laju trok u Mira lam nanggroe Likia.⁶ Nibak tempat nyan lé peuwira nyan laju meuteumé saboh kapai nyang teuka nibak Aleksandria nyang keuneuk meulayeue u Italia. Dan lé gobnyan laju jipinah kamoe lam kapai nyan.

⁷Na padub uroe treb jih kamoe meulayeue mulet lumpah na, dan ngon aloh alah akhé jih kamoe trok ubak banda Knidus. Óh lheueh nyan, sabab angén teutab mantong brok, kamoe hana hase kamoe meulayeue ubak jurosan nyang phon. Ngon lagéenyang kamoe laju meulayeue u seulitan pulo Kreta

rot Tanjong Salmone mangat nibak tempat nyan kamoe teuhinda nibak angén.⁸ Ngon aloh alah kamoe meulayeue seutôt binéh panté pulo nyan sampoe akhé jih kamoe trok bak saboh tempat nyang nan jih Peulabohan Indah, hana padub na jiôh nibak banda Lasea.

⁹Bak watée nyan Uroe Raya Peudamé^j ureuëng Yahudi ka seuleusoe. Kamoe ka gadôh watée nyang jai that-that, ngon lagée nyan ka hana watée le kamoe meulayeue ngon aman. Ngon sabab nyan lé Paulus laju geubri naseuhat lagée nyoe ubak awaknyan,¹⁰ "Syedara-syedara, meunurot peundapat ulôn, keubiet mupaloe that meunyoé tanyoe tameulayeue laju. Tanyoe teuma meuteumé rugoe nyang raya that kon mantong nibak barang nyang tapeudieng lam kapai nyoe, teuma nyawöng tanyoe pih hase teusuet."¹¹ Teuma lé peuwira nyan leubeh peucaya ubak nyang mat keumudo dan ubak kapiten kapai nyan nibak keu Paulus.¹² Peulabohan nyang na inan beutôi hana gét keu kapai-kapai nyang meusaôh inan watée musém leupie. Ngon sabab nyan rab banmandum aneuëk kapai nyan sipakat keumeulayeue lom sira teutinggai peulabohan nyan sabab awaknyan jimeue useuha beubagaih trok u Feniks dan tinggai nibak tempat nyan lam watée musém sijuek nyan. Feniks na kheueh saboh peulabohan di Kreta nyang meuhadab u barat daya dan barat laôt.^k

Angén badée lam laôt

¹³Bak watéenyang angén seulitan jipôt leumoh lagoena. Lé aneuëk kapai jipike ka

^j Uroe Raya Peudamé: Uroe nyan teupeuraya karab tô akhé September atawa awai Oktober na kheueh bak watée cuaca brok that-that sampoe hase beubahya ureuëng meulayeue. ^k barat daya dan barat laôt: atawa timu laôt dan teunggara.

jeuet jimeulayeue lom teuma. Awaknyan laju jibeuôt saôh laju jimeulayeue banseutôt binéh panté pulo Kreta. ¹⁴ Teuma hana treb óh lheueh nyan jiteuka teuk angén badée – nyan kheueh nyang teupeunan angén Timu Laôt – jipôt teuga lumpah na nibak ateueh darat, ¹⁵ laju jiheuntam ateueh kapai kamoe. Ngon sababnyan hana mungkin kapai kamoe jimeulayeue meulawan arah ngon angén, teuma kamoe meunyeurah dan kamoe peubiyeu mantong kapai nyan anyôt jiba lé angén. ¹⁶ Kamoe meupadok bacut, watée kamoe trok blah u seulitan pulo Kauda nyang ubit nyan. Nibak teumpang nyan ngon apoh apah meuhase kamoe cok sikoci kapai nyan. ¹⁷ Óh ka lheueh sikoci nyan kamoe peuék ateueh kapai, kapai nyan keudroe teupeukong ngon cara teupeuguna talo ngon teukat bansikeulileng kapai nyan. Sabab teumakot kapai nyan sôk bak anoe Sirtis nyang deue, layeue teupeutreun dan óh lheueh nyan teupeubiyeu mantong kapai nyan jiba lé angén. ¹⁸ Angén hana piôh jiheuntam keudeuh keunoe, akhé jih óh singoh beungoh bubena asoe kapai teutiek lam laôt. ¹⁹ Uroe-uroe nyang laén lé aneuëk kapai nyan jiböih teuma peukakaih-peukakaih kapai lam laôt ngon jaroe awaknyan keudroe. ²⁰ Meu uroe-uroe treb jih kamoe hana deuh kamoe ngieng mata uroe ngon bintang, dan angén teutab hana jipiôh-piôh jipôt keudeuh keunoe. Akhé jih habéh kheueh harapan kamoe keuseulamat.

²¹ Na meupadub watée treb jih dumna awaknyan hana jiteumé makheun. Ngon lagée nyan Paulus laju geujak dong dikeue awaknyan sira geupeugah lagée nyoe, "Syedara-syedara! Meunyoé gata ka taseutôt naseuhat ulôn dan hana tameulayeue nibak Kreta, tanyoe hana tarasa rusak ngon rugoe lagéenyoe bagoe. ²² Teuma jinoenyoe pih ulôn lakée ngon meuharab that mangat gata beurayeuk até. Hana meusidroé pih lamkawan gata nyoe nyang maté; nyang gadôh nibak geutanyoe teuma kapai nyoe mantong. ²³ Sabab beuklam malaikat Allah nyang ulôn seumah, na kheueh Allah nyang po ulôn nyoe, geujak ubak ulôn. ²⁴ Geupeugah lé Malaikat nyan, 'Bék takot, Paulus! Sabab gata teuma tameuhadab ubak Kaisar. Dan ateueh keugét até Allah ateueh gata, banmandum ureuëng nyang meulayeue meusajan gata teuma seulamat lé sabab gata.' ²⁵ Ngon sabab nyan, Syedara-syedara, bah kheueh gata beurayeuk

até! Sabab ulôn meuman ubak Po teu Allah bahwa banmandum teuma teujadi lagée nyang geupeugah ubak ulôn. ²⁶ Teuma singoh tanyoe teutiek bak panté saboh pulo."

²⁷ Bak malam nyang keu peuet blah kamoe mantong meupöng-apöng lam Laôt Adria. Kira-kira bak teungoh malam aneuëk kapai nyan teurasa teungoh jipeurab bak panté. ²⁸ Teuma lé awaknyan laju jiulu talo nyang ka ji-ikat ngon batée guna keujiteupeu padub na lhok jih laôt. Rupari teumpang nyan lhok jih rab peuet ploh metée. Hana padub na treb teuma óh lheueh nyan awaknyan ji-ukô lom, laju jiteupeu laôt nibak teumpang nyan lhok jih rab lhée ploh metée. ²⁹ Awaknyan jitakot kapai shok bak batée kareueng, ngon lagée nyan awaknyan laju jipeutreun peuet boh saôh nyang na nibak bagian likot kapai, laju jimeuharab meunyoé jeuet beubagaih-bagaih jijak. ³⁰ Ngon cara seungab-seungab lé aneuëk kapai jikeuneuk plueng nibak kapai nyan. Awaknyan laju jipeutreun sikoci pura-pura jikeuneuk peutreun saôh nyang na bak ulée kapai nyan. ³¹ Teuma lé Paulus laju geupeugah ubak peuwira kapai dan tantra-tantra nyang na lam kapai nyan, "Meunyoé aneuëk kapai nyoe hana tinggai lam kapai, Gata banmandum hana nyang seulamat." ³² Ngon sabab nyan lé tantra-tantra nyan laju jikoh talo sikoci nyan, ngon lagée nyan sikoci nyan laju anyôt.

³³ Bak watée gohlom jiteuka beungoh, Paulus geuyue bak awaknyan mangat banmandum makheun. Geupeugah lé Paulus, "Ka peuet blah uroe treb jih Gata banmandum tapreh-preh mantong lam keuadaan yo ngon teumakot dan hana tapajoh sapeue. ³⁴ Ulôn yue, makheun kheueh bacut. Nyang lagée nyan jroh that keu gata, mangat gata teuga lom teuma. Sabab gatabanmandum teuma seulamat hana kureueng meusapeue pih." ³⁵ Óh ka lheueh geupeugah meunan Paulus laju geucok ruti dan geulakée teurimong gaséh ubak Tuhan dikeue awaknyan banmandum. Óh lheuehnyan gobnyan laju geubagibagi ruti nyan, dan laju jipajoh. ³⁶ Dan awaknyan mandum ka jiteuka seumangat lom dan meusajan-sajan jimakheun. ³⁷ Banmandum lam kapai nyan na dua reutoh tujoh ploh nam¹ droe. ³⁸ Óh ka lheueh banmandum jimakheun bube séb, awaknyan laju jiböih lam laôt banmandum gandom nyang na lam kapai nyan mangat kapai nyan meutamah phui.

¹ dua reutoh tujoh ploh nam: padub-padubboh naseukah kuno: dua reutoh tujoh ploh limong, na cit kira-kira tujoh ploh nam.

Kapai sok

³⁹ Watée uroe ka beungoh, lé aneuëk kapai laju jingieng u darat, teuma awaknyan hana jiteupeu peue nan darat nyan. Deuh jikalon saboh peulabohan ngon panté jih. Dan meunyoé hase awaknyan na meukeusut keuneuk peurab kapai jih nyan ubak peulabohan nyan. ⁴⁰ Teuma talo-talo saôh laju jikoh dan saôh-saôh nyan jipeubiyeu mantong lham lam laôt. Meunan cit lé awaknyan laju jipeulheueh talo-talo nyang na teukat bak keumudo. Óh lheueh nyan awaknyan laju jipeuék layeue nyang na dikeue kapai mangat angén jipot kapainyan u binéh panté. ⁴¹ Teuma kapai nyan laju sok lam anoe. Bagian keue kapai nyan meuseubée hana jeuet lé meugrak, meunan cit bagian likot kapai nyan ka hanco jipoh lé umbak nyang teuga.

⁴² Lé tantra-tantra nyang na lam kapai nyan kana niet jikeuneuk poh banmandum ureuëng huköman, sabab awaknyan teumakot pat jiteupeu teuma na nyang meulangue bak binéh óh lheueh nyan jiplueng. ⁴³ Teuma lé peuwira nyan jitam niet awaknyan sabab jihnyan keuneuk peuseulamat Paulus. Lé jihnyan laju jiyue bak mandum ureuëng nyang jeuet meulangoe mangat jigrob leubeh ilée lam laôt dan meulangoe bak binéh panté; ⁴⁴ meunan cit nyang laén jiseutôt jilikot ngon cara jimumat bak papeuen-papeuen atawa bak kapai nyang ka beukah nyan. Ngon cara lagée nyan kheueh kamoe banmandum seulamat trok bak binéh panté.

Di Malta

28 Óh ka lheueh kamoe teungoh ngon seulamat, barô kheueh kamoe teupeu bahwa pulo nyan nan jih Malta. ² Ureuëng pulo nyan keubiet that-that ramah keu kamoe. Awaknyan jisambot kamoe banmandum ngon cara gét dan laju jipeukab apui keukamoe sabab ujeuen ka jitreun bacut-bacut dan udara pih leupie lagoena. ³ Paulus laju geupeusapat kayée, laju geukeubah kayée nyang ka geupeusapat nyan ateueh apui hu. Teungoh Paulus geupeubuet nyan, laju jiteubiet saboh uleue, sabab keunong wab apui nyang seu-eum nyan, dan uleue nyan laju jikab bak jaroe gobnyan. ⁴ Watée jikalon lé peunduduek pulo nyan uleue mantong meugantueng bak jaroe Paulus, awaknyan laju jimarit sabe keudroe-droe, "Ureuëng nyoe pasti tukang poh maté

gob, sabab bah kheueh jih ka seulamat lam laôt raya, Dewi Keuadelan hana geupeubiyeu ureuëng nyoe udeb." ⁵ Teuma lé Paulus laju geutapih uleue nyan lam apui dan gobnyan hana teurasa sakét meubacut pih. ⁶ Awaknyan jipike sikeujab teuk jaroe Paulus jiteuka kumong dan mungken watée nyan cit gobnyan maté. Teuma óh ka jipreh-preh na padub na treb dan hana sapeue-sapeue nyang teujadi ateueh Paulus, pikeran awaknyan laju meubah dan awaknyan jipike bahwa Paulus nyan na kheueh dewa.

⁷ Hana padub na jiôh nibak teumpang nyan na tanoh atra Publius, peujabat nyang paleng rayeuk lam pulo nyan. Ngon até nyang jroh ureuëng nyan jisambot kamoe nyang treb jih na lhée uroe. ⁸ Bak watée nyan ureuëng syiek ureuëng nyan teungoh sakét, jiteuka deumam ngon ciret-ciret. Paulus geujak kalon ureuëng sakét nyan sira geumeudoá geupeuduek jaroe geuh ateueh ureuëng nyan, akhé jih ureuëng sakét nyan puléh. ⁹ Sabab keujadian nyan banmandum ureuëng nyang sakét nyang na lam pulo nyan jajak ubak Paulus, dan awaknyan geupeu puléh. ¹⁰ Awaknyan laju jibri keukamoe hadiah nyang jai lagoena, dan watée kamoe keuneuk meulayeue, awaknyan laju jiba lam kapai banmandum nyang kamoe peureulée keubeukai watée kamoe jak lom.

Nibak Malta u Roma

¹¹ Óh ka lheueh na lhée buleuen treb jih disinan, kamoe tinggai pulo nyan sira kamoe ék kapai nyang teuka nibak Aleksandria nyang watée musém sijuek jimeusaôh lam pulo nyan. Kapai nyan jiboh lambang "Dewa Meukeumbeue Kastor dan Poluks". ¹² Kamoe laju meusaôh bak banda Sirakusa dan tinggai lam banda nyan lhée uroe treb jih. ¹³ Nibak teumpang nyan kamoe meulayeue lom seutôt binéh panté akhé jih trok kamoe u banda Regium. Singoh nyan angén jiteuka nibak arah seulitan, ngon lagée nyan lam dua uroe kamoe laju trok u banda Putioli. ¹⁴ Disinan kamoe laju meurumpok ngon napadub droe ureuëng nyang ka meuiman ubak Isa, dan ateueh undangan awaknyan kamoe tinggai ngon awaknyan nyang treb jih na sigoe aleuhat. Óh lheueh nyan laju kamoe jak u Roma. ¹⁵ Syedara-syedara di Roma nyang ka peucaya ubak Isa jideungoe keuhai kamoe, akhé jih awaknyan jajak sampoe trok ubak Pasai Apius dan Teumpang piôh Lhée guna jajak sambot kamoe. Watée Paulus meurumpok ngon awaknyan, gobnyan laju geula-

kée teurimong gaséh ubak Po teu Allah dan até gobnyan jeuet keutabah.

Di Roma

16 Watée ka trok u Roma, Paulus jeuet geutinggai sidroe sira jikawai lé sidroe sidadu.

17 Óh ka lھےh na lhée uroe, Paulus laju geutawök tukoh-tukoh ureuëng Yahudi nyang na inan. Dan óh ka lھےh awaknyan meusapat, gobnyan laju geupeugah bak awaknyan, "Syedara-syedara! Ulôn nyoe sapeue pih hana salah ateuh bansa geutanyoe, meunan cit ngon adat keubiasaan nyang ka tateurimong nibak indatu geutanyoe hana lôn iengkeue. Teuma bah kھےh meunan ulôn nyoe jidrob di Yerusalem laju jijok ubak ureuëng-ureuëng Roma. 18 Óh ka lھےh peukara ulôn nyoe jipareksa, awaknyan keuneuk peubeubaih ulôn, sabab ulôn nyoe hana lôn peubuet meubacut pih nyang salah nyang jeuet ulôn nyoe teupeurhot bak huköman maté. 19 Teuma sabab ureuëng-ureuëng Yahudi jilawan ulôn, ulôn teupaksa lôn tuntot peukara lôn nyoe jipeusidang nibak peungadelan Kaisar Roma. Ulôn peubuet lagée nyan kon ulôn nyoe na barang sapeue-sapeue lôn jak gadu ateuh bansa ulôn keudroe. 20 Dan nyang kھےh sabab jih ulôn lakée meurumpok ngon gatanyoe banmandum guna lôn marit-marit ngon gata; sabab ulôn jiboh beuleunggu, lé sabab Peuseulamat nyang jiharab-harab lé bansa Israel."

21 Laju awaknyan jipeugah bak gobnyan, "Kamoe gohlom kamoe teurimong meusaboh surat pih nibak Yudea keuhai Droeneuh. Dan hana meusidroe syedara pih nyang teuka nibak sideh jijakba haba keunoe keuhai droeneuh atawa jipeugah nyang brok-brok keuhai Droeneuh. 22 Teuma kamoe meuheuet cit keuneuk deungoe keuhai peue nyang Droeneuh peucaya nyan, sabab kamoe mandum ka kamoe deungoe keuhai ureuëng nyang hina ajaran nyang Droeneuh anut nyan."

23 Teuma awaknyan dan Paulus laju jimeurok pakat uroe peue awaknyan ngon Paulus meurumpok lom teuma, nibak uroe nyan jai that-that ureuëng nyang teuka bak teupat Paulus tinggai. Phon beungoh trok án seupôt Paulus geupeu trang dan geupeu-

gah haba keuhai pakriban Allah geumat peurintah sibagoe Raja. Ngon geukuteb ayat-ayat nyang lam Kitab Nabi Musa dan Kitab Nabi-nabi, Paulus geu-useuha geuba awaknyan beuji meuman ubak Isa. 24 Na nyang patéh peue nyang geupeugah lé Paulus nyan, teuma na cit nyang hana patéh. 25 Ngon peundirian nyang hana saban meulawan sidroe ngon nyang laén awaknyan laju jitinggai teupat nyan, óh ka lھےh Paulus geupeugah nyang lagée nyoe ubak awaknyan, "Keubiet beutôi that peue nyang geupeugah lé Roh Allah meulalu Nabi Yesaya ubak indatu gata! 26 Allah meufeureuman,

'Jak kھےh peugah ubak bansa nyoe: Gata hana putôh tadeungoe, teuma hana tamuphom;

gata teuma sabe takalon teuma hana tateupeue peue nyang teuma teujadi.

27 Sabab pikeran bansa nyoe ka jeuet keu tumpôi,
geulinyueng awaknyan ka jeuet keutulo,
dan mata awaknyan ka geupeupet.
Nyoe hase jeuet mangat mata awaknyan bék deuh jimeungieng,
punueng awaknyan bék jimeudeungoe,
pikeran awaknyan bék jimuphom,
dan bék jigisa ubak Ulôn,
laju Ulôn kupeupuléh awaknyan.' "

28 Akhé jih geupeugah lom lé Paulus, "Syedara banmandum harôh tateupeue bahwa haba keuhai seulamat nyang teuka nibak Po teu Allah jinoenyoe ka jipeusampoe ubak bansa-bansa laén nyang kon ureuëng Yahudi. Awaknyan jiseutôt haba nyan!" [29 Óh ka lھےh Paulus geupeugah lagée nyan, ureuëng-ureuëng Yahudi nyan laju jitinggai teupat nyan sira jimeudakwa sabe keudroe-droe.]

30 Dua thon treb jih Paulus tinggai di Roma, bak rumoh nyang geusiwa keudroe. Gobnyan galak that geuteurimong mandum ureuëng nyang saweue gobnyan. 31 Dan ngon beuhe jih gobnyan geupeugah ubak awaknyan pakriban Allah geumat peurintah sibagoe Raja dan keuhai Tuhan Isa. Paulus geupeubuet nyan ngon beubaih dan hana nyang tam.

SURAT PAULUS

KEU JEUMAÁH DI

ROMA

PEU INTAT HABA

Surat Paulus Keu Jeumaáh di Roma teutuléh keu teupeusiab awaknyan keuhai kunjongan gobnyan ubak awaknyan. Meunurot reuncana, Paulus teuma geumubuet sikeujab lamkawan ureuëng Kristen nyang na disinan, óh lheueh nyan, ngon jibantu lé awaknyan, gobnyan na niet keuneuk jak u Seupanyol. Paulus geutuléh surat nyoe keu geupeugah peungeurtian gobnyan keuhai agama Kristen dan tuntotan-tuntotan jih nyan nyang praktis keu udeb ureuëng-ureuëng Kristen.

Óh ka lheueh geupeusampoe saleuem gobnyan bak ureuëng-ureuëng lam jeumaáh di Roma, dan geubri téé bak awaknyan keuhai doá gobnyan keu awaknyan, Paulus geupeugah tema surat nyoe: "Ngon Haba Gét nyan Allah geutunyok pakriban cara jih hubungan manusia ngon Po teu Allah jeuet keu gét lom teuma; cara jih na kheueh ngon meuman ubak Allah, phon awai sampoe akhé" (1:17).

Óh lheueh nyan Paulus geu boh makna tema jih nyan. Banmandum ureuëng – bah kheueh Yahudi meunan cit kon ureuëng Yahudi – peureuléé teupegét hubungan jih ngon Po teu Allah, sabab mandum nyan saban na lam keukuasaan desya. Hubungan manusia ngon Po teu Allah jeuet keu gét lom meunyoé manusia jimeuman ubak Isa Almaseh. Óh lheueh nyan Paulus geupeugah teuma keuhai manusia udeb barô nyang jirasa lé manusia meunyoé jihnyan meusaboh ngon Almaseh. Udeb barô nyan timoh sabab na hubungan nyang barô ngon Po teu Allah. Ureuëng nyang ka peucaya ubak Isa, udeb jih damé ngon Po teu Allah, dan Roh Allah geupeubeubaih awaknyan nibak keukuasaan desya dan maté. Lam pasai 5–8 Paulus geupeugah teuma tujuan Huköm-huköm Allah dan kuasa Roh Allah lam udeb ureuëng meuman. Óh lheueh nyan Paulus geupeugah teuma keuhai ureuëng Yahudi dan bukon Yahudi jitamong lam reuncana Po teu Allah keu umat manusia. Paulus geucok keusimpolan bahwa hana jiteurimong Isa lé ureuëng Yahudi ka jitamong lam reuncana Allah keu teutulông manusia nyang dasai jih nibak rahmat Gobnyan rot Isa Almaseh. Paulus yakén bahwa ureuëng Yahudi hana sabe jitulak Isa. Óh lheueh nyan Paulus geutuléh pakriban manusia harôh udeb sibagoé ureuëng Kristen, nyang paleng phon keuhai praktek ureuëng nyan keuhai geunaséh lam hubungan jih ngon ureuëng laén. Keu nyan Paulus geupiléh pokok-pokok lagée nyang teupegah nyoe: teulayani Allah, keuwajéban ureuëng Kristen teuhadab neugahra dan seusamoe ureuëng Kristen, dan mubagoé peusolan nyang teusangkot até nurani. Paulus geutôb surat geuhnyoé ngon peusan-peusan pribadi dan puja ngon pujoe ubak Allah.

Asoe jih

Haba phon dan tema 1:1-17

keubutuhan manusia ubak keuseulamatan 1:18–3:20

Jalan keuseulamatan nibak Po teu Allah 3:21–4:25

Udeb barô sabab meusaboh ngon Isa 5:1–8:39

Israel lam reuncana Allah 9:1–11:36

Pi-e Kristen 12:1–15:13

Peunutôb dan saleuem pribadi 15:14–16:27

1 Syedara-syedara banmandum nyang na di Roma nyang geugaséh lé Allah dan nyang ka geutawök lé Po teu Allah mangat jeuet keu umat Gobnyan.

Allah ka geupiléh dan geuangkat ulôn khusus keu ulôn peusampoe Haba Gét nibak Allah. ²Haba Gét nyan ka geupeu janji lé Po teu Allah nibak jamén ilée meulalu nabibabi Gobnyan dan ka teutuléh lam Alkitab. ³Haba Gét nyan keuhai Aneuëk Allah, Tuhan geutanyoe Isa Almaseh. Seucara manusia, Gobnyan na kheueh keuturonan Nabi Daud, ⁴teuma seucara ilahi Gobnyan na kheueh Aneuëk Allah. Nyan ka deuh buketi ngon kuasa nyang luwabiasa meulalu Gobnyan geubeudôh nibak maté. ⁵Meulalu Gobnyan cit teuma Allah geubri karonya ubak ulôn jeuet keu rasui, mangat ulôn – keu lôn horeumat Almaseh – ulôn bimbeng bubena ureuëng nibak meubagoe bansa mangat jimeuiman dan taát. ⁶Makna sigala bansa na kheueh jitamong gata nyang na di Roma; gata pi ka geutawök keu jeuet keu umat Isa Almaseh. ⁷Nyang kheueh sabab jih ulôn teumuléh keu gata.

Seumoga Allah Bapak geutanyoe dan Tuhan Isa Almaseh geubri beureukat dan seujahteura ubak geutanyoe.

Doá syukoe

⁸Phon-phon that meulalu Isa Almaseh, ulôn lakée teurimong gaséh ubak Po teu Allah sabab Syedara-syedara banmandum; sabab bansaboh donya ka jideungoe bahwa gata meuiman ubak Almaseh. ⁹Ulôn sabe na lôn ingat gata watée ulôn meudoá. Po teu Allah jeuet keusaksi bahwa peue nyang ulôn peugah nyan beutôi. Gobnyan kheueh Allah

nyang ulôn seumah sipeunoh até deungon ulôn peusampoe Haba Gét keuhai Aneuëk Gobnyan. ¹⁰Ulôn meulakée ngon meuharab that ubak Allah, seumoga Gobnyan geubri idhin keu ulôn bak saát nyoe keu lôn jak saweue gata. ¹¹Sabab ulôn meuheuét that keuneuk meurumpok ngon gata mangat ulôn hase lôn meuweuek ngon gata karonya nibak Roh Allah keu teupeuteuga gata. ¹²Nyang ulôn meukeusut na kheueh sabab geutanyoe ka sabe-sabe tameuiman ubak Isa Almaseh, ngon lagée nyan geutanyoe jeuet saléng tapeukong.

¹³Syedara-syedara! Ulôn meuharab mangat gata mandum tateupeue bahwa ka jai that-that ulôn meuniet keuneuk jak saweue gata teuma sabe na mantong halangan jih. Ulôn meuharab mangat lamkawan gata pih buet ulôn na hase jih lagée toh buet ulôn nyang ka meuhase lamkawan ureuëng nyang kon Yahudi nibak teupat-teupat nyang laén. ¹⁴Sabab ulôn na keuwajéban keu mandum bansa; bah kheueh nyang ka meuadab meunan cit nyang mantong biadab, bah kheueh nyang ka na peundidekan meunan cit nyang gohlom jiteurimong peundidekan. ¹⁵Nyang kheueh sabab jih ulôn meuharab that keuneuk peutrok Haba Gét nyang na tinggai nibak Roma nyoe.

Kuasa Haba Gét nyan

¹⁶Ulôn meuiman that nibak Haba Gét nyan, sabab haba nyan na kheueh teunaga Allah keu geupeue seulamat mandum

Rot ueh rayeuk nibak banda Roma (1:6)

ureuëng nyang meuiman; phon-phon that ureuëng Yahudi, dan bansa nyang laén. **17** Sabab ngon Haba Gét nyan Allah geuti-nyok pakriban hubongan manusia ngon Po teu Allah jeuet keu gét lom; cara jih na kheueh ngon teumeuiman ubak Po teu Allah, nibak awai sampoe akhé. Nyan saban lagée nyang na teutuléh lam Alkitab, "Ureuëng nyang meuiman ubak Po teu Allah akhé jih hubongan jih ngon Allah jeuet keu gét lom teuma, ureuëng nyan teuma udeb!"^a

Keuhai manusia salah

18 Nibak lam syeuruga Allah geupeuleumah meureuka Gobnyan ateueh mandum desya dan buet nyang jeuhet nyang jipeubuet lé manusia, sabab nyang jeuhet nyan jipeuteun manusia keu jiteurimong ajaran nyang beutôi keuhai Allah. **19** Peue nyang hase jiteupeue lé manusia keuhai Po teu Allah ka nyata lam até manusia, sabab Allah keudroe ka geupeugah nyan bak manusia. **20** Yoh phon Allah geucebta donya nyoe, sifeuet-sifeuet Allah nyang hana deuh teukalon, na kheueh keuadaan Gobnyan sibago Allah dan kuasa Gobnyan nyang bakha, ka hase jiteupeue lé manusia nibak mandum nyang geucebta. Ngon lagée nyan manusia mubacut pih hana alasan keu jipeubeuna droe. **21** Manusia jituri Allah, teuma lé manusia nyan hana jihoreumat Gobnyan sibago Allah dan hana teuma jilakée teurimong gaséh ubak Gobnyan. Seubalek jih manusia nyang jipike nyang hana-hana; até awaknyan ka jeuet keuseupôt. **22** Awaknyan jianggab droe bijaksana, padahai awaknyan bangai. **23** Bukon Allah nyang bakha nyang awaknyan seumah, teuma patong-patong nyang saban lagée makhlok nyang hase maté; na kheueh manusia, cicém, beulatang nyang meugaki peuet, dan beulatang nyang meulata.

24 Le sababnyan Po teu Allah geupeubiyeu awaknyan jikuasa lé keuheundak até awaknyan keu jipeubuet nyang beujat, sampoe awaknyan jipeubuet hai-hai nyang kutoe ateueh sabe keudroe-droe jih. **25** Allah nyang beutôi, awaknyan gantoe ngon nyang peuleusu. Bukon peuncebta teuma nyang jicebta nyan kheueh nyang jiseumah dan jilayani lé awaknyan. Padahai nyang cebta

nyan kheueh nyang harôh jipujoe siumu masa! Amin.

26 Sabab manusia jipeubuet nyang lagée nyan, teuma Allah laju geupeubiyeu awaknyan jiturot nafeusu droe jih nyang hina. Ureuëng-ureuëng inong awaknyan hana le nyang hawa keu ureuëng agam lagée nyang lazem jih nibak manusia, teuma jigalak ubak sabe keudroe-droe jih nyang ureuëng inong. **27** Meunan cit deungon ureuëng agam; awaknyan hana le seucara beutôi jipeuna hubongan ngon ureuëng inong, teuma jigalak ngon nafeusu beureuhi ateueh ureuëng agam. Ureuëng agam jipeuna buet nyang keubiet that-that malée ateueh seusabe ureuëng agam, sampoe awaknyan jiteurimong meunalah nyang patot ngon buet jih nyang jeuhet nyan.

28 Ngon sabab manusia meurasana hana peureulée jituri Po teu Allah, teuma Allah geupeubiyeu mantong pikeran awaknyan jeuet keurusak, akhé jih awaknyan jipeubuet hai-hai nyang hana jeuet awaknyan peubuet. **29** Até awaknyan peunoh ngon mandum nyang jeuhet, nyang hana beutôi; peunoh ngon seurakah, nyang brok dan peurasaan bingiek; peunoh ngon nafeusu keuneuk poh maté gob, meulo, peungeuet gob dan jitroh dam. Awaknyan galak that jikheun-kheun keu ureuëng laén, **30** galak that jipeubrok-brok nan ureuëng laén; awaknyan sombong dan kureueng aja, nyang banci keu Po teu Allah^b dan galak that jimeututoe haba nyang buhak. Awaknyan carông that jimita cara-cara nyang barô keu jipeubuet nyang jeuhet. Awaknyan jilawan ureuëng tuha; **31** awaknyan hana peureulée jimuphom ateueh ureuëng laén; awaknyan hana seutia dan hana rasa prikeumanusiaan. **32** Awaknyan jiteupeue, bahwa meunurot huköm Po teu Allah, ureuëng peubuet mandum nyan patot teuhuköm maté. Bah kheueh meunan awaknyan teutab cit jipeubuet hai-hai nyang lagée nyan; dan situju teuma ureuëng laén jipeubuet lagée nyan.

Huköman Po teu Allah

2 Ngon sabab nyan, Syedara-syedara, soe kheueh Gatanyan, sampoe Gata tatem peusalah ureuëng laén? Nibak Gata hana sapeuena keu gata bila droe! Sabab,

^a ureuëng nyang meuiman ... ureuëng nyan teuma udeb: atawa Ureuëng nyang hubongan jih ngon Po teu Allah jeuet keu gét lom teuma; teuma udeb sabab lé peucaya jih. ^b kureueng aja, nyang banci keu Po teu Allah: atawa kureueng aja, dan jibanci Po teu Allah.

meunyoé Gata tapeusalah ureuëng laén, padahai Gata keudroe tapeubuet nyang lagée awaknyan peubuet, ngon lagée nyan Gata katapeurhot huköman ateuh droe gata keudroe. ²Geutanyoe tateupeue bahwa meunyoé Allah geupeurhot huköman ateuh ureuëng-ureuëng nyang jipeubuet buet-buet nyang lagée nyan, keuputosan nyang geucok Po teu Allah nyan beutôi. ³Teuma gata, Syedara-syedara, gata peubuet cit hai-hai nyang lagée gata tudoh keu ureuëng laén! Dan gata tapike hase leupah nibak huköman Po teu Allah? ⁴Atawa gata anggab phui keumurahan até Allah dan lapang até atawa saba Gobnyan nyang meunan rayeuk? Pasti gata tateupeue bahwa Allah geutunyok até geuh nyang gét nyan mangat Gobnyan meuharab gata tameutobat nibak mandum desya-desya gata. ⁵Teuma gata teutab kreueh ulée dan hana gatatem ubah. Ngon sabab nyan gata keudroe kheueh nyang tapeugét huköman gata meutamah geuhon watée Uroe Kiamat teuka, meunyoé Po teu Allah ka geupeuleumah meureuka Gobnyan dan geupeurhot huköman nyang ade. ⁶Sabab Allah teuma geubalah tieb-tieb ureuëng nyang sisuai ngon buet jih. ⁷Allah geubri udeb seujati dan keukai keu awaknyan nyang biet-biet jipeubuet nyang gét jeuet meuteumé nyang mulia, nyang teuhoreumat dan nyang abadi. ⁸Teuma ureuëng-ureuëng nyang jipeunteng droe jih keudroe dan hana jitem taát ubak Po teu Allah, teuma jiseutôt nyang jeuhet, ureuëng-ureuëng nyang lagée nyan lumpah that geubri meureuka lé Allah. ⁹Soe mantong ureuëng nyang galak jipeubuet jeuhet teuma seungsara dan meudeurita; phon-phon that ureuëng Yahudi, dan meunan cit ngon bansa-bansa laén. ¹⁰Teuma mandum ureuëng nyang galak jipeubuet nyang jroh teuma geubri keumuliaan dan keuhoreumatan meunan cit keuseujahteuraan lé Po teu Allah; phon-phon that keu ureuëng Yahudi, meunan cit keu ureuëng-ureuëng bansa laén. ¹¹Sabab Po teu Allah geupeusaneut mandum manusia nyan saban. ¹²Ureuëng-ureuëng bansa laén meudesya meunyoé hana jiteupeue huköm agama Yahudi. Ngon lagée nyan awaknyan teuhuköm diluwa huköm nyan. Teuma ureuëng-ureuëng Yahudi meudesya óh ka lheueh jiteupeu huköm nyan; ngon sabab nyan awaknyan teuma geutuntot cit teuma ngon dasai huköm nyan. ¹³Sabab ureuëng jimeu-

jroh lom ngon Po teu Allah, kon sabab ureuëng nyan ka jiteupeue huköm agama Yahudi, teuma ngon sabab jihnyan ka jipeubuet peue nyang na teutuléh lam huköm nyan. ¹⁴Ureuëng-ureuëng bansa laén hana jituri peue nyan huköm agama Yahudi. Teuma meunyoé awaknyan ateuh keuheundak jih keudroe jipeubuet peue nyang jipeurintah lé huköm nyan, até awaknyan keudroe kheueh nyan jeuet keuhuköm keu jih keudroe, bah kheueh awaknyan hana jiteupeue huköm agama Yahudi. ¹⁵Pi-e awaknyan deuh teukalon peue nyang jipeurintah lé huköm nyan na teutuléh lam até awaknyan. Até nurani awaknyan pih jeuet keubukeuti keuhai nyan, sabab awaknyan keudroe na watée jih teupeusalah dan na teuma watée jih jipeubeutôi lé pikeran jih keudroe. ¹⁶Meunan kheueh nyang teuma teujadi singoh bak uroe nyang ka teupeuteuntée nyan. Nibak uroe nyan – meunurot lagée nyang teutuléh lam kitab Haba Gét nyang ulôn peusampoe – Po teu Allah rot Isa Almaseh, teuma geupeu hakém banmandum rahsia até dan pikeran mandum manusia.

Ureuëng Yahudi dan huköm agama Yahudi

¹⁷Teuma jinoenyoe pakriban ngon Syedara-syedara keudroe? Gata ta angkée droe ureuëng Yahudi. Gata meugantueng bak huköm agama Yahudi dan Gata bangga ateuh hubongan Gata ngon Po teu Allah. ¹⁸Gata meuteumé peutunyok-peutunyok nibak huköm nyan, ngon lagée nyan Gata tateupeue keuheundak Allah dan tateupeue peuteuntée nyang toh nyang gét. ¹⁹Gata yakén bahwa Gata na kheueh peumimpén ureuëng buta dan peungéh nibak ureuëng nyang na lam seupôt; ²⁰Gata tapurunoe ureuëng nyang akhlak jih brok, dan gurée nibak ureuëng-ureuëng nyang bangai. Gata yakén bahwa lam huköm agama Yahudi, Gata meuteumé mandum iéleumé peungeutahuan dan peungajaran nyang beuna. ²¹Gata tapeubeuet ureuëng laén; ngon lagée nyan pakon Gata hana tapeubeuet droe gata keudroe? Gata tapeubeuet gob mangat bék jiceumeucue, padahai Gata keudroe ceumeucue! ²²Gata tapeubeuet gob mangat bék jimeumukah, padahai Gata keudroe meumukah! Gata banci ubak beurala, padahai Gata tacok barang-barang nyang na lam rumoh beurala. ²³Gata tapeubangga-bangga

droe bahwa nibak Gata na huköm Nabi Musa, padahai Gata tahina Allah ngon cara hana taseutôt huköm Gobnyan. ²⁴ Lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe, "Sabab gata, ureuëng-ureuëng Yahudi, teuma nan Po teu Allah jipeukuto lé bansa-bansa nyang laén."

²⁵ Meunyoë Gata taát nibak huköm agama Yahudi, Gata meukatan nyan na paedah jih. Teuma meunyoë gata hana lazem Gata patuh ubak hai-hai nyang na teupeurintah lam huköm nyan, ngon lagée nyan Gata meukatan nyan hana meuguna mubacut pih. ²⁶ Meunyoë sidroe ureuëng nyang kon Yahudi nyang hana meukatan, meunurot huköm agama Yahudi, kon kheueh Allah geuanggab nyan sibagoë ureuëng nyang ka lheueh meukatan? ²⁷ Dan ureuëng-ureuëng nyang hana meukatan nyan teuma jipeusalah Gata ureuëng Yahudi, sabab Gata na huköm agama Yahudi dan Gata teupeukatan, teuma Gata ta iengkeue ateueh huköm nyan. Awaknyan hana meukatan, teuma awaknyan kheueh nyang taát ubak huköm agama Yahudi. ²⁸ Sabab ureuëng Yahudi nyang seujati kon kheueh ureuëng nyang nan jih mantong ureuëng Yahudi; dan ureuëng nyang biet-biet meukatan kon kheueh ureuëng nyang meukatan seucara lahé mantong. ²⁹ Sikeubiet jih, sidroe ureuëng Yahudi nyang seujati na kheueh ureuëng nyang até jih meujiwa Yahudi; dan meukatan nyang seujati na kheueh meukatan nyang lam até jih geupeubuet lé Roh Allah, kon nyang na teucetet lam kitab. Ureuëng nyang lagée nyan jiteurimong pujoe nibak Po teu Allah, kon nibak manusia.

3 Meunyoë, meunan peu kheueh laba jih jeuet keu ureuëng Yahudi? Dan peu kheueh paedah jih taseutôt peuratoran meukatan? ² Ka teuntée jai that paedah jih! Phon-phon that, sabab ubak ureuëng Yahudi kheueh Po teu Allah geupeucaya feureuman-feureuman Gobnyan. ³ Teuma pakriban teuma meunyoë ladum ureuëng Yahudi hana seutia? Peu kheueh ngon lagée nyan Allah jeuet hana seutia? ⁴ Ka teuntée hana! Sabab nyang biet jih Allah sabe beutôi, bah kheueh tieb-tieb ureuëng jimeusulet. Lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe,

"Bah kheueh gata keubiet na bukeuti ateueh peuë mantong nyang gata peugah,

dan gata meunang bak watée gata teupeusidang."

⁵ Teuma meunyoë keuadalan Allah deuh jih seumaken trang, ngon sabab tanyoe tapeubuet nyang hana beutôi, peu kheueh nyang keuneuk tapeugah? Bahwa Po teu Allah hana ade meunyoë Gobnyan geuhuköm tanyoe? (Keubiet teumanyong nyoe jeuet mantong seucara manusia.) ⁶ Sagai-sagai hana! Sabab, meunyoë Po teu Allah hana ade, pakriban Gobnyan jeuet geupeu hakém donya nyoe?

⁷ Teuma meunyoë ngon sabab buet nyang hana beutôi, peuë nyang beutôi keuhai Allah seumaken trang sampoe Gobnyan teupujoe, pakon ureuëng nyang peubuet jeuhet nyan mantong teupeusalah sibagoë ureuëng nyang peubuet desya? ⁸ Dan pakon tanyoe hana jeuet tapeugah, "Bah kheueh tanyoe tapeubuet jeuhet mangat teuka nyang jroh?" Beutôi na ureuëng-ureuëng nyang jihina ulôn sira jipeugah bahwa ulôn ka lôn peugah lagée nyan. Ureuëng-ureuëng nyang lagée nyan ka patot geuhuköm lé Allah.

Hana meusidroe pi nyang jipeubuet keuheundak Allah

⁹ Ngon lagée nyan, peuë kheueh meuneuduek tanyoe sibagoë ureuëng Yahudi leubeh gét nibak bansa laén? Sagai-sagai hana! ⁶ Ka lheueh lôn peugah bahwa bah kheueh ureuëng Yahudi meunan cit bansa laén, banmandum nyan ka jikuasa lé desya. ¹⁰ Lagée nyang ka teutuléh lam Alkitab,

"Hana meusidroe ureuëng pi nyang beutôi,

¹¹ hana meusidroe pi nyang muphom dan hana meusidroe pih nyang seumah Allah.

¹² Banmandum ureuëng ka jipeujiôh sidroe nibak Po teu Allah;

banmandum ka sisat.

Hana meusidroe ureuëng nyang peubuet nyang beutôi; meusidroe pi hana!

¹³ Rukueng awaknyan lagée jirat nyang teuhah.

Tipée ngon daya lagée ié ile nyang teuka bak lidah awaknyan, dan bibi awaknyan jipeuteuka fiteunah lagée uleue nyang meubisa.

⁶ meuneuduek tanyoe ... leubeh gét nibak ... bansa laén? Sagai-sagai hana!: atawa keududuekan tanyoe ... leubeh brok nibak ... bansa laén? Hana sabe lagéenyang.

2:24: Yes. 52:5 2:29: Tel. 30:6 3:4: Zab. 51:4 3:10-12: Zab. 14:1-3, 53:1-3 3:13: Zab. 5:10, 140:4

- 14 Babah awaknyan ka peunoh ngon kutok dan seurapa.
 15 Langkah awaknyan bagaih that jigrak meunyoe keuneuk jaksekna ngon jipoh maté gob.
 16 Hanco ngon ázeb seungsara jitabu lé awaknyan dipat mantong.
 17 Awaknyan ka buta ateuh jalan keuseujahteuraan,
 18 dan hana jihoreumat Po teu Allah.”

19 Jinoenyoe tanyoe tateupeue bahwa banmandum nyang teutuléh lam huköm agama Yahudi, na kheueh keu ureuëng-ureuëng nyang na dimiyueb peumeurintahan huköm nyan. Ngon lagée nyan hana meusidro pi nyang hase jibri alasan peupeue mantong dan bansigom donya jeuet geutuntot lé Allah. 20 Sabab hana meusidro pi nyang teupeumungken jimeugét ngon Po teu Allah lé sabab ureuëng nyan jipeubuet hai-hai nyang na lam huköm agama. Nyang sibeuna jih huköm nyan sibago geutunyok ubak manusia bahwa manusia nyan meudesya.

Pakriban Allah geupeumungken manusia jimeugét ngon Gobnyan

21 Teuma jinoenyoe Allah ka geutunyok jalan pakriban manusia jimeugét ngon Gobnyan; dan cara jihnyan hana sangkot paôt jih ngon huköm agama Yahudi. Kitab-kitab Nabi Musa dan kitab-kitab nabi-nabi nyang peugah hai nyan, 22 bahwa Po teu Allah geupeumungken manusia jimeugét ngon Gobnyan, na kheueh meunyoe manusia nyan jimeuiman ubak Isa Almaseh. Allah geupeubuetnyoe keu mandum ureuëng nyang meuiman ubak Almaseh; sabab hana nyang peubeda: 23 Mandum ureuëng ka meudesya dan jiôh nibak Po teu Allah nyang keuneuk peuseulamat awaknyan. 24 Teuma sabab rakhmat Allah mantong nyang geubri ngon cuma-cuma, hubongan manusia ngon Allah jeuet keugét lom teuma; cara jih na kheueh: manusia geupeubeubaih lé Isa. 25 Allah geukeureubeuen Isa mangat jeuet ngon maté Gobnyan manusia kateupeubeubaih nibak salah meunyoe awaknyan meuiman ubak Gobnyan. Allah geupeuget meunan sibago geutunyok bahwa Gobnyan ade. Sabab yoh watée ilée Allah ka geupeuteun saba ateuh desya-de-

sya manusia, sampoe Gobnyan hana geuhuköm awaknyan. 26 Teuma jinoenyoe Gobnyan geucok tindakan ateuh desya sibago geubri bukeuti bahwa Gobnyan ade. Ngon caranyan Gobnyan ka geutunyok bahwa droe Gobnyan beutôi; dan tieb-tieb ureuëng nyang meuiman keu Isa, geupeugah sibago ureuëng nyang ka jimeugét lom teuma ngon Po teu Allah.

27 Ngon sabab nyan hana le alasan nibak geutanyoe keutapeubangga droe. Pakon lagée nyan? Peu kheueh sabab tanyoe tapeubuet peue nyang na teutuléh lam huköm agama Yahudi? Kon nyan, sabab geutanyoe katameuiman. 28 Sabab keusimpolan jih na kheueh lagée nyoe: Ureuëng nyang teupeugah jimeugét lom teuma ngon Po teu Allah, kon sabab jipeubuet peue nyang na teutuléh lam agama Yahudi, teuma sabab jihnyan meuiman ubak Isa Almaseh.

29 Atawa peu kheueh Allah nyan Allah ureuëng Yahudi mantong? Peu kheueh Gobnyan kon Allah bansa laén cit teuma? Beutôi, Gobnyan Allah bansa laén cit teuma! 30 Sabab Allah na kheueh sidroe. Gobnyan kheueh nyang peumungken ureuëng-ureuëng Yahudi jimeugét lom teuma ngon Allah sabab awaknyan meuiman. Dan Gobnyan kheueh teuma nyang peumungken bansa-bansa laén jimeugét lom teuma ngon Allah; nyan saban cit sabab awaknyan meuiman. 31 Peu kheueh nyoe meumakna bahwa sabab geutanyoe meuiman ubak Almaseh, tanyoe ka taböih huköm agama Yahudi? Sagai-sagai hana! Teuma nyang seubeuna jih ngon meuiman nyan, tanyoe ka tahareuga huköm nyan.

Nabi Ibrahim sibago cuntoh

4 Meunyoe lagée nyan, peu kheueh nyang jeuet tapeugah keuhai Nabi Ibrahim, indatu bansa tanyoe? Pakriban kheueh peungalaman gobnyan? 2 Meunyoe hai-hai nyang geupeubuet jeuet keusabab Allah geuteurimong gobnyan sibago ureuëng nyang jipeumangat até Allah, ngon lagée nyan na alasan nibak gobnyan keu geupeubangga até. Teuma gobnyan hana hase geupeubangga droe dikeue Po teu Allah. 3 Lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe, ”Nabi Ibrahim meuiman ubak Po teu Allah, dan ngon sabab meuiman geuh nyoe gobnyan geuteurimong lé Allah sibago ureuëng nyang

jipeugalak até Allah.”⁴ Ureuëng mubuet, jiteurimong upah; dan upah jihnyan hana jianggab sibagoe meuneubri, sabab nyan na kheueh hak jih.⁵ Teuma na teuma ureuëng nyang hana meugantueng nibak useuha jih keudroe; ureuëng nyan jimeuiman droe jih ubak Po teu Allah nyang peugah ureuëng meudesya beubaih nibak buet nyang salah. Ngon dasai jimeuiman nyan kheueh Allah geuteurimong ureuëng nyan sibagoe ureuëng nyang jipeugalak até Allah.⁶ Meunan cit ngon peundapat Nabi Daud; nyang kheueh sabab jih gobnyan geupeugah sealamat meubahgia keu ureuëng nyang lé Allah ka geuteurimong sibagoe ureuëng nyang jipeugalak até Gobnyan, meunyo Allah hana geukalon buet-buet ureuëng nyan. Nabi Daud geupeugah lagée nyoe,

7”Seulamat mubahgia ureuëng nyang jipeubuet salah teuma geupeu amphon lé Po dan desya-desya jih ka geupeu kubu lé Allah!

8”Seulamat mubahgia ureuëng nyang desya-desya jih hana geutuntot lé Tuhan!”

⁹Peu kheueh teupeugah sealamat mubahgia nyoe teutuju keu ureuëng nyang meusunat mantong? Atawa keu ureuëng-ureuëng nyang hana jitem turot peuratoran meusunat? Ka lheureh kamoe peugah sigohlom nyoe, bahwa Nabi Ibrahim geuteurimong lé Allah sibagoe ureuëng nyang teupeugalak até Gobnyan, sabab Nabi Ibrahim meuiman keu Po teu Allah.¹⁰ Ngon lagée nyan, pajan kheueh Allah geupeugah hai nyan? Sigohlom atawa óh ka lheureh Nabi Ibrahim meukatan? Beutôi sigohlom gobnyan teupeukatan, bukon óh ka lheureh nyan.¹¹ Gobnyan teupeukatan teuma óh dudoe, dan meukatan geuh nyan sibagoe tanda bahwa Allah ka geuteurimong gobnyan sibagoe ureuëng nyang jipeugalak até Allah, sabab geumeuiman ubak Allah. Gobnyan geuteurimong lé Allah bak watée gobnyan gohlom geuseutôt peuratoran meukatan. Dan Nabi Ibrahim jeuet keu bapak seucara rohani keu mandum ureuëng nyang meuiman ubak Po teu Allah, dan ngon sabab nyan ka geuteurimong lé Allah sibagoe ureuëng nyang peugalak até Gobnyan, bah pi awaknyan hana jiseutôt peuratoran meukatan.¹² Meunan cit Nabi Ibrahim bapak

rohani keu ureuëng-ureuëng nyang meukatan. Gobnyan bapak rohani awaknyan bukon sabab jih awaknyan jiseutôt peuratoran meukatan, sabab awaknyan udeb ngon jimeuiman ubak Po teu Allah, saban lagée Nabi Ibrahim bak watée gobnyan gohlom geuseutôt peuratoran meukatan.

Janji Allah jiteurimong sabab meuiman keu Po teu Allah

¹³Allah meujanji ubak Nabi Ibrahim dan keuturonan gobnyan bahwa donya nyoe teuma jeuet keu milék Nabi Ibrahim. Allah geumeujanji lagée nyan bukon ngon sabab Nabi Ibrahim taát keu huköm agama Yahudi, teuma sabab gobnyan meuiman keu Allah sampoe gobnyan geuteurimong lé Allah sibagoe ureuëng nyang jipeugalak até Gobnyan.¹⁴ Sabab meunyo teuma ureuëng-ureuëng nyang taát keu huköm-huköm agama Yahudi mantong nyang teurimong peue nyang ka geupeu janji lé Allah nyan, teumeuiman ubak Po teu Allah hana meuguna mubacut pih, dan janji Allah pi soh hana meuguna.¹⁵ Huköm agama Yahudi teupeuteuka huköman Allah. Teuma meunyo huköm hana, buet-buet nyang teulanggar pi hana.

¹⁶Ngon lagée nyan janji Allah nyan dasai jih na kheueh manusia jimeuiman ubak Allah. Nyan jeuet keujaminan ubak banmandum keuturonan Nabi Ibrahim bahwa janjinyan geubri ubak awaknyan sibagoe meuneubri nyang cuma-cuma nibak Allah; kon mantong keu awaknyan nyang taát ubak huköm agama Yahudi, teuma meunan cit keu ureuëng nyang meuiman ubak Allah saban lagée Nabi Ibrahim meuiman ubak Gobnyan. Sabab Nabi Ibrahim na kheueh ureuëng syiek geutanyoe banmandum seucara rohani.¹⁷ Sabab Po teu Allah meufeureuman lagée nyoe ubak Nabi Ibrahim, ”Ulôn ka kupeujeuet gata bapak keumandum bansa.” Meunan kheueh Allah geubri janji nyan ubak Nabi Ibrahim. Dan Nabi Ibrahim meuiman ubak Gobnyan. Gobnyan kheueh Allah nyang peu-udeb ureuëng maté; dan Gobnyan kheueh teuma Allah nyang ngon geupeugah mantong beujeuet peue nyang hántom na hase na.¹⁸ Nabi Ibrahim teutab meuharab dan peucaya bah kheueh hana harapan lé. Sabab nyan gobnyan jeuet keu bapak lé mandum bansa.

Lagée nyang na teutuléh lam Alkitab, "Keuturonan gata teuma meukeumang jai lagoe-na." ¹⁹Nabi Ibrahim bak watée nyan geuteupeue bahwa gobnyan hana mungken le meuteumé keuturonan, sabab tuboh gobnyan ka tuha that dan umu gobnyan rab sireutôh thon; lom teuma Sara, peurumoh gobnyan, balui. Teuma bah kheueh meunan iman Nabi Ibrahim teutab hana meukureu-eng. ²⁰Gobnyan teutab meuiman dan hana was-was peue nyang ka geupeu janji lé Po teu Allah keu gobnyan. Dan iman gobnyan meutamah kong dan gobnyan sabe meudhike ubak Allah. ²¹Gobnyan peucaya that bahwa Allah hase geupeubuet peue nyang ka geupeu janji ubak gobnyan. ²²Nyang kheueh sabab jih Nabi Ibrahim geuteurimong lé Po teu Allah sibagoe ureuëng nyang peumangat até Gobnyan. ²³Haba "teuteurimong sibagoe ureuëng nyang peumangat até Allah" teutuléh kon mantong keu Nabi Ibrahim, ²⁴teuma rhot cit keugeutanyoe. Geutanyoe pi geuteurimong sibagoe ureuëng nyang peumangat até Allah, sabab geutanyoe meuiman ubak Allah nyang peudeb Isa, Tuhan geutanyoe, nibak maté. ²⁵Isa ka geujok keu jipoh maté sabab desyadesya geutanyoe; laju Gobnyan geupeu udeb lom teuma lé Po teu Allah sibagoe geutanyoe tameugét lom ngon Allah.

Meugét lom teuma ngon Po teu Allah

5 Jinoenyoe tanyoe ka tameugét lom ngon Po teu Allah, sabab tanyoe tameuiman. Dan ngon sababnyan tanyoe udeb ^d damé ngon Allah rot Tuhan geutanyoe Isa Almaseh. ²Ngon sabab nyan tanyoe meuiman ubak Isa. Deungon na lagée nyan teupeu mungken tanyoe tahayati geunaséh Allah, dan geunaséh nyan kheueh tanyoe udeb bak saát nyoe. Ngon sabab nyan tanyoe meugalak até ^e sabab geutanyoe na harapan bahwa tanyoe teuma tarasa keubahagiaaan nyang geubri lé Allah! ³Dan nyang leubeh nibak nyan, geutanyoe pi geumbira ^f lam deurita, sabab tanyoe tateupeue ngon deurita nyan teupeujeuet manusia meutamah khusyuék, ⁴ dan ngon khusyuék nyan teupeujeuet manusia jeuet teu-ujoe; ngon lagée nyan kheueh jipeuteuka harapan. ⁵Harapan nyang lagée nyoe hana teuma keucewa geutanyoe, sabab lam até geuta-

nyoe ka geupasoe lé Po teu Allah ngon geunaséh Gobnyan. Allah geupeubuet nyan ngon peurantaraan Roh Gobnyan, nyang ka geubri keu geutanyoe.

⁶ Watée tanyoe lam keuadaan hana meudaya, Almaseh maté keu geutanyoe bak watée nyang paih nyang ka geupeuteuntée lé Po teu Allah; padahai tanyoe ureuëng-ureuëng nyang jiôh nibak Allah. ⁷Keu sidroe-droe ureuëng nyang ade pih payah that uréuëng jitem maté. Mungken keu sidroe ureuëng nyang gét, na cit ureuëng nyang jitem maté. ⁸Teuma lé Allah geupeuleumah geunaséh Gobnyan ubak tanyoe watée Almaseh maté keugeutanyoe bak watée tanyoe mantong jeuet ureuëng meudesya. ⁹Jinoenyoe tanyoe ka tameugét lom ngon Po teu Allah rot Almaseh maté; ngon sabab nyan pasti geutanyoe geupeu seulamat cit teuma nibak ázeb Allah lé Almaseh. ¹⁰Meunyo bak watée tanyoe meumusoh ngon Allah, geutanyoe geupeu damé ngon Gobnyan meulalu Aneuëk geuh maté, peulom jinoenyoe óh ka lheueh hubongan tanyoe ngon Allah gét lom teuma, ka teuntée tanyoe geubri seulamat rot udeb Almaseh. ¹¹Dan nyang leubeh nibak nyan, geutanyoe pi galak that até ateueh jroh geuh Allah rot Tuhan geutanyoe Isa Almaseh. Sabab rot Almaseh, tanyoe bak watéenyoe tarasa hubongan tanyoe nyang gét ngon Allah.

Nabi Adam dan Almaseh

¹²Desya jitamong lam donya rot sidroe ureuëng, dan nibak desya nyan teuka kheueh maté. Akibat jih, maté laju jimeu-éue ubak mandum manusia, sabab mandum ureuëng ka meudesya. ¹³Sigohlom huköm agama Yahudi geubri lé Po, desya ka na ateueh rhueng donya. Teuma desya hana jituntot, sabab hana huköm nyang jeuet ji-iengkeue. ¹⁴Teuma, phon jamén Nabi Adam trok ubak jamén Nabi Musa, maté ka jikuasa mandum umat manusia. Bah kheueh ureuëng-ureuëng nyang hana jipeubuet buet nyang meulanggeh ngon cara nyang sa lagée nyang geupeubuet lé Nabi Adam, ureuëng-ureuëng nyan pih meusajan cit jikuasa lé maté.

Nabi Adam na kheueh sibagoe gamba nibak Gobnyan nyang teuka singoh dudoe. ¹⁵Teuma mandua nyan hana saban; sabab

^d tanyoe udeb: padub-padubboh naseukah kuno: jak kheueh geutanyoe udeb. ^e tanyoe meugalak até: atawa jak geutanyoe tameugalak até. ^f geutanyoe pi geumbira: atawa jak kheueh geutanyoe tapeumangat até.

meuneubri Allah jiôh leubeh rayeuk meunyoë teupeusa ngon buet nyang geulanggeh lé Nabi Adam. Buet sidroe ureuëng nyang salah jeuet keusabab jai that-that manusia maté. Padub na leubeh rayeuk lom akibat nibak rakhmat Allah dan hadiah keuseulamatan nyang geubri keu ureuëng ramé, rot até nyang jroh sidroe ureuëng, na kheueh Isa Almaseh. ¹⁶ Meunan cit hadiah Allah jiôh leubeh rayeuk nibak desya nyang sa nyan. Sabab óh ka lheueh sidroe ureuëng jipeubuet buet nyang ji-iengkeue, jipeurhot kheueh ponis, "Meusalah". Teuma óh ka lheueh jai that ureuëng jipeubuet desya teuka kheueh hadiah Po teu Allah nyang geupeugah, "Hana meusalah". ¹⁷ Sabab buet nyang jilanggeh lé sidroe ureuëng, maté laju jimeuéue ho-ho mantong rot ureuëng nyang sidroe nyan. Padub na leubeh rayeuk lom akibat nibak peue nyang jipeubuet lé sidroe ureuëng nyang laén, na kheueh Isa Almaseh. Rot Gobnyan, Allah geupeutreun limpahan rakhmat Gobnyan ubak ureuëng ramé, dan ngon hana meuharab sapeue geupeu mungken manusia jimeugét lom ngon Allah; awaknyan jimeukuasa ateueh rhueng donya nyoe rot Almaseh.

¹⁸ Teuma, lagée toh buet nyang ka ji-iengkeue lé sidroe ureuëng jeuet keu akibat banmandum umat manusia geuhuköm, meunan cit ngon buet nyang jipeubuet lé sidroe ureuëng nyang jiseutôt keuheundak Po teu Allah, jeuet keuakibat mandum ureuëng geupeubeubaih nibak buet salah dan geubri udeb. ¹⁹ Dan lagée toh jai that ureuëng ka jeuet keu ureuëng meudesya sabab sidroe ureuëng nyang hana taát, meunan cit teuma jai that ureuëng teupeumungken jimeugét lom ngon Po teu Allah sabab sidroe ureuëng taát ubak Allah.

²⁰ Nyang bri huköm agama Yahudi na kheueh Allah keudroe. Teuma seumaken manusia jiuseuha jitaát ubak huköm nyan, seumaken jai awaknyan ji iengkeue dan meudesya ubak Allah. Teuma seumaken manusia jipeubuet desya, Allah teutab geugaséh keu awaknyan. ²¹ Ngon sabab nyan, tanyoe museuti maté sabab tanyoe ka tapeubuet desya. Teuma Allah geugaséh keu tanyoe dan geubri jalan ubak geutanyoe keu tameugét lom teuma ngon Gobnyan. Dan sabab hubongan geutanyoe ngon Po teu Allah ka gét lom teuma, Gobnyan pi geubri

udeb seujati dan keukai ubak geutanyoe rot Isa Almaseh, Tuhan geutanyoe.

Maté ateueh desya dan udeb meusaboh ngon Almaseh

6 Meunyoë meunan, peu kheueh nyang jeuet tapeugah? Peu kheueh geutanyoe tapeubuet desya sabe mangat Allah geugaséh keu tanyoe? ² Teuntée hana! Desya hana le meukuasa ateueh geutanyoe, ngon lagée nyan, panena hase tanyoe udeb sabe tapeubuet desya? ³ Peu kheueh Gata mandum tateupeue bahwa bak watée tanyoe teupumanö, tanyoe ka teupeusaboh ngon Isa? Ngon lagée nyan makna jih tanyoe ka geupeu saboh lam maté Gobnyan. ⁴ Ngon teupumanö nyan, tanyoe teupekubu meusajan ngon Almaseh dan meusajan maté ngon Gobnyan, mangat jeuet lagée toh Almaseh ka geupeu udeb nibak maté ngon kuasa Bapak nyang mulia, meunan kheueh tanyoe hase tarasa udeb nyang barô.

⁵ Meunyoë tanyoe ka jeuet meusaboh ngon Almaseh sabab tanyoe meusajan maté ngon Gobnyan, tanyoe teuma jeuet meusaboh ngon Gobnyan sabab geutanyoe meusajan geupeu udeb lom saban lagée Gobnyan. ⁶ Tanyoe tateupeue bahwa tabiát geutanyoe nyang katreb sibagoe manusia ka teupeumaté meusajan-sajan ngon Almaseh bak kayée saleb mangat kuasa tabiát geutanyoe nyang meudesya nyan teupeuhanco; ngon lagée nyan tanyoe hana le jipeubudak lé desya. ⁷ Sabab meunyoë sidroe-droe ureuëng maté, ureuëng nyan teupeubeubaih nibak kuasa desya. ⁸ Meunyoë tanyoe maté meusajan ngon Almaseh, tanyoe peucaya bahwa tanyoe pih teuma udeb meusajan Gobnyan. ⁹ Sabab tanyoe tateupeue bahwa Almaseh ka geupeu udeb nibak maté dan Gobnyan hana teuma maté le; maté hana meukuasa le ateueh droe Gobnyan. ¹⁰ Maté nyang geurasa lé Almaseh na kheueh maté ateueh desya. Nyan na jih sigoe mantong keu siumu masa. Dan udeb nyang geurasa bak watée nyoe na kheueh udeb keu Po teu Allah. ¹¹ Gata pih harôh gata anggab droe gata maté ateueh desya, teuma udeb lam hubongan nyang krab ngon Allah meulalu Isa.

¹² Bék le peubiyeu desya jikuasa udeb gata nyang fana mangat Gata bék taturot keuheundak gata nyang jeuhet. ¹³ Meunan cit bék teuma Gata seurah anggota tuboh gata ubak kuasa desya keu teupeguna keu

meukeusut-meukeusut nyang jeuhet. Teuma peujok kheueh droe gata ubak Allah sibagoe ureuëng nyang ka geupinah nibak maté ubak udeb. Bie kheueh bansaboh tuboh gata ubak Allah mangat geupeu guna keu geupeubuet keuheundak Allah. ¹⁴ Desya hana jeuet jikuasa ateuh gata, sabab gata hana le udeb dimiyueb huköm agama Yahudi teuma ka dimiyueb rakhmat Allah.

Hamba teuhadab keuheundak Allah

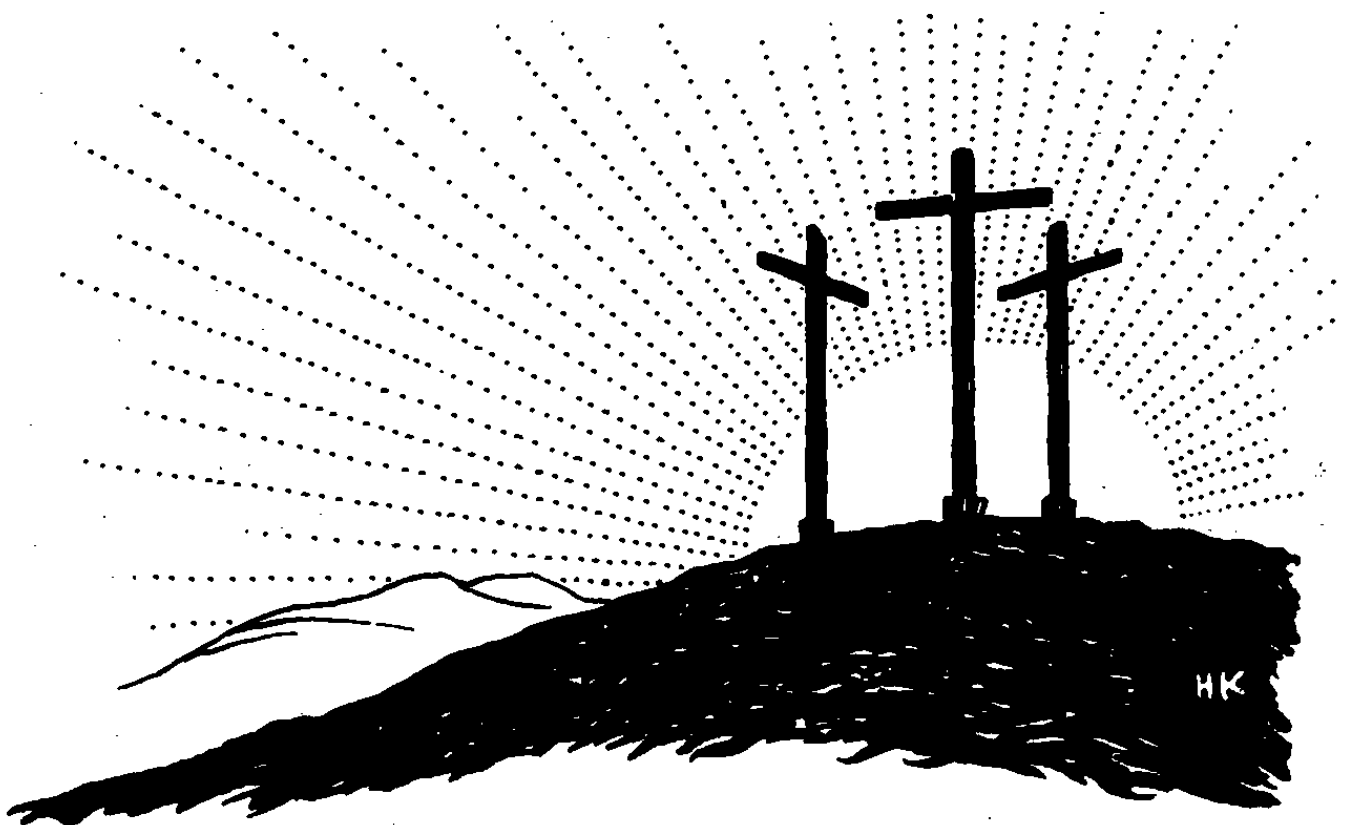
¹⁵ Jinoenyoe, peue keusimpolan jih? Peu kheueh jeuet tanyoe meudesya, sabab tanyoe ka hana le dimiyueb kuasa huköm agama Yahudi, teuma ka dimiyueb rakhmat Allah? Sagai-sagai hana! ¹⁶ Peu kheueh gata teupeu meunyoe gata peujok droe ubak sidroe-droe ureuëng keu teupeubuet keuheundak jih ngon lagée nyan gata na kheueh namiet ureuëng nyang gata taát nyan – aléh namiet desya nyang jiba gata ubak maté, atawa namiet nyang taát ubak Allah, dan ngon lagée nyan meugét lom teuma ngon Allah. ¹⁷ Teuma teurimong gaséh ubak Allah! Sabab yoh masa ilée gata jeuet keu namiet desya, teuma bak watée nyoe gata ngon sipeunoh até gata taát ubak peungajaran nyang beutôi nyang ka teubri ubak gata. ¹⁸ Gata ka teupeubeubaih nibak desya, dan jinoenyoe jeuet keu hamba lagée nyang geulakée lé Allah. ¹⁹ Sabab daya pike gata thatthat leumoh, ulôn peuguna tambéh-tambéh keunamiet mangat leubeh gata muphom. Yoh watée ilée gata peujok droe bansaboh

tuboh gata sibagoe namiet keu hai-hai nyang kutoe dan nyang jeuhet keu meukeusut-meukeusut nyang jeuhet teuma. Meunan cit bak watée nyoe, bah kheueh gata jok bansaboh tuboh gata sibagoe hamba lagée nyang geukeuheundak lé Allah keu meukeusut-meukeusut Allah nyang khusus.

²⁰ Watée gata jicok keunamiet lé desya, gata hana jikuasa lé keuheundak Po teu Allah. ²¹ Bak watée nyan peu kheueh labajih nyang gata teurimong nibak hai-hai nyang bak watée nyoe gata malée bak tapeubuet? Buet-buet nyang lagée nyan teuma teuba ubak maté! ²² Teuma jinoenyoe gata kateupeubeubaih nibak desya, dan jeuet keu hamba Allah. Laba gata na kheueh bahwa Gata udeb khusus keu Po teu Allah dan hai nyan jipeuhase udeb sejati dan keukai. ²³ Sabab maté na kheueh upah nibak desya; teuma udeb sejati dan keukai meusajan ngon Isa Tuhan tanyoe na kheueh meuneubri nyang geubri lé Allah ngon cuma-cuma.

Huköm meukawen sibagoe cuntoh

7 Syedara-syedara lôn! Gata banmandum ka taturi keu huköm. Ngon lagée nyan, gata tateupeue bahwa keukuasaan huköm ateuh sidroe-droe ureuëng, meulaku simantong ureuëng nyan udeb. ² Sidroe ureuëng inong nyang na lakoe, miseue jih, teuikat ngon huköm bak lakoe jih seumantong lakoe jih udeb. Meunyoe lakoe jih ka meuninggai donya, peurumoh ureuëng nyan ka beubaih nibak huköm nyang teuikat

Kayée saleb di ateuh bukét (6:6)

jihnyan bak teungku lakoe. ³ Meunyoé inong nyan udeb ngon agam laén seudangkan lakoe jih mantong udeb, dan ureueng inong nyan teupeugah ka meumukah. Teuma meunyoé lakoe jih meuninggai donya, seucara huköm, inong nyan ka beubaih. Dan meunyoé inong nyan jimeukawen lom ngon agam laén, inong nyan hana teupeugah meumukah. ⁴ Meunan cit hai jih ngon gata, Syedara-syedara lôn. Teuhadab huköm agama Yahudi gata ka maté, sabab gata ka teupeusaboh ngon tuboh Almaseh dan ka jeuet keu atra Gobnyan nyang ka teupeu udeb lom teuma nibak maté. Gobnyan teupeu-udeb nibak maté mangat tanyoe jeuet meuguna nibak Po teu Allah, lam udeb geutanyoe. ⁵ Sabab, yoh masa ilée tanyoe udeb meunurot sifeuet-sifeuet manusia. Bak watée nyan nafeusu-nafeusu nyang meudesya, nyang teuka sabab na huköm agama, jimat peurangan lam tuboh geutanyoe. Nyang kheueh sabab jih tanyoe tapeubuet hai-hai nyang akibat jih rhot bak maté. ⁶ Teuma jinoenyoe tanyoe hana le teukat bak huköm agama Yahudi. Tanyoe ka maté ateuh huköm nyang yoh watée ilée jikuasa tanyoe. Tanyoe hana le meungabdi ngon cara nyang awai, meunurot huköm nyang teutuléh. Jinoenyoe tanyoe meungabdi meunurot cara barô nyang jitunyok lé Roh Allah ubak geutanyoe.

Huköm dan desya

⁷ Meunyoé meunan, péu kheueh nyang jeuet tapeugah? Bahwa huköm agama Yahudi nyan jeuhet? Teuntée hana! Teuma huköm nyan kheueh nyang purunoe ulôn keuhai desya. Ulôn hana teuma lôn teupeu peue nyang teupeugah ngon leuha nyan, meunyoé huköm agama Yahudi hana jipeugah, "Bék kheueh leuha." ⁸ Rot huköm agama, desya meuteumé keuseumpatan keu jipeuteuka mubagoe rupa keuheundak nyang leuha lam até ulôn; sabab meunyoé huköm agama hana, dan desya pih maté. ⁹ Ulôn ilée udeb hana meuagama. Teuma watée huköm agama teuka, desya ka jipeuphon udeb ¹⁰ dan ulôn maté. Dan huköm agama nyan, nyang yoh awai na meukeusut keu teubri udeb, nyang teuka na kheueh maté ateuh ulôn. ¹¹ Sabab meulalu huköm agama nyan, desya jicok keuseumpatan keu jipeunget dan jipoh maté lôn.

¹² Huköm agama asai jih nibak Po teu Allah, dan tieb-tieb peurintah nyang na lam huköm nyan teuka jih nibak Po teu Allah, jadi ade dan jroh. ¹³ Ngon lagée nyan, péu kheueh nyoe meumakna bahwa nyang gét nyan jipeuteuka maté keu ulôn? Teuntée hana! Desya kheueh nyang peuteuka maté nyan. Ngon teupeuguna nyang gét, desya jipeuteuka maté ateuh ulôn, mangat sifeuet-sifeuet desya mangat deuh ngon nyata. Ngon peurintah-peurintah Po teu Allah, deuh kheueh bukeuti jih padub na jeuhet jih desya.

Meugrúm-grúm lam tuboh manusia

¹⁴ Tanyoe tateupeue bahwa huköm agama Yahudi asai jih nibak Roh Allah; teuma ulôn nyoe manusia leumoh. Ulôn ka jipeubloe jeuet keu namiet desya. ¹⁵ Sabab ulôn keudroe hana muphom buet ulôn. Hai-hai nyang keuneuk ulôn peubuet, nyan hana lôn peubuet; teuma keu hai-hai nyang ulôn banci, nyang lagée nyan nyang ulôn peubuet. ¹⁶ Ngon lagée nyan, meunyoé ulôn peubuet hai-hai nyang hana patot ngon keuheundak ulôn, nyan saban cit ulôn angkée bahwa huköm agama Yahudi gét. ¹⁷ Ngon lagée nyan, kon ulôn le nyang sibeuna jih nyang peubuet lagée nyan, teuma desya nyang ka jikuasa ateuh droe ulôn. ¹⁸ Ulôn kuteupeue bahwa hana meusapeue pih nyang gét lam tuboh ulôn; na kheueh lam tabiát ulôn sibagoe manusia. Sabab na meuheuét lam droe ulôn keuneuk peubuet nyang jroh, teuma ulôn hana hase lôn peubuet nyan. ¹⁹ Ulôn hana lôn peubuet nyang gét nyang lôn keuneuk peubuet; sikeubit jih nyang ulôn peubuet hai-hai nyang jeuhet, nyang hana lôn tem peubuet. ²⁰ Meunyoé ulôn peubuet hai-hai nyang hana lôn tem peubuet, nyan saban cit bukôn ulôn nyang peubuet hai nyan, teuma desya nyang ka jikuasa ateuh droe ulôn.

²¹ Ngon lagée nyan ulôn cok keuputosan bahwa huköm nyoe kheueh nyang mat peurangan: na kheueh bahwa meunyoé ulôn keuneuk peubuet nyang gét, teuma nyang jeuhet mantong nyang jiteuka bak ulôn. ²² Baten ulôn galak ubak huköm Allah, ²³ teuma ulôn sadar bahwa lam droe ulôn na teuma huköm laén nyang jimat peurangan – na kheueh huköm nyang meubeda ngon huköm nyang jiaku lé akai budho lôn. Nyang kheueh sabab jih ulôn teukat nibak

huköm desya nyang mat keumudo lam tuboh ulôn. ²⁴⁻²⁶ Syedara, lagée nyoe kheueh keuadaan ulôn: ulôn taát keu huköm Allah ngon akai budho lôn, teuma ngon tabiát manusia ulôn, ulôn taklôk ubak desya. Mupaloe that ulôn nyoe! Soe kheueh nyang tem peuseulamat ulôn nibak tuboh nyoe nyang ba ulôn ubak maté? Syukoe ubak Po teu Allah! Gobnyan geutem peuseulamat ulôn meulalu Isa Almaseh.

Keu hai udeb nyang meunurot Roh Allah

8 Jinoenyoe hana huköman keue ureuëng nyang udeb meusaboh ngon Isa. ² Sabab huköm Roh Allah nyang peujeuet geutanyoe udeb meusaboh ngon Isa ka geupeubeubaih ulôn. ³ Nibak huköm nyang teupeusabab desya dan maté. ³ Peue nyang hana hase jipeubuet lé huköm agama, sabab geutanyoe manusia leumoh, nyan ka geupeubuet lé Allah. Allah geupeutaloe kuasa desya lam tabiát manusia ngon geukirém Aneuëk Gobnyan keudroe, nyang teuka lam keuadaan saban ngon manusia nyang meudesya, keu teusampôh desya. ⁴ Allah geupeubuet lagée nyan mangat keuheundak Gobnyan nyang na lam huköm agama Yahudi nyan jeuet teupeujak lam droe geutanyoe nyang udeb meunurot Roh Allah dan kon meunurot tabiát manusia. ⁵ Ureuëng-ureuëng nyang udeb meunurot tabiát manusia, hana piôh jipike peue nyang jilakée lé tabiát manusia. Teuma ureuëng nyang udeb meunurot Roh Allah, hana piôh jipike peue nyang lakée lé Roh Allah. ⁶ Meunyoe pikeran gata jikuasa lé tabiát manusia, akibat jih na kheueh maté. Teuma meunyoe pikeran gata jikuasa lé Roh Allah, teuma akibat jih na kheueh udeb damé ngon Allah. ⁷ Ureuëng nyang jikuasa lé tabiát manusia, ureuëng nyan jimeumusoh ngon Allah; sabab ureuëng nyan hana tundok ubak huköm Allah; dan keubiet jihnyan hana hase tundok ubak huköm Allah. ⁸ Ureuëng nyang udeb meunurot tabiát manusia, ureuëng nyan hana hase jipeugalak até Allah.

⁹ Teuma gata hana udeb meunurot tabiát manusia. Gata udeb meunurot Roh Allah – meunyoe, teuntée jih, Roh Allah biet-biet geumat peuranan lam tuboh gata. Ureuëng nyang hana bak jih Roh Almaseh, ureuëng

nyan bukon kheueh atra Almaseh. ¹⁰ Teuma meunyoe Almaseh udeb lam tuboh gata, bah pi tuboh gata teuma maté ngon sabab desya, teuma Roh Allah geubri udeb ubak gata, ^h sabab hubongan gata ngon Allah ka gét. ¹¹ Meunyoe Roh Allah, nyang peu-udeb Almaseh nibak maté, udeb lam tuboh gata, teuma Gobnyan nyang peu-udeb Almaseh nibak maté nyan, teuma geupeu udeb teuma tuboh gata nyang hase maté nyan. Gobnyan geupeubuet nyan ngon Roh Gobnyan nyang udeb lam tuboh gata.

¹² Nyang kheueh sabab jih, Syedara-syedara, geutanyoe na tanggong jaweueb; teuma kon tanggong jaweueb ubak tabiát manusia; tanyoe hana peureulée udeb meunurot nyang jilakée. ¹³ Sabab meunyoe gata udeb meunurot tabiát manusia, teuma gata maté; teuma meunyoe ngon kuasa Roh Allah, gata hana piôh tapeumaté buet-buet gata nyang meudesya, ngon lagée nyan gata teuma udeb. ¹⁴ Ureuëng-ureuëng nyang geubimbéng lé Roh Allah, na kheueh aneuëk-aneuëk Allah. ¹⁵ Sabab Roh, nyang geubri lé Allah ubak gata, hana kheueh teupeujeuet gata jeuet keu namiet sampoe gata udeb lam keuadaan teumakot. Nyang beuna Roh Allah nyan teupeujeuet gata keu aneuëk-aneuëk Allah. Dan ngon kuasa Roh Allah nyan tanyoe tapeugah keu Allah nyan, "Bapak, nyoe Bapak lôn!" ¹⁶ Roh Allah meusajan-sajan ngon roh geutanyoe jipeugah bahwa tanyoe na kheueh aneuëk-aneuëk Allah. ¹⁷ Ngon lagée nyan, meunyoe tanyoe na kheueh aneuëk-aneuëk Gobnyan, tanyoe pih na kheueh ahli waréh Gobnyan nyang teuma tateurimong beureukat-beureukat nyang teuma geukeubah lé Allah keu aneuëk-aneuëk Gobnyan. Geutanyoe teuma tateurimong meusajan-sajan ngon Almaseh peue nyang ka geukeubah lé Allah keu Gobnyan; sabab meunyoe tanyoe meudeurita meusajan ngon Almaseh, tanyoe pih geupeumulia meusajan Gobnyan.

Keumuliaan nyang keukai

¹⁸ Banmandum deurita nyang tarasa bak watée nyoe, meunurot peundapat ulôn, hana hase tapeusa mubacut pih ngon keumuliaan nyang teuma geupeugah ubak geutanyoe. ¹⁹ Bansigom donya jipreh ngon that-that meucen teuma watée jih Allah geupeugah

⁸ ulôn: padub-padubboh naseukah kuno: gatanyoe; na cit: tanyoe. ^h Roh Allah geubri udeb ubak gata: atawa roh gatanyoe udeb.

8:11: 1Kor. 3:16 8:15: Mrk. 14:36, Gal. 4:6 8:15-17: Gal. 4:5-7

aneuëk-aneuëk Gobnyan. ²⁰ Sabab alam ka geupeubiyeu jeuet keu rapôh, bukon sabab keuheundak jih keudroe, teuma ngon sabab Allah geupeubiyeu lagée nyan. Bah kheueh ka lagée nyan na cit harapan nyoe: ²¹ bahwa bak saboh watée alam teuma geupeubeubaih nibak kuasa nyang peuhanco dan teuma meusajan jipeumeurdehka meunan cit jipeumulia meusajan-sajan ngon aneuëk-aneuëk Allah.

²² Tanyoe tateupeue bahwa trok bak watéenyoe bansigom donya apoh apah sabab meudeurita lagée sidroe inong nyang jipeulahé aneuëk banyak. ²³ Dan bukon bansigom donya mantong nyang apoh apah; tanyoe keudroe pih apoh apah lam baten. Tanyoe ka tateurimong Roh Allah sibagoe meuneubri Allah nyang phon, teuma tanyoe teutab mantong tapreh Allah geupeubeubaih droe geutanyoe banmandum nyan dan geupeujeuet tanyoe sibagoe aneuëk-aneuëk Gobnyan. ²⁴ Sabab ngon meuharab, tanyoe geupeu seulates. Teuma meunyoe peue nyang taharab nyan ka deuh tangiang, nyan bukon le harapan. Sabab soe kheueh nyang mantong meuharab sapeue-sapeue meunyoe ka deuh jingiang? ²⁵ Teuma meunyoe tanyoe meuharab sapeue-sapeue nyang gohlom tangiang, tanyoe tapreh ngon saba.

²⁶ Meunan cit ngon Roh Allah teuka geujak tulông tanyoe meunyoe tanyoe leumoh. Sabab geutanyoe hana tateupeue pakriban nyang sibeuna jih tanyoe meudoá; Roh nyan keudroe meuhadab Allah keu jijak lakée keu geutanyoe ngon meucen nyang leupah lhok sampoe hana hase jipeugah. ²⁷ Ngon lagée nyan Po teu Allah, nyang geuteupeue asoe até manusia, muphom peue nyang jilakée lé Roh nyan; sabab Roh nyan jilakée ubak Allah keu umat Allah keudroe, dan saban ngon keuheundak Allah.

²⁸ Tanyoe tateupeue bahwa Allah nyang atoe peue-peue mantong, sampoe jipeuhase nyang gét keu ureuëng-ureuëng nyang gaséh Gobnyan¹ dan geuhôi jihnyan saban ngon reencana Gobnyan. ²⁹ Awaknyan nyang ka geupilé lé Allah, ka teuma geupeuteuntée nibak awaiphon keu jeuet keusaban lagée Aneuëk Gobnyan, na kheueh Isa Almaseh. Ngon lagée nyan Aneuëk nyan ka jeuet nyang phon lamkawan syedara-syeda-

ra jih. ³⁰ Meunan kheueh Allah geutawök awaknyan nyang ka geupeuteuntée leubeh ilée; dan awaknyan nyang geuhôi nyan, teupeumungken jimeugét lom teuma ngon Gobnyan. Dan awaknyan nyang teupeumungken jimeugét lom ngon Allah, jicok jeumba lam udeb Allah keudroe.

Geunaséh Allah ngon peurantara Isa Almaseh

³¹ Peu kheueh nyang jeuet teupeugah bak watée nyoe ngon mandum nyan? Meunyoe Allah na blaih geutanyoe, soe nyang hase jilawan tanyoe? ³² Aneuëk Gobnyan keudroe hana geugaséh, teuma geuseurah keu keupeuntangan tanyoe banmandum; hana mungken Gobnyan hana geubri keu geutanyoe sipeue-peue nyang laén? ³³ Soe kheueh nyang hase jigugat tanyoe umat nyang geupilé lé Allah, meunyoe Allah keudroe geupeugah bahwa tanyoe hana meusalah? ³⁴ Peu kheueh na ureuëng nyang keuneuk peusalah geutanyoe? Isa singoh nyang bila tanyoe! Gobnyan kheueh nyang ka maté, atawa Gobnyan kheueh nyang ka geupeu udeb lom nibak maté dan na ngon Allah bak tempat Gobnyan meukuasa. ³⁵ Peu kheueh nyang hase jitam Almaseh geugaséh tanyoe? Peu kheueh hase keusahan nyang seugah nyan, atawa payah, meunan cit ngon teu iénanya, atawa ngon deuek, meunan cit ngon gasien, atawa bahaya, meunan cit ngon maté? ³⁶ Lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe,

”Siuroe seupôt kamoe udeb lam bahaya mawöt lé sabab Droeneueh.

Kamoe jipeusaneut lagée bubiri nyang keuneuk jisie.”

³⁷ Hana! Nyang beutôi lam banmandum nyan geutanyoe meuteumé meunang nyang sampoereuna lé Gobnyan nyang gaséh geutanyoe! ³⁸ Sabab ulôn peucaya that bahwa bansigom donya, bah kheueh maté meunan cit udeb, bah kheueh malaikat meunan cit nyang mat kuasa, bah kheueh ancaman-ancaman nyang teuka jinoenyoe meunan nyang ancaman nyang teuka singoh atawa teunaga-teunaga nyang laén; ³⁹ bah kheueh hai-hai nyang na di langét, meunan cit hai-hai nyang na lam bumoe atawa peue mantong nyang laén, banmandum nyan ha-

¹ Lam padub-padubboh naseukah kuno hana: dan geupeujeuet tanyoe sibagoe aneuëk-aneuëk Gobnyan.

² Allah nyang atoe peue-peue mantong, sampoe jipeuhase nyang gét keu ureuëng-ureuëng nyang gaséh keu Gobnyan: padub-padubboh naseukah kuno: Banmandum hai teupeuhase nyang gét keu awaknyan nyang jigaséh Po teu Allah.

8:20: Keuj. 3:17-19 8:23: 2Kor. 5:2-4 8:36: Zab. 44:23

na hase jitam Po teu Allah geugaséh geutanyoe, lagée nyang ka geutunyok rot Isa, Tuhan geutanyoe.

Allah ngon umat Gobnyan nyang geupiléh

9 Peue nyang ulôn peugah nyoe na kheueh beutôi sabab ulôn atra Almaseh. Ulôn hana sulet. Até nurani ulôn nyang jibimbéng lé Roh Allah, geupeu yakén ulôn bahwa haba ulôn nyoe beutôi. ²Ulôn biet that seudeh dan até ulôn meudeurita ³sabab syedara-syedara lôn nyang saboh bansa ngon ulôn. Sabab keu awaknyan, ulôn keudroe rila geukutôk lé Allah dan geupeuce nibak Almaseh. ⁴Awaknyan na kheueh umat nyang teupiléh dan Allah geupeujeuet awaknyan sibagoe aneuëk-aneuëk geuh keudroe, dan geupeugah kuasa Gobnyan bak awaknyan. Gobnyan geupeuna peujanjian^k ngon awaknyan dan geubri keu awaknyan huköm agama. Allah geubri té bak awaknyan pakriban awaknyan meubadat dan awaknyan ka teuma jiteurimong janji-janji Gobnyan. ⁵Awaknyan na kheueh keuturonan nibak indatu tanyoe. Almaseh seucara manusia asai jih nibak bansa awaknyan. Gobnyan leubeh manyang nibak banmandum. Teupujoe kheueh Allah keu siumu masa!^l Amin.

⁶Ulôn hana meukeusut ulôn peugah bahwa janji Allah ka hana laku le; teuma kon mandum ureuëng Israel umat nyang geupiléh lé Allah. ⁷Kon banmandum keuturonan Nabi Ibrahim na kheueh aneuëk-aneuëk Allah. Sabab Allah meufeureuman ubak Nabi Ibrahim lagée nyoe, "Keuturonan Nabi Ishaq mantong kheueh nyang teupeugah keuturonan gata." ⁸Nyan meumakna bahwa keuturonan Nabi Ibrahim nyang jeuet keu aneuëk-aneuëk Allah, na kheueh keuturonan nyang lahé ngon sabab janji Allah; dan bukon mandum keuturonan gobnyan. ^m⁹Sabab janji Allah na kheueh lagée nyoe, "Bak watée nyang ka teupeuteuntée, " Ulôn teuma Lôn gisa, dan Sara teuma jipeulahé sidroe aneuëk agam."

¹⁰Dan nyoe lom: Ribka teuma jipeulahé dua droe aneuëk agam nibak saboh yah, na

kheueh Nabi Ishaq indatu geutanyoe. ¹¹Sigohlom mandua droe aneuëk nyan lahé, Allah ka geupeuteuntée piléhan Gobnyan keu seulanjut jih. Nyang geupiléh lé Allah nyan hana meugantueng nibak peue nyang hase jipeubuet lé manusia, teuma meugantueng ubak panggilan Allah keudroe. Sabab bak watée mandua droe aneuëk agam Ribka nyan gohlohm hase jipeubuet nyang gét atawa nyang jeuhet, ¹²Allah ka meufeureuman ubak Ribka, "Nyang tuha teuma jipeutimang nyang muda." ¹³Lam Alkitab na teutuléh bahwa Allah meufeureuman lagée nyoe, "Nabi Yakub Ulôn gaséh, teuma Esau Ulôn banci."

¹⁴Peu kheueh keusimpolan tanyoe jinoenyoe? Peu kheueh Allah nyan hana ade? Ka teuntée Allah ade! ¹⁵Sabab Allah meufeureuman ubak Nabi Musa lagée nyoe, "Ulôn kutunyok rakhmat ubak ureuëng nyang Ulôn keuneuk tunyok rakhmat, dan Ulôn Lôn bri rasa gaséh ubak ureuëng nyang Lôn tem bri rasa gaséh." ¹⁶Ngon lagée nyan keuputosan Allah nyan bukon kheueh meugantueng ateuh keurilaan manusia atawa ateuh useuha manusia, teuma ateuh keugét até Allah mantong ateuh ureuëng-ureuëng nyang geupiléh nyan. ¹⁷Sabab lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe, "Allah meufeureuman ubak Raja Nanggroe Meusé, 'Ulôn peujeuet gata keuraja teuma saboh meukeusut nyoe mantong, na kheueh mangat ngon gata, Ulôn kutunyok keukuasaan Lôn dan teupeujeuet nan Ulôn meusyehu bansigom donya.'" ¹⁸Ngon lagée nyan, Allah na gaséh sayang ateuh sidroe-droe ureuëng, meunyoe Allah geukeuheundak nyang lagée nyan. Dan lé Allah teupeusabab sidroe-droe ureuëng jeuet kreueh ulée, meunyoe Allah geulakée lagée nyan.

Meureuka Allah dan gét até Allah

¹⁹Ngon lagée nyan, Gata teuma tapeugah ubak ulôn, "Meunyoe meunan pakon mantong geupeusalah manusia? Kon kheueh hana meusidroe manusia pih nyang hase jitam keuheundak Allah?" ²⁰Teuma Syedara! Gata na kheueh manusia biasa. Dan hana jeuet Gata seuôt bak Po teu Allah! Peu

^k *peujanjian*: padub-padubboh naseukah kuno: peujanjian-peujanjian. ^l *Teupujoe kheueh Allah keu siumu masa!*: atawa Gobnyan kheueh Po teu Allah nyang kuasa banmandum nyan: teupujoe kheueh Gobnyan keu siumu masa.

^m *bukon mandum keuturonan gobnyan*: nyoe teutunyok ubak keuturonan Nabi Ibrahim nyang lahé nibak Nabi Ismail, aneuëk gobnyan nyang lahé nibak Hagar (kalon Gal. 4:22-23). ⁿ *Bak watée nyang ka teupeuteuntée*: atawa Bak watée lagée nyoe thon ukeue.

9:4: Keu. 9:4 9:7: Keuj. 21:12 9:9: Keuj. 18:10 9:12: Keuj. 25:23 9:13: Mal. 1:2-3 9:15: Keu. 33:19 9:17: Keu. 9:16 9:20: Yes. 29:16, 45:9

kheueh jeuet pot bungöng jitanyong bak nyang* peugét jih, "Keupeue gata peugét ulôn lagée nyoe?" ²¹ Kon kheueh ureuëng nyang peugét pot bungöng nyan na hak jipeugét tanoh kliet nyan ban galak droe jih? Nibak saboh geucaï tanoh kliet, ureuëng nyan na hak jipeugét dua macam pot bungöng: saboh nyang gét, dan nyang laén kureueng gét.

²² Meunan cit teuma nyang geupeugét lé Allah. Gobnyan na niet keuneuk peuleumah beungéh geuh dan geupeuleumah kuasa Gobnyan. Teuma Gobnyan saba ateueh awaknyan nyang harôh teuhuköm sabab jipeujeuet Gobnyan teumeureuka. ²³ Meunan cit Allah na niet keuneuk peuleumah nibak geutanyoe bahgia nyang meulimpah ruah nyang geuro ateueh geutanyoe nyang geugaséh. Tanyoe ka geupeu siab keutateurimong keubahgiaan nyan. ²⁴ Tanyoe kheueh nyang ka geutawök, kon mantong nibak bansa Yahudi, teuma meunan cit ateueh bansa laén. ²⁵ Sabab lam kitab Nabi Hosea, Allah meufeureuman,

"Ureuëng-ureuëng nyang kon umat Lôn,

teuma Lôn peugah 'Umat Lôn',
Bansa nyang hana Ulôn gaséh,
teuma Lôn peugah 'Geunaséh
Ulôn',

²⁶ Dan bak teupat nyang jipeugah bak ureuëng, 'Gata kon umat Lôn,' nibak teupat nyan ureuëng-ureuëng teuma teupeugah aneuëk-aneuëk Allah nyang udeb."

²⁷ Nabi Yesaya geupeugah ngon teugaih keuhai bansa Israel lagée nyoe, "Bah kheueh bansa Israel nyan jai jih lagée anoe lam laôt, teuma cit bacut nyang teuma seulamat; ²⁸ sabab Tuhan sigra geupeu rhot huköman ateueh asoe donya." ²⁹ Dan Nabi Yesaya geupeugah lom lagée nyoe, "Seukira jih Allah Nyang Mahakuasa hana geutinggai nibak geutanyoe keuturonan, ka pasti tanyoe banmandum ka jeuet lagée Sodom dan Gomora."

Hubongan umat Allah ngon Haba Gét nyang teuka nibak Allah

³⁰ Ngon lagée nyan, keusimpolan na kheueh lagée nyoe: Bansa-bansa laén nyang kon bansa Yahudi hana jiseuha mangat

hubongan jih ngon Allah jeuet keugét lom teuma. Teuma sabab awaknyan jimeuiman, teuma Allah geupeujeuet hubongan awaknyan ngon Gobnyan jeuet keugét lom teuma. ³¹ Teuma, di ureuëng-ureuëng Yahudi sabe jiseuha jitaát ubak huköm mangat hubongan jih ngon Allah jeuet keugét lom. Teuma awaknyan teutab hana meuhase. ³² Pakon awaknyan hana meuhase? Sabab awaknyan nyang jipeubuet nyan rot meuiman ubak Po teu Allah, teuma rot useuha awaknyan keudroe. Teuma awaknyan laju reubah meugantoh bak "Batée meugantoh". ³³ Keuhai batéenyanyan lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe,

"Simah kheueh nyoe: Di Sion ka Lôn keubah saboh batée

nyang teuma jeuet keuakibat ureuëng meugantoh;
na kheueh saboh batée rayeuk
nyang jeuet keuakibat ureuëng reubah.

Teuma ureuëng nyang meuiman ubak Gobnyan hana teuma keucewa."

10 Syedara-syedara! Ulôn meucen that-that mangat bansa ulôn nyoe teupeuseulamat. Dan ulôn biet-biet meudoá ubak Allah keu awaknyan. ² Ulôn kujeuet peugah bahwa awaknyan meuseumangat that meungabdi ubak Allah. Teuma seumangat awaknyan hana ngon dasai peungeutahuan nyang teuka nibak Allah. ³ Awaknyan hana jiteupeue cara Allah geupeujeuet hubongan manusia ngon Gobnyan gét lom teuma. Dan sabab awaknyan jikeuneuk seutôt cara jih keudroe, teuma awaknyan hana tundok ubak cara nyang geutunyok lé Allah. ⁴ Huköm agama ka geupeu peunoh lé Almaseh. Ngon lagée nyan tieb-tieb ureuëng nyang meuiman ubak Almaseh, hubongan jih ngon Allah jeuet keu gét lom teuma.

Keuseulamatan na kheueh keu mandum ureuëng

⁵ Nabi Musa geutuléh bahwa ureuëng nyang meugét ngon Allah ngon dasai jih huköm agama, ureuëng nyan teuma udeb sabab jih taát ubak huköm agama nyan. ⁶ Teuma keuhai cara ureuëng jimeugét ngon Allah ngon dasai jih meuiman ubak Allah, lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe, "Bék

gata peugah lam até gata, 'Soe kheueh nyang tamong lam syeuruga?' (makna teupeutreon Almaseh), ⁷ atawa, 'Soe kheueh nyang teuma treun lam donya ureuëng maté?' (makna jih teuangkat Almaseh geuék nibak maté)." ⁸ Meukeusut jih na kheueh lagée nyoe, "Haba nibak Po teu Allah nyan rab that ngon gata; lam babah gata dan lam até gata." Nyan kheueh haba nyang kamoe peumaklum; haba nyan na kheueh bahwa ureuëng harôh meuiman. ⁹ Sabab meunyoé Gata tapeubeuna ngon babah gata bahwa "Isa nyan Tuhan", dan Gata peucaya lam até teuh bahwa Allah ka geupeu udeb Isa nibak maté, ngon lagée nyan Gata teuma sealamat. ¹⁰ Sabab ngon até jih ureuëng meuiman, sampoe Allah geuteurimong jihnyan sibagoe ureuëng nyang jimeugét ngon Allah. Dan ngon babah jih ureuëng meungaku, sampoe jihnyan teupeusealamat. ¹¹ Lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe, "Ureuëng nyang meuiman hana geubri keucewa." ¹² Hainyan teutab keunong ateueh mandum ureuëng, sabab hana bida jih ureuëng Yahudi ngon ureuëng bansa laén. Allah nyang sidroe nyan na kheueh Tuhan keu mandum ureuëng. Gobnyan geubri beureukat nyang meulimpah ruah keu mandum manusia nyang jilakée tulông ubak Gobnyan. ¹³ Lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe, "Mandum ureuëng nyang jimeulakée ubak Tuhan, teuma geubri sealamat."

¹⁴ Teuma pakriban kheueh ureuëng hase jitawök ubak Tuhan meunyoé awaknyan gohlom meuiman? Dan pakriban kheueh awaknyan jeuet jimeuiman ubak Tuhan, meunyoé awaknyan gohlom jideungoe keuhai Gobnyan? Meunan cit, pakriban awaknyan jeuet jideungoe keuhai Tuhan, meunyoé hana nyang peurunoe? ¹⁵ Dan pakriban kheueh ureuëng hase jiba haba nyan meunyoé ureuëng nyan hana teuyue jak? Lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe, "Keubit that jroh jih jiteuka ureuëng-ureuëng nyang ba Haba Gét nibak Allah!" ¹⁶ Teuma hana mandum ureuëng jiteurimong Haba Gét nyan. Sabab Nabi Yesaya na geupeugah lagée nyoe, "Tuhan, soe kheueh nyang patéh bak haba kamoe?" ¹⁷ Nyang kheueh sabab jih manusia jeuet jipatéh watée jideungoe haba, dan haba nyang jideungoe sabab na nyang peusampoe keuhai Almaseh.

¹⁸ Teuma ulôn tanyong: Peu kheueh keubiet awaknyan gohlom jideungoe haba nyan? Pasti ka jideungoe! Sabab lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe,

"Su awaknyan ka meugeunta bansigom donya,

tutoe haba awaknyan ka trok sampoe bak ujong bumoe."

¹⁹ Ulôn tanyong lom: Peu kheueh bansa Israel gohlom jiteupeue? Bah kheueh teumanyong nyan phon-phon that geujaweueb lé Nabi Musa, Nabi Musa geupeugah lagée nyoe, "Meunoe kheueh feureuman Allah, 'Ulôn Lôn peujeuet gata picék até ateueh bansa nyang bukon umat dan Ulôn peujeuet gata beungéh keu saboh bansa nyang bangai.' "

²⁰ Nabi Yesaya leubeh geujeuet lom geupeugah lagée nyoe, "Meunoe kheueh feureuman Allah,

'Ureuëng-ureuëng nyang hana jimita Ulôn ka meurumpok ngon Lôn;

dan Ulôn peuleumah droe Ulôn bak awaknyan nyang hana jitanyong keuhai Ulôn.' "

²¹ Teuma keuhai bansa Israel Nabi Yesaya geupeugah lagée nyoe, "Meunoe kheueh feureuman Allah, 'Sipanyang uroe Ulôn sunyueng jaroe Lôn ubak saboh bansa nyang kreueh ulée dan hana taát.' "

Até Allah nyang gét keu bansa Israel

11 Ulôn teumanyong: Peu kheueh Allah ka geuböih umat geuh keudroe? Teuntée hana! Ulôn keudroe ureuëng Israel keuturonan nabi Ibrahim, dan nibak sukée Benyamin. ² Hana! Allah hana geuböih umat Gobnyan nyang ka geupiléh yoh awaikon. Syedara keudroe tateupeue peue nyang na teutuléh lam Alkitab keuhai Ilyas, watée gobnyan geujak gadu soai Israel ubak Allah. Ilyas geupeugah lagée nyoe, ³ "Tuhan, ureuëng-ureuëng ka jipoh maté bubena nabi-nabi Droeneueh dan jipeuhanco bubena teumpat keureubeuen peuseumahan keu Droeneueh. Tinggai lôn sidroe nyang awaknyan pih jikeuneuk peumaté teuma." ⁴ Peu kheueh jeunaweueb Allah ubak Ilyas? Allah geujaweueb, "Ulôn ka Lôn keubah tujoh ribée droe keu Lôn keudroe. Awaknyan gohlom na nyang seumah Dewa Baal." ⁵ Meunan cit bak saát nyoe:

Na ngon jeumeulah bacut ureuëng nyang ka geupiléh lé Allah sabab rakhmat Gobnyan. ⁶Gobnyan geupiléh awaknyan ngon dasai rakhmat geuh dan bukon lé dasai buet awaknyan. Sabab meunyoe nyang geupiléh lé Allah nyan ngon dasai buet manusia, teuma rakhmat Allah nyan bukon le rakhmat nyang seujati.

⁷Teuma, pakriban? Umat Israel hana meuteumé nyang jimita. Nyang meuteumé na kheueh sigolongan ubit ureuëng-ureuëng nyang ka geupiléh lé Allah. Nyang laén mandum ka jeuet keu ureuëng kreueh ulée ubak panggelan Allah. ⁸Sabab lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe, "Allah geupeujeuet até dan pikeran awaknyan jeuet keu batat; dan trok saát nyoe mata awaknyan hana deuh jikeumalon dan punyueng awaknyan hana jeuet jimeudeungoe." ⁹Nabi Daud pi na geupeugah lagée nyoe,

"Bah kheueh khanuri-khanuri
nyang awaknyan peuna jeuet
keupeurangkab awaknyan keudroe,
dan uruek, tempat awaknyan
rhot dan hanco!

¹⁰Bah kheueh pandangan awaknyan
jeuet keuseupôt mangat awaknyan
hana jeuet jimeungieng;
dan bah kheueh awaknyan jeuet
keu bungkok siumu masa."

¹¹Ulôn tanyong lom: Watée ureuëng Yahudi reubah, peu kheueh nyan na mangat awaknyan hanco? Sagai-sagai hana! Teuma sabab awaknyan meudesya, teuma bansa laén geupeu seulammat, ngon lagée nyan ureuëng Yahudi jeuet keu bingiek até keu bansa laén. ¹²Sabab bansa Yahudi meusalah dan hana jitem seutôt peurintah Allah, teuma bansa-bansa laén geubri beureukat lé Allah. Peue teuklom meunyoe hubungan bansa Yahudi ngon Allah jeuet keu gét lom teuma; teuntée leubeh rayeuk lom beureukat nyang geubri lé Allah!

Keuseulammatan bansa-bansa laén nyang bukon Yahudi

¹³Jinoenyoe bah kheueh ulôn meututoe keu Syedara-syedara nyang kon Yahudi! Nyang ka nyoe, sibagoé rasui keu bansa-bansa nyang kon Yahudi, ulôn that-that lôn seuôn manyang tugaih-tugaih ulôn. ¹⁴Ulôn meuharab lôn teumé peuteuka bingiek até lé bansa lôn keudroe, ngon jalan nyan meuteumé ulôn peuseulammat bacut nibak ladum

lamkawan awaknyan. ¹⁵Sabab awaknyan geutulak lé Allah, ngon lagée nyan hubongan donya ngon Allah jeuet keu gét lom teuma; peuteuk lom meunyoe awaknyan geuteurimong lé Allah! Ka teuntée nyan saban cit lagée ureuëng maté ka udeb lom teuma!

¹⁶Meunyoe saboh ruti nyang phon ka teubri ubak Allah, nyan saban cit banmandum ruti nyan ka teubri keu Po teu Allah. Dan meunyoe ukeue kayée atra Allah, nyan saban cabeueng-cabeueng kayée nyan atra Allah cit teuma. ¹⁷Ladum nibak cabeueng-cabeueng bak zaiton – na kheueh ureuëng-ureuëng Yahudi – ka teureupang. Dan bak inciek teureupang nyan teucangkok bak zaiton nyang kleuet, na kheueh Syedara-syedara nyang kon Yahudi. Syedara teucangkok nibak nyan mangat Syedara neurasa mandum nyang gét nibak udeb rohani ureuëng-ureuëng Yahudi. ¹⁸Ngon sabab nyan bék kheueh gata anggab enteng keu awaknyan nyang ka teureupang lagée cabeueng nyan. Gata harôh taingat bahwa gata na kheueh cabeueng mantong. Dan kon cabeueng nyang teubri makheun keu ukeue, teuma ukeue nyang teubri makheun keu cabeueng.

¹⁹Teuma Gata tapeugah, "Nyoe, teuma cabeueng-cabeueng nyan harôh teukoh mangat jeuet lôn cangkok nibak bak kayée nyan!" ²⁰Nyan keubiet beutôi. Teuma awaknyan teutiek sabab awaknyan hana meuiman, digata geuteurimong sabab Gata tameuiman. Ngon lagée nyan bék kheueh Gata jeuet keusombong ngon na lagée nyan; nyang sibeuna jih Gata harôh na rasa teumakot. ²¹Sabab meunyoe Allah hana meurasa gaséh keu geutiek ureuëng Yahudi nyang lagée cabeueng-cabeueng aseuli nyan, bék tasangka Gobnyan teuma meurasa gaséh keu geutiek Gata! ²²Ngon lagée nyan disinoe deuh takalon padub na jroh jih Allah dan padub na kreueh jih Gobnyan. Gobnyan geupeubuet nyang kreueh ateuh awaknyan nyang meudesya, teuma Gobnyan gét até ateuh Gata – asai Gata teutab udeb nibak jroh Gobnyan. Meunyoe hana, Gata teuma geuböih. ²³Dan keuhai ureuëng-ureuëng Yahudi nyan, meunyoe awaknyan jipiôn jimeusikeub hana meuiman; awaknyan geuteurimong lom teuma; sabab Allah na kuasa keu geuteurimong awaknyan jigisa. ²⁴Gata kon asai jih nibak bansa Yahudi na kheueh

saban lagée cabeueng nibak bak zaiton nyang kleuet. Ngon lagée nyan, meunyoe Gata, meulawan ngon sifeuet Gata, jeuet teucangkok ateuh bak kayée zaiton nyang aseuli, peuteuk lom ngon ureuëng-ureuëng Yahudi nyang teubôh miseue ngon cabeueng-cabeueng bak kayée zaiton aseuli nyan. Ka teuntée leubeh mudah lom nibak Po teu Allah keu geupeuriwang awaknyan ateuh bak kayée zaiton awaknyan keudroe.

Gaséh sayang Allah keu banmandum umat manusia

²⁵ Syedara-syedara! Ulôn harab bék na nibak gata ka gata teupeue banmandum. Sabab na saboh hai nyang geulakée lé Allah, teuma gohlom jiteupeu lé manusia. Dan ulôn meuheuet hainyoe beugata teupeue; hai nyan na kheueh lagée nyoe: Ladum lam kawöm ureuëng Yahudi jimeukreueh ulée, teuma sikeub jih nyang lagée nyan sampoe jeumeulah ureuëng-ureuëng nyang kon Yahudi nyang teuka ubak Allah ka leungkab. ²⁶ Meunan kheueh mandum ureuëng Yahudi teuma seulamat. Sabab lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe,

”Raja nyang ba seulamat teuka nibak Sion;

Gobnyan teuma geusampôh banmandum buet nyang jeuhet nibak keuturonan Nabi Yakub.

²⁷ Ulôn Lôn ikat peujanjian nyoe ngon awaknyan

bak watée Ulôn peuamphon bubena desya-desya awaknyan.”

²⁸ Sabab ureuëng Yahudi hana jitem teurimong Haba Gét nyang teuka nibak Po teu Allah, ngon lagée nyan awaknyan ka jeuet keumusoh Allah; dan nyan ka jeuet keuturonan nibak Syedara nyang kon Yahudi. Teuma sabab piléhan Allah, ureuëng-ureuëng Yahudi nyan teutab geugaséh lé Allah deumi indatu awaknyan. ²⁹ Sabab meunyoe Allah geupiléh gob dan geubri beureukat keu ureuëng nyan, Allah hántom na geutarek lom peue nyang ka geupeubuet nyan. ³⁰ Yoh watée ilée gata hana taát ubak Allah. Teuma bak watée nyoe Allah ka geupeugah bahwa gata beubaih nibak mandum buet nyang salah, sabab ureuëng-ureuëng Yahudi hana taát. ³¹ Meunan cit teuma ngon ureuëng-ureuëng Yahudi nyan.

Jinoenyoe awaknyan hana taát ubak Allah, mangat gata geupeugah beubaih nibak buet salah. Teuma singoh awaknyan pih teuma^o geupeugah beubaih nibak buet nyang salah. ³² Sabab Allah ka geupeubiyeu banmandum umat manusia kajikuasa lé hana taát, mangat Gobnyan jeuet geupeuleumah gaséh sayang Gobnyan ubak awaknyan banmandum.

Pujoe ubak Po teu Allah

³³ Keubiet hebat that keukayaan Allah! Keubiet rayeuk that keubijaksanaan dan iéleumé Gobnyan! Soe kheueh nyang hase jiseulidek peue-peue nyang ka geucok keuputosan? Soe kheueh nyang hase jimuphom cara-cara Gobnyan mubuet? ³⁴ Lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe,

”Soe kheueh nyang teupeue pikeran Tuhan?

Soe kheueh nyang hase jibri naseuhat ubak Gobnyan?

³⁵ Soe kheueh nyang ka lheueh jibri sapeue-sapeue ubak Tuhan sampoe jeuet jituntot bila jih?”

³⁶ Allah nyang cebta peue-peue mantong nyang na. Banmandum nyan asai jih nibak Allah dan na kheueh keu Po teu Allah. Teupujoe kheueh Allah siumu masa. Amin.

Udeb keu Allah

12 Syedara-syedara! Allah biet that that jroh ateuh geutanyoe. Nyang kheueh sabab jih ulôn meulakée ngon meuharab that mangat gata tapeuseumah droe gata sibago keureubeuen udeb nyang khusos keu Allah dan nyang that-that teupeugalak até Gobnyan. Iébadat gata ubak Allah nyang sibeuna jih nyang kheueh lagée nyan. ² Bé k gata seutôt atoran-atoran donya nyoe. Peubiyeu mantong Allah geupeujeuet pribadi gata jeuet keu barô, mangat gata meuubah. Ngon na lagée nyan gata hase tateupeue keuheundak Allah – na kheueh peue nyang jroh nyang jeuet keu galak até Gobnyan dan nyang sampoereuna.

³ Po teu Allah ka geubri anugeurah ubak ulôn. Nyang kheueh sabab jih ulôn bri naseuhat keu Gata mandum: Bé k kheueh meuras droe leubeh manyang nibak nyang sibeuna jih. Bah kheueh gata ngieng keuadaan droe gata ngon até nyang miyueb;

^o Teuma singoh awaknyan pih teuma: padub-padubboh naseukah kuno: Teuma jinoenyoe awaknyan. 11:26: Yes. 59:20-21 11:27: Yer. 31:33-34 11:33: Yes. 55:8 11:34: Yes. 40:13 11:35: Ayb. 41:11 11:36: 1Kor. 8:6

maséng-maséng jinilai droe jih meunurot keumampuan nyang geubri lé Allah ubak gobnyan ngon sabab gobnyan meuiman ubak Isa. ⁴Tuboh geutanyoe na anggota nyang jai sileupah. Tieb-tieb anggota na tugaih jih maséng-maséng keudroe. ⁵Meunanan cit ngon geutanyoe. Bah pi tanyoe mandum nyoe jai that, teuma tanyoe teutab saboh tuboh sabab tanyoe meusaboh ngon Almaseh. Dan tanyoe maséng-maséng na hubongan sidroe ngon nyang laén sibagoé anggota nyang saboh tuboh. ⁶Geutanyoe maséng-maséng na karonya-karonya peulayanan nyang meulaén-laén. Banmandum karonya geubri lé Allah keu geutanyoe meunurot rakhmat Gobnyan. Ngon sabab nyan tanyoe harôh tapeuguna karonya-karonya nyan. Ureuëng nyang na karonya keu jipeusampoe haba nibak Po teu Allah, ureuëng nyan harôh jipeusampoe haba nibak Allah nyan meunurot keumampuan nyang na nibak jih nyan. ⁷Ureuëng nyang na karonya keu jitulông ureuëng laén, harôh biet-biet jitulông ureuëng laén. Ureuëng nyang na karonya keu jeuet keu gurée, harôh biet-biet jipeubeuet ureuëng laén. ⁸Ureuëng nyang na karonya keu jipeu ék seumangat ureuëng laén, harôh biet-biet jibri seumangat keu ureuëng laén. Ureuëng nyang na karonya keu jibri keu ureuëng laén peue nyang na bak jihnyan, bah jipeubuet nyan ngon murah até seucara wajar. Ureuëng nyang na karonya keu jeuet keupeumimpén, harôh biet-biet jeuet keupeumimpén. Ureuëng nyang na karonya keu jibri gaséh sayang keu ureuëng laén, harôh jipeubuet nyan ngon mangat até.

⁹Gaséh kheueh ngon até nyang ikhlaih. Banci kheueh ubak nyang jeuhet, dan mumat kheueh ubak peue nyang gét. ¹⁰Bah kheueh Syedara banmandum saléng lam gaséh sayang sidroe ngon nyang laén ngon biet-biet meusra lagée ureuëng-ureuëng nyang meusyedara lam saboh keuluwarga, dan bah kheueh gata saléng awai tabri horeumat. ¹¹Mubuet kheueh ngon biet-biet jumôt. Bék beu oe. Mubuet kheueh keu Tuhan ngon seumangat nibak Roh Allah. ¹²Bah kheueh Syedara meuharab ubak Tuhan ngon até nyang geumbira, saba kheueh watée meuteumé sosah, dan khusyuék kheueh watée meudoá. ¹³Tulông kheueh tabri beuseb keu ureuëng Kristen nyang laén dan

sambot kheueh syedara-syedara nyang seuiman nyang hana Gata turi, ngon galak até lam rumoh gata.

¹⁴Lakée kheueh ubak Po teu Allah mangat Gobnyan geubri beureukat keu ureuëng-ureuëng nyang keujam ateueh gata. Keubiet syedara, lakée kheueh ubak Allah mangat geubri beureukat keu awaknyan, bék gata seurapa. ¹⁵Meugeumbira kheueh ngon ureuëng-ureuëng nyang geumbira, dan gata mo ba-e kheueh ngon ureuëng nyang mo ba-e. ¹⁶Udeb kheueh lam rukon sidroe ngon nyang laén. Bék kheueh na sikeub manyang até, teuma peusanteut kheueh droe gata ngon ureuëng nyang miyueb keududuekan jih.^p Bék anggab droe leubeh carông nibak nyang sibeuna jih.

¹⁷Meunyoé na ureuëng jipeubuet jeuhet ateueh gata, bék kheueh gata balaih ngon nyang jeuhet. Peubuet kheueh peue nyang jianggab gét lé mandum ureuëng. ¹⁸Nibak blaih gata, me-useuha kheueh pakriban cara keu udeb damé ngon mandum ureuëng. ¹⁹Syedara-syedara lôn! Bék kheueh sagai-sagai gata balaih dam, bah kheueh Po teu Allah nyang huköm. Sabab lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe, "Ulôn kheueh nyang balaih. Ulôn nyang huköm jihnyan, feureuman Tuhan." ²⁰Sikeubiet jih, meunyoé musoh gata deuek, gata bri kheueh makheun; dan meunyoé jih nyan grah, gata bri kheueh ié. Sabab ngon gata peubuet lagée nyan, Gata ka tapeujeuet jihnyan malée. ²¹Bék kheueh gata peubiyeu droe gata jipeutaloe lé nyang jeuhet, teuma bah kheueh Gata peutaloe nyang jeuhet ngon nyang get.

Keuwajéban teuhadab peumeurintah

13 Tieb-tieb ureuëng museuti taát bak peumeurintah, sabab hana peumeurintah nyang hana meuteumé keukuasaan nibak Allah. Dan peumeurintah nyang na bak saát nyoe, jipeujak keukuasaan jih ateueh peurintah nibak Allah. ²Nyang kheueh sabab jih ureuëng nyang lawan peumeurintah saban cit jilawan peue nyang ka geupeunteuté lé Allah. Dan ureuëng nyang peubuet lagée nyan teuma jiteurimong huköman. ³Sabab ureuëng nyang jipeubuet nyang jroh hana peue jitikot keu peumeurintah. Teuma ureuëng nyang peubuet jeuhet nyang teumakot. Meunyoé Gata me-

^p peusanteut kheueh ... keududuekan jih: atawa bék tulak tugaih-tugaih nyang miyueb.

12:4-5: 1Kor. 12:12 12:6-8: 1Kor. 12:4-11 12:14: Mat. 5:44, Luk. 6:28 12:16: Ams. 3:7 12:19: Tel. 32:35
12:20: Ams. 25:21-22

keusut bék teumakot keu peumeurintah, Gata harôh tapeubuet nyang jroh, ngon lagée nyan Gata teuma teupujoe. ⁴ Sabab peumeurintah na kheueh hamba Allah nyang mubuet keu jroh gata. Teuma meunyoé Gata tapeubuet jeuhet; keubiet that Gata harôh takot keu peumeurintah, sabab bukon mantong sia-sia jimeukuasa keu jihuköm manusia. Peumeurintah nyan na kheueh hamba Allah, nyang peurhot huköman Allah ateuh ureuëng-ureuëng nyang jipeubuet jeuhet. ⁵ Nyang kheueh sabab jih Gata harôh taát keu peumeurintah – bukon mantong sabab Gata hana tatem teuhuköm, teuma sabab su até nurani gata.

⁶ Nyang kheueh teuma alasan jih pakon Gata tabayeue impak, sabab peumeurintah na kheueh peugawée Allah nyang peujak tugaih khusos nyoe. ⁷ Ngon lagée nyan, bayeue kheueh bak peumeurintah peue nyang wajéb Gata bayeue. Bayeue kheueh impak, meunyoé atra nyan harôh Gata bayeue, dan bayeue kheueh cukée, meunyoé gata harôh tabayeue cukée. Hareuga kheueh awaknyan nyang harôh tahareuga dan horeumat kheueh awaknyan nyang harôh tahoreumat.

Keuwajéban teuhadab sabe keudroe-droe

⁸ Bék kheueh me-utang peue mantong bak soe mantong, seulaén me-utang gaséh ubak sidroe ngon nyang laén. Sabab ureuëng nyang jigaséh sabe manusia, ka jipeupeunoh mandum huköm Nabi Musa. ⁹ Sabab huköm agama Yahudi, na kheueh: Bék meumukah, bék seumupoh maté, bék ceumeucue, bék galak keu atra gob; banmandum nyan meusajan-sajan ngon huköm-huköm nyang laén, ka teupeusaho jeuet keu saboh huköm mantong, atranyan na kheueh, "Gaséh kheueh sabe keudroe-droe gata manusia lagée gata gaséh droe gata keudroe." ¹⁰ Ureuëng nyang jigaséh keu ureuëng laén, hana teuma jipeubuet jeuhet ateuh ureuëng nyan. Ngon lagée nyan ureuëng nyang ka jigaséh sabe keudroe-droe jih na kheueh ka jipeupeunoh banmandum syarat huköm agama.

¹¹ Seulaén nibak mandum nyan gata tateupeue bahwa watée nyoe saat jih nibak gata keu gata beudôh nibak teumpat éh. Sabab, watée jih keu geutanyoe keu geupeu

seulamat ka rab that saat nyoe nibak watée geutanyoe phon that tameuiman. ¹² Malam ka jula; dan sikeujab teuk ka beungoh. Ngon lagée nyan, bah kheueh tapiôh tapeubuet buet-buet nyang seupôt. Tanyoe harôh tapeuleungkab droe geutanyoe ngon sinjata-sinjata trang. ¹³ Tanyoe harôh tapeubuet hai-hai nyang teuhoreumat lagée nyang jipeubuet lé gob bak watée uroe; bék na pesta pora nyang keulewat bataih, atawa mabök-mabök. Bék peubuet buet nyang cabui, atawa meupi-e hana sopan. Bék-meulo, atawa bék picék até. ¹⁴ Bah kheueh Tuhan Isa Almaseh nyang peuteuntée peue nyang harôh gata peubuet. Dan bék kheueh gata seutôt tabiát manusia nyang meudesya keu teupeupuih hawa nafeusu.

Bék kheueh peusalah syedara gata

14 Ureuëng nyang hana yakén keupeue nyang jipeucaya nyan harôh jiteurimong ngon gét diteungoh-teungoh Gata. Bék gata meudakwa ngon ureuëng nyan keuhai peundirian-peundirian jih nyan. ² Na ureuëng nyang meupeundirian bahwa jihnyan jeuet jipajoh peue mantong. Teuma na ureuëng laén nyang leumoh keuyakénan jih; nyang jirasa nibak ureuëng nyan bahwa nyang jeuet jipajoh teuma gulée-gulée mantong. ³ Ureuëng nyang makheun peue mantong bék kheueh jianggab hina ateuh ureuëng nyang makheun peunajoh nyang ka teuntée mantong; dan ureuëng nyang makheun peunajoh nyang ka teupeuteuntée mantong, bék kheueh jipeusalah ureuëng nyang makheun peue-peue mantong, sabab Allah ka geuteurimong jih nyan. ⁴ Soe kheueh Gatanyan sampoe Gata peusidang namiet ureuëng laén? Aléh namiet nyan reubah atawa hana, nyan na kheueh urosan po jih. Dan keubiet namiet nyan teuma teudong cot, sabab Tuhan hase geupeujeuet namiet nyan teudong cot.

⁵ Na ureuëng nyang meurasa siuroe nyang ka jipeuteuntée leubeh peunteng nibak uroe-uroe laén; teuma lé ureuëng laén jianggab bahwa uroe-uroe nyan saban hana meubeda. Peubiyeu mantong maséng-maséng ureuëng jipeuteuntée peundirian jih keudroe. ⁶ Ureuëng nyang peupeunteng uroe-uroe nyang ka jipeuteuntée, ureuëng nyan jipeubuet meunan keu jihoreumat Tuhan. Ureuëng nyang pajoh peue-peue

mantong, jipeubuet meunan keu jihoreumat Tuhan, sabab jih nyan meusukoe ubak Allah ateuh peunajoh nyan. Meunan cit teuma keu ureuëng nyang jimakheun peunajoh nyang ka jipeuteuntée mantong; ureuëng nyan pih jihoreumat Tuhan dan jilakée syukoe ubak Po teu Allah. ⁷ Hana meusidroé pih nibak geutanyoe nyang udeb keudroe tanyoe keudroe; dan meusidroé pih nibak geutanyoe nyang maté keugeutanyoe keudroe. ⁸ Meunyoe tanyoe udeb, tanyoe udeb keu Tuhan. Dan meunyoe tanyoe maté, tanyoe pih maté keu Tuhan. Ngon lagée nyan, udeb atawa maté tanyoe na kheueh milék Tuhan. ⁹ Almaseh ka maté dan udeb lom teuma. Nyang kheueh sabab jih Gobnyan jeuet keu Tuhan keu ureuëng-ureuëng nyang udeb meunan cit keu ureuëng-ureuëng nyang ka maté. ¹⁰ Ngon lagée nyan, Syedara-syedara! Keupeue guna jih gata peusalah syedara gata nyang saboh iman? Dan keupeue guna jih gata anggab jih nyan hina? Tanyoe banmandum teuma tameuhadab Allah keu geuadili. ¹¹ Lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe,

"Nyang sibeuna jih," feureuman Tuhan,

"tieb-tieb ureuëng teuma jiseumah sujut dikeue Ulôn;

dan tieb-tieb ureuëng teuma jipeubeuna bahwa Ulôn nyoe kheueh Allah."

¹² Ngon lagée nyan tanyoe maséng-maséng harôh tapeutanggung jawueb peue mantong nyang tapeubuet ubak Po teu Allah.

Bék jeuet keusabab syedara gata sisat

¹³ Ngon sabab nyan bék kheueh geutanyoe saléng tapeusalah. Dan useuha kheueh mangat gata bék tapeubuet peue-peue mantong nyang jeuet keusabab sidroe syedara gata saboh iman teugoda dan meudesyia. ¹⁴ Sabab ulôn meusaboh ngon Tuhan Isa, ulôn keubiet kupatéh that bahwa hana meusapeue pih nyang bak dasai jih najih; teuma hai nyan najih nibak sidroe-droe ureuëng, meunyoe ureuëng nyang jianggab nyan najih. ¹⁵ Teuma meunyoe ngon peue nyang Gata makheun, sidroe syedara gata saboh iman jipeusaké até jih, ngon lagée nyan Gata hana lé gata peubuet nyang dasai jih nibak gaséh. Meunyoe Almaseh ka maté

keue sidroe-droe ureuëng, bék kheueh gata peubiyeu ureuëng nyan jipeurusak lé peue nyang Gata makheun. ¹⁶ Nyang kheueh sabab jih bék kheueh gata peubiyeu peue nyang gét nibak gata, jianggab hana gét bak ureuëng laén. ¹⁷ Sabab meunyoe Allah geupeurintah udeb sidroe-droe ureuëng, peue nyang jeuet jimakheun atawa jijieb, hana peunteng lé. Nyang peunteng na kheueh bahwa ureuëng nyan jiturot keuheundak Allah, jirasa até nyang teunang dan jiteurimong suka cita nyang geubri lé Roh Allah. ¹⁸ Ureuëng nyang peutimang Almaseh ngon cara lagée nyan, ureuëng nyan ka jipeumangat até Allah, dan jihareuga lé ureuëng-ureuëng laén.

¹⁹ Sabab nyan tujuan tanyoe bah kheueh sabe keu ⁹ hai-hai nyang teucebta keurukonan dan saléng tapeudong. ²⁰ Bék kheueh sampoe, sabab soai peunajoh, Gata peureulôh peue nyang ka geupeubuet lé Allah. Peue mantong peunajoh beutôi haleue keuteupajoh; teuma meunyoe peue nyang Gata pajoh jeuet keusabab ureuëng laén meudesyia, ngon lagée nyan Gata ka salah. ²¹ Leubeh gét bék gata pajoh eungkot sie atawa gata jieb ié anggô atawa gata peubuet peue mantong meunyoe lé buet nyan jeuet keusabab syedara seuiman rhot bak desya. ²² Bah kheueh peue nyang Gata peucaya nyan, Gata peubuet dikeue Allah mantong keu Gata keudroe. Ureuëng nyang hana alasan keumeurasa droe jih meusalah ateuh peue nyang jianggab nyan beutôi, ureuëng nyan mubahgia. ²³ Teuma ureuëng nyang meurasa waih-waih keu jimakheun sipeue-peue, óh lheueh nyan atra nyan jipajoh cit, ureuëng nyan geupeusalah lé Allah; sabab ureuëng nyan hana jipeubuet meunurot keuyakénan jih keuhai peue nyang beuna dan peue nyang salah. Dan peue nyang jipeubuet ngon hana keuyakénan na kheueh desya.

Peumangat kheueh ureuëng laén, bék droe gata mantong

15 Tanyoe nyang biet-biet yakén ateuh peue nyang tapeucaya, harôh kheueh beurayeuk saba keuhai hánjitem lé ureuëng nyang leumoh keuyakénan jih. Bék kheueh tanyoe tapeumangat droe teuh mantong. ² Nyang biet jih tanyoe maséng-maséng harôh tapeumangat até ateuh sabe syedara tanyoe keudroe keu keugét jih, ma-

⁹ tujuan tanyoe bah kheueh sabe keu: padub-padubboh naseukah kuno: tanyoe-sabe tatiyeub.
14:10: 2Kor. 5:10 14:11: Yes. 45:23

ngat keuyakénan jih meutamah kong. ³ Sabab Almaseh pih hana geupike keumangat droegeuh keudroe. Lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe, "Peue mantong hinaan nyang jipeukeue ateuh Gata ka rhot ateuh ulôn." ⁴ Banmandum nyang na teutuléh lam Alkitab na kheueh keu teupurunoe tanyoe. Sabab peungajaran nyang tateurimong lam Alkitab nyan teupeujeuet tanyoe meutamah tabah dan teuga ngon lagée nyan tanyoe jeuet meuharab ubak Allah. ⁵ Seumoga Allah, nyang bri keutabahan dan hiboran keumanusia, geutulông gata keu udeb ngon si até, teuseutôt teuladan Isa. ⁶ Ngon si até Gata banmandum meusajan-sajan jeuet tapujoe Allah, Bapak Tuhan geutanyoe Isa Almaseh.

Haba Gét keu bansa-bansa nyang kon ureuëng Yahudi

⁷ Ngon sabab nyan bah kheueh Gata mandum tateurimong sidroe ngon nyang laén ngon seumangat mangat até, saban lagée Almaseh nyang geuteurimong gata keu teupujoe Allah. ⁸ Sabab, ingat kheueh, Almaseh ka geulayani ureuëng Yahudi sibagoë geutunyok bahwa Allah seutia bak geupeu peunoh peue-peue nyang ka geupeue janji ubak indatu tanyoe. ⁹ Lé Isa cit teuma geupeujeuet bansa-bansa laén jipeumulia Po teu Allah sabab gét até geuh ubak awaknyan. Lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe,

"Sabab nyan ulôn kupajoe Droeneuh lamkawan bansa-bansa, ulôn kumeulagu puja ngon pujoe keunan Droeneuh."

¹⁰ Na lom teutuléh lagée nyoe,
"Meugeumbira kheueh meusajan umat Allah nyang teupiléh,
"He bansa-bansa!"

¹¹ Dan nyoe lom,
"Pujoe kheueh Allah, he banmandum bansa,
bah kheueh banmandum ureuëng jipujoe Gobnyan!"

¹² Dan nyoe teuma nyang geupeugah lé Nabi Yesaya,
"Nibak keuturonan Isai teuka sidroe ureuëng
nyang teuma mat peurintah ateuh bansa-bansa;
ubak Gobnyan kheueh bansa-bansa nyan jimeuharab."

¹³ Allah na kheueh teupat gata meuharab. Seumoga Gobnyan geugaséh até gata ngon sigala suka cita dan seujahteura sabab gata meuiman ubak Gobnyan, mangat kuasa Roh Allah gata maken meuharab ubak Allah.

Sabab-sabab Paulus geuteumuléh ngon teugaih

¹⁴ Syedara-syedara! Ulôn yakén that bahwa jai that nyang gét na nibak gata. Gata pih tateupeue peue-peue mantong dan hase tapeurunoe sidroe ngon nyang laén. ¹⁵ Teuma meunyoë keuhai-hai nyang ka teuntée, ulôn peuingat gata ngon teugaih lam surat nyoe, sabab Allah ka geu anugeurah bak ulôn tugaih nyan. ¹⁶ Gobnyan ka geupeujeuet ulôn keupeulayan Isa keu geu-utus ubak bansa-bansa nyang kon bansa Yahudi. Dan ulôn kudong sibagoë imeum, nyang peusampoe Haba Gét nibak Allah, mangat ureuëng-ureuëng nyang kon Yahudi jeuet keusaboh nyang teupeuseumah ubak Po teu Allah nyang jeuet geuteurimong lé Gobnyan. Seumoga Roh Allah nyang peujeuet awaknyan meusaboh nyang teupeuseumah khusus keu Allah. ¹⁷ Ngon lagée nyan, sabab ulôn ka meusaboh ngon Isa, ulôn jeuet meurasana bangga ateuh buet ulôn keu Allah. ¹⁸ Ulôn kujeuet peugah haba nyang meunan bagoe na kheueh keuhai peue nyang ka geupeubuet lé Almaseh ateuh ulôn mangat keuteupeujeuet ureuëng nyang kon Yahudi jitaát ubak Allah. Ulôn peubuet nyan ngon tutoe haba meunan cit ngon buet, ¹⁹ nyang meusajan ngon buet-buet nyang ajaéb dan hai-hai nyang luwabiasa; banmandum nyan ngon kuasa lé Roh Allah. Haba Gét keuhai Almaseh ka ulôn peusampoe banmandum ubak ureuëng-ureuëng, phon di Yerusalem trok u Ilirikum. ²⁰ Cita-cita ulôn na kheueh ulôn peusampoe Haba Gét nibak Allah bak teupat-teupat nyang gohlom na ureuëng nyang deungoe keuhai Almaseh. Sabab ulôn hana kutem peudong buet nibak keunaleueng nyang jikeubah lé ureuëng laén. ²¹ Lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe,

"Ureuëng-ureuëng nyang gohlom na jiteurimong haba keuhai Gobnyan, teuma jikalon;
dan awaknyan nyang hántom jideungoe teuma muphom."

Reumcana Paulus keugeujak u Roma

²²Nyang kheueh sabab jih ka kayém that ulôn nyoe meuteun keu lôn jak saweue gata. ²³Teuma bak watée nyoe buet ulôn nyang na lam daerah-daerah nyan ka seuleusoe. Ka meuthon-thon treb jih ulôn keuneuk jak saweue gata. ²⁴Singoh meunyoé ulôn jak rot banda gata watée lôn beurangkat u Seupanyol, ulôn harab hase meurumpok ngon gata dan meugeumbira sikeujab ngon gata. Oh lheueh nyan ulôn harab gata hase tatulông ulôn keu ulôn jak u Seupanyol nyan. ²⁵Teuma jinoenyoe ulôn keuneuk jak u Yerusalem guna ulôn jak ba bantuan keu umat Allah nyang na disideh. ²⁶Sabab jeumaáh-jeumaáh nyang na di Makedonia dan Akhaya ka jisituju keujibri sumbangan keu syedara-syedara tanyoe nyang gasien nyang na diteungoh-teungoh umat Allah di Yerusalem. ²⁷Ngon mangat até awaknyan jicok keuputosan keu jipeubuet nyan. Keubiet nyang sibeuna jih awaknyan patot jitulông syedara-syedara tanyoe nyang gasien nyang na di Yerusalem nyan; sabab nibak ureuëng-ureuëng Yahudi kheueh ureuëng-ureuëng nyang kon Yahudi nyan jiteurimong beureukat nibak Allah. Ngon lagée nyan, ureuëng-ureuëng nyang kon Yahudi nyan patot cit jitulông ureuëng-ureuëng Yahudi ngon beureukat-beureukat hareuta. ²⁸Meunyoé ulôn ka lôn peuseuleusoe tugaih ulôn nyoe, dan ulôn jök ubak awaknyan nyang na di Yerusalem sumbangan nyang ka awaknyan peusapat nyan, barô kheueh ulôn jak u nanggroé Seupanyol rot banda gata nyan. ²⁹Meunyoé ulôn teuka bak gata, ka pasti ulôn teuka ngon beureukat nyang jai that nyang lôn teurimong nibak Almaseh keu gata.

³⁰Deumi Tuhan geutanyoe Isa Almaseh, dan deumi geunaséh nyang geubri lé Roh Allah, ulôn lakée ngon meuharab that ubak gata, mangat gata meusajan-sajan tameudoá nyang biet-biet meusajan-sajan ngon ulôn ubak Po teu Allah keu ulôn. ³¹Meudoá kheueh mangat Allah geupeu beubaih ulôn nibak jaroe-jaroe ureuëng nyang hana meuiman di Yudea, dan mangat tugaih ulôn keu lôn ba sumbangan u Yerusalem jiteurimong ngon mangat até lé umat Allah nyang na disinan. ³²Ngon lagée nyan, meunyoé Allah geutem, ulôn hase lôn jak bak gata ngon até nyang mangat. Dan ulôn

teuma meurasa teuhibor lamkawan gata. ³³Mudah-mudahan Allah, nyang bri seujahteura ateueh manusia, na meusajan gata banmandum. Amin.

Saleuem pribadi

16 Ulôn keuneuk peuturi syedara tanyoe bak gata, nan jih Febe. Geuhnyan geubantu jeumaáh di Kengkrea. ²Teurimong kheueh jihnyan sibagoé sidroe umat Tuhan. Keubiet lagée nyan kheueh ureuëng-ureuëng nyang meuiman ubak Allah harôh jiteurimong sidroe ngon nyang laén. Tulông kheueh jihnyan, meunyoé ureuëngnyoe jipeureuléé gata bantu, sabab jihnyoe ka jai that jibantu ureuëng laén meunan cit ngon ulôn ka lheueh jibantu.

³Peutrok kheueh saleuem ulôn keu Priskila dan Akwila, sahabat-sahabat lôn nyang meusajan-sajan kamoe mubuet keu Isa. ⁴Awaknyan karab maté sabab jipeuseulamat ulôn. Ulôn lakée teurimong gaséh bak awaknyan – dan kon ulôn mantong, teuma mandum jeumaáh bansa laén nyang kon ureuëng Yahudi meuteurimong gaséh cit keuawaknyan. ⁵Meunan cit peutrok kheueh saleuem ulôn keujeumaáh nyang meugumpôi di rumoh awaknyan.

Saleuem keu Epenetus nyang ulôn gaséh. Gobnyan kheueh ureuëng nyang phonphon that meuiman keu Almaseh di daerah Asia. ⁶Meunan cit saleuem ulôn keu Maryam. Gobnyan ka jimubuet biet-biet that sunggoh keu gata. ⁷Meunan cit peutrok kheueh saleuem ulôn keu Andronikus dan Yunias.⁷ Awaknyan saboh sukée bansa ngon ulôn dan ka lheueh jitamong lam glab meusajan-sajan ngon lôn. Sigohlom lôn meuiman ubak Almaseh, awaknyan ka leubeh ilée jimeuiman. Awaknyan meugah that nibak rasui-rasui.

⁸Saleuem lon keu Ampliatus, nyang ulôn gaséh sabab jihnyan meusajan-sajan ngon ulôn ka meusaboh ngon Tuhan. ⁹Peutrok teuma horeumat ulôn keu Urbanus, sahabat tanyoe nyang jimubuet meusajan-sajan ngon tanyoe keu Almaseh. Meunan cit horeumat ulôn keu Stakhis nyang ulôn gaséh. ¹⁰Saleuem keu Apeles. Keuseutiaan jih keu Almaseh kana bukeuti. Meunan cit saleuem ulôn keu keuluwarga Aristobulus, ¹¹dan keu Herodion. Gobnyan saboh sukée bansa ngon ulôn. Meunan cit saleuem ulôn

⁷ Yunias: atawa Yuni; padub-padubboh naseukah kuno: Yulia.

keusyedara-syedara saboh iman lam keuluwarga Narkisus.

¹² Saleuem ulôn keu Trifena dan Trifosa nyang biet-biet brat that jimubuet keu Tuhan, dan keu Persis nyang ulôn gaséh. Gobnyan pi ka jimubuet brat that keu Tuhan. ¹³ Saleuem keu Rufus dan keu mak jih, nyang nibak ulôn lagée mak lôn keudroe. Rufus na kheueh ureuëng nyang geupiléh lé Tuhan nyang teupujoe. ¹⁴ Meunan cit peusampoe kheueh saleuem ulôn keu Asinkritus, Flegon, Hermes, Patrobas, Hermas, dan mandum syedara seuiman nyang meusajansajan ngon awaknyan. ¹⁵ Saleuem keu Filologus dan Yulia; keu Nereus dan syedara jih nyang inong; keu Olimpás dan keumandum ureuëng peucaya nyang na meusajansajan ngon awaknyan.

¹⁶ Meumumat-mat jaroe kheueh ngon peunoh meusra sibagoe syedara Kristen. Banmandum jeumaáh Almaseh jipeutrok saleuem awaknyan keu Syedara banmandum.

Naseuhat keuneulheueh

¹⁷ Syedara-syedara! Ulôn lakée ngon meuharab that: Até-até kheueh keue ureuëng nyang jipeucubre jipeukaru ureuëng-ureuëng nyang meuiman ubak Tuhan. Hainyan hana sisuai ngon peue nyang ka teupeurunoe nibak gata. Peujiôh kheueh ureuëng-ureuëng nyang lagée nyan. ¹⁸ Sabab ureuëng-ureuëng nyang peubuet lagée nyan kon jimubuet keu Almaseh Tuhan tanyoe, nyang sibeuna jih keu jipeupuih até awaknyan keudroe. Ngon cara jibujuk dan tutoe haba nyang maméh, awaknyan jipeungét ureuëng-ureuëng nyang hana jiteupeu sapeue. ¹⁹ Banmandum ureuëng ka jiteupeue bahwa gatanyoe seutia ubak peungajaran keuhai Haba Gét nyang teuka nibak Allah. Dan ulôn galak that ateueh hainyan keuhai gata. Ulôn meuharab mangat gata bijaksana ateueh hai-hai nyang jroh, dan

bangai keuhai-hai nyang jeuhet. ²⁰ Po teu Allah nyang bri seujahteura keumansia, dan ngon sigra geukeubah Iblis dimiyueb keukuasaan gata dan teupeuhanco jih nyan.

Seumoga Gata banmandum geubri beureukat lé Isa Almaseh Tuhan tanyoe!^s

²¹ Timotius, rakan ulôn, jipeutrok saleuem gobnyan keugata. Meunan cit ngon Lukius, Yason dan Sosipater, nyang saboh sukée bansa ngon ulôn.

²² Nyang tuléh suratnyoe na kheueh ulôn, Tertius. Ulôn peusampoe saleuem lam syedara keugata.

²³ Gayus geukirém saleuem keugata. Ulôn meunumpang dirumoh jihnyan dan jeumaáh kamoe jiseumayang nibak tempat nyan. Erastus, ulée nyang mat péng banda nyan, jikirém saleuem gobnyan keugata. Meunan cit ngon syedara tanyoe Kwartus.

[²⁴ Seumoga Tuhan geutanyoe Isa Almaseh geubri beureukat ubak Gata. Amin.]

Peunutôb surat

²⁵ Teupujoe kheueh Allah! Gobnyan na kuasa geupeukong iman Gata sisuai ngon Haba Gét nibak Po teu Allah nyang ulôn peusampoe keuhai Isa Almaseh. Ulôn peusampoe habanyan sisuai ngon peue nyang geupeugah lé Allah; na kheueh keuhai reuncana Allah nyang ka meubat-abat treb jih hana jiteupeue lé manusia. ²⁶ Teuma bak saátnyoe, ateueh peurintah Po teu Allah nyang abadi, reuncana nyan ka geupeugah dan teupeusampoe keumandum bansa rot tulésan dumna nabi-nabi, mangat awaknyan banmandum meuiman dan taát ubak Po teu Allah. ²⁷ Gobnyan kheueh Allah nyang tunggai, Gobnyan biet-biet bijaksana.

Seumoga Gobnyan teuseuôn manyang siumu masa rot Isa Almaseh! Amin.^t

Horeumat kamoe,
Paulus, hamba Isa Almaseh

^s Lam padub-padubboh naseukah kuno hana ayat 20b. ^t Lam padub-padubboh naseukah kuno ayat 25-27 teupeuduek nibak tempat nyoe dan óh ka lheueh 14:23; atawa óh ka lheueh 14:23 mantong, dan saboh naseukah teupeuduek óh ka lheueh 15:33.

16:13: Mrk. 15:21 16:21: Kis. 16:1 16:23: Kis. 19:29, 1Kor. 1:14, 2Tim. 4:20

SURAT PAULUS NYANG PHON

KEU JEUMAÁH DI

KORINTUS

PEU INTAT HABA

Surat Paulus Nyang Phon Keu Jeumaáh di Korintus geutuléh keu teubahas soai-soai nyang jiteuka lam jeumaáh nyang ka geupeudong lé Paulus di banda Korintus nyan. Soai-soai nyan na kheueh keuhai udeb dan keupeucayaan ureuëng Kristen. Bak watée nyan Korintus na kheueh saboh banda Yunani, ma banda propinsi Akhaya nyang jitamong lam wilayah peumeurintahan Roma. Banda nyoe, nyang peunduduek jih meujampu ngon meubagoé sukée bansa; meugah that sabab keumajuan jih lam haimeuniaga, keubudayaan nyang manyang, teuma lom keuadaan susila jih nyang miyueb lom teuma sabab na meubagoé-bagoé agama nyang laén nibak banda nyan.

Nyang phon that jeuet keupikieran Rasui Paulus na kheueh keuhai meucubre dan keujeuhetan nyang na lam jeumaáh, lom teuma keuhai soai-soai seks dan meukawen, soai até nurani, tatateureutib lam jeumaáh, karonya-karonya Roh Allah, keuhai jibeudôh ureuëng maté. Ngon pandangan nyang lhok, Paulus geupeuleumah pakriban Haba Gét nyang teuka nibak Allah nyan teupeugah keusoai-soai nyan.

Pasai 13 teupeugah ciri-ciri gaséh sayang seujati. Pasainyoe mungken pasai nyang paleng meugah nibak pasai-pasai laén nyang na lam kitab nyoe.

Asoe jih

Haba phon 1:1-9

Hana sapeue kheun lam geureuja 1:10-4:21

Soai seks dan udeb keuluwarga 5:1-7:40

Ureuëng Kristen dan ureuëng nyang hana jiseumah Allah 8:1-11:1

Keuhai udeb jeumaáh dan iébadat 11:2-14:40

Keuhai Almaseh geubeudôh dan ureuëng-ureuëng Kristen nibak maté 15:1-58

Sumbangan keu ureuëng-ureuëng Kristen di Yudea 16:1-4

Hai-hai pribadi dan peunutôb 16:5-24

1 ¹⁻³ Syedara-syedara jeumaáh Allah nyang na di Korintus! Gata ka geutawök lé Allah keu jeuet keu umat Gobnyan sabab Gata atra Isa Almaseh, meusajan-sajan ngon mandum ureuëng dipat mantong nyang jiseumah Tuhan geutanyoe Isa Almaseh, na kheueh Tuhan awaknyan dan Tuhan geutanyoe cit teuma. Ulôn, Paulus, dan syedara tanyoe Sostenes, geumeuharab seumoga Allah Bapak geutanyoe dan Tuhan Isa Almaseh geubri beureukat dan keuseujahteuraan ubak gata. Ulôn tuléh suratnyoe sibagoé rasui Isa Almaseh, nyang geuangkat lé Allah keudroe dan ateueh keuheundak Gobnyan cit teuma.

Beureukat-beureukat nibak Allah meulalu Isa Almaseh

4 Ulôn sabe lôn lakée teurimong gaséh ubak Allah keuhai gata, sabab gata katateurimong rakhmat nibak Allah meulalu Isa Almaseh. **5** Sabab gata ka jeuet keumiléak Almaseh, ngon lagéenyanyan udeb gata kaya lam sigala hai. Peungeutahuan gata lam hai peue mantong lhok lumpahna, dan gata carông tapeurunoe peungeutahuan nyan. **6** Ngon lagéenyanyan ka teutunyok bak gata bahwa haba keuhai Almaseh ka jitamong that lam até gata, **7** sampoe gata hana kureueng meusapeue beureukat pi, teungoh gata

tapreh Tuhan tanyoe Isa Almaseh geuteuka dan jikalon lé mandum ureuëng. ⁸ Almaseh keudroe teuma geujamin gata sampoe án pagée; watée gobnyan geuteuka lom, gobnyan meurumpok ngon gata ngon hana meucupa. ⁹ Po teu Allah jeuet teupeucaya sipeunoh até. Gobnyan kheueh Allah nyang ka geuhôi gata keu jeuet meusaboh ngon Aneuëk Gobnyan, na kheueh Isa Almaseh, Tuhan tanyoe.

Meucembre lam jeumaáh

¹⁰ Syedara-syedara! Ateueh nan Tuhan geutanyoe Isa Almaseh, ulôn lakée mangat gata banmandum sapeue kheun; mangat békna nyang crebre lamkawan gata. Bah kheueh gata meusaboh, siaté dan sapeue pike. ¹¹ Sabab, ureuëng-ureuëng nibak keuluwarga Kloë jijak lapor ubak ulôn bahwa gata sabe keudroe-droe na meudakwa. ¹² Nyang ulôn meukeusut na kheueh bahwa lamkawan awaknyan na nyang peugah lagée nyoe, "Ulôn seutôt Paulus," nyang laén na teuma nyang peugah, "Ulôn kuseutôt Apolos," nyang laén jipeugah teuma, "Ulôn seutôt Petrus," teuma nyang laén lom jipeugah, "Ulôn kuseutôt Almaseh." ¹³ Hana mungken Almaseh teubagi-bagi! ^a Paulus hana maté bak kayée saleb keugata! Gata pi hana teupumanö keu jeuet keumurit-murit Paulus, nyoe peukon?

¹⁴ Syukoe kheueh ulôn hana kupumanö meusidroe pih nyang na lamkawan gata, seulaén Krispus dan Gayus. ¹⁵ Bék sampoe meusidroe pih jipeugah bahwa ulôn ka lôn pumanö jih nyan mangat jeuet keumurit ulôn. (¹⁶ Oh nyoe, Stefanus dan keuluwarga jih, keubiet ulôn nyang pumanö awaknyan. Teuma seulaén nibak nyan, meunurot nyang lôn ingat, hana le nyang ulôn pumanö.) ¹⁷ Almaseh geu-utus ulôn bukon keu lôn pumanö manusia, teuma keu ulôn peusampoe Haba Gét nyang teuka nibak Po teu Allah; dan nyan pih harôh ulôn peubuet ngon hana lôn peuguna keuhai carông ulôn meututoe seucara manusia, mangat kuasa nibak maté Almaseh bak kayée saleb nyan hana jeuet keusia-sia.

Kuasa dan keubijaksanaan Allah teukeubah ateueh Almaseh

¹⁸ Sabab nibak ureuëng nyang jituju ubak keubinaan, haba keuhai maté Alma-

seh bak kayée saleb nyan na kheueh haba sulet. Teuma, keugeutanyoe nyang geupeu seulamat lé Po teu Allah, haba nyan na kheueh cara jih Allah geutunyok kuasa Gobnyan. ¹⁹ Sabab lam Alkitab Allah meufeureuman,

"Keubijaksanaan ureuëng árif Ulôn peukaru,
dan peungeurtian
ureuëng-ureuëng meuiéleumé Lôn peubinasa."

²⁰ Ngon lagée nyan, keupeuguna jih ureuëng-ureuëng nyang árif lagée nyan? Keupeuguna jih awaknyan nyang na iéleumé? Keupeuguna jih ahli-ahli seumike lam donya? Allah ka geutunyok bahwa keubijaksanaan donya nyoe na kheueh hana meuguna!

²¹ Sabab, pakriban mantong carông jih manusia, ureuëng nyan hana hase jituri Allah rot carông jihnyan keudroe. Teuma sabab Allah nyang bijaksana, ngon lagée nyan Gobnyan geutem peuseulamat ureuëng-ureuëng nyang meuiman ubak Gobnyan rot haba nyang kamoe peusampoe jianggab haba buhak lé donya. ²² Ureuëng Yahudi jilakée buet ajaéb sibagoé bukeuti, dan di ureuëng Yunani jipeunteng keuhai keubijaksanaan donya nyoe. ²³ Teuma tanyoenyoe nyang tapeusampoe Almaseh nyang maté bak kayée saleb. Haba nyan teusinggong peurasaan ureuëng-ureuëng Yahudi, dan jianggab haba buhak lé ureuëng-ureuëng nyang bukon Yahudi. Dan ureuëng nyang bukon Yahudi jianggab nyan na kheueh bangai lagoena. ²⁴ Teuma pakriban keu ureuëng-ureuëng nyang ka geuhôi lé Po teu Allah – bah kheueh ureuëng Yahudi meunan cit nyang kon Yahudi – habanyan, cara jih Po teu Allah geutunyok kuasa dan keubijaksanaan Gobnyan. ²⁵ Sabab nyang leumoh bangai nibak Allah, na kheueh leubeh bijaksana nibak keubijaksanaan manusia; dan nyang deuh jih leumoh nibak Allah, na kheueh leubeh teuga nibak teunaga manusia.

Kuasa Allah dan leumoh manusia

²⁶ Syedara-syedara! Cuba gata ingat pakriban keuadaan gata watée Allah geutawök gata. Bacut sagai nyang na lamkawan gata nyang bijaksana, atawa nyang meukua-sa, atawa keududukan manyang meunurot

^a Almaseh teubagi-bagi: padub-padubboh naseukah kuno: Almaseh hana hase teubagi-bagi.

1:12: Kis. 18:24 1:14: Kis. 18:8, 19:29, Rm. 16:23 1:16: 1Kor. 16:15 1:19: Yes. 29:14 1:20: Ayb. 12:17, Yes. 19:12, 33:18, 44:25

bakmata manusia. ²⁷ Sabab keubiet Allah geusaja geupiléh nyang jianggab bangai lé donya, mangat bubena ureuëng carông jeuet keumalée. Dan Allah geupiléh teuma nyang jianggab hana meudaya lé donya, mangat ureuëng-ureuëng nyang gagah peukasa jeuet keumalée. ²⁸ Po teu Allah geupiléh nyang jianggab miyueb, hina, dan nyang jianggab hana meuguna lé donya nyoe, mangat Allah geupeu hanco nyang jianggab peunteng lé donya. ²⁹ Ngon lagée nyan hana meusidroé pih nyang jeuet jipeusombong droe dikeue Po teu Allah. ³⁰ Allah keudroe kheueh nyang peujeuet sampoe Gata meusaboh ngon Isa Almaseh. Meulalu Almaseh, tanyoe geupeujeuet bijaksana. Dan meulalu Gobnyan cit teuma Po teu Allah geupeujeuet tanyoe tameuget lom deungon droe Gobnyan, geupeujeuet tanyoe umat Gobnyan nyang khusos dan geupeubeubaih geutanyoe. ³¹ Teuma, lagée nyang na teutuléh lam Alkitab, "Ureuëng nyang jitem peubangga-bangga droe, harôh jipeubangga droe ateuh peue nyang geupeubuet lé Tuhan."

Haba keuhai Almaseh maté bak kayée saleb

2 Syedara-syedara! Bak watée ulôn jak ubak gata dan ulôn britée bak gata keuhai reuncana Allah nyang gohlom jiteupeue lé donya,^b ulôn hana lônpeuguna keubijaksanaan donya nyoe atawa lôn meututoe ngon haba nyang buhak. ² Sabab ulôn ka lôncock teukat bahwa simantong ulôn na meusajan gata, ulôn hana lôn peugah sapeue, seulaén keuhai Isa Almaseh; khusos jih keuhai Gobnyan ka maté bak kayée saleb. ³ Watée ulôn mantong na meusajan ngon gata, ulôn hana leumoh dan yo ngon teumakot. ⁴ Haba nyang ulôn peutrok bak gata hana ulôn peutrok ngon tutoe nyang meunarek meunurot keubijaksanaan manusia. Ulôn peutrok nyan ngon cara teubri bukeuti bahwa Roh Allah meukuasa. ⁵ Ulôn peubuet lagée nyan, mangat keupeucayaan gata ubak Almaseh hana meudasai bak keubijaksanaan manusia, teuma meudasai bak kuasa Po teu Allah.

Keubijaksanaan Po teu Allah

⁶ Bah kheueh meunan, lamkawan ureuëng-ureuëng nyang udeb rohani jih ka

biet-biet kong; keubiet ulôn meututoe keuhai keubijaksanaan. Teuma keubijaksanaan nyoe bukon keubijaksanaan donya, atawa keubijaksanaan ureuëng-ureuëng nyang mat kuasa jamén nyoe, nyang keukuasaan jih teuma habéh. ⁷ Keubijaksanaan nyang ulôn peugah nyan na kheueh keubijaksanaan nibak Po teu Allah. Keubijaksanaan nyan hana jiteupeu lé donya, teuma Allah ka geukeubah keu keubahgiaan tanyoe sigohlom donya nyoe geupeujeuet. ⁸ Hana meusidroé pih nibak ureuëng-ureuëng mat kuasa jamén nyoe nyang jiteupeu keuhai keubijaksanaan nyan. Sabab, seukira jih awaknyan ka jiteupeue, ka teuntée awaknyan hana jisaleb Tuhan nyang mulia nyan. ⁹ Sibeuna jih hainyan na kheueh lagée nyang teutuléh lam Alkitab, "Peue nyang hántom jingieng atawa jideungoe lé manusia, dan hántom teuma jiteubiet lam pikeran manusia, nyan kheueh nyang geukeubah lé Allah keu ureuëng-ureuëng nyang gaséh keu Gobnyan."

¹⁰ Teuma Allah ka geupeugah nyan bak geutanyoe ngon peurantaraan Roh Gobnyan. Roh Allah nyan jiseulidek peupeue mantong; sampoe ubak reuncana-reuncana Allah nyang paleng teusöm. ¹¹ Sabab nyang leubeh teupeu asoe até sidroe-droe

abeueng bak keumeunyan (2:11)

^b reuncana Allah nyang gohlom jiteupeue lé donya: padub-padubboh naseukah kuno: keusaksian keuhai Po teu Allah. ^c Teuma: padub-padubboh naseukah kuno: Sabab. 1:31; Yer. 9:24 2:3; Kis. 18:9 2:9; Yes. 64:4

ureuëng na kheueh roh ureuëng nyan keudroe, nyoe peukon? Meunan cit keuhai Allah. Nyang teupeu asoe até Allah na kheueh Roh Allah keudroe! ¹² Dan keugeutanyoe hana geubri roh donya nyoe, teuma na kheueh Roh nyang teuka nibak Allah, mangat tanyoe tateupeue mandum nyang ka geuanugeurah lé Po teu Allah keugeutanyoe.

¹³ Sabab nyan, meunyoë kamoe peugah keuhai-hai Allah ubak ureuëng-ureuëng nyang ka na Roh Allah, ⁴ kamoe hana kamoe peugah meunurot keubijaksanaan manusia, teuma na kheueh meunurot nyang geupuru-noe lé Roh Allah nyan keudroe. ¹⁴ Ureuëng nyang hana nibak jih Roh Allah, hana hase jiteurimong peue nyang geupeugah lé Roh nyan. Sabab nibak ureuëng nyan hai-hai nyang lagée nyan na kheueh buet nyang bangai. Ureuëng nyan hana hase jimuphom, sabab hainyan hase teunilai ngon cara rohani. ¹⁵ Ureuëng nyang na nibak jih Roh Allah hase jinilai peue-peue mantong, teuma hana meusidroe pih nyang na hak jinilai Gobnyan. ¹⁶ Lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe,

”Soe nyang teupeu pikeran Tuhan?

Dan soe nyang hase jibri naseuhat ubak Gobnyan?”

Tanyoe nyang na pikeran nyang saban ngon Almaseh!

Peulayan-peulayan Allah

3 Syedara-syedara, sibeuna jih ulôn hana jeuet lôn meututoe ngon gata lagée ureuëng nyang na Roh Allah. Ulôn jeuet lôn meututoe ngon Gata lagée ureuëng nyang mantong udeb meunurot nyang jikeuheundak lé donya; lagée ureuëng nyang mantong banyak lam hai keupeucayaan jih ubak Almaseh. ² Yoh masa ilée ulôn hase lôn bri keugata peunajoh aneuëk banyak, kon peunajoh ureuëng rayeuk; sabab gata gohlom seb teuga keuhai nyan. Teuma bak watéenyoe pih gata gohlom seb teuga keuhai nyan, ³ sabab gata mantong udeb meunurot tabiát seucara manusia. Sabab meunyoë gata mantong na bingiek até dan tameulo sabe keudroe-droe, peu kheueh lagée nyan bukon sibagoe dali gata mantong udeb meunurot tabiát manusia, lagée ureuëng nyang hana jituri keu Po teu Allah? ⁴ Meunyoë na nyang peugah, ”Kamoe

seutôt Paulus,” dan nyang laén jipeugah, ”Kamoe seutôt Apolos,” peu kheueh nyang lagée nyan gata mantong taturot tabiát ureuëng-ureuëng donya?

⁵ Nyang sibeuna jih soe kheueh Apolos nyan? Dan soe teuma Paulus nyan? Kamoe na kheueh peulayan-peulayan Allah, nyang ka kamoe bimbeng gatanyoe keu tameuiman ubak Almaseh. Kamoe cuma kamoe keureuja buet nyang ka geubri lé Tuhan ubak kamoe maséng-maséng. ⁶ Ulôn nyang pula dan Apolos nyang siram, teuma Allah keudroe kheueh nyang peujeuet seunaman nyan timoh. ⁷ Ngon lagée nyan, nyang peunteng na kheueh Po teu Allah, sabab Gobnyan kheueh nyang peutimoh. Nyang pula dan nyang siram hana peunteng; ⁸ banduanyan na kheueh santeuet. Maséng-maséng teuma jiteurimong upah meunurot buet nyang jipeubuet nyan. ⁹ Kamoe na kheueh ureuëng-ureuëng nyang saban kamoe mubuet keu Allah; dan gata na kheueh lagée ladang Allah.

Gata-gata banmandum na kheueh lagée geudong Allah cit teuma. ¹⁰ Ngon carông nyang geubri lé Allah, ulôn sibagoe ahli bangunan ka ulôn puduek keunaleueng nibak bangunan nyan, dan ureuëng laén jipeudong geudong nibak keunaleueng nyan. Tieb-tieb ureuëng harôh jipeurati beugét-gét pakriban jipeudong ateuh keunaleueng nyan. ¹¹ Sabab Allah keudroe ka geukeubah Isa Almaseh sibagoe sidroe ureuëng nyang hana tandengan jih keu keunaleueng geudong nyan; hana keunaleueng nyang laén. ¹² Na nyang peudong ateuh keunaleueng nyang jiboh ngon méuh, nyang boh pirak, na nyang peuguna batée peumata, na nyang peuguna kayée, naleueng tho dan jeurami. ¹³ Buet sidroe-droe ureuëng teuma deuh teukalon singoh watée Almaseh geuteuka lom teuma. Sabab bak watée nyan apui teuma jipeudeuh buet maséng-maséng ureuëng. Apui teuma jiujoë dan jipeuteuntée gét ngon hana buet nyan. ¹⁴ Meunyoë geudong nyang jipeudong lé gob ateuh keunaleueng nyan hana tutong watée teutot ngon apui, ureuëng nyan teuma jiteurimong hadiah jih. ¹⁵ Teuma meunyoë buet gob nyan tutong, jihnyan teuma rugoe; jih keudroe teuma seulamat, teuma lagée ureuëng nyang teuhinda nibak jilui apui.

¹⁶ Peu kheueh Gata teupeu bahwa gatanyoe Baét Allah? Dan bahwa Roh Allah

^d ubak ureuëng-ureuëng nyang ka na Roh Allah: atawa ngon tutoe haba nyang geubri lé Roh Allah.

2:16: Yes. 40:13 3:2: Ibr. 5:12-13 3:4: 1Kor. 1:12 3:6: Kis. 18:4-11, 24-28 3:16: 1Kor. 6:19, 2Kor. 6:16

tinggai lam gata? ¹⁷ Meunyoé na ureuëng nyang jipeurusak. Baét Allah, Allah pih teuma geupeu rusak ureuëng nyan. Sabab Baét Allah na kheueh khusos keu Allah mantong, dan gata kheueh baét nyan.

¹⁸ Bék na meusidroé ureuëng pih jitipée droe jih keudroe. Meunyoé ureuëng lamkawan gata meurasa droe jih bijaksana meunurot nikoran donya nyoe, ureuëng nyan harôh jeuet keu ureuëng bangai, mangat jihnyan biet-biet jeuet keu ureuëng bijaksana. ¹⁹ Sabab, nyang jianggab bijaksana lé donya na kheueh bangai nibak Allah. Lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe, "Allah geujeubak ureuëng-ureuëng bijaksana lam ceureudek awaknyan keudroe." ²⁰ Na lom teutuléh lagée nyoe, "Tuhan geuteupeue bahwa pikeran ureuëng-ureuëng nyang bijaksana na kheueh pikeran nyang hana meuguna." ²¹ Sabab nyan, bék kheueh na meusidroé ureuëng pih jisanjong-sanjong manusia, sabab peue-peue mantong ka geubri jeuet keu milék gata: ²² Paulus, Apolos, Petrus, donya nyoe, udeb ngon maté, jamén nyoe meunan cit jamén nyang teuma teuka, banmandum nyan na kheueh milék gata. ²³ Gata na kheueh milék Almaseh, dan Almaseh milék Po teu Allah.

Rasui-rasui Almaseh

4 Anggab kheueh kamoenyoe peulayan-peulayan Almaseh, nyang meutanggong jaweueb kamoe peusampoe reuncana-reuncana Allah nyang gohlom jiteupeu lé donya. ² Nyang phon-phon that jituntot lé peulayan nyang lagée nyan na kheueh bahwa jihnyan seutia ubak teungku droe jih. ³ Nibak ulôn, hana jeuet keumasaalah peue nyang gata – atawa soe mantong – pi jipike keuhai droe ulôn. Teuma peue nyang sibeuna jih ulôn pike keuhai droe ulôn keudroe nyan pih hana jeuet keusoai. ⁴ Ulôn hana meurasa meusalah lam hai peue mantong, teuma nyan bukon sibagoé bukeuti bahwa ulôn hana salah. Tuhan keudroe kheueh nyang peuteuntée peue kheueh ulôn salah atawa hana. ⁵ Ngon sabab nyan, sabab gohlom trok watée jih, bék kheueh gata bagaih-bagaih gata peuteuntée bahwa sidroe-droe ureuëng nyan salah atawa hana. Preh kheueh sampoe Tuhan geupreh. Gobnyan kheueh nyang peuhah peue-peue mantong nyang teusöm lam seupôt. Gobnyan kheueh nyang teuma peuteubiet

banmandum nyang na niet teusöm lam até manusia. Bak watéenyang kheueh tieb-tieb ureuëng jiteurimong nibak Po teu Allah puja ngon pujoe nyang patot jiteurimong.

⁶ Syedara-syedara! Keu keupeuntengan gata, atranyan ka ulôn peungui ateueh Apolos dan ateueh droe lôn keudroe. Meukeusut jih ngon na cuntoh nibak kamoe nyan gata jeuet tameurunoe peumakna jih nyang teupeugah nyoe, "Mumat kheueh bak peuratiran nyang na." Ngon lagéenyang hana meusidroé pih nibak gata nyang jeuet tapeubangga-bangga sidroe-droe ureuëng, laju gata hina nyang laén. ⁷ Soe kheueh nyang peujeuet Gata leubeh nibak ureuëng laén? Bukon mandumnyan Gata teurimong nibak Allah? Ngon lagée nyan, pakon Gata keuneuk peusombong droe, siulah-ulah peue nyang na nibak Gata nyan kon mandum nyang geubri? ⁸ Beutôi gata hana tapeureuléé sapeue! Gata ka kaya! Gata ka jeuet keuraja! Dan kamoe hana. Paleng gét meunyoé gata biet-biet ka jeuet keu raja, mangat kamoe jeuet kamoe matpeurintah meusajan gata. ⁹ Sabab meunurot nyang lôn pike, kamoe nyang rasui-rasui nyoe, ka geupeujeuet lé Allah sibagoé nyang jinonton dikeue manusia dan malaikat. Kamoe lagée ureuëng-ureuëng hina nyang jipeurhot huköman maté dikeue rakyatba dan jisurak-surak lé donya nyoe. ¹⁰ Sabab Almaseh, kamoe na kheueh ureuëng nyang bangai, dan gata ureuëng Kristen nyang carông! Kamoe leumoh, gata teuga! Kamoe jikheun lé gob, dan gata jisanjong-sanjong! ¹¹ Trok bak watée nyoe kamoe teundeuk dan grah; peukayan kamoe tinggai bak tuboh; ureuëng jiseksa kamoe; kamoe hana teumpang keu kamoe meureuhah; ¹² kamoe banteng tuleu-eng jakmita beulanja. Meunyoé kamoe jicarot, kamoe balaih ngon beureukat; meunyoé kamoe ji iélanya, kamoe saba; ¹³ meunyoé ureuëng jipeubrok-brok kamoe, kamoe balaih ngon tutoe haba nyang maméh. Kamoe hana leubeh nibak brôh donya nyoe; trok bak watéenyoe kamoe mantong jianggab lagée brôh ateueh bumoe.

¹⁴ Ulôn tuléh nyoe keugata kon meukeusut kamoe pumalée gata, teuma sibagoé naseuhah keugata lagée aneuëk-aneuëk lôn keudroe. ¹⁵ Sabab ulôn kheueh nyang jeuet keu bapak gata, bah kheueh mungken sibagoé ureuëng Kristen, gata kana siploh ribée droe gurée. Lam udeb gata sibagoé ureuëng-

ureuëng meusaboh ngon Almaseh, ulôn nyang jeuet keu bapak gata, sabab ulôn nyang ba Haba Gét keuhai Almaseh keu gata. ¹⁶ Ngon sabab nyan ulôn lakée ngon meuharab that mangat gata seutôt cuntoh nyang na bak ulôn. ¹⁷ Keunyan ulôn ka lôn kirém Timotius ukeue gata. Sibagoe murit Almaseh, jihnyan saban lagée aneuëk lôn keudroe nyang ulôn gaséh. Jihnyan aneuëk nyang jeuet teupeucaya. Singoh jihnyan teuma jipeuingat gata keuhai cara udeb nyang ulôn peujak óh ka lheueh lôn meuiman ubak Almaseh, na kheueh cara udeb nyang ulôn purunoe nibak tieb-tieb jeumaáh dipat mantong.

¹⁸ Na padubdroe lamkawan gata nyang ka jeuet keu ureuëng sombong; sabab awaknyan jipike ulôn hana lônjak bak gata. ¹⁹ Teuma meunyoé Tuhan geubri idhin ulôn teuma teuka cit ubak gata hana treb le. Singoh watée ulôn lôn ngieng cit teuma peue nyang hase jipeubuet lé ureuëng-ureuëng sombong nyan; kon haba jih mantong. ²⁰ Sabab meunyoé Allah geupeurintah udeb sidroe-droe ureuëng, hainyan teubukeuti lé teunaga udeb ureuëng nyan, kon ngon tutoe haba jih. ²¹ Ngon lagée nyan, piléh mantong peue nyang gata galak! Peu kheueh gatatem ulôn teuka keu lôn purunoe gata ngon kreueh atawa ulôn teuka jak purunoe gata ngon leumoh leumbot dan gaséh sayang?

Keuhai cabui lam jeumaáh

5 Ulôn ka kuteurimong laporan bahwa lamkawan gata na nyang kajipeubuet buet-buet nyang cabui biet-biet luwabiasa: Na ureuëng lamkawan Gata nyang jimeumukah ngon ma ui jih. Ureuëng-ureuëng nyang hana jituri Tuhan mantong hánjipeubuet nyang lagée nyan! ² Bah kheueh ka lagée nyan, Gata mantong cit manyang até. Nyang sibeuna jih Gata seudeh, dan Gata peuteubiet lamkawan Gata ureuëng nyang peubuet lagée nyan. ³⁻⁴ Seucara lahé ulôn jiôh nibak gata, teuma seucara baten ulôn na lamkawan gata. Ngon lagée nyan, ulôn keuneuk meutindak siulah-ulah ulôn na lamkawan gata, "Ateueh nan Tuhan Isa Almaseh, ulôn peugah bahwa ureuëng nyangka jipeubuet buet buet lagée nyan kutoe, ureuëng nyan meuseuti teuhuköm!" Meunyoé gata meusapat anggab mantong ulôn nyoe na lamka-

wan gata, dan ngon kuasa Tuhan tanyoe Isa, ⁵ gata meuseuti tajôk ureuëng nyang lagée nyan ubak Iblis mangat tuboh ureuëng nyan binasa dan ngon lagée nyan roh jih teupeuseulamat watée Tuhan teuka lom teuma.

⁶ Hana patot gata meurasa sombong. Mungken gata ka tadeungoe pribasa lagée nyoe, "Rago nyang bacut jipeujeuet mandum nyang teulawok jeuet meukeumang!" ⁷ Böih kheueh leubeh ilée rago nyang ka treb nyan, na kheueh rago desya, mangat gata jeuet lagée tupông nyang teulawok nyang barô, gleh nibak rago desya nyang treb, dan ulôn kuteupeu gata keubiet lagée nyan. Sabab, peurayaan Paskah tanyoe ka siab, sabab Almaseh nyang jeuet keububiri Paskah geutanyoe, ka lheueh teukeureubeuen. ⁸ Ngon lagée nyan, jak kheueh geutanyoe tapeuraya Paskah nyan ngon ruti nyang hana meuragoe, na kheueh ruti nyang teupeulambang ubak keumurnian dan banmandum nyang meukeunong nibak até Allah. Bék geutanyoe tapeuna peurayaan Paskah nyan ngon ruti nyang mantong na rago nyang awai, na kheueh rago desya dan keujeuhetan.

⁹ Lam surat ulôn nyang ka lheueh, ulôn peugah ubak gata mangat bék meurakan ngon ureuëng nyang peubuet cabui. ¹⁰ Nyang ulôn meukeusut kon kheueh ureuëng nyang cabui atawa leuha, atawa tukang teumipée atawa nyang seumah beurala nyang sagai-sagai hana jituri keu Po teu Allah. Kon nyan! Ulôn hana meukeusut keu awaknyan; sabab meunyoé gata harôh tapeujiôh awaknyan, ka teuntée gata tateubiet beuhabéh lam donya nyoe. ¹¹ Nyang lôn meukeusut na kheueh; gata bék meurakan ngon ureuëng nyang meungaku droe jih ureuëng Kristen, teuma ureuëng nyan jipeubuet cabui, atawa leuha, atawa jiseumah beurala, atawa galak jipeubrok-brok ureuëng laén, atawa tukang mabök, atawa tukang ceumeucue. Gata duek sira tamakheun ngon ureuëng lagée nyan pih bék!

¹²⁻¹³ Beutôi nyang peusidang ureuëng-ureuëng Kristen kon buet ulôn. Allah keudroe kheueh nyang teuma peusidang awaknyan. Teuma keuhai anggota-anggota jeumaáh gata, kon kheueh gata keudroe nyang meuseuti peusidang awaknyan? Lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe, "Use kheueh ureuëng jeuhet nyang na lamkawan gata."

Jak gadu syedara bak kantô peungadelan

6 Pakon na lamkawan gata jjeuet ba ubak hakém nyang hana jituri keu Allah, gata jakgadu syedara gata nyang seumiman, meunyoe jihnyan jimeudakwa ngon syedara jih nyan? Pakon jihnyan hana jilakée umat Allah nyang peuseuleusoe peukara jih nyan? ²Peu kheueh gata hana tateupeue bahwa umat Allah teuma jipeusidang donya nyoe? Ngon lagée nyan, meunyoe keubiet gata keuneuk peusidang donya nyoe, peu kheueh gata hana hase gata peuseuleusoe peukara-peukara peungadelan nyang hana meumakna? ³Peu kheueh gata hana tateupeue bahwa tanyoe teuma tapeusidang malaikat-malaikat? Leubeh-leubeh lom peukara-peukara udeb tieb-tieb uroe! ⁴Teuma meunyoe teuka peukara-peukara nyang lagée nyan, peu kheueh gata gadu bak ureuëng-ureuëng nyang sagai-sagai hana jabatan lam jeumaáh? ⁵Biet-biet malée that! Teuntée lamkawan gata na ureuëng nyang leubeh bijaksana keu jipeuseuleusoe hai-hai nyang na hubungan ngon seuliseh paham ngon syedara-syedara sabe ureuëng Kristen! ⁶Nyang na teuka meubalek sidroe ureuëng Kristen jijak bak ureuëng nyang bukan Kristen keu jijak gadu peukara jih keuhai syedara jih nyang Kristen!

⁷Bék jak meupeukara bak ureuëng nyang kon Kristen; ngon na seuliseh paham sabe keudroe-droe gata nyan pih ka jeuet keutalo nibak gata. Leubeh gét gata jipeubuet hana ade, atawa jipeurugoe! ⁸Teuma rupari gata keudroe nyang peusaneut ateueh ureuëng laén ngon hana ade. Gata keudroe teuma nyang peurugoe ureuëng laén. Dan nyan gata peubuet ateueh syedara-syedara gata seumiman! ⁹Peu kheueh gata teupeu bahwa ureuëng-ureuëng nyang hana jipatéh kheun Allah, hana teuma jeuet keu anggota umat Allah? Bék keunong peungeuet! Ureuëng-ureuëng nyang peubuet cabui, ureuëng-ureuëng seumah beurala, nyang meumukah, nyang peubuet-buet nyang that-that malée ateueh ureuëng sabe jeunéh, ¹⁰nyang ceumeucue, nyang leuha, tukang mabök, nyang galak peubrok ureuëng laén, dan ureuëng nyang meulakée ngon paksa atra ureuëng laén – banmandum ureuëng nyang lagée nyan hana teuma jeuet keu-anggota umat Allah. ¹¹Na meupadub droe

lamkawan gata yoh ilée na nyang peubuet lagée nyan. Teuma jinoenyoe gata teupeugah ka gleh nibak desya. Gata ka jeuet keu milék Allah nyang khusus. Gata ka gét lom teuma ngon Allah, sabab gata meumiman ubak Tuhan Isa Almaseh dan kareuna kuasa Roh nibak Allah geutanyoe.

Peuguna kheueh tuboh gata keu teupeumulia Allah

¹²Na nyang peugah bahwa soemantong ureuëng jeuet jipeubuet ban galak droe. Teuma nibak ulôn hana banmandum nyan meuguna. Ngon lagée nyan bah kheueh ulôn nyoe jeuet lôn peubuet peue mantong, teuma ulôn teutab hana lôn peubiyeu droe ulôn jikuasa lé peue mantong. ¹³Na cit nyang peugah bahwa peunajoh keu asoe pruet, dan pruet teukeubah keu peunajoh. Teuma bandua nyan geusampôh lé Po teu Allah. Tuboh manusia hana jeuet teupeuguna keu teupeuna hubungan nyang cabui, teuma na kheueh keuteupeutimang Tuhan. Dan Tuhan teuma geupeulara tuboh nyan. ¹⁴Allah ka geupeu udeb Tuhan Isa Almaseh nibak maté, meunan cit ngon Allah geupeu udeb tanyoe ngon kuasa Gobnyan.

¹⁵Syedara-syedara tateupeue bahwa tuboh gata nyan na kheueh anggota tuboh Almaseh. Ngon lagée nyan, peu kheueh jeuet lôn-cok saboh anggota tuboh Almaseh laju lôn peujeuet keu anggota tuboh sidroe inong jeuhet? Sagai-sagai hán jeuet! ¹⁶Atawa mungken gata gohlom tateupeue bahwa ureuëng nyang meumukah ngon sidroe inong jeuhet, ureuëng nyan ka jeuet meusaboh ngon inong jeuhet nyan! Sabab lam Alkitab na teutuléh lagée nyan, "Manduanyan ka jeuet keusaboh." ¹⁷Teuma ureuëng nyang peusaboh droe ngon Tuhan, Roh Tuhan ngon roh ureuëng nyan ka jeuet meusaboh.

¹⁸Peujjôh kheueh buet-buet nyang cabui. Sabab mandum desya laén nyang jipeubuet lé gob, jeuetjih diluwa tuboh ureuëng nyan. Teuma keu ureuëng nyang peubuet cabui, nyan saban cit ka jipeubuet desya ateueh tuboh jih keudroe. ¹⁹Gata harôh tateupeue bahwa tuboh gata na kheueh tempat tinggai Roh Allah. Rohnyan tinggai lam tuboh gata. Dan Allah keudroe kheueh nyang bri Roh nyan keu gata. Droe Gata nyan kon atra gata. Nyan atra Po teu Allah. ²⁰Allah ka geubloe gata dan ka geubayeue

ngon lunaih. Sabab nyan, peuguna kheueh tuboh gata lagée nyan bagoe sampoe Allah teupeumulia.

Teumanyong-teumanyong keuhai meukawen

7 Jinoenyoe ulôn keuneuk peugah haba keuhai nyang gata peugah lam surat gata. Meunyoe sidroe ureuëng agam hana meukawen, nyan gét.^e **2** Teuma mangat bék teupeudaya ngon hai-hai nyang hana patot, leubeh gét sidroe ureuëng agam na purumoh jih keudroe dan tieb-tieb inong na lakoe jih keudroe. **3** Ureuëng lakoe harôh jipeupeunoh keuwajéban jih sibagoe lakoe keue purumoh jih, dan di purumoh harôh teuma jipeupeunoh keuwajéban jih sibagoe purumoh keue lakoe; maséng-maséng jipeupeunoh keuwajéban jih ateueh ureuëng laén. **4** Purumoh hana meukuasa ateueh tuboh jih keudroe; nyang meukuasa ateueh tuboh jih na kheueh lakoe. Meunan cit lakoe hana meukuasa ateueh tuboh jih keudroe; nyang meukuasa ateueh tuboh jih na kheueh purumoh. **5** Bék kheueh peujiôh sidroe ngon nyang laén seusabe lakoe binoe. Jeuet mantong meunyoe sikeujab, asai ateueh situju ban dua blaih pihak. Ngon lagée nyan maséng-maséng meuteumé meudoá ngon cara hana teuganggu. Teuma óh lheueh nyan bah kheueh gata saléng tameurab lom sibagoe ureuëng meulakoe binoe. Meunyoe hana lagée nyan, singoh gata teuma jisáh lé roh jeuhet, sabab gata hana teuga tapeuteun hawa nafeusu.

6 Nyang ulôn peugah nyoe kon kheueh sibagoe peurintah, teuma sibagoe naseuhat. **7** Nyang sibeuna jih ulôn leubeh galak meunyoe mandum ureuëng lagée ulôn. Teuma maséng-maséng ka teuterimong karonya nyang khusus nibak Po teu Allah. Sidroe ureuëng na karonya lagée nyoe, nyang laén na teuma karonya nyan.

8 Keu ureuëng-ureuëng nyang gohlom meukawen dan keu ureuëng-ureuëng inong nyang ka balée, nyoe kheueh naseuhat ulôn: Leubeh gét Gata teutab udeb lagée ulôn. **9** Teuma meunyoe Gata hana hase tapeuteun nafeusu, bah kheueh Gata meukawen. Sabab leubeh gét Gata meukawen nibak nafeusu gata meuhuéb-huéb lagée apui hu. **10** Keu ureuëng nyang ka meukawen, nyoe kheueh

peurintah ulôn: (Nyang sibeuna jih kon ulôn nyang bri peurintah nyoe, teuma na kheueh Tuhan.) Sidroe ureuëng inong nyang ka meukawen bék kheueh jitinggai lakoe jih. **11** Teuma meunyoe inong nyan ka jitinggai lakoe jih, inong nyan bah kheueh teutab hana meulakoe, atawa jigisa ubak lakoe jih. Dan sidroe ureuëng lakoe hana jeuet jitalleuek purumoh jih.

12 Keu ureuëng nyang laén-laén, naseuhat ulôn na kheueh lagée nyoe: – nyoe naseuhat ulôn keudroe, kon naseuhat Tuhan – meunyoe sidroe ureuëng Kristen jimeukawen ngon sidroe ureuëng nyang hana meuiman ubak Almaseh, dan purumoh jih nyan situju keu udeb meusajan ngon lakoe jih nyan, ureuëng nyan hana jeuet jitalleuek purumoh jih nyan. **13** Dan meunyoe sidroe inong Kristen jimeulakoe ngon sidroe agam nyang hana meuiman ubak Almaseh, dan lakoe jih nyan situju keu udeb meusajan ngon purumoh jih nyan, teuma inong nyan hana jeuet jitalleuek lakoe jih nyan. **14** Sabab lakoe nyang hana meuiman teupeulayak jeuet keu anggota umat Allah sabab purumoh jih nyan ka jeuet keu milék Allah. Meunan cit keu purumoh nyang hana meuiman teupeulayak jeuet keu anggota umat Allah, sabab jimeukawen ngon lakoe nyang ka jeuet keu milék Allah. Meunyoe hana lagée nyan, aneuëk-aneuëk awaknyan jeuet keu aneuëk-aneuëk kaphe, padahai aneuëk-aneuëk nyan teuanggab sibagoe anggota umat Allah. **15** Teuma meunyoe ureuëng nyang hana meuiman nyan jitinggai lakoe jih atawa purumoh jih nyang Kristen, bék gata tam jih nyan. Lam hai nyoe Gata nyang inong atawa nyang agam beubaih, sabab Allah meuharab mangat Gata udeb ngon rukon. **16** Sabab Gata sibagoe purumoh – nyang ka meuiman ubak Tuhan – pakriban kheueh Gata hase tateupeue ngon paih bahwa Gata hana hase tapeuseulamat^f lakoe gata? Meunan cit Gata sibagoe lakoe nyang Kristen, pakriban Gata hase tateupeue ngon pasti bahwa Gata hana hase tapeuseulamat purumoh gata?

Udeb kheueh lagée toh Gata geubimbéng lé Tuhan

17 Bah kheueh maséng-maséng jiatoe udeb jih meunurot bimbéngan Tuhan lagée

^e Meunyoe sidroe ureuëng agam hana meukawen, nyan gét: atawa Gata peugah bahwa meunyoe sidroe ureuëng agam hana jimeukawen, nyan gét. ^f pakriban kheueh Gata hase tateupeue ngon paih bahwa Gata hana hase tapeuseulamat: atawa pakriban Gata teupeue bahwa Gata hana hase tapeuseulamat.
7:10-11: Mat. 5:32, 19:9, Mrk. 10:11-12, Luk. 16:18

nyang ka geupeuteuntée lé Po teu Allah keu jihnyan bak watée Allah geutawök jihnyan keujipeucaya ubak Gobnyan. Nyan kheueh peuratoran nyang ulôn purunoe bak tieb-tieb jeumaáh. ¹⁸ Miseujih, meunyoe sidroe ureuëng nyang ka meukatan bak watée jih nyan jiteurimong panggilan Allah, bék kheueh ureuëng nyan jiuseuha jisampôh tanda-tanda meukatan nyang ka na bak jih nyan. Meunan cit keu ureuëng nyang gohlom meukatan bak watée jihnyan jiteurimong panggilan Allah, bék kheueh ureuëng nyan jilakée meukatan. ¹⁹ Sabab teuseutôt peuratoran meusunat atawa hana, bandua nyan saban mantong hana meumakna meubacut pih. Nyang peunteng na kheueh teuseutôt peue-peue nyang geupeurintah lé Po teu Allah. ²⁰ Bah kheueh tieb-tieb ureuëng udeb lam keuadaan lagée watée jihnyan jiteurimong panggilan Allah. ²¹ Meunyoe bak watée Gata teutawök, Gata na kheueh sidroe namiet, bék kheueh Gata sampoe sosah payah tapike keuhai nyan. Teuma meunyoe singoh Gata meuteumé keuseumpatan jeuet keubeubaih, peuguna kheueh keuseumpatan nyan.⁸ ²² Sabab sidroe nami-et nyang ka meuiman ubak Tuhan, na kheueh ureuëng Tuhan nyang ka beubaih. Dan sidroe ureuëng beubaih nyang ka meuiman ubak Tuhan, na kheueh namiet Almaseh. ²³ Allah ka geubloe Gata dan ka lunaih geubayeue nyan. Lé sabab nyan, bék kheueh Gata seurah droe keu jeuet namiet manusia. ²⁴ Ngon lagée nyan, Syedara-syedara, pakriban mantong keuadaan gata bak watée gata teutawök, bah kheueh Gata teutab udeb lagée nyan meusajan ngon Allah.

Keu ureuëng-ureuëng nyang gohlom meukawen dan inong-inong balée

²⁵ Jinoe keu ureuëng-ureuëng nyang gohlom meukawen. Keu hai nyan, ulôn hana kuteurimong peurintah meusapeue pih nibak Tuhan. Teuma sibagoe ureuëng nyang sabab rakhmat Tuhan patot teupeucaya, ulôn kutem kubri mubagoe naseuhat.

²⁶ Teuingat ubak mandum keusosahan nyang teuancam nibak watée nyoe, ulôn pike leubeh gét meunyoe ureuëng teutab jiudeb lagée keuadaan nyang na bak saat nyoe. ²⁷ Meunyoe Gata kana purumoh bék kheueh ta useuha mangat gata lueuh nibak

purumoh gata nyan. Dan meunyoe Gata gohlom na purumoh bék kheueh gata useuha gata mita purumoh. ²⁸ Teuma meunyoe Gata meukawen, nyan kon desya. Meunan cit teuma meunyoe sidroe aneuëk dara jimeukawen, hana rhot jih nyan ubak desya. Teuma, awaknyan nyang meukawen nyan teuma meuteumé ngon mubagoe keusosahan. Dan ulôn meuharab mangat Gata teupeujiôh nibak hai-hai nyang sosah nyan.

²⁹ Nyang ulôn meukeusut lagée nyoe, Syedara-syedara: Nibak geutanyoe watée hana le lé. Phon nibak saat nyoe, soe mantong ureuëng nyang ka meupurumoh bah kheueh jih nyan udeb lagée ureuëng nyang gohlom meupurumoh; ³⁰ ureuëng nyang mo, udeb jih siulah-ulah hana lam seudeh até; ureuëng nyang kém, siulah-ulah jih nyan hana geumbira; ureuëng nyang ka lueuh jimeubloe, siulah-ulah jihnyan hana sapeue na; ³¹ dan ureuëng nyang laloe nibak hai-hai donya, bah kheueh jiudeb siulah-ulah ureuëng nyan hana sibok ngon peue nyang jipeubuet nyan. Sabab, donya nyoe hana treb le, lam keuadaan nyang na jinoe-nyoe, teuma sapan sapa!

³² Ulôn meuharab that mangat Gata leupah nibak keusosahan. Ureuëng nyang hana meupurumoh teuma jipusat pikeran jih ubak hai-hai keu Tuhan, sabab jih jikeuneuk peumangat até Tuhan. ³³ Teuma ureuëng nyang ka na purumoh jai that-that jipike keuhai donya nyoe, sabab jihnyan keuneuk jipeumangat até purumoh jih; ³⁴ ngon lagée nyan, peuratian ureuëng nyan ka teuweuek-weuek. Sidroe ureuëng inong nyang hana meulakoe, atawa sidroe aneuëk dara, teuma jai that jipike keu hai Tuhan, sabab jihnyan meuharab that mangat jeuet jiwaraga jih keu milék Allah. Teuma sidroe ureuëng inong nyang ka meulakoe, jipeusaho pikeran jih ubak hai-hai donya, sabab jih nyan jikeuneuk peumangat até lakoe jih.

³⁵ Banmandum nyang ulôn tuléh nyan na kheueh jeuet keujroh gata keudroe, hana meukeusut lôn tam nyoe dan lôn tam jéh. Nyang ulôn lakée na kheueh mangat Gata peubuet nyang beutôi dan patot, dan mangat Gata hase tapeusaho pikeran gata ubak Tuhan.

³⁶ Meunyoe sidroe ureuëng meurasa droe jih hana jipeubuet nyang sipatot jih

⁸ Teuma meunyoe singoh Gata meuteumé keuseumpatan jeuet keubeubaih, peuguna kheueh keuseumpatan nyan: atawa Teuma bahpi gata meuteumé keuseumpatan mangat jeuet keubeubaih, leubeh gét gata peubuet sigét-gét jih deungon keuadaan gata sibagoe namiet.

ateuh tunangan jih, meunyoe jihnyan hana hase jipeuteun hawa nafeusu jih, dan jihnyan meurasa peureuléé jimeukawen ngon aneuëk dara nyan, bah kheueh jipeubuet peue nyang jirasa nyan jroh.^h Jihnyan hana meudesya meunyoe awaknyan meukawen. ³⁷Teuma meunyoe sidroe-droe ureuëng ka jicok keuputosan lam até jih keu hana jimeukawen ngon tunangan jihⁱ dan keuputosan nyan hana teupaksa, teuma nyang jipeubuet nyan jroh that, asai jihnyan teuga jipeubuet hainyan. ³⁸Jeulaih jih, ureuëng nyang meukawen^j gét buet jih, dan ureuëng nyang hana meukawen^k leubeh gét lom buet jih.

³⁹Sidroe ureuëng inong nyang ka meukawen jihnyan teukat ubak lakoe jih simantong lakoe jih nyan udeb. Meunyoe lakoe jih ka meuninggai donya, inong nyan beubaih jimeukawen lom ngon ureuëng nyang jigalak; asai jimeukawen nyan seucara Kristen. ⁴⁰Teuma jihnyan leubeh meuntông meunyoe hana jimeukawen le. Nyan peundapat ulôn keudroe, teuma ulôn rasa bahwa nyang ulôn peugah nyan na kheueh ngon kuasa Roh Allah.

Keuhai peunajoh nyang jibri sibagoe peuseumahan ubak beurala

8 Jinoenyoe ulôn peugah keuhai peunajoh nyang jibri sibagoe peuseumahan keu beurala. Keubiet beutôi lagée jipeugah lé gob, "Tanyoe banmandum ka carông." Teuma ngon carông nyan teupeujeuet manusa rhot bak sombong, seudang geunaséh teupeudong pribadi manusa. ²Ureuëng nyang jipike jihnyan jiteupeu peue-peue mantong, nyang sibeuna jih gohlom jiteupeu nyang silhok-lhok jih. ³Teuma ureuëng nyang biet-biet jigaséh keu Allah, ureuëng nyan geuturi lé Allah.

⁴Soai peunajoh nyang ka teupeuseumah keu beurala, tanyoe tateupeue bahwa beurala nyan sibagoe gamba nyang sikeubiet jih hana. Dan tanyoe pih tateupeue bahwa Po teu Allah nyan sidroe; hana nyang laén. ⁵Keubiet jai that cit peue nyang jipeugah ilah dan tuhan; bah kheueh nyang na dilangét meunan cit nyang na ateuh rhueng bumoe. ⁶Teuma nibak geutanyoe, Allah na kheueh tunggai. Gobnyan kheueh Bapak

nyang cepta peue-peue mantong. Keu Gobnyan kheueh tanyoe udeb. Dan Tuhan na kheueh tunggai, Gobnyan kheueh Isa Almaseh. Meulalu Gobnyan peue-peue mantong teucebta, dan sabab Gobnyan kheueh geutanyoe nyoe udeb.

⁷Teuma bah kheueh meunan, hana mandum ureuëng jiteupeu hainyan. Na ureuëng nyang awai ilée jiseumah beurala. Ngon lagée nyan, sabab jihnyan trok bak watényoe pih awaknyan mantong jirasa bahwa peunajoh, nyang ka jipeuseumah ubak beurala, na kheueh peunajoh beurala. Teuma, meunyoe awaknyan jipajoh peunajoh nyan, awaknyan meurasa meudesya; sabab keuyakénan awaknyan gohlom khong. ⁸Nyang sikeubit jih peunajoh keudroe hana teupeujeuet hubungan tanyoe ngon Allah meutamah krab. Meunyoe tanyoe tapajoh peunajoh nyan, tanyoe hana meuteumé untông sapeue. Sikeubit jih, meunyoe tanyoe hana tapajoh peunajoh nyan, tanyoe pih hana rugoe sapeue.

⁹Teuma, até-até kheueh! Bék sampoe rôh ureuëng laén jeuet meudesya – sabab keuyakénan jih gohlom khong – ngon sabab Gata beubaih tapeubuet peue mantong. ¹⁰Nyang ulôn meukeusut lagée nyoe: Seukira jih Gata, nyang na keuyakénan nyang khong, teungoh gata duek dan gata makheun lam kuil beurala. Óh lheueh nyan na sidroe ureuëng jingieng Gata na taduek dan tamakheun lam kuil nyan. Meunyoe keuyakénan ureuëng nyan hana khong, peu kheueh nyan teuma teupeujeuet ureuëng nyan jijeuet makheun peunajoh nyang ka jibri keu

Ilah ureuëng Yunani (8:5)

^h Meunyoe sidroe ureuëng ... nyang jirasa nyan jroh: atawa Keuhai sidroe ureuëng agam dan aneuëk dara jih: meunyoe jihnyan meurasa bahwa jihnyan hana jipeubuet nyang jroh ateuh aneuëk jih nyan, dan aneuëk nyan kaseub rayeuk keu jimeukawen, lé sababnyan jihnyan bah kheueh jipeubuet keuheundak droe dan jipeukawen aneuëk dara jih nyan. ⁱ keu hana jimeukawen ngon tunangan jih: atawa keu hana teupeukawen aneuëk dara jih. ^j meukawen: atawa teupeukawen aneuëk dara jih. ^k hana meukawen: atawa hana teupeukawen aneuëk dara jih.

beurala? ¹¹ Ngon sabab nyan, keuyakénan Gata teupeujeuet ureuëng laén nyang keuyakénan jih gohlom khong nyan jeuet keusisat. **Padahal Almaseh maté keu ureuëng nyan cit teuma.** ¹² Dan meunyoe Gata tapeubuet nyang salah lagée nyan ateuh syedara-syedara nyang Kristen – na kheueh Gata ka tapeurusak keuyakénan awaknyan nyang leumoh – ngon lagée nyan Gata ka meudesya ubak Almaseh. ¹³ Nyang kheueh sabab jih, meunyoe peunajoh jeuet keusabab syedara lôn meudesya, ulôn sagai-sagai hana lôn pajoh le. Pat tateupeue syedara ulôn meudesya ngon sabab lé ulôn.

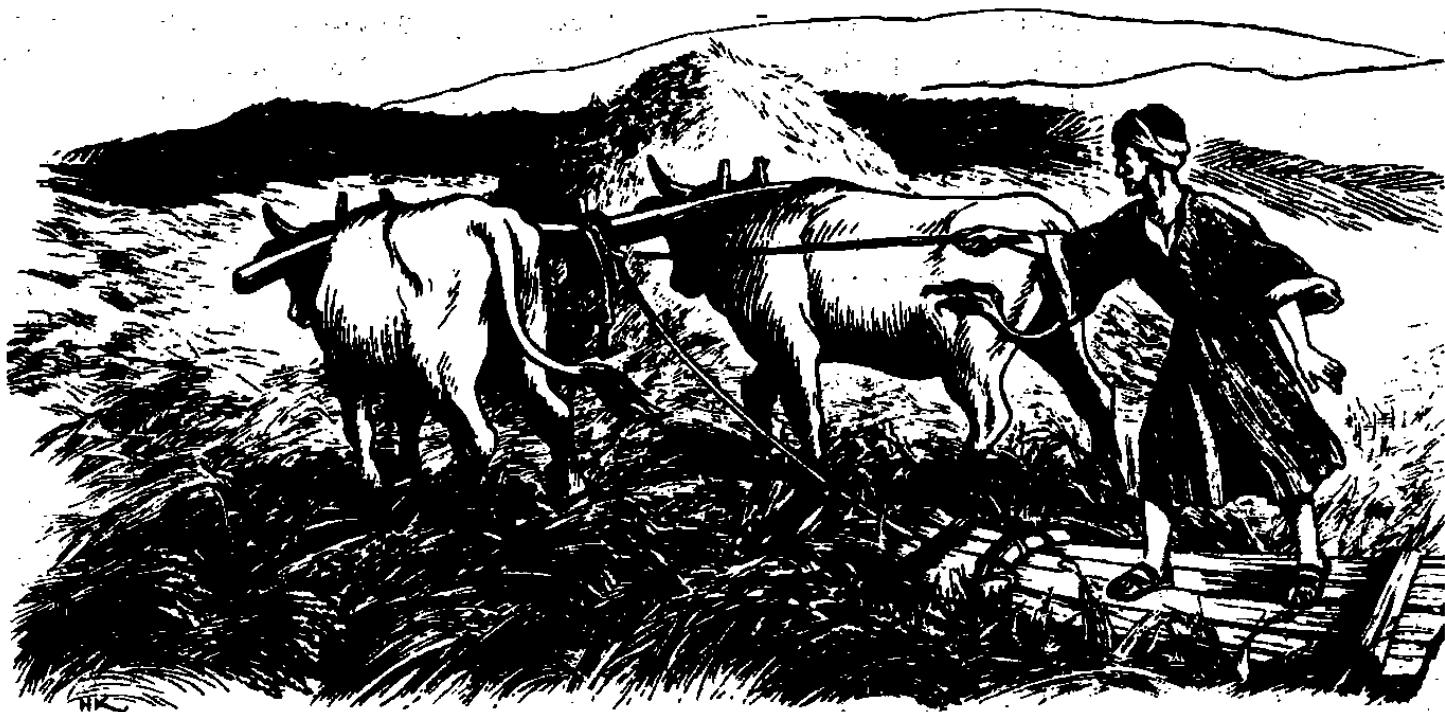
Hak-hak dan keuwajéban-keuwajéban rasui

9 Peu kheueh ulôn nyoe kon ureuëng beubaih? Peu kheueh ulôn nyoe kon rasui? Peu kheueh ulôn nyoe gohlom na lôn ngieng Isa, Tuhan tanyoe? Peu kheueh gata kon hase buet ulôn keu Tuhan? ² Bah kheueh di ureuëng-ureuëng laén hana jitem aku ulôn nyoe sibagoe rasui, sihana-hana jih mubacut gata na ta aku ulôn nyoe rasui! Sabab udeb gata sibagoe ureuëng Kristen na kheueh sibagoe bukeuti bahwa ulôn nyoe na kheueh sidroe rasui.

³ Meunyoe ureuëng jikritek ulôn, ulôn teuma kujaweueb lagée nyoe: ⁴ Peu kheueh ulôn hana hak lôn teurimong peunajoh dan ié jieb sabab buet ulôn? ⁵ Peu kheueh ulôn hana hak ulôn ba sidroe purumoh ureuëng

Kristen meusajan-sajan ngon ulôn watée ulôn jak, lagée nyang geupeubuet lé syedara-syedara Tuhan Isa dan lé rasui-rasui nyang laén, meunan cit ngon Petrus? ⁶ Atawa Barnabas dan ulôn mantong nyang teu-peuwajéb jak mita hareukat keudroe? ⁷ Peu kheueh hana anggota tantra nyang harôh jipeubiaya droe jih keudroe lam angkatan prang! Hana peutani nyang jipula anggô lam lampôh jih óh lheueh nyan hana jipajoh wase jih nyang jipeuhase lé lampôh jih nyan! Hana ureuëng meurabe nyang peulara bubiri, laju hana jijieb ié mom nyang jipeuhase lé bubiri-bubiri jih nyan!

⁸ Ulôn peugah hai nyan kon kheueh nyang ka lazem nibak peungalaman tieb-tieb uroe, teuma sabab Alkitab pih na geupeugah nyang lagée nyan. ⁹ Lam Kitab Nabi Musa na teutuléh lagée nyoe, "Leumô nyang teungoh jigiloe-giloe boh gandom keu jipeuleukang boh gandom nibak mu jih, bék kheueh teubeukab babah jih." Peu kheueh leumô nyang geukalon lé Po teu Allah? ¹⁰ Atawa nyan nyang geumeukeusut keu geutanyoe? Beutôi nyan teutuléh keu geutanyoe. Sabab ureuëng nyang mubuet bak ladang dan ureuëng nyang jipeugleh gandom jih ka sipatot jih jimubuet ngon harapan keu jiteurimong siparo nibak hase nyang jipeubuet nyan. ¹¹ Kamoe ka kamoe tabu bijéh rohani lam udeb gata. Ngon lagée nyan meunyoe kamoe pot beureukat-beureukat hareuta nyang na nibak gata, peu

Lumô teungoh jigiloe aneuk gandom (9:9)

kheueh ngon lagée nyan kamoe lakée leubeh jai nibak gata? ¹² Meunyoë ureuëng-ureuëng laén na hak jiharab nyoe nibak gata, peu kheueh kamoe leubeh na hak nibak awaknyan?

Teuma ulôn gohlom lôn peuguna hak nyan. Nyang keubiet jih ulôn leubeh galak lôn tanggung peue-peue mantong nibak jipeuteuka sapeue-sapeue hai nyang jihalang teupeutabu Haba Gét keuhai Almaseh. ¹³ Gata teuntée tateupeu bahwa ureuëng nyang mubuet lam. Baét Allah jiteurimong peunajoh awaknyan nibak Baét Allah. Dan ureuëng-ureuëng nyang peusaneut tempat peuseumah keureubeuen, meuteumé siparo nibak keureubeuen nyang na teupeuseumah nibak tempat nyan. ¹⁴ Meunan cit Tuhan ka geupeuteuntée bahwa ureuëng nyang peusampoe Haba Gét nyan harôh meuteumé hareukat nibak buet jih nyan.

¹⁵ Teuma gohlom na lôn peuguna mubacut pih nibak hak-hak ulôn nyan. Dan ulôn tuléh suratnyoe kon teuma ngon meukeusut mangat jeuet hai-hai nyan teupeubuet laju jinoenyoe cit keu ulôn. Leubeh gét ulôn maté nibak gadôh hai nyang ulôn peubangga nyan. ¹⁶ Sabab, meunyoë nyan soai teupeusampoe Haba Gét nyang teuka nibak Po teu Allah, ngon lagée nyan ulôn hana hak lôn peubangga droe, sabab Po teu Allah ka geupeurintah bak ulôn keu lôn peubuet nyan. Cilaka kheueh ulôn, meunyoë ulôn hana lôn peusampoe Haba Gét nyan! ¹⁷ Seukira jih ulôn peubuet buet nyan ateueh keuheundak lôn keudroe, ngon lagée nyan lôn jeuet meuharab keu meuteumé upah. Teuma ulôn peusampoe Haba Gét nyan na kheueh sabab wajéb. Ulôn geubri tugaih lé Po teu Allah keu lôn peubuet lagée nyan. ¹⁸ Meunyoë meunan, peue upah lôn? Nyoe kheueh upah jih: bahwa ulôn hase lôn peusampoe Haba Gét nyan ngon hana lôn peubrat meusidroe ureuëng pih jipeubiaya lôn, sabab ulôn hana lôn lakée hak-hak ulôn sibagoë lôn peusampoe Haba Gét nyan.

¹⁹ Ulôn nyoe bukon namiet manusia soe mantong; ulôn ureuëng beubaih. Teuma bah kheueh meunan, ulôn ka lôn peujeuet droe ulôn nyoe namiet keu mandum ureuëng. Ulôn peubuet lagée nyan mangat ulôn hase lôn peuseulamat sijai-jai jih manusia keu Almaseh. ²⁰ Keu ureuëng Yahudi, ulôn lagée ureuëng Yahudi mangat ulôn hase lôn peumeunang ureuëng Yahudi keu Almaseh.

Keu ureuëng-ureuëng nyang udeb jih meunurot huköm Nabi Musa, ulôn peudeh droe siulah-ulah ulôn teukat ngon huköm nyan, bah kheueh nyang sibeuna jih ulôn hana teukat ngon huköm nyan. Ulôn peubuet lagée nyan mangat ulôn hase lôn tarek awaknyan mangat jeuet keu murit Almaseh. ²¹ Meunan cit keu ureuëng-ureuëng nyang kon Yahudi, ulôn ba droe lagée kon ureuëng Yahudi, nyang udeb diluwa huköm Nabi Musa. Ulôn peubuet lagée nyan mangat ulôn hase lôn tarek awaknyan jeuet keu murit Almaseh. Ngon lagée nyan kon meumakna ulôn nyoe hana taát ubak Po teu Allah, dan ulôn nyoe keubiet ka jikuasa lé kuasa peurintah-peurintah Almaseh. ²² Lamkawan ureuëng-ureuëng nyang keuyakénan jih hana teuga, ulôn pih lôn peubuet lagée ureuëng nyang keuyakénan jih hana teuga mangat ulôn hase lôn tarek awaknyan jeuet keu murit Almaseh. Paneuk haba, ulôn jeuet keu peue mantong keu mandum ureuëng mangat ngon rot nyang lagée peue mantong ulôn hase lôn peuseulamat siparo nibak lamkawan awaknyan.

²³ Banmandum nyan ulôn peubuet keu Haba Gét nyang teuka nibak Po teu Allah nyan, mangat ulôn pi meusajan geubri beureukat. ²⁴ Syedara teuntée mandum tateupeue bahwa lam tieb-tieb na meutunang pluang mandum peuseurta meusajan jiplueng, teuma sidroe ureuëng nyang meuteumé hadiah. Ngon lagée nyan pluang kheueh beutajam that mangat Gata meuteumé hadiah nyan. ²⁵ Tieb-tieb ureuëng nyang teungoh meulatih, jipeuteun droe lam hai peue mantong. Jihnyan jisaja peubuetnyan sabab jihnyan mangat teuboh ngon taloe takue bungöng keujuaraan, na kheueh bungöng nyang bagaih layée. Teuma tanyoenyoë tapeuteun droe lam hai peue mantong sabab tanyoe meuheuet that beumeuteumé teuboh ngon taloe takue bungöng nyang hana layée-layée. ²⁶ Nyang kheueh sabab jih ulôn pluang ngon tujuan nyang ka teuntée. Lagée watée meutunang tinju, ulôn hana lôn söh ban galak droe. ²⁷ Ulôn peubiyeu tuboh lôn nyoe jilatih ngon biet-biet kreueh sampoe ulôn hase lôn kuasa nyan. Ulôn peubuet lagée nyan, sabab ulôn hana löntem sampoe teujadi bahwa óh ka lheueh lôn pakat ureuëng laén meusajan-sajan jiseutôt lam meutunang pluang nyan, ulôn keudroe jitulak.

Peuingat keuhai beurala

10 Syedara-syedara! Gata nyang sibeuna jih beuta ingat peue nyang ka teujadi ateueh indatu tanyoe watée awaknyan geuseutôt Nabi Musa. Awaknyan banmandum jipeupayong lé awan, dan ngon seulammat jijeumeurang Laôt Mirah. ²Keuneuk jeuet keu murit-murit Nabi Musa, awaknyan banmandum teupeumanö lam awan dan laôt nyan. ³Awaknyan banmandum jipajoh peunajoh rohani nyang saban, ⁴dan jijieb ié rohani nyang saban teuma. Awaknyan bandum jijieb ié nibak gunong batée rohani nyang na meusajan ngon awaknyan; gunong batée nyan na kheueh Almaseh keudroe. ⁵Bah kheueh meunan, Allah hana galak ateueh ladum nibak awaknyan, dan nyang kheueh sabab jih manyét-manyét awaknyan teutiek-tiek lam padang pasi.

⁶Banmandum nyan jeuet keucuntoh nibak geutanyoe, sibagoe peuingat nibak geutanyoe mangat tanyoe bék ta galak keuhaihai nyang jeuhet lagée awaknyan. ⁷Meunan cit mangat tanyoe bék taseumah beurala lagée nyang jipeubuet lé ladum nibak awaknyan. Lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe, "Teuma bansa nyan jipeuphon makheun ngon jijieb ié, dan jimeunari keu jiseumah beurala." ⁸Tanyoe hana jeuet tapeubuet haihai nyang cabui lagée nyang jipeubuet lé ladum ureuëng lamkawan awaknyan. Sabab, dua ploh lhée ribée droe lamkawan awaknyan maté lam siuroe sabab jipeubuet nyan. ⁹Tanyoe hana jeuet ta ujoe-ujoe Tuhan lagée nyang jipeubuet lé ladum lamkawan awaknyan yoh watée ilée, akhé jih awaknyan maté jikab lé uleue meubisa. ¹⁰Meunan cit tanyoe hana jeuet aloh alah; lagée nyang jipeubuet lé ladum ureuëng lamkawan awaknyan yoh watée ilée; akhé jih awaknyan jipoh maté lé Malaikat Mawöt

¹¹Banmandum hainyan teujadi ateueh awaknyan mangat jeuet keucuntoh keu ureuëng laén. Dan bandum nyan pi na teutuléh sibagoe peuingat keu geutanyoe. Sabab tanyoe bak watée nyoe udeb lam masa akhé jamén.

¹²Ureuëng nyang jisangka droe jih teudong ngon teugab, gét kheueh beu até-até; bék sampoe jihnyan reubah. ¹³Tieb-tieb cu-

baan nyang Gata rasa na kheueh cubaan nyang ka lazem jirasa lé manusia. Teuma Po teu Allah seutia ubak janji Gobnyan. Gobnyan hana teuma geupeubiyeu Gata jiujoe leubeh nibak keusanggopan gata. Bak watée Gata jiteuka ngon cubaan, Gobnyan laju geubri jalan keugata beujeuet keuteuga mangat Gata hase tameuteun.

¹⁴Ngon sabab nyan, Syedara mandum nyang ulôn gaséh, gata banci kheueh keu ureuëng nyang seumah beurala. ¹⁵Ulôn meututoe ngon gata lagée ngon ureuëng-ureuëng bijaksana. Bah kheueh gata timang keudroe tutoe haba lôn nyoe. ¹⁶Bak watée tanyoe jieb ié anggô talakée teurimong gaséh ubak Po teu Allah, peue kheueh nyan kon ka teutunyok bahwa tanyoe meusaboh ngon Almaseh lam maté Gobnyan? Dan bak watée tanyoe tabagi-tabagi ruti keutapajoh meusajan-sajan, peue kheueh nyan kon ka teutunyok bahwa tanyoe ka meusaboh lam tuboh Almaseh? ¹⁷Ngon sabab nyan teuma na saboh ruti, dan tanyoe mandum tapajoh ruti nyang saboh nyan cit teuma, dan tanyoe nyang jai nyoe jeuet keusaboh tuboh.

¹⁸Cuba kalon ureuëng-ureuëng Yahudi. Awaknyan nyang jimakheun peunajoh nyang teupeuseumah ateueh teumpat peuseumah keureubeuen, na kheueh ureuëng-ureuëng nyang ka meusaboh ngon teumpat nyan. ¹⁹Peue meukeusut lôn ngon lagée nyan? Beurala atawa peunajoh nyang jipeuseumah keubeurala nyan sagai-sagai hana areuti. ²⁰Peue nyang jipeuseumah bak teumpat keureubeuen keu beurala hana teupeuseumah keu Po teu Allah, teuma na kheueh keu roh-roh jeuhet. Dan ulôn hana kutem gata meusaboh ngon roh jeuhet. ²¹Gata hana jeuet gata jieb ié nibak piala anggô Tuhan, dan sigoguih nibak piala anggô roh jeuet cit teuma. Gata hana tamakheun bak meuja Tuhan, dan meunan cit bak meuja roh jeuhet. ²²Atawa peue kheueh tanyoe takeuneuk peujeuet Tuhan hana picék até? Peue kheueh tanyoe leubeh teuga nibak Tuhan?

²³Jipeugah lé gob, "Tanyoe jeuet tapeubuet peue mantong asai tatem." Beutôi! Teuma hana mandum nyang tatem nyan na guna. "Tanyoe jeuet teupeubuet peue mantong nyang asai tatem" – teuma hana banmandum nyang tatem nyan jipeugot

(Tuhan; padub-padubboh naseukah kuno: Almaseh.

10:1: Keu. 13:21-22, 14:22-29 10:3: Keu. 16:35 10:4: Keu. 17:6; Teu. 20:11 10:5: Teu. 14:29-30

10:6: Teu. 11:4 10:7: Keu. 32:6 10:8: Teu. 25:1-18 10:9: Teu. 21:5-6 10:10: Teu. 16:41-49

10:16: Mat. 26:26-28, Mrk. 14:22-24, Luk. 22:19-20 10:18: Im. 7:6 10:20: Tel. 32:17 10:22: Tel. 32:21

10:23: 1Kor. 6:12

udeb tanyoe. ²⁴ Bék kheueh na peusidroeu ureuëng jimeujuang deumi keu keupeuntengan jih keudroe. Tieb-tieb ureuëng harôh meujuang keu keupeuntengan ureuëng laén teuma.

²⁵ Gata jeuet tapajoh peue mantong nyang na jipeubloe lam peukan eungkot sie. Hana peue gata tilek leubeh ilée, bah kheueh na rasa brat lam até nurani gata. ²⁶ Sabab lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe, "Bumoe nyoe ngon banmandum asoe jih na kheueh atra Tuhan."

²⁷ Meunyoé gata jiundang jak makheun lé sidroe nyang bukon ureuëng Kristen, dan gata tateurimong undangan gobnyan, pajoh kheueh peue nyang ka ji idang ukeue gata. Hana peue gata tilek pane asajih peunajoh nyan, mangat bék na rasa brat lam até nurani gata. ²⁸ Teuma meunyoé na nyang peugah bak gata, "Peunajoh nyoe ka teupeuseumah keubeurala," bék kheueh gata pajoh peunajoh nyan, sabab teukalon keupeuntengan ureuëng nyan dan sabab su até nurani. ²⁹ Nyang ulôn meukeusut kon su até nurani gata, teuma su até nurani ureuëng nyan.

Mungken na nyang tanyong, "Ka gura, pakon keubeubaihan lôn ka jipeubataih lé su até nurani ureuëng laén? ³⁰ Meunyoé ulôn pajoh peunajoh ngon lôn lakée teurimong gaséh ubak Allah, pakon gob harôh jihina ulôn keu peunajohnyan, seudangkan ulôn ka lôn lakée teurimong gaséh ubak Allah ateueh nyan?"

³¹ Peue mantong nyang Gata peubuet – Gata makheun atawa Gata jieb ié – peubuet kheueh mandum nyan keu gata peumulia Allah. ³² Udeb kheueh beulagée nyan bagoe sampoe lé Gata ureuëng laén hana jipeubuet desya; peu kheueh awaknyan ureuëng Yahudi atawa kon ureuëng Yahudi, atawa pih jeu-maáh Allah. ³³ Udeb kheueh lagée ulôn nyoe. Ulôn lôn useuha lôn peumangat até mandum ureuëng lam sigala sisuatu, kon meukeusut-meukeusut keupeuntengan droe teuh keudroe. Tujuan lôn na kheueh mangat awaknyan banmandum hase teupeuseulamat.

11 Seutôt kheueh teuladan ulôn, lagée ulôn pih lôn seutôt teuladan Almaseh.

Keuhai teungui sinutôb ulée watée seumayang

² Ulôn kupujoe gata sabab gata sabe tapeuingat ulôn dan taturot peungajaran nyang ulôn bri bak gata. ³ Teuma ulôn me-

heuét beutateupeue saboh hai teuk, bahwa nyang jeuet keu ulée ateueh tieb-tieb ureuëng agam na kheueh Almaseh; nyang jeuet keu ulée ateueh purumoh na kheueh lakoe, dan nyang jeuet keu ulée ateueh Almaseh na kheueh Allah. ⁴ Meunyoé sidroe ureuëng agam watée jimeudoá atawa watée jipeusampoe haba nyang teuka nibak Po teu Allah dikeue ureuëng ramé, jingui sinutôb ulée, ngon lagée nyan ureuëng nyan ka jihina Almaseh. ⁵ Dan meunyoé sidroe ureuëng inong watée jimeudoá atawa watée jipeusampoe haba nyang teuka nibak Po teu Allah dikeue ureuëng ramé, hana jingui sinutôb ulée, ngon lagée nyan ureuëng inong nyan ka jihina lakoe jih nyang jeuet ulée ateueh droe jih. Nyang lagée nyan saban cit ulée inong nyan ka jicuko. ⁶ Sabab meunyoé sidroe ureuëng inong hana jitem ngui sinutôb ulée leubeh gét ôk jih teugunteng. Teuma meunyoé sidroe ureuëng inong teucuko ôk jih atawa teugunteng ôk jih, nyang lagée nyan na kheueh hinaan ateueh droe jih. Ngon lagée nyan leubeh gét inong nyan jingui tutôb ulée. ⁷ Ureuëng agam hana peue jitôb ulée, sabab jihnyan sibagoe ceureumen pribadi dan keubeusaran Po teu Allah. Teuma ureuëng inong sibagoe ceureumen keu ureuëng lakoe, ⁸ sabab ureuëng agam hana teupeujeuet nibak ureuëng inong, ureuëng inong kheueh nyang teupeujeuet nibak ureuëng agam. ⁹ Ureuëng agam pih hana teupeujeuet keu keupeuntengan ureuëng inong, teuma ureuëng inong nyang teupeujeuet keu keupeuntengan ureuëng agam. ¹⁰ Sabab nyan, keuteupeumangat até dumna malaikat, sidroe ureuëng inong harôh jingui sinutôb ulée sibagoe tanda bahwa jihnyan na dimiyueb kuasa lakoe jih. ¹¹ Teuma bah kheueh meunan lam udeb geutanyoe ureuëng Kristen, ureuëng inong nyan hana jidong keudroe, lheuuh nibak ureuëng agam, dan ureuëng agam pih hana jidong keudroe, lheuuh nibak ureuëng inong. ¹² Sabab bah kheueh ureuëng inong phon that teupeujeuet nibak ureuëng agam, teuma óh ka lheuuh ureuëng agam lahé lam pruet ureuëng inong; dan banmandum nyan asai jih nibak Po teu Allah.

¹³ Cuba gatanyoe keudroe tapeutimang hainyoe: Peu kheueh gét sidroe ureuëng inong jimeudoá ubak Allah dikeue ureuëng ramé, hana jingui sinutôb ulée? ¹⁴ Nibak peungalaman umum, gata ka teupeurunoe

bahwa meunyoë ureuëng agam meuök panyang, nyan saboh hai nyang kureueng patôt. ¹⁵ Teuma keu ureuëng inong, ôk teubri keu jih nyan sibagoe sinutôb ulée jih dan ôk panyang na kheueh keubanggaan jih. ¹⁶ Ngon lagée nyan, meunyoë nyang keuneuk meudakwa keuhai nyoe, saboh sagai nyang jeuet lôn peugah na kheueh bah kheueh tanyoe meunan cit ngon jeumaáh-jeumaáh Allah nyang laén, umum jih na saboh keubiasaan lam jeumaáh; laén nibak nyan hana.

Peujamé Tuhan

¹⁷ Keuhai nyang seulanjutjih nyoe, ulôn hana lôn pujoe gata. Gata meugumpôi tameuiébadat hana jipeuhase nyang gét, teuma nyang hana gét. ¹⁸ Phon-phon that na ulôn deungoe, bahwa bak teumpang-teumpang gata meugumpôi keu meuiébadat na golongan-golongan nyang saléng meulaén. Dan ulôn pike hana le meubacut na nyang beutôi haba nyan. ¹⁹ Keubiet ka siwajar jih jiteuka peupeucahan lamkawan gata, mangat deuh singoh soe-soe nyang ureuëng Kristen seujati. ²⁰ Teuma bak watée gata meusapat, nyang gata peuna nyan kon Peujamé Tuhan. ²¹ Sabab watée pajoh bu, gata maséng-maséng gata meureupah tacok peunajoh teuh keudroe, sampoe na nyang hana meuteumé sapeue, seudangkan nyang laén sampoe án mabök. ²² Pakon meunan? Kon kheueh Gata na rumoh? Gata jeuet makheun dan tajieb ié nibak teumpang nyan! Atawa peu kheueh gata keuneuk tahina jeumaáh Allah dan gata peumalée ureuëng-ureuëng gasien? Peu kheueh nyang harôh ulôn peugah keu gata? Peu kheueh harôh lôn pujoe gata? Hana! Sagai-sagai ulôn hana lôn pujoe gata.

²³ Sabab nyang lôn purunoe keu gata nyan, na kheueh nyang lôn teurimong nibak Tuhan keudroe: bahwa bak malam nyan watée Isa, Tuhan tanyoe jikhianat, Gobnyan laju geucok ruti, ²⁴ dan óh ka lheueh geupeugah teurimong gaséh ubak Po teu Allah ateueh ruti nyan, laju geupriek-priek rutinyan ngon jaroe Gobnyan, óh lheueh nyan laju geupeugah, "Nyoe kheueh tuboh Lôn nyang teupeujök keu gata. Peubuet kheueh lagée nyoe sibagoe gata ingat keu Lôn." ²⁵ Meunan cit teuma óh ka lheueh habéh makheun, Gobnyan geucok piala ié anggô dan laju geupeugah, "Anggô nyoe na kheueh meujanji Allah nyang barô, teupeusah

ngon darah Lôn. Tieb-tieb gata jieb nyoe, peubuet kheueh nyoe sibagoe taingat keu lôn." ²⁶ Beutôi tieb-tieb gata pajoh ruti dan gata jieb ié anggô nyoe, gata peusampoe Tuhan ka maté, sampoe Gobnyan teuka lom teuma.

²⁷ Ngon sabab nyan, ureuëng-ureuëng nyang jipajoh ruti Tuhan atawa jijieb ié anggô Tuhan ngon cara nyang hana beutôi, ureuëng nyan meudesya ubak Tuhan nyang ka geukeureubeuen tuboh dan darah Gobnyan. ²⁸ Ngon lagée nyan, tieb-tieb ureuëng meuseuti jihak peureksa droe jih leubeh ilée, barô kheueh jeuet jipajoh ruti atawa jijieb ié anggô nyan. ²⁹ Sabab meunyoë ureuëng jipajoh ruti dan jijieb ié anggô hana jipako bahwa peujamé nyan na hubungan ngon tuboh Tuhan, ureuëng nyan jimakheun dan jijieb ié keue jiteurimong huköm Po teu Allah ateueh droe jih keudroe. ³⁰ Nyang kheueh sabab jih jai that lamkawan gata nyang sakét dan leumoh, dan na teuma nyang maté. ³¹ Teuma meunyoë tanyoe tapareksa droe tanyoe leubeh ilée, tanyoe hana teuma geuhuköm lé Po teu Allah. ³² Teuma meunyoë tanyoe geuhôi lé Allah, Gobnyan teuma geuseunuet tanyoe, mangat tanyoe bék keunong huköm meusan-sajan ngon donya nyoe.

³³ Ngon sabab nyan, Syedara-syedara lôn, meunyoë gata meusapat keu tamakheun nibak teumpang peujamé Tuhan, gata meuseuti saléng tamupreh-preh. ³⁴ Meunyoë na nyang deuk, ureuëng nyan bah kheueh jipajoh bu ilée dirumoh jih. Meunyoë gata tapeubeuah hai nyoe, tieb-tieb gata peuna meusapat keu taiébadat hana teuma meuteumé huköman nibak Po teu Allah ateueh droe gata keudroe. Keuhai masa-alah-masa-alah nyang laén, ulôn peutrang ubak gata, meunyoë ulôn teuka singoh.

Karonya nibak Roh Allah

12 Jinoenyoe keuhai karonya-karonya nyang geubri lé Roh Allah. Keuhai nyan, ulôn meuharab mangat Gata tateupeue nyang sibeuna jih. ² Ingat kheueh bahwa bak watée gata gohlom taturi Tuhan, gata teupeungaroh gata seutôt beurala nyang hánjeuet mariet. ³ Gata meuseuti tateupeue bahwa ureuëng-ureuëng nyang geupimpén lé Roh Allah hana hase jipeugah, "Teukutok kheueh Isa!" Meunan cit teuma hana meusidroe pih nyang hase jipeugah, "Isa kheueh

Tuhan!" meunyoe ureuëng nyan hana jipimpén lé Roh Allah.

⁴ Na mubagoe rupa karonya nibak Roh Allah, teuma mandum nyan jibri lé Roh nyang sa. ⁵ Na mubagoe rupa buet keu teuseumah Tuhan, teuma Tuhan nyang jiseumah nyan, Tuhan nyang sa cit! ⁶ Na mubagoe cara teupeubuet buet Tuhan, teuma nyang bri teunaga keunyan bak tieb-tieb ureuëng na kheueh Po teu Allah nyang sa cit teuma. ⁷ Keu keugét tanyoe mandum, Roh Allah geumubuet bak tieb-tieb ureuëng seucara keudroe-droe. ⁸ Keu nyang sidroe, Roh nyan jibri keumampuan ureuëng nyan jipeugah haba ngon peunoh wibawa. Keu nyang laén Roh nyang nyan cit jibri keumampuan keu jipeugah keuhai Allah. ⁹ Roh nyang sa nyan cit teuma jibri ubak ureuëng nyang sidroe, keumampuan nyang luwabiaya keu jimeuiman ubak Almaseh; keu nyang laén Roh Allah nyan geubri kuasa keu jipeupuléh ureuëng sakét. ¹⁰ Keu sidroe ureuëng jibri kuasa keu jipeuna buet-buet nyang ajaéb dan keu nyang laén jibri karonya keu jibritée reuncana-reuncana Allah. Keu nyang laén teuma Roh Allah nyan jibri teuma keumampuan keujeuet jipeubeda nyang toh karonya nyang geubri lé Roh Allah dan nyang toh teuma nyang kon. Na nyang geubri keumampuan keu jimeututoe ngon mubagoe basa nyang ajaéb, dan na teuma nyang jibri keumampuan keu jibohmakna basa-basa nyan. ¹¹ Banmandum nyan jipeubuet lé Roh Allah nyang sa nyan cit teuma; keu maséng-maséng ureuëng jibri karonya keudroe meunurot nyang jikeuheundak lé Roh nyan keudroe.

Le that anggota teuma saboh tuboh

¹² Almaseh na kheueh lagée tuboh manusia; tuboh nyan saboh, teuma na anggota nyang le. Banmandum anggota nyan, bah kheueh nyan jai that, na kheueh saboh tuboh. ¹³ Meunan cit ngon tanyoe mandum, bah kheueh nyan ureuëng Yahudi meunan cit nyang kon ureuëng Yahudi, namiet-namiet meunan cit ngon ureuëng nyang meurdehka; tanyoe mandum kateupumanö ngon Roh nyang sa nyan, mangat tanyoe teupeujeuet saboh ngon tuboh Almaseh nyan. Tanyoe mandum tarasa Roh nyang sa nyan ngon sipeunoh jih.

¹⁴ Sabab tuboh nyan keudroe hana teudong bak saboh anggota teuma jai that

anggota jih. ¹⁵ Meunyoe gaki tanyoe jipeugah," Ulôn kon jaroe, ngon sabab nyan ulôn kon bagian nibak tuboh," nyan kon meumakna bahwa gaki nyan kon bagian nibak tuboh. ¹⁶ Dan meunyoe punyueng jipeugah," Sabab ulôn kon mata, ngon lagée nyan ulôn kon bagian nibak tuboh nyan," nyang lagée nyan kon cit meumakna bahwa punyueng nyan kon bagian nibak tuboh. ¹⁷ Meunyoe bansaboh tuboh nyan jeuet keu saboh mata mantong, pakriban tuboh nyan hase jimeudeungoe? Atawa peu kheueh bansaboh tuboh nyan jeuet keu punyueng mantong, pakriban teuma tuboh nyan jimeucöm? ¹⁸ Deuh takalon bahwa Allah nyang keubah banmandum anggota tuboh nyan nibak tuboh. Maséng-maséng geukeubah bak teumpang jih lé Po teu Allah meunurot lagée nyang geugalak lé Gobnyan keudroe. ¹⁹ Meunyoe mandum nyan teuma saboh anggota mantong, nyang toh kheueh nyang teupeugah tuboh? ²⁰ Teuma keubiet na anggota nyang jai, teuma tuboh na kheueh saboh.

²¹ Ngon sabab nyan, mata hana jeuet jipeugah bak jaroe, "Ulôn hana peureulé keugata!" atawa ulée jipeugah bak gaki, "Ulôn hana peureulé keugata!" ²² Nyang sibeuna jih anggota-anggota tuboh nyang teupeugah leumoh nyan, that-that tapeureulé; ²³ dan anggota-anggota nyang tanyoe anggab hana meunan meuyum, na kheueh anggota-anggota nyang tanyoe bri leubeh jai peunghargaan. ²⁴ Anggota-anggota tuboh nyang ka deuh jih gét, hana peureulé lé beutapeurati. Po teu Allah ka geusison tuboh geutanyoe meunan gét jih ngon lagée nyan anggota-anggota nyang kureueng muyuem geubri leubéh jai peunghargaan. Anggota-anggota tuboh nyang hana deuh lagak, nyan nyang leubeh teupeurati. ²⁵ Ngon lagée nyan tuboh nyan hana teubagi-bagi; maséng-maséng anggota teupeurati saboh ngon nyang laén. ²⁶ Meunyoe na saboh anggota nyang sakét, banmandum anggota nyang laén pih meurasasakét; meunyoe saboh anggota teupujoe, banmandum anggota nyang laén pih meusajan meusukaria.

²⁷ Gata banmandum meusajan-sajan na kheueh tuboh Almaseh dan gata maséng-maséng teuma na kheueh anggota nibak tuboh nyan. ²⁸ Meunan cit teuma lam jeumaáh, Allah ka geupeuteuntée teumpang keu-

mubagoe-bagoe ragam manusia: Nyang phon, that rasui-rasui; keudua, nabi-nabi, nyang keu lhée, gurée-gurée, laju keu awaknyan nyang jipeubuet buet-buet nyang ajaéb, oh lheueh nyan keu awaknyan nyang geubri karonya keu jipeupuléh ureuëng sakét, atawa keu jitulông ureuëng laén, atawa keu jeuet keupeumimpén, atawa keu jeuet jimeututoe ngon meubagoe basa nyang ajaéb. ²⁹ Awaknyan kon banmandum rasui, atawa nabi, atawa gurée. Hana banmandum nyan na kuasa jipeubuet buet nyang ajaéb, ³⁰ atawa keu teupeupuléh ureuëng sakét, atawa keumututoe ngon mubagoe basa nyang ajaéb, atawa keu teutejeumah basa-basa nyan. ³¹ Ngon sabab nyan, meuseuha kheueh lé gata ngon biet-biet mangat meuteumé karonya-karonya nyang lumboi sa.

Teuma seulanjut jih nyoe ulôn tunyok bak gata rot nyang paleng gét.

Gaséh

13 Bah kheueh ulôn nyoe hase lôn meututoe ngon meubagoe basa manusia, ngon basa malaikat pih jeuet lôn meututoe, teuma meunyoe ulôn hana lôn gaséh keu ureuëng laén, peue-peue nyang lôn peugah nyan na kheueh lagée su nyang meuleungkeng teuma hana meumakna. ² Bah kheueh ulôn nyoe carông lôn peusampoe haba nyang teuka nibak Po teu Allah, dan lôn muphom mandum hai nyang silhok-lhok jih, dan lôn teupeu peue-peue mantong dan that-that lôn meuiman ubak Po teu Allah sampoe hase lôn peujeuet gunong jiminah bak teupat laén, teuma ulôn hana lôn gaséh keu ureuëng-ureuëng laén, ulôn nyoe teutab hana areuti sapeue! ³ Bah kheueh banmandum nyang na nibak ulôn, ulôn jok seudeukah keu ureuëng gasien, dan ulôn jok droe lôn keu teutot^m lam apui, teuma ulôn hana lôn gaséh keu ureuëng/laén, teuma banmandum nyan hana meuguna mubacut pi.

⁴ Ureuëng nyang jigaséh keu ureuëng laén, saba dan gét até. Ureuëng nyan hana seu-eum ngon ceumuru, hana meututoe rayeuk haba ngon sulet, hana sombong. ⁵ Ureuëng nyan hana manyang até dan hana gasa, jihnyan hana jipaksa ureuëng laén beuji seutôt lagée jih peugah, hana bagaih teusinggong, dan hana jitroh dam lam até jih. ⁶ Ureuëng nyang jigaséh keu ureuëng-

ureuëng laén, hana galak bak buet nyang jeuhet, teuma ureuëng nyan galak bak buet nyang jroh. ⁷ Ureuëng nyan hase jiteundroe watée meuhadab ngon peue-peue mantong dan jitem peucaya keu nyang paleng gét nibak tieb-tieb ureuëng; lam keuadaan pakriban mantong ureuëng nyang na geunaséh nyan hantom na gadôh harapan jih dan saba jipreh peue-peue mantong.

⁸ Hantom na watée jih ureuëng teuma saléng jigeumaséh. Jinoenyoe na ureuëng nyang carông jipeusampoe haba nyang teuka nibak Po teu Allah, teuma singoh jipiôh jipeusampoe haba nyan. Jinoenyoe na nyang carông jimeututoe lam meubagoe basa nyang ajaéb, teuma singoh jihnyan teuma jipiôh peugah haba ngon basa-basa nyan. Jinoenyoe na ureuëng nyang jiteupeu lam mubagoe hai, teuma singoh peue nyang awaknyan teupeue nyan teuma tuwoe. ⁹ Sabab, ieleumé tanyoe dan keumampuan tanyoe keu tapeusampoe haba nyang teuka nibak Po teu Allah nyan, mantong kureueng sampoereuna. ¹⁰ Teuma teuma trok watée jih Allah geupeujeuet banmandum nyan sampoereuna, dan nyang hana sampoereuna nyan teuma gadôh.

¹¹ Watée ulôn mantong aneuëk miet, ulôn mariet lagée aneuëk miet, peurasaan lagée aneuëk miet dan ulôn seumike pih lagée aneuëk miet. Jinoenyoe ulôn ka rayeuk, pi-e ulôn nyang lagée aneuëk miet ka ulôn tinggai. ¹² Peue nyang tanyoe ngieng nibak watée nyoe na kheueh lagée bubayang nyang buram lam ceureumen. Teuma singoh tanyoe tangieng langsung ngon nyata. Jinoenyoe ulôn hana lôn teupeu sapeue, teuma singoh lôn teupeu peue-peue mantong saban lagée Allah peue-peue mantong keuhai droe ulôn.

¹³ Ngon lagée nyan, bak watée nyoe na lhée boh hai nyang teutab harôh tapeubuet: meuiman, meuharab dan saléng tameugaséh sabe keudroe-droe. Nyang paleng peunteng lam lhée boh nyan na kheueh beutagaséh kheueh keu ureuëng-ureuëng laén.

Na padubboh peunjeulasan keuhai karonya nibak Roh Allah

14 Gata useuha kheueh beugata gaséh keu ureuëng laén. Dan useuha kheueh teuma keu gata teurimong karonya-karonya nyang geubri lé Roh Allah, nyang

^m keu teutot: padub-padubboh naseukah kuno: mangat hase teupeubangga droe.

paleng peunteng na kheueh hase keu gata peusampoe reuncana-reuncana Allah ubak manusa. ² Ureuëng nyang meututoe lam basa nyang ajaéb, ureuëng nyan kon jimeututoe bak manusa; teuma jimarit ngon Po teu Allah. Hana ureuëng nyang muphom peue nyang jipeugah, sabab Roh Allah kheueh nyang jeuet keusabab jipeugah haihai nyang teuma geuteupeue lé Po teu Allah. ³ Teuma keu ureuëng nyang peutrok haba nyang teuka nibak Allah, laju jipeutrok ubak manusa; keu teupeuteuga awaknyan, keu teubri seumangat bak awaknyan dan keu teupeumangat awaknyan. ⁴ Ureuëng nyang meututoe haba lam basa nyang ajaéb na kheueh jipeukong droe jih keudroe, sedangkan ureuëng nyang peusampoe haba nyang teuka nibak Allah jitulông jeumaáh mangat meutamah maju.

⁵ Keubiet gét lumpah na meunyoé Gata banmandum hase tameututoe ngon mubagoe basa nyang ajaéb. Teuma nyang paleng gét na kheueh meunyoé Gata hase tapeusampoe reuncana-reuncana Allah. Sabab ureuëng nyang peusampoe haba nibak Allah, leubeh rayeuk nibak ureuëng nyang meututoe ngon mubagoe basa nyang ajaéb; laén hai jih meunyoé ureuëng nyang hase jimeututoe ngon mubagoe basa nyang ajaéb nyan hase jipeugah peue nyang jimeututoe nyan, mangat banmandum jeumaáh meuteumé ceufaát jih. ⁶ Meunyoé ulôn miseue jih lôn jak bak gata dan ulôn meututoe ngon basa-basa nyang ajaéb, keupeue guna jih atra nyan keu gata? Mubacut pih hana meuguna nibak gata! Laén hai jih, meunyoé teupeugah saboh ungkapan nyang teuka nibak Allah, atawa ulôn peugah sapeue-sapeue keuhai Allah, atawa ulôn peusampoe haba nyang teuka nibak Allah, atawa ulôn seumeubeuet.

⁷ Alat-alat musik nyang hana meunyawöng mubacut pi, lagée suleng ngon keucapi, meunyoé nada-nada jih hana jipeumeuén ngon nyata, pakriban gob jiteupeu lagu peue nyang jipeumeuén nyan? ⁸ Saboh cuntoh nyang laén lom: meunyoé beureuguih jiyueb ban galak droe, soe ureuëng nyang ka siab keujijak muprang? ⁹ Meunan cit teuma ngon keumampuan Gata keu gata mariet ngon mubagoe basa nyang ajaéb. Meunyoé gata ngon keusanggopan nyan gata mariet ngon haba nyang hana meuteuntée, hana meusidroe ureuëng pih nyang hase jipeuphom peue nyang Gata peugah nyan.

Tutoe haba nyan teuma gadôh hana meuteuntée. ¹⁰ Lam donya nyoe na basa nyang lumpah that jai, teuma hana meusaboh pih nibak basa-basa nyan nyang hana meumakna. ¹¹ Teuma meunyoé ulôn hana muphom ngon basa nyang jipeugah lé sidroe-droe ureuëng, ngon lagée nyan, ureuëng nyang peuguna basa nyan na kheueh ureuëng aséng teuhadab ulôn; meunan cit ulôn nibak ureuëng nyan. ¹² Meunyoé keu gata keudroe, ulôn kuteupeu gata meuharab that bumeuteumé karonya nibak Roh Allah. Teuma nyang paleng phon, gata useuha kheueh keugata mita keusanggopan nyang jeuet teutulông jeumaáh nyang hase maju.

¹³ Nyang kheueh sabab jih ureuëng nyang meututoe ngon basa nyang ajaéb, meuseuti jimeulakée ubak Po teu Allah mangat keujih nyan geubri keusanggopan keu jipeutrang peue nyang jipeugah nyan. ¹⁴ Sabab meunyoé ulôn meudoá ngon basa nyang ajaéb, roh ulôn beutôi meudoá, teuma pikeran ulôn hana jimubuet. ¹⁵ Ngon lagée nyan, peue nyang méuseuti ulôn peubuet? Nyoe nyang teuma ulôn peubuet: Ulôn teuma meudoá ngon roh ulôn, ulôn meudoá cit ngon pikeran lôn. Ulôn teuma meulagu ngon roh ulôn, teuma ulôn pih keuneuek meulagu ngon pikeran lôn. ¹⁶ Sabab meunyoé Gata tapeugah teurimong gaséh ubak Allah ngon roh gata mantong, dan na ureuëng laén nyang hana muphom basa ajaéb nyang teuka nibak Roh Po teu Allah nyan, ngon lagée nyan ureuëng laén nyan jipeugah, "Ulôn situju" ateueh doá syukoe gata nyan; sabab jih nyan hana jiteupeu peue nyang Gata peugah. ¹⁷ Bah kheueh doá teulakée teurimong gaséh nibak Tuhan nyan keubiet that gét, teuma doá nyan hana meuguna mubacut pi keu ureuëng laén.

¹⁸ Ulôn meuteurimong gaséh ubak Po teu Allah sabab ulôn keudroe hase lôn peugah haba lam mubagoe basa nyang ajaéb leubeh nibak Syedara banmandum. ¹⁹ Teuma, bak teumpang-teumpang meusapat keuteuseumah Tuhan, ulôn leubeh galak lôn peuguna limong boh tutoe haba nyang hase jimuphom lé gob nibak lôn peuguna meuribée-ribée tutoe haba lam basa nyang ajaéb. Ulôn leubeh galak lagée nyan mangat jeuet lôn peubeuet gob.

²⁰ Syedara-syedara! Bék kheueh gata seumike lagée aneuëk banyak. Lam hai buet nyang jeuhet, bah kheueh gata lagée aneuëk miet. Teuma seumike, bah kheueh

gata jeuet keu ureuëng rayeuk. ²¹ Lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe,

'Tuhan meufeureuman, 'Ngon peurantaraan ureuëng-ureuëng nyang meututoe ngon basa nyang hana muphom,

Ulôn teuma kumariet ngon umat nyoe.

Meunan cit ngon peurantaraan ureuëng aséng, Ulôn teuma meututoe haba ngon umat Lôn;

bah kheueh meunan, awaknyan teutab hana jitem deungoe nyang ulôn peugah.' "

²² Teumanyoe teupeugah haba ngon meubagoé basa nyang ajaéb na kheueh sibagoé tanda ureuëng nyang hana meuiman, kon keue ureuëng nyang meuiman. Dan karonya nyang teupeusampoe reuncana Allah ubak manusa na kheueh tanda keu ureuëng nyang meuiman, kon keu ureuëng nyang hana meuiman. ²³ Ngon sabab nyan, meunyoé seukira jih watée meusapat ngon jeumaáh jimeututoe ngon mubagoé basa nyang ajaéb, laju jiteuka keunan na meupadub droe ureuëng luwa, atawa nyang bukon ureuëng Kristen, teuntée ureuëng nyan teuma jisingka gata kapungoe banmandum! ²⁴ Teuma meunyoé Gata banmandum tapeusampoe haba nibak Po teu Allah, laju jiteuka keunan ureuëng nyang kon Kristen atawa ureuëng luwa, teuma hai-hai nyang Gata peugah lé gata mandum teuma teutunyok ubak desya-desya ureuëng nyan dan teupeujeuet jihnyan sadar nibak desya-desya jih. ²⁵ Hai-hai nyang teusöm lam até jih teuma jipeugah, sampoe ureuëng nyan teuma jipeumiyueb droe laju jiseumah Allah. Ureuëng nyan teuma meungaku bahwa Po teu Allah keubiet-keubiet na lamkawan awaknyan.

Tata cara lam jeumaáh

²⁶ Ngon lagée nyan syedara-syedara, peue areuti jih keumandum nyan? Meunyoé gata meusapat keu taseumah Tuhan, na nyang meulagu, na nyang seumeubeuet, na nyang peugah sapeue-sapeue nyang teuka nibak Po teu Allah, na nyang meututoe lam basa nyang ajaéb, dan nyang jipeuglah peue nyang jipeugah nyan. Teuma banmandum nyan harôh jipeubuet keu seumeubeuet dan keu nyang keugét banmandum. ²⁷ Meunyoé na keuneuk meututoe lam basa nyang ajaéb,

meuseuti dua atawa paleng ramé lhée droe mantong seucara meugantoe-gantoe. Dan meuseuti na nyang peuglah peue nyang jipeugah lé ureuëng nyang meututoe nyan. ²⁸ Meunyoé hana ureuëng nyang hase jipeugah makna tutoe haba awaknyan; teuma ureuëng-ureuëng nyang meututoe lam basa nyang ajaéb nyan harôh seungab lam iébadat jih. Bah kheueh awaknyan jimeututoe lam até mantong ubak Po teu Allah. ²⁹ Dua atawa na lhée droe nyang na haba nibak Allah bah kheueh jipeutrok haba nyan dan nyang laén jipeutimang peue nyang jipeugah nyan. ³⁰ Teuma meunyoé seukira jih haba nyang teuka nibak Po teu Allah teuka nibak ureuëng laén nyang na jiduek lam meusapat nyan, teuma ureuëng nyang teungoh peugah haba, bah kheueh jipiôh. ³¹ Ngon cara nyang lagée nyan, Syedara-syedara banmandum, sidroe deumi sidroe, jeuet jipeusampoe haba nyang teuka nibak Po teu Allah nyan; mangat banmandum hase jiteurimong peungajaran dan seumaken jeuet keu ureuëng meuiman. ³² Karonya nibak Roh Allah keuteupeusampoe haba nibak Allah hase teukeundali lé ureuëng nyang peusampoe haba nyan. ³³ Po teu Allah na kheueh Allah nyang galak keuteureuteb; Gobnyan kon Allah nyang harôk keu buet nyang karu.

Lagée nyang ka teupeugét lam banmandum jeumaáh Allah, ³⁴ ureuëng inong bah kheueh jiseungab watée bak tempat meusapat jeumaáh. Awaknyan hana jeuet jipeugah haba. Awaknyan hana jeuet jimat pimpénan; nyan sisuai ngon huköm agama. ³⁵ Meunyoé awaknyan jikeuneuk teupeue sapeue-sapeue, inong nyan bah kheueh jitanjong hainyan bak lakoe jih di rumoh. Keubiet that malée meunyoé sidroe ureuëng inong jiteumanyong watée bak jeumaáh meusapat.

³⁶ Peu kheueh feureuman Allah teuka nibak gata? Atawa keugata mantong feureuman nyan geupeusampoe? ³⁷ Meunyoé na ureuëng nyang meunasa na karonya keu jipeusampoe haba nyang teuka nibak Po teu Allah, atawa jihnyan na karonya nyang laén nyang teuka nibak Po teu Allah, ureuëng nyan harôh sadar bahwa peue nyang ulôn tuléh nyoe na kheueh petrintah nibak Tuhan. ³⁸ Teuma meunyoé na nyang hana jitem-teurimong nyoe, bék kheueh gata pakoe ateuh ureuëng nyan.

³⁹ Ngon sabab nyan, Syedara-syedara, gata useuha kheueh keu gata peusampoe haba nyang teuka nibak Po teu Allah, teuma bék kheueh gatatam ureuëng nyang keuneuk meututoe ngon mubagoë basa nyang ajaéb. ⁴⁰ Teuma banmandum nyan harôh jipeubuet ngon jroh dan teuatoe.

Keuhai Almaseh teupeu udeb lom teuma nibak maté

15 Dan jinoenyoe, Syedara-syedara, ulôn meuharab gatanyoe mandum taingat lom keuhai Haba Gét nyang teuka nibak Po teu Allah nyang ulôn bri téé keugata. Gata teurimong, dan meuiman ubak Almaseh sabab Haba Gét nyan. ² Meunyoe gata tamumat nyang kong ubak peue nyang ulôn peugah nyan, ngon lagée nyan Haba Gét nyan jipeuseulamat gata; laén hai meunyoe Gata tapatéh ubak nyan hana peungeurtian.

³ Peue nyang ulôn peusampoe bak Syedara-syedara na kheueh nyang ka lôn teurimong cit teuma. Nyang paleng peunteng, lagée nyang na teutuléh lam Alkitab, lôn peusampoe bak gata bahwa Almaseh maté sabab lé desya-desya tanyoe; ⁴ bahwa Gobnyan teupasoe lam jrat, teuma bak uroe nyang keu lhée Gobnyan teupeu udeb lom teuma. Nyan pi na teutuléh lam Alkitab. ⁵ Ulôn peugah lom ubak gata bahwa Almaseh nyang teupeu-udeb lom teuma nyan geupeuleumah lom droe Gobnyan ubak Petrus, dan óh lheueh nyan ubak bandua blaih droe rasui. ⁶ Óh lheueh nyan geupeuleumah teuma droe Gobnyan ubak leubeh nibak limong reutôh droe murit Gobnyan sigoe guih. Mantong ramé lamkawan awaknyan nyang mantong udeb trok bak saát nyoe, teuma na padub droe nyang ka meuninggai donya. ⁷ Óh ka lheueh Almaseh geupeuleumah droe ubak Yakobus dan óh lheueh nyan ubak mandum rasui.

⁸ Nyang paleng akhé geupeuleumah droe ubak ulôn – ulôn nyang lagée aneuek manyak nyang lahé kon bak watée jih! ⁹ Ulôn na kheueh rasui Tuhan nyang paleng miyueb. Ulôn hana patot teupegah rasui, sabab ulôn ka lôn iénanya jeumaáh Allah. ¹⁰ Teuma sabab rakhmat Allah ulôn jeuet lagée keuadaan ulôn bak watée nyoe. Dan

hana kheueh sia-sia Allah geupeue amphon ulôn. Teuma ulôn kheueh nyang mubuet nyang leubeh brat nibak mandum rasui-rasui nyang laén. Teuma nyan kon useuha ulôn; nyan na kheueh useuha Po teu Allah nyang geugaséh ulôn dan nyang mubuet meusajan-sajan ngon ulôn. ¹¹ Ngon lagée nyan, nibak soemantong gata teurimong Haba Gét nyan – peu kheueh nibak ulôn atawa nibak rasui-rasui nyang laén – nyan hana jeuet keusoai. Nyang peunteng kamoe bri téé Haba Gét nyan dan Gata meuiman.

Keuhai manusia geupeu udeb lom teuma nibak maté

¹² Meunyoe nyang kamoe bri téé nyan bahwa Almaseh ka teupeu udeb lom teuma nibak maté, pakon na lamkawan gata nyang peugah bahwa ureuëng maté hana teupeue udeb le? ¹³ Meunyoe keubiet ureuëng maté hana teupeu udeb lom teuma, nyan saban cit Almaseh hana teupeu udeb lom teuma nibak maté. ¹⁴ Dan meunyoe sikeubiet jih Almaseh hana teupeu udeb lom nibak maté, ngon lagée nyan hana guna jih kamoe peugah peue-peue mantong dan hana teuma guna jih gata meuiman, sabab keupeucayaan gata nyan hana dasai sapeue. ¹⁵ Leubeh nibak nyan, nyata kheueh bahwa kamoe meusulet keuhai Po teu Allah, sabab kamoe bri téé bahwa Allah ka geupeu udeb lom teuma Almaseh nibak maté, padahai Allah hana geupeu udeb Gobnyan lom teuma – meunyoe keubiet ureuëng maté hana geupeu udeb lom teuma! ¹⁶ Sabab meunyoe ureuëng maté hana teupeu udeb lom teuma, ngon lagée nyan Almaseh pih hana teupeu udeb lom teuma nibak maté. ¹⁷ Dan meunyoe Almaseh hana teupeu udeb lom teuma nibak maté ngon lagée nyang gata peucaya nyan na kheueh lumpo nyang hana meuguna; nyan saban cit gata mantong lam keuadaan meudesya dan hana harapan mubacut pi. ¹⁸ Nyan meumakna teuma bahwa ureuëng-ureuëng Kristen nyang ka meuninggai donya, meunan cit hana harapan sapeue. ¹⁹ Meunyoe harapan tanyoe ubak Almaseh teubataih bak udeb geutanyoe lam donya nyoe mantong, ^o teuma nibak banmandum umat manusia nyang na lam donya nyoe, tanyoe kheueh nyang paleng malang!

ⁿ nyang lahé kon bak watée jih: atawa nyang lahé jih hana patot. ^o Meunyoe harapan tanyoe ubak Almaseh teubataih bak udeb geutanyoe lam donya nyoe mantong: atawa Meunyoe nyang tanyoe po lam udeb nyoe na kheueh harapan tanyoe ubak Almaseh.

15:3: Yes. 53:5-12 15:4: Zab. 16:8-10, Mat. 12:40, Kis. 2:24-32 15:5: Mat. 28:16-17, Mrk. 16:14, Luk. 24:34, 36, Yah. 20:19 15:8: Kis. 9:3-6 15:9: Kis. 8:3

20 Teuma ngon lagée nyan deuh kheueh Almaseh ka teupeu udeb lom teuma nibak maté. Nyoe kheueh jaminan jih bahwa ureuëng-ureuëng nyang ka maté teuma teupeu udeb lom teuma. **21** Sabab maté nyang jitamong lam donya nyoe ngon peurantaraan sidroe ureuëng, meunan cit ngon udeb lom teuma nibak maté nyang geubri keu manusia ngon peurantaraan sidroe ureuëng teuma. **22** Lagée tateupeue banmandum manusia maté sabab jitamong saboh ngon Nabi Adam, meunan cit ngon mandum nyang geupeu udeb, sabab jitamong saboh ngon Almaseh. **23** Teuma maséng-maséng geupeu udeb meunurot gileran jih: nyang phonphon that Almaseh; óh lheueh nyan singoh watée Gobnyan teuka lom teuma, teuka gileran lé ureuëng-ureuëng nyang jitamong lam atra Almaseh. **24** Óh lheueh nyan barô kheueh teuka uroe kiamat. Bak watée nyan Almaseh teuma geupeu taklôk banmandum peumeurintahan, banmandum keukuasaan dan banmandum nyang teuga-teuga; laju Gobnyan geupeujok keukuasaan geuhnyan sibagoe Raja, ubak Allah, Bapak geutanyoe. **25** Almaseh meuseuti geumat sabe peumeurintah sampoe Allah geupeujeuet banmandum musoh Almaseh taklôk ubak Almaseh. **26** Musoh nyang paleng akhé nyang teuma geupeu taklôk na kheueh maté. **27** Lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe, "Allah ka geupeujeuet peue-peue mantong taklôk ubak Gobnyan." Deuh kheueh disinoe bahwa nyang teupeugah ngon "peupeue mantong" nyan hana jitamong Allah keudroe, nyang peujeuet peue-peue mantong nyan taklôk ubak Almaseh. **28** Teuma óh ka lheueh banmandum nyan teupeu-taklok u miyueb peumeurintahan Almaseh, ngon lagée nyan Gobnyan keudroe, na kheueh Aneuëk Allah, geupeu taklôk droe Gobnyan ubak Allah nyang ka geupeujeuet peue-peue mantong taklôk ubak Gobnyan. Ngon lagée nyan Allah keudroe pi nyang peurintah banmandum nyan.

29 Meunyoé ureuëng maté hana geupeu udeb lom teuma, pakon na ureuëng nyang teupumanö keu ureuëng maté? Keupeue guna jih awaknyan jipeubuet hai nyan? Meunyoé keubiet ureuëng maté sagai-sagai hana teupeu udeb le, keupeue guna jih awaknyan jipeubuet hai nyan? **30** Dan keupeue teuma guna jih kamoe meuhadab ngon bahaya tieb-tieb watée? **31** Syedara-syedara! Tieb-tieb

uroe ulôn ék lôn teup deurita sabab ulôn bangga ateueh udeb gata ngon sabab ka tameuiman ubak Isa Almaseh, Tuhan tanyoe. **32** Meunyoé nyan teuma keuhai manusia mantong, peue laba jih keu ulôn lôn mejuang siulah-ulah lôn lawan beulatang-beulatang juah nyang na lam banda nyoe, di Efesus? Meunyoé keubiet ureuëng maté hana teupeu udeb lom teuma, ngon lagée nyan, leubeh gét taseutöt peue nyang jipeugah lé pribasa nyoe: "Jak tanyoe tamakheun ngon tajieb ié tapeulalo até ban galak droe, sabab singoh tanyoe teuma maté."

33 Bék kheueh gata keunong tipée! Meurakan ngon brok teuma jipeureulôh nyang jroh. **34** Sadar kheueh bak saát nyoe, dan bék le gata peubuet desya. Nyang sibeuna jih gata harôh malée, bahwa lamkawan gata na nyang gohlom jituri keu Po teu Allah.

Tuboh manusia ka geupeu udeb lom teuma nibak maté

35 Mungken na nyang teumanyong, "Pakriban kheueh ureuëng maté teupeu udeb lom teuma? Tuboh nyang pakriban kheueh nyang teubri keu awaknyan, óh ka lheueh awaknyan teupeu udeb lom teuma?" **36** Bangai lumpah na! Meunyoé Gata tapula bijéh lam tanoh, bijéh nyan hana teuma timoh, meunyoé bijéh nyan gohlom maté leubeh ilée. **37** Dan bijéh nyang Gata pula lam tanoh nyan – mungken bijéh gandom atawa bijéh laén – na kheueh aneuëk bijéh nyan mantong, kon mandum seunaman nyang timoh singoh. **38** Allah keudroe nyang bri keu bijéh nyan beuntuek nyang meunurot pandangan Gobnyan gét keu seunaman nyan. Keu tieb-tieb rupa bijéh, Allah geubri beuntuek seunaman nyan keudroe jih maséng-maséng.

39 Tubôh makhlok-makhlok nyang meunyawöng hana mandum nyan sa. Manusia na saboh jeunéh tuboh, meunan cit keu beulatang-beulatang na saboh jeunéh tuboh nyang laén; meunan cit cicém-cicém laén teuma jeunéh tuboh jih, dan eungkot-eungkot laén teuma jeunéh tuboh jih.

40 Meunan cit teuma ngon mubagoe beunda nyang na dilangét dan meunan cit nyang na dibumoe. Mubagoe beunda nyang na dilangét maséng-maséng na keulagak jih keudroe, dan beunda-beunda nyang na dibumoe pih lagée nyan cit teuma. **41** Gét mata

uroe meulaén ngon gét buleuen. Meunan cit ngon bintang-bintang pi na keugét jih keudroe. Dan bintang-bintang nyan maséng-maséng laén teuma gét jih.

⁴² Meunan cit hai jih singoh keu ureuëng-ureuëng nyang ka maté teupeu udeb lom teuma. Tuboh nyang ka teukubu nyan na kheueh tuboh hase jeuet keu brok, teuma tuboh nyang teupeu udeb lom teuma, na kheueh tuboh nyang hana jitem rusak.

⁴³ Bak watée tuboh nyan teupeutamong lam jrat, tuboh nyan brok dan leumoh; teuma bak watée jihnyan teupeu udeb lom teuma, na kheueh tuboh nyang gét dan teuga.

⁴⁴ Watée teupeutamong lam jrat, tuboh nyan na kheueh tuboh donya; teuma óh ka lheueh teupeu udeb lom teuma, tuboh nyan na kheueh tuboh nyang geubri lé Roh Allah. Na tuboh nyang nibak donya, na teuma tuboh nyang nibak Po teu Allah.

⁴⁵ Lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe, "Manusia nyang phon, na kheueh Nabi Adam, ka jeuet keu makhlok nyang udeb," teuma Nabi Adam nyang paleng akhé na kheueh Roh nyang jibri udeb.

⁴⁶ Nyang teuka leubeh ilée na kheueh jasmani, kon nyang rohani. Nyang rohani teuka jih teuma óh dudoe.

⁴⁷ Nabi Adam nyang phon teupeujeuet nibak tanoh, teuma Nabi Adam nyang keudua asai jih lam syeuruga.

⁴⁸ Ureuëng-ureuëng nyang na lam donya nyoe na kheueh lagée Nabi Adam nyang phon, nyang geupeujeuet nibak tanoh, teuma ureuëng-ureuëng syeuruga na kheueh lagée Gobnyan nyang teuka nibak syeuruga.

⁴⁹ Lagée geutanyoe bak watée nyoe na kheueh lagée Nabi Adam nyang geupeujeuet nibak tanoh, singoh tanyoe teuma jeuet^p lagée Gobnyan nyang nibak syeuruga nyan.

⁵⁰ Meukeusut ulôn, Syedara-syedara, na kheueh: tuboh nyang geupeujeuet nibak darah ngon asoe, hana hase jitamong lam Donya Barô Allah; dan tuboh nyang hase maté hana jeuet keu siumu masa.

⁵¹ Ngieng kheueh rahsia nyoe: Hana banmandum tanyoe maté, teuma tanyoe banmandum meu-ubah.

⁵² Hainyan teujadi lam sikeujab ngon sikrék mata, bak watée sangka kala teuyueb keu nyang paleng akhé. Sabab bak watée teudeungoe su sangka kala nyan, ureuëng-ureuëng maté teupeu udeb lom teuma ngon tuboh nyang abadi, dan tanyoe banmandum teuma geu-ubah.

⁵³ Tu-

boh tanyoe nyang hase maté nyoe meuseuti teugantoe ngon tuboh nyang hana hase maté, dan tuboh nyang nibak donya meuseuti teugantoe ngon tuboh nyang nibak syeuruga.

⁵⁴ Meunyoe tuboh nyang hase maté ka meuteumé teugantoe ngon tuboh nyang hana hase maté, dan tuboh nyang nibak donya ka teugantoe ngon tuboh nyang nibak syeuruga, bak watée nyan barô kheueh teujadi peue nyang ka teutuléh lam Alkitab, "Maté ka geupeu hanco; meunang ka meuteumé!"

⁵⁵ "Hei mawöt, hoka meunang gata nyan?"

Hei mawöt, dipat kheueh bisa gata?"

⁵⁶ Bisa mawöt na kheueh desya, dan desya jipeujak peurangan jih rot huköm agama.

⁵⁷ Teuma syukoe that ubak Po teu Allah; Gobnyan ka geubri keugeutanyoe keumeunangan rot Isa Almaseh Tuhan geutanyoe!

⁵⁸ Ngon sabab nyan, Syedara-syedara nyang lon gaséh, bah kheueh gata teuga dan teugoh. Mubuet kheueh bék tinggai keu Tuhan ngon biet-biet sunggoh, sabab gata tateupeue bahwa banmandum nyang gata peubuet nyan na kheueh keu Tuhan, nyan hana teuma peucuma.

Sumbangan keu seusamoe ureuëng Kristen

16 Jinoenyoe keuhai péng nyang keuneuk gata sumbang keuseusamoe ureuëng Kristen, jinoenyoe ulôn peugah bak gata mangat gata peubuet saban lagée peutunyok nyang ka ulôn jok bak jeumaáh-jeumaáh nyang na di Galatia.

² Bak uroe phon tieb-tieb uroe aleuhah, bah kheueh Gata banmandum takeubah péng, maséng-maséng sisuai ngon padubna hase hareukat jih. Keubah kheueh péng nyan sampoe ulôn teuka, ngon lagée nyan watée trok bak watée jih singoh hana peureulée le gata peusapat.

³ Teuma meunyoe ulôn ka trok, ulôn teuma lôn yue jak ureuëng-ureuëng nyang ka gata situju. Ulôn kujok bak ureuëng nyan surat peu intat, mangat awaknyan jiba péng sumbangan nyan u Yerusalem.

⁴ Dan meunyoe deuh jih gét ulôn pih kujak ngon awaknyan, teuma ulôn kujak meusajansajan ngon awaknyan.

^p *singoh tanyoe teuma jeuet*: padub-padubboh naseukah kuno: dan jak kheueh tanyoe jeuet.
15:45: Keuj. 2:7 15:51-52: 1Tes. 4:15-17 15:54: Yes. 25:8 15:55: Hos. 13:14 16:1: Rm. 15:25-26

Reucana Paulus

⁵ Ulôn lôn jaksaweue gata óh ka lheueh lôn jak rot Mekadonia, sabab ulôn kana niet keuneuk jak rot nyan. ⁶ Jeuet mantong ulôn tinggai sikeujab ngon gata, mungken watée musém sijuek. Óh ka lheueh nyan gata meuteumé tatulông ulôn watée ulôn jak u teumpat laén. ⁷ Ulôn hana kutem kusaweue gata meunyoe keuneuk piôh mantong. Tuhan geubri idhin keulôn, ulôn keuneuk tinggai beutreb bacut ngon gata.

⁸ Teungoh lôn tinggai lam banda nyoe, di Efesus, trok ubak uroe Pentakosta. ⁹ Jai that nyang watée jih nibak teumpat nyoe nyang jeuet teupeubuet keu buet-buet nyang na manfaát, bah pi jai that teuma ureuëng nyang hana galak.

¹⁰ Meunyoe Timotius teuka, sambot kheueh jihnyan ngon gét mangat jihnyan meurasa harok lamkawan gata, sabab jihnyan saban lagée ulôn nyang mubuet keu Tuhan. ¹¹ Bék sampoe na ureuëng nyang jianggab enteng keu jihnyan. Tulông kheueh jihnyan mangat jihnyan hase jiwoe lom teuma ubak ulôn ngon seulamat, sabab ulôn kupreh jihnyan jiwoe meusajan ngon syedara-syedara nyang laén.

¹² Keuhai syedara tanyoe nyang nan jih Apolos, kana padub goe ulôn yue bak jih mangat jihnyan meusajan ngon syedara nyang laén jijak saweue gata. Teuma jihnyan gohlom meurasa yakén⁹ bahwa jihnyan meuseuti jijak jinoenyoe. Teuma meunyoe na watée singoh, ka teuntée jihnyan teuma jijak.

Peunutôb surat nyoe

¹³ Beuaté-até dan waspada kheueh gata dan beukong lam udeb gata sibagoë ureuëng Kristen. Meutindak kheueh ngon beuhe dan

beuteuga kheueh. ¹⁴ Banmandum nyang gata peubuet, peubuet kheueh ngon gaséh.

¹⁵ Gata teuntée taturi keu Stefanus dan keuluwarga jih; awaknyan nyang phonphon that jeuet keu ureuëng Kristen di Akhaya. Awaknyan ngon sipeunoh até jimubuet khusos jilayani umat Allah. ¹⁶ Ulôn yue bak gata ngon biet-biet mangat gata seutôt pimpénan ureuëng-ureuëng nyang lagée nyang, dan ureuëng-ureuëng laén nyang jimubuet sajan dan jilayani meusajan ngon awaknyan.

¹⁷ Ulôn galak that ngon teuka Stefanus nyan, Fortunatus dan Akhaikus. Awaknyan na kheueh geunantoe gata nibak ulôn. ¹⁸ Awaknyan ka jipeujeuet até ulôn mangat lumpah na, lagée awaknyan ka jipeumangat até gata. Ureuëng-ureuëng nyang lagée nyang meuseuti teuhareuga.

¹⁹ Jeumaáh-jeumaáh nyang na di Asia jipeutrok saleuem keu gata. Akwila dan Priskila dan jeumaáh nyang meugumpôi dirumoh awaknyan jikirém saleuem Kristen nyang that-that geumbira. ²⁰ Banmandum syedara nyang na disinoë jipeutrok saleuem keu gata.

Meubôt-bôt saleuem kheueh ngon meusra sibagoë syedara lam Kristen.

²¹ Ulôn tamah disinoë saleuem nyang lôn tuléh keudroe: *saleuem nibak ulôn, Paulus.*

²² Ureuëng nyang hana jigaséh keu Tuhan, bah kheueh jihnyan keunong kutok!

Maranatha – Tuhan kamoe, teuka kheueh!

²³ Seumoga Tuhan Isa geubri beureukat keu Gata.

²⁴ Teurimong gaséh keu gata mandum nyang meusaboh ngon Isa Almaseh.

Horeumat kamoe,
Paulus

⁹ *jihnyan gohlom meurasa yakén:* atawa sagai-sagai kon keuheundak Po teu Allah.

16:5: Kis. 19:21 16:8: Im. 23:15-21, Tel. 16:9-11 16:8-9: Kis. 19:8-10 16:10: 1Kor. 4:17 16:15: 1Kor. 1:16 16:19: Kis. 18:2

SURAT PAULUS NYANG KEUDUA

KEU JEUMAÁH DI KORINTUS

PEU INTAT HABA

Surat Paulus Nyang Keudua Keu Jeumaáh di Korintus geutuléh watée masa nyang paleng payah lam hubongan Paulus ngon jeumaáh nyan. Na anggota-anggota nibak jeumaáh nyan nyang rupa jih ka jiseurang Paulus ngon biet-biet kreueh, teuma lé Paulus teutab geutunyok droe geuh bahwa gobnyan meuheuét that meujroh. Gobnyan geupeuleumah keugalak até geuh bahwa hainyan hase teujadi.

Lam bagian phon surat geuhnyoe Paulus geukheun paneuk panyang keuhai hubongan gobnyan ngon jeumaáh di Korintus. Lam surat nyan Paulus geupeugah pakon gobnyan geuseurapa ngon kreueh that sabab jilawan ngon hina ateueh droe gobnyan nyang jipeubuet lé jeumaáh nyan. Óh ka lheueh geupeugah hai nyan, seulanjut jih laju geukheun bahwa gobnyan biet-biet harok that até bahwa ngon seurapa geuh nyang kreueh nyan ka jipeuhase meutobat dan rukon. Óh lheueh nyan gobnyan geupakat mangat jeumaáh nyan jipeusapat sumbangan keu ureuëng-ureuëng Kristen nyang udeb lam keuadaan kureueng di Yudea. Lam pasai-pasai keuneulheueh Paulus geupeugah keuhai geubila droe geuh nibak keududukan gobnyan sibagoe rasui ateueh napadub droe ureuëng di Korintus nyang jianggab gobnyan keudroe rasui siumu masa, dan jitudôh Paulus rasui peuleusu.

Asoe jih

Haba phon 1:1-11

Paulus dan jeumaáh di Korintus 1:12-7:16

Sumbangan keu ureuëng-ureuëng di Kristen Yudea 8:1-9:15

Peumbilaan Paulus keuhai keukuasaan gobnyan sibagoe rasui 10:1-13:10

Peunutôb 13:11-14

1 Syedara-syedara jeumaáh Allah nyang na di Korintus dan banmandum jeumaáh Allah nyang na di Akhaya.

Ulôn, Paulus, rasui Isa Almaseh, nyang teuangkat ateueh keuheundak Po teu Allah, meusajan-sajan ngon syedara tanyoe Timotius, **2** meuharab seumoga Po teu Allah Bapak geutanyoe dan Tuhan Isa Almaseh geubri beureukat dan seujahteura keu gata banmandum.

Paulus meudoá syukoe ubak Po teu Allah

3 Teupujoe kheueh Allah, Bapak nibak Tuhan tanyoe Isa Almaseh. Gobnyan Bapak nyang paleng gét até, dan Gobnyan Allah nyang geubri teunaga batén keu manusia. **4** Gobnyan geupeukong baten kamoe bak tieb-tieb kamoe meuteumé susah, mangat

jeuet ngon teunaga nyang kamoe teurimong nibak Po teu Allah nyan, kamoe jeuet kamoe peukong baten banmandum ureuëng nyang lam apoh apah. **5** Deurita-deurita nyang geurasa lé Almaseh ka jai that kamoe rasa. Dan rot Almaseh cit teuma, baten kamoe keubiet that-that geupeukong. **6** Meunyoe kamoe meurasa lam susah, nyan na kheueh sibagoe teupeukong baten gata, deumi gata seulam. Meunyoe baten kamoe geupeukong, ngon lagée nyan gata pi meusajan ngon kamoe teupeukong sampoe gata jeuet keutabah watée tateurimong hai-hai nyang susah lagée nyang kamoe rasanyoe. **7** Kamoe sabe yakén dan hántom na ragu-ragu ateueh Gata, sabab kamoe meuteupeu bahwa gata meusajan meudeurita ngon kamoe. Ngon sabab nyan gata pi meusajan teupeukong sinoe ngon kamoe.

8 Syedara-syedara! Kamoe meuharab gata beutateupeue keuhai susah kamoe nyang kamoe rasa di wilayah Asia. Deurita nyang kamoe tanggung nyoe keubiet that jiteugon kamoe, sampoe nibak kamoe ka hana meuharab le keu udeb nyoe; **9** rasa jih ka lagée jipeurhot huköman maté mantong. Teuma hainyan jeuet mangat kamoe bék meusadeue bak teunaga droe teuh keudroe, teuma ubak Allah nyang peu-udeb ureuëng maté. **10** Gobnyan kheueh nyang ka geupeu-seulamat kamoe nibak bahaya maté nyang paleng rayeuk. ^a Dan Gobnyan cit teuma nyang peuseulamat kamoe singoh bak uroe-uroe pagée, sabab, ubak Gobnyan kheueh kamoe meuharab. **11** Kamoe yakén bahwa ngon doá-doá nyang na keu kamoe, Po teu Allah teuma geupeu seulamat kamoe nibak bahaya. Allah geutem geubri beureukat bak kamoe sibagoé geujaweueb ateuh jai that doá keu kamoe, ngon sabab nyan jai that ureuëng jilakée teurimong gaséh ubak Po teu Allah.

Paulus geu-ubah reuncana gobnyan

12 Kamoe bangga, sabab até nurani kamoe teupeuyakén kamoe bahwa udeb kamoe lam donya nyoe – nyang paleng peunteng hubungan kamoe ngon gata ka kamoe peujak ngon ikhlaih ^b dan murni. Kamoe peubuet nyan, kon ngon keubijaksanaan manusia, teuma ngon keumampuan nyang geubri lé Po teu Allah. **13-14** Nyang kamoe tuléh keu gata na kheueh keuhai-hai nyang hase gata baca dan muphom. Jinoenyoe gata hana muphom keu kamoe nyang sibeuna jih, teuma ulôn harab singoh gata biet-biet muphom keu kamoe. Ngon lagée nyan, watée Tuhan Isa teuka singoh, gata teuma bangga ateuh kamoe, lagée kamoe pih that-that bangga ateuh gata.

15 Sabab ngon keuyakénan nyan kheueh yoh awaikon ulôn ka lôn reuncana keuneuk jak saweue gata mangat keu gata meuteumé beureukat dua goe lipat. **16** Ulôn na meukeusut keuneuk saweue gata watée ulôn jak u Makedonia dan lôn piôh lom bak gata watée ulôn woe lom teuma, mangat gata jeuet tatulông ulôn watée lônjak u Yudea. **17** Teuma niet ulôn nyan ka lôn ubah; teuma, peu kheueh ngon lagée nyan sibagoé peutunyok ulôn nyoe hana kong peundirian lôn? Watée

lôn peugét reuncana, peu kheueh reuncana nyang lôn peugét ateuh keuheundak droe lôn keudroe, sikeujab jipeugah, "Nyoe" dan "Kon"? **18** Deumi Allah nyang jeuet teupeucaya, janji ulôn ubak Gata kon kheueh "Nyoe" dan "Kon". **19** Sabab Isa Almaseh, Aneuëk Allah, nyang jipeusampoe ubak gata lé Silas, Timotius, dan ulôn keudroe kon kheueh ureuëng "Nyoe" dan "Kon". Nyang beutôi nyan kheueh jeunaweueb nibak Po teu Allah "Nyoe". **20** Sabab rot Gobnyan Allah ka geupeugah "Nyoe" keubanmandum janji Gobnyan. Ngon dasai nyan kheueh tanyoe tapeugah "Amin" ubak Po teu Allah sabab Isa Almaseh. Kamoe peubuet nyang lagée nyan mangat Allah teupeumulia. **21** Allah keudroe nyang peujeuet kamoe dan Syedara mandum yakén ngon kong tameusaboh ngon Almaseh; Gobnyan kheueh teuma nyang piléh tanyoe khusus keu droe Gobnyan. **22** Keu nyang nyan Po teu Allah ka geupeusah tanyoe jeuet keumilék dan geubri Roh Gobnyan lam até geutanyoe sibagoé jaminan bahwa Gobnyan teuma geubri ubak geutanyoe banmandum nyang ka geupeu janji nyan.

23 Allah saksi ulôn – sabab Gobnyan geuteupeue peu nyang na lam até lôn – bahwa ulôn hana jadéh lônjak u Korintus, sabab ulôn hana kutem até gata jeuet keuseudeh. **24** Ulôn hana lôn paksa gata keuhai gata peu nyang meuseuti gata meuiman, sabab gata keubiet ka that-that tameuiman ubak Almaseh. Ulôn teuma lôn mubuet meusajan ngon gata mangat gata seumaken bahgia.

2 Ngon sababnyan ulôn ka lôn cok keuputosan hana lônjak le bak gata ngon kunjongan teupeusabab gata rhot bak seudeh. **2** Sabab meunyoé ulôn kupeuseudeh gata, soe teuma nyang hase jipeumangat até lôn, meunyoé kon ureuëng-ureuëng nyan cit teuma nyang ka lôn peuseudeh até jih nyan? **3** Nyang kheueh sabab jih ulôn tuléh surat nyan keu gata. Ulôn hana kutem jak saweue gata, laju gata peuseudeh até lôn padahai gata kheueh nyang peumangat até lôn. Sabab ulôn biet-biet yakén meunyoé ulôn mangat até, teuma gata banmandum pih mangat cit até. **4** Ulôn teumuléh keu gata ngon até nyang seudeh dan brat, jai that-that lôn ro ié mata. Nyang ulôn meukeusut kon gata

^a *bahaya maté nyang paleng rayeuk*: padub-padubboh naseukah kuno: maté nyang paleng hebat.

^b *ikhlaih*: padub-padubboh naseukah kuno: suci.

1:8: 1Kor. 15:32 1:16: Kis. 19:21 1:19: Kis. 18:5

pih beuseudeh, teuma gata sadar bahwa ulôn biet-biet lôn gaséh keugata.

Peuamphon keu nyang salah

⁵ Meunyoé na ureuëng nyang jeuet keu-sabab ureuëng laén seudeh, teuma hainyan nyang jipeubuet kon ateueh ulôn, teuma ateueh Syedara banmandum atawa paleng hana ateueh siladum nyang na lamkawan Gata. Ulôn hana kutem lôn meukreueh ateueh awaknyan. ⁶ Keu ureuëng nyang lagée nyan, huköman nyang teupeu rhot ateueh ureuëng nyan lé ureuëng nyang jai di teungoh-teungoh Gata, kaseb. ⁷ Jinoenyoe gata meuseuti tapeu amphon jihnyan dan tabri seumangat lom keu jihnyan mangat jihnyan bék treb-treb lam seudeh até sampoe putôh asa. ⁸ Ngon sabab nyan ulôn lakée, mangat gata tunyok lom ubak jihnyan bahwa gata biet-biet gaséh keu awaknyan. ⁹ Ulôn tuléh surat nyan keu gata ngon meukeusut keu lôn ujoe gata, peu kheueh gata sabe tatem seutôt banmandum peue-peue nyang ulôn tunyok. ¹⁰ Meunyoé gata tapeu amphon ureuëng-ureuëng nyang ka jipeubuet salah ateueh gata teuma ulôn pih lôn peu amphon keu ureuëng nyan. Sabab peue nyang ka lôn peu amphon – meunyoé keubiet na nyang peureuléé teupeu amphon – nyan ulôn peu amphon dikeue Almaseh deumi keu nyang keugét gata. ¹¹ Ulôn peubuet nyang lagée nyan mangat Iblih bék sampoe jicok keuseumpatan jikuasa ateueh geutanyoe; sabab tanyoe tateupeue reuncana-reuncana jih nyan.

Paulus khawate di Troas

¹² Bak watée ulôn ka trok u Troas ngon meukeusut keuneuk peusampoe Haba Gét keuhai Almaseh, Tuhan ka geubuka jalan keu ulôn keu lôn mubuet bak teumpang nyan. ¹³ Teuma ulôn hana galak sabab hana meurumpok ngon syedara tanyoe Titus nyang na nibak teumpang nyan. Ngon lagée nyan laju lôn lakée droe bak ureuëng-ureuëng nyang na nibak teumpang nyan óh lheueh nyan lôn jak laju u Makedonia.

Meunang sabab Almaseh

¹⁴ Teuma meusyukoe kheueh ubak Po teu Allah! Gobnyan sabe geupimpén kamoe meusajan lam pawai keumeunangan Almaseh sabab kamoe udeb meusaboh ngon Gobnyan. Allah geupeu guna kamoe mangat haba keuhai Almaseh meutabu lagée mubée

nyang harom meusipreuk bansaboh nyan. ¹⁵⁻¹⁶ Sabab kamoe na kheueh lagée bée keumeunyan nyang mangat bée, nyang geutot lé Almaseh keu Po teu Allah. Keu ureuëng-ureuëng nyang teungoh jijak ubak keuhancoran, kamoe nyoe lagée bée ureuëng maté nyang seumeupoh; teuma keu ureuëng-ureuëng nyang teungoh teupeuseulamat, kamoe nyoe lagée bée harôm nyang teuba udeb. Ngon lagée nyan, soe kheueh nyang hase jipeupeunoh keuwajéban nyoe? ¹⁷ Kamoe hana lagée ureuëng ramé nyang jingui haba nibak Allah lagée barang nyang teupeubloe. Tujuan-tujuan kamoe na kheueh gleh, sabab kamoe geubri tugaih lé Po teu Allah. Dan Allah keudroe geukalon bahwa kamoe nyang jak peusampoe haba nyan sibagoe hamba-hamba Almaseh.

Peulayan-peulayan Peujanjian nyang barô

3 Peu kheueh nyoe, deuh jih kamoe pujoe-pujoe droe kamoe lom? Atawa kamoe peureuléé surat pujoe keu gata, atawa nibak gata, lagée nyang jipeureuléé lé ureuëng-ureuëng laén? ² Gata keudroe kheueh surat pujoe kamoe, nyang jeuet teutuléh lam até kamoe dan nyang jeuet jiteupeu ngon jibaca lé tieb-tieb ureuëng. ³ Awaknyan keudroe deuh jikalón bahwa Gata na kheueh surat nyang geutuléh lé Almaseh, nyang teukirém meulalu kamoe. Surat nyan teutuléh kon ngon daweuét, teuma ngon Roh Allah nyang udeb; kon teuma ateueh batée tuléh, teuma lam até manusia.

⁴ Kamoe peugah lagée nyan sabab keuyakénan kamoe keu Po teu Allah rot Almaseh. ⁵ Nibak kamoe hana sapeue alasan pi keuteupeugah bahwa kamoe hase kamoe peubuet buet nyoe, teuma Allah nyang bri keumampuan nyan ubak kamoe. ⁶ Gobnyan kheueh nyang peujeuet kamoe sanggob jeuet keupeulayan keusaboh peujanjian nyang barô; peujanjian nyang meugantueng ubak Roh Allah, kon bak huköm nyang teutuléh. Sabab nyang teutuléh nyan teuba ubak maté, seudangkan Roh Allah teubri udeb.

⁷ Watée peujanjian nyang teuba ubak maté nyan teupeugét dan teu uke ateueh batée, cahya Po teu Allah hu muble-ble bak muka Nabi Musa. Cahaya nyan keubiet that trang sampoe ureuëng Israel hana ék jipandang bak muka Nabi Musa, sampoe jeuet cahya nyang nibak muka geuh nyan ka

jipeuphon layée bak watée nyan. Nyan, meunyoé teupegét janji nyang jiba ubak maté nyan teureuseumi ngon ceumeurlang nyang gét that rayeuk, ⁸ teuntée teupegét peujanjian nyang geubri lé Roh Allah, teureuseumi ngon leubeh ceumeurlang lom. ⁹ Meunyoé peujanjian nyang teuhuköm manusia nyan keubit that ceumeurlang, ka teuntée nyang leubeh ceumeurlang nyang teupeu mungken manusia jimeugét lom teuma ngon Po teu Allah. ¹⁰ Peue nyang yoh ilée ceumeurlang, ka hana ceumeurlang le sabab ngon ceumeurlang nyang na bak saat nyoe. ¹¹ Meunyoé sapeue-sapeue nyang hase meuteun teuma sikeujab, meunan ceumeurlang, ka teuntée sapeue-sapeue nyang siumu masa leubeh ceumeurlang lom teuma.

¹² Lé sabab kamoe na harapan nyang lagée nyan, nyang kheueh jeuet kamoe jeuet meututoe lagée nyan bagoe. ¹³ Kamoe kon lagée Nabi Musa nyang geutôb ngon silubong muka geuh mangat bék deuh jikalon le bansa Israel cahya Tuhan nyang teungoh lon dan teusampôh bak muka gobnyan. ¹⁴ Pikeran awaknyan ka teutôb. Dan trok án uroenyoe pi pikeran awaknyan mantong teutôb ngon sulubong watée awaknyan jibeuet kitab-kitab keuhai peujanjian nyang ka treb nyan. Sulubong nyan hase teubuka meunyoé ureuëng ka meusaboh ngon Almaseh. ¹⁵ Jinoenyoe pi, watée awaknyan jibeuet kitab-kitab Nabi Musa, sulubong nyan mantong teutôb pikeran awaknyan. ¹⁶ Teuma meunyoé sidroe-droe ureuëng jiteuka jijak meuhadab bak Tuhan, sulubong nyan pi teubeuôt nibak muka awaknyan.^c ¹⁷ Nyan, Tuhan nyang teupegah disinoe na kheueh Roh. Dan dipat mantong Roh Tuhan na, nibak teumpat nyan pih na keumeurdehkaan. ¹⁸ Jinoenyoe muka tanyoe banmandum hana teutôb ngon sulubong, dan tanyoe peuhu cahya ceumerlang Tuhan Isa. Dan ngon sabab nyan tanyoe hana putôh-putôh jiubah jeuet lagée Gobnyan; maken treb tanyoe maken ceumeurlang. Ceumeurlang nyan teuka jih nibak Roh, dan Roh nyan na kheueh Tuhan.

Hareuta nyang nibak syeuruga lam teumpat nyang nibak tanoh

4 Kamoe peubuet-buet nyang lagée nyoe sabab keumurahan até Po teu Allah.

Nyang kheueh sabab jih kamoenyoe hana putôh asa. ² Kamoe hana kamoe peuguna cara-cara lam seupôt nyang jiba malée. Kamoe hana kamoe tem mubuet ngon ilat atawa kamoe puta balek feureuman Allah. Kamoe layani Allah ngon até nyang gleh lagée nyang geu lakée. Ngon sabab nyan, kamoe meuharab banmandum ureuëng jitlek kamoe ngon gét lam até nurani jih. ³ Meunyoé Haba Gét nyang kamoe peusampoe nyoe gohlom cit jituóh muphom, teuma ureuëng-ureuëng nyang teungoh jituju ubak keuhancoran kheueh nyang hana jituóh muphom. ⁴ Ilah jeuhet nyang kuasa donya nyoe nyang tób pikeran ureuëng-ureuëng nyang hana meuiman nyan. Jihnyan kheueh nyang tam-tam awaknyan mangat awaknyan hana jingieng trang nyang na lam Haba Gét nyan na kheueh keuhai keubeusaran Almaseh, sibagoe haba nibak Po teu Allah. ⁵ Haba nyang kamoe peusampoe nyan kon kheueh haba keuhai kamoe keudroe. Haba nyan na kheueh haba keuhai Isa Almaseh; bahwa Gobnyan na kheueh Tuhan; dan kamoe na kheueh hamba-hamba gata sabab lé Gobnyan. ⁶ Allah meufeureuman, "Bah kheueh nibak lam seupôt jiteubiet trang," Allah nyan cit teuma nyang peuteubiet trang nyan lam até geutanyoe, mangat pikeran tanyoe jeuet keustrang keu teumuphom keuceumeurlangan Allah nyang meucahya bak muka Almaseh.

⁷ Teuma atra rohani nyang ceudahnyan kamoe ba bak droe kamoe nyang hana meuyuem nyoe nyang teupegét nibak tanoh. Ngon lagée nyan deuh kheueh bahwa keubeusaran kuasa nyan teuduek nibak Po teu Allah dan kon bak kamoe. ⁸ Kamoe jiheuntam wie ngon uneuen, teuma kamoe teutab hana meuseupet. Kamoe bingong, teuma hana sampoe putôh asa. ⁹ Jai that nyang jimeumusoh ngon kamoe, teuma kamoe hántom na kamoe tinggai sidroe. Dan bah kheueh kamoe kayém that jipoh sampoe reubah, teuma kamoe hana maté. ¹⁰ Sabe kamoe rasa Isa nyang ka maté nyan na nibak tuboh kamoe, mangat udeb geuh pi leubeh deuh nibak tuboh kamoe. ¹¹ Simantong kamoe udeb, kamoe sabe jiancam lé maté sabab Isa, ngon lagée nyan udeb Isa pih

^c *Ayat 16 jeuet teuteujeumah:* Teuma silubong nyan jeuet teubeuôt nibak teumpat nyan, lagée toh alkitab na teutuléh keuhai Nabi Musa: "Silubong jihnyan teubeuôt nibak teumpat gobnyan watée geuh nyan geujak meuhadab ubak TUHAN".

jeuet teupeugah bak tuboh kamoe nyang fana nyoe. ¹²Nyoe saban cit bahwa lam tuboh kamoe maté nyan teungoh biet-biet jipeujak peurangan jih, teuma kamoe galak that bahwa udeb nyang teungoh biet-biet lam tuboh gata.

¹³Lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe, "Ulôn kupatéh, nyang kheueh sabab jih ulôn peugah haba." Nyan, ngon seumangat meuiman nyang lagée nyan cit teuma, kamoe peugah haba sabab kamoe meuiman. ¹⁴Kamoe yakén bahwa Allah nyang ka geupeu udeb lom teuma Tuhan Isa, teuma geupeu udeb kamoe ngon Isa, dan teuba gata dan kamoe ukeue Gobnyan. ¹⁵Banmandum nyan na kheueh keu keupeuntengan gata. Sabab seumaken jai ureuëng nyang jirasa geunaséh Allah, seumaken jai teuma doá syukoe nyang jipeusampoe ubak Po teu Allah; ngon lagée nyan Allah jipeumulia.

Udeb ngon meuiman

¹⁶Nyang kheueh sabab jih kamoe hana putôh asa. Bah kheueh kamoenyoe seucara lahé seumaken meutamah rusak, teuma seucara batén kamoenyoe geupeujeuet barô tieb-tieb uroe. ¹⁷Dan susah nyang hana padub na nyoe, nyang kamoe rasa keusikeujab, teuma jipeuhase keu kamoe saboh keubahagiaa nyang luwabiasa dan siumu masa. Bahgia nyan jiôh leubeh rayeuk meunyo teubandeng ngon susah nyan keudroe. ¹⁸Sabab kamoe hana kamoe ngieng hai-hai nyang deuh teukalon, teuma nyang hana deuh teukalon. Nyang deuh teuma meuteun sikeujab, teuma nyang hana deuh nyan keukai siumu masa.

5 Óh ka lheueh kamoe teupeu bahwa meunyo rumoh – na kheueh tuboh – nyang taduek lam donya nyoe teureuloh, Allah teuma geukeubah keugeutanyoe rumoh lam syeuruga, nyang geupeugét. lé Allah keudroe dan nyang meuteun siumu masa. ²Lam rumoh nyang na jinoenyoe, tanyoe apoh apah sabab tanyoe meuheuét that keuneuk tinggai lam rumoh tanyoe nyang na lam syeuruga nyan. ³Rumoh nyan kheueh tuboh tanyoe nyang barô. ⁴Simantong tanyoe tinggai lam rumoh nyang na lam donya nyoe, tanyoe apoh apah sabab beuban tanyoe geuhon that. Kon lé sabab tanyoe keuneuk lheuh nibak tuboh tanyoe nyang nibak donya nyoe, teuma sabab tanyoe meuheuét takeuneuk ngui tuboh nyang

na nibak syeuruga nyan, mangat tuboh tanyoe nyang hase maté nyoe jikuasa lé nyang udeb. ⁵Nyang peusiab tanyoe keunyan na kheueh Allah keudroe, dan Gobnyan nyang jok Roh geuh keugeutanyoe sibagoe jaminan.

⁶Ngon sabab nyan até kamoe sabe meurasa teuga. Kamoe meuteupeu bahwa simantong kamoe na tinggai lam tuboh kamoe nyoe, kamoe jiôh nibak rumoh nyang teuma tinggai meusapat ngon Tuhan. ⁷Sabab kamoe udeb ngon dasai jih meuiman ubak Almaseh, kon bak dasai peue nyang deuh teukalon, ⁸nyang kheueh sabab jih até kamoe tabah. Kamoe leubeh kamoe tem lheueh nibak tuboh kamoe nyoe, mangat meuteumé kamoe tinggai meusajan Tuhan. ⁹Ngon sabab nyan kamoe meu-useuha ngon biet-biet jeuet teupeu mangat até Gobnyan, bah kheueh watée kamoe mantong na lam rumoh kamoe nibak tempat nyoe, atawa disideh. ¹⁰Sabab tanyoe pasti teuma jiba ubak peungadalan Almaseh, dan maséng-maséng teuma meuteumé balasan nyang sisuai ngon buet watée lam donya nyoe – buet nyang gét atawa nyang jeuhet.

Meugét ngon Po teu Allah meulalu Almaseh

¹¹Kamoe meuteupeu peue makna jih takot keu Tuhan; nyang kheueh sabab jih kamoe meu-useuha kamoe peuyakén gob keuhai droe kamoe. Allah geuturi kamoe silhok-lhok jih, dan ulôn harap gata pi taturi kamoe lam até gata. ¹²Ngon lagée nyoe kamoe hana meulakée mangat gata tapujoe droe kamoe. Kamoe keuneuk bri saboh alasan nyang jroh keu gata mangat jeuet keubangga keukamoe, dan mangat gata tateupeu pakriban gata meuseuti tajaweueb ureuëng-ureuëng nyang jipeunteng keuhai manusia dan kon sifeuet jih. ¹³Meunyo kamoe keubit deuh jih ka pungoe, nyan na kheueh deumi keupeuntengan Po teu Allah. Dan meunyo kamoe deuh jih waraih, nyan deumi keupeuntengan gata. ¹⁴Geunaséh Almaseh kheueh nyang kuasa kamoe; dan kamoe sadar bahwa meunyo sidroe ureuëng ka maté keumandum ureuëng, ngon lagée nyan meumakna bahwa banmandum ureuëng ka maté. ¹⁵Almaseh maté keumandum ureuëng, mangat ureuëng-ureuëng nyang udeb, hana le udeb keu droe jih keudroe, teuma keu Almaseh nyang ka maté

dan geupeu udeb lom teuma deumi keu keupeunteangan awaknyan.

¹⁶ Ngon sabab nyan, kamoe hana le kamoe tilek ureuëng meunurot ukoran manusia. Beutôi kamoe na kamoe tilek Almaseh rot manusia, teuma bak watée nyoe ka hana lé. ¹⁷ Ureuëng nyang ka meusaboh ngon Almaseh, ka jeuet keumanusia barô bansaboh tuboh. Nyang awai ka hana lé – banmandum nyan ka jeuet keu barô. ¹⁸ Banmandum nyan geupeubuet lé Po teu Allah. Rot Almaseh Allah geupeujeuet tanyoe tameugét lom ngon Gobnyan, laju geubri tugaih bak geutanyoe mangat ureuëng-ureuëng laén teupeu mungken jimeugét lom teuma ngon Allah.

¹⁹ Kamoe peusampoe bahwa ngon peurantaraan Almaseh, Allah geupeujeuet manusia jimeugét lom teuma ngon Gobnyan.^d Allah geupeubuet lagée nyan ngon hana geutuntot buet-buet nyang salah nyang ka jipeubuet lé manusia ateueh droe Gobnyan. Dan kamoe kageubri tugaih lé Allah keu kamoe peusampoe haba nyan.

²⁰ Teuma kamoe nyoe na kheueh utosan-utosan Almaseh. Rot kamoe Allah keudroe nyang peusampoe peusan Gobnyan. Ateueh nan Almaseh, kamoe lakée ngon meuharab that, teurimong kheueh jaroe Allah nyang ka geusunyueng nyan keu teupeumungken gata gét lom teuma ngon Gobnyan. ²¹ Almaseh hana meudesya, teuma Allah nyang peujeuet Gobnyan geutanggung desya geutanyoe, mangat tanyoe tameugét lom teuma ngon Allah sabab meusaboh ngon Almaseh.

6 Sabab kamoe mubuet meusajan-sajan ngon Po teu Allah, teuma kamoe meulakée ngon that meuharab bék kheueh gata sia-sia keugét até Allah nyan. ² Lam Alkitab, Allah meufeureuman,

”Bak watée nyang ka teuntée, Ulôn deungoe gata,
dan bak uroe keuseulamatan,
Ulôn ka kutulông gata.”
Ingat kheueh beugét-gét, jinoenyoe kheueh watée jih nyang ka teupeu teuntée nyan. Jinoenyoe kheueh uroe keuteupeuseulamat nyan!

³ Kamoe hana kamoe tem peulayan kamoe teupeusalah. Ngon sabab nyan kamoe meuseuha hana kamoe bri alasan bak soe
^d ngon peurantaraan Almaseh, Allah geupeujeuet manusia jimeugét lom teuma ngon Gobnyan: atawa Po teu Allah lam Almaseh geupeujeuet lom manusia jimeugét lom ngon Gobnyan.

6:2: Yes. 49:8 6:5: Kis. 16:23

mantong keu jipeubuet nyan. ⁴ Sikeubiet jih, lam hai peue mantong, kamoe meutunyok bahwa kamoe na kheueh hamba-hamba Allah. Sabab, peue mantong nyang susah ngon deurita nyan ka kamoe rasa ngon saba. ⁵ Kamoe jiseksa, jipeutamong lam glab, dan jiparan ramé-ramé; kamoe meukeureuja brat, kayém that hana kamoe éh dan kayém that teuma hana kamoe teumé peunajoh. ⁶ Ngon kamoe peubuet nyang juJoe, bijaksana, saba dan gét até, kamoe meutunyok bahwa kamoe na kheueh hamba Allah. Meunan cit kamoe meugantung bak tulông Roh Allah, dan ngon geunaséh nyang ikhlaih, ⁷ meunan cit ngon cara kamoe peusampoe haba nyang teuka nibak Po teu Allah dan ngon kuasa Allah, kamoe tunyok bahwa kamoe nyoe na kheueh hamba-hamba Allah. Kamoe mumat bak keuheundak Allah sibagoé sinjata kamoe bah kheueh keu kamoe seurang meunan cit keu kamoe bila droe. ⁸ Kamoe jihoreumat, dan jihina cit teuma; jipujoe, dan jifiteunah teuma. Sidub nyan kamoe nyoe juJoe, jitudôh cit kamoe ureuëng sulet. ⁹ Kamoe jianggab hana meusyeuhu, teuma kamoe jituri lé mandum ureuëng. Kamoe jisangka maté, teuma teunyata kamoe mantong udeb. Bah pi kamoe nyoe ji iénanya, kamoe hana maté. ¹⁰ Bah kheueh até kamoe jipeuseudeh, teuma kamoe sabe lam geumbira. Kamoe deuh jih gasien, teuma kamoe ka kamoe peujeuet jai that manusia jeuet keu ureuëng kaya. Deuh jih kamoe hana sapeue na, teuma nyang sibeuna jih nibak kamoe dumpeue na.

¹¹ Syedara-syedara nyang teucinta di Korintus! Kamoe ka troh trang ubak gata, banmandum asoe até kamoe ka kamoe peugah. ¹² Kamoe hana kamoe tôb até keu gata, teuma gata kheueh nyang tôb até gata keu kamoe. ¹³ Jinoenyoe, bah kheueh ulôn meututoe lagée lôn mariet bak aneuëk-aneuëk lon keudroe. Buka kheueh até gata keukamoe.

Naseuhat keu peungaroh ureuëng-ureuëng nyang hana meuman

¹⁴ Bék kheueh jeuet keu ureuëng nyang meurakan ngon ureuëng-ureuëng nyang hana meuman keu Isa; nyang lagée nyan hana paib; Panonh mungken nyang gét meulawok

ngon nyang jeuhet! Hana mungken trang meujampu ngon supot. ¹⁵ Hana mungken Almaseh sapeue kheun ngon Iblih. Peu kheueh nyang saban ureuëng Kristen ngon nyang bukon ureuëng Kristen? ¹⁶ Peu kheueh hubungan jih Baét Tuhan ngon rumoh beurala? Geutanyoe nyoe Baét Tuhan, na kheueh Allah nyang udeb. Allah keudroe meufeureuman,

”Ulôn teuma tinggai
diteungoh-teungoh awaknyan,
dan udeb meusajan-sajan ngon
awaknyan.

Ulôn teuma jeuet keu Allah
awaknyan,
dan awaknyan teuma jeuet keu
umat Lôn.

¹⁷ Sabab nyan,
tinggai kheueh laju ureuëng-ureuëng
nyang hana jituri keu Po teu Allah
nyan,
dan peujiôh kheueh droe gata
nibak awaknyan.

Bék tapeugot hubungan sagai-sagai
ngon nyang najih,
ngon lagée nyan Ulôn teuma
kuteurimong gata.

¹⁸ Ulôn teuma jeuet keu Bapak gata,
dan gata teuma jeuet keu
aneuëk-aneuëk Ulôn,
meunan kheueh feureuman Tuhan
Nyang Mahakuasa.”

7 Syedara-syedara nyang teucinta! Phonphon that janji nyan teutuju keu geutanyoe. Ngon sababnyan bah kheueh geutanyoe tapeugleh droe nibak peue mantong nyang jipeukuto jiwa raga tanyoe. Bah kheueh geutanyoe tatakot keu Po teu Allah, mangat tanyoe jeuet udeb khusus keu Gobnyan ngon samporeuna.

Paulus geumbira

² Sambot kheueh kamoe lam até gata. Kamoe hana meusalah baksoe mantong, dan hántom na ureuëng nyang ka kamoe peurugoe. Kamoe sagai-sagai hana kamoe kuet laba nibak soe mantong. ³ Ulôn peugah lagée nyan, kon lôn keuneuk peusalah gata. Sabab, lagée nyang ka lheuëh lôn peugah yoh awai ilée, kamoe biet-biet that kamoe gaséh keugata, dan tanyoe na kheueh rakan-rakan nyang siudeb simaté. ⁴ Ulôn biet-biet that lôn peucaya peunoh keugata. Teuma

ulôn bangga that keu gata. Bah kheueh kamoenyoe jai that-that kamoe rasa keusuletan, até ulôn biet-biet mangat that. Até ulôn biet-biet geumbira.

⁵ Watée katrok u Makedonia, kamoe mubacut hana hase kamoe peupuléh hék. Nibak jeueb-jeueb sagoe kamoe jipeusulét: nibak pihak laén jimeudakwa dakwi, lam até keudroe meurasa teumakot. ⁶ Biet kheueh meunan, syukoe kheueh, Allah sabe keupeurayeuk até ureuëng nyang putôh asa; Gobnyan geupeumangat até kamoe ngon teuka Titus. ⁷ Até kamoe mangat kon mantong sabab ka teuka Titus, teuma nyang leubeh peunteng gobnyan geupeugah pakriban até jih teuhabor ngon sabab lé gata. Gobnyan geupeugah bak kamoe pakriban gata disinoe rindu that keuneuk meurumpok ngon ulôn; bahwa gata ka meunyeusai ateuëh buet nyang gata peubuet yoh ilée dan jinooe rila keu gata bila ulôn. Hai nyang lagée nyan teupeujeuet até lôn leubeh mangat lom teuma.

⁸ Bah kheueh ngon surat lôn nyoe teupeujeuet até gata meutamah seudeh, ulôn hana meunyeusai lôn tuléh surat nyan. Beutôi watée lôn ngieng bahwa sabab surat lôn nyan ka teupeujeuet gata mandum seudeh até – bah kheueh seudeh gata nyan sikeujab mantong – ulôn pi meunyeusai cit teuma. ⁹ Teuma bak watée nyoe ulôn mangat até – kon lé sabab até gata ka jeuet keuseudeh, teuma ngon na seudeh gata nyan teupeujeuet peurangoe gata ka meu-ubah. Keubiet that, seudeh gata nyan sisuai ngon keuheundak Po teu Allah. Ngon lagée nyan, kamoe hana kamoe peurugoe gata. ¹⁰ Sabab seudeh nyang lagée nyan jipeuhase até teu ubah nyang jipeuteuka keuseulamatan. Dan ureuëng hana teuma meunyeusai keuhai nyang lagée nyan. Sikeubiet jih, seudeh nyang teuma sijalan ngon keuheundak manusia jipeuhase maté. ¹¹ Cuba gata ngieng peuhase jih nibak gata nyang seudeh nyan sijalan ngon keuheundak Allah! Hase jih na kheueh gata biet-biet gata useuha guna gata peujeureunéh nyang ceuko! Gata ka jeuet keubanci ubak desya, gata teumakot, gata rindu, gata jeuet museumangat, gata rila tahuköm nyang salah! Lam banmandum soai nyoe gata ka tatunyok bahwa gata hana meusalah.

¹² Ngon lagée nyan, bah kheueh ulôn ka lôn tuléh surat nyan, ulôn teumuléh kon lé

sabab ureuëng nyang meusalah nyan. Kon cit teuma lé sabab ureuëng nyang meudeurita lé sabab nyang salah nyan. Ulôn tuléh surat nyan mangat dikeue Po teu Allah, gata tasada keudroe padubna rayeuk jih peuratian gata keukamoe. ¹³ Nyang kheueh sabab jih até kamoe mangat that, dan kamoe leubeh-leubeh meutamah geumbira sabab kamoe ngi-eng até Titus nyang geumbira; até jih mangat lé sabab Gata banmandum. ¹⁴ Ulôn keubiet ka lôn peubangga-bangga keugata nibak awaknyan. Syukoe kheueh, gata hana tapeumalée ulôn. Banmandum nyang ka lheuëh kamoe peugah bak gata na kheueh beutôi. Meunan cit teuma peue nyang kamoe peubangga-bangga keuhai gata ubak Titus teunyata pi beutôi cit. ¹⁵ Jinoenyoe jihnyan seumaken jigaséh keu gata, sabab jihnyan teuingat pakriban gata mandum tatem seutôt pimpén jihnyan dan pakriban gata teurimong gobnyan ngon horeumat dan patuh. ¹⁶ Ulôn mangat that até, sabab gata hase teupeucaya lam sigala hai.

Sumbangan péng nibak ureuëng-ureuëng Kristen

8 Syedara-syedara, ulôn meuharab gata-nyoe tateupeue cit keuhai pakriban gét jih Allah keu jeumaáh-jeumaáh di Makedonia. ² Awaknyan ka teu ujoe ngon nyang payah-payah dan geuhon-geuhon. Teuma lam keuadaan nyang meunan brat jirasa lé awaknyan, awaknyan meugeumbira dan murah that até bak jibri sumbangan-sumbangan keujitulông ureuëng laén, bah kheueh awaknyan gasien lumpah na. ³ Ulôn jeuet lôn pasti awaknyan jibri meunurot nyang hase jibri, mungken leubeh. Hana nyang yue, ⁴ awaknyan jilakée ngon meuharab that ubak kamoe meunyoe jeuet awaknyan meusajan-sajan jitulông jibri sumbangan keu umat Allah nyang na di Yudea. ⁵ Awaknyan jibri jiôh leubeh nibak nyang kamoe harab. Awaknyan phon-phon that jiseurah droe ubak Tuhan, oh lheuëh nyan ubak kamoe cit teuma, sisuai ngon keuheundak Po teu Allah. ⁶ Nyang kheueh sabab jih kamoe keubiet that kamoe yue bak Titus — nyang peuphon useuha nyoe — mangat jihnyan jipeurjak laju useuha nyang gét nyoe lamkawan gata cit teuma. ⁷ Gata leubeh nibak peue mantong: Gata leubeh lam hai meuiman, lam hai tapeugah peundapat, lam hai

iéleumé peungeutahuan, lam mubagoe rupa useuha, dan lam gaséh gata ubak kamoe. ^e Sabab nyan, gét that cit gata leubeh nibak useuha nyang jroh nyoe.

⁸ Ulôn hana lôn yue nyang sibagoe saboh peurintah. Teuma ngon teutunyok padub na sunggoh jih ureuëng laén jitulông sabe keudroe-droe, ulôn pih keuneuk lôn teupeu trok éutna gaséh gata. ⁹ Sabab gata tateupeue that bahwa geutanyoe that-that geugaséh lé Isa Almaseh Tuhan tanyoe. Gobnyan kaya, teuma Gobnyan geupeujeuet droe geuh keugasien deumi keupeuntengan gata, mangat ngon gasien Gobnyan nyang lagée nyan, gata ka jeuet keukaya.

¹⁰ Meunurot peundapat ulôn, bak teum-pat jih kheueh gata peuseuleusoe peue nyang ka gata peuphon thon nyang ka lheuëh. Sabab gata kheueh nyang phon-phon that nyang pike dan nyang peuphon useuha nyan. ¹¹ Ngon lagée nyan, bah kheueh gata nyang peubuet laju meunurot nyang gata mampu. Ulôn meuharab bah kheueh gata ngon seumangat nyang hu gata peuseuleusoe buet nyang, lagée seumangat gata yoh phon that gata reuñcana buet nyang. ¹² Meunyoe gata rila tabri, teuma Po teu Allah geuteurimong meuneubri gata nyan ngon dasai jih peue nyang na nibak gata, kon dasai jih peue nyang hana nibak gata.

¹³⁻¹⁴ Mubacut pih hana meukeusut ulôn keu lôn peubeubaih ureuëng laén nibak tanggong jaweueb, dan teupeubrat gata. Teuma sabab gatanyoe bak watée nyoe lam keuadaan na, ka sipatot jih gata peuseb nyang kureueng nibak awaknyan. Teuma, meunyoe gata lam keuadaan kureueng, dan awaknyan lam keuadaan seb, awaknyan teuma jitulông gata. Ngon lagée nyan banduan saban-saban teulayani. ¹⁵ Lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe;

”Ureuëng-ureuëng nyang peunghaselan jih jai,

hana meuleubeh,

dan ureuëng nyang hase jih bacut,

hana meukureueng.”

Titus dan rakan-rakan nyang teu utus meusajan-sajan gobnyan

¹⁶ Padub na syukoe jih kamoe ubak Allah sabab Gobnyan ka geupeujeuet Titus nyang sunggoh-sunggoh lagée kamoe nyang tulông gata! ¹⁷ Sabab Titus kon

^e gaséh gata ubak kamoe: padub-padubboh naseukah kuno: geunaséh kamoe ubak droeneueh.
8:1-4: Rm. 15:26 8:15: Keu. 16:18

mantong rila jipeupeunoh lagée nyang kamoe lakée, teuma jihnyan meunan that jumôt jitulông gata sampoe ateuh keuheundak jih keudroe jicok keuputosan jijak ubak gata. ¹⁸ Meusajan ngon jihnyan kamoe kirém teuma sidroe syedara nyang that jihoreumat bak mandum jeumaáh sabab buet jihnyan jipeusampoe Haba Gét nyang teuka nibak Po teu Allah. ¹⁹ Disampéng nyan, ureuëng nyan pih ka teupiléh dan jipeuteuté lé jeumaáh-jeumaáh keujipeungan kamoe lam meuneujak kamoe. Sabab kamoe teuma kamoe peuna meuneujak keukamoe jak peutrok sumbangan nyan, mangat Tuhan teupeumulia dan mangat gata takalon keudroe bahwa kamoe rila kamoe meutulông.

²⁰ Kamoe keubiet até-até that mangat bék na ureuëng jipeusalah kamoe lam hai kamoe peusampoe sumbangan nyang rayeuk nyoe. ²¹ Kamoe keuneuk peubuet nyang jujoe kon mantong dikeue Tuhan, dikeue manusia cit teuma.

²² Meusajan-sajan ngon Titus dan syedara nyan, kamoe kirém cit teuma sidroe syedara nyang laén. Kamoe ka kamoe ujoé jih nyan meu-ulang-ulang dan teunyata jihnyan sabe jitem tumulông. Dan jinonyoe, jihnyan leubeh-leubeh jitem tulông gata sabab jihnyan jikeubah harapan nyang rayeuk bak gata. ²³ Keuhai Titus, jihnyan na kheueh rakan ulôn, nyang mubuet ngon ulôn keu jitulông gata. Dan keuhai mandua syedara nyan, nyang jijak meusajan ngon jihnyan, awaknyan na kheueh ureuëng-ureuëng nyang jikutus lé jeumaáh-jeumaáh dan jeuet keu bangga nibak Almaseh. ²⁴ Kamoe meuharab gata tatunyok geunaséh gata ubak awaknyan, mangat banmandum jeumaáh jiteupeu bahwa gata tagaséh awaknyan dan bahwa peue nyang kamoe peubangga keuhai gata na kheueh beutôi.

Bantuan keuseusabe ureuëng Kristen

9 Nyang sibeuna jih hana peureulée lé lôn tuléh surat keu gata keuhai bantuan nyang teungoh teukirém keu umat Allah di Yudea. ² Ulôn kuteupeu gata tatem tulông gob, dan ulôn ka lôn peubangga gata ubak ureuëng-ureuëng nyang na di Makedonia. Ulôn peugah bak awaknyan, bahwa phonthon nyang ka lheueh syedara-syedara tanyoe nyang na di Akhaya ka siab keu jibri sumbangan. Dan ngon seumangat gata nyang meugeulora nyan ka jeuet keusabab

seumangat siladum nibak awaknyan meugeulora cit teuma. ³ Jinoenyoe ulôn utus Titus dan bandua droe syedara nyan keu gata mangat peue nyang kamoe peubangga-bangga nyan keuhai gata bék jeuet keu haba nyang sulet hana meuguna. Ngon lagée nyan, gata nyang sibeuna jih ka siab, sabab ulôn peugah bak awaknyan bahwa ka siab meunyoe keu nyan. ⁴ Ulôn khawate meunyoe na ureuëng-ureuëng Makedonia nyang jijak meusajan ngon ulôn singoh watée ulôn jak ubak gata. Dan meunyoe jikalón lé awaknyan bahwa gata gohlom siab, keubiet malée that kamoe singoh, sabab ka kamoe peugah bahwa kamoe meupaté that ubak gata! Dan gata keudroe pi malée cit teuma. ⁵ Nyang kheueh sabab jih ulôn meurasalôn kirém awaknyan leubeh ilée ubak gata keu jiruôi sumbangan nyang ka gata peujanji nyan. Ulôn peubuet nyang lagée nyan singoh watée ulôn teuka, sumbangan nyang gata bri nyan ka siab. Ngon lagée nyan, deuh kheueh bahwa nyang gata bri nyan teubri ngon mangat até, dan kon sabab teupaksa.

⁶ Ingat kheueh! Ureuëng nyang tabu bijéh bacut teuma jipot bacut teuma. Teuma ureuëng nyang tabu bijéh nyang jai teuma jipot hase nyang jai teuma. ⁷ Tieb-tieb ureuëng harôh jibri meunurot keurelaan até jih. Bék kheueh jibri ngon seugan-seugan atawa sabab teupaksa, sabab Allah geugaséh keu ureuëng nyang mubri ngon galak até. ⁸ Allah meukuasa geubri keu gata beureukat nyang meulimpah-limpah, mangat gata sabe na peue nyang gata peureulée; dan gata teuma na leubeh keu tapeubuet gét dan tameu amai. ⁹ Lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe keuhai Allah,

”Gobnyan geutabu-tabu keu ureuëng-ureuëng gasien; até geuh nyang gét nyan keukai siumu masa.”

¹⁰ Allah nyang keubah bijéh keu ureuëng teumabu dan peunajoh keugeutanyoe. Gobnyan teuma nyang keubah dan nyang peulé peue nyang gata tabu, mangat hase até gata nyang murah nyan meutamah-tamah lom teuma. ¹¹ Ngon lagée nyan gata meuteumé dumpeue na lam sigala hai ngon lagée nyan gata sabe hase tameubri ngon murah até. Dan meuneubri-meuneubri gata nyang kamoe weuek-weuek keu ureuëng laén nyan, jeuet keusabab jai that ureuëng

jilakée teurimong gaséh ubak Allah. ¹² Sabab buet nyang jroh nyang gata peubuet nyoe kon teupeuseb nibak ukoran umat Allah mantong, teuma jeuet keusabab jai that ureuëng jilakée teurimong gaséh bak Allah. ¹³ Dan ngon nyang jroh nyang gata peuleumah nyan, jai that ureuëng Kristen nyang na di Yudea teuma jipujoe Allah sabab awaknyan jikalon keuseutiaan gata keuhai Haba Gét soai Almaseh nyang gata seutôt nyan. Meunan cit, awaknyan jipujoe Allah, sabab gata biet-biet murah até keu gata weuek-weuek ubak awaknyan dan keu mandum ureuëng laén nyang na nibak gata. ¹⁴ Ngon lagée nyan awaknyan teuma jimeudoá keu gata ngon peurasaan gaséh sayang kareuna Allah that gét até keu gata. ¹⁵ Gét that tanyoe meusyukoe ubak Po teu Allah ateuh meuneubri Gobnyan nyang luwabia-sa nyan.

Paulus geubila peulayan gobnyan

10 Jinoenyoe ulôn, Paulus, keuneuk peugah sapeue-peue bak gata. Ulôn nyoe, meunurot nyang jipeugah lé gob, leumoh meunyoe meuhadab keu ngon gata, meunyoe jiôh barô kheueh lôn jeuet. Nah, sabab leumoh leumbot dan keu gét até Almaseh, ² ulôn meulakée ngon that meuharab bék kheueh sampoe teupaksa lôn peubuet nyan kreueh ngon teugaih ateuh gata watée ulôn teuka singoh. Sabab ulôn kana niet keuneuk lôn cök tindakan nyang teugaih ateuh ureuëng-ureuëng nyang jipeugah bahwa kamoe mubuet ngon tujuan donya nyang fana nyoe. ³ Beutôi kamoe mantong udeb lam donya, teuma kamoe hana meujung ngon tujuan donya. ⁴ Sinjata-sinjata nyang kamoe peuguna lam pejuangan kamoe kon sinjata donya nyoe, teuma sinjata-sinjata Allah nyang meukuasa. Ngon sinjata-sinjata nyan laju kamoe peuhanco bubena kuta-kuta; kamoe tangkeh bubena dobat-dobbat ⁵ dan kamoe peuhanco bubena kuta-kuta keusombongan nyang jipeudong keu jiheuntam peungeutahuan nyang geupeudong lé Po teu Allah. Kamoe teun mandum pikeran manusia dan kamoe peujeuet awaknyan taklôk ubak Almaseh. ⁶ Dan meunyoe gata ka taát ngon sipeunoh até, kamoe kasiab kamoe jak huköm mandum nyang hana taát.

⁷ Bah kheueh gata sadar ubak keuadaan nyang sibeuna jih. Meunyoe sidroe-droe ureuëng yakén bahwa jihnyan Almaseh, bah

kheueh jihnyan jipeuingat droe jih keudroe dan beusadar bahwa kamoe nyoe pih Almaseh saban lagée jih nyan. ⁸ Ulôn hana malée meunyoe ulôn leubeh jai lôn peubangga keukuasaan nyang ka geubri lé Tuhan ubak kamoe, sabab keukuasaan nyan geubri keupeudong gata, kon keuteureuloh. ⁹ Ulôn hana kutem tarasa bahwa ulôn nyoe kujak peutakot-takot gata ngon surat-surat ulôn. ¹⁰ Ureuëng jipeugah, "Surat-surat Paulus nyan teugaih dan meuwibawa, teuma meunyoe gobnyan keudroe na lamkawan tanyoe, pribadi gobnyan leumoh dan tutoe haba gobnyan hana meumakna sapeue!" ¹¹ Bah kheueh ureuëng nyang lagée nyan beujisadar bahwa meunyoe kamoe na lamkawan gata, buet kamoe teupat lagée peue nyang ka kamoe tuléh lam surat kamoe nyan.

¹² Ka teuntée kamoe hana kamoe jeuet peubandeng atawa kamoe peuduek droe kamoe sideureujat ngon ureuëng-ureuëng nyang jianggab droe jih leubeh manyang. Keubiet bangai that awaknyan! Awaknyan jipeugét sineupat jih keudroe dan jiukô keudroe ngon sineupat nyan. ¹³ Kamoe hana lagée nyan. Meunyoe kamoe meubangga-bangga, kamoe hana meuliengkeu bataih. Kamoe tinggai lam bataih-bataih daerah teupat kamoe mubuet nyang ka geupeuteuntée lé Allah keu kamoe. Dan gata jitamong lam daerah nyan. ¹⁴ Teuma, watée kamoe jak saweue gata dan kamoe ba Haba Gét keuhai Almaseh ubak gata, kamoe biet-biet hana kamoe teubiet nibak bataih-bataih daerah teupat kamoe mubuet. ¹⁵ Kamoe hana kamoe pujoe ateuh buet ureuëng laén nyang na diluwa bataih nyang ka geupeuteuntée lé Allah keu kamoe. Sikeubiet jih kamoe teutab na teutab lam bataih-bataih nyang ka geupeuteuntée lé Po teu Allah keu kamoe dan meuharab bahwa gata seumaken tameuiman ubak Almaseh, mangat kamoe hase kamoe peubuet buet-buet nyang leubeh rayeuk nibak gata. ¹⁶ Ngon lagée nyan kamoe pih hase kamoe peusampoe Haba Gét nyan bak nanggroe nanggroe laén ngon hana kamoe peurayeuk-rayeuk droe ateuh buet nyang jipeubuet lam wilayah peulayan ureuëng laén.

¹⁷ Lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe, "Ureuëng nyang jitem peubangga sapeue-sapeue, bah kheueh jipeubangga peue nyang ka geupeugét lé Tuhan." ¹⁸ Sabab ureuëng

nyang teupujoe na kheueh ureuëng nyang geupujoe lé Tuhan, kon ureuëng nyang jipujoe droe jih keudroe.

Paulus ngon rasui-rasui peuleusu

11 Peumeuáh kheueh keu lôn nyang meusifeuet bangai bacut. Jeuet peue hán? ² Ulôn meucen ubak gata, lagée Po teu Allah keudroe pi meucen ubak gata. Gata na kheueh lagée sidroe aneuëk dara peurawan nyang mantong gadih nyang ka lôn peujanji keu teupeukawen ngon sidroe teungku lakoe, na kheueh Almaseh. ³ Teuma ulôn khawatir pikeran gata teuma teugoda keu hana seutia lé ubak Almaseh, saban lagée Hawa nyang yoh watée ilée teugoda ubak buet licek nyang jipeuteuka lé uleue. ⁴ Sabab rupari gata magat mantong gata teurimong ureuëng nyang teuka ubak gata dan jipeurunoe keuhai Isa nyang laén – kon Isa nyang kamoe peuturi ubak gata. Dan gata pi tatem teurimong roh dan "haba gét" nyang sagai-sagai hana saban ngon Roh Allah dan Haba Gét nyang ka lheueh gata teurimong nibak kamoe.

⁵ Ulôn meubacut pi hana meurasa leubeh miyueb nibak "rasui-rasui" nyang luwabiasa nyan! ⁶ Mungken ulôn nyoe kureueng carông peugah haba, teuma meunyo keuhai iéleumé peungeutahuan, ulôn nyoe kon ureuëng nyang bangai. Nyan ka lheueh kamoe bri bukeuti ubak gata lam sigala hai peue mantong.

⁷ Bak watée ulôn britée keuhai Haba Gét nibak Po teu Allah ubak gata, ulôn hana kulakée ubak gata beugata bri biaya nibak gata meubacut pi; dan ngon lagée nyan ulôn ka kupeujeuet droe ulôn leubeh miyueb. Dan ulôn peubuet nyan keulôn peumanyang gata. Peu kheueh ngon lagée nyan saboh buet nyang salah nyang ka lôn peubuet ateuh gata? ⁸ Nibak watée ulôn peutimang gata, ulôn jijok biaya lé jeumaáh-jeumaáh nyang laén. Jeuet tapeugah ulôn ka lôn peurugoe jeumaáh-jeumaáh nyan mangat hase lôn tulông gata. ⁹ Meunyo nibak watée nyan ulôn na kureueng sapeue-sapeue, ulôn hántom na lôn peususah ureuëng laén meusidroe pi nyang na nibak gata. Banmandum nyang ulôn peureulée jipeuna lé syedara-syedara nyang teuka nibak Makedonia. Ulôn kujaga gét-gét mangat ulôn hana lôn peususah gata nibak hai peue mantong, dan ulôn teutab sabe kujaga ma-

ngat nyan teutab lagée nyan. ¹⁰ Keubanggan ulôn nyoe hana hase teusampôh dipat mantong bansaboh nanggroek Akhaya, sabab peungajaran Almaseh nyang beutôi na nyoeapat bak lôn. ¹¹ Pakon jeuet lôn peubuet lagée nyan? Peu kheueh lé sabab ulôn nyoe hana kugaséh gata? Po teu Allah geuteupeue bahwa ulôn gaséh keu gata!

¹² Peue nyang ulôn peubuet jinoenyoe teutab ulôn peubuet laju mangat "rasui-rasui" nyang laén nyang hana alasan keu jipeurayeuk-rayeuk droe dan jikheun jihnyan jimubuet lagée kamoe. ¹³ Ureuëng-ureuëng nyang lagée nyan na kheueh rasui-rasui peuleusu. Awaknyan ureuëng-ureuëng mubuet nyang jipeunget ureuëng laén sira jimeunymar sibagoe rasui-rasui Almaseh. ¹⁴ Hana hireuen awaknyan jipeubuet lagée nyan bagoe, sabab Iblis keudroe pi jimeunymar lagée malaikat trang! ¹⁵ Deungon nyan hana hireuen cit teuma meunyo peulayan-peulayan Iblis jimeunymar sibagoe peulayan-peulayan nyang jipeubuet keuheundak Po teu Allah. Akhé jih awaknyan pi jiteurimong beunalaih nyang sisuai ngon buet-buet awaknyan.

Deurita Paulus sibagoe rasui

¹⁶ Ulôn ulang lom sigoe teuk: Bék sampoe nyang jianggab ulôn ureuëng bangai. Teuma meunyo ta-anggab cit lagée nyan, idhin kheueh ulôn nyang bangai nyoe lôn meubangga bacut. ¹⁷ Seulanjut jihnyoe teuma lôn kheun keubanggan lôn, teuma kon Tuhan nyang yue bak ulôn keuteupeugah nyan. Lam hainyoe ulôn biet-biet kumeututoe lagée ureuëng bangai. ¹⁸ Keubiet na dan jai that ureuëng nyang jipeubangga ubak hai-hai donya, teuma ulôn keuneuk meubangga-bangga cit teuma. ¹⁹ Gata ngon mangat até tameusaba ateuh ureuëng-ureuëng nyang bangai, sabab gata meurasa droe ureuëng carông that! ²⁰ Gata tapeubiyeu mantong meunyo na ureuëng jipeunamiet gata, atawa jiprah ngon jicok laba ateuh gata, atawa meurasa droe leubeh manyang nibak gata dan jijeuet tanpa gata. ²¹ Ulôn malée lôn akunyan bahwa kamoe keubiet that leumoh keukamoe peubuet lagée nyan.

Teuma peue nyang nibak ureuëng laén jijeuet peubangga, ulôn pi kujeuet cit teuma! (Ulôn kumeututoe lagée ureuëng bangai). ²² Peu kheueh awaknyan ureuëng Ibrani?

Ulôn pi ureuëng Ibrani. Peu kheueh awaknyan ureuëng Israel? Ulôn pi ureuëng Israel. Peu kheueh awaknyan keuturonan Nabi Ibrahim? Ulôn pi lagée nyan cit! ²³ Peu kheueh awaknyan peulayan-peulayan Almaseh? Teudeungoe jih lagée ulôn nyoe ureuëng ka gadôh akai, teuma ulôn keubiet peulayan nyang leubeh gét nibak awaknyan banmandum! Ulôn kumubuet leubeh brat, ulôn ka kayém that jipeutamong lam glab, ulôn leubeh jai jiseksa dan kayém that rab-rab maté. ²⁴ Ka limong goe ulôn jiseksa lé ureuëng Yahudi dan jiseunuét ngon peunyuenuet na teuma lhée ploh sikureueng goe. ²⁵ Lhée goe teuma ulôn jisunuet lé ureuëng-ureuëng Roma; na teuma lôn rasa jigeulawa ngon batée. Lhée goe ulôn rasa lham ngon kapai lam laôt, dan na sigoe ulôn meuapöng-apöng lam laôt nyang treb jih na dua ploh peuet jeuem. ²⁶ Ka jai lagoe na ulôn jak nyang peunoh ngon bahaya: lagée bahaya ié raya, bahaya lé peurampok, bahaya nyang teuka nibak ureuëng Yahudi meunan cit nibak pihak nyang kon Yahudi, bahaya lam banda, bahaya diluwa banda, bahaya lam laôt dan bahaya nibak ureuëng-ureuëng nyang jipeugah droe syedara Kristen padahai kon. ²⁷ Ulôn kubanteng tuleueng dan lôn meujuang siteungoh maté: kayém that hana ulôn éh, hana lôn makheun, hana lôn jieb ié, kayém that-that ulôn teulanta lam keuadaan deuk, sijuek sabab kureueng peukayan dan hana teuma teupat tinggai. ²⁸ Nibak banmandum nyan, tieb-tieb uroe ulôn teutab gundah watée lôn ingat keuadaan jeumaáh. ²⁹ Meunyoé na nyang leumoh ulôn pih meusajan teuma leumoh. Meunyoé na nyang rhot lam desya, até ulôn pi meusajan hanco.

³⁰ Ngon lagéenyman, meunyoé ulôn meuseuti lôn peubangga sapeue-sapeue; teuma ka lôn peubangga ngon hai-hai nyang teutunyok ubak ulôn nyang leumoh. ³¹ Pö teu Allah, Bapak nibak Tuhan Isa geuteupeue bahwa ulôn hana kumeusulet. Teupujöe kheueh nan Gobnyan siumu masa. ³² Watée ulôn mantong na di Damsyik, gubunur nyang mat kuasa nibak teupat nyan dimiyueb keukuasaan Raja Aretas, jiyue bak tantra mangat jikeumiet babah pintoe banda nyan keujijak drob ulôn. ³³ Teuma ngon saboh raga ulôn laju jikirém u miyueb rot saboh guha beuton. Meunan kheueh ulôn lheueh nibak jaroe gubunur nyan.

Wahyu dan keumalon nyang geubri lé Allah keu Paulus

12 Beutôi hana laba jih tapeubangga droe. Teuma lôn kutem cit peubangga keuhai-hai nyang lé Allah ka geupeuleumah bak lôn lam wahyu atawa lam keumalon. ² Ulôn kuturi sidroe ureuëng Kristen nyang peuet blaih thon nyang ka lheueh geu beuôt lé Po u teupat nyang paleng manyang lam syeuruga. (Ulôn hana kuteupeu peue beutôi-beutôi tuboh ureuëng nyan teubeuôt atawa saboh keumalon – Allah kheueh nyang teupeu.) ³⁻⁴ Ulôn ulang sigoe teuk: Ulôn kuteupeu bahwa ureuëng nyoe geubeuôt lam taman Firdaus. (Ulôn hana kuteupeu peu kheueh tuboh ureuëng nyan biet-biet teubeuôt atawa nyan saboh keumalon – Allah mantong kheueh nyang teupeu.) Bak teupat nyan ureuëng nyan laju jideungoe hai-hai nyang hana hase jipeugah lé manusia dan hana teuma teubri idhin keu manusia keujipeugah hai nyan. ⁵ Keuhai ureuëng nyan kheueh nyang keuneuk ulôn peubangga, kon keuhai droe lôn keudroe. Keuhai droe ulôn, na kheueh keuhai-hai nyang teutunyok ubak keuleumohan lôn mantong nyang jeuet lôn peugah, dan nyan kheueh nyang keuneuk lôn peubangga. ⁶ Seukira jih ulôn keuneuk peubangga sapeue-sapeue, ulôn hana kutem jeuet keu ureuëng raya haba nyang mariet jih sulet; ulôn teuma lôn peugah nyang beutôi. Teuma lôn kupeuteun droe, mangat bék na ureuëng nyang jianggab ulôn nyoe leubeh nibak peue nyang ka jikalon lôn peubuet atawa nyang jideungoe peue nyang lôn peugah.

⁷ Teuma mangat ulôn bék lumpah that sombong sabab keumalon-keumalon nyang luwabiasa nyan, ulôn geubri simacam peunyakét nibak tuboh lôn nyang rupari alat Iblis. Peunyakét nyan geubri keu nyang seupôt ulôn mangat ulôn bék jeuet keu ureuëng sombong. ⁸ Lhée goe ulôn meudoá ubak Tuhan mangat jeuet peunyakét nyan geucok nibak ulôn. ⁹ Teuma Tuhan geujaweueb, "Ulôn kugaséh gata dan nyan ka seb keugata; sabab kuasa Ulôn keubiet that teuga meunyoé gata lam keuadaan leumoh." Nyang kheueh sabab jih ulôn leubeh galak lôn peubangga hai-hai lôn nyang leumoh, sabab meunyoé ulôn ka leumoh, dan bak watée nyan kheueh ulôn rasa Almaseh geulindong

ulôn ngon teunaga Gobnyan. ¹⁰ Ngon lagée nyan ulôn keubiet that galak ateueh keuleumohan lôn nyan. Ulôn biet that mangat até meunyoe lé sabab Almaseh ulôn jifiteunah, ulôn meuteumé susah, jilet-let dan ulôn meuteumé keupayahan. Sabab meunyoe ulôn leumoh, teuma bak watée nyan kheueh ulôn jiteuka teumakot.

Paulus khawate keuhai ureuëng-ureuëng Korintus

¹¹ Keubiet that, ulôn ka lôn peujeuet droe lagée ureuëng bangai – teuma gata kheueh nyang peujeuet ulôn sampoe lagée nyan. Nyang sibeuna jih gata nyang meusti tapujoe ulôn. Sabab, bah kheueh ulôn nyoe hana areuti sapeue, teuma ulôn sagai-sagai hana taloe ngon "rasui-rasui" nyang luwabiasa nyan! ¹² Buet-buet nyang ajaéb dan hai-hai nyang luwabiasa meunan cit ngon buet-buet nyang rayeuk-rayeuk ka teupeukalon ngon saba ubak gata sibagoe bukeuti bahwa ulôn nyoe sidroe rasui. ¹³ Lam hai peue kheueh gata kureueng jikalón, teubandeng ngon jeumaáh-jeumaáh nyan? Paleng-paleng teuma lam hai nyoe: bahwa ulôn hana lôn peususah gata keugata peubiyaya ulôn. Peumeuáh kheueh ulôn ateueh nyang salah nyan!

¹⁴ Jinoenyoe ka nyang keu lhée goe jih ulôn jak saweue gata. Dan hana kutem peususah gata, sabab nyang ulôn lakée kon kheueh peue nyang na nibak gata, teuma na kheueh droe gata. Sabab peue kheueh kon aneuëk manyak nyang harôh jimita nafeukah keu ureuëng syiek jih, teuma ureuëng syiek kheueh nyang harôh jimita nafeukah keu aneuëk-aneuëk jih. ¹⁵ Ngon sabab nyan, ngon mangat até ulôn rila lôn keureubeuen peue-peue mantong keugata, kon nyan mantong, droe lôn keudroe pi lôn peurila. Meunyoe ulôn ka meunan lôn gaséh keugata, peue kheueh patot kureueng gata gaséh keu lôn?

¹⁶ Ngon lagée nyan, peue kheueh gata situju bahwa ulôn hántom lôn peususah gata. Teuma na nyang peugah bahwa ulôn nyoe lisek; bahwa ulôn meuteuma laba nibak gata sabab tipée daya ulôn. ¹⁷ Panena mungkin! Peue kheueh rot ureuëng-ureuëng nyang lôn yuejak bak gata nyan lônkuet laba nibak gata? ¹⁸ Ulôn ka lôn yue Titus jijak bak gata, dan meusajan ngon jih lôn yue

teuma syedara tanyoe ureuëng Kristen nyang laén keurakan jih. Peue kheueh Titus jicok laba ateueh gata? Teuma kamoe bandua mubuet ngon tujuan nyang saban dan kamoe cok tindakan pih ngon cara nyang saban teuma.

¹⁹ Jeuet mantong gata kira kamoe nyang kanyoe teungoh meu-useuha kamoe bila droe ateueh gata? Gata keubiet that-that keuliru! Allah geuteupeue bahwa banmandum nyang kamoe peugah nyan na kheueh meunurot keuheundak Almaseh. Dan bandum nyang kamoe peubuet na kheueh keuteupeudong udeb rohani. ²⁰ Ulôn khawate bahwa watée ulôn jak bak gata singoh, lôn kalon gata hana lagée peue nyang lôn harab dan gata pih meurumpok ngon lôn hana lagée nyang gata harab. Pat tateupeue singoh na nyang mulo, bingiek até, seu-uem até, teupeupeuteng droe keudroe, fiteunah keudeh keunoe, hasut keudeh keunoe, sombong dan teupeuna karu. ²¹ Ulôn teumakot pat tateupeue watée ulôn teuka singoh Allah teuma geupumiyueb ulôn dikeue gata dan ulôn teuma lônmo sabab jai that lamkawan gata nyang meudesya yoh masa ilée, hana meubah dan hana jipiôh jipeubuet buet-buet nyang cabui, kutoe dan hana patot.

Peuingat nyang keuneulheueh dan saleuem

13 Nyoe na kheueh nyang keu lhée goe jih ulôn teuka jaksaweue gata. Lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe, "Tieb-tieb peukara meuseuti jibantu lé keusaksian dua atawa lhée droe saksi, barô kheueh peukara nyan sah." ² Ureuëng-ureuëng nyang masa ilée ka jipeubuet desya dan mandum ureuëng laén teuma, ka lôn peuingat leubeh ilée watée ulôn jaksaweue gata nyang keudua goe jih. Jinoenyoe, teungoh ulôn jiôh nibak gata, ulôn peuingat lom teuma bahwa meunyoe ulôn teuka lom teuma, hana meusidroe pih nibak awaknyan nyang lheuuh nibak huköman. ³ Teuma gata meuteumé banmandum bukeuti nyang gata lakée bahwa Almaseh biet-biet geumeututoe rot ulôn. Meunyoe Almaseh geucok tindakan ateueh gata, hana ngon cara leumoh-leumoh, seubalek jih Gobnyan geutunyok kuasa geuh lamkawan gata. ⁴ Beutôi watée Gobnyan teusaleb, Gobnyan leumoh, teuma jinoenyoe Gobnyan udeb sabab kuasa Allah.

Meunan cit kamoe leumoh lam udeb kamoe sabab meusaboh ngon Almaseh, teuma meunyoe meuhadab ngon gata, kamoe pih teuga meusajan Almaseh sabab kuasa Po teu Allah.

⁵ Cuba gata ujoë droe teuh keudroe peu kheueh gata biet-biet meuman ubak Almaseh! Pasti gata tasadari bahwa Isa Almaseh nyan na lam tuboh gata! – laén hai jih meunyoe keubiet gata biet-biet hana tameuman. ⁶ Ulôn harab gata sadar bahwa kamoenyoe kon ureuëng nyang ék teuteun ujoë. ⁷ Kamoe meudoá ubak Po teu Allah seumoga Gobnyan geutem tulông gata keu hana tapeubuet salah. Bukon keu teutunyok bahwa kamoe nyoe keubiet carông bak teupeuseuleusoe tugaih, teuma mangat gata tapeubuet peue nyang geukeuheundaki lé Po teu Allah – bah kheueh deuh jih kamoenyoe hana meuhase, hana peue! ⁸ Sabab kamoe hana hase kamoe peubuet musapeue pih nyang meubida ngon nyang beutôi; kamoe meuseuti kamoe seutôt nyang beutôi. ⁹ Kamoe galak that meunyoe kamoe leumoh, dan gata teuga. Kamoe pih meudoá mangat gatanyoe jeuet keusampoereuna. ¹⁰ Nyang kheueh sabab jih ulôn tuléh surat nyoe bak

watéé ulôn gohlom na lamkawan gata. Ngon lagée nyan, meunyoe ulôn teuka teuma, hana peue lôn cok tindakan nyang kreueh ateueh gata ngon ulôn peuguna keukuasaan nyang geubri lé Tuhan keu ulôn. Keukuasaan nyan geubri guna jih keu teupeudong gata, kon keu teupeuhanco.

¹¹ Akhé jih, Syedara-syedara, bah kheueh gata bumangat até, dan meuseuha kheueh jeuet keusampoereuna. Teurimong kheueh peue-peue mantong nyang ulôn naseuhat nyoe. Bah kheueh gata saboh até dan udeb nyang rukon. Allah Nyang Mahapeugaséh dan nyang peudamé nyan teuma sabe na meusajan gata.

¹² Mumat-mat jaroe kheueh sidroe ngon nyang laén seucara meusra sibagoe syedara lam Kristen.

Banmandum umat Po teu Allah jikirém saleuem ubak gata.

¹³ Tuhan Isa Almaseh geubri beureukat keu gata, Allah geugaséh gata, dan Roh Allah na meusajan gata banmandum teuma!

Horeumat kamoe,
Paulus

SURAT PAULUS

KEU JEUMAÁH-JEUMAÁH DI

GALATIA

PEU INTAT HABA

Óh ka lheueh Haba Gét keuhai Isa jipeuphon peusampoe dan jiteurimong lamkawan ureuëng nyang kon Yahudi, jiteubiet lam pikeran keuhai teumanyong peu kheueh meunyoe jeuet keu ureuëng Kristen sejati ureuëngnyan meuseuti jitaát ubak huköm agama Yahudi. Geupeugah lé Paulus bahwa hainyan hana peureulée – bahwa nyang biet saboh-saboh jih dasai nyang gét keu udeb lam Kristen na kheueh meuiman ubak Almaseh. Ngon na meuiman lagée nyan bagoe hubongan manusia ngon Po teu Allah jeuet keugét lom teuma. Teuma lé ureuëng-ureuëng nyang jilawan Paulus kajajak ubak jeumaáh-jeumaáh di Galatia, na kheueh saboh propinsi Roma nyang na di Asia Ubit. Awaknyan meupeundapat bahwa keu teumeugét lom teuma ngon Allah, manusia harôh jipeubuet huköm agama Yahudi.

Surat Paulus Keu Jeumaáh-jeumaáh di Galatia nyoe teutuléh keu teutulông ureuëng-ureuëng nyang ka jipeusisat lé ajaran-ajaran nyang salah nyan, mangat awaknyan jitaát lom ubak ajaran nyang beuna. Paulus geupeuphon ngon geupeugah bahwa droe geuhnyan na hak teupeugah rasui Isa Almaseh. Ngon teugaih geupeugah lé Paulus bahwa teuhôi gobnyan sibagoe rasui asai jih nibak Allah, kon nibak manusia. Meunan cit bahwa tugaih gobnyan teutuju ubak nyang paleng phon na kheueh ureuëng-ureuëng nyang kon Yahudi (1:2). Óh lheueh nyan Paulus laju geupeugah peundirian gobnyan bahwa hubongan manusia ngon Po teu Allah jeuet keugét lom teuma na kheueh rot meuiman ubak Po teu Allah (3-4). Lam pasai-pasai akhé nibak kitab nyoe (5-6), Paulus geutunyok bahwa cinta gaséh nyang teuka nibak droe ureuëng Kristen sabab jihnyan meuiman ubak Almaseh, ngon keudroe jih teuma jeuet keusabab ureuëng nyan jipeubuet buet-buet Kristen.

Asoe jih

Haba phon 1:1-10

Hak Paulus sibagoe rasui 1:11-2:21

Haba Gét keuhai rakhmat Allah 3:1-4:31

Keubeubaihan dan keuwajéban ureuëng Kristen 5:1-6:10

Peunutôb 6:11-18

1 1-3 Syedara-syedara mandum jeumaáh nyang na di Galatia, Ulôn, Paulus, dan banmandum syedara nyang Kristen nyang na meusajan ngon ulôn, kamoe meuharab seumoga Allah Bapak geutanyoe dan Tuhan Isa Almaseh geubri beureukat dan seujahteura keu gata.

Ulôn jeuet keurasui kon lé peurantaraan manusia atawa kareuna jiangkat lé manusia, teuma lé Isa Almaseh dan Allah Bapak geutanyoe nyang ka geupeu udeb lom teuma gobnyan nibak maté. ⁴Taát ubak keuheundak Allah Bapak geutanyoe, Almaseh geupeujok droe Gobnyan jeuet keu keureu-

beuen keubanmandum desya-desya tanyoe, mangat tanyoe geupeu seulammat nibak jamén nyang jeuhet nyoe. ⁵Teupujoe kheueh Allah siumu masa! Amin.

Teuma saboh Haba Gét

⁶Ulôn hireuen keuhai Syedara banmandum! Gata geutawök lé Po teu Allah lé sabab rahmat Almaseh, ^ateuma bak watée nyoe gata keubiet bagaih that tapeulikot Allah dan gata seutôt "haba gét" nyang laén nibak Haba Gét nyang teuka nibak Po teu Allah keudroe. ⁷Nyang sibeuna jih hana "haba gét nyang laén". Teuma na ureuëng

^a *sabab rahmat Almaseh*: padub-padubboh naseukah kuno: sabab rahmat Gobnyan.

nyang jajakpeugah ubak gata "haba gét" keuhai Almaseh nyang ka jiputa balek lé awaknyan ngon sabab nyan pikeran gata karu hana meuteuntée. ⁸Ureuëng nyang peusampoe "haba gét" nyang laén nibak Haba Gét nyang ka kamoe peusampoenyan, bah kheueh ureuëng nyan geuhuköm lé Allah – bah kheueh ureuëng nyang peusampoe nyan ulôn keudroe atawa malaikat nyang teuka lam syeuruga! ⁹Kamoe ka lheueh kamoe peugah yoh awaikon ilée, jinoenyoe ulôn peugah sigoe teuk: Ureuëng nyang peusampoe keu gata "haba gét" nyang laén nibak Haba Gét nyang ka gata teurimong nibak kamoe, ureuëng nyan bah kheueh geuhuköm lé Po teu Allah!

¹⁰Peu kheueh ngon lagée nyan deuh jih ulônnyoe siulah-ulah meuharab beujiaku lé manusia? Sagai-sagai hana dan kon lagée nyan! Nyang ulôn harab na kheueh peungkuan nibak Po teu Allah. Peu kheueh ulôn teungoh meu-useuha-lôn cok até manusia mangat jigalak lé gob? Meunyoe ulôn mantong kupeubuet lagée nyan, ulôn nyoe bukon kheueh hamba Almaseh.

Pakriban Paulus jeuet keurasui

¹¹Syedara-syedara banmandum harôh beutateupeue bahwa Haba Gét nyang ulôn peusampoe nyan kon asai jih nibak manusia. ¹²Ulôn hana kuteurimong haba nibak manusia, dan hana meusidroe pih nyang puru-noe keu ulôn. Isa Almaseh keudroe kheueh nyang peugah asoe Haba Gét nyan ubak ulôn.

¹³Teuntée gata katadeungoe keuhai udeb lôn yoh ilée sibagoe sidroe ureuëng nyang anut agama Yahudi. Gata tateupeue pakriban keujam jih ulôn bak watée nyan lôn iélanya jeumaáh Allah dan pakriban kreueh jih ulôn keuneuk peuhanco jeumaáh nyan. ¹⁴Lam hai lôn amai agama Yahudi, ulôn leubeh jroh nibak ureuëng Yahudi nyang laén nyang santeuet ngon umu ulôn. Ulôn meuseumangat that lam hai-hai adat istiadat indatu kamoe.

¹⁵Teuma ngon jroh até Po teu Allah, Gobnyan ka geupiléh ulôn sigohlom ulôn lahé dan teutawök ulôn guna lôn layani Gobnyan. ¹⁶Allah geupeugah Aneuëk Gobnyan keu ulôn mangat Haba Gét keuhai

Aneuëk Gobnyan hase lôn peusampoe keu ureuëng-ureuëng nyang kon Yahudi. Bak watée nyan hana ulôn jak bak soe mantong lôn jak lakée naseuhat. ¹⁷Meunan cit ulôn hana lôn jak ubak ureuëng-ureuëng nyang na di Yerusalem nyang ka leubeh ilée nibak ulôn jeuet keurasui. Teuma ulôn kujak u nanggroe Arab, nibak teupat nyan laju lôn gisa lom u Damsyik. ¹⁸Lhéé thon teuma óh lheueh nyan, ulôn jak teuma u Yerusalem guna lôn jak meuturi ngon Petrus. Ulôn tinggai ngon gobnyan na limong blaih uroe treb jih. ¹⁹Ulôn hana murumpok ngon rasui-rasui nyang laén, keucuali Yakobus,^b syedara Tuhan.

²⁰Peue nyang lôn tuléh nyoe na kheueh beutôi. Allah geuteupeue bahwa ulôn hana meusulet!

²¹Óh lheueh nyan laju ulôn jak u daerah-daerah nyang na di Siria dan Kilikia. ²²Trok bak watée nyan jeumaáh-jeumaáh Kristen nyang na di Yudea mantong na gohlom jituri keulôn seucara langsung. ²³Awaknyan teuma jideungoe gob peugah, "Ureuëng nyang iélanya kamoe yoh watée ilée, jinoe jajak peusampoe haba nyang yoh masa ilée jikeuneuk peuhanco." ²⁴Ngon lagée nyan awaknyan laju jipujoe Allah sabab lé ulôn.

Paulus ngon rasui-rasui nyang laén

2 Peuet blaih thon óh lheueh nyan, ulôn woelom u Yerusalem, meusigoe ngon Barnabas. Meunan cit Titus na lôn ba sajan. ²Ulôn kujak u Yerusalem sabab Allah ka geupeugah ubak ulôn bahwa ulôn harôh lônjak keunan. Dan bak saboh teupat meurok pakat khususos ngon peumimpén-peumimpén nyang na disinan, laju ulôn peugah Haba Gét nyang ka lôn peusampoe ubak ureuëng-ureuëng nyang kon Yahudi. Sabab ulôn hana kutem useuha lôn nyang awai, meunan cit nyang jinoe, tinggai sia-sia. ³Titus, nyang peungon ulôn, na kheueh ureuëng Yunani, teuma jihnyan hana teupaksa meuseuti jiseutôt peuratoran meusunat, ⁴bah kheueh na ureuëng-ureuëng nyang jipaksa hai nyan. Awaknyan na kheueh ureuëng-ureuëng jiseuludob lam gulongan tanyoe dan jimeunymar sibagoe syedara. Awaknyan jitamong ngon seungab-seungab

^b rasui-rasui nyang laén, keucuali Yakobus: atawa rasui-rasui nyang laén; ulôn teuma murumpok ngon sidroe ureuëng laén na kheueh Yakobus.

1:13: Kis. 8:3, 22:4-5, 26:9-11 1:14: Kis. 22:3 1:15-16: Kis. 9:3-6, 22:6-10, 26:13-18 1:18: Kis. 9:26-30 2:1: Kis. 11:30, 15:2

keu jajak seulidek keubeubaihan nyang na nibak geutanyoe sabab tanyoe meusaboh ngon Isa Almaseh. Awaknyan jikeuneuk peugisa tanyoe ubak keuadaan lagée yoh awai sibagoe namiet, ⁵ teuma kamoe hana meunyeurah mubacut pih ubak awaknyan, sabab kamoe keuneuk kamoe jaga mangat Haba Gét nyan teutab gleh keugata.

⁶ Bah kheueh lagée nyan, hana hai-hai barô nyang jituntot nibak ulôn lé ureuëng-ureuëng nyang jianggab ureuëng patot – nibak ulôn hana meulaén meunyoe awaknyan ureuëng patot atawa kon ureuëng patot, sabab Po teu Allah hana geungieng muka. ⁷ Seubalek jih, ureuëng-ureuëng nyang jianggab ureuëng patot jiaku keudroe bahwa Allah ka geubri tugaih ubak ulôn keu lôn peusampoe Haba Gét keu ureuëng nyang kon Yahudi, sabab lagée Gobnyan ka geubri tugaih ubak Petrus keujajak peusampoe Haba Gét nyan ubak ureuëng Yahudi. ⁸ Sabab Allah nyang bri ubak Petrus keusanggapan beujeuet keu rasui ureuëng Yahudi, meunan cit geubri teuma ubak ulôn keujeuet keurasui ubak ureuëng nyang kon Yahudi. ⁹ Yakobus, Petrus dan Yahya, nyang deuh jih jeuet keupeumimpén-peumimpén jeumaáh, jiaku keudroe bahwa Allah ka geubri ubak ulôn tugaih khusus nyoe. Teuma awaknyan laju jimumat jaroe ngon Barnabas dan ulôn sibagoe tanda meusahabat. Laju awaknyan dan kamoe situju bahwa kamoe teuma mubuet lamkawan bansa-bansa nyang kon Yahudi, dan awaknyan lamkawan ureuëng Yahudi. ¹⁰ Nyang that-that jilakée lé awaknyan bak kamoe na kheueh mangat kamoe biet-biet kamoe pike keu ureuëng gasien. Dan ulôn keubiet mangat até^c peubuet hai nyan.

Paulus geuseugah Petrus di Antiokhia

¹¹ Watée Petrus jajak u Antiokhia, laju lôn lawan jih troh trang, sabab buet jih ka salah. ¹² Phon-phon that jiduek sira jimakheun meusajan-sajan ngon ureuëng-ureuëng nyang kon Yahudi. Teuma óh ka lheueh ureuëng-ureuëng utosan Yakobus nyan teuka, laju jipeujiôh droe nibak ureuëng-ureuëng nyang bukon Yahudi nyan dan hana jitem lé makheun meusajan ngon awaknyan, sabab jitakot keu ureuëng-ureuëng nyang jilakée mangat banmandum ureuëng teupeusunat. ¹³ Lé syedara-syedara

nyang ureuëng Yahudi laén pih ka rhot bak munafék lagée Petrus nyan, dan akhé jih Barnabas pih teupeungaroh ngon sikeub nyang jipeuleumah lé awaknyan. ¹⁴ Meunan lôn teupeu bahwa awaknyan hana meusikeub nyang sisuai ngon keubeunaran nyang na lam Haba Gét nyan, laju ulôn peugah ubak Petrus dikeue mandum ureuëng nyang teuka disinan, "Meunyoe Gata sibagoe ureuëng Yahudi ka udeb lagée kon ureuëng Yahudi, keupeue jinoenyoe Gata keuneuk paksa ureuëng-ureuëng laén udeb lagée ureuëng Yahudi?"

Ureuëng Yahudi dan kon Yahudi teupeuseulamat sabab meuiman ubak Almaseh

¹⁵ Keubiet, meunurot lahé, kamoe na kheueh ureuëng Yahudi dan kon "ureuëng nyang kon Yahudi nyang meudesya". ¹⁶ Bah kheueh meunan kamoe meuteupeue bahwa manusia jimeugét lom teuma ngon Po teu Allah sabab jimeuiman ubak Isa Almaseh, dan kon ngon sabab jiamai huköm agama. Kamoe keudroe pih meuiman ubak Isa Almaseh, mangat kamoe jeuetmeugét lom teuma ngon Allah meulalu iman kamoe nyan, kon ngon sabab kamoe amai huköm agama. Sabab ngon teumai huköm agama, hana meusidroepih hase jimeugét lom teuma ngon Po teu Allah. ¹⁷ Kamoe meuseuha kamoe meugét lom teuma ngon Allah rot udeb meusaboh ngon Almaseh. Teuma meunyoe óh ka lheueh teupeubuet nyang lagée nyan, teunyata kamoe mantong jeuet lagée "ureuëng-ureuëng meudesya" meunan cit lagée ureuëng-ureuëng nyang kon Yahudi, peu kheueh ngon lagée nyoe bahwa Almaseh kheueh nyang jeuet keusabab kamoe meudesya? Ka teuntée hana! ¹⁸ Meunyoe ulôn kupeuphon lom teuma lôn peudong pola huköm agama nyang ka ulôn reuloh, ngon lagée nyan ka lôn peuleumah bahwa ulôn ka lôn langga huköm. ¹⁹ Teuma ulôn ka maté ateueh huköm agama – jipeumaté lé huköm nyan keudroe – mangat ulôn jeuet udeb keu Po teu Allah. Ulôn ka jisaleb meusajan ngon Almaseh. ²⁰ Jinoenyoe bukon lé ulôn nyang udeb, teuma Almaseh nyang udeb lam tuboh ulôn. Udeb nyoe nyang ulôn amai jinoe na kheueh lé iman ulôn keu Aneuëk Allah nyang geugaséh ulôn dan nyang ka geukeureubeuen droe

^c *keubiet mangat até:* atawa ka lheueh bit-bit that.
2:6: Tel. 10:17 2:16: Zab. 143:2, Rm. 3:20, 22

Gobnyan keu ulôn. ²¹ Ulôn hana lôn peubeulah rahmat Allah. Meunyoë hubongan manusia ngon Po teu Allah jeuet keu gét lom teuma sabab jiamai huköm agama, nyan saban cit maté Almaseh hana meuguna!

Huköm agama atawa meuiman ubak Almaseh

3 Syedara-syedara nyang ureuëng-ureuëng Galatia! Gata biet-biet bangai! Aléh peungaroh soe nyang ka keunong nibak gata? Almaseh maté bak kayée saleb ka ulôn peutrang sijeulaih-jeulaih jih keu gata!

² Cuba gata peugah ubak saboh hai nyoe: Peu kheueh gata katateurimong Roh Allah sabab gata amai huköm agama, atawa sabab gata deungoe Haba Gét nyang teuka nibak Po teu Allah dan meuiman ubak Almaseh?

³ Pakon gata keubiet that bangai! Gata ka tapeuphon udeb barô ngon Roh Allah, pakon jinoenyoe gata keuneuk trok ubak keusampoereuna ngon teunaga gata keudroe?

⁴ Sia-sia mantong banmandum nyang ka gata alami nyan? Hana mungkin sia-sia! ⁵ Po teu Allah geubri Roh gobnyan keu gata dan geupeuna buet-buet nyang ajaéb lamkawan gata. Peu kheueh Allah geupeubuet nyan sabab gata ka tapeubuet huköm agama atawa sabab gata ka tadeungoe Haba Gét nyan dan meuiman ubak Almaseh?

⁶ Nyan saban lagée nyang na teutuléh lam Alkitab keuhai Nabi Ibrahim – lagée nyoe, "Nabi Ibrahim geumeuiman ubak Allah, dan sabab meuiman geuhnyan gobnyan geuteurimong lé Allah sibagoe sidroe nyang teupeumangat até Allah."

⁷ Ngon lagée nyan bah kheueh gata beutasadar bahwa ureuëng nyang biet-biet keuturonan Nabi Ibrahim na kheueh ureuëng nyang meuiman ubak Allah. ⁸ Alkitab ka jikalon leubeh ilée bahwa Allah ka geupeumungkin ureuëng-ureuëng nyang kon Yahudi jimeugét lom teuma ngon Allah, meunyoë awaknyan jimeuiman ubak Gobnyan. Haba Gét nyan teupeugah leubeh ilée ubak Nabi Ibrahim lam janji nyang lagée nyoe, "Rot gata, Allah teuma geubri beureukat banmandum umat manusia ateueh rhueng bumoe." ⁹ Nabi Ibrahim geumeuiman, nyang kheueh sabab gobnyan geubri beureukat. Meunan cit teuma keu mandum

ureuëng nyang meuiman, teuma geubri beureukat meusajan-sajan ngon Nabi Ibrahim.

¹⁰ Ureuëng-ureuëng meugantueng ubak huköm agama, banmandum udeb dimiyueb kutokan. Sabab lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe, "Ureuëng nyang hana seutia jiamai banmandum nyang teutuléh lam Kitab Huköm Agama, geukutök lé Allah!" ¹¹ Hana meusidroe pi nyang jimeugét ngon Po teu Allah ngon sabab jiamai huköm agama. Hai nyan ka teupeugah lam Alkitab, "Teuma ureuëng nyang meuiman ubak Allah sampoe hubongan jih ngon Allah jeuet keugét lom, teuma udeb!" ^d ¹² Teuma huköm agama hana meudasai ateueh iman. Lam Alkitab na teutuléh bahwa ureuëng nyang jiamai huköm agama, teuma udeb ngon sabab huköm nyan.

¹³ Teuma Almaseh geupeubeubaih tanyoe nibak kutokan huköm agama. Gobnyan geupeubuet lagée nyan ngon cara geupeubiyeu droe Gobnyan teukutok sabab lé geutanyoe. Sabab lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe, "Teukutok kheueh ureuëng nyang maté teugantueng bak taméh kayée."

¹⁴ Almaseh geupeubuet lagée nyan mangat beureukat nyang ka geupeu janji lé Allah ubak Nabi Ibrahim geubri cit teuma ubak ureuëng-ureuëng nyang bukon Yahudi. Ngon lagée nyan tanyoe pih nyang meuiman ubak Allah, hase tateurimong Roh nyang ka geupeu janji lé Allah nyan.

Huköm agama atawa janji Allah

¹⁵ Syedara-syedara! Bah kheueh lôn peuguna cuntoh nibak peungalaman tieb-tieb uroe. Meunyoë na ureuëng jipeuna saboh janji dan janji nyan ka teupeusah, hana meusidroe pih nyang jeuet jipeubateu janji nyan, atawa jitamah sapeue-sapeue nibak janji nyan. ¹⁶ Janji-janji Allah geupeugét lé Allah keu Nabi Ibrahim dan keu ureuëng keuturonan Nabi Ibrahim. Lam Alkitab hana teutuléh "dan keu ureuëng-ureuëng keuturonan Nabi Ibrahim", nyang makna jih jai that ureuëng. Nyang na teutuléh lam Alkitab nyan na kheueh, "dan keu ureuëng keuturonan gata", nyang makna jih keu sidroe ureuëng mantong, nyan kheueh Almaseh. ¹⁷ Nyang keuneuk lôn peugah nibak teumpat nyoe na kheueh lagée nyoe: janji Allah ka

^d meuiman ubak Allah sampoe hubongan jih ngon Allah jeuet keugét lom, teuma udeb: atawa hubongan gobnyan ngon Po teu Allah gét lom teuma, dan udeb sabab peucaya.

3:6: Keuj. 15:6, Rm. 4:3 3:7: Rm. 4:16 3:8: Keuj. 12:3 3:10: Tel. 27:26 3:11: Hab. 2:4 3:12: Im. 18:5 3:13: Tel. 21:23 3:16: Keuj. 12:7 3:17: Keu. 12:40

geupeugét dan teupeusah leubeh ilée. Huköm agama nyang geubri 430 thon óh lheueh nyan hana hase teupeubateu nyang ka teupeusah nyan dan teusampôh janji Allah nyan. ¹⁸ Sabab meunyoe meuneubri Allah teugantueng nibak huköm agama, ngon lagée nyan kon lé meuneubri nyang ka geupeu janji. Teuma lé sabab Allah ka geupeu janji nyan ubak Nabi Ibrahim, ngon lagée nyan Allah geubri atra nyan keu gobnyan.

¹⁹ Meunyoe meunan, keupeuguna jih huköm agama teubri? Jaweueb jih na kheueh bahwa huköm agama teutamah keuteupeugah buet nyang jilangga lé manusia. Huköm agama nyan meulaku sampoe bak watée trok sidroe keuturonan Nabi Ibrahim, nyang teupeugah lam janji Allah keu Nabi Ibrahim. Huköm agama nyan geupeusampoe lé malaikat-malaikat ngon peurantara sidroe manusia. ²⁰ Nyang kheueh, meuseuti na dua pihak, barô kheueh peureulée sidroe peurantara. Teuma nibak Allah hana peureulée peurantara sabab Gobnyan keudroe nyang meutindak.^e

Peuranaan huköm agama

²¹ Peu kheueh nyan meumakna bahwa huköm agama meulawan ngon janji Allah? Ka teuntée hana! Sabab meunyoe huköm agama geubri keu anugeurah udeb manusia, ngon lagée nyan manusia hase jimeugét ngon Allah meulalu huköm agama. ²² Teuma lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe bahwa banmandum umat manusia na dimiyueb keukuasaan desya. Ngon sabab nyan, meuneubri nyang geupeu janji ngon dasai jih meuiman ubak Isa Almaseh teubri keu awaknyan nyang meuiman.

²³ Sigohlom trok watée jih keumeuiman ubak Almaseh, tanyoe jijaga that lé huköm agama; tanyoe jikurong sampoe iman nyan teupeugah. ²⁴ Ngon lagée nyan, huköm agama teupeujeuet sibagoe nyang kawai tanyoe trok ubak Almaseh teuka keu geujak peugét tanyoe beutameugét lom ngon Allah sabab tanyoe meuiman ubak Almaseh. ²⁵ Jinoenyoe, sabab ka trok watée jih manusia jeuet jimeuiman ubak Almaseh, ngon lagée nyan tanyoe hana lé jikawai lé huköm agama.

²⁶ Sabab gata meuiman ubak Isa Almaseh, ngon lagée nyan gata meusaboh ngon Gobnyan; dan ngon sabab nyan gata ka jeuet

keu aneuëk-aneuëk Allah. ²⁷ Gata banmandum ka teupumanö ateueh nan Almaseh, dan gata ka tateurimong nibak droe gata sifeuet-sifeuet Almaseh keudroe. ²⁸ Lam hai nyoe hana lé beda ureuëng Yahudi ngon ureuëng nyang kon Yahudi, meunan cit hana lé beda sidroe namiet ngon ureuëng beubaih, hana meubeda ureuëng agam ngon ureuëng inong. Gata banmandum ka meusaboh ngon sabab Isa Almaseh. ²⁹ Meunyoe gata atra Almaseh, ngon lagée nyan gata na kheueh keuturonan Nabi Ibrahim. Dan gata teuma tateurimong peue nyang geupeu janji lé Allah.

4 ¹⁻² Teuma peureulée lôn peujeulaih: simantong ahli waréh mantong dimiyueb umu, na sidroe ureuëng nyang kawai jihnyan dan nyang uruih peue-peue nyang jipeureulée lé ahli waréh nyan trok ubak umu nyang ka jipeuteuntée lé bapak jih. Jihnyan teupeusaneuet saban lagée sidroe namiet, bah pi jihnyan ahli waréh nibak mandum atra nyan. ³ Meunan cit ngon geutanyoe: Simantong tanyoe gohlom rayeuk, tanyoe jipeunamiet lé roh-roh nyang kuasa donya nyoe. ⁴ Teuma nibak watée nyang paih, Allah geu-utus Aneuëk Gobnyan lam donya nyoe. Aneuëk Gobnyan nyan jipeulahé lé sidroe ureuëng inong dan udeb dimiyueb keukuasaan huköm agama. ⁵ Ngon lagée nyan Gobnyan geupeu beubaih ureuëng-ureuëng nyang udeb dimiyueb keukuasaan huköm agama; mangat tanyoe pih hase jeuet keu aneuëk-aneuëk Allah.

⁶ Sabab gata na kheueh^f aneuëk-aneuëk Allah, Allah geuyue Roh Aneuëk Gobnyan jitamong lam até Gata dan até ulôn, nyan kheueh Roh nyang jimeuhôi, "Bapak, oe Bapak lôn." ⁷ Ngon lagée nyan, gata kon lé namiet, teuma ka jeuet keu aneuëk. Dan sabab gata aneuëk Allah, teuma Allah geubri ubak gata peue-peue mantong nyang geukeubah keu aneuëk-aneuëk Gobnyan.

Paulus gundah keu ureuëng-ureuëng Galatia

⁸ Yoh watée ilée gata hana taturi keu Allah, nyang kheueh sabab jih gata jeuet keu namiet nibak kuasa-kuasa nyang teuanggap sibagoe ilah nyang sibeuna mubacut pih kon Allah. ⁹ Teuma bak watéenyoe gata ka taturi keu Allah, atawa nyang leubeh paih lom,

^e Gobnyan keudroe nyang meutindak: atawa Gobnyan kheueh Po teu Allah nyang esa. ^f Sabab gata na kheueh: atawa keuteutunyok bahwa gata na kheueh.

Allah geuturi gata. Ngon sabab nyan, pakon gata keuneuk tagisa lom ubak roh-roh donya nyoe, nyang leumoh dan gasien? Pakon gata tatem jipeubudak lom lé roh-roh nyan? ¹⁰ Gata tapeuna uroe raya bak uroe-uroe nyang ka teupeuteuntée, buleuen-buleuen nyang ka teupeuteuntée, dan thon-thon nyang ka teupeuteuntée teuma. ¹¹ Ulôn khawate, hana-hana jeuréh payah ulôn keugata sia-sia mantong.

¹² Syedara-syedara! Ulôn meulakée ngon meuharab that mangat gata beujeuet lagée ulôn. Sabab ulôn pi ka jeuet lagée gata. Gata hana tapeubuet musapeue pih nyang salah ateuh ulôn. ¹³ Gata teuntée mantong teuingat peue sabab jih bak awai-phon ulôn peusampoe Haba Gét ubak gata. Sabab jih na kheueh ulôn rhot bak sakét. ¹⁴ Bak watée nyan gata hana meurasaluwat keu ulôn, bah pih keuadaan tuboh ulôn ka jeuet keucubaan nyang paleng rayeuk ateuh gata. Bahkan gata tateurimong ulôn sibagoé malaikat Allah atawa lagée tateurimong Isa Almaseh keudroe. ¹⁵ Gata mubahgia that bak watée nyan. Teuma bak watée nyoe, dipat kheueh keubahgiaan nyan? Ulôn kuteupeue bahwa bak watée nyan gata rila gata cungke mata gata keudroe keugata jok ubak ulôn, meunyoé nyan hase teupeubuet. ¹⁶ Peu kheueh gata bak watéenyoe ka gata anggab ulôn sibagoé musoh gata, sabab ulôn peugah nyang beutôi ubak gata?

¹⁷ Ureuëng-ureuëng nyang laén nyan ngon peunoh seumangat jimita gata, teuma meukeusut awaknyan hana gét. Awaknyan jikeuneuk peuputôh hubongan ngon kamoe, mangat gata taseutôt awaknyan ngon peunoh seumangat. ¹⁸ Beutôi gét that beuna seumangat lam hai-hai nyang gét, asai beusabe na lagée nyan dan bék watée ulôn na meusapat ngon gata mantong. ¹⁹ Aneuëk-aneuëk ulôn nyang lôn cinta! Ulôn bak watée nyoe ka meudeurita lom sabab lé gata. Ulôn meudeurita lagée sidroe inong meudeurita watée jipeulahé aneuëk. Ulôn teuma sabe meudeurita, meunyoé sifeuet-sifeuet Almaseh gohlom teupula lam tuboh gata! ²⁰ Ulôn meuheuét that keuneuk meugumpôi lamkawan gata bak watée nyoe, mangat ulôn jeuet lôn meucalitra ubak gata ngon su nyang laén, sabab ulôn ka lôn teupeue lé peue nyang meuseuti lôn peubuet ateuh gata!

Hagar dan Sara sibagoé cuntoh

²¹ Syedara-syedara nyang keuneuk udeb dimiyueb keukuasaan huköm agama, cuba deungoe ulôn peugah! Ulôn keuneuk kheun bak gata peue nyang na teutuléh lam Kitab Huköm Nabi Musa. ²² Disinan na teutuléh bahwa Nabi Ibrahim na dua droe aneuëk: Mak nibak aneuëk nyang sidroe na kheueh sidroe namiet, dan mak nibak sidroe aneuëk nyang sidroe teuk nyan na kheueh sidroe inong nyang meurdehka. ²³ Aneuëk nibak inong namiet lahé jih lazem sabab keuheundak manusia: Teuma aneuëk nyang lahé nibak inong nyang meurdehka, lahé jih sabab geupeue janji lé Allah. ²⁴ Nyoe jeuet tapeuguna sibagoé kiasan. Dua droe inong nyan na kheueh miseue lagée dua boh janji: nyang sidroe asai jih nibak Gunong Sinai – nyan kheueh Hagar; aneuëk-aneuëk inong nyan lahé sibagoé namiet. ²⁵ Dan, Hagar nyan kheueh teupeumiseue ngon Gunong Sinai, di nanggroé Arab. Gobnyan sibagoé lambang⁸ banda Yerusalem ngon banmandum peunduduek jih nyang bak watée nyoe ka jeuet keunamiet. ²⁶ Teuma Yerusalem nyang na lam syeuruga nyan na kheueh Yerusalem nyang meurdehka, dan nyan kheueh mak geutanyoe. ²⁷ Sabab lam Alkitab teutuléh lagée nyoe,

”Meugeumbira kheueh gata he inong malée, nyang hántom na peulahé aneuëk!

Meusukaria kheueh dan seumurak meuhubo kheueh gata nyang hántom sakét meusalén!

Sabab ureuëng inong nyang jitinggai lé lakoe jih teuma meuteumé leubeh jai aneuëk

nibak ureuëng inong nyang udeb meusajan lakoe.”

²⁸ Syedara-syedara! Gata keudroe na kheueh aneuëk-aneuëk Allah nyang teupeulahé sabab janji Allah; gata saban lagée Nabi Ishaq. ²⁹ Bak watée nyan aneuëk nyang lahé meunurot keuheundak manusia, ji iélanya aneuëk nyang lahé meunurot keuheundak Roh Allah. Meunan cit bak watée nyoe. ³⁰ Teuma peu kheueh nyang teutuléh lam Alkitab? Disinan teutuléh lagéenyoe: ”Use **kheueh namiet inong nyan meusajan ngon aneuëk jih, sabab aneuëk nibak namiet**

⁸ Hagar ... lambang: padub-padubboh naseukah kuno: Sinai na kheueh gunong di nanggroé Arab nyang teupeulambang.

4:22: Keuj. 16:15, 21:2 4:27: Yes. 54:1 4:29: Keuj. 21:9 4:30: Keuj. 21:10

inong nyan hana teuma jeuet keu ahli waréh meusajan ngon aneuëk inong nyang meurdehka.”³¹ Ngon lagée nyan, Syedara-syedara, geutanyonyoe kon aneuëk-aneuëk nibak sidroe namiet ureuëng inong; geutanyoe na kheueh aneuëk-aneuëk nibak inong nyang meurdehka.

Peuteun kheueh keumeurdehkaan gata

5 Tanyoe jinoenyoe meurdehka, sabab Almaseh ka geupeu meurdehka tanyoe! Ngon sabab nyan gata peuteun kheueh keubeubaihan gata, dan bék gatatem jipeujeuet keu namiet lom teuma.

² Ingat, meunyoe gata talakée meusunat, nyan saban cit Almaseh hana meuguna lé nibak gata. Nyang peugah nyoe na kheueh ulôn keudroe, Paulus. ³ Sigoeteuk lôn peuingat keu ureuëng nyang jilakée meusunat, bahwa jihnyan wajéb jiamai banmandum huköm agama! ⁴ Meunyoe gata meuseuha tameugét lom teuma ngon Allah rot huköm agama, nyan saban cit hubongan gata ngon Almaseh ka putôh. Ngon lagée nyan gata ka udeb diluwa lingkongan rahmat Allah. ⁵ Teuma nibak kamoe, kamoe meuharab bahwa ngon geutulông lé Roh Allah dan ngon dasai meuiman kamoe ubak Almaseh, Allah geupeumungken kamoe meugét lom teuma ngon Gobnyan. ⁶ Sabab meunyoe tanyoe ka meusaboh ngon Isa Almaseh, keuhai teuturot atawa hana teuturot meusunat nyan, hana jeuet keumasaalah lé. Nyang peunteng na kheueh meuiman ubak Almaseh, dan nyan nyata that lam geunaséh tanyoe ubak ureuëng laén.

⁷ Yohmasa ilée gata meujuang ngon gét! Dan jinoenyoe pakon gata hana taát lé ubak keuheundak Po teu Allah? Soe nyang ka peusuna gata? ⁸ Pasti nyang peubuet nyan bukon Allah nyang ka geutawök gata! ⁹ ”Rago nyang bacut teuma jipeukeumang banmandum teupông nyang ka teulawok,” jikheun lé gob. ¹⁰ Bah kheueh meunan ulôn teutab mantong peucaya bahwa gata hana ta anut peundirian nyang laén, sabab tanyoe ka meusaboh ngon Almaseh. Dan ulôn yakén that bahwa soe mantong nyang peukaru pikeran gata pasti geuhuköm lé Allah.

¹¹ Keuhai ulôn, syedara-syedara, pakon ulôn hana piôh-piôh jimeumusoh meunyoe ulôn mantong lôn peugah bahwa peuratoran meusunat nyan peureulée? Meunyoe ulôn keubiet na lôn peugah lagée nyan, ngon

keudroe jih peue nyang ka ulôn peugah keuhai saleb Almaseh hana tepeuteuka masa alah. ¹² Leubeh gét ureuëng-ureuëng nyang peukaru pikeran gata nyan jiteubiet mantong lam jeumaáh!

¹³ Gata banmandum teutawök beujeuet keu ureuëng nyang meurdehka. Teuma bék kheueh gata peuguna keubeubaihan gata nyan hana putôh-putôh gata peubuet peue nyang gata galak. Nyang sikeubiet jih, gata beuna saléng meugaséh dan saléng tapeutimang. ¹⁴ Banmandum huköm agama ka teupeusaboh lam peurintah nyang saboh nyoe, ”Bah kheueh gata saléng tameugaséh seusa-be gata manusia lagée gata gaséh droe gata keudroe.” ¹⁵ Teuma meunyoe gata saléng tameukrok sabe keudroe-droe, ingat, teuma gata banmandum hanco.

Keuheundak Roh Allah dan keuheundak manusia

¹⁶ Nyang ulôn meukeusut lagée nyoe: Bah kheueh Roh Allah geubimbéng gata dan bék udeb meunurot tabiát manusia. ¹⁷ Sabab keuheundak manusia hana sisuai ngon keuheundak Roh Allah, dan keuheundak Roh Allah hana sisuai ngon keuheundak manusia. Mandua nyan sabe meulawan, ngon lagée nyan gata hana hase tapeubuet peue nyang gata keuneuk peubuet. ¹⁸ Teuma meunyoe Roh Allah nyang pimpén gata, ngon lagée nyan gata hana jikuasa lé huköm agama.

¹⁹ Keuheundak tabiát manusia deuh that nibak buet-buet nyang cabui, kutoe dan hana patot; ²⁰ nibak teuseumah beurala dan iéleumé guna-guna; nibak meumusoh-musoh, meulo, bingiek até, bagaih beungéh, dan teupeupeunteng droe keudroe; peupeucahan dan meudong-dong siblah, ²¹ meunan cit picék até, mabök-mabök, meuguragura dan laén-laén sibagoe jih. Keu banmandum nyan ulôn peuingat gata jinoenyoe lagée nyang ka lôn peuingat gata yoh masa ilée, bahwa ureuëng-ureuëng nyang jipeubuet hai-hai nyang lagée nyan hana teuma jeuet keuanggota umat Allah.

²² Teuma, meunyoe ureuëng-ureuëng nyang jipimpén lé Roh Allah, hase jih na kheueh lagée nyoe: Awaknyan saléng na gaséh sayang, awaknyan sabe lam geumbira, até awaknyan teunang, awaknyan saba dan meubudho basa, awaknyan gét ateueh ureuëng laén dan awaknyan seutia,

23 awaknyan miyueb até, dan sabe hase jiku-asa droe. Hana huköm agama nyang larang hai-hai nyang lagée nyan. **24** Ureuëng-ureuëng nyang ka jeuet keu milék Isa Almaseh, ureuëng-ureuëng nyan ka jipeumaté tabiát manusia jih ngon sigala nafeusu dan nyang jilakée lé até. **25** Roh Allah ka geubri kegeutanyoe udeb nyang barô; ngon sabab nyan Roh Allah cit teuma nyang kuasa lam udeb geutanyoe. **26** Geutanyoe bék jeuet keu ureuëng sombong, dan saléng tapeusakét até gob, dan picék até sidroe ngon nyang laén.

Saléng Tabantu

6 Syedara-syedara! Meunyoé sidroe-droe ureuëng meuteumé teungoh jipeubuet desya, bah kheueh gata nyang udeb meunurot Roh Allah, gata bimbeng ureuëng nyan tapeuwoe bak jalan nyang beuna. Teuma hai nyan harôh gata peubuet ngon leumoh leumbot, dan jaga kheueh bék sampoe gata keudroe teugoda teuma. **2** Bah kheueh gata saléng tabantu tatanggong beuban ureuëng laén, mangat^h ngon lagée nyan ka tataát ubak peue nyang geupeurintah lé Almaseh. **3** Meunyoé sidroe-droe ureuëng jipike jih nyan leubeh peunteng, padahai hana peunteng, ureuëng nyan ka jipeungeut droe jih keudroe. **4** Tieb-tieb ureuëng bah kheueh jipeureksa droe jih keudroe peukheueh droe jih nyan gét atawa hana. Meunyoé gét, ureuëng nyan jeuet meurasa bangga ateuh hai nyan. Teuma hanapeue jipeusa droe ngon peue nyang jipeubuet lé ureuëng laén. **5** Sabab maséng-maséng ureuëng harôh jiseuôn tanggong jawueh jih keudroe.

6 Ureuëng nyang teurimong peue nyang geupeurunoe lé Almaseh, bah kheueh jimeuweuk ngon gurée jih banmandum nyang gét nyang na nibak jih nyan.

7 Bék sampoe keunong peungeut. Allah hana jeuet teupeumeuén! Peue nyang jipula, nyan kheueh teuma nyang jipöt. **8** Meunyoé jipula meunurot tabiát manusia nyang na nibak jih, ureuëng nyan teuma jipöt maté nibak tabiát jih nyan. Teuma meunyoé ureuëng nyan jipula meunurot pimpénan Roh Allah, ureuëng nyan teuma jipöt udeb sejati dan keukai nibak Roh Allah. **9** Ngon

sabab nyan, bék kheueh geutanyoe sampoe bosan bak tapeubuet hai-hai nyang gét; sabab meunyoé tanyoe hana tapiôh bak tapeubuet hai nyan bak saboh watée singoh teuma tateumé pöt hase jih. **10** Ngon lagée nyan, simantong na watée nibak geutanyoe, bah kheueh tapeubuet nyang gét ubak mandum ureuëng, nyang phon that keu syedara-syedara tanyoe nyang saboh iman ngon tanyoe.

Peuingat dan saleuem

11 Simak kheueh beugét-gét bagian nyoe nyang ulôn tuléh ngon huruf nyang rayeuk-rayeuk. **12** Ureuëng nyang jitem peubangga droe ngon hai-hai nyang lahé, ureuëng nyan kheueh nyang paksa gata mangat gatatem seutôt peuratoran meukatan. Teuma awaknyan jipeubuet nyan mangat jihnyan hana ji iénanya lé ureuëng-ureuëng Yahudi ngon sabab lé saleb Almaseh. **13** Ureuëng-ureuëng jiseutôt atoran meukatan nyan pih hana jipeujak lagée huköm agama. Teuma awaknyan meuharab mangat gata tameukatan, mangat awaknyan jeuet jipeubangga droe bahwa gata tataát ubak peuratoran nyan. **14** Teuma ulôn mubacut pi hana kutem peubangga droe keuhai peupeue mantong, seulaén Tuhan geutanyoe Isa Almaseh nyang ka maté jisaleb. Sabab, ngon sabab Gobnyan ka teusaleb nyan, teuma donya nyoe hana meuguna sapeue keu ulôn. Dan keuhai donya nyoe, ulôn pi siulah-ulah ka maté. **15** Meukatan atawa hana meukatan, nyan hana peunteng. Nyang leubeh peunteng na kheueh jeuet keumanusia barô. **16** Keu ureuëng nyang udeb lagée peundirian nyan, dan meunan cit teuma keubanmandum umat Po teu Allah, ulôn meuharab Allah geubri keuseujahteuraan dan rahmat Gobnyan.

17 Óh kheueh nyan, bék kheueh na meusidroe pih jipeususah le ulôn nyoe, sabab nibak tuboh ulôn na bukeuti-bukeuti bahwa ulôn na kheueh murit Isa Almaseh.

18 Seumoga Tuhan geutanyoe Isa Almaseh sabe geubri beureukat keugata banmandum. Amin.

Horeumat kamoe,
Paulus

^hLam padub-padubboh naseukah kuno hana: *mangat*.

SURAT PAULUS

KEU JEUMAÁH DI

EFESUS

PEU INTAT HABA

Lam *Surat Paulus Keu Jeumaáh di Efesus*, nyang tuléh jipeukong Reuncana Allah mangat "Bansaboh álam nyoe, bah kheueh nyan na lam syeuruga meunan cit nyang na ateueh rhueng bumoe, jeuet keusaboh lam Almaseh sibagoe ulée" (1:10). Dan surat nyoe na kheueh sibagoe teutawök ubak umat Po teu Allah mangat awaknyan jisimak ngon jiteurimong makna reuncana agong nibak Allah keu teupeusaboh banmandum umat manusia rot Isa Almaseh.

Lam bagian nyang phon nibak surat Efesus nyoe teupeugah pakriban teupeusaboh nyan hase teujadi. Keu teupeutrang hai nyan laju jicalitra pakriban Allah Bapak ka geupiléh umat Gobnyan, pakriban Allah rot Isa Almaseh, Aneuëk Gobnyan, geupeu amphon dan geupeu-beubaih umat Gobnyan nibak desya, dan pakriban teuma janji Allah nyan jijamin lé Roh Allah. Lam bagian keudua, jilakée bak dumna nyang baca surat nyan mangat awaknyan udeb rukon ngon lagée nyan meusaboh awaknyan sibagoe umat nyang meuiman ubak Almaseh hase teujadi.

Keu teutunyok bahwa umat Po teu Allah ka jeuet keusaboh sabab meusaboh ngon Almaseh, nyang teumuléh jipeuguna na mupadubboh kiasan. Jeumaáh na kheueh sibagoe tuboh dan Almaseh na kheueh sibagoe ulée jih, atawa sibagoe saboh bangunan nyang batée keunaleueng jih na kheueh Almaseh, atawa sibagoe sidroe peurumoh nyang Almaseh sibagoe lakoe jih. Nyang tuléh suratnyoe keubiet that teuharu watée teuingat ubak rahmat Allah rot Almaseh, sampoe ungkapan-ungkapan nyang jipeuguna lam surat jihnyoe deuh teukalon bahwa até gobnyan seumaken geumbira luwabiasa ngon peurasaan syukoe dan pujoe ubak Tuhan. Peue-peue mantong jikalon nibak gaséh sayang Almaseh, nibagoe hai keureubeuen Gobnyan, peuamphon desya lé Gobnyan, keuhai até Gobnyan nyang jroh dan keusucian Gobnyan.

Asoe jih

Haba phon 1:1-2

Almaseh ngon geureuja Gobnyan 1:3-3:21

Udeb nyang barô sibagoe ureuëng Kristen 4:1-6:20

Peunutôb 6:21-24

1 Umat Allah di Efesus,^a nyang seutia ubak Isa Almaseh!

² Ulôn, Paulus, rasui Isa Almaseh ateueh keuheundak Po teu Allah, meuharab seumoga Allah Bapak geutanyoe dan Tuhan Isa Almaseh geubri beureukat dan seujahteura ateueh gata.

Beureukat rohani ngon peurantaraan Almaseh

³ Teupujoe kheueh Allah, Bapak Tuhan geutanyoe Isa Almaseh!

Gobnyan geubri beureukat ubak geutanyoe ngon sigala beureukat rohani lam syeuruga, sabab geutanyoe meusaboh ngon Almaseh. ⁴ Sigohlom donya nyoe geucebta, Allah ka geupiléh geutanyoe rot Almaseh ngon meukeusut mangat tanyoe jeuet keu atra milék Gobnyan nyang khusos dan hana meucupa dikeue Gobnyan. Sabab geunaséh Allah, ⁵ teuma Gobnyan^b ka geupeuteuntée leubeh ilée bahwa rot Isa Almaseh, Gobnyan teuma geu angkat geutanyoe jeuet keu aneuëk-aneuëk geuh keudroe. Dan keu-

^a Lam padub-padubboh naseukah kuno hana: *di Efesus*. ^b *dikeue Gobnyan. Sabab geunaséh Allah, teuma Gobnyan*: atawa dikeue Gobnyan, dan mangat udeb lam geunaséh Po teu Allah.
1:1: Kis. 18:19-21, 19:1

briet nyan kheueh nyang keuneuk geupeubuet. ⁶Teupujoe kheueh Allah nyang agong, sabab rot Aneuëk Gobnyan nyang teucinta Gobnyan that-that geugaséh geutanyoe.

⁷Sabab, ngon maté Almaseh, tanyoe geupeu meurdehka lé Po teu Allah, ngon lagée nyan Gobnyan ka geupeu amphon tanyoe nibak banmandum desya-desya geutanyoe. ⁸Gobnyan geupeubuet lagée nyan sabab Gobnyan keubriet that geugaséh keutanyoe, dan geunaséh nyan geurô ateueh tanyoe ngon peunoh keubijaksanaan dan peunoh peungeurtian. ⁹Meunurot nyang geumeuhéuet keudroe, Allah geupeugah ubak geutanyoe rahsia reuncana Gobnyan; Gobnyan ka geucok keuputosan bahwa reuncana Gobnyan teuma geupeuseuleusoe rot Almaseh. ¹⁰Reuncana nyan na kheueh mangat peue-peue mantong, bah kheueh nyang na lam syeuruga meunan cit nyang na ateueh rhueng bumoe, jeuet meusaboh ngon Almaseh sibagoe ulée. Dan hainyan teuma geupeuseuleusoe lé Po teu Allah meunyoe ka trok watée jih.

¹¹Allah geupeubuet peue-peue mantong meunurot nyang geumeuhéuet dan peunutôh geuh keudroe. Yoh awaikon Gobnyan ka geupiléh tanyoe sabab Gobnyan meuharab geutanyoe jeuet keu umat geuh sabab meusaboh ngon Almaseh. ¹²Bah kheueh geutanyoe, nyang phon-phon that meuharab ubak Almaseh, tapujoe Allah sabab keuagongan Gobnyan!

¹³Gata pi ka jeuet keu umat Allah watée gata deungoe peusan Po teu Allah, na kheueh Haba Gét nyang teubri seulamat keugata. Gata meuiman ubak Isa Almaseh, sabab nyan Allah geubri tanda milék Gobnyan keugata, na kheueh Roh Gobnyan nyang ka geupeu janji nyan. ¹⁴Roh nyan kheueh sibagoe jaminan bahwa geutanyoe tateurimong peue nyang ka geupeu janji lé Po teu Allah ubak umat Gobnyan. Nyoe teubri keuyakénan ubak geutanyoe bahwa Po teu Allah teuma geupeubeubaih umat Gobnyan. Teupujoe kheueh Allah sabab keuagongan Gobnyan!

Doá Paulus

¹⁵Ngon sabab nyan, watée lôn deungoe gata meuiman ubak Tuhan Isa, dan gata tagaséh banmandum umat Allah, ¹⁶ulôn ha-

na putôh-putôh lôn lakée teurimong gaséh ubak Allah keuhai gata. Sabe lôn teuôh nan gata watée ulôn meudoá. ¹⁷Ulôn meulakée mangat Allah Tuhan geutanyoe Isa Almaseh, Bapak nyang mulia, geubri Roh Gobnyan keugata. Ngon Roh nyan teuma teupeujeuet gata bijaksana, dan teuma teupeugah Allah keu gata sampoe gata taturi Gobnyan. ¹⁸Ulôn meulakée mangat Allah geubuka pikeran gata sampoe jeuet keu trang; ngon lagée nyan gata muphom peue nyang gata teumé meuharab nibak Allah nyang ka geutawök gata. Meunan cit mangat gata tateupeue padub na jai beureukat-beureukat nyang ceudah meulimpah geukeubah lé Allah keu umat Gobnyan; ¹⁹dan padub na hebat jih Allah geumubuet ngon peunoh kuasa lam droe geutanyoe nyang meuiman. Kuasa Allah nyan saban lagée kuasa nyang luwabiasa ²⁰nyang geupeu guna watée geupeu udeb lom teuma Almaseh nibak maté dan geubri ubak Gobnyan jabatan nyang paleng manyang meusajansajan ngon Allah lam syeuruga.

²¹Jabatan Almaseh nyan jiôh leubeh manyang nibak jabatan bubena peumeurintah, bubena nyang mat kuasa, bubena peumimpén, bubena teuku-teuku dan keusoe mantong nyang ka geubri keududuekan nyang paleng manyang; bah kheueh nyang udeb bak jamén nyoe meunan cit nyang udeb bak jamén nyang teuma teuka. ²²Allah geupeu taklok banmandum nyan dimiyueb keukuasaan Almaseh, dan geubri Almaseh ubak jeumaáh sibagoe ulée nibak peue-peue mantong. ²³Jeumaáh na kheueh tuboh Almaseh, geupeue sampoereuna lé Gobnyan nyang peusampoereuna peue-peue mantong dipat mantong na. ^c

Nibak maté teujak ubak udeb

2 Yoh watée ilée gata maté seucara rohani sabab gata meudesya dan gata iengkeue peue-peue nyang geupeurintah lé Allah. ²Bak watée nyan gata taseutôt keulazeman-keulazeman lam donya nyoe; ngon lagée nyan gata taát ubak peunguasa angkasa raya, na kheueh roh nyang bak watée nyoe jikuasa até ureuëng-ureuëng nyang hana taát ubak Allah. ³Yoh masa ilée tanyoe banmandum saban lagée awaknyan; tanyoe udeb meunurot tabiát manusia teuh keudroe

^c nyang peusampoereuna peue-peue mantong dipat mantong na: atawa Gobnyan keudroe ka geupeusampoereuna lé Po teu Allah.

dan tapeubuet peue nyang jipeugalak badan dan pikeran tanyoe. Bak watée nyan tanyoe na kheueh ureuëng-ureuëng nyang keunong meureuka Allah cit teuma, saban lagée ureuëng-ureuëng laén.

⁴ Teuma padubna rayeuk jih keumurahan até Allah! Gobnyan keubiet that geugaséh geutanyoe, ⁵ sampoe watée tanyoe mantong maté seucara rohani sabab buetbuet tanyoe nyang teularang, Gobnyan geupeu udeb lom tanyoe meusajan-sajan ngon Almaseh. Ngon lagée nyan, na kheueh lé sabab jroh até Allah, gata geupeu seulamat lé Gobnyan. ⁶ Sabab tanyoe meusaboh ngon Isa Almaseh, Allah geupeu udeb lom tanyoe meusajan-sajan ngon Gobnyan, mangat tanyoe tamat peurintah cit teuma meusajan-sajan Gobnyan lam syeuruga. ⁷ Allah geupeubuet lagée nyan mangat bak jamén nyang teuma teuka, manusia hase jikalon padub na rayeuk jih geunaséh Allah. Geunaséh nyan geupeugah lé Allah rot até Gobnyan nyang jroh keu geutanyoe ngon peurantaraan Isa Almaseh. ⁸⁻⁹ Allah geugaséh gata, nyang kheueh sabab jih Gobnyan geupeu seulamat gata sabab gata meuiman ubak Isa. Seulamat nyang gata rasa nyan bukon lé sabab hase useuha gata keudroe. Nyan na kheueh anugeurah Allah. Ngon lagée nyan, hana meusidroeu ureuëng pih jeuet jipeusombong droe jih keuhai nyan. ¹⁰ Tanyoe na kheueh cebtaan Allah, dan rot Isa Almaseh, Allah geupeugét tanyoe mangat tanyoe tapeubuet hai-hai nyang jroh nyang ka geukeubah keu geutanyoe.

Saboh sabab Almaseh

¹¹ Syedara-syedara nyang kon ureuëng Yahudi! Ingat kheueh keuadaan gata yoh masa ilée: Gata jipeugah "ureuëng hana meusunat", lé ureuëng Yahudi nyang meungaku droe jih meusunat (meukeusut jih nyang ka meuteumé tanda bak tuboh awaknyan). ¹² Bak watée nyan gata hana meusaboh ngon Almaseh, gata na kheueh ureuëng aséng nyang hana jitamong lam umat nyang geupilé lé Allah. Gata hana jitamong lam ikatan janji nyang geupeugot lé Allah ngon umat Gobnyan. Gata udeb lam donya nyoe ngon hana harapan dan hana Allah. ¹³ Teuma bak watée nyoe, sabab gata ka meusaboh ngon Isa Almaseh, gata nyang yoh masa ilée jiôh, ka teupeurab lé Almaseh

maté. ¹⁴ Sabab Almaseh keudroe nyang peudamé tanyoe. Gobnyan geupeu saboh ureuëng-ureuëng Yahudi dan ureuëng-ureuëng nyang bukon Yahudi jeuet keusaboh bansa. Beuton nyang peujiôh keu awaknyan, na kheueh saléng meumusoh, ka geupeu hanco lé Almaseh ngon cara geukeureubeuen droe Gobnyan keudroe. ¹⁵ Huköm agama Yahudi ngon peurintah-peurintah dan peuratoran-peuratoran jih ka geusampôh lé Almaseh mangat dua boh bansa nyan jeuet keusaboh bansa manusia barô, nyang meusaboh ngon Gobnyan. Ngon caranyan kheueh Almaseh geupeuna damé. ¹⁶ Lé maté Gobnyan bak kayée saleb, Almaseh geupeu saboh dua boh bansa nyan, dan geupeu damé awaknyan ngon Po teu Allah, ngon lagée nyan teusampôh kheueh saléng meumusoh nyan. ¹⁷ Nyang kheueh sabab jih Almaseh teuka sira geuba Haba Gét keuhai meudamé nyan ubak gata; bah kheueh keugata nyang kon ureuëng Yahudi nyang yoh awai ilée jiôh nibak Allah, meunan cit keu ureuëng Yahudi nyang rab ngon Allah. ¹⁸ Ngon peurantaraan Almaseh, geutanyoe mandum – bah kheueh ureuëng Yahudi meunan cit nyang bukon Yahudi – lé Roh Allah nyang saboh, jeuet tapeurab ubak Bapak.

¹⁹ Ngon sabab nyan, gata hana jitamong lé lamkawan ureuëng aséng atawa ureuëng luwa. Gata jinoenyoe na kheueh saban-saban sibagoe wareuga umat Allah. Gata na kheueh anggota-anggota keuluwarga Allah. ²⁰ Gata pih teupeudong ateuh dasai nyang ka jikeubah lé rasui-rasui dan nabi-nabi,^d Isa Almaseh sibagoe batée nyang lumboi sa. ²¹ Gobnyan kheueh nyang suson banmandum bangunan nyan dan jeuet keu Baét Allah nyang khusus keu Tuhan. ²² Sabab udeb meusaboh ngon Almaseh, gata pih teungoh teupeudong meusajan-sajan ngon ureuëng laén jeuet keusaboh baét keu Po teu Allah; nibak teupat nyan Allah tinggai ngon Roh Gobnyan.

Buet Paulus keu ureuëng nyang kon Yahudi

3 Nyang kheueh sabab jih ulôn, Paulus, jipeutamong lam glab sabab lé Isa Almaseh keu keupeureulée gata nyang kon ureuëng Yahudi. ² Teuntée gata katadeungoe bahwa Allah, sabab ngon jroh até

^d dasai nyang ka jikeubah lé rasui-rasui dan nabi-nabi: atawa dasai, na kheueh rasui-rasui dan nabi-nabi.
2:15: Kol. 2:14 2:16: Kol. 1:20 2:17: Yes. 57:19

Gobnyan, ka geubri ubak ulôn tugaih nyoe deumi keupeureulée gata. ³ Allah geupeugah rahsia reuncana Gobnyan dan geupeugah nyan ubak ulôn. (Keuhainyoe ka ulôn tuléh di ateuh ngon ringkaih, ⁴ dan meunyoé gata baca nyan, gata teuma muphom rahsia keuhai Almaseh lagée nyang ulôn muphom.) ⁵ Yoh watée ilée rahsia nyan hántom na teubri keumanusia, teuma bak watée nyoe Roh Allah ka geupeugah droe ubak rasui-rasui dan nabi-nabi Gobnyan. ⁶ Rahasia nyan na kheueh lagée nyoe: Rot Haba Gét nyan, ureuëng nyang kon Yahudi meusajan-sajan jirasa beureukat Allah nyang yoh masa ilée teukeubah keu ureuëng Yahudi. Ureuëng-ureuëng nyang kon Yahudi ka jeuet keu anggota tuboh nyang saban, dan meusajan-sajan jiteurimong peue nyang geupeu janji lé Po teu Allah rot Isa Almaseh.

⁷ Allah geubri ubak ulôn anugeurah – na kheueh tugaih – keuteupeusampoe Haba Gét nyan. Ulôn teurimong anugeurah nyan rot kuasa Allah nyang mubuet lam droe ulôn. ⁸ Lam bandum umat Allah, ulôn kheueh nyang paleng hina. Teuma Allah geubri ubak ulôn karonya nyoe: tugaih keulôn jak peusampoe ubak ureuëng-ureuëng nyang bukon Yahudi Haba Gét keuhai keukayaan Almaseh nyang hana habéh-habéh nyan; ⁹ dan meunan cit mangat rot ulôn banmandum ureuëng jiteupeue pakriban Allah, nyang cebta bansigom donya nyoe, geulaksana reuncana Gobnyan nyang yoh jamén ilée teurahsia keu donya nyoe. ¹⁰ Meukeusut Allah na kheueh mangat bak watée nyoe, rot jeumaáh, banmandum nyang mat keukuasaan nibak angkasa jiteupeue keuhai keubijaksanaan Allah lam mubagoe rupa hi jih. ¹¹ Allah geupeubuet nyan sisuai ngon reuncana Gobnyan nyang keukai, nyang geupeubuet ngon peurantaraan Isa Almaseh Tuhan geutanyoe. ¹² Ngon teumeuiman ubak Almaseh dan sabab meusaboh ngon Gobnyan, keugeutanyoe geubri keubeubaihan keu tapeurab ubak Allah ngon peunoh iman. ¹³ Sabab nyan, nyang lôn lakée na kheueh: bék kheueh khawate peue nyang ulôn deurita lé sabab gata, sabab banmandum nyan na kheueh keu keugét gata.

Geunaséh Almaseh

¹⁴ Ngon sabab nyan kheueh ulôn meuteuôt dikeue Bapak. ¹⁵ Nibak Gobnyan

kheueh tieb-tieb keuluwarga bah kheueh nyang na lam syeuruga meunan cit nyang na ateuh rhueng-bumoe nyoe jiteurimong sifeuet Gobnyan nyang khusus. ¹⁶ Ulôn meudoá seumoga Allah nyang mahamulia geutembri teupeukong batén gata ngon Roh Gobnyan. ¹⁷ Seumoga teuma sabab gata meuiman ubak Almaseh, Almaseh tinggai lam até gata, dan udeb gata meudasai dan jikuasa lé geunaséh. ¹⁸ Ulôn meudoá seumoga meusajan-sajan ngon banmandum umat Allah, gata meuteumé tarasa padubna luwah jih dan panyang jih meunan cit manyang jih dan lhok jih geunaséh Almaseh, ¹⁹ nyang ngon akai manusia hana hase jipike silhok-lhok jih. Seumoga gata taturi geunaséh Almaseh nyan, ngon lagée nyan gata peunoh ngon keupribadian Allah nyang sampoereuna.

²⁰ Ngon kuasa Allah nyang biet-biet jimubuet lam tuboh geutanyoe, Allah hase geupeubuet jiôh leubeh jai nibak peue nyang hase talakée atawa nyang ta pike. ²¹ Seumoga Allah teupeumulia tron meutron lam jeumaáh, rot Isa Almaseh. Teupujoe kheueh Allah siumu masa! Amin.

Tuboh nyang meusaboh

4 Nyang kheueh sabab jih ulôn – sidroe ureuëng huköman, nyang jihuköm sabab lôn layani Tuhan – lôn lakée ngon meuharab that bak gata: udeb kheueh sisuai ngon keududuekan gata lagée ureuëng nyang ka geutawök lé Allah. ² Bah kheueh gata sabe miyueb até, leumoh leumbot dan rayeuk saba. Tunyok kheueh geunaséh gata ngon cara tatulong sidroe ngon nyang laén. ³ Useuha kheueh beu biet-biet keu udeb lam damé mangat meusaboh nyang ka geucebta lé Roh Allah teutab teupeulara. ⁴ Teuma na saboh tuboh dan saboh Roh. Meunan cit gata teuhôi keu jeuet saboh harapan nyang sa. ⁵ Teuma na sidroe Tuhan, saboh iman, saboh pumanö, ⁶ dan sidroe Allah nyang jeuet keu Bapak banmandum manusia. Gobnyan kheueh Tuhan seumesta álam, nyang mubuet rot banmandum, dan meukuasa ateuh banmandum.

⁷ Geutanyoe maséng-maséng tateurimong meuneubri meunurot peue nyang geubri lé Almaseh. ⁸ Lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe,

”Watée Gobnyan geuék bak teumpat nyang manyang,

jai that geuba ureuëng keunong teun; dan Gobnyan geubri peue-peue mantong keumanusia.”

⁹ Ngon lagée nyan, meunyoe geupeugah ”Gobnyan geu ék” nyan makna jih phonphon that Gobnyan ka geutreun trok ubak teumpat nyang paleng miyueb ateueh bumoe nyoe.^e ¹⁰ Dan Gobnyan nyang ka geutreun nyan, nyan kheueh teuma nyang ék jiôh leubeh manyang nibak banmandum langét, ngon lagée nyan bansaboh álam nyoe ka peunoh ngon Gobnyan nyang teuka. ¹¹ Gobnyan kheueh nyang ”bri raseki-raseki keu umat manusia”; na nyang geuangkat jeuet keu rasui, nyang laén jeuet keu nabi; nyang laén lom jeuet keu ureuëng nyang peusampoe Haba Gét nyan, dan nyang laén teuma geuangkat jeuet keu gurée-gurée dan jipeulara jeumaáh. ¹² Nyoe geupeubuet mangat umat Allah geupeu leungkab sampoe peunoh mangat hase jilayani Tuhan dan jipeudong tuboh Almaseh. ¹³ Ngon lagée nyan tanyoe banmandum ka jeuet keusaboh lé iman nyang saban dan peungeurtian nyang saban keuhai Aneuëk Allah. Dan tanyoe jeuet keu ureuëng-ureuëng rayeuk nyang maken treb maken meutamah sampoeuna lagée Almaseh. ¹⁴ Ngon lagée nyan tanyoe hana lé jeuet lagée aneuëk miet nyang hana lom teutab peundirian jiba keudeuh keunoe lé mubagoe rupa peungajaran nibak ureuëng-ureuëng nyang jeuhet. Awaknyan jipeusisat gob ngon tipée daya jih. ¹⁵ Hán jeuet! Nyang sikeubiet jih tanyoe meuseuti tapeugah hai-hai nyang beutôi ngon até nyang peunoh gaséh sayang, ngon lagée nyan, lam hai-hai peumanoe tanyoe maken treb maken sampoeuna lagée Almaseh, nyang jeuet keu panghulée tanyoe. ¹⁶ Dimiyueb pimpénan Gobnyan, banmandum anggota tuboh nyan teususun rapat, dan saléng meukeumat lé atot-atot jih maséng-maséng. Dan meunyoe tieb-tieb anggota nyan jimubuet lagée nyang sibeuna jih, teuma bansaboh tuboh nyan jitimoh jeuet keu rayeuk dan teuga rot gaséh sayang.

Udeb nyang barô lam Almaseh

¹⁷ Sabab nyan, deumi nan Tuhan, nyoe kheueh teuma ulôn peugah dan peuteugaih: bék lé kheueh udeb lagée ureuëng-ureuëng

nyang gohlom jituri Allah, dan teupike nyang kon-kon. ¹⁸ Pikeran awaknyan ka teutôb. Awaknyan hana jituri keu udeb nyang geubri lé Allah, sabab awaknyan sagai-sagai hana iéleumé peungeutahuan mubacut pih keuhai Allah. Awaknyan lagée nyan, sabab batat ngon kreueh ulée. ¹⁹ Awaknyan ka hana lé peurasaan malée, ngon lagée nyan awaknyan laju jiseutôt hawa nafeusu, dan udeb cabui ban galak droe.

²⁰ Teuma Isa Almaseh nyang gata turi kon lagée nyan! ²¹ Gata ka tadeungoe keuhai Gobnyan! Dan sibagoe murit-murit Gobnyan, keu gata pih ka teupurunoe keuhai sifeuet-sifeuet Allah nyang na nibak Gobnyan! ²² Ngon sabab nyan suet kheueh laju manusia awai ngon pola udeb nyang ka treb nyang teungoh jireulôh lé keuheundak-keuheundak jih nyang sisat nyan. ²³ Bah kheueh até dan pikeran gata teupeubarô banmandum. ²⁴ Bah kheueh gata udeb sibagoe manusia barô nyang teucebta meunurot pola Allah; na kheueh ngon tabiát nyang beutôi, teupat dan suci.

²⁵ Sabab nyan Syedara-syedara banmandum, bék lé meusulet. Beujujoe kheueh gata sidroe ngon nyang laén, sabab tanyoe banmandum na kheueh saban-saban anggota tuboh Almaseh. ²⁶ Meunyoe gata beungéh, bék sampoe lé beungéh gata nyan jipeujeuet gata rhot lam desya. Bék kheueh beungéh siuroe seupôt, ²⁷ mangat Iblis hana jiteumé keuseumpatan. ²⁸ Ureuëng nyang kalazem buet jih ceumeucue piôh kheueh laju nibak buet lagée nyan. Bah kheueh ureuëng nyan jimubuet mangat meuteumé atra hareukat nyang jujoe dan hase jitulông ureuëng-ureuëng nyang kureueng mampu. ²⁹ Meunyoe gata meututoe, bék kheueh gata peuguna nariet nyang kutoe. Peuguna kheueh tutoe haba nyang sifeuet jih teubina dan beuteutulông ureuëng laén. Tutoe haba nyang lagée nyan teuma jipeuteuka nyang jroh keu ureuëng-ureuëng nyang deungoe. ³⁰ Bék kheueh sampoe tapeuseudeh até Roh Allah. Keugata ka geuboh materai ngon Roh, jeuet keu milék Allah. Roh nyan cit teuma ka jeuet keujaminan bahwa Uroe Peubeubaih teuma teuka keu gata. ³¹ Peugadôh kheueh bubena peurasaan sakét até, dam dan beungéh. Bék lé gata klik-klik sira teumeunak. Bék na lé peurasaan banci ata-

^e *teumpat nyang paleng miyueb ateueh bumoe nyoe:* atawa teumpat nyang paleng miyueb, na kheueh bumoe keudroe.

wa nyang saban lagée nyan. ³² Nyang sikeubiet jih, bah kheueh gata beugét até dan gaséh sayang sidroe ngon nyang laén, dan saléng peumeuáh lagée Allah pi geupeu amphon gata rot Almaseh.

Udeb lam trang

5 Gata na kheueh aneuëk-aneuëk Allah nyang geugaséh, ngon sabab nyan gata meuseuti meu-useuha gata turot teuladan Allah. ² Udeb gata bah kheueh meujiwa ngon gaséh sayang, lagée Almaseh geugaséh tanyoe. Gobnyan geukeureubeuen droe geuh keugeutanyoe, sibagoe keureubeuen nyang mangat bée dan lumpah that mangat até Allah.

³ Gata na kheueh umat Allah. Sabab nyan, buet-buet nyang cabui dan hana patot teupeubuet, meunan cit ngon leuha, nyang lagée nyan hana jeuet na lamkawan gata. Bék sampoe na ureuëng laén jeuet keualasan keujipeugah bahwa gata katapeubuet hai-hai nyang lagée nyan. ⁴ Meunan cit hana patot nibak gata tapeuteubiet tutoe haba nyang kutoe, nyang cabui dan nyang hana pantaih. Dan nyang sibiet jih bah kheueh gata peugah syukoe ubak Po teu Allah. ⁵ Simak kheueh beugét-gét: ureuëng nyang pi-e jih cabui, atawa hana patot, meunan cit leuha (buat nyang lagée nyan saban mantong lagée teuseumah beurala), ureuëng nyan hana meuteumé jeuet keu anggota umat nyang geupeurintah lé Almaseh dan Allah.

⁶ Bék sampoe gata keunong peungét ngon tutoe haba nyang sulet. Sabab hai-hai nyang lagée nyoe kheueh nyang teupeuteuka meureuka Allah ateuh ureuëng-ureuëng nyang hana taát ubak Gobnyan. ⁷ Ngon lagée nyan, bék gata meuhubongan sagai-sagai ngon ureuëng nyang lagée nyan. ⁸ Gata yoh watée ilée ka lheureuh udeb lam seupôt. Jinonyoe gata ka jeuet keu umat Tuhan, ngon sababnyan gata ka udeb lam peungéh. Lé sababnyan gata harôh udeb lam trang. ⁹ Sabab lam peungéh^f nyan kheueh jiteubiet banmandum nyang jroh, ade dan jujoe nibak pandangan Allah. ¹⁰ Useuha kheueh beugata turi peue nyang jeuet keumangat até Tuhan. ¹¹ Bék gata peubuet buet-buet nyang hana meuguna nyang jipeubuet lé ureuëng-ureuëng nyang udeb lam seupôt. Sikeubiet

jih, gata peuhanco kheueh hai-hai nyang lagée nyan. (¹² Sabab hai-hai nyang awaknyan peubuet ngon cara seungab-seungab nyan, keuteupeugah mantong ka teupeuteuka malle.) ¹³ Peue-peue mantong nyang jilôh lé peungéh nyan, teuma leumah ngon nyata. ¹⁴ Sabab mandum nyang deuh teukalon ngon nyata, na kheueh peungéh.^g Nyang kheueh sabab jih na teupeugah lagée nyoe,

”Beudôh kheueh, hei gata nyang éh, dan beudôh kheueh nibak maté!

Almaseh teuma meucahya ateuh gata.”

¹⁵ Ngon sabab nyan, peurati kheueh beugét-gét cara udeb gata. Bék udeb lagée ureuëng-ureuëng bangai; udeb kheueh lagée ureuëng-ureuëng carông. ¹⁶ Peuguna kheueh sigét-gét jih tieb-tieb keuseumpatan nyang na nibak gata, sabab watéenyoe na kheueh watée nyang jeuhet. ¹⁷ Bék bangai, teuma seulidek kheueh peue nyang geukeuheundak lé Tuhan.

¹⁸ Bék kheueh gata mabök lé ié anggô, sabab nyang lagée nyan teuma jipeurusak gata. Sikeubiet jih, bah kheueh gata jikuasa lé Roh Allah. ¹⁹ Peuguna kheueh tutoe haba nyang na lam kitab zabur, ca-e puja ngon pujoe dan lagu rohani, bak tieb-tieb gata peugah haba. Bah kheueh gata ngon até nyang geumbira gata meulagu puja ngon pujoe ubak Tuhan. ²⁰ Sabe-sabe dan keuhai peue mantong, bah kheueh gata peugah teurimong gaséh ubak Allah Bapak, ateuh nan Isa Almaseh Tuhan geutanyoe.

Lakoe dan purumoh

²¹ Keu teuhoreumat Almaseh, bah kheueh gata tundok sidroe ngon nyang laén.

²² Purumoh, tundok kheueh ubak lakoe, lagée ubak Tuhan. ²³ Sabab lakoe na kheueh ulée ateuh purumoh jih, saban lagée Almaseh panghulée ateuh jeumaáh dan Gobnyan keudroe na kheueh Raja Peuseulamat ateuh jeumaáh nyang jeuet keutuboh geuh. ²⁴ Saban lagée jeumaáh tundok ubak Almaseh, meunan cit ngon peurumoh lam sigala hai tundok ubak lakoe.

²⁵ Lakoe, gaséh kheueh keupurumoh gata, saban lagée Almaseh geugaséh jeumaáh dan geukeureubeuen droe Gobnyan keu jeumaáh nyan keudroe. ²⁶ Almaseh geupeu-

^f *peungéh*: padub-padubboh naseukah kuno: Roh Allah. ^g *Sabab mandum nyang deuh teukalon ngon nyata, na kheueh peungéh*: atawa lé sabab trang kheueh nyang peuleumah peue-peue mantong deungon nyata.
4:32: Kol. 3:13 5:2: Keu. 29:18, Zab. 40:6 5:16: Kol. 4:5 5:19-20: Kol. 3:16-17 5:22: Kol. 3:18, 1Ptr. 3:1 5:25: Kol. 3:19, 1Ptr. 3:7

buet lagée nyan mangat Gobnyan jeuet geupeu gleh jeumaáh nyan ngon ajaran Gobnyan dan rot ié pumanö; mangat óh lheueh nyan Gobnyan hase geujok ubak Allah. ²⁷ Ngon lagée nyan Almaseh ka geupeujeuet jeumaáh nyan teudong ngon agong dan murni dikeue Gobnyan, deungon hana cacat cupa mubacut pih. ²⁸ Meunan kheueh teuma lakoe beujigaséh keupurumoh saban lagée jigaséh tuboh jih keudroe. Ureuëng nyang gaséh keupurumoh jih saban cit lagée ka jigaséh keu droe jih keudroe. (²⁹ Hántom na ureuëng nyang jibanci keu tuboh jih keudroe. Sikeubiet jih, jipeulara dan jijaga lagée Almaseh geupeulara jeumaáh Gobnyan. ³⁰ Tanyoe tateupeue nyan, sabab tanyoe na kheueh anggota-anggota tuboh Almaseh.) ³¹ Lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe, "Sabab nyan sidroe ureuëng agam jitinggai bapak ngon ma jih keujijak meusaboh ngon purumoh jih, dan bandua awaknyan teuma jeuet meusaboh." ³² Ayat nyan keubiet lhok that makna jih. Dan lôn peusangkot hainyan ngon hubongan Almaseh ngon jeumaáh. ³³ Teuma ayat nyan na hubongan jih ngon gata: Bah kheueh tieb-tieb lakoe jigaséh keupurumoh jih dan jigaséh teuma keu droe jih keudroe meunan cit tieb-tieb purumoh bah kheueh jiuiseuha jihoreumat keu lakoe jih.

Aneuëk-aneuëk ngon ayah dan ma

6 Aneuëk-aneuëk! Sibagoe murit Almaseh, ^h taát kheueh keu ureuëng tuha gata, sabab nyang kheueh nyang patot gata peubuet. ² "Horeumat kheueh keu bapak ngon ma gata" na kheueh peurintah nyang paleng phon nibak Allah ngon janji Gobnyan, ³ na kheueh: "Mangat gata mu-bahagia dan panyang umu gata di bumoe".

⁴ Syedara-syedara nyang jeuet keu bapak! Bék kheueh gata peusakét aneuëk-aneuëk gata leubeh nibak patot sampoe aneuëk gata nyan beungéh. Seubalek jih, peurayeuk kheueh aneuëk gata nyan ngon iétikeuet nyang jroh dan peungajaran nibak Tuhan.

Namiet ngon po

⁵ Syedara-syedara nyang jeuet keunamiet! Turot kheueh peurintah po gata nyang na lam donya nyoe. Peubuet kheueh nyan ngon

peurasaan horeumat dan patuh lom ngon keubiet-keubiet siulah-ulah gata peubuet nyan keu Almaseh keudroe. ⁶ Bék kheueh gata peubuet nyang jroh nyan meunyoe gata jijaga, teuma keumeuteumé jipujoe lé manusia. Teuma bah kheueh gata peubuet sibagoe namiet Almaseh nyang teungoh teuseutôt keuheundak Allah ngon sipeunoh até. ⁷ Buet nyang gata peubuet sibagoe namiet nyan, bah kheueh gata peubuet ngon até nyang mangat siulah-ulah Tuhan kheueh nyang gata layani, dan bukon teuma manusia. ⁸ Ingat kheueh bahwa tieb-tieb ureuëng, bah kheueh namiet meunan cit ureuëng meurdehka, teuma jiteurimong nibak Tuhan keuhai-hai nyang jroh nyang jipeubuet nyan.

⁹ Syedara-syedara nyang jeuet keu po! Bah kheueh gata meusikeub lagée nyan cit teuma ateueh namiet-namiet gata. Bék lé gata peuguna ancaman-ancaman. Ingat bahwa gata dan namiet-namiet gata nyan, saban-saban na saboh po, Gobnyan na kheueh Tuhan nyang na lam syeuruga. Gobnyan hana geungieng muka.

Sinjata Allah nyang leungkab

¹⁰ Akhé jih, bah kheueh gata teuga ngon teunaga nyang gata teumé nibak kuasa Tuhan, sabab gata meusaboh ngon Gobnyan. ¹¹ Peuguna kheueh banmandum peuleungkapan prang nyang geubri lé Allah keugata, mangat gata hase meuteun talawan siasat-siasat nyang lisek nibak Iblih. ¹² Sabab tanyoe meujuang kon talawan manusia, teuma talawan teunaga banmandum jén-jén nyang jikuasa jamén nyang jeuhet nyoe. Tanyoe talawan teunaga roh-roh jeuhet nyang kuasa ruweueng angkasa. ¹³ Sabab nyan, jinonyoe, peuguna kheueh banmandum peuleungkapan prang Allah, mangat bak uroe nyang jeuhet gata hase talawan watée jiseurang lé musoh. Dan watée gata ka lheueh meujuang sampoe akhé, gata mantong teutab gagah peukasa.

¹⁴ Bah kheueh gata siab sabe. Peuguna kheueh keuseutiaan gata ubak Allah sibagoe taloe keuieng, dan jujoe sibagoe bajée beuso gata. ¹⁵ Bah kheueh keurilaan até gata tapeusampoe Haba Gét nyang teuba ubak seujahteura jeuet keusipatu gata. ¹⁶ Tieb-tieb watée peuguna kheueh peucaya gata ubak Tuhan sibagoe sinjata tangkesan gata;

^h Lam padub-padubboh naseukah kuno hana: *Sibagoe murit Almaseh.*

5:31: Keuj. 2:24 6:1: Kol. 3:20 6:2-3: Keu. 20:12, Tel. 5:16 6:4: Kol. 3:21 6:5-8: Kol. 3:22-25 6:9: Tel. 10:17, Kol. 3:25, 4:1 6:14: Yes. 11:5, 59:17 6:15: Yes. 52:7

ngon iman nyan gata hase tapeulon banmandum aneuëk panah meuapui nyang teuka nibak sijeuhet. ¹⁷ Cok kheueh keuseulamatan sibagoe tupi beuso, dan feureuman Allah sibagoe peudeueng nibak Roh Allah. ¹⁸ Peubuet kheueh banmandum nyan sira meudoá keuteulakée tulông ubak Allah. Bak tieb-tieb keuseumpatan, meudoá kheueh lagée Roh Allah geupimpén gata. Bah kheueh gata sabe lam keuadaan waspada dan bék meunyeurah. Meudoá kheueh sabe keubanmandum umat Po teu Allah. ¹⁹ Dan meunan cit meudoá kheueh keu ulôn cit teuma, mangat bak watée peugah haba, Allah geubri ubak ulôn tutoe kata nyang paih. Dan mangat ulôn ngon beurani hase ulôn peugah rahsia Haba Gét nyan. ²⁰ Sabab lé Haba Gét nyan, ulôn ka jeuet keusidroé utosan, dan bak watée nyoe kana lam peunjara. Meudoá kheueh mangat ulôn kujeuet peugah haba keuhai Haba Gét nyan, lagée toh ulôn harôh meututoe haba.

Saleuem nyang akhé

²¹ Tikhikus, syedara tanyoe dan peulayan nyang seutia bak buet Tuhan, teuma jijak peugah ubak gata keuhai peue mantong teuntang ulôn, dan mangat gata tateupeue keuhai ulôn dan buet ulôn. ²² Nyang kheueh sabab jih ulôn utus jihnyan keugata keujipeugah keuadaan kamoe keugata banmandum, mangat até gata rayeuk.

²³ Seumoga Allah Bapak, dan Tuhan Isa Almaseh geupeumungken banmandum jeu-maáh keu meusaboh dan saléng lam gaséh sayang dan teutab peucaya ubak Almaseh. ²⁴ Seumoga Allah geubri beureukat ubak Gata mandum nyang teugaséh ubak Tuhan tanyoe Isa Almaseh ngon gaséh nyang hana hase teupeulon.

Horeumat kamoe,
Paulus

SURAT PAULUS

KEU JEUMAÁH DI

FILIPPI

PEU INTAT HABA

Jeumaáh di Filipi na kheueh jeumaáh nyang phon-phon that geupeudong lé Paulus di Ierupa. Filipi nyan teuduek jih di Makedonia, saboh propinsi keurajeuen Roma. *Surat Paulus Keu Jeumaáh di Filipi* nyoe geutuléh lé Paulus watée gobnyan mantong na lam peunjara. Até gobnyan watée nyan gundah that sabab mantong na ureuëng-ureuëng Kristen nyang buet jih jilawan gobnyan. Meunan cit sabab lam jeumaáh nyang na di Filipi nyan na ureuëng-ureuëng nyang jipurunoe ajaran nyang sisat. Bah kheueh lagée nyan surat Paulus nyoe nyang su jih geumbira dan peunoh harapan. Peue sabab jih lagée nyan? Hana laén na kheueh sabab gobnyan meuman that ubak Almaseh.

Paulus geutuléh surat nyoe sabab nyang phon-phon that gobnyan keuneuk geupeugah teurimong gaséh ubak jeumaáh di Filipi ateuh peue nyang ka jibri keu gobnyan dan ka geuteurimong watée gobnyan mantong na lam keusosahan. Dan lam keuseumpatan nyoe teuma gobnyan keuneuk geubri durongan keu awaknyan mangat awaknyan jijeuet dan tabah watée trok ubak nyang sulet. Gobnyan geulakée ngon meuharab that mangat awaknyan miyueb até lagée Isa, dan hana jikuasa lé peurasaan sombong dan jipeupeunteng droe jih keudroe. Gobnyan geupeuingat awaknyan sabab ngon rakhmat Allah mantong kheueh, Po teu Allah geupeujeuet awaknyan meusaboh ngon Almaseh ngon dasai jih peucaya awaknyan ubak Gobnyan, kon ngon lé sabab awaknyan taát jipeubuet upacara-upacara agama nyang ka jipeuteuntée lam huköm agama Yahudi. Dan Paulus pih geutuléh cit keuhai geumbira dan seujahteura nyang geubri lé Po teu Allah ubak ureuëng-ureuëng nyang udeb meusaboh ngon Almaseh.

Suratnyoe that-that teupeumaklum keuhai keugeumbiraan sibagoe ciri khas jih, keuhai até nyang teutab, keusatuan, dan keutabahan ureuëng Kristen lam jipeuteun iman jih ubak Almaseh lam udeb jih sibagoe ureuëng Kristen. Dan surat nyoe pih sibagoe isyarat padub na cinta jih Paulus keu jeumaáh nyang na di Filipi.

Asoe jih

Haba phon 1:1-11

Keuadaan Paulus keudroe 1:12-26

Keuhai udeb ureuëng Kristen 1:27-2:18

Reencana keu Timotius dan Epafroditus 2:19-30

Peuingat keuhai musoh-musoh nyang teuka nibak luwa dan nyang teuka nibak dalam 3:1-4:9

Paulus ngon rakan-rakan gobnyan di Filipi 4:10-20

Peunutôb 4:21-23

1 Syedara-syedara umat Allah banmandum nyang na tinggai di Filipi, dan nyang ka meusaboh ngon Isa Almaseh. Meunan cit keu Syedara banmandum nyang peumimpén dan peumbantu jeumaáh!

Ulôn, Paulus, meusajan ngon Timotius, namiet-namiet Isa Almaseh, ² meuharab that seumoga Allah Bapak geutanyoe dan Tuhan

Isa Almaseh geubri beureukat dan seujahteura ateuh gata.

Doá Paulus keu jeumaáh

³ Tieb-tieb watée ulôn teuingat keu gata, dan ulôn lakée teurimong gaséh ubak Po teu Allah. ⁴ Dan pajan mantong watée ulôn meudoá keu Gata mandum, ulôn meudoá

ngon mangat até. ⁵Ulôn lakée teurimong gaséh ubak Po teu Allah sabab phon uroe phon sampoe bak watée nyoe, gata ka tatalông ulôn tajak peusampoe Haba Gét nyang teuka nibak Allah. ⁶Allah keudroe kheueh nyang peuphon buet nyang jroh nyan keu gata, dan ulôn yakén that Gobnyan teuma geupeubuet laju buet nyang lagée nyan sampoe seuleusoe bak Uroe Isa Almaseh geuteuka lom teuma. ⁷Keubiet ka bak teupat jih ulôn na peurasan nyang lagée nyan ubak gata, sabab Syedara banmandum sabe rab ngon até ulôn. Meunan cit sabab gata meusajan tateurimong meusigoe ngon ulôn, anugeurah nyang geubri lé Allah ubak ulôn; bah kheueh watée nyoe teungoh ulôn mantong na lam glab meunan cit watée ulôn mantong na diluwa keu ulôn bila dan ulôn peuteun Haba Gét nyan. ⁸Allah geuteupeue bahwa ulôn biet-biet that meucen keu gata ngon peurasan gaséh meusra nyang teuka nibak Isa Almaseh keudroe.

⁹Nyoe kheueh doá ulôn keu gata: seumoga gata banmandum seumaken tagaséh ubak Allah dan seusabe manusia dan laju meutamah lam peungeutahuan nyang beutôi dan pandangan nyang bijaksana. ¹⁰Ngon lagée nyan gata tateupeue tapiléh peue nyang paleng gét, dan udeb gata gleh nibak teucela atawa jitudôh peue mantong nibak

uroe Almaseh teuka lom teuma. ¹¹Udeb gata teuma meulimpah ngon buet nyang biet-biet gét nyang jipeuhase lé Isa Almaseh keudroe; ngon lagée nyan Allah teuma jipeumulia dan jipujoe-pujoe.

Udeb keu Almaseh

¹²Ulôn meuharab mangat gata tateupeue, bahwa hai-hai nyang ka teujadi ateueh ulôn jeuet keusabab leubeh le ureuëng deungoe dan jipatéh ubak Haba Gét nyan. ¹³Akibat jih, mandum peugawée meuligoe dan ureuëng-ureuëng laén nyang na lam banda nyoe jiteupeu bahwa ulôn jipeutamong lam glab sabab ulôn meuiman ubak Almaseh. ¹⁴Ngon jipeutamong ulôn lam glab ka teupeujeuet ureuëng-ureuëng Kristen nyang na lam banda nyoe ka jeuet keu yakén lom keuhai Tuhan, ngon lagée nyan awaknyan leubeh jijeuet jipeusampoe peusan Allah^a ngon hana rasa teumakot.

¹⁵Beutôi na meupadum droe lamkawan awaknyan nyang jipeusampoe keuhai Almaseh sabab bingiek até dan keuneuk meudakwa, teuma nyang laén jipeusampoe keuhai Almaseh sabab na meukeusut nyang murni. ¹⁶Ureuëng-ureuëng nyoe jipeubuet hai nyan sabab awaknyan jigaséh keu Po teu Allah dan ulôn, sabab awaknyan ka jiteupeu bahwa Allah ka geu-utus ulôn keu lôn tu-

Banda Filipi (1:1)

^a peusan Allah: padub-padubboh naseukah kuno: peusan nyan.
1:13: Kis. 28:30

nyok bak awaknyan bahwa Haba Gét nyan beutôi. ¹⁷Teuma ureuëng laén jipeugah keuhai Almaseh ngon meukeusut nyang hana gét; awaknyan jipeusampoe hainyan keupeuntengan droe jih. Ngon lagée nyan awaknyan meuharab hase jipeubuet ulôn nyoe leubeh meukarat lam glab.

¹⁸Teuma hana peue! Sabab pakriban kheueh mantong, bah kheueh nyan jipeubuet ngon meukeusut nyang murni atawa ngon meukeusut nyang salah, nyang peunteng Almaseh teutab jipeusampoe; ngon lagée nyan ulôn galak. Dan ulôn teutab meurasa lagée nyan, ¹⁹sabab ulôn kuteupeu bahwa ngon doá-doá gata dan ngon geubantu lé Roh Isa Almaseh, ulôn teuma geupeubeubaih. ²⁰Nyang lumpah that lôn lakée dan ulôn meuharab na kheueh mangat bék sagai-sagai ulôn nyoe gagai nibak tugaih lôn. Teuma ulôn meuharab that mangat bak tiebtieb watée, nyang paleng phon jinoenyoe, ulôn hase lôn cok sikeub beurani ngon lagée nyan bansigeunab jiwa tuboh lôn – bah kheueh ulôn udeb atawa ulôn maté – Almaseh teuteb teupeumulia. ²¹Sabab nibak ulôn, tujuan udeb lôn na kheueh Almaseh! Dan meunyoé maté nyan na kheueh untông. ²²Teuma meunyoé ngon udeb lam donya nyoe, ulôn hase lôn keureuja buet nyang leubeh meuguna, teuma ulôn hana kuteupeu nyang toh nyang harôh lôn piléh. ²³Ulôn jitarek nibak dua pihak. Ulôn meuheuet that keuneuk tinggai donya nyoe keu ulôn jak tinggai meusajan Almaseh, sabab nyan kheueh nyang paleng jroh; ²⁴teuma, keupeuntengan gata, na kheueh leubeh jroh meunyoé ulôn teutab tinggai lam donya. ²⁵Ulôn yakén that keuhai nyan. Nyang kheueh sabab jih ulôn teupeu bahwa ulôn teutab tinggai ngon Syedara banmandum, mangat hase lôn tulông gata beujeuet keuteuga dan seumaken mangat lam meuiman gata ubak Tuhan. ²⁶Sabab nyan, meunyoé ulôn singoh kugisa ubak gata, gata nyang ka meusaboh ngon Isa Almaseh teuma gata teumé leubeh jai lom alasan keumeurasa bangga ateueh droe ulôn.

²⁷Ngon lagée nyan, nyang peunteng bak watée nyoe na kheueh gata beu udeb nyang sisuai peue nyang jilakée lé Haba Gét keuhai Almaseh nyan. Ngon lagée nyan,

aléh ulôn hase meurumpok ngon gata atawa hana, ulôn teuma lôn deungoe bahwa gata kong tamumat ngon tamejuang meusajansajan ngon saboh tujuan dan saboh keuinginan; na kheueh keu keupeucayaan nyang sisuwai ngon Haba Gét nyang teuka nibak Allah nyan. ²⁸Bah kheueh gata sabe beurani; bék teumakot ateueh lawan-lawan gata. Ngon lagée nyan gata tatunyok bahwa awaknyan pasti taloe, dan gata teuma meunang, sabab Allah keudroe kheueh nyang peumeunang ateueh gata. ²⁹Sabab Po teu Allah ka geubri anugeurah ateueh gata kon keumeuiman ubak Almaseh mantong, teuma nyang leubeh nibak nyan keumeudeurita keu Almaseh. ³⁰Jinoenyoe gata pi na meusajan ngon ulôn lam meujuang nyang sa; na kheueh nyang gata ka lheueh takalon ulôn peujuang yoh masa ilée, dan nyang teutab mantong lôn peujuang sampoe nibak watée nyoe, lagée nyoe jinoenyoe ka gata deungoe.

Keureundahan dan keubeusaran Almaseh

2 Gata teuga, sabab gata meusaboh ngon Almaseh. Dan gata teuhabor sabab Almaseh geugaséh gata! Gata geubimbéng lé Roh Allah,^b dan gata pi saléng meugaséh sayang dan na rasa geunaséh sidroe ubak nyang laén. ²Ngon lagée nyan, cuba kheueh gata biet-biet tapeumangat até lôn ngon haihai nyang lagée nyoe: Udeb kheueh beusaboh até ngon geunaséh nyang saban, ngon pikeran nyang saban dan tujuan nyang saban teuma. ³Bék kheueh gata peubuet sapeue lé sabab jidurong lé keupeuntengan gata keudroe, atawa keu gata peusombong droe. Nyang sikeubiet jih bah kheueh gata maséng-maséng ngon até nyang miyueb ta anggab ureuëng laén leubeh gét nibak droe keudroe. ⁴Peurati kheueh keupeuntengan ureuëng laén; bék keupeuntengan droe keudroe. ⁵Bah kheueh gata na jiwa lagée Isa Almaseh:

- ⁶ Nibak dasai jih Gobnyan saban ngon Po teu Allah,
teuma Gobnyan hana geurasa droe bahwa keuadaan geuh nyang ilahi nyan meuseuti geupeuteun.^c
- ⁷ Nyang sibeuna jih, Gobnyan geupeulheuh banmandum nyan

^b Gata geubimbéng lé Roh Allah: atawa Roh Po teu Allah ka geupeujeuet gatanyoe udeb krab dan rukon sidroe ngon nyang laén. ^c ayat 6b jeuet teujeumah: teuma Gobnyan hana meurasa bahwa Gobnyan harôh meuseuha jeuet keusaban ngon Po teu Allah.

laju jeuet keusaban lagée sidroe namiet.

Gobnyan jeuet lagée sidroe manusia, dan leumah udeb geuh lagée sidroe manusia.

8 Gobnyan geupeumiyueb droe, dan udeb ngon taát ubak Allah trok án maté –

na kheueh maté teusaleb.

9 Sabab nyan kheueh Allah geuangkat Gobnyan simanyang-manyang jih, dan geubri ubak Gobnyan keukuasaan nyang leubeh rayeuk nibak peue-peue mantong keukuasaan nyang laén.

10 Teuma keuteuhoreumat Isa, banmandum makhlok nyang na lam syeuruga, meunan cit nyang na ateueh bumoe, meunan cit nyang di miyueb bumoe,^d

teuma jiseumah Gobnyan.

11 Awaknyan banmandum teuma jiaku bahwa Isa Almaseh kheueh Tuhan; ngon lagée nyan Allah Bapak teupeumulia.

Meucahya lagée hu peungéh nyang jipeutrang bumoe

12 Sabab nyan, Syedara-syedara nyang teucinta, lagée toh gata sabe taát ubak ulôn bak watée ulôn na lamkawan gata, teuma leubeh-leubeh nibak watée nyoe geutanyoe ka jiôh, bah kheueh gata teutab taát ubak ulôn. Gata ka geupeu seulamat lé Allah, ngon lagée nyan useuha kheueh sabe mangat seujahteura gata jeuet keusampoereuna. Peubuet kheueh nyan ngon horeumat dan patuh keu Po teu Allah, **13** sabab Allah keudroe nyang mubuet lam tuboh gata keugeupeujeuet gata rila dan sanggob tapeugalak até Allah.

14 Peubuet kheueh peue mantong ngon hana meu krôb-krôb atawa meudakwa. **15-16** Ngon lagée nyan gata katatunyok bahwa gata na kheueh aneuëk-aneuëk Allah nyang hana meucupa, nyang udeb ngon jujoe dan beutôi lamkawan ureuëng jehet dan ureuëng meudesya. Dan bak watée gata peusampoe ubak awaknyan haba nyang teubri udeb, bah kheueh gata peujeuet keu awaknyan lagée cahya muble-ble jipeutrang

donya. Meunyoe gata udeb nyang lagée nyan, singoh na alasan nibak ulôn keu meurasa bangga ateueh gata bak watée Isa Almaseh geuteuka lom teuma. Nyan sibagoë bukeuti bahwa pejuangan ulôn hana sia-sia dan useuha ulôn na hase jih.

17 Mungken ulôn teuma jipoh maté dan darah ulôn jeuet lagée darah keureubeuen nyang teuroe ateueh peue nyang gata peuseumah ubak Po teu Allah sibagoë tanda bahwa gata meuiman ubak Gobnyan. Meunyoe keubit nyan meuseuti lagée nyan, ulôn meusyukoe ateueh hainyan dan meusajan meugeumbira ngon gata. **18** Meunan cit heundak jih gata meurasa mangat dan meusajan meugeumbira ngon ulôn.

Timotius dan Epafroditus

19 Ulôn peucaya bahwa ngon geutulông lé Tuhan Isa, ulôn kukirém bubagaih Timotius keu gata, mangat ulôn hase teuhibor keuhai gata. **20** Teuma Timotius kheueh sidroe sagai ureuëng nyang saboh jiwa ngon ulôn, dan biet-biet teupike ubak keubahgian gata. **21** Banmandum nyang laén nyang jiuirôih na kheueh keu keupeuntengan jih keudroe, kon keupeuntengan Isa Almaseh. **22** Gata keudroe ka gata ngieng bukeuti jih bahwa Timotius nyan meuguna. Jihnyan ka jimubuet brat that meusajan ngon ulôn keuteujak peusampoe Haba Gét nyang teuka nibak Allah. Kamoe bandua deuh jih lagée aneuëk ngon bapak. **23** Ngon sabab nyan, reujang that óh lheueh lôn teupeue pakriban peukara ulôn akhé jih singoh, ulôn teuma lôn kirém jih nyan ubak gata. **24** Ulôn peucaya bahwa ngon tulông Tuhan, ulôn keudroe pih hana treb lé lôn jak saweue gata.

25 Keuhai syedara tanyoe di Epafroditus nyang gata kirém keu jitulông ulôn, ulôn meurasa that peureulée lôn yue jihnyan jigisa ubak gata. Jihnyan ka jibantu ulôn nibak lam buet dan pejuangan lôn. **26** Jihnyan meucen that-that keugata banmandum, dan jihnyan sosah that sabab gata ka meuteumé haba bahwa jihnyan sakét. **27** Keubiet beutôi jihnyan sakét karab habéh umu. Teuma Allah geugaséh keu jih nyan; dan kon keu jih mantong, teuma keu ulôn cit teuma, mangat ulôn bék sampoe meutamah seudeh. **28** Nyang kheueh sabab jih seumaken rayeuk mantong keuheundak ulôn keu lôn yue

^d dimiyueb bumoe: Meunurot anggapan nibak watéenyang ureuëng maté na jih dimiyueb teumpat nyang seupôt dimiyueb bumoe.

jihnyan jigisa ubak gata, jeuet gata mangat até lom meunyoe gata ka meurumpok ngon jih nyan, dan até ulôn pih jeuet keumangat. ²⁹ Ngon lagée nyan, sambot kheueh jihnyan ngon até nyang mangat sibagoe sidroe syedara nyang saboh iman. Hareuga kheueh mandum ureuëng nyang lagée jih nyan. ³⁰ Deumi keu keupeuntengan buet Almaseh, jihnyan rab habéh umu; jihnyan jisabong nyawöng keujibri seunulông keu ulôn atueh nan gata.

Keubeunaran nyang seujati

3 Akhé jih, Syedara-syedara lôn, bah kheueh gata meugeumbira sabab gata ka meusaboh ngon Tuhan. Ulôn hana meurasa brat peue nyang ka lôn tuléh keu gata sigohlom nyan; sabab hainyan gét keu keuseulamatan gata. ² Até-até kheueh keu ureuëng-ureuëng nyang jipeubuet hai-hai nyang jeuhet, ureuëng-ureuëng nyang patot teukheun 'Asée'. Awaknyan jipaksa jeuet mandum ureuëng teupeukatan. ³ Padahai tanyoe kheueh ureuëng-ureuëng nyang ka tateurimong meukatan nyang seujati, kon awaknyan. Tanyoe taseumah Allah ngon bimbéngan Roh Allah keudroe, dan tanyoe meusyukoe sabab geutanyoe udeb meusaboh ngon Isa Almaseh. Tanyoe hana meugantung ubak upacara-upacara nyang sifeuet jih lahé. ⁴ Nyang sibeuna jih ulôn jeuet mantong lôn meugantueng ubak upacara-upacara nyan. Sabab meunyoe na sidroe-droe ureuëng bak jih nyan na alasan keujimeugantung nibak upacara nyang sifeuet jih lahé, ulôn leubeh lom. ⁵ Ulôn teupeukatan watée ulôn meu-umu lapan uroe. Ulôn lahé sibagoe ureuëng Israel, nibak sukée bansa Benyamin; ulôn aseuli ureuëng Ibrani. Lam hai taát ubak huköm-huköm agama Yahudi, ulôn na kheueh anggota golongan Farisi. ⁶ Ulôn keubiet that-that meuseumangat lôn iénanya jeumaáh. Meunyoe teutilek rot huköm agama Yahudi, ulôn sidroe ureuëng gét nyang hana meucupa. ⁷ Teuma lé sabab Almaseh, banmandum nyang yoh ilée ulôn anggab sibagoe nyang jibri laba nibak ulôn, jinoenyoe keubiet ka jeuet keusipeu-peu nyang lumpah that rugoe. ⁸ Kon mantong hai-hai nyang teupeugah nyan, teuma peue-peue mantong nyang lôn anggab hai-hai nyang rugoe mubara. Nyang na nibak ulôn watée nyoe na kheueh nyang pa-

leng meuyuem; na kheueh lôn turi Isa Almaseh, Tuhan ulôn. Sabab Almaseh, banmandum nyan ka ulôn böih banmandum. Ulôn anggab banmandum nyan lagée bloih mantong, mangat ulôn hase meuteumé Almaseh, ⁹ dan biet-biet meusaboh ngon Gobnyan. Hubongan nyang jroh ngon Po teu Allah hana lé lôn useuha keudroe ngon cara lôn taát ubak huköm agama. Jinoenyoe ulôn na hubongan nyang jroh ngon Allah, sabab ulôn meuiman ubak Almaseh. Teuma, hubongan nyang jroh nyan teuka jih nibak Allah, dan ngon dasai jih meuiman ubak Isa Almaseh. ¹⁰ Saboh sagai nyang ulôn lakée, atra nyan na kheueh jeuet ulôn kuturi Almaseh, dan lôn rasa kuasa nyang teupeu-udeb Gobnyan nibak maté. Ulôn meuharab beumeusajan meudeurita ngon Gobnyan dan beujeuet keusaban ngon Gobnyan lam hai maté Gobnyan. ¹¹ Dan ulôn meuharab bahwa ulôn keudroe teuma geupeu udeb lom teuma nibak maté.

Teuplueng beumeuteumé tujuan

¹² Ulôn hana lôn peugah bahwa ulôn ka meuhase, atawa ka jeuet keusampoereuna. Teuma ulôn hana putôh lôn useuha keu lôn reubot hadiah nyang ka geukeubah lé Isa Almaseh. Keunyan kheueh Gobnyan ka geureubot ulôn dan geupeujeuet ulôn keumiléak Gobnyan. ¹³ Ka teuntée, Syedara-syedara, ulôn nyang sibeuna jih hana lôn peugah bahwa ulôn ka meuhase lôn reubot hadiah nyan. Teuma na saboh hai nyang ulôn peubuet, hainyan na kheueh ulôn putuwoe peue nyang na dilikot ulôn, dan lôn useuha ngon biet-biet that beumeuteumé peue nyang na dikeue. ¹⁴ Nyang kheueh sabab jih ulôn teutab kuplueng mangat meuteumé tujuan akhé mangat meuteumé meunang, na kheueh udeb lam syeuruga; keu nyan kheueh Allah geutawök tanyoe rot Isa Almaseh.

¹⁵ Tanyoe mandum nyang ka rayeuk seucara rohani, lagée nyan kheueh nyang sigét jih tameusikeub. Teuma meunyoe na lamkawan gata nyang sikeub jih laén, teuma Po teu Allah geupeu trang teuma ubak gata. ¹⁶ Teuma hainyoe nyang harôh gata peurati: Tanyoe meuseuti taudeb meunurot peuratoran nyang ka taseutôt trok bak watée nyoe.

¹⁷ Syedara-syedara lôn banmandum! Seutôt kheueh teuladan ulôn. Kamoe ka

⁶ hana: padub-padubboh naseukah kuno: gohlom.

3:5: Rm. 11:1, Kis. 23:6, 26:5 3:6: Kis. 8:3, 22:4, 26:9-11 3:17: 1Kor. 4:16, 11:1

kamoe bri teuladan nyang beutôi, sabab nyan ngieng kheueh beugét-gét bak ureuëng nyang ka jiseutôt teuladan kamoe nyan. ¹⁸ Ulôn ka kayém that ulôn britée ubak gata, dan jinoenyoe ulôn ulang lom ngon cara ulôn mo, bahwa na dan jai that ureuëng nyang udeb jih jipeurusak makna Almaseh maté bak kayée saleb. ¹⁹ Udeb ureuëng-ureuëng nyang lagée nyan akhé jih teuma rhot ubak hanco, sabab ilah awaknyan na kheueh keuheundak tuboh jih keudroe. Hai-hai nyang teupeumalée, nyan kheueh nyang awaknyan peubangga; sabab awaknyan nyang jipike keuhai-hai nyang na hubongan ngon donya nyoe mantong. ²⁰ Teuma geutanyoe na kheueh wareuga neugahra syeuruga. Nibak teupat nyan kheueh teuma Raja Peuseulamat geutanyoe, Tuhan Isa Almaseh, teuma teuka. Gobnyan kheueh nyang tanyoe preh-preh ngon meucen lumpah na. ²¹ Tuboh geutanyoe nyang leumoh dan hase hanco nyoe, teuma geu-ubah lé Almaseh jeuet lagée tuboh Gobnyan keudroe nyang mulia. Gobnyan hase geupeubuet nyan sabab bak Gobnyan na kuasa keugeupeutaklok peue-peue nyang na.

Peutunyok-peutunyok

4 Sabab nyan, Syedara-syedara ulôn nyang lôn cinta, meunan kheueh kira jih gata udeb ngon biet-biet meuiman ubak Tuhan. Até ulôn meucen that keugata! Gata kheueh keubanggaan ulôn nyang peujeuet ulôn geumbira.

² Gata hei inong Euodia dan meunan cit gata inong Sintike! Ulôn lakée ngon meuharab that mangat gata saboh até sibagoe ureuëng-ureuëng nyang saboh iman. ³ Keurakan ulôn nyang seutia, ulôn lakée cit mangat gata bantu ureuëng inong nyoe. Awaknyan ka jimubuet brat that meusajan ulôn keuteupeusampoe Haba Gét nyang teuka nibak Allah; saban cit lagée Klemen dan banmandum ureuëng laén nyang jimeukeureuja meusajan ulôn. Nan-nan awaknyan na lam Kitab Ureuëng Udeb.

⁴ Seumoga gata sabe lam geumbira sabab gata ka udeb meusaboh ngon Tuhan. Sigoe teuk ulôn peugah: meugeumbira kheueh!

⁵ Bah kheueh mandum ureuëng hase jikalon sikeub gata nyang gét até. Sabab hana treb lé Tuhan teuma teuka. ⁶ Bék kheueh khawate keuhai peue mantong. Lam hai-hai

peue mantong. Lam sigala hai meudoá kheueh dan kirém kheueh meulakée gata ubak Allah. Peue nyang gata peureulée, bri tée kheueh nyan ubak Po teu Allah ngon cara gata peugah teurimong gaséh. ⁷ Teuma seujahteura nyang teuka nibak Allah hana mungken hase jimuphom lé manusia, teuma jeuet até dan pikeran gata nyang ka meusaboh ngon Isa Almaseh.

⁸ Akhé jih, Syedara-syedara, pasoe kheueh pikeran gata ngon hai-hai nyang na asoe, nyang patot teupujoe, na kheueh hai-hai nyang beutôi, nyang teuhoreumat, nyang ade, mureuni, maméh, dan jroh. ⁹ Peujak kheueh peue nyang ka gata meurunoe dan gata teurimong nibak ulôn; bah kheueh nyan nibak tutoe haba meunan cit nibak buet-buet nyang ulôn keureuja. Allah teupat sigala seujahteura, teuma na meusajan gata.

Tutoe haba teurimong gaséh

¹⁰ Lam udeb lôn nyang meusaboh ngon Tuhan, ulôn meurasa mubahgia that, sabab óh ka lheureh meunan treb, jinoenyoe gata na watée lom tapike ulôn. Nyang lôn meukeusut kon gata katatuwoe keulôn; gata keubiet takalon ulôn, teuma gata hana meuteumé watée keugata tunyok hainyan. ¹¹ Ulôn peugah nyoe kon sabab di ulôn nyoe kakureueng sipeue-peue, sabab ulôn ka lôn meurunoe teurasa puih ngon peue nyang na. ¹² Ulôn ka lôn rasa udeb lam keuadaan kureueng hana sapeuena, dan ka teuma lôn rasa udeb ngon atra nyang leubeh. Ulôn ka lôn teupeu rahsia jih keu ulôn hadab keuadaan nyang pakriban mantong; bah kheueh lam keuadaan makmu meunan cit lam keuadaan gasien, bah kheueh lam keuadaan meuwáh meunan cit lam keuadaan kureueng hana sapeuena. ¹³ Ngon kuasa nyang geubri lé Almaseh keu ulôn, nibak ulôn kana teunaga keu lôn meuhadab ubak peue-peue mantong keuadaan nyang teuka.

¹⁴ Teuma gata katatulông ulôn lam keuadaan ulôn sosah; dan peue nyang gata peubuet nyan keubiet gét lagoena. ¹⁵ Syedara-syedara ureuëng Filipi! Gata keudroe tateupeue that bahwa bak watée ulôn tinggai Makedonia yoh masa ilée, bak watée Haba Gét nyan ulôn tabu phon-phon that, gata kheueh saboh sagai jeumaáh nyang tulông ulôn; dan gata teuma saboh sagai jeumaáh nyang meusajan ngon lôn tarasa laba rugoe. ¹⁶ Bak watée ulôn na di Tesalonika dan ulôn

peureulée bantuan, ka leubeh nibak sigoe gata kirém bantuan ubak ulôn. ¹⁷ Nyan kon meumakna bahwa ulôn teuma keuneuk teurimong meuneubri. Nyang ulôn lakée na kheueh mangat ulôn jeuet lôn ngieng hasehase nyang teutamah keulaba gata. ¹⁸ Ulôn ka kuteurimong banmandum – bahkan leubeh nibak nyang seb! Banmandum meuneubri nyang gata kirém keu ulôn, ka lôn teurimong meulalu Epafroditus. Jinoenyoe ulôn kana banmandum nyang ulôn peureulée. Meuneubri-meuneubri nyang nibak gata nyan na kheueh lagée bée mangat nyang teupeuseumah ubak Po teu Allah dan nyang geuteurimong lé Allah ngon mangat até. ¹⁹ Allah nyang ulôn seumah, nyang meulimpah ngon keukayaan lam Isa Almaseh, teuma teupeupeunoh peue-peue nyang gata

peureulée. ²⁰ Teupujoe kheueh Allah Bapak geutanyoe siumu masa! Amin.

Saleuem keuneulheueh

²¹ Peutrok kheueh saleuem ulôn ubak banmandum umat Allah nyang meusaboh ngon Isa Almaseh. Dan teurimong kheueh teuma saleuem nibak syedara-syedara nyang na meusajan ulôn disinoe. ²² Banmandum umat Allah nyang na lam banda nyoe, nyang phon that awaknyan nyang na lam meuligoe Kaisar, jikirém saleuem keugata mandum.

²³ Seumoga Tuhan geutanyoe Isa Almaseh geubri beureukat keugata mandum.

Horeumat kamoe,
Paulus dan Timotius

SURAT PAULUS

KEU JEUMAÁH DI

KOLOSE

PEU INTAT HABA

Kolose na kheueh saboh banda di Asia Ubit, siblah u timu banda Efesus. Kon Paulus nyang peudong jeumaáh di Kolose nyoe, teuma watée gobnyan geukirém ureuëng-ureuëng meukeureuja nibak Efesus, ma banda saboh propinsi Roma di Asia Ubit, gobnyan meurasa meutanggung jaweueb cit ateuh jeumaáh di Kolose nyan. Paulus ka geuteurimong haba bahwa lam jeumaáh nyan na gurée-gurée nyang jipeurunoe ajaran-ajaran nyang salah. Gurée-gurée nyan jimeukreueh bahwa keuteuturi Allah dan geupeu seulamat ngon sampoereuna, ureuëng meuseuti jiseumah "roh-roh nyang mat peurintah dan nyang mat kuasa bansigom donya". Dilikot nibak nyan, kheun gurée-gurée nyan, ureuëng meuseuti beutaát jipeubuet peuratoran-peuratoran meukatan, seumalo dan nyang laén-laén.

Surat Paulus Keu Jeumaáh di Kolose nyoe geutuléh keugeupeugah ajaran Kristen nyang beutôi dan teubantah ajaran-ajaran nyang salah nyang ka jipurunoe lé gurée-gurée peuleusu nyan. Asoe nyang paleng peunteng lam surat nyoe na kheueh bahwa Isa Almaseh sanggob geubri keuseulamatan nyang sampoereuna dan ajaran-ajaran nyang laén nyan na kheueh teupeujiôh manusia nibak Almaseh. Rot Almaseh, Allah geucebta donya nyoe, dan rot Almaseh teuma Allah geupeu seulamat donya nyoe. Ngon lagée nyan jeulaih kheueh meusaboh ngon Almaseh, donya nyoe naharapan keu teupeuseulamat. Oh lheueh nyan Paulus laju geupeu trang hubongan ajaran nyang agong nyan ngon udeb ureuëng Kristen.

Peureulée cit teupeugah disinoe bahwa Tikhikus – nyang ba surat nyoe u Kolose keu Paulus – jipeungon lé Onesimus, namiet nyang geuyue lé Paulus keu jiriwang ubak po jih, nyan kheueh Filemon, sidroe anggota jeumaáh di Kolose.

Asoe jih

Haba phon 1:1-8

Sifeuet dan peuranan Almaseh 1:9-2:19

Udeb barô nyang jirasa lé ureuëng-ureuëng Kristen 2:20-4:6

Peunutôb 4:7-18

1 1-2 Syedara-syedara umat Allah di Kolose nyang seutia meusaboh ngon Almaseh!

Sibagoe rasui Isa Almaseh, – nyang geuangkat lé Allah – ulôn, Paulus, meusanjan-sajan ngon syedara-syedara geutanyoe Timotius, meuharab seumoga Allah Bapak geutanyoe geubri beureukat dan seujahteura ateuh gata.

Doá teurimong gaséh

3-4 Kamoe ka meudeungoe bahwa gata meuiman ubak Isa Almaseh dan gata tagaséh keumandum umat Allah. Nyang kheueh sabab jih watée kamoe meudoá keugata,

kamoe sabe kamoe lakée teurimong gaséh ubak Allah, Bapak Tuhan geutanyoe Isa Almaseh. 5 Gata meuiman dan gata tagaséh, sabab gata meuharab teuma peue nyang ka geukeubah lam syeuruga lé Allah keugata. Gata katadeungoe keuhai nyan, bak watée Haba Gét nyang beutôi teupeusampoe keu gata. 6 Haba nibak Po teu Allah meutabu bansigom donya, dan udeb manusia sabe teubri beureukat lé haba nyan, sabab lagée udeb gata geubri beureukat watée phon that gata deungoe keuhai rahmat Allah dan biet-biet gata amai. 7 Hai nyan jipeutrok bak gata lé Epafras, rakan nyang kamoe gaséh. Jihnyan na kheueh ureuëng nyang mubuet

keu Almaseh nyang ka seutia jimeukeureuja keu keupeuntengan tanyoe.^a ⁸ Nibak jihnyan kamoe deungoe bahwa ngon kuasa Roh Allah gata hase saléng meugaséh sa- yang.

⁹ Nyang kheueh sabab jih kamoe sabe meudoá keugata watée phon that kamoe deungoe keuhai gata. Kamoe lakée ubak Allah mangat Roh Allah geubri keugata keubijaksanaan dan peungeurtian sampoe gata tateupeue ngon sampoereuna peue nyang geukeuheundak lé Allah. ¹⁰ Ngon lagée nyan gata hase udeb meunurot keuheundak Allah, dan sabe tapeugalak até Gobnyan, sampoe lam hai peue-peue mantong gata hase tapeuhase hai-hai nyang gét. Dan iéleumé gata keuhai Allah pih meutamah teuma. ¹¹ Peunoh harapan, ngon kuasa nibak Allah nyang agong, gata teupeuteuga sampoe gata hase tapeuteun deurita pakriban mantong ngon saba dan mangat até ¹² dan ngon teupeugah teurimong gaséh ubak^b Bapak. Sabab Bapak nyan kheueh nyang peujeuet gata jeuet gata teurimong peue nyang geukeubah lé Allah keu umat Gobnyan lam keurajeuen gobnyan nyang trang. ¹³ Gobnyan ka geupeuleueh geutanyoe nibak kuasa nyang seupôt dan geupinah geutanyoe u dalam keurajeuen Aneuëk Gobnyan nyang geugaséh. ¹⁴ Lé Aneuëk Gobnyan tanyoe geupeubeubaih; ngon lagée

nyan banmandum desya-desya geutanyoe ka geupeu amphon.

Almaseh dan buet Gobnyan

¹⁵ Almaseh na kheueh gamba nyang nyata nibak droe Allah nyang hana leumah teukalon; Almaseh na kheueh aneuëk nyang tuha, leubeh peunteng nibak banmandum nyang geucebta. ¹⁶ Sabab meulalu Gobnyan kheueh Allah geucebta peue-peue mantong nyang na lam syeuruga dan nyang na ateueh rhung bumoe, peue-peue mantong nyang deuh teukalon dan nyang hana deuh teukalon, jitamong cit keunan mandum roh nyang meukuasa dan nyang mat peurintah. Bansi-gom donya nyoe geucebta rot lalu Almaseh dan keu Almaseh. ¹⁷ Sigohlom na peue-peue mantong ateueh rhung donya nyoe, Almaseh ka leubeh ilée na. Dan lé sabab Gobnyan kheueh teuma peue-peue mantong na nibak teupat jih maséng-maséng. ¹⁸ Gobnyan kheueh ulée nibak tuboh geuh, nyan kheueh jeumaáh, sabab Gobnyan kheueh punca udeb banmandum jeumaáh nyan. Gobnyan kheueh aneuëk nyang tuha, nyang phon-phon that geupeu udeb lom teuma nibak maté, mangat Gobnyan keudroe mantong nyang jeuet keu nyang paleng peunteng ateueh peue-peue mantong. ¹⁹ Allah keudroe nyang lakée mangat peue-peue mantong nyang na nibak droe Allah, na cit teuma meuteumé ngon leungkab nibak droe Aneuëk Gobnyan. ²⁰ Dan rot Aneuëk nyan teuma Allah geucok keuputosan keugeupeugét peue-peue mantong jimeugét lom teuma ngon Gobnyan – bah kheueh nyang na peue-peue ateueh rhueng bumoe, meunan cit nyang lam syeuruga. Allah geupeubuet nyan rot Aneuëk Gobnyan maté bak kayée saleb.

²¹ Yoh masa ilée gata jiôh nibak Po teu Allah. Gata meumusoh ngon Gobnyan sabab pi-e dan pikeran gata jeuhet. ²² Teuma jinoenyoe, ngon maté Aneuëk Gobnyan, Allah geupeujeuet hubungan gata ngon Gobnyan jeuet keu gét lom teuma. Ngon cara nyan gata hase teuba meuhadab Allah lam keuadaan nyang suci, gleh dan hana meucupa. ²³ Teuma gata kateuntée dan meuseuti teutab seutia meuiman dan teudong cot nibak keuimanan gata. Bék sampoe gata peulheueh harapan gata nyang ka geubri

Seumayang (1:9)

^a tanyoe: padub-padubboh naseukah kuno: gatanyoe. ^b ngon saba dan mangat até dan ngon teupeugah teurimong gaséh ubak: atawa deungon saba. Dan ngon mangat até teupeugah teurimong gaséh ubak.
1:7: Kol. 4:12, Flm. 23 1:14: Ef. 1:7 1:18: Ef. 1:22-23 1:20: Ef. 2:16

keugata watée gata tateurimong Haba Gét nyang teuka nibak Allah. Haba nyan ka geupeusampoe ubak tieb-tieb ureuëng bansigom donya. Dan keunyan kheueh teuma ulôn, Paulus, ka jeuet keupeulayan.

Layanan Paulus ateueh jeumaáh

²⁴ Jinoenyoe ulôn galak meudeurita deumi keu keupeuntengan gata. Sabab ngon na peundeuritaan bak tuboh ulôn, ka lôn peuleungkab peue nyang meuseuti geudeurita lé Almaseh keujeumaáh Gobnyan, na kheueh tuboh Gobnyan. ²⁵ Allah geuyue ulôn jeuet keupeulayan jeumaáh Gobnyan deumi keu keupeuntengan gata. Ulôn meuseuti lôn peusampoe haba nyang teuka nibak Allah, banmandum; ²⁶ na kheueh haba nyang ka meuabat-abat nyang ka lheueh geusöm lé Po teu Allah keumandum ureuëng, teuma watée nyoe ka geupeugah keu umat Gobnyan. ²⁷ Ubak umat Geuhnyan Allah geupeugah padun na gét jih dan agong jih rahsia Geuhnyan keu banmandum umat manusia. Rahasia nyan na kheueh: Almaseh na lam tuboh gata, nyang meumakna bahwa gata teuma meusajan tarasa keubeusaran Allah. ²⁸ Almaseh nyan kheueh nyang kamoe peugah ubak tieb-tieb manusia. Kamoe peuingat dan kamoe peurunoe awaknyan banmandum ngon sigala bijaksana. Tujuan kamoe na kheueh mangat tieb-tieb ureuëng hase teuba ubak Allah, sibagoe ureuëng nyang ka rayeuk lam hai-hai rohani, sabab ka meusaboh ngon Almaseh. ²⁹ Keumeuteumé hainyan ulôn meukeureuja brat. Ulôn meujuang ngon sigeunab teunaga nyang ka geubri lé Almaseh ubak ulôn dan nyang mubuet lam tuboh ulôn ngon peunoh kuasa.

2 Ulôn meuharab mangat gata teupeu pakriban brat jih ulôn meujuang deumi keugata dan keu awaknyan nyang na di Laodikia dan banmandum nyang hana jituri keulôn seucara pribadi. ² Banmandum nyoe ulôn peubuet mangat até awaknyan beujeuet keuteuga dan awaknyan saléng lam gaséh sayang ngon lagée nyan awaknyan beujeuet meusaboh. Deungon lagée nyan awaknyan biet-biet muphom dan yakén lom jituri rahsia Allah, na kheueh Almaseh keudroe. ^c

³ Almaseh kheueh nyang peutrang banmandum keubijaksanaan dan peungeutahuan Allah nyang yoh masa ilée teusöm.

⁴ Ulôn peugah nyoe mangat gata bék jipeungét lé soe mantong nyang babah jih maméh ateueh gata. ⁵ Dan bah kheueh ulôn nyoe jiôh nibak gata, anggab kheueh-ulôn na meusajan gata. Dan ulôn mangat that até watée lôn ngieng gata siaté dan teugoh tameuiman ubak Almaseh.

Udeb nyang sampoeuna

⁶ Syedara banmandum ka tateurimong Isa Almaseh sibagoe Tuhan. Lé sabab nyan bah kheueh gata udeb meusaboh ngon Gobnyan, ⁷ dan meu-ukeue lam Gobnyan. Bah kheueh gata tapeudong udeb gata ngon Almaseh sibagoe dasai jih. Bah kheueh gata seumaken tameuiman ubak Almaseh, meunurot peue nyang ka teupeurunoe ubak gata. Dan bah kheueh até gata bumangat that sira tapeugah teurimong gaséh.

⁸ Bah kheueh gata beuaté-até, bék sampoe na nyang jipakat gata ngon falsafah-falsafah manusia nyang hana meuguna, nyang na keubiet jipeusisat. Falsafah-falsafah nyan asai jih kon nibak Almaseh, teuma nibak peundapat manusia mantong dan nibak roh-roh nyang meukuasa lam donya. ⁹ Sabab banmandum pribadi Allah na tinggai lam Almaseh, na kheueh nibak keumanusiaan Gobnyan. ¹⁰ Dan sabab udeb meusaboh ngon Almaseh, keugata pih teubri udeb nyang sipeunoh jih. Sabab Almaseh na kheueh ulée ateueh tieb-tieb roh nyang meukuasa dan nyang mat peurintah.

¹¹ Sabab meusaboh ngon Almaseh, gata kateupeukatan, kon ngon peukatan nyang jipeubuet lé manusia, teuma ngon meukatan nyang geupeugét lé Almaseh, nyang peubeubaih gata nibak kuasa tabiát nyang meudesya. ¹² Sabab bak watée gata teupumanö, gata teukubu meusajan-sajan Almaseh; dan ngon pumanö nyan cit teuma, gata meusajan teupeu udeb lom teuma meusajan Almaseh sabab gata peucaya ubak kuasa Allah nyang ka geupeu udeb Almaseh nibak maté. ¹³ Yoh masa ilée, gata ka maté seucara rohani sabab gata meudesya, dan sabab gata hana teupeukatan seucara lahé. Teuma jironyoe Allah geupeu udeb gata meusajan-sajan ngon Almaseh. Allah ka geupeu amphon banmandum desya-desya geutanyoe, ¹⁴ dan geupeubateue surat utang ateueh geutanyoe, nyang jiancam geutanyoe ngon syarat-sya-

^c rahsia Allah, na kheueh Almaseh keudroe: padub-padubboh naseukah kuno: rahsia Po teu Allah; na cit: rahsia Po teu Allah, Bapa Almaseh; na cit: rahsia Po teu Allah Bapa dan rahsia Almaseh.
2:12: Rm. 6:4 2:13: Ef. 2:1-5 2:14: Ef. 2:15

rat nyang brat. Deungon teusaleb surat nyan bak kayée saleb, Allah geupeu amphon banmandum peukara ateueh geutanyoe. ¹⁵ Nibak saleb nyan Almaseh geupeugöt banmandum roh-roh nyang mat peurintah dan nyang meukuasa ka jeuet hana meudaya lé.^d Awaknyan ka jeuet keubeunda nyang jinonton lé ureuëng ramé bak watée Almaseh geuiréng awaknyan sibagoë ureuëng teuteun lam pawai keumeunangan.

¹⁶ Sabab nyan bék kheueh tapeubiyeu ureuëng laén jipeusalah gata keuhai peunajoh atawa nyang gata jieb, atawa keuhai uroe-uroe raya keuagamaan, atawa peuraayaan-peurayaan buleuen barô, atawa keuhai uroe Sabat. ¹⁷ Banmandum nyan na kheueh bubayang mantong nibak hai-hai nyang teuma teuka, teuma keunyataan nibak hai-hai nyan na kheueh Almaseh! ¹⁸ Bék kheueh gata tapeubiyeu droe jipeurugoe lé ureuëng-ureuëng nyang pura-pura peumiyueb droe dan nyang seumah malai-kat-malaikat. Ureuëng nyan sombong ngon pikeran-pikeran donya dan jipeubanggabangga droe ngon peue-peue nyang jikalon nyang khusus, ¹⁹ sampoe hana lé jimumat ubak Almaseh nyang jeuet keu ulée. Dimiyueb pimpénan Almaseh, bansaboh tuboh geupeulara dan teupeusaboh lé jeueb-jeueb seundi jih, dan timoh meunurot keuheundak Allah.

Udeb maté meusajan-sajan Almaseh

²⁰ Gata ka maté meusajan-sajan ngon Almaseh, dan ka geupeubeubaih nibak roh-roh nyang kuasa ateueh alam nyoe. Ngon lagée nyan, pakon gata udeb lagée ureuëng nyang mantong jikuasa lé donya nyoe? Pakon gata tundok ubak peuratoran-peuratoran nyoe, ²¹ "Bék mat nyoe", "Bék cilet nyan", "Bék cukéh nyoe?" ²² Banmandum atoran nyan na kheueh keuhai-hai nyang meunan jimat hana meuguna lé. Nyan na kheueh atoran-atoran dan peungajaran-peungajaran nyang jipeugét lé manusia. ²³ Beutôi deuh jih hainyan bijaksana, ngon cara jiyue mangat manusia jiseumah malaikat, peumiyueb droe dan teuseksa droe; teuma banmandum nyan hana meuguna keuteukeundali nafeusu manusia.^e

3 Gata ka teupeu udeb lom teuma meusajan-sajan Almaseh. Sabab nyan bah kheueh gata useuha keumeuteumé hai-hai nyang lam syeuruga, dipat Almaseh geumat peurintah meusajan Allah. ² Peupusat kheueh pikeran gata bak hai-hai nyang na disinan, bék bak hai-hai nyang na lam donya. ³ Sabab gata ka maté, dan udeb gata teusöm meusajan Almaseh lam Allah. ⁴ Ngon lagée nyan, punca udeb gata nyang seujati na kheueh Almaseh dan watée Gobnyan leumah singoh gata pi teuma teuka deungon Gobnyan lam keubeusaran geuh!

Udeb nyang awai dan udeb nyang barô

⁵ Sabab nyan, peumaté kheueh nyang jimeuheuet le donya nyan jipeukaru droe gata, lagée buet cabui, hai-hai nyang hana teupujoe, hawa nafeusu, meulakée nyang jeuhet, dan seurakah (sabab seurakah nyan na kheueh saban lagée teuseumah beurala). ⁶ Hai-hai nyang lagée nyan kheueh nyang jeuet meuakibat ubak meureuka Allah ateueh ureuëng-ureuëng nyang hana taát.^f ⁷ Yoh masa ilée gata keudroe pi taturot hai-hai nyang meuheuét nyan, bak watée gata jikuasa lé jih nyan.

⁸ Teuma bak watée nyoe bah kheueh gata tiek hai-hai nyang jeuhet lam tuboh gata: bék beungéh lé, atawa bingkéng hana meuteuntée dan na rasa banci keu ureuëng laén. Bék sagai-sagai jiteubiet lam babah gata tutoe haba teumeunak atawa tutoe nyang kutoe. ⁹ Bék meusulet sidroe ngon nyang laén, sabab udeb nyang awai nyang peue mantong sifeuet jih ka gata tinggai. ¹⁰ Gata jinoenyoe ka teubri udeb nyang barô. Gata na kheueh manusia barô, nyang teungoh geupeu barô hana putôh-putôh lé nyang cebta, nyan kheueh Allah; meunurot hi geuh keudroe. Meukeusut jih na kheueh mangat gata taturi Allah ngon sampoeuna. ¹¹ Sibagoë akibat nibak mandum nyan hanco kheueh peue-peue mantong nyang na meubeda ureuëng Yahudi ngon kon ureuëng Yahudi, ureuëng meukatan ngon ureuëng nyang hana meukatan, hana meubeda lé ureuëng aséng ngon ureuëng biadab, sidroe namiet ngon ureuëng meurdehka, sabab Almaseh na kheueh sigala-gala jih dan Gobnyan meusaboh ngon mandum nyan!

^d Almaseh geupeugöt banmandum roh-roh nyang mat peurintah dan nyang meukuasa ka jeuet hana meudaya le: atawa Almaseh geupeubeubaih droe gobnyan nibak roh-roh nyang mat peurintah dan meukuasa.

^e hana meuguna keuteugeundali nafeusu manusia: atawa hana meuguna keucuali keuteupeu puih nafeusu manusia.

^f Lam padub-padubboh naseukah kuno hana: ateueh ureuëng-ureuëng nyang hana taát.

2:16: Rm. 14:1-6 2:19: Ef. 4:16 3:1: Zab. 110:1 3:9: Ef. 4:22 3:10: Keuj. 1:26, Ef. 4:24

¹² Gata na kheueh umat Allah, Allah geugaséh gata dan geupiléh gata keujeuet keumilé Gobnyan nyang khusus. Nyang kheueh sabab jih meuseuti tatunyok gaséh sayang, gata harôh gét até, miyueb até, leumoh leumbot, dan ék gatateun meudeurita. ¹³ Gata meuseuti saba sidroe ngon nyang laén, dan saléng tapeu amphon meunyoé na nyang troh dam ateuh ureuëng laén. Tuhan ngon mangat até geupeu amphon gata, ngon lagée nyan gata pih meuseuti beutateum peu amphon sidroe ngon nyang laén. ¹⁴ Dan nyang paleng peunteng na kheueh: Gata meuseuti saléng tameugaséh sabab gaséh nyan kheueh nyang peusaboh Gata banmandum sampoe jeuet keusampoereuna. ¹⁵ Bah kheueh peue-peue mantong nyang gata cok keuputosan jipeuteuntée nibak damé nyang geubri lé Almaseh lam até gata. Sabab Allah geutawök gata jeuet keu anggota saboh tuboh, mangat gata udeb lam damé nibak Almaseh nyan. Bah kheueh gata meuteurimong gaséh. ¹⁶ Bah kheueh ajaran-ajaran Almaseh nyang peunoh beureukat jillob lam até gata. Bah kheueh gata saléng peurunoe dan saléng tabri naseuhat ngon bijaksana mungken. Meuca-e kheueh ngon lagu-lagu zabur puja dan pujoe meunan cit lagu-lagu rohani; meulagu kheueh keu Po teu Allah ngon peurasaan syukoe lam até gata. ¹⁷ Peue mantong nyang gata peubuet atawa nyang gata peugah, bah kheueh nyan gata peubuet atawa gata peugah lam nan Tuhan Isa. Meusyukoe kheueh ubak Allah Bapak keupeue nyang geupeubuet lé Isa keugata.

Hubongan-hubungan pribadi lam udeb barô

¹⁸ Hei gata-gata nyang jeuet keupurumoh! Taát kheueh ubak lakoe gata, sabab meunan kheueh nyang sibeunajih peurangoe gata sibagoe ureuëng Kristen.

¹⁹ Hei gata-gata nyang jeuet keu ureuëng lakoe! Gaséh kheueh keupurumoh gata. Bék gata peubuet gasa ateuh purumoh teuh nyan.

²⁰ Aneuëk-aneuëk! Na kheueh keuwajéban gata sibagoe ureuëng Kristen keusabeta-taát ubak ayah ngon ma, sabab lagée nyan kheueh nyang jeuet keu mangat até Allah.

²¹ Hei gata-gata nyang jeuet keu ayah! Bék gata peusakét até aneuëk-aneuëk gata

akhé jih aneuëk gata nyan jeuet keuputôh asa.

²² Hei gata-gata nyang jeuet keu namiet! Lam hai peue mantong, bah kheueh gata taát ubak po gata nyang lam donya nyoe. Bék kheueh taát ubak awaknyan watée awaknyan teungoh jikeumiet gata, sabab gata meuheuét jipujoe. Taát kheueh ubak awaknyan ngon até nyang ikhlaih, sabab gata tahoreumat Tuhan. ²³ Buet peue mantong nyang geubri ateuh gata, bah kheueh gata peubuet ngon sipeunoh até, siulah-ulah Tuhan kheueh nyang gata peutimang, dan kon manusia mantong. ²⁴ Ingat kheueh bahwa gata teuma tateurimong upah nibak Tuhan. Peue nyang geukeubah lé Tuhan keu umat Gobnyan, nyan kheueh nyang teuma geubri keugata. Sabab amphon nyang sibeuna jih nyang teungoh gata peutimang nyan na kheueh Almaseh keudroe. ²⁵ Dan soe mantong nyang peubuet salah, teuma jitanggung buet-buet jih nyang salah nyan; sabab Tuhan hana geupandang muka.

4 Syedara-syedara nyang jeuet keu amphon! Bah kheueh gata peusaneut namiet-namiet gata ngon beuna dan ade. Ingat kheueh bahwa gata pih na sidroe amphon lam syeuruga.

Peutunyok-peutunyok

² Bah kheueh gata meudoá ngon khu-syuék dan sabe siab waspada, sira gata peugah syukoe ubak Allah. ³ Meudoá kheueh teuma keukamoe mangat Allah geubri keukamoe keuseumpatan nyang jroh keukamoe peusampoe haba keuhai Almaseh. Sabab hainyan kheueh jinoenyoe ulôn na lam rumoh glab. ⁴ Meudoá kheueh mangat ulôn hase lôn peugah rahsia nyan ngon sijeulaih-jeulaih jih lagée nyang sibeuna jih.

⁵ Lam hubongan gata ngon ureuëng-ureuëng nyang hana meuiman, bah kheueh gata udeb bijaksana dan gata peuguna tiebtieb keuseumpatan ngon sigét-gét jih. ⁶ Bah kheueh hai-hai nyang gata peugah nyan sabe mangat dan teutarek até. Bah kheueh gata tateupeue pakriban nyang sibeuna jih gata meuseuti tajaweueb peue-peue nyang jitanjong lé gob.

Peunutôb surat dan saleuem

⁷ Tikhikus, syedara tanyoe nyang teugaséh, teuma jijak peugah bak gata peue-peue

mantong keuhai ulôn. Jihnyan seutia that jimubuet meusajan-sajan ngon kamoe keu Tuhan. ⁸ Ulôn kukirém jihnyan ubak gata ngon alasan mangat gata tateupeue keuadaan kamoe dan gata teuhibor. ⁹ Onesimus teuma jijak meusajan-sajan ngon Tikhikus; jihnyan sidroe ureuëng gata. Jihnyan sidroe ureuëng nyang seutia, dan kamoe that meugaséh keu jih nyan. Jihnyan dan Tikhikus teuma jipeugah ubak gata peue-peue mantong nyang ka teujadi bak teumpat lôn nyoe.

¹⁰ Aristarkus, nyang na lam rumoh glab meusajan-sajan ngon ulôn, jikirém saleuem keu gata. Meunan cit ngon Markus, syedara blaih ma Barnabas. (Gata ka teukirém haba keuteusambot jihnyan meunyoé jihnyan teuka ubak gata.) ¹¹ Saleuem teuma nibak Isa nyang nan jih Yustus. Nibak ureuëng-ureuëng Yahudi nyang ka meuiman ubak Tuhan Isa, teuma awaknyan lhée droe mantong kheueh nyang jinoenyoe meukeureuja meusapat ngon ulôn keuteupeujak tugaih nibak Allah. Awaknyan biet-biet that that jitulông ulôn.

¹² Saleuem nibak Epafra. Ureuëng nyoe pi ureuëng gata. Jihnyan namiet Isa Almaseh, nyang sabe meudoá ngon khusyuké keu gata. Jihnyan meulakée ngon meuha-

rab that ubak Allah mangat keuyakénan gata meutamah teuga dan gata biet-biet rayeuk, mangat gata ngon sampoereuna taát ubak keuheundak Allah. ¹³ Ulôn kalon keudroe bahwa jihnyan biet-biet ka jikeureuja brat keu gata dan keu ureuëng-ureuëng nyang na di Laodikia dan Hierapolis. ¹⁴ Dokto Lukas, nyang tanyoe gaséh, dan Demas jikirém saleuem keugata.

¹⁵ Peutrok kheueh saleuem kamoe ubak ureuëng-ureuëng Kristen di Laodikia; meunan cit ubak Nimfa, dan keu jeumaáh nyang meuiébadat lam rumoh geuh. ¹⁶ Óh lheueh surat nyoe teubaca keugata, useuha kheueh teuma mangat surat nyan jibaca teuma bak jeumaáh nyang na di Laodikia. Meunan cit teuma gata keudroe harôh tabaca surat nyang teuma teukirém nibak Laodikia keugata. ¹⁷ Dan peugah cit ubak Arkhipus, "Peuseuleusoe kheueh tugaih nyang teubri ubak gata guna teupeutimang Tuhan."

¹⁸ *Saleuem nibak ulôn, Paulus.* Ulôn keudroe nyang tuléh bagian nyoe. Bék tuwoe bahwa ulôn mantong na lam glab!

Seumoga Tuhan geubri beureukat keugata.

Horeumat kamoe,
Paulus

SURAT PAULUS

NYANG PHON KEU JEUMAÁH DI

TESALONIKA

PEU INTAT HABA

Tesalonika na kheueh ma banda Makedonia, saboh propinsi keurajeuen Roma. Jeumaáh di Tesalonika geupeudong lé Paulus óh ka lheueh gobnyan geutinggai Filipi. Teuma hana padub na treb óh lheueh nyan, ureuëng-ureuëng Yahudi nyang bingiek até keu Paulus jipeuphon lawan ajaran Paulus keugeubri ajaran Kristen keu ureuëng-ureuëng nyang kon Yahudi nyang ka jipeuphon na até keu agama Yahudi. Ngon lagée nyan teupaksa Paulus geutinggai Tesalonika dan geujak u Berea. Óh lheueh nyan watée gobnyan ka trok u Korintus, laju geuteurimong surat nibak Timotius, sahabat dan rakan gobnyan, keuhai keuadaan jeumaáh di Tesalonika.

Ngon lagée nyan, *Surat Paulus Nyang Phon Keu Jeumaáh di Tesalonika* geutuléh keugeubri durongan dan beuteutab até keu awaknyan. Paulus meusyukoe ateueh haba nyang geuteurimong keuhai iman dan geunaséh awaknyan. Gobnyan geupeuingat bak awaknyan keuhai udeb geuh keudroe watée gobnyan mantong na lamkawan awaknyan. Óh ka lheueh geupeugah banmandum nyan, Paulus laju geujaweueb peue-peue nyang jitanyong lé awaknyan keuhai teuka Almaseh nyang keudua goe jih. Meunyoe ureuëng Kristen meuninggai sigohlom Almaseh teuka, peu kheueh ureuëng nyan meuteumé udeb nyang keukai dan seujati nibak Almaseh? Pajan kheueh Almaseh teuma teuka? Paulus geubri naseuhat mangat awaknyan teutab mubuet ngon teunang sira teupreh Almaseh teuka ngon peunoh harapan.

Asoe jih

Haba phon 1:1

Syukoe dan pujoe 1:2-3:13

Naseuhat keuhai pakriban nyang sibeuna jih pi-e ureuëng Kristen 4:1-12

Geupeu trang keuhai Almaseh teuka nyang keudua goe jih 4:13-5:11

Naseuhat-naseuhat keuneulheueh 5:12-22

Peunutôb 5:23-28

1 Syedara-syedara jeumaáh nyang na di Tesalonika, nyang jeuet keu umat Allah Bapak dan Tuhan Isa Almaseh:

Kamoe, na kheueh Paulus, Silas dan Timotius meuharab beujeuet Allah geubri beureukat dan seujahteura ateueh gata.

Udeb dan iman ureuëng-ureuëng Tesalonika

2-3 Kamoe sabe meusyukoe ubak Allah sabab lé Syedara mandum. Tieb-tieb watée kamoe meudoá ubak Allah dan Bapak geutanyoe, kamoe sabe teuingat gata. Kamoe sabe meudoá keu gata Kamoe teutab teuingat pakriban gata tatunyok lam buet bahwa

gata meuiman ubak Almaseh, pakriban gata talayani ureuëng laén dan gata gaséh awaknyan, dan pakriban teuma gata meuharab ngon biet-biet meuiman ubak Tuhan geutanyoe Isa Almaseh. **4** Kamoe meuteupeue, wahe Syedara mandum, bahwa Allah geugaséh gata dan ka geupiléh gata jeuet keu atra Gobnyan nyang khusus. **5** Sabab kamoe peusampoe Haba Gét keugata kon ngon tutoe haba mantong, teuma ngon kuasa dan ngon Roh Allah. Dan kamoe yakén that ateueh keubeunaran Haba Gét nyan. Gata tateupeue pakriban kamoe udeb keu keupeuntengan gata watée kamoe mantong na lamkawan gata. **6** Gata taseutôt teuladan ka-

moe dan teuladan Tuhan. Bah pih gata keubiet that meudeurita, gata tasambot ngon mangat até haba nyang kamoe peusampoe bak gata. Geumbira nyan geubri lé Roh Allah. ⁷ Ngon lagée nyan gata kajeuet keucuntoh keumandum ureuëng Kristen nyang na di Makedonia dan Akhaya. ⁸ Sabab phon nibak gata, haba keuhai Tuhan ka meutabuk trok u Makedonia dan Akhaya. Dan kon nyan mantong; sampoe haba keuhai pakriban gata meuiman ubak Allah ka trok homantong, sampoe kamoe hana peureulé lé kamoe peugah sapeue. ⁹ Banmandum awaknyan jipeugah pakriban gata tateurimong kamoe yoh watée kamoe ilée meujak ubak gata. Awaknyan jimeututoe pakriban gata tatinggai beurala-beurala dan tajak ubak Allah nyang sidroe nyang udeb keuteuseumah Gobnyan. ¹⁰ Awaknyan jimeututoe cit pakriban gata tameuharab teuka Aneuëk Allah nibak syeuruga, na kheueh Isa, nyang ka geupeu udeb lé Allah nibak maté. Isa nyan kheueh teuma nyang peuselamat geutanyoe nibak meureuka Allah nyang teuma teuka.

Keureuja Paulus di Tesalonika

2 Syedara-syedara! Gata keudroe tateupeue bahwa kamoe jaksaweue gata hana sia-sia. ² Gata tateupeue bahwa sigohlom kamoe jak ubak gata di Tesalonika, kamoe

kaji iénanya dan jihina di Filipi. Teuma bah pih jai that ureuëng jilawan kamoe, Allah geutanyoe ka geubri ubak kamoe keubeuranian keuteupeusampoe keugata Haba Gét nyang asai jih nibak Gobnyan. ³ Kamoe pakat gata kon kheueh saboh hai nyang keuliru; dan kon teuma ngon meukeusut hana gleh atawa teumipée. ⁴ Hana! Kamoe hana kamoe meututoe keuneuk peumangat até gob, teuma keuneuk peumangat até Po teu Allah, nyang ujoe até kamoe. Sabab kamoe geuanggab hase lé Allah keuteupeusampoe Haba Gét nyan. ⁵ Gata keudroe tateupeue bahwa kamoe hántom na meututoe ngon haba maméh atawa keuneuk peungeut gata ngon meukeusut geureuda. Allah saksi jih! ⁶ Kamoe hana cit meuseuha mangat jipujoe lé gob – bah kheueh nibak gata meunan cit nibak ureuëng laén. Nyang sibeuna jih sibagoe rasui Almaseh, kamoe jeuet mantong kamoe lakée sipeue-peue nibak gata. ⁷ Teuma kamoe meusikeub leumoh-leumbot watée kamoe na lamkawan gata, lagée sidroe ma^a nyang teungoh geurawat aneuëk-aneuëk gobnyan. ⁸ Sabab lé gaséh sayang kamoe, kamoetém bri keugata kon mantong Haba Gét nyang teuka nibak Allah nyan, teuma trok ubak udeb kamoe. Sabab kamoe keubiet that gaséh keugata. ⁹ Teuntée gata mantong teuingat pakriban brat jih kamoe meuseuha dan mejuang.

Banda Tesalonika (1:1)

^a kamoe meusikeub leumoh-leumbot watée kamoe na lamkawan gata, lagée sidroe ma: padub-padubboh naseukah kuno: kamoe lagée aneuëk manyak watée kamoe na lamkawan gata; kamoe lagée sidroe ma.
2:2: Kis. 16:19-24, 17:1-9

Uroe malam kamoe meukeureuja mangat kamoe hana kamoe peususah meusidroé pih nibak gata bak watée kamoe tabu Haba Gét nyang teuka nibak Allah nyan keugata.

¹⁰ Kamoe udeb lam suci, beutôi dan hana meucupa ateuh gata nyang ka meuiman ubak Almaseh, gata kheueh saksi-saksi kamoe, meunan cit Allah. ¹¹ Gata tateupeue bahwa kamoe peusanéut gata maséng-maséng lagée sidroe ayah geupeusanéut aneuëk geuh. ¹² Kamoe naseuhat gata, kamoe durong gata dan kamoe paksa mangat gata udeb lagée nyan bagoe sampoe teupeugalak até Allah. Sabab Allah ka geutawök gata mangat jeuet wareuga Donya Barô Allah dan teurasa keubeusaran Gobnyan.

¹³ Na lom saboh teuk hai nyang laén nyang teupeujeuet kamoe sabe meulakée teurimong gaséh ubak Allah. Hainyan na kheueh, bahwa bak watée kamoe peutrok haba nibak Allah keugata, gata tadeungoe dan tateurimong haba nyan kon sibagoe haba nibak manusia, teuma sibagoe haba nyang biet-biet teuka nibak Po teu Allah. Gobnyan kheueh nyang teungoh mubuet lam tuboh gata nyang meuiman ubak Almaseh. ¹⁴ Syedara-syedara, hai nyang gata rasa ka teuma jirasa lé jeumaáh-jeumaáh Allah di Yudea nyang ka jeuet keu atra Isa Almaseh. Gata tarasa deurita nibak pihak bansa droe teuh keudroe, saban lagée nyang ka jirasa lé jeumaáh-jeumaáh Allah di Yudea nyan nibak pihak ureuëng-ureuëng Yahudi. ¹⁵ Ureuëng-ureuëng nyan nyang poh maté Tuhan Isa dan nabi-nabi, dan ji iénanya kamoe. Awaknyan jimeumusoh ngon mandum ureuëng, dan Allah sagai-sagai hana galak keu awaknyan. ¹⁶ Teuma awaknyan jipagab-pagab kamoe keukamoe peusampoe habanyan keu bansa-bansa nyang kon Yahudi haba nyang hase teupeuseulamat bansa-bansa nyan. Deungon lagée nyan, ureuëng-ureuëng Yahudi nyan jitamah-tamah laju desya-desya jih keudroe trok ubak jeumeulah jih nyang leungkab. Dan jinoenyoe awaknyan akhé jih kakeunong meureuka Allah!

Niet Paulus keuneuk jak saweue ureuëng-ureuëng Tesalonika sigoe teuk

¹⁷ Teuma syedara-syedara, yoh phon that kamoe meucré sikeujab ngon gata – meucré bak mata teuma kon bak até – kamoe meutamah-tamah meucen keugata dan

meu-useuha ngon biet-biet that mangat meurumpok lom ngon gata! ¹⁸ Kamoe nani-et keuneuk jak saweue gata; dan ulôn, ka lôn ujoé sigoe dua goe, teuma Iblis jipagab-pagab kamoe. ¹⁹ Keubiet, gata kheueh harapan dan pumangat até kamoe. Sabab, singoh watée Tuhan Isa teuka, dan tanyoe meuhadab Gobnyan, teuma gata kheueh nyang teuma jeuet kamoe peubangga! ²⁰ Keubiet gata kheueh keubangga dan keumangat até kamoe!

3 Akhé jih meucen kamoe hana ék teuteun lé. Sabab nyan kheueh kamoe pike leubeh gét tinggai di Atena, ² teungoh kamoe kirém syedara tanyoe Timotius. Jihnyan peulayan Allah nyang meukeureuja meusajan kamoe keu jijak peusampoe Haba Gét keuhai Almaseh. Meunan cit kamoe kirém Timotius ubak gata mangat jihnyan jeuet jipeukong gata dan jidurong gata guna keuleubeh jimeuiman lom ubak Almaseh. ³ Deungon lagée nyan hana meusidroé pi nibak gata nyang surot sabab deurita-deurita tanyoe nyoe. Gata keudroe tateupeue bahwa deurita-deurita nyan jitamong lam reuncana Allah keugeutanyoe. ⁴ Watée kamoe mantong na meusajan gata, ka lheueh kamoe peugah bak gata leubeh ilée bahwa geutanyoe teuma meudeurita. Dan beutôi nyan biet-biet ka teujadi; gata keudroe tateupeue nyan. ⁵ Nyang kheueh sabab jih ulôn kirém Timotius, sabab ulôn meuharab that keuneuk lôn teupeue pakriban keumajuan gata keuhai iman gata ubak Almaseh. Ulôn khawate Iblis meuhase jigoda gata akhé jih mandum jeureh payah kamoe sia-sia.

⁶ Jinoenyoe Timotius ka jigisa dan ka jipeusampoe bak kamoe haba geumbira keuhai pakriban gata meuiman ubak Almaseh dan udeb lam gaséh sayang. Jihnyan jipeugah bak kamoe bahwa gata sabe takeubah keunang-keunangan nyang jroh keuhai kamoe lam até gata. Dan gata keuneuk meurumpok ngon kamoe, saban lagée kamoe pi keuneuk meurumpok ngon gata. ⁷ Nyang kheueh sabab jih, Syedara-syedara, lam keuadaan susah dan deurita kamoe, até kamoe teuhabor watée meudeungoe haba keuhai gata. Iman gata ubak Almaseh keubiet rayeuk that até kamoe, ⁸ sampoe jinoenyoe kamoe keubiet meurasa biet-biet udeb, asai gata teutab teudong cot, meusaboh ngon Tuhan. ⁹ Padubna rayeuk jih peurasaan teurimong gaséh kamoe ubak Allah ateuh

banmandum keugeumbiraan nyang kamoe rasa dikeue Gobnyan ngon sabab lé gata. ¹⁰Uroe malam kamoe lakée bak Gobnyan ngon sipeunoh até, mangat kamoe hase meurumpok keudroe ngon gata keu teupeuleungkab peue nyang gata peureulée keumeuiman gata ubak Almaseh lagée toh nyang sibeuna jih.

¹¹Seumoga Allah Bapak geutanyoe keudroe, dan Tuhan geutanyoe Isa geupeudata rot ueh keukamoe jak meurumpok ngon gata! ¹²Seumoga Tuhan geupeujeuet gata seumaken tagaséh sidroe ngon nyang laén dan seumaken tagaséh banmandum manusia, sampoe geunaséh gata nyan meutamah-tamah, saban lagée geunaséh kamoe ateueh gata. ¹³Deungon lagée nyan Tuhan teuma geupeuteuga até gata, sampoe gata gleh dan hana meucupa dikeue Allah Bapak geutanyoe, bak watée Tuhan geutanyoe Isa teuka meusajan ngon mandum ureuëng nyang jeuet keu milék Gobnyan.^b

Udeb nyang teupeumangat até Allah

4 Akhé jih Syedara-syedara, kamoe kameubri teuladan keugata keuhai pakriban gata meuseuti udeb keu teupeumangat até Allah. Beutôi gata ka udeb lagée nyan. Teuma jinoenyoe ateueh kuasa Tuhan Isa, kamoe meulakée ngon meuharab bak gata mangat gata leubeh tauseuha lom lam hai nyan! ²Sabab gata ka tateupeue peutunyok-peutunyok nyang ka kamoe bri bak gata ateueh kuasa Tuhan Isa. ³Nyoe kheueh keuheundak Po teu Allah: Mangat gata udeb khusus keu Gobnyan, gleh, tapeujiôh mandum buet nyang cabui. ⁴Tieb-tieb ureuëng agam nyang na lamkawan gata meuseuti jiteupeue pakriban udeb meusajan ngon purumoh jih^c ngon cara nyang teupeumangat até Allah dan manusia. ⁵Bék udeb meunurot hawa nafeusu ateueh purumoh gata, lagée nyang jipeubuet lé ureuëng-ureuëng nyang hana jituri Allah. ⁶Lam hai nyang lagée nyan, bék kheueh meusidroe pi jipeubuet salah ateueh syedara jih, atawa jitipée gobnyan. Yoh masa ilée kamoe ka lheueh kamoe peuingat nyang that brat ateueh gata, bahwa Tuhan singoh geuhuköm ureuëng-ureuëng nyang jipeubuet buet-buet salah nyang lagée nyan. ⁷Allah geutawök tanyoe, kon beujeuet geutanyoe udeb lam cabui, teuma geutanyoe udeb deungon cara

nyang teupeumangat até Gobnyan. ⁸Ureuëng nyang tulak peue nyang teupurunoe nyoe, kon jitulak manusia, teuma nyang jitulak na kheueh Allah nyang ka geubri Roh Gobnyan nyang suci keugata.

⁹Hana peureulée lé kamoe teumuléh keu gata keuhai pakriban gata meuseuti tagaséh syedara-syedara nyang saboh iman. Gata keudroe ka geupurunoe lé Allah keusaleng tameugaséh. ¹⁰Dan hainyoe ka lheueh gata tunyok ateueh mandum syedara saboh iman di bansaboh Makedonia. Teuma, Syedara-syedara, kamoe lakée ngon meuharab that, bah kheueh udeb gata meutamah gét lom. ¹¹Meu-useuha kheueh udeb ngon teunang dan hana gata peurhoh droe lam urosan ureuëng laén. Bah kheueh gata mu-buet tamita nafeukah keudroe, lagée nyang ka lheueh kamoe peurintah ilée nibak gata. ¹²Meunyoe gata udeb lagée nyan, gata hana meugantueng ubak soe mantong, dan ureuëng-ureuëng nyang hana peucaya bak Almaseh, teuma jihoreumat gata.

Tuhan teuka

¹³Syedara-syedara, kamoe meuharab mangat gata teupeu nyang sibeuna jih keuhai ureuëng-ureuëng nyang ka meuninggai donya; mangat gata hana seudeh até lagée ureuëng-ureuëng nyang hana peungharapan. ¹⁴Tanyoe tapatéh bahwa Isa ka maté dan ka udeb lom teuma. Nyang kheueh

Dua droe teungoh jimubuet (4:11)

^b mandum ureuëng nyang jeuet keu milék Gobnyan: atawa banmandum malaikat-malaikat Gobnyan.

^c udeb meusajan ngon purumoh jih: atawa teukuasa tuboh gobnyan.

sabab jih tanyoe tapatéh bahwa Allah teuma geupeu udeb lom banmandum ureuëng nyang meuiman ubak Isa dan ka meuninggai, mangat awaknyan udeb meusajan gobnyan.

15 Keuhai nyan, nyoe kheueh ajaran Tuhan nyang keuneuk kamoe peusampoe ubak gata: Bak watée Tuhan Isa teuka, geutanyoe nyang mantong udeb hana teuma tapeuwai nibak ureuëng-ureuëng nyang ka meuninggai leubeh awai. **16** Teuma malaikat agong geudumpék ngon su geuh nyang meutaga dan beureuguih Allah teuyueb sibagoe tanda aba-aba. Dan Tuhan Isa keudroe teuma geutron lam syeuruga, dan ureuëng-ureuëng Kristen nyang ka meuninggai teuma teupeu udeb leubeh ilée. **17** Oh lheueh nyan, geutanyoe nyang mantong udeb nibak watée nyan teuma meusajan-sajan ngon awaknyan lam awan ijo keuneuk meurumpok ngon Tuhan di manyang. Laju tanyoe tinggai ngon Tuhan siumu masa. **18** Sabab nyan, bah kheueh gata saléng tapeuteuga até ngon cara tapeuguna tutoe haba nyang lagée nyoe.

Meusiab-siab kheueh keu Tuhan teuka

5 Syedara-syedara, hana peureulée kamoe teumuléh keugata pajan watée jih nyang paih hainyan teuma teujadi. **2** Sabab gata keudroe tateupeue ngon jeulaih that bahwa Uroe Tuhan teuka nyan teuma trok lagée pancuri nyang teuka bak watée malam. **3** Meunyo na ureuëng jipeugah, "Banmandum aman dan teuntram," teuma bak watée nyan kheueh ngon hana teusangka-sangka awaknyan teuma jitimpok lé binasa, dan hana meusidroe pih nyang hase jipeuseulamat droe. Hai nyan teuma teuka ngon hana teusangka-sangka, lagée peurasaan sakét jitôh aneuëk nibak sidroe ureuëng inong nyang keuneuk jipeulahé aneuëk. **4** Teuma gata kon ureuëng nyang udeb lam seupôt, sanpoe uroenyan keubiet teukeujot that gata lagée jiteuka lé pancuri. **5** Gata banmandum na kheueh ureuëng nyang udeb lam trang; gata jitamong lam uroe nyang trang. Tanyoe kon ureuëng nyang udeb lam seupôt; atawa nyang jitamong nibak malam nyang seupôt. **6** Sabab nyan geutanyoe hana jeuet taéh-éh mantong lagée ureuëng laén. Tanyoe meuseuti waspada dan pikeran tanyoe meuseuti trang. **7** Watée malam teuka manusia jijak éh, dan nibak malam teuka

teuma ureuëng jeuet keumabök. **8** Teuma geutanyoe nyoe jitamong nibak ureuëng-ureuëng nyang peungéh dan trang; sabab nyan pikeran tanyoe meuseuti trang. Geutanyoe meuseuti teutab meuiman ubak Tuhan dan tagaséh keu ureuëng-ureuëng laén meunan cit tameuharab ngon yakén bahwa Po teu Allah teuma geupeu seulamat tanyoe. Nyan kheueh sinjata nyang peulindong geutanyoe nibak mejuang talawan seupôt. **9** Allah geupiléh geutanyoe kon keu teuhuköm, teuma geupeu seulamat meulalu Tuhan geutanyoe Isa Almaseh. **10** Gobnyan maté keugeutanyoe mangat bak watée Gobnyan teuka singoh – aléh geutanyoe mantong udeb, aléh geutanyoe ka maté – tanyoe meuteumé udeb meusajan ngon Gobnyan. **11** Sabab nyan, bah kheueh gata teutab saléng tadorong dan saléng tapeukong, saban lagée nyang teungoh gata peubuet nibak watée nyoe.

Peutunyok-peutunyok keuneulheueh dan saleuem

12 Syedara-syedara, kamoe meulakée ngon meuharab that mangat gata tahareuga ureuëng-ureuëng nyang mubuet lamkawan gata; na kheueh awaknyan nyang ka geupiléh lé Tuhan keu jipimpén dan jibri naseuhat gata. **13** Peusaneut kheueh ateuh awaknyan ngon sihoreumat-horeumat jih dan ngon cinta gaséh sabab taingat peue nyang awaknyan peubuet. Udeb kheueh sabe lam keuadaan rukon.

14 Meunan cit kamoe lakée, Syedara-syedara, seugah kheueh ngon gét keu ureuëng nyang hana jitem keureuja; peutabah kheueh até ureuëng teumakot; tulông kheueh ureuëng nyang peureulée teutulông dan saba kheueh ateuh mandum ureuëng. **15** Jaga kheueh mangat bék na nyang jibalah buet nyang jeuhet ngon buet nyang jeuhet. Meu-useuha kheueh sabe keu tapeubuet nyang gét, sidroe ateuh nyang laén dan ateuh mandum ureuëng.

16 Bah kheueh gata sabe lam keuadaan geumbira, **17** dan meudoá kheueh sabe. **18** Lam keuadaan peue mantong bah kheueh gata meusyukoe, sabab nyang lagée nyan kheueh nyang Allah lakée nibak gata sibagoe ureuëng nyang udeb meusaboh ngon Isa Almaseh.

19 Bék kheueh gata keukang Roh Allah. **20** Bék kheueh gata anggab phui mantong

haba-haba nyang geupeutrok lé Roh Allah.

21 Peue-peue mantong meuseuti teu ujoe, dan nyang gét harôh teuseutôt. 22 Peujiôh kheueh peue-peue mantong nyang jeuhet.

23 Seumoga Allah keudroe nyang bri ubak geutanyoe seujahteura, geupeujeuet gata keu ureuëng-ureuëng nyang biet-biet udeb khusus keu Po teu Allah. Seumoga Allah geujaga bansaboh anggota tuboh gata, bah kheueh roh, jiwa meunan cit tuboh gata, sampoe hana meucupa bak watée Tuhan Isa Almaseh teuka lom teuma. 24 Allah, nyang ka geutawök gata, teuma geupeubuet hainyan sabab Gobnyan seutia.

25 Doá kheueh keukamoe, Syedara-syedara!

26 Meumat-mat jaroe kheueh banmandum seucara meusra sibagoë syedara ureuëng Kristen.

27 Ateueh kuasa Tuhan, ulôn lakée ngon meuharab that mangat gata baca surat nyoe keumandum syedara nyang saboh iman.

28 Seumoga Tuhan geutanyoe Isa Almaseh geubri beureukat ateueh gata.

Horeumat kamoe,
Paulus

SURAT PAULUS

NYANG KEUDUA KEU JEUMAÁH DI

TESALONIKA

PEU INTAT HABA

Bingong keuhai Almaseh teuka nyang keudua goe jih mantong teutab jeuet keupeusoalan-peusoalan lam jeumaáh Tesalonika. *Surat Paulus Nyang Keudua Keu Jeumaáh di Tesalonika* geutuléh keuteupeubeereéh peusoalan nyan. Awaknyan na peundapat bahwa watée Almaseh teuka nyang keudua goe jih ka trok. Peundapat nyan salah, kheun Paulus. Sabab, sigohlom Almaseh geugisa lam donya, buet nyang keujam dan buet nyang jeuhet ateuh rhueng donya nyoe meutamah-tamah ilée dimiyueb pimpénan nyang teuboh nan "Manusia Jeuhet" dan nyang teuma lawan Almaseh.

Paulus geupeugah ubak dumna nyang baca surat geuh bahwa awaknyan peureulée that beujeumeuteun lam keupeucayaan jih ubak Almaseh bah kheueh udeb awaknyan susah dan awaknyan meuseuti meudeurita. Paulus geubri naseuhat mangat awaknyan maséng-maséng jimubuet keu nafeukah jih, saban lagée Paulus dan rakan-rakan gobnyan. Dan meunan cit mangat awaknyan jimeuteun jipeubuet nyang jroh.

Asoe jih

Haba phon 1:1-2

Pujoe dan anjoran 1:3-12

Teupeutrang keuhai teuka Almaseh lam donya nyang keudua goe jih 2:1-17

Naseuhat keuhai pakriban nyang sibeuna jih pi-e ureuëng Kristen 3:1-15

Peunutôb 3:16-18

1 Syedara-syedara jeumaáh nyang na di Tesalonika, nyang jeuet keu umat Allah Bapak geutanyoe Tuhan Isa Almaseh! Kamoe, na kheueh Paulus, Silas dan Timotius ²meuharab seumoga Allah Bapak dan Tuhan Isa Almaseh geubri beureukat dan seujahteura ubak gata mandum.

Huköman nyang jipeurhot watée Almaseh teuka

³Syedara-syedara, kamoe sabe wajéb kamoe peugah teurimong gaséh ubak Allah sabab gata. Dan beutôi kapatot kamoe peubuet meunan, sabab gata seumaken meuman ubak Almaseh, dan gata seumaken tagaséh sidroe ngon nyang laén. ⁴Nyang kheueh sabab jih pakon kamoe meututoe keuhai gata tieb-tieb watée kamoe jak saweue jeumaáh-jeumaáh Allah. Deungon bangga kamoe calitra pakriban gata teutab teugoh seutia gata meuman ubak Almaseh

lam keuadaan keunong iélanya dan deurita nyang gata rasa.

⁵Dan inoe kheueh deuh nyata padubna ade jih huköman Allah: Gata ka meudeurita sabab Donya Barô Allah, dan sabab nyan gata teuma teuanggab patot gata tamong lam nyan. ⁶Gobnyan geupeubuet peue nyang ade, dan teuma geubalaih deurita keu ureuëng nyang peujeuet gata meudeurita. ⁷Dan ubak gata nyang ka jeuet bak watée nyoe meudeurita – meunan cit teuma ateuh kamoe – Allah teuma geubri keuleugaan nibak uroe Tuhan Isa geutron nibak syeuruga dan geupeuleumah droe Gobnyan ngon malaikat-malaikat Geuh nyang peukasa ⁸dan ngon apui nyang hu meuháb-háb. Gobnyan geutron keu geujak huköm ureuëng-ureuëng nyang hana jipako keu Po teu Allah dan nyang hana jitem udeb sisuai ngon Haba Gét keuhai Isa Tuhan geutanyoe. ⁹Ureuëng-ureuëng nyan teuma jiteurimong huköman keubinaan siumu masa, geutiek

uluwa nibak lingkungan Tuhan dan nibak kuasa Gobnyan nyang agong; ¹⁰ banmandum nyan teuma teujadi nibak uroe Gobnyan teuka singoh keujiagong lé umat Gobnyan dan keu jihoreumat lé mandum ureuëng nyang meuiman. Gata pi teuma na lamkawan umat Allah nyan, sabab gata katapatéh ubak haba nyang kamoe peutrok keugata.

¹¹ Nyang kheueh sabab jih kamoe sabe meudoá keugata. Kamoe meudoá mangat Allah geupeujeuet gata patot keu udeb lagée nyang geulakée; keu nyan kheueh Gobnyan geutawök gata. Seumoga Allah, ngon kuasa Gobnyan, teupeupeunoh keuheundak Gobnyan keu teupeubuet nyang jroh, dan teupeusampoereuna banmandum buet nyang gata peubuet sabab meuiman ubak Almaseh. ¹² Deungon lagéenyang, Tuhan geutanyoe Isa tapeuagong lé gata, dan gata pih geupeu agong lé Isa sabab keugét até Po teu Allah geutanyoe dan Tuhan^a Isa Almaseh.

Manusia Jeuhet

2 Keuhai Tuhan tanyoe Isa Almaseh teuka, dan keuhai jipeusapat geutanyoe mangat tinggai meusapat ngon Gobnyan, nyoe nyang ulôn lakée ngon meuharab that nibak gata: ² Bék kheueh bagaih that bingong atawa apoh apah sabab na haba bahwa katrok uroe jih Tuhan Isa geuteuka lom teuma. Mungken haba nyan asai jih nibak saboh nubuat, atawa nibak saboh ajaran; atawa jeuet mantong na nyang peugah bahwa kamoe kaleuh teumuléh lam saboh surat kamoe. ³ Pakriban mantong kheuh teuma, bék tapeubiyeu ureuëng laén jipeungét gata. Sabab sigohlom trok Uroe nyan, harôh kheueh teujadi hainyoe leubeh ilée: Jai that ureuëng teuma murutat, ji iengkeue keu Almaseh; dan Manusia Jeuhet nyang ka teupeuteukeudi jitamong lam nuraka, jipeuleumah droe. ⁴ Deungon sombong jihnyan jilawan dan jipeumanyang droe ateuh banmandum nyang jiseumah lé manusia, atawa mandum ilah nyang jianggab Allah lé manusia. Nyang hebat lom jihnyan teuma jiduek lam Baét Allah dan jipeumaklum bahwa jihnyan na kheueh Allah.

⁵ Ingat kheueh bahwa ulôn ka lheueh lôn peugah banmandum nyan yoh ulôn mantong na meusajan gata. ⁶ Dan gata

tateupeue peue jinoenyoe mantong teutam teujadi mandum nyan. Singoh bak watée nyang ka teupeuteuntée lé Po teu Allah, Manusia Jeuhet nyan teuma teuka. ⁷ Teunaga nyang jipeubuet atranyan ka jipeuphon mubuet seucara rahsia, teuma mantong jiteun-teun. Singoh meunyoe nyang peuteun nyan ka teukireuh ho laén, ⁸ barô kheueh deuh teungieng Manusia Jeuhet. Teuma meunyoe Tuhan Isa teuka, Gobnyan geupoh maté Manusia Jeuhet nyan ngon nafáh bak babah Gobnyan, dan teupeubinasa ngon keuhebatan Gobnyan teuka. ⁹ Manusia Jeuhet nyan teuma teuka ngon saboh kuasa nyang rayeuk nibak Iblis. Jihnyan teuma jipeuna sapeusapeue buet ajaéb dan hai-hai nyang luwabiaya nyang peunoh ngon peungét dan teumpée. ¹⁰ Jihnyan teuma jipeuguna sigala tipée daya nyang jeuhet keujipeusisat ureuëng-ureuëng nyang teuma binasa. Awaknyan binasa sabab jitulak dan hana jigalak keu haba nyang beuna nyang geubri lé Allah nyang hase peuseulamat awaknyan. ¹¹ Nyang kheueh sabab jih Allah geupeuteuka ateuh awaknyan saboh kuasa nyang keubiet sisat that, sampoe awaknyan jipatéh peue nyang hana beutôi. ¹² Akibat jih, mandum ureuëng nyang galak jipeubuet desya dan hana jipatéh ubak nyang beutôi nyan, teuma teuhuköm.

Gata teupiléh keuteupeuseulamat

¹³ Syedara-syedara nyang geugaséh lé Tuhan! Sabe kamoe peugah teurimong gaséh ubak Po teu Allah keuhai gata, sabab yoh awaiphon Allah ka geupiléh gata keu geupeuseulamat. ^b Hai nyan teujadi lé peue nyang jipeubuet lé Roh Allah keugata keu teupeujeuet gata umat Allah nyang gleh dan lé sabab gata tapatéh ubak haba nyang beutôi nyang teuka nibak Allah. ¹⁴ Keu nyan kheueh Allah geutawök gata keu Haba Gét nyang kamoe peusampoe ubak gata. Allah geutawök gata, sabab Gobnyan meuharab gata pih tarasa pakriban keuagongan Tuhan geutanyoe Isa Almaseh. ¹⁵ Lé sabab nyan, Syedara-syedara, dong kheueh beucot dan mumat kheueh beukong nibak ajaran-ajaran nyang ka kamoe bri ubak gata, bah kheueh nyan seucara teupeugah meunan cit seucara teutuléh.

^a Allah geutanyoe dan Tuhan: atawa Po teu Allah tanyoe dan keugét até Tuhan. ^b sabab yoh awaiphon ... geupeuseulamat: sabab Po teu Allah geupiléh gatanyoe sibagoe ureuëng-ureuëng phon keu teupeuseulamat. 2:1: 1Tes. 4:15-17 2:4: Dan. 11:36, Yeh. 28:2 2:8: Yes. 11:4 2:9: Mat. 24:24

16-17 Seumoga Tuhan geutanyoe Isa Almaseh keudroe, dan Allah Bapak geutanyoe geuhibur dan geupeukong até gata, mangat gata hase tapeubuet dan gata bri peue nyang gét. Sabab Allah geugaséh keugeutanyoe, dan sabab lé até Geuh nyang gét nyan Gobnyan geupeujeuet geutanyoe teutab tabah, dan teuharab nyang jroh.

Meudoá kheueh keukamoe

3 Akhé jih, Syedara-syedara, meudoá kheueh keu kamoe. Meudoá kheueh mangat haba nibak Tuhan jeuet meutabu sabe ngon bagaih that dan jiteurimong ngon gét, saban lagée nyang ka teujadi ateuh gata yoh masa ilée. ² Meudoá kheueh teuma mangat Allah geupeu seulamat kamoe nibak ureuëng-ureuëng nyang beujat dan jeuhet. Sabab hana mandum ureuëng jipatéh ubak haba nibak Tuhan nyan.

³ Teuma Tuhan seutia. Gobnyan teuma geupeuteuga gata dan geulindong gata nibak Si Jeuhet. ⁴ Dan kamoe peunoh meuman ubak Tuhan keuhai gata, bahwa gata teungoh tapeubuet dan teuma sabe tapeubuet peue nyang kamoe yue ubak gata.

⁵ Seumoga Tuhan nyang bimbeng gata leubeh tamuphom bahwa Allah geugaséh gata dan bahwa Almaseh geubri até gata nyang tabah.

Keuwajéban keu meukeureuja

⁶ Syedara-syedara, ateuh kuasa Tuhan geutanyoe Isa Almaseh, kamoe peurintah ubak gata mangat gata peujiôh mandum syedara, nyang udeb jih laloe ngon beu-o, dan nyang hana jiturot ajaran-ajaran nyang ka kamoe bri ubak awaknyan. ⁷ Gata keudroe tateupeue bahwa gata harôh taseutôt cuntoh bak kamoe. Kamoe hana laloe dan beu-o watée kamoe mantong na lamkawan gata. ⁸ Kamoe hana kamoe makheun peunajoh gob ngon hana kamoe bayeue. Uroe malam kamoe meukeureuja kamoe banteng

tuleueng mangat kamoe hana kamoe peususah soe-soe mantong meunan cit nyang na lamkawan gata. ⁹ Kamoe peubuet nyan kon kamoe hana hak kamoe tuntot mangat gata tatulong kamoe, teuma kamoe keuneuk jeuet teuladan keugata mandum. ¹⁰ Watée kamoe mantong na lamkawan gata, kamoe bri peuritoran lagée nyoe, "Ureuëng nyang hana jitem keureuja, bék jimakheun."

¹¹ Kamoe peugah nyoe sabab na kamoe deungoe bahwa ureuëng-ureuëng nyang na lamkawan gata na nyang udeb laloe ngon beu-o. Awaknyan hana jipeubuet meusapeue pi, nyang na laloe jipeuroh droe lam urosan ureuëng laén. ¹² Ateuh kuasa Tuhan Isa Almaseh kamoe peurintah ureuëng-ureuëng nyan dan kamoe peuingat, mangat awaknyan jimubuet ngon beutôi dan jimita nafeukah droe jih keudroe.

¹³ Teuma gata bék tunu tapeubuet nyang gét. ¹⁴ Mungken singoh na ureuëng nyang hana jitem deungoe peue nyang kamoe peugah lam surat nyoe. Até-até kheueh keu ureuëng nyang lagée nyan dan bék meurakan ngon jihnyan mangat jihnyan malée. ¹⁵ Teuma bék kheueh gata anggab jihnyan sibagoe musoh; teuma bri kheueh naseuhat sibagoe sidroe syedara.

Haba keuneulheueh

¹⁶ Tuhan na kheueh ulée keuseujahteuraan geutanyoe. Seumoga Gobnyan sabe geubri keugata seujahteura lam sigala hai. Seumoga Tuhan sabe na meusajan gata banmandum.

¹⁷ *Saleuem nibak ulôn, Paulus.* Ulôn keudroe nyang tuléh bagian nyoe. Nyoe kheueh tanda nyang ulôn boh bak mandum surat ulôn.

¹⁸ Seumoga Tuhan geutanyoe Isa Almaseh geubri beureukat keugata mandum.

Horeumat kamoe,
Paulus

SURAT PAULUS

NYANG PHON KEU

TIMOTIUS

PEU INTAT HABA

Timotius na kheueh sidroe ureuëng Kristen nyang mantong muda di Asia Ubit, nyang ka jeuet keurakan dan peumbantu Paulus nibak buet Paulus. Ayah Timotius sidroe ureuëng Yunani dan ma jih ureuëng Yahudi. Lam *Surat Paulus Nyang Phon Keu Timotius*, geupeugah na lhée boh hai nyang na sangkot paôt jih saboh ngon nyang laén.

Nyang phon-phon that na kheueh peuingat keu Timotius teuhadab ajaran-ajaran nyang salah nyang na lam jeumaáh. Ajaran-ajaran nyan meujampu ngon faham Yahudi dan faham nyang kon Yahudi nyang dasai jih nibak keupeucayaan bahwa bansigom alam nyoe ka jeuhet, dan keuseulamatan hase meuteumé meunyoé manusa na iéleumé peungeutahuan keuhai rahsia nyang ka teuntée, dan taát keupeuratoran-peuratoran miseu jih peuratoran hana jeuet meukawen, seumalo teumakheun peunajoh nyang ka teupeuteuntée dan laén-laén.

Nyang keudua, na kheueh peutunyok-peutunyok keu Timotius keuhai teu-uroih jeumaáh dan keuhai iébadat. Jipeugah keujihnyan keuhai sifeuet-sifeuet ureuëng nyang jeuet keupeunilék dan peubantu jeumaáh. Akhé jih Timotius geupeurunoe keuhai pakriban geuhnyan jeuet keuhamba Isa Almaseh nyang gét dan keuhai tanggung jaweueb ateuh tieb-tieb golongan ureuëng nyang jeuet keu anggota jeumaáh.

Asoe jih

Haba phon 1:1-2

Peutunyok-peutunyok keuhai jeumaáh dan dumna peunguruih jih 1:3-3:16

Peutunyok-peutunyok keu Timotius keuhai buet geuh 4:1-6:21

1 ¹⁻² Timotius aneuëk ulôn nyang sejati lam Tuhan! Suratnyoe nibak ulôn, Paulus, rasui Isa Almaseh ateuh peurintah Allah, nyang peuseulamat geutanyoe dan ateuh peurintah Isa Almaseh, harapan geutanyoe.

Seumoga Allah Bapak dan Isa Almaseh Tuhan tanyoe geubri beureukat, rahmat dan sejahteura ubak gata.

Peuingat keuhai peulajaran nyang sisat

³ Ulôn meuharab mangat gata teutab tinggai di Efesus lagée nyang ka lheueh ulôn peugah bak gata bak watée ulôn jak u Makedonia. Sabab, di Efesus na meupadub droe ureuëng nyang jipeurunoe ajaran sisat nyang hana beutôi, dan gata harôh tatam awaknyan. ⁴ Peugah kheueh bak awaknyan mangat bék lé jisimak haba dongeng dan calitra-calitra asai usui nyang hana jipiôh-piôh nyan. Banmandum nyan jipeuteuka

riôh ngon meudakwa, dan hana jipeumaju reuncana Allah nyang hase teuturi rot meuiman ubak Gobnyan. ⁵ Tujuan naseuhat lôn na kheueh mangat jeuet manusa meuteumé até nyang gleh dan até nurani nyang suci, dan biet-biet meuiman ubak Tuhan, dan deungon lagée nyan awaknyan hase jigaséh seusabe keudroe-droe. ⁶ Na siladum ureuëng nyang hana udeb lé lagée nyan, dan sisat nibak meudebat-meudebat nyang hana meuguna. ⁷ Awaknyan keuneuk jeuet keugurée-gurée agama, padahai awaknyan keudroe hana jiteupeu tutoe haba nyang jipeuguna atawa hai-hai nyang awaknyan peugah lagée nyan yakén.

⁸ Tanyoe tateupeue bahwa huköm agama na kheueh gét, meunyoé teupeuguna bak jalan nyang beutôi. ⁹ Teuntée jih meuseuti beuingat bahwa huköm nyan teupeugét kon keu ureuëng gét, teuma keu ureuëng nyang langga huköm, bubena ureuëng jeuhet, keu

ureuëng beujat, keu ureuëng meudesya, keu ureuëng nyang hana agama, ureuëng donyawi, keu ureuëng nyang poh maté ayah ngon ma jih, dan keubuna ureuëng nyang poh maté gob, ¹⁰ keu ureuëng-ureuëng nyang peubuet cabui, keu ureuëng meuagam ngon ureuëng agam, keu ureuëng tukang culek gob, keu ureuëng nyang meututoe beurakah; keu ureuëng nyang meusaksi sulet, dan keusoe mantong nyang jipeubuet hai-hai nyang meulawan ngon ajaran nyang beuna. ¹¹ Ajaran nyan na meuteumé lam Haba Gét nyang jaktabu atra nyan geupeucaya ubak ulôn, nyan kheueh Haba Gét nyang teuka nibak Allah nyang agong dan patot teupujoe.

Peurasaan syukoe sabab rakhmat Allah

¹² Ulôn peugah teurimong gaséh ubak Isa Almaseh Tuhan geutanyoe. Gobnyan ka geubri teunaga ubak ulôn keulôn layani Gobnyan, dan Gobnyan geuanggab ulôn patot lôn teurimong tugaih nyan, ¹³ bah pi yoh ilée ulôn fiteunah lôn iénanya meunan cit lôn hina Gobnyan. Teuma Allah geugaséh keulôn, sabab yoh masanyan ulôn gohlom meuman, kareuna hana lôn teupeue peue nyang ulôn peubuet. ¹⁴ Biet pi meunan ulôn ka geupeu peunoh ngon rakhmat Tuhan tanyoe. Gobnyan geubri keu ulôn keumampuan keu lôn meuman bak Gobnyan dan geuyue gaséh seusamoe manusia. Keumampuan nyan geubri bak geutanyoe mandum nyang ka meusaboh ngon Isa Almaseh. ¹⁵ Keubiet beutôi that haba nyoe – sabab nyan patot kheueh teuteurimong dan teupeucaya sipeunoh até – : "Isa Almaseh geuteuka ateuh rhueng donya nyoe keu geupeu seulammat ureuëng meudesya." Dan ulôn kheueh ureuëng meudesya nyang paleng jeuhet. ¹⁶ Teuma lé sabab nyan kheueh Allah geugaséh ulôn, mangat Isa Almaseh hase geubri banmandum saba Gobnyan keu ulôn, ureuëng nyang meudesya nyoe. Dan nyoe jeuet keusaboh cuntoh keumandum ureuëng nyang teuma-teuma jimeuiman ubak Gobnyan dan meuteumé udeb sejati dan keukai. ¹⁷ Allah, Raja sipanyang jamén, patot teuhoreumat dan teupujoe sabe, sabab Gobnyan kheueh nyang keukai, nyang hana deuh dan nyang esa! Amin.

¹⁸ Timotius, aneuëk ulôn! Tugaihnyaoe ulôn peucaya ubak gata, teuingat ubak peusan Allah nyang ka geupeutrok lé nabi-nabi lam jeumaáh keuhai droe gata. Bah kheueh

peusan nyan jeuet keubeukai nibak gata lam mejuang nyang jroh. ¹⁹ Mejuang kheueh ngon cara tamumat beukong nibak keupeucayaan nyang beutôi dan ngon até nurani nyang gleh. Na ureuëng nyang hana jipako keuhai su até nurani jih, ngon lagée nyan hanco kheueh keupeucayaan ureuëng nyan. ²⁰ Lamkawan ureuëng nyan na kheueh Himeneus dan Aleksander. Mandua droe ureuëng nyan ka lôn huköm deungon cara ulôn jok ubak Iblis, mangat awaknyan jimeurunoe keujipiôh jihujat Allah.

Iébadat jeumaáh

2 Phon-phon that, ulôn meulakée ngon meuharab that mangat peumohonan, seumayang, dan doá syafaát meunan cit meulakée teurimong gaséh ubak Po teu Allah keumandum ureuëng; ² keuraja-raja dan banmandum ureuëng nyang mat keukuasaan. Lakée kheueh mangat geutanyoe jeuet udeb teunang dan teuntram keu Po teu Allah ngon pi-e nyang patot. ³ Nyan kheueh nyang gét dan teupeumangat até Allah, nyang bri seulammat ateuh geutanyoe. ⁴ Gobnyan meuharab mangat jeuet banmandum ureuëng teupeuseulammat dan jiteupeu nyang beuna. ⁵ Sabab, teuma na sidroe Allah, dan sidroe nyang jeuet peudamé Allah ngon manusia, na kheueh Isa Almaseh. ⁶ Gobnyan sidroe manusia nyang ka geupeujok droe Geuh guna teupeubeubaih mandum manusia nibak desya-desya jih. Deungon nyan Allah ka geutunyak bak watee nyang paih, bahwa Gobnyan meuharab mangat mandum manusia teupeuseulammat. ⁷ Dan nyang kheueh sabab jih ulôn geuyuejak bak ureuëng-ureuëng nyang kon Yahudi keu lôn jak peusampoe bak awaknyan haba keuhai keupeucayaan nyang beutôi. Nyang ulôn peugah nyoe na kheueh beutôi dan ulôn hana buhak.

⁸ Ulôn meuharab mangat dipat mantong ureuëng agam meudoá ngon até nyang gleh, ngon hana rasa beungéh atawa meusiliseh waham.

⁹ Bah kheueh ureuëng inong jipeungui droe jih ngon cara seudeurhana dan jisök peukayan nyang sopan. Bék koh ôk mubagoebagoeb atawa teungui piasan méuh atawa mutiara, atawa peukayan nyang meuhámeuhái. ¹⁰ Nyang sikeubiet jih, bah kheueh ureuëng inong nyan jingui droe jih ngon buet-buet nyang jroh lagée toh nyang patot

keu ureuëng inong nyang meuiébadat ubak Po teu Allah. ¹¹ Ureuëng inong meuseuti jimurunoe ngon cara ji-iem droe dan patuh. ¹² Ulôn hana kupeubeuna ureuëng inong nyan jipeurunoe atawa jipeurintah ateuh ureuëng agam; awaknyan harôh seungab. ¹³ Sabab nyang phon that teucebta na kheueh Nabi Adam óh lheueh nyan barô kheueh Siti Hawa. ¹⁴ Dan kon Nabi Adam, teuma inong kheueh nyang keunong tipée, ngon lagée nyan ka ji iengkeue peurintah Allah. ¹⁵ Teuma biet pi meunan, ureuëng inong teuma seulam deungon jipeulahé aneuëk, asai jihnyan^a ngon até nyang miyueb teutab meuman ubak Almaseh dan teutab jigaséh keu ureuëng laén dan udeb khusus keu Po teu Allah.

Nyang tilek jeumaáh

3 Keubiet beutôi haba nyoe, "Ureuëng nyang keuneuk jeuet keupeunilé jeumaáh, jimeuharab saboh buet nyang keubiet meuhareuga." ² Sidroe ureuëng nyang jeuet keupeunilé jeumaáh ureuëng nyan hana meucupa, peurumoh jih sidroe mantong,^b ék jiteun droe, bijaksana, dan teureuteb; ureuëng nyan jitem teurimong gob dirumoh jih, dan hase jipeurunoe ureuëng laén; ³ bék ureuëng peumabök; atawa nyang galak jimulo. Dilikot nibak nyan, ureuëng nyan nyang leumoh leumbot dan galak keudamé. Dan ureuëng nyan bék nyang teupéng-péng. ⁴ Ureuëng nyan jiteupeu atoe rumoh tangga deungon jroh, dan carông jididek aneuëk-aneuëk jih beujitaát dan horeumat keu jih. ⁵ Sabab meunyo ureuëng nyan hana carông jiatoe rumoh tangga jih keudroe, pakriban ureuëng nyan hase jiatoe jeumaáh Allah? ⁶ Sidroe peunilé jeumaáh hana jeuet ureuëng nyan ban jitamong Kristen, sabab singoh ureuëng nyan jeuet keu manyang até laju keunong kutok lagée Iblih yoh masa ilée. ⁷ Ureuëng nyan meuseuti nyang na nan gét lam masyarakat; sabab meunyo hán lagée nyan, ureuëng nyan teuma jihina lé gob, deungon lagée nyan jihnyan rhot lam peurangkab Iblih.

Peumbantu jeumaáh

⁸ Meunan cit deungon peumbantu jeumaáh meuseuti ureuëng nyang jroh dan ju-

joe; kon ureuëng nyang teupéng-péng dan galak jijieb ié anggô nyang jai. ⁹ Ureuëng nyan meuseuti nyang kong jimumat nibak ajaran Kristen nyang beuna ngon até nurani nyang gleh nyang ka geupeugah lé Po teu Allah. ¹⁰ Bah kheueh ureuëng nyan teu ujoe leubeh ilée, dan meunyo deuh teukalon ureuëng nyan hana meucupa, barô kheueh ureuëng nyan jeuet keupeubantu lam jeumaáh. ¹¹ Meunan cit deungon peurumoh awaknyan^c meuseuti ureuëng nyang jroh, kon ureuëng nyang galak jiba peusuna. Ureuëng nyan meuseuti carông-carông bak jiba droe dan juje lam hai peue mantong. ¹² Peumbantu jeumaáh meuseuti sidroe mantong peurumoh geuh.^d Ureuëng nyan meuseuti carông jiatoe aneuëk-aneuëk jih dan rumoh tangga jih ngon jroh. ¹³ Ureuëng-ureuëng nyang jibantu deungon gét lam jeumaáh, teuma jihoreumat lé gob dan seumaken jijeuet meututoe keuhai iman jih ubak Almaseh.

Rahsia agama geutanyoe

¹⁴ Ulôn meuharab hana treb lé ulôn jak saweue gata. Bah pih meunan, ulôn tuléh cit surat nyoe keugata, ¹⁵ mangat meunyo ulôn teulat, gata jeuet tateupeue pakriban geutanyoe meuseuti udeb sibagoe keuluwarga Allah, na kheueh jeumaáh Allah nyang udeb. Jeumaáh nyoe kheueh nyang jeuet keu taméh teupeudong dan nyang dukong ajaran nyang beutôi nibak Allah. ¹⁶ Hana meusidroe pi nyang hase jibantah, padubna rayeuk jih rahsia agama geutanyoe:

Gobnyan geupeuleumah droe lam ruman manusia,
dan geupeugah beutôi lé Roh Pe teu Allah,^e
dan geukalon lé dumna malaikat.
Haba nibak Gobnyan jipeusampoe lamkawan bansa-bansa,
dan Gobnyan jimeuiman
bansigom donya
dan teubeuot lam syeuruga.

Gurée-gurée peuleusu

4 Roh Allah deungon teugaih geupeugah bahwa bak watée-watée nyang teuma teuka, siladum ureuëng jimurtat, ji-iengkeue keu Almaseh. Awaknyan jituot peue nyang

^a jihnyan: atawa awaknyan. ^b peurumoh jih sidroe mantong: atawa teuma geumeukawen sigoe mantong.

^c peurumoh awaknyan: atawa Inong-inong nyang tulông awaknyan di jeumaáh. ^d sidroe mantong peurumoh geuh: atawa geumeukawen sigoe sagai. ^e dan geupeugah beutôi lé Roh Po teu Allah: atawa dan lam keuadaan rohani, teupeugah beutôi.

2:13: Keuj. 2:7, 2:21-22 2:14: Keuj. 3:1-6 3:2-7: Tit. 1:6-9

jipeugah lé roh-roh nyang sisat dan jiseutôt ajaran-ajaran nibak roh jeuhet, ²nyang jipeusampoe lé ureuëng-ureuëng munafék nyang buhak. Até nurani ureuëng-ureuëng nyan ka seupôt. ³Ureuëng nyan jipeurunoe bék meukawen dan jitam bék jipajoh lé peunajoh nyang ka jipeuteuntée. Padahai peunajoh nyan geucebta lé Po teu Allah keuteupajoh ngon teupeugah teurimong gaséh ubak Gobnyan lé ureuëng-ureuëng nyang ka meuiman ubak Almaseh dan ka jiteupeue ajaran nyang beutôi nibak Allah. ⁴Peue-peue mantong nyang geucebta lé Allah nyan gét, dan hana meusapeue pi nyang harôh teuanggung hareuem meunyoé ka teuteurimong deungon teupeugah teurimong gaséh ubak Allah. ⁵Sabab beureukat nibak Po teu Allah dan doá nyang teulakée teupeusabab peunajoh nyan haleue.

Peulayan Isa Almaseh nyang mubuet deungon gét

⁶Meunyoé gata tapeurunoe banmandum nyan ubak syedara-syedara nyang seuiman, gata teuma jeuet keupeulayan Isa Almaseh nyang mubuet deungon gét. Dan gata teuma sabe tapasoe lam baten gata ngon feureuman Allah nyang tapeucaya, dan deungon ajaran-ajaran nyang beutôi nyang ka gata seutôt seulawet nyoe. ⁷Peujiôh kheueh calitra-calitra tahyul nyang hana meuguna. Lateh kheueh droe gata keu udeb lam iébadat. ⁸Latehan jasmani bacut sagai hase jih, teuma latehan rohani keubiet meuguna lam hai peue mantong, sabab na teukandong janji keu udeb nibak jamén nyoe dan watée nyang teuma teuka. ⁹Hainyan beutôi dan patot teuteurimong dan teupeucaya sipeunoh até. ¹⁰Nyang kheueh sabab jih tanyoe mejuang^f dan meukeureuja brat, sabab geutanyoe meuharab sipeunoh jih ubak Po teu Allah nyang udeb; Gobnyan kheueh Peuseulamat keu mandum ureuëng, nyang paleng phon na kheueh ureuëng-ureuëng meuiman.

¹¹Peurunoe kheueh mandum nyan dan yue kheueh ureuëng-ureuëng beujiseutôt. ¹²Bék kheueh na meusidroé ureuëng pih jianggab gata hina sabab gata mantong muda. Nyang sikeubiet jih, bah kheueh gata jeuet keuteuladan keu ureuëng-ureuëng nyang meuiman bah kheueh watée gata meututoe dan pi-e gata, lam cara gata tagaséh seusamoe keudroe-droe dan iman ubak

Isa Almaseh, meunan cit ngon udeb gata nyang gleh. ¹³Watée nyoe, trok án ulôn teuka singoh, gata beubiet-biet tabeuet Alkitab keu dumna ureuëng, tadurong dan gata purunoe awaknyan. ¹⁴Bék sampoe gata laloe tapeuguna karonya nibak Roh Allah nyang teubri ubak gata bak watée peumimpén-peumimpén jeumaáh geupeuduek jaroe gobnyan ateueh ulée gata, meunan cit nabi-nabi geupeusampoe feureuman Allah keuhai droe gata. ¹⁵Peubuet kheueh mandum nyan deungon biet-biet mangat keumajuan gata jikalón lé mandum ureuëng. ¹⁶Jaga kheueh droe gata dan beu até-até kheueh ngon peue nyang gata peurunoe. Bah kheueh gata ngon seutia gata peubuet banmandum nyan, sabab deungon lagée nyan gata ka tapeuseulamat bah kheueh droe gata keudroe meunan cit ngon ureuëng-ureuëng nyang deungoe gata.

Keuwajéban ateueh ureuëng-ureuëng seuiman

5 Bék kheueh gata beungéh ngon haba nyang kreueh ateueh ureuëng nyang leubeh tuha nibak gata teuma pakat kheueh gobnyan beugeudeungoe haba gata siulah-ulah gobnyan ureuëng syiek gata. Meunan cit peusanéut kheueh bubena ureuëng-ureuëng sibagoe syedara, ²dan inong-inong tuha sibagoe ma. Inong-inong muda gata peujeuet sibagoe adoe, ngon sikeueb gata nyang murni.

³Horeumat kheueh keu inong-inong balée nyang biet-biet udeb jih keudroe. ⁴Teuma meunyoé sidroe inong balée na aneuek atawa cucoe, awaknyan kheueh nyang phon-phon gata bri peungeurtian bahwa awaknyan wajéb jikalón kawöm keuluwarga jih keudroe, dan jibalaih budoe ureuëng tuha dan nék awaknyan. Sabab hai nyang lagée nyan kheueh nyang teupeumangat até Allah. ⁵Inong balée nyang biet-biet tinggai sidroe, dan hana meusidroé ureuëng pi nyang jitem peulara gobnyan, teuma jimeuharab ubak Allah. Uroe malam jihnyan sabe meudoá ubak Allah keu jilakée tulông. ⁶Teuma inong balée nyang galak udeb meumangat-mangat, ka maté bah kheueh jihnyan mantong udeb. ⁷Peutrok kheueh peutunyok-peutunyok nyoe ubak awaknyan, mangat awaknyan udeb ngon hana meucupa. ⁸Teuma meunyoé ureuëng-ureuëng nyang hana jitem peulara waréh

^f mejuang: padub-padubboh naseukah kuno: jiteunak-teunak.

kawöm jih, leubeh-leubeh keuluwarga jih keudroe, ureuëng nyan ka ji iengkeue ubak peue nyang ji-iman; ureuëng nyang lagée nyan leubeh brok nibak ureuëng nyang hana meuiman.

⁹ Teuma inong balée nyang jipeupeunoh syarat-syarat lagée nyoe jeuet teupeutamong lam dafeutar inong-inong balée; umu jih hana kureueng nibak nam ploh thon, yoh masa ilée teuma na sigoe jimeukawen, ⁸ ¹⁰ meugah sibagoe ureuëng inong nyang jipeubuet hai-hai nyang jroh, lagée miseue nyoe: ka jipeurayeuk aneuëk-aneuëk jih deungon gét, galak jiteurimong jamé-jamé nyang mudom dirumoh jih, jipeutimang ureuëng-ureuëng meuiman, jitulông ureuëng-ureuëng nyang susah udeb, dan jipeubuet deungon biet-biet peue mantong buet nyang jroh.

¹¹ Bék peutamong nibak inong-inong balée nyang mantong muda. Sabab meunyoerasa beureuhi jih mantong teuga that, inong nyan jitem meukawen lom, dan jitinggai Almaseh. ¹² Deungon lagée nyan awaknyan kasalah sabab ji-iengkeue janji nyang teubri ubak jihnyan. ¹³ Lom teuma awaknyan jiböih-böih watée deungon cara jiteubiet tamong lam rumoh gob. Dan nyang leubeh brok lom, na kheueh awaknyan jimeurunoe jipeusuna ureuëng laén jipeurhoh droe nibak urosan ureuëng laén meunan cit jipeugah hai-hai nyang hana patot jipeugah. ¹⁴ Nyang kheueh sabab jih ulôn meulakée mangat ureuëng inong balée nyang mantong-mantong muda jimeukawen lom, jimeu aneuëk dan jieuröih rumoh tangga, mangat jeuet musoh-musoh geutanyoe hana watée jipeubrok-brok nan geutanyoe. ¹⁵ Sabab na inong-inong balée nyang ka sisat jiseutôt peue nyang jikheun lé roh jeuhet. ¹⁶ Teuma, meunyoer sidroe ureuëng inong Kristen na anggota keuluwarga nyang ka jeuet keu inong balée, jihnyan meuseuti jitulông inong balée nyan; bék jipeubiyeu jeumaáh nyang tanggong jih nyan. Deungon lagée nyan jeumaáh jeuet jitulông inong-inong balée nyang biet-biet hana waréh kawöm jih.

¹⁷ Peumimpén jeumaáh nyang jipeubuet tugaih jih deungon gét, patot teubri peunghargaan dua goe lipat, nyang peunteng awaknyan nyang kayém meukutubah dan jipeurunoe gob. ¹⁸ Sabab lam Alkitab na

teutuléh lagée nyoe, "Leumô nyang teungoh jigiloe-giloe gandom jipeuleukang aneuëk gandom nyan nibak mu jih, bék kheueh teubeukab babah jih", dan meunan cit, "Ureuëng nyang mubuet, na hak jilakée upah jih". ¹⁹ Bék kheueh teurimong tudohan ateueh sidroe-droe peumimpén jeumaáh, keucuali meunyoer na jipeukong lé dua droe saksi atawa leubeh. ²⁰ Ureuëng peubuet desya, bah kheueh teuseugah dikeue banmandum jeumaáh, mangat nyang laén jeuet teumakot.

²¹ Dikeue Po teu Allah, Isa Almaseh, dan bubena malaikat nyang ka teupiléh, ulôn lakée ngon meuharab that jeuet gata seutôt banmandum peutunyok-peutunyok nyoe ngon hana wasangka ateueh soe mantong, dan hana meudong-dong siblahi. ²² Bék kheueh teugisa-gisa takeubah jaroe ateueh sidroe-droe ureuëng guna teubaiát jihnyan sibagoe peulayan Tuhan. Meunyoer ureuëng laén meudesya, bék kheueh rhoh meulawok lam desya nyan. Jaga kheueh droe gata mangat teutab gleh.

²³ Bék lé laloe jieb ié mantong; jieb kheueh bacut ié anggô guna keutulông keumunyoh gata, sabab gata kayém that sakét-sakét.

²⁴ Desya siladum ureuëng, sigohlom teuba bak kantô peungadelan, ka deuh teukalon ngon nyata that. Teuma desya ureuëng laén barô kheueh teu teupeue óh ka lheueh nyan teuma. ²⁵ Meunan cit deungon buet-buet nyang jroh bagaih that deuh teukalon. Dan nyang hana deuh pih, hana hase sabe teusöm.

6 Ureuëng-ureuëng Kristen nyang jeuet keu namiet, harôh jianggab bahwa teungku po jih meuseuti jihoreumat, mangat ureuëng laén hana hase jipeubrok nan Allah atawa peulajaran geutanyoe. ² Namiet-namiet nyang po jih ureuëng Kristen, hana jeuet jianggab po jih nyan hina sabab awaknyan saban-saban ureuëng Kristen. Teuma lé namiet nyan jilayani po jih nyan leubeh gét lom, sabab po nyang jilayani ngon jroh nyan na kheueh saban-saban ureuëng meuiman nyang teugaséh.

Peulajaran nyang hana beutôi dan keukayaan nyang seujati

Banmandum nyoe meuseuti gata peurunoe dan gata naseuhat. ³ Soe-soe mantong

⁸ teuma na sigoe jimeukawen: atawa seutia ubak lakoe jih. 5:18: Tel. 25:4, Mat. 10:10, Luk. 10:7 5:19: Tel. 17:6, 19:15

nyang peurunoe ajaran laén seulaén nibak nyan dan hana situju ngon ajaran nyang beutôi nibak Tuhan geutanyoe Isa Almaseh, dan ngon ajaran agama tanyoe, ⁴ na kheueh ureuëng nyang sombong hana jiteupeue sapeue! Peunyakét jih na kheueh galak meudobat dan meudakwa keuhai istilah-istilah akhé jih rhot nibak picék até, meucubre, fiteunah, curiga nyang hana gét, ⁵ meunan cit meusiliseh waham nyang hana putôh-putôh. Rot seumike ureuëng nyang lagée nyan ka paneuk dan hana lé nyang beuna. Awaknyan jipike hase jeuet keukaya rot agama.

⁶ Beutôi agama teubri untông nyang rayeuk, meunyoe manusia nyan puih ngon peue nyang ka na. ⁷ Sabab hana meusapeue pi nyang jeuet taba u dalam donya nyoe, dan hana meusapeue pi nyang jeuet taba uluwa! ⁸ Teuma, meunyoe na peunajoh dan peukayan, nyan kaseb. ⁹ Teuma ureuëng nyang keuneuk jeuet keukaya, teugoda dan meupallet ngon mubagoe hawa nafeusu nyang bangai dan nyang rusak. Nafeusu-nafeusu nyang lagée nyan teuba manusia ubak hanco dan ceulaka. ¹⁰ Sabab nibak cinta ubak péng, jiteuka mubagoe rupa nyang jeuhet. Na siladum ureuëng nyang jitiyeub péng akhé jih ka hana jiturot lé ajaran Kristen, laju awaknyan jiteurimong mubagoe peundeuritaan nyang jipeuhanco até awaknyan.

Peutunyok-peutunyok pribadi

¹¹ Teuma gata na kheueh ureuëng atra Po teu Allah, ngon lagée nyan gata harôh tapeujiôh banmandum atra nyan. Useuha kheueh beujeuet keu ureuëng nyang beutôi bak mata Allah, nyang peuhamba droe ubak Allah, meuiman ubak Almaseh, tagaséh keusabe manusia, tabah lam deurita, dan meusikeub leumoh leumbot. ¹² Meujuang kheueh beubiet-biet keu udeb lagée ureuëng Kristen mangat gata tareubot hadiyah seujati dan keukai. Sabab keunyan kheueh Allah geutawök gata bak watée gata ta-aku Gobnyan dikeue ureuëng ramé bahwa gata meuiman ubak Almaseh. ¹³ Dan jinoenyoe, dikeue Po teu Allah nyang bri nyawöng keu makhlok peue mantong, dan dikeue Isa Almaseh nyang ka geubri saksi nyang

beutôi dikeue Pontius Pilatus, ulôn lakée nyoe nibak gata: ¹⁴ Taát kheueh ubak peurintah nyan deungon até nyang gleh dan hana meucupa trok ubak watée jih Tuhan geutanyoe Isa Almaseh geuteuka lom teuma. ¹⁵ Keuhai teuka Gobnyan teuma geupeunteuté bak watée nyang paih lé Allah keudroe. Gobnyan kheueh nyang matkuasa sidroe kong sagai; Gobnyan agong, Raja di ateueh raja, dan Tuhan banmandum tuan. ¹⁶ Gobnyan kheueh mantong nyang hana hase jikuasa lé maté; Gobnyan udeb lam cahya nyang hana hase jipeurab lé soemantong. Hana meusidroe manusia pi nyang ka lheueh jikalon Gobnyan. Keu Gobnyan kheueh horeumat dan kuasa siumu masa! Amin.

¹⁷ Keu ureuëng-ureuëng nyang kaya ateueh rhueng donya, gata peugah kheueh mangat awaknyan bék sombong dan bék meuharab ateueh barang-barang nyang hana teutab - lagée hai jih atra keukayaan. Awaknyan meuseuti meuharab ubak Po teu Allah nyang geubri peue-peue mantong ubak geutanyoe deungon meulimpah mangat geutanyoe tateumé rasa. ¹⁸ Lakée kheueh nibak awaknyan mangat awaknyan jitunyok keubuet nyang jroh, keu jipeubuet buet-buet nyang gét, murah até dan galak jimeubri. ¹⁹ Deungon lagée nyan awaknyan ka jigumpôi atra nyang jeuet keumodal nyang gét keuwatée nyang teuma teuka. Dan deungon lagée nyan awaknyan teuma meuteumé udeb nyang keukai, na kheueh udeb nyang seujati.

²⁰ Peue nyang ka teupeucaya keugata, jaga kheueh nyan beugôt-gôt, Timotius! Peujiôh kheueh tutoe haba nyang hana meuguna dan meudobat keuhai-hai nyang seucara keuliru teupeugah "Peungeutahuan". ²¹ Sabab na ureuëng nyang jipeugah bahwa awaknyan na peungeutahuan nyan, sampoe ngon lagée nyan kajiseuleweng ajaran-ajaran Kristen nyang awaknyan meuiman yoh masa ilée.

Seumoga Tuhan geubri beureukat ubak Syedara mandum.

Horeumat kamoe,
Paulus

SURAT PAULUS

NYANG KEUDUA KEU

TIMOTIUS

PEU INTAT HABA

Surat Paulus Nyang Keudua Keu Timotius leubeh nibak siteungoh meuasoe naseuhat-naseuhat pribadi keu Timotius sibagoe rakan saboh dan peumbantu nyang mantong muda. Inti naseuhat gobnyan mangat Timotius teutab tabah. Keu geuhnyan geubri naseuhat dan geudurong sabe mangat sabe lam seutia jitabu haba keuhai Tuhan Isa Almaseh dan jimumat bak Peujanjian Lama dan ajaran keuhai Haba Gét nibak Allah; meunan cit mangat Timotius teutab meutugaih sibagoe gurée dan jipeusampoe Haba Gét nibak Po teu Allah, bah kheueh jialami deurita dan meulaén ngon gob.

Timotus khusus geupeuingat mangat bék rhoh nibak meudeubat-meudeubat nyang bangai dan hana meuyuem. Meudeubat-meudeubat nyang lagée nyan hana jipeuhase sapeue, seulaén jipeurusak pikeran ureuëng nyang deungoe.

Keubanmandum nyan Timotius geupeuingat mangat geucok cuntoh nibak udeb Paulus – na kheueh meuiman ubak Almaseh, saba, na geunaséh, tabah dan deurita nyang geualami lam iénanya.

Asoe jih

Haba phon 1:1-2

Puja ngon pujoe dan durongan 1:3–2:13

Naseuhat dan peuingat 2:14–4:5

Keuteurangan keuhai keuadaan Paulus 4:6-18

Peunutôb 4:19-22

1 1-2 Timotius, aneuëk ulôn nyang teu-cinta! Ulôn, Paulus, lôn tuléh suratnyoe keugata, dan meuharab seumoga Allah Bapak dan Tuhan geutanyoe Isa Almaseh geubri beureukat, rakhmat dan sejahteura ateuh gata.

Ateuh keuheundak Po teu Allah, ulôn geuangkat jeuet keu rasui Isa Almaseh dan geuyue peusampoe keuhai udeb nyang geupeu janji lé Allah. Udeb nyan tateurimong sabab meusaboh ngon Isa Almaseh.

Ucapan syukoe dan anjoran

3 Ulôn meulakée syukoe ubak Po teu Allah nyang lôn layani ngon até nurani nyang gleh lagée nyang geupeubuet lé indatu ulôn yoh masa ilée. Ulôn sabe lôn lakée teurimong gaséh ubak Allah pajan mantong ulôn ingat keugata lam doá, bah kheueh uroe meunan cit malam. **4** Ulôn teuingat

ubak até gata nyang seudeh. Nyang kheueh sabab jih ulôn meuharab that meurumpok ngon gata mangat ulôn biet-biet meugeumbira. **5** Ulôn teuingat ubak keupeucayaan gata nyang biet-biet sunggoh ubak Almaseh, saban lagée keupeucayaan nék gata Lois dan ma gata Eunike. Dan ulôn yakén gata pih meuiman nyang lagée nyan. **6** Sabab nyan ulôn peuingat gata keutateupeue udeb karonya nyang geubri lé Allah ubak gata bak watée ulôn keubah jaroe lôn ateuh gata. **7** Sabab Roh Allah nyang geubri ubak geutanyoe, kon kheueh Roh nyang teupeujeuet geutanyoe jeuet keuteumakot. Nyang sibeuna jih, Roh Allah nyan teupeujeuet geutanyoe meutamah teuga, peunoh ngon gaséh sayang dan hase tapeuteun droe.

8 Sabab nyan bék kheueh malée tabri keusaksian keuhai Tuhan geutanyoe, dan bék teuma malée keuhai ulôn, nyang jipeutamong lam glab sabab lé Gobnyan. Nyang

sikeubiet jih, bah kheueh gata ngon teunaga nibak Po teu Allah, meusajan meudeurita lé sabab Haba Gét nyan. ⁹ Allah geupeu seulamat geutanyoe dan geutawök geutanyoe mangat jeuet keu umat Gobnyan keudroe. Gobnyan geupeubuet lagée nyan kon dasai jih peue nyang ka tapeubuet, teuma reunca-na Gobnyan dan rahmat Gobnyan. Gobnyan geubri keugeutanyoe rahmat Gobnyan meulalu Isa Almaseh sigohlom donya nyoe geucebta. ¹⁰ Dan jinoenyoe, Allah geutunyok rahmat nyan ubak geutanyoe deungon jiteuka Raja nyang ba seulamat tanyoe Isa Almaseh. Isa geupeutalo kuasa maté dan geuba udeb nyang abadi meulalu Haba Gét nyan.

¹¹ Keuteupeusampoe Haba Gét nyan kheueh Allah geuangkat ulôn jeuet keurasui dan gurée. ¹² Nyang kheueh sabab jih ulôn meudeurita lé mandum nyoe, teuma ulôn teutab yakén, sabab ulôn kuteupeue that soe nyang ulôn meuiman. Ulôn yakén bahwa peue nyang ka Gobnyan peucaya ubak ulôn,^a Gobnyan pih hase geujaga trok bak Uroe Pagée. ¹³ Seutôt kheueh ngon biet-biet ajaran nyang beutôi nyang ka ulôn bri nibak gata. Dan bah kheueh gata teutab tamumat nibak iman dan gaséh nyang ka jeuet keuhak milék geutanyoe sabab meusaboh ngon Isa Almaseh. ¹⁴ Ngon geutulông lé Roh Allah nyang udeb lam tuboh geutanyoe, bah kheueh gata tajaga beugét-gét hai-hai nyang muuem nyang ka teupeucaya ubak gata.

¹⁵ Gata tateupeue bahwa banmandum ureuëng nyang na diwilayah Asia ka jitinggai ulôn, meunan cit ngon Figelus dan Hermogenes ka jitinggai lôn. ¹⁶ Teuma keuluarga Onesiforus kana padub goe jipeumangat até lôn. Seumoga Tuhan geubalah gaséh sayang Geuh ateueh awaknyan. Bah kheueh ulôn na lam glab, Onesiforus hana malée ngon keudaan ulôn nyan. ¹⁷ Meunan trok u Roma, jihnyan laju jiseuha jimita ulôn sampoe jihnyan meurumpok ngon ulôn. ¹⁸ Dan gata tateupeue di Efesus jihnyan jai that-that ka jitulông lôn. Seumoga Tuhan geutunyok gaséh sayang Geuh keu jihnyan bak uroe Tuhan geupeu sidang banmandum umat manusia.

Sidadu Almaseh nyang seutia

2 Timotius, aneuëk ulôn! Bah kheueh gata jeuet keuteuga lé rahmat nyang

geubri ubak geutanyoe, sabab tanyoe meusaboh ngon Isa Almaseh. ² Ajaran nyang yoh masa ilée ka gata deungoe nibak ulôn dikeue rakyat ba, bah kheueh gata patéh ubak ureuëng-ureuëng nyang jeuet gata patéh dan nyang carông jipeurunoe ureuëng laén.

³ Gata meuseuti meusajan meudeurita sibagoe sidadu Isa Almaseh nyang seutia. ⁴ Sidroe sidadu nyang teungoh meutugaih, hana teuma jipeugabuek droe jih ngon urosan-urosan droe, sabab jihnyan jikeuneuk peumangat até pang droe jih keudroe. ⁵ Sidroe ureuëng peumeuén ulah raga hana teuma jeuet keujuara watée jimeutunang, meunyoe jihnyan hana jitaát ubak atoratoran. ⁶ Ureuëng meugo nyang ka jikeureuja brat, ureuëng nyan kheueh nyang phonphon that nyang hak jiteurimong wase seunaman. ⁷ Pike kheueh peue nyang ulôn peugah nyan, sabab Tuhan teuma geubri keugata keusanggopan keutamuphom banmandum.

⁸ Ingat kheueh nyoe: Haba Gét nyang ulôn peusampoe nyan na kheueh haba keuhai Isa Almaseh, keuturonan Nabi Daud; Gobnyan kheueh Almaseh nyang ka udeb lom teuma nibak maté. ⁹ Sabab teupeusampoe Haba Gét nyan kheueh, ulôn meudeurita; bahkheueh sampoe jiranté lagée sidroe ureuëng jeuhet. Teuma feureuman Allah hana hase jiranté. ¹⁰ Nyang kheueh sabab jih ulôn tabah lôn tanggung banmandum nyan deumi keupeuntengan ureuëng-ureuëng nyang ka geupilé lé Po teu Allah, mangat awaknyan pi meuteumé seulamat nyang geubri meulalu Isa Almaseh, dan nyang meusajan-sajan ngon keuagongan nyang abadi. ¹¹ Keubiet beutôi nyang ulôn peugah nyoe,

”Meunyoe geutanyoe ka maté meusajan Gobnyan,
geutanyoe teuma udeb cit lom meusajan Gobnyan.

¹² Meunyoe tanyoe teutab tabah,
geutanyoe teuma tamat peurintah cit meusajan Gobnyan.

Meunyoe geutanyoe taiengkeue keu Gobnyan,
Gobnyan pi teuma geuiengkeue keugeutanyoe.

¹³ Meunyoe geutanyoe hana seutia,
Gobnyan teutab seutia,

^a peue nyang ka Gobnyan peucaya ubak ulôn: atawa peue nyan yang ka ulôn peucaya ubak Gobnyan. 1:11: 1Tim. 2:7 2:12: Mat. 10:33, Luk. 12:9

sabab hana hase Gobnyan meubeda ngon droe Geuh keudroe.”

Ureuëng meukeureuja nyang meuteumé pujo

¹⁴ Bah kheueh gata peuingat ureuëng-ureuëng keuhai mandum nyoe. Dikeue Allah, bri kheueh naseuhat bak awaknyan mangat bék jimeudakwa keuhai istilah-istilah. Nyang lagée nyan hana meuguna, nyang na jipeukaru pikeran ureuëng-ureuëng nyang deungoe. ¹⁵ Useuha kheueh lé gata deungon biet-biet mangat Allah geangkée gata sibagoe ureuëng nyang patot tamubuet keu Gobnyan. Useuha kheueh mangat gata bék malée keuhai buet gata nyan, dan gata purunoe ngon jeulaih dan beutôi keuhai ajaran nyang beuna nibak Po teu Allah. ¹⁶ Peujiôh kheueh tutoe haba nyang hana manfaát dan nyang teuhina Allah. Tutoe haba nyang lagée nyan teuma teuba manusia bak buet nyang leubeh jeuhet. ¹⁷ Ajaran awaknyan bagaih that jimeu éue lagée peunyakét kanker nyang that-that meubahya. Lamkawan awaknyan jitamong cit keunan Himeneus dan Filetus. ¹⁸ Awaknyan ka sisat nibak ajaran nyang beutôi, dan jiputa balék nyang ka ji-iman lé siladum ureuëng. Awaknyan jipeugah bahwa teubeudôh nibak maté ka teujadi. ¹⁹ Teuma dasai nyang kông nyang ka geupeugét Allah hana hase jiyok-yok. Di ateuh nyan na teutuléh lagée nyoe, ”Tuhan geuturi

ureuëng-ureuëng nyang atra Gobnyan”, dan ”Ureuëng nyang jipeugah bahwa jihnyan milék Tuhan, ureuëng nyan meuseuti jipiôh jipeubuet nyang salah”.

²⁰ Lam rumoh nyang rayeuk na meuteumé meubagoe rupa peurabot. Na nyang teupeugét nibak pirak atawa méuh, teuma na cit nyang teupeugét nibak kayée atawa tanoh. Na nyang jipeuguna keu nyang istimewa, dan na cit nyang jipeuguna keu keupeureulé biasa. ²¹ Ureuëng nyang jipeugleh droe jih nibak mandum nyang jeuhet, ureuëng nyan teuma teupeuguna keuteupeureulé nyang istimewa. Gobnyan jeuet keu atra nyang khusus dan naguna keu po droe jih. Jihnyan teukeubah keuteupeuguna keu tiebtieb buet nyang jroh. ²² Peujiôh kheueh peue-peue nyang jiharok lé ureuëng muda. Useuha kheueh ubak udeb lagée nyang geulakée lé Allah, seutia nibak ajaran Gobnyan dan teugaséh seusabe manusia, dan na até nyang teuntram. Udeb kheueh ngon awaknyan nyang jilakée tulông ubak Tuhan ngon até nyang murni. ²³ Bé k kheueh peuhoh droe nibak buet-buet nyang meudobat lé ureuëng-ureuëng bangai nyang hana jiteupeue sapeue. Gata tateupeue bahwa banmandum nyan jipeuteuka dakwa. ²⁴ Ureuëng nyang mubuet keu Tuhan hana patot jimeudakwa; jihnyan meuseuti ramah ateuh mandum ureuëng, dan hase jipeurunoe gob ngon jroh dan saba. ²⁵ Jihnyan meuseuti ngon leumoh leumbot jipeurunoe

Meubagoe rupa peurabot (2:20)

ureuëng nyang galak meulawan; mudah-mudahan Allah geubri watée keu ureuëng-ureuëng nyan keu jimeutobat nibak mandum desya-desya awaknyan dan jituri keu ajaran nyang beuna. ²⁶ Deungon lagée nyan awaknyan ka jeuet keusadar lom teuma, dan leupah nibak peurangkab Iblis nyang ka jidrob awaknyan dan jipaksa awaknyan jiseutôt keuheundak até jih.

Uroe-uroe keuneulheueh

3 Ingat kheueh nyoe: Nibak uroe-uroe akhé teuma na keusosahan. ² Manusia jipeupeuteng droe jih keudroe, sifeuet manusia nyan teupéng-péng, sombong dan galak meututoe ngon haba sulet. Awaknyan galak jihina gob, beurontak bak ureuëng tuha, hana jiteupeue lakée teurimong gaséh, dan jibanci keuhai-hai nyang rohani. ³ Awaknyan hana jigaséh seusabe manusia, hana jitem peumphon gob salah, awaknyan galak jipeubrok-brok nan ureuëng laén, galak jipoh gob ban galak droe, awaknyan keujam, dan hana galak nyang keugôt. ⁴ Awaknyan galak meukianat, manyang até dan hana seumike panyang. Awaknyan leubeh galak keumangat lam donya nibak jiseutôt Allah. ⁵ Bah pi seucara lahé awaknyan taát jipeubuet keuwajéban agama, teuma jitulak inti agama nyan keudroe. Peujiôh kheueh nibak ureuëng-ureuëng nyang lagée nyan. ⁶ Na lamkawan awaknyan nyang ka jitamong lam rumoh-rumoh, laju jirayu ureuëng-ureuëng inong nyang leumoh dan nyang ka jai lagoena desya dan jikuasa lé mubagoe nafeusu. ⁷ Ureuëng-ureuëng inong nyan hana putôh-putôh jilakée peurunoe, hantom na jiteume beujituri ajaran nyang beutôi nibak Allah. ⁸ Lagée toh Yanes dan Yambres jilawan Nabi Musa yoh masa ilée, meunan kheueh teuma ureuëng-ureuëng nyan jilawan ajaran nyang teuka nibak Allah. Pikeran awaknyan ka rusak, dan iman awaknyan hana ék jiteun keunong cuba. ⁹ Teuma awaknyan hana teuma jiteume sapeue, sabab bangai jih nyan teuma jiteupeue lé mandum ureuëng, lagée nyang ka jirasa lé Yanes dan Yambres.

Naseuhat-naseuhat

¹⁰ Teuma gata ka taseutôt ajaran lôn, pi-e ulôn, dan tujuan udeb lôn. Gata ka

tangieng keudroe pakriban ulôn nyoe biet-biet meuiman ubak Isa Almaseh dan lôn gaséh seusabe manusia. Meunan gata tateupeue keuhai saba dan tabah ulôn. ¹¹ Gata ka takalon ulôn ji iénanya dan ulôn meudeurita. Gata tateupeue mandum nyang teujadi atueh ulôn di Antiokhia, di Ikonium, dan di Listra; dan gata tateupeue banmandum nyang ulôn deurita! Teuma Tuhan geupeu seulamat ulôn nibak mandum nyan. ¹² Beutôi mandum ureuëng nyang keuneuk udeb meuiébadat dan udeb meusaboh ngon Isa Almaseh teuma ji iénanya, ¹³ seudangkan ureuëng-ureuëng jeuhet dan ureuëng-ureuëng buet teumipée meutamah jeuhet. Awaknyan jipeungét ureuëng laén padahai awaknyan keudroe pih keunong peungeut. ¹⁴ Teuma keuhai gata, Timotius, bah kheueh gata teutab tamumat nibak ajaran-ajaran nyang beuna nyang ka teupurunoe bak gata dan nyang gata meuiman sipeunoh até; sabab gata tateupeue soe gurée-gurée gata. ¹⁵ Gata meuseuti teuingat bahwa yoh ubit gata ka taturi keu Alkitab. Alkitab nyan hase jibri keugata peungeurtian keumeuteumé ubak keuseulamatan meulalu iman ubak Isa Almaseh. ¹⁶ Banmandum nyang teutuléh lam Alkitab, geupeu ilham lé Allah dan meuguna^b keuteupeurunoe nyang beuna, keuteuseugah dan teupeubeutôi nyang salah, dan keuteupeurunoe manusia mangat udeb meunurot keuheundak Allah. ¹⁷ Deungon Alkitab nyan ureuëng nyang layani Allah hase teupeuleungkab ngon sampoereuna keumeubagoe macam buet nyang jroh.

4 Isa Almaseh teuma teuka lom lam donya nyoe dan geupeu sidang ureuëng-ureuëng nyang udeb dan nyang maté; dan Gobnyan teuka keugeuba peurintah sibagoe Raja. Ngon sabab nyan ulôn meulakée ngon meuharab that nibak gata dikeue Allah dan Isa Almaseh: ² Bah kheueh gata peusampoe haba nyang beutôi nyang teuka nibak Allah nyan, dan sabe gata peusak mangat jitem deungoe lé gob, peu kheueh awaknyan jitem atawa hana. Bah kheueh gata tapeuyakén gob, gata tunyok nyang salah, dan gata bri durongan keu awaknyan. Peurunoe kheueh gob nyan deungon saba nyang rayeuk. ³ Sabab teuma teuka watée jih, manusia hana jitem teurimong lé ajaran nyang beuna.

^b banmandum nyang teutuléh lam Alkitab, geupeu ilham lé Allah dan meuguna: atawa tieb-tieb tuléh nyan lam Alkitab nyang geuilham lé Po teu Allah na kheueh meuguna. 3:8: Keu. 7:11 3:11: Kis. 13:14-52, 14:1-7, 8-20

Sikeubiet jih, awaknyan teuma jiturot keuheundak jih keudroe, dan jipeusapat gurée-gurée nyang guna jipeurunoe hai-hai nyang mangat teudeungoe nibak geulinyueng awaknyan. ⁴Awaknyan jisumpai geulinyueng ateueh nyang beuna, teuma teuma jipeudeungoe gét-gét ubak calitra-calitra dongeng. ⁵Bah kheueh lagée nyan, gata meuseuti takuasa droe gata lam keuadaan peue mantong. Tabah kheueh nibak peundeuritaan, peubuet kheueh tugaih gata sibagoe ureuëng nyang peusampoe Haba Gét nyan dan peujak kheueh nyan ngon sigét-gét jih keuwajéban gata sibagoe peulayan Allah.

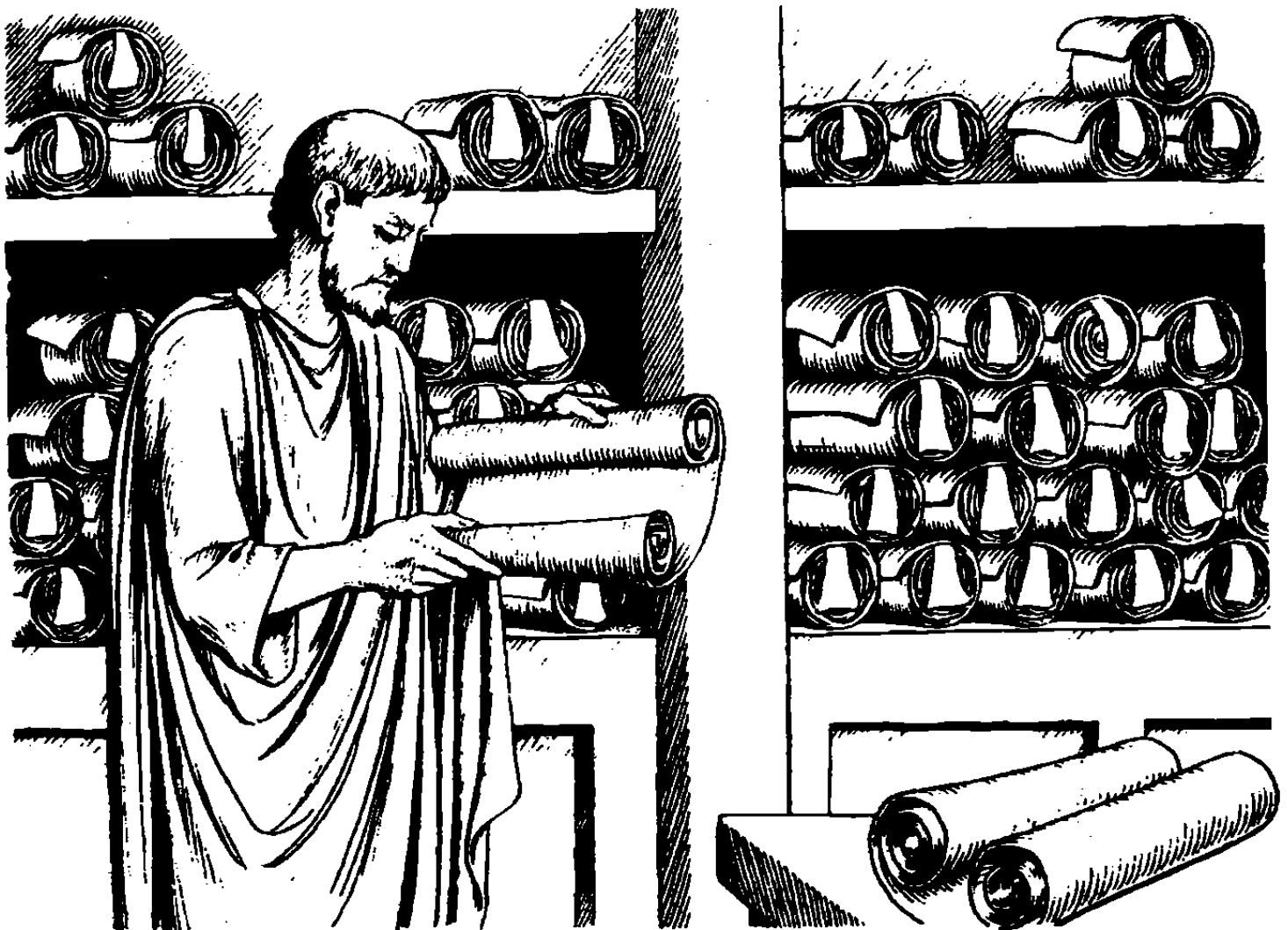
⁶Keuhai droe ulôn, ka trok watée jih ulôn maté sibagoe keureubeuen keu Po teu Allah. Hana treb lé ulôn teuma lôn tinggai donya nyoe. ⁷Ulôn ka lôn seutôt meutunang plueng deungon sigét-gét jih, dan ka trob bak garéh akhé. Ulôn teutab seutia^c ubak Almaseh sampoe akhé. ⁸Dan jinoenyoe hadiah keu nyang meunang ka jipreh ulôn. Bak Uroe Kiamat, Tuhan, Hakém nyang ade nyan kheueh nyang seurah hadiah nyan keu

ulôn, sabab ulôn udeb meugét lom ngon Po teu Allah. Dan kon ulôn mantong nyang teurimong hadiah nyan, teuma banmandum ureuëng nyang ka jipreh-preh deungon rindu Tuhan nyang teuka.

Peutunyok-peutunyok keuneulheueh

⁹Useuha kheueh dan teuka kheueh bak ulôn beureujang-reujang, ¹⁰sabab Demas ka jitinggai ulôn sabab jicinta keu donya nyoe. Jihnyan ka jijak u Tesalonika. Dan Kreskes ka teuma jijak u Galatia, meunan cit deungon Titus u Dalmatia. ¹¹Teuma Lukas nyang tinggai ngon lôn. Jaktueng kheueh Markus dan bah kheueh jihnyan tinggai meusajan gata, sabab jihnyan jeuet jitulông nibak buet ulôn. ¹²Ulôn ka lôn yue Tikhikus jijak u Efesus. ¹³Meunyoé gata teuka, ba kheueh mantel nyang lôn tinggai di Troas bak rumoh Karpus. Meunan cit ngon kitab-kitab gata bék tuwoe gata ba, nyang paleng peunteng kitab nyang teupeugét nibak keureutah kulét.

¹⁴Aleksander, teumpeun teumaga nyan ka jipeubuet hai-hai nyang paleng jeuhet

Pustaka yoh jamèn ilée (3:15)

^c *teutab seutia*: atawa seutia ubak janji ulôn.

4:10: Kol. 4:14, Flm. 24, 2Kor. 8:23, Gal. 2:3, Tit. 1:4 **4:11:** Kol. 4:14, Flm. 24, Kis. 12:12, 25, 13:13, 15:37-39, Kol. 4:10 **4:12:** Kis. 20:4, Ef. 6:21-22, Kol. 4:7-8 **4:13:** Kis. 20:6 **4:14:** 1Tim. 1:20, Zab. 62:13, Rm. 2:6

ateueh ulôn. Tuhan teuma geubalaih ateueh jih nyan sisuai ngon buet jih nyang jeuhet. ¹⁵ Gata keudroe meuseuti até-até keu jih nyan, sabab jihnyan jilawan that beurita nyang tanyoe ba.

¹⁶ Bak watée ulôn phon-phon that lôn peusampoe peumbilaan lôn, hana meusidroe pi nyang jitem dong blaih lôn; banmandum jitinggai lôn. Mudah-mudahan Allah hana geupeusalah awaknyan lam hainyoe! Teuma Tuhan na meusajan ulôn. ¹⁷ Gobnyan geubri teunaga keu ulôn sampoe ulôn hase lôn peusampoe banmandum Haba Gét nyan, mangat jideungoe lé mandum ureuëng nyang kon Yahudi. Dan ulôn lheuh nibak bahya maté. ¹⁸ Keubiet Tuhan teuma geupeulheuh ulôn nibak tieb-tieb useuha nyang jeuhet ateueh ulôn. Gobnyan teuma geuba ulôn deungon seulamat lam keurajeuen

Geuh di Syeuruga. Bah kheueh Gobnyan teupeuagong siumu masa! Amin.

Saleuem keuneulheueh

¹⁹ Saleuem ulôn keu Priskila dan Akwila dan keu keuluwarga Onesiforus. ²⁰ Erastus tinggai di Korintus, dan Trofimus ka ulôn tinggai lam keuadaan sakét di Miletus. ²¹ Meu-useuha kheueh sijeuet-jeuet jih keuteu-teuka sigohlom musem sijuek.

Ebulus, Pudes, Linus, dan Klaudia, awaknyan jikirém saleuem keugata mandum; meunan cit keu syedara saboh iman nyang laén.

²² Seumoga Tuhan na meusajan gata.

Seumoga Tuhan geubri beureukat keu Syedara mandum!

Horeumat kamoe,
Paulus

SURAT PAULUS

KEU

TITUS

PEU INTAT HABA

Titus na kheueh sidroe ureuëng nyang kon Yahudi nyang ka jitamong lam agama Kristen laju jeuet keurakan keureuja dan peumbantu Paulus lam buet gobnyan. Suratnyoe teutuju keu Titus yoh watée nyan na di Kreta sabab ka geutinggai disideh lé Paulus keu jiuurôih jeumaáh nyang na disinan. Na lhée boh hai nyang geupeugah lam surat nyoe.

Nyang phon that, Titus geupeuingat keuhai sifeuet-sifeuet ureuëng nyang jeuet keupeu-mimpén jeumaáh. Hainyan geupeugah sabab pi-e ureuëng-ureuëng nyang na di Kreta jai that nyang jeuhet.

Dua, Titus geubri naseuhat keuhai pakriban nyang sibeuna jih gobnyan geupeurunoe tieb-tieb gulongan ureuëng nyang jeuet keu anggota jeumaáh nyan, na kheueh gulongan ureuëng agam dan ureuëng inong nyang ka tuha (nyang sibeuna jih jipeurunoe teuma ureuëng-ureuëng nyang leubeh muda nibak awaknyan), gulongan ureuëng-ureuëng muda, dan gulongan namiet-namiet. Akhé jih Titus geupeurunoe keuhai pakriban nyang sibeuna jih pi-e ureuëng Kristen. Nyang paleng peunteng na kheueh bahwa ureuëng Kristen meuseuti ramah dan galak keudamé, bék banci keugob, bék galak meudakwa atawa teupeu crebre gob.

Asoe jih

Haba phon 1:1-4

Peumimpén-peumimpén jeumaáh 1:5-6

Keuwajéban meubagoe gulongan ureuëng nyang na lam jeumaáh 2:1-15

Naseuhat dan peuingat 3:1-11

Peunutôb 3:12-15

1 Aneuëk ulôn Titus! Ulôn, Paulus, kutuléh surat nyoe sibagoe hamba Allah dan rasui Isa Almaseh. Ulôn geupiléh dan geu-utus keu teutulông ureuëng-ureuëng piléhan Allah mangat beujeuet teuga iman awaknyan. Meunan cit ulôn museuti kubimbéng awaknyan mangat jituri ajaran nyang beuna nyang jipeurunoe lé agama tanyoe. ² Ajaran na kheueh sibagoe harapan bahwa geutanyoe tateurimong udeb seujati dan keukai. Allah ka geupeu janji udeb nyan sigohlom awai jamén – dan Allah hana mungken meusulet. ³ Bak watée nyang paih, Allah geupeugah janji Gobnyan nyan lam peusan Geuh. Peusan nyan ka geupeucaya bak ulôn, dan ulôn britée nyan ateuh peurintah Allah Peuseulamat tanyoe.

⁴ Titus, gata na kheueh biet-biet aneuëk ulôn, sabab gata dan ulôn saban-saban kata meuiman ubak Almaseh.

Ulôn meuharab seumoga Allah Bapak dan Isa Almaseh Raja Peuseulamat tanyoe, geubri beureukat dan seujahteura ateuh gata.

Buet Titus di Kreta

⁵ Ulôn tinggai gata di Kreta mangat gata hase tauroih hai-hai nyang peureulée teuatoe. Meunan cit, mangat gata ta angkat peumimpén-peumimpén jeumaáh ditieb-tieb banda. Dan ingat kheueh ubak peutunyok-peutunyok nyang ulôn peugah nyoe: ⁶ Sidroe peupeumimpén jeumaáh na kheueh sidroe ureuëng nyang hana meucupa; ureuëng nyan peurumoh jih sidroe mantong;^a aneuëk-aneuëk jih nyang ka meuiman

^a meucupa; ureuëng nyan ... sidroe mantong: atawa ceula, nyang meugatib sigoe mantong. 1:4; 2Kor. 8:23, Gal. 2:3, 2Tim. 4:10 1:6-9; 1Tim. 3:2-7

ubak Almaseh dan kon aneuëk nyang jeuhet hana jeuet teupurunoe. ⁷Peunilék jeumaáh na kheueh ureuëng nyang jurôih buet Allah, ureuëng nyan hana meucupa. Ureuëng nyan hana sombong atawa bagaih beungéh, atawa galak keumabök, atawa galak keumulo, atawa teupéng-péng. ⁸Ureuëng nyan meuseuti nyang galak jiteurimong jamé dirumoh jih, galak bak hai-hai nyang jroh, hase jiteun droe, jujoe, gleh dan teureuteb. ⁹Ureuëng nyan meuseuti nyang jimumat kong that nibak ajaran nyang ji-iman, lagée nyang ka teupurunoe bak jih nyan. Ngon lagée nyan jihnyan hase jibri naseuhat keu ureuëng laén nyang dasai jih nibak ajaran nyang beutôi, dan jitunyok buet-buet ureuëng nyang salah nyang lawan jih.

¹⁰Sabab jai that ureuëng nyang galak keubeurontak, nyang paleng phon ureuëng-ureuëng nyang yoh awai meuagama Yahudi; awaknyan jipeunget ureuëng laén ngon haba jih nyang sulet. ¹¹Ureuëng-ureuëng nyang lagée nyan meuseuti teusumpai babah jih, sabab awaknyan jipeukaru keuluwarga-keuluwarga deungon ajaran-ajaran nyang hana beutôi. Awaknyan jipeubuet lagée nyan jikeuneuk mita laba nyang hana patot! ¹²Ka lheueh geupeugah lé nabi nyang asai jih di Kreta ureuëng awaknyan keudroe, "Ureuëng-ureuëng Kreta sabe jimeusulet, dan lagée beulatang juwah nyang leuha dan beu-o." ¹³Peue nyang geupeugah lé nabi nyan keubiet beutôi. Nyang kheueh sabab jih gata meuseuti tatam awaknyan deungon teugaih; mangat awaknyan teutab jimumat nibak ajaran-ajaran nyang beutôi ¹⁴hana lé jimumat bak dongeng-dongeng Yahudi atawa peuratoran-peuratoran nyang jipeuget lé ureuëng-ureuëng nyang tulak ajaran nyang beutôi nyan. ¹⁵Peue-peue mantong na kheueh gleh nibak ureuëng nyang gleh. Teuma nibak ureuëng nyang pikeran jih kutoe lom hana meuiman, hana meusapeue pi nyang gleh, sabab pikeran dan até nurani awaknyan ka kutoe! ¹⁶Awaknyan jipeugah bahwa awaknyan jituri Allah, padahai buet awaknyan ji iengkeue hai nyan. Awaknyan keubiet that luwat, dan awaknyan hana jitem taát; awaknyan na kheueh ureuëng-ureuëng nyang hana hase jipeubuet nyang jroh.

Dasai-dasai peungajaran nyang beutôi

2 Teuma gata, Titus, bah kheueh gata tapeurunoe ajaran nyang beutôi. ²Bri

kheueh naseuhat bak ureuëng agam nyang tuha, mangat awaknyan jiteun droe, bijaksana dan udeb sibagoe ureuëng nyang patot teuhoreumat. Meunan cit awaknyan seutia jimumat bak ajaran nyang beutôi nyang teuka nibak Allah, jigaséh ngon sampoereuna dan meudeurita ngon até nyang tabah. ³Meunan cit teuma gata bri kheueh naseuhat keu ureuëng-ureuëng inong nyang tuha mangat peurangoe awaknyan saban lagée peue nyang patot keu ureuëng nyang udeb khusus keu Po teu Allah. Ureuëng nyan hana jeuet jifiteunah ureuëng laén, dan hana jeuet banggi keu ié kreueh. Awaknyan meuseuti jipeurunoe hai-hai nyang gét, ⁴deungon lagée nyan awaknyan jeuet jididek inong-inong nyang mantong muda beujigaséh keu lakoe dan aneuëk-aneuëk jih, ⁵jeuet keu ureuëng bijaksana, udeb jih gleh dan jeuet keu ma rumoh tangga nyang jroh nyang taát ubak lakoe jih. Deungon na lagée nyan hana ureuëng nyang hase jihina haba nyang teuka nibak Po teu Allah.

⁶Meunan cit teuma, bri kheueh naseuhat keu ureuëng-ureuëng muda mangat awaknyan jeuet keu ureuëng bijaksana. ⁷Lam hai peue mantong, bah kheueh gata jeuet keuteuladan pi-e nyang jroh. Meunyoé gata peurunoe, gata beu biet-biet jujoe dan beutôi-beutôi. ⁸Peuguna kheueh tutoe haba nyang bijaksana, nyang hana hase jipeubeu-áh lé gob, mangat lawan-lawan gata jeuet keumalée sabab hana hai-hai nyang brok nyang hase jipeugah keugeutanyoe.

⁹Namiet-namiet bah kheueh jitaaklok ubak amphon jih, dan jipeumangat até jih lam hai peue mantong. Awaknyan hana jeuet jibantah, ¹⁰atawa jiceumeucue. Bah kheueh awaknyan jipeuleumah droe bahwa jihnyan gét dan seutia, mangat ngon sikeueb awaknyan nyang lagée nyan ureuëng laén jipujoe keuhai ajaran Po teu Allah, nyang peuseulamat geutanyoe.

¹¹Sabab Allah ka geutunyok rahmat Gobnyan guna teupeuseulamat banmandum umat manusia. ¹²Rahmat Allah nyan teudidek geutanyoe mangat hana lé meuantok ngon meulakée Gobnyan dan hana taseutôt kheun donya nyoe. Geutanyoe geudidek keu udeb lam donya nyoe deungon tateupeue tapeuteun droe, jujoe dan seutia ubak Po teu Allah. ¹³Jinoenyoe geutanyoe teungoh tapreh-preh Uroe nyang taharab-harab nyan; nibak Uroe nyan donya teuma jikalon keuagongan Isa Almaseh, na kheueh Allah

Maharayeuk dan Raja Peuseulamat tanyoe.
^b14 Gobnyan ka geukeureubeuen droe Geuh keudroe keugeutanyoe guna keugeupeu beubaih geutanyoe nibak mandum nyang jeuhet, dan geupeujeuet geutanyoe saboh umat nyang beubaih nibak desya-desya dan nyang jeuet keu milék Gobnyan mantong, dan meunan cit nyang biet-biet jipeubuet nyang gét.

15 Purunoe kheueh banmandum nyan, dan naseuhat kheueh dan marit kheueh ngon ureuëng nyang deungoe ngon peunoh wibawa. Dan bék kheueh meusidroe ureuëng pi nyang jingieng gata deungon hina.

Peurangoe ureuëng Kristen

3 Peuingat kheueh ubak anggota jeumaáh gata mangat awaknyan jideungoe ubak peue nyang geukheun lé peumimpén-peumimpén dan nyang mat kuasa neugahra, lom taát dan jitem peubuet tieb-tieb hai nyang jroh. ²Peugah kheueh bak awaknyan mangat bék karu atawa meudakwa ngon soe mantong, dan meusikeub rumeh. Dan bah kheueh awaknyan meusikeub leumoh leumbot ubak soe mantong. ³Sabab yoh masa ilée geutanyoe keudroe pi bangai, sisat dan hana taát. Tanyoe jipeubudak lé mubagoe-bagoe nafeusu dan hasrat; tanyoe udeb peunoh ngon niet-niet nyang jeuhet dan bingiek até, dan sabe lam banci. ⁴Teuma Po teu Allah, Nyang Peuseulamat geuteunyoe geubri gaséh dan até geuh nyang jroh ubak geutanyoe. ⁵Gobnyan geupeu seulamat tanyoe, kon lé sabab tanyoe ka tapeubuet sapeue-peue buet nyang gét, teuma na kheueh Gobnyan keudroe keugeunaséh keu geutanyoe. Gobnyan geupeu seulamat tanyoe meulalu Roh Allah, nyang geubri bak geutanyoe lahé barô deungon cara geurhah geutanyoe. ⁶Allah geuprée Roh Gobnyan ateuh geutanyoe deungon peurantara Isa Almaseh, Raja Peuseulamat geutanyoe, ⁷mangat lé rahmat Isa, geutanyoe tameugét

lom teuma ngon Allah dan geutanyoe meuteumé udeb seujati dan keukai nyang geutanyoe harab that. ⁸Tutoe haba nyoe keubiet beutôi that.

Ulôn meuharab beu gata waham that hai nyoe, mangat ureuëng-ureuëng nyang meuiman ubak Po teu Allah biet-biet jiuiseuha keu jipeubuet buet-buet nyang jroh dan na manfaát keu mandum ureuëng. ⁹Peujiôh kheueh meudobat nyang hana meuguna, haba-haba asai usui, meudakwa dan meulo sabab keuhai huköm agama. Banmandum nyan hana meuguna dan hana meulaba. ¹⁰Ureuëng nyang jeuet keusabab jeumaáh meucubre, gata seugah kheueh sigoe dan dua goe; óh lheueh nyan bék kheueh gata meurakan lé ngon jih nyan. ¹¹Gata tateupeue bahwa ureuëng nyang lagée nyan jeuhet dan desya-desya jih sibagoe bukeuti bahwa jihnyan salah.

Peutunyok-peutunyok keuneuleuh

¹²Beubagaih kheueh meunan lheueh lôn kirém Artemas dan Tikhikus ubak gata, useuha bubagaih that keu gata jak ubak ulôn di Nikopolis, sabab ulôn na niet keuneuk tinggai bak teupat nyan watée musém sijuek. ¹³Useuha kheueh beubiet-biet keu tatulông Zenas, nyang malem huköm nyan, dan Apolos, mangat awaknyan hase jijak hana kureueng peue-peue mantong. ¹⁴Ureuëng-ureuëng geutanyoe bah kheueh jimeurunoe keu jipeubuet hai-hai nyang jroh mangat jeuet jipeupeunoh peue-peue mantong nyang keubiet that jipeureulée; bék sampoe awaknyan udeb hana meuguna.

¹⁵Banmandum syedara nyang na meusajan ulôn, geukirém saleuem keu gata. Peutrok kheueh saleuem kamoe ubak rakan-rakan geutanyoe nyang saboh iman.

Seumoga Tuhan geubri beureukat ubak Gata mandum.

Horeumat kamoe,
Paulus

^b *keuagongan Isa Almaseh, na kheueh Allah Maharayeuk dan Raja Peuseulamat tanyoe: atawa keuagongan Po teu Allah Maharayeuk dan Raja Peuseulamat tanyoe Isa Almaseh.*

2:14: Zab. 130:8, Keu. 19:5, Tel. 4:20, 7:6, 14:2, 1Ptr. 2:9 3:12: Kis. 20:4, Ef. 6:21-22, Kol. 4:7-8, 2Tim. 4:12
 3:13: Kis. 18:24, 1Kor. 16:12

SURAT PAULUS

KEU

FILEMON

PEU INTAT HABA

Filemon na kheueh sidroe ureuëng Kristen nyang paleng meusyehuhu nyang rupari jeuet keu anggota jeumaáh di Kolose. Bak Filemon nyan na tinggai sidroe namiet nyang nan jih Onesimus. Namiet nyan ka jiplueng nibak Filemon, amphon jih nyan, óh lheueh nyan aléh pakriban ka meuturi ngon Paulus watée Paulus na lam peunjara. Deungon geubimbéng lé Paulus nyan, Onesimus ka jeuet sidroe ureuëng Kristen.

Surat Paulus keu Filemon nyoe asoe jih na kheueh geulakée mangat Filemon pi jitem meugét lom ngon Onesimus, namiet jih nyan, nyang teungoh geuyue woe lé Paulus. Paulus geulakée mangat Filemon jitem teurimong lom Onesimus kon mantong sibagoe namiet nyang ka geupeumeuáh, teuma na kheueh sibagoe seusama ureuëng Kristen.

Asoe jih

Haba phon 1-3

Gaséh dan iman Filemon 4-7

Meulakée keu Onesimus 8-22

Peunutôb 23-25

1 Syedara Filemon, sabat dan rakan kamoe! Ulôn, Paulus, sidroe ureuëng huköman sabab lé Isa Almaseh, meusajan deungon syedara ulôn Timotius, kamoe tuléh surat nyoe keu gata ² dan keu jeumaáh nyang na meusapat dirumoh gata; meunan cit keu syedara tanyoe ureuëng inong nyang nan jih Apfia dan rakan saboh pejuangan ngon geutanyoe Arkhipus.

³ Kamoe meuharab that seumoga Allah Bapak geutanyoe dan Tuhan Isa Almaseh geubri beureukat dan sejahteura ubak gata.

Gaséh dan Iman Filemon

⁴ Tieb-tieb ulôn meudoá, ulôn kheun nan Gata dan lôn lakée teurimong gaséh ubak Po teu Allah. ⁵ Sabab ulôn deungoe bahwa Gata biet-biet meuiman ubak Tuhan Isa dan gata gaséh banmandum umat Allah. ⁶ Ulôn meudoá mangat meusyedara geutanyoe sibagoe ureuëng-ureuëng meuiman teuma jipeuhase peungeurtian nyang leubeh rayeuk ateuh banmandum beureukat nyang na bak geutanyoe sabab meusaboh ngon Almaseh. ⁷ Syedara lôn Filemon, geunaséh

gata ateuh banmandum umat Allah, keubiet mangat that até lôn dan ngon lagée nyan ka teubri durongan keu ulôn nyoe! Banmandum umat Allah ka jeuet keu geumbira sabab lé Gata.

Meulakée keu Onesimus

⁸ Ngon sabab nyan, sibagoe sidroe syedara nyang saboh iman, ulôn jeuet mantong lôn peurintah Gata keu Gata peubuet peue mantong nyang meuseuti Gata peubuet. ⁹ Teuma sabab ulôn kugaséh Gata, nyang kheueh sabab jih lôn lakée mantong. Ulôn nyoe sidroe ureuëng tuha^a nyang jinoenyoe teungoh keunong teun lam peunjara sabab lé Isa Almaseh. ¹⁰ Ulôn, Paulus, nyang lôn peugah nyoe keuhai Onesimus, aneuëk ulôn lam Almaseh. Sabab lam peunjara nyoe ulôn ka jeuet keu bapak rohani jih. ¹¹ Yoh masa ilée jih nyan hana meuguna nibak gata, teuma watée nyoe jihnyan ka na guna, kon mantong keu gata, teuma keu ulôn cit teuma.

¹² Jinoenyoe ureuëng nyang ulôn gaséh nyan lôn kirém lom ubak gata. ¹³ Nyang

^a sidroe ureuëng tuha: atawa utosan Isa Almaseh.
ay. 2: Kol. 4:17 ay. 10: Kol. 4:9

sikeubit jih ulôn keuneuk teun jih nyan meusajan ulôn sibagoe geunantoe gata, mangat jihnyan jeuet jitulông lôn, simantong ulôn teuteun lam peunjara nyoe sabab lôn peusampoe Haba Gét nyang teuka nibak Allah. ¹⁴ Teuma ulôn hana kutem peubuet sapeue pi meunyoé Gata hana situju. Ulôn leubeh galak meunyoé Gata peubuet deungon até gata nyang rila; ulôn hana kutem paksa gata.

¹⁵ Mungken Onesimus jijak nibak Gata teuma sikeujab mangat Gata jeuet meuteumé jih nyan lom teuma keu siumu masa. ¹⁶ Jinoenyoe jihnyan kon mantong sidroe namiet keu Gata; jihnyan leubeh nibak nyan. Jihnyan na kheueh sabe ureuëng Kristen nyang teucinta. Jihnyan meuguna that nibak ulôn, peuteuk lom keu gata! Teuntée jihnyan meuguna that bah kheueh sibagoe namiet meunan cit sibagoe sidroe syedara lam Tuhan!

¹⁷ Lé sabab nyan, sabab Gata ta anggab ulôn rakan sabe ureuëng Kristen, teurimong kheueh lom teuma Onesimus saban lagée Gata tateurimong ulôn. ¹⁸ Meunyoé jihnyan meusalah atawa meu utang nibak gata, bah kheueh ulôn nyang tanggung banmandum nyan. ¹⁹ Deungon lagée nyan, bah kheueh ulôn teumuléh keudroe disinoe: *Ulôn, Pa-*

ulus, teuma lôn bayeue banmandum nyan. (Teuntée hana peureulée lôn peuingat bahwa Gata keudroe na utang nibak ulôn, na kheueh udeb gata nyang barô sibagoe ureuëng Kristen.) ²⁰ Lé sabab nyan, deumi Tuhan cuba kheueh gata tulông ulôn, peumangat kheueh até ulôn sibagoe syedara lam Almaseh.

²¹ Ulôn tuléh suratnyoe sabab yakén bahwa Gata teuma tapeubuet peue nyang ulôn lakée. Dan keubiet ulôn teupeue bahwa Gata teuma tapeubuet leubeh nibak nyan. ²² Meunan cit teuma, tulông kheueh gata tinggai saboh kama keu ulôn di rumoh gata, sabab ulôn meuharab Allah geukabui doá Syedara banmandum dan geuba lom teuma ulôn ubak gata.

Saleuem keuneulheueh

²³ Epafra, nyang na meusajan ulôn lam peunjara sabab lé Isa Almaseh, jikirém saleuem keu gata. ²⁴ Dan teurimong kheueh teuma saleuem rakan-rakan lôn: Markus, Aristarkus, Demas dan Lukas.

²⁵ Seumoga Tuhan Isa Almaseh geubri beureukat ubak gata.

Horeumat kamoe,
Paulus

SURAT KEU UREUËNG

IBRANI

PEU INTAT HABA

Surat Keu Ureuëng Ibrani nyoe teutuju keu saboh kawöm ureuëng Kristen, nyang sabab lé hana putôh-putôh keunong ancam, mungken teuma murtat nibak peue nyang ka ji-iman ubak Almaseh. Nyang tuléh surat nyoe jiuseuha jipeukong awaknyan mangat teutab lam iman. Keuhai nyan gobnyan geutunyok bahwa Isa Almaseh na kheueh meuneubri Allah nyang sampoereuna. Na lhée boh peukara nyang geupeugah lé nyang tuléh nyoe. Phon that, Isa na kheueh Aneuëk Allah – Aneuëk nyang keukai. Aneuëk Allah nyang jipeuleumah keutaát Gobnyan ubak Bapak meulalu tabah Gobnyan keu meudeurita. Sibagoe Aneuëk Allah, Isa leubeh manyang nibak nabi-nabi nyang na lam kitab Peujanjian Lama. Gobnyan pi leubeh manyang nibak malaikat atawa nabi Musa keudroe. Keudua, Allah ka geupeugah bahwa Isa sibagoe Imeum nyang abadi nyang leubeh manyang nibak imeum-imeum nyang na lam Peujanjian Lama. Nyang keu lhée, ngon peurantaraan Isa, ureuëng nyang meuiman ubak Gobnyan teupeubeubaih nibak desya dan nibak teumakot meunan cit nibak maté. Sibagoe Imeum Agong, Isa geubri ubak manusia keuseulamatan seujati nyang hana hase jibri lé upacara-upacara peuseumahan keureubeuen dan upacara-upacara nyang laén nyang na lam agama Yahudi. Upacara-upacara nyan hase teubri gambaran nibak keuseulamatan seujati nyan mantong, nyang laén hana.

Deungon teupeugah cuntoh-cuntoh iman nibak tukoh-tukoh meusyehu lam seujarah Israel (pasai 11), nyang tuléh surat nyoe geuyue bak ureuëng nyang baca mangat teutab seutia. Lam pasai 12 gobnyan geupeukong awaknyan mangat teutab seutia sampoe akhé, deungon teukalon mantong ubak Isa. Gobnyan pi geupeukong awaknyan mangat teutab lam tabah meudeurita dan tabah teuma jitanggung buet-buet nyang teu iénanya nyang keunong ateuh awaknyan. Surat geupeu seuleusoe ngon naseuhat dan peuingat.

Asoe jih

Haba phon: Almaseh na kheueh keuneubah Allah nyang sampoereuna 1:1-3

Almaseh leubeh manyang nibak malaikat 1:4-2:18

Almaseh leubeh manyang nibak Nabi Musa dan Yosua 3:1-4:13

Keuistimewaan buet Almaseh sibagoe imeum 4:14-7:28

Keuistimewaan peujanjian Almaseh 8:1-9:28

Keuistimewaan keureubeuen Almaseh 10:1-39

Peuteng jih iman 11:1-12:29

Naseuhat dan peunutôb 13:1-25

Allah meufeureuman ngon peurantaraan Aneuëk Gobnyan

1 Bak jamén ilée jai lagoena Allah meufeureuman ubak indatu geutanyoe meulalu nabi-nabi deungon geupeu guna meubagoe cara. ² Teuma nibak jamén akhé nyoe Gobnyan geumeututoe ubak geutanyoe deungon peurantaraan Aneuëk Gobnyan. Meulalu Aneuëk Geuh nyoe kheueh Allah geucebta alam seumeusta. Dan Po teu Allah ka geupeuteuntée bahwa Aneuëk Gobnyan nyoe kheueh nyang na

hak geupeuteuntée peue-peue mantong. ³ Gobnyan kheueh nyang peuteubiet keu agongan Allah nyang paleng meusyehu; Gobnyan kheueh gamba nyang paleng nyata nibak droe Allah keudroe. Gobnyan kheueh teuma nyang peulara alam nyoe sampoereuna deungon feureuman Geuh nyang paleng meukuasa. Óh ka lheueh Gobnyan teupeumungken manusia keuteupeubeubaih nibak desya-desya awaknyan keudroe, Gobnyan geuduek bak tahta peumeurintah nyang na lam syeuruga meusajan-sajan ngon Allah, Peunguasa nyang paleng manyang.

Keuagongan Aneuëk Allah

⁴ Aneuëk nyan meuteumé jabatan nyang jiôh leubeh manyang nibak malaikat, dan nan nyang geubri lé Po teu Allah ubak Gobnyan pih jiôh leubeh teuhoreumat nibak nan nyang geubri ubak malaikat. ⁵ Hántom na Allah geupeugah meunoe ubak meusidroé malaikat pi,

”Gata kheueh Aneuëk Ulôn;
nibak uroenyoe ulôn jeuet keu
Bapak gata.”

Hántom na Allah meufeureuman meunoe ubak malaikat pakriban kheueh mantong,

”Ulôn teuma jeuet keu Bapak jih,
dan jihnyan teuma jeuet keu
Aneuëk Ulôn.”

⁶ Teuma bak watée Allah geu kirém Aneuëk Gobnyan nyang tuha lam donya nyoe, Allah meufeureuman lagée nyoe,

”Banmandum malaikat Allah wajéb
jiseumah Aneuëk nyan.”

⁷ Keuhai malaikat-malaikat Allah meufeureuman lagée nyoe,

”Allah geupeujeuet
malaikat-malaikat Gobnyan jeuet
keu angén,
dan peulayan-peulayan Gobnyan
jeuet keu apui hu.”

⁸ Teuma ubak Aneuëk nyan Allah meufeureuman,

”Takhta Droeneueh, ya Allah,
teuma keukai^a siumu masa!
Peumeurintah Droeneueh^b na
kheueh peumeurintah nyang ade.

⁹ Droeneueh galak ubak keuadalan,
dan banci ubak buet nyang hana ade;
nyang kheueh sabab jih Allah,
Allah Gata, geupiléh Gata
dan geubri keu Gata
keuhoreumatan nyang
teupeuteuka suka cita,
leubeh nibak rakan-rakan Gata.”

¹⁰ Allah meufeureuman lom,

”Droeneueh, Tuhan, bak awaiphon
neucebta bumoe,
dan Droeneueh keudroe nyang
peujeuet langét.

¹¹ Banmandum nyan teuma gadôh,
dan jeuet keu tuha lagée peukayan;
teuma Droeneueh hana meu ubah.

¹² Bansigom alam raya nyoe
Droeneueh lipat lagée bajée,
dan Droeneueh gantoe ngon
nyang laén.

Teuma Droeneueh hántom na meu-ubah,
dan udeb Droeneueh hántom na
akhé.”

¹³ Po teu Allah hántom na meufeureuman lagée nyoe ubak meusidroé pi malaikat Gobnyan,

”Duek kheueh blaih uneuen Lôn,
sampoé banmandum
musoh-musoh gata Ulôn
peutaklok keu gata.”

¹⁴ Meunyoé meunan, malaikat-malaikat nyan peue nyang sibeuna jih? Awaknyan na roh-roh nyang layani Allah, dan nyang geuyue lé Allah keuteutulông ureuëng-ureuëng nyang teurimong seulammat.

Keuseulamatan nyang luwabiasa

2 Nyang kheueh sabab jih geutanyoe harôh tamumat beukong that nibak ajaran-ajaran nyang ka tanyoe deungoe, mangat geutanyoe bék tatinggai ajaran nyan. ² Peusan-peusan nyang geupeutrok lé dum na malaikat ubak indatu tanyoe teunyata beutôi, dan ureuëng nyang hana jiturot atawa hana jitaát teuma jiteurimong huköman nyang sisuai ngon buet jih nyan. ³ Peue teuk lom ngon keuseulamatan nyang leubeh hebat nibak peusan-peusan nyan! Meunyoé geutanyoe hana tapako nibak keuseulamatan nyan, geutanyoe ka teuntée hana teuma lheuh nibak huköman. Sabab Tuhan keudroe kheueh nyang phon-phon nyang peumaklum keuseulamatan nyan, dan ureuëng nyang phon-phon that deungoe ka jibri bukeuti keubeunaran nyan ubak geutanyoe. ⁴ Disampéng nyan, Allah ka geupeukong keubeunaran keusaksian ureuëng-ureuëng nyan deungon cara jipeuna mubagoé rupa buet-buet nyang ajaéb dan hai-hai nyang luwabiasa dan jibagi-bagi meuneubri-meuneubri nibak Roh Allah meunurot keuheundak jih keudroe.

Ngon peuhah jalan keu manusia mangat teupeuseulamat

⁵ Malaikat-malaikat hana meuteumé kuasa nibak Allah keu jipeurintah donya barô

^a Takhta Droeneueh, ya Allah, teuma keukai: atawa Po teu Allah na kheueh keurajeuen Droeneueh.

^b Peumeurintah Droeneueh: padub-padubboh naseukah kuno: Peumeurintah Gobnyan.

1:5: Zab. 2:7, 2Sam. 7:14, 1Taw. 17:13 1:6: Tel. 32:43 1:7: Zab. 104:4 1:8-9: Zab. 45:7-8
1:10-12: Zab. 102:26-28 1:13: Zab. 110:1

nyang teuma teuka, nyan kheueh donya nyang teungoh tapeugah nyoe. ⁶Seubalek jih, bak saboh bagian nyang na lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe,

”Manusia nyan peue, ya Allah, sampoe Droeneueh neutem peuingat awaknyan?

Manusia na kheueh manusia mantong, teuma Droeneueh neukalon awaknyan!

⁷Lam watée nyang paneuk Droeneueh peujeuet awaknyan bacut leubeh miyueb nibak malaikat.

Droeneueh bri ubak jihnyan pangkat nyang mulia dan teuhoreumat,^c

⁸lagée teupeujeuet keu nyang mat kuasa ateueh peue mantong.”

Deungon lagée nyan, meunyoeteupeugah Allah geupeujeuet manusia ”nyang mat kuasa ateueh peue mantong”, nyan makna jih bahwa hana meusapeue pi nyang hana dimiyueb kuasa manusia. Bah pih meunan, geutanyoe hana takalon bak watée nyoe manusia jimat kuasa ateueh peue mantong. ⁹Teuma geutanyoe ka takalon Isa meukuasa! Gobnyan geupeujeuet bacut leubeh miyueb nibak malaikat bak watée nyang paneuk, mangat ateueh keu gét até Po teu Allah Gobnyan hase maté keumandum umat manusia. Tanyoe takalon jinoe Gobnyan geubri keududukan nyang mulia dan teuhoreumat sabab Gobnyan ka meudeurita sampoe maté. ¹⁰Keubiet ka sipatot jih Allah – nyang cebta peue-peue mantong keu meukeusut Gobnyan keudroe – teupeujeuet Isa nyang ba seulamat nyang sampoereuna meulalu deurita. Deungon lagée nyan Allah hase geupakat jai that ureuëng keu meusajan teupeugong meusajan ngon Isa. Sabab Gobnyan kheueh nyang buka jalan keu awaknyan mangat jeuet teupeuseulamat.

¹¹Isa geupeu gleh manusia nibak desyadesya awaknyan; dan Gobnyan nyang peugleh, dan awaknyan nyang teupeugleh nyan, saban-saban na sidroe Bapak. Nyang kheueh sabab Isa hana malée geuaku awaknyan sibagoe syedara-syedara Gobnyan. ¹²Isa geupeugah ubak Po teu Allah,

”Ulôn teuma kubri ubak syedara-syedara Lôn keuhai Droeneueh.

Ulôn teuma lôn pujoe Droeneueh nibak teupat awaknyan meugumpôi.”

¹³Dan Isa geupeugah lom lagée nyoe, ”Ulôn teuma Lôn keubah harapan Lôn ubak Allah.” Dan Gobnyan geupeugah lom, ”Nyoe kheueh Ulôn, meusajan ngon aneuëk-aneuëk nyang ka geubri lé Allah ubak Ulôn.”

¹⁴Lé sabab ureuëng-ureuëng nyang geupeugah aneuëk nyan, na kheueh makhlok manusia nyang hase maté, teuma Isa keudroe jeuet keu saban lagée awaknyan dan udeb lam keuadaan manusia. Gobnyan geupeubuet meunan, mangat deungon maté Geuhnyan hase geupeu hanco Iblis nyang kuasa ateueh maté. ¹⁵Deungon cara nyan Gobnyan ka geupeubeubaih bubena ureuëng nyang sipanyang udeb jih ka jipeunamiet sabab jitakot ubak maté. ¹⁶Deungon lagée nyan deuh kheueh takalon bahwa kon malaikat nyang geutulông, teuma keutronan Nabi Ibrahim. ¹⁷Nyoe meumakna bahwa Gobnyan harôh saban deungon syedara-syedara Gobnyan lam hai peue mantong. Dan deungon lagée nyan Gobnyan jeuet keu Imeum Agong nyang seutia dan na gaséh sayang. Deungon peulayan Geuh nyang lagée nyan desya manusia jeuet geupeu amphon. ¹⁸Dan sabab Gobnyan keudroe ka lheueh geurasa meudeurita dan keunong cuba, Gobnyan hase geutulông ureuëng-ureuëng nyang keunong cubaan, sabab Gobnyan keudroe ka lheueh jicuba dan meudeurita.

Isa leubeh rayeuk nibak Nabi Musa

3 Syedara-syedara seusabe ureuëng Kristen nyang geutawök cit lé Po teu Allah! Cuba gata pike beu lhok-lhok keuhai Isa nyoe! Allah geukirém Gobnyan khusus beujeuet keu Imeum Agong lam agama nyang tanyoe anut. ²Gobnyan seutia ubak Allah nyang ka geupiléh Gobnyan keubuet nyan, saban lagée Nabi Musa yoh masa ilée seutia geupeubuet tugaih geuh lam Baét Allah. ³Teuma Isa patot meuteumé horeumat nyang leubeh rayeuk nibak Nabi Musa. Sabab ureuëng nyang peudong rumoh harôh meuteumé horeumat nyang leubeh rayeuk nibak rumoh nyan keudroe. ⁴Beutôi tieb-ti-

^c Lam padub-padubboh naseukah kuno na tutoe haba: Droeneueh peujeuet gobnyan meukuasa ateueh álam raya (kalon Zabur 8:7).

2:6-8: Zab. 8:5-7 2:12: Zab. 22:23 2:13: Yes. 8:17, 18 3:2: Teu. 12:7

eb rumoh na nyang peudong, teuma nyang paeudong peue-peue mantong na kheueh Allah keudroe. ⁵ Nabi Musa seutia sibagoe peulayan lam Baét Allah dan geupeusampoe hai-hai nyang teuma geupeugah lé Allah bak watée nyang teuma teuka. ⁶ Teuma Almaseh seutia sibagoe Aneuëk nyang meutanggung jaweueb ateuh Baét Allah. Dan geutanyoe kheueh Baét Allah, meunyoe tanyoe teutab museumangat dan teutab yakén peue nyang tanyoe harab nyan.

Meureuhat keu umat Allah

⁷ Sabab nyan, lagée nyang geupeugah lé Roh Allah,

”Meunyoe uroenyoe gata tadeungoe su Allah,

⁸ bék kheueh gata tapeukreuh ulée, lagée indatu gata, watée awaknyan jibeurontak ubak Po teu Allah, dan ji ujoe Allah lam pandang pasi.

⁹ ’Nibak teupat nyan indatu gata ji cuba Ulôn, dan ji ujoe Ulôn,’ kheun Allah,

’padahai awaknyan ka jikalon buet Ulôn nyang peuet ploh thon treb jih.’

¹⁰ Nyang kheueh sabab jih Ulôn meureuka bak awaknyan dan Lôn peugah lagée nyoe,

’Awaknyan sabe hana seutia, dan beu-oe that jitaát peue-peue nyang Lôn peurintah.’

¹¹ Ulôn beungéh dan meusumpah,

’Awaknyan hana teuma jitamong lam nanggroe nyan keujiteumé meureuhat meusajan ngon ulôn.’ ”

¹² Syedara-syedara, até-até kheueh dan bék sampoe na lamkawan gata ureuëng nyang até jih jeuhet that dan hana meuiman, akhé jih jihnyan jigisa dan jipeujiôh Allah nyang udeb! ¹³ Ngon lagée nyan, mangat bék na meusidroe pi lamkawan gata nyang keunong tipée lé desya akhé jih jilawan Allah, bah kheueh gata saléng na tabri naseuhat tieb-tieb uroe simantong tanyoe na udeb lam jamén nyang teupeugah ”Uroe Nyoe” lam Alkitab. ¹⁴ Tanyoe mandum na kheueh rakan saboh meujuang ngon Almaseh, asai geutanyoe trok bak akhé tamumat nyang kong ubak keuyakénan nyang tanyoe milék yoh awai kon.

¹⁵ Nyoe kheueh nyang teutuléh lam Alkitab,

”Meunyoe nibak uroe nyoe gata teudeungoe su Allah,

bék kheueh gata tapeukreuh ulée, lagée indatu gata, watée awaknyan jibeurontak ubak Po teu Allah.”

¹⁶ Ngon lagée nyan, soe kheueh nyang jideungoe su Allah laju beurontak ubak Gobnyan? Nyan kheueh banmandum ureuëng nyang ka geupimpén lé Nabi Musa jiteubiet lam nanggroe Meusé, bukon? ¹⁷ Dan ateuh soe kheueh Allah beungéh peuet ploh thon treb jih? Ateuh awaknyan nyang meudesya, nyang reubah maté lam pandang pasi, nyoe peue kon? ¹⁸ Watée Allah meusumpah lagée nyoe, ”Awaknyan hana teuma jitamong lam nanggroe nyan keujiteumé meureuhat meusajan Ulôn” – soe kheueh teuma nyang geumeukeusut lé Po teu Allah? Nyang geumeukeusut nyan na kheueh ureuëng-ureuëng nyang beurontak ubak Allah, nyoe peue kon? ¹⁹ Jinoenyoe tanyoe ka muphom bahwa awaknyan hana hase jitamong, sabab awaknyan hana meuiman ubak Po teu Allah.

4 Deungon lagée nyan, janji Allah mantong na, dan keugeutanyoe teuma geubri meureuhat lagée nyang ka geupeu janji. Deungon nyan, gét that tanyoe tajaga mangat bék na meusidroe pih lamkawan gata nyang teunyata hana nyang jirasa meureuhat nyang ka geupeu janji lé Allah nyan. ² Sabab Haba Gét nyan ka geubri keugeutanyoe saban cit lagée keu awaknyan. Teuma keu awaknyan, haba nyan hana meuguna. Sabab, watée awaknyan jideungoe, hana jipatéh. ³ Teuma, geutanyoe nyang meuiman nyoe tateurimong meureuhat nyang ka geupeu janji lé Po teu Allah nyan. Nyan sisuai ngon peue nyang ka geufeureuman lé Allah, lagée nyoe,

”Ulôn beungéh dan meusumpah,

’Awaknyan hana jiteumeutamong keujimeureuhat meusajan Ulôn.’ ”

Allah meufeureuman lagée nyan bah pi buet Gobnyan ka seulesoe watée phon that geucebta donya nyoe. ⁴ Sabab keuhai uroe nyang keutujoh, na teutuléh lam Alkitab lagée nyoe, ”Nibak uroe nyang keutujoh Po teu Allah geumeureuhat nibak mandum buet Gobnyan.” ⁵ Keuhai nyan na lom teutuléh lagée nyoe, ”Awaknyan hana teuma jita-

mong lam nanggroe nyan keu meuteumé meureuh at meusajan Ulôn." ⁶Teuma awaknyan nyang phon-phon that jiteurimong Haba Gét nyan, hana jiteurimong meureuh at nyan sabab awaknyan hana meuiman. Meunyoé lagée nyan ka nyata bahwa na ureuëng-ureuëng nyang jeuet jiteurimong meureuh at nyan. ⁷Sabab Allah ka geupeuteuntée saboh uroe nyang laén lom, nyang teupeugah "Uroe Nyoe". Meuthon-thon óh lheueh nyan Allah geumeututoe keuhai nyan meulalu Nabi Daud, lam ayat nyang ka lheueh teupeugah bunoe,

"Meunyoé nibak uroenyoe gata tateurimong feureuman Allah, bék kheueh gata tapeukreuh ulée."

⁸Meunyoé seukira jih Yosua ka geubri ureuëng-ureuëng nyang meureuh at nyang geupeu janji lé Allah, teuma Allah hana teuma meufeureuman le keuhai saboh uroe nyang laén. ⁹Teuma, keu umat Allah mantong na janji keujimeureuh at lagée Allah meureuh at bak uroe nyan keutujoh nyan. ¹⁰Sabab ureuëng nyang teurimong meureuh at nyang geupeu janji lé Allah ubak jihnyan, teuma jimeureuh at cit nibak banmandum buet jih nyan, saban lagée Po teu Allah. ¹¹Sabab nyan, jak kheueh tanyoe ta useuha beubiet-biet keutateurimong meureuh at lagée nyang geupeu janji lé Allah nyan. Bé k sampoe meusidroé pi lamkawan tanyoe hana meuhase lagée awaknyan yoh masa ilée, sabab hana meuiman ubak Allah.

¹²Feureuman Allah na kheueh feureuman nyang udeb dan teuga; leubeh tajam nibak peudeueng nyang meumata dua. Feureuman Geuhnyan jitamong tajam trob ubak bataih jiwa ngon roh; trok ubak atot-atot dan tuleueng sum-sum, sampoe geuteupeue si lhok-lhok jih pikeran dan niet até manusia. ¹³Hana meusaboh makhlok nyang na teusöm nibak pandangan Allah. Peue-peue mantong teulon dan teuhah dikeue Gobnyan. Dan tanyoe harôh tabri tanggong jawueb ubak Gobnyan.

Isa Imeum Agong nyang rayeuk

¹⁴Nyang kheueh sabab jih tanyoe beutamat nyang kong ubak nyang ta aku nibak peue nyang ka ta iman. Sabab tanyoe na Imeum Agong nyang rayeuk, nyang ka

geutamong trok ukeue Po teu Allah – Gobnyan kheueh Isa Aneuëk Allah. ¹⁵Imeum Agong tanyoe nyan kon kheueh imeum nyang hana geurasa meusajan ngon na nyang leumoh-leumoh nibak geutanyoe. Nyang sikeubiet jih, Gobnyan ka teu ujoé lam hai-hai peue mantong, saban lagée geutanyoe keudroe; teuma Gobnyan hana geupeubuet desya! ¹⁶Sabab nyan, jak kheueh geutanyoe ngon biet-biet tajeuet tameuhadab ubak Po teu Allah nyang mat peurintah deungon jroh até. Allah teuma geugaséh geutanyoe dan geubri beureukat ubak geutanyoe mangat geutanyoe meuteumé sinulong paih óh trok bak watée jih.

5 Tieb-tieb imeum agong teupiléh lamkawan umat, dan teuangkat keujilayani Allah sibagoé waki awaknyan. Tugaih jih na kheueh teupeuseumah ubak Po teu Allah meuneubri-meuneubri dan keureubeuen-keureubeuen keuteupeu amphon desya. ²Imeum agong nyan keudroe leumoh lam sigala hai, dan ngon sabab nyan gobnyan jeuet geupeubuet leumoh leumbot keu ureuëng-ureuëng nyang hana jiteupeu dan keu ureuëng nyang sisat jalan jih. ³Dan sabab gobnyan keudroe leumoh, nyang kheueh sabab jih gobnyan keudroe geupeuseumah keureubeuen, kon mantong lé sabab desya-desya umat, teuma meunan cit lé sabab desya-desya jih keudroe. ⁴Hana meusidroé pi nyang jiangkat droe jih keudroe jeuet keu imeum agong. Ureuëng nyang jeuet keu imeum agong, meunyoé Po teu Allah nyang tawök jih nyan beujeuet keu imeum agong nyan – saban lagée Nabi Harun.

⁵Meunan cit deungon Almaseh. Gobnyan hana geuangkat droe Geuh keudroe jeuet keu Imeum Agong. Allah keudroe kheueh nyang angkat Gobnyan. Allah meufeureuman ubak Gobnyan,

"Gata kheueh Aneuëk Ulôn; nibak uroenyoe Ulôn jeuet keu Bapak Gata."

⁶Bak tempat nyang laén Allah meufeureuman,

"Gata na kheueh imeum siumu masa, lagée Imeum Melkisedek." ^d

⁷Bak watée Isa udeb lam donya nyoe, Gobnyan meudoá dan geumeulakée ngon su

^d lagée Imeum Melkisedek: atawa nyang jitamong lam gareh keuturonan Melkisedek.

geudumpék sira geumo ubak Po teu Allah, nyang hase peuseulamat Gobnyan nibak maté. Dan sabab lé Gobnyan takzem ubak Allah ngon peunoh horeumat, ngon lagée nyan Gobnyan geudeungoe lé Po. ⁸ Isa na kheueh Aneuëk Allah, teuma bah pi meunan, Gobnyan geumeurunoe jeuet keu ureuëng nyang taát meulalu deurita Gobnyan. ⁹ Dan óh ka lheueh Gobnyan teupeujeuet keu nyang peuseulamat nyang sampoereuna, Gobnyan jeuet keu panghulée seulamat nyang keukai keu mandum manusia nyang taát ubak Gobnyan, ¹⁰ dan Allah pi geupeugah bahwa Gobnyan na kheueh Imeum Agong, saban lagée Imeum Melkisedek!^e

Peuingat

¹¹ Keuhai keududukan Isa sibagoe Imeum Agong, jai that-that nyang peureulée kamoe britée ubak gata, teuma payah that keu kamoe peustrang sabab gata mulet that bak tamuphom. ¹² Nyang sibeuna jih ka watée jih nibak gata jeuet keu gurée, rupari gata peureulée that beujai tameurunoe nibak ureuëng laén keuhai azas-azas nyang phon nibak ajaran Allah. Gata goh hase tateurimong peunajoh nyang kreueh; gata mantong tajieb susu kong. ¹³ Ureuëng mantong jieb susu, nyan makna jih mantong aneuëk banyak; jihnyan gohlom na peungalaman keuhai peue nyang beutôi dan peue nyang salah. ¹⁴ Peunajoh nyang kreueh na kheueh keu ureuëng rayeuk nyang lé sabab peungalaman, ka hase jipeubeda nyang toh nyang jroh dan toh nyang jeuhet.

6 Sabab nyan, jak kheueh tabeuet laju ubak peungajaran-peungajaran nyang leubeh keuhai tuha lam udeb Kristen, dan bék mantong teukalon azas-azas nyang phon nibak ajaran agama tanyoe. Bék ta ulang lé ajaran dasai bahwa manusia meuseuti jipiôh nibak buet-buet nyang hana meuguna dan harôh meuiman ubak Allah, ² atawa peulajaran dasai keuhai pumanö^f atawa keuhai teupeuduek jaroe ateueh gob, atawa keuhai udeb lom teuma óh ka lheueh maté atawa huköman nyang keukai. ³ Jak kheueh geutanyoe, meunyoe Allah geupeu idhin, tabeuet ubak peulajaran-peungajaran nyang leubeh mayang!

⁴ Sabab, ureuëng-ureuëng nyang ka meurutat, hana mungken teubimbéng lom teuma. Awaknyan yoh masa ilée kana lam trang nibak Po teu Allah, dan jirasa meuneubri Gobnyan. Meunan cit awaknyan ka jikuasa lé Roh Allah. ⁵ Awaknyan jiteupeu nibak peungalaman jih keudroe bahwa feureuman Allah nyan jroh that, dan awaknyan jirasa karonya-karonya nyang peunoh kuasa nibak jamén nyang teuma teuka. ⁶ Teuma óh lheueh nyan awaknyan meurutat! Panena mungken teubimbéng lom keujitobat lom teuma nibak desya-desya jih. Sabab awaknyan teungoh jisaleb lom Aneuëk Allah dan jipeujeuet Gobnyan jihina dikeue rakyat ba.

⁷ Tanoh nyang kayém jiphiéb ié ujeuen u ateueh jih, laju jipeuhase seunaman nyang meuguna keu ureuëng-ureuëng nyang keureuja, tanoh nyang lagée nyan geubri beureukat lé Po teu Allah. ⁸ Teuma meunyoe tanoh nyan jipeuhase naleueng lakoe dan timoh jih meuduro, tanoh nyang lagée nyan hana meuguna singoh teuma geukutôk lé Po teu Allah dan akhé jih teutot sampoe habéh.

⁹ Teuma Syedara-syedara lôn nyang teucinta, bah pih kamoe meupeugah meunan, kamoe yakén meunyoe keu gata. Kamoe yakén bahwa gata ka tateurimong hai-hai nyang leubeh jroh, na kheueh beureukat-beureukat nyang jeuet keubagian nibak keuseulamatan gata. ¹⁰ Po teu Allah kon kheueh Allah nyang hana ade. Gobnyan hana tuwoe ubak peue nyang gata peubuet keu Gobnyan, dan geunaséh nyang gata peuleumah ubak Gobnyan bak watée gata tulông syedara-syedara saboh iman, watée yoh ilée dan jinoenyoe. ¹¹ Kamoe meuharab that mangat gata maséng-maséng sabe lam seumangat trok bak akhé, sampoe gata tateurimong peue nyang gata harab-harab that nyan. ¹² Kamoe hana kamoe tem gata jeuet keu beu-o. Teuma kamoe meuharab gata taudeb lagée ureuëng nyang teurimong peue nyang geupeu janji lé Po teu Allah, sabab meuiman ubak Gobnyan dan sabab tapreh deungon saba.

Janji Allah hana jeuet meu ubah

¹³ Bak watée Allah meujanji ubak Nabi Ibrahim, Gobnyan meusumpah bahwa

^e lagée Imeum Melkisedek: atawa nyang jitamong lam gareh keuturonan Melkisedek. ^f pumanö: atawa upacara teupeusuci.

Gobnyan teuma geupeubuet peue nyang ka geupeu janji nyan. Dan sabab hana nyang leubeh manyang nibak Allah, teuma Gobnyan meusumpah ateuh nan Geuh keudroe. ¹⁴ Gobnyan geupeugah, "Ulôn meujanji teuma Lôn bri beureukat keugata dan lôn peujeuet keuturonan gata nyang le." ¹⁵ Nabi Ibrahim geupreh janji nyan ngon saba, teuma gobnyan laju geuteurimong peue nyang ka geupeu janji lé Allah ubak gobnyan nyan. ¹⁶ Meunyoe ureuëng meusumpah, jihnyan meusumpah ateuh nan ureuëng laén nyang leubeh manyang nibak jihnyan, ngon lagée nyan sumpah nyan jeuet keuseuneulheueh banmandum nyang teubantah. ¹⁷ Allah keuneuk geupeuteugaih bak ureuëng-ureuëng nyang teurimong janji Gobnyan, bahwa Gobnyan hana teuma geu ubah reuncana Geuh. Nyang kheueh sabab jih Gobnyan geutamah sumpah nibak janji Geuh nyan. ¹⁸ Dua boh hai nyan hana hase me ubah: Allah hana mungkin meusulet keuhai janji dan sumpah Gobnyan. Sabab nyan, geutanyoe nyang ka tameupayong nibak Allah, geubri durongan nyang teuga keutamumat nyang kong ubak harapan nyang teuleung luwah dikeue geutanyoe. ¹⁹ Harapan tanyoe nyan lagée saoh nyang teubeunom sampoe that lhok dan na kheueh teupat tamumat nyang lumpah that kong dan aman lam udeb geutanyoe. Harapan nyang peureulong ubak gorden sinutôb Ruweueng Mahasuci nibak Baét Tuhan lam syeuruga. ²⁰ Isa ka geurinteh jalan rot jak ubak teupat nyan keu geutanyoe, dan ka geutamong keunan jeuet keu Imeum Agong geutanyoe siumu masa, lagée Imeum Melkisedek.

Imeum Melkisedek

7 Melkisedek na kheueh raja nibak Saleuem dan imeum Allah Nyang Mahamanyang. Watée Nabi Ibrahim geuwoe nibak mideuen prang geupeutaloe dum na raja-raja, Melkisedek laju geuteuka geujak sambot gobnyan sira geubri beureukat keu gobnyan. ² Teuma Nabi Ibrahim laju geubri ubak Melkisedek siper siploh nibak peupeue mantong nyang hase geureupah. (Nan Melkisedek makna jih, nyang phon-phon that, "Raja nyang ade"; dan sabab gobnyan raja nibak Saleuem, ngon lagée nyan nan gobnyan teupeugah teuma, "Raja Seujahtera".) ³ Keuhai Melkisedek nyoe

gobnyan hana keuteurangan dipat mantong bahwa gobnyan na ayah atawa ma atawa indatu; meunan cit hana keuteurangan keuhai uroe lahé gobnyan, meunan cit keuhai gobnyan maté. Gobnyan saban lagée Aneuëk Allah; gobnyan na kheueh imeum nyang abadi.

⁴ Deungon lagée nyan, deuh takalon disinoe padub na rayeuk jih Melkisedek nyoe; gobnyan meunan rayeuk sampoe Nabi Ibrahim keudroe, bapak indatu bansa geutanyoe, geubri keu gobnyan siper siploh nibak peupeue mantong nyang geuteumé nibak muprang nyan. ⁵ Lam huköm agama Yahudi ka teupeuteuntée bahwa imeum-imeum keuturonan Lewi meuseuti geukuteb siper siploh nibak hase hareukat umat Israel, na kheueh syedara-syedara awaknyan keudroe, bah kheueh awaknyan saban-saban keuturonan Nabi Ibrahim. ⁶ Melkisedek kon keuturonan Lewi, teuma gobnyan meuteumé cit siper siploh nibak peue nyang geureubot lé Nabi Ibrahim, dan geubri beureukat teuma ubak Nabi Ibrahim nyang sibeuna jih ka geuteurimong janji-janji nibak Po teu Allah. ⁷ Keubiet hana jeuet teubantah bahwa ureuëng nyang teubri beureukat leubeh miyueb nibak ureuëng nyang bri beureukat nyan. ⁸ Imeum-imeum nyang teurimong hase nyang teutageh siper siploh jeumba geuhnyan na kheueh ureuëng nyang hase maté. Teuma meunurot nyang na teutuléh lam Alkitab, Melkisedek nyang geuteurimong meuneubri siper siploh nyan na kheueh ureuëng nyang teutab udeb. ⁹ Jeuet teupeugah bahwa Lewi – nyang keuturonan gobnyan geucok siper siploh jeumba nibak umat Israel – geubayeue cit teuma jeumba nyan meulalu Nabi Ibrahim, bak watée Nabi Ibrahim geubayeue atra nyan ubak Melkisedek. ¹⁰ Bah pi Lewi gohlom lahé, teuma jeuet teupeugah gobnyan kana lam tuboh Nabi Ibrahim indatu gobnyan, bak watée Melkisedek meurumpok ngon Nabi Ibrahim.

¹¹ Di miyueb pimpénan imeum-imeum Lewi, huköm agama Yahudi teubri keu umat Israel. Sabab imeum-imeum Lewi yoh masa ilée nyan hana hase geupeubuet ngon sampoeuna peue nyang meuseuti geupeubuet, ngon lagée nyan meuseuti beuna imeum nyang laén, na kheueh nyang saban lagée Imeum Melkisedek, dan kon nibak kawöm Imeum Nabi Harun lom teuma!

Imeum Lewi (7:11)

12 Deungon lagée nyan, meunyoe keudukan imeum-imeum nyan meu ubah, huköm agama Yahudi pi meu ubah teuma. 13 Nyang teumeukeusut disinoe na kheueh Tuhan geutanyoe: Gobnyan nibak sukée laén, dan hantom na meusidroepih lamkawan sukée Gobnyan nyang jeuet sibagoe imeum. 14 Banmandum ureuëng jiteupeu bahwa Tuhan geutanyoe asai geuh nibak sukée Yehuda; dan Nabi Musa hantom na geurebot sukée nyan bak watée gobnyan geumeututoe keuhai imeum-imeum.

Sidroepimeum nyang laén lagée Melkisedek

15 Hai nyang teupeugah nyoe jeuet keuleubeh jeulaih lom, deungon teuka jih sidroe imeum laén nyang saban lagée Melkisedek. 16 Gobnyan teungkat jeuet keu imeum, kon ngon dasai jih lé peuratoran-peuratoran manusia, teuma ngon dasai jih nibak udeb gobnyan nyang meukuasa dan nyang hana keuneulheueh jih. 17 Sabab lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe, "Droeneueh na kheueh imeum siumu masa, saban lagée imeum Melkisedek." 18 Teuma, jinoenyoe peuratoran nyang awai ka teukeubah bak binéh, sabab hana kong dan hana meufaedah. 19 Huköm agama Yahudi hana hase jipeuna sapeue-sapeue pih nyang samporeuna. Nyang kheueh sabab jih geutanyoe jinoenyoe geubri saboh harapan nyang paleng

gét; deungon atra nyan tanyoe hase tapeurab ubak Po teu Allah.

20 Lom teuma, banmandum nyan na meusajan ngon sumpah nibak Po teu Allah. Gohlom na sumpah nyang lagée nyan bak watée imeum-imeum nyang laén teu baiát.

21 Teuma Isa teubaiát jeuet keu imeum teupeu sumpah, bak watée Allah meufeureuman ubak Gobnyan lagée nyoe,

"Tuhan ka meusumpah,
dan Gobnyan hana geu ubah
keuputusan Geuh,
'Droeneueh na kheueh imeum
siumu masa.' "

22 Deungon nyoe teuma Isa jeuet keujaminan keusaboh meujanji nyang leubeh gét.

23 Na lom saboh teuk hai: imeum-imeum nyang laén nyan jai that, sabab awaknyan maséng-maséng maté akhé jih hana hase jipeusampoe jabatan jih. 24 Teuma Isa udeb siumu masa, deungon lagée nyan jabatan Gobnyan sibagoe imeum hana teupinah bak ureuëng laén. 25 Deungon sabab keu siumu masa Isa hase geupeu sealamat ureuëng-ureuëng nyang jijak ubak Po teu Allah meulalu Gobnyan, sabab Gobnyan udeb siumu masa keu teupeutrok meulakée Gobnyan ubak Po teu Allah keu ureuëng-ureuëng nyan.

26 Deungon nyan, Isa nyan kheueh Imeum Agong nyang tanyoe peureulée. Gobnyan suci; nibak Gobnyan hana meuteuma nyang salah atawa desya peumantong. Gobnyan teupeujiôh nibak ureuëng-ureuëng nyang meudesya, dan teupeu ék trok ubak tempat nyang leubeh manyang nibak banmandum langét. 27 Gobnyan hana saban lagée imeum-imeum agong nyang laén, nyang tieb-tieb uroe meuseuti jipeuseumah keureubeuen sabab desya-desya jih keudroe yoh masa ilée, barô kheueh lé sabab desya-desya umat. Isa geupeu seumah keureubeuen teuma cit sigoe sagai keu siumu masa, watée Gobnyan geupeu seumah droe Geuh keudroe sibagoe keureubeuen. 28 Huköm agama Yahudi teu angkat ureuëng nyang hana samporeuna jeuet keu imeum agong. Teuma dudoe nibak huköm nyan, Allah geupeugét janji deungon sumpah bahwa Gobnyan geu baiát sibagoe Imeum Agong, Aneuëk nyang ka geupeupeujeuet Peuseulamat nyang samporeuna keu siumu masa.

Isa Imeum Agong geutanyoe

8 Ulée haba nibak mandum tutoe nyoe na kheueh: Tanyoe na Imeum Agong nyang lagée nyan, nyang geuduek geumat peurintah meusajan ngon Po teu Allah nyang Maharayeuk lam syeuruga. ² Gobnyan geupeubuet tugaih sibagoe Imeum Agong lam Ruweueng Mahasuci, na kheueh lam Khimah Tuhan nyang seujati, nyang geupeudong lé Tuhan keudroe, kon lé manusia.

³ Tieb-tieb imeum agong teubaiát keu teupeuseumah keureubeuen atawa keureubeuen keu Po teu Allah. Meunan kheueh teuma ngon Imeum Agong geutanyoe; Gobnyan meuseuti na sapeue-sapeue keuteupeu seumah. ⁴ Seukira jih Gobnyan na ateuh rhueng donya nyoe, Gobnyan hana teuma jeuet keu imeum, sabab kana imeum nyang peuseumah keureubeuen nyang teupeuntee lam huköm agama Yahudi. ⁵ Buet nyang awaknyan peubuet sibagoe imeum nyan nyang sibeuna jih na kheueh sibagoe gamba atawa bubayang lagée toh nyang na lam syeuruga. Hai nyan ka lheueh geupeugah lé Nabi Musa bak watée geukeuneuk peudong Khimah Tuhan. Allah meufeureuman lagée nyoe ubak Nabi Musa, "Ingat! Banmandum nyan meuseuti gata peubuet meunurot cara nyang ka teutunyok ubak gata di ateuh gunung." ⁶ Teuma jinoenyoe Isa meuteumé tugaih imeum nyang jiöh leubeh mulia nibak nyang geupeubuet lé imeum-imeum nyan. Sabab janji nyang geupeuna lé Allah ngon manusia, na kheueh janji nyang leubeh jroh sabab meudasai nibak janji keu hai-hai nyang leubeh gét.

⁷ Seukira jih hana nyang kureueng nibak peujanji nyang phon, deungon lagée nyan hana peureulée teupeuna janji nyang keudua. ⁸ Teuma Allah ka geuteumé nyang salah ateuh umat Geuh, sampoe Allah meufeureuman,

"Ingat, teuma teuka watée jih,
Ulôn teuma Lôn peugét
peujanjian nyang barô ngon bansa
Israel; dan ngon bansa Yehuda.

⁹ Kon lagée peujanjian nyang ka Lôn
peugét ngon indatu awaknyan
bak watée Ulôn kawai awaknyan
Lôn peuteubiet nibak nanggröe
Meusé.

Awaknyan hana seutia ubak
peujanjian nyang Ulôn peugét ngon
awaknyan;

nyang kheueh sabab jih hana Lôn
pakoe keu awaknyan.

¹⁰ Teuma jinoenyoe, nyoe peujanjian
nyang Ulôn peugét ngon umat Israel
nibak uroe-uroe nyang teuma
teuka, feureuman Tuhan:
Ulôn teuma kukeubah huköm Lôn
lam pikeran awaknyan,
dan Lôn tuléh bak até awaknyan.

Ulôn teuma jeuet keu Allah awaknyan,
dan awaknyan teuma jeuet keu
umat Lôn.

¹¹ Awaknyan hana peureulée jipurunoe
seusabe kawöm droe,
atawa jipeugah ubak syedara jih,
'Turi kheueh ubak Tuhan.'

Sabab awaknyan mandum, cut rayeuk,
teuma jituri Ulôn.

¹² Ulôn teuma kupeu amphon bubena
nyang salah nibak awaknyan,
dan hana Lôn ingat lé
desya-desya awaknyan."

¹³ Deungon geupeugah saboh peujanjian
nyang barô, Allah geupeugét peujanjian
nyang phon nyan jeuet keu tuha dan useu-
eng; dan peue nyang ka tuha, teuma reujang
gadôh.

Cara teuseumah lam donya dan cara teuseumah lam syeuruga

9 Peujanjian nyang phon na peuratoran-
peuratoran iébadat, dan na teuma teum-
pat iébadat nyang jipeugét lé manusia. ² Sa-
boh khimah teupeudong nyang nibak bagian
keu jih teuboh nan Ruweueng Suci. Nibak
teumpat nyan na standar teumpat panyöt,
dan na cit meuja ngon ruti nyang teupeuseu-
mah ubak Po teu Allah. ³ Nibak bagian
dalam, dilikot gorden nyang keudua, na
ruweueng nyang teuboh nan Ruweueng Ma-
hasuci. ⁴ Lam ruweueng nyan na miseubah
nyang teupeugét nibak méuh keu teumpat
tot-dupa, dan na cit Peutoe Peujanjian nyang
bansaboh nyan teuseupoh ngon méuh. Lam
Peutoe nyan na beulangöng méuh nyang
meuasoe manna, tungkat Nabi Harun nyang
ka jitimoh tunéh, dan dua boh leumpeung
batée tuléh nyang nibak bagian ateuh jih
teutuléh siploh boh peurintah Allah. ⁵ Di
ateuh Peutoe nyan na teuma teukeubah dua

Kerub, na kheueh makhlok meusayeub sibagoe lambang Allah geuteuka. Sayeueb nibak bandua makhlok nyan meureuntang ateueh sinutôb Peutoe, na kheueh teupat peu amphon desya. Teuma banmandum nyan hana hase teupeutrang jinoenyoe seucara saboh-saboh.

⁶Meunan kheueh banmandum teuatoe. Tieb-tieb uroe imeum-imeum geutamong nibak bagian keu khimah nyan keugeujak peubuet tugaih awaknyan. ⁷Nyang tamong ubak bagian nyang paleng lhok khimah nyan na kheueh imeum agong mantong. Gobnyan geupeubuet lagée nyan sigoe lam sithon. Hai nyan geupeubuet sira geuba darah keugeuseumah ubak Po teu Allah sabab droe geuh keudroe dan sabab lé desya-desya nyang jipeubuet ngon hana sadar lé umat Gobnyan. ⁸Deungon atoran nyan, Roh Allah geutunyok deungon nyata, bahwa simantong khimah bagian keu nyan mantong na teudong, rot tamong u dalam Ruweung Mahasuci nyan gohlom teubuka. ⁹Nyoe sibagoe lambang jamén jinoenyoe; nyan meumakna bahwa peue-peue nyang ka teupeuseumah dan keureubeuen-keureubeuen beulatang nyang teupeuseumah ubak Allah, hana hase teupeusampoereuna até nurani ureuëng nyang ba peuseumahan. ¹⁰Sabab banmandum upacara nyan na hubungan ngon peunajoh, ié meuneujiéb, dan meubagoe rupa upacara peusuci. Banmandum nyan na kheueh peuratoran-peuratoran lahé nyang meulaku meuguna sampoe ubak watée Allah geupeu barô lom teuma.

¹¹Teuma Almaseh ka teuka sibagoe Imeum Agong nibak hai-hai nyang gét nyang ka lheueh na. ⁸ Khimah Tuhan bak teupat Gobnyan geumubuet sibagoe Imeum Agong na kheueh Khimah nyang leubeh agong dan leubeh sampoereuna. Atra nyan hana jipeugét lé manusia; meukeusut jih, kon asai lam donya nyang geucebta nyoe. ¹²Almaseh geutamong lam Ruweung Mahasuci nyang na lam Khimah nyan teuma cit sigoe sagai keu siumu masa. Bak watée nyan Gobnyan hana geuba darah kaméng agam atawa darah aneuëk leumô keugeuseumah; nyang geuba na kheueh darah Geuh keudroe, dan deungon nyan Gobnyan ka geupeubeubaih geutanyoe siumu masa. ¹³Darah nibak kaméng dan leumô

agam meunan cit abée nibak keureubeuen aneuëk leumô, geupeu guna keuteureutek ateueh ureuëng-ureuëng nyang kutoe meunurot atoran agama mangat awaknyan jeuet keu gleh. Ngon lagée nyan, meunyoe darah dan abée nyan jeuet jipeugleh najih nibak ureuëng-ureuëng nyan, ¹⁴peuteuk lom darah Almaseh! Meulalu Roh nyang keukai, Almaseh geupeu seumah droe Geuh keudroe ubak Po teu Allah sibagoe keureubeuen nyang sampoereuna. Darah Gobnyan teupeugleh até nurani geutanyoe nibak upacara agama nyang hana meuguna, mangat geutanyoe hase tapeutimang Allah nyang udeb.

¹⁵Nyang kheueh sabab jih Almaseh jeuet keu nyang ba ubak peujanjian nyang barô, mangat ureuëng nyang ka geutawök lé Allah jeuet jiteurimong beureukat-beureukat abadi nyang ka geupeujanji lé Allah. Banmandum nyan hase teujadi sabab kana nyang maté, nyan kheueh Almaseh; dan deungon maté Geuh nyan hase teupeubeubaih manusia nibak buet-buet nyang salah nyang ka awaknyan peubuet bak watée peujanjian nyang phon mantong meulaku.

¹⁶Meunyoe na surat warésan, meuseuti teuma beuna bukeuti jih bahwa ureuëng nyang peugét surat nyan ka meuninggai donya. ¹⁷Sabab surat warésan hana meuguna simantong ureuëng nyang peugét surat nyan mantong udeb. Surat nyan jeuet teupeuguna meunyoe nyang peugét surat nyan ka maté. ¹⁸Sabab nyan peujanjian ^h nyang phon pih meuseuti teupeu aséng ngon darah. ¹⁹Phon-phon that Nabi Musa geupeusampoe banmandum peurintah huköm Allah ubak bansa Israel. Óh lheueh nyan Nabi Musa laju geucok darah aneuëk leumô dan darah kaméng agam, laju geujampu ngon ié, óh lheueh geureutek laju ateueh Kitab Huköm-huköm nibak Allah dan ateueh banmandum bansa Israel deungon geupeu guna naleueng hisop dan bulée bubiri nyang wareuna mirah tuha. ²⁰Sira geupeugah nyan Nabi Musa geupeugah lagée nyoe, "Nyoe kheueh darah nyang teupeusah peujanjian nibak Allah nyang meuseuti gata taát." ²¹Óh lheueh nyan ngon cara nyang saban, Nabi Musa geuseutek teuma darah nyan ateueh Khimah Tuhan dan ateueh mandum alat-alat nyang teupeuguna watée iébadat.

⁸ *ka lheueh na:* padub-padubboh naseukah kuno: teuma teuka. ^h *peujanjian:* Dalam Basa Yunani tutoe haba nyang saban meumakna peujanjian atawa surat warésan.

9:6: Teu. 18:2-6 9:7: Im. 16:2-34 9:13: Im. 16:15-16, Teu. 19:9, 17-19 9:19-20: Keu. 24:6-8 9:21: Im. 8:15

²² Keubiet meunurot huköm agama Yahudi, rab banmandum peue-peue mantong teu-peusuci ngon darah; dan desya barô kheueh hase teupeu amphon meunyoec na darah nyang ro.

Keureubeuen Almaseh keuteupeu amphon desya

²³ Deungon cara lagée nyan kheueh barang-barang nyang meulambang hai-hai nyang di syeuruga, peureulée teupeusuci. Teuma keu hai-hai nyang di syeuruga nyan keudroe teupeureulée keureubeuen nyang jiôh leubeh gét. ²⁴ Sabab Almaseh hana geutamong lam Ruweueng Suci nyang jipeugét lé manusia, nyang na kheueh meulambang Ruweueng Suci nyang sibeuna jih. Almaseh geutamong lam syeuruga keudroe; lam syeuruga nyan Gobnyan meuhadab Allah deumi keugeutanyoe dumna. ²⁵ Imeum agong Yahudi tieb-tieb thon jitamong lam Ruweueng Mahasuci nyang na lam Baét Tuhan deungon teuba darah saboh beulatang. Teuma Almaseh hana geutamong keugeujak peuseumah droe Geuh meu ulang-ulang. ²⁶ Sabab meunyoec lagée nyan, nyan saban cit Gobnyan ka kayém that meudeurita yoh phon donya nyoe teucebta. Teuma nyata jih, jinoenyoe nibak jamén akhé nyoe, Gobnyan teuka sigoe sagai keugeujak sampôh desya deungon cara geukeureubeuen droe Geuh keudroe. ²⁷ Po teu Allah ka geupeu teutab bahwa manusia maté sigoe sagai óh lheueh nyan barô kheueh geupeu sidang lé Allah. ²⁸ Meunan cit deungon Almaseh sigoe sagai teupeuseumah sibagoe keureubeuen keuteusampôh desya ureuëng ramé. Gobnyan teuma teuka lom bak watée nyang keudua goe, kon geujak peuseuleusoe

soai desya, teuma keugeujak peuseulamat ureuëng-ureuëng nyang teungoh jipreh-preh Gobnyan teuka.

10 Huköm agama Yahudi teukalon ngon hana nyata keu hai-hai nyang jroh nyang teuma teuka, dan kon gamba nyang sibeuna jih nibak hai-hai nyan. Hana mungkin huköm nyan hase teupeu-sampoereuna ureuëng nyang teuka jak seumah Allah deungon jiba peuseumahan, bah pih tieb-tieb thon hana putôh jiba keureubeuen-keureubeuen nyang saban. ² Seukira jih beutôi ureuëng-ureuëng nyang seumah Allah nyan biet-biet ka teupeu gleh nibak desya, awaknyan hana lé nibak jih peurasaan meudesya, dan keureubeuen hana jipeuseumah lé. ³ Teuma teunyata keureubeuen-keureubeuen nyang jipeuseumah tieb-tieb thon nyan sibagoe peuingat keu manusia keuhai desya-desya jih, ⁴ sabab keubiet darah leumô dan darah kaméng agam hana hase teusampôh desya.

⁵ Nyang kheueh sabab jih watée Almaseh geutamong lam donya, Gobnyan geupeugah ubak Po teu Allah,

"Droeneuh hana peureulée keureubeuen dan nyang teupeuseumah;

nyang sikeubiet jih Droeneuh ka neukeubah tuboh keu Ulôn.

⁶ Droeneuh hana peureulée keu keureubeuen nyang teutot atawa keureubeuen keu teupeu amphon desya.

⁷ Laju Ulôn peugah, 'Nyoe kheueh Ulôn, ya Allah!

Ulôn teuka keuneuk jak peubuet keuheundak Droeneuh, lagée nyang na teutuléh keuhai droe Ulôn lam Alkitab.' "

⁸ Phon-phon that Almaseh geupeugah, "Droeneuh hana peureulée keureubeuen dan nyang teupeuseumah; Droeneuh hana peureulée keu keureubeuen beulatang nyang teutot sibagoe peuseumahan dan teuma keureubeuen peu amphon desya." Almaseh geupeugah lagée nyan, bah pih banmandum keureubeuen nyan teupeuseumah meunurot huköm agama Yahudi. ⁹ Óh lheueh nyan Almaseh geupeugah, "Nyoe kheueh Ulôn, ya Allah! Ulôn teuka keuneuk jak peubuet keuheundak Droeneuh." Ngon lagée nyan Allah geusampôh mandum keureubeuen nyang ka treb nyan, dan geugantoe ngon

Imeum Agong nibak tempat nyang paleng suci (9:25)

keureubeuen Almaseh. ¹⁰Isa Almaseh ka geupeubuet peue nyang geukeuheundak lé Po teu Allah dan geupeu seumah droe Geuh sibagoe keureubeuen. Deungon peuseumahan nyan, nyang geupeubuet sigoe sagai keu siumu masa, geutanyoe mandum geupeu gleh nibak banmandum desya.

¹¹Tieb-tieb imeum Yahudi jipeubuet buet jih sibagoe imeum tieb-tieb uroe, dan meu ulang-ulang gobnyan peuseumah keureubeuen-keureubeuen nyang saban. Teuma keureubeuen-keureubeuen nyan sagai-sagai hana hase teusampôh desya. ¹²Nyang sikeubiet jih, Almaseh geupeu seumah saboh keureubeuen keu teupeu amphon desya, dan keureubeuen nyan teutab jeuet keu siumu masa. Óh ka lheueh geupeu seumah keureubeuen nyan, Almaseh geuduek blaih uneuen Allah dan geumat peurintah meusajan-sajan ngon Gobnyan. ¹³Dan jinoenyoe Almaseh geupreh sampoe Allah geupeu taklok banmandum musoh-musoh Geuh nyan ubak Gobnyan. ¹⁴Teuma, deungon saboh keureubeuen, Almaseh geupeu samporeuna ureuëng-ureuëng nyang ka teupeu gleh nibak desya.

¹⁵Keuhai nyan Roh Allah pi na geumeusaksi keugeutanyoe. Roh Allah geupeugah,

¹⁶” ’Nyoe kheueh peujanjian nyang teuma Ulôn peugét ngon awaknyan bak uroe-uroe nyang teuma teuka,’ feureuman Tuhan, ’Ulôn teuma kukeubah huköm-huköm Lôn lam até awaknyan dan Lôn tuléh lam pikeran awaknyan.’ ”

¹⁷Allah meufeureuman lom, ”Ulôn teuma Lôn peutuwoe keuhai desya-desya dan buet-buet nyang jehet awaknyan.” ¹⁸Deungon lagée nyan, desya-desya dan buet-buet nyang jehet nyan ka geupeu amphon, ngon lagée nyan hana peureulée lé teupeuseumah keureubeuen peu amphon desya.

Jak kheueh geutanyoe tapeurab bak Allah

¹⁹Hei Syedara-syedara, deungon maté Isa nyan geutanyoe jinoenyoe ka tajeuet ta tamong lam Ruweueng Mahasuci. ²⁰Isa ka geupeuhah saboh rot nyang barô keugeutanyoe, na kheueh rot nyang teubri udeb. Rot

nyan meulalu gorden, nyan kheueh tuboh Isa keudroe. ²¹Dan jinoenyoe keugeutanyoe na sidroe Imeum Agong, nyang meutanggung jaweueb ateueh Baét Allah. ²²Lé sabab nyan, jak kheueh geutanyoe tapeurab ubak Allah ngon até nyang jujoe dan iman nyang kong; ngon até nyang ka teupeu gleh nibak peurasaan meusalah, dan deungon tuboh nyang ka teupeu gleh ngon ié nyang jeureunéh. ²³Bah kheueh tanyoe tamumat nyang kong ubak harapan nyang tanyoe angkée, sabab Allah jeuet teupatéh dan Gobnyan geupeutupat janji. ²⁴Dan bah kheueh geutanyoe saléng tameungieng, mangat tanyoe hase saléng tabri durongan mangat tateumé peubuet gaséh sabe keudroe-droe dan tapeubuet hai-hai nyang gét. ²⁵Bah kheueh geutanyoe teutab tameusapat meusajan-sajan, dan bék kheueh lalée lagée ureuëng laén. Geutanyoe beuleubeh seutia dan saléng tapeukong, sabab tanyoe tateupeue bahwa hana treb lé Tuhan teuma teuka.

²⁶Sabab meunyoe haba nyang beutôi nibak Allah ka trok ubak geutanyoe, teuma geutanyoe teutab tapeubuet desya ngon taja, ngon lagée nyan ka hana lé keureubeuen keuteusampôh desya geutanyoe. ²⁷Cit saboh nyang na bak tanyoe dan atra nyan na kheueh tameuhadab ubak peungadalan Allah dan apui beungéh Gobnyan nyang teuma teutot habéh ureuëng-ureuëng nyang lawan Gobnyan! ²⁸Ureuëng nyang hana taát ubak huköm nyang geubri lé Nabi Musa, teuhuköm maté hana amphon, meunyoe ateueh meusaksi dua atawa lhée droe ureuëng, jihnyan na bukeuti salah. ²⁹Padub na geuhon huköm jih ateueh ureuëng nyang gilo-gilo Aneuëk Allah. Ureuëng nyan jianggab hina darah peujanjian Allah, na kheueh keuhai maté Almaseh nyang teupeu gleh jih nyan nibak desya. Jihnyan ka jihina Roh nyang bri rakhmat. ³⁰Tanyoe tateupeue soe nyang sibeuna jih nyang meututoe, ”Ulôn teuma kubalah! Ulôn teuma kuhuköm!” dan nyang peugah, ”Tuhan teuma geupeu hakém umat Gobnyan.” ³¹Lumpah that phet meunyoe rhot lam jaroe Allah Nyang Udeb!

³²Ingat kheueh pakriban keuadaan Syedara-syedara bak watée yoh masa ilée. Bak watée nyan, óh ka lheueh cahya Allah geupeue trang ateueh gata, gata jai that meudeurita; teuma gata teutab meujuang ngon biet-

biet hana putôh asa. ³³ Na teuma gata jihina dan jipeusaneuet ateueh gata ngon cara hana gét dikeue ureuëng ramé. Dan na teuma watée jih gata meudeurita meusajan ngon awaknyan nyang jipeusaneuet lagée nyan, ³⁴ dan gata meusajan tarasa ngon ureuëng nyang seudeh lam peunjara. Dan bak watée nyang na nibak gata jireupah, gata teurimong nyan ngon mangat até, sabab gata tateupeue bahwa gata mantong na sapeue-sapeue nyang leubeh gét, nyang teuma meuteun siumu masa. ³⁵ Lé sabab nyan, bék kheueh putôh asa, sabab meunyoe gata teutab meuiman, na upah nyang paleng rayeuk keuhai nyan! ³⁶ Gata peureulée that beusaba, mangat gata hase tapeubuet keuheundak Allah dan deungon lagée nyan tateurimong peue nyang ka geupeu janji. ³⁷ Sabab lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe,

”Teuma sikeujab teuk,
Gobnyan teuma teuka atra nyan,
dan teuma reujang teuka;
Gobnyan hana
meutanggoh-tanggoh keuhai teuka
Geuh.

³⁸ Dan umat Lôn nyang beuna teuma jipatéh dan udeb;
teuma meunyoe lamkawan
awaknyan na nyang surot,
Ulôn hana galak keu jih nyan.”

³⁹ Geutanyoe nyoe kon umat nyang surot dan sisat. Nyang keubiet jih, geutanyoe na kheueh umat nyang meuiman ubak Allah dan nyang geupeu seulamat.

Iman

11 Meuiman nyan makna jih keubiet yakén ngon biet-biet keu hai-hai nyang teuharab nyan, na keupastian keu hai-hai nyang hana deuh teukalon. ² Sabab meuiman, teuma lé ureuëng-ureuëng jamén ilée geuharôk lé Po teu Allah.

³ Sabab meuiman, geutanyoe teuma mu-phom bahwa álam nyoe geucebta lé feureuman Allah; teuma, peue nyang hase teukalon, nyan na nibak peue nyang hana hase teukalon.

⁴ Sabab meuiman, lé Habel jipeuseumah ubak Po teu Allah keureubeuen nyang leubeh gét nibak keureubeuen Kain. Sabab lé iman jih nyan, Habel geuteurimong lé Allah

sibagoe ureuëng nyang gét, sabab deuh that bahwa Allah geuteurimong peuseumahan jih. Habel ka meuninggai donya, teuma sabab lé iman jih nyan, teuma jih nyan mantong meututoe trok bak watée nyoe.

⁵ Sabab meuiman, Henokh hana maté, lom teuma teubeuôt dan teuba ubak Allah. Hana meusidro pi nyang hase meurumpok ngon jih nyan, sabab Henokh nyan ka geubeuôt lé Po teu Allah. Lam Alkitab na teutuléh bahwa sigohlom Henokh teubeuôt, gobnyan jipeugalak até Allah. ⁶ Meunyoe tan iman, hana meusidro pih nyang hase jipeugalak até Allah. Sabab ureuëng nyang teuka ubak Po teu Allah meuseuti jimeuiman ubak Allah bahwa Gobnyan na, dan bahwa Allah geubri balasan ubak ureuëng nyang mita Gobnyan.

⁷ Sabab meuiman, nyang kheueh sabab Nabi Nuh geubri téé lé Po teu Allah keuhai-hai nyang teujadi singoh dudoe, nyang hana hase jikalon lé droe jih keudroe. Nabi Nuh taát ubak Allah akhé jih gobnyan geupeugét saboh kapai nyang óh dudoe jeuet keunyata bahwa lé kapai nyan jipeuseulamat droe geuh dan keuluwarga gobnyan. Deungon lagée nyan donya teuhuköm, seudang Nabi Nuh keudroe sabab lé iman gobnyan geupeugah lé Allah sibagoe ureuëng nyang gét.

⁸ Sabab meuiman, nyang kheueh sabab Nabi Ibrahim geutaát ubak Allah bak watée Allah geutawök gobnyan dan geuyue jak gobnyan u nanggroe nyang ka Allah peujanji nyan. Laju Nabi Ibrahim geujak deungon hana geutuho ho gobnyan teuma geujak. ⁹ Deungon meuiman, Nabi Ibrahim tinggai lagée ureuëng aséng nibak nanggroe nyang ka geupeu janji lé Allah keu geuh nyan. Nabi Ibrahim tinggai nibak tempat nyan lam khimah. Meunan cit teuma Nabi Ishaq ngon Nabi Yakub, nyang teurimong janji nyang saban nibak Po teu Allah. ¹⁰ Sabab Nabi Ibrahim teungoh geupreh-preh banda nyang ka geureuncana dan geupeudong deungon keunaleueng nyang kong.

¹¹ Sabab meuiman, Nabi Ibrahim hase meuteumé keuturonan nibak Sara, bah pih Nabi Ibrahim ka tuha lumpah na, dan Sara keudroe mandul. Nabi Ibrahimⁱ yakén that bahwa Allah teutab geupeutupat janji Geuh.

ⁱ Sabab meuiman ... mandul. Nabi Ibrahim: padub-padubboh naseukah kuno: Sabab meuiman, nyang kheueh sabab Sara hase meume, bahpi gobnyan ka tuha that keu geupeulahé aneuëk. Sara ...
10:37-38: Hab. 2:3-4 11:3: Keuj. 1:1, Zab. 33:6, 9, Yah. 1:3 11:4: Keuj. 4:3-10 11:5: Keuj. 5:21-24
11:7: Keuj. 6:13-22 11:8: Keuj. 12:1-5 11:9: Keuj. 35:27 11:11: Keuj. 18:11-14, 21:2

12 Bah pi Nabi Ibrahim bak watée nyan lagée ureuëng nyang ka maté tuboh geuh, teuma gobnyan meuteumé keuturonan nyang jai, nyang lé jih hana teuhingga – lagée nyan jai jih bintang di langét dan anoe di panté.

13 Banmandum ureuëng nyan teutab meuiman trok án maté. Awaknyan hana jiteurimong hai-hai nyang geupeu janji lé Po teu Allah, teuma jikalon dan jisambot nibak jiôh. Dan deungon nyan awaknyan jipeugah bahwa awaknyan na kheueh ureuëng aséng dan ureuëng meuranto nibak bumoe nyoe.

14 Ureuëng nyang peugah lagée nyan deuh teukalon ngon nyata bahwa awaknyan teungoh jimita nanggroé nyang singoh jeuet keu tanoh ié awaknyan. 15 Kon nanggroé nyang ka awaknyan tinggai nyan nyang awaknyan pike. Sabab meunyoe lagée nyan, teuma ka jai that keuseumpatan nibak awaknyan keujigisa u nanggroé nyan. 16 Teuma nyan deuh jih, awaknyan jimeucen that keu saboh nanggroé nyang leubeh gét, na kheueh nanggroé nyang na lam syeuruga. Nyang kheueh sabab jih Allah hana malée meunyoe awaknyan jipeugah Gobnyan Allah awaknyan, sabab Allah ka geukeubah saboh banda keu awaknyan.

17 Sabab meuiman cit teuma, Nabi Ibrahim geupeu seumah Nabi Ishaq sibagoe keureubeuen watée gobnyan geucuba lé Po teu Allah. Ubak nabi Ibrahim kheueh Allah geubri janji Geuh, teuma lé Nabi Ibrahim rila geujok aneuëk gobnyan nyang tunggai nyan. 18 Po teu Allah ka lheueh meufeureuman ubak Nabi Ibrahim, "Meulalu Nabi Ishaq nyoe kheueh gata teuma meuteumé keuturonan nyang ka Lôn meujanji ubak gata." 19 Nabi Ibrahim yakén that bahwa Gobnyan hase geupeu udeb lom Nabi Ishaq nibak maté – teuma, jeuet teupeugah, Nabi Ibrahim ka geuteurimong lom Nabi Ishaq nibak maté.

20 Sabab meuiman, teuma Nabi Ishaq geumeujanji beureukat-beureukat ubak Nabi Yakub dan Esau keu masa ukeue.

21 Sabab meuiman kheueh, teuma sigohlom Nabi Yakub meuninggai, gobnyan laju geupeutron beureukat jih ubak aneuëk-aneuëk Nabi Yusuf – deungon meusadeue ubak ulée tungkat jihnyan dan taseumah Allah.

22 Sabab meuiman, Nabi Yusuf – watée karab meuninggai donya – geumeututoe keuhai jiteubiet umat Israel di nanggroé Meusé, dan geutinggai amanat keuhai peue nyang meuseuti jipeubuet ateueh manyét geuh nyan.

23 Sabab meuiman, ureuëng tuha Nabi Musa geusöm gobnyan na lhée buleuen treb jih óh ka lheueh gobnyan lahé. Awaknyan jikalon bahwa gobnyan sidroe aneuëk nyang ceudah, dan awaknyan hana teumakot geulawan peurintah raja.

24 Sabab meuiman, Nabi Musa óh ka rayeuk, hana geutem jipeugah aneuëk nibak putroe Meusé. 25 Gobnyan leubeh galak udeb meudeurita meusajan-sajan ngon umat Po teu Allah nibak udeb mangat nyang sikeujab teuma peunoh lam desya. 26 Nabi Musa meurasa bahwa jiôh leubeh muyuem keunong hina deumi Raja Peuseulamat nyang geupeu janji lé Allah nyan nibak meuteumé mubagoe atra lam nanggroé Meusé, sabab Nabi Musa meuharab upah watée uroe dudoe.

27 Sabab meuiman, Nabi Musa geutinggai nanggroé Meusé ngon hana geurasa takot geubeungéh lé raja. Nabi Musa geumaju ubak tujuan gobnyan siulah-ulah gobnyan ka geungieng Po teu Allah nyang hana deuh teukalon nyan. 28 Sabab meuiman, Nabi Musa geupeugét Paskah dan geupeutron peurintah mangat jisipreuk darah nibak tieb-tieb pintoe rumoh ureuëng Israel mangat jeuet Malaikat Mawöt bék geupoh maté aneuëk tuha awaknyan.

29 Sabab meuiman, teuma ureuëng-ureuëng Israel hase jijeumeurang laôt Mirah, siulah-ulah awaknyan hase jijak ateueh tanoh nyang tho, dan di ureuëng-ureuëng Meusé habéh jiuét lé laôt nyan, watée awaknyan jicuba jijeumeurang cit teuma.

30 Sabab meuiman, ureuëng-ureuëng Israel hase jipeujeuet bintéh-bintéh beuton di Yerikho reuloh óh lheueh jikeulileng lé awaknyan tujuh uroe. 31 Sabab meuiman cit teuma, Rahab, inong lunte nyan, hana rhoh meusajan teupoh maté lamkawan ureuëng-ureuëng nyang lawan Allah, sabab inong nyan jiteurimong ngon mangat até ureuëng-ureuëng Israel nyang teungoh muluem.

11:12: Keuj. 15:5, 22:17, 32:12 11:13: Keuj. 23:4, 1Taw. 29:15, Zab. 39:13 11:17: Keuj. 22:1-14
 11:18: Keuj. 21:12 11:20: Keuj. 27:27-29, 39-40 11:21: Keuj. 47:31-48:20
 11:22: Keuj. 50:24-25, Keu. 13:19 11:23: Keu. 2:2, 1:22 11:24: Keu. 2:10-12 11:27: Keu. 2:15
 11:28: Keu. 12:21-30 11:29: Keu. 14:21-31 11:30: Yos. 6:12-21 11:31: Yos. 6:22-25, 2:1-21

³² Syedara, ulôn jeuet mantong hana putôh-putôh lôn peugah haba, teuma watée nyang hana seb nibak ulôn. Sabab ulôn gohlom lôn peugah Gideon, Barak, Simson, Yefta, Nabi Daud, Samuel, dan nabi-nabi.

³³ Sabab meuiman, teuma awaknyan ka jipeutalo bubena keurajeuen. Awaknyan jipeubuet peue nyang beutôi, akhé jih jiteurimong peue nyang ka geupeu janji lé Allah. Awaknyan jisumpai bubena babah singa, ³⁴ jipeulon apui nyang teungoh hu meuhúb-húb, teupeusi nibak mata peudeueng nyang tajam. Awaknyan leumoh, akhé jih jeuet keu teuga; awaknyan campen lam mideuen prang akhé jih hase jipeutalo bubena pasokan bansa aséng. ³⁵ Sabab meuiman, teuma lé ureuëng-ureuëng inong meuteumé lom ngon ureuëng-ureuëng jih nyang ka maté.

Na teuma nyang rila teuseksa sampoe maté, dan jitem watée teupeubeubaih, sabab jitem udeb lom teuma nibak saboh udeb nyang leubeh gét. ³⁶ Na nyang keunong hina, keunong seunuét, ji-ikat ngon ranté dan jipeutamong lam glab. ³⁷ Awaknyan jirhom ngon batée sampoe maté, na nyang jikoh ngon gogajo, dan nyang jireupang ngon peudeueng. Awaknyan jimeurawöh ngon peukayan nibak kulét bubiri atawa kulét kaméng; awaknyan gasien, ji-iénanya dan keunong ázeb. ³⁸ Donya nyoe kon tempat nyang jroh nibak awaknyan. Awaknyan jimeurawöh lam padang pasi dan lam bukét-bukét, lom tinggai lam guha-guha dan lam ruhueng tanoh.

³⁹ Keubiet rayeuk that meunang nyang jiteurimong lé mandum ureuëng nyan. Sabab iman awaknyan keudroe! Teuma awaknyan hana jiteurimong peue nyang geupeu janji lé Allah, ⁴⁰ sabab Allah na reuncana nyang leubeh gét keu geutanyoe. Reuncana Gobnyan na kheueh bahwa meusajan ngon geutanyoe, awaknyan jeuet keu ureuëng nyang sampoereuna.

Allah Bapak geutanyoe

12 Syedara, keuhai geutanyoe keudroe, ban sikeulileng tanyoe na dan jai lumpah na saksi! Sabab nyan, jak kheueh geutanyoe tatiek banmandum nyang jipeubrat tanyoe dan desya nyang sabe meuleukek nibak geutanyoe. Dan jak kheueh geutanyoe deungon biet-biet tatiyeub deungon

biet-biet that meutunang plueng nyang na dikeue geutanyoe. ² Bah kheueh mata tanyoe tatuju ubak Isa, sabab Gobnyan kheueh nyang peubeudôh iman geutanyoe dan nyang peulara phon awai trok án akhé. Isa ék geupeuteun deurita bak kayée saleb! Gobnyan hana geupakoe bahwa maté bak kayée saleb nyan na kheueh buet nyang paleng malée. Nyang geuingat na kheueh keugeumbiraan nyang geuteurimong watée nyang teuma teuka. Jinoenyoe Gobnyan geuduek blaih uneuen takhta Allah dan geumat peurintah meusajan-sajan ngon Gobnyan.

³ Cuba kheueh pike pakriban ázeb jih Isa watée geuhadab ureuëng-ureuëng nyang meudesya nyang lawan Gobnyan hana ngon peusa! Sabab nyan bék kheueh cut até dan putôh asa. ⁴ Sabab lam meujuang droeneueh talawan desya, gata gohlom na meujuang sampoe roe darah. ⁵ Dan bék kheueh tatuwoe naseuhat Allah nyoe, nyang geubri ubak gata sibagoe aneuëk-aneuëk Gobnyan:

"Aneuëk Lôn, simak kheueh

beugét-gét ajaran Tuhan,

dan bék kheueh cut até meunyoe
Gobnyan beungéh keu gata.

⁶ Sabab Tuhan geuseupôt tieb-tieb

ureuëng nyang geugaséh,

dan Gobnyan geusunuét tieb-tieb

ureuëng nyang geu angkée

sibagoe aneuëk Geuh."

⁷ Gata teun kheueh meunyoe geusunuét lé Allah sibagoe seupôt lé sidroe bapak. Sabab, peu kheueh na sidroe aneuëk nyang hántom keunong huköm lé ayah jih? ⁸ Meunyoe gata hana meusajan teuhuköm lagée banmandum aneuëk geuh nyang laén nyoe saban cit gata kon aneuëk sah, teuma aneuëk nyang hana sah. ⁹ Geutanyoe na bapak lam donya. Gobnyan geupurunoe tanyoe, dan tanyoe horeumat bak gobnyan. Ngon lagée nyan, peu kheueh u ateuh Bapak rohani tanyoe nyang na lam syeuruga, ka teuntée geutanyoe leubeh tatukui lom ubak Gobnyan mangat tanyoe udeb. ¹⁰ Ureuëng syiék geutanyoe nyang na lam donya geupurunoe bak geutanyoe deungon watée nyang teubataih, meunürot peue nyang geurasa gét. Teuma Allah geupurunoe tanyoe na kheueh guna keu gét tanyoe keudroe, mangat tanyoe hase jeuet keusuci meusajan-sajan ngon

11:32: Hak. 6:11-8:32, 4:6-5:31, 13:2-16:31, 11:1-12:7, 1Sam. 16:1-1Raj. 2:11, 1Sam. 1:1-25:1

11:33: Dan. 6:1-27 11:34: Dan. 3:1-30 11:35: 1Raj. 17:17-24, 2Raj. 4:25-37 11:36: 1Raj. 22:26-27,

2Taw. 18:25-26, Yer. 20:2, 37:15, 38:6 11:37: 2Taw. 24:21 12:5-6: Ayb. 5:17, Ams. 3:11-12

Gobnyan. ¹¹ Beutôi bak watée tanyoe geupurunoe, huköman nyan biet hana mangat até tanyoe, nyang na peudeh jih. Teuma óh lheueh nibak nyan, keugeutanyoe nyang ka geupurunoe, huköman nyan jeuet keusabab geutanyoe udeb meunurot keuheundak Po teu Allah, dan teupeuhase peurasaan seujahteura ateueh geutanyoe.

Peutunyok dan peuingat

¹² Sabab nyan, peukong kheueh jaroe gata nyang leumoh dan teuôt gata nyang meugok-gok nyan! ¹³ Gata jak kheueh sabe ateueh rot nyang sare, mangat gaki gata nyang capiek nyan hana meusalah, teuma jeuet keu puléh.

¹⁴ Useuha kheueh keu udeb rukon ngon mandum ureuëng. Meunan cit useuha kheueh teuma keu udeb suci, khusus keu Tuhan. Sabab hana meusidro pi nyang hase jikalon Tuhan meunyoe jihnyan hana udeb lagée nyan. ¹⁵ Jaga kheueh bék na sampoe meusidro pi nyang teubiet nibak lingkongan ngon nibak jroh até Allah, mangat bék sampoe na lagée seunaman nyang meuracon lamkawan gata akhé jih jipeuteuka bala dan jipeurusak ureuëng ramé ngon racon nyan. ¹⁶ Jaga kheueh mangat bék na nyang udeb cabui atawa hana jihareuga nyang hai-hai rohani, lagée jipeubuet lé Esau. Jipeubloe hak jih sibagoe aneuëk tuha, teuma keu saboh pingan bu. ¹⁷ Gata tateupeue bahwa óh dudoe Esau meuheuét jikeuneuk meuteumé beureukat nyan nibak bapak jih, teuma jihnyan geutulak. Sabab bah kheueh ngon jimoe ba-e jihnyan jimita rot keu jipeugét buet jih nyang salah nyan,^j ruweueng keuhai nyan ka hana lé.

¹⁸ Syedara-syedara hana tajak tahadab sapeue-sapeue lagée nyang jipeukeue lé bansa Israel yoh masa ilée. Awaknyan jipeukeue sapeue-sapeue nyang jeuet jigeue, na kheueh Gunong Sinai deungon apui nyang teungoh hu; awaknyan jipeukeue nyang seupôt, glab dan angén badée; ¹⁹ awaknyan jipeukeue ubak su beureuguih, dan meubagoe su nyang meutaga. Bak watée ureuëng-ureuëng Israel jideungoe su nyan, awaknyan jilakée ngon meuharab that mangat su nyan hana jimarit lé keu awaknyan. ²⁰ Sabab awaknyan hana ék

jiteun watée jideungoe peurintah nyang jipeugah lé su nyan. Sabab su nyan jipeugah, "Banmandum nyang keunong nibak gunong nyoe, hana keucuali peu kheueh jih nyan beulatang atawa soe mantong, harôh teu rhom ngon batée sampoe maté." ²¹ Peue nyang jikalon lé ureuëng-ureuëng Israel nyan meunan hebat sampoe Nabi Musa geupeugah, "Ulôn teumakot ngon yo!"

²² Nyang biet jih, gata ka tateuka ubak Bukét Sion dan banda Allah nyang udeb, na kheueh Yerusalem nyang na lam syeuruga deungon meuribée-ribée malaikat jih. ²³ Gata tapeuna saboh meurok pakat nyang meuriah – meurok pakat keu aneuëk-aneuëk tuha Po teu Allah, nyang nan-nan jih na teudafeutar lam syeuruga. Gata tateuka meuhadab Allah, Hakém banmandum umat manusia. Gata meuhadab ngon roh-roh ureuëng jroh-jroh, nyang ka geupeujeuet sampoeuna. ²⁴ Gata tateuka meuhadab Isa, peurantara keu peujanjian nyang barô nyan; gata tameuhadab ubak darah nyang teureutek nyang teujamin keu hai-hai nyang jiôh leubeh gét nibak nyang jijamin lé darah Habel.

²⁵ Sabab nyan, beu até-até kheueh, bék sampoe gata hana tatem deungoe Gobnyan nyang meututoe nyan. Ureuëng nyang hana jitem deungoe Gobnyan nyang teuka u bumoe dan geupeusampoe feureuman nibak Allah, ureuëng nyan hana hase jipeuplueng droe. Peuteuk lom tanyoe nyang tadeungoe Gobnyan meututoe lam syeuruga! Meunyoe tanyoe hana tatem deungoe nyan, panena mungken geutanyoe hase teuhinda! ²⁶ Bak watée nyan su Geuhnyan meuhayak bumoe. Teuma jinoenyoe Gobnyan meujanji, "Sigoe teuk, Ulôn teuma Lôn peugeumpa kon mantong bumoe meunan cit langét." ²⁷ Kheun "sigoe teuk" sibagoe teutunyok bahwa bansigom donya nyang ka geucebta teuma geuyok-yok dan geuböih ho laén, mangat jeuet nyang tinggai na kheueh nyang hana hase meuhayak.

²⁸ Sabab nyan, bah kheueh geutanyoe talakée teurimong gaséh ubak Po teu Allah, sabab tanyoe taturimong nibak Gobnyan saboh keurajeuen nyang hana hase meuhayak. Bah kheueh tanyoe talakée teurimong gaséh dan tameu iébadat ubak Allah deu-

^j jihnyan jimita rot keu jipeugét buet jih nyang salah nyan: atawa gobnyan geu-useuha mangat meuteumé beureukat nyan.

12:12: Yes. 35:3 12:13: Ams. 4:26 12:15: Tel. 29:18 12:16: Keuj. 25:29-34 12:17: Keuj. 27:30-40
12:18-19: Keu. 19:16-22, 20:18-21, Tel. 4:11-12, 5:22-27 12:20: Keu. 19:12-13 12:21: Tel. 9:19
12:24: Keuj. 4:10 12:25: Keu. 20:22 12:26: Hag. 2:6

ngon horeumat dan teumakot, meunurot cara nyang geulakée lé Gobnyan keudroe. ²⁹ Sabab Allah geutanyoe lagée apui nyang jipeuhangôh peue nyang na.

Pakriban teupeumangat até Allah

13 Bah kheueh gata saléng tameugaséh sidroe ngon nyang laén sibagoe ureuëng-ureuëng Kristen nyang meusyedara. ² Bék seugan-seugan gata teurimong lam rumoh gata ureuëng-ureuëng nyang gohlom gata meuturi. Sabab, deungon na gata peubuet nyang lagée nyan, ka lheueh na ureuëng, ngon hana sadar, ka jiteurimong malaikat lam rumoh jih. ³ Ingat kheueh ureuëng-ureuëng nyang na lam glab, siulah-ulah gata pi na meusajan awaknyan. Dan ureuëng-ureuëng nyang keunong iélanya lé gob, bah kheueh gata ingat keu awaknyan siulah-ulah gata pih jipeusaneut lagée nyan cit teuma.

⁴ Banmandum ureuëng harôh jitungok sikeub horeumat ubak leumbaga meukawen, nyang kheueh sabab jih lakoe binoe beuseutia sidroe ngon nyang laén. Ureuëng nyang cabui dan ureuëng nyang meumukah teuma geupeue sidang lé Po teu Allah.

⁵ Bék kheueh udeb gata jikuasa lé cinta keu péng, teuma bah kheueh gata pueh ngon peue nyang na nibak gata. Sabab Allah ka geumeufeureuman, "Ulôn hana Lôn peubiyeu atawa Lôn tinggai gata." ⁶ Lé sabab nyan tanyoe tajeuet peugah,

"Tuhan na kheueh nyang tulông lôn, ulôn hana teumakot.

Peue nyang hase jipeubuet manusia ateueh ulôn?"

⁷ Bék kheueh tuwoe ubak peumimpén-peumimpén gata nyang peusampoe peusan Allah keu gata. Ngieng kheueh pakriban awaknyan udeb dan pakriban teuma awaknyan maté, dan cuntoh kheueh iman awaknyan. ⁸ Isa Almaseh teutab saban, bah kheueh yoh masa ilée, jinoe, dan trok siumu masa. ⁹ Bék kheueh peubiyeu mubagoe rupa ajaran nyang kon-kon jipeusisat gata. Até geutanyoe bah kheueh Allah nyang jroh nyang peukong, nyan kheueh nyang gét; bék lé mubagoe atoran keuhai peunajoh. Ureuëng yoh masa ilée jitaát ubak atoran-atoran nyan hana meuteumé sapeue.

¹⁰ Tanyoe na saboh miseubah keu tempat tapeuseumah keureubeuen keu Po teu Allah. Dan imeum-imeum nyang meulayani

bak Khimah Tuhan, hana hak jimakheun keureubeuen nyang na ateueh miseubah. ¹¹ Darah beulatang nyang teupeuseumah sibagoe keureubeuen keu teupeu amphon desya, geuba lé imeum agong ubak Ruweueng Mahasuci, teuma bangke beulatang nyan keudroe jitot diluwa khimah-khimah.

¹² Nyang kheueh sabab jih Isa maté diluwa pintoe geureubang banda keu teupeu gleh umat Gobnyan nibak desya ngon darah Geuh keudroe. ¹³ Sabab nyan, jak kheueh tajak ubak Gobnyan diluwa khimah-khimah dan meusajan jihina ngon Gobnyan. ¹⁴ Sabab dibumoe hana tempat tinggai nyang keukai keugeutanyoe; tanyoe tamita tempat tinggai keu nyang teuma teuka. ¹⁵ Sabab nyan, ngon peurantaraan Isa, bah kheueh geutanyoe sabe tapujoe-pujoe Allah; nyang lagée nyan na kheueh sibagoe keureubeuen syukoe geutanyoe keu Gobnyan, nyang tanyoe peuseumah rot bibi tanyoe keu tapeumulia nan Gobnyan. ¹⁶ Bék tuwoe tapeubuet nyang jroh dan saléng tateumulông, sabab nyoe kheueh keureubeuen-keureubeuen nyang teupeu mangat até Allah.

¹⁷ Seutôt kheueh peurintah peumimpén-peumimpén gata, dan tundok kheueh ubak awaknyan. Sabab awaknyan sabe geukalon jiwa gata, dan awaknyan harôh meutanggong jawueb ubak Allah. Meunyoe gata taát ubak awaknyan, awaknyan hase jimubuet ngon mangat até; meunyoe hán, teuma awaknyan jimubuet ngon seudeh até, dan nyang lagée nyan biet hana laba nibak gata.

¹⁸ Bék putôh-putôh meudoá keukamoe. Kamoe yakén até nurani kamoe murni, sabab lam hai peue mantong kamoe meutem mubuet peue mantong nyang beutôi. ¹⁹ Khusos jih ulôn meulakée ngon meuharab that, mangat gata meudoá keu ulôn mangat Allah ngon bagaih-bagaih geuba ulôn nyoe ubak gata.

Doá keuneulheueh

²⁰ Allah ka geupeu udeb Tuhan geutanyoe Isa nibak maté. Sabab maté Geuh nyan Gobnyan jinoenyoe Geumbala Agong keu geutanyoe, nyan kheueh bubiri-bubiri Gobnyan. Lé maté Geuh nyan cit teuma teupeusah peujanjian keukai nyang ka geupeugét lé Allah ngon geutanyoe. ²¹ Seumoga Allah pangkai seujahteura nyan geupeue leungkab gata ngon peue-peue mantong

nyang jroh nyang gata peureulée keu gata peubuet keuheundak Gobnyan. Seumoga, deungon peurantaraan Isa Almaseh, Allah geumubuet lam droe geutanyoe, peue nyang geukeuheundaki. Bah kheueh Almaseh jipujoe keu siumu masa! Amin.

Peunutôb surat

²² Ulôn meuharab mangat gata tasimak naseuh-at-naseuh-at lôn nyoe ngon saba, sabab surat ulôn nyoe hana padub na panyang. ²³ Bah kheueh gata tateupeue

bahwa rakan geutanyoe Timotius ka teu-peubeubaih nibak peunjara. Meunyoe jih nyan ka jijak ubak teumpat lôn nyoe, ulôn teuma kuba bak watée ulôn jak saweue gata singoh.

²⁴ Peutrok kheueh saleuem kamoe ubak mandum peumimpén droeneuh dan ateuh umat Allah. Dan teurimong cit teuma saleuem nibak syedara-syedara nyang na di Italia.

²⁵ Seumoga Tuhan geubri beureukat ateuh Syedara banmandum.

SURAT YAKOBUS

PEU INTAT HABA

Surat Yakobus jituju ubak "Banmandum umat Allah nyang na bansigom donya". Deungon jipeuguna meubagoe pribasa, Yakobus geupeugah lam surat geuhnyan nyoe sijeumeulah peutunyok dan naseuhat nyang praktis keu ureuëng Kristen keuhai pi-e dan buet Kristen. Nibak pandangan Kristen geu urai meubagoe masa-alah lagée keuhai kaya ngon gasien, godaan, pi-e nyang jroh, coksangka, iman dan buet, tutoe haba nyang jipeuteubiet lam babah, keubijaksanaan, meudakwa-dakwi, keuhai sombong ngon miyueb até, keuhai teupeusalah ureuëng laén, raya haba, saba, dan doá.

Surat nyoe teupokus ubak hai pokok bahwa watée teuamai ajaran Kristen, iman harôh meusajan ngon buet.

Asoe jih

Haba phon 1:1

Iman dan keubijaksanaan 1:2-8

Gasien dan kaya 1:9-11

Cubaan ngon godaan 1:12-18

Deungoe dan peubuet 1:19-27

Peuingat mangat bék teupeubeda ureuëng 2:1-13

Iman dan buet 2:14-26

Ureuëng Kristen dan tutoe haba babah jih 3:1-18

Ureuëng Kristen dan donya 4:1-5:6

Mubagoe rupa peutunyok 5:7-20

1 Syedara-syedara umat Allah banmandum nyang na meusipreuk bansigom donya! Saleuem nibak ulôn, Yakobus, hamba Allah dan hamba Tuhan Isa Alma-seh.

Iman dan keubijaksanaan

2 Syedara-syedara! Meunyoé gata jiteuka meubagoe macam cubaan, keubah kheueh lam até gata bahwa nyan na kheueh laba keu gata. **3** Sabab gata tateupeue, meunyoé gata teutab meuiman ubak Tuhan bak watée teuka cubaan nyan ateueh gata, akibat jih na kheueh: gata jeuet keu ureuëng nyang tabah. **4** Jaga kheueh mangat tabah até gata nyan meukeumang sabe sampoe gata biet-biet sampoereuna dan hana kureueng lam hai peue mantong. **5** Meunyoé na sidroe lamkawan gata nyang hana bijaksana, bah kheueh jihnyan jilakée ubak Allah, ngon lagée nyan Allah teuma geubri keubijaksanaan nyan bak jih; sabab keu tieb-tieb ureuëng, Allah geubri ngon murah até dan ngon peurasaan gaséh sayang. **6** Teuma ureuëng nyang meu-

lakée, harôh meuiman; ureuëng nyan hana jeuet waih-waih. Sabab ureuëng nyang waih-waih na kheueh lagée geulumbang lam laôt nyang jipôt lé angén keudeh keunoe. **7-8** Ureuëng nyang lagée nyan hana teutab pikeran jih; sapeue hana hase jicok keuputosan lam hai peue mantong nyang jipeubuet lé ureuëng lagée nyan. Sabab nyan, bék jimeuharab sapeue nibak Tuhan.

Gasien dan kaya

9 Ureuëng Kristen nyang gasien bah kheueh meurasa mangat até meunyoé Po teu Allah geupeu manyang jih nyan. **10** Dan ureuëng Kristen nyang kaya pih bah kheueh meurasa mangat até teuma, meunyoé Po teu Allah geupeumiyueb jih nyan. Sabab ureuëng kaya teuma gadôh lagée bungöng naleueng. **11** Bak watée mata uroe jiteubiet ngon cahya jih nyang seu-uem, ngon lagée nyan naleueng nyan laju layée dan lurôh kheueh bungöng jih dan gadôh kheueh ceudah nibak bungöng nyan. Meunan kheueh teuma ngon ureuëng kaya; jih nyan teuma

hanco bak watée jihnyan teungoh jipeujak useuha jih.

Cubaan dan godaan

12 Mubahgia kheueh ureuëng nyang tabah watée ateueh jih keunong cubaan. Sabab óh ka lheueh jihnyan meuhase lam cubaan nyan, ureuëng nyan teuma jiteurimong upah jih, nyan kheueh udeb nyang ka geupeu janji lé Po teu Allah keu ureuëng-ureuëng nyang gaséh ubak Allah. 13 Meunyo sidroe-droe ureuëng teupeudaya ngon cubaan nyang lagée nyan, bék kheueh jipeugah, "Godaan nyoe teuka nibak Allah," sabab Allah hana hase teupeudaya lé nyang jeuhet, dan hana teuma geupeu daya soe-soe mantong. 14 Teuma ureuëng teupeudaya meunyoeh jihnyan teutarek dan meunafeusu ngon keuheundak jih keudroe nyang jeuhet. 15 Óh lheueh nyan, meunyoeh keuheundak jih keudroe jipeuseutôt, ngon lagée nyan lahé kheueh desya; dan meunyoeh desya ka masak ateueh ureuëng nyan, akibat jih na kheueh maté.

16 Bék kheueh gata keunong peungét, Syedara-syedara lôn nyang lôn gaséh! 17 Tieb-tieb meuneubri nyang jroh dan hadiah nyang sampoereuna atra nyan teuka nibak syeuruga, nyang geupeutron lé Po teu Allah, nyang cebta mandum nyang trang di langét. Gobnyan kheueh Allah nyang hana meu-ubah, dan hana teuma jeuet keuseupôt lé peue mantong. 18 Ateueh keuheundak Geuh keudroe Gobnyan geupeujeuet tanyoe keu aneuëk-aneuëk Gobnyan meulalu feureuman Geuh nyang beuna. Gobnyan geupeubuet lagée nyan mangat geutanyoe meuteumé tempat nyang paleng phon nibak mandum makhlok cebtaan Gobnyan.

Deungoe dan peubuet

19 Ngieng kheueh nyoe beugét-gét, Syedara-syedara lon nyang lôn gaséh! Tieb-tieb ureuëng meuseuti bubagaih lam jideungoe, teuma mulet jimeututoe dan mulet teuma jiteuka beungéh. 20 Ureuëng nyang beungéh hana hase jipeubuet nyang gét, nyang peumangat até Po teu Allah. 21 Sabab nyan, böih kheueh bubena nyang kutoe atawa nyang jeuhet. Teurimong kheueh ngon até nyang miyueb tieb-tieb feureuman nyang geupula lé Allah lam até gata, sabab feureuman Geuh nyan na teunaga nyang ba gata ubak seulamat.

22 Bah kheueh gata peubuet peue nyang geupeugah lé Allah, bék gata deungoe mantong, sampoe deungon lagée nyan ka gata tipée droe teuh keudroe. 23 Ureuëng nyang deungoe feureuman Allah, teuma hana jipeubuet na kheueh lagée ureuëng nyang teungoh jikalon muka jih keudroe nyang sibeuna jih dikeue ceureumen. 24 Óh ka lheueh jikalon gét-gét, laju jijak dan tuwoe pakriban ruman jih nyan. 25 Huköm Allah sampoereuna dan na teunaga keu teupeu meurdehka manusia. Dan ureuëng nyang seulidek dan jikalon gét-gét lom jipeubuet huköm-huköm nyan, dan kon jideungoe mantong óh lheueh nyan laju tuwoe, ureuëng nyan teuma geubri beureukat lé Allah lam hai peue mantong nyang jipeubuet.

26 Meunyoeh na sidroe ureuëng nyang meurasa droe jih ureuëng nyang taát meugama, teuma ureuëng nyan hana jijaga lidah jih, ngon lagée nyan ureuëng nyanka jitipée droe jih keudroe; iébadat ureuëng nyan hana meuguna. 27 Keuhai taát meugama nyang gleh dan seujati meunurot bak mata Allah Bapak na kheueh: tatem tulông aneuëk yatem ngon aneuëk muntui dan inong-inong balée nyang udeb meudeurita, dan jijaga droe jih keudroe mangat bék jipeurusak lé donya nyoe.

Seugah keu nyang coksangka

2 Syedara-syedara! Sibagoeh ureuëng nyang meuman ubak Tuhan Isa Almasih, Tuhan Nyang Mahamulia, bék kheueh gata peubeda-beda manusia ngon dasai haihai nyang lahé. 2 Sabab meunyoeh na sidroe ureuëng kaya nyang jingui euncien méuh meunan cit peukayan nyang ceudah watée jijak bak tempat khanuri gata, nibak tempat nyan teuka teuma sidroe ureuëng gasien jingui peukayan nyang beukah-beukah, 3 teuma gata leubeh tahoreumat keu ureuëng nyang jingui peukayan ceudah nyan. Laju gata peugah lagée nyoe bak ureuëng nyan, "Inoe neuduek Teungku bak keurusi nyang diet nyoe." Teuma bak ureuëng nyang gasien nyan gata peugah, "Dong mantong disideh," atawa, "Kah duek ateueh aleue nyoe." 4 Deungon gata peubuet lagée nyan, gata ka gata peubeda seusabe gata dan gata ponten ureuëng ngon dasai bak pikeran nyang jeuhet.

5 Ingat kheueh, Syedara-syedara nyang lôn gaséh! Ureuëng nyang gasien lam donya

nyoe, geupiléh lé Allah jeuet keu ureuëng nyang kaya lam iman. Ureuëng-ureuëng nyan jeuet keu anggota umat Allah lagée nyang geupeu janji lé Allah ubak ureuëng nyang geugaséh. ⁶Teuma gata tahina ureuëng gasien, padahai ureuëng-ureuëng kaya kheueh nyang teugon gata dan nyang tarek gata bak kantô mahkamah! ⁷Awaknyan kheueh nyang hina nan teuhoreumat nyang gata teurimong nibak Allah!

⁸Gata tapeubuet nyang beutôi, meunyoe gata ta amai huköm Keurajeuen nyang na lam Alkitab nyoe, "Cinta kheueh seusabe gata keudroe-droe lagée gata cinta keudroe gata sidroe." ⁹Teuma meunyoe gata tapeubeda-beda manusa nyang dasai jih nibak hai-hai nyang lahé, gata ka tapeubuet desya, dan huköm Allah geupeugah bahwa gata ureuëng nyang langga huköm. ¹⁰Ureuëng nyang langga saboh lam huköm-huköm Allah, nyan saban cit ka jilangga banmandum huköm nyan. ¹¹Sabab nyang peugah, "Bék meumukah," gobnyan kheueh nyang peugah, "Bék poh maté." Teuma, meunyoe gata hana meumukah, teuma gata peumaté gob, ngon lagée nyan gata na kheueh nyang langga huköm. ¹²Meututoe kheueh dan mubuet kheueh lagée ureuëng nyang teuma teupeusidang meunurot huköm Allah nyang peumeurdehka manusa. ¹³Sabab Allah hana geubri gaséh sayang ubak ureuëng nyang hana jituri gaséh sayang. Teuma gaséh sayang leubeh teuga nibak huköman!

Iman ngon buet

¹⁴Syedara-syedara! Keupeue guna jih manusa jipeugah, "Ulôn ureuëng nyang meuiman", meunyoe jihnyan hana jipeuleumah ngon buet nyang nyata? Peu kheueh hase iman nyang lagée nyan jipeuseulamat jih? ¹⁵Seukira jih sidroe agam atawa sidroe inong peureulée peukayan dan hana seb peunajoh nyang jimakheun keu jimakheun tieb-tieb uroe. ¹⁶Keupeue guna jih gata peugah bak jihnyan, "Seulamat neungui peukayan nyang seu-uem dan seulamat makheun!" – meunyoe gata hana tabri keu jih nyan peue nyang peureulée keu udeb? ¹⁷Meunan cit teuma ngon iman, meunyoe hana teupeuleumah ngon buet, iman nyan hana meuguna.

¹⁸Mungken na nyang peugah, "Na ureuëng nyang meusadeue bak iman jih dan na teuma nyang meusadeue bak buet jih." Ulôn teuma kujaweueb, "Tunyok kheueh bak ulôn pakriban ureuëng hase jiteumé iman meunyoe hana ngon buet dan ulôn teuma kutunyok ngon buet bahwa ulôn na iman." ¹⁹Gata tapatéh bahwa Allah na kheueh sidroe, kon? Ngon lagée nyan, roh-roh jeuhet pi jipatéh dan awaknyan yo sabab teumakot! ²⁰Gata bangai lumpah na! Peu kheueh peureulée teubri bukeuti keu gata bahwa hana guna na iman meunyoe hana ngon buet?^a ²¹Ngieng kheueh Nabi Ibrahim indatu tanyoe. Gobnyan geueurimong jroh that lé Po teu Allah sabab lé buet gobnyan, watée gobnyan geupeu seumah Nabi Ishaq, aneuëk gobnyan, keu Po teu Allah di ateueh miseubah. ²²Inoe deuh takalon bahwa iman harôh ngon buet mangat meusampoereuna. ²³Nyan paih that lagée nyang teutuléh lam ayat Alkitab nyoe, "Nabi Ibrahim meuiman ubak Allah, dan sabab lé iman geuh nyan Allah geueurimong gobnyan sibagoe ureuëng nyang peubuet keuheundak Allah." Nyang kheueh sabab jih Nabi Ibrahim teupeugah, "Sahabat Allah". ²⁴Nyata kheueh jinoenyoe, bahwa manusa geueurimong ngon gét lé Po teu Allah sabab peue nyang jipeubuet lé manusa nyan, dan kon mantong lé iman jih.

²⁵Ngieng kheueh teuma ubak Rahab, inong lunte nyan. Jih nyan geueurimong nyang jroh lé Po teu Allah sabab buet jih, na kheueh watée inong nyan jiteurimong lam rumoh jih tukang-tukang meuluem bansa Israel dan jitulông awaknyan jipeuplueng droe meulalu rot laén.

²⁶Nyan, lagée toh tuboh nyang hana roh na kheueh tuboh nyang maté, meunan cit teuma iman hana mubuet na kheueh iman nyang maté.

Lidah manusa

3 Syedara-syedara! Bék kheueh meuronron lamkawan gata keuneuk jeuet keu gurée. Gata tateupeue bahwa geutanyoe nyang jeuet keu gurée teuma geupeu sidang nyang leubeh brat nibak ureuëng laén. ²Tanyoe kayém that tapeubuet salah. Teuma ureuëng nyang hántom jipeubuet salah ngon

^a bahwa hana guna ... buet?: padub-padubboh naseukah kuno: bahwa iman hana deungon buet na kheueh iman nyang maté?

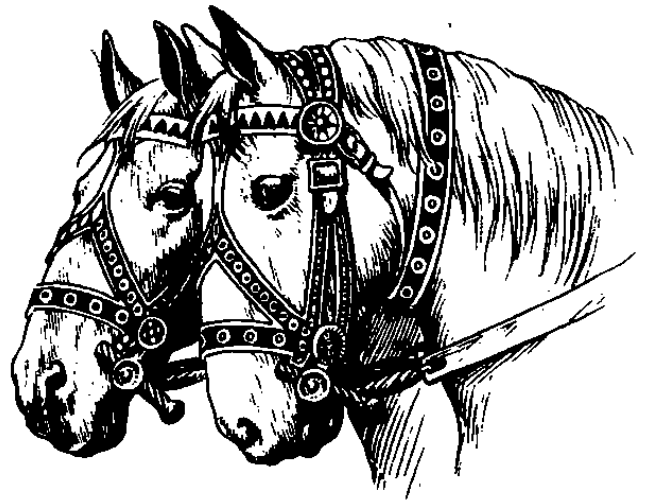
2:8: Im. 19:18 2:11: Keu. 20:13, 14, Tel. 5:17, 18 2:21: Keuj. 22:1-14 2:23: Keuj. 15:6, 2Taw. 20:7, Yes. 41:8 2:25: Yos. 2:1-21

tutoe haba jih, nyan kheueh ureuëng nyang sampoereuna, nyang hase jikuasa bansaboh tuboh jih. ³ Meunyoe tanyoe tapeubeukab keukang bak babah guda mangat guda nyan jitem seutôt peue nyang tapeugah, ngon lagée nyan tanyoe hase takuasa bansaboh tuboh guda nyan. ⁴ Cok teuma kapai sibagoe cuntoh. Bah pih kapai nyan saboh beunda nyang meunan rayeuk dan jiba lé angén nyang tajam, teuma kapai nyan hase jikeundali lé keumudo nyang ubit, meunurot keuheundak nyang mat keumudo. ⁵ Meunan cit ngon lidah tanyoe; bah pi lidah tanyoe nyan ubit, teuma lidah nyan hase jipeusombong droe ngon hai-hai nyang rayeuk-rayeuk.

Cuba gata bayang padub na rayeuk jih gle teuma hase tutong ngon apui nyang ubit! ⁶ Lidah saban lagée apui. Lam tuboh tanyoe, lidah nyan pangkai nyang jeuhet nyang jimeu-éue bansaboh tuboh tanyoe. Ngon apui nyang asai lam nuraka, jihnyan hase jipeuhangoh bansaboh tuboh tanyoe. ⁷ Mubagoe rupa beulatang juah, cicém, beulatang nyang meu éue dan eungkot hase teupeu seuiet, dan ka teuma ji peuseuit lé manusia. ⁸ Teuma lidah manusia hana hase jipeuseuiet lé soe mantong. Lidah nyan jeuhet dan hana hase takuasa; peunoh ngon racon nyang jiba maté. ⁹ Tanyoe tapeuguna keu tapeugah teurimong gaséh ubak Tuhan Bapak tanyoe, teuma lidah nyan cit nyang seurapa sabe geutanyoe manusia, nyang ka geucebta meunurot ruman Allah. ¹⁰ Nibak babah nyang saban jiteubiet tutoe haba teurimong gaséh dan meunan cit tutoe haba teukutok. Nyang sibeuna jih kon lagée nyan! ¹¹ Peu kheueh na mata ié nyang jipeuteubiet ié tabeue ngon ié phet nibak mata ié nyang sa? ¹² Bak ara, Syedara-syedara lôn, hana jeuet jipeuhase boh zaiton, dan bak anggô hana jeuet jipeuhase boh ara. Meunan cit mata ié nyang masen hana jeuet jipeuhase ié nyang tabeue.

Keubijaksanaan nyang teuka di ateueh

¹³ Meunyoe lamkawan gata na nyang bijaksana atawa meubudoe basa, bah kheueh jihnyan jitunyok lam udeb jih nyang jroh dan ngon jipeubuet hai-hai nyang jroh teuma, nyang meusajan ngon até nyang miyueb dan keubijaksanaan. ¹⁴ Teuma meunyoe gata ceumuru, sakét até, dan tapeumanyang droe teuh keudroe, bék kheueh tapeubangga keubijaksanaan nyan, sabab deungon nyan

Keukang nibak babah guda (3:3)

gata kataputa balek haba nyang beutôi nyang teuka nibak Po teu Allah. ¹⁵ Keubijaksanaan nyang lagée nyan kon asai jih lam syeuruga. Atranyan asai jih lam donya nyoe, nibak nafeusu manusia, dan nibak jén! ¹⁶ Dipat na sifeuet ceumuru dan jipeupeunteng droe jih keudroe, nibak teupat nyan teuma na karu ka-ak ka ok dan meubagoe rupa buet nyang jeuhet. ¹⁷ Teuma ureuëng nyang na keubijaksanaan nyang asai jih di ateueh, jihnyan kheueh nyang phon-phon that gleh, óh lheueh nyan jitem meudamé, ramah dan patuh. Nibak jihnyan peunoh gaséh sayang dan jipeuhase buet-buet nyang gét. Jihnyan hana meupihak dan hana meupura-pura. ¹⁸ Keubiet buet nyang jroh na kheueh hase nibak bijéh damé nyang jitabu lé ureuëng-ureuëng nyang cinta damé.

Meurakan ngon donya

4 Pane jiteuka asai mupake meudakwa lamkawan gata? Kon kheueh nyan teuka nibak nafeusu-nafeusu gata nyang sabe jimuprang lam tuboh gata keu gata teumé mangat lam donya! ² Gata meuheuét, teuma hana meuteumé, ngon lagée nyan gata naniet keuneuk peumaté gob! Gata meuseumangat, teuma hana meuteumé peue nyang gata mita, deungon lagée nyan gata meudakwa dan gata mulo. Gata hana meuteumé sapeue, sabab gata hana meulakée bak Po teu Allah. ³ Dan bah kheueh gata ka talakée, teuma teutab hana gata teumé, sabab tujuan nyang gata lakée nyan salah; peue nyang gata lakée na kheueh keu tapeumangat droe teuh keudroe. ⁴ Gata na kheueh ureuëng nyang hana seutia! Peu kheueh gata teupeue

bahwa meunyoé gata meurakan ngon donya, gata jeuet keumusoh Allah? Lé sababnyan, barang sigasoe keuneuk jeuet keu sahabat donya nyoe, gobnyan jipeujeuet droe jih musoh Allah. ⁵Bék tapike bahwa Alkitab hana alasan teutuléh lagée nyoe, "Lam droe geutanyoe Allah geukeubah roh nyang paleng kreueh that keumauan jih." ^b ⁶Teuma bahpi meunan, rakhmat Allah nyang geubri keugeutanyoe leubeh teuga nibak nafeusu roh tanyoe nyan. Nyang kheueh sabab jih lam Alkitab na cit teutuléh lagée nyoe, "Allah geulawan ureuëng nyang sombong, teuma gobnyan geugaséh keu ureuëng nyang miyueb até."

⁷Sabab nyan, tundok kheueh ubak Allah dan lawan kheueh Iblis, ngon lagée nyan Iblis teuma jiplueng jitinggai gata. ⁸Peurab kheueh ubak Allah, dan Po teu Allah pi geupeurab ubak gata. Peugleh kheueh jaroe gata, he gata nyang meudesya! Dan peujeureunéh kheueh até gata, he gata nyang meucabeueng até! ⁹Bah kheueh gata biet-biet beuna meunyeusai dan gata mo sira meuba-e; bah kheueh khem gata jeuet keu mo dan geumbira gata jeuet keuseudeh! ¹⁰Bah kheueh gata peumiyueb droe dikeue Tuhan, deungon lagée nyan Tuhan teuma geupeumanyang gata.

Peuingat mangat bék peubrôk ureuëng laén

¹¹Syedara-syedara, bék kheueh saléng meuhina atawa saléng peusalah sidroe ngon nyang laén. Ureuëng nyang meuhina atawa jipeusalah syedara jih nyang seusabe ureuëng Kristen, ureuëng nyan ka jihina dan jipeusalah huköm Po teu Allah. Dan meunyoé gata tapeusalah huköm Allah, nyan saban cit gata hana taturot keu huköm-huköm nyan keudroe, teuma ka jeuet keuhakém jih. ¹²Padahai sidroe nyang na hak jibri huköm keu manusia dan nyang peusidang manusia. Na kheueh Allah nyang meukuasa nyang peuseulamat dan nyang peubinasa. Deungon lagée nyan, soe kheueh gata nyan, gata jeuet peusalah sabe manusia?

Peuingat mangat bék raya haba

¹³Syedara-syedara nyang peugah haba, "Uroe nyoe atawa singoh kamoe keuneuk

jak u banda pulan dan tinggai disinan sithon treb jih keuneuk kamoe meukat dan meumita péng," – deungoe naseuhat ulôn nyoe. ¹⁴Peue nyang teuma jeuet lam udeb gata óh singoh nyan, gata keudroe hana gata teupeue! Gata na kheueh lagée asab nyang deuh jih sikeujab mantong; óh ka lheueh nyan gadôh. ¹⁵Nyang sibeuna jih gata peugah lagée nyoe, "Meunyoé Tuhan geubri idhin, kamoe teuma udeb dan kamoe peubuset nyoe atawa meupeubuet nyan." ¹⁶Teuma jinoenyoe gata sombong dan raya haba. Banmandum haba gata nyang rayeuk lagée nyan hana beutôi.

¹⁷Sabab nyan, ureuëng nyang teupeue peue nyang gét nyang harôh jipeubuet nyan teuma hana jipeubuet, ureuëng nyan meudesya.

Haba peuingat keu ureuëng-ureuëng kaya

⁵Syedara-syedara, ureuëng-ureuëng kaya! Deungoe kheueh naseuhat ulôn. Bah kheueh gata mo ngon meuba-e sabab gata teuma meudeurita! ²Keukayaan gata kabrok. Peukayan gata ka jikab lé keuraleueb. ³Méuh ngon pirak gata ka habéh meugeuratan; sabab teuma jeuet keusaksi jilawan gata dan teuma jipajoh habéh tuboh gata lagée apui pajoh. Gata ka tapeusapat atra bak jamén karab pagée. ⁴Gata hana tabayeue upah keu ureuëng-ureuëng nyang mubuet bak blang gata. Jinoenyoe deungoe kheueh awaknyan apoh apah! Ureuëng-ureuëng nyang peusapat wase blang gata, jiklik jilakée tulông dan klik awaknyan ka geudeungoe bak geulinyueng Allah, Tuhan Nyang Mahakuasa. ⁵Gata ka udeb meuwáh dan tateumé nikmat lam donya nyoe. Gata siulah-ulah teungoh peuteumbon droe keu uroe seumeusie. ⁶Gata tahuköm dan tapoh maté ureuëng-ureuëng nyang hana meusalah, dan awaknyan hana jilawan gatanyoe.^c

Saba dan doá

⁷Sabab nyan, saba kheueh wahe mandum Syedara lôn, sampoe Tuhan geuteuka teuma. Ngieng kheueh pakriban ureuëng meutani jipreh sampoe tanoh jih jipeuteubiet wase nyang meuhareuga keu jih. Deungon saba jihnyan jipreh ujeuen tron

^b Lam droe geutanyoe ... kreueh that keumauan jih: atawa Roh nyang geukeubah lé Po teu Allah lam tuboh geutanyoe lumpah that geuharab. ^c hana meusalah, dan awaknyan hana jilawan gatanyoe: atawa hana meusalah. Ek kheueh mungkin Po teu Allah hana geulawan gata?

bak watée musém lurôh ôn kayée dan ujeu-
en watée musém meubungöng. ⁸ Meunan cit
bah kheueh gata beusaba dan beurayeuk até,
sabab uroe Tuhan teuka ka rab lumpah na.

⁹ Bék kheueh tunu até dan saléng peusa-
lah sabe keudroe-droe, mangat gata hana
geuhuköm lé Po teu Allah. Ingat kheueh!
Hakém karab that, dan kakeumah geukeu-
neuk teuka. ¹⁰ Syedara-syedara, ingat kheu-
eh ubak nabi-nabi nyang meututoe ateueh
nan Tuhan. Awaknyan saba dan ék geuteun
deurita. Ngon lagée nyan, cok kheueh
awaknyan sibagoe cuntoh. ¹¹ Awaknyan
teupeugah mubahgia sabab awaknyan ta-
bah. Gata ka tadeungoe keuhai Nabi Ayub
nyang saba, dan gata tateupeue pakriban
Tuhan keuneulheueh jih geubri beureukat
keu Nabi Ayub nyan. Sabab Tuhan keubiet
gét that gaséng sayang dan jroh até.

¹² Nyang phon-phon that, na kheueh:
Bék meusumpah, bah kheueh deumi langét,
meunan cit deumi bumoe, atawa deumi peue
mantong. Peugah kheueh mantong lagée
nyoe, "Nyoe" meunyoe meukeusut gata
nyoe, dan "Hán" meunyoe meukeusut gata
hán; mangat gata hana geupeurhot huköman
lé Po teu Allah.

¹³ Meunyoe lamkawan gata na nyang
teungoh apoh apah, bah kheueh jimeudoá.
Meunyoe na nyang geumbira, bah kheueh
jimeulagu jipujoe Allah. ¹⁴ Meunyoe na
nyang sakét, bah kheueh jihôi peumimpén-

peumimpén jeumaáh. Dan bah kheueh
mandum peumimpén nyan geumeudoá keu
ureuëng nyang sakét nyan dan jisilieuk ngon
minyéuk ateueh nan Tuhan. ¹⁵ Meunyoe doá
awaknyan jipeutrok ngon yakén, Tuhan teu-
ma geupeu puléh ureuëng nyang sakét nyan,
dan teupeu amphon desya-desya nyang ka
jipeubuet. ¹⁶ Sabab nyan, bah kheueh gata
saléng ta angkée nyang salah dan saléng
gata meudoá, mangat gata geupeu puléh.
Doá ureuëng nyang jiseutôt keuheundak
Allah, na kuasa nyang paleng rayeuk.
¹⁷ Ilyas saban lagée geutanyoe manusia.
Gobnyan meudoá deungon khusyuék ma-
ngat ujeuen bék jitôh, dan keubiet that ujeu-
en pih hana jitôh nyang treb jih na lhée thon
siteungoh. ¹⁸ Óh lheueh nyan gobnyan meu-
doá lom, laju langét jipeutron ujeuen akhé
jih tanoh jipeuteubiet wase.

¹⁹ Wahe syedara lôn banmandum! Meu-
nyoe lamkawan gata na sidroe nyang hana
jitem seutôt lé keuheundak Po teu Allah, dan
lé ureuëng laén laju ji peujeuet ureuëng
nyan jigisa ubak Allah, ²⁰ ingat kheueh ubak
ayat nyoe: Ureuëng nyang jipeujeuet
ureuëng meudesya jigisa lom nibak jalan jih
nyang salah, ureuëng nyan jipeuseulamat
jiwa ureuëng meudesya nyan^d nibak maté
dan jeuet keusabab jai that desya geupeu
amphon lé Po.

Horeumat kamoe,
Yakobus

^d jiwa ureuëng meudesya nyan: atawa jiwa jih keudroe.

5:11: Ayb. 1:21-22, 2:10, Zab. 103:8 5:12: Mat. 5:34-37 5:14: Mrk. 6:13 5:17: 1Raj. 17:1, 18:1
5:18: 1Raj. 18:42-45 5:20: Ams. 10:12, 1Ptr. 4:8

SURAT PETRUS

NYANG PHON

PEU INTAT HABA

Surat Petrus Nyang Phon nyoe teutuju keu ureuëng-ureuëng Kristen nyang na bansaboh blaih utara Asia Ubit. Awaknyan teuhôi "umat piléhan Allah". Tujuan nyang paleng peunteng lam surat nyoe na kheueh keu teupeukong iman bandum nyang baca nyang teungoh keunong seksa ngon iénanya sabab awaknyan meuiman ubak Almaseh. Petrus geupeuingat bak ureuëng nyang baca surat geuhnyan soai Haba Gét keuhai Isa Almaseh nyang ka jeuet keujaminan harapan awaknyan. Sabab, Isa Almaseh ka meuninggai donya, udeb lom teuma dan geumeujanji teuma teuka lom. Ngon dasai nyan awaknyan rela dan beu-ek jiteun deurita, sira jisadar bahwa deurita nyang keunong ateueh awaknyan na kheueh sibagoe teu-ujoe peu kheueh awaknyan biet-biet meuiman ubak Almaseh. Dan meunan cit awaknyan harôh yakén bahwa awaknyan teuma geubalaih lé Tuhan bak watée Isa Almaseh geutreun lom teuma.

Disampéng teupeukong iman bubena nyang baca surat geuh nyan nyang teungoh lam keususahan nyan, Petrus pih geulakée mangat awaknyan udeb sibagoe murit-murit Almaseh.

Asoe jih

Haba phon 1:1-2

Naseuhat mangat beuteuingat bahwa Allah geupeu seulamat manusia 1:3-12

Naseuhat mangat udeb khusus keu Po teu Allah 1:13-2:10

Keuwajéban ureuëng Kristen lam watée jiteurimong deurita 2:11-4:19

Beumiyueb até dan peulayanan ureuëng Kristen 5:1-11

Peunutôb 5:12-14

1 ¹⁻² Syedara-syedara nyang umat piléhan Allah, nyang na bansaboh daerah Pontus, Galatia, Kapadokia, Asia dan Bitinia! Ulôn, Petrus, rasui Isa Almaseh, meuharab seumoga Po teu Allah geubri beureukat dan sejahteura ateueh gata ngon meulimpah-limpah.

Gata teupiléh jeuet keu umat Allah nyang sisuai ngon reuncana Allah Bapak. Dan Roh Allah ka geupeujeuet gata keu umat nyang suci, khusus keu Po teu Allah, mangat gata taát ubak Isa Almaseh dan geupeu suci ngon darah Gobnyan.

Harapan nyang kukôh

³ Jak kheueh geutanyoe talakée syukoe ubak Po teu Allah, Bapak Tuhan tanyoe Isa Almaseh! Gobnyan that-that geugaséh keu geutanyoe, nyang kheueh sabab jih Gobnyan geubri keugeutanyoe udeb nyang barô, deungon geupeu udeb lom teuma Isa Almaseh nibak maté. Nyoe teubri keu geutanyoe harapan nyang kukôh. ⁴ Tanyoe

meuharab that keutateumé beureukat-beureukat nyang geukeubah lé Allah keu umat Gobnyan, na kheueh beureukat-beureukat nyang geukeubah lam syeuruga, deungon lagée nyan hana hase rusak, atawa jeuet keu brok atawa cupa. ⁵ Banmandum nyan na kheueh keu gata, sabab gata meuiman ubak Po teu Allah. Ngon lagée nyan gata geujaga ngon kuasa Allah mangat gata tateurimong seulamat nyang ka siyab teupeugah bak uroe pagée nyang teuma teuka.

⁶ Deungon na lagée nyan bah kheueh gata bumangat até, bah pi jinoe lam watée nyang paneuk nyoe gata harôh seudeh le sabab gata tarasa meubagoe-bagoe cubaan. ⁷ Nyan sibagoe teu ujoe gata peu kheueh gata biet-biet meuiman ubak Tuhan atawa hana. Méuh nyang hase rusak pi, teu ujoe ngon apui. Deungon lagée nyan, iman gata na kheueh leubeh muyuem nibak méuh nyan, nyang kheueh sabab teu-ujoe cit mangat meutamah kông. Deungon lagée nyan gata teuma teupujoe dan jihoreumat meunan

cit teupeumanyang bak watée uroe Isa Almaseh geuteuka lom teuma. ⁸ Gata tagaséh, bahpi yoh masa ilée hana takalon. Dan gata meuiman ubak Gobnyan bahpi jinoe hana gata kalon. Nyang kheueh sabab jih gata meugeumbira, dan gata rasa sukacita nyang paleng agong dan hana jeuet teupegah ngon babah. ⁹ Sabab tujuan iman gata trok, na kheueh keuseulamat jiwa gata.

¹⁰ Keuhai seulamat nyoe kheueh nyang teutilek dan teuseulidek lé nabi-nabi, dan awaknyan geuramai keuhai beureukat nyang geubri lé Po teu Allah keu gata. ¹¹ Awaknyan jiseulidek pakriban dan pajan hainyan teujadi, ^a nyang teumeukeusut lé Roh Almaseh nyang na lam tuboh awaknyan. Nibak watée nyan, Roh nyan teupeusabab bak awaknyan keuhai mubagoe deurita nyang meuseuti geurasa lé Almaseh dan keuhai keuagongan Gobnyan nyang teuka teuma óh ka lheureuh nyan. ¹² Ubak nabi-nabi nyan Po teu Allah geubri téé bahwa peue nyang awaknyan peubuet kon keu keupeuntengan awaknyan, teuma na kheueh keu gata; nyan kheueh hai-hai nyang jinoenyoe teungoh gata deungoe deungon nyata nibak ureuëng-ureuëng nyang ba Haba Gét keuhai Isa Almaseh. Awaknyan jipeusampoe hai-hai nyan keugata ngon kuasa Roh Allah nyang geukirém nibak lam syeuruga. Dan malaikat-malaikat pih meuheuét that keuneuk geuteupeue haba nyang awaknyan peusampoe nyan.

Teutawök ubak udeb nyang suci

¹³ Deungon sabab nyan, bah kheueh gata siab siaga. Até-até kheueh dan meuharab kheueh sipeunoh jih ubak beureukat nyang teuma teubri ubak gata bak watée Isa Almaseh teuka lom teuma. ¹⁴ Taát kheueh ubak Po teu Allah, dan bék kheueh udeb lagée kheun gata yoh masa ilée, bak watée gata gohlom meuturi ngon Po teu Allah. ¹⁵ Nyang sikeubiet jih, bah kheueh gata gleh lam hai peue mantong nyang gata peubuet, saban lagée Po teu Allah geutawök gata nyan gleh. ¹⁶ Lam Alkitab na teutuléh, "Bah kheueh gata gleh, sabab Ulôn nyoe gleh."

¹⁷ Gata tapeugah Allah nyan Bapak bak watée gata meudoá ubak Gobnyan. Ngon lagée nyan, Allah nyan kheueh nyang jeuet keuhakém manusia nyang sisuai ngon buet

nyang jipeubuet maséng-maséng hana geupiléh bulée. Sabab nyan, simantong gata na ateueh rhueng donya nyoe, bah kheueh gata tapeugah Po teu Allah lam udeb gata. ¹⁸ Gata tateupeu peue nyang ka geubayeue keuteupeubeubaih gata nibak udeb nyang hana meuguna nyang ka jipeutreun lé indatu gata. Meunayeue nyan kon kheueh sapeue-sapeue barang nyang hase rusak lagée pirak ngon méuh, ¹⁹ teuma sisuatu nyang paleng meuyuem; na kheueh tuboh Almaseh keudroe, nyang jeuet sibagoe bubiri nyang teukeureubeuen ubak Allah ngon hana cacat dan cupa. ²⁰ Almaseh geupiléh lé Po teu Allah sigohlom donya nyoe teucebta. Dan nibak uroe-uroe karab akhé jamén nyoe, Gobnyan teuka lam donya mangat gata teupeuseulamat. ²¹ Rot Gobnyan kheueh gata meuiman ubak Allah nyang ka geupeu udeb lom teuma nibak maté dan teupegah Gobnyan. Ngon lagée nyan, Allah kheueh nyang gata iman dan ubak Allah teuma kheueh gata keubah harapan.

²² Sabab gata taát ubak ajaran nyang teuka nibak Allah, deungon lagée nyan gata ka tapeugleh droe dan tagaséh teuma ureuëng-ureuëng nyang saboh iman ngon cara ikhlaih. Ngon sabab nyan, bah kheueh gata saléng tameugaséh sidroe ngon nyang laén deungon sipeunoh até. ^b ²³ Sabab meulalu feureuman Allah nyang udeb dan abadi nyan, gata ka teupeujeuet sibagoe manusia barô nyang kon lahé nibak manusia, teuma nibak Bapak nyang abadi. ²⁴ Lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe,

"Banmandum umat manusia lagée naleueng,
dan banmandum keubeusaran
jihnyan lagée bungöng naleueng.
Naleueng layée, bungöng jih pih lurôh;

²⁵ teuma feureuman Tuhan teutab na siumu masa."

Feureuman nyan Haba Gét nyang ka teupeusampoe ubak gata.

Baté nyang udeb dan bansa nyang suci

2 Sabab nyan, böih kheueh nyang na bak gata mandum nyang jeuhet; bék lé meututoe ngon haba nyang sulet, dan bék teuma galak meupura-pura. Bék bingiek até, dan bék tahina ureuëng laén. ² Bah kheueh

^a pakriban dan pajan hainyan teujadi: atawa soe ureuëng nyan dan pajan Gobnyan teuma teuka.

^b deungon sipeunoh até: padub-padubboh naseukah kuno: deungon até nyang gleh.

gata jeuet lagée aneuëk manyak nyang ban lahé, sabe glaih keu ié mom nyang murni. Deungon lagée nyan gata teuma timoh dan teupeuseulamat. ³ Lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe, "Gata ka tarasa keudroe padub na jroh jih Tuhan."

⁴ Sabab nyan, teuka kheueh ubak Tuhan. Gobnyan lagée batée nyang udeb, batée nyang ka jitiék lé manusia sabab jianggab hana meuguna; teuma nyang geupiléh lé Po teu Allah sibagoe batée nyang meuhareuga. ⁵ Gata lagée batée-batée nyang udeb. Sabab nyan bah kheueh gata tatem teupeuguna keuteupeugét Baét Allah nyang rohani. Deungon lagée nyan gata ka jeuet keu imeum-imeum, nyang udeb khusus keu Po teu Allah. Dan nyang meulalu Isa Almaseh teupeuseumah ubak Allah, keureubeuen rohani nyang geuteurimong bak até Allah.

⁶ Sabab lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe, "Ulôn ka kupiléh saboh batée nyang meuyuem, nyang Lôn keubah di Sion sibagoe batée paleng phon; dan ureuëng nyang meuiman ubak Gobnyan hana geubri keucewa."

⁷ Batée nyan biet that meuyuem keu gata nyang meuiman. Teuma keu ureuëng nyang hana meuiman, keunong kheueh ayat-ayat Alkitab nyang lagée nyoe.

"Batée nyang hana jipeuguna lé utôh-utôh bangunan nyan rupaji ka jeuet keu batée nyang paleng phon,"

⁸ dan

"Nyang kheueh batée nyang teupeusabab manusia hase meugantoh, batée jeuet keusabab awaknyan rhot."

Awaknyan meugantoh sabab awaknyan hana jimeuiman ubak feureuman Allah. Meunan kheueh nyang ka geupeuteuntée lé Allah keuhai awaknyan.

⁹ Teuma gata na kheueh bansa nyang teupiléh, imeum-imeum nyang peutimang raja, bansa nyang suci, khusus keu Allah, umat Po teu Allah keudroe. Allah geupiléh gata dan geutawök gata beutateubiet nibak seupôt keu gata tamong u dalam trang Gobnyan nyang pengéh, deungon meukeusut mangat gata peutabu haba keuhai-buet-buet nyang luwabiasa. ¹⁰ Yoh masa ilée gata kon umat Allah, teuma jinoenyoe gata na kheueh

umat Allah. Yoh masa ilée gata hana geugaséh Po teu Allah, teuma jinoenyoe gata ka tateurimong gaséh sayang Gobnyan.

Hamba-hamba Allah

¹¹ Syedara-syedara nyang teucinta! Gata na kheueh ureuëng aséng dan meuranto lam donya nyoe. Sabab nyan ulôn meulakée ngon meuharab that ubak gata mangat gata bék taturot hawa nafeusu manusia nyang sabe jimuprang jilawan jiwa. ¹² Pi-e gata lamkawan ureuëng nyang hana meu Tuhan biet beugét that, deungon lagée nyan meunyo awaknyan jifiteunah gata sibagoe ureuëng jeuhet, awaknyan teutab jiaku meuneubuet gata nyang jroh, deungon lagée nyan awaknyan jipujoe Allah nibak uroe Gobnyan geuteuka.

¹³ Deumi Tuhan, bah kheueh gata tundok ubak tieb-tieb ureuëng peunguasa manusia: meunan cit ubak Kaisar nyang jeuet keu peunguasa nyang phon, ¹⁴ meunan cit ubak gubunur nyang geutunyok lé Kaisar keuteuhuköm ureuëng nyang peubuet jeuhet dan keu teuhoreumat ureuëng nyang peubuet gét. ¹⁵ Sabab, Po teu Allah geutem deungon buet-buet gata nyang gét gata ka tasumpai babah ureuëng nyang meututoe bangai. ¹⁶ Bah kheueh gata udeb sibagoe ureuëng nyang meurdehka, teuma bék kheueh gata peuguna keumeurdehkaan gata nyan keu gata tób nyang jeuhet, teuma udeb kheueh sibagoe hamba Allah. ¹⁷ Hareuga kheueh mandum manusia, gata gaséh kheueh mandum syedara gata nyang sabe ureuëng Kristen. Takot kheueh ubak Allah, dan horeumat kheueh Kaisar.

Deurita Almaseh sibagoe teuladan

¹⁸ Syedara-syedara nyang jeuet keupeulayan, tundok kheueh ubak toke gata deungon peunoh horeumat; kon bak awaknyan nyang gét até ngon ramah mantong, teuma meunan cit ubak ureuëng nyang keujam. ¹⁹ Po teu Allah teuma geubri beureukat ubak gata, meunyo gata sadar ateueh keuheundak Allah, saba ateueh jipeusaneut gata ngon hana ade. ²⁰ Sabab peu kheueh istimewa jih meunyo gata saba tapeuteun huköman nyang sibeuna jih gata tanggong sabab lé salah? Teuma meunyo gata deungon saba tatanggong deurita nyang keunong ateueh gata sabab lé buet nyang beutôi;

teuma Allah geubri beureukat ateuh gata. ²¹Keu nyan kheueh Po teu Allah geutawök gata. Sabab Almaseh keudroe ka meudeurita keu gata, dan deungon nyan Gobnyan ka geubri keugata saboh teuladan, mangat gata taseutôt langkah Gobnyan. ²²Gobnyan hántom na geupeubuet desya, dan hántom na meusidroeh pih nyang deungoe Gobnyan meusulet. ²³Bak watée Gobnyan jiteunak sihabéh-habéh jih, Gobnyan hana geubalah deungon haba teumeunak. Bak watée Gobnyan rhot lam deurita, Gobnyan hana geuancam; Gobnyan teuma geuseurah hai Geuh nyan ubak Po teu Allah, Hakém nyang ade nyan. ²⁴Almaseh keudroe geuseuôn bubena desya-desya geutanyoe ateuh droe Gobnyan watée Gobnyan bak kayée saleb, mangat tanyoe beubaih nibak kuasa desya, dan udeb meunurot lagée nyang geulakée lé Allah. Deungon luka-luka Almaseh kheueh nyang peupuléh gata. ²⁵Yoh masa ilée gata lagée bubiri nyang sisat, teuma jinoenyoe gata ka teuba lom teuma keuteuseutôt tukang Rabe dan nyang Peulara jiwa gata.

Lakoe ngon purumoh

3 Meunan cit ngon gata, hei purumoh-purumoh, harôh tundok ubak lakoe sabab meunyoe lamkawan awaknyan na nyang hana meuiman ubak feureuman nibak Allah, pi-e gata nyan jeuet teuba awaknyan keu jimeuiman. Dan hana peureulée gata peugah sapeue bak awaknyan, ²sabab awaknyan nyang jingiang na kheueh pi-e gata nyang gleh dan saleh. ³Bék kheueh ceudah gata nyan teuma na diluwa mantong, lagée miseu jih teuhias ôk atawa gata ngui mubagoe hiasan, atawa gata ngui peukayan nyang meuhái-meuhái. ⁴Nyang biet jih, bah kheueh keuceudah gata nyan teuka lam baten, budho basa nyang leumoh leumbot dan teunang; nyan kheueh ceudah nyang abadi nyang paleng muyuem nibak mata Allah. ⁵Ngon cara nyoe kheueh yoh jamén ilée ureuëng-ureuëng inong nyang meuagama nyang meuharab ubak Po teu Allah jipeulagak droe deungon tundok ubak lakoe awaknyan. ⁶Meunan cit deungon Sara, geuhnyan taát ubak lakoe geuh Nabi Ibrahim dan jihôi gobnyan teungku. Gata jinoenyoe na kheueh aneuëk-aneuëk Sara, meunyoe gata peubuet hai-hai nyang jroh dan hana teumakot bak peue mantong.

⁷Dan meunan cit gata, hei teungku-teungku lakoe, bah kheueh gata udeb ngon peunoh peungeurtian ateuh purumoh gata, dan ngon sadar bahwa awaknyan na kheueh kawôm nyang leumoh. Peusaneut kheueh awaknyan deungon horeumat, sabab awaknyan meusajan-sajan ngon gata, teuma jiteurimong anugeurah udeb nyang seujati nibak Allah. Peubuet kheueh nyoe, mangat hana nyang ampeung doá gata.

Meudeurita sabab teupeubuet nyang beutôi

⁸Keusimpolan jih na kheueh: bah kheueh Syedara mandum sapeue kheun dan saboh peurasan. Bah kheueh gata saléng tameugaséh lagée ureuëng-ureuëng nyang meusyedara. Dan bah kheueh gata saléng na weueh meuweueh lom beuna sikeub miyueb até. ⁹Bék kheueh tabalah buet nyang jeuhet ngon nyang jeuhet, atawa meurapa ngon seurapa; nyang sikeubiet jih, balaih kheueh deungon cara teulakée beureukat bak Allah. Sabab Allah geutawök gata na kheueh mangat tateurimong beureukat nibak Gobnyan. ¹⁰Lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe,

”Ureuëng nyang jitem teurimong nekmata lam udeb
dan jitem teurimong uroe-uroe
nyang jroh,
bah kheueh jijaga babah jih mangat
bék meututoe hai-hai nyang jeuhet
dan hana jipeugah hai-hai nyang
sulet.

¹¹Ureuëng nyan beujipeujioh nyang jeuhet dan jipeubuet nyang gét;
bah kheueh jimejuang biet-biet
beujiteumé damé.

¹²Sabab Tuhan sabe geungieng bak ureuëng-ureuëng nyang jiturot keuheundak Gobnyan,
dan Tuhan sabe geudeungoe doá-doá awaknyan;
teuma Tuhan geulawan keu ureuëng-ureuëng nyang peubuet nyang jeuhet.”

¹³Soe kheueh nyang keuneuk peubuet jeuhet ateuh gata, meunyoe gata galak tapeubuet nyang gét? ¹⁴Teuma bahpi gata tateurimong deurita sabab gata peubuet hai-hai nyang gét, gata meulaba! Bék kheueh teumakot bak soe mantong dan bék khawate. ¹⁵Teuma lam até gata, bah kheueh gata

tabri ubak Almaseh horeumat nyang khusos nyang sisuai ngon keududukan Geuh sibagoé Tuhan. Dan bah kheueh gata beusabe siab tabri jeunaweueb keu tieb-tieb ureuëng nyang jitanyong keuhai harapan nyang na nibak gata. ¹⁶ Teuma peubuet kheueh nyan ngon leumoh leumbot dan horeumat. Dan bah kheueh até nurani gata gleh, dan meunyoé gata jifiteunah sabab gata udeb deungon jroh sibagoé murit Almaseh, ureuëng-ureuëng nyang ba fiteunah nyan teuma jiteuka maléé keudroe. ¹⁷ Leubeh gét meudeurita sabab tapeubuet nyang gét – meunyoé nyan na kheueh keuheundak Po teu Allah – nibak meudeurita sabab tapeubuet nyang jeuhet. ¹⁸ Sabab Almaseh keudroe maté^c cit sigoe sagai, keu siumu masa sabab lé desya manusia – sidroe ureuëng nyang hana meusalah, meuninggai donya keu ureuëng nyang na salah. Almaseh geupeubuet lagée nyan mangat Gobnyan hase geuba gata ubak Po teu Allah. Gobnyan jipoh maté seucara tuboh, teuma teupeu udeb lom seucara rohani. ¹⁹ Lam keuadaan roh Gobnyan geujak keugeupeusampoe feureuman nibak Allah ubak roh-roh nyang na lam glab: ²⁰ na kheueh roh-roh ureuëng nyang hana taát ubak Po teu Allah bak watée jamén nabi Noh. Bak watée nyan Allah geupreh ngon saba watée nabi Noh geupeugét kapai gobnyan. Teuma ureuëng-ureuëng nyang na lam kapai nyan mantong – banmandum na lapan droe – nyang geupeu seulamat sabab lé ié beuna nyang rayeuk that nyan. ²¹ Ngon lagée nyan, keujadian nyang lagée nyan na kheueh saboh kiyaih nibak pumanö nyang na jinoenyoe teupeuseulamat gata. Pumanö nyoe na kheueh kon sibagoé upacara teupeugleh tuboh nibak mandum kalang nyang kutoe-kutoe, teuma na kheueh sibagoé janji gata ubak Allah nibak até nurani nyang jroh. Pumanö nyan teupeuseulamat gata sabab Isa Almaseh ka udeb lom teuma nibak Gobnyan nyang ka meuninggai, ²² dan ka geutamong lam syeuruga. Jinoenyoe Gobnyan meukuasa meusajan ngon Po teu Allah dan geupeurintah banmandum malaikat, banmandum nyang mat kuasa dan banmandum teunaga.

Udeb nyang barô

4 Sabab Almaseh ka meudeurita seucara jasmani, gata harôh tapeukong droe

deungon até nyang kukoh ubak nyang nyan. Sabab ureuëng nyang meudeurita seucara tuboh, ureuëng nyang hana lé meudesya. ² Sabab nyan, bah kheueh gata udeb sabe nyang lagée nyan bagoé lam donya nyoe lagée keuheundak Allah, dan kon lagée keuheundak manusia. ³ Yoh masa ilée, gata ka treb that tapeubuet peue nyang ka jipeubuet lé ureuëng-ureuëng nyang hana jituri Tuhan. Udeb gata hana gét. Nyang gata seutôt hawa nafeusu, mabök-mabök dan laloe bak meunén, jieb ié kreueh dan seumah beurala nyang biet-biet luwat lagoena. ⁴ Jinoenyoe ureuëng nyang hana jituri Tuhan, hireuen that bahwa gata hana taudeb lagée awaknyan, jipeubuet desya ngon hana bataih. Nyang kheueh sabab jih awaknyan jihina gata. ⁵ Teuma awaknyan singoh harôh jipeutanggong jawueb mandum nyan dikeue Po teu Allah nyang ka siab keugeupeusidang ureuëng nyang udeb dan nyang ka maté. ⁶ Nyang kheueh sabab jih Haba Gét ka teuma teupeutrok ubak ureuëng nyang ka meuninggai donya. Meukeusut jih mangat awaknyan, nyang ka teupeusidang seucara badan – lagée hai jih banmandum ureuëng teuma teupeusidang – hase udeb seucara rohani, meunurot keuheundak Allah.

Teu-useuha meuneubri nibak Allah

⁷ Peue-peue mantong karab that ubak akhé, sabab nyan bah kheueh gata takuasa droe dan teutab waspada, mangat gata hase ta meudoá. ⁸ Leubeh nibak peue-peue nyang na, bah kheueh gata beubiet-biet beutagaséh sidroe ngon nyang laén, sabab deungon na sabe tameugaséh sidroe ngon nyang laén nyan gata pi kasiab cit teuma keu saléng tapeuamphon. ⁹ Bah kheueh gata saléng tateurimong sidroe ngon nyang laén lam rumoh gata, ngon hana tunu até. ¹⁰ Gata maséng-maséng ka tateurimong meuneubri nyang meulaén-laén nibak Allah. Sabab nyan sibagoé ureuëng nyang peusanéut nyang gét nibak peue-peue nyang ka geubri lé Allah, bah kheueh gata peuguna keumampuan nyan deumi keupeuntengan meusajan. ¹¹ Ureuëng nyang peutrok haba, bah kheueh jipeutrok haba nibak Allah; ureuëng nyang peutimang ureuëng laén, bah kheueh jipeutimang ngon teunaga nibak Allah, mangat lam hai peue mantong, Po teu Allah jeuet teupeuguna meulalu Isa Almaseh.

^c maté: jai that naseukah kuno: meudeurita.

Gobnyan kheueh nyang meukuasa dan patot teupeuagong siumu masa. Amin.

Meudeurita sibagoe ureuëng Kristen

¹² Syedara-syedara nyang lôn cinta! Gata jinoenyoe that-that meudeurita sabab teu- ngoh teu-ujoe. Teuma bék kheueh meurasa hireuen, siulah-ulah na sipeue-peue nyang luwabiassa keunong ateueh gata. ¹³ Teuma, bah kheueh gata meurasa mangat sabab meusigoe meudeurita meusajan-sajan ngon Almaseh. Teuma singoh watée keuagongan Almaseh teupeuleumah, gata teuma meusukacita. ¹⁴ Gata meu-untông meunyoe gata jihina sabab gata murit Almaseh. Nyan meumakna Roh nyang mulia, na kheueh Roh Allah, na nibak gata. ¹⁵ Bék kheueh meusidroé pih nyang na lamkawan gata meudeurita sabab jihnyan jipoh maté gob, atawa tukang ceumeucue, atawa jeuhet, meunan sabab jihnyan jipeuroh droe nibak urosan ureuëng laén. ¹⁶ Teuma meunyoe gata meudeurita sabab lé gata ureuëng Kristen, bék kheueh maléé sabab lé hai nyan. Lakée kheueh teurimong gaséh ubak Po teu Allah, bahwa gata taba nan Almaseh.

¹⁷ Ka trok watée jih Allah geuhakém donya nyoe. Dan umat Allah keudroe nyang phon-phon that geupeu sidang. Ngon lagée nyan, meunyoe Allah geupeu phon ateueh geutanyoe, pakriban teuma jeuet jih singoh ateueh ureuëng-ureuëng nyang hana jipatéh ubak Haba Gét nyang teuka nibak Allah nyan? ¹⁸ Lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe,

”Meunyoe ureuëng nyang jroh-jroh pi ka payah teupeuseulamat, peue teuma nyang keunong ateueh ureuëng-ureuëng nyang meudesya nyang hana jituri Tuhan!”

¹⁹ Sabab nyan, meunyoe na ureuëng-ureuëng nyang meudeurita sabab lé Allah geukeuheundak nyang lagée nyan, bah kheueh ureuëng-ureuëng nyan udeb ngon beutôi dan jipeucaya droe ubak peuncebta awaknyan. Gobnyan sabe geupeu teupat janji Gobnyan.

Kawan bubiri Allah

5 Ulôn lakée beujipeurati that lé peumimpén jeumaáh gata. Ulôn teumuléh nyoe sibagoe rakan peumimpén dan sibagoe ureuëng nyang ka lheueh lôn ngieng keu-

droe deurita Almaseh, dan nyang meusajan cit teuma jipeuagong, meunyoe keuagongan Almaseh teupeuleumah bak manusia. Ulôn meulakée ngon meuharab that ² mangat gata rabe kawan bubiri nyang ka geuseurah lé Allah ubak gata. Rabe kheueh awaknyan ngon até nyang mangat lagée nyang geuharôk lé Allah keudroe, dan bék kheueh ngon até nyang brat. Bék teuma gata peubuet meuneubuet gata nyan ngon meuharab laba, teuma sabab lé gata biet-biet keuneuk gata peutimang. ³ Bék teuma tameubuet lagée sidroe ureuëng mat kuasa ateueh awaknyan nyang teupecaya ubak gata, teuma beujeuet kheueh cuntoh nyang jroh nibak awaknyan. ⁴ Dan bak watée tukang Meurabe Agong nyan teuka teuma, gata teuma tateurimong mahkota nyang paleng hibat, nyang hántom layée cahya jih.

⁵ Meunan cit teuma deungon Gata, nyang ureuëng muda. Tundok kheueh ubak ureuëng tuha. Gata banmandum harôh tapeumiyueb droe sabe peutimang deungon até nyang miyueb. Sabab lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe, ”Po teu Allah geulawan ureuëng nyang sombong, teuma geugaséh keu ureuëng nyang miyueb até.” ⁶ Sabab nyan, peumiyueb kheueh droe gata dimiyueb jaroe Allah nyang teuga, ngon lagée nyan Gobnyan geupeumanyang gata watée katrok watée. ⁷ Seurah kheueh banmandum nyang gata khawate nyan ubak Allah, sabab Gobnyan geungieng gata.

⁸ Bah kheueh gata waspada dan lam siab sabe! Sabab Iblis na kheueh musoh gata. Jihnyan lagée singa jijak keudeh keunoe sira jitaúm jimita eumpeuen. ⁹ Lawan kheueh jihnyan ngon iman nyang kong, sabab gata tateupeue bahwa syedara-syedara sabe ureuëng Kristen nyang laén bansigom donya saban cit meudeurita lagée gata. ¹⁰ Teuma óh ka lheueh gata meudeurita sikeujab, Allah keudroe teuma geupeujeuet gata

Teurabe bubiri (5:2)

sampoereuna. Gobnyan teuma geupeudong dan geupeukong gata. Sabab Gobnyan na kheueh Allah nyang jroh até, nyang ka geutawök gata keutarasa meusajan keuagongan Gobnyan nyang abadi meulalu Almaseh. **11** Gobnyan kheueh nyang meukuasa siumu masa! Amin.

Saleuem Peunutôb surat nyoe

12 Surat ulôn nyang paneuk nyoe lôn tuléh keugata deungon jitulông lé Silas, nyang lôn anggab sidroe syedara Kristen nyang seutia. Ulôn meuheuét keuneuk bri durongan bak gata dan lôn peuyakén gata bahwa peue nyang lôn tuléh nyoe haba

nyang sampoereuna keuhai rakhmat Allah. Bah kheueh gata tamumat nyang kong nibak rakhmat nyan.

13 Rakan-rakan saboh jeumaáh di Babilon,^d nyang ka geupiléh cit lé Po teu Allah, geukirém saleuem ubak gata; meunan cit teuma ngon aneuëk ulôn Markus nyang lôn cinta. **14** Meu-meuáh meuáh desya kheueh sidroe ngon nyang laén deungon peunoh gaséh sibagoe syedara lam Kristen.

Seumoga Tuhan geubri seujahteura ateueh gata mandum nyang ka jeuet keu milék Almaseh.

Horeumat kamoe,
Petrus

^d *Babilon*: Lagée Lam Kitab Wahyu, mungken Babilon teutunyok ubak Roma. **5:12**: Kis. 15:22, 40 **5:13**: Kis. 12:12, 25, 13:13, 15:37-39, Kol. 4:10, Flm. 24

SURAT PETRUS

NYANG KEUDUA

PEU INTAT HABA

Surat Petrus Nyang Keudua nyoe jituju ubak banmandum umat Kristen nyang phon-phon that. Surat nyoe teutuléh phon that keuteulawan buet gurée-gurée nyang jipurunoe hai-hai nyang salah, dan meunan cit keuteusampôh banmandum buet-buet nyang hana patot nyang jipeuhase lé buet gurée-gurée nyan. Mangat hana teuseutôt nibak peue-peue nyang jipurunoe lé gurée-gurée nyan, ureuëng Kristen harôh jimumat bak ajaran nyang beutôi keuhai Allah dan keuhai Isa Almaseh – na kheueh ajaran nyang geupeutrok lé ureuëng-ureuëng nyang ka geukalon dan nyang ka deungoe keudroe Isa purunoe.

Nyang phon that gundah lam surat nyoe na kheueh ureuëng-ureuëng nyang purunoe bahwa Almaseh hana teuka lé nyang keudua goe jih. Surat nyoe teupeutrang bahwa Almaseh teuka lom deuh jih meulet sabab Po teu Allah "hana geutem meusidro manusa pih jeuet keubinasa. Gobnyan meuharab mangat jeuet banmandum ureuëng meutobat nibak desya-desya jih".

Asoe jih

Haba phon 1:1-2

Panggelan Allah ubak ureuëng Kristen 1:3-21

Gurée-gurée peuleusu 2:1-22

Almaseh teuka nyang keudua goe jih 3:1-18

1 Syedara-syedara nyang biet-biet meuiman lagée kamoe meuiman! Isa Almaseh, na kheueh Allah dan Raja Peuseulamat geutanyoe, biet mungken tanyoe meuiman bak Gobnyan, sabab Gobnyan geupeubuet nyang beutôi.

Surat nyoe nibak Simon Petrus, sidroe namiet dan rasui Isa Almaseh. ²Seumoga Allah geubri beureukat dan seujahtra ateuh gata deungon meulimpah-limpah, sabab gata taturi Allah dan Isa, Tuhan tanyoe.

Panggelan dan piléhan Tuhan

³Po teu Allah ka geupeu guna kuasa ilahi Gobnyan keu geubri keugeutanyoe peue-peue mantong nyang peureulée keu tameuiébadat. Gobnyan geupeubuet nyoe meulalu peue nyang tanyoe teupeu keuhai Isa Almaseh, nyang ka geutawök tanyoe keu tarasa ^a keurayeuk Gobnyan dan keu gét Gobnyan. ⁴Deungon cara nyan kheueh Allah geuanugeurah keugeutanyoe beureukat-beureukat nyang lumpah jai dan meuhareuga nyang ka geupeu janji. Deungon na

beureukat-beureukat nyan gata hase leupah nibak nafeusu-nafeusu jeuhet nyang jipeurusak donya nyoe, dan gata tateurimong sifeuet ilahi. ⁵Lé nyan, useuha kheueh beu biet-biet mangat gata teutab peucaya ubak Almaseh dan peucaya gata nyan jitumpang teuma lé udeb nyang jroh. Disampéng udeb nyang jroh, gata peureulée that beujeuet keu ureuëng nyang meuiéleumé, ⁶dan disampéng iéleumé, gata pih meuseuti hase takuasa droe. Meunan cit seulaén hase takuasa droe beuhase teuma tabina droe jeuet keu tabah gata meuhadab ngon peue mantong. Disampéng tabah meuhadab peue mantong, gata pih harôh udeb meunurot lagée nyang geulakée lé Po teu Allah. ⁷Dan udeb lagée nyang geulakée lé Allah beuna teuma gaséh ngon sayang ubak syedara-syedara gata nyang seuiman. Meunan cit bah kheueh teuma gaséh sayang gata ubak syedara-syedara nyang saboh iman teutamah teuma gaséh sayang ubak mandum manusa. ⁸Banmandum nyan na kheueh sifeuet-sifeuet nyang gata peureulée. Meunyo mandum

^a tarasa: padub-padubboh naseukah kunoe: meulalu.

sifeuet nyan na nibak gata ngon meulimpah-limpah, gata teuma jeuet keu ureuëng nyang jumôt dan meuhase lam buet, dan taturi Isa Almaseh Tuhan geutanyoe deungon leubeh gét lom teuma. ⁹ Teuma ureuëng nyang hana sifeuet-sifeuet nyang lagée nyan, pandangan ureuëng nyan picék; ureuëng nyan hana hasé jikalon dan desya-desya jih nyang awai ka teupegleh.

¹⁰ Sabab nyan, Syedara-syedara, meuseuha kheueh leubeh brat lom mangat panggelan Allah dan geupiléh lé Gobnyan ateueh droe gata nyan meutamah-tamah teuga. Meunyoe gata tapeubuet nyan, gata hana murtad. ^b ¹¹ Deungon na lagée nyan keugata teuma geubri hak nyang peunoh keu gata tamong lam Keurajeuen nyang keukai nibak Tuhan dan Raja Peuseulamat geutanyoe Isa Almaseh.

¹² Sabab nyan, ulôn sabe lôn peuingat gata keuhai nyan, bah pi gata ka tateupeue dan gata meuiman ubak ajaran nyang teuka nibak Allah nyang ka gata teurimong nyan. ¹³ Simantong ulôn nyoe lam udeb, ulôn meurasa wajéb lôn peuingat ubak gata lam hai-hai nyan. ¹⁴ Sabab ulôn kuteupeu bahwa hana treb lé ulôn teuma kutinggai donya nyoe, sabab Tuhan geutanyoe Isa Almaseh ka geubri téé ngon nyata that ubak ulôn. ¹⁵ Deungon lagée nyan ulôn teuma ku-useuha bahwa watée ka meuninggai pih, gata sabe taingat lom teuma hai-hai nyoe.

Saksi mata keuagongan Almaseh

¹⁶ Watée kamoe peugah ubak gata padub na agong jih óh teuka Tuhan geutanyoe Isa Almaseh, kamoe hana meugantung nibak haba-haba dongeng nyang hana beutôi nyang jipeugah lé manusia. Keuagongan Almaseh nyan ka lheureh kamoe ngieng ngon mata ulée kamoe keudroe. ¹⁷ Kamoe na nibak teupat nyan watée Gobnyan geupeu agong dan geuhoreumat lé Allah Bapak. Bak watée nyan teudeungoe su nibak Nyang Mahamulia, nyang peugah ubak Gobnyan, "Nyoe kheueh Aneuëk Ulôn nyang Ulôn gaséh. Gobnyan that jipeumangat até Lôn!" ¹⁸ Kamoe keudroe na meudeungoe su nyan nyang teuka nibak syeuruga watée kamoe na meusajan ngon Gobnyan ateueh gunong nyang suci nyan.

¹⁹ Nyang kheueh sabab jih kamoe leubeh yakén lom peue nyang geupeusan lé Allah nyang ka geupeutrok lé dumna nabinabi. Nyang sigét jih gata ngieng peusan nyan, sabab peusan nyan lagée panyöt nyang hu bak teupat nyang seupôt trok án mata uroe jiteubiet, dan cahya bintang timu hu meucahya lam até gata. ²⁰ Nyang phon that bah kheueh gata ingat nyoe: Peusan Allah nyang geupeusampoe lé dumna nabinabi hana jeuet tatafeuse meunurot peundapat droe teuh keudroe. ²¹ Sabab, hántom na peusan Allah nyan ateueh keuheundak manusia. Teuma Roh Allah geukuasa manusia keuteupeusampoe peusan nibak Allah nyan keudroe.

Gurée-gurée peuleusu

2 Bak jamén ilée lamkawan umat Allah ka teuka nabi-nabi peuleusu. Meunan cit teuma lamkawan gata teuma teuka gurée-gurée peuleusu. Awaknyan kana jipeutamong ajaran-ajaran nyang hana beutôi, nyang rhot ubak binasa manusia. Dan awaknyan ji-iengkeue ubak Peunguasa nyang ka peubeubaih awaknyan. Ngon lagée nyan awaknyan jipeuteuka keubinaan ateueh droe keudroe, dan nyang teuma rhot ateueh awaknyan deungon sigra. ² Bah pi meunan, jai that ureuëng jiseutôt peue nyang jipurunoe lé gurée-gurée peuleusu nyan nyang ka jikuasa lé hawa nafeusu awaknyan keudroe. Dan lé buet gurée-gurée peuleusu nyan teuma jipeuteuka leubeh jai lom ureuëng nyang hina Jalan nyang Beutôi nyang teutuju ubak Po teu Allah. ³ Sabab awaknyan leuha that, lé gurée-gurée peuleusu nyan laju jicalitra haba-haba nyang jisuson keudroe keujiteumé laba nibak gata. Teuma mahkamah nyang peurhot huköman ateueh awaknyan ka treb that teupeusiab, dan binasa nyang ka teupeuteuntée keu awaknyan teungoh jipreh-preh awaknyan.

⁴ Malaikat-malaikat nyang meudesya pih hana geupeubiyeu lé Allah leupah nibak huköman, teuma teutab geuböih lam nuraka. Awaknyan teupeutamong lam guha nyang seupôt^c keuteuteun nibak teupat nyan trok bak Uroe Peungadelan. ⁵ Meunan cit ngon donya bak jamén ilée, Allah hana geupeubiyeu lheureh nibak huköman. Allah laju geukirém ié beuna nyang rayeuk that lam donya

^b murtad: atawa rhot lam desya. ^c teupeutamong lam guha nyang seupôt: padub-padubboh naseukah kunoe: teurante lam seupôt.

1:17-18: Mat. 17:1-5, Mrk. 9:2-7, Luk. 9:28-35 2:5: Keuj. 6:1-7:24

ureuëng jeuhet bak watée nyan. Teuma Nabi Noh meusajan ngon tujoh droe nyang laén nyang seulates, sabab nabi Noh geupeu maklum haba keuhai udeb nyang paih bak até Allah. ⁶ Saban cit hai-jih ngon banda Sodom ngon Gomora: Po teu Allah geupeuhanco banmandum banda-banda nyan ngon apui mangat jeuet keucuntoh keuhai peue nyang teuma teujadi ngon ureuëng-ureuëng nyang jeuhet. ⁷ Teuma Nabi Lot teupeuseulates, sabab geuhnyan geuturot peue kheun Allah; gobnyan that-that meudeurita sabab peurangoe nyang jeuhet nibak ureuëng-ureuëng nyang beujat. ⁸ Lamkawan ureuëng-ureuëng nyang lagée nyan, nabi Lot nyang gét udeb ngon baten nyang teuseksa, sabab tieb-tieb uroe gobnyan geukalon dan geudeungoe buet-buet awaknyan nyang jeuhet. ⁹ Teuma, Tuhan geuteupeue pakriban cara teupeuseulates ureuëng-ureuëng nyang turot peurintah Gobnyan watée awaknyan meuteumé cubaan. Dan Tuhan pih geuteupeue pakriban teukeubah ureuëng-ureuëng jeuhet keu geuseksa bak Uroe Peungadelan, ¹⁰ khusus jih keu ureuëng-ureuëng nyang jitungot hawa nafeusu awaknyan nyang kutoe dan nyang hina keukuasaan Allah.

Meunan jijeuet dan sombong jih gurée-gurée peuleusu nyan sampoe awaknyan hana teumakot mubacut pi jihina dumna mahklok mulia lam syeuruga! ¹¹ Seudangkan malaiikat-malaiikat nyang jiôh leubeh teuga dan meukuasa nibak gurée-gurée peuleusu nyan, hana jitudôh dumna mahklok nyang mulia nyan ngon tutoe nyang hina dikeue Tuhan. ¹² Teuma lé gurée-gurée nyan, luwabiasa! Awaknyan lagée beulatang nyang lahé keu teudrob dan teupoh maté. Awaknyan hana jipike, teuma jimubuet meunurot kheun até jih mantong, sampoe jiheuntam hai-hai nyang hana jiteupeue ngon tutoe haba meuhina. Sabab nyan lé buet-buet awaknyan keudroe, awaknyan teuma maté lagée beulatang-beulatang nyang juwah. ¹³ Sibagoe huköman ateueh deurita nyang ka jipeusabab lé awaknyan, awaknyan teuma meudeurita ngon seungsara nyang peudeh. Nibak awaknyan, hai nyang mangat até na kheueh jipeubuet peue mantong óh watée uroe guna jipeupuih hasrat tuboh jih keudroe. Meunyoé awaknyan jiduek meusajan-sajan ngon gata bak teupat khanuri, sikeub awaknyan biet luwat that sabab awaknyan laloe mabök ngon hawa nafeusu. ¹⁴ Awaknyan puih hán

puih jipeubuet desya, dan nyang jigalak na kheueh jikalon inong jeuhet. Dan ureuëng nyang ban meuiman lom kureueng yakén, laju jipakat blaih jih. Até awaknyan ka lazem ngon leuha. Awaknyan na kheueh ureuëng-ureuëng nyang teukutok! ¹⁵ Sabab awaknyan hana jitem turot jalan nyang beutôi, akhé jih awaknyan sisat. Awaknyan jicok rot nyang jijak lé Bileam aneuëk Beor yoh masa ilée. Bileam nyoe meuheuet that keuneuk meuteumé péng nibak buet jih nyang jeuhet. ¹⁶ Teuma jihnyan keunong peuingat nyang brat ateueh buet jih nyang jeuhet nyan, watée keuleudée jihnyan jimarit ngon su manusia. Teuma nabi nyan jipaksa beujipiôh buet nyang pungoe nyan.

¹⁷ Gurée-gurée peuleusu nyan na kheueh lagée ié nyang tho dan lagée sagob nyang jipôt lé angén badée. Allah ka geukeubah keu awaknyan saboh teupat nyang seupôt buta. ¹⁸ Awaknyan jipeugah haba keudeuh keunoe nyang hana-hana sôh tanna meuasoe; nafeusu cabui jipeuguna lé awaknyan keujipeusisat ureuëng-ureuëng nyang banmantong lheueh nibak lingkungan ureuëng nyang udeb sisat. ¹⁹ Gurée-gurée peuleusu nyan jipeujanji meurdehka ubak ureuëng-ureuëng nyan, seudangkan awaknyan keudroe jipeubudak lé keubiasaan-keubiasaan nyang jipeurusak manusia. Sabab meunyoé ureuëng jipeutaloe lé sapeue-sapeue, deungon nyan ureuëng nyan ka jeuet keu namiet keu ureuëng nyang peutaloe nyan. ²⁰ Ureuëng nyang turi Tuhan dan Peuseulates tanyoe Isa Almaseh ka beubaih nibak kuasa-kuasa donya nyang peubrök manusia. Teuma meunyoé óh lheueh nyan jihnyan teutaron lom akhé jih jipeutaloe lé kuasa-kuasa nyan, keudadaan ureuëng nyan akhé jih leubeh brok nibak nyangka-ka. ²¹ Leubeh gét ureuëng-ureuëng nyang lagée nyan hántom na jitungot rot nyang beutôi nibak Allah, nibak jitungot lé awaknyan, teuma óh lheueh nyan hana jitem seutôt peurintah-peurintah nyang geubri lé Allah ubak awaknyan. ²² Peue nyang awaknyan peubuet jeuet keubukeuti pribasa nyang teupeugah lagée nyoe, "Asée jipajoh lom peue nyang ka jiulée nyan" dan "Bui nyang ka teupeumanö, teuma jiriwang lom meubalek-balek lam luhob."

Janji keuhai Tuhan teuka

3 Syedara-syedara nyang lôn cinta! Nyoe kheueh surat lôn nyang keudua lôn

tuléh keu gata. Lam bandua surat nyoe, ulôn meuseuha lôn peubeudôh pikeran-pikeran nyang gleh keu gata. ² Ulôn peuingat mangat gata taingat peue-peue nyang ka geupeugah lé nabi-nabi Allah yoh masa ilée, dan keuhai peurintah nibak Tuhan, Raja Peuseulamat, nyang teupeutrok ubak gata meulalu rasui-rasui. ³ Phon-phon that, gata harôh tateupeue bahwa nibak uroe-uroe akhé, teuma teuka ureuëng-ureuëng nyang udeb jih jikuasa lé hawa nafeusu awaknyan keudroe. Awaknyan jihina gata ⁴ deungon haba lagée nyoe, "Jipeugah Tuhan meujanji keuneuk teuka! Jinoe pat Geuhnyan? Bapak-bapak indatu tanyoe ka meuninggai donya, teuma peue-peue mantong teutab saban lagée yoh phon alam nyoe teucebta!" ⁵ Awaknyan ngon jisaja hana jitem patéh bahwa yoh masa ilée Allah geucebta langét ngon bumoe ngon feureuman Gobnyan. Bumoe geupeujeuet nibak ié, dan ngon ié; ⁶ dan ngon ié teuma – na kheueh ié nibak ié beuna – donya phon that nyan geupeuhanco. ⁷ Teuma langét ngon bumoe nyang na jinoenyoe, geupeulara lé feureuman Allah nyan cit teuma guna keugeupeuhanco ngon apui óh trok bak watée teuma. Jinoenyoe langét ngon bumoe mantong geupeulara trok ubak uroe ureuëng-ureuëng nyang jeuhet teuhuköm dan teupeubinasa.

⁸ Teuma syedara-syedara lôn, sapeue hainyoe nyang bék gata tuwoe; bahwa nibak pandangan Tuhan, siuroe hana beda jih ngon siribée thon – bandua nyan saban mantong nibak Gobnyan. ⁹ Tuhan hana mullet geubri peue nyang ka geupeu janji bah pih na nyang sangka lagée nyan. Nyang sikeubiet jih, Gobnyan saba nibak gata, sabab Gobnyan hana geutem meusidroe pih binasa. Gobnyan meuharab mangat banmandum ureuëng meutobat nibak desya-desya jih.

¹⁰ Teuma Uroe teuka Tuhan nyan na jih lagée pancuri. Nibak Uroe nyan, langét teuma leunyab ngon su meugum-gum, dan bubena beunda dilangét teuma habéh tutong, dan bumoe ngon peue nyang na ateuh nyan teuma gadôh. ^d ¹¹ Sabab banmandum nyan geupeu hanco ngon cara nyang lagée

nyan bagoe, pakriban kheueh nyang sibeuna jih gata udeb? Gata meuseuti udeb suci dan khusus keu Allah, ¹² simantong gata preh dan tameucen keu Uroe Allah. Nibak Uroe nyan langét teuma habéh tutong, dan sabab lé seu-eum jih nyan, banmandum beunda-beunda nyang na di langét teuma meulilé. ¹³ Teuma geutanyoe tapreh peue nyang ka geupeu janji lé Allah, na kheueh langét nyang barô dan bumoe nyang barô teuma, nibak tempat nyan meuteumé keuadalan.

¹⁴ Sabab nyan, Syedara-syedara nyang lôn gaséh, teungoh jinoenyoe gata preh Uroe nyan, meuseuha kheueh beubiet-biet keu udeb suci dan hana meucupa dikeue Po teu Allah. Dan peulara kheueh hubungan nyang jroh ngon Allah. ¹⁵ Anggab kheueh Tuhan nyang saba nyan sibagoewatée nyang geubri keugata mangat gata hase seulamat. Paulus, syedara tanyoe nyang tagaséh, ka geutuléh nyang lagée nyan keu gata. Gobnyan geutuléh nyan ngon peunoh keubijaksanaan nyang geubri lé Allah keu geuh nyan. ¹⁶ Lam banmandum asoe surat gobnyan, Paulus sabe geutuléh keuhai nyan. Beutôi na meupaduë boh hai nyang payah that tamuphom lam surat geuh nyan. Dan bagian nyan jiputa balek lé ureuëng-ureuëng nyang hana jiteupeue sapeue dan lé ureuëng-ureuëng nyang hana kong iman jih. Hai nyang lagée nyan hana jeuet tahireuen, sabab ladum-ladum nyang na nibak Alkitab jipeubuet cit lagée nyan lé awaknyan. Peue nyang awaknyan peubuet na kheueh meusakibat awaknyan keudroe hanco.

¹⁷ Teuma gata, Syedara-syedara nyang lôn gaséh, ka gata teupeue keuhai hainyan. Sabab nyan, waspada kheueh, bék sampoe gata teuba-ba u lam buet nyang sisat nyang jipeubuet lé ureuëng-ureuëng jeuhet akhé jih gata rhot nibak tempat geumilo gata nyang kukoh. ¹⁸ Bah kheueh gata seumaken tarasa rakhmat Isa Almaseh, Tuhan dan Raja Peuseulamat tanyoe, dan bah kheueh gata seumaken taturi Gobnyan. Teupujoe kheueh Gobnyan, jinoe dan trok siumu masa! Amin.

Horeumat kamoe,
Petrus

^d *gadôh*: atawa tutông; atawa binasa.

3:3: Yud. 18 3:5: Keuj. 1:6-9 3:6: Keuj. 7:11 3:8: Zab. 90:4 3:10: Mat. 24:43, Luk. 12:39, 1Tes. 5:2, Why. 16:15 3:13: Yes. 65:17, 66:22, Why. 21:1

SURAT YAHYA

NYANG PHON

PEU INTAT HABA

Surat Yahya Nyang Phon nyoe jituléh ngon dua boh meukeusut. Sa, keuteubri durongan ubak mandum nyang baca mangat awaknyan meusaboh udeb meusaho ngon Allah dan ngon Aneuëk Gobnyan Isa Almaseh. Dua, teupeuingat awaknyan mangat bék jiseutôt ajaran-ajaran nyang salah nyang hase jipeurusak udeb awaknyan meusaboh ngon Allah dan Isa Almaseh. Ajaran-ajaran nyang salah nyan jimeudasai ubak peue mantong nyang na tupéh ngon donya, jipeuhase nyang jeuhet; ngon lagée nyan, Isa Aneuëk Allah, hana mungkin ka jeuet keu manusia. Gurée-gurée nyang peurunoe ajaran nyang sisat nyan jipeugah bahwa teupeuseulamat nyan makna jih teupeuleuh nibak banmandum urosan lam donya nyoe; awaknyan pih jipeurunoe lé gurée-gurée nyan bahwa keuseulamatan hana hubongan jih ngon hai-hai susila atawa gaséh sabe keudroe-droe manusia.

Meulaén ngon ajaran-ajaran nyan, nyang tuléh surat nyoe geupeugah teuma deungon jeulaih bahwa Isa Almaseh biet-biet ka jeuet keumanusia seujati. Meunan cit geupeu jeulaih ngon trang that bahwa banmandum ureuëng nyang peucaya ubak Isa dan jigaséh Allah harôh teuma jigaséh seusabe manusia.

Asoe jih

Haba phon 1:1-4

Trang ngon seupôt 1:5-2:29

Aneuëk-aneuëk Allah dan aneuëk-aneuëk Iblis 3:1-24

Nyang beutôi ngon nyang salah 4:1-6

Keuwajéban ubak gaséh sayang 4:7-21

Peucaya nyang teuba ubak keumeunangan 5:1-21

Feureuman udeb

1 Asoe surat nyoe keuhai Feureuman nyang teubri udeb, na kheueh Feureuman nyang ka na yoh phon that. Kamoe meudeungoe, dan ka kamoe ngieng ngon mata kamoe keudroe. Kamoe ka kamoe pandang, dan ka kamoemat ngon jaroe kamoe keudroe. ² Watée udeb nyan teupeugah, na kamoe ngieng. Nyang kheueh sabab jih kamoe meusaksi keuhai nyan. Kamoe peusampoe ubak gata keuhai udeb seujati dan keukai, nyang na meusajan Bapak, dan nyang ka geupeugah bak kamoe. ³ Peue nyang ka kamoe ngieng dan kamoe deungoe, nyan cit teuma nyang kamoe peutrok ubak gata, mangat gata meusajan ngon kamoe tarasa udeb meusaboh ngon Bapak dan ngon

Aneuëk Gobnyan Isa Almaseh. ⁴ Kamoe tuléh nyoe mangat até geutanyoe ^a biet-biet geumbira.

Allah na kheueh trang

⁵ Nyoe kheueh haba nyang kamoe deungoe keuhai Aneuëk Gobnyan dan nyang kamoe peutrok keugata: Allah nyan trang, dan nibak Gobnyan hana seupôt meubacut pih. ⁶ Meunyoe tanyoe peugah bahwa udeb meusaboh ngon Gobnyan, padahai geutanyoe udeb lam seupôt, ngon lagée nyan tanyoe kameusulet bah kheueh ngon tutoe haba meunan cit ngon buet. ⁷ Teuma meunyoe tanyoe udeb lam trang, lagée Allah na lam trang, ngon lagée nyan tanyoe udeb krab that, rukon sidroe ngon nyang laén, dan

^a *geutanyoe*: padub-padubboh naseukah kuno: gatanyoe.
1:1: Yah. 1:1 1:2: Yah. 1:14

darah^b Isa, Aneuëk Gobnyan, geupeu gleh tanyoe nibak mandum desya.

⁸ Meunyoe tanyoe tapeugah bahwa tanyoe hana meudesya, tanyoe ka tapeunget droe teuh keudroe; dan Po teu Allah hana lam até geutanyoe. ⁹ Teuma meunyoe tanyoe ta-aku desya-desya geutanyoe dikeue Po teu Allah, Gobnyan teuma geupeutrok janji Geuh dan geupeubuet peue nyang ade. Gobnyan teuma geupeu amphon bubena desya-desya geutanyoe dan geupeu gleh geutanyoe nibak mandum buet tanyoe nyang salah. ¹⁰ Teuma meunyoe tanyoe tapeugah bahwa tanyoe hana meudesya, tanyoe ka ta-anggab sang-sang Allah nyan sulet dan tanyoe hana takeubah feureuman Allah lam até tanyoe.

Almaseh nyang tulông tanyoe

2 Aneuëk-aneuëk lôn! Ulôn teumuléh nyoe keugata mangat gata bék peubuet desya. Teuma meunyoe na nyang peubuet desya, nibak geutanyoe na sidroe nyang bila, Gobnyan na kheueh Isa Almaseh nyang ade nyan; Gobnyan geulakée ubak Bapak keu geutanyoe. ² Meulalu Isa Almaseh nyan kheueh desya-desya tanyoe teupeuamphon. Dan kon desya-desya tanyoe mantong, meunan cit desya banmandum umat manusia.

³ Meunyoe tanyoe taát ubak peue-peue nyang geupeurintah lé Allah, nyan tanda jih tanyoe taturi Po teu Allah. ⁴ Ureuëng nyang peugah, "Ulôn kuturi Allah," teuma hana taát peue-peue nyang geupeurintah nyan, ureuëng nyan duseuta, dan Allah hana lam até ureuëng nyan. ⁵ Teuma ureuëng nyang taát ubak peurintah Allah, ureuëng nyan jigaséh Allah ngon sampoereuna. Nyan kheueh tanda jih bahwa tanyoe udeb meusaboh ngon Allah. ⁶ Soe-soe mantong nyang peugah jihnyan udeb meusaboh ngon Allah, ureuëng nyan meuseuti udeb jih jiseutôt tapak Almaseh.

Peurintah nyang barô

⁷ Syedara-syedara nyang lôn gaséh! Nyang ulôn tuléh nyoe kon kheueh saboh peurintah nyang barô. Nyoe peurintah awai nyang ka teupeutrok ubak gata yoh phonphon that gata meuiman ubak Almaseh; na kheueh haba nibak Allah nyang ka gata deungoe sigohlom nyan. ⁸ Bah pih meunan,

peurintah nyang ulôn tuléh nyoe barô cit; sabab keubeunaran deuh teukalon lam tuboh Almaseh dan lam droe gata. Sabab seupôt seumaken leunyab dan trang nyang beutôi ka jipeuphon meucahya.

⁹ Ureuëng nyang peugah bahwa jihnyan na lam trang teuma ureuëng nyan mantong jibanci keusyedara jih, ureuëng nyan mantong na lam seupôt trok ánjinoe. ¹⁰ Ureuëng nyang jigaséh keusyedara jih, ureuëng nyan udeb lam peungéh ngon sabab nyan hana meusapeue pih jeuet keusabab ureuëng laén^c rhot lam desya. ¹¹ Teuma ureuëng nyang banci keu syedara jih, ureuëng nyan na lam seupôt. Ureuëng nyan jijak lam seupôt, dan hana jiteupeue ho jihjak, sabab lé seupôt nyan jeuet keusabab hana deuh jikeumalon.

¹² Ulôn teumuléh keugata, Aneuëk-aneuëk, sabab desya gata ka teupeuamphon sabab lé Almaseh. ¹³ Ulôn teumuléh keugata, Ayah-ayah, sabab gata taturi Gobnyan yoh awaikon phon that Gobnyan na. Ulôn teumuléh keugata hai Ureuëng-ureuëng muda, sabab gata ka tapeutalo Si jeuhet.

¹⁴ Ulôn teumuléh keu gata, Aneuëk-aneuëk, sabab gata taturi Allah Bapak. Ulôn teumuléh keu gata, Ayah-ayah, sabab gata taturi Feureuman nyang ka na yoh awaikon. Ulôn teumuléh keu gata, Ureuëng-ureuëng muda, sabab gata teuga. Feureuman Allah na lam até gata, dan gata ka tapeutaloe Si Jeuhet.

¹⁵ Bék kheueh tacinta donya nyoe, atawa peue mantong nyang na lam donya nyoe. Meunyoe gata tacinta donya, nyan makna jih hana tacinta ubak Bapak. ¹⁶ Peue-peue mantong nyang na lam donya nyoe – nyang jiharab lé manusia meudesya, nyang jikalon laju meuheuet dan jipeubangga-bangga atra nyan – banmandum nyan na kheueh hai-hai nyang hana meuasai nibak Bapak, teuma nibak donya. ¹⁷ Donya dan peue-peue mantong nyang na lam donya nyang jimeuheuet lé manusia, teungoh leunyab. Teuma keu ureuëng nyang jiturot peukheun Po teu Allah, ureuëng nyan teutab udeb siumu masa.

Musoh Almaseh

¹⁸ Aneuëk-aneuëk lôn, akhé jamén katham that! Ka lheuueh teupeugah bak gata yoh awaikon bahwa Musoh Almaseh teuma teu-

^b darah: teutunyok ubak Isa meuninggai donya. ^c ureuëng laén: atawa gobnyan.
2:7: Yah. 13:34

ka; dan jinoe ka teuka jai that musoh Almaseh. Nyan kheueh tanda jih bahwa akhé jamén ka tho that. ¹⁹ Musoh-musoh Almaseh nyan na kheueh ureuëng-ureuëng nyang ka jitinggai tanyoe, sabab awaknyan nyang sibeuna jih keubiet kon ureuëng geutanyoe. Meunyoe awaknyan awak geutanyoe, ka teuntée awaknyan teutab na meusajan ngon tanyoe. Teuma awaknyan jitinggai tanyoe, ngon lagée nyan deuh kheueh bahwa hana meusidroé pih lamkawan awaknyan nyang biet-biet jitamong golongan tanyoe.

²⁰ Teuma gata ka tateurimong Roh Allah nyang geusintong lé Isa Almaseh dan nyan kheueh sabab jih gata banmandum taturi ubak ajaran-ajaran nyang beutôi. ²¹ Ngon lagée nyan, ulôn tuléh surat keu gata kon lé sabab gata hana taturi ajaran nyang beutôi, teuma sabab lé gata ka taturi, dan gata pih ka tateupeue bahwa hana nyang sulet lam ajaran nyang beutôi nyan.

²² Nyang meusulet na kheueh ureuëng nyang peugah bahwa Isa nyan kon Raja Peuseulamat nyang ka geupeu janji lé Allah. Ureuëng nyan Musoh Almaseh; ureuëng nyan hana jiaku Bapak meunan cit Aneuëk. ²³ Ureuëng nyang jiaku Aneuëk, nyan saban cit hana jiteurimong Bapak. Dan ureuëng nyang jiaku Aneuëk, nyan saban cit ka jiteurimong Bapak.

²⁴ Sabab nyan, haba nyang ka gata deungoe yoh phon-phon that ka tapatéh harôh kheueh gata jaga beugét-gét dalam até. Meunyoe haba nyan gata simak gét-gét, gata teuma sabe udeb meusaboh ngon Aneuëk dan ngon Bapak cit teuma. ²⁵ Dan nyoe kheueh nyang geupeu janji lé Almaseh keudroe keugeutanyoe; udeb seujati dan keukai.

²⁶ Ulôn tuléh nyoe keugata keuhai ureuëng-ureuëng nyang teungoh jiseuha jipeungét gata. ²⁷ Teuma meunyoe keuhai gata keudroe, Almaseh ka geusintong Roh Gobnyan ateueh gata. Dan simantong Roh Geuhnyan mantong na ateueh gata, hana peureulée na ureuëng laén jipurunoe gata. Sabab Roh Gobnyan jipurunoe gata peupeue mantong; dan peue nyang geupurunoe nyan beutôi, kon haba sulet. Sabab nyan, bah kheueh gata taát ubak peue nyang jipurunoe lé Roh nyan, dan bah kheueh gata teutab udeb meusaboh ngon Almaseh.

²⁸ Ngon lagée nyan, aneuëk-aneuëk lôn, teutab kheueh udeb meusaboh ngon Alma-

seh, mangat singoh bak watée Gobnyan teuka, tanyoe tameuhadab ngon Gobnyan deungon beurani nyang peunoh, dan hana jeuet musöm sabab lé malée. ²⁹ Gata ka tateupeue bahwa Almaseh udeb meunurot nyang geulakée lé Allah, sabab nyan gata harôh tateupeue, tieb-tieb ureuëng nyang udeb meunurot ajaran Allah na kheueh aneuëk Allah.

Aneuëk-aneuëk Allah

3 Ngieng kheueh padub na Allah geugaséh tanyoe, sampoe tanyoe geuaku sibagoe aneuëk-aneuëk Gobnyan. Dan biet, tanyoe na kheueh aneuëk-aneuëk Allah. Nyang kheueh sabab jih donya nyang jeuhet nyoe hana jituri tanyoe, sabab donya hana jituri Allah. ² Syedara-syedara nyang lôn gaséh! Tanyoe jinoe na kheueh aneuëk-aneuëk Allah, teuma keuadaan tanyoe singoh gohlom teuntée. Teuma tanyoe tateupeue bahwa meunyoe Almaseh teuka, tanyoe jeuet lagée Gobnyan, sabab tanyoe takalon Gobnyan lam keuadaan nyang sibeuna jih. ³ Banmandum ureuëng nyang na harapan nyoe ubak Almaseh, jijaga droe jih mangat biet-biet suci, gleh nibak mandum desya lagée Almaseh nyang suci.

⁴ Ureuëng nyang peubuet desya, jilanggéh huköm Allah; sabab desya-desya na kheueh teulanggéh ateueh huköm Allah. ⁵ Gata tateupeue bahwa Almaseh teuka keu geusampôh bubena desya-desya manusia, ^d dan bahwa hana desya lam droe Gobnyan. ⁶ Banmandum ureuëng nyang udeb meusaboh ngon Almaseh, hana sabe-sabe jipeubuet desya. Ureuëng nyang sabe-sabe jipeubuet desya, hántom na jikalon Almaseh atawa jituri Gobnyan.

⁷ Aneuëk-aneuëk lôn, bék tapeubiyee droe gata jipeusisat lé soemantong. Ureuëng nyang peubuet lagée kheun Allah na kheueh aneuëk Allah saban lagée Almaseh na kheueh Aneuëk Allah. ⁸ Teuma ureuëng nyang hana jipiôh-piôh jipeubuet desya na kheueh aneuëk Iblih, sabab Iblih meudesya yoh awaikon. Keunyoe kheueh Aneuëk Allah teuka, na kheueh keugeupeuhanco banmandum buet Iblih.

⁹ Ureuëng nyang ka jeuet keu Aneuëk Allah, hana sabe-sabe jipeubuet desya, sabab sifeuet Allah keudroe na nibak gobnyan. Dan sabab lé Allah nyan Bapak

^d manusia: padub-padubboh naseukah kuno: tanyoe.
3:1: Yah. 1:12 3:5: Yah. 1:29

jih, ngon lagée nyan jihnyan hana sabe-sabe jipeubuet desya. ¹⁰ Nyoe kheueh beda jih aneuëk-aneuëk Allah ngon aneuëk-aneuëk Iblis: soe mantong nyang hana jipeubuet keuheundak Allah, atawa hana jigaséh keu syedara jih, ureuëng nyan kon aneuëk Allah.

Tagaséh sidroe ngon nyang laén

¹¹ Yoh awaikon ka teupeutrok haba nyoe ubak gata: Tanyoe harôh tagaséh sidroe ngon nyang laén. ¹² Bék kheueh geutanyoe lagée Kain, nyang jeuet keu aneuëk Iblis jipoh maté syedara jih keudroe. Peue sabab Kain jipoh maté syedara jih? Sabab hai-hai nyang jipeubuet na kheueh salah, teuma hai-hai nyang jipeubuet lé syedara jih na kheueh beutôi.

¹³ Sabab nyan, Syedara-syedara lôn, bék kheueh hireuen meunyo ureuëng-ureuëng donya nyoe jibanci gata. ¹⁴ Tanyoe tateupeue bahwa tanyoe ka tateubiet nibak maté, dan taminah ubak udeb. Tanyoe tateupeue, sabab tanyoe tagaséh sabe syedara tanyoe. Ureuëng-ureuëng nyang hana geunaséh, nyan saban cit mantong jikuasa lé maté. ¹⁵ Ureuëng nyang banci keu syedara jih na kheueh tukang poh maté gob, dan gata tateupeue bahwa sidroe tukang poh maté gob nibak jih hana udeb seujati dan keukai. ¹⁶ Ngon jalan nyoe kheueh tanyoe tateupeue cara tagaséh sabe keudroe-droe: Almaseh ka geupeujok udeb Geuh keu geutanyoe. Sabab nyan, tanyoe pih bah kheueh tapeujok droe tanyoe keu syedara-syedara tanyoe! ¹⁷ Meunyo sidroe ureuëng seb lam udeb jikalon syedara jih kureueng hana sapeue na, teuma hana jitem tulông syedara jih nyan, pakriban ureuëng nyan jeuet jipeugah bahwa jihnyan jigaséh keu Allah? ¹⁸ Aneuëk-aneuëk lôn! Bék kheueh tanyoe tapeugah tagaséh teuma bak babah mantong atawa ngon tutoe haba mantong. Bah kheueh tanyoe tameugaséh ngon gaséh nyang seujati, nyang tabri bukeuti ngon buet geutanyoe.

Beurani dikeue Po teu Allah

¹⁹ Meunan kheueh cara geutanyoe tateupeue bahwa tanyoe na kheueh aneuëk-aneuëk Allah nyang beutôi, dan até tanyoe meuteumé teunang dikeue Po teu Allah. ²⁰ Tanyoe tateupeue, bahwa meunyo tanyoe jipeusalah lé até tanyoe, iéleumé Allah leubeh rayeuk nibak iéleumé tanyoe, dan bahwa Gobnyan geuteupeue peue-peue

mantong. ²¹ Ngon lagée nyan, Syedara-syedara lôn nyang teucinta, meunyo até tanyoe hana jipeusalah tanyoe, tanyoe hase tameuhadab ubak Po teu Allah ngon beurani. ²² Dan peue nyang tanyoe lakée nibak Gobnyan, meuteumé, sabab geutanyoe taát ubak peue-peue nyang geupeurintah lé Gobnyan dan tapeubuet peue nyang teupeugalak até Gobnyan. ²³ Nyang Gobnyan peurintah bak geutanyoe na kheueh: Tanyoe meuseuti tameuiman ubak Aneuëk Gobnyan, na kheueh Isa Almaseh, dan tanyoe bah kheueh saléng tameugaséh, lagée nyang ka geupeurintah lé Isa ubak geutanyoe. ²⁴ Banmandum ureuëng nyang taát ubak peue-peue nyang geupeurintah lé Allah, ureuëng nyan udeb meusaboh ngon Allah, dan Allah meusaboh ngon awaknyan. Dan tanyoe tateupeue bahwa Allah meusaboh ngon tanyoe, sabab Gobnyan ka geubri Roh Geuh keu geutanyoe.

Roh beutôi dan roh sisat

4 Syedara-syedara nyang lôn cinta! Bék kheueh tapatéh bak mandum ureuëng nyang meungaku na Roh Allah, teuma ujoe kheueh awaknyan leubeh ilée keutateupeue peue kheueh roh nyang na nibak awaknyan asai jih nibak Allah atawa bukon. Sabab jai that nabi-nabi peuleusu ka jijak bansaboh nyoe. ² Meunoe kheueh cara jih mangat gata teupeue peue kheueh Roh Allah atawa kon: Ureuëng nyang jiaku bahwa Isa Almaseh geutreun lam donya sibagoé manusia, ureuëng nyan biet na Roh nyang teuka nibak Allah. ³ Teuma meunyo na ureuëng nyang hana jiaku hai nyan, ureuëng nyan nibak jih hana Roh Allah. Ureuëng nyan na roh nibak Musoh Almaseh. Syedara ka tadeungoe bahwa roh nyan teuma teuka, dan jinoenyoe kana lam donya nyoe.

⁴ Teuma Aneuëk-aneuëk lôn, gata na kheueh milék Allah: Gata ka tapeutalo nabi-nabi peuleusu, sabab Roh nyang na nibak gata leubeh meukuasa nibak roh nyang na nibak ureuëng-ureuëng milék donya nyoe. ⁵ Nabi-nabi peuleusu nyan jimeututoe keuhai donya nyoe, dan donya jideungoe peue nyang jipeugah lé awaknyan, sabab awaknyan milék donya. ⁶ Teuma geutanyoe na kheueh aneuëk-aneuëk Allah; dan ureuëng nyang jituri Allah, jideungoe peue nyang tanyoe peugah. Ureuëng nyang kon milék Allah, hana jideungoe peue nyang

tanyoe peugah. Meunan kheueh cara jih tanyoe tateupeue beda Roh nyang jibri ajaran nyang beutôi ngon roh nyang jipeusisat tanyoe.

Allah nyan gaséh

⁷ Syedara-syedara nyang lôn cinta! Jak kheueh geutanyoe saléng tameugaséh sidroe ngon nyang laén, sabab geunaséh nyan asai jih nibak Allah. Ureuëng nyang na gaséh, na kheueh aneuëk Allah dan jihnyan jituri Allah. ⁸ Ureuëng nyang hana gaséh, ureuëng nyan hana jituri Allah; sabab Allah na kheueh gaséh. ⁹ Allah geupeugah bahwa Gobnyan geugaséh tanyoe ngon cara geukirém Aneuëk Geuh nyang tunggai u lam donya nyoe mangat tanyoe meuteumé udeb meulalu Aneuëk Geuh nyan. ¹⁰ Nyoe kheueh gaséh nyan: Bukon geutanyoe nyang ka tagaséh Allah, teuma Allah nyang gaséh keugeutanyoe dan geukirém Aneuëk Geuh mangat meulalu Aneuëk Geuhnyan tanyoe meuteumé amphon banmandum desya-desya geutanyoe.

¹¹ Syedara-syedara nyang lôn cinta, meunyoe Allah meunan that geugaséh geutanyoe, tanyoe pih harôh tagaséh sidroe ngon nyang laén. ¹² Hana meusidroe pih nyang ka lheureuh jikalôn Allah, teuma meunyoe geutanyoe sabe na lam gaséh sayang, Po teu Allah meusaboh ngon geutanyoe dan geunaséh Gobnyan ka jeuet sampoereuna lam tuboh geutanyoe.

¹³ Lé sabab Allah ka geubri ubak geutanyoe Roh Gobnyan, ngon lagée nyan tanyoe tateupeue bahwa geutanyoe ka udeb meusaboh ngon Po teu Allah, dan Allah udeb meusaboh ngon geutanyoe. ¹⁴ Kamoe keudroe ka lheureuh kamoe kalon Aneuëk Allah, dan kamoe peusampoe bahwa Gobnyan geukirém lé Bapak keujeuet keu Raja Peuseulamat donya nyoe. ¹⁵ Barang sigasoe nyang jiaku bahwa Isa nyan Aneuëk Allah, Po teu Allah udeb meusaboh ngon ureuëng nyan, dan ureuëng nyan pih udeb meusaboh ngon Allah. ¹⁶ Tanyoe keudroe tateupeu dan tapatéh keuhai geunaséh Allah ateueh geutanyoe.

Allah nyan gaséh. Ureuëng nyang udeb jih jikuasa lé gaséh, ureuëng nyan meusaboh ngon Allah, dan Allah meusaboh ngon ureuëng nyan. ¹⁷ Gaséh geupeujeuet sampoereuna lam tuboh geutanyoe, mangat tanyoe beutajeuet nibak Uroe Peu-

ngadelan. Tanyoe teuma na beurani, sabab udeb geutanyoe lam donya nyoe saban lagée udeb Almaseh. ¹⁸ Ureuëng nyang jirasa geunaséh Allah, nibak ureuëng nyan hana jituri keupeurasaan teumakot; sabab geunaséh nyang sampoereuna jipeuleunyab banmandum peurasaan teumakot nyan. Ngon lagée nyan deuh kheueh teukalon bahwa nibak ureuëng nyan gohlom jirasa gaséh Allah nyang sampoereuna meunyoe ureuëng nyan teumakot meuhadab ngon Uroe Peungadelan.

¹⁹ Tanyoe geugaséh, sabab Allah ka leubeh ilée geugaséh tanyoe. ²⁰ Meunyoe sidroe-droe ureuëng jipeugah, "Ulôn kugaséh Allah," teuma ureuëng nyan hana jigaséh keusyedara jih keudroe, ureuëng nyan tukang meusulet. Sabab ureuëng nyang hana jigaséh syedara jih nyang jikalôn keudroe, hana mungken ureuëng nyan hase jigaséh Allah nyang hana deuh jikalôn. ²¹ Sabab nyan, nyoe peurintah nyang geubri lé Almaseh ubak geutanyoe: Barang sibagoe jigaséh Allah harôh jigaséh teuma syedara-syedara jih.

Tanyoe meunang ateueh donya

5 Ureuëng nyang jipatéh bahwa Isa na kheueh Raja Peuseulamat nyang geupeu janji lé Allah, ureuëng nyan na kheueh aneuëk Allah. Ureuëng nyang jigaséh sidroe ayah, jigaséh cit keu aneuëk jih teuma. ² Ngon jalan nyoe kheueh tanyoe tateupeue bahwa tanyoe tagaséh keu aneuëk-aneuëk Allah: Tanyoe tagaséh Allah dan taát ubak peue-peue nyang geupeurintah. ³ Sabab, tagaséh Allah nyan makna jih tataát ubak peue-peue nyang geupeurintah. Dan peue-peue nyang geupeurintah nyan hana that geuhon nibak geutanyoe, ⁴ sabab tieb-tieb aneuëk Allah hase jipeutaloe donya nyang jeuhet nyoe. Dan tanyoe tapeutaloe donya nyoe ngon iman geutanyoe. ⁵ Soe kheueh nyang hase peutaloe donya? Na kheueh ureuëng-ureuëng nyang jipatéh bahwa Isa na kheueh Aneuëk Allah.

Saksi keuhai Isa Almaseh

⁶ Isa Almaseh kheueh nyang teuka lam donya nyoe ngon ié pumanö Geuh dan ngon darah maté Gobnyan. Gobnyan teuka kon ngon ié mantong, teuma ngon ié dan darah. Dan Roh Allah keudroe jimeusaksi bahwa nyan beutôi, sabab Roh hántom na meusu-

let. ⁷Na lhée droe saksi: ^e ⁸Roh Allah, ié ngon darah – ban lhée nyan jimeusaksi nyang saban. ⁹Tanyoe tapatéh ubak manusia nyang meusaksi, teuma saksi Po teu Allah leubeh teuga lom. Dan nyan kheueh keusaksian nyang geubri lé Allah keuhai Aneuëk Gobnyan. ¹⁰Sabab nyan, ureuëng nyang meuman ubak Aneuëk Allah, ka jiteurimong keusaksian nyan lam até jih; teuma ureuëng nyang hana jipatéh ubak Allah, ka jianggab siulah-ulah Allah nyan sulet, sabab jihnyan hana jipatéh peue nyang geupeugah lé Allah keuhai Aneuëk Gobnyan. ¹¹Nyoe keusaksian nyan: Po teu Allah ka geubri keugeutanyoe udeb nyang sejati dan keukai, dan Aneuëk Gobnyan na kheueh punca udeb nyan. ¹²Ureuëng nyang na Aneuëk Allah, nibak jih na udeb nyan; dan ureuëng nyang hana Aneuëk Allah nyan, nibak ureuëng nyang hana udeb nyan.

Udeb sejati dan keukai

¹³Ulôn teumuléh keu gata nyang meuman ubak Aneuëk Allah, mangat gata tateupeue bahwa gata kana udeb sejati dan keukai. ¹⁴Dan tanyoe tajeuet meuhadab ubak Allah, sabab geutanyoe yakén Gobnyan geuteurimong doá tanyoe, meunyoe tanyoe lakée peue mantong nyang sisuai ngon peue nyang sisuai deungon keuheundak Gobnyan. ¹⁵Sabab tanyoe tateupeue bahwa Gobnyan geuteurimong doá tanyoe peue-peue mantong nyang ta lakée, ngon lagée nyan tanyoe pih tateupeue bahwa Gobnyan geubri keugeutanyoe peue mantong nyang tanyoe lakée.

¹⁶Meunyoe gata takalon sidroe ureuëng Kristen nyang peubuet desya nyang hana jeuet keuakibat ureuëng nyan gadôh udeb sejati dan keukai, bah kheueh gata meudoá ubak Allah; dan Allah teuma geubri udeb keu ureuëng nyan. Nyoe keunong ateueh awaknyan nyang desya jih hana jeuet keuakibat ureuëng nyan gadôh udeb jih. Teuma na desya nyang jeuet keuakibat ureuëng nyan gadôh udeb jih, keuhai nyan ulôn hana lôn peugah gata harôh meudoá ubak Allah. ¹⁷Banmandum buet nyang salah na kheueh desya, teuma na desya nyang hana jeuet keuakibat ureuëng nyan gadôh udeb sejati dan keukai nyan.

¹⁸Tanyoe tateupeue bahwa banmandum ureuëng nyang ka jeuet keu aneuëk-aneuëk Allah, hana sabe-sabe jipeubuet desya, sabab Aneuëk Allah geulindong ureuëng nyan, dan Si Juehet hana hase jipeubuet sapeue ateueh ureuëng nyan.

¹⁹Tanyoe tateupeue bahwa tanyoe na kheueh milék Allah, bah pih bansigom donya nyoe dimiyueb peurintah Si Juehet.

²⁰Tanyoe tateupeue bahwa Aneuëk Allah ka teuka dan ka geubri peungeurtian keugeutanyoe, mangat tanyoe taturi ubak Allah nyang beutôi. Tanyoe udeb meusaboh ngon Allah nyang beutôi dan udeb meusaboh ngon Aneuëk Gobnyan Isa Almaseh. Nyoe kheueh Allah nyang beutôi, dan nyoe kheueh udeb sejati nyang keukai.

²¹Aneuëk-aneuëk lôn, peujiôh kheueh droe gata nibak beurala-beurala!

^e *Na lhée droe saksi:* Lam padub-padubboh naseukah na teutamah: Saksi-saksi lam syeuruga na kheueh Bapa, Feureuman dan Roh Po teu Allah — banlhéenyang na kheueh saboh. Saksi-saksi nyang na di bumoe na kheueh: ... 5:11: Yah. 3:36

SURAT YAHYA

NYANG KEUDUA

PEU INTAT HABA

Surat Yahya Nyang Keudua nyoe jituléh lé "peumimpén jeumaáh" keu sidroe "Ma nyang ka geupiléh lé Allah" dan keu aneuëk-aneuëk gobnyan nyang jicinta. Mungken nyang teumeukeusut ngon "Ma dan aneuëk-aneuëk gobnyan" na kheueh saboh jeumaáh dan anggota-anggota jih.

Lam surat nyang paneuk nyoe nyang tuléh surat nyoe jilakée dua boh hai ubak nyang baca. Sa, mangat awaknyan saléng na lam gaséh sidroe ngon nyang laén. Dua, mangat awaknyan até-até ateueh gurée-gurée peuleusu dan peue-peue nyang jipurunoe lé gurée-gurée peuleusu nyan.

Asoe jih

Haba phon 1-3

Peunteng that gaséh 4-6

Peuingat ubak ajaran-ajaran nyang salah 7-11

Peunutôb 12-13

1 Keu droe neuh Ma nyang ka geupiléh lé Po teu Allah, dan keu aneuëk-aneuëk Ma. ^a Surat nyoe nibak ulôn, peumimpén jeumaáh nyang biet-biet lôn cinta gata. Kon mantong ulôn, teuma mandum ureuëng nyang jituri Allah nyang beutôi, jicinta cit gata. ² Sabab Allah tinggai lam até geutanyoe, dan sabe na meusajan tanyoe siumu masa.

³ Seumoga geutanyoe geubri beureukat, rakhmat dan seujahteura lé Allah Bapak, dan Isa Almaseh Aneuëk Bapak nyan. Seumoga banmandum nyan jeuet keumiléng ngon até nyang gleh dan ngon gaséh.

Keubeunaran dan gaséh

⁴ Ulôn mangat that até watée lôn teupeue bahwa na aneuëk-aneuëk Ma nyang udeb meunurot ajaran Allah, lagée nyang ka geupeurintah lé Allah Bapak ubak geutanyoe. ⁵ Sabab nyan, bak droeneueh Ma ulôn lakée ngon meuharab that mangat tanyoe mandum sabe udeb lam gaséh. Nyang ulôn peugah nyoe kôn kheueh saboh peurintah nyang barô; peurintah nyoe ka geubri keugeutanyoe yoh phon that geutanyoe tameuiman. ⁶ Saléng tameugaséh nyan makna jih udeb meunurot

peue-peue nyang geupeurintah lé Allah. Dan peurintah nyang ka gata deungoe yoh phon that bahwa gata bah kheueh udeb deungon meugaséh sidroe ngon nyang laén.

⁷ Jai that tukang teumipée kajijak-jak bansigom donya. Awaknyan na kheueh ureuëng-ureuëng nyang jiaku Isa Almaseh teuka lam donya sibagoé sidroe manusia. Ureuëng nyang lagée nyan na kheueh tukang teumipée, dan Musoh Almaseh. ⁸ Sabab nyan, jaga kheueh bék sampoe gata gadôh peue nyang ka kamoe useuha keu gata. ^b Useuha kheueh mangat gata tateurimong nibak Allah upah gata banmandum.

⁹ Ureuëng nyang hana jimumat bak ajaran Almaseh, teuma ka meusimpang nibak peue nyang ka geupurunoe lé Almaseh, nibak ureuëng nyan hana Allah. Ureuëng nyang teutab lam ajaran Almaseh, nyan makna jih teutab na bah kheueh nyan Allah Bapak meunan cit Aneuëk. ¹⁰ Lé sabab nyan, meunyoe na ureuëng teuka dan jibri téé ubak gata ajaran nyang hana geupurunoe lé Almaseh, bék kheueh gata teurimong ureuëng nyan lam rumoh gata atawa gata bri saleuem bak ureuëng nyan. ¹¹ Sabab ureuëng nyang

^a Ma nyang ... aneuëk-aneuëk Ma: mungken nyang teumeukeusut na kheueh saboh jeumaáh dan anggota-anggota jih (lam ayat 4-5). ^b ka kamoe useuha keu gata: atawa ka gata useuha.

jibri saleuem bak ureuëng nyang lagée nyan meusajan cit ngon ureuëng nyan jipeubuet nyang jeuhet.

Tutoe haba peunutôb

¹² Jai lumpah na nyang peureulée ulôn peugah bak gata, teuma rasa jih leubeh gét

bék meulalu surat. Ulôn meuharab hase lôn jaksaweue gata dan lôn meututoe keudroe ngon gata, mangat até geutanyoe biet-biet geumbira.

¹³ Aneuëk-aneuëk nibak syedara inong Ma nyang ka cit geupiléh lé Allah,^c geukirém saleuem keu droeneuh Ma.

^c *Aneuëk-aneuëk ... Allah*: mungken nyang teumeukeusut na kheueh jeuma'ah nyang na bak teumpang gobnyan teumuléh.

SURAT YAHYA

NYANG KEULHÉE

PEU INTAT HABA

Surat Yahya Nyang Keulhée nyoe geutuléh lé sidroe "peumimpén jeumaáh" ubak sidroe peumuka jeumaáh nyang nan jih Gayus. Nyang tuléh surat nyoe jipujoe Gayus sabab jai that jitulông ureuëng-ureuëng Kristen nyang laén. Meunan cit jipeuingat Gayus keusidroe ureuëng agam nyang nan jih Diotrefes.

Asoe jih

Haba phon 1-4

Gayus jipujoe 5-8

Diotrefes jipeusalah 9-10

Demetrius jipujoe 11-12

Peunutôb 13-15

1 Syedara Gayus nyang ulôn gaséh!
1 Ulôn peumimpén jeumaáh nyang biet-biet lôn gaséh gata, **2** meudoá kheueh mangat Gata na lam keuadaan seuhat sabe dan banmandum gét-gét ngon gata, saban lagée jiwa gata gét-gét mantong. **3** Ulôn mangat até watée na padub droe syedara tanyoe nyang Kristen teuka dan jipeugah bak ulôn padub na seutia jih Gata ubak Po teu Allah nyang beutôi, sabab keubiet that udeb Gata sabe meunurot ajaran Allah. **4** Hana nyang hase jipeujeuet ulôn biet-biet geumbira, watée lôn deungoe aneuëk-aneuëk ulôn udeb meunurot ajaran Allah.

Gayus jipujoe

5 Syedara lôn! Gata meunan seutia nibak buet nyang Gata peubuet keu syedara-syedara tanyoe seusabe ureuëng Kristen; meunan cit keu ureuëng Kristen nyang gohlom Gata turi pih, Gata layani. **6** Awaknyan ka jipeugah ubak jeumaáh bak teupat kamoe keuhai geunaséh gata. Tulông kheueh awaknyan mangat hase jipeujak meuneujak awaknyan dan ngon na lagée nyan biet galak that até Allah, **7** sabab nibak meuneujak teupetimang Almaseh, awaknyan hana jiteurimong bantuan peue mantong nibak ureuëng-ureuëng nyang hana jituri Allah. **8** Sabab nyan, geutanyoe ureuëng-ureuëng Kristen gét that tatulong syedara-syedara

tanyoe nyang Kristen nyang lagée nyan bagoë, mangat tanyoe hase taseutôt lam useuha awaknyan keujajak peusampoe ajaran nyang beutôi nibak Allah.

Diotrefes dan Demetrius

9 Ulôn ka lôn tuléh surat nyang paneuk ubak jeumaáh, teuma lé Diotrefes nyang keuneuk jeuet keupeumimpén lam jeumaáh, hana jitem seutôt ulôn. **10** Teuma watée ulôn teuka, lôn reuloh banmandum peue-peue mantong nyang ka jipeubuet nyan, na kheueh keuhai-hai nyang jehet dan haba sulet nyang jipeugah keuhai kamoe! Teuma banmandum nyan gohlom seb keu jihnyan. Bak watée rakan-rakan nyang ureuëng Kristen nyan teuka, jihnyan hana jitem teurimong awaknyan. Dan jitam soe-soe mantong ureuëng nyang jikeuneuk teurimong awaknyan, dan jihnyan laju jiyue teubiet bandum awaknyan nibak jeumaáh!

11 Syedara lôn nyang teucinta, bék kheueh gata cuntoh peue nyang brok. Dan cuntoh kheueh peue nyang gét. Ureuëng nyang peubuet nyang gét na kheueh milék Allah. Dan ureuëng nyang peubuet jehet gohlom jituri Allah.

12 Banmandum ureuëng jipujoe Demetrius. Dan Po teu Allah keudroe jipujoe geuh nyan. Meunan cit kamoe pih meupujo jihnyan, dan Gata tateupeue bahwa peue

nyang kamoe peusampoe nyoe jeuet teupeucaya.

Saleuem peunutôb surat

¹³ Jai that-that nyang peureulée ulôn peugah bak gata, teuma ulôn rasa leubeh gét bék meulalu surat. ¹⁴ Ulôn meuharab hana

treb lé hase meurumpok ngon gata, dan tanyoe teuma tameutoe langsung.

¹⁵ Seumoga Tuhan geubri beureukat ateuh Syedara.

Rakan-rakan gata nibak teupat lôn nyoe jikirém saleuem keu gata. Dan peutrok kheuh saleuem ulôn ubak mandum syedara tanyoe sidroe-droe.

SURAT YUDAS

PEU INTAT HABA

Surat Yudas nyoe teutuléh keuteupeu ingat ubak mandum nyang baca mangat até-até keu gurée-gurée peuleusu nyang jipeugah droe jih Kristen. Lam surat nyang paneuk nyoe, nyang asoe jih rab saban ngon surat Petrus nyang keudua, nyang tuléh surat nyoe jibri durongan ubak dumna nyang baca mangat teutab meujuang keu iman.

Asoe jih

Haba phon 1-2

Sifeuet, peungajaran dan naseb gurée-gurée peuleusu 3-16

Nasehat mangat teutab lam iman 17-23

Doá seumujo 24-25

1 Syedara-syedara nyang ka geutawök dan that-that geugaséh lé Allah Bapak, dan jijaga keu Isa Almaseh. Sibagoé hamba Isa Almaseh, ulôn – Yudas – syedara nibak Yakobus, ² meuharab:

Seumoga Allah geubri beureukat, rakhmat dan seujahteura u ateueh gata ngon meulimpah-limpah.

Gurée-gurée peuleusu

³ Syedara-syedara nyang lôn cinta! Ulôn biet-biet ngon meukeusut lôn tuléh surat keu gata keuhai keuseulamatan nyang ka tarasa meusajan geutanyoe. Teuma jinoenyoe ulôn teurasa keu lôn peuingat gata ngon surat nyoe mangat gata teutab meujuang keu iman gata nyang ka geubri sigoe nyan lé Allah keu siumu masa bak umat Gobnyan. ⁴ Sabab ngon hana tasada, na okeunum-okeunum ka teuntée nyang jipeurhoh droe lamkawan geutanyoe. Awaknyan ureuëng-ureuëng jeuhet nyang jiputa balek haba keuhai rakhmat Allah tanyoe, keujiteumé keuseumpatan jipeupuih hawa nafeusu awaknyan. Dan awaknyan hana jiaku Isa Almaseh, sibagoé sidroe tok nyang meukuasa dan Tuhan geutanyoe. Yoh awaikon huköman keu awaknyan ka lheueh teutuléh lam Alkitab.

⁵ Banmandum nyan ka gata teupeue. Teuma ulôn teutab lôn peuingat bak gata keuhai pakriban Tuhan ^a geupeuseulamat umat Israel nibak nanggroé Meusé, teuma óh lheueh nyan geupoh maté ureuëng-ureuëng nyang hana jipatéh lamkawan awaknyan.

⁶ Ingat kheueh teuma bak malaikat nyang jilewat bataih kuasa awaknyan, akhé jih jijak jitinggai teupat tinggai awaknyan keudroe. Allah geuranté malaikat-malaikat nyan ngon ranté nyang keukai, bak teupat nyang seupôt dimiyueb bumoe. Nibak teupat nyan awaknyan teutab teuteun sampoe trok ubak huköman teupeu rhot ateueh awaknyan nibak Uroe nyang luwabiasa nyan teuma. ⁷ Ingat kheueh banda Sodom dan Gomora meunan cit banda-banda nyang na bak-bak binéh nyan, nyang peunduduek disinan jipeubuet hai-hai lagée nyang jipeubuet lé malaikat-malaikat nyan. Awaknyan jipeubuet hai-hai nyang cabui dan beujat, akhé jih awaknyan teuseksa ngon huköman apui nyang keukai, sibagoé peuingat keu mandum manusia.

⁸ Meunan cit ngon okeunum-okeunum nyan sabe jimeukhayal sampoe awaknyan jipeugét desya ateueh tuboh jih keudroe. Awaknyan jipandang miyueb that keukuaasaan Po teu Allah dan jihina bubena makhlok nyang mulia nyang na lam syeuruga. ⁹ Malaikat Mikhael keudroe, nyang jeuet keu ulée kawan bubena malaikat-malaikat, hántom na geupeubuet lagée nyan bagoe. Bak watée gobnyan geumeudakwa ngon Iblieh keuhai soe nyang hak ateueh manyét Nabi Musa, malaikat Mikhael hana geujeuet geuhuköm Iblieh ngon tutoe haba nyang meuhina. Teuma nyang geupeugah lé Mikhael na kheueh, "Tuhan teuma geudôt gata!" ¹⁰ Teuma ngon cara jihina-hina lagée

^a Tuhan: padub-padubboh naseukah: Isa, nyang lam basa Yunani saban ngon Yosua.

ay. 1: Mat. 13:55, Mrk. 6:3 ay. 5: Keu. 12:51, Teu. 14:29-30 ay. 7: Keuj. 19:1-24 ay. 9: Dan. 10:13, 21, 12:1, Why. 12:7, Tel. 34:6, Za. 3:2

nyan, dumna awaknyan laju jiseurang peue-peue mantong nyang hana jimuphom. Awaknyan saban lagée dumna beulatang nyang hana meuakai, nyang jiteupeue hai-hai ngon pikeran jih mantong. Teuma lé hai-hai nyan kheueh nyang jeuet keusabab awaknyan hanco. ¹¹ Mupaloe that awaknyan! Awaknyan ka jicok rot nyang jijak lé Kain. Mangat meuteumé péng, awaknyan jipeurhot droe lam ceurucong nyang sisat, sabab lagée Bileam. Dan awaknyan pih teupeuhanco sabab meubeurontak saban lagée Korah. ¹² Bak watée gata teungoh tapeuna khanuri, sikeub awaknyan biet luwat that-that watée takalon lamkawan gata. Sabab awaknyan jimakheun ngon leuha lumpah na biet hana malée-malée, nyang jipeupeunteng na kheueh droe jih keudroe. Awaknyan lagée awan nyang jiba lé angén, teuma awan nyan hana jipeutreun ujeuen. Meunan cit awaknyan lagée bak kayée nyang hana meuhase jimuboh bah pih watée nyan teungoh musém boh kayée; bak kayée nyang teubot ukeue jih dan ka maté banmandum. ¹³ Saban lagée gulumbang nyang hebat lam laôt nyang jipeuteubiet kuboh, meunan cit awaknyan jipeukuboh buet-buet jih nyang keubiet that-that malée. Awaknyan na kheueh lagée bintang-bintang nyang jijak bansaboh langét dan keu awaknyan ka geukeubah teupat jih lé Allah nibak teupat nyang paleng seupôt keu siumu masa.

¹⁴ Henokh, keuturonan keu tujuh nibak Nabi Adam, yoh masa ilée ka lheueh geupeugah keuhai ureuëng-ureuëng nyan. Geupeugah lé Henokh, "Kalon, Tuhan teuma teuka ngon meuribée-ribée malaikat nyang suci ¹⁵ keugeujak peuhakém banmandum manusia. Tuhan teuma geuhuköm ureuëng-ureuëng jeuhet sabab buet-buet awaknyan nyang beujat. Dan Gobnyan teuma geuhuköm ureuëng meudesya ngon doraka sabab mandum tutoe haba meuhina nyang jipeugah."

¹⁶ Ureuëng-ureuëng nyan sabe-sabe lam keuadaan tunu sira jipeusalah ureuëng laén. Awaknyan udeb meunurot peue-peue nyang jikheun lé awaknyan keudroe nyang peunoh

ngon desya. Awaknyan jipeu mbong-mbong droe ngon haba nyang sulet, dan jilieh ureuëng laén keujiteumé laba.

Peuingat dan naseuhat

¹⁷ Teuma Syedara-syedara lôn nyang teucinta, ingat kheueh ubak peue nyang ka geupeugah lé rasui-rasui Tuhan tanyoe Isa Almaseh. ¹⁸ Awaknyan leubeh ilée geupeugah ubak gata watée ka tho akhé jamén teuma teuka ureuëng-ureuëng nyang jihina gata, na kheueh ureuëng-ureuëng nyang udeb meunurot peue-peue nyang jikheun lé até awaknyan nyang meudesya. ¹⁹ Awaknyan nyoe kheueh ureuëng-ureuëng nyang jipeuteuka mucrebre ateuh manusia laén. Awaknyan hana jikuasa lé Roh Allah, teuma lé peue-peue nyang meuheuét lé tabiát donya. ²⁰ Teuma gata, Syedara-syedara lôn, peusaneut kheueh laju udeb gata ngon dasai jih iman gata ubak Isa Almaseh. Iman gata nyan suci lumpah na. Dan meudoá kheueh sabe ngon kuasa Roh Allah, ²¹ dan udeb kheueh sabe lam lindongan gaséh Po teu Allah seumantong gata preh-preh rakhmat Isa Almaseh Tuhan tanyoe, nyang teuma geubri keu gata udeb seujati dan keukai.

²² Keu ureuëng-ureuëng nyang waihwai até jih, bah kheueh gata tatunyok gaséh sayang. ²³ Tarek kheueh ureuëng beujiteubiet lam apui keuteupeu seulamat awaknyan. Meunan cit ateuh ureuëng-ureuëng laén bah kheueh gata tatunyok gaséh sayang meusajan ngon peurasaan teumakot, teuma banci kheueh bah pih nyan peukayan awaknyan keudroe nyang ka jipeukuto ngon desya.

Doá seumujo

²⁴ Po teu Allah, nyang hase jaga mangat gata bék rhot, dan nyang hase ba gata ubak hazirat Gobnyan nyang mulia ngon sukacita lom hana meucupa, ²⁵ Gobnyan kheueh sidroe sagai Allah, Peuseulamat tanyoe meulalu Isa Almaseh Tuhan tanyoe. Gobnyan kheueh Allah nyang mulia, agong, meukuasa dan meuwibawa yoh awai ilée trok án jinoe dan keu siumu masa! Amin.

WAHYU

KEU YAHYA

PEU INTAT HABA

Wahyu Keu Yahya nyoe teutuléh bak watée ureuëng-ureuëng Kristen jiteugon ngon keunong iénanya sabab awaknyan meuman ubak Isa Almaseh sibagoe Tuhan. Meukeusut nyang paleng phon nibak nyang tuléh nyoe na kheueh keuteubri harapan meunan cit seumangat ubak ureuëng nyang baca, meunan cit keuteudorong awaknyan mangat teutab jipatéh bak watée keunong iénanya dan keunong teugon nyan.

Asoe kitab nyoe leubeh siteungoh meututoe keuhai rangkaian wahyu dan keumalon nyang teupeugah ngon cara teupeuguna basa lambang nyang hase teupeuphom lé ureuëng-ureuëng Kristen bak jamén nyan, teuma payah that jimuphom lé ureuëng-ureuëng laén. Pokok pikeran nyang teupeugah lam kitab nyoe teu-ulang-ulang lam meubagoe cara meulalu meubagoe-bagoe nyang leumah teukalon. Bah pih na meuteumé jai that meulaén peundapat keuhai tafeuse nyang teupeurinci keuhai asoe kitab nyoe, teuma inti sari pokok pikeran ka jeulaih, na kheueh meulalu Almaseh, Allah akhé jih teuma geupeutaloe banmandum musoh Gobnyan, meunan cit ngon Iblis hase geupeutaloe. Dan watée meunang nyan ka meuteumé, Po teu Allah teuma geubri syeuruga nyang barô dan bumoe nyang barô sibagoe hadiah keu umat Gobnyan nyang seutia.

Asoe jih

Haba phon 1:1-8

Keumalon nyang phon that dan surat-surat keu tujuh jeumaáh 1:9-3:22

Geunulong kitab dan tujuh ségée 4:1-8:1

Tujuh boh beureuguih 8:2-11:19

Naga dan dua boh beulatang 12:1-13:18

Meubagoe rupa keumalon 14:1-15:8

Tujuh boh wadah Allah beungéh 16:1-21

Babel hanco, beulatang taloe, nabi peuleusu dan Iblis 17:1-20:10

Huköman keuneulheueh 20:11-15

Syeuruga barô, bumoe barô Yerusalem barô 21:1-22:5

Peunutôb 22:6-21

1 Asoé kitab nyoe keuhai peue nyang geupeugah lé Isa Almaseh keuhai meubagoe peuristiwa nyang teuma teuka. Allah geupeugah ubak Almaseh mangat Gobnyan geutunyok bak hamba-hamba Allah peue nyang sigra harôh teujadi. Almaseh geukirém malaikat Gobnyan ubak Yahya, hamba Gobnyan, keugeupeugah peuristiwa-peuristiwa nyan ubak gobnyan. ² Teuma lé Yahya pih laju geupeugah banmandum nyang geukalon nyan; dan nyoe kheueh laporan keuhai peusan nibak Allah nyang ka geupeukong lé Isa Almaseh meulalu keusaksian Gobnyan. ³ Meubahagia kheueh ureuëng nyang beuet dan nyang deungoe

haba nubuat lam kitab nyoe dan taát ubak peue nyang na teutuléh lam kitab nyoe. Sabab hana treb lé banmandum nyoe teuma teujadi.

Saleuem keu tujuh jeumaáh

⁴ Syedara-syedara nyang na nibak tujuh boh jeumaáh lam daerah Asia! Ulôn, Yahya, meuharab gata beugeubri beureukat dan seujahteura nibak Po teu Allah – na kheueh Gobnyan nyang na, nyang ka na, dan nyang na siumu masa – dan meunan cit nibak bantujuh boh roh nyang na dikeue takhta Allah, ⁵ dan nibak Isa Almaseh, saksi nyang seutia. Gobnyan kheueh nyang phon-phon

that teupeu-udeb nibak maté dan Gobnyan kheueh nyang mat kuasa ateuh raja-raja donya:

Isa geugaséh keugeotanyoe, dan ngon maté Geuhnyan Gobnyan ka geupeubeubaih geutanyoe nibak mandum desya-desya tanyoe, ⁶ dan geupeujeuet geutanyoe saboh bansa nyang khusus imeum-imeum, nyang layani Allah, Bapak Gobnyan, Isa Almaseh nyan kheueh nyang agong dan meukuasa siumu masa. Amin!

⁷ Ngieng kheueh, Gobnyan geuteuka jitôb lé awan! Banmandum ureuëng teuma jikalon Geuh nyan, meunan cit lé ureuëng nyang ka jitôb Gobnyan. Banmandum bansa nyang na ateuh rhueng donya nyoe jimoe peuba-e sabab lé Gobnyan. Biet, pasti! Amin!

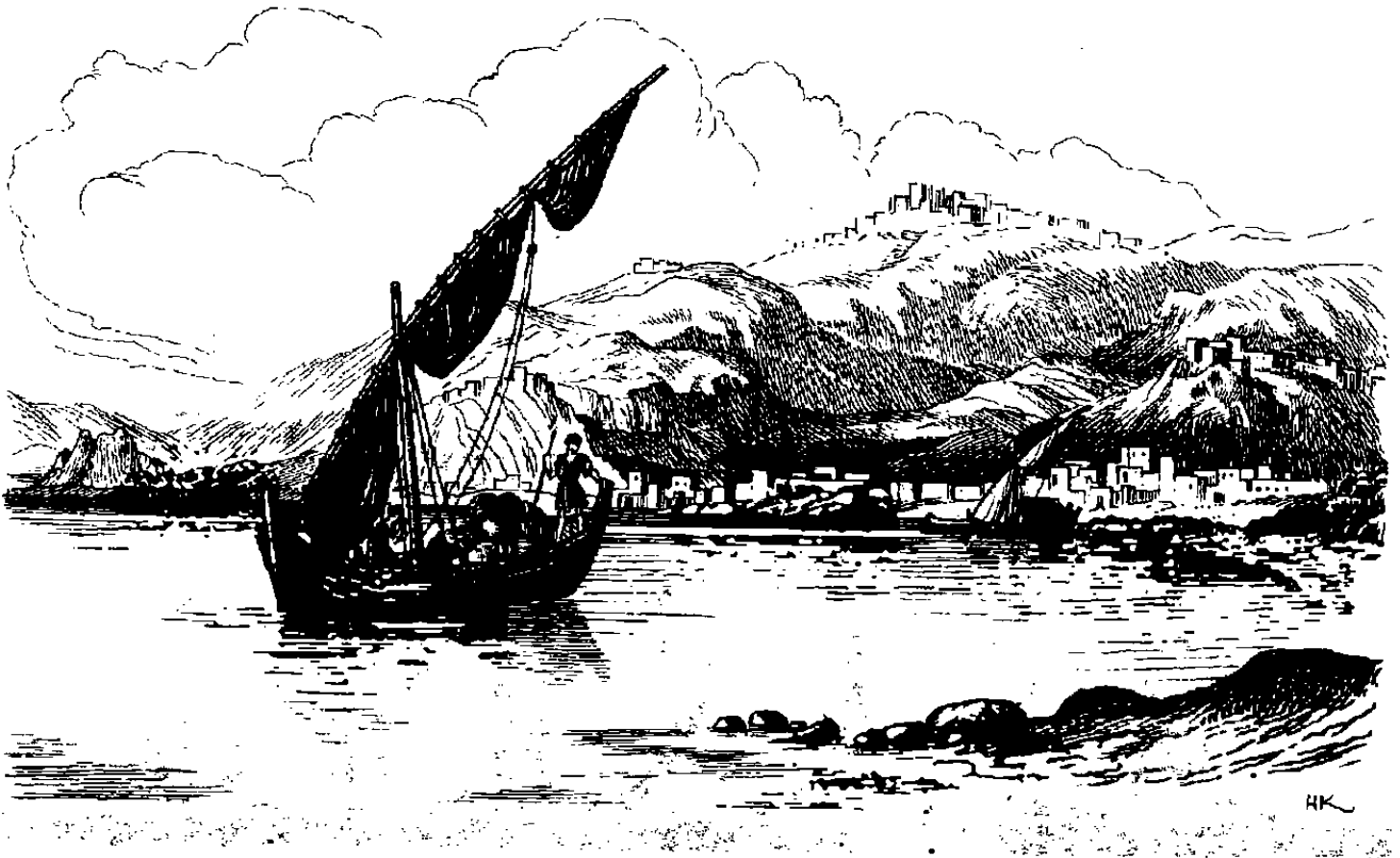
⁸ "Ulôn kheueh nyang awai dan nyang akhé," feureuman Tuhan Allah, nyang na, nyang ka na, dan nyang na siumu masa, Nyang Mahakuasa.

Teukalon keuhai Almaseh

⁹ Ulôn Yahya, syedara gata nyang saboh naseb ngon gata lam peudeuritaan nyang jirasa lé tieb-tieb murit Almaseh. Tanyoe tabah meudeurita sibagoe umat milék Gobnyan. Ulôn jiböih u pulo Patmos sabab

ulôn meudakwah feureuman Allah, nyang geupeukong lé Isa meulalu keusaksian Gobnyan. ¹⁰ Bak uroe Tuhan, ulôn jikuasa lé Roh Allah, laju lôn deungoe su nyang teuga – lagée su beureuguih – jimeututoe dilikot ulôn. ¹¹ Sue nyan jipeugah, "Tuléh kheueh peue nyang gata kalon, dan kirém kheueh laju kitab nyan ubak tujuh boh jeu-maáh nyang lôn peugah nyoe: Efesus, Smirna, Pergamus, Tiatira, Sardis, Filadelfia, dan Laodikia."

¹² Laju lôn ngieng u likot mangat lôn teupeue soe nyang ka meututoe nyan ubak ulôn. Deuh laju lôn kalon tujuh boh gaki panyöt nyang teupegét nibak méuh. ¹³ Bak teungoh-teungoh gaki panyöt nyan deuh lôn kalon sidroe nyang leumah lagée manusia. Gobnyan geungui bajée jubah nyang panyang jih trok bak gaki. Nibak dada Geuhnyan Gobnyan geungui tutôb dada méuh. ¹⁴ Ôk Gobnyan putéh lagée bulée búbiri, lagée gapeueh nyang putéh. Mata Gobnyan hu muble-ble lagée apui; ¹⁵ gaki Gobnyan meu meuk-meuk lagée teumaga nyang teutot. Su Gobnyan lagée sü ié tajo nyang rayeuk. ¹⁶ Bak jaroe uneuen Gobnyan geumat tujuh boh bintang, dan nibak babah Gobnyan jiteubiet saboh peudeueng tajam nyang meumata dua. Ruman Gobnyan meu-

Pulo Patmos (1:9)

cahya lagée mata uroe oh watée cot uroe. 17 Watée ulôn kukalon Gobnyan, laju reubah teudugom dikeue Gobnyan lagée ureuëng maté. Teuma Gobnyan laju geukeubah jaroe uneuen Geuh ateueh ulôn sira geupeugah, "Bék takot! Ulôn kheueh nyang awai dan nyang akhé. 18 Ulôn kheueh Gobnyan nyang udeb! Ulôn ka meuninggai donya, teuma ngieng kheueh, Ulôn udeb keusiumu masa. Ulôn na kuasa ateueh maté, dan ateueh donya ureuëng maté." 19 Sabab nyan, tuléh kheueh hai-hai nyang gata kalon, na kheueh hai-hai nyang na jinoenyoe, dan hai-hai nyang teuma teuka teuma. 20 Nyoe kheueh rahsia nibak tujuh boh bintang nyang gata kalon bak jaroe uneuen Lôn, dan nibak tujuh boh gaki panyöt méuh nyan: Tujuh boh bintang nyan na kheueh malaikat-malaikat nibak tujuh boh jeumaáh, dan tujuh boh gaki panyöt nyan na kheueh ban tujuh jeumaáh nyan."

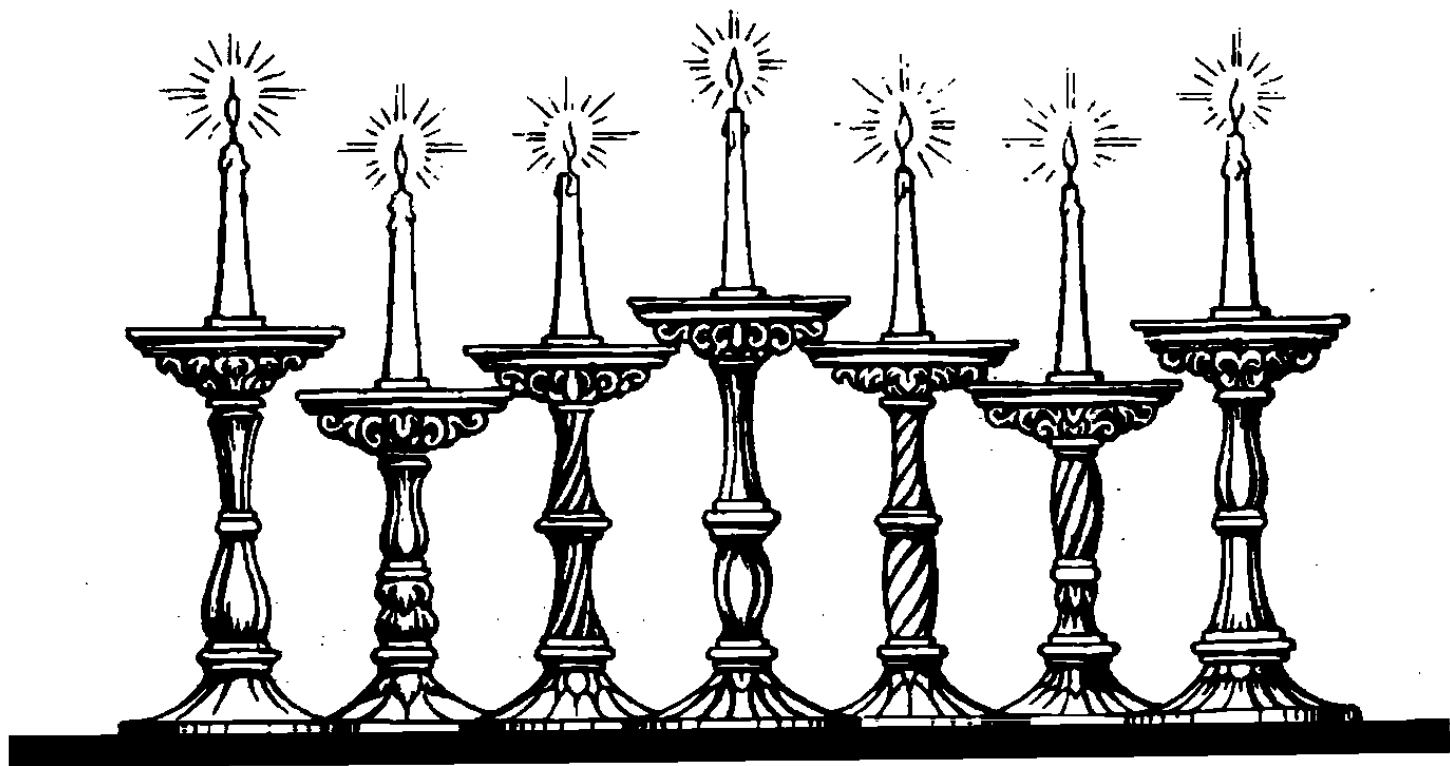
Peusan keu Efesus

2 "Keu malaikat jeumaáh di Efesus, tuléh kheueh lagée nyoe: Nyoe kheueh peusan nibak Gobnyan nyang mat tujuh boh bintang bak jaroe uneuen Gobnyan, dan geujak lam ruweueng ban tujuh boh gaki

panyöt méuh nyan. 2 Ulôn kuteupeue peue nyang gata peubuet: Gata tamubuet brat that dan biet gata tabah lagoena. Ulôn kuteupeue bahwa gata hana tabri até keu ureuëng jeu-het. Dan ureuëng-ureuëng nyang jiaku droe jih rasui padahai kon, ka gata ujoe, dan deuh laju gata ngieng bahwa awaknyan jimeusulet. 3 Gata saba dan gata meudeurita sabab lé Ulôn, dan gata hana putôh asa. 4 Teuma nyoe nyang brat that até Lôn ateueh gata: Bahwa gata hana lé tagaséh keu Ulôn lagée yoh awai. 5 Sabab nyan, ingat kheueh padub na jiôh gata ka rhot! Meutobat kheueh gata nibak desya-desya gata, dan peubuet kheueh peue nyang gata peubuet yoh awai. Meunyoé hana, teuma Ulôn kuteuka ubak gata dan teuma Lôn cok gaki panyöt gata nyan nibak tempat jih. 6 Teuma na sapeue-sapeue nyang gét nibak gata, atra nyan na kheueh: Gata tabanci ubak murit Nikolaus, Ulôn pih banci keu awaknyan.

7 Barang sigasoe na jideungoe, bah kheueh jikalon peue nyang jipeugah lé Roh Allah ubak jeumaáh-jeumaáh!

Awaknyan nyang meunang, teuma Lôn bri jipajoh boh kayée nyang na nibak bak-kayée keudeban nyang timoh lam Taman Allah."

Tujuh boh gaki panyöt méuh (2:1)

^a donya ureuëng maté: Meunurot anggapan nibak watéenyang ureuëng maté na jih bak tempat nyang seupôt dimiyueb bumoe.

1:17: Yes. 44:6, 48:12, Why. 2:8, 22:13 2:7: Keuj. 2:9, Why. 22:2, Yeh. 28:13, 31:8

Peusan keu Smirna

8" Keu malaikat jeumaáh nyang na di Smirna, tuléh kheueh lagée nyoe: Nyoe kheueh peusan nibak Gobnyan nyang phon dan nyang akhé – nyang ka maté dan nyang udeb lom teuma. 9 Ulôn kuteupeue peue-peue nyang gata susah; Ulôn kuteupeue gata gasien teuma nyang sibeuna jih gata kaya! Ulôn kuteupeue peue-peue nyang jipeusuna ateuh gata lé ureuëng-ureuëng nyang jiaku droe jih ureuëng Yahudi, padahai kon; awaknyan na kheueh umat Iblieh! 10 Bék kheueh teumakot ubak deurita nyang hana treb lé harôh gata teurimong. Ingat, Iblieh teuma jipeutamong siladum lamkawan gata u lam glab guna keuteucuba gata. Gata meudeurita nyang treb jih siploh uroe. Bah kheueh gata seutia ubak Ulôn sampoe án maté, ngon lagée nyan Ulôn teuma kubri ubak gata udeb seujati dan keukai sibagoe hadiah keumeunang.

11 Barang sigasoe hase jideungoe, bah kheueh jisimak peue nyang jipeugah lé Roh Allah ubak jeumaáh-jeumaáh!

Awaknyan nyang meunang, sagai-sagai hana teuma meudeurita sapeue lé maté nyang keudua."

Peusan keu Pergamus

12" Keu malaikat nyang na bak jeumaáh di Pergamus, tuléh kheueh lagée nyoe: Nyoe kheueh peusan nibak Gobnyan nyang mat peudeueng tajam nyang meumata dua.

13 Ulôn kuteupeue dipat gata tinggai, na kheueh bak teumpat Iblieh meutakhta. Gata seutia ubak Ulôn. Meunan cit watée Antipas, saksi Ulôn nyang seutia nyan, jipoh maté dikeue gata nibak markas Iblieh, gata hana taiengkeue bahwa gata peucaya keu Ulôn. 14 Teuma biet pih meunan na meupadubboh hai nyang hana Ulôn galak keu gata: Na siladum ureuëng lamkawan gata nyang jiseutôt peue nyang jipeurunoe lé Bileam. Bileam jipurunoe Balak pakriban teupeu rhot umat Israel u dalam desya; ngon cara jibujuk awaknyan jipajoh peunajoh nyang ka jipeuseumah keu beurala dan jipeubuet hai-hai nyang cabui. 15 Meunan cit teuma na lamkawan gata ureuëng-ureuëng nyang jiseutôt ubak ajaran nyang jiba lé murit-murit Nikolaus. 16 Sabab nyan, meutobat kheu-

eh nibak desya-desya gata! Meunyoé hán, sikeujab teuk Ulôn teuma teuka ubak gata dan Ulôn prang bubena ureuëng nyan ngon peudeueng nyang na nibak babah Lôn.

17 Barang sigasoe nyang hase jideungoe, bah kheueh jipeuseumah peue nyang geupeugah lé Roh Allah ubak jeumaáh-jeumaáh!

Awaknyan nyang meunang, teuma Lôn bri idhin jipajoh manna nyang teusöm, dan maséng-maséng teuma jiteurimong nibak Ulôn saboh batée putéh. Nibak batée nyan teutuléh saboh nan nyang barô, nyang hana jiteupeue lé soe mantong, seulaén lé ureuëng nyang teurimong atra nyan."

Peusan keu Tiatira

18" Keu malaikat jeumaáh di Tiatira, tuléh kheueh lagée nyoe:

Nyoe kheueh peusan nibak Aneuëk Allah, nyang mata Gobnyan hu muble-ble lagée apui, dan gaki Gobnyan meu meuk-meuk lagée teumaga nyang teutot. 19 Ulôn kuteupeue banmandum nyang gata peubuet – Ulôn kuteupeue gata tagaséh sabe keudroe-droe manusia, gata seutia, gata lam buet, dan gata hase tapeuteun deurita. Ulôn kuteupeue gata bak watée nyoe tamubuet leubeh brat nibak nyang ka-ka. 20 Teuma nyoe nyang brat até Lôn ateuh gata: Gata tabri até keu Izebel, sidroe inong nyang jiaku droe utosan Allah. Ka jai that hamba-hamba Lôn nyang jipeuningét dan jipurunoe beujitem peubuet cabui dan beujitem pajoh peunajoh nyang ka jipeuseumah ubak beurala. 21 Ka Ulôn bri keuseumpatan bak jih nyan keu jimeutobat nibak mandum desya-desya jih, teuma jihnyan teutab hana jitem piôh jipeubuet hai-hai nyang cabui nyan. 22 Ingat kheueh! Ulôn teuma kuseumpom jihnyan sampoe sakét ateuh teumpat éh. Nibak teumpat nyan jihnyan dan ureuëng-ureuëng nyang meumukah ngon jihnyan teuma meudeurita luwabiasa. Banmandum nyan Ulôn peubuet jinoenyoe – laén hai jih meunyoé awaknyan jipiôh jipeubuet hai-hai nyang jeuhet meusajan-sajan ngon jihnyan. 23 Bubena nyang seutôt jihnyan mandum Lôn poh maté mangat jeumaáh jiteupeue bahwa Ulôn kheueh Gobnyan nyang seunom lam pikeran dan até manusia. Gata teuma Lôn balaih meunurot buet gata maséng-maséng.

2:8: Yes. 44:6, 48:12, Why. 1:17, 22:13 2:11: Why. 20:14, 21:8 2:14: Teu. 22:5, 7, 31:16, Tel. 23:4, Teu. 25:1-3
2:17: Keu. 16:14-15, 16:33-34, Yah. 6:48-50, Yes. 62:2, 65:15 2:20: 1Raj. 16:31, 2Raj. 9:22, 30 2:23: Zab. 7:10,
Yer. 17:10, Zab. 62:13

24 Teuma keu gata nyang laén-laén nyang na di Tiatira hana taseutôt ajaran nyang jeuhet nyan, dan hana gata meurunoe iéleumé-iéleumé Iblih. Ulôn peugah bahwa Ulôn hana teuma Lôn tamah keu gata beuban nyang geuhon nyan. 25 Teuma trok bak watée Ulôn teuka, bah kheueh gata teutab taseutôt peue nyang ka na nibak gata. 26-27 Awaknyan nyang meunang, dan nyang sampoe bak akhé sabe jipeubuet peue nyang Ulôn lakée, teuma Ulôn bri kuasa nyang saban lagée nyang Lôn teurimong nibak Bapak Lôn. Awaknyan teuma jiteurimong keukuasaan nibak Ulôn keu jipeurintah bansa-bansa ngon tungkat beuso, dan keu jipeuhanco bansa-bansa nyan lagée beulangöng tanoh. 28 Awaknyan teuma jiteurimong bintang timu nibak Ulôn.

29 Barang sigasoe nyang hase jideungoe, bah kheueh jikalon peue nyang jipeugah lé Roh Allah ubak jeumaáh-jeumaáh!"

Peusan keu Sardis

3 "Keu malaikat jeumaáh di Sardis, tuléh kheueh lagée nyoe: Nyoe kheueh peusan nibak Gobnyan nyang na tujuh boh roh nibak Allah dan ban tujuh boh bintang nyan. Ulôn kuteupeue peue nyang gata peubuet. Jipeugah gata udeb, padahai gata maté!

2 Sabab nyan, beudôh kheueh, dan peukong kheueh peue nyang mantong na nibak gata sigohlom atra nyan maté banmandum. Sabab Lôn teumé bahwa peue nyang gata peubuet, gohlom sapeue pih nyang sampoeuna dikeue Po teu Allah. 3 Ngon lagée nyan, ingat kheueh lom peue nyang ka lheureh teupurunoe keu gata yoh awai ilée dan peue nyang ka gata deungoe. Amai kheueh nyan dan meutobat kheueh nibak banmandum desya-desya gata. Meunyoe gata hana tabeudôh, Ulôn teuma teuka bak gata lagée pancuri; dan gata hana tateupeu pajar watée jih. Ulôn teuka. 4 Teuma lamkawan gata di Sardis mantong na ureuëng nyang keumiet mangat peukayan jih teutabgleh. Awaknyan teuma jijak meusajan-sajan ngon Lôn sira teungui peukayan putéh, sabab awaknyan patot that keuhai nyan. 5 Keu awaknyan nyang meunang teuma teubri peukayan jubah putéh. Nan awaknyan teutab hana Lôn sampoh lam Kitab Ureuëng Udeb. Dan dikeue Bapak Lôn dan malaikat-

malaikat, awaknyan laju Lôn peugah bahwa nyan na kheueh milék Lôn.

6 Barang sigasoe hase jideungoe, bah kheueh jisimak peue nyang geupeugah lé Roh Allah ubak jeumaáh-jeumaáh!"

Peusan keu Filadelfia

7 "Keu malaikat jeumaáh di Filadelfia, tuléh kheueh lagée nyoe:

Nyoe kheueh peusan nibak Gobnyan nyang suci dan seujati. Gobnyan kheueh nyang mat gunci nyang na bak Nabi Daud; meunyoe Gobnyan nyang peuhah, hana meusidroé pih nyang hase jitôb atra nyan, dan meunyoe Gobnyan nyang tôb, hana meusidroé pih nyang hase jipeuhah. 8 Ulôn kuteupeue peue nyang gata peubuet. Ulôn kuteupeue bahwa gata hana padub na teuga; gata ka taturot nyang Ulôn purunoe dan seutia bak Ulôn. Keugata ka Ulôn peuhah saboh pintoe, nyang hana hase jitôb lé soe mantong. 9 Ingat kheueh nyoe: Ureuëng-ureuëng nyang jeuet keu umat Iblih nyan, tukang meusulet nyang jiaku droe jih Yahudi padahai kon, teuma Lôn peujeuet jihnyan akhé jih jijak sujut dikeue gata. Dan awaknyan teuma jiteupeue bahwa Ulôn kugaséh gata. 10 Sabab gata ka taturot peurintah Lôn mangat beuteukon, Ulôn pih Lôn lindong gata nibak masa susah nyang jiteuka bansigom donya. Hai nyan teujadi keu teujoe banmandum ureuëng nyang na ateueh rhueng bumoe. 11 Ulôn reujang kuteuka! Jaga kheueh beugét-gét peue nyang na nibak gata, mangat bék na meusidroé pi nyang jireupah hadiah keumeunangan gata. 12 Ureuëng nyang meunang, teuma Lôn peujeuet sibagoe taméh lam Baét Suci Allah Lôn, dan jihnyan tinggai nibak teupat nyan siumu masa. Nan Allah Lôn, dan nan banda Allah Lôn – na kheueh Yerusalem, barô nyang jitreun lam syeuruga, nibak Allah Lôn – teuma Lôn tuléh nibak droe ureuëng nyan. Meunan cit nan Ulôn nyang barô teuma Lôn tuléh nibak droe jih.

13 Barang sigasoe hase jideungoe, bah kheueh jisimak peue nyang geupeugah lé Roh Allah ubak jeumaáh-jeumaáh!"

Peusan keu Laodikia

14 "Keu malaikat jeumaáh nyang na di Laodikia, tuléh kheueh lagée nyoe:

2:26-27: Zab. 2:8-9 3:3: Mat. 24:43-44, Luk. 12:39-40, Why. 16:15 3:5: Keu. 32:32-33, Zab. 69:29, Why. 20:12, Mat. 10:32, Luk. 12:8 3:7: Yes. 22:22, Ayb. 12:14 3:9: Yes. 49:23, 60:14, 43:4 3:12: Why. 21:2, Yes. 62:2, 65:15 3:14: Ams. 8:22

Nyoe kheueh peusan nibak Sang Amin, Saksi nyang seutia dan beutôi, sumber^b nibak peue-peue mantong nyang geucebta lé Po teu Allah. ¹⁵ Ulôn kuteupeue peue nyang gata peubuet; Ulôn kuteupeue gata hana leupie dan hana teuma seu-uem. Nyang sibeuna jih gata sapeue lam dua nyan! ¹⁶ Teuma gata seu-uem seu-uem gukée; seu-uem hana, leupie pih hana. Nyang kheueh sabab jih gata Lôn peumuntah uluwa lam babah Lôn. ¹⁷ Gata tapeugah, 'Kamoe kaya dan peue-peue mantong na; nibak kamoe hana kureueng sapeue.' Teuma gata hana tateupeu padub na meularat dan padub na seudeh jih keuadaan gata! Gata gasien, teulon dan buta. ¹⁸ Sabab nyan Ulôn naseuhat gata mangat tabloe nibak Ulôn méuh, na kheueh méuh nyang aseuli, mangat gata jeuet keukaya. Meunan cit jakbloe cit teuma peukayan putéh nyang na bak Lôn mangat gata na peukayan dan teutôb keuadaan gata nyang teulon dan that-that malée nyan. Meunan cit bloe cit teuma ubat keuteu siliék bak mata gata mangat gata jeuet takeumalon. ¹⁹ Ureuëng-ureuëng nyang Ulôn gaséh, awaknyan kheueh nyang Ulôn seugah dan Lôn seunuét. Lé sabab nyan bah kheueh gata museumangat, dan meutobat kheueh nibak desya-desya gata. ²⁰ Ngieng kheueh! Ulôn dong bak babah pintoe dan Lôn keutok. Meunyoe na ureuëng nyang jideungoe su Lôn, dan jipeuhah pintoe, Ulôn teuma kutamong jak meurumpok ngon jihnyan; Ulôn teuma ku makheun meusajan-sajan ngon jih nyan dan jih nyan jimakheun teuma meusajan-sajan ngon Ulôn. ²¹ Awaknyan nyang meunang, teuma kubri idhin jiduek nibak takhta Lôn meusajan ngon Lôn, saban lagée Lôn keudroe pih ka meunang dan jinoenyoe teuduek ngon Bapak Lôn nibak takhta Gobnyan.

²² Barang sigasoe jeuet jimeudeungoe, bah kheueh jisimak peue nyang jipeugah lé Roh Allah ubak jeumaáh-jeumaáh!"

Seumeumah lam syeuruga

4 Óh lheueh nyan ulôn meuteumé lôn keumalon. Deuh lôn kalon saboh pintoe ka teuhah lam syeuruga. Óh lheueh nyan teudeungoe lom su nyang yoh awai phon ka geumariet lagée su beureuguih. Su nyan jipeugah, "Jak ék keunoe. Ulôn teuma

lôn tunyok bak gata peue nyang teuma teu-jadi." ² Watée nyan cit teuma lôn jikuasa lé Roh Allah. Laju lôn ngieng lam syeuruga na saboh takhta, dan na sidroe ureuëng jiduek ateueh takhta nyan. ³ Ruman ureuëng nyan muble-ble cahya lagée peumata baiduri ôn sikée dan peumata deulima. Dan na saboh peulangi wareuna jih lagée zamrut jikeulileng takhta nyan. ⁴ Lam bantuek meulingka bansikeulileng takhta nyan na teuma dua ploh peuet boh takhta nyang laén. Nibak teupat nyan na teuma jiduek dua ploh peuet droe peumimpén nyang banmandum jingui peukayan putéh, meunan cit jingui mahkota méuh. ⁵ Nibak takhta nyan jiteubiet teuma cahya kilat dan jiteubiet su geulanteue nyang biet-biet teuga. Dan dikeue takhta nyan na teuma tujuh boh suwa nyang teungoh hu; nyan kheueh bantujuh boh Roh Allah. ⁶ Na teuma dikeue takhta nyan sisuatu lagée laôt ceureumen, jeureunéh lagée kristal.

Ban sikeulileng takhta nyan, nibak tieb-tieb binéh jih, na peuet boh makhlok, nyang bagian keue ngon bagian likot jih peunoh ngon mata. ⁷ Makhlok nyang phon deuh jih lagée singa. Nyang keudua lagée leumô agam. Nyang keu lhée ruman jih lagée ruman manusia. Nyang keu peuet, deuh jih lagée cicém siwah nyang teungoh po. ⁸ Ban peuet boh makhlok nyan, maséng-maséng na nam boh sayeueb, dan bansilingka nyan meunan cit nibak bagian u dalam nyan peunoh ngon mata. Uroe malam makhlok-makhlok nyan hana jipiôh jimeuzikée,

"Kudus, kudus, kudus kheueh

Tuhan, Allah Mahakuasa;

nyang na, nyang ka na, dan nyang na siumu masa."

⁹ Ban peuet boh makhlok nyan jimeuzikée ngon ca-e puja ngon pujo, horeumat dan syukoe ubak Gobnyan nyang duek ateueh takhta nyan, na kheueh Gobnyan nyang udeb siumu masa. Dan bak watée makhlok-makhlok nyan meuzike, ¹⁰ ban dua ploh peuet droe peumimpén nyan reubah teudugom dikeue ureuëng nyang duek ateueh takhta nyan, laju jiseumah Gobnyan nyang udeb siumu masa. Óh lheueh nyan awaknyan jigeulawa mahkota-mahkota awaknyan keudroe ukue takhta nyan sira jipeugah,

^b sumber: atawa nyang mat kuasa.

11 "Ya Tuhan, ya Allah kamoe!
Droeneuh mantong kheueh
nyang patot teurimong pujo,
horeumat ngon kuasa.
Sabab droeneuh nyang cebta
peue-peue nyang na,
dan ateuh keuheundak
Droeneuh cit teuma peue-peue
mantong nyan ka na dan udeb."

Geunulong kitab dan Aneuëk Bubiri

5 Óh lheueh nyan lôn kalon teuma saboh gunulong kitab bak jaroe Gobnyan nyang duek ateuh takhta nyan. Kitab nyan peunoh ngon tulésan blaih deh blaih noe dan na teuma teuboh meuteurai nyang le jih na tujuh boh segée. ²Laju lôn kalon sidroe malaikat nyang peukasa sira geumeuhôi-meuhôi ngon su meudumpék, "Soe nyang patot jipeubeukah segée-segée nyoe dan jipeuhah kitab nyoe?" ³Teuma bahnyan lam syeuruga, nyang na ateuh bumoe, atawa dimiyueb bumoe, ⁴hana meuteumé meusidroe pih nyang hase jipeuhah kitab nyan, dan jingieng lam kitab nyan. ⁴Teuma ulôn laju kumo musôk-musôk sabab hana meusidroe ureuëng pih nyang hase jipeuhah kitab nyan dan jingieng lam nyan. ⁵Laju sidroe lamkawan peumimpén nyan jipeugah bak ulôn, "Bék mo! Ngieng kheueh! Singa nibak sukée bansa Yehuda, keuturonan nabi Daud nyang rayeuk, ka meunang. Jih nyan hase jipeubeukah tujuh boh segée dan jipeuhah kitab nyan."

⁶Óh lheueh nyan laju lôn kalon saboh Aneuëk Bubiri teudong diteungoh-teungoh takhta nyan, jikeulileng lé peuet boh makhlok dan mandum peumimpén nyan. Aneuëk Bubiri nyan deuh jih lagée ka teusie. Bak jih na tujuh boh lungkée dan tujuh boh mata: na kheueh tujuh roh nibak Allah nyang ka geukirém bansigom donya. ⁷Óh lheueh nyan Aneuëk Bubiri nyan jipeurab ukeue dan laju jicok gunulong kitab nyan bak jaroe uneuen ureuëng nyang duek ateuh takhta nyan. ⁸Teungoh jipeubuet lagée nyan lé Aneuëk Bubiri nyan, laju meuduga ban peuet boh makhlok dan ban dua ploh peuet peumimpén nyan dikeue geuh nyan. Awaknyan maséng-maséng jimat keucapi dan mangkok méuh nyang meuasoe keumeunyan, na kheueh doá-doá umat Po teu

Allah. ⁹Awaknyan meuca-e saboh lagu nyang barô:

"Droeneuh patot tacok kitab nyan dan Droeneuh peubeukah segée-segée nyan.
Sabab Droeneuh ka jipoh maté, dan ngon maté Droeneuh nyan, manusia nibak banmandum sukée, basa, neugahra dan bansa ka tabloe lé droeneuh keu Po teu Allah.

¹⁰Droeneuh ka neupeujeuet awaknyan saboh bansa khusus imeum-imeum,
mangat awaknyan jipeutimang Allah geutanyoe,
dan jimat peurintah di ateuh bumoe."

¹¹Óh lheueh nyan deuh lôn kalon lom. Ulôn deungoe su malaikat nyang meuribée-ribée dan meujuta-juta lé jih. Awaknyan jidong jikeulileng takhta dan ban peuet boh makhlok meunan cit ngon peumimpén-peumimpén nyan. ¹²Dan awaknyan laju jimeulagu ngon su nyang teuga,

"Aneuëk Bubiri nyang ka teusie nyan, na hak keujiteurimong kuasa, keukayaan, keubijaksanaan dan teunaga;
Gobnyan patot teuhoreumat, teupeuagong dan teupujo-pujo!"

¹³Laju lôn deungoe mubagoé makhlok nyang na di langét, ateuh bumoe, dan nyang na dimiyueb bumoe meunan cit nyang na lam laôt – jeulaih jih banmandum makhlok nyang na ateuh rhueng donya nyoe – jimeulagu,

"Gobnyan nyang duek di ateuh takhta, dan Nyang Aneuëk Bubiri nyan,

na kheueh teupujo dan teuhoreumat dan agong lom meukuasa keu siumu masa!"

¹⁴Teuma ban peuet boh makhlok nyan laju jijaweueb, "Amin!" Dan banmandum peumimpén nyan pih laju teudugom dan jiseumah.

Segée-segée

6 Óh lheueh nyan lôn kalon Aneuëk Bubiri nyan jipeubeukah segée nyang phon lamkawan tujuh boh segée nyan. Laju

^c *dimiyueb bumoe*: donya ureuëng maté (kalon 1:18).

5:1: Yeh. 2:9-10, Yes. 29:11 5:5: Keuj. 49:9, Yes. 11:1, 10 5:6: Yes. 53:7, Za. 4:10 5:8: Zab. 141:2 5:9: Zab. 33:3, 98:1, Yes. 42:10 5:10: Keu. 19:6, Why. 1:6 5:11: Dan. 7:10

lôn deungoe saboh lamkawan peuet boh makhlok nyan jipeugah, "Keunoe!" Su jihnyan meutaga lagée su geulanteue. ²Teuma lôn kalon, deuh laju saboh guda putéh. Nyang duek ateuh guda nyan jimat saboh ali-ali, dan keu jihnyan tebri saboh mahkota. Óh lheueh nyan jimaju ukeue lagée ureuëng meunang nyang jijak reubot keumeunangan.

³Óh lheueh nyan Aneuëk Bubiri nyan jipeubeukah segée nyang keudua, dan laju lôn deungoe makhlok nyang keudua jipeugah, "Keunoe!" ⁴Dan laju saboh guda nyang laén jiteubiet lom teuma. Guda nyan mirah hi jih. Nyang duek ateuh guda nyan geubri kuasa keu jipeuleunyab keuadaan damé ateuh rhueng bumoe, mangat manusa sabe jipoh keudroe-droe. Ngon lagée nyan bak jihnyan laju geujok saboh peudeueng nyang rayeuk.

⁵Laju lé Aneuëk Bubiri nyan jipeubeukah segée nyang keu lhée. Dan lôn deungoe makhlok nyang keu lhée jipeugah, "Keunoe!" Ulôn kalon, deuh laju saboh guda itam. Nyang duek ateuh guda nyan jimat dua boh céng bak jaroe jih. ⁶Dan laju lôn deungoe sisuatu nyang teudeungoe jih lagée su nyang teungoh jimeuhôi-meuhôi nibak teungoh-teungoh peuet boh makhlok nyan. Su nyan jipeugah, "Siarée gandom nyang jroh yuem jih sidub upah siuroe, dan lhée arée gandom nyang jeunéh jih laén yuem jih siuroe mubuet cit. Teuma bék peurusak bube na bak zaiton dan lam poh anggô!"

⁷Óh lheueh nyan lé Aneuëk Bubiri nyan laju jipeubeukah segée nyang keu peuet. Dan laju lôn deungoe makhlok nyang keu peuet jipeugah, "Keunoe!" ⁸Ulôn kalon, deuh laju saboh guda nyang pucat ié muka jih. Nyang duek ateuh guda nyan nan jih Mawöt. Rot likot, jihnyan jiseutôt rab-rab that lé Álam Mawöt. ^dKeukuasaan ateuh siper peuet bumoe nyoe teujok bak awaknyan, mangat awaknyan hase jipoh maté gob watée lam prang, meunan cit meulalu watée jiteuka musém deuk, meulalu bala peunyakét dan meulalu beulatang-beulatang juah.

⁹Óh lheueh nyan lé Aneuëk Bubiri nyan jipeubeukah segée nyang keu limong. Laju deuh lôn kalon dimiyueb miseubah na jiwa jiwa ureuëng nyang maté keunong poh sa-

bab awaknyan jipeukong peusan nibak Allah meulalu keusaksian awaknyan. ¹⁰Awaknyan jimeudumpék ngon su nyang meutaga, "Ya Tuhan Nyang Mahakuasa, nyang suci dan nyang beuna! Padub treb teuk Droeneuh neupeusidang peunduduek bumoe dan neuhuköm awaknyan sabab ka jipoh maté kamoe?" ¹¹Awaknyan maséng-maséng teubri siôn bajée jubah nyang putéh. Laju awaknyan teuyue meureuhat sikeujab teuk, sampoe ka seb jeumeulah rakan-rakan siperjuangan dan syedara-syedara awaknyan nyang teuma jipoh maté lagée awaknyan.

¹²Laju ulôn kalon Aneuëk Bubiri nyan jipeubeukah segée nyang keu nam. Dan jiteuka kheueh geumpa bumoe nyang luwabiasa. Mata uroe ka jeuet keu itam lagée ija itam nyang gasa, dan buleuen ka jeuet keu mirah lagée darah. ¹³Bintang-bintang ka rhot nibak langét ateuh bumoe lagée boh ara nyang gohlom masak rhot ateuh bak jih watee jipot lé angén teuga. ¹⁴Langét gadôh lagée keureutah teugulong, dan banmandum gunong ngon pulo teugesée nibak teupat jih. ¹⁵Laju lé raja-raja donya, dum na ureuëng rayeuk, dum na pang-pang, ureuëng-ureuëng kaya dan ureuëng-ureuëng meukuasa, meunan cit ngon ureuëng-ureuëng laén, bah kheueh namiet meunan cit ngon ureuëng meurdehka, banmandum jipeusöm droe lam guha-guha dan lam-lam luengkiek batée gunong. ¹⁶Ubak gunong-gunong dan batée nyan awaknyan jidumpék, "Ginton kheueh kamoe! Som kheueh kamoe nibak jikalón lé Gobnyan nyang duek ateuh takhta jéh, dan nibak beungéh Aneuëk Bubiri nyan! ¹⁷Uroe pagée ka trok, jinoenyoe awaknyan jipeuleumah beungéh jih, dan hana meusidroé pih nyang hase jimeuteun dikeue awaknyan!"

Sireutoh peuet ploh peuet ribée droe nibak umat Israel

7 Óh lheueh nyan, lôn kalon teuma peuet droe malaikat geudong bak peuet boh peunjuru bumoe. Awaknyan geupeuteun ban peuet boh angén di bumoe mangat bék na angén nyang jipot di darat atawa di laôt, atawa ateuh bak-bak kayée. ²Óh lheueh nyan deuh teuma lôn kalon sidroe teuk malaikat nyang laén teuka di siblah u timu.

^d Álam Mawöt: Kalon 1:18.

6:2: Za. 1:8, 6:3, 6 6:4: Za. 1:8, 6:2 6:5: Za. 6:2, 6 6:8: Yeh. 14:21 6:12: Why. 11:13, 16:18, Yes. 13:10, Yl. 2:10, 31, 3:15, Mat. 24:29, Mrk. 13:24-25, Luk. 21:25 6:13-14: Yes. 34:4 6:14: Why. 16:20 6:15: Yes. 2:19, 21 6:16: Hos. 10:8, Luk. 23:30 6:17: Yl. 2:11, Mal. 3:2 7:1: Yer. 49:36, Dan. 7:2, Za. 6:5

Gobnyan geuba segée nibak Allah nyang udeb. Ngon su nyang teuga malaikat nyan laju geuhôi ban peuet droe malaikat nyang ka meuteumé kuasa nibak Allah keujipeurusak darat ngon laôt. ³ Malaikat nyan jipeugah, "Bék ilée gata peurusak darat atawa laôt, atawa bak-bak kayée meunyoe kamoe gohlom kamoe boh tanda segée nibak dho hamba-hamba Allah tanyoe." ⁴ Laju bak lôn geubri tée bahwa na nyang lé jih 144.000 droe nyang teubri tanda segée nibak Allah nibak dho awaknyan. Ureuëng-ureuëng nyan teucok nibak bandua blaih sukée bansa Israel; ⁵ nibak tieb-tieb sukée 12.000 ureuëng. Na kheueh nibak sukée Yehuda, Ruben, Gad, ⁶ Asyer, Naftali, Manasye, ⁷ Simeon, Lewi, Isakhar, ⁸ Zebulon, Yusuf, dan Benyamin.

Laôt manusa nyang luwabiassa jai jih

⁹ Óh lheueh nyan lôn ngieng lom, laju deuh laôt manusa nyang hana teukira lé jih – hana meusidroeh pih nyang hase ji-itong jeumeulah jih. Awaknyan na kheueh ureuëng-ureuëng nibak tieb-tieb bansa, sukée, neugahra, dan basa. Deungon jingui bajée jubah nyang putéh-putéh dan bak jaroe jih maséng-maséng jimat cabeueng bak palem, ureuëng nyang jai that nyan jidong jimeuhadab ubak takhta dan jihadab ubak Aneuëk Bubiri nyan. ¹⁰ Laju ngon su nyang meutaga awaknyan jimeuhôi, "Seulamat geutanyoe teuka nibak Allah tanyoe, nyang duek di ateueh takhta, dan nibak Aneuëk Bubiri nyan!" ¹¹ Banmandum malaikat geudong geukeulileng takhta meunan cit ngon mandum peumimpén dan ban peuet boh makhlok nyan. Malaikat-malaikat nyan laju teudugom dikeue takhta laju geuseumah Allah. ¹² Awaknyan geutawök, "Amin! Teupujoe kheueh Allah geutanyoe nyang agong dan bijaksana. Gobnyan patot teupeulimpah ngon tutoe haba syukoe dan horeumat. Gobnyan meukuasa dan teuga simu masa! Amin."

¹³ Sidroe lamkawan peumimpén jitanjong bak ulôn, "Ureuëng-ureuëng nyang jingui bajée jubah putéh nyoe, soe awaknyan dan pane asai jih?"

¹⁴ "Ulôn hana kuteupeue, Teungku. Teungku keudroe nyang teupeue," jawueb lôn.

Teuma ureuëng nyan jipeugah bak ulôn, "Nyoe kheueh ureuëng-ureuëng nyang ka

seulamat meulalu masa iénanya nyang luwabiassa. Awaknyan ka jirhah jubah awaknyan dan jipeujeuet nyan sampoe putéh ngon darah Aneuëk Bubiri nyan. ¹⁵ Nyang kheueh sabab jih awaknyan jidong dikeue takhta Allah, dan me iébadat ubak Gobnyan uroe ngon malam didalam Baét Allah. Dan Gobnyan nyang duek ateueh takhta nyan teuma na meusajan awaknyan keugeulindong awaknyan. ¹⁶ Awaknyan hana lé teurasa deuk atawa grah; mata uroe atawa seu-eum nyang kha hana lé jitol awaknyan, ¹⁷ sabab Aneuëk Bubiri nyang duek bak teungoh-teungoh takhta nyan ka jeuet tukang rabe awaknyan. Gobnyan teuma geuba awaknyan ubak mata ié nyang teubri udeb. Dan Po teu Allah geusampôh ié mata awaknyan nyang ile bak mata awaknyan."

Segée nyang keutujoh

8 Watée Aneuëk Bubiri nyan jipeubeukah segée nyang keutujoh, syeuruga laju sungue nyang treb jih na kira-kira siteungoh jeuem. ² Laju ulôn kalon bantujoh malaikat nyang geudong dikeue Po teu Allah, dan bak awaknyan laju geujok tujoh boh beureuguih.

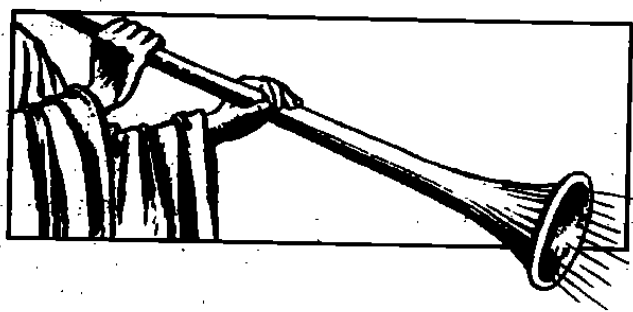
³ Sidroe malaikat nyang laén, nyang geuba saboh dupa méuh, geuteuka dan geudong dikeue miseubah. Ubak gobnyan jai that geubri keumeunyan keu ngon baca doá-doá banmandum umat Allah dan keugeupeuseumah ubak miseubah méuh nyang na dikeue takhta. ⁴ Meusajan ngon doá-doá umat Po teu Allah, asab dupa nyang teungoh hu nyan meukeupong jiék nibak jaroe malaikat nyang teudong dikeue Allah nyan. ⁵ Óh lheueh nyan lé malaikat nyan laju geucok dupa nyan, dan geupasoe laju ngon apui nibak miseubah, laju geurhom u ateueh bumoe. Ngon nyan jiteuka kheueh geulanteue meutaga-taga meunan cit ngon kilat sabe muble-ble hana reuda, dan teuka kheueh geumpa bumoe.

Beureuguih-beureuguih

⁶ Óh lheueh nyan, bantujoh droe malaikat nyang mat tujoh boh beureuguih nyan ka siab-siab keuneuk jiyueb beureuguih nyan.

⁷ Malaikat nyang phon laju jiyueb beureuguih jih, watée nyan cit ujeuen éeh dan

7:3: Yeh. 9:4, 6 7:14: Dan. 12:1, Mat. 24:21, Mrk. 13:19 7:16: Yes. 49:10 7:17: Zab. 23:1, Yeh. 34:23, Zab. 23:2, Yes. 49:10, Yes. 25:8 8:3: Am. 9:1, Keu. 30:1, 3 8:5: Im. 16:12, Yeh. 10:2, Keu. 19:16, Why. 11:19, 16:18 8:7: Keu. 9:23-25, Yeh. 38:22

Beureuguih (8:7)

apui meulawok ngon darah jitreun ngon tajam that u ateueh bumoe. Siper lhée bumoe habéh tutong; meunan cit siper lhée nibak bak-bak kayée, dan tieb-tieb naleueng nyang ijo.

⁸ Oh lheueh nyan malaikat nyang keudua jiyueb teuma beureuguih jih, meunan jiyueb deuh laju teukalon saboh beunda nyang biet that rayeuk deuh lagée gunong hu muble-ble teupeupo lam laôt. Siper lhée laôt nyan meu-ubah jeuet keudarah, ⁹ ngon lagée nyan maté kheueh siper lhée nibak makhlok nyang na lam laôt; dan meunan cit teuma na siper lhée nibak kapai-kapai nyang na lam laôt nyan habéh tutong.

¹⁰ Oh lheueh nyan malaikat nyang keulhée laju jiyueb teuma beureuguih jih, ngon lagée nyan saboh bintang nyang rayeuk, nyang hu muble-ble bak lagée suwa apui, rhot nibak langét, laju rhot ateueh siper lhée nibak krueng-krueng dan mata ié. ¹¹ (Nan bintang nyan "Phet".) Ngon lagée nyan siper lhée nibak ié ka jeuet keu phet, dan jai that ureuëng meuninggai óh lheueh jijieb ié nyang ka jeuet keu phet nyan.

¹² Oh lheueh nyan malaikat nyang keupeuet jiyueb teuma beureuguih jih. Ngon lagée nyan, keunong tanpa kheueh siper lhée nibak mata uroe, siper lhée nibak buleuen, dan siper lhée nibak bintang-bintang ngon lagée nyan gadôh kheueh siper lhée nibak teunaga cahya awaknyan. Meunan cit siper lhée nibak uroe hana trang dan meunan cit siper lhée nibak malam.

¹³ Laju ulôn kalon, teuma ulôn deungoe saboh cicém siwah nyang teungoh jipo manyang di udara, jimeuhôi, "Mupaloe! Mupaloe! Mupaloe kheueh banmandum ureuëng nyang na ateueh rhueng donya nyoe meunyoeteudeungoe lhée malaikat nyang laén jiyueb beureuguih jih teuma!"

⁹ Laju lé malaikat nyang keulimong geuyueb beureuguih geuh, dan deuh laju lôn kalon saboh bintang rhot nibak langét u ateueh bumoe. Bintang nyan teubri gunci jurông mawöt. ^e ² Teuma lé bintang nyan laju jipeuhah jurông mawöt nyan, laju deuh asab jiteubiet lam atra nyan lagée asab nibak tungkée nyang rayeuk. Mata uroe ngon langét manyang ka jeuet keuseupôt sabab lé asab nyang jiteubiet lam jurông nyan. ³ Laju nibak lam asab nyan jiteubiet teuma daruet-daruet nyang jitreun u bumoe. Ubak daruet-daruet nyan jibri kuasa nyang saban lagée nyang teubri keu kala jeungking. ⁴ Bak awaknyan teutam bék jipeurusak naleueng, meunan cit ngon bak-bak kayée, atawa seunaman-seunaman laén banmandum nyan hana jeuet jipeurusak. Daruet-daruet nyan nyang jeuet jiseurang na kheueh ureuëng-ureuëng nyang nibak dho jih hana tanda segée nibak Allah. ⁵ Teuma ubak daruet-daruet nyan hana teubri jipoh maté ureuëng-ureuëng nyan, nyang jeuet jiseksa awaknyan nyang treb jih limong buleuen. Sakét nyang jirasa lé sabab teuseksa lé daruet-daruet nyan saban sakét jih lagée jikab lé kala jeungking. ⁶ Nyang treb jih limong buleuen nyan, ureuëng-ureuëng nyang keunong seksa lé daruet-daruet nyan juseuha mangat droe jih maté, teuma awaknyan teutab hase jitem maté; awaknyan jitem maté, teuma mawöt jiôh nibak awaknyan.

⁷ Hi daruet nyan lagée guda nyang ka siab keuneuk jak lam prang. Bak ulée daruet-daruet nyan na deuh sapeue-sapeue lagée makhkota méuh. Ruman daruet-daruet nyan lagée ruman manusia. ⁸ Ôk jih lagée ôk ureuëng inong, dan gigo jih lagée gigo singa. ⁹ Nibak dada jih teutôb ngon sesuatu nyang rab saban ngon sinutôb beuso. Su sayeueb jih lagée su geuritan-geuritan guda nyang jai teungoh jimaju u mideuen prang. ¹⁰ Daruet-daruet nyan na iku ngon bisa lagée kala jeungking. Dan iku jihnyan na kheueh na meuteumé teunaga droe jih keu jiseksa manusia nyang treb jih limong buleuen nyan. ¹¹ Awaknyan na raja nyang peurintah droe jih keudroe, dan raja nyan na kheueh malaikat nyang meutanggung jaweueb ateueh jurông mawöt. Nan jih lam basa Ibrani na kheueh Abaddon; dan lam basa

^e jurông mawöt: Teupat jiôh dimiyueb bumoe dipat roh-roh jeuhet teupasoe lam glab trok ubak uroe teuhukôm nyang keuneuleueh.

8:10: Yes. 14:12 8:11: Yer. 9:15 8:12: Yes. 13:10, Yeh. 32:7, Yl. 2:10, 31, 3:15 9:2: Keuj. 19:28

9:3: Keu. 10:12-15 9:4: Yeh. 9:4 9:6: Ayb. 3:21, Yer. 8:3 9:7: Yl. 2:4 9:8: Yl. 1:6 9:9: Yl. 2:5

Yunani Apolion (nyang makna jih "Peurusak").

¹² Ceulaka nyang phon ka liwat. Óh lheueh nyan na dua boh ázeb teuk nyang meuseuti teuka.

¹³ Óh lheueh nyan malaikat nyang keu nam laju geuyueb beureuguih geuh. Teuma laju lôn deungoe su nyang teuka nibak ban peuet boh sagoe miseubah méuh nyang na dikeue Po teu Allah. ¹⁴ Su nyan jipeugah bak malaikat nyang keu nam nyan, "Jak peuleuh kheueh ban peuet droe malaikat nyang teukat nibak Krueng Efrat nyan!" ¹⁵ Ban peuet droe malaikat nyan pih laju teupeuleuh. Awaknyan ka teupeusiab khusos keu jeuem, uroe, buleuen dan thon keu teupoh maté siper lhée nibak banmandum umat manusia. ¹⁶ Bak ulôn jibri téé bahwa jeumeulah pasokan-pasokan meuguda nyan na dua reutôh juta. ¹⁷ Dan lam keumalon lôn nyan, laju lôn ngieng guda-guda nyan dan nyang duek ateuh guda-guda nyan. Nyang duek ateuh guda-guda nyan jisôk bajée beuso nyang wareuna jih mirah hu. Ijo lagée batée nilam, dan kunéng beulerang. Ulée guda-guda nyan lagée ulée singa, dan nibak babah jih jiteubiet apui, asab dan beulerang. ¹⁸ Siper lhée nibak umat manusia teupoh maté lé lhée boh beuncana nyan, atra nyan na kheueh; apui, asab, dan beulerang nyang jiteubiet lam babah guda-guda nyan. ¹⁹ Teunaga guda-guda nyan na meuteumé nibak babah dan meunan cit nibak iku jih. Iku-iku jih lagée uleue me-ulée. Ngon iku jih nyan, guda-guda nyan jiseksa manusia.

²⁰ Teuma nyang tinggai umat manusia nyang hana teupoh maté lé beuncana-beuncana nyan pih, hana teuma jitinggai buet jaroe jih keudroe. Awaknyan hana jipiôh jiseumah roh-roh jeuhet dan beurala-beurala méuh, pirak, teumaga, batée dan kayée nyang hana hase jikalon atawa jideungoe, meunan cit hana jeuet jijak. ²¹ Meunan cit awaknyan hana teuma jitinggai buet-buet jih nyang jeuhet, na kheueh jipoh maté gob, jingui iéleumé-iéleumé gaéb, buet cabui dan ceumeucue.

Malaikat dan gunulong kitab nyang ubit

10 Laju lôn kalon sidroe malaikat peukasa nyang laén geutreun lam syeuruga. Malaikat nyan jipeupayong lé awan,

dan saboh peulangi jikeulileng ulée gobnyan. Ruman geuh meucahya lagée mata uroe, dan gaki gobnyan lagée taméh apui. ² Bak jaroe gobnyan na saboh geunulong kitab ubit nyang teuhah. Gaki wie geuh teugilo lam laôt dan gaki uneuen geuh teugilo ateuh darat. ³ Laju gobnyan geudumpék ngon su nyang meutaga lagée su singa-singa meudumpék. Óh ka lheueh malaikat nyan geudumpék, ban tujuh boh geulanteue laju jijaweueb ngon su nyang meutaga. ⁴ Meunan ban tujuh boh geulanteue nyan jimeusu, ulôn keuneuk cetet atra nyan, teuma laju lôn deungoe su lam syeuruga jipeugah, "Söm kheueh bék na soe teupeu peue nyang jipeugah lé ban tujuh geulanteue nyan; bék gata cetet!"

⁵ Laju malaikat nyang lôn ngieng gaki geuh nyang teugilo lam laôt ngon ateuh darat nyan geubeuôt jaroe uneuen geuh u langét. ⁶ Gobnyan meusumpah deumi nan Allah nyang udeb siumu masa, nyang cebta langét, bumoe dan laôt dan banmandum peue-peue nyang na lam nyan. Malaikat nyan jipeugah, "Watée jih hana teuma teupeupreh lé! ⁷ Teuma meunyoé malaikat keu tujuh geuyueb beureuguih gobnyan, Allah teuma geupeubuet banmandum reucana rahsia Gobnyan, lagée nyang ka geupeugah ubak hamba-hamba Gobnyan, na kheueh nabi-nabi."

⁸ Óh lheueh nyan su nyang ka ulôn deungoe lam syeuruga nyan, jimeututoe lom bak ulôn. Gobnyan geupeugah, "Jak kheueh laju gata cok geunulong kitab bak jaroe malaikat nyang gaki geuh na teugilo lam laôt ngon ateuh darat nyan."

⁹ Teuma ulôn pi laju kujak ubak malaikat nyan mangat geubri bak lôn geunulong kitab nyang ubit nyan. Malaikat nyan geupeugah, "Cok kheueh dan makheun kheueh nyoe. Óh trok lam pruet gata jihnyan jeuet keu phet, teuma lam babah gata jihnyan maméh lagée meulisan."

¹⁰ Laju ulôn cok geunulong kitab nyang ubit nyan bak jaroe gobnyan laju lôn pajoh. Bak babah rasa jih lagée meulisan maméh jih, teuma óh ka lheueh lôn uét atra nyan, lam pruet lôn atra nyan ka jeuet keu phet. ¹¹ Óh lheueh nyan ulôn jipeurintah, "Jak peusampoe kheueh sigoe teuk haba keuhai Po teu Allah ubak bansa-bansa, neugahra-neugahra, basa-basa dan raja-raja."

Dua droe saksi

11 Oh lheueh nyan keulôn geubri sikrék kayée nyang hi jih lagée tungkat ngon uko, oh lheueh nyan laju geupeurintah lagée nyoe, "Jak uko kheueh laju Baét Allah dan miseubah. Itong kheueh padub na lé jih ureuëng nyang meuiébadat lam Baét Allah nyan. ²Teuma bék gata uko leuen Baét Allah nyang bagian luwa jih, sabab jeumba nyan ka teujok keu ureuëng-ureuëng nyang hana jituri Tuhan. Awaknyan teuma jigiloe-giloe banda nyang suci nyan nyang treb jih peuet ploh dua buleuen. ³Ulôn teuma kukirém dua droe saksi Lôn nyang jingui peukayan meuduka, dan awaknyan teuma jipeumaklum feureuman Allah nyang treb jih 1260 uroe."

⁴Dua saksi nyan na kheueh dua bak zaiton dan dua boh gaki panyöt nyang na dikeue Tuhan semeusta alam nyoe. ⁵Meunyo na ureuëng jicuba peubuet sapeue-sapeue nyang hana gét ateueh awaknyan, teuma lam babah awaknyan jiteubiet kheueh laju apui nyang ka siab jipeubinasa musoh-musoh awaknyan. Ngon cara nyang lagée nyan, banmandum ureuëng nyang jikeuneuk iélanya awaknyan teupoh maté. ⁶Awaknyan na kuasa keu jitôb langét mangat bék jitreun ujeuen watée awaknyan teungoh jipeumaklum feureuman nibak Po teu Allah. Meunan cit nibak awaknyan na kuasa ateueh mandum mata ié, keu ji-ubah ié jeuet keu darah. Dan awaknyan na teuma kuasa keu jiseupôt bumoe ngon meubagoé rupa beuncana, pajan mantong nyang jikeuneuk peubuet lé awaknyan.

⁷Oh ka seulesoe awaknyan jipeusampoe feureuman Allah nyan, beulatang nyang jiteubiet lam jurông mawöt teuma jilawan awaknyan. ⁸Dan manyét awaknyan teuma teuhanta ateueh rot rayeuk banda rayeuk, nibak tempat Tuhan awaknyan teusaleb. Nan kiasan banda nyan na kheueh Sodom atawa Meusé. ⁹Ureuëng-ureuëng nibak mandum neugahra, sukée, basa, dan bansa teuma jikalon manyét awaknyan nyang treb jih lhée siteungoh uroe, dan hana teupeuidhin manyét-manyét nyan teukubu. ¹⁰Peunduduek bumoe jimeusurak ria ateueh meuninggai bandua saksi nyan. Awaknyan teuma jipeurayeuk dan saléng keumirém

bungöng jaroe, sabab bandua droe nabi nyan ka jipeuteuka seksaan ateueh banmandum ureuëng nyang na di bumoe. ¹¹Oh ka lheueh lhée uroe siteungoh, teuka kheueh nafáh udeb nibak Po teu Allah dan jitamong lom lam tuboh bandua droe nabi nyan. Bandua awaknyan laju jibeudôh dan jidong, akhé jih, banmandum ureuëng nyang kalon awaknyan teumakot lumpah na. ¹²Oh lheueh nyan bandua droe nabi nyan laju teudeungoe su nyang paleng teuga jitawök awaknyan, "Gata ék laju keunoe!" Dan dikeue mata musoh-musoh awaknyan, awaknyan ji ék lam syeuruga, sira jipeupayong lé awan. ¹³Watée nyan jiteuka kheueh geumpa bumoe nyang paleng hebat. Siper siploh nibak banda nyan hancó, dan na tujoh ribée droe nyang meuninggai donya lé sabab geumpa bumoe nyan. Dumna ureuëng laén teumakot lagoena, laju awaknyan jipujoe keubeusaran Allah di syeuruga.

¹⁴Bala nyang keudua ka leupah. Teuma ngieng kheueh! Bala nyang keu lhée hana treb lé jiteuka.

Beureuguih nyang keutujuh

¹⁵Laju lé malaikat keutujuh geuyueb beureuguih gobnyan, watée nyan cit teuma teudeungoe su nyang teuga lumpah na, "Keukuasaan keuteupeurintah donya jinonyoe na lam jaroe Tuhan tanyoe dan Raja Peuseulamat nyang ka geupeu janji nyan. Gobnyan teuma geumat peurintah siumu masa!" ¹⁶Ngon lagée nyan ban dua ploh peuet droe peumimpén nyang teungoh duek bak takhta droe jih dikeue Po teu Allah, laju reubah teudugom dan jiseumah Allah. ¹⁷Awaknyan jipeugah,

"Tuhan, Allah Nyang Mahakuasa,
nyang na, dan nyang ka na!

Kamoe meulakée teurimong gaséh
bak Droeneueh sabab Droeneueh ka
neupeuguna kuasa Droeneueh nyang
paleng rayeuk,

dan ka neupeuphon na
peurintah!

¹⁸Ureuëng nyang hana jituri Tuhan,

laju beungéh hana meuné

sabab ka watée jih Droeneueh

neupeuleumah beungéh,

dari ka teuma watée jih Droeneueh
peusidang keu ureuëng maté.

11:1: Yeh. 40:3, Za. 2:1-2 11:2: Luk. 21:24 11:4: Za. 4:3, 11-14 11:6: 1Raj. 17:1, Keu. 7:17-19, 1Sam. 4:8
11:7: Dan. 7:7, Why. 13:5-7, 17:8, Dan. 7:21 11:8: Yes. 1:9-10 11:11: Yeh. 37:10 11:12: 2Raj. 2:11
11:13: Why. 6:12, 16:18 11:15: Keu. 15:18, Dan. 2:44, 7:14, 27 11:18: Zab. 2:5, 140:5, 115:13

Nyoe kheueh watée jih keuteubri
upah ubak hamba-hamba
Droeneueh, bubena nabi,
dan ubak banmandum umat
Droeneueh, na kheueh banmandum
ureuëng nyang meuiébadat ubak
Droeneueh,
ubit meunan cit rayeuk.
Nyoe kheueh watée jih keuteupeu
hanco ateueh ureuëng-ureuëng
nyang jipeuhanco bumoe!”

¹⁹ Ngon lagée nyan teuhah kheueh Ba-
ét Allah nyang na lam syeuruga, dan deuh
kheueh teukalon Peuto Peujanjian nyang
na lam nyan. Dan teuka kheueh laju kilat
hana putôh-putôh dan su geulanteue me-
gudum-geudum, meunan cit ngon gumpa
bumoe ngon ujeuen ééh nyang paleng
hebat.

Ureuëng inong ngon naga

12 Laju deuh di langét sapeue-sapeue
nyang ajaéb lom luwabiassa. Sidroe
ureuëng inong nyang jingui mata uroe siba-
goe peukayan jih, teungoh jidong di ateueh
buleuen. Ateueh ulée gobnyan na saboh
mahkota nyang teupeuget nibak dua blah
boh bintang. ² Ureuëng inong nyan teungoh
mume, dan sabab ka trok watée jih keuneuk
peulahé aneuëk, laju jiklik sabab sakét la-
goena.

³ Óh lheueh nyan deuh lom teukalon di
langét sapeue-sapeue nyang ajaéb. Na saboh
naga mirah nyang rayeuk lumpah na nyang
ulée jih na tujoh boh dan siploh boh
lungkée. Tieb-tieb ulée beulatang nyan na
jiseuôn saboh mahkota. ⁴ Ngon iku jih laju
jitarek siteungoh nibak bintang-bintang
nyang na di langét laju jigeulawa u ateueh
bumoe. Naga nyan laju jidong dikeue
ureuëng inong nyang keuneuk peulahé
aneuëk nyan ngon meukeusut keuneuk uét
aneuëk inong nyan, watée aneuëk nyan lahé.
⁵ Laju lé inong nyan jipeulahé sidroe aneuëk
agam nyang teuma jimat peurintah ateueh
banmandum bansa ngon tungkat beuso.
Teuma aneuëk nyan laju jireupah bak
ureuëng inong nyan, laju jiba ubak Po teu
Allah dan ukeue takhta Gobnyan. ⁶ Ngon
lagée nyan ureuëng inong nyan laju jiplueng
u padang pasi, ubak teupat nyang ka ge-
keubah lé Po teu Allah keu inong nyan.

Nibak teupat nyan jihnyan teupeulara
nyang treb jih na 1260 uroe.

⁷ Laju lam syeuruga na teujadi
muprang. Mikhael meusajan ngon malai-
kat-malaikat geuh nyan laju jimeulo jila-
wan naga nyan. Dan naga nyan pih, nyang
jitulông lé malaikat-malaikat geuh nyan,
teulawan Mikhael. ⁸ Teuma naga nyan
jipeutaloe. Geuhnyan meusajan ngon ma-
laikat-malaikat gobnyan hana geubri lé
tinggai lam syeuruga. ⁹ Naga nyang rayeuk
nyan laju jitiék uluwa! Nyan kheueh uleue
tuha nyan nyang nan jih Iblieh atawa Roh
Jeuhet, nyang jitipée bansigom donya
nyoe. Jihnyan teuböh u bumoe meusajan
ngon mandum malaikat gobnyan.

¹⁰ Laju lôn deungoe su nyang meutaga
lam syeuruga lagée nyoe, ”Jinoe kheueh
watée jih Allah geupeu seulammat umat
Gobnyan! Jinoenyoe Allah geupeuleumah
kuasa Gobnyan sibagoé Raja! Jinoenyoe
Raja Peuseulammat nyang ka geupeu janji
nyan pih geupeuleumah keukuasaan
Gobnyan! Sabab nyang tudoh syedara-sye-
dara geutanyoe dikeue Po teu Allah uroe
ngon malam, ka geupeuteubiet lam syeuru-
ga. ¹¹ Syedara-syedara geutanyoe ka jipeu-
taloe jihnyan ngon darah Aneuëk Bubiri
nyan, dan ngon feureuman nyang beutôi
nibak Allah nyang awaknyan peudakwah.
Awaknyan rila jikeureubeuen nyawöng droe
jih trok án maté. ¹² Sabab nyan, bah kheueh
syeuruga dan banmandum nyang na tinggai
lam syeuruga nyan, beusukaria! Teuma
meupaloe kheueh bumoe ngon laôt, sabab
Iblieh ka jitreun bak gata ngon beungéh
nyang rayeuk lumpah na, sabab jihnyan
jiteupeue bahwa watée jih tinggai bacut
teuk.”

¹³ Bak watée naga nyan jiteupeue
bahwa jihnyan ka teurhom u bumoe,
jihnyan laju jitiyeub ureuëng inong nyang
ka jipeulahé aneuëk agam nyan. ¹⁴ Teuma
keu ureuëng inong nyan laju teubri dua
boh sayeueb cicém rajawali nyang rayeuk,
mangat jihnyan jipo ubak teupat droe jih
lam padang pasi, nibak teupat nyan
jihnyan teuma jipeulara nyang treb jih lhée
thon siteungoh, teupeusie nibak jiseurang
lé naga. ¹⁵ Teuma lé naga nyan laju ji-
sumprot ngon ié nyang jai that lam babah
jih u ateueh ureuëng inong nyan, guna jih
mangat jeuet inong nyan anyôt. ¹⁶ Teuma

lé bumoe laju jitulông inong nyan; laju jipeuhah babah jih dan jiuet laju ié nyang jipeuleueh lé naga nyan. ¹⁷ Naga meutamah beungéh ngon bit that keu ureuëng inong nyan, akhé jih laju jihak seurang keuturonan nyang laén nibak inong nyan, na kheueh banmandum ureuëng nyang jitaát ubak peue-peue nyang geupeurintah lé Allah, dan nyang meusaksi keuhai Isa dan kuasa Gobnyan. ¹⁸ Laju naga nyan jidong^f bak binéh panté.

Dua boh beulatang

13 Óh lheueh nyan deuh lôn kalon saboh beulatang jiteuka nibak lam laôt. Beulatang nyan na siploh boh lungkée dan tujuh boh ulée. Nibak tieb-tieb lungkée jih na saboh mahkota, dan nibak tieb-tieb ulée beulatang nyan na teutuléh saboh nan teuhina ateueh Po teu Allah. ² Beulatang nyang lôn kalon nyan hi jih lagée rimueng tutul, dan gaki jih lagée gaki cagée, meunan cit babah jih lagée babah singa. Óh lheueh nyan ubak beulatang nyan lé naga nyan laju jibri teunaga jih keudroe, meunan cit ngon takhta jih dan keukuasaan nyang rayeuk. ³ Saboh nibak tujuh boh ulée beulatang nyan deuh lagée luka parah lumpah na, teuma luka nyan ka puléh. Bansigom bumoe laju jiseutôt beulatang nyan ngon peurasaan takjob that. ⁴ Dan awaknyan jipujoe naga nyan sabab jihnyan ka jibri keukuasaan ubak beulatang nyan. Dan awaknyan pih jipujoe beulatang nyan. Awaknyan jipeugah lagée nyoe, "Hana nyang saban ngon beulatang nyoe! Hana nyang hase jimuprang jilawan beulatang nyan!"

⁵ Beulatang nyan jeuet jipeugah hai-hai nyang angkoh dan jihina Po teu Allah. Bak jihnyan teupeu idhin jimat peurintah nyang treb jih peuet ploh dua buleuen. ⁶ Laju jihnyan jipeuphon hina Allah, dan nan Allah. Meunan cit ngon teumpang tinggai Allah, dan banmandum nyang na tinggai lam syeuruga nyan pih jihina. ⁷ Meunan cit keu beulatang nyan teupeu idhin jilawan umat Allah dan jipeutaloe awaknyan. Dan jimat kuasa ateueh banmandum sukée, neugahra, basa, meunan cit ngon bansa teubri bak jihnyan. ⁸ Beulatang nyan teuma jiseumah lé banmandum ureuëng nyang udeb ateueh rhueng bumoe, keucuali ureuëng-

ureuëng nyang nan jih ka teudafeutar sigohlom donya teucebta, lam kitab ureuëng udeb atra Aneuëk Bubiri nyang ka teusie.

⁹ Sabab nyan, meunyoe gata hase tadeungoe, deungoe kheueh haba nyoe: ¹⁰ "Ureuëng nyang meuseuti teudrob, pasti teuma teudrob. Dan ureuëng nyang meuseuti teupoh maté ngon peudeueng, nyan pasti teuma teupoh maté ngon peudeueng. Nyang kheueh sabab jih umat Allah meuseuti tabah dan seutia."

¹¹ Óh lheueh nyan laju lôn kalon lom saboh beulatang laén teuka nibak lam bumoe. Bak beulatang nyan na dua boh lungkée lagée lungkée aneuëk bubiri. Su jih lagée su naga. ¹² Dikeue beulatang nyang phon nyan beulatang nyan jingui keukuasaan nyang rayeuk nyang jiteumé nibak beulatang nyan cit teuma. Bansigom bumoe dan mandum nyang tinggai di ateueh nyan, jipaksa teuseumah beulatang nyang phon nyan, nyang luka brat that nyan ka puléh. ¹³ Beulatang nyang keudua nyan laju jipeuna buet-buet ajaéb nyang rayeuk. Dikeue mandum ureuëng nyang na nibak teumpang nyan laju jipeuna buet ajaéb lagée jipeugét apui jitreun nibak langét u-ateueh bumoe. ¹⁴ Dan banmandum ureuëng nyang udeb lam bumoe nyoe jitipée ngon buet-buet ajaéb nyang jipeugét dikeue beulatang nyang phon nyan. Dan awaknyan banmandum jiyue peudong saboh patong nibak beulatang nyang ka luka lé peudeueng, teuma teutab udeb. ¹⁵ Beulatang nyang keudua nyan jipeu idhin jiboh nyawöng ubak patong nyan, akhé jih patong nyan jeuet jimeututoe dan jipoh maté mandum ureuëng nyang hana jitem seumah jih. ¹⁶ Banmandum ureuëng, cut ngon rayeuk, kaya ngon gasien, namiet dan ureuëng meurdehka, jipaksa lé beulatang nyan keujiteurimong tanda nibak jaroe uneuen awaknyan atawa nibak dho awaknyan. ¹⁷ Hana meusidroepi hase jimeubloe atawa jipeubloe sapeue-sapeue barang, meunyoe nibak jihnyan hana tanda nyan, na kheueh nan beulatang nyan keudroe, atawa angka nyang teupeugah nan nyan.

¹⁸ Inoe peureulée na hikeumat. Ureuëng nyang bijaksana hase ji itong makna nibak angka beulatang nyan, sabab angka nyan na kheueh nan sidroe manusia. Angka jih 666.

^f Laju naga nyan jidong: padub-padubboh naseukah kunoe: laju ulôn dong (kalon ayat 10).

13:1: Dan. 7:3, Why. 17:3, 7-12 13:2: Dan. 7:4-6 13:5-6: Dan. 7:8, 25, 11:36 13:7: Dan. 7:21 13:8: Zab. 69:29 13:10: Yer. 15:2, 43:11

Aneuëk Bubiri dan umat Gobnyan

14 Óh lheueh nyan ulôn kalon, laju deuh Aneuëk Bubiri nyan jidong ateueh Bukét Sion. Meusajan Gobnyan na 144.000 droe nyang nibak dho maséng-maséng na teutuléh nan Gobnyan dan nan Bapak Gobnyan. ²Laju lôn deungoe su nibak langét nyang meugrúm-grúm lagée su ié tajo nyang rayeuk that dan lagée su geulanteue nyang luwabiasa. Su nyan teudeungoe lagée su musik nibak peumeuén-peumeuén keucapi nyang teungoh jipeumeu-én keucapi jih. ³Dikeue takhta dan ban peuet makhlok meunan cit banmandum peumimpén ban sikeulileng takhta nyan, 144.000 droe nyan jimeulagu saboh lagu nyang barô. Lagu nyan hana hase jimeurunoe lé meusidroe pi seulaén nibak ureuëng nyang 144.000 droe nyan nyang ka teupeubeubaih nibak bumoe. ⁴Awaknyan na kheueh ureuëng-ureuëng nyang teutab gleh lagée aneuëk dara nyang mantong peurawan, sabab hana jipeuna hubongan ngon ureuëng inong. Awaknyan laju jiseutôt Aneuëk Bubiri nyan ho-ho mantong nyang jijak. Nibak banmandum umat manusia, awaknyan kheueh nyang ka teupeubeubaih sibagoe peuseumahan nyang phon ubak Po teu Allah dan ubak Aneuëk Bubiri nyan. ⁵Hántom na awaknyan jimeusulet; dan hana meucupa meubacut pih nibak awaknyan.

Lhée droe malaikat

⁶Laju ulôn kalon sidroe malaikat nyang laén nyang jipo di langét manyang. Malaikat nyan geuba beurita keuhai Haba Gét nyang keukai keuteupeusampoe ubak manusia nyang ateueh rhueng bumoe na kheueh ubak bandum bansa, sukée, basa dan neugahra. ⁷Malaikat nyan geutawök ngon su meutaga, "Takot kheueh ubak Allah, dan pujoe kheueh keubeusaran Gobnyan! Sabab ka watée jih Allah geupeu hakém manusia. Seumah kheueh Gobnyan nyang peujeuet langét, bumoe, laôt dan banmandum mata ié!"

⁸Malaikat nyang keudua jiseutôt malaikat nyang phon sira jipeugah, "Ka rhot! Banda Babel nyang rayeuk ka rhot! Jihnyan ka jipeujeuet bandum bansa mabök ngon ié anggô – na kheueh anggô nibak nafeusu cabui jih!"

⁹Óh lheueh nyan malaikat nyang keulhée jiseutôt malaikat nyang dua nyan, sira jitawök ngon su nyang meutaga, "Ureuëng nyang pujoe beulatang nyan ngon patong jih, na tanda beulatang nyan nibak dho atawa jaroe jih, ¹⁰ureuëng nyan teuma jijieb ié anggô Allah, na kheueh anggô beungéh Gobnyan nyang ka geusintong u dalam wadah jih, hana teupeukureueng meubacut pih! Banmandum ureuëng nyan teuma geuseksalam apui dan beulerang dikeue malaikat-malaikat suci dan dikeue Aneuëk Bubiri nyan. ¹¹Asab nibak apui nyang teuseksa ureuëng-ureuëng nyan teuma teutab na sabe keu siumu masa. Uroe malam hana piôh-piôh awaknyan teuseksa, na kheueh awaknyan nyang seumah beulatang nyan dan patong jih, dan banmandum ureuëng nyang na tanda nan beulatang nyan."

¹²Lam hainyoe umat Allah nyang taát ubak peue-peue nyang geupeurintah lé Allah dan seutia ubak Isa, peureulée that beujeuet keu ureuëng nyang tabah.

¹³Laju lôn deungoe nyang teuka lam syeuruga jipeugah, "Tuléh kheueh nyoe: Phon jinoenyoe, meubahgia kheueh ureuëng-ureuëng nyang maté sabab jipeutimang Tuhan!"

"Beutôi!" jaweueb Roh Allah. "Awaknyan teuma jipiôh jimubuet nyang brat, sabab hase peulayanan awaknyan sabe na meusajan awaknyan."

Bumoe teupot

¹⁴Óh lheueh nyan deuh lôn kalon, teuma leumah laju awan putéh. Ateueh awan nyan jiduek sidroe nyang hi jih lagée manusia. Ateueh ulée Gobnyan na saboh mahkota méuh, dan bak jaroe jih na saboh sadeueb nyang tajam. ¹⁵Óh lheueh nyan sidroe malaikat nyang laén jiteubiet lam Baét Allah. Ngon su nyang meutaga. Gobnyan laju geutawök bak Gobnyan nyang duek ateueh awan nyan, "Ayon kheueh laju sadeueb Gata nyan dan pot kheueh jinoenyoe, sabab ka watée jih keu teupot; bumoe ka masak keu teupot!" ¹⁶Laju lé nyang duek ateueh awan nyan jiaon sadeueb Geuh u ateueh bumoe, ngon lagée nyan bumoe pih jipot.

¹⁷Óh lheueh nyan deuh teuma lôn kalon sidroe malaikat nyang laén jiteubiet lam Baét Allah di syeuruga. Jihnyan pih na jimat saboh sadeueb nyang tajam.

18 **Óh** lheueh nyan, sidroe malaikat nyang laén, nyang na kuasa ateueh apui, teuka nibak miseubah. Ngon su nyang teuga jihnyan laju jitawök ubak malaikat nyang teungoh mat sadeueb nyang tajam nyan, "Ayon kheueh sadeueb nyan dan reupang kheueh boh-boh anggô nyang na di bumoe, sabab boh-boh jih ka masak!"
 19 Ngon lagée nyan lé malaikat nyan pi laju geuayon sadeueb geuh u ateueh bumoe laju geureupang bubena boh-boh anggô nyang na ateueh bak jih, óh lheueh nyan laju jigeulawa lam peuneurah teum-pat prah ié anggô keubeungéh Allah nyang ju meudok-dok nyan. 20 Boh-boh anggô nyan jiprah diluwa banda, dan nibak peuneurah nyang prah boh anggô nyan jiteubiet kheueh darah lagée ié krueng, nyang jiôh jih na lhée reutôh kilo metée, meunan cit lhok jih rab dua metée.

Malaikat ngon beuncana nyang keuneulheueh

15 **Óh** lheueh nyan lôn kalon di langét sapeue-sapeue nyang ajaéb dan lu-wabiasa hebat jih. Na tujuh malaikat ngon tujuh beuncana nyang keuneulheueh. Nyoe kheueh nyang keuneulheueh jih Po teu Allah geusintong banmandum beungéh Gobnyan.

2 **Óh** lheueh nyan deuh teuma lôn kalon sapeue-sapeue nyang leumah jih lagée laôt ceureumen meujampu ngon apui. Meunan cit lôn kalon ureuëng-ureuëng nyang ka meunang ateueh beulatang dan patong jih, dan meunang ateueh ureuëng nyang nan jih teuboh tanda ngon angka. Ureuëng-ureuëng nyang meunang nyan jidong bak binéh laôt ceureumen sira jimat keucapi nyang geujok lé Po teu Allah ubak awaknyan. 3 Dan awaknyan laju jimeuca-e ngon lagu Nabi Musa, hamba Allah, dan ca-e Aneuëk Bubi-ri. Meunoe kheueh su ca-e nyan,

"Tuhan, Allah Nyang Mahakuasa, keubiet that rayeuk dan ajaéb jih buet-buet Droeneueh!

Raja banmandum bansa,⁸
 keubiet that ade dan beutôi
 banmandum nyang Droeneueh
 peubuet!

4 Soe nyang hana jitakot ubak Droeneueh, Tuhan?

Soe kheueh nyang hana jitem peugah keubeusaran Droeneueh? Droeneueh mantong kheueh nyang suci.

Banmandum bansa teuma jiteuka jijak seumah Droeneueh sabab buet-buet Droeneueh nyang ade ka jikalon lé mandum ureuëng."

5 **Óh** lheueh nyan ulôn kalon teuma Baét Tuhan lam syeuruga nyang teuhah, dan Khimah Tuhan na lam nyan. 6 Laju bantujoh malaikat ngon bantujoh beuncana nyan jiteubiet lam Baét Allah. Peukayan awaknyan teupeugét nibak ija linun nyang gleh ngon meukilat. Dan awaknyan jingui tutôb dada nyang teupeugét nibak méuh. 7 **Óh** lheueh nyan sidroe lamkawan makhlok nyang peuet droe nyan jibri ubak bantujoh droe malaikat nyan tujuh boh wadah méuh nyang peunoh meuasoe beungéh Allah, – Allah nyang udeb siumu masa. 8 Deungon lagée nyan Baét Allah nyan ka peunoh ngon asab nibak keuagongan dan kuasa Po teu Allah. Dan simantong bantujoh beuncana nyang jiba lé bantujoh malaikat nyan gohlom seuleusoe, hana meusidroe pi nyang hase jitamong lam Baét Allah.

Wadah-wadah beungéh Allah

16 Laju lôn deungoe su nyang teuga that lam Baét Allah jipeugah bak ban tujuh malaikat nyan, "Jak kheueh laju dan tasintong kheueh ban tujuh boh wadah beungéh Allah nyan u ateueh bumoe!"

2 Malaikat nyang phon laju jijak dan jisintong asoe wadah jihnyan u ateueh bumoe. Watée nyan cit teuma jitimoh kheueh cumuet-cumuet nyang paleng parah dan lumpah that sakét ateueh banmandum ureuëng nyang na tanda beulatang nyan, dan meunan cit ateueh ureuëng-ureuëng nyang seumah patong jih.

3 **Óh** lheueh nyan malaikat nyang keudua jisintong asoe wadah jih lam laôt. Watée nyan cit teuma ié laôt ka jeuet lagée darah ureuëng maté, ngon lagée nyan maté kheueh banmandum makhlok nyang na lam laôt.

4 **Óh** lheueh nyan malaikat nyang keulhée jisintong wadah jih nyan lam krueng dan ubak dumna mata ié, watéenyanyan cit teuma banmandum ié ka jeuet keudarah.

⁸ bansa: padub-padubboh naseukah kuno: jamén.

14:20: Yes. 63:3, Peb. 1:15, Why. 19:15 15:3: Keu. 15:1 15:4: Yer. 10:7, Zab. 86:9 15:5: Keu. 38:21
 15:8: Keu. 40:34, 1Raj. 8:10-11, 2Taw. 5:13-14, Yes. 6:4 16:2: Keu. 9:10 16:4: Keu. 7:17-21, Zab. 78:44.

⁵ Laju lôn deungoe malaikat nyang meukua-sa ateuh ié jipeugah, "Huköman nyang Droeneuh peurhot nyan na kheueh ade, Nyang Mahasuci, Allah nyang na, dan nyang ka na!" ⁶ Awaknyan ka jipeuro dumna darah umat Allah dan darah nabi-nabi; jinoenyoe Droeneuh peujeuet awaknyan jiji-eb darah. Keubiet ka patot huköman nyan teupeu rhot ateuh awaknyan!" ⁷ Óh lheueh nyan lôn deungoe teuma su ateuh miseubah jipeugah lagée nyoe, "Tuhan, Allah Nyang Mahakuasa, beutôi dan ade that banmandum huköman nyang Droeneuh peurhot nyan!"

⁸ Óh lheueh nyan malaikat nyang keupeuet laju geusintong asoe wadah nyang na bak geuhnyan ubak mata uroe, deungon lagée nyan mata uroe pih ka jeuet jitot sampoe angoah manusa ngon seu-eum jih nyang luwabiassa nyan. ⁹ Manusa teupeu angoah lé seu-eum nyang kha nyan, dan awaknyan jikutok nan Po teu Allah, nyang meukuasa ateuh beuncana-beuncana nyan. Bah pih meunan, awaknyan hana jitem meutobat ateuh desya-desya jih keudroe dan hana jitem pujoe keubeusaran Allah.

¹⁰ Laju lé malaikat nyang keulimong jisintong asoe wadah jih ateuh takhta beulatang nyan. Ngon lagée nyan banmandum keurajeuen beulatang nyan ka jeuet keuseupôt, dan manusa jikab lidah droe sabab lé sakét. ¹¹ Laju awaknyan jikutok Allah nyang na lam syeuruga sabab awaknyan sakét that meunan cit sabab lé cumuet-cumuet nyang na bak awaknyan. Teuma awaknyan teutab hana jitem meutobat nibak desya-desya jih nyang jeuhet nyan.

¹² Óh lheueh nyan lé malaikat nyang keu nam laju jisintong asoe wadah lam Krueng Efrat nyang rayeuk nyan. Ngon lagée nyan krueng nyan laju tho dan raja-raja di timu ka jeuet jijak rot lam krueng tho nyan. ¹³ Óh lheueh nyan laju deuh lôn kalon lhée boh roh jeuhet nyang hi jih lagée cangguek. Maséng-maséng cangguek nyan jiteubiet lam pruet naga, nibak babah beulatang, nibak babah nabi peuleusu. ¹⁴ Awaknyan na kheueh roh-roh jeuhet nyang jipeubuet buet-buet nyang ajaéb. Ban lhée droe roh nyan laju jijak ubak raja-raja nyang na bansigom donya dan jipeusapat awaknyan keu ji muprang bak Uroe nyang rayeuk, na kheueh Uroe nibak Allah Nyang Mahakuasa.

¹⁵ "Deungoe kheueh! Ulôn teuka lagée pancuri! Meubahgia kheueh ureuëng nyang teutab siaga dan jijaga peukayan jih, ngon lagée nyan jihnyan hana jijak ngon teulon dan jeuet keu malée dikeue rakyat ba!"

¹⁶ Óh lheueh nyan lé roh-roh nyan laju jipeusapat raja-raja nyan nibak teumpang nyang lam basa Ibrani teuboh nan Harmagedon.

¹⁷ Óh lheueh nyan malaikat nyang keutujuh laju jisintong asoe wadah jih u manyang. Dan teudeungoe kheueh laju su nyang paleng teuga nibak takhta lam Baét Allah, nyang jipeugah, "Ka seuleusoe!" ¹⁸ Dan jiteuka kheueh kilat nyang hana putôh-putôh dan su geulanteue meugrúm-grúm dan meutaga-taga, meunan cit geumpa bumoe nyang hebat lumpah na. Hántom na teujadi geumpa bumoe nyang lagée nyan bagoe yoh phon donya nyoe geucebta. Nyoe kheueh geumpa bumoe nyang paleng hebat! ¹⁹ Banda nyang rayeuk nyan beukah jeuet keu lhée boh bagi, dan hancö teuma banda-banda banmandum neugahra nyang na lam donya. Laju Po teu Allah teuingat ubak Babel nyang rayeuk nyan. Teuma Allah laju geupeugét ié meuneujiéb nibak wadah anggô Allah – na kheueh anggô beungéh Gobnyan nyang luwabiassa. ²⁰ Banmandum pulo ka gadôh, dan banmandum gunong pih ka habéh leunyab. ²¹ Ujeuen ééh nyang rayeuk, nyang maséng-maséng na brat jih limong ploh kilo gram, rhot nibak langét laju jitingkeh ateuh dumna ureuëng. Ngon lagée nyan awaknyan laju jikutok Allah sabab lé bala ujeuen ééh nyang luwabiassa nyan.

Lunte rayeuk

17 Óh lheueh nyan sidroe lamkawan tujuh droe malaikat nyang jimat tujuh boh wadah nyan laju jijak ubak ulôn sira jipeugah, "Jak keunoe, ulôn teuma kupeuleumah bak gata pakriban inong lunte rayeuk nyan teuhuköm, na kheueh banda rayeuk nyan nyang jipeudong nibak binéh-binéh krueng. ² Raja-raja donya jipeubuet cabui ngon jih nyan, dan nyang tinggai lam bumoe ka jeuet keu mabök sabab jijieb anggô buet cabui jih nyan."

³ Laju Roh Allah geukuasa ateuh ulôn, dan malaikat nyan jiba ulôn ubak padang

pasi. Nibak teupat nyan laju deuh lôn kalon sidroe ureuëng inong teungoh jiduek ateueh saboh beulatang nyang wareuna jih mirah tuha, dan nyang peunoh teutuléh ngon nan-nan nyang teuhina ubak Po teu Allah. Beulatang nyan na tujuh boh ulée dan siploh boh lungkée. ⁴ Ureuëng inong nyan jingui bajée nyang wareuna jih ungu ngon mirah tuha, meunan cit teuhia ngon mubagoe piasan méuh, ngon peumata-peumata, dan ngon mutiara. Nibak jaroe jih jimat saboh cambong méuh nyang peunoh ngon hai-hai nyang keuji dan kutoe, hase nibak buet jih nyang cabui nyan. ⁵ Nibak dho jih teutuléh saboh nan nyang muphom jih rahsia. Nan nyan na kheueh, "Babel Nyang Rayeuk, ma meubagoe lunte dan ureuëng jeuhet ateueh rhueng donya." ⁶ Laju ulôn kalon bahwa inong nyan mabök ngon darah umat Po teu Allah dan darah ureuëng-ureuëng nyang teupoh maté sabab seutia ubak Isa.

Watée ulôn ngieng inong nyan, ulôn jeuet teuhireuen-hireuen. ⁷ Laju malaikat nyan jipeugah bak ulôn, "Peue sabab gata teuhireuen-hireuen? Bah kheueh ulôn peugah bak gata rahsia inong nyan dan rahsia beulatang nyang jigiduek nyan, na kheueh beulatang nyang na tujuh boh ulée dan siploh boh lungkée. ⁸ Beulatang nyan yoh masa ilée ka lheueh udeb, teuma jinoenyoe hana udeb lé. Jihnyan sikeujab teuk teuma jiteubiet nibak barieh mawöt dan laju jijak ubak keubinaan. Ureuëng-ureuëng nyang udeb ateueh rhueng bumoe, nyang nan jih hana teudafeutar lam Kitab Ureuëng Udeb sigohlom donya teucebta teuma hireuen watée jingieng beulatang nyan. Sabab beulatang nyan yoh masa ilée ka lheueh na udeb. Jinoenyoe jihnyan hana udeb lé, teuma jihnyan teuka lom teuma.

⁹ Lam hainyoe peureulée that na hieumat ngon peungeurtian. Tujuh boh ulée nyan na kheueh tujuh boh bukét; na kheueh bukét-bukét teupat inong nyan duek. Dan tujuh boh ulée nyan jeuet cit tujuh boh raja: ¹⁰ limong droe lamkawan awaknyan ka rhot, sidroe mantong jimat peurintah, dan nyang sidroe teuk gohlom jiteuka. Meunyoe gobnyan teuka singoh, gobnyan haroh geumat keurajeuen sikeujab mantong. ¹¹ Dan beulatang nyang masa ilée ka lheueh udeb, teuma jinoenyoe hana udeb lé, na kheueh raja nyang keulapan. Jihnyan na kheueh

sidroe lamkawan tujuh droe raja nyan, nyang jinoenyoe teungoh jijak ubak keubinaan.

¹² Siploh boh lungkée nyang gata kalon nyan na kheueh siploh droe raja nyang gohlom jipeuphon mat peurintah. Teuma keu awaknyan teubri kuasa keu jimat peurintah sibagoe raja meusajan-sajan ngon beulatang nyan nyang treb jih sijeuem. ¹³ Ban siploh droe raja nyoe tujuan jih saban; awaknyan banmandum jiseurah teunaga dan keukuasaan jih ubak beulatang nyan. ¹⁴ Awaknyan teuma jimuprang jilawan Aneuëk Bubiri nyan. Teuma Aneuëk Bubiri nyan ngon murit-murit Gobnyan nyang seutia nyang ka jitawök dan jipiléh nyan teuma jipeutalo raja-raja nyan, sabab Gobnyan kheueh Tuhan banmandum amphon, dan Raja sigala raja."

¹⁵ Malaikat nyan geupeugah teuma, "Ié nyang gata ngieng nyan, teupat duek inong lunte nyan, na kheueh bansa-bansa, rakyat-rakyat, neugahra-neugahra dan basabasa. ¹⁶ Siploh boh lungkée nyang gata kalon dan beulatang nyan teuma jibanci keu inong lunte nyan. Awaknyan jireupah peupeue nyang na nibak jih, dan jipeujeuet jih nyan sampoe teulon. Awaknyan teuma jipajoh asoe jih dan jipeubinasa jihnyan ngon apui. ¹⁷ Sabab Po teu Allah ka geupeugrak até awaknyan keujipeujak reuncana Allah nyan. Allah geupeujeuet awaknyan sipakat keujiseurah keukuasaan awaknyan ubak beulatang nyan, mangat beulatang nyan jimat peurintah sampoe teujadi peue nyang ka geupeugah lé Allah.

¹⁸ Ureuëng inong nyang gata kalon nyan na kheueh banda rayeuk, nyang peurintah raja-raja ateueh rhueng bumoe."

Babel rhot

18 Óh lheueh nyan ulôn kalon sidroe malaikat laén jitreun nibak lam syeuruga. Jihnyan na keukuasaan nyang rayeuk, dan seumarak jih nyang jipeujeuet bumoe ka jeuet keustrang. ² Ngon su nyang meudumpék, jihnyan jipeugah, "Ka rhot! Babel ayeuk ka rhot! Jinoenyoe jihnyan ka jeuet keu teupat jén-jén dan roh-roh jeuhet. Lam nyan udeb meubagoe cicém nyang kutoe dan nyang jibanci lé manusia. ³ Sabab banmandum bansa ka jijieb anggô nafeusu buet cabui. Raja-raja donya jipeubuet jeuhet

ngon jih nyan, dan ureuëng-ureuëng meukat
ateuh bumoe ka jeuet keu kaya lé nafeusu
jih nyang hana hase teukeundali nyan.”

4 Laju lôn deungoe su laén lam syeuruga
jipeugah,

”Teubiet kheueh, umat Lôn!

Teubiet kheueh nibak lam nyan!

Bék kheueh gata seutôt
desya-desya jih nyan,
dan meusajan ta-tanggung
huköman jih nyan!

5 Sabab desya jih meutumpök-tumpök
trok u langét,

dan Po teu Allah geuingat
keubuet jih nyang jeuhet.

6 Peusaneut kheueh geuhnyan lagée
geuh nyan ka geupeusaneut gata;
balaih kheueh geuhnyan dua goe
lipat keu banmandum nyang ka
geupeubuet nyan.

Pasoe kheueh cambong nyan ngon
ié jieb nyang dua goe leubeh kreueh
nibak ié jieb jih nyan,

nyang ka teukeubah keu gata.

7 Bie kheueh bak jihnyan deurita
ngon dukacita

nyang sadub lé jih ngon
keubeusaran dan keumeuwahan
nyang jibri ubak droe jih keudroe.

Sabab jihnyan sabe jipeugah ubak
droe jih keudroe,

’Ulôn nyoe ratu nyang mat
peurintah!

Ulôn kon inong balée;

ulôn hana lôn teumé rasa seudeh!’

8 Sabab hainyan kheueh, teuma lam
siuroe mantong jihnyan ka keunong
beuncana

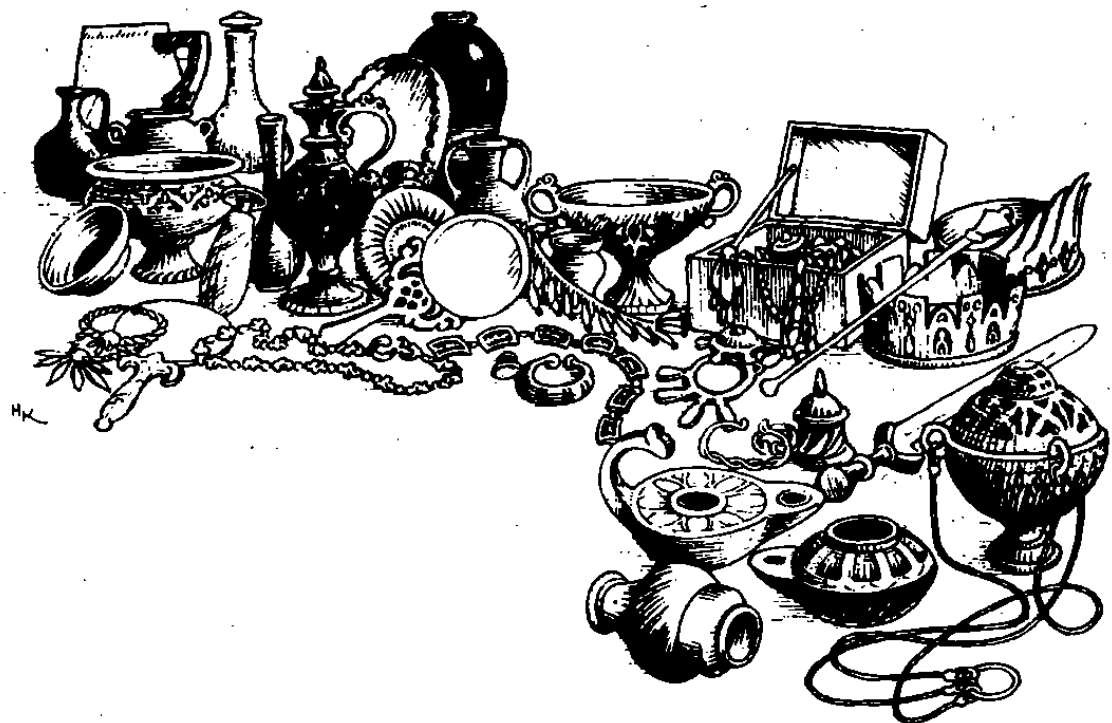
– peunyakét, seudeh até, ngon
deuek.

Dan jihnyan teuma teutot sampoe
angoh ngon apui,

sabab meukuasa kheueh Tuhan
Allah nyang peuhakém jih nyan.”

9 Raja-raja donya nyang na meusajan
lam buet-buet cabui dan nafeusu inong
jeuhet nyan teuma jipeumo dan jipeuba-e
banda nyan watée awaknyan jikalon asab
meukeupong nibak apui nyang jitot habéh
banda nyan. 10 Awaknyan teuma jidong
dijiôh sabab jitakot keupeundeuritaan jih
nyan. Awaknyan jipeugah, ”Biet seudeh
that, hana wayang ceulaka jih banda nyang
meugah nyoe – banda Babel nyang kong!
Lam sijeuem mantong huköman droeneueh
ka teupeubuet!”

11 Dumna ureuëng meukat ateuh bu-
moe pih habéh jimoe dan meukabông sabab
lé inong jeuhet nyan, sabab hana meusidroe
pih nyang jitem jakbloe barang-barang
nyang awaknyan meukat. 12 Hana lé nyang
bloe méuh, pirak, peumata, dan mutiara
awaknyan; meunan cit ngon ija lineun, ija
ungu, ija sutra, dan ija mirah tuha; meuba-
goe rupa kayée nyang jareueng meuteumé,
barang-barang lagée gadeng dan lagée ka-

Barang-barang meukat (18:11)

yée nyang meuhái-meuhái, nibak teumaga, beuso dan pualam; ¹³ kulét kayée maméh, reumpah-reumpah, seutanggi, mur, ^h meunan cit ngon keumeunyan; anggô meunan cit minyéuk, teupông ngon gandom; leumô ngon bubiri, guda dan geuritan, namiet-namiet, dan nyawöng manusia pih teuma. ¹⁴ Bubena ureuëng meukat jipeugah bak ureuëng inong nyan, "Banmandum nyang keuneuk gata kuasa ka hana lé, dan banmandum keumeuwahan dan hu mubleble nyang na nibak gata ka hana lé. Banmandum nyan hana gata teumé lé!" ¹⁵ Bubena ureuëng meukat nyang ka jeuet keukaya sabab jimeukat lam banda nyan jidong dijiöh, sabab awaknyan jitakot keunong deurita nyan. Awaknyan teuma jimoe dan meukabông, ¹⁶ laju jipeugah, "Hana wayang, biet ceulaka that banda nyang meugah ngon meusyehu nyoe! Lazem jih jihnyan jingui peukayan ija lineun, ija ungu dan ija mirah tuha; lazem jih jihnyan peunoh ngon piasan méuh, peumata, dan mutiara! ¹⁷ Teuma lam sijeuem mantong, jihnyan ka gadôh mandum keukayaan jih nyan!"

Banmandum nakhoda, peunumpang, dan aneuëk kapai, meunan cit banmandum ureuëng nyang mita jihnyan di laôt, jidong dijiöh. ¹⁸ Dan jiklik watée jikalon asab meukeupong nibak apui nyang jitot banda nyan. Awaknyan jitawök, "Hántom na banda laén lagée banda nyang rayeuk nyoe!" ¹⁹ Teuma awaknyan laju jitabu abée ateueh ulée droe jih sibagoe tanda meukabông, laju jimoe sira jiklik-klik, "Ya amphon, hana wayang ceulaka jih banda nyang rayeuk nyoe! Keukayaan jihnyan ka teupeujeuet banmandum ureuëng nyang na kapai-kapai lam laôt ka jeuet keukaya! Teuma lam sijeuem mantong, jihnyan ka gadôh peue-peue nyang na!"

²⁰ Hai syeuruga, meusukaria kheueh ateueh hanco banda nyan! Hai umat Allah, rasui-rasui dan nabi-nabi, meusukaria kheueh! Sabab Po teu Allah ka geuhuköm jihnyan sibagoe beunalaih ateueh peue nyang ka jipeubuet ateueh gata!

²¹ Óh lheueh nyan, sidroe malaikat nyang peukasa laju jibeuôt saboh batée – na bube batée geumiléng nyang rayeuk – laju jigéulawa lam laôt sira jipeugah, "Meunoe

kheueh cara jih banda Babel nyang meusyehu nyan teuma jigéulawa habéh teunaga akhé jih hana meurumpok lé. ²² Su musik nibak ureuëng meuén keucapi, nibak ureuëng-ureuëng biduan, nibak peumeuén suléng dan nibak ureuëng yub beureuguih, hana teuma teudeungoe lé lam gata; dan hana teuma teudeungoe lé meusidroeu ureuëng nyang mubuet ahli nibak teupat nyan, meunan cit su batée geumiléng pih hana teudeungoe lé nibak teupat nyan. ²³ Ureuëng hana teuma jikalon lé cahya panyöt lam gata; dan meunan cit hana teuma teudeungoe ka-ak ka-ok khanuri meukawen nibak teupat nyan. Toke-toke gata na kheueh ureuëng-ureuëng nyang paleng meugah ateueh rhueng bumoe, dan ngon iéleumé-iéleumé gaéb gata ka gata tipée banmandum bansa lam donya!"

²⁴ Babel teuhuköm sabab lam banda nyan ka meuteumé darah nabi-nabi, darah umat Po teu Allah – paneuk calitra darah banmandum ureuëng nyang ka jipoh maté ateueh rhueng bumoe.

19 Óh lheueh nyan lôn deungoe su subra ureuëng ramé lam syeuruga nyang jimeuhôi-meuhôi, "Pujoe kheueh Allah! Allah geutanyoe na kheueh Allah nyang peuseulamat tanyoe; Gobnyan Allah nyang agong dan meukuasa! ² Hakém nyang ade lom bijaksana! Gobnyan ka geupeu rhot huköman ateueh inong lunte nyang rayeuk, nyang peurusak donya ngon buet jih nyang cabui. Po teu Allah ka geuhuköm inong lunte nyan, sabab jihnyan jipoh maté hamba-hamba Allah." ³ Laju su ureuëng nyang subra nyan jipeugah lom, "Pujoe kheueh Allah! Asab nibak apui nyang jipeuhangôh banda rayeuk nyan teuma meuhúbhúb hana piyôh-piyôh!" ⁴ Teuma ban dua ploh peuet peumimpén dan ban peuet droe makhlok nyang ban sikeulileng takhta nyan teudugom dam jiseumah Allah nyang geuduek ateueh takhta. Awaknyan jipeugah, "Amin! Pujoe kheueh Allah!"

Khanuri meukawen Aneuëk Bubiri

⁵ Laju teudeungoe nibak takhta nyan su nyang jipeugah lagée nyoe, "Pujoe kheueh Allah, he banmandum hamba Allah, dan banmandum ureuëng – rayeuk

^h mur: geutah nyang tho nibak sijeuneh bak kayée. (Kalon kamuih).

18:15: Yeh. 27:31, 36 18:17: Yes. 23:14, Yeh. 27:26-30 18:18: Yeh. 27:32 18:19: Yeh. 27:30-34

18:20: Tel. 32:43, Yer. 51:48 18:21: Yer. 51:63-64, Yeh. 26:21 18:22: Yeh. 26:13, Yes. 24:8

18:22-23: Yer. 7:34, 25:10 18:24: Yer. 51:49 19:2: Tel. 32:43, 2Raj. 9:7 19:3: Yes. 34:10 19:5: Zab. 115:13

ngon ubit – nyang seumah Allah!” ⁶ Óh lheueh nyan laju lôn deungoe sisuatu su lagée su saboh kawan ureuëng nyang jai lumpah na; su jih lagée geulumbang nyang meugrúm-grúm dan lagée su geulanteue nyang meutaga. Ulôn deungoe awaknyan jipeugah, ”Pujoe kheueh Allah! Sabab Tuhan, Allah geutanyoe Nyang Mahakuasa jinoenyoe nyang mat peurintah! ⁷ Jak kheueh geutanyoe tameusukaria dan meugeumbira; jak kheueh geutanyoe tapujoe keubeusaran Gobnyan! Sabab ka trok uroe meugatib nyang mat gala Aneuëk Bubiri nyan, dan darabarô ka siab keuteupeu gatib. ⁸ Peukayan ija lineun nyang meukilat ka teujôk bak jihnyan keu jingui.” (Peukayan lineun nyan na kheueh buet-buet nyang jroh nyang jipeubuet lé umat Allah.)

⁹ Laju malaikat nyan jipeugah bak ulôn, ”Tuléh kheueh lagée nyoe: ’Meubahgia kheueh ureuëng nyang ji-tawök ubak meukawen Aneuëk Bubiri nyan.’ ” Óh lheueh nyan malaikat nyan geutamah lom, ”Nyoe kheueh haba nyang beutôi nibak Allah.”

¹⁰ Ulôn teudugom dikeue malaikat nyan keuneuk lôn seumah gobnyan, teuma gobnyan geupeugah bak lôn, ”Bék! Bék taseumah ulôn, seumah kheueh Allah! Sabab ulôn pih hamba saban lagée gata dan lagée banmandum syedara gata nyang tamumat ngon kong ubak keusaksian Isa!”

Sabab keusaksian Isa nyan kheueh nyang jeuet keu ileuham ureuëng-ureuëng nyang meunubuat.

Nyang duek ateueh rueng guda putéh

¹¹ Óh lheueh nyan lôn kalon syeuruga teubuka, laju deuh saboh guda putéh. Nyang duek ateueh guda nyan nan jih Sang Seutia dan Sang Beutôi. Jihnyan ade lam hai jipeuputôh huköm dan lam mideuen prang nyang jipeubuet. ¹² Mata Jih lagée apui hu dan bak ulée Jih jingui mahkota nyang lé. Nibak droe Jih teutuléh saboh nan; dan Jihnyan keudroe nyang muphom nan nyan. ¹³ Jubah nyang jingui nyan ka jiceulob lam darah. Dan Jihnyan teuhôi ngon nan ”Feureuman Allah”. ¹⁴ Angkatan prang lam syeuruga jiseutôt Jihnyan ngon jipasang ateueh guda-guda putéh, dan jingui peukayan ija lineun nyang putéh gleh. ¹⁵ Lam babah Jih jiteubiet

saboh peudeueng nyang tajam dan ngon peudeueng nyan jihnyan teuma jipeutaloe bansa-bansa, dan Jihnyan jipeurintah awaknyan ngon tungkat beuso. Jihnyan jiprah ié anggô lam tempat prah ié anggô beungéh Allah Nyang Mahakuasa. ¹⁶ Nibak jubah Jih dan nibak pha Jih na teutuléh nan nyoe, ”Raja sigala raja, dan Tuhan sigala teungku.”

¹⁷ Laju ulôn kalon sidroe malaikat jidong ateueh mata uroe. Ngon su nyang meutaga dan jimeuhôi bak mandum cicém nyang jipo di manyang, ”Jak kheueh meusapat keuajak teuka ubak khanuri rayeuk nyang geupeuna lé Po teu Allah! ¹⁸ Jak kheueh tapajoh asoe raja-raja, asoe pangpang, dan asoe pahlawan-pahlawan; jak kheueh tapajoh asoe ureuëng nyang pasang guda ngon asoe guda-guda jih dan asoe banmandum umat manusia, rayeuk ngon ubit, namiet ngon ureuëng meurdehka!”

¹⁹ Óh lheueh nyan lôn kalon beulatang nyan, dan raja-raja bumoe ngon angkatan prang jih, meugumpôi keuneuk jak muprang jilawan Jihnyan nyang duek ateueh rhueng guda putéh nyan dan angkatan prang Jih. ²⁰ Teuma beulatang nyan laju teudrob meusajan-sajan ngon nabi peuleusu nyang ka jipeubuet buet nyang ajaéb ngon beulatang nyan. (Ngon buet-buet nyang ajaéb nyan kheueh beulatang nyan jitipée ureuëng-ureuëng nyang na tanda beulatang nyan, dan ureuëng-ureuëng nyang seumah patong beulatang nyan.) Laju beulatang nyan dan nabi peuleusu nyan teutiek udeb-udeb lam laôt apui nyang hu meuhúb-húb nyan. ²¹ Dan angkatan prang awaknyan jipoh maté ngon peudeueng nyang teubiet lam babah nyang duek ateueh rhueng guda putéh nyan, Teuma bubena cicém pih laju jiteuka jijak pajoh ngon leuha jih asoe awaknyan nyang ka teupoh maté nyan.

Keuhai watée siribée thon

20 Óh lheueh nyan ulôn kalon sidroe malaikat geutreun nibak lam syeuruga. Bak jaroe gobnyan geumat gunci reuleueng mawöt dan saboh beuleunggu nyang rayeuk. ² Laju geudrob naga nyan, si uleue tuha – na kheueh Iblis atawa Roh Jeuhet nyan – dan laju geugari jihnyan keu siribée thon treb jih. ³ Óh lheueh nyan malaikat

nyan laju geutiek naga nyan lam barieh mawöt, laju geugunci jurang sira geu sée-gée; mangat naga nyan hana jeuet lé jitipée bansa-bansa sigohlom masa nyang treb jih siribée thon habéh. Óh lheueh nyan naga nyan harôh teupeuleuh ngon watée nyang paneuk.

⁴ Óh lheueh nyan lôn kalon takhta-takhta, dan ureuëng-ureuëng nyang duek ateueh takhta-takhta nyan jibri kuasa keuteupeuputôh huköman. Meunan cit na lôn kalon areuwah-areuwah ureuëng-ureuëng nyang ka teukoh takue jih sabab awaknyan jimeusaksi keuhai Isa, dan jipeusampoe peusan nyang teuka nibak Po teu Allah. Ureuëng-ureuëng nyan hana jiseumah beulatang, atawa patong jih. Awaknyan pih hántom na jiteurimong tanda beulatang nyan nibak dho atawa jaroe awaknyan. Ngon lagée nyan awaknyan udeb lom teuma dan jimat peurintah sibagoe raja meusajan ngon Almaseh nyang treb jih siribée thon. ⁵ Nyoe kheueh tahab nyang phon that ureuëng-ureuëng nyang maté teupeu udeb lom teuma. (Teuma ureuëng-ureuëng nyang maté nyang laén hana teupeu udeb lom simantong watée nyang siribée thon nyan.) ⁶ Mubahgia kheueh ureuëng-ureuëng nyang meusajan teupeubeudôh lom teuma nibak tahab nyang phon nyan. Awaknyan patot jeuet keu milék Allah. Maté tahab nyang keudua hana meukuasa ateueh awaknyan. Awaknyan jeuet keu imeum-imeum Allah dan imeum-imeum Almaseh; dan awaknyan teuma jimat peurintah meusajan ngon Gobnyan nyang treb jih siribée thon.

Iblih jipeutaloe

⁷ Óh ka habéh masa nyang siribée thon nyan, Iblih teuma teupeuleuh nibak peunjara jih, ⁸ dan jihnyan laju jijak peungét dumna bansa nyang na lam donya, na kheueh Gog dan Magog. Iblih jipeusapat awaknyan keu jijak muprang, saboh jeumeulah nyang rayeuk lumpah na, saban jai jih lagée anoe lam laôt. ⁹ Ngon lagée nyan awaknyan pih laju meutabu bansigom donya, laju jijak keupong khimah-khimah umat Allah dan banda nyang geugaséh lé Allah. Teuma apui laju jitreun di langét dan jipeu habéh awaknyan. ¹⁰ Óh lheueh nyan Iblih nyang peungéut awaknyan nyan, laju geu-geulawa lam laôt

apui dan beulerang. Inan kheueh teumpang jih beulatang dan nabi peuleusu nyan teutiek leubeh ilée. Awaknyan teuma teuseksa uroe ngon malam keu siumu masa.

Huköman keuneulheueh

¹¹ Óh lheueh nyan ulôn kalon saboh takhta putéh nyang rayeuk dan Gobnyan nyang duek ateueh nyan. Langét ngon bumoe gadôh dikeue Gobnyan, akhé jih hana leumah lé. ¹² Dan ulôn kalon ureuëng-ureuëng maté, cut rayeuk, jidong dikeue takhta nyan. Teuma kitab-kitab pih laju jipeuhah. Laju saboh kitab nyang laén jipeuhah, na kheueh Kitab Ureuëng Udeb. Óh lheueh huköman laju teupeurhot ateueh ureuëng maté, sisuai ngon buet awaknyan meunurot nyang na teutuléh lam kitab-kitab nyan. ¹³ Laju laôt jijok ureuëng-ureuëng maté nyang na lam laôt nyan. Mawöt dan Alam Mawöt pi jijök ureuëng-ureuëng maté nyang na nibak jih. Dan di ureuëng-ureuëng maté nyan laju geupeurhot huköman nyang sisuai ngon buet nyang jipeubuet awaknyan. ¹⁴ Óh lheueh nyan Mawöt ngon Alam Mawöt laju geu-geulawa lam laôt apui. (Laôt apui nyoe na kheueh maté tahab nyang keudua.) ¹⁵ Ureuëng-ureuëng nyang hana teutuléh nan jih lam Kitab Ureuëng Udeb, teutiek lam laôt apui.

Langét barô dan bumoe barô

21 Laju ulôn kalon langét nyang barô dan bumoe nyang barô. Langét nyang phon dan bumoe nyang phon pih ka gadôh, meunan cit ngon laôt ka sapan sapa. ² Teuma laju lôn kalon banda suci nyan, na kheueh Yerusalem nyang barô, jitreun nibak syeuruga nibak Allah. Banda nyan ka geupeu siab lagée sidroe dara barô nyang teupeungui keu teujak peurumpok ngon teungku linto. ³ Laju lôn deungoe su nibak takhta nyan jitawök ngon su nyang teuga, "Jinoe nyoe teumpang tinggai Allah na kheueh meusajan-sajan ngon manusia! Gobnyan teuma udeb ngon awaknyan, dan awaknyan teuma jeuet keu umat Gobnyan. Allah keudroe na ngon awaknyan dan jeuet keu Allah awaknyan. ⁴ Gobnyan teuma geusampôh banmandum ié mata nibak mata awaknyan. Maté hana teuka na le; seudeh, mo ba-e, atawa sakét pih hana jiteuka lé. Hai-hai nyang awai ka sapan sapa."

⁵Laju Gobnyan nyang duek ateuh takhta nyan geupeugah, "Jinoenyoe lôn peujeuet banmandum barô!" Dan Gobnyan geupeugah cit bak ulôn, "Tuléh kheueh nyoe, sabab peue-peue nyang teupeugah nyoe beutôi dan jeuet teupatéh." ⁶Laju Gobnyan geupeugah, "Ka seuleusoe! Ulôn kheueh nyang awai dan nyang akhé; Ulôn kheueh Tuhan nibak Awai trok án Akhé. Tieb-tieb ureuëng nyang grah, teuma Lôn bri ié jieb ngon hana teubayeue nibak mata ié nyang teubri udeb. ⁷Ureuëng-ureuëng nyang meunang teuma jiteurimong hai-hai nyan nibak Ulôn. Ulôn teuma jeuet keu Allah jih, dan jihnyan jeuet keu aneuëk Ulôn. ⁸Teuma ureuëng nyang gusuen, peukhianat, ureuëng jeuhet, tukang poh maté gob, ureuëng cabui, ureuëng nyang jingui iéleumé-iéleumé gaéb, nyang seumah beurala, dan banmandum nyang galak meusulet, teutiek lam laôt apui dan beulerang nyang hu, na kheueh maté tahab nyang keudua."

Yerusalem barô

⁹Sidroe lamkawan tujuh droe malaikat nyang ka na wadah-wadah nyang peunoh ngon tujuh beuncana keuneulheueh nyan jijak ubak ulôn dan jipeugah, "Keunoe! Ulôn kutunyok bak gata Dara barô, na kheueh peurumoh Aneuëk Bubiri." ¹⁰Teuma Roh Allah laju jikuasa ulôn, dan malaikat nyan jiba ulôn u pucak gunong nyang lumpah manyang. Gobnyan geutunyok bak ulôn Yerusalem, banda suci nyan, banda nyan jitreun nibak lam syeuruga, nibak Allah, ¹¹ngon seumarak dan keuagongan Allah. Banda nyan muble-ble lagée batée peumata, lagée batée baiduri sikée nyang jeureunéh lagée kristal. ¹²Beuton bansikeulileng nyan manyang ngon rayeuk, na dua blaih boh pintoe geureubang, dan jijaga lé dua blah droe malaikat. Nibak bandua blaih boh pintoe nyan na teutuléh nan-nan bandua blaih sukée bansa Israel. ¹³Na lhée boh pintoe geureubang nyang meuhadab ubak tieb-tieb arah: lhée boh siblahi u timu, lhée boh siblahi u seulitan, lhée boh siblahi u utara, dan lhée boh siblahi u barat. ¹⁴Beuton banda nyan teupeudong ateuh dua blaih batée keunaleueng. Ateuh batée-batée keu-

naleueng nyan teutuléh nan-nan ban dua blaih droe rasui Aneuëk Bubiri nyan.

¹⁵Malaikat nyang meututoe ngon ulôn nyan na tungkat sineupat nyang teupeugét nibak méuh, keu ngon sipat banda nyan, pintoe-pintoe geureubang nyan dan beuton-beuton nyan. ¹⁶Banda nyan bantuek jih meusagoe peuet – panyang jih saban ngon luwah jih. Ngon lagée nyan malaikat geusipat banda nyan ngon tungkat sineupat gobnyan; teunyata panyang jih na 2400 kilo metée; ⁱ luwah ngon manyang jih saban lagée panyang jih. ¹⁷Watée malaikat nyan geusipat beuton nyan, teunyata manyang ^j beuton nyan nam ploh metée. ^k Sineupat nyang geupeu guna lé malaikat nyan na kheueh sineupat nyang jipeuguna lé manusia. ¹⁸Beuton banda nyan teupeugét nibak batée baiduri sikée, seudangkan banda jih keudroe nibak méuh aseuli, jeureunéh lagée ceureumen. ¹⁹Batée-batée keunaleueng banda nyan teuhias ngon mubagoe rupa batée peumata. Batée keunaleueng nyang phon teupeugét nibak batée baiduri sikée, nyang keudua nibak batée nilam, nyang keu lhée nibak batée yakut, keu peuet nibak batée zamrut, ²⁰keulimong nibak batée baiduri seupah, keu nam nibak batée deulima, keu tujuh nibak batée ratna ceumpaka, keu lapan nibak batée pirus, keu sikureueng nibak batée topas, keu siploh nibak batée krisopras, keu siblahi nibak batée lauardi, dan keudua blaih nibak batée keucubong. ²¹Ban dua blaih babah pintoe geureubang teupeugét nibak dua blaih boh mutiara, maséng-maséng pintoe teupeugét nibak saboh mutiara. Rot ueh lam banda nyan teupeugét nibak méuh murni, jeureunéh lagée ceureumen nyang meukilat.

²²Ulôn hana kukalon Baét Allah nyang lam banda nyan, sabab Baét Allah na kheueh Tuhan keudroe, Allah Nyang Mahakua-sa, dan Aneuëk Bubiri nyan. ²³Banda nyan hana peureulée na cahya mata uroe atawa caya buleuen, sabab keuagongan Allah jipatéh ateuh nyan, dan Aneuëk Bubiri nyan na kheueh panyöt nyan. ²⁴Bansa-bansa nyang na ateuh rhueng donya teuma jijak lam cahya gobnyan, dan raja-raja pih teuma jibri keukayaan awaknyan ubak banda nyan. ²⁵Babah-babah pintoe geureubang nyan

ⁱ 2400 kilo metée: seucara harfiah: 12.000 stadia; mungken angka nyoe na makna simbolis. ^j manyang: atawa teubai. ^k nam ploh metée: seucara harfiah: 144 deupa; mungken angka nyoe na makna simbolis.

21:6: Yes. 55:1 21:7: 2Sam. 7:14, Zab. 89:26-27 21:10: Yeh. 40:2 21:12-13: Yeh. 48:30-35 21:15: Yeh. 40:3 21:18-21: Yes. 54:11-12 21:23: Yes. 60:19-20 21:24: Yes. 60:3

teuma teuhah siuroe seupôt; hana teuma teutôb, sabab hana malam nibak teupat nyan. ²⁶Keubeusaran dan keukayaan bansa-bansa teuma jiba lam banda nyan. ²⁷Teuma keu ureuëng nyang jipeubuet hai-hai nyang kutoe, atawa ureuëng nyang meusulet – paneuk haba peue mantong nyang kutoe, sagai-sagai hana jitamong lam nyan. Nyang teuma jitamong na kheueh nyang nan jih na teutuléh lam Kitab Ureuëng Udeb, kitab Aneuëk Bubiri nyan.

22 Malaikat nyan pih geutunyok bak lôn krueng nyang ié jih teubri udeb. Krueng nyan muble-ble cahya lagée kristal dan ji ile nibak takhta Allah dan Aneuëk Bubiri nyan, ²bak teungoh-teungoh rot ueh lam banda nyan. Bak binéh krueng nyan, blaih deh blaih noe na sumber keu udeb, nyang muboh dua blaih goe lam sithon, na kheueh sigoe lam sibuleuen. Ôn jih jeuet teucok keu ubat bansa-bansa. ³Lam banda nyan hana meusapeue pih nyang na keunong kutokan Po teu Allah.

Takhta Allah dan Aneuëk Bubiri nyan na teuna lam banda nyan. Hamba-hamba Gobnyan jimeubakti ubak Gobnyan, ⁴dan jikalon ruman Gobnyan. Nan Gobnyan teuma teutuléh nibak dho awaknyan. ⁵Awaknyan hana peureuléé panyöt atawa cahya mata uroe, sabab malam ka hana lé, dan Tuhan Allah keudroe nyang peutrang awaknyan. Ngon lagée nyan awaknyan teuma jimat peurintah sibagoe raja keu siumu masa.

Keuhai Isa teuka

⁶Laju lé malaikat nyan geupeugah bak lôn, "Tutoe haba nyoe beutôi dan jeuet teupatéh. Tuhan Allah nyang bri Roh Gobnyan ubak nabi-nabi, dan nyang kirém malaikat Gobnyan keugeutunyok ubak hamba-hamba Gobnyan peue nyang teujadi lam watée hana treb lé."

⁷"Kalon kheueh nyoe!" kheun Isa, "Ulôn reujang kuteuka. Mubahgia kheueh ureuëng nyang jitaát ubak tutoe haba nubuat nyang na lam kitab nyoe!"

⁸Ulôn, Yahya, ka lôn ngieng dan lôn deungoe banmandum nyoe. Ôh ka seulesoe lôn deungoe dan lôn kalon nyan ulôn laju teudugom dikeue malaikat nyang ka geutunyok banmandum nyan ubak ulôn, dan

ulôn keuneuk seumah gobnyan, ⁹teuma gobnyan geupeugah bak ulôn, "Bék! Bék gata seumah lôn! Seumah kheueh Allah! Sabab ulôn pih hamba saban lagée gata, dan lagée syedara-syedara gata banmandum nabi dan mandum ureuëng nyang jitaát ubak peue-peue nyang na teutuléh lam kitab nyoe!" ¹⁰Laju gobnyan geupeugah lom, "Bék kheueh tasöm tutoe nubuat lam kitab nyoe, sabab ka tho watée jih banmandum nyoe teuma teujadi. ¹¹Ureuëng nyang jeuhet, bah kheueh jipeubuet jeuhet sabe; ureuëng nyang kutoe, bah kheueh jipeukuto sabe droe jih nyan; ureuëng nyang jiseutôt peue nyang geukeuheundak lé Po teu Allah, bah kheueh sabe jiseutôt peue nyang geukeuheundak lé Po teu Allah nyan, dan ureuëng nyang udeb khusus keu Allah, bah kheueh udeb jih khusus keu Allah mantong."

¹²"Simak kheueh nyoe!" kheun Isa, "Hana treb lé Ulôn teuma teuka sira Lôn ba upah keu Lôn bayeue bak tieb-tieb ureuëng ateueh peue nyang ka jipeubuet nyan. ¹³Ulôn kheueh nyang awai dan nyang akhé; Ulôn kheueh Tuhan nibak Awai phon trok ubak nyang Keuneulheueh."

¹⁴Mubahgia kheueh ureuëng nyang rahah bajée jubah jih sampoe án gleh akhé jih awaknyan jeuet jipajoh boh kayée nibak bak kayée keu udeban dan jitamong lam banda nyan meulalu pintoe geureubang. ¹⁵Teuma ureuëng-ureuëng nyang jipeubuet hai-hai nyang jeuhet, nyang jingui iéleumé-iéleumé gaéb, ureuëng-ureuëng nyang jipeubuet buet-buet nyang cabui, tukang poh maté gob, nyang seumah beurala, dan ureuëng-ureuëng nyang sulet bak peugah haba, bah kheueh ngon tutoe haba meunan cit ngon buet jih, banmandum ureuëng nyang lagée nyan teupat jih diluwa banda nyan.

¹⁶"Ulôn, Isa, ka lôn kirém malaikat Lôn ubak gata mangat jihnyan jibri téé hai-hai nyang lagée nyoe keu keupeuntengan jeumaáh-jeumaáh. Ulôn nyoe keuturonan nabi Daud; Ulôn kheueh bintang timu nyang trang nyan."

¹⁷Roh Allah dan Dara barô Inong jipeugah, "Jak kheueh keunoe!" Tieb-tieb ureuëng nyang jideungoe nyoe bah kheueh jipeugah cit teuma, "Jak keunoe!" Soe nyang grah, bah kheueh jiteuka! Dan

soe nyang meuheuét, bah kheueh jicok ié nyang teubri udeb nyan ngon cuma-cuma.

Keuneulheueh

¹⁸ Keu tieb-tieb ureuëng nyang jideungoe tutoe haba nubuat lam kitab nyoe, ulôn, Yahya, kubri peuingat lagée nyoe: meunyoe ureuëng jitamah sapeue-sapeue lam nubuat nyoe, teuma Allah geutamah huköman ateuh ureuëng nyan ngon balabala nyang teulukeh lam kitab nyoe. ¹⁹ Dan

meunyoe na nyang peukureueng sapeue-sapeue nibak tutoe haba nubuat nyoe, teuma Allah geupeukureueng jeumba ureuëng nyan nyang na teulukeh lam kitab nyoe – na kheueh bagian nibak bak kayée keu udeban dan nibak banda suci nyan.

²⁰ Gobnyan nyang peutrok haba nyoe geupeugah, "Beutôi, Ulôn reujang ku teuka!" Amin!

Teuka kheueh, ya Tuhan Isa!

²¹ Seumoga Tuhan Isa geubri beureukat ubak banmandum umat Allah!¹

¹ *banmandum umat Allah*: padub-padubboh naseukah kuno: umat Po teu Allah; na cit: banmandum ureuëng. 22:18-19; Tel. 4:2, 12:32